

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ „IORGU IORDAN – ALEXANDRU ROSETTI”

NICOLAE SARAMANDU

**ATLASUL LINGVISTIC
AL
DIALECTULUI AROMÂN**

VOLUMUL I

Editor: MANUELA NEVACI

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

**București
2014**

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Calea 13 Septembrie nr. 13, Sector 5
050711, București, România,
Tel: 4021-318 81 46, 4021-318 81 06
Fax: 4021-318 24 44
E-mail: edacad@ear.ro
Adresa web: www.ear.ro

Referenți științifici: acad. Marius SALA
dr. Maria MARIN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SARAMANDU, NICOLAE

Atlasul lingvistic al dialectului aromân / Nicolae Saramandu ;
ed.: Manuela Nevaci. - București : Editura Academiei
Române, 2014-

vol.

ISBN 978-973-27-2465-1

Vol. 1. - 2014. - ISBN 978-973-27-2466-8

I. Nevaci, Manuela (ed.)

811.135.1'282.4

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

**Această carte a fost tipărită cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe –
Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni
www.dprp.gov.ro**

**Conținutul acestei cărți nu reprezintă poziția oficială
a Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni**

Tehnoredactor: Iolanda POVARĂ
Coperta: Mariana ȘERBĂNESCU

Bun de tipar: 22.10.2014 Format: 8/70×100.
Coli de tipar: 65,5
C.Z. pentru biblioteci mari: 459.0(496.2)(084.4)
C.Z. pentru biblioteci mici: 459.0

CUPRINS

PREFAȚĂ	V
BIBLIOGRAFIE	VII
TRANSCRIEREA FONETICĂ	X
ABREVIERI	XIII
REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	XIV
DATE DESPRE LOCALITĂȚI	XVI
LISTE DE REFERINȚĂ	1
LISTA HĂRȚILOR LINGVISTICE	3
LISTA CU MATERIALUL CUPRINS ÎN HĂRȚILE LINGVISTICE	8
HĂRȚI INTRODUCTIVE	89
HARTA A. REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	90
HARTA B. REPARTIȚIA GRAIURILOR DIALECTULUI AROMÂN	91
HĂRȚI LINGVISTICE	93
LISTA CU MATERIALUL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT (MN)	369
MATERIALUL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT (MN)	373
NOTE (la hărțile lingvistice și la materialul lingvistic necartografiat)	436
ILUSTRĂȚII	467
LISTA ILUSTRĂȚIILOR	469
HARTA GRAIURILOR AROMÂNE ȘI MEGLENOROMÂNE DIN PENINSULA BALCANICĂ	

PREFAȚĂ

Prezentul atlas este cea mai amplă cercetare de geografie lingvistică pentru dialectul aromân. Este rodul unor îndelungate anchete de teren efectuate de noi în Grecia, Albania, R. Macedonia, Bulgaria, cuprinzând într-o imagine de ansamblu întregul areal aromânesc: de la Munții Balcani în nord până în Tesalia, Acarnania și Etolia în sud, de la mările Adriatică și Ionică în vest până la Marea Egee în est. Sunt cuprinse în lucrare toate graiurile aromânești, care pot fi identificate și descrise pentru prima oară în mod amănunțit pe baza prezentului atlas. Apar în atlas numeroase fapte de ordin fonetic, morfologic, lexical caracteristice graiurilor, care nu au fost semnalate în lucrări anterioare. Realitatea dialectală ilustrată de acest atlas este mult mai complexă decât cea cunoscută până în prezent.

Dintre lingviștii care s-au ocupat în trecut de dialectul aromân, singurul care s-a deplasat într-un număr semnificativ de localități și s-a pronunțat cu privire la structura dialectală a aromânei a fost, la sfârșitul secolului al XIX-lea, Gustav Weigand (cf. Weigand 1895: 266–300).

O cercetare parțială de teren a efectuat Theodor Capidan timp de o lună, în vara anului 1928, la aromânii din Albania, publicând rezultatele în monografia *Fărșeroții* (1931).

Anchetele de teren au fost reluate în perioada postbelică, concretizându-se prin publicarea a două atlase (cf. Dahmen / Kramer, 1985, 1994 și Neiescu 1997), care oferă o imagine parțială asupra dialectului aromân. Rețeaua de anchetă este limitată la Grecia (la care se adaugă trei localități din R. Macedonia) în atlasul Dahmen / Kramer, la Albania (7 localități) și R. Macedonia (5 localități) în atlasul publicat de Petru Neiescu. S-au folosit chestionare cu un număr redus de întrebări (Chestionarul lexical al *Atlasului limbilor Europei* în atlasul Dahmen / Kramer, care are 312 hărți, și un chestionar întocmit de autor în atlasul publicat de Petru Neiescu, care are 212 hărți). Recent, Manuela Nevaci a efectuat cercetări de teren la aromânii din R. Macedonia, Grecia și Albania, prezentând, pe baza materialului cules, unele particularități ale graiurilor aromânești actuale (cf. Nevaci 2013 a: 67–109).

Rețeaua prezentului atlas cuprinde 61 de localități situate în Grecia, Albania, R. Macedonia, Bulgaria, la care am adăugat o localitate pentru dialectul meglenoromân (vorbit în nordul Greciei, vezi *infra*, p. LIII), cu scopul de a oferi posibilitatea comparației cu dialectul aromân și graiurile acestuia.

În anchetele noastre de teren am folosit *Chestionarul Noului atlas lingvistic român* (2543 de întrebări), făcând posibilă compararea materialului dialectal aromânesc cu cel cuprins în atlasele regionale ale dacoromânei.

Volumul I cuprinde răspunsurile la capitolul „Corpul omenesc (părțile corpului, boli, însușiri fizice și mentale)” din *Chestionarul Noului atlas lingvistic român* (întrebările 58-463).

În atlasul de față publicăm **integral** materialul cules, pe care l-am prezentat pe 274 de hărți lingvistice și în 244 de liste cu material lingvistic necartografiat (MN), însoțite de note. Spre deosebire de alte atlase, materialul din hărțile lingvistice este cuprins și în liste care însoțesc hărțile.

Anchetele dialectale le-am efectuat în dialectul aromân, ca vorbitor nativ al *graiului grămostean*, părinții fiind originari din Livezi (Grecia, provincia Macedonia), localitatea 19 din rețea.

Materialul dialectal pentru localitatea Selenița, Albania (punctul 58 din rețeaua de anchetă) ne-a fost pus la dispoziție de Adrian Turculeț, căruia îi mulțumim călduros și pe această cale.

Aceleași mulțumiri le adresăm Manuelei Nevaci, care a realizat hărțile lingvistice computerizate, fiind totodată editoarea întregului volum.

BIBLIOGRAFIE

- Aromânii 1996 – *Aromânii. Istorie, destin, limbă* (coordonator: Neagu Djuvara), București, 1996.
- Avram 1978 – Andrei Avram, *Probleme de metodă privind stabilirea trăsăturilor comune și a trăsăturilor specifice ale dialectelor românești*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXIX, 1978, nr. 3, p. 247–252.
- Bara/Kahl/Sobolev 2005 – Maria Bara, Thede Kahl, Andrej N. Sobolev, *Die südaronunische Mundart von Turia (Pindos). Syntax, Lexik, Ethnolinguistik, Texte*, München, 2005.
- Bardu 2004 a – Nistor Bardu, *Limba scrierilor aromânești de la sfârșitul secolului al XVIII-lea (Cavalioti, Daniil, Ucuta)*, Constanța, 2004.
- Bardu 2004 b – Nistor Bardu, *Observații asupra graiului aromânesc din localitatea Șipsca (Albania). Aspecte fonetice*, în vol. *Spațiul lingvistic românesc din perspectiva integrării europene*, Iași, 2004, p. 185–193.
- Beis 2000 – Stamatis Beis, *Le parler aroumain de Metsovo. Description et analyse*, Paris, 2000.
- Beuermann 1967 – Arnold Beuermann, *Fernweidewirtschaft in Südosteuropa*, Braunschweig, 1967.
- Boiagi 1813 – Mihail G. Boiagi, *Romanische oder Macedonowlachische Sprachlehre*, Viena, 1813.
- Brâncuș 1983 – Grigore Brâncuș, *Vocabularul autohton al limbii române*, București, 1983.
- Brâncuș 1995 – Grigore Brâncuș, *Cercetări asupra fondului traco-dac al limbii române*, București, 1995.
- Brâncuș 1999 – Grigore Brâncuș, *Concordanțe lingvistice româno-albaneze*, București, 1999.
- Brâncuș 2007, 2008 – Grigore Brâncuș, *Studii de istorie a limbii române*, București, I, 2007; II, 2008.
- Brâncuș 2013 – Grigore Brâncuș, *Aromâna – dialect arhaic*, în „Fonetica și dialectologie”, XXXII, 2013, p. 5–11.
- Brezeanu 1999 – Stelian Brezeanu, *Romanitatea orientală în evul mediu*, București, 1999.
- Burileanu 1906 – Constantin N. Burileanu, *De la românii din Albania*, București, 1906.
- Busbukis 1983 – Antonios Busbukis, *Αυθεντικές ιστορίες παραφυσικών φαινομένων από την Πίνδο*, Atena, 1983.
- Busbukis 2011 – Antonios Busbukis, *Terminologia agricolă pornind de la două graiuri aromâne*, în *Studia linguistica et philologica. Omagiu profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*, București, 2011.
- Capidan 1926 – Th. Capidan, *Românii nomazi. Studiu din viața românilor din sudul Peninsulei Balcanice*, Cluj, 1926 (extras din „Dacoromania”, IV).
- Capidan 1931 – Th. Capidan, *Fărșeroții. Studiu lingvistic asupra românilor din Albania*, Cluj, 1931 (extras din „Dacoromania”, VI).
- Capidan 1932 – Th. Capidan, *Aromânii. Dialectul aromân. Studiu lingvistic*, București, 1932.
- Capidan 1936 – Th. Capidan, *Romanitatea balcanică*, Academia Română. Discursuri de recepție, LXVII, București, 1936.
- Carageani 1999 – Gheorghe Carageani, *Studii aromâne*, București, 1999.
- Caragiani 1929 – Ioan Caragiani, *Studii istorice asupra românilor din Peninsula Balcanică*, București, 1929.
- Caragiu Marioțeanu 1962 – Matilda Caragiu Marioțeanu, *Liturgier aromânesc. Un manuscris anonim inedit*, București, 1962.
- Caragiu Marioțeanu 1968 – Matilda Caragiu Marioțeanu, *Fono-morfologie aromână*, București, 1968.
- Caraiani/Saramandu 1982 – Nicolae Gh. Caraiani, Nicolae Saramandu, *Folclor aromân grămostean*, București, 1982.
- Christu 1929 – Vasile N. Christu, *Aromânii din împrejurimile Giurmaiei-de-Sus*, în „Graiul românesc”, III, nr. 11–12, București, 1929, p. 183–189; IV, nr. 1–2, București, 1930, p. 3–18.
- Christu 1934 – Vasile N. Christu, *Aromânii din Rodopi*, în „Graiul românesc”, VIII, nr. 3–4, București, 1934, p. 27–44.
- Chrysochoo 1909 – M. Chrysochoo, *Βλάχοι και Κοιτσόβλαχοι*, Atena, 1909.
- Codex Dimonie 1894, 1897–1899 – *Codex Dimonie*, în „Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache”, Leipzig, I, 1894; IV–VI, 1897–1899 (editor: Gustav Weigand).
- Cvijić 1911 – Jovan Cvijić, *Aromuni ili Cincari u zapadnoj Makedoniji*, în „Pregled”, 1–3, Sarajevo, 1911.
- Cvijić 1918 – Jovan Cvijić, *La péninsule balkanique. Géographie humaine*, Paris, 1918.
- Dahmen/Kramer 1976–1981, 1984 – Wolfgang Dahmen, Johannes Kramer, *Dialektologische Forschungen bei den Aromunen*, în „Balkan-Archiv. Neue Folge”, Hamburg, I, 1976, p. 7–23; II, 1977, p. 91–97; III, 1978, p. 15–22; IV, 1979, p. 33–36; V, 1980, p. 201–218; VI, 1981, p. 7–20; IX, 1984, p. 191–205.
- Dahmen/Kramer 1985, 1994 – Wolfgang Dahmen, Johannes Kramer, *Aromunischer Sprachatlas. Atlasul lingvistic aromân*, I, Hamburg, 1985; II, Veitshöchheim bei Würzburg, 1994.
- Densusianu 1901 – Ovide Densusianu, *Histoire de la langue roumaine*, I, Paris, 1901.
- Diamandi-Aminceanul 1913 – Vasile Diamandi-Aminceanul, *Harta Turciei europene cu comunele aromânești*, București, 1913.
- Diamandi-Aminceanul 1938 – Vasile Diamandi-Aminceanul, *Românii din Peninsula Balcanică*, București, 1938.
- Dietrich/Kahl/Sárros 2001 – Wolf Dietrich, Thede Kahl, Geórgios Sárros, *Kutsufliani. Volkskundliche Studie eines aromunischen Dorfes im Pindos-Gebirge (Panagía, Distrikt Trikala)*, Salonic, 2001.
- Dinas 1986 – K. Dinas, *Το Κοιτσόβλάχικο ιδίωμα της Σαμαρίνας. Φωνολογική ανάλυση*, Salonic, 1986.
- Dinas 2007 – K. Dinas, *Vlahofonia din districtul Florina (Grecia) la un pas de dispariție? O abordare sociolingvistică*, în „Studii și cercetări lingvistice”, LVIII, 2007, nr. 1, p. 85–104.
- Dunovschi 1998 – Vanghel Dunovschi, *Toponimia a horli armanesht Beala di Supra shi Beala di Ghios*, Struga, 1998.
- Goțăb 1984 – Zbigniew Goțăb, *The Arumanian Dialect of Kruševo in SR Macedonia, SFR Yugoslavia*, Skopje, 1984.
- Hâciu 1936 – Anastase N. Hâciu, *Aromânii. Comerț, industrie, arte, expansiune, civilizație*, Focșani, 1936.
- Hetzer 1981 – Armin Hertzner (Hrsg.), *Das dreisprachige Wörterverzeichnis von Theodoros Anastasiu Kavalliotis (1770)*, în „Balkan-Archiv. Neue Folge, Beiheft”, Band 1, Hamburg, 1981.
- Heuzey 1860 – Léon Heuzey, *Le mont Olympe et l'Acarnanie*, Paris, 1860.
- Heuzey 1927 – Léon Heuzey, *Excursion dans la Thessalie turque en 1858*, Paris, 1927.
- Kachrimanis 1997 – Alekos Kachrimanis, *Μοσχόπολη - Ρίγες Μετσόβου*, în „Πρατικά β' συνεδρίου μέτσοβιτικών σπουδών”, Atena, 1997, p. 477–480.
- Kahl 1999 – Thede Kahl, *Ethnizität und räumliche Verteilung der Aromunen in Südosteuropa*, Münster, 1999.
- Kahl 2004 – Thede Kahl, *Etonime la aromâni*, în vol. *Spațiul lingvistic românesc din perspectiva integrării europene*, Iași, 2004, p. 264–273.

- Katsanis 1990 – N. Katsanis, *Ονομαστικό Νομφαίο (Νεβέσκας)*, Salonic, 1990.
- Katsanis/Dinas 1990 – N. Katsanis, K. Dinas, *Γραμματική της Κοινής Κουτσοβλικής*, Salonic, 1990.
- Katsanis/Dinas 2008 – Nikos Katsanis, Kostas D. Dinas, *Οι Βλάχοι του Νομού Σερρών και της Ανατολικής Μακεδονίας*, Serres, 2008.
- Katsugiannis 1964, 1966 – Tilemachos M. Katsugiannis, *Πέρι των Βλάχων των ελληνικών χωρών*, I, II, Salonic, 1964, 1966.
- Kokka 1992 – Maria Kokka, *Texte aromâne din comuna Néa-Zoi, jud. Tricala (Grecia)*, București, 1992.
- Kramer/Saramandu 1978 – *Das Projekt eines aromunischen Sprachatlases (ALiA)*, în „Balkan-Archiv. Neue Folge”, III, 1978, p. 7–14 (versiunea în limba română, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXX, 1979, nr. 2, p. 157–161).
- Krystallis 1952 – Kostas D. Krystallis, *Οι Βλάχοι της Πίνδου*, I–III, Atena, 1952.
- Leake 1835 – William M. Leake, *Travels in Northern Greece*, Londra, 1835.
- Liaku-Anovska 1995 – Kleanti Liaku-Anovska, *Socijalnata pripadnost na narodnite raskažuvači vlasi*, Skopje, 1995.
- Murnu 1913 – George Murnu, *Istoria românilor din Pind. Vlahia Mare 980–1259*, București, 1913.
- Neiescu 1997 – Petru Neiescu, *Mic atlas al dialectului aromân din Albania și din Fosta Republică Iugoslavă Macedonia*, București, 1997.
- Nenițescu 1895 – Ioan Nenițescu, *De la românii din Turcia europeană. Studiu etnic și statistic asupra aromânilor*, București, 1895.
- Nevaci 2006 – Manuela Nevaci, *Verbul în aromână. Structură și valori*, București, 2006.
- Nevaci 2011 – *Graiul aromânilor fărșeroți din Dobrogea*, București, 2011.
- Nevaci 2013 a – Manuela Nevaci, *Identitate românească în context balcanic*, București, 2013.
- Nevaci 2013 b – Manuela Nevaci, *Graiurile aromânești din Peninsula Balcanică. Situația actuală*, în „Fonetica și dialectologie”, XXXII, 2013, p. 103–127.
- Padiotis 1988 – Georgios Ap. Padiotis, *Cântiți armânești di-Aminciu*, Atena, 1988.
- Padiotis 1991 – Georgios Ap. Padiotis, *Cântiți fărșeroțești*, Atena, 1991.
- Papahagi P. 1905 – Per. Papahagi, *Basme aromâne și glosar*, București, 1905.
- Papahagi P. 1909 – Per. Papahagi, *Scriitori aromâni în secolul al XVIII-lea (Cavalioti, Ucuta, Daniil)*, București, 1909.
- Papahagi T. 1923 – Tache Papahagi, *O problemă de romanitate sud-ilirică*, în „Grai și suflet”, I, 1923, nr. 1, p. 72–99.
- Papahagi T. 1930 – Tache Papahagi, *Originea muloviștenilor și gopeșenilor în lumina unor texte*, în „Grai și suflet”, IV, 1930, nr. 1, p. 195–256.
- Papahagi T. 1932 – Tache Papahagi, *Aromânii. Grai, folklor, etnografie. Cu o introducere istorică (curs litografiat)*, București, 1932.
- Papahagi T. 1974 – Tache Papahagi, *Dicționarul dialectului aromân, general și etimologic*, ediția a doua augmentată, București, 1974.
- Papahagi V. 1929 – Valeriu Papahagi, *Originea geografică a aromânilor. Note bibliografice*, în „Revista aromânească”, I, nr. 1, București, 1929, p. 56–66.
- Papazisi-Papatheodorou 1985 – Zoe Papazisi-Papatheodorou, *Τα τραγούδια των Βλάχων*, Atena, 1985.
- Papazisi-Papatheodorou 1996 – Zoe Papazisi-Papatheodorou, *Παραμύθια των Βλάχων*, Atena, 1996.
- Peyfuss 1974 – Max Demeter Peyfuss, *Die aromunische Frage. Ihre Entwicklung von den Ursprungen bis zum Frieden von Bukarest (1913) und die Haltung Österreich-Ungarns*, Viena, 1974 [ediție în limba română, București, 1994; traducere: Nicolae-Șerban Tanașoca].
- Philippide 1925, 1927 – Alexandru Philippide, *Originea Românilor*, Iași, I, 1925; II, 1927.
- Picot 1875 – M. E. Picot, *Les Roumains de la Macédoine*, Paris, 1875.
- Plataris-Tzimas 1997 – Georgios Plataris-Tzimas, *Ο Ταλαμπάκος - Κοινωνική και πολιτική σάτιρα στα τέλη του 19ου αιώνα και στις αρχές του 2000 αιώνα στο Μέτσοβο*, în „Πρακτικά β' συνεδρίου μέτσοβιτικών σπουδών”, Atena, 1997, p. 221–388.
- Poçi 2009 – Spiridhulla Poçi, *Vllehtë. Historia dhe gjuha e tyre*, Tirana, 2009.
- Popvasileva 1987 – Aleksandra Popvasileva, *Dvojažičnoto razkažuvanje na narodni prikazni (vlaško-makedonski i makedonsko-vlaški relaciji)*, Skopje, 1987.
- Popescu/Balkanski 1995 – Radu Sp. Popescu, Todor Balkanski, *Aromânii din Rodopii Bulgariei și graiul lor*, Craiova, 1995.
- Popović 1937 – D. Popović, *O Cincarima*, Belgrad, 1937.
- Pouqueville 1826–1827 – F.-K.-H.-L. Pouqueville, *Voyage de la Grèce*, I–VI, ediția a doua, Paris, 1826–1827.
- Pușcariu 1940 – Sextil Pușcariu, *Limba română, I. Privire generală*, București, 1940.
- Récatas 1934 – B. Récatas, *L'état actuel du bilinguisme chez les Macédo-Roumains du Pinde et le rôle de la femme dans le langage*, Paris, 1934.
- Roja 1809 – Gheorghe Constantin Roja, *Măestria ghiovăsirii românești cu litere latinești, care sînt literele Românilor ceale vechi*, Buda, 1809.
- Românii 1997 – *Românii de la sud de Dunăre. Documente*, București, 1997.
- Rosetti 1930 – Al. Rosetti, *Cercetări asupra graiului aromânilor din Albania*, București, 1930 (extras din „Grai și suflet”, IV).
- Sala 1997 – Marius Sala, *Limbi în contact*, București, 1997.
- Sala 1998 – Marius Sala, *De la latină la română*, București, 1998.
- Saramandu 1972 – Nicolae Saramandu, *Cercetări asupra aromânei vorbite în Dobrogea. Fonetica. Observații asupra sistemului fonologic*, București, 1972.
- Saramandu 1979 – Nicolae Saramandu, *Le parler aroumain de Kruševo (R. S. de Macédoine)*, în „Revue des études sud-est européennes”, XVII, 1979, nr. 1, p. 153–162.
- Saramandu 1984 – Nicolae Saramandu, *Aromâna*, în *Tratat de dialectologie românească*, Craiova, 1984, p. 423–476.
- Saramandu 1988 – Nicolae Saramandu, *Harta graiurilor aromâne și meglenoromâne din Peninsula Balcanică*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXXIX, 1988, nr. 3, p. 225–245.
- Saramandu 2003 – Nicolae Saramandu, *Studii aromâne și meglenoromâne*, Constanța, 2003.
- Saramandu 2004 – Nicolae Saramandu, *Romanitatea orientală*, București, 2004.
- Saramandu 2007 – Nicolae Saramandu, *Aromâna vorbită în Dobrogea. Texte dialectale. Glosar*, București, 2007.
- Saramandu 2009 – Nicolae Saramandu, *Gheorghe Roja – un precursor al dialectologiei românești*, în *Lucrările celui de al XIII-lea Simpozion Internațional de Dialectologie*, vol. I, Cluj-Napoca, 2009, p. 335–344.
- Saramandu 2012 – Nicolae Saramandu, *Note lexicale aromâne*, în *Bătrânul înțelept de la Pylos. Volum omagial dedicat lui Andrei Avram la optzeci de ani*, București, 2012, p. 187–192.
- Saramandu 2013 – Nicolae Saramandu, *Note etimologice și lexicale aromâne*, în *Etudes romanes. Hommages offerts à Florica Dimitrescu et Alexandru Niculescu* (sous la direction de: Dan Octavian Cepraga, Coman Lupu, Lorenzo Renzi), II, Editura Universității, București, 2013, p. 668–682.
- Saramandu/Nevaci 2006 – Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *The South-Danubian Romanian Dialects from the Spatial Perspective*, în „Revue des études sud-est européennes”, XLIV, 2006, nr. 1–4, p. 367–383.

- Schlösser 1985 – Rainer Schlösser, *Historische Lautlehre des Aromunischen von Metsovon*, Hamburg, 1985 (în seria „Balkan-Archiv. Neue Folge”, Beiheft, Band 3).
- Tanașoca 2004 – Nicolae Șerban Tanașoca, *Așezarea aromânilor în regiunea Veriei. Un izvor inedit: cronică lui Petre Badralexi*, în Anca Tanașoca, Nicolae Șerban Tanașoca, *Unitate romanică și diversitate balcanică*, București, 2004, p. 173–181.
- Thunmann 1774 – Johann Thunmann, *Über die Geschichte und Sprache der Albaner und der Wlachen*, în „Untersuchungen über die Geschichte der östlichen europäischen Völker”, 1. Theil, Leipzig, 1774, p. 169–366.
- Trajanovski 1979 – Todor Trajanovski, *Vlaškite radovi vo Struško*, Skopje, 1979.
- Trifunoski 1959 – Jovan Trifunoski, *Cincarska naselja u Makedoniji*, în „Geografski horizont”, Zagreb, V, 1959, p. 21–27.
- Trifunoski 1971 – Jovan Trifunoski, *Die Aromunen in Mazedonien*, în „Balcanica”, Belgrad, II, 1971, p. 337–347.
- Turculeț 2003 – Adrian Turculeț, *Aspecte ale situației sociolingvistice a aromânilor din Albania*, în vol. *Limba și literatura română în spațiul etnocultural dacoromânesc și în diaspora*, Iași, 2003, p. 110–122.
- Vătășescu 2006 – Cătălina Vătășescu, *Via Egnatia dans la mémoire collective des Aroumains et des Albanais (témoignes linguistiques)*, în „Revue des études sud-est européennes”, XLIV, 2006, nr. 1–4, p. 385–389.
- Wace/Thompson 1913 – A. J. B. Wace, M. S. Thompson, *The Nomads of the Balkans*, Londra, 1913.
- Weigand 1888 – Gustav Weigand, *Die Sprache der Olympo-Walachen nebst einer Einleitung über Land und Leute*, Leipzig, 1888.
- Weigand 1894, 1895 – Gustav Weigand, *Die Aromunen. Ethnographisch-philologisch-historische Untersuchungen über das Volk der sogenannten Makedo-Romanen oder Zinzaren*, II, Leipzig, 1894; I, Leipzig, 1895.
- Weigand 1908 – Gustav Weigand, *Rumänen und Aromunen in Bulgarien*, în „Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig”, XIII, 1908, p. 1–104.
- Weigand 1919 – Gustav Weigand, *Die aromunischen Ortsnamen im Pindusgebiet*, în „Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig”, XXI–XXV, Leipzig, 1919, p. 60–64, 174–180.
- Weigand 1924 – Gustav Weigand, *Ethnographie von Makedonien. Geschichtlich-nationaler, sprachlich-statistischer Teil*, Leipzig, 1924.
- Winnifrith 1987 – T. J. Winnifrith, *The Vlachs. The History of a Balkan People*, Londra, 1987.

TRANSCRIEREA FONETICĂ

Dăm tabloul semnelor fonetice întrebuițate în transcriere. Semnele le-am grupat în ordine alfabetică și le-am exemplificat cu câte un cuvânt.

- a (a mijlociu) în munt. *cap*.
- â (cea mai deschisă vocală din seria posterioară: *u, o, ɔ, â*) în istrorom. *câp*.
- ă (a posterior) în băn. *câp*.
- ä (cea mai deschisă vocală din seria anterioară: *i, e, ɛ, ä*) în bucov. *păle* 'piele'.
- ą (a anterior) în munt. *stęq* 'stea'.
- ǎ (vocală cu deschidere mijlocie din seria centrală: *i, â, ǎ*) în munt. *păr*.
- ǣ (vocala cea mai deschisă din seria centrală: *i, î, ǣ, ǣ̃*) în mold. *bărbăt*.
- â (vocală cu deschidere mai mică din seria centrală) în mold. *cásâ*.
- b (oclusivă bilabială sonoră) în munt. *bun*.
- c (oclusivă velară surdă) în munt. *corb*, semn întrebuițat înaintea vocalelor *a, ă, â, î, o, ö, u, ü*, înaintea consoanelor sau la sfârșitul cuvintelor.
- ĉ (africată alveolopalatală surdă, al cărei element fricativ este un *ŝ*) în munt. *ĉară* 'ceară'.
- ć (africată alveolopalatală surdă, al cărei element fricativ este un *ś*) în băn. *fráće* 'frate'.
- č (africată palatoalveolară surdă, al cărei element fricativ este un *ʃ*) în maram. *čăr* 'cer'.
- d (oclusivă dentală sonoră) în munt. *dar*.
- ď (oclusivă dentală sonoră puțin palatalizată) în mold. *úndě* 'unde'.
- d' (oclusivă alveolopalatală sonoră) în mold. *dŭn* 'din'.
- ɖ (africată dentală sonoră) în mold. *ɖic* 'zic'.
- ð (fricativă interdentală sonoră) în arom. *ðálă* 'zară'.
- e (vocală anterioară cu deschidere mijlocie, de nuanță închisă) în munt. *vezi*.
- ɛ (e deschis) în trans. *vęde*.
- ɛ̃ (e mai închis) în mold. *véde*.
- ě (vocală centrală cu nuanță anterioară, între *ă* și *e*) în băn. *fásě* 'face'.
- ę (ę deschis, între *ǣ* și *ɛ*) în trans. *aşę* 'aşa'.
- f (fricativă labiodentală surdă) în munt. *fin*.
- g (oclusivă velară sonoră) în munt. *gol*.
- ǧ (africată alveolopalatală sonoră, al cărei element fricativ este un *ʒ*) în munt. *ǧer* 'ger'.
- ǧ̃ (africată palatoalveolară, al cărei element fricativ este un *j*, corespunzând surdei *č*) în maram. *ǧăr* 'ger'.
- ǧ̄ (oclusivă velară sonoră palatalizată) în munt. *ǧem* 'ghem'.
- ɣ (fricativă velară sonoră) în istrorom. *ɣură* 'gură'.
- ɣ̣ (fricativă palatală sonoră, corespunzând surdei *h*) în arom. *ɣáspi* 'viespe'.
- h (fricativă laringală surdă) în trans. *hájnă* 'haină'.
- ħ (fricativă palatală surdă) în munt. *ħir* 'fir'.
- χ (fricativă velară surdă, corespunzând sonorei *ɣ*) în munt. *χájănă* 'haină'.
- i (vocală cu deschidere minimă din seria anterioară) în munt. *fir*.
- ĩ (i deschis) în mold. *mári* 'mare'.
- î (vocala cea mai închisă din seria centrală: *i, â, ǎ, ǣ*) în munt. *cînd*.
- î̃ (vocala centrală închisă cu o nuanță anterioară între *i* și *î*) în trans. *rîu* 'râu'.
- j (fricativă palatoalveolară) în trans. *jar* 'jar'.
- j' (j muiat) în munt. *jug* 'jug'.
- k (oclusivă velară surdă, identică cu *c*. Semnul se întrebuițează numai înaintea lui *e* și *i*) în băn. *kip* 'chip'.
- k̄ (oclusivă velară surdă palatalizată, corespunzând sonorei *ǧ*) în mold. *kisór* 'picior'.
- l (laterală alveolară) în munt. *pălărije* 'pălărie'.
- l' (l puțin palatalizat) în trans. *l'él'ě* 'ele'.
- ḷ (laterală palatală) în arom. *ħil* 'fiu'.
- ł (laterală velară) în maram. *c al* 'cal'.
- m (nazală bilabială) în munt. *másă*.
- ɱ (nazală labiodentală urmată de *f, v*) în munt. *îpvăț* 'învăț'.

m̄	(nazală bilabială, rezultată din reducerea grupului consonantic <i>mn</i> > <i>m̄</i>).
n	(nazală dentală) în munt. <i>mîă</i> .
ñ	(nazală dentală puțin palatalizată) în mold. <i>pîñ</i> 'pâine'.
ń	(nazală palatală) în mold. <i>ńel</i> 'miel'.
ŋ	(nazală cu ocluziune incompletă, urmată de constrictive și lichide) în munt. <i>îŋşir</i> 'înşir'.
ŋ	(nazală velară, urmată de <i>c</i> (<i>k</i>), <i>g</i>) în munt. <i>îŋcă</i> 'încă'.
o	(vocală posterioară cu deschidere mijlocie și cu nuanță mai închisă) în munt. <i>pot</i> .
o	(<i>o</i> deschis) în trans. <i>póte</i> 'poate'.
ö	(vocală anterioară labială, cu deschidere mijlocie, cu nuanță închisă) în ung. <i>cör</i> 'cerc'.
p	(oclusivă bilabială surdă) în munt. <i>par</i> .
q	(oclusivă velară surdă puțin palatalizată) în arom. (la fărşeroți) <i>qept</i> 'piept'.
q̣	(africată alveopalatală surdă, cu nuanță mai palatală, între <i>č</i> și <i>č̣</i>) în arom. (la fărşeroți) <i>ascuqe</i> 'scuipă'.
r	(vibrantă apicală alveolară) în munt. <i>rar</i> .
r̄	(<i>r</i> cu mai multe și mai puternice vibrații) în trans. <i>r̄u</i> 'râu'.
ρ	(<i>r</i> uvular) în arom. (la fărşeroți) <i>gupa</i> 'gură'.
ρ̄, ρ̄̄ (ρρ)	(<i>r</i> uvular cu mai multe vibrații) în arom. (la fărşeroți) <i>sóppă</i> 'soarele'.
s	(fricativă dentală surdă) în munt. <i>sórá</i> .
ś	(fricativă alveolopalatală surdă) în băn. <i>fásě</i> 'face'.
š	(fricativă alveolopalatală surdă, aproape identică cu <i>ś</i> , dar cu o articulație puțin posterioară) în mold. <i>fáši</i> 'face'.
ş	(fricativă palatoalveolară surdă, corespunzând sonorei <i>j</i>) în mold. <i>şi</i> 'și'.
ṣ̌	(<i>ş</i> cu nuanță palatală, muiată, corespunzând sonorei <i>j</i>) în munt. <i>aşa</i> 'aşa'.
t	(oclusivă dentală surdă) în munt. <i>tátă</i> .
ṭ	(oclusivă palatală surdă) în mold. <i>fráte</i> .
ʈ	(fricativă interdentală surdă, corespunzând sonorei <i>ɖ</i>) în arom. <i>nă vɛámă</i> 'puțin'.
ʈ̣	(africată dentală surdă) în munt. <i>țin</i> .
u	(vocala cea mai închisă din seria posterioară) în munt. <i>bun</i> .
ü	(vocala cea mai închisă din seria anterioară, labială) în ung. <i>fül</i> 'ureche'.
v	(fricativă labiodentală sonoră) în munt. <i>vără</i> .
z	(fricativă dentală sonoră) în munt. <i>zac</i> .
ž	(fricativă alveolopalatală muiată, corespondenta sonoră a lui <i>ś</i>) în băn. <i>žánă</i> 'geană'.
ẓ̌	(fricativă alveolopalatală, corespondenta sonoră a lui <i>ś</i>) în mold. <i>žână</i> 'geană'.
y	(fricativă palatală sonoră, între <i>ɣ</i> și <i>ʝ</i>) în arom. <i>yiŋ</i> 'viu'.

SEMNE DIACRITICE

~	(deasupra vocalelor) nazalitate: õ.
ı	(sub vocale sau consoane sonore) asurzire: ı, ɾ.
.	(sub vocale) închidere: ę.
..	(sub vocale) închidere mai mare: ę̄.
˘	(sub vocale) deschidere: ę̇.
˘˘	(sub vocale) deschidere mai mare: ę̇̄.
˚	(după oclusive) arată o explozie mai puternică: în olt. <i>pat˚</i> 'pat'.
◦	(sub consoane) consoană silabică: ŋ̆.
˘	(sub vocale) arată că vocala constituie elementul consonantic al unui diftong: <i>ɥ</i> (în <i>daɥ</i>).
˘˘	(deasupra unei vocale sau a unui diftong) accent principal: <i>véde</i> .
˘˘˘	(deasupra unei vocale) accent dinamic mai puternic, mai ales în fraze: <i>nú vręaɥ</i> .
˘˘˘˘	(deasupra unei vocale) accent secundar: <i>sănătáte</i> .
-	(deasupra unei vocale, lichide sau fricative) lungime: ȭ, r̄, s̄.
<	(deasupra unei vocale) scurtime: ũ̇.
+	(sub o nazală) arată că articulația nazalei nu e completă, ci analogă constrictivei următoare: <i>îŋvăť</i> .
ı̇, ɾ̇, ı̇̄, ɾ̇̄, ħ̇, ħ̇̄ etc.	(la umărul literei precedente) arată sunete slab perceptibile.
ı̇̄, ɾ̇̄ etc.	arată sunete și mai slab perceptibile.
ı̇̄̄, ɾ̇̄̄ etc.	arată sunete extrem de slab perceptibile.

ALTE SEMNE

- Se întrebuințează ca în ortografia oficială: *dă-tě la driǎpta n-a văzút.*
- Înlocuiește silabele dinaintea accentului cuvântului, reproduse în forma anterioară: *tîrnăcóp;*
–cǎpe.
- Sub litere sau sub cuvinte, arată că anchetatorul a auzit bine sunetele sau cuvintele subliniate, deși acestea par neobișnuite.
- Pusă în locul unui răspuns, arată că în punctul respectiv n-a fost pusă întrebarea.
- ⌋ Leagă două sau mai multe cuvinte care formează un singur grup fonetic: *saiǐ_ĩ_sus* 'sari în sus'.
- ~~~~ Arată că anchetatorul n-a auzit clar sunetele astfel subliniate.
- ~ Înlocuiește forma precedentă.
- ... Puse în urma sau înaintea unui răspuns, arată că el nu este complet.
- + Pus după un răspuns, trimite la un răspuns suplimentar.
- ? Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul n-a știut să răspundă; dacă urmează totuși un răspuns, acesta a fost dat după ezitare.
- # Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul a declarat că nu există termenul întrebat.
- ∞ Pus în locul sau înaintea unui răspuns, arată că obiectul sau obiceiul la care se referă întrebarea nu există în localitate.
- , Separă variante lexicale.
- ; Separă forme gramaticale diferite ale aceluiași cuvânt: singularul de plural, forma articulată de cea nearticulată, persoana I de a II-a etc.
- „” Între aceste ghilimele sunt reproduse explicațiile sau completările date de informatori, de obicei netranscrise fonetic și literarizate.
- () Între aceste paranteze sunt reproduse, pe hartă sau în NOTE, explicații sau completări, transcrise fonetic, date de informatori.
- [] Între aceste paranteze se dau completările sau observațiile anchetatorilor sau ale redactorilor. Sub titlul hărții, cifrele puse între aceste paranteze reprezintă numărul întrebării din chestionar.
- [k] Pus înaintea unui răspuns, arată că informatorul s-a corectat.
- [σ] Pus înaintea unui răspuns, arată că termenul a fost sugerat de anchetator.
- [ε] Arată că informatorul a ezitat înainte de a da răspunsul.
- [?] Pus după un răspuns, arată că anchetatorul se îndoiește de exactitatea răspunsului înregistrat.
- [!] Pus după un răspuns, arată că întrebarea sau răspunsul l-a făcut pe informator sau pe cei de față să râdă.
- [*] Pus înaintea unui răspuns, arată că răspunsul a fost dat de un informator ocazional, căruia anchetatorul nu i-a notat numele.
- [**] Arată un al doilea informator ocazional.

ABREVIERI

[a.] [art.]	= formă articulată	[pf. s.], [perf. s.]	= perfect simplu
[acuz.]	= acuzativ	[pf. c.], [perf. c.]	= perfect compus
[adj.]	= adjectiv	[pl.]	= plural
[adv.]	= adverb	[pla.]	= plural articulat
[AL]	= formă rostită repede (allegro)	[plf.]	= plural feminin
[aprox.]	= aproximativ	[plm.]	= plural masculin
[ar., arom.]	= aromân(ă)	[plna.]	= plural nearticulat
[art.]	= articulat	[plt.]	= plurale tantum
[B]	= așa zic bătrânii	[prez.]	= prezent
[col.]	= nume colectiv	[r.]	= revine
[cond.]	= condițional	[R]	= formă recentă
[conj.]	= conjunctiv	[rar]	= rar
[f.] [fem.]	= feminin	[s.] [subst.]	= substantiv
[F]	= așa zic femeile	[s. f.]	= substantiv feminin
[fig.]	= figurat	[sg.]	= singular
[gen.]	= genitiv	[sga.]	= singular articulat
[ger.]	= gerunziu	[sgf.]	= singular feminin
[gr.]	= grecesc	[sgm.]	= singular masculin
[imperat.]	= imperativ	[sgna.]	= singular nearticulat
[imperf.]	= imperfect	[sgt.]	= singulare tantum
[ind.]	= indicativ	[sin.]	= sinonim
[inf.]	= infinitiv	[s. m.]	= substantiv masculin
[L]	= formă rostită rar (lento)	[s. n.]	= substantiv neutru
[lit.]	= literal	[T]	= așa zic tinerii
[m.] [masc.]	= masculin	[V]	= formă veche
[m.m.c.p.]	= mai-mult-ca-perfect	[var.]	= variantă
[neart.]	= nearticulat	[vb.]	= verb
[neg.]	= negativ	[viit.]	= viitor
[n.n.]	= nota noastră	[voc.]	= vocativ
[obs.]	= observație	[1], [2], [3]	= arată persoana I, a II-a, a III-a singular
[part.]	= participiu	[4], [5], [6]	= arată persoana I, a II-a, a III-a plural
[perf.]	= perfect		
[p. ext.]	= prin extensiune		

REȚEAUA DE LOCALITĂȚI

Localitatea	Țara	Graiul
1. Blagoevgrad	Bulgaria	grămostean
2. Coceani	R. Macedonia	grămostean
3. Razlog	Bulgaria	grămostean
4. Batac	Bulgaria	grămostean
5. Bachîța	Bulgaria	grămostean
6. Bujdova	Bulgaria	grămostean
7. Ubovo	R. Macedonia	grămostean
8. Papaceair	Bulgaria	grămostean
9. Șatra	Bulgaria	grămostean
10. Lopova	Bulgaria	grămostean
11. Crușova	R. Macedonia	grămostean
12. Poroii de Sus	Grecia	pindean
13. Beala de Sus	R. Macedonia	fărșerot
14. Beala de Jos	R. Macedonia	fărșerot
15. Gopeș	R. Macedonia	gopeșean
16. Moloviște	R. Macedonia	moloviștean
17. Târnova	R. Macedonia	grămostean
18. Nijopole	R. Macedonia	fărșerot
19. Livezi	Grecia	grămostean
20. Gramaticova de Sus	Grecia	fărșerot
21. Nicea	Albania	grabovean
22. Greava	Albania	grabovean
23. Pleasa	Albania	fărșerot
24. Corcea	Albania	fărșerot
25. Căndrova	Grecia	fărșerot
26. Nevesca	Grecia	grămostean
27. Vlahoclisura	Grecia	grămostean
28. Veria	Grecia	pindean
29. Xirolivad	Grecia	pindean
30. Cutali	Albania	fărșerot
31. Deniscu	Grecia	grămostean
32. Samarina	Grecia	pindean
33. Palioseli	Grecia	pindean
34. Băiasa	Grecia	pindean
35. Turia	Grecia	pindean
36. Aminciu	Grecia	pindean
37. Diviaca	Albania	fărșerot
38. Fier	Albania	fărșerot
39. Perivoli	Grecia	pindean
40. Avdela	Grecia	pindean
41. Giurgea	Grecia	pindean
42. Gardichi	Grecia	pindean
43. Cornu	Grecia	pindean
44. Vendiște	Grecia	pindean
45. Custeana	Grecia	pindean
46. Guduvazda	Grecia	pindean
47. Malacași	Grecia	pindean
48. Cocli	Grecia	pindean
49. Cuțufleani	Grecia	pindean
50. Nea Zoi	Grecia	fărșerot
51. Livadi Olimpou	Grecia	pindean
52. Horopani	Grecia	fărșerot
53. Pisuderi	Grecia	fărșerot (+ grabovean)
54. Cristalopiyi	Grecia	fărșerot

55. Moscopole	Albania	fărșerot
56. Ducasi	Albania	fărșerot
57. Peștan	Albania	fărșerot
58. Selenița	Albania	fărșerot
59. Andon Poçi	Albania	fărșerot
60. Laca	Grecia	pindean
61. Siracu	Grecia	pindean

Rețeaua de anchetă cuprinde 61 de localități, dintre care 32 în Grecia, 12 în Albania, 9 în R. Macedonia și 8 în Bulgaria.

Rețeaua este exhaustivă pentru R. Macedonia și Bulgaria, în sensul că au fost cuprinse în întregime graiurile vorbite în aceste țări. Sunt reprezentate, de asemenea, toate graiurile aromânești din Grecia și Albania, dar, dată fiind densitatea așezărilor, numărul localităților cuprinse în rețea a fost limitat.

În atlas este reprezentat exhaustiv **graiul grămostean**, în sensul că a fost cuprinsă în rețea cvasitotalitatea localităților unde se vorbește acest grai.

Repartizarea pe țări a localităților anchetate se prezintă astfel:

Grecia (32):	graiul pindean	: 22
	graiul fărșerot	: 6
	graiul grămostean	: 4
Albania (12):	graiul fărșerot	: 10
	graiul grabovean	: 2
R. Macedonia (9):	graiul grămostean	: 4
	graiul fărșerot	: 3
	graiul gopeșean-moloviștean	: 2
Bulgaria (8):	graiul grămostean	: 8

Numărul localităților anchetate pe graiuri se prezintă astfel:

graiul pindean (32):	Grecia (32)
graiul fărșerot (19):	Albania (10), Grecia (6), R. Macedonia (3)
graiul grămostean (16):	Bulgaria (8), Grecia (4), R. Macedonia (4)
graiul grabovean (2):	Albania (2)
graiul gopeșean-moloviștean (2):	R. Macedonia

În timp ce în Bulgaria se vorbește un singur grai (grămostean), în celelalte țări se vorbesc mai multe graiuri: trei în Grecia, trei în R. Macedonia, două în Albania.

Graiul pindean, cu numărul cel mai mare de vorbitori, se întâlnește numai în Grecia, în timp ce graiul fărșerot se întâlnește în trei țări: Albania, Grecia, R. Macedonia, iar cel grămostean, de asemenea, în trei țări: Bulgaria, R. Macedonia, Grecia.

Graiul grămostean și, îndeosebi, cel fărșerot, au dispersiunea cea mai mare. Vorbitorii lor, dintre care cei mai mulți au fost, în trecut, păstori transumanți, au străbătut spații largi în Balcani. În prezent îi întâlnim pe fărșeroți și pe grămosteni nu numai în locurile lor de vărat de odinioară din munți, ci și în locurile de iernat, unde s-au stabilit adesea definitiv: există, de exemplu, numeroase așezări stabile de fărșeroți, originari din Albania, în câmpia Tesaliei (Grecia).

Dintre ceilalți aromâni, numai un grup restrâns de pindeni (între care cei din Samarina, Avdela, Perivoli, localități anchetate de noi) a practicat transumanța până la al Doilea Război Mondial al secolului trecut. Cei mai mulți pindeni sunt stabili în așezările lor din Pind, dintre care unele au atestări foarte vechi (secolul al XVII-lea pentru Siracu, Aminciu etc.). Așezări stabile au, de asemenea, aromânii graboveni (din zona Greava, Nicea, Lunca, de lângă orașul Pogradec, Albania), ca și cei din localitățile Gopeș și Moloviște (graiul gopeșean-moloviștean), aceștia din urmă fiind, în trecut, transportatori de mărfuri și negustori vestiți.

Aromânii nu sunt o populație formată exclusiv sau majoritar din păstori¹, care pendulau neîncetat cu turmele între locurile lor de vărat din munți și așezările provizorii de iernat din zonele joase, îndeosebi câmpiile din Muzachia (Albania), Tesalia, Macedonia, Epir, Acarnania și Etolia (Grecia), de la Mările Egee (la est), Ionică și Adriatică (la vest). Ei au întemeiat importante așezări urbane: Moscopole (Albania), Gramoste, distruse în secolul al XVIII-lea de către musulmani, și altele, care există și în prezent: Aminciu, Siracu, Vlahoclisura, Nevesca (Grecia), Crușova (R. Macedonia).

¹ Prezentând ocupațiile aromânilor, ca negustori, proprietari de hanuri și oameni de afaceri renumiți, Gustav Weigand conchidea: „Sie aber deshalb als ein Volk von Hirten darstellen zu wollen, wie man dies oft getan hat, ist ein grober Irrtum” (Weigand 1888: 7). [De aceea, a-i prezenta (pe aromâni) ca un popor de păstori, așa cum adesea s-a făcut, este o eroare grosolană]. Cf., în același sens, lucrarea lui Anastase N. Hâciu (Hâciu 1936).

DATE DESPRE LOCALITĂȚI

1. BLAGÓEVGRAD (Bulgaria)

Aromânii stabiliți în orașul Blagoevgrad (fost Giurmaia de Sus, bg. *Górno Ğumajá*), situat la o altitudine de 400 m în albia râului Struma, sunt la origine *grămosteni* și provin din localitățile Beșbunar, Ravna Buka, Ceacalița, Dupnița, Samokov; își aveau *călivele* (așezările de vărat) în munții Rila. Ei se desprinseseră din grupul grămostenilor din munții Rodopi (călivele de la Bachița) și munții Pirin (călivele din Lopova, Bujdova, Șatra) pe la mijlocul veacului al XIX-lea și, pornind în căutarea altor locuri de pășunat, s-au stabilit în munții Rila. Tot atunci au venit în Rila și grămosteni din Bania (azi în R. Macedonia, cunoscuți sub numele de *bănóț*; vezi *infra*, 7. Úbovo).

Își spun *armán ĝumălót* (sg. *ĝumălót*, de la vechiul nume al orașului, Giurmaia); alți aromâni, care nu sunt grămosteni, îi numesc, *ćipañ*, sg. *ćipañ* [= grămostean] (vezi *infra*, 8. Papaceaír).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Cócă, Célnic, Caraĝicu, Zabúrda, Ğuvélu, Șapéra, Mirĝáni, Bafáni.

Prenume mai frecvente la bărbați: Ğ'órýi (Ğóga, Góga), Stérýu, Cóstá (Dínca, Dína), Naș^l, Míta, Stíla.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Marie (Márce, Múșe), Dáfă (Dáfce), Vánge, Tásă, Íță, Ğóră (Ğurítă), Óră (Urítă), Kírátă, Bócă (Bóce), Lencă, Háidă, Tánă, Pihă.

Porecle de bărbați: Vási'élú 'împăratul', Gála, Manáh^l, Cúrta, Pórcu.

Persoana chestionată: Cóstá Caraĝicu (56 de ani) s-a născut la *călivele* din munții Rila (în 1911). A absolvit patru clase la școala românească din Giurmaia de Sus. A satisfăcut serviciul militar în armata bulgară. Vorbește curent limba bulgară. Ocupații: *picurár* (cioban) și *cărvănár* (transportator de mărfuri cu caravanele). Este căsătorit și are patru copii (trei băieți și o fată). Tatăl subiectului s-a născut în localitatea Șerbanovo de lângă orașul Strumița (azi, în R. Macedonia). Mama era originară din Dupnița (azi, Stanke Dimitrov, Bulgaria). Soția s-a născut în Gramáda (lângă Blagoevgrad) și a făcut patru clase la școala bulgărească din această localitate.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

2. CÓCEANI (R. Macedonia)

Aromânii *grămosteni* stabiliți în orașul Coceani (ar. *Cócani*, mac. *Kóćani*), ca și cei din orașele Știp și Veles, din sud-estul Republicii Macedonia, provin din localitățile Crividol, Bania, Vinița, Spanciova, Erghelia, Pișița. Din grupul lor s-au desprins mai multe familii care s-au deplasat spre răsărit, formând o parte dintre aromânii din jurul orașului Giurmaia de Sus (vezi *supra*, 1. Blagóevgrad).

Sunt cunoscuți sub numele de *armán bânóț* (sg. *bânót*, de la numele localității Bania), la fel ca grămostenii din Úbovo (vezi *infra*, 7. Úbovo).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Tudíc^l (col. Tudítañ), Caracótl, Lápa (col. Lápañ), Vrîșcu (col. Vrîșcañ), Peltéc^l (col. Peltétañ).

Prenume mai frecvente la bărbați: Cóstá, Míta, Stérýa (Stérýu), Cóla (Cóli), Dimçi (Díma), Vángu, Hálcu, Dóni, Hrista, Táșa.

Prenume mai frecvente la femei: Léna, Țáța, Vánge, Háida, Súlta, Hrisúla, Mariĝa, Píha, Ngéla [Angela], Tána, Óca.

Persoana chestionată nu cunoaște porecle.

Persoana chestionată: Dímçi Peltéc^l (62 de ani) s-a născut în Pișița (în apropiere de Cóceni) în 1905. A absolvit patru clase la școala sârbească din Dobrișani (lângă orașul Cumanovo). A satisfăcut serviciul militar în armata sârbă. Cunoaște limbile sârbă, macedoneană și, foarte puțin, limba turcă. Ocupația de bază: agricultura (ar. *ćifćiláke*), fiind *ćufligár* 'proprietar de teren' (der. de la *ćuflíke* 'teren aflat în proprietate'). Este căsătorit și are trei copii (două fete și un băiat). Părinții s-au născut în localitatea Pișița. Tatăl era *picurár* (cioban) și *ćufligár* (proprietar de teren, agricultor). Soția s-a născut în localitatea Garbinți și nu știe carte. Subiectul, reprezentativ pentru generația sa, e un bun păstrător al graiului.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

3. RAZLÓG (Bulgaria)

Aromânii *grămosteni* din câmpia Razlogului (bg. *Razlóg*) își aveau *călivele* în munții Rodopi, la Caramandra, Sufanlu, Baciovo etc.

Derivându-și numele de la localitatea Razlog, își spun *armán aruzlukán* (sg. *aruzlukán*). La fel ca ceilalți aromâni păstori din Bulgaria, ca, de fapt, la fel ca toți aromânii păstori transhumanți originari din

Gramoste, sunt cunoscuți și sub numele de *ĉípaň*, sg. *ĉípan*, sinonim cu cel de *grămusteán*, sg. *grămusteán* (vezi *supra*, 1. Blagóevgrad).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Caracótl, Zgúra, Bafáni, Șapéra, Hági, Bacúla, Cájú, Stavrosítu, Arnaútu, Cadrí, Bótca, Piștiréanu, Irúcu, Hasápu, Busuríca, Perifán.

Prenume mai frecvente la bărbați: Hrísta, Dóni (Doni), Iáncu, Náki, Teja, Ĝógu, Γ'órýi, Mihálí, Cólí, Míta, Dínca, Stériju, Tíla.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Lénâ (Léncâ, Lénçi), Maríji, Íțâ, Kírátâ, Tudórâ, Súltâ, Γórâ (Órâ), Dáfâ, Tánâ.

Porecle: nu prea există; de bărbați: Ĝúri; de femei: Lâpuveána, Gópa, Țóna.

Persoana chestionată: Hrísta al^l Caracótl (74 de ani) s-a născut la *călivele* (așezare de vărat) din Baciovo în 1896. Nu a urmat cursuri școlare, învățând să citească și să scrie ca autodidact. Cunoaște limba bulgară și, puțin, turca și greaca. Ocupația de bază: păstoritul transhumant. Cobora cu oile la iernat în câmpia Razlogului. Soția, Íța al^l Caracótl, s-a născut, la fel ca soțul ei, la *călivele* din Baciovo. Tot aici s-au născut și părinții subiectului. Ocupația de bază a părinților: păstoritul transhumant.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

4. BATÁC (Bulgaria)

Aromânii *grămosteni* din Batác își aveau *călivele* la Pizdíta, în munții Rodopi, la fel ca cei din Baciovo, care iernau în câmpia Razlogului (vezi *supra*, 3. Razlóg).

Derivându-și numele de la localitatea Batác, își spun *armán bătăcán* (sg. *bătăcán*). Își spun, de asemenea, *grămusteán*, sg. *grămusteán*, ca toți aromânii originari din Gramoste (și muntele Gramos) (vezi *supra*, 3. Razlóg). Sunt numiți *ĉípaň*, sg. *ĉípan* de către alți aromâni, termen sinonim cu cel de *grămostean*.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Míța (col. art. Míțaňli), Cărbășe (= Carabăș), Palăș, Barbatós, Jgúma, Γak, Custará (col. Custaráđ), Cúĉcu, Ĝímâ, Pustáv^l, Caratăș, Șumută, Γăkít^l, Gramática.

Prenume mai frecvente la bărbați: Stériju, Cólí, Ĝeáncu (art. Ĝeáncul^l), Γ'órýi (Góĉu), París, Mihálí, Dína, Táșa, Hrísta, Naș^l, Vasílí, Stíla, Mítira.

Prenume mai frecvente la femei: Kírátâ, Súltâ, Maríji (neart.), Bóĉi (neart.), Tána, Vángâ, Γóra.

Porecle (arom. *părnoáni*) de bărbați: Súrdu^l, Kítu.

Persoana chestionată nu cunoaște porecle de femei.

Persoana chestionată: Mihálí Custará (74 de ani) s-a născut la *călivele* din Pizdíta în 1902. A absolvit trei clase la școala bulgărească. Scutit de serviciul militar. Cunoaște limbile bulgară și turcă. Ocupația de bază: păstoritul transhumant. Cobora cu oile la iernat în câmpia din preajma orașului Plovdiv. S-a ocupat și cu agricultura timp de 10 ani. Subiectul afirmă că originea familiei este în Gramoste, de unde strămoșii săi au plecat pe la anul 1800. În deplasarea spre actualele așezări, ca păstori transhumați, bunicii s-au stabilit în 1850 în apropiere de Petrici (oraș în extremitatea sud-vestică a Bulgariei), iar ulterior, părinții, la Giumaia de Sus. Soția subiectului, deși nu este aromâncă, vorbește curent aromânește.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

5. BACHÍȚA (Bulgaria)

Bachíța era, la începutul veacului trecut, cea mai importantă așezare aromânească de vărat din munții Rodopi (*călivele* de la Bachíța), numărând peste 1000 de locuitori. *Grămostenii* transhumați din această așezare coborau la iernat în ținutul Curtova, dar și în împrejurimile orașelor Adrianopol (azi, în Turcia) și Cavala (Grecia).

Aromânii *grămosteni* originari din această localitate își spun *armán băkicán* (sg. *băkicán*, de la Bachíța) și *curtuvéán* (sg. *curtuvéán*, de la Cúrtova). Denumirea de grup este *grămusteán*, sg. *grămusteán*; sunt numiți *ĉípaň*, sg. *ĉípan* de către aromânii aparținând altor grupuri.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Bábu, Dardáca, Căncu, Ćácu, Zabúrda, Páșa, Béca.

Prenume mai frecvente la bărbați: Iáncu, Cólí, Γ'órýi, Stériju, Mihálí (Hálĉu).

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Maríji, Íțâ, Kírátâ (Țátâ), Lénâ, Súltâ (Tánâ).

Porecle de bărbați: Pilicútí.

Nu am notat porecle la femei.

Persoana chestionată: Stíla al^l Căncu (60 de ani) s-a născut în 1916 în zona orașului Cavala (Grecia), unde familia cobora uneori cu oile la iernat. Tot acolo s-au născut și părinții. Nu a urmat cursuri școlare, învățând să citească și să scrie ca autodidact. Nu a efectuat serviciul militar. Cunoaște limba

bulgară și, în mică măsură, limbile greacă și turcă. Ocupația de bază: păstoritul. Este căsătorit și are patru copii (doi băieți și două fete). Soția este originară din Bachîța.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

6. BUJDÓVA (Bulgaria)

Călivele (așezare de vărat) de la Bujdóva (ținutul Melnik), de aromâni *grămosteni*, se găseau în munții Pirin. Ca păstori transhumanți, acești grămosteni coborau cu oile în câmpia din împrejurimile orașelor Seres, Drama și Cavala (Grecia), de la Marea Egee.

Derivându-și numele de la localitatea de origine, își spun *bujduveán*, sg. *bujduveán*, considerându-se, în același timp, *armán yrămusteán* (aromâni grămosteni). Aromâni din alte grupuri, de exemplu, fărșeroții, le spun *ćipán*, sg. *ćipan* (denumire de grup pentru toți grămostenii transhumanți).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Nicóla, Ráfti, Kéri, Anaýností, Caragórgi, Bangórgi, Stefání, Șamáta, Ğerási, Daútí, Miĝítí.

Prenume mai frecvente la bărbați: Cóla, Míta, Iancu, F'órýi, Tási, Dínca, Dámi, Stérýu, Níca, Vangélí, Hálcu, Cóstá, Arýírí, Tanásí, Dína, Vasílí.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Maríji, Kírátâ, Tíncâ, Ítâ, Lénâ, Tánâ, Órci (Aýórâ), Múși, Cúdâ, Hrísâ, Caterinâ, Vángi, Tâțâ, Miși.

Porecle de bărbați: Ğoáta, Kíki, Ğapíșí, F'ancúla.

Nu am notat porecle de femei.

Persoana chestionată: Mítlu al^l Iancu (70 de ani) s-a născut în 1909 în localitatea Sohó (între Seres și Salonic), în locurile de iernat. Fără școală, a învățat să citească și să scrie ca autodidact. Nu a efectuat serviciul militar. Cunoaște limbile greacă, bulgară și turcă. Ocupația de bază: păstoritul; a fost și *cărvănár* (transportator de mărfuri cu caravana). Este căsătorit și are două fiice. Soția s-a născut în Sohó, iar părinții în Bujdova, fiind păstori transhumanți. Subiectul e un bun păstrător al graiului. Dă răspunsuri prompte, clare, având proprietatea termenilor.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

7. ÚBOVO (R. Macedonia)

Satul Úbovo (comuna Grádsko) se găsește la aproximativ 25 km de orașul Veles, aproape de vărsarea râului Bregalnița în Vardar. Aici au cumpărat părinții subiectului, în 1925, un teren de 860 ha, pentru a-l folosi ca loc pentru iernatul oilor. Ulterior, pe locul așezării s-a întemeiat o gospodărie de stat (mac. *stopanstvo*). Ubovo nu e o așezare de aromâni. Numai două familii de aromâni cumpăraseră terenuri acolo, devenite apoi proprietate de stat. Ulterior familia s-a stabilit în Skopje.

Familie de *yrămusteán cālivýán*, sg. *yrămusteán cālivýán*, grămosteni transhumanți, cu așezările de vărat în munte, la *cālive* (lit. 'colibe'). Își spun și *armán bānót* (sg. *bānót*, nume derivat de la localitatea Bania), la fel ca grămostenii din Coceani (vezi *supra*, 2. Cóceni). Își mai spun și *mucřeán bānót* (derivatul adjectival, de la muntele Mocra, unde erau *cālivele*), un grup de aproximativ 80 de familii, în total 450–500 de persoane.

Munții cei mai apropiați: *Mócra*.

Locuitorii din așezările învecinate sunt macedoneni (slavi); în trecut existau și turci, care au plecat în Turcia.

Persoana chestionată ne spune că toți aromânii din zona orașelor Coceani, Știp, Veles sunt *bānót*, vorbind același grai. Au aceleași obiceiuri, se căsătoresc între ei.

În zonă există localitatea turistică *Bāna* (mac. *Banja*), de unde aromânii din această parte a R. Macedonia (la granița cu Bulgaria) și-au luat numele de *bānót*.

Ocupația de bază a aromânilor din localitate: păstoritul transhumant; în prezent, nu se mai practică, aromânii devenind sedentari în locurile de iernat.

Persoana chestionată afirmă că toți aromânii din estul Republicii Macedonia, până la granița cu Bulgaria, provin din marea așezare aromânească Gramoste, distrusă de musulmani în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Ei sunt *grămosteni*, la fel ca aromânii păstori din sud-vestul Bulgariei și din nordul Greciei (localitatea Livezi, vezi *infra*, 19. Livézi).

Grămostenii păstori din estul R. Macedonia au practicat transhumanța până în prima jumătate a secolului al XX-lea. În timpul stăpânirii otomane (până la războaiele balcanice și fixarea graniței între Serbia și Grecia) coborau cu oile la iernat în câmpia Salonicului, unde se întâlneau cu grămostenii din Livezi (Grecia), cu care se și încuscreau uneori. După fixarea graniței, au iernat în împrejurimile orașului Gevgelija (azi în R. Macedonia, la granița cu Grecia).

Nume de familie mai frecvente în localitate: F'urýítí, Nírłań (col.), Míteãń (col.), Gúđeãń (col.), Căpsălázli (col. art.), Vangéleãńli (col. art.), Sârcâcãńli (col. art.).

Prenume mai frecvente la bărbați: Γ'óρϋι, Téyu (Stérȳa), Niculák (Culák, Cól̩i), Míta, Vasíl̩i, Sánta, Paríz̩i, Γ'ánca (Iánca), Táşa, Dína (Dím̩ci), Tak, Cóst̩a, Hál̩cu, Zica, Nas̩l̩, Nak (Náca).

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Kírát̩a, Γ'ór̩a, Γ'án̩a (Ián̩a), Mari̩i (Maric̩i, Már̩ci), Ó̩ci, Costánd̩a, Lén̩a, Şúnd̩a, Í̩t̩a, Háid̩a, Váng̩i, Tán̩a.

Nu am notat porecle.

Persoana chestionată: Náca al^l Téȳa al^l Γ'urȳít̩^l (64 de ani) s-a născut în 1910 în satul Vritiseár (districtul Kilkis, Grecia) din câmpia Salonicului, unde familia se afla cu oile la iernat. A urmat patru clase la şcoala sârbească din Gevgelija şi a făcut armata la Niş. Cunoaşte limbile sârbă şi macedoneană (slavă) şi, puţin, limba turcă. Ocupaţia de bază: păstoritul (ar. *cu tutíputa* 'cu proprietate constând în ovine'). Este căsătorit şi are patru fii, căsătoriţi în Skopje, şi şapte nepoţi. Părinţii subiectului s-au născut la călivele din muntele Mocra (R. Macedonia), ocupându-se cu păstoritul. Soţia s-a născut în localitatea Plaćcoviţa de lângă oraşul Strumiţa (R. Macedonia), făcând parte din acelaşi grup al grămostenilor *bánóť* ca şi subiectul; nu a urmat cursuri şcolare. A avut doi fraţi, care au murit; are şi o soră (*ún̩ă sor' ȳ*).

Subiectul, deosebit de inteligent, are o situaţie materială foarte bună (locuieşte într-un apartament de lux în Skopje). Posedă un grai foarte curat. Este prompt în răspunsuri, pe care uneori le anticipează.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

8. PAPACEAÍR (Bulgaria)

Călivele (aşezare de vărat) de la Papaceaír (ţinutul Nevrokop), de aromâni grămosteni transhumaŃi, se aflau în munţii Pirin. Locurile de iernat erau în câmpia de la Marea Egee (Grecia), din împrejurimile oraşelor Seres, Drama şi Cavala. Íşi spun *armán ȳrămăsteǎn* (sg. *ȳrămăsteǎn*) şi, de asemenea, *papaćirȳóť*, sg. *papaćirȳóť* (termen derivat de la localitatea Papaceaír) şi *móćan̩*, sg. *móćan*. Subiectul chestionat susţine că în componenţa grupului există şi un contingent de *privull̩ăť*, sg. *privull̩ăt* (păstori transhumaŃi, originari din Perivole, aşezare de aromâni pindenii din munţii Pind, Grecia; vezi *infra*, 39. Perivóli). Alţi aromâni îi numesc *ćipañ*, sg. *ćipan* (cuvânt derivat de la *ćip*, ornament proeminent, sub formă de urechiuşă, la partea superioară a mânecii sariciei).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Čaramán, Coćón̩l̩, Patáşa, Bacáli, Kirićac, Económu, Naún̩l̩, Graméni, Găt̩ă, Cocóni, Stamúle, Samára, Góga, Şútu, Cóc̩u, Aráfti, Ğuğica.

Prenume mai frecvente la bărbaţi: Cól̩i, Téȳa (Stérȳu), Tudorák, Dína, Náći, Vasíl̩i, Góga, Γ'áncu, Γ'óρϋι, Cóst̩a (Cóta), Dínca, Dím̩ci, Nac^l, Hál̩cu, Táşi, Hrista.

Prenume mai frecvente la femei: Kírát̩a, Sultána (Tána), Mari̩a (Múşa, Marúşa), Lénca, Í̩t̩a, Ţát̩a (Kírát̩a), Váng̩a, Sufi̩a, Ó̩ća, Bóća.

Nu am notat porecle.

Persoana chestionată: Dína Patáşa (89 de ani) s-a născut în 1890 în Şatra, aşezare de vărat în munţii Pirin, unde aromânii au înlocuit vechile *călive* (construcţii provizorii de vărat) cu case. Ocupaţii de bază: păstor transhumaŃ (până la 28 de ani), apoi *cărăvănár* (transportator de mărfuri cu caravane de cai). Nu a urmat cursuri şcolare. Nu a efectuat serviciul militar. Cunoaşte bine limba greacă, de asemenea, bulgara şi puţin turca. Părinţii erau originari din Banja (azi, R. Macedonia), de unde se mutaseră în Şatra când erau copii; erau *bánóť* (ca cei din 2. Coceani şi 7. Ubovo, vezi *supra*). Ocupaţia părinţilor: păstori transhumaŃi şi transportatori de mărfuri cu caravanele de cai. Soţia, originară din Lopova (vezi *infra*, 10. Lópova), e fără ştiinţă de carte. Subiectul are cinci copii, căsătoriţi, şi mai mulţi nepoţi.

Subiectul, aflat la o vârstă înaintată, este un păstrător fidel al graiului.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

9. ŞÁTRA (Bulgaria)

Şatra (ţinutul Melnik), aşezare de vărat a grămostenilor transhumaŃi, se afla în munţii Pirin. Satul avea case, care luaseră locul *căliveilor* (construcţii provizorii). Locurile de iernat erau în câmpia de la Marea Egee (Grecia), în împrejurimile oraşului Seres. Íşi spun *armán ȳrămăsteǎn* (sg. *ȳrămăsteǎn*) şi *şitruveǎn̩*, sg. *şitruveǎn* (derivat de la numele localităţii Şatra). Aromânii din alte grupuri, de exemplu, fărşeroŃii, le spun *ćipañ*, sg. *ćipan* (pentru explicaţia denumirii, vezi *supra*, 8. Papaceaír).

Nume de familie (ar. *părnoćani*) mai frecvente la aromânii originari din Lopova (locul de origine al subiectului): Sufláru, Čoc, Mişínca, Zahari̩a, Fudúleǎ, Móca, Lémnu, Tála.

Prenume mai frecvente la bărbaţi: Cóla, Γ'óρϋι, Costandín̩l̩, Andón̩l̩, Tanás̩l̩, Téȳa.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Mari̩i (Múşi), Í̩t̩a, Kírát̩a, Γ'ór̩a (Γ'órci), Lén̩a, Tán̩a.

Porecle: Cătúşa '[lit.] pisica'.

Persoana chestionată: Téȳa Sufláru (66 de ani) s-a născut în 1914 în Şatra, aşezare de vărat în munţii Pirin. Ocupaţia de bază: *picurár* (păstor). Ştie că străbunicii au plecat din Gramos pe la 1800. A absolvit patru clase la şcoala bulgară şi o clasă de seminar teologic. Are lecturi bogate în domeniul istoriei şi

teologiei. Cunoaște foarte bine limba bulgară. Este căsătorit și are trei fiice și un fiu, toți căsătoriți. Părinții erau originari din Lopova (vezi *infra*, 10. Lópo^{va}). Tatăl a fost croitor și negustor, fiind totodată proprietar de oi. Soția, originară din Bujdova (vezi *supra*, 6. Bujdó^{va}), nu are știință de carte.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

10. LÓPOVA (Bulgaria)

La fel ca grămostenii transhumanți din Bujdova, Papaceair și Șatra, cei din Lopova își aveau călilele în Munții Pirin, iar locurile de iernat la Marea Egee (Grecia), în câmpia din împrejurimile orașelor Seres, Drama și Cavala. Derivându-și numele de la așezarea de vărat, își spun *armán lupuvǵán* (sg. *lupuvǵán*). Aromâni din alte grupuri le spun *ćipañ*, sg. *ćipan*, la fel ca celorlalți grămosteni.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Calispéra, Nárçi, Bárbu, Mandíla, Móscu, Zgúra, Púșa, Șácu, Zícu.

Prenume mai frecvente la bărbați: Mihálĭ, Iáncu, Mít^{ra}, Tanásĭ, Cóla, Vasíĭ, Γ'órĭ.

Prenume mai frecvente la femei: Mariĭa (Marúša), Pépa, Léna, Kíráța, Tána, Íta.

Porecle de bărbați: Sursítlu (art.), Gónĭ.

Nu am notat porecle de femei.

Persoana chestionată: Mihálĭ al^l Calispéra (75 de ani) s-a născut în 1892 în satul Caraciova de lângă orașul Melnik. Ocupația de bază: păstoritul. A urmat parțial cursurile liceului bulgar din Strumița (azi, în R. Macedonia). A satisfăcut serviciul militar în armata bulgară. Cunoaște limba bulgară și, puțin, limbile franceză și rusă (din liceu). Este căsătorit și are șase copii. Părinții s-au născut în același sat cu subiectul; tatăl, cu știință de carte, a fost învățător. Soția s-a născut în localitatea Vrapcea, de lângă orașul Sandanski. Mama soției provenea din localitatea Livezi, Grecia (grămosteni; vezi *infra*, punctul de anchetă 19).

Subiectul, persoană relativ instruită, a răspuns prompt la întrebări.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

11. CRUȘOVA (R. Macedonia)

Crușova (ar. *Crúșuva*, mac. *Kruševo*), oraș cu 5000 de locuitori din districtul Bitolia, este cea mai importantă așezare cu populație aromânească din R. Macedonia. Aromânii formează jumătate din populație; ei sunt *armán crușuvǵán*, sg. *armán crușuvǵán*, restul fiind macedoneni (slavi), care s-au stabilit ulterior în localitate.

Crușova este o așezare stabilă, veche. A fost întemeiată de aromâni după distrugerea Moscopolei. De aici au venit primele familii, de *moscopoleni*, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, la care s-au adăugat ulterior *grămostenii* (în rostirea locală: *γrumustǵán*, sg. *γrumustǵán*), veniți din Gramoste. Există diferențe de statut social și ocupațional între cele două grupuri. Moscopolenii erau o populație orășenească: se ocupau cu comerțul, cu transportul de mărfuri, practicau îndeletniciri precum prelucrarea metalelor prețioase (aurul, argintul). Grămostenii, stabiliți ulterior și „acceptați” de comunitate, posedau turme de oi, ocupându-se cu păstoritul. Moscopolenii au fost, la origine, un grup eterogen, ilustrând situația din metropola Moscopole, cu populație formată din fărșeroți, graboveni, pindenii etc. În schimb, grămostenii formau un grup lingvistic unitar. Rezultatele acestui amestec se văd până astăzi. O particularitate moscopoleană o reprezintă prezența vocalelor *ă*, *e* (care nu se închid la *â*, *i*) în poziție neaccentuată la final de cuvânt: *cásă*, *máre* etc., față de *cásâ*, *mári* la grămosteni și în alte graiuri ale aromânei. Se remarcă, în același sens, sistemul vocalic cu 6 foneme (*a*, *ă*, *e*, *i*, *o*, *u*; lipsește *î*), ca în graiurile fărșerot și grabovean, care apare și la grămostenii din Crușova, deși graiul grămostean aparține, împreună cu graiul pindean, grupului dialectal de 7 vocale (cu opoziția *ă/i*).

Situată la o altitudine de 1250 m, Crușova este cea mai importantă localitate montană din R. Macedonia. Este și stațiune turistică, având două hoteluri cu capacități mari de cazare. În localitate există un liceu, două școli generale, așezământ spitalicesc, instituții bancare, cinematograf, mai multe biserici, dintre care cea cu hramul „Sf. Nicolae” a fost construită de aromâni.

În Crușova a existat, în trecut (ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, primele decenii ale secolului al XX-lea), învățământ în limba română, mulți elevi continuându-și studiile în România. Din Crușova este originar scriitorul Nicolae Batzaria, care și-a desfășurat activitatea în România.

Principalele cartiere ale orașului sunt: *la ploč* [la lespezi], *ǵiftéscul*^l *măhălă* [cartierul țigănesc], *la strúngă*, *la triĭrărĭ* [locul unde se treiera], *la óhtul*^l *dę-arbinésĭ* [la dealul albanezilor].

Crușova are o poziție izolată, în munte. Cea mai apropiată localitate, orașul Prilep (locul de origine al lui Th. Capidan), se află la o distanță de 30 de km.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Carđúla, Haĭiléga, Ger^l, Fúndu, Vláhu, Teléscu, Burác^l, Zérde, Níca, Crángu, Griju, Pulíáncu.

Prenume mai frecvente la bărbați: Míha, Γ'áncu, Cóst^a (Cóca), Pétru, Máka, Níco, Táke, Sáka, Úna, Prica, Γ'órĭ, Γuș^l, Súta, Téya, Șúla, Míngu, Dúșcu.

Prenume mai frecvente la femei: Kíráța, Marița, Míncă, Afrodíta, Fanița, Zaharița, Ayápi, Ndúșa, Zísca, Flóra, Mariánti, Elpída, Ópi, Róda, Eleníta, Hrisúla, Ména, Núla, Ayóra.

Nu am notat porecle.

Persoana chestionată: Gúșa al^l Ger^l (poreclă: Gúli), 65 de ani, s-a născut în Crușova în anul 1904. Se ocupă cu păstoritul, ca proprietar al unei turme de oi (ar. *kîhǎjé*). A urmat patru clase primare: trei în limba greacă, una în limba sârbă. Nu a satisfăcut serviciul militar. Cunoaște limbile macedoneană (slavă), bulgară, sârbă, greacă (la nivel de înțelegere) și, puțin, albaneza. Urmărește posturile radio și TV, unde se dau uneori cântece în limba română. Este căsătorit: are doi copii, ambii căsătoriți cu parteneri slavi. Locuiește în casă cu nora macedoneană, care a învățat aromâna. Părinții subiectului s-au născut în Crușova, ocupându-se cu creșterea oilor. Strămoșii au venit din Gramos în urmă cu peste o sută de ani. Soția s-a născut în Crușova și a absolvit trei clase în limba sârbă.

Subiectul chestionat este vorbitor de **grai grămostean**.

12. PORÓI DE SUS (Grecia)

Aromânii *pindeni* din această localitate din nordul Greciei (gr. *Ánō Poróia*, districtul Serres), foarte aproape de granița cu Bulgaria, provin din Pind, localitățile Avdela și Băiasa (vezi *infra*, 40. Avdela, 34. Băiasa). Ei reprezintă o „insulă” într-o zonă de grămosteni, care le-au influențat, în mică măsură, graiul. Denumirea de grup *pindeni* e cultă, nefiind folosită de vorbitorii graiului, care își spun *armân poroilǎđ*, sg. *poroilí* (de la denumirea localității: Poroí); aromânii din alte grupuri le spun *prujǎn*, sg. *prujǎn*. Grecii le spun *cuțuvláh*, sg. *cuțuvláh*.

Am observat unele deosebiri între vorbirea bărbaților și cea a femeilor în rostirea consoanei *đ*, care se realizează ca o consoană între *đ* și *z* (notată de noi *đ/z* sau *z/đ*) îndeosebi în rostirea femeilor.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Ráftu (col. Ráftań), Ćórba (col. Ćórbań), Táșa (col. Táșań), Búșu (col. Búșań), Fustanéla (col. Fustanélań), Muzáca (col. Muzácań), Bizdúna (col. Bizdúnań), Cocóna (col. Cocónań).

Prenume mai frecvente la bărbați: Γ'órýi, Míta, Cóla, Naș^l, Mihálí, Cóstá (Cot^l, Dína), Tolí, Hrísta, Stérýa (Téya, dim. Γuș^l).

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Múși, Kíráța (Țáța), Súltá, Déspá, Górá, Tásá, Mára, Léncá, Háidá, Tíncá, Vángi, Íța.

Porecle de bărbați: Uriclátlu, Țáplu, Țáfca (pentru o persoană țâfnoasă, arogantă).

Porecle de femei: Pațalíná.

Persoana chestionată: Dína al^l Ćórba (70 de ani) s-a născut în 1897 în Poroí de Sus. A avut de-a lungul anilor mai multe ocupații: măcelar (ar. *hǎsáp^l*), cioban (ar. *picurár^l*), negustor (ar. *tuğár^l*, *prǎmǎtéftu*), cafegiu (ar. *cǎfígí*). A absolvit patru clase la școala românească din Poroí de Sus. A fost militar în armata greacă și a luptat pe front. A luat contact cu orașul (Salonic, Volos, Cavala, în Grecia; Constantinopol, Izmir, în Turcia). Vorbește limba greacă, pe care a învățat-o în timpul serviciului militar; citește cărți și ziare grecești. Cunoaște, în mod satisfăcător, limbile bulgară și turcă. Are doi copii, ambii căsătoriți. Este văduv, ducând o viață izolată.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

13. BEÁLA DE SUS (R. Macedonia)

Localitatea Beála de Sus (ar. *Mbeála di Súprǎ*, mac. *Górna Bélița*), situată la o altitudine de 1350 m, la granița cu Albania, se află la o distanță de 16 km de orașul Struga. Satul s-ar fi întemeiat pe la anul 1700. Așezarea ar fi, însă, foarte veche, datând, după spusele localnicilor, de pe vremea romanilor, când era un punct de pază pe *Via Egnatia* (trecătoare montană). Argumente în acest sens, pe care ni le-au menționat locuitorii din Beala de Sus, sunt vestigiile romane (ar. *di váhtea rimlǎánlor* ‘din timpul romanilor’): ar. *țitáțea* ‘cetatea’ (de fapt, ruine), ar. *cǎldǎrmǎlu* ‘caldarâmul’ (drum pavat cu lespezi mari de piatră), ar. *mirmínțâl^l* [lit.] morminții (mormintele) [= cimitirul].

Există și un toponim pe care locuitorii din Beala de Sus îl aduc ca argument în același sens: *Gárdina mórțǎlor^l* ‘grădina morților’. După spusele bătrânilor (care ar putea avea la bază informații din lucrări de istorie), acesta este locul unde, pe vremea romanilor, în urma unei devastatoare epidemii de ciumă, erau aruncați morții. Am reprodus, pentru interesul lor anecdotic, aceste informații preluate de la localnici, fără să le verificăm veridicitatea. Facem totuși observația că nu există continuitate de locuire între epoca romană și perioada recentă (secolul al XVIII-lea), când se consideră că s-au stabilit în Beala de Sus strămoșii actualilor localnici. În legătură cu importanța istorică a zonei, menționăm faptul că în apropiere, la un kilometru, își avea lăcașul de cult Kliment Ohridski, biserica existând și în prezent.

Locuitorii din Beala de Sus își spun *armǎn mbǎlót*, sg. *armǎn^l mbǎlót^l*. Ei formează stratul vechi de populație, venită din părțile Albaniei, începând cu secolul al XVIII-lea. Nu-și spun *fărșeroți*, deși

graiul lor se aseamăna cu cel fărșerot. În localitate s-au stabilit ulterior, începând cu secolul al XIX-lea, familii propriu-zise de fărșeroți transhumanți, veniți din Frașari (*văniț di Frășa, di tu-Afbaniță* ‘veniți din Frașa, din Albania’), care își aveau locurile de iernat în Câmpia Muzachiei (alb. Myzëqe) și care își spun *fărșătót*, sg. *fărșătót*!. Graiul vorbit de aromânii localnici din Beala de Sus – *mbălótii* – se aseamăna cu cel vorbit de *fărșeroți*, nefiind totuși identic. Asemănarea se explică prin originea comună a celor două grupuri de aromâni din Beala de Sus – *mbălótii* (localnici) și *fărșeroții* (stabiliți ulterior) –, care provin din ținuturile Albaniei.

Toponime. Munți: *Ćuma* (este *cărșu* ‘abrupt’), *Kátra lájã*, *Gróapa cu ștărgónã* (*ștărgónã* ‘plantă otrăvitoare’); trecătoare montană: *La Șáuã*; râuri: *Válëa lájã* (cu pietre de culoare neagră), *Tréapu di Mbéala* ‘pârâul din Beala’; izvoare: *La Văcára* (*bë văsli ápi* ‘beau vacile apă’), *Tu tázănã* (loc unde pasc oile), *Válëa Per*!, *Válëa di la Părúmba*, *Su Ćumã* (*tu cúrlu áli Ćumã* ‘la poalele muntelui Ćuma’); fântâni: *La Fântănële*, *La Fântána* _a *púľlu*!, *Fântána* _al! *Topálã*, *La Ćuryónã*, *La Sărbul*!, *La Custónã*, *La Plípa*, *La Véșa*, *La Aféndul*!, *La Ćóba*. Alte nume de locuri: *Gărdína mórțãlor*! (loc unde, după istoria locală, erau aruncați morții în timpul epidemiei de ciumă).

Denumiri ale părților satului (după numele familiilor): la Topálań, la Góclu, la Márcul!, la Dímlu, la Dálva, la Máhlu (*stã băséricã* ‘mai sus de biserică’), la Ćuryónã, la Vrúșa, la Gíca, la Píra, la Véșa, la Buláșa, la Ćóba, la Custónã, la Scáca, la Mișára, la Bățca, la Béla, la Cócúl!, la Sărbul!, la Șcúrta (albanezi).

O parte din aromânii *mbălót* din Beala de Sus s-a stabilit în *Cămpu* (lângă Struga), unde unii dintre ei au trecut la religia musulmană, pe care o au și albanezii din zonă (vezi *infra*, 14. Beála de Jos).

În timpul stăpânirii otomane (până la începutul secolului al XIX-lea) existau în Beala de Sus aproximativ 600 de case, cu 5000–6000 de locuitori, toți aromâni. În 1916, locuitorii au fost deportați în Bulgaria, de unde au revenit puține familii (aproximativ 100), alte familii plecând din România (cele mai multe), Grecia, Albania, America. În prezent Beala de Sus se reface de către aromâni ca așezare de vilegiatură estivală (peste o sută de case).

În localitate există o biserică și un mic muzeu etnografic aromânesc. Ocupația de bază a localnicilor, aromâni *mbălót* (în trecut): negustoria (*părmătílãka*); erau și mulți proprietari de oi (*domń* ‘domni, stăpâni). O parte din localnici o formau meșteșugarii (*zănăci*, pl. *zănăcãq*): *răfțã* ‘croitori’, *gunusár* (pl.) ‘spoitori’, *tiniKigãq* (sg. *tiniKigí*) ‘tinichigii’ etc. Familiile de fărșerot, stabilite recent în localitate, se ocupă numai cu păstoritul, fiind *picurár*! (păstori).

Pe vremea turcilor (ar. *vãhtëa* _a *túrcu*) se făcea târg (ar. *pázare*) de două ori pe săptămână, marțea și vinerea (ar. *di dóuã or tu stãmánã*: *mărța ș-vinire*); vinerea veneau la târg și aromânii din Albania.

Înainte de 1915 a funcționat o școală grecească; între 1907 și 1914 a existat și școală românească. Ulterior, limba de predare a fost sârba, în prezent fiind macedoneana (slavă).

Localitatea cea mai apropiată cu care vin în contact și unde, de altfel, s-au stabilit mulți aromâni *mbălót*, este orașul Struga, aflat la 16 km. Aromânii din Beala de Sus (și cei din Beala de Jos, vezi *infra*, 14. Beala de Jos) s-au răspândit în toată R. Macedonia, ca și în Serbia (într-un cartier al Belgradului, Rakovița, s-au stabilit vreo 50–60 de familii originare din Beala de Sus și Beala de Jos).

Orașele din R. Macedonia unde se duc pentru a munci și unde pleacă tinerii la studii sunt Prilep, Ohrid, Struga, Skopje.

Nume de familie (ar *lăgãme*, pl. *lăgãń*) mai frecvente în localitate (între paranteze dăm pluralul colectiv): Lébra(ń), Simáca(ń), Pána(ń), Ćóba(ń), Véșa(ń), Gíca(ń), Bálca(ń), Bulíuca(ń), Kírața(ń).

Prenume mai frecvente la bărbați: Nac!, Téleã, Téfa, Pánde, Kéndra, Géléã, Lámbi, Spíra, Míha, Fóti, Górgi, Tódi, Stávri, Mía, Kía, Líca [= Nicolae], Vasíl!, Cósti (Cócî), Sándri, Tóma, Qánçi, Víli, Táncu, Záhu, Rápu, Túna, Prófi, Mítri, Kíca, Vangél.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Hríșã, Vángã, Flórã, Táncã, Túncã, Marijã, Míțã, Vasílcã, Tófã, Lénã, Calínã, Tásã, Fíjã, Ćepã, Lițã, Záhã.

Porecle de bărbați: Goc! ‘roib’ (de la un cal de această culoare), Dășu ‘berbec gras’.

Porecle de femei: *ny-ahát*! [lit.] nu atât [= nu prea sunt]’.

Pe placa de la intrarea în sat, numele localității e scris în aromână: *Beala di Suprã* și în slava macedoneană: Горна Белица.

Persoana chestionată: Géléã Pánã (oficial: Vanghel Panoski), 62 de ani, născut în 1912. Subiectul declară că nu este de acord cu forma slavizată a numelui său. S-a născut în Beala de Sus. Ocupația de bază: *picurár*!, pl. *picurár* ‘cioban’. A lucrat și în prăvălie. A urmat patru clase în sat în limba sârbă. A satisfăcut serviciul militar în armata sârbă. A locuit în Belgrad, unde a avut prăvălie privată, timp de șase ani. Citește și scrie în limbile sârbă și macedoneană, ca și în limba albaneză, limbi pe care le și vorbește. Primește ziarul românesc de la Pančevo (Serbia). Are un frate, cu studii superioare, stabilit în SUA, de la care primește, de asemenea, ziare în limba română. Este căsătorit și are trei copii (două fete și un băiat), necăsătoriți. Toți copiii au absolvit liceul, iar doi dintre ei au studii pedagogice superioare. Părinții s-au

născut în Beala de Sus, având, ca ocupație de bază, păstoritul. Soția s-a născut, de asemenea, în Beala de Sus, în familie de păstori. A urmat patru clase la școala sârbească din sat.

Subiectul chestionat face parte din grupul aromânilor fărșeroți (*fărșătót*[!]; *-lót*), originari din localitatea Frașari (Albania) (*văniț di Fráșa, di tų-Albaniã* ‘veniți din Frașari, din Albania’), de unde li se trage și numele. Acest grup de păstori, la origine transhumanți, s-a stabilit în Beala de Sus în cursul secolului al XIX-lea, atașându-se aromânilor *mbălót* (sg. *mbălót*), veniți anterior aici (în secolul al XVIII-lea) și care nu proveneau din Frașari; de aceea *mbălótii* nu-și spun *fărșeroți*, deși graiul lor se aseamănă cu cel al fărșeroților (vezi *supra*, p. XIX–XX).

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot** (pentru graiul *mbălótilor*, vezi *infra*, 14. Beala de Jos).

14. BEÁLA DE JOS (R. Macedonia)

Aromânii din Beala de Jos (ar. *Mbeála di Gós*[!]; se mai numește și *Câmpu* ‘câmp’), localitate situată la o altitudine de 750 m, la câțiva kilometri de orașul Struga, provin din Beala de Sus și își spun, ca și aceia, *armăń mbălot*, sg. *armăń*[!] *mbălót*[!]; își mai spun *cămpár*[!], sg. *cămpár*[!] (der. de la *Câmpu*) și *belițár*[!], sg. *belițár*[!] (de la denumirea slavă a localității, Belița).

Formând un grup unitar, informațiile date pentru aromânii *mbăloți* din Beala de Sus sunt valabile și pentru cei din Beala de Jos. O particularitate o constituie faptul că în Beala de Jos există o comunitate importantă de albanezi musulmani. Multe familii de aromâni au trecut la religia musulmană, fără să-și părăsească graiul matern, pe care îl păstrează foarte bine. Beala de Jos este singura localitate dintre cele vizitate de noi în țările balcanice în care am întâlnit aromâni de religie musulmană. Adoptarea noii religii pare să nu fie de dată foarte veche. Când am vizitat satul, într-o zi de sâmbătă (sâmbăta morților), am văzut o femeie în vârstă care mergea cu colivă la biserica ortodoxă ca să dea de pomană pentru strămoșii creștini (părinți, bunici). Trecerea la mahomedanism este un subiect delicat, pe care localnicii, jenându-se, evită să-l discute. Explicația pe care o dau cei în cauză este că ei sunt, la origine, albanezi musulmani care și-au însușit graiul vorbit de aromâni.

Noi am efectuat ancheta în orașul Struga, la familii de aromâni creștini originare din Beala de Sus, care vorbesc *graiul mbălot*, asemănător cu cel al fărșeroților (vezi *supra*, 13. Beala de Sus), fără să-și spună *fărșeroți*, denumire pe care nu o folosesc. Deoarece informațiile sunt comune pentru *mbăloții* din Beala de Sus și cei din Beala de Jos, prezentăm câteva date suplimentare.

Ocupația de bază a locuitorilor: negustori (ar. *părmătéftă*, sg. *părmătéftu*) și proprietari de turme de oi (ar. *dómni* ‘[lit.] domni [= stăpâni]’).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Bulășa, Țoba, Topál[!], Custóna, Scăca, Mișára, Bațca, Béla, Cócú, Sărbu.

Prenume mai frecvente la bărbați: G’órýi, Pétri, Naúm, Anastás, Vangéli (Géli), Țomás, Tóvi (Iăcov), Mítiri (Dimítiri), Stávri, Záhu, Násti.

Prenume mai frecvente la femei: Marija, Núșa, Lénca, Călína, Nastasía, Marga, Agaθía, Tána, Óca, Costandína, Dómna.

Porecle de femei (*ca pi șacăjă* ‘cam în glumă’) (forma nearticulată): Bémcă, Kíráță, Văsă.

Persoana chestionată: Pétre Topál[!], 78 de ani, s-a născut în 1896 în Beala de Sus. Ocupația de bază: negustor (ar. *părmătéftu*); s-a ocupat și cu agricultura, posedând terenuri de cultivat (ar. *áyre* ‘ogoare’). A absolvit șase clase la școala grecească. În Primul Război Mondial a fost înrolat în armata bulgară, în cel de al doilea, în armata sârbă. În prezent locuiește în orașul Struga (ar. *Strug*[!]). Nu a stat în alte localități. Scrie și citește în limbile greacă, macedoneană (slavă), sârbă, pe care le și vorbește. Cunoaște, de asemenea, limbile albaneză și turcă. Am primit de la Petre Topală scrisori frumos redactate în dialect, cu alfabet latin. Este căsătorit; are patru băieți și o fată, toți cu studii de diferite nivele (inclusiv studii superioare). Tatăl subiectului, originar din Beala de Sus, s-a ocupat cu negustoria. Mama subiectului, originară din Beala de Jos, se numea, ca domnișoară, *Mărculéț*, un nume de familie rar întâlnit la aromâni, care se regăsește la dacoromâni (ca și *Măzátu* [= Mânzatu], *Măcioáca* [= Măciucă], *Cioáca* [= Cioacă]; cf. Trajanovski 1979: 100–101, 112).

La fel ca fărșeroții, aromânii *mbăloți* folosesc doi termeni pentru ‘bunică’: *múmă* ‘bunica din partea tatălui’ și *májă* ‘bunica din partea mamei’, ceea ce arată că aparțin de grupul fărșeroților, chiar dacă nu folosesc numele de fărșerot.

Ancheta ilustrează **graiul mbălót** (care se încadrează în categoria mai largă a graiurilor de tip **fărșerot**).

15. GÓPEȘ (R. Macedonia)

Localitatea Gópeș (ar. *Gópeș*, mac. *Gópeš*, 1140 m altitudine), situată la 30 km nord-vest de orașul Bitolia, se află, ca și Beala de Sus, pe vechea arteră romană *Via Egnatia* (odinioară punct militar de pază). Dovadă ar fi *țátátęa* ‘cetatea’, care a devenit și toponim: *La țátáti*. Este o așezare foarte veche, curat aromânească, satele din jur fiind locuite de slavi (macedoneni). A fost, în trecut, un centru aromânesc

important, cu 2000 de locuitori. În prezent, localitatea este, în mare parte, părăsită, având puțină populație stabilă. Cei mai mulți locuitori s-au răspândit pretutindeni în fosta Iugoslavie și în alte țări, printre care și România. Pentru importanța localității stă mărturie impunătoarea biserică, cu inscripții interioare în româna literară (peretele din stânga) și în greacă (peretele din dreapta).

Satul neavând teren pentru agricultură, locuitorii au îmbrățișat comerțul, ca transportatori de mărfuri cu caravanele de cai (ar. *cărăvânárĭ*, sg. *cărăvânár*). Bărbații erau plecați mai tot timpul, revenind de două trei ori pe an în localitate. În epoca modernă se duceau să muncească în străinătate pentru perioade mai îndelungate (*pečalbárĭ*). Erau *prāmătéšťâ* (sg. *prāmătéšťu*) ‘negustori’ și *aguğăt* (*kirağáz*) ‘transportatori de mărfuri cu chirie’. Ajungeau cu mărfurile în orașe din Europa Centrală, de unde importau produse specifice mediului urban (mobilă, țesături etc.).

La începutul secolului al XX-lea Gopeș nu mai era o așezare rurală tradițională. A fost părăsit portul vechi, fiind înlocuit cu obiecte de îmbrăcăminte aduse de la oraș. S-a dezvoltat învățământul în limba română, mulți absolvenți ai școlilor românești din trecut (care au funcționat până în 1915) continuându-și studiile superioare în România, unde cei mai mulți s-au stabilit definitiv, ca medici, avocați, economiști.

În Gopeș se făcea târg joia și duminica, când veneau cu produse agricole slavii din localitățile învecinate.

În localitate se organizează două mari sărbători religioase (ar. *panağır*, sg.). Prima dintre ele este cea din ziua de Sfântul Ilie (ar. *Ağulija*), când participă numai gopeșenii, care se adună la locul numit *Sămtu* ‘Sfântul’, unde se află o biserică cu hramul Sfântului Ilie și unde petrec cu mâncăruri, băutură etc. A doua este sărbătoarea de la biserică cu hramul *Ağusutira* ‘Sfântul Sotir’ (6 august), la care participă și slavii din localitățile învecinate, împreună cu care aromânii gopeșeni petrec timp de două zile.

Locuitorii din Gopeș își spun *armăń* (sg. *armăńĭ*) și *gopeșăń*, sg. *gopeșăńĭ*. Ei vorbesc un grai diferit de graiurile aromânești principale (pindean, grămostean, fărșerot, grabovean), caracterizat, printre altele, de două particularități fonetice, trecerea consoanelor *đ, ĝ* la *z, j*: *zínire, joc*, pentru *đínire, ĝoc* în celelalte graiuri. Graiul din Gopeș se aseamănă cu cel din Moloviște (vezi *infra*, 16. Moloviște), împreună cu care formează un grup dialectal aparte. Persoana chestionată de noi consideră că există unele deosebiri față de graiul din Moloviște, fapt confirmat de ancheta dialectală. În apropiere se află localitățile aromânești Nijopole (fărșeroți), Magarova, Târnova (grămosteni), al căror grai diferă de cel din Gopeș.

Părțile localității au următoarele denumiri: La cuprėj, La crúți, La Râsmán, La Iván (Côșca).

Muntele din apropiere se numește Bigla. Prin sat curg două râuri (ar. *vále*): Válea di la Șimnicóală [‘Sfântul Nicolae’], Válea di la șopotulĭ al Cóstă (Trápĉe) și Válea di la púnțea al Panicóla.

Alte nume de locuri: N_Códră (*tu nóljica di hoáră* ‘în mijlocul satului’), La Sămtu ([lit.] ‘La Sfânt’), unde se află o mănăstire cu hramul Ağulija ‘Sfântul Ilie’), La Cómufĭ, Gulína, Tătáțea (La Tătáti), La doșpraț di fântáni, Náparti ‘(lit.) de cealaltă parte’, La Rúnțu, Pi Siríni, La făuľu al Papaçóc [*fay* ‘fag’].

Nume de familie (ar. *paranúmi*) mai frecvente în localitate: Néna, Sántu, Trápĉe, Bándu, Prasíca, Míhi, Tĭngará, Dădúșa, Crája, Mázni, Péiçi, Kíráța, Bélu, Béla, Cosméscu, Spoa, Părța, Caralı, Papaçóc, Iován, Cỏșca, Șúti, Buhĭ, Papalévu, Gúlamíla, Cícóť.

Prenume mai frecvente la bărbați: Cóstă, Górgi, Ioan, Alecsándru, Anastásĭ, Hrístu, Dimíttri, Nicóla, Pétra.

Prenume mai frecvente la femei: Caterína, Fánca, Costandína, Victória, Margaríta, Alecsándra, Andromáhi, Eléna, Vasilikíja, Hrisavgíja, Marija, Harija, Evanthíja.

Porecle (ar. *párnqáni*) de bărbați: Dúrda.

Nu am notat porecle de femei.

Persoana chestionată: Iórgu Trápĉe, 66 de ani, s-a născut în 1912 în Gopeș. Ocupația de bază: comerțul (ar. *pärmătéšťu* ‘negustor’). A lucrat și în administrația de stat în orașul Bitolia. A absolvit patru clase primare și șase clase de gimnaziu în limba sârbă. A satisfăcut serviciul militar în armata sârbă. Plecat din sat la vârsta de șapte ani, s-a mutat împreună cu părinții în Bitolia (tatăl fiind comerciant), unde s-a stabilit definitiv. Vorbește curent limba sârbă, ca și limbile bulgară, macedoneană (slavă), greacă; citește texte în aceste limbi. Cunoaște, în mai mică măsură, limbile turcă și albaneză. Având contacte cu România, vorbește (puțin) româna literară și citește texte redactate în limba literară. Ocupația părinților: tatăl – negustor, mama – casnică (ar. *nicukíră acásă* ‘gospodină acasă’). Subiectul nu e căsătorit.

Particularități de rostire: diftongul *ea* se monoftonghează, uneori, la *e* și chiar la *e*, când e urmat în silaba următoare de *e*: *mére, fete* (pentru *măre, feáte*), dar sg. *feátă* ‘fată’.

Ancheta ilustrează **graiul gopeșean** (apropiat de cel **moloviștean**; vezi *infra*, 16. Moloviște).

16. MOLOVIȘTE (R. Macedonia)

Localitatea Moloviște (ar. *Molovișće*, mac. *Málovišta*, 1300 m altitudine) se află la aproximativ 25 de km vest (nord-vest) de orașul Bitolia, cu abateri de 4 km de la autostrada Bitolia – Ohrid (construită pe locul anticei *Via Egnatia*, după mărturisirile localnicilor). De cealaltă parte a autostrăzii se află localitatea aromânească Gopeș (vezi *supra*, 15. Gópeș). Având în vedere dispunerea acestor două vechi așezări

aromânești, de o parte și de alta a mării artere romane *Via Egnatia*, care lega Valona (la Marea Adriatică) de Salonic (la Marea Egee), s-ar putea considera că aici se aflau două puncte de pază ale garnizoanelor romane.

Ca și Gopeș, Moloviște este o așezare curat aromânească. Locuitorii își spun *armăń molovișcáń*, sg. *armăń molovișcáń*¹¹. Moloviște, ca și Gopeș, impresionează prin măreția de odinioară, pe care o evocă cu pregnanță. Satul e dominat de biserica datând din secolul al XVIII-lea și construită în stil de catedrală, situată în partea de sus a localității. Grandoarea acestei construcții e dată de cele două balcoane ce ocupă partea superioară a celor două laturi ale bisericii, la care se adaugă un mare balcon rezervat corului. Balcoanele, cu scaune ocupate de enoriași în timpul slujbei, stau mărturie pentru numărul mare al locuitorilor, de câteva mii la începutul secolului al XIX-lea. Casele vechi (construite din piatră, cu etaj), multe dintre ele aflate astăzi în ruină, în urma părăsirii localității, sunt, la rândul lor, o mărturie a unei glorii apuse.

La începutul secolului al XX-lea Moloviște devenise un important centru de cultură românească, prin școala cu predare în limba română și prin contribuția la formarea intelectualității aromânești, în urma efectuării studiilor superioare în România. Din Moloviște este originar poetul Constantin Belimace (1844–1932), autorul cunoscutei poezii *Părinteasca dimândare* (Testament strămoșesc), care, însoțită de melodie, este cântată de aromâni, ca un fel de imn și însemn identitar în mediul balcanic.

Ca și gopeșenii, moloviștenii s-au remarcat, de-a lungul timpului, ca negustori și transportatori de mărfuri (ar. *tărgóvřă ř-kirađáz*) din Balcani în România și în Europa Centrală: *purtá cu cáři di n-Sărúná ti Bucuręřt, Búdapeřt, Viéna, Bělgrad; fuzeá tř-Áđi Górgé ři s-turná tř-áđi Dimitriře cu tisázle mplíne di amálamă* 'transportau cu caii din Salonic pentru București, Budapesta, Viena, Belgrad; plecau de Sfântul Gheorghe și se întorceau de Sfântul Dumitru cu deasașii plini de aur'. Erau și *cărvánárř. cărvánárři purtá cărbúne di řámne cu cărvánle* 'cărvánarii transportau cărbune de lemn cu caravanele'. Transportul cu caravanele a durat până în 1912, când s-a construit calea ferată (ar. *cálřa di řer*) de la Salonic până la Belgrad (ar. *di n-Sărúná până Bělgrad*).

Începând cu secolul al XX-lea, localitatea a fost treptat părăsită, numeroase familii stabilindu-se în Serbia, în fosta Iugoslavie, în actuala R. Macedonia. Cei care își făceau studiile superioare în România rămâneau, de obicei, aici, nerevenind în locurile de baștină. Populația stabilă s-a diminuat constant, în prezent locuind permanent în Moloviște vreo 50 de familii. Numeroase alte familii, care s-au mutat în Bitolia sau în alte orașe, își refac casele, ca locuințe de vară și de vacanță. Cele trei părți ale localității se numesc: *măhălálu di nđos*¹¹, *măhălálu di nsus*¹¹, *măhălálu di pi trap*¹¹ ('cartierul de jos, cartierul de sus, cartierul de pe albia râului'). Dat fiind numărul mic de familii stabile, din 1994 n-a mai funcționat școală primară în sat, copiii ducându-se în localitatea învecinată Țapari (iar pentru studii medii și superioare, la Bitolia, Skopje etc.). Ocupația de bază actuală a locuitorilor: creșterea animalelor (*nař ma młtu cu tutipáta: oř, vař, căpră* 'cel mai mult cu creșterea animalelor: oi, vaci, capre'). Femeile practică îndeletnicirile tradiționale, ca în trecut (*măřlerle, cu lucrú dř-acásá: řásřá, ánturřéá tórtu* 'femeile, cu lucrul de-acasă: țeseau, torceau tortul'). În prezent nu mai există târg în sat, cumpărăturile făcându-se la Bitolia, de unde autobuzul vine de două ori pe săptămână. Deși numărul locuitorilor a scăzut considerabil, obiceiurile se păstrează (*tóate adésle s-řán*¹¹: *pásçe, cărcún*¹¹, *băbđátem, pręřinle* 'toate obiceiurile se řin: paște, crăciun, boboteaza, posturile'). Se serbează zilele onomastice: Águ Górgé, ~ Spas¹¹, ~ Sanásř, ~ Vasřř, ~ Péturlu, ~ Dimítrie, ~ Mihařř, Ági Gána (Sfântul Gheorghe, Ispas, Tănase, Vasile, Petru [art.], Dumitru, Mihai, Sfânta Ioana).

Prin sat curge râul (ar. *vále*; nu există cuvântul *râu*) Șemnița, care își are izvorul la 12 km în munte.

Nume de familie mai frecvente în localitate (ar. *paraníma*, sg.): Paligóra, Gáșo, Múfa, Grámóřli, Belemáče, Máčo, Báhto, Múfa, Dóla, Țigarída, Batála, Gága, Bándu (col. Bándáń, nume de familie existent și în Gopeș), Méra, Tóne, Carabatác, Dája, Beréta, Cúșca, Mustakína, Téga, Mușulám, Capetáno.

Prenume (ar. *nímă*, sg.) mai frecvente la bărbați: Níco, Costandín (Dína), Górgé (Góco), Aléco, Tóme, Mihářř (Háľco), Hristó (Hristáke), Dimítrie (Táke, Tășco, Dímce), Stériřo, Iáńco, Spíro, Lázo (Láze).

Prenume mai frecvente la femei: Costandína (Lénca), Mariřa (Maríca), Alecsándra, Spasí, Vángá, Hrisúla, Kírářa, Evantía, Parașkéva, Róza, Drága, Lépa, Heraclí, Caliópe, Afrodíta, Ána, Licsiní, Floára.

Porecle (ar. *ti pi řecáře* 'în glumă'): persoana chestionată nu ne-a menționat porecle.

Particularități de grai (în afară de cele comune cu graiul din Gopeși: *đ, đ > z, j*, vezi *supra*, 15. Gopeș): nu există *ř*, înlocuit cu *đ*: *đni* (pentru *řni*) 'vine' și 'bine'; *θ > s* (*Sanásř*, pentru *Θanásř* 'Tănase'); forma *tóatá*, pl. *tóate* (pentru *tútá*, pl. *túte* în restul graiurilor); forma *túra* 'acum' pentru *tóra* (< gr. *τόρα*) în restul graiurilor (cu excepția localității Sirácu, unde s-a păstrat *amó* (*amú*); vezi *infra*, 61. Sirácu); formele pronumelui posesiv sunt: *a nóu, a meă, a řel, a méle* 'al meu, a mea, ai mei, ale mele'.

Persoana chestionată: Costandín Paligóra, 64 de ani, s-a născut în 1933 în Moloviște. Ulterior numele de familie a fost slavizat, devenind Paligorovski. Schimbarea se făcea la nașterea copiilor (de exemplu, fiul are nume de familie slavizat; cu toate acestea, fiica păstrează numele de familie Paligora,

fenomen întâlnit, destul de rar, și în alte familii: Polenákovič și Polenác). Ocupația: băiat de prăvălie și, apoi, chelner; la origine: familie de *piculárí* (păștori). A urmat două clase primare în limba sârbă (1940–1942), două clase în limba bulgară (1943–1945) și patru clase (1945–1949) în limba macedoneană (slavă). A satisfăcut serviciul militar în armata iugoslavă (1953–1955). În 1956 și-a făcut casă în orașul Bitolia, unde s-a stabilit definitiv. Între 1966 și 1969 a fost la lucru în Australia. În 1977 și-a construit o casă de vacanță în Moloviște. Este căsătorit. Are un fiu de 40 de ani și o fiică de 37 de ani, ambii căsătoriți; nora, respectiv ginerele, sunt de etnie slavă. Nepoatele din partea fiului vorbesc aromânește. Subiectul cunoaște limbile sârbă, macedoneană (slavă) și bulgară, pe care le vorbește; citește și scrie în aceste limbi. Părinții subiectului, ca și soția, s-au născut în Moloviște. Tatăl a lucrat ca băcan. Soția a urmat patru clase în limba macedoneană (slavă).

Ancheta ilustrează **graiul moloviștean** (apropiat de cel **gopeșean**; vezi *supra*, 15. Gópeș).

17. TÁRNOVA (R. Macedonia)

Localitatea aromânească Tárnova (ar. *Tárnuva*, mac. *Trnovo*, 1060 m altitudine) se află la șapte km vest (ar. *tu-ascăpitătă*) de orașul Bitolia. Formează o singură comunitate cu localitatea aromânească Magárova (ar. *Magárva*, mac. *Magarevo*), cele două părți ale aceleiași așezări fiind despărțite de albia unui râu (ar. *vále*). În cele două sate se vorbește același grai, locuitorii având o origine comună. Își spun *armán*, sg. *armán*: *tárnuvéi* (sg. *tárnuvéi*), respectiv *măgărvéi* (sg. *măgărvéi*). Deși, după grai, locuitorii celor două sate ar aparține grupului grămostean, vorbitorii (printre care și subiectul chestionat, vezi *infra*) consideră că nu sunt, la origine, grămosteni. Localitatea fiind întemeiată după distrugerea Moscopolei (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea), s-ar putea ca primele familii stabilite aici să fi provenit din acest oraș. Stă mărturie, în acest sens, sistemul vocalic cu șase foneme (*a, ă, e, i, o, u*) și absența opoziției *ă/i*, la fel ca în graiurile fărșerot și grabovean (care se vorbeau predominant în Moscopole). Situația este oarecum similară cu cea din Crușova (vezi *supra*, 11. Crușova), deși acolo se recunoaște existența unui contingent grămostean. Un asemenea contingent, important, trebuie admis, pe baza particularităților dialectale, și pentru graiul aromânesc vorbit în Tárnova și Magarova.

Tárnova și Magarova se află la poalele muntelui Pelistera (2600 m), cel mai înalt din R. Macedonia. Fiecare dintre cele două localități are aproximativ 200 de locuitori (aromâni), la care se adaugă câteva familii de slavi macedoneni și albanezi în Tárnova și de slavi macedoneni în Magarova. Populația aromânească este stabilă, având agricultura ca ocupație de bază; există și câțiva păstori. Înainte de Primul Război Mondial, în Tárnova și Magarova trăiau peste 1200 de familii de aromâni. În Tárnova a deschis la 1864 Dimitrie Athanasescu prima școală românească din fostul Imperiu Otoman. Învățământul în limba română a continuat până la Primul Război în Tárnova, unde a existat, până la aceeași dată, și școala grecească.

Tárnova fiind într-o zonă turistică (cu pârtii de ski în apropiere), s-au construit în perioada din urmă case de vacanță. Există în sat școală (ar. *sculi*), cu predare în macedoneana slavă, la care vin și copiii din Magarova. Până la al Doilea Război Mondial Tárnova a fost centru de comună, existând primărie.

Câteva nume de fântâni (ar. *şóputi*) din Tárnova: La móră, La Sidérí, La Şancovéţ, La Dóca (după numele proprietarilor); din Magarova: Márle ('[lit.] marele'), La Caráia (Şuputírlu ~ ~), Funéli.

Nume de familie mai frecvente în localitate (la care se precizează, adesea, numele tatălui sau al mamei): Manóli; (cu precizarea numelui tatălui): Léca al Dărvén; (cu precizarea numelui mamei): Tóda áli Sófcă, Láka áli Fáncă, Pétre áli Milóşiţă, Pétre áli Temnáni.

Prenume mai frecvente la bărbați: Ĝúşu, Íle, Tóda, Láka, Stéfu (Fáni), Pétre, Cóstă, Váncu, Pávle, Vangélí, Léca, Téja, Γ'órýi, Cóla, Náci, Dínca, Hálcu, Dímci, Vasílí, Dóna, Óimnú.

Prenume mai frecvente la femei: Kía, Eléni, Alécsa, Striyána, Anθína; (cu forma nearticulată): Dónă, Sofică (Sófcă), Fáncă (Faniţă), Milóşiţă, Domnică, Temnánă, Íţcă, Sántă.

Porecle de bărbați și femei: persoana chestionată afirmă că nu există.

Atât în Tárnova, cât și în Magarova se păstrează obiceiul sărbătoririi numelui de botez: ar. *ghia di nómă ş-u fáti caθiún, aşcîptám vizitá* 'ziua onomastică și-o sărbătorește fiecare, aşteptăm [persoane în] vizită'. De asemenea, se face praznic la sărbătorirea hramului bisericilor, două în Tárnova: Stămăria Máre, 'Sfânta Marie Mare', Stămăria Níca 'Sfânta Marie Mică' și două în Magarova: Áyu Γ'órýi 'Sfântul Gheorghe', Áyu Dimítri 'Sfântul Dumitru'.

Pe vremuri, până la venirea lui Tito la putere în fosta Iugoslavie, căsătoriile se făceau numai între aromâni: ar. *un Kíró nă lóm di plásca_a nqástră* 'pe vremuri, ne luam [= ne căsătoream] din neamul nostru'.

Persoana chestionată: Fáni al Manóli (mac. Stevan Manoilovski), 78 de ani, s-a născut în 1919 în sat. A absolvit patru clase în limba sârbă la școala din sat. A făcut armata în Skopje. A lucrat ca muncitor într-o fabrică din Magarova, apoi în Bitolia. Cunoaște (vorbit, citit) limbile sârbă și macedoneană (slavă). Soția, Íţca áli Striyána (71 de ani), s-a născut în sat, unde a absolvit patru clase în limba sârbă. A lucrat, înainte de căsătorie, la o fabrică în Magarova. Din 1957 soții au o casă în Bitolia. Au două fete măritate în Bitolia. Părinții subiectului, ca și cei ai soției, s-au născut în sat. Părinții subiectului s-au ocupat cu agricultura. Tatăl soției a fost transportator de mărfuri (ar. *Kíragí*). Soția subiectului a asistat la anchetă.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean** (cu unele elemente de grai grabovean).

18. NIJÓPOLE (R. Macedonia)

Situat la poalele muntelui Pelistera (2600 m), satul Nijópole (ar. *Nijópuli*, mac. Nižepole) se află la 9 km sud-vest de orașul Bitolia. Nijopole, care este o așezare aromânească veche (ar. *hóra-ī vēc'le* 'satul e vechi'), se află la o altitudine de 1040 m într-o zonă turistică; există două skilifturi și case de odihnă. Cei 150 de locuitori stabili sunt *rămân fărșiróť* (sg. *rămân fărșiróť*), la origine păstori (proprietari de turme de oi). La marginea satului sunt și câteva familii de grămosteni. Până în 1918, la fixarea granițelor în Balcani, fărșeroții din Nijopole au practicat transumanța, coborând cu familiile la iernat în împrejurimile orașului Caterina (Grecia). Grămostenii păstori din sat plecau la iernat numai cu oile, familiile rămânând în localitate (puțini dintre ei plecau împreună cu familiile).

În 1912 satul avea 380 de case, dintre care cele mai multe de aromâni grămosteni, care reprezintă populația mai veche (din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea). Fărșeroții s-au așezat în Nijopole mai târziu, pe la mijlocul secolului al XIX-lea. În timpul Primului Război Mondial, în 1916, satul a fost părăsit, locuitorii îndreptându-se spre ținuturile grecești. Fărșeroții au revenit în sat în 1918, grămostenii n-au revenit, astfel încât Nijopole a devenit o așezare de fărșeroți. Păstorii grămosteni de la marginea satului s-au stabilit aici recent, neavând legătură cu vechile familii. Fărșeroții se căsătoresc cu grămostenii. În sat există câteva familii de albanezi (au geamie, rămasă din vremea turcilor) și de macedoneni (slavi), care au învățat să vorbească aromânește. Pe lângă limba oficială (macedoneana slavă), mulți aromâni cunosc albaneza. În zonă există și *sărcăcân* (sg. *sărcăcân*) 'sărăcăceani, păstori aromâni grecizați'.

Ocupația de bază a locuitorilor o constituie oieritul, alături de care se practică și agricultura (ar. *siminām ágri*, cu *patáti*, *găr* 'semănăm ogoare, cu cartofi, grâu'). În trecut, fărșeroții din Nijopole s-au ocupat și cu căraușia (transportatori de mărfuri) și cu negustoria (ar. *lucrá cu cáłł, cărvánár, kirađilákı, emburlıkı* 'lucrau cu caii, transportatori, căraușie, negustorie'). În schimb, grămostenii au practicat numai oieritul.

În sat există școală primară (patru clase, cu predare în macedoneana slavă) și biserică; sunt și două mânăstiri. În trecut a fost școală românească și grecească, apoi sârbească. În sat nu există târg, cumpărăturile făcându-se la Bitolia. Unele familii de fărșeroți din Nijopole au plecat la lucru în străinătate, unde s-au stabilit definitiv (de exemplu, în Australia).

Prin sat curg două râuri (ar. *vále* 'râu') mici: Válea di la stánea al pap^ł Șapungíța (mac. *Červéna*) și Válea di la lac^ł. În afară de Pelistera, există și masivul muntos Baba (mac. *Baba planina*). Sunt și două lacuri: Láciu mare, Láciu nic. În muntele Pelistera se aflau stânele (ar. *stáni*, pl. *stánur*) fărșeroților: Stánea al Vilénđa, Stánea al Pap^ł, Stánea al Dógă, Stánea cu ploč 'stâna cu lespezi', Șapungíța. Existau și stâne ale grămostenilor: Stánea al Crușuveánu, Stánea al Ğ'anóta (cu 12000 de oi și 500 de iepe), Stánea al Márcu.

Vârfuri (stâncoase) de munți (ar. *ćúcă*, pl. *ćúki*): Șcămba ațea máređa 'Piatra mare', Cuculic^ł. Alte toponime: La Cúscărli (lit.) La cuscree (stâncă), La Káttra al Ğ'oryu, Túmba, La Sécă.

Satul are două părți: *măhălálu di disúpră* 'mahalaua de sus' și *măhălálu di digós* 'mahalaua de jos'. Se sărbătoresc hramurile celor două biserici: Sta Vínređa 'Sfânta Vineri' (la 8 august) și Áyu Ūanáś 'Sfântul Tănase' (la 15 mai). Se serbează, de asemenea, zilele onomastice.

Nume de familie (ar. *paranúma*, pl. *paranúmi*) mai frecvente în localitate: Čuláciu (col. art. Čuláciañli), Bab^ł (Bábañli), Caporán^ł (Caporánañli), Ğáci (Ğáciañli), Mánú (Mánañli), Tóna (Tónañli), Ğáni (Ğánañli), Gan^ł (Gánañli), Nașuýán^ł (Nașuýánañli), Zisa (Zisañli), Kósi (Kósañli), Pul^ł (Puláñli), Muș^ł (Múšañli), Dărmíș^ł (Dărmíšañli), Náta (Nátañli), Raft^ł (Ráftañli), Búju (Bújañli), Gáđu (Gáđañli), Pitácia (Pitáciañli), Bușcóta (Bușcótañli), Paríz^ł (Parízañli).

Prenume mai frecvente la bărbați: Pítu, Dimitrák (Tășcu, Mítu, Mícu, Tak), Ğ'órđa (Gógu, Ğóga), Vangél^ł (Ğéli), Stérđu (Tėja), Hristu, Vasíl^ł (Vasilák), Kíću, Túli, Tóda, Nícu, Nácu, Nási, Naș^ł, Cóstă (Cócu), Míha (Míhu, Hálću, Hal^ł), Máku, Ğ'áni (Ğ'anák), Nónđi, Pándu, Tóli.

Prenume mai frecvente la femei: Caterína (Cáti), Vérđa, Náda, Vánđa, Fanía (Fánca, Fanúla), Sufia (Sófa), Vanthía, Ljúba, Kíca, Maríca (Maríța), Marína, Spasía, Ána, Likiría, Custándă, Kía, Véra, Ópa, Píha, Alecsándra, Ğ'anúla, Eleníța (Lénći, Léna), Tána (Tánca), Miléva, Pandóra, Maryúca, Ađápi, Sántă, Flóra, Záha, Hájđa.

Porecle (de femei): Fușárcă [ca țigăncile care vând fuse, (p. ext.) dezordonată], Daļeánă [i *perifaná* 'e fină, e doamnă'].

Persoana chestionată: Tașc^ł al^ł Bab^ł (67 de ani) s-a născut în Nijopole (în 1930). A absolvit patru clase primare în limba sârbă. A satisfăcut serviciul militar în armata sârbă. În copilărie a păscut oile. Ulterior, după absolvirea unei școli de maiștri (6 luni), a devenit maistru constructor (ar. *mástur* 'di *fiťeri cási* 'meșter de făcut case'). Cunoaște limbile sârbă și macedoneană (slavă) (vorbit, citit). Cunoaște, în mai mică măsură, limbile greacă și albaneză. Este căsătorit și are trei băieți, căsătoriți, dintre care unul s-a stabilit în Bitolia, iar doi au plecat în Australia. Soția subiectului este fărșeroată născută în Nijopole. A absolvit patru clase primare. Tatăl subiectului: originar din Dișnița (sat de fărșeroți de lângă orașul

Corcea, Albania); mama subiectului: fărșeroată din localitatea apropiată, Magarova (din familie originară din Muzachia, Albania, de fărșeroți muzăcheari, ar. *mizukár*¹, sg. *mizukár*¹). Ocupația părinților: oieritul și transportatori de mărfuri cu caravanele de cai (ar. *cărăvânár*¹).

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

19. LIVÉZI (Grecia)

Marea așezare aromânească Livezi (ar. *Liváç*, gr. Μεγάλα Λιβάδια 'Livezile mari'), situată la o altitudine de 1200 m, se află la poalele muntelui *Páçicu* (1598 m), în nordul Greciei. Locuitorii sunt aromâni grămosteni (ar. *armân* *grămusteân*, sg. *armân*¹ *grămusteân*¹), originari din Gramoste (oraș distrus de musulmani în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea). Își mai spun *livădçân* (sg. *livădçân*¹) (der. de la numele localității), *călivçân* (sg. *călivçân*¹) (der. de la *călivă* 'locuință provizorie a păstorilor transhumanți; colibă') și *yanicót* (sg. *yanicót*¹) (der. de la numele orașului *Γ'aniță*). Înainte de Al Doilea Război Mondial, Livezi avea 3000 de locuitori, proprietari de mari turme de oi; practicau transhumanța, coborând în locurile de iernat (ar. *arníu* < lat. *hibernivum*) din câmpia Salonicului. Alți aromâni îi numesc *çipan*, sg. *çipan*, la fel ca pe grămostenii din Bulgaria (pentru originea cuvântului, vezi *supra*, 8. Papaceair). În Livezi s-au stabilit, de-a lungul anilor, câteva familii de *privullăç* (sg. *privullăç*¹), aromâni pindenii originari din Perivoli (vezi *infra*, 39. Perivóli), care au deschis prăvălii, fiind *dukinçâç*, sg. *dukinçâç* 'băcan'. Locuiau separat, într-o parte a comunei. La început, localnicii nu i-au prea agreat, considerând că nu sunt *di sóje* 'de neam (bun)' și nu se încuscreau cu ei. Situația nu a durat prea mult, realizându-se ulterior căsătorii mixte.

Localitatea Livezi ocupă un platou montan de mari dimensiuni, cu largă deschidere (rar întâlnit la așezările aromânești), asemănător cu cel pe care se află o altă mare citadelă aromânească, Samarina, din munții Pindului (vezi *infra*, 32. Samarína). Grămostenii din Livezi au practicat transhumanța până la Al Doilea Război Mondial. Toate familiile, însoțite de turmele de oi, formau lungi caravane de cai, care urcau la munte, în Livezi, în preajma zilei de Sfântul Gheorghe (23 aprilie). Perioada de vărat dura până în apropiere de Sfântul Dumitru (26 octombrie), când păstorii transhumanți părăseau localitatea, transportând toate bunurile, cu caravanele de cai, în locurile de iernat, unde închiriau pășuni și case de la localnici (de obicei, populație slavă din satele apropiate de Salonic). În cel de al Doilea Război Mondial localitatea Livezi a fost în întregime distrusă de bombardamente. După război, s-a refăcut treptat, prin construirea de case noi, dar transhumanța nu a fost reluată. În prezent, în afară de oierit, localnicii practică agricultura.

În perioada de maximă dezvoltare, între cele două războaie mondiale din secolul trecut, Livezi era o așezare semiurbană. Existau brutării, farmacii, cafenele. Toate nunțile dintr-un an se făceau la o dată fixă, 15 august, de ziua Sfintei Marii. În Livezi învățământul în limba română a continuat până la al Doilea Război Mondial. Între 1928 și 1933, un număr relativ însemnat de familii pleacă din Livezi, stabilindu-se în România (Dobrogea).

Nume de familie (ar. *părnoáni*; ~) mai frecvente în localitate: Gulî, Saramándu, Părpódi (col. Părpudáç), Cambúrî, Buréc¹, Bárba, Bărdă, Zdóca, Canák, Nak, Carakíç¹, Çutíc¹, Culák, Gros¹, Çuflíca, Zícu, Paşáta, Bózda, Stamaník, H'ah¹, Culérđă, Çuleánu, Piçáva, Psáltu, Baç¹, Buiclí, Balçón¹, Nicăda, Custică, Çuşica, Γ'orya, Ljólju, Mércă, Zéli, Bîți, Dúmă, Ğumadánî, Paríçcu, Pétca, Dáscalu, Çépi, Kája, Pşan¹, Tíca, Ğíca, Şutî, Lénğu, Hristu, Peánçi, Takirî, Téfa (Tef¹), Tási, Haçivréta, Çápa, Çáră, Ğóga, Lisíta (Síta), Tâc¹, Saúlî, Tîndíç¹, Caraolánî, Tîbă, Rúşa, Ğúri, París, Naúnî, Tóza, Ğústa, Hălíc¹, Bâşca, Limóna, Ğóşa, Ğéşa, Cacónî, Duzî, Míndu, Çin¹, Maruş¹, Púja, Fúja, Ğáca, Ğambázî, Béli, Bála, Paçavúra, Kít¹, Papaçanáç, Pála, Cărníc¹, Bajdék, Γ'uryandá, Bíca, Babağán, Dóspră, Θímnu [= Eftimiu], Cuclíc¹, Bóşcu, Găncu, Ğépçi, Miş¹, Siménçi, Galî¹, Zlatî, Gaļamánî, Çóple, Farmák, Duçilérî, Γ'iranî, Kosî, Ğizárî, Poç¹, Farínî, Mitrénti, Çidína, Papárî, Γ'iricósta, Çóçcu, Γ'it¹, Şuşcu, Bazúra, Pitruş¹, Đurđu, Varýida, Arúd¹, Ğíra, Béca, Cóndu, Gára, Bíca, Caramánî, Barzák, Zikírî, Sarí, Sutírî, Gălinic¹, Múja, Kísiculác¹ ('[lit.] ureche tăiată'), Muç¹, Arápçi, Aráft¹, Fundalí, Púlpă, Zek¹, Băca, Kílilí, Găgic¹, Adám¹, Băcál¹, Zárcu, Pendefúnda, Béşa, Γ'úda, Mec¹, Bucuválă, Drimbă, Papamíta, Lála, Lúngu, Cóca, Peacă, Davélî, Γ'it¹, Stáma (Stam¹), Çâç¹, Nédi, Pája, Zgúra, Papanicóla, Júcă, Galánî, Cărçu, Crişólî, Zarcúllî, Mángu, Ménçi, Mulazís¹, Cudrugí².

Prenume (ar. *númă*, sg.) mai frecvente la bărbați: Γ'órýi, Stérýu (Stérýa, Tey¹, Téja), Cóla (Cóli), Γ'anî (Γ'áncu), Hrista (Háta), Halî (Hălçu), Táşa (Taş¹), Túşa, Cóstă (Coç¹), Dína (Dínca), Fóta, Dímçi, Ğóga, Nasî, Tak, Míttra, Alécu, Ğoğ¹, Vasílî.

Prenume mai frecvente la femei: Marija (Múşa, Marénca, Marúşa), Kírăta, İta, Stríyána, Lénca, Hrisúla, Savéta, Vángă, Súlta (Tána), Vanthía, Óca, Açuríta, Háida, Mítta.

² Listă întocmită cu contribuția lui Saramandu Gheorghe, născut în Livezi, tatăl autorului atlasului.

Porecle de bărbați: Curlái^l, Căuși, Mustaclí, Colilí, Beligórgi, Dúdi, Cuteána, Bróscu, Capitán^l, Fáfa [era fanfaron, vorbăreț], Mánós^l [de la *γῆρminós* ^l ‘viermănos’], Halí marí, Halí nic^l, Cóla mári, Cóla nic^l, Piștíc^l.

Porecle de femei: Găliñoása.

Persoana chestionată: Hálcul^l al^l Bărđá (68 de ani) s-a născut în Livezi (în anul 1899), având ca ocupație de bază păstoritul. A absolvit două clase la școala din sat. Nu a satisfăcut serviciul militar. Perioada de iernat o petrecea, împreună cu familia, în localitatea Azvestohori de lângă Salonic. Cunoaște bine limbile greacă, turcă și, în mai mică măsură, limba bulgară. Citește în limba greacă. Este căsătorit și are patru copii. Părinții s-au născut în Livezi, practicând păstoritul transhumant (ar. *picurár* ^l ‘păstori’). Soția, născută în Livezi, nu are știință de carte.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

20. GRAMATÍCOVA DE SUS (Grecia)

Situată la o altitudine de 1160 m, la 25 de km sud-vest de orașul Edessa (fost Vodéna), Gramaticóva de Sus (ar. *Grămătícova*, gr. *Áno Grammatikó*) este o așezare de aromâni fărșeroți (*rămăń fărșirót*, sg. *rămăń* ^l *fărșirót* ^l), la origine păstori transhumańi. Fac parte din grupul fărșeroților *șópan* (sg. *șópan* ^l), la fel ca cei din Cândrova și Horopáni (vezi *infra*, 25. Cândrova, 52. Horopáni), fiind originari din Frașari (Albania). În prezent locuiesc în sat puține familii. Cei mai mulți locuitori au părăsit așezarea, stabilindu-se în alte localități din Grecia (începând cu anul 1912). În deceniul al treilea al secolului trecut numeroase familii au venit în România (Dobrogea).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Paríza, Líbu, Júrcă, Carabúza, Butcáru, Túșa, Páca, Póca, Mitréncă, Alécse, Mișa.

Prenume mai frecvente la bărbați: Hrístu, Ianáć, Cóla, Mihálí (Halí), Stéryu (Téja), Gógu (Góga), G'óryi, Cóstă, Náșu, Vasílí, Mítu (Míta), Táșca, Vangélí (Géli).

Prenume mai frecvente la femei: Tína, Háida, Marija (Míja), Limbeáda, Zoríca, Spasija, Léna (Lénca), Hrisúla, Kírăta, Tána, Vángă (Vangélița), Vanθíja, Uraníja.

Porecle (ar. *paranúma*, sg.) de bărbați: Papalécacu, Căpí, Lăfiș^l, Căușca, Góți.

Porecle de femei (forma nearticulată): Gógă, Góci, Míngă, Băloásă, Rúșcă.

Persoana chestionată: Ianáć al^l Paríza (64 de ani) s-a născut în 1912 în Gramaticova de Sus. Ocupația de bază: păstoritul. A absolvit șase clase la școala românească din sat, în perioada de vărat, și șase clase la școala grecească din Neaguște (gr. *Náusa*), în perioada de iernat. A lucrat timp de șase ani la o fabrică de textile din Neaguște. Vorbește curent limba greacă (citește, scrie în această limbă) și, mai puțin, bulgara. Are doi copii (un băiat și o fată), necăsătoriți. Părinții s-au născut în Gramaticova de Sus. Tatăl, care a absolvit cinci clase la școala românească din sat, s-a ocupat cu păstoritul, fiind și *kirađi* ‘transportator de mărfuri’. Soția este originară din Cândrova (vezi *infra*, 25. Cândrova), unde a absolvit patru clase la școala românească.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot** (fărșeroți *șópani*).

21. NÍCEA (Albania)

Locuitorii din Nícea (ar. *Níca*, alb. *Niçë*), așezare aromânească situată la aproximativ 15 km sud-vest de orașul Pogradet, își spun *armăń nicót*, sg. *armăń nicót*. Se ocupă cu agricultura. Populația stabilă e puțin numeroasă, mulți localnici părăsind satul.

Aromânii din Nicea formează, împreună cu cei din satele Greava (vezi *infra*, 22. Greáva) și Lunca, un grup dialectal aparte. Graiul aromănesc vorbit în aceste trei localități a fost descris pentru prima dată de noi (cf. Saramandu 1972, Saramandu 1984) sub denumirea de „graiul moscopolean”. Folosind această denumire, stabileam o legătură între aromânii din aceste localități și vechea citadelă aromânească Moscopole, distrusă în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. În realitate, după datele istorice, Moscopole s-a format prin contribuția mai multor grupuri³, masa vorbitorilor constituind-o fărșeroții (cf. Capidan 1931, 123–124: moscopolenii sunt, la origine, fărșeroți), alături de care existau, în număr mai mic, grămosteni, pindenii și aromâni originari din zona Greava-Nicea-Lunca⁴. Constantin Roja menționa, în lucrarea sa din 1809 (cf. Roja 1809), graiul grabovean, prin care trebuie să înțelegem graiul vorbit în zona Greava–Nicea–Lunca⁵. Am preluat de la Roja⁶ denumirea de *grai grabovean*, renunțând la cea de „grai moscopolean”, care nu corespunde unei realități dialectale⁷.

³ Cf. Nevaci 2013: 88–89.

⁴ Acest lucru rezultă din textele scriitorilor aromâni din secolul al XVIII-lea, care prezintă, alături de particularități ale graiului fărșerot, elemente de *grai grămostean*, *pindean* și de ceea ce numim aici *grai grabovean*.

⁵ S-ar adăuga aici graiul vorbit în Șipsca, localitate situată la câțiva kilometri de Moscopole.

⁶ La Roja apar graiurile grămostean și pindean (numit „mețovitan” sau „epirotean”), dar nu și graiul fărșerot, care este inclus, după părerea noastră, sub graiul numit „voscopolitan” (cf. Saramandu 2009: 341).

⁷ Acest punct de vedere e împărtășit și de Manuela Nevaci (cf. Nevaci 2013 a: 89).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Măngri (la origine, poreclă, însemnând 'bani'), Gări, Gína, Bárdi, Ióga, Goríța, Cúca.

Prenume mai frecvente la bărbați: Cóla, Hrísta, Stávri, Lámbri, Sotírí, Mílea [de la Mihai], Cócu, Górgi, Nási, Tóli, Tási.

Prenume mai frecvente la femei: Fíla, Marigója, [forme nearticulate]: Vásă, Vasilică, Vánge, Limbiáďă, Marije.

Nu am notat porecle.

Persoana chestionată: Stávri Goríța (78 de ani) s-a născut (în 1929) în Nicea⁸. Ocupația de bază: agricultura. A absolvit două clase la școala albaneză din Nicea. A învățat, ca autodidact, să citească în limba română. A satisfăcut serviciul militar. Cunoaște foarte bine limba albaneză (vorbit, citit, scris). Are șase copii, toți căsătoriți. Părinții s-au născut în Nicea și au practicat agricultura. Tot în Nicea s-a născut soția.

Ancheta ilustrează **graiul grabovean**.

22. GREÁVA (Albania)

Aromânii din Greáva (ar. *Gréava*, alb. *Grabovë*), localitate situată la aproximativ 40 km sud-vest de orașul Pogradet și la aproximativ 25 km sud-est de orașul Gramsh, își spun *m̃uzikárí* (sg. *m̃uzikár*) și *grávén* (sg. *grávén*). Prima denumire ar putea evoca ținutul de unde provin: Muzachia (ar. *M̃uzikéja*, alb. *Myzëqe*), câmpie din sud-estul Albaniei, la Marea Ionică (de unde era originar tatăl persoanei chestionate; vezi *infra*). Ca grai, formează un mic grup dialectal împreună cei din localitățile apropiate Nicea (vezi *supra*, 21. Nicea) și Lunca.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Măzát^l, Guríță, Mócu, Pánu.

Prenume mai frecvente la bărbați: Górgi, Qánçi, Háli, Janák, Kéndra.

Prenume mai frecvente la femei: Marija, Șána, Despína, Sándra (Alecsandrína), Pólca (Policsénia).

Nu am notat porecle.

Persoana chestionată: Kéndra al^l Măzát^l, 79 de ani, s-a născut (în 1928) în Greava⁹, având, ca ocupații de bază, negustoria și agricultura. A absolvit cinci clase la școala din Moscopole (ar. *Văscópole*). Nu a satisfăcut serviciul militar. Cunoaște bine limba albaneză (vorbit, scris, citit) și, puțin, bulgara. A fost căsătorit, este văduv. Are un fiu, căsătorit. Tatăl se născuse în câmpia Muzachiei și s-a ocupat cu negoțul. Dat fiind ținutul de origine al tatălui, persoana chestionată se consideră *m̃uzikár* (vezi *supra*). Mama, născută în Greava, era *grávénă* (nu *m̃uzikáră*).

Ancheta ilustrează **graiul grabovean**.

23. PLEÁSA (Albania)

Aromânii din Pleása (ar. *Pléasa*, alb. *Plasë*) sunt *pămán fãșipót*, sg. *pămán fãșipót*; după numele localității Pleasa, își spun și *pleasót*, sg. *pleasót*. Localitatea Pleasa, în prezent părăsită, este situată în muntele Morava, la nord de orașul Corcea (ar. *Curcáuă*, alb. *Korçë*). Fărșeroții din Pleasa sunt originari din Frașari, localitate de la care e derivat numele lor colectiv. Mai multe familii din Pleasa au venit în România (Dobrogea) în perioada 1925–1940.

Nume de familie (ar. *parangómă*, sg.) mai frecvente în localitate: Pítu, Biléca, Díma, Culétu.

Prenume (ar. *nímă*, sg.) mai frecvente la bărbați: Cóli, Míta, Góga, Míha, Vasílí, Spíru, Ōðurák, Tódi, Ōanási.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Mariji, Domnică, Ngélă [= Angela], Limbiji [= Olimpia], Florică, Nástă, Vétă.

Porecle de bărbați: Búzdu [o persoană grasă], Kíncu [negru în obraz].

Porecle de femei: Váși [nume de catârcă], Gagáci [e sâsăită], Lică [e prostuță].

Persoana chestionată: Cóli al^l Díma, 65 de ani, s-a născut (în 1903) în Stropani, lângă Pleasa¹⁰, având, ca ocupație de bază, păstoritul. A absolvit cinci clase în limba greacă la școala din Hocișta. Nu a satisfăcut serviciul militar. Cunoaște foarte bine limbile albaneză și greacă. Este căsătorit și are patru copii, căsătoriți. Tatăl s-a ocupat cu păstoritul. Soția (57 de ani) s-a născut în Pleasa, unde a absolvit patru clase la școala românească.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot** (fărșeroți *plisóti*).

⁸ Ancheta pentru graiul din Nicea am efectuat-o, inițial, la aromânii *nicót* stabiliți în Nisipari (jud. Constanța). Ulterior, am refăcut și am completat ancheta în cursul unei deplasări de teren în Albania (anul 2007).

⁹ Ancheta pentru graiul din Greava am efectuat-o, inițial, în localitatea Ovidiu (jud. Constanța); am refăcut-o și completat-o ulterior în cursul unei deplasări de teren în Albania (anul 2007).

¹⁰ Ancheta am început-o în Palazu Mare (jud. Constanța) și am continuat-o în Pleasa de Jos (lângă Corcea, Albania) în 2011.

24. CÓRCEA (Albania)

Aromânii din Corcea (ar. *Curcâuă*, alb. *Korçë*, 866 m altitudine) provin din localitățile din împrejurimi. Ancheta am efectuat-o la aromâni fărșeroți (*ṛămăń fărșipóť*, sg. *ṛămăń fărșipót*) originari din Pleasa, care, după numele localității, își spun și *plisóť*, sg. *plisót* (vezi *supra*, 23. Pleasa). În afară de vorbitorii de grai fărșerot, care sunt majoritari, există în Corcea și vorbitori de grai grabovean (originari din localitățile Nicea, Greava, Lunca; vezi *supra*, 21. Nicea, 22. Greava).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Șúnda, Cutína, Caléșu, Șóla, Míla, Dócu, Ćípu, Zéku, KacŃ, Téja, ĜambázŃ, Șúti, Becáli, Statína, Prevénda, Ĝavéla, Zóna, Nástu, Fáťi, Gáci, Stílu, Vangéle, Mému, Costíca, Ianáli, Manganíța.

Prenume mai frecvente la bărbați: Cóstá (Cóca), Túși, Míta, Kíta, Ĝ'órýa, Tóľea, Fáni, Ĝícă, Tácu, Lámbri, VasíľŃ, NașŃ, CólŃ, VangéľŃ, Spíru, NelŃ, Tóma, Lija, Míha, Ĝ'anŃ (Ĝ'áncu), Tási, Tică (Costică), SutírlŃ.

Prenume mai frecvente la femei: Uraníja, Sofíja, Vángá, Hrisúla, Kíráța, Nastasíja, Dóca, Séna, Dumníca, Véta, Núșa, Marija, Rătíja, Déspa, Custánda, Tána, Ćóma [= Tomaida], Nóca, Vanthíja, Pétra. Nu există prenumele: Sultána, Óca.

Porecle de bărbați, de femei: *n-ap Ń* 'nu au'.

Persoana chestionată: Túșa _alŃ Cutína, 77 de ani, s-a născut în Pleasa (în 1909), având ca ocupație de bază oieritul. A absolvit cinci clase la școala românească din Pleasa. Nu a satisfăcut serviciul militar. Cunoaște limba albaneză. Este căsătorit și are trei copii, căsătoriți. Părinții s-au născut în Pleasa și s-au ocupat cu oieritul. Născută în Pleasa, soția a absolvit două clase la școala românească din localitate.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot** (fărșeroți *plisót*).

25. CĂNDROVA (Grecia)

Situată la o altitudine de 780 m, la aproximativ 25 km sud-vest de orașul Edessa (fost Vodéna), Căndrova (ar. *Căndruva*, gr. *Ágios Dimitrios*) este o așezare de aromâni fărșeroți (*rămăń fărșiróť*, sg. *rămăń Ń fărșirót Ń*), la origine păstori transhumanți. Fac parte din grupul fărșeroților *șópan* (sg. *șópan Ń*), la fel ca cei din Gramaticova de Sus (vezi *supra*, 20. Gramaticova de Sus) și din Horopani (vezi *infra*, 52. Horopáni). Sunt, ca și aceia, originari din Frașari (Albania), de unde li se trage numele de fărșeroți.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Róșu, Púju, Rájca, Múși, Gáki, Leóľea, Dúșu, Caraýóryi, Gúli.

Prenume frecvente la bărbați: Cóstá (Cóta), Ĝ'órýu, Hrísta, Míta (Mícu), Ĝ'anák, Leonída, Diomiși (Níșu), Táșu, Cúșa [= Ion], MihálŃ.

Prenume frecvente la femei: Marija (Míși), Spasíja, Lénca, Kíráța, Tána, Záha [= Zaharia], Násta [= Nastasia].

Nu am notat porecle.

Persoana chestionată: Cóta _lŃ Púju 74 de ani, născut în Căndrova (în 1893). Ocupația de bază: păstoritul; a fost și croitor. A lucrat nouă ani în America (SUA). A absolvit o clasă la școala grecească. Știe limba greacă și, mai puțin, bulgara. Este căsătorit. Are șase copii, căsătoriți. Tatăl, născut în Gramaticova (localitate aflată la 6 km de Căndrova), a practicat oieritul. În urma căsătoriei, s-a stabilit în Căndrova. Mama persoanei chestionate s-a născut în Căndrova, unde a absolvit cinci clase la școala românească.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot** (fărșeroți *șópani*).

26. NÉVESCA (Grecia)

Situată la o altitudine de 1360 m, la 30 km sud de orașul Florina, Névesca (arom. *Niveásta*, gr. *Nymféo*) este o așezare de tip urban, cu populație aromânească stabilă. Locuitorii își spun *armán nivișteán*, sg. *armán Ń nivișteán Ń* și consideră că provin din Moscopole (*Ĥim di Muscópuli* 'suntem din Moscopole'), citadela de odinioară a aromânilor, după distrugerea ei de către musulmani (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea). De aceea își mai spun și *armán muscupuleán* (sg. *armán Ń muscupuleán Ń*).

Aflată ca punct de pază, într-o trecătoare montană¹¹, pe vechea arteră de circulație (datând din epoca romană)¹² care lega Epinul de Macedonia, Nevesca s-a bucurat de autonomie și privilegii în perioada otomană, fiind subordonată direct *sultanei validé* (Sultana-Mamă)¹³. Armata turcă nu avea voie să intre în localitate.

¹¹ „Îi întâlnim însă pe aromâni din cele mai vechi timpuri, în general în toate trecătorile din munți unde existau vămi (Catara, Pisoderi, Olimp, Gopeș, Clisura, Nimfeo și în alte părți” (Dinas 2007: 88).

¹² Nevesca era așezată odinioară „în apropierea unui mic loc, unde se găsesc încă urme de băi, se zice, romane” (Hâciu 1936: 225).

¹³ „Comuna Neveasta este și ea un apanaj al Sultanei-Mame, din care cauză se bucură de anumite privilegii și de o cârmuire ce se aseamănă cu independența” (Nenișescu 1895: 452).

Exista, în zonă, *câșlăe* ‘cazarmă turcească’ și *cұлă* ‘casa ofițerilor de pază’.

Cu privire la locuitori, A. Hâciu afirmă, „după mărturiile culese la fața locului”, că „cel mai vechi strat, cel primitiv [...], mai vechi de 300 de ani, a fost cel grămostenesc¹⁴, venit, credem, după pășunile bogate. După distrugerea Moscopolei, s-a suprapus un strat de moscopoleni și niculiceni [din Niculița, așezare grămostească distrusă de musulmani, n.n.]. [...] Mai târziu, s-a așezat, la marginea vestică, o mică colonie de fărșeroți” (Hâciu 1936: 225–226). În Nevesca, ocupațiile de bază au fost, în trecut, negoțul și meșteșugurile (50% erau aurari). În timp ce familiile (soțiile, copiii) rămâneau în localitate, bărbații străbăteau Europa, ajungând cu mărfurile lor până în Asia Mică și Egipt.

Completăm informațiile de mai sus cu alte date, culese la fața locului, care ne ajută să înțelegem situația dialectală. Aflăm de la persoanele chestionate că locuitorii din Nevesca se încuscreau cu cei din Pisuderi și cu cei din Vlahoclisura, cu o populație, la origine, moscopoleană (de grai fărșerot și grabovean). Aflăm, de asemenea, că aromânii din Pisuderi vorbesc ca cei din Nevesca, dar nu chiar ca cei din Vlahoclisura. Subiectul chestionat afirmă că vorbește dialectul moscopolean¹⁵, cu *ă*, *e* (nu *â*, *i*) la finală de cuvânt: *făătă*, *făate*.

Moscopolean e un termen derivat de la numele orașului Moscopole, desemnând locul de origine și nu graiul aromânesc vorbit acolo. De aceea, prin „dialect moscopolean” trebuie să înțelegem „dialectul” vorbit de locuitorii din Moscopole, așezare urbană cu amestec dialectal, graiurile predominante vorbite aici fiind cel fărșerot (fărșeroții fiind majoritari) și cel grabovean. Existau și elemente de grai grămostească, așa cum rezultă din scrierile autorilor din secolul al XVIII-lea și din textele religioase redactate în aceeași perioadă (*Codex Dimonie*, *Liturghier aromânesc*). Menționăm, mai întâi, două particularități de grai grabovean: amuțirea lui *u* final asilabic după bilabiala nazală *m* (particularitate menționată ca atare de Constantin Ucuta, unul dintre cei trei scriitori din secolul al XVIII-lea) și forma de plural *marî* (sg. *măre*), față de *mărî* în restul aromânei (majoritatea graiurilor). În Nevesca am notat cuvântul *mintirăje* ‘tulburare, stare socială tulbură, (p. ext.) răscolă’, pe care l-am auzit și la fărșeroți, cuvânt care are, în alte graiuri (de exemplu, la grămosteni) echivalentul *mintătură*, ambele cuvinte fiind derivate de la *mintescu* ‘a tulbura, a amesteca’ (cf. dr. *sminti*). Tot așa, în Nevesca se folosește, ca la fărșeroți, cuvântul *culimăan* ‘copil mic (ca vârstă)’ (< alb. *çilimî*), care nu există, de exemplu, la grămosteni sau la pindenii. Spre graiul fărșerot ne conduce și cuvântul *mumă* folosit cu sensul de ‘bunică (dinspre tată)’, pentru care întâlnim, de exemplu, la grămosteni, *măje* ‘bunică (din partea ambilor părinți)’. Spre Albania ne duce cuvântul *minteză* ‘gândire, inteligentă’ (< alb. *mendësi*), pe care l-am notat în *ny-aj ni minte ni minteză* ‘nu ai nici minte, nici inteligentă (gândire)’ (grupul *nt* în loc de *nd* se explică prin asociere cu *minte*). O particularitate prin care graiul din Nevesca merge cu graiul grămostească este forma *jo* a pronumelui personal, pers. 1 sg., față de *mini* la fărșeroți. Deși vorbitorii consideră că în Nevesca se vorbește același grai cu cel din Vlahoclisura, există unele deosebiri. Astfel, pentru ‘mă culc’ se zice *mi bag*, ca la grămosteni și fărșeroți, față de *mi cұлcu*, formă utilizată în Vlahoclisura și în graiul pindean. În Nevesca se spune *górniș*¹⁶ ‘pară’, față de *peără* în Vlahoclisura; tot așa *lișor* ‘ușor’ în Nevesca, față de *nășor* în Vlahoclisura. Există și unele asemănări cu graiul pindean. Astfel, deși în prezent se spune *niscânt* (fem. *niscante*) ‘niște, unii’, ca în graiul grămostească, bătrânii spuneau *niște*, formă întâlnită în prezent în graiul pindean. Tot așa, verbul *tindu* ‘a întinde’ este de conjugarea a III-a (*timsiș*¹⁷ ‘întinseși’), ca în graiul pindean (în graiul grămostească și, în general, în celelalte graiuri, fiind de conjugarea a II-a: *timsesî*). Opoziția pers. 2 sg./pers. 3 sg. în *strinđi/strinđe* ‘strângi/strânge’ este ca la pindenii, față de *strinđâ/strinđi* (*strinđe*) la grămostenii; tot așa, opoziția *clî/đ* în *drac/drađ*¹⁸ ‘drac/draci’, ca la pindenii, față de *drac/drađ*, la grămostenii și fărșeroți.

Notăm și câteva forme lexicale mai rar întâlnite în graiuri, unele neatestat în dicționare. Dintre cuvintele autohtone am întâlnit *sumbure* ‘sâmbure’ (cf. alb. *sumbull*), folosit, ca termen vechi, alături de *os*¹⁹, termenul curent. În ceea ce privește termenii moșteniți din latină, notăm: *cұлbu* ‘cuib’, *floăre* (*floăre di lipă* ‘floare de tei’), *nflurescu* (*tuș pónli nfluriră* ‘toți pomii au înflorit’), *turmă* (în: *turmă di gállh* ‘cârd de găini’, față de *cupie di oi* ‘turmă de oi’). Un cuvânt neatestat pentru aromână, despre care subiectul chestionat ne-a spus că l-a auzit la sora sa, mai în vârstă cu 11 ani, este *înțep* ‘a începe’: *înțipuj lucrul*²⁰. Menționăm faptul că noi nu am auzit niciodată acest cuvânt în cercetările noastre de teren (inclusiv la aromânii din România), termenul curent fiind *acăt*²¹ (< lat. **accaptiare*). Tot subiectul chestionat ne-a spus că în Vlahoclisura s-ar folosi cuvintele, neatestat în dicționare, *mi mbrac*²² ‘mă îmbrac’ și *mi dizbrac*²³ ‘mă dezbrac’ (față de *mi nvescu* și *mi dizvescu* în Nevesca și, în general, în aromână). Menționăm, din nou, că nu am întâlnit niciodată aceste cuvinte la aromâni, nici la cei din România, care le-ar fi putut împrumuta din dacoromână, fapt care pune la îndoială autenticitatea lor.

Pentru a înțelege mai bine apartenența dialectală a graiului vorbit în Nevesca, notăm faptul că există opoziția *ă/â*: *arău/arây* ‘rău/rây’, ca în grupul grămostească–pindean, nu ca în cel fărșerot–grabovean, unde nu există această opoziție, *rây* însemnând atât ‘rău’, cât și ‘rây’.

¹⁴ În localitate există, în prezent, o singură familie de grămostenii (familia Șoșo).

¹⁵ Ioan Nenitescu considera Nevesca „metropola grupului voscopolean [= moscopolean]” (Nenitescu 1895: 452).

Nevesca a fost vizitată, la începutul secolului al XX-lea, de cercetătorii englezi Wace și Thompson¹⁶, cărora localnicii le-au spus, în glumă, prin alăturarea celor două nume, *oáia túmsă*.

În Nevesca a funcționat o școală primară românească (de băieți), deschisă la 1870 de Constantin Chirana, originar din localitate, care, în copilărie, a făcut parte din primul grup de tineri aromâni aduși de părintele Averchie să învețe în România. În localitate a existat și există școală grecească. Unii dintre absolvenții de școală românească continuau studiile la liceul românesc din Bitolia, ajungând și la instituții de învățământ superior din România. Ulterior, Vasile Dan, cu studii în România, a deschis și o școală de fete.

Nevesca are două părți: *Máhlálu di nsus*^l '[lit.] mahalaua de sus' și *Máhlálu di Ngós*^l '[lit.] mahalaua de jos'. În 1932 numărul locuitorilor era de 3000, care în 1972 scăzuse la 800–1000. În apropiere se află satele *Belcamén* (la 4 km) și *Niguvçán* (la 4 km), unde, alături de aromâni, se găsesc în prezent și albanezi. Aromânii din aceste două localități provin din Gramoste. La 20 km se află importanta așezare aromânească *Clisúrá* (vezi *infra*, 27. Vlahoclisura).

În localitate există două mori: *Moára* _{al}^l *Míha* și *Moára* de la Punte și patru cazane de făcut țuică: *Câzánęa* _{al}^l *Duș*^l, *Câzánęa* _{al}^l *Trâmândă* etc. Ocupația de bază a locuitorilor: aurari (ar. *hrísic*^l, sg.) și negustori. Au existat doi ciobani, care nu erau localnici, provenind din *Fúrca*, respectiv, *Bláța* (așezări aromânești din Pind) și care păstrau portul popular aromânesc. Locuitorii din Nevesca trecuseră la portul orașenesc, cu obiecte de îmbrăcăminte confecționate din materiale cumpărate.

În localitate există târg (ar. *pázare*) zilnic, cu excepția zilei de luni. Locuitorii se deplasează frecvent în orașe din Grecia și Albania, pentru a face cumpărături și a-și vinde produsele. În trecut deplasările se făceau pe distanțe mari, până în România, Egipt și chiar America.

Toponime. Nume de munți: *Ćúcă*, *Lăpúše*, *În Đeánă*, *Funurá*, *Vícu*. Platouri: *Tu Línur*^l (*ĭn* 'in'), *Éndârna* (platou înconjurat de păduri). Râuri: *Ápa* _{țea} *Láje* 'Apa neagră', *Ápa* _{țea} *Álbă* 'Apa albă'. Cișmele (ar. *şópute*, sg. *şóput* 'loc amenajat de unde se ia apa potabilă venită pe țeavă din munte'): *Şóputlu* _{al} *Méręu*, *La Gálbă*, *Şóputlu* _{di} *la* *biseárică*, *Şóputlu* _{di} *N-Coástă*, *Şóputlu* _{di} *la* *Cálea* _{di} *n-Hlérnu* [= Florina], *Şóputlu* _{di} *N-Đeánă*, *Şóputlu* *Gúra* *áli* *Leángęe*, *Şóputlu* _{al}^l *Míha*, *Şóputlu* _{al}^l *Bet*^l, *Şóputlu* _{al}^l *Butáre*, *Şóputlu* _{al}^l *Ianı*^l, *Şóputlu* _{al}^l *Ćácă*. Fântâni: *Fátána* _{ățea} *aráțea*. Ogoare: *Áγρυ* _{al} *Man*^l, *Áγρυ* _{al} *Cósta*. Alte nume de locuri: *În Pădz*, *Kátra* _{di} *Stébârna* [*Stébârna*, localitate cu populație slavă], *Kátra* *áli* *Pirícă*, *Cúru* *scos*^l (pantă abruptă), *Vulqága* _{țea} *máre* (poiană), *La Cărăule* (loc de observație), *La Țiláre* ([lit.] 'pivnițe'; pădure deasă), *Válea* _{di} *Cótur*^l (care ducea la localitatea *Cótur*^l), *Válea* *Ćacalárlu*^l (*Ćacalár*, numele unui comitagiu), *La Mućále* (mlaștină), *Dúpa* *Sirín* (*sirín* 'loc înșorit'), *Káre* (loc unde nu bate soarele), *La Stáne* 'la sână', *La Curíęe* (loc unde au existat fagi), *N-Coástă* (coastă de deal), *N-Códru*, *Dúpa* *Códru*. *Códru* denumește centrul localității Nevesca.

Nume de familie mai frecvente în localitate: *Țírle*, *Fíștă*, *Pilicúdă*, *Leáțe*, *Béfă*, *Néro*, *Kírána*, *Gólna*, *Ćicóti*, *Dódu*, *Dóde*, *Jéjo*, *Lúștă*, *Gávă*, *Míșu*, *Cúștă*, *Ćácă*, *Míșcă*, *Misirlí*, *Bitícu*, *Náče*, *H'ábu*, *Iconómu*, *Vráncu*, *Trâmândă*, *Méręu*, *Dumadán*, *Dámbătă*, *Mileáncu*, *Zégă*, *Góhče*, *Óómu*, *Róză*, *Vasilíu*, *Mișóli*, *Bíșcă*, *Bibi*, *Ćúęa*, *Núșu*, *Şóșo*, *Iáncu*, *G'óșe*, *Nicáęa*, *Butáre*, *Naídene*, *Búre*, *Náni*, *Néni*, *Bóză*, *Dan*^l, *G'íză*, *Múti*, *Bálu*, *Bolinóga*, *Báșa*, *Vláhu*, *Cupéncu*, *Crémo*, *Dúca*, *Teohári*, *Tóme*, *Buręáte*, *Stámu*, *Níco*, *Danabáșa*, *Gugulină*, *Náca*, *Cóndi*, *Béta*, *Tudóri*, *Cúștă*, *Dalamánga*, *Gávă*, *K'ítu*, *Biță*, *Ćaca*, *G'óre*, *Béțu*, *Ćócu*, *Miholécu*, *Lipurícu*, *Stáicu*, *Dámi*, *Pánu*, *Piștóli*, *Mácre*, *Dúca*, *Máni*, *Bécă*, *Léca*, *Dúmče*, *Múlă*, *Goęamáni*, *Túle*, *Spíri*, *Curlína*, *Pécu*, *Bárđo*, *Bóză*, *Pántecă*, *Júrcu*, *Záęma*, *Lóngu*, *Míha*, *Iáni*, *Gúșe*, *Fóta*, *Górću*, *Mișólcă*, *Stéfu*, *Scápe*, *Skíftu*, *Caranánu*, *Ráke*.

Prenume mai frecvente la bărbați: *Anastás*^l (*Nastás*^l, *Tas*^l, *Násta*), *Nicóla* (*Niculák*, *Cóla*), *Γ'óryi* (*Gógu*, *Ćórga*, *Ćíta*), *Constantín* (*Cósta*, *Cóca*, *Coć*^l, *Din*^l), *Mihál*^l (*Míha*, *Mih*^l) [nu se zice: *Hálću*], *Mit*^l (*Tak*) [nu se zice: *Dímče*], *Pit*^l, *Vasíl*^l, *Vas*^l, *Dor*^l, *Górću* [= Grigore], *Hrista* (*Hristu*), *Iáncu* (*Ianı*^l, *An*^l, *Áncu*), *Petrúș* (*Túșa*), *Pen*^l, *Alécse* (*Alécu*), *Taș*^l.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): *Áná*, *Marie* (*Marícă*), *Línă* [= Ecaterina], *Savétă* (*Vétă*) [= Elisabeta], *Naθalie* (*Náθă*), *Avýená* [= Eugenia], *K'iráță*, *Nastasie* (*Sie*), *Șúță*, *Léncă*, *G'ítă*, *Bóje* (*Bujícă*) [= Cristina].

Porecle de bărbați (ar. *pârâņqamă*, pl. *pârâņqame*): *Bódi*, *Miștă*, *Ćico*, *Pihuríca*, *Cucușiná*, *Cap* _{di} *gálină*, *Beáne*, *Cápa*, *Móne*, *Drága*, *Dósi*, *Fíju*, *Cóca*, *Șcúrtu*, *Túrca*, *Cardăș*^l, *Pási*, *Púče*, *Némța*, *Duș*^l, *Pási*, *Téșca*, *Ćináru*, *Nanumáre*, *Caramișini*, *Tuhári*, *Jóta*, *Gúșe*, *Górću*, *Salíco*, *Mișólcă*, *Séče*, *Mínče*, *K'óșe*, *Șápe*, *Stéfu*, *Ćucurícă*.

Nu există porecle de femei (*sáde la bărbăț* 'numai la bărbați').

Obicei practicat în localitate: *Ișkínár*^l 'carnavalul din 1–3 ianuarie' (*zdrugamán* 'bufon'; *zurnáe* 'instrument muzical'; *támpână* 'tobă').

Persoana chestionată: *Cósta* _{al}^l *Pilicúdă*, 77 de ani, s-a născut în Nevesca (în 1910), de profesie economist. A satisfăcut serviciul militar în armata greacă. Vorbește limba greacă. Este căsătorit, nu are

¹⁶ Cf. A. J.B. Wace, M. S. Thompson, *The Nomads of the Balkans. An Account of Life and Customs among the Vlachs of Northern Epirus*, London, 1814.

copii. Părinții s-au născut în localitate. Tatăl a fost aurar (ar. *hrísic*¹⁷) și lucra, în timpul anului, în orașul Përmet (Albania); venea în localitate în timpul verii. Soția este casnică.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean** (din grupul *grămostean-pindean*), cu elemente din graiurile fărșerot și grabovean.

27. VLAHOCLISÚRA (Grecia)

Situată la o altitudine de 1180 m, la 20 km est de orașul Castoria, Vlahoclisúra (ar. *Clisúrá*, gr. *Klisúra*) este, la fel ca Nevesca, o localitate aromânească stabilă, cu aspect urban. Locuitorii își spun *armán clisuréán*, sg. *armán*¹⁷ *clisuréán*¹⁷ și consideră că provin, la fel ca cei din Nevesca (vezi *supra*, 26. Nevesca), din Moscopole. Aflată într-o trecătoare strategică, este posibil ca Clisura (cf. lat. *clausura*, gr. *κλεισόβρα*) să fi fost un vechi punct de pază pe artera romană care pornea de la Dyrrachium (azi Durrës, în Albania) și se unea cu *Via Egnatia* înainte de Salonic. În vechea vatră s-au găsit, după mărturiile localnicilor, vase cu inscripții romane (cf. Hâciu 1935: 227–228)¹⁷. „Pe lângă stratul de baștină, a cărui vechime nu se poate fixa, s-au așezat moscopoleni și grămosteni, în epoca marilor dizlocări [secolul al XVIII-lea, n. n.], poate și înainte de acestea, iar acum 60–70 de ani, câteva familii scoborâte din Pind, și anume din Avdela” (Hâciu 1935: 228). A. Hâciu precizează că între aromânii originari din Gramoste („pătura prin excelență burgheză”) și cei din Vlahoclisura și Nevesca „au avut loc întotdeauna încuscirii”, iar „coloniile moscopolo-grămostene din Clisura și Nevesca [...] vorbesc încă același idiom curat grămostenesc” (Hâciu 1935: 150). Informațiile prezentate aici, care le întregesc pe cele culese de noi la fața locului, ne ajută, ca și în cazul localității Nevesca, să înțelegem situația dialectală. Într-adevăr, în Vlahoclisura, la fel ca în Nevesca, graiul de bază este cel grămostean, care prezintă particularități comune cu graiul pindean. Originea moscopoleană a unei părți a locuitorilor nu contrazice această afirmație, căci în Moscopole nu se vorbea un grai unitar (despre accepțiunea termenului „moscopolean”, vezi *supra*, 26. Nevesca, p. XXX). La fel ca în Nevesca, lipsesc particularitățile caracteristice grupului fărșerot – grabovean. Pentru comparația cu graiul din Nevesca, vezi *supra*, 26. Nevesca. Ca o particularitate comună cu graiul pindean, notăm forma *măntí* ‘mănânci’, alături de *mâț*, ca în Nevesca (și, în general, în graiul grămostean și în cele din grupul fărșerot – grabovean).

Ocupația de bază a locuitorilor din Vlahoclisura a fost, ca și în cazul celor din Neverca, negoțul. Există și un strat social al păstorilor, numiți *căcăúñ*, sg. *căcăúñ*¹⁷.

Câteva obiceiuri din localitate. La 8 septembrie, de Sfânta Marie Mică (ar. *Stămărija țea níca*), se făcea o mare sărbătoare la mănăstire, dându-se mâncare gratis la toată lumea, *di vácúfșea áli mănăstiri* (din donațiile primite de mănăstire). În ziua de Sfântul Ilie (ar. *Ajúlá*) se organiza o întrecere cu cai. La 15 august, de Sfânta Marie Mare (ar. *Stămărija țea máreș*), pătura negustorească asista la *córlu* – *a căcăúñlor*¹⁷ ‘hora păstorilor’.

Persoana chestionată: Dîmêu Táke, 66 de ani, născut în localitate (în 1922), a făcut școală românească. Este, ca profesie, economist. Cunoaște limbile greacă și română.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**, cu elemente comune cu *graiul pindean* (lipsesc particularitățile caracteristice grupului fărșerot – grabovean).

28. VÉRIA (Grecia)

Aromânii din zona orașului Veria (ar. *Vérja*, gr. *Véria*), situat la aproximativ 80 km vest de Salonic, provin din Pind, cei mai mulți din Avdela (vezi *infra*, 40. Avdela), dar și din Samarina (vezi *infra*, 32. Samarina) și Perivoli (vezi *infra*, 39. Perivoli). Conduși de celnicul Badralexi, originar din Avdela, păstorii aromâni s-au stabilit în zona menționată în secolul al XIX-lea, începând cu anul 1817, întemeind în 1826 *călivele lui Badralexi*, așezare de vărat în muntele Vermion, devenită ulterior localitatea Selia (ar. *Sélija di Gós*¹⁷, Selia de Jos, gr. *Káto Vermion*).

Acești aromâni originari din Pind (aromâni pindeni) au întemeiat alte două așezări în muntele Vermion: Xirolivad (vezi *infra*, 29. Xirolivad) și Doliani (pentru informații recente, actualizate, privind originea aromânilor din zona Veria, cf. Tanașoca 2004). Păstorii aromâni din localitățile menționate își duceau turmele la iernat în împrejurimile orașului Veria; unii dintre ei ajungeau până la Caterina, Lăsun, la poalele muntelui Olimp și, mai departe, până la Salonic.

Veria a fost, în trecut, un centru aromânesc important, cu școli în care s-a predat în limba română. Aromânii stabiliți în acest oraș au abandonat păstoritul, îmbrățișând modul de viață urban.

Numele colectiv al locuitorilor: *armán virjáñ* (sg. *armán*¹⁷ *virjáñ*¹⁷).

Persoana chestionată: Catína Repidón¹ (65 de ani) s-a născut în Selia de Sus în 1909, stabilindu-se ulterior în Veria.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

¹⁷ Th. Capidan nu excludea existența, în trecut, a unor populații romane răzlețe (cf. Capidan 1926: 41–42).

29. XIROLÍVAD (Grecia)

Situată la o altitudine de 1220 m, în muntele Vermion, la o distanță de aproximativ 20 km de orașul Veria, localitatea Xirolivad (ar. *Xirulívaδ*^ϛ, gr. *Xirolívadon*) a fost întemeiată de păstori aromâni originari din Pind (pentru istoricul așezărilor aromânești din zona Veria, vezi *supra*, 28. Veria). Ca și cei din Veria, își spun *armán virýán* (sg. *armán*^ϛ *virýán*^ϛ) și vorbesc graiul pindean.

Nume de familie mai frecvente în localitate: *Ćára*, *Balabútĭ*, *Ćerási*, *Ćaléra*, *Culúși*, *Cuculíc*^ϛ, *Ganára*.

Prenume frecvente la bărbați: *Γ'órȳi*, *Ianí*, *Cósta*, *Stérȳu*, *Donĭ* (*Andónĭ*), *Tak*, *Cóla*, *Tóla* (*Apóstol*), *Vasilĭ*.

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): *Marĭĭi*, *Tásá* [= *Anastasia*], *Tíngá* [= *Ecaterina*], *Ítá* [= *Zoița*], *Panáĭi* [= *Panaghia*], *Táná*, *Striýáná*.

Porecle de bărbați: *Paľucóla*, *Caťavó*.

Persoana chestionată: *Donĭ* al^ϛ *Culúși*, 59 de ani, născut în 1908 în Xirolivad, este de profesie *cășár*^ϛ 'brânzar'; practică și comerțul. A urmat trei clase la școala românească și 5 clase la școala grecească. Vorbește curent limba greacă. Până la vârsta de 20 de ani a practicat transhumanța. Nu a făcut armată. Părinții s-au născut în localitate și s-au ocupat cu oieritul. Este căsătorit și are doi copii. Soția s-a născut în Veria.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

30. CÚTALI (Albania)

Situată la o altitudine de 300 m, în apropiere de albia râului Băiasa (ar. *Băjásă*, alb. *Vjósë*), la o distanță de aproximativ 10 km de orașul Pärmet (alb. *Përmet*), Cutali (ar. *Cútali*, alb. *Kútal*) e o așezare de aromâni fărșeroți: *rămán fărșirót*, sg. *rămán fărșirót*. Numărul locuitorilor: 200 (50 de familii). În apropiere se află și alte așezări de aromâni fărșeroți: *Cusína* (alb. *Kosinë*), cu 500–600 locuitori, *Budára* (alb. *Bodár*), cu puține familii de aromâni. Graiul vorbit în aceste localități e identic cu cel din Cutali. Ocupația locuitorilor: *picurár* (pl. = sg.) 'păstori', *raff* 'croitori'; unii lucrează ca *uzmi-kár* (pl. = sg.) 'angajați cu plată' *pit câmp*^ϛ '[lit.] pe câmp [= proprietăți agricole]'. În trecut, mulți bărbați *fuđđá tu curbête*: *Amerikie*, *Turkie* (*m Póli*), *Fránđa* 'plecau la lucru în străinătate: America, Turcia (în Constantinopol), Franța'. Există contact cu orașele din apropiere: *Pärmét*, *G'inocástra* (alb. *Gjirokástër*), *Curcăuă* (alb. *Kórçë*); în trecut, existau legături și cu orașe grecești din apropiere: *Ianina* (ar. *Iána*), *Grevena* (ar. *Grebenë*).

Cutali se află într-o zonă de creștini ortodocși (aromâni și greci). Biserica din *Cosina*, localitate situată în apropiere, datează din secolul al XII-lea.

Obiceiuri din localitate. În trecut se sărbătorea hramul bisericii „Sfânta Maria” (*pănăire la Stă Mărie*). Nunta ținea zece zile (de duminică până a doua marți); se aduceau *surțele* (lemne) din pădure, se făcea steag (ar. *flámbură*).

Toponime. Munți: *Nămărčca* (alb. *Nemërçkë*), *Dămbélĭ* (alb. *Dhembël*), *Trăbeșina*, *Cocóĭca*, *Ćaiúpi*, *Sopóti*; deal: *Káfă*; nume de moșie: *Malibárdă*.

Nume de familie mai frecvente în localitate: *Ómo* (pl. col. *Ómolár*), *Țile* (fără pl. col.), *Rácu* (*Răclár*), *Gógo* (*Gogolár*), *Șúti* (*Șutlár*), *Nacúci* (*Nacușlár*), *Jáca* (*Jacalár*), *Balabán* (*Balabanlár*).

Prenume frecvente la bărbați: *Lĭli* [= *Ilie*], *Góre* [= *Grigore*], *Miná*, *Vasĭl*, *Nastás*, *Cóci* [= *Constantin*], *Pándo* [= *Pandele*].

Prenume mai frecvente la femei: *Varvára*, *Póťca* [= *Polixenia*], *Aθiná*, *Sófi* [= *Sofia*], *Dáfa*, *Sotĭra*, *Domníca*; nu există prenumele *Kiráťa*, *Óca*, întâlnite la alți aromâni (de exemplu, la grămosteni).

Porecle (ar. *paranúmă*, sg.): nu prea există.

Persoana chestionată: *Șúti Domníca*, 84 de ani, născută în *Cútali* (în 1903), măritată la 16 ani (în 1919) în *Cusína* (localitate situată la 5 km de *Cútali*). Vorbește curent limba albaneză. Părinții, originari din *Cusína*, s-au stabilit în *Cútali*. Soțul, după opt ani de căsnicie, a plecat în 1927 la lucru în America, de unde s-a întors după 36 de ani, în 1963 (și a murit în 1970). În familie s-au născut trei copii, toți căsătoriți, și mai mulți nepoți.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

31. DÉNISCU (Grecia)

Situată la o altitudine de 1450 m în munții Gramos, *Déniscu* (gr. *Aetomilítsa*) se află în extremitatea nordică a provinciei Epir; localitatea Gramoste, situată în aceeași munți, la nord de *Deniscu*, este în provincia Macedonia (partea grecească). De fapt, aromânii din *Deniscu* provin din Gramoste (ar. *Grámuste*), citadela de odinioară a aromânilor grămosteni, pe care aceștia au părăsit-o după distrugerea orașului de către musulmani, în secolul al XVIII-lea. Atunci a început exodul acestor aromâni, care au pornit și spre locuri mai îndepărtate, aflate în prezent în Macedonia grecească, R. Macedonia, Bulgaria.

Locuitorii din Deniscu își spun *armán diniskáŧ*, sg. *armán*^ŧ *diniskát*^ŧ, făcând parte din grupul de aromâni grămosteni. Denumirea de (*armán*) *ŧrămusteán*, sg. (*armán*^ŧ) *ŧrămusteán*^ŧ o folosesc aromânii din localitatea de origine, Gramoste, care nu mai are în prezent gloria de altădată. Graiul grămostean din Deniscu e identic cu cel vorbit odinioară în Gramoste.

Deniscu avea, între cele două războaie mondiale din secolul trecut, peste o mie de locuitori; în 1982, la data anchetei, numărul locuitorilor era de 300. Localitatea e formată din două părți: *mâhâlálu di nsus*^ŧ [lit.] mahalaua de sus' și *mâhâlic*^ŧ 'cartier mai mic în partea de jos a localității'. La întemeierea satului (secolul al XVIII-lea), locuitorii au trăit în *călive* (sg. *călivă* 'adăpost provizoriu; colibă). Ulterior s-au construit case (materialul de construcție: piatra).

În trecut, ocupațiile de bază ale locuitorilor erau cea de *cârvânár*^ŧ (pl. *cârvânár*^ŧ) 'transportator de mărfuri cu caravanele de cai' și cea de *picurár*^ŧ (pl. *picurár*^ŧ) 'păstor'. Existau în sat și *cășár*^ŧ (sg. *cășár*^ŧ) 'brânzari', ca și câțiva *ŧuruháŧ* (sg. *ŧuruhá*) 'opincari' și *sâmâráŧ* (sg. *sâmârá*) 'samargii, persoane care confecționează samare'. Transportatorii de mărfuri încărcau scânduri de la *șer*^ŧ (sg. *șără*) 'gater' și le duceau în orașe: Hrúpiște (gr. *Árgos Orestikón*), Căstúr (gr. *Kastoriá*), de unde se întorceau cu grâne și aprovizionau satele grecești din împrejurimi. Fiecare familie din sat avea un păstor pentru turma de oi (capre, existau și *căprár*^ŧ), aflată în proprietate. Păstorii coborau cu turmele la iernat în sate de *garagún* (sg. *garagún*^ŧ) 'aromâni grecizați' din împrejurimile orașului Larisa (Tesalia), unde ajungeau după un drum de 12–14 zile (satele Masalár, Nâfâclár, Aýáŧa, ŧ'ilicár, Párnáręa). Alți păstori mergeau cu turmele la iernat în câmpia orașului Vodéna (gr. Edessa), Macedonia, în sate cu vorbitori de limbă bulgară, unde iernau și grămostenii transhumanți originari din Livezi (vezi *supra*, 19. Livezi): *Bábŧan*^ŧ, *La Mânástir*^ŧ. Ajungeau și în locuri mai îndepărtate de iernat: în câmpia din împrejurimile orașului Séres (gr. Sérrai) din Tracia (unde coborau la iernat și grămostenii transhumanți din munții Pirin, Bulgaria; vezi *supra*, 6. Bujdóva, 8. Papaceaír, 9. Șátra, 10. Lópova), în câmpia de lângă Ianina și chiar în sudul Albaniei.

Odinioară, în Deniscu toate nunțile dintr-un an se făceau în ziua de Sfântul Petru (*ti Sumkétu*). Subiectul afirmă că în Samarina (vezi *infra*, 32. Samarina) toate nunțile dintr-un an se făceau în ziua de Sfânta Maria (*ti Stâmárii*, 15 august). Există în sat *drâșté*^ŧ, pl. *drâșté*^ŧ 'dârste', instalație în care apa cădea peste *flucáte* 'cergi mițoase' pentru ca firele de lână să se desfacă și să se transforme în *floc* 'miță'. Pentru a se obține *șiác* 'dimie, aba' și *fanélá* 'material din care se confecționa flanela de corp', țesăturile din lână erau duse la *bátáni* 'piuă' (*ęará pátru cócani; avęá scámnu lúngu, cu pizú*^ŧ) 'erau patru ciocane; era și o scândură lungă, cu prag'), unde apa curgea lin.

Obicei la construcția casei: *s-aduțé*^ŧ *curbáni* 'se aducea ofrandă'. Când se construia o casă, se pune la temelie sânge de la un berbec (țap) sacrificat. Când se termina construcția casei, meșterii vesteau satul prin lovituri în scândurile acoperișului; rudele stăpânului casei aduceau daruri pentru meșteri (ciorapi, prosoape). Subiectul afirmă că acest obicei există în Gramoste, localitatea din care provin aromânii din Deniscu. Afirmă, de asemenea, că aromânii din Nevesca (vezi *supra*, 26. Nevesca) spun *poami di n-cur*^ŧ [lit.] poame din cur [= ouă].

În trecut aromânii din Deniscu nu se duceau să lucreze în alte părți, nici în America (așa cum obișnuiau, de exemplu, fărșeroții; vezi *supra*, 30. Cúтали). Ulterior au început să plece la școli în orașe din apropiere: Hrúpiște, Hlérin (gr. *Flórina*), apoi și în România. Românii din România le spuneau *vlăhúŧ* (sg. *vlăhúŧ*).

Toponime. Munți: *Arína* (< lat. *arena*), peste 2000 m, cel mai înalt din zonă, în masivul Grámos (la granița între Epir și Macedonia), cu vârful *Cúma al Pénŧi*. Există și alte vârfuri înalte (*cúmi*, sg. *cúmă*): *Aróblu* (*arób*^ŧ, un soi de pir din care se face *trimindíná* 'un fel de rășină'), *Stánęa al Lámbri* și *Káfa* în partea de nord; *G'éslu*, *Crúțęa* (*La Crúți*), la vest; *Tabúręa*, la sud-vest; *Ćiréșlu*, *Piștiléc*^ŧ, *Fitóclu*, *Mpádina*, *La Náŧli Córni* ('la cei nouă corni'), *Ĝugástra*, la sud; *La Gúrá*, *Cázánęa*, la est. Alte nume topice: *Kátra disicátá* [lit.] Piatra despicală; o creastă pietroasă', *Kátra cu fęor*^ŧ [lit.] Piatra cu copil; formațiune pietroasă cu o proeminență semănând a copil', *Síta*, *Mâ-sa ápilej*^ŧ [lit.] Muma apei' (*dę-aŧá zvumęá ápa tę-a beári* 'de aici izvora apa de băut'), *Șóput*^ŧ [șipot]. Locuri de promenadă: *La Siríni* (sg. *sirin*^ŧ 'senin', p. ext. 'loc aflat în bătaia soarelui'), *La Icŧaná*.

Prin sat trec două râuri: *Aráŧlu ațél*^ŧ *álbul*^ŧ 'Râul (cel) alb' și *Aráŧlu ațél*^ŧ *lájlu* 'Râul (cel) negru'.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Cutrubél^ŧ, Maláma, Malúfa (pl. col. Malúfań), Móti, Ĝóga, Bázdu, Lápa, Bóngu, Bóni, Firfél^ŧ, Custarél^ŧ, Caranica, Dic^ŧ, Caráęu, Bufik^ŧ, Scapérda, Zarcáda, Pașcón^ŧ (pl. col. art. Pașcunáđli), Pruvatína, ŧáța, Zisája, ŧaryála, Ĝóęa, Șcómbu, Íci, Cașcóna, Ćacál^ŧ (pl. col. art. Ćacaláđli), Nićác^ŧ (pl. col. Nićacań), Mégo (pl. col. Mégań), Paľumiha (pl. col. Paľumihań), Fúnda (pl. col. Fúndań), Balațó, Babaiána (pl. col. art. Babaiánańli), Vódi (pl. col. Vódań), Căimácán^ŧ, Caléș^ŧ, Capodístra, Nedélcu (pl. col. Nedélcań), Cațaró (pl. col. Cațaráđ), Táhâ (pl. col. Táháń), Bístri, Pápa (pl. col. Papáđ), Nasíca.

Prenume mai frecvente la bărbați: Tey^ŧ [= Stere], ŧ'órŧi, Tak^ŧ, ŧ'irúșa [= Arghir], Custandín^ŧ, Sidér^ŧ, Hristák, Vasíl^ŧ, ŧ'áncu (ŧ'anák), Dionís^ŧ, Stávre, Míha [nu se zice: Hálcu], Nas^ŧ [= Anastase], ŧ'úla, Tel^ŧ

[= Aristotel, nume cult], Cóc̃a (Cóta, Cóst̃a = Constantin), Túşa [= Teodor], Θουδράκ [= Tudorache], Sutírl̃, Licsák [= Alexe], Apustól̃l̃, Ayl̃iyór̃l̃ [= Grigore].

Prenume mai frecvente la femei (forma nearticulată): Marije (Maríř̃a), Íř̃a, Kírát̃a, Vúl̃a (Stavrúl̃a), Fursíña, Pópi (Caliópi), Máhi [= Andromaca], Fánc̃a, Vángi, Tínc̃a [= Ecaterina], N'a, Áña, Goása (art.), Ayóca (Ayóra) (art.), Mínc̃a, Sultáña (Táña), Θουλύia '[lit.] teologia' (art.), Harícla (art.), Lućica (art.), Faníi (= Ștefania).

Porecle (*párñoáni*; ~ fem.) de bărbați: Sáz̃m̃a, Γ'ér̃mu, Cár̃veáli, Ćireáp̃l̃, Ómbaș, Mihúc̃l̃, Gáci, Bârec̃l̃, Carapúl̃l̃, Tríngu, Șubic̃l̃, Bećl̃, Carabář̃a, Culáșcu, Bida, Naculé̃ña, Gúṽa, Ćubéta, Zgur̃l̃, Ćaryálić̃l̃, Culéđl̃, Goř̃l̃, ř̃eap̃a.

Persoana chestionată: Tel̃l̃ al̃l̃ Bóni (Tel̃l̃ ali Fursíni al̃l̃ Mihúc̃l̃) (poreclă: Gáci), 69 de ani, născut în localitate (în 1913), a rămas orfan de tată la vârsta de patru ani și a fost înfiat. A urmat școala generală în limba română în orașul Hrupiști, continuându-și studiile în limba română la Școala Comercială din Salonic. Este, de profesie, economist. Nu a efectuat serviciul militar. Vorbește curent limba greacă. Părinții s-au născut în localitate. Tatăl a fost *picurár̃l̃* 'păstor' și *cârvánár̃l̃* 'transportator de mărfuri'; confecționa și samare. Subiectul chestionat este căsătorit; nu are copii. Soř̃ia a făcut studiile în limba română: școala generală în orașul Vodena și Școala Comercială din Salonic.

Ancheta ilustrează **graiul grămostean**.

32. SAMARÍNA (Grecia)

Situată la o altitudine de peste 1500 m, pe un larg platou în formă de amfiteatru, la poalele muntelui *Zmólcu* (art. *Zmólclu*, gr. *Smólikas*), cu vârful *Moása* (2637 m), aflat la cea mai mare altitudine în Pind, Samarina (ar. *Sămăřină*, gr. *Samarína*) ocupă poziția cea mai înaltă și cea mai pitorească între așezările aromânești din Pind. Locuitorii își spun *armán sãrmãňát̃*, sg. *armáñl̃ sãrmãňát̃l̃*. Samarina este una dintre cele mai importante localități aromânești, având în trecut 15000 de locuitori. În prezent, numărul locuitorilor este de 5000. În împrejurimi se află alte așezări curat aromânești: *Fúrca* (numele locuitorilor: *furkát̃*, sg. *furkát̃l̃*), *Bręza* (*bãrját̃*, sg. *bãrját̃l̃*), *Avdéla* (*avdilát̃*, sg. *avdilát̃l̃*), *Perivóli* (*pirvulát̃*, sg. *pirvulát̃l̃*), *Zmíxi*. La o distanță ceva mai mare se află *Déniscu* (*dinisKát̃*, sg. *dinisKát̃l̃*), în munții Gramos, o prelungire spre nord a Pindului. Prin localitate curge un râu care nu are nume.

La începutul secolului al XIX-lea, Samarina a fost vizitată de cercetătorii englezi Wace și Thompson (autorii lucrării *The Normads of the Balkans*, Londra, 1914), pe care aromânii din localitate, ca și cei din Nevesca (vezi *supra*, 26. Nevesca), îi numeau în glumă *oája túmsă*.

Aromânii din Samarina au avut ca ocupație de bază, până la al Doilea Război Mondial al secolului trecut, păstoritul transhumant. Erau *picurár̃l̃* (sg. *picurár̃l̃*) 'păstori', dar și proprietarii turmelor de oi. După perioada de vărat petrecută în localitate, coborau în locurile de iernat din împrejurimile orașului *Hrupiște* (gr. *Árgos Orestikón*), din apropiere, dar cei mai mulți ajungeau în câmpia Tesaliei. După spusele persoanei chestionate, în sat rămâneau, în vremea copilăriei sale, două familii (*Cutróc* și *Tinđilóñl̃*). Se practica intens și industria casnică: țesătoria, meșteșugurile. Nu se făcea târg (ar. *pázare*) în localitate, produsele fiind aduse cu caravana de două ori pe săptămână (joi și sâmbătă). Aromânii din satul învecinat *Bręza* (*bãrját̃*), aduceau și vindeau fructe în Samarina. Toamna, la sfârșitul perioadei de vărat, samarinenii participau, cu produsele lor, la târgurile orașenești (ar. *pănăřr̃l̃*) din *ř'áninã* (gr. *Ioánina*), *Cónř̃a* (gr. *Coniř̃a*), *Hrupiște*, *Custúr* (gr. *Kastoriã*), *Lársã* (gr. *Lãrisa*). Aromânii din Samarina nu plecau să lucreze în alte locuri. Foarte puțini se duceau la lucru în alte localități din Grecia, ulterior și în România (îndeosebi absolvenții de școli românești), unde, de obicei, se stabileau definitiv.

Alături de școala grecească a existat în Samarina, până la sfârșitul celui de al Doilea Război Mondial, școală primară românească, pe care elevii o frecventau în perioada de vărat (aprilie – septembrie). În locurile de iernat (octombrie – martie), cursurile continuau în orașul Hrupiște, unde exista, de asemenea, școală românească.

Samarina are mai multe cartiere (*mãhãlãđ*, sg. *mãhãlãđ*), denumite după hramul bisericilor: *Stãmãřia ř̃ea mare* 'Sfânta Marie mare', *Stãmãřia ř̃ea níca* 'Sfânta Marie mică', *Ayř̃elu* (sau *Sintily*) 'Sfântul Ilie', *Ář̃u ņanás̃l̃* 'Sfântul Tănase'. Toate logodnele se făceau de Sfânta Marie mică (8 septembrie), după care urmau pregătirile pentru nunta din anul următor. Toate nunțile dintr-un an se săvârșeau de Sfânta Marie mare (15 august). În această zi, enoriașii aparținând de fiecare dintre cele patru biserici se vizitau între ei. După slujba religioasă din biserici, se făcea hora și începeau nunțile, care durau trei zile.

Toponime. Munți, stânci: La Gurgúl̃l̃ (vârf de munte, rotund la partea superioară, 2200 m), Vasiliř̃a (munte), La Bugdánlu (creastă pietroasă în muntele Zmólcu), La Ćumãř̃a '[lit.] măgãřiř̃a' (vârf de munte în fața Vasiliř̃ei), *Kãtra neãgrã* (stâncă), *Kãtra al̃l̃ buf̃l̃* 'Piatra bufniței' (promontoriu pietros pe malul râului, unde se face baie, se spãlau *ténde* 'cergile'), La doáli kétri 'la cele două pietre' (stânci). Văi:

Válea Cárna. Lacuri: Láclu vinit^l. Cascadă: Ápa spinđaratá '[lit.] Apa spânzurată'. Păduri, livezi: La Kúriste (pădure de pini), La Gréclu (pădure de fagi), Códru (pădure de pini), La Cúcă (livadă cu peri sălbatici), Pálita (loc cu peri sălbatici), L'anúră (lăstăriș de fagi), La picsár^l (*picsáre* 'arbore de esență tare, din care se face *cârlibána*, partea superioară, atașabilă, a caței'), La lúplu spinđurat^l '[lit.] La lupul spânzurat' (loc în pădure). Fântâni în sat: Șóputlu al^l Zek^l, Șóputlu al^l Lésura, Șóputlu al^l Papazís^l, Șóputlu al^l Papakír^lya, Șóputlu al^l Săkilár^l. Alte fântâni: Fântána țea máre, La Fântâneále (loc cu mai multe izvoare mici), La Bóca (în muntele Vasilíța), Șóputlu di la Gurgúl^l (izvor în muntele cu același nume). Alte nume topice: Cálea țea lárğa (șosea), La Crúțe, La púnge '[lit.] La punte', La drășteále 'La dârste', La murmínț (cimitir).

Nume de familie (ar. *paranúma*, sg.) mai frecvente în localitate: Hağibíra (col. Hağibiráđ), Ğimujóya, Hóta, Cútră, Tábúcă, Pâyátă, Aγuruýanı, Miçibúna, Papakír^lya, Arája (col. Arájan), Duzení, Hağikír^lya, Tulí^l, Caratáš^l (col. Caratášań), Ğ'amánd^l [= Diamandi], Lázár^l, Guréna, Fóle (col. Ful'ád), Mătúș^l, Mătúșác^l, Daiján^l, Avélé, Púric^l, Cídótă, Gabéta, Tâhácă, Căhçír^l, Parahavéla, Mandravél^l, Tâșeăuă.

Prenume (ar. *núma*, sg.) mai frecvente la bărbați: Míha, Dimitrák (Tak), Tașúl^l [= Anastasie], Niculák, Ğ'an^l, Zísi, Cúza (de la Cózma), Bic^l, Vasíl^l, Leonída, Ğ'acúl^l [= Chiriac], Cóstá (Custák).

Prenume mai frecvente la femei: Tasúla [= Anastasia], Sofíja, Tihána [= Stríyána, la grămosteni], Hariclea, Eleftería, Sultána (Tána), Ayoča [= Aurica].

Despre aromânii din Samarina, subiectul spune că sunt considerați *sarmăháț alávdoș^l* 'samarineni lăudaroși' de către aromânii din localitățile învecinate. Opinii despre aromânii din satele învecinate: *ațél^l di Perivóli ęará fur^l* 'cei din Perivole erau hoți'; *avdiláțli ęará strâng* 'cei din Avdela erau strâmbi [= incorecți, nedrepți]'

Persoana chestionată: Ian^l al^l Roç^l (Iánis Rótsios), 74 de ani, s-a născut în Samarina (în 1924), unde a absolvit patru clase la școala românească și apoi trei clase la liceul românesc din Grebena. Este, de profesie, farmacist. Părinții, născuți în localitate, au practicat păstoritul. Soția este grecoaică. Subiectul chestionat cunoaște limba greacă (vorbit, citit, scris) și, de asemenea, limba română literară.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

33. PALIOSÉLI (Grecia)

Situată da o altitudine de 1080 m, localitatea Palioséli (ar. *Paliosél^l*, gr. *Palioséli*) se află în apropiere de albia râului Băiasa. Vatra veche a satului (în prezent în ruine) era mai jos, la o distanță de 7 km, și a fost părăsită din cauză că existau multe vipere. Este o așezare cu locuitori stabili, *paluseliț* (sg. *paluselit*), denumire preluată de la greci; bătrânii ziceau că sunt *di Paliosél^l* 'din Paleoseli'. Râul care străbate satul se numește *Válja Mări*. În apropiere curge *Băjása (Băjása Máre)*, care are ca afluent *Băjása N'ică*. În localitatea Băiasa (vezi *infra*, 34. Băiasa), peste râul cu același nume, se află o punte veche de piatră, care ar fi de pe vremea romanilor (*púnhi di tu kiról^l-a romáńlor*).

Până la al Doilea Război Mondial, când a fost distrus aproape în întregime (ruinele caselor se mai văd), satul avea 2000 de locuitori. La bisericile din sat slujeau patru preoți. După război localitatea s-a refăcut parțial, numărând în prezent aproximativ 200 de locuitori (în timpul verii; în timpul iernii: 80). În apropiere se află alte așezări aromânești: Mbăđ (Păđ, gr. *Pádes*), Armáta (Armátovo, gr. *Armáta*), Brjáza (gr. *Dístrato*), L'ásândă (Leșnița, gr. *Vrysohóri*), Dobrínovo (gr. *Iliohóri*) și, mai departe, Láca (gr. *Láista*), Băjásă (gr. *Vovúsa*). Tot în apropiere se află localitatea grecească Grijbáni (Grizbáni, gr. *Eléfteron*), întemeiată recent, cu greci aduși din Asia Mică. Până în 1913 Palioseli a fost în Imperiul Otoman. Era centru administrativ (gr. *kefalohóri*) pentru satele din jur. Turcii nu locuiau în sat, veneau să strângă dările o dată pe an. În afară de școala grecească, a existat până în 1948 în localitate școală românească, găzduită într-o clădire mare, de piatră, cu două etaje (închiriată de statul român), care nu a fost distrusă în război. Satul are două părți: *Mahalálu di nsus^l* 'cartierul de sus' (spre munte) și *Varózi* (cartierul de jos), partea „orașenească”, mai civilizată, cu multe case una lângă alta. Centrul administrativ al satului se numește *Milicó* (nu *misuhóri*, denumirea curentă în alte sate); aici veneau turcii o dată pe an ca să strângă dările.

Satul are o vechime de câteva sute de ani și se află într-o zonă compactă de sate aromânești (vezi *supra*). Populația este stabilă. Fiecare gospodărie dispune de o suprafață de teren (unde se cultivă grâu, porumb pentru nevoile casei), vie, grădină, 10 oi (capre) pentru uzul familiei. În fiecare zi (în afară de duminică) ciobanul satului duce oile sătenilor la păscut în munte. În localitate nu există târg. Cumpărăturile se fac în oraș, la Cónița (ar. *Cónđă*). De acolo vine zilnic un autobuz care aduce pâine în sat. Odinioară fiecare familie își cocea pâinea în *çiręáp* 'cuptor (în curte)' sau pe *vátră* (pe vatră se puneau frunze de nuc pentru ca pâinea să capete aromă bună). Locuitorii au contact cu orașul, unde desfășoară diverse activități, la Grébenă [Grebena], Iáninâ [Ianina], Lársă [Larisa], Sărúnâ [Salonic], ajungând până la Dráma și Cavála, în Tracia. După încheierea învățământului primar în sat, copiii continuă școala în Cónđă [Conița], Ianina.

Nu departe de Palioseli se află doi dintre munții cei mai înalți din masivul Pindului: *Zmólcul*^l (art.) (gr. *Smólikas*, 2637 m) și *Gamíla* (2400 m).

Toponime. Masiv montan: Tu Kátrá. Culme montană: Tu Đeáná. Creastă de munte: Đeána Lúngá. Platou: Tu Páde (aici veneau, vara, păstori din Samarina și făceau *cálive* ‘colibe’ de scânduri). Pășune (pentru cai, catâri): Tu Fių. Bălti: La Kih^l (baltă mare, mocirloasă, lângă sat). Fântâni (de unde se lua apa curată, în sat): Fândána Máre, Pultuzáni, Mécsia. Alte fântâni: Fândána Túrcului, Șópat^l. Alte nume topice: Simédru (loc lângă sat unde e cimitirul), Sindádir^l (o mică construcție, cu icoana Sfântului Teodor), La Aųuθanási (loc lângă sat, cu o mică biserică și cu icoana Sfântului Atanasie), Bulcásá (loc cu icoană și cu *fândânic*^l ‘fântână mică’), Sindilie (loc lângă sat, cu biserica ‘Sfântul Ilie’), Stá Víniređa (loc unde se află o biserică cu hramul ‘Sfânta Vineri’), La Țárníc (loc cu duzi), La Alún (loc cu aluni), La Bâjásá (loc cu vii, lângă sat), Surpásá (loc în partea din vale a localității, de unde se vede satul cu forma de amfiteatru). La Fândána Máre, principala fântână din sat, vin femeile să ia apă în *gúme* (sg. *gúm*^l) ‘vase de aramă’, stau de vorbă și, de asemenea, curăță fântâna de *jeáyina* ‘mușchi’. Fântâna e o construcție de piatră, acoperită, cu două surse de apă și o *cupáne* ‘copaie’ lungă de lemn.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Mustáca, Mihóta, Curtína, Caraníca, Vasilíca, Gréngá, Ramópulos, Múha, Carastíla, Primikíri.

Prenume mai frecvente la bărbați: θanási (Náșa), Γ'aní, Γ'órýi, Cóstá, Míttra (Trúșa) [= Dumitru], Vasílí, Stérya, Cóla, Hrista, Míha, θódar^l [= Teodor], Spíra, Tak, Pávli, Tasí.

Prenume mai frecvente la femei: Maríja (voc. Marije), Íța (voc. Íto, Ítu), Pépa, Sultána (nu există Tána), Csanθípi, Rocsáni, Cornilíja, Policséni, Mariánθi, Alecsándra, Máha [= Andromaca, voc. Máho], Sofíja, Efθimíja, Arizmíja; (nu există Kíráța).

Notă. Spre deosebire de majoritatea localităților aromânești (de grămosteni, fărșeroți), unde relația de căsnicie se exprimă prin apartenența (dependența) soției față de soț (de exemplu: *tal* Γ'órýi ‘[lit.] ‘cea a lui Gheorghe = soția lui Gheorghe’), în Palioseli această relație se marchează invers, exprimând apartenența (dependența) soțului față de soție: Γ'aní áli Maríe ‘[lit.] Ion al Mariei = soțul Mariei’, Spíra áli Sofíje ‘Spiru al Sofiei’, Míttra áli Íța ‘Dumitru al Zoitei’. Ar fi o formă de marcarea a predominanței femeii în relația de căsnicie și în familie.

Porecle (ar. *paranúma*, sg.) de bărbați. Sunt puține, existând respect față de bărbați: Stafíșta (bărbatul era cocoșat).

Porecle de femei: Gúla, Brijáta (provenea din satul Breaza). Nu sunt propriu-zis porecle, nefiind peiorative; sunt supranume.

Alte informații despre localitate. Persoana chestionată consideră că aromânii din Palioseli au un pronunțat sentiment al mândriei, sunt curați, harnici, sinceri, au un nivel superior de civilizație. Astfel, bunica subiectului chestionat mătura strada din fața casei în fiecare duminică și la sărbători. Nu sunt bețivi, nu se omoară între ei la ceartă sau din motive de gelozie. Oamenii sunt mai bogați decât cei din alte sate. Se zice că satul are fete frumoase. De ziua Sfintei Marii (15 august), se face sărbătoare, cu cântece și jocuri, timp de trei zile. Cântecele sunt cu text grecesc. Subiectul afirmă că aromânii (fărșeroți) din Međidié (gr. Kafalovrisi), localitate aflată lângă orașul Conița, la granița cu Albania, cântă aromânește (textul cântecelor e aromânesc). Și aromânii (pindenii) din zona Veria (vezi *supra*, 28. Veria) cântă aromânește. O singură dată, la o nuntă, când era copil, subiectul a auzit femeile în vârstă (peste 55 de ani) cântând aromânește.

Persoana chestionată: Mustáca (fost Stéryu) θanási, 37 de ani, născut în Palioseli (în 1955). Numele de familie provine de la o poreclă: cineva în neam a fost mustăcios (*mustácă* ‘mustață’). Are studii universitare (în Grecia, Germania) în domeniul filologiei. Cunoaște limbi străine. A învățat și româna literară, ca autodidact, venind de mai multe ori ca turist în România și consideră că acest lucru îl ajută la păstrarea dialectului aromân. Nu este căsătorit. Părinții s-au născut în Palioseli. Tatăl (decedat) a fost pictor de icoane; făcea și mobilier. Mama, casnică, locuiește în prezent în Ianina. Bunica din partea mamei e un caz rar de voință de a vorbi numai aromâna, deși înțelege limba greacă. E o dovadă de mândrie națională. Chiar grecilor, care nu știu aromânește, ea le răspunde în aromână. Dacă cineva îi spune *kaliméra*, ea îi răspunde *búná đuuja* ‘bună ziua’. Subiectul a învățat dialectul de la bunica sa; mama subiectului folosea aromâna în conversația cu bunica. Odinioară era rușine în sat să vorbești grecește, poate și pentru faptul că aromânii, consideră subiectul, nu stăpâneau bine limba greacă. Toate cunoștințele de aromână pe care le posedă subiectul anchetat datează din perioada copilăriei, pentru că la vârsta de 9 ani a plecat din sat. Subiectul consideră că graiul din Palioseli e identic cu cel vorbit în Samarina (vezi *supra*, 32. Samarina). În liceu, la Ianina, subiectul a fost coleg cu un aromân din Mețovo, care vorbea același grai cu cel din Palioseli.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

34. BĂIASA (Grecia)

Situată la o altitudine de 948 m, la poalele muntelui Oṽ (1754 m) din masivul Pindului, localitatea aromânească Băiasa (ar. *Băjásă*, gr. *Vovúsa*), „care pare a fi foarte veche” (Hâciu 1936: 82), se află așezată pe ambele maluri ale râului Băiasa (gr. Αόος), nu departe de izvoarele acestuia (pasul montan Katara, 1705 m). Ocupația de bază a locuitorilor a constituit-o, până nu demult, păstoritul. Spre deosebire însă de aromânii din localitățile apropiate (Perivoli, Avdela, Samarina), care au practicat păstoritul transhumant, ducându-și turmele la iernat departe în câmpia Tesaliei, cei din Băiasa, fiind sedentari, iernau în apropiere, în ținutul Zagorului.

În prezent, Băiasa are câteva sute de locuitori, care își spun *băișát* (sg. *băișát*).

Șederea noastră în Băiasa fiind de scurtă durată (o zi), am pus un număr mic de întrebări din chestionar. Am constatat că sistemul vocalic are șapte foneme, făcându-se opoziția *ă/â*: *arâṽ* ‘râu’/ *arâṽ* ‘râu’.

Persoana chestionată: Dimitríu Panaít (77 de ani) s-a născut în localitate (în 1914). A urmat, în Grecia, cursul primar și liceal în limba română. Vorbește curent limba greacă, dar și româna literară.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

35. TÚRIA (Grecia)

Situată la o altitudine de 960 m, localitatea aromânească Túria (ar. *Túrja*, gr. *Kraniá*) se află la poalele muntelui *Mbăḍ* [= în Păḍ]¹⁸ (2160 m) din masivul Pindului. E inclusă în provincia Macedonia (extremitatea sud-vestică), foarte aproape de granița cu Epirul, fiind un punct de trecere spre aceste provincii. Satul e așezat într-un defileu (ar. *buyázi*). Dată fiind importanța strategică a localității, în Turia au existat, în trecut, garnizoane de pază. Conform surselor bibliografice (Pouqueville 1926–1927, apud Hâciu 1936: 97; Bara/Kahl/Sobolev 2005: 16), dar și informațiilor locale, Turia ar fi o așezare veche, întemeiată la începutul secolului al XVI-lea (pe la 1507).

Locuitorii din Turia își spun *armán turján*, sg. *armán turján*. Ca și în cazul celorlalte așezări din Pind, nu există o denumire comună pentru aromânii din Pind și pentru graiul lor, așa cum există pentru fărșeroți și grămosteni. Termenii utilizați, *aromâni pindeni* și *graiul pindean*, sunt culti, întâlnindu-se în literatura de specialitate.

Turia este o așezare aromânească (nu există alte etnii în localitate) cu populație stabilă. Locuitorii nu coborau la iernat în câmpie. În apropiere se află o altă localitate aromânească, *Amér*¹⁹ și alte trei localități, cu aromâni grecizați, Bózova, Páltin, Lăbăníța. Locuitorii din aceste sate, aflate la o altitudine mai mică (700–800 m), se ocupă și cu agricultura. Toate aceste așezări sunt vechi. Subiectul precizează că, deși e vorba de același grai (n.n. pindean), există unele deosebiri între Turia și Amér¹⁹ (de exemplu, față de *patáti* ‘cartofi’, cum se spune în Turia, în Amér¹⁹ se spune *durdúfi*).

După Primul Război Mondial din secolul trecut, localitatea Turia avea aproximativ 3000 de locuitori (700–800 de case), fiind mai mare și mai importantă decât satele din împrejurimi menționate mai sus. Ulterior numărul locuitorilor a scăzut. Principalele ocupații ale locuitorilor sunt oieritul (*picurár*¹ ‘păstori’) și transportul mărfurilor cu caravanele de catâri și de cai (*cârvânár*¹). În sat existau și trei gateri (ar. *prion*, pl.). După 1920, în urma așezării în zonă a refugiaților greci veniți din Asia Mică, posibilitățile economice s-au diminuat. Aromânii fiind deposedați de locurile de pășunat, unde s-au instalat refugiații greci, păstoritul practicat de locuitorii din Turia și-a pierdut însemnătatea; numărul oilor a scăzut, localnicii au început să practice agricultura.

Turia e formată din două părți (*măhălăḍ* ‘cartiere’): *Surín* (partea însorită, orientată spre sud) și *Kári* (partea reînsorită, orientată spre nord; *kári* ‘[lit.] piere = locul unde ‘piere’ soarele). Există și un al treilea cartier: *Cuculíc*. În apropiere se află doi munți: *Gón*¹ și *Carailí* și, de asemenea, *Gána Mări* (un deal mai înalt) și *Páḍa Mări* (platou).

În Turia nu există târg, cumpărăturile făcându-se la Grebena (oraș aflat la 40 km distanță; în trecut, drum de o zi – zece ore – cu caii). Pentru a munci, localnicii merg în orașe precum Tricala, Calabaca, Larisa, Salonic. În Turia existau, odinioară, mai multe biserici: *Áyu Nicóla* (cu slujbă în limba română), *Áyu Pándi* (cu slujbă în limba greacă); la următoarele biserici se slujea doar la unele sărbători, în limba greacă: *Áyu Θanási*, *Áyu Γ'orý*, *Ail'élú* [Sfântul Ilie]. De Sfânta Maria (15 august) se făcea mare sărbătoare în Turia.

Până în 1948 în Turia a existat, alături de învățământul în limba greacă, învățământ în limba română, într-o școală construită de statul român la sfârșitul secolului al XIX-lea. La început a fost o perioadă de avânt, școala românească făcând progrese considerabile. La sfârșitul anului școlar, elevii din Turia jucau scene din *Bolnavul închipuit* de Molière (piesă tradusă în dialect de învățătorul Γ'aní Barǵúma). După cele cinci clase urmate în sat, elevii puteau continua studiile la liceul românesc din

¹⁸ În Bara/Kahl/Sobolev 2005: 17 numele muntelui e notat, greșit, *Bált*.

Grevena (opt clase) sau la gimnaziul românesc din Ianina (patru clase). La liceul românesc din Grevena, unde exista și liceu grecesc, veneau și elevi din familii mixte (formate din aromâni și greci), învățământul fiind gratuit (la liceul grecesc învățământul nu era gratuit).

Nume de familie mai frecvente în localitate: Vlaḥótl̩, Vaḥótl̩, Ćumblécʷ, Caránġu, Kíraléu (pl. col. art. Kíraléjánl̩i), Mihadáș (Mihadáșl̩i), Câcimă, Badōœa, Bargúma (Bargúmanl̩i), Nicʷ (col. de-al Nicʷ), Γ'otl̩, Caratáš, Hujázl̩, Ćafurýanl̩, Patél̩, Șadíma, Jugurícă, Đól'a, Dúcă, Vuíla, Catíca, Barbarúșl̩, Papacósta, Peristérl̩, Papaýóryi, Papastéryu, Grijótl̩, Vaénl̩, Níbi (familie originară din Perivoli).

Prenume mai frecvente la bărbați: Δimítri (Mítri, Tak), Γ'anl̩, Γ'óryu, Hrístu, Θanásl̩, Cóstá, Nicóla (Cóla), Mihál̩, Vasíl̩ (nume creștinești); odinioară, prenumele „culte”, preluate de la greci, reprezentau o excepție: Aristotél̩.

Prenume mai frecvente la femei: Mariġa (Mariyúla), Γ'ána, Θóða [= Teodora], Vanθía, Déspa (Púșá), Tána, Vasilikí, Vanġa [= Evanghelia], Hrisúla, K'iráta.

Porecle [= supranume]: Dalabécʷ (pentru familia Mihadáș).

O particularitate a graiului din Turia, care se regăsește, izolat, și în alte localități din Pind (vezi *infra*, 41. Giurgea) și, de asemenea, în așezările din Olimp (vezi *infra*, 51. Livadi Olimpou), este prezența africatelor *ê, ġ*, față de *ț, đ* în celelalte graiuri: *ġánă, ĉápă*, față de *đăánă, țeápă*. La scriitorul Teohar Mihadaș, originar din Turia, apar consecvent aceste consoane în poeziile scrise în dialectul aromân.

Persoana chestionată: Góglu-al Hujázl̩ (Γ'óryi Hujázi), 70 de ani, născut în localitate (în 1921). A urmat, în sat, șase clase la școala grecească și o clasă (a cincea) la școala românească, după care a absolvit liceul românesc din Grevena. A făcut războiul (1940–1941). Este, de profesie, inginer. Vorbește curent limba greacă și româna literară; scrie și citește în ambele limbi. Părinții s-au născut în Turia. Tatăl a fost plecat timp de zece ani în America; mama: casnică. Familia soției (născută K'írca) era originară din Moscopole.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

36. AMINCIU (Grecia)

Situat la 1162 m altitudine, Amínciu (ar. *Amínĉu, Míncu*, gr. *Métsovo*) este cea mai importantă așezare aromânească din Peninsula Balcanică. Atestat documentar în anul 1380, Amínciu se bucură de privilegii speciale acordate de Înalta Poartă, prin mai multe firmene, începând cu anul 1659 (cf. Récatas 1934: 7), care asigură autonomia acestui veritabil „burg”, așezat la întretăierea drumurilor dintre Epir, Tesalia și Macedonia. În prezent Amínciu este o înfloritoare stațiune montană, oraș cu aproximativ 8000 de locuitori.

Aromânii din Amínciu își spun *mínĉan* (*mínġan*) sg. *mínĉan*^ʷ (*mínġan*^ʷ) și *vlaĥ*, sg. *vlah*^ʷ (termen preluat de la greci, care l-a înlocuit pe cel de *armán*^ʷ). Prin localitate curge un râu (*Ráġulu di su ĥoáră* 'râul din josul satului'), care desparte Amínciu de localitatea învecinată *Káre*. Amínciu ocupă versantul însořit (*Surín*^ʷ), orientat spre răsărit, pe când *Káre* ocupă versantul neînsořit, unde apune soarele (ar. *Káre* 'piere'). Centrul localității Amínciu, un larg platou dominat de un platan secular, se numește *Cămpur*^{l̩} (*n Ćămpur*^{l̩}) (nu se folosește cuvântul grecesc *misuhóri* 'centrul satului', întâlnit în alte localități).

Amínciu se află lângă pasul Ziyos (ar. *Ĝug* 'jug'), punct de trecere între Epir, Macedonia, Tesalia și Etolia-Acarmania, și creasta montană Katara, de unde izvorăsc cele cinci râuri importante ale Greciei continentale, dintre care două pornesc către sud, spre Marea Ionică și golful Patra: Arta (gr. *Araĥthos*) și Asproptom (gr. *Aheloos*, ar. *Aráġulu Álbú*), două se îndreaptă spre est, ajungând la Marea Egee: Bistrița (gr. *Aliakmon*) și Salamvria (gr. *Pinios*), iar altul spre vest, vărsându-se în Marea Adriatică (în apropiere de orașul Vlorë din Albania): *Băiása* (denumirea aromânească; gr. *Aóos*, alb. *Vjósë*). La izvoarele acestor râuri și pe cursurile lor superioare se găsesc cele mai multe dintre așezările aromânilor pindenii (cf. Récatas 1934: 10; Saramandu 2004: 82–83).

În Amínciu există mai multe cartiere (ar. *măĥlăġ*), denumite după hramul bisericii: Áġu Pisóli (Sfântul Apostol), Áġu Dimítri (Sfântu Dumitru); există și cartierul La Γ'íftâl (cartier de țigani, care vorbesc aromâna). În centrul localității se află o biserică impunătoare, construită în anul 1511 (renovată ulterior, în 1888 și 1958). Lângă Amínciu există o veche mânăstire, loc de întâlnire la sărbătorile de peste an. Important de semnalat e faptul că pe o casă din Amínciu se află un basorelief cu blazonul baronului Sina din Moscopole (leu cu o cruce în mână), dovadă a stabilirii în localitate a unui contingent de moscopoleni (la origine, fărșeroți) (vezi Nevaci 2013 a: foto 42).

În legătură cu graiul din Amínciu, persoanele chestionate ne-au precizat faptul că e identic cu cel din localitățile învecinate *Káre*, *Vutunós*^ʷ și *Amér*^ʷ (districtul Ianina, Epir), dar se deosebește de cel vorbit în localitățile situate dincolo de pasul Ziyos: Malacași, Guduvazda (districtul Calabaca, Tesalia). În legătură cu graiul din Malacași, B. Récatas ne informează că „il présente des particularités dialectales nettement marquées: par exemple *a* latin suivi d'*n* passe à *â* et non a *ă*, comme à Metsovo: *pâne, grănu*,

lână, brănu [...], etc.; il possède la forme *el*^ʎ, du pronom personnel, forme qui est en traine de disparaître à Metsovo (remplacé par *ațél*^ʎ); le vocabulaire aussi: les mots *nkărcătoare, vigllare*, etc. sont inconnus à Metsovo, qui leur substitue les mots *vuțelă, hărnire*, etc”. (Récatas 1934 : 16). În același sens s-au pronunțat persoanele chestionate de noi: dacă cineva spune *el* sau *mîni* îl recunoști că nu e din Aminciu, unde se spune *năs*^ʎ și *eŭ*.

În graiul din Aminciu există opoziția *ă/â*: *arăŭ /arău* ‘rău /râu’. Una din persoanele chestionate a afirmat că există forme de vocativ în *-ule*: *ŷătrule* (alături de *ŷătre*) ‘doctore’, *băğănăcule* ‘cumnate’, *afëndule* ‘părinte (adresare către preot)’, dar numai *cumnăte, nipōate*. Formele în *-ule* nu sunt semnalate în literatura de specialitate.

Ocupații practicate în localitate: oieritul (turmele sunt însoțite în locurile de iernat numai de ciobani), prepararea brânzeturilor, agricultura, țesătoria, meșteșugurile.

Aminciu e stațiune montană, cu numeroase hoteluri, cafenele, restaurante și viață urbană intensă. E frecventată de turiști în tot cursul anului. Dialectul aromân se vorbește în mod curent. Există lucrări literare scrise în aromână. Localnicii ne-au arătat invitații la nuntă scrise în aromână. În localitate există un important muzeu etnografic, fondat de familia Averof-Toșița, care reflectă pe larg modul de viață tradițional al aromânilor din Pind.

Toponime. Munți: Peristéri, Scámnu, N-Ćúcă, Fântána máre. Platouri montane: N-Ćésar^ʎ, M-Poliță. Pas (trecătoare): Ğug^ʎ (‘[lit.] jug’). Dealuri: N-Cătăfie, N-Đeánă la Ğugástru, N-Coastă, N- Đeánă n-kin^ʎ. Păduri (locuri împădurite): N-Făđét^ʎ, La ólñi, Ğunęápini, Tu alún^ʎ, M-Putămie la Fal^ʎ [pădure virgină], Tu párnăr^ʎ [loc unde pasc caprele]. Văi (albie de râu): Válea seacă, Válea lărgă, Válea máre, M-Putămie. Surse de apă: Múma di-avláke, La gúrá. Fântăni (cișmele): La fântăná, Tu vrise, Fântána _ a gréclui, Fântána _ a túrcului, Fântána al^ʎ Δispót^ʎ, Șopotlu di la Siríngé. Padini: Páđeă dumnească, Tu páđeă _ a grămătíclui, Tu pade la _ Áyutřeáđa, Tu páde la băseárică, Tu páde la bęcál^ʎ. Mănăstiri: Stă Măria. Prăvălii: Háneă al^ʎ Daŭ. Cartiere: La grésli, La ĝifă (Válea ĝifălor^ʎ), La Góșan [partea de jos a localității], La Súșan [partea de sus a localității], La Kíșa, La Píșcă. Alte nume topice: M-Peritoăre, La Áyu Ğ’órŷi, Píryul^ʎ [movilă], Cáleă Máre [= Via Egnatia], La țínți fraț [loc de promenadă].

Nume de familie mai frecvente în localitate: Capéti (col. Capétañ), Varsán^ʎ (col. Vărsănăđ), Țipúri, Daŭ (col. Dáiañ), Récătă (col. Récătañ), Paíla (col. Păilăđ), Caramíha, Tușítă, Avérof (col. Avérofeăñ), Șúta, Tatán^ʎ, Cucámán^ʎ, Cahrimán^ʎ, Pasmán^ʎ, Gógu, Cucubán^ʎ, Platár^ʎ, Dașúla, Ğína, Bazdán^ʎ, Șcăbărănă, Șóju, Teg^ʎ, Gurgúl^ʎ, Balabéc^ʎ, Talabác^ʎ, Bec^ʎ, Mandéc^ʎ, Ğuvára, Barzúk, Ğumbíc^ʎ, Balğói, Píhtu, Mándi, Țimbă, Ćără, Cornút^ʎ, Mavroyóryu, Pafl, Oč^ʎ, Goč^ʎ, Zúvla, Roz^ʎ, Flor^ʎ, Șul^ʎ, Délfă, Dălă, Páscu, Faĵ.

Prenume [ar. *númă*, sg.] mai frecvente la bărbați: Ğ’órŷu (art. Ğ’órŷul^ʎ, Gog^ʎ), Atanas^ʎ (Nas^ʎ, Naș^ʎ), Tanasák (Tanasác^ʎ), Daș^ʎ, Niculák (Culák, Cóla), Vasíl^ʎ (Vasilák), Mihál^ʎ (Hal^ʎ; nu se zice Hălću), Mítu (Mič^ʎ), Daf^ʎ (de la Triandáfil^ʎ), Ğac^ʎ (de la Kiriác), Stéryu (art. Stéryul^ʎ, Teŷ^ʎ, Ğuș^ʎ), Cósta (Costák), Hristu, Haralámb, Ğ’an^ʎ (Ğ’anák, Nak), Sícă (de la Anastáse), Spir^ʎ, Roc^ʎ, Alecsándru, Óóđur^ʎ [= Teodor].

Prenume mai frecvente la femei: Virŷimá, Tíca [= Constanța], Rína, Vanθía, Hrisúla, Mariĵa (Maríca, Mariĵána, Marúșa), Ğ’íta [= Gheorghíța], Ópa (de la Caliópi), Vangelíța, Sísă (de la Hrísa), Rúșa, Ána, Ğ’anúla, Háĵđa (Haĵđușa), Afendúșă (Ndúșă, de la Domníca). [Nu există: Kírăța, Súlta, Óca].

Porecle [ar. *păřăngōámă*; *-ğōámi* ‘supranume’]: Prifteășă.

Persoane chestionate: Ğ’órŷo Dașúla, 70 de ani și Paraskeví Dașúla, 65 de ani (în 1998), soț și soție. S-au născut în Aminciu, unde au făcut școala în limba greacă, pe care o vorbesc în situații formale. În familie folosesc numai aromâna.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

37. DIVIÁCA (Albania)

Situată la 35 km nord-vest de orașul Lushnjë, reședința raionului cu același nume, la 4–5 km de Marea Adriatică, Diviaca (ar. *Divjácă*, alb. *Divjakë*) se află în extremitatea nord-vestică a Câmpiei Muzachia (ar. *Műzăqé*), la sud de râul Shkumbi, care curge în apropiere și separă Albania de nord (dialectul gheg) de Albania de sud (dialectul tosc). Diviaca se află în aria dialectului tosc, la fel ca toate așezările aromânești din Albania. Aromânii au început să se așeze în Diviaca pe la anul 1930. Veneau din împrejurimile orașelor Corcea (alb. *Korçë*), Pogradet (alb. *Pogradec*) (vezi *supra*, 13. Beala de Sus, 14. Beala de Jos, 23. Pleasa, 24. Corcea), Berat, unde se găsesc așezări de aromâni fărșeroți. La început au venit vreo zece familii (Ianco, Rúđă, Đóđe, Cocones, Crúti, Ğígo, Lápi, Qerăța, Bașúri), care au întâlnit în localitate câteva familii de albanezi, stabilite aici pe la anul 1900. În prezent localitatea are 8000 de locuitori, dintre care 2000 sunt aromâni și 6000, albanezi. În apropiere se află un mic deal (alb. *kodër*; cf. dr., ar. *codru*) împădurit (*răđđam cu pădure* ‘deal cu pădure’). Localitățile învecinate sunt locuite de albanezi; mai demult au fost în ele și aromâni, stabiliți ulterior în Diviaca.

Așezată la Marea Adriatică, având plajă în apropiere, Diviaca e frecventată de turiști străini. În localitate se practică agricultura, ocupație nouă pentru aromâni, care n-au abandonat complet creșterea oilor. Diviaca e centru de comună, cu primărie, două școli de opt clase (cu 1200 de elevi) și un liceu (cu 300 de elevi). Pentru studii superioare tinerii se duc la Tirana și Elbasan. De curând, se predă, într-una din școli, dialectul aromân, la nivel primar; există și o grădiniță pentru preșcolarii de origine aromână. Diviaca este singura localitate din Albania unde există învățământ (facultativ) în dialectul aromân.

Aromânii din Diviaca își spun *rāmân* (*rāmân*), sg. *rāmân* (*rāmân*), dar nu și fărșeroți, deși, la origine, sunt fărșeroți (*răđătina este di fărșerōt rāmân* 'rădăcina [= originea] este de aromâni fărșeroți').

În Diviaca se face târg o dată pe săptămână (*sĕ fâte pázăre gōj* 'se face târg joi'), când vin cu produsele lor locuitori din multe orașe: *Cávăă* (alb. Kavajë), *Berát*, *Fércă* (= Fearică, alb. Fier), *Elbasán*, *Tirána*, *Lúșňă* (alb. Lushnjë). Localnicii se duc cu produsele lor îndeosebi la Tirana. În prezent, aromânii din Diviaca se duc la lucru și în străinătate, în special în Grecia și Italia.

Aromânii din Diviaca sărbătoresc Paștele împreună cu albanezii creștini (ortodocși și catolici). Se sărbătorește, de asemenea, ziua de 1 martie: *đúa di vĕră* (alb. *dita e verës*) '[lit.] ziua de vară'.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Crúti, Ianco, Coconés, Gígo, Lápi, Gíca, Látó, Rúđa, Pópe, Kĕráta, Bașuri, Dúca, Mičinóti, Tamila, Níto, Búli.

Prenume mai frecvente la bărbați: Iósif, Iován, Pándi, Frédi, Míha, Vasílĭ, Naúm, Vangélĭ, Costandínĭ (Cóca), Őanás.

Prenume mai frecvente la femei: Vasilíca, Alecsándra, Mariĭa (Mariĭána), Ána, Zóĭĭta, Óca, Floríca, Naúnca, Șprésa [= Speranța], Margaríta, Rajmónđa, Lefterĭ [= Elefteria], Sofĭia.

Porecle: *la rāmân n-óre* 'la aromâni nu există'.

Persoana chestionată: Crúti Iósif, 36 de ani, născut în Diviaca (în 1963), absolvent de facultate (Universitatea „Al. Xhuvani” din Elbasan), profesor de albaneză și franceză. A satisfăcut serviciul militar în Vlorë. Vorbește curent albaneza și cunoaște, de asemenea, limbile franceză, italiană și, puțin, greaca. Este căsătorit, nu are copii. Soția e născută în Lushnjë, din tată aromân fărșerot originar din Pojan (vechea așezare romană Apollonia, la Marea Adriatică, lângă orașul Fier) și mamă albaneză; vorbește aromâna. Tatăl subiectului s-a născut în Lănga (lângă orașul Pogradec), una dintre cele trei localități cu grai grabovean, alături de Nicea (vezi *supra*, 21. Nicea) și Greava (vezi *supra*, 22. Greava); a venit în Diviaca la vârsta de 5 ani, împreună cu părinții (bunicii subiectului), care nu erau originari din Lănga. Mama subiectului s-a născut în localitatea Çerme (la 15 km de Diviaca), părinții fiind aromâni fărșeroți. Persoana chestionată este uneori nesigură în răspunsurile date, situație în care intervine soția cu precizări. Consideră că în Albania există 500.000–700.000 de aromâni (aproximativ un sfert din populație), dar numai 100.000–200.000 vorbesc dialectul.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

38. FIÉR (Albania)

Aromânii din Fiér (ar. *Fĕárică*, *Fércă*, alb. Fier), oraș situat în câmpia Muzachiei (alb. Myzëqe), provin din așezări aflate în împrejurimi, dar și din alte localități din Albania. Există aici două categorii de populație aromânească. Prima categorie o reprezintă un strat mai vechi, alcătuit din aromâni *muzăcheari*, sedentarizați de-a lungul timpului în câmpia Muzachiei, care se consideră „localnici” și-și spun *mizukárĭ*, nu folosesc termenul *fărșerot*. Una dintre persoanele chestionate, Zisa Múșa, fărșerot (vezi *infra*), spune că *pámăni de-a locu sãn mizukár* 'aromânii localnici sunt muzăcheari'. A doua categorie e formată dintr-un strat mai nou de aromâni, care își spun *fărșeroți* (*pámân fărșipót*), foști păstori, sedentarizați recent, după Al Doilea Război Mondial din secolul trecut. Tot de la Zisa Múșa aflăm că, după distrugerea Moscopolei, *Niscănt ar vinită tu Fércă. Fércă ári mult. Căsábája di Fércă ę fáptă di rāmân próta. Mizukárĭ lă đăc ađiloř ĩi ař vinită de-acó și aņ mult kĭró ĩi bánáđă tu Férică. Mizukárĭ lă đăc, că aqăđi ęsti crahĭna Mizukĕĭĭ. Fărșerōt sânt!* 'Unii au venit în Feárica [= Fier]. În Feárica sunt mulți. Orașul Feárica e făcut, la început, de aromâni. *Mizukárĭ* le spun celor ce au venit de acolo și trăiesc de mult timp în Feárica. *Mizukárĭ* le spun pentru că aici este ținutul Mizukĕĭĭ [alb. Myzëqe]. Ei sunt fărșeroți'. Tot Zisa Múșa ne spune că, în afară de fărșeroții care iernau în zona orașului Saranda (Albania), alții coborau mult mai la sud, ajungând până aproape de golful Corint, orașele Agrinion și Misolonghi, în ținutul Suli (Grecia): *Apróapi di Sulĭ, ma ngos!* *di Iánina, ári mult rāmân. Límba u gresc mult búnă. Mĭni am fútă căt acóđi, tu Gărđie*. 'Aproape de Suli, mai jos de Ianina, sunt mulți aromâni. Limba o vorbesc foarte bine. Eu am fost acolo, în Grecia'. Zisa Múșa consideră că toți acești aromâni – din câmpia Muzachia, din zona Saranda, din zona Suli (*aromâni sulióđi*) – vorbesc graiul fărșerot, la fel ca fărșeroții din zona Corcea, chiar dacă nu toți își zic fărșeroți. S-ar deduce de aici că aromânii din Albania vorbesc *graiul fărșerot*, la care se adaugă *graiul grabovean* (din zona Greava – Lunca – Nicea). Graiul fărșerot se mai vorbește în Grecia și în R. Macedonia.

Populația aromânească din stratul vechi ar proveni, după spusele localnicilor, din Moscopole, de unde, trecând prin Berat, au ajuns în câmpia Muzachiei.

Între graiul fărșeroților și cel al muzăcheurilor există unele deosebiri, pe care unul din subiecții chestionați, fărșerotul Zisa Múșa, ni le-a prezentat după cum urmează:

	<i>muzăcheuri</i>	<i>fărșeroți</i>
fonetică:	γápti	lápti ‘lapte’
	kéli	kéli ‘piele’
	măc	măc ‘mănânc’
	fētă	fĭătă ‘fată’
	ațeu	ațel ‘acel(a)’
morfologie:	gresc	grest ‘grăiesc, vorbesc’
	(forme pronominale):	
	a meṽ (a néṽ)	a mel ‘al meu’
	a tṽ	a tăl ‘al tău’
	a meáo	a meă ‘a mea’
lexic:	fēți	amintă ‘a născut’

În cercetările noastre din Albania, am constatat că nu toți aromânii din această țară își spun fărșeroți. Fărșeroți sunt cei care au practicat păstoritul seminomad (și transhumant) până în vremurile recente (a doua jumătate a secolului trecut) și care au o mare răspândire în Balcani, întâlnindu-se nu numai în Albania, ci și în Grecia (unde sunt numiți de greci *arvanitováhi* ‘aromâni originari din Albania), anume în câmpia Tesaliei (vezi *infra*, 50. Néa Zoi), în Etolia, Macedonia, Epir, ca și în R. Macedonia (vezi *supra*, 18. Nijopole). Cei care, în Albania, nu-și spun și nu se consideră fărșeroți nu provin din zona localității Frașari (presupusul ținut de origine al fărșeroților). Unii dintre ei consideră că provin din Moscopole, la fel ca cei din zona Greava – Lunca – Nicea (din apropiere de Pogradet). Nici aceștia din urmă nu se consideră fărșeroți; noi i-am încadrat în *graiul grabovean* (vezi *supra*, 21. Nicea, 22. Greava). Aromânii *mbălóți* din Beala de Sus, Beala de Jos nu se consideră nici ei fărșeroți (vezi *supra*, 14. Beala de Jos). Există asemănări între graiul *muzăcheurilor* și cel al *mbăloților*, aromânii din Beala de Sus – Beala de Jos provenind din Muzachia. Prin particularitățile fundamentale, graiul acestor aromâni (muzăcheuri, mbăloți) se încadrează în cel fărșerot.

Persoane chestionate: – Zisa Múșa (53 de ani), născut în 1955, fărșerot originar din Saranda, unde stăteau în case (cu chirie) în perioada de iernat. Perioada de vară o petreceau în Lemía, aproape de Moscopole. Au stat și în Frașari, unde aveau case de piatră, nu *călive*. Mama – fărșeroată originară din Meğidié (gr. *Kefalóvriso*), Grecia. – Ahilēja Țico (56 de ani), născut în 1952, fărșerot originar din Saranda. La anchetă a asistat Tódi Đóđi (54 de ani), originar din satul apropiat, Dukasi (vezi *infra*, 56. Dúcası). El este *də-a locu* ‘de-al locului, localnic’ și nu se consideră fărșerot: aparține grupului muzăcheur, de aromâni sedentarizați de multă vreme în câmpia Muzachiei, de unde își derivă numele de *mizukárĭ* (*rămăń mizukárĭ*) ‘aromâni din câmpia Muzachia’.

Ancheta efectuată în Fier ilustrează **graiul fărșerot**.

39. PERIVÓLI (Grecia)

Situată în partea nordică a masivului Pind, la o altitudine de 1280 m în centrul localității (ar. *tu misuhóri*), la 45 km vest de orașul Grebena (Macedonia), Perivóli (ar. *Pirivóli*, *Privóli*, gr. *Perivóli*) face parte dintr-un grup compact de peste 20 de așezări de *aromâni pindeni*¹⁹, aflate în districtele Grebena (Macedonia) și Ianina (Epir)²⁰.

Perivoli este o așezare aromânească importantă în Pind. Face parte din grupul celor patru localități, alături de Samarína (vezi *supra*, 32. Samarina), Avdela (vezi *infra*, 40. Avdela) și Smixi, în care aromânii păstori au practicat transhumanța până la al Doilea Război Mondial al secolului trecut, având locurile de iernat în Câmpia Tesaliei²¹.

Aromânii din Perivoli își spun *armăń privullăt* (sg. *armăń^l privullăt^l*). Nu există o denumire colectivă pentru aromânii din Pind (vezi nota 19).

Persoana chestionată afirmă că există particularități de grai specifice diferitelor localități aromânești; de exemplu, în Amer^l (gr. *Mileá*) se folosește cuvântul *qámă*, care are sensul de ‘mamă’. Diferă ca grai și aromânii din Aminciu (gr. *Metsovo*), care „vorbesc la fel” cu cei din satele apropiate, Káre (gr. *Anlilon*) și Vutunós^l (gr. *Votonósi*). Graiul din Perivoli are un sistem vocalic cu șapte foneme,

¹⁹ Termenul *pindean* este cult. Aromânii din masivul muntos al Pindului, vorbitori ai graiului *pindean*, nu au un nume colectiv, cum au grămostenii și fărșeroții.

²⁰ Dintre acestea, opt se află în rețeaua de localități a atlasului: Samarina (32), Palioseli (33), Băiasa (34), Turia (35), Aminciu (36), Perivoli (39), Avdela (40), Laca (60).

²¹ Și în prezent există în Perivoli șapte proprietari de turme de oi, care, în luna septembrie, transportă turmele, în camioane, în câmpia Tesaliei.

făcându-se distincția între **ă** și **â**: *arâđ* ‘rânduiești’ (sg. *arâđă*) / *arâđ* ‘râzi’, *nglîțâm* ‘înghețăm’ / *nglîțâm* ‘înghețăm’. Se zice *arâŷ* ‘râu’ și *arú* (*arúŷ*) ‘râu’.

În Perivoli a funcționat o școală românească (deschisă în 1881) până la al Doilea Război Mondial. Ea este prezentă și astăzi în memoria localnicilor.

Ocupația de bază a locuitorilor a fost, în trecut, cea de *picurâr* ‘păstori’, dar existau și *kirađđ* (sg. *kirađđi*) ‘transportatori de mărfuri’, *sămărăđ* (sg. *sămără*) ‘samargii, care făceau samare pentru cai, catâri’, *priunâđ* ‘lucrător la *prióni* [= gater]’, *arâđđ* (sg. *arâđtu*) ‘croitori’, *țângâr* (sg. *țângâr*) ‘cizmari’ etc. Existau în localitate 12 gateri (ar. *prión*, pl.), patru mori (ar. *mor*, pl.), patru *drâștél* (sg. *drâștélă*) ‘pive’, patru *bâtál* (sg. *bâtále*) ‘dârste’.

În localitate nu există târg săptămânal. În zilele de duminică și la sărbători, greci din ținuturile de câmpie vin să vândă pepeni, fructe etc. Recent, au venit să lucreze în localitate, ca zilieri, aromâni fărșeroți din Albania.

Aromâni din Perivoli s-au stabilit cu 140 de ani în urmă în locurile de iernat din Câmpia Tesaliei, unde au întemeiat localitățile Abdulâr (gr. *Néo Perivóli*), Toivâș (gr. *Kalohóri*), Suflâr (gr. *Himáđi*). S-au stabilit, de asemenea, în orașe grecești de pe continent și chiar din insule.

Înainte de al Doilea Război Mondial, Perivoli avea peste 700 de case (aproximativ 5000 de locuitori); în prezent sunt 650 de case, care găzduiesc în timpul verii aproximativ 4000 de locuitori. Fiind stațiune montană, Perivoli are și un hotel numit *Valea Căldă*.

Localitatea Perivoli e alcătuită din patru cartiere (ar. *măhălâđ*), grupate în jurul bisericilor: *Áŷu Ōanás* ‘Sf. Tănase’, *Áŷu Ğ’órŷi* ‘Sf. Gheorghe’, *Áŷa Paraskeví* ‘Sf. Paraschiva’, *Áŷu Pandalémnu* ‘Sf. Pantelimon’.

Se fac multe sărbătoriri ale sfinților (*pânâŷr*, sg.): *Áŷulá* ‘Sf. Ilie’ (20 iulie), *Stă Vínireă* (26 iulie), *Áŷu Sutíra* (6 august), *Stâmâria Măre* ‘Sf. Marie Mare’ (15 august), *Stâmâria N’icâ* ‘Sf. Marie Mică’ (8 septembrie), ca și *Taŷanólú* ‘Sânzienele’ (24 iunie).

Prin localitate curge *Arú álbu* ‘[lit.] Râul alb’, care se varsă în *Plučárlu* (și acesta, în Bistrița, gr. *Aliakmon*, care curge spre răsărit, ajungând la Marea Egee, în apropiere de Salonic). De partea cealaltă a muntelui, spre vest, curge râul *Băjâsă* (gr. *Aóos*, alb. *Vjósë*), care, îndreptându-se spre nord-vest, se varsă în Marea Adriatică, în apropiere de orașul Valona (alb. *Vlorë*). Tot peste munte este rezervația naturală *Văleă Căldă* (care păstrează acest nume în toponimia greacă: *Βόλεα Κάλυτα*).

Toponime. Munți: *Oŷ* (2177 m), *Flénga* (2160 m), *Bălțâ* ‘[lit.] bălți’ (2159 m), *Trei Sínuri* [= Trei Hotare] (între *Perivóli*, *Amér* și *Amínđu*) (2050 m), *Pirustía* [= Pirostria] (1967 m), *Culéŷ* (1815 m). Alți munți (mai puțin înalți): *Códru* (munte împădurit), *La Leăgân*, *Áŷuóara* ‘[lit.] sfânta oră’. Stânci: *Kátra Lái*. Culmi (ar. *đénur*): *La Tízâ*, *La Fur*, *Fágu Vímto*, *La Prun*, *Páđeă Fúrlui*, *Toáca*, *La Zóŷa*, *La Búciín*, *La Drâmálâ*, *La Cupân*. Padini (ar. *pâđ*, sg. *padi*): *Pișița*, *Páđeă Lúngâ*, *Páđeă Spánâ*, *Páđeă Mșátâ*, *Páđeă Feátilei*, *M-Pâđ*, *Páđeă di la Róca* (Róca, n. pers.), *Páđeă Mári*, *Páđeă di la Tósca* (Tósca, n. pers.), *Páđeă di Flénga*, *Páđeă di la Cășirîști*, *Páđeă di la Buiclí* (Buiclí, n. pers.), *Páđeă di la Áŷinicóla*, *Páđeă di la Búciín*, *Húsa*, *Pliținda* ‘[lit.] plăcinta’. Trecători (ar. *șilitúr*: *pâđ anámisa di doŷ múnțâ* ‘trecători: padini între doi munți’): *Di-Amér*, *Papaŷán*, *Di la Culéŷ*. Păduri: *La Suilátlu*, *Di pi Códru*, *Di Lumínđâ*, *Di la Flénga*, *Di Pișița*. Poiene: *Vuloăgă*. Râuri: *Băjâsă*, *Aruálbu*, *Lumínđâ*, *Arúlu di l-Avđélâ*, *Arúlu di la Múrá* (*múrá* ‘loc cu mure’), *Văleă Căldă*, *Baitán*, *Arúlu di la Kátra Lái*. Pârâuri (ar. *trapuri*, sg. *trap*): *Văleă Ra* (*ra* ‘rea’), *Văleă Préftului*, *Tráplu di la Cálivi*, *Văleă Stáđi* ‘[lit.] a lui Eustatie’. Alte nume topice: *Munihítlu*, *Pitrúmsa*, *Ĉórlu vinit* ‘[lit.] piciorul vânăt’ (picior de plai).

În interiorul localității Perivoli se găsește un teren plat, de formă dreptunghiulară, de aproximativ 2000 m², numit *La Cănik* ‘[lit.] la cânepi’. Cuvântul *cănipă* ‘cânepă’ nu mai există ca nume comun în graiul curent. Se spune că în acest loc se melița odinioară cânepa adusă din alte părți²².

În apropiere de Perivoli se află *Căleă Văcâli* și *Căleă VăsiliKie* ‘Calea Împărăției’, care, după spusele localnicilor, datează din timpul romanilor.

Nume de familie mai frecvente în localitate: *Balamót*, *Calóir* (fost *Cuindé*), *Șait*, *Scrâma*, *Varđúli*, *Sarândi*, *Ĉubéc*, *Fârșirót*, *Papaθóđor*, *Papaθanás*, *Apostolína*, *Lit*, *Palavór*, *Jómbur*, *Mihulí*, *Nibí*, *Pihâ*, *Lâit*, *Márcu*, *Pirđík*, *Hundrudín*, *Be*, *Múhâ*, *Násta*, *Nástu*, *Avýer*, *Vuloăgă*, *Cuvătă*, *Dod*, *Cușcuríđă*, *Patakúta*, *Ĉuc*, *Páca*, *Vrăcă*, *Murđilă*, *Bel*, *Anaŷnóst*, *Barbaŷán*, *Ĝuvárg*, *Hașót*.

Prenume (ar. *númă di pitiđare*, sg.) mai frecvente la bărbați: *Dimítri* (Mítru, Tak, Miĉ), *Stérŷu*, *Ğ’an* (Ğ’áncu, Nac), *Ğ’órŷi*, *Mihál* (Hal, Mih, Mihálúș), *Panađót*, *Hrístu*, *Pávli* (Pajúli), *Vangél*, *Vasíl*, *Postól* [= Apostol].

²² Numele de loc în discuție e menționat de Tache Papahagi (originar din Avdela, localitate situată la 6 km de Perivoli) în DDA, s.v. *cănipă*: „cf. toponimicul *La Cănik*, satul Perivole”.

Prenume mai frecvente la femei (articulate și nearticulate): Marița, Zoîța, Alecsândra, Țîma (Țîmică), Sîrmă, Paraskeví, Vángi (Vangeliță), Cúla, Eléni (Níță), Máhi (= Andromáhi), Ftihí (= Eftihíe „Felicia”), Arýirúla (Rúla), Aurica.

Porecle (ar. *părăngómi* „supranume”) de bărbați: Bel^l, Íma, Tăpór^l, Bína, Burduľácă, Buđeălă [de la *búđă* ‘buză’], Șahulíc^l, Δarđára.

Porecle de femei: *nu pára băgá* „nu prea puneau”.

Persoana chestionată: Nášlu-al^l Θóður^l al^l Calóir^l [Anastasié Caloir], fără poreclă, 69 de ani, născut în localitate (în 1929). Ocupația de bază: *picurár^l* ‘păstor (și proprietarul turmelor de oi)’. A absolvit patru clase la școala grecească. A efectuat serviciul militar. Fiind păstor transhumant, cobora cu oile la iernat în câmpia Tesaliei, lângă orașul Veleștin. În prezent transportă oile în camioane. E unul dintre cei șapte proprietari de oi care au mai rămas în Perivoli. Are casă în Veleștin. Nu a stat în alte locuri. Vorbește, citește și scrie grecește. Părinții s-au născut în localitate. Tatăl a fost *picurár^l*, dar și *célnic* ‘mare proprietar de turme de oi’; a fost primar în sat timp de opt ani. Soția, născută în Perivoli, a absolvit patru clase la școala grecească. Familia are trei copii (o fată și doi băieți), absolvenți de liceu sau de facultate, căsătoriți. Fiul mai mare, rămas în casa părintească din Perivoli, pe care a moștenit-o, se ocupă și cu creșterea oilor. Fratele și sora locuiesc în Veleștin.

Dialectul aromân se folosește în mod curent în Perivoli. Îl vorbesc nu numai bătrânii și persoanele adulte, ci și tinerii și chiar copiii. Subiectul chestionat, persoană înțeleaptă, este un foarte bun păstrător al graiului, pe care îl vorbește în mod obișnuit în familie, inclusiv cu cele două nepoate cu vârsta de trei și patru ani.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

40. AVDÉLA (Grecia)

Situată la o altitudine de 1300 m, localitatea aromânească Avdela (ar. *Avdéla*, gr. *Avdela*) se află la 6 km distanță de Perivoli (vezi *supra*, 39. Perivóli), de care o leagă un drum drept, prin pădure. Are 450 de case, cu 2300 de locuitori. Face parte din cele câteva așezări de aromâni pindeni (Samarina, Perivoli), în care s-a practicat transhumanța până la al Doilea Război Mondial al secolului trecut, fiind locuită numai în perioada de vărat (aprilie–septembrie). Locurile de iernat erau în câmpia Tesaliei, unde, spre deosebire de cei din Perivoli, nu au întemeiat noi așezări. Și în prezent, aromânii din Avdela – localitate devenită stațiune estivală, cu hotel, cafenea – stau aici numai în timpul verii. În restul anului locuiesc în casele lor din diferite orașe: Tárnava (300 de familii), Lárisa (120 de familii), Trícala (20 de familii), Saloníc (20 de familii), Grébena (20 de familii), Atena (20 de familii).

Locuitorii din Avdela își spun *armán avdilát* (sg. *armán^l avdilát^l*). Ca și în cazul celorlalte așezări de aromâni pindeni, nu există un termen colectiv pentru populația aromânească din Pind.

Avdela e una din cele mai importante așezări aromânești. Școala românească, printre primele deschise în Balcani (în deceniul al șaptelea al secolului al XIX-lea), a funcționat până în timpul celui de al Doilea Război Mondial. Din Avdela sunt originari Per. Papahagi, Tache Papahagi, istoricul Valeriu Papahagi.

În graiul din Avdela se face distincție între *ă* și *â*: *arăy* ‘rău’ / *arăy* ‘râu’.

Persoana chestionată: Tak al^l Trácâl’an^l (Dimitrios Tricaliotis), 71 de ani, s-a născut în localitate (în 1927), la fel ca părinții și soția. Ocupația de bază: păstoritul. A făcut școală românească și grecească. Vorbește curent limba greacă. Scrie și citește în această limbă.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

41. GIÚRGEA (Grecia)

Situată la o altitudine de 960 m, localitatea aromânească Giurgea (ar. *Ĝúrĝa*, gr. *Áγια Paraskeví*) din Pind se află în partea muntoasă a Tesaliei, aproape de izvoarele râului Aspropotamos (ar. *Aráylu Álbu*, gr. *Achelóos*). În apropiere se află masivul muntos Athamános (2469 m) și alți munți, precum Curúna (1998 m), Sclíva (2007 m).

Locuitorii din Ĝúrĝa (var. Ĝúrđa, Ĝúrța) își spun *armán ĝurțán* (sg. *armán^l ĝurțán^l*) și afirmă că *zburám rumâești* ‘vorbim românește’ (dialectul aromân).

La fel ca alte așezări din Pind, Giurgea e locuită numai în timpul verii.

Particularități de grai: consoana *ș* se rostește, uneori, între *ș* și *s*. Sistemul vocalic are șapte unități: se face foarte clar deosebire între *arăy* ‘rău’ și *arăy* ‘râu’, între *arăđ* ‘rânduiești’ (sg. *arádă*) și *arăđ* ‘râzi’. Se păstrează, ca și în alte localități din Pind, cuvântul *floáre* (înlocuit, la grămnosteni și fărșeroți, cu termeni împrumutați: *lilíce*, *kítcă*).

Persoana chestionată: Cósta Mavromáti, 81 de ani, s-a născut în localitate (în 1917). S-a ocupat cu păstoritul. A făcut școală în limba greacă, pe care o vorbește curent; citește și scrie în această limbă.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

42. GARDÍCHI (Grecia)

Gardíchi (ar. *Gardíki*, gr. Gardíki) se află în apropiere de Giurcea (vezi *supra*, 41. Giurcea), în albia superioară a râului Aspropotam (ar. *Aráϋlu álbu*), în partea montană a Tesaliei, la o altitudine de 1050 m.

Satul este locuit numai în lunile de vară. Iarna rămân în localitate numai trei familii.

Particularități de grai. Am notat *ĉ* (< lat. *c + e, i*), *ĝ* (< lat. *g + e, i*) pentru *ț, ț: taĉi* 'tace', *aráci* 'rece', *plánĝi* 'plânge' față de *táti, aráti, plánđi* în majoritatea graiurilor aromânei; *avđáj ĉe ĉa* [= *avđáj ți đățėj*] 'auzii ce zicea'. De asemenea, *ș* este rostit, uneori, ca *s*: *arósá* 'roșie', *msáti* 'frumoase' față de *aróși, mșáti (mușáti)* în alte graiuri. De fapt, e o confuzie între *ș* și *s*, cele două consoane fiind înlocuite de un sunet intermediar: *ś: ś-áflu* 'să aflu' pentru *si áflu* în alte graiuri. O particularitate care individualizează graiul din Gardichi este rostirea lui *ă(â)* ca *a* în poziție neaccentuată: *caftám* 'căutam' pentru *căftám (căftám)* în alte graiuri. Sistemul vocalic are șapte foneme, cu distincția între *ă* și *â* în poziție accentuată: *aráy* 'râu' / *aráy* 'râu', *aráđ* 'rânduiești' / *aráđ* 'râzi'. Surprinzătoare sunt unele particularități care se regăsesc în graiul fărășerot: *zburást*^l 'vorbesc' pentru *zburásc*^l (*zburáscu*) în alte graiuri.

Persoana chestionată: Núla Paraskevúla (88 de ani) s-a născut în localitate (în 1910).

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

43. CÓRNU (Grecia)

Împreună cu Giurcea (vezi *supra*, 41. Giurcea) și Gardichi (vezi *supra*, 42. Gardíchi), Cornu (ar. *Córnu*, gr. *Kraniá*) se află în albia superioară a râului Aspropotam (ar. *Aráϋlu álbu*) în zona muntoasă a Tesaliei, la o altitudine de 1140 m. Are 1500 de locuitori, care stau în Cornu numai în perioada de vară.

Într-o anchetă de scurtă durată din 1988, au fost chestionate mai multe persoane, care au răspuns la un număr limitat de întrebări.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

44. VENDÍȘTE (Grecia)

Situată la o altitudine de 900 m, Verdiște (ar. *Návóde, Vendíșta*, gr. *Amárandos*) face parte, împreună cu Custeána (vezi 45), Guduvázda (46), Malacáși (47), Cócłi (48) și Cuțufleani (49), din grupul compact de peste 20 de așezări aromânești din bazinul superior al râului Salamvria (gr. *Pinios*, care se varsă în Marea Egee), districtul Calabaca, zona montană a Tesaliei. Vendiște are aproximativ 1000 de locuitori, care stau în sat numai în lunile de vară.

Șederea în Vendiște fiind de scurtă durată, am pus un număr limitat de întrebări.

Persoana chestionată: Tak al^l Búșa, 66 de ani, născut în localitate (în 1932) este, de profesie, *ujár*^l 'oier'.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

45. CUSTEÁNA (Grecia)

Aflată la o distanță de numai câțiva kilometri de Vendiște, la o altitudine de 800 m, Custeána (ar. *Custéánă*, gr. *Kastaniá*), districtul Calabaca, este una dintre numeroasele așezări aromânești din bazinul superior al râului Salamvria (gr. *Pinios*), zona montană a Tesaliei (vezi *supra*, 44. Vendiște). Are o populație de aproximativ 500 de locuitori, care stau în sat numai în perioada estivală.

Ca și în localitatea precedentă, șederea în Custeána a fost de scurtă durată, numărul întrebărilor fiind limitat.

Ca particularități de grai, am constatat că, la fel ca în Gardichi, localitate situată în albia superioară a râului Aspropotam (vezi *supra*, 42. Gardíchi), *ș* este pronunțat, uneori, ca un sunet între *ș* și *s* (notat: *ś*): *śideá* 'șede' sau chiar ca *s*: *mśáti* 'frumoase' (pentru *mșáti, mușáti* în alte graiuri).

Au fost chestionate mai multe persoane, într-o anchetă de scurtă durată din 1988.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

46. GUDUVÁZDA (Grecia)

Situată la o altitudine de 760 m, Guduvázda (ar. *Guduvázdă*, gr. *Kalomíra*), face parte, împreună cu Vendiște (44) și Custeána (45), din grupul compact de așezări aromânești din bazinul superior al râului Salamvria, zonă montană a Tesaliei. A fost, în trecut, o așezare de vărat. În prezent, unii locuitori s-au stabilit în sat, alții vin numai în perioada de vară.

Ca particularități de grai, menționăm confuzia care se face uneori între *ț* și *ĉ*, *đ* și *ĝ*: *đóacá* 'joacă' (pentru *ĝóacá*), dar *fiťór*^l 'fecior' (pentru *fiĉór*^l). De asemenea, adesea, *ș*, *j* sunt rostite *s*, *z*, ceea ce evidențiază confundarea celor două serii de consoane: *arósi* 'roșie' (pentru *aróși*), *z-ł lo* 'și îi luă' (pentru *j-ł lo*, din *ș-ł lo*). Semnalăm epenteza în *sclábá* 'slabă'.

Am efectuat o anchetă de scurtă durată în 1988; am pus un număr limitat de întrebări. Au fost chestionate mai multe persoane.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

47. MALACÁȘI (Grecia)

Situată la o altitudine de 950 m, Malacáși (ar. *Malacáșî*, gr. *Malakási*) se află, la fel ca cele trei localități anterioare (44. Vendiște, 45. Custeana, 46. Guduvazda), în bazinul superior al râului Salamvria, în partea muntoasă a Tesaliei.

Din așezare de vărat, a devenit, cu timpul, așezare stabilă.

La fel ca în alte localități din zona montană a Tesaliei, aflate în bazinele râurilor Salamvria (45. Custeána, 46. Guduvázda) și Aspropotam (42. Gardíchi), consoanele *ș, j* se confundă cu *s, z*: *sî* ‘și’ (din *șá*) etc.

Șederea în localitate fiind de scurtă durată (în 1988), am pus un număr limitat de întrebări, la care au răspuns mai multe persoane.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

48. CÓCL'I (Grecia)

Altitudinea la care se află Cócłi (ar. *Cócłi*, gr. *Matonéri*) este de 840 m, în partea muntoasă a Tesaliei, bazinul superior al râului Salamvria, districtul Calabaca. Se alătură localităților anterioare anchetate în aceeași zonă (44. Vendiște, 45. Custeána, 46. Guduvázda, 47. Malacáși).

Așezare de vărat în trecut, este în prezent așezare stabilă, locuită în tot timpul anului.

La fel ca în alte localități din ținutul muntos al Tesaliei (vezi *supra*, localitățile 42–47), *ț, đ* se confundă cu *ê, ê*, iar *ș, j* cu *s, z*: *fițór*^h ‘fecior’, *ađúmsi* ‘ajunse’, *țirisar*^h ‘cireșar [= luna iunie]’, *isá* ‘ieșea’, pentru *fiêór*^h, *aêúmsi*, *êirișár*^h, *ișá* în majoritatea graiurilor aromânei.

Am efectuat o anchetă de scurtă durată (în 1988), folosind un număr redus de întrebări, la care au răspuns mai multe persoane.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

49. CUȚÚFLEANI (Grecia)

Cuțúfleani (ar. *Cuțúfléanî*, gr. *Panagía*; altitudinea: 800 m) se alătură celor cinci localități pindene anterioare din bazinul superior al râului Salamvria, zona muntoasă a Tesaliei.

Din așezare de vărat, a devenit, cu timpul, așezare stabilă, locuită în tot timpul anului.

Se regăsesc în Cuțúfleani particularitățile de grai specifice zonei pindene anchetate (vezi *supra*, localitățile 45–48), anume confuzia între *ț, đ* și *ê, ê*, ca și confuzia între *ș, j* și *s, z*: *feț*^h ‘făcui’, *ađúmsu* ‘ajunsei’, *acsî* ‘așa’, față de *feê*^h, *aêúmsu*, *acsî* în alte graiuri.

Șederea în localitate a fost de scurtă durată (în 1988). Am pus un număr limitat de întrebări, la care au răspuns mai multe persoane.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

50. NÉA ZOÍ (Grecia)

Néa Zoí este una din localitățile din Tesalia în care aromâni păstori originari din Albania s-au stabilit în locurile de iernat, abandonând transhumanța. Este o mică așezare, cu câteva zeci de familii, întemeiată în 1965, cu locuitori veniți din satul învecinat, Burseani, unde se stabiliseră inițial, în 1926 (cf. Kokka 1992: 1; Papazisi – Papatheodorou 1996: 18).

Locuitorii își spun *řámán* (sg. *řámán*). Deși, ca grai, se identifică cu fărșeroții, nu folosesc termenul *fărșerót*, fenomen întâlnit și la unii fărșeroți din Albania (de exemplu, cei din câmpia Muzachia; cf. *supra*, 37. Diviáca, 38. Fiér).

La recomandarea soților Panaioti Papatheodorou și Zoe Papazisi – Papatheodorou, am contactat câțiva vorbitori, pe care i-am chestionat în Tricala, într-o ședere de scurtă durată în această localitate (în anul 1998).

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

51. LIVÁDI OLÍMPOU (Grecia)

Situată în muntele Olimp, la o altitudine de 1180 m, Livádi Olímpou (ar. *Livádi*) este o așezare urbană cu aproximativ 4000 de locuitori. Este atestată din secolul al XV-lea (cf. Kahl 1999: 138). Locuitorii provin din mai multe localități din câmpia Tesaliei, pe care le-au părăsit, fugind din calea răufăcătorilor (cf. Weigand 1888: 11–12). Au aceeași origine cu aromânii din Pind și vorbesc un grai care se încadrează în cel pindean. Ca o particularitate fonetică, se rostește *ê, ê* (< lat. *c, g + e, i*) în loc de *ț, đ* :

cără, *gînúcl'u* pentru *țeară* 'ceară', *đinúcl'u* 'genunchi'. Fenomenul se regăsește în unele localități din Pind (cf. 35. Turia, 41. Giurgea), unde nu a fost semnalat până în prezent.

Numele colectiv al locuitorilor: *livăđýán* (sg. *livăđýán*); au părăsit termenul de *aromán*, înlocuindu-l cu *vlah*, preluat din greacă.

În 1984 am efectuat o anchetă parțială, fiind chestionate mai multe persoane.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

52. HOROPÁNI (Grecia)

Situată în câmpia Macedoniei, pe șoseaua dintre orașele Veria și Naussa (ar. *Nęágušte*), localitatea Horopáni (ar. *Hurpání*, gr. *Stenimahos*) a fost, vreme îndelungată, locul de iernat al fărșeroților transhumanți din Selia de Sus (ar. *Sélija di Súpră*, gr. *Áno Vėrmio*, 1580 m altitudine), aproximativ o sută de familii. A devenit, cu timpul, așezare stabilă, îndeosebi după declinul ocupației tradiționale, păstoritul. Alături de păstorit, locuitorii au început să practice agricultura pe terenuri luate în proprietate. Cultivau tutun, care se comercializa prin companii străine (engleze, franceze). În perioada interbelică au practicat și alte ocupații, fiind *carvănárarí* (sg. *cărvănár*) 'transportatori de mărfuri'; de asemenea, produceau și vindeau cărbune, în calitate de *cărbunárí* (sg. *cărbunár*).

Locuitorii își spun *rămán fărșirót* (sg. *rămán fărșirót*) și, de asemenea, *hurpánót* (sg. *hurpánót*), după numele satului. Prin sat curge râul Rápița.

În perioada interbelică a existat școală românească în Selia de Sus, pe care copiii o frecventau în timpul verii; în perioada de iernat se duceau la școala grecească din Horopani. După încheierea ciclului primar, unii elevi ajungeau la liceul românesc din Salonic și, ulterior, la universități din țară (România). În aceeași perioadă numeroase familii au venit în România. În prezent există puțini aromâni în sat.

Nume de familie mai frecvente în localitate: Nivác, Fótu, Tupánġa, Gărțu, Șapți, Júrcă.

Prenume mai frecvente la bărbați²³: Hrista (Kíta, Kícu), Nicúța (Cóla), Ianáġ (Naġ, Naġ^l), Tanásí (Náșu), Tey^l, G'óryu (Gógu), Mítira (Míta, Mícu), Gúșa [= Aristide], Ndóna [= Anton], Cėza [= Cezar], Nída [= Leonida], Lámbri [= Haralambie], Cósta (Cócú, Cóta, Costícă) [= Constantin], Țíli [= Vasile], Décu [= Decebal], Míha (Mihálí), Níșu [= Dionisie], Táșu [= Anastasie], Tomák (Máġa) [= Toma], G'aní [= Ion].

Prenume mai frecvente la femei: Aθína, Limbiáda [= Olimpia], Lécsa [= Alexandra], Kíráța, Uraníja, Tíncă [= Ecaterina], Vituría [= Victoria], Mariġa (Marúșa), Béta [= Elisabeta], Vanθía, Dumníca, Stríýana, Háida (Haídúla, Dúla), G'anúla [= Ioana], Búġa '[lit.] mugur', Tána, Clėua [= Cleopatra], Rínġa, Vánga (Vangélița), Paraskíva, Fíja [= Sofia], Andrunikíja, Sáida, Náua [= Antinoa], Núġa, Nastúca (Náta) [= Nastasia], Vėrġa, Zuríca [= Zoe].

Nu am notat porecle.

Persoana chestionată: Nivác G'óryu, 57 de ani, născut în Horopani (în anul 1937), cu studii liceale, este tehnician mecanic. Cunoaște limba greacă. Părinții, născuți în localitate, au avut, ca ocupație de bază, oieritul. Soția și părinții soției – fărșeroți originari din Selia de Sus.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot** (fărșeroți *șópani*).

53. PISUDÉRI (Grecia)

Situată la 1420 m altitudine, localitatea Pisudéri (ar. *Pisudérí*, gr. *Pisodéri*) se află în extremitatea nord-vestică a Greciei, în pasul Vigla, care face trecerea între Macedonia și Epir, la granița cu Albania și R. Macedonia. Este locul unde au fost menționați pentru prima oară în istorie, sub anul 976, *vlahii călători* (gr. *βλάχοι οδοίτοι*) de către cronicarul bizantin Kedrenos (cf. Saramandu 2004: 19).

În Pisuderi, stațiune montană cu pârtie de ski, trăiesc în prezent câteva zeci de familii de aromâni. Localnicii afirmă că provin din zona Moscopolei, pe care au părăsit-o după distrugerile provocate de musulmani în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. La acest strat mai vechi de populație se adaugă un contingent de fărșeroți stabiliți recent în localitate. În ancheta din Pisuderi, în 2007, pe noi ne-a interesat graiul vorbit de aromânii din stratul mai vechi, adică de localnici, care-și spun *armón pisudrėán* (sg. *armón pisudrėán*).

Ne-au frapat la acești vorbitori câteva particularități de grai, precum rostirea *ón* pentru *án* (*án*): *sóntu* 'sunt', *cóndo* 'când', ca și *moc^l* (pentru *măc^l*) 'mănânc', *láu*, *lái* (pentru *lau*, *lai*) 'spăl, speli', forma de plural *vaț* (pentru *văț*) 'vacii', prezența vocalei *e* la finală de cuvânt în poziție neaccentuată: *mínte*, *álbe*, *láppte* (pentru *mínti*, *álbi*, *láppti*), grupul consonantic *șġ* în loc de *șt*: *șġcu*, *ėșġce* (pentru *știyu*, *ėști*). Sunt particularități care amintesc de aria nordică (graiurile grabovean, gopeșean–moloviștean), prin care populația localnică se delimitează de „ciobani” (fărșeroți stabiliți recent în localitate). Cu toate acestea, graiul din Pisudéri are multe particularități comune cu graiul fărșerot.

²³ Echivalările din parantezele drepte aparțin subiectului chestionat.

Șederea în Pisuderi fiind de scurtă durată, am pus un număr redus de întrebări câtorva vorbitori din generația vârstnică.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot (+ grabovean)**.

54. CRISTALOPİYÍ (Grecia)

Localitatea Cristalopiýi (denumirea veche: *Smândeși*, gr. *Kristalopigi*), situată la o altitudine de 1130 m, în districtul Florina, la granița cu Albania, a fost întemeiată în anul 1957, de fărșeroți sedentarizați (care au abandonat transumanța), provenind din sate de iernat aflate în împrejurimile orașului Iguménița, de la Marea Ionică.

Înainte de a stabili în sat nu aveau locuințe stabile, ci numai *călive* ('colibe', așezări provizorii) atât în locurile de vârat din munte cât și în locurile de iernat din câmpie, fiind, ca păstori, seminomazi.

Își spun *rămăń* (sg. *rămăń*): *múltă rămăńije lım* 'suntem multă românie' [= suntem mulți aromâni]. Apare aici cuvântul *rămănie* semnificând 'totalitatea aromânilor'. Ca particularitate de grai, nu se folosește *ia* 'ea', ca la alți fărșeroți, ci *aťá* '[lit.] aceea].

Satul are, în prezent, câteva sute de locuitori, în exclusivitate aromâni fărșeroți, care vorbesc în mod curent dialectul.

Persoana chestionată: Leftérie Trășa, 65 de ani (în 2011), născut în satul Themelon, de lângă Iguménița. Ocupația de bază: păstoritul.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

55. MOSCOPÓLE (Albania)

Citadela de odinioară a aromânilor (ar. *Muscópuli*, alb. *Voskopóje*), aflată la o altitudine de 1250 m, este, în prezent, o localitate în plină refacere, cu numeroase case (și vile), construite recent de aromâni veniți din împrejurimi ca și din alte părți ale Albaniei. Măreția de altădată se întrevide în cele câteva biserici care au supraviețuit distrugerii orașului de către musulmani în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

Aromânii care alcătuiau populația orașului Moscopole în perioada lui de înflorire proveneau din toate părțile Albaniei, fiind, cei mai mulți, fărșeroți, dar și graboveni (zona Șipsca – Nicea – Lunca – Greava). Din sursele existente, inclusiv o gravură din 1742 (cf. Nevaci 2013: 223), rezultă că orașul avea mai multe cartiere, bine delimitate, în care exista și populație originară din Gramuste (grămosteni) și Aminciu (pindenii). În aceste condiții, nu se poate vorbi de un „grai moscopolean”, menționat în lucrări anterioare. Dominante erau, în orașul de odinioară, graiurile fărșerot și grabovean, așa cum rezultă din scrierile autorilor moscopoleni din secolul al XVIII-lea, în care apar însă și particularități ale altor graiuri aromânești.

Aromânii care locuiesc în prezent în Moscopole sunt, cei mai mulți, fărșeroți, dar există și graboveni (din zona Nicea – Lunca – Greava). Fărșeroții, care s-au stabilit în Moscopole după 1940, provin din zona orașelor Saranda (alb. *Sarándë*) și Gjirokaștër din sudul Albaniei, dar și din Kefalóvryso (fost Megidié), Grecia, la granița cu Albania.

În apropiere se află localitatea Șipsca (alb. *Shipckë*), veche și importantă așezare aromânească, părăsită de locuitori, care aparțineau, ca vorbitori, de graiul grabovean. Persoanele chestionate ne-au spus că aromânii originari din Șipsca stabilesc legături de rudenie cu cei din Nicea, Greava, mai rar cu fărșeroții stabiliți recent în Moscopole.

Persoane chestionate: Arápo Zgúri, 70 de ani și soția acestuia, Ólga Zgúri (71 de ani), în 2011. Sunt *rămăń fărșirót* (sg. *rămăń fărșirót*), originari din sudul Albaniei, zona orașului Saranda (satele Đára, Conispóli, Mursie). Se observă o diferență puternică în privința consoanei *r*, care se realizează ca *p* (puternic vibrat) în rostirea femeii.

Aceeași situație am întâlnit-o la fărșeroții din zona Pleasa – Corcea (cf. *supra*, 23. Pleasa, 24. Corcea).

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

56. DÚCASI (Albania)

Situat la 8 km de orașul Fier (cf. *supra*, 38. Fiér), satul Ducasi (ar. *Dúcas*, alb. *Dúkës*) se află într-o zonă de dealuri (ar. *đeń*, sg. *đeńă*). După spusele localnicilor, Ducasi e o așezare întemeiată de aromâni cu peste două sute de ani în urmă, fiind mai veche decât orașul *Fęárică* (alb. *Fier*) din apropiere, care datează din secolul al XIX-lea. Tot după informațiile culese la fața locului, aromânii din Ducasi ar fi originari din Moscopole: *Căn s-ársi adųára Voscopója vınăm noi. El' đác tóra că lım de-a lócu, că nı-aflát!* 'Când s-a ars [= a fost incendiată] a două oară Moscopole am venit noi [aici]. Ei [= ceilalți aromâni, fărșeroții sedentarizați recent] spun acum că noi suntem de-ai locului, că ne-ați găsit [aici]'. Au ajuns în actuala așezare trecând prin orașul Berat, ca și prin localitățile aflate prin apropiere, Kurjan și Luar. Clopotnița bisericii din Kurjan ar fi avut 550 de ani la stabilirea moscopolenilor în zonă.

Acești aromâni formează stratul vechi de locuitori și-și spun *utaniť* (*rămăń utaniť*), cu un termen derivat de la numele localității Uianic, „o comună părăsită de pe muntele Tomor” (Capidan 1931: 19).

Afirmă că *nu lîm fărșerót* ‘nu suntem fărșeroți’. În Ducasi există și un strat mai nou, care își spun fărșeroți: *cupát pămán fărșipót* ‘curați [= cu adevărat] aromâni fărșeroți’ (*pămán cupát*, cu *Stămăpija ligát* ‘aromân curat, cu Sfânta Maria legat [= creștin]’).

Deși aparțin cu toții, ca grai, grupului fărșerot, există unele deosebiri între vorbirea *ulaniților* și cea a *fărșeroților* “propriu-zisi”, dintre care menționăm prezența lui *ρ* (puternic vibrat) la aceștia din urmă, față de *r* la cei dintâi (cf. *supra*, 38. Fier, pentru anumite diferențe de grai între *muzăcheari* și *fărșeroți*).

Ducasi are 3000 de locuitori, dintre care 2200 sunt aromâni și 800 albanezi musulmani, numiți *băcătár* de către aromâni (li se mai spune și *băliț*, sg. *bălit* ‘[lit.] belit’). Albanezii îi numesc pe aromâni *çobán*. Satul are două cartiere (ar. *dáu mähá*): *Dúkas çobán* (aromâni) și *Dúkas breg* (albanezi). După anii ’70 ai secolului trecut, când Albania a fost declarată stat ateu, lăcașele de cult devenind nefuncționale, au apărut primele căsătorii mixte, între aromânii creștini și albanezii musulmani. În cimitire, care au devenit comune, creștinii pun cruce pe mormânt, în timp ce nu toți musulmanii pun semiluna.

Persoana chestionată: Naún Bíttri, 77 de ani, născut în localitate (în 1931).

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

*

Notă. Am întâlnit în Ducasi cuvântul *mămăligă*, necunoscut până în prezent, nefiind atestat în niciun dicționar al aromânei (nici în DDA). Dată fiind importanța termenului și a realității pe care o desemnează, redăm textul în care e descris felul în care se prepară *mămăliga*: *aveá și-un_áltă sói di pání // ațéá s-fiteá ti [ε] ayóna / ațá-î dățéá mămăligă // ațá ... cu făríná di mísur^l / u nțărăi tu căpístere // ș-l-aminái și apă ayóna ș-u minteáí // cu minteáreá ț-i-î fiteáí / o loaj și u băgái tu tăpsíi ș-u uduseáí pisúpră / z-vineá ună sóie // și diúnăoară u băgá sum^l çirkél^l // çirkélu-ardeá acó // ti ýínýit minúti u scuteáí / măcái //* (Era și un alt fel de pâine. Aceea se făcea repede, aceleia îi zicea *mămăligă*. Aceea [se făcea] cu făină de porumb. O cernei în căpistere și-i arunca și apă, repede, și o mestecai. Cu mestecarea ce-i făceai [= după ce o mestecai], o luai și o puneai în tupsie și o netezeai deasupra ca să fie uniformă. Și imediat o puneai sub țest [de metal]. Țestul ardea [= se încingea] acolo. După douăzeci de minute o scoteai, mâncai). [Text cules de la Kíta Mbéta, 52 de ani, fărșerot originar din Saranda, căsătorit în Ducasi; înregistrare făcută în noiembrie 1973, în Ducasi].

*

În deplasarea de teren din 2008, efectuată în zona cuprinsă între orașele Fier – Berat – Lushnjë, am vizitat și localitățile Shqepur și Stan Carburnara (alb. *Karburnarë*), unde am înregistrat texte dialectale.

În Shqepur, sat cu 900 de locuitori, există *singur rumán* ‘numai aromâni’; nu am notat cuvântul *fărșerot*. Th. Capidan menționează „comuna Schepuri, locuită de fărșeroți, originari din Uianic de pe Tomor” (Capidan 1931: 87). Menționează, de asemenea, că a întâlnit în Berat „români fărșeroți veniți în târg de prin împrejurimi. Erau *uianiți* de prin comunele Vartopi și Schepuri. Aceștia se aseamănă în grai mai mult cu fărșeroții din Ceameria” (Capidan 1931: 83), zona din împrejurimile orașului Saranda. Denumirea de *uianiți* am întâlnit-o și noi la o parte de aromânii din Ducasi, cei din stratul mai vechi, care nu-și spun fărșeroți. Despre aromânii din Shqepur Petru Neiescu spune că se numesc *cača Kúh* (spre deosebire, de exemplu, de cei din Corcea și Bigliști, care sunt *fărșerót*; cf. Neiescu 1997: 15), termen înregistrat în DDA s. v. *căçúun* (pl. *căçúun*) ‘habitant d’un hameau’. O particularitate de grai care ne-a frapat, nesemnalată până în prezent, este rostirea *av* pentru *ay* în cuvinte precum *qávi* (sg. *oy*), *Curcáva* față de *qáúă* ‘ouă’, *Curcáya* ‘Corcea’. Menționăm și formele *mărđinóra* ‘măsea de minte’, *dinti di ok^l* ‘canin’, neatestat în DDA, și *tămpănă* ‘timpan (la ureche)’ înregistrat în DDA, s. v. *tămpînă*, numai cu sensul de ‘tobă’ (instrument muzical). Persoane chestionate: Gíja Ragázi (80 de ani), Vanğél^l Biğécu (46 de ani).

La ancheta din Shqepur a asistat Mihát Lili Trínițe, dintr-o localitate apropiată, Cutalí, a cărui mamă e originară din Shqepur. El ne-a spus că *řamánnyi din Cutalí* ‘aromânii din Cutali’ sunt originari din Greava (cf. *supra*, 22. Greáva), de unde au plecat începând cu anul 1750. În aceeași perioadă au început atacurile asupra orașului Moscopole, aflat nu departe de Greava, distrus de către musulmani în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. La acea dată ar fi plecat din Greava cam jumătate din locuitori, care au ajuns și în Durrës, Kavajë, Vlorë, Selenița, Stan Carburnara: *tut aíst brăn ar vánít tu-aíst kiřóy cãn s-ardeá Voscopóia* ‘tot aces brâu [= val de populație] a venit în această vreme când se ardea [= era distrusă, ardea în flăcări] Moscopole’. *Álțá đác că noj lîm fărșirót. Cățé? Noj lîm di ună řăđátină* ‘Alții spun că noi suntem fărșeroți. De ce? [Pentru că] noi suntem dintr-o [= din aceeași] rădăcină’.

În Stan Carburnara, sat în câmpia din apropierea orașului Lushnjë, locuiesc 300 de aromâni *de-a locuj* ‘[lit.] de-ai locului’, care nu-și spun fărșeroți. Persoana chestionată afirmă chiar că nu cunoaște cuvântul *fărșerót* și nu știe cine sunt fărșeroții. Vizitând orașul Lushnjë, Th. Capidan menționează faptul că a întâlnit „fărșeroți” veniți la târg din satele din împrejurimi, printre care Diviaca (cf. *supra*, 37. Diviáca) și [Stan] Carburnara (cf. Capidan 1931: 95). Despre aromânii din Stan Carburnara, afirmă că „în lunile de vară aproape toți sunt plecați la munte” (Capidan 1931: 78), de unde rezultă că erau păstori transhumanți. Pe aromânii din Stan Carburnara Petru Neiescu îi numește *muzăkari* (la fel ca și pe cei din Poian, de lângă Fier, cf. *supra*, 38. Fier), nu și fărșeroți, deși graiul lor ține de cel fărșerot. Este aceeași

situație pe care am întâlnit-o la aromânii din stratul vechi de locuitori din Ducasi (*rãmǎn utońiŧ*), la cei din Shqepur (*caĉa utoń*) și la cei din grupul de *mizukárŧ* din Fier (cf. *supra*, 38. Fier), care nu-și spun fărșeroŧi, dar aparțin, ca grai, de cel fărșerot.

Persoana chestionată: Tak Dája (67 de ani).

57. PÉȘTAN (Albania)

La 10 km sud de orașul Fier se află satul Péștan (ar. *Péștanŧ*, alb. *Peshtan*), așezare veche, unde trăiesc în prezent puține familii de aromâni. După spusele localnicilor, ei ar proveni, ca și cei Ducasi, din Moscopole. Își spun *fărșeroŧi* (*noj him fărșaróŧ* ‘noi suntem fărșeroŧi’), la fel ca o parte din aromânii din Fier (ceilalți fiind *mizukárŧ*; cf. *supra*, 38. Fiér) și din Ducasi (ceilalți fiind *utońiŧ*; cf. *supra*, 56. Ducasi). În discuțiile purtate în sat s-a amintit, la un moment dat, Vlahia Mică (ar. *Vlaŧia aŧá níca*), a cărei existență e menționată în izvoarele bizantine (secolul al XV-lea; cf. Saramandu 2004: 49).

Ca particularitate de grai, vorbitorii ne-au semnalat faptul că, în timp ce alți fărșeroŧi, de exemplu cei din Corcea (vezi *supra*, 24. Corcea), rostesc *lápŧi* ‘lapte’, ei spun *ŧápŧi* (ca muzăchearii; cf. *supra*, 38. Fiér)²⁴.

Șederea în Peștan fiind de scurtă durată, am notat răspunsurile la un număr limitat de întrebări.

Persoana chestionată: Ráfo Gúșa (70 de ani), născut în localitate (în 1938). Soŧia, Vitorŧia Gúșa, este originară din Seleniŧa (cf. *infra*, 58. Seleniŧa).

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

58. SELENÍŧA (Albania)

Seleniŧa (alb. *Selenicë*) este un orașel (persoana chestionată îl numește *hóra nõstrǎ* ‘satul nostru’) din districtul Vlora (alb. *Vlorë*), situat în sud-vestul Albaniei, la Marea Adriatică. Este străbătut de râul Băiasa (ar. *Bǎjásǎ*, alb. *Vjosë*). Are aproximativ 8000 de locuitori, dintre care jumătate sunt aromâni și se consideră fărșeroŧi (*řamǎn fărșiroŧ*). Cei mai mulți au fost păstori transhumanți până în perioada anilor ’60 din secolul trecut, când s-a făcut cooperativizarea și le-au fost naționalizate pământul și turmele. În copilărie, persoana chestionată stătea vara, împreună cu bărbații din familie, la *cǎlŧve*, în muntele Tomar (spre Berat, în partea centrală a Albaniei de sud).

În Seleniŧa aromânii locuiesc pe *đénǎ* ‘deal’, în partea mai ridicată a așezării, unde se află și biserica. În partea de nord a localității sunt mine de bitum (ar. *pisǎ* ‘catran’), unde altădată lucrau câteva zeci de muncitori, produsele exportându-se în Italia.

La marginea orașului se află valea caceanilor, cu calea pietruită, pe care treceau, în anii de copilărie (adolescență) ai persoanei chestionate, caravanele caceanilor (păstori nomazi) cu câte 30 de mulări (catâri) legate între ele. Copiii alergau în urma lor, strigând un frumos joc de cuvinte: *Cáĉa ún(u), cáĉa doŧ / Trej pǎllëni dǎnǎpóŧ* ‘Cáĉa unu, cáĉa doi / Trei ciomege dinapoi [= bătaie la fund]’.

În Seleniŧa există liceu. La facultăți, copiii merg, mai ales, la Tirana.

La Seleniŧa a avut loc, în martie 1991, adunarea la care s-a înființat prima asociație (culturală) a aromânilor din Albania: *Suŧata „Armǎnŧi dit Albania”*.

Persoana chestionată: Mítro Cózma s-a născut (în 1948) și trăiește în Seleniŧa, unde a urmat școala generală și liceul. A urmat Facultatea de Filologie din Tirana, devenind profesor de rusă și albaneză; din 1995 a predat și engleza. Ca reprezentant al Asociației aromânilor din Albania, a fost de mai multe ori în România, mai ales la Iași. Ancheta, înregistrată pe bandă de magnetofon, a început la Iași în 1993 și a continuat la Seleniŧa în februarie 1996, când au participat temporar la anchetă tatăl subiectului (fost *picurár* ‘păstor’) și un frate mai mare (dulgher și zidar)²⁵.

59. ANDÓN PÓŧI (Albania)

Satul Andón Póŧi se află într-o zonă de dealuri, la 15 km nord de orașul Gjirokástër, în apropierea râului Băiasa (ar. *Bǎjásǎ*, alb. *Vjosë*). Este o așezare recentă, cu aproximativ 500 de locuitori, toți aromâni, întemeiată în anii ’60 de fărșeroŧi transhumanți, siliți să devină sedentari, în urma naționalizării proprietăților (terenuri, turme de oi) și cooperativizării. Locuitorii își spun *řamǎn miđidón* (sg. *řamǎn miđidón*). Termenul *miđidón* e derivat de la numele localității Međidié (în prezent, Kefalovryso), de lângă orașul Konitsa din Grecia, în apropierea graniței cu Albania. În trecut, locurile de iernat ale acestor aromâni erau în zona de câmpie de la Marea Ionică, din jurul orașelor Saranda și Konispol din extremitatea sudică a Albaniei.

²⁴ Am notat la fărșeroŧii din Péștan (Albania) numele de familie Saramandu, care există, de asemenea, în Grecia și în Serbia (unde l-am întâlnit sub forma Saramandiĉ).

²⁵ Informațiile ne-au fost puse la dispoziție de Adrian Turculeț, care a efectuat ancheta dialectală pentru localitatea Seleniŧa.

Șederea în Andon Poçi, în 2008, a fost de scurtă durată. Am înregistrat texte dialectale și am notat răspunsul dat de mai multe persoane la un număr limitat de întrebări.

Ancheta ilustrează **graiul fărșerot**.

60. LÁCA (Grecia)

Situată la o altitudine de peste 1000 m, Láca (ar. *Lácă*, gr. *Láista*) se află în ținutul Zagor din Pind, unde, în secolul al XIX-lea, mai multe sate aromânești au fost grecizate. Populația este stabilă. Aromânii din Laca, unde dialectul se păstrează, își spun *vlahí* (sg. *vlah*), termen pe care l-am preluat din greacă, abandonându-l pe cel de *armán*. Fenomenul se întâlnește și în alte localități din Grecia (cf. *supra*, 36. Aminciu; *infra*, 61. Sirácu).

Ca particularitate dialectală, se confundă uneori *s* cu *ș*, *ț* cu *ê*, *đ* cu *ĝ*, rostindu-se sunete intermediare: *s/ș*, *ț/ê*, *đ/ĝ*: *atúmț/êa*, *as/șí*, *ađ/ĝút*, față de *atúmțea* 'atunci', *ași* 'așa', *aĝút* 'ajut' în majoritatea graiurilor. Fenomenul l-am întâlnit și în alte localități din aria pindeană (cf. *supra*, 35. Túria; 41. Giúrgea; 42. Gardíchi; 45. Custeána; 46. Guduvázda; 47. Malacáși; 48. Cócłi; 49. Cuțúfleani; 51. Livádi Olimpou).

În Láca am înregistrat în 1998 texte dialectale și am pus un număr limitat de întrebări din chestionar, la care au răspuns mai multe persoane.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

61. SIRÁCU (Grecia)

Sirácu (ar. *Sirác*^{II}, gr. *Siráko*) este una din cele mai impresionante localități aromânești din Peninsula Balcanică. Situat la o altitudine de 1150 m în districtul Ianina, aproape de izvoarele râului Arta, Siracu este o așezare veche, datând din secolul al XV-lea, cu arhitectură monumentală. A dat Greciei mari personalități: Ioan Coletti, prim-ministru al Greciei libere în anii 1844–1847, poezii Costas Cristallis și Georgios Zalacostas.

Aromânii din Siracu își spun *vlahí* (sg. *vlah*), termen preluat din greacă, înlocuindu-l pe cel de *armán*. O situație similară am întâlnit-o în alte două localități din aria pindeană: 36. Aminciu și 60. Laca.

O particularitate a graiului din Siracu, individualizându-l, este păstrarea adverbului *amó* 'acum', înlocuit pretutindeni în dialectul aromân de *tóra* (< gr. *τόρα*).

Într-o anchetă de scurtă durată din 2008 am pus un număr limitat de întrebări, la care au răspuns mai multe persoane.

Ancheta ilustrează **graiul pindean**.

MEGLENOROMÂNI (Grecia) pentru dialectul meglenoromân

Ancheta am efectuat-o în Grecia, în localitatea *Bóimița* (gr. *Ažíupolis*), în prezent așezare urbană, cu vorbitori din satele meglenoromâne din împrejurimi.

Ancheta ilustrează, în principal, **graiul din Lúnđiń** (gr. *Langadiá*).

LISTE DE REFERINȚĂ

LISTA HĂRȚILOR LINGVISTICE

- HARTA 1. CAP, pl. [indic.] ‘tête’ [58]*
HARTA 2. CREȘTETUL (CAPULUI), pl. [indic.] ‘sommet de la tête’ [59]
HARTA 3. CREIER, pl. ‘cerveau’ [60]
HARTA 4. ȚEASTĂ, pl. ‘crâne’ [61]
HARTA 5. CUCUI, pl. ‘bosse’ [62]
HARTA 6. PĂR [indic.] ‘cheveux’ [63]
HARTA 7. SUBȚIRE, pl. ‘mince’ [65]
HARTA 8. PIEPTENE, pl. ‘peigne’ [66]
HARTA 9. MĂ PIEPTĂN, ind. prez., 1 sg. ‘je me peigne’ [67]
HARTA 10. BRUNET, pl. ‘(homme) brun’ [70]
HARTA 11. BLOND, pl. ‘(homme) blond’ [72]
HARTA 12. (PĂR) DES, pl. ‘(cheveux) épais’ [74]
HARTA 13. (PĂR) CREȚ ‘(cheveux) frisés’ [76]
HARTA 14. (PĂR) ALB, pl. ‘(cheveux) blancs’ [78]
HARTA 15. (BARBĂ) ALBĂ, pl. ‘(barbe) blanche’ [79]
HARTA 16. ÎNCĂRUNȚEȘTE, ind. prez., 3 sg. ‘il grisonne’ [80]
HARTA 17. CĂRUNT, pl. ‘grisonnant’ [81]
HARTA 18. MĂ TUND, ind. prez., 1–2 sg. ‘je me fais couper les cheveux’ [82]
HARTA 19. PURICE, pl. ‘puce’ [86]
HARTA 20. PĂDUCHE, pl. ‘pou’ [87]
HARTA 21. LINDINĂ, pl. ‘lente’ [88]
HARTA 22. PĂDUCHIOS, pl. ‘pouilleux’ [89]
HARTA 23. MĂTREAȚĂ ‘les pellicules’ [91]
HARTA 24. CHEL, pl. ‘chauve’ [92]
HARTA 25. MINTE ‘intelligence, jugeote’ [93]
HARTA 26. FRUNTE, pl. [indic.] ‘front’ [94]
HARTA 27. ÎNCREȚESC (FRUNTEA), ind. prez., 1 sg. [imit.] ‘je plisse (le front)’ [95]
HARTA 28. TÂMPLĂ, pl. [indic.] ‘tempe’ [96]
HARTA 29. OCHI, pl. [indic.] ‘œil’ [97]
HARTA 30. (OCHI) NEGRU, pl. ‘(œil) noir’ [98]
HARTA 31. (OCHI) ALBASTRU, pl. ‘(œil) bleu’ [99]
HARTA 32. VĂD, ind. prez., 1–2 sg. ‘je vois’ [101]
HARTA 33. VĂZUI, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘je vis’ [103]
HARTA 34. VOI VEDEA, ind. viitor, 1-2 sg. ‘je verrai’ [106]
HARTA 35. OCHELARI ‘lunettes’ [114]
HARTA 36. CAUT, ind. prez., 1–2 sg. ‘je cherche’ [115]
HARTA 37. ORB, pl. ‘aveugle’ [117]
HARTA 38. CHIOR, pl. ‘borgne’ [119]
HARTA 39. SAȘIU, pl. ‘louche’ [121]
HARTA 40. ALBUL (OCHIULUI), pl. [indic.] ‘le blanc (de l’œil)’ [123]
HARTA 41. PUPILĂ, pl. [indic.] ‘pupille’ (de l’œil)’ [124]
HARTA 42. ALBEAȚĂ, pl. ‘taie (de l’œil)’ [125]
HARTA 43. [MĂ UIT] CU COADA OCHIULUI [gest] ‘[je regarde] du coin de l’œil’ [126]
HARTA 44. URDORI, sg. [indic.] ‘chassies’ [127]
HARTA 45. PLEOAPĂ, pl. [indic.] ‘paupière’ [128]
HARTA 46. URCIOR (LA OCHI), pl. ‘orgelet’ [129]
HARTA 47. GEANĂ, pl. [indic.] ‘cil’ [130]
HARTA 48. SPRÂNCEANĂ, pl. [indic.] ‘sourcil’ [131]
HARTA 49. LACRIMI, sg. ‘larmes’ [132]
HARTA 50. PLÂNG, ind. prez., 1–2 sg. ‘je pleure’ [133]
HARTA 51. PLÂNSEI, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘je pleurai’ [135]
HARTA 52. URECHE, pl. ‘oreille’ [136]
HARTA 53. CERCEL, pl. ‘boucle d’oreille’ [137]
HARTA 54. AUD, ind. prez., 1–2 sg. ‘j’entends’ [138]
HARTA 55. AUZII, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘j’entendis’ [140]
HARTA 56. SURD, pl. ‘sourd’ [142]
HARTA 57. FAȚĂ, pl. [indic.] ‘visage’ [145]
HARTA 58. OBRAZ, pl. [indic.] ‘joue’ [146]
HARTA 59. BUCA OBRAZULUI, pl. [indic.] ‘joue’ [147]

* Cifra dintre parantezele drepte reprezintă numărul întrebării din *Chestionarul Noului atlas lingvistic român*.

- HARTA 60. UMĂRUL OBRAZULUI, pl. [indic.] ‘pommette’ [148]
HARTA 61. (OM) PALID, pl. ‘(homme) pâle’ [149]
HARTA 62. COȘ (PE OBRAZ), pl. [gest] ‘bouton (au visage)’ [150]
HARTA 63. PISTRUI, pl. ‘tache de rousseur’ [151]
HARTA 64. ZBÂRCITURI (PE OBRAZ), sg. ‘rides’ [152]
HARTA 65. NAS, pl. [indic.] ‘nez’ [153]
HARTA 66. NARĂ, pl. [indic.] ‘narine’ [154]
HARTA 67. (ÎI) CURGE (NASUL), ind. prez., 3 sg. [gest] ‘il lui coule le nez’ [155]
HARTA 68. BATISTĂ, pl. [indic.] ‘mouchoir’ [156]
HARTA 69. MIROS, ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je sens’ [157]
HARTA 70. VOMEZ, ind. prez., 1–3 sg. ‘je vomis’ [161]
HARTA 71. MUSTAȚĂ, pl. [indic.] ‘moustache’ [162]
HARTA 72. FALCĂ, pl. [indic.] ‘mâchoire, mandibule’ [163]
HARTA 73. GURĂ, pl. [indic.] ‘bouche’ [164]
HARTA 74. CERUL GURII, pl. [indic.] ‘palais’ [165]
HARTA 75. OMUȘOR, pl. [indic.] ‘luette’ [166]
HARTA 76. VORBESC, ind. prez., 1–2 sg. ‘je parle’ [167]
HARTA 77 (VORBESC) TARE, adv. [imit.] ‘(je parle) à voix haute’ [169]
HARTA 78. (VORBESC) ÎNCET, adv. ‘(je parle) à voix basse’ [170]
HARTA 79. TAC, ind. prez., 1–3 sg. ‘je me tais’ [172]
HARTA 80. SPUN, ind. prez., 1–2 sg. ‘je dis’ [175]
HARTA 81. ZIC, ind., prez., 1–3 sg. ‘je dis’ [175]
HARTA 82. ZIC, ind. prez., 1–3 pl. ‘nous disons’ [175]
HARTA 83. SPUSEI, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘je dis’ [177]
HARTA 84. MĂNÂNC, ind. prez., 1–2 sg. ‘je mange’ [181]
HARTA 85. MÂNCAI, ind., perf. s., 1–3 sg. ‘je mangeai’ [183]
HARTA 86. MESTEC (mâncarea în gură), ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je mâche, je mastique’ [188]
HARTA 87. ÎNGHIT, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘j’avale’ [189]
HARTA 88. TUȘESC, ind. prez., 1–2 sg. ‘je tousse’ [192]
HARTA 89. TUȘII, ind. perf. s., 1–3 sg. [imit.] ‘je toussai’ [194]
HARTA 90. SUGHIT, ind., prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je hoquète’ [205]
HARTA 91. RĂGÂI, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘j’éructe, j’ai des renvois’ [208]
HARTA 92. MIC (DE STATURĂ), pl. [indic.] ‘petit; de petite taille’ [221]
HARTA 93. ÎNTREB, ind. prez., 1–2 sg. ‘je demande’ [223]
HARTA 94. RÂD, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je ris’ [225]
HARTA 95. GĂLĂGIE, pl. ‘bruit; vacarme’ [228]
HARTA 96. STRIG, ind. prez., 1–2 sg. ‘je crie; j’appelle’ [229]
HARTA 97. ȘOPTESC, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je chuchote’ [230]
HARTA 98. RĂGUȘEȘTE, ind. prez., 3 sg. [imit.] ‘il s’enroue; il est enroué’ [231]
HARTA 99. MUT, pl. ‘muet’ [233]
HARTA 100. AMUȚEȘTE, ind. prez., 3 sg. ‘il devient muet’ [235]
HARTA 101. LIMBĂ [indic.], pl. ‘langue’ [236]
HARTA 102. VÂRFUL LIMBII [indic.] ‘la pointe de la langue’ [237]
HARTA 103. LING, ind. prez., 1 sg., 3 pl. [gest] ‘je lèche’ [238]
HARTA 104. LING, ind. prez., 2–3 sg. [gest] ‘je lèche’ [238]
HARTA 105. DINTE, pl. [indic.] ‘dent’ [239]
HARTA 106. MĂSEA, pl. [indic.] ‘molaire’ [240]
HARTA 107. COLȚ (DE MĂSEA), pl. [indic.] ‘chicot’ [241]
HARTA 108. SE UMFLĂ (FALCA), ind. prez., 3 sg. [gest] ‘(la mâchoire) se gonfle’ [242]
HARTA 109. UMFLU, ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je gonfle’ [243]
HARTA 110. STRĂNUT, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘j’éternue’ [209]
HARTA 111. MĂ ÎNGRAȘ, ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je grossis’ [210]
HARTA 112. GRAS, pl. [gest] ‘gros’ [216]
HARTA 113. SLAB (nu gras), pl. ‘maigre’ [218]
HARTA 114. SLAB (fără putere), pl. ‘faible’ [220]
HARTA 115. STRUNGĂREAȚĂ (LA DINȚI), pl. [indic.] ‘écartement entre les palettes’ [246]
HARTA 116. SCUIP, ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je crache’ [247]
HARTA 117. GINGIE, pl. [indic.] ‘gencive’ [250]
HARTA 118. ȘTIRB, pl. ‘édenté’ [251]
HARTA 119. BUZĂ, pl. [indic.] ‘lèvre’ [253]
HARTA 120. BUZAT, pl. ‘lippu’ [254]
HARTA 121. BARBĂ, pl. ‘barbe’ [257]
HARTA 122. BĂRBIE¹, pl. [indic.] ‘menton’ [258]

- HARTA 123. BĂRBIE², pl. ‘double menton’ [259]
HARTA 124. SE BĂRBIEREȘTE, ind. prez., 3 sg. [imit.] ‘il se rase’ [260]
HARTA 125. BĂRBIER, pl. ‘barbier, coiffeur’ [262]
HARTA 126. BRICI, pl. ‘rasoir’ [263]
HARTA 127. ARCER, pl. ‘aiguiseur’ [264]
HARTA 128. SPÂN, pl. ‘glabre, imberbe’ [265]
HARTA 129. CEAFĂ [indic.] ‘nuque’ [274]
HARTA 130. GÂT, pl. [indic.] ‘cou’ [268]
HARTA 131. PIELE, pl. [indic.] ‘peau’ [275]
HARTA 132. ALUNIȚĂ, pl. ‘grain de beauté’ [276]
HARTA 133. GUȘĂ, pl. [gest] ‘goitre’ [270]
HARTA 134. AMIGDALĂ, pl. ‘amygdale’ [271]
HARTA 135. MĂRUL LUI ADAM, pl. [indic.] ‘la pomme d’Adam’ [272]
HARTA 136. ESOFAG, pl. [gest] ‘œsophage’ [273]
HARTA 137. FLUIER (CU BUZELE), ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je siffle (des lèvres)’ [266]
HARTA 138. NEG, pl. ‘verru’ [277]
HARTA 139. RÂIE ‘gale’ [278]
HARTA 140. MĂ SCARPIN, ind. prez., 1 sg. ‘je me gratte’ [279]
HARTA 141. PIȘC, ind. prez., 1–2 sg. ‘je pique’ [280]
HARTA 142. SIMT, ind. prez., 1–2 sg. ‘je sens’ [281]
HARTA 143. MUȘCHI (LA MÂNĂ), pl. [indic.] ‘muscle’ [283]
HARTA 144. OS, pl. ‘os’ [284]
HARTA 145. MĂDUVĂ ‘moelle’ [285]
HARTA 146. CARNE [indic.] ‘chair’ [286]
HARTA 147. SÂNGE ‘sang’ [287]
HARTA 148. VÂNĂ, pl. ‘veine’ [288]
HARTA 149. PIEPT, pl. [indic.] ‘poitrine’ [289]
HARTA 150. FURCA PIEPTULUI [indic.] ‘épigastre’ [290]
HARTA 151. PLĂMÂN, pl. [gest] ‘poumon’ [291]
HARTA 152. TUBERCULOZĂ ‘tuberculose’ [292]
HARTA 153. TUBERCULOS, pl. ‘tuberculeux’ [293]
HARTA 154. ASTMĂ ‘asthme’ [295]
HARTA 155. COASTĂ, pl. [indic.] ‘côte’ [296]
HARTA 156. JUNGHI, pl. ‘point de côté’ [297]
HARTA 157. SUSPIN, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je soupire’ [299]
HARTA 158. INIMĂ, pl. [indic.] ‘cœur’ [298]
HARTA 159. BĂTAIE DE INIMĂ ‘battement du cœur’ [300]
HARTA 160. ȚĂȚĂ, pl. ‘mamelle’, ‘sein’, ‘téton’ [301]
HARTA 161. SPATE, pl. ‘dos’ [302]
HARTA 162. OMOPLAT, pl. [indic.] ‘omoplate’ [303]
HARTA 163. ȘALE [indic.] ‘lombes’ [304]
HARTA 164. SUDOARE, pl. ‘sueur’ [305]
HARTA 165. ASUD, ind. prez., 1–2 sg. ‘je sue, je transpire’ [306]
HARTA 166. SĂ ASUDE, conj. prez., 3 sg., 3 pl. ‘qu’il sue, qu’il transpire’ [307]
HARTA 167. ȘIRA SPINĂRII, pl. [indic.] ‘l’épine dorsale’ [308]
HARTA 168. COCOAȘĂ, pl. [indic.] ‘bosse’ [309]
HARTA 169. COCOȘAT, pl. ‘bossu’ [310]
HARTA 170. STOMAC, pl. ‘estomac’ [311]
HARTA 171. PÂNTECE, pl. [indic.] ‘abdomen, ventre’ [312]
HARTA 172. MAȚ, pl. ‘intestin’ [313]
HARTA 173. CONSTIPAT, pl. ‘constipé’ [314]
HARTA 174. BURIC, pl. [indic.] ‘nombril’ [315]
HARTA 175. FLĂMÂND, pl. ‘affamé’ [317]
HARTA 176. FLĂMÂNDĂ, pl. ‘affamée’ [318]
HARTA 177. CHIORĂIE (MAȚELE), ind. prez., 3 pl. ‘ils gargouillent’ [319]
HARTA 178. FIERE ‘vésicule biliaire’ [320]
HARTA 179. FICAT, pl. [gest] ‘foie’ [321]
HARTA 180. RINICHI, pl. [indic.] ‘reins’ [322]
HARTA 181. MÂNĂ, pl. [indic.] ‘main, bras’ [323]
HARTA 182. STÂNGACI, pl. ‘gaucher’ [325]
HARTA 183. STÂNGACE, pl. ‘gauchère’ [326]
HARTA 184. CIUNG, pl. ‘manchot’ [327]
HARTA 185. SUBSUOARĂ, pl. [indic.] ‘aisselle’ [329]

- HARTA 186. COT (LA MÂNĂ), pl. [indic.] ‘coude’ [330]
HARTA 187. UMĂR, pl. [indic.] ‘épaule’ [331]
HARTA 188. PUMN, pl. [gest] ‘poing’ [332]
HARTA 189. PALMĂ, pl. [indic.] ‘paume’ [333]
HARTA 190. PODUL PALMEI, pl. [indic.] ‘paume; le creux de la main’ [334]
HARTA 191. IAU, ind. prez., 1–3 sg., 3 pl. [gest] ‘je prends’ [335]
HARTA 192. IAU, ind. prez., 1–2 pl. [gest] ‘je prends’ [335]
HARTA 193. LUAM, ind. imperf. 1–3 sg., 1 pl., 3 pl. ‘je prenais’ [336]
HARTA 194. LUAI, ind. perf. s., 1–3 sg. ‘je pris’ [337]
HARTA 195. SĂ IAU, conj. prez., 1–3 sg., 3 pl. [gest] ‘que je prenne’ [339]
HARTA 196. SĂ IAU, conj. prez., 1–2 pl. [gest] ‘que je prenne’ [339]
HARTA 197. IA! imperat., 2 sg., 2 pl. ‘prends!’ [340]
HARTA 198. ȚIN, ind. prez., 1–3 sg., 3 pl. [gest] ‘je tiens’ [343]
HARTA 199. ȚINEAM, ind. imperf. 1[–3] sg., 1 pl. [gest] ‘je tenais’ [344]
HARTA 200. ȚINUI, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘je tins’ [345]
HARTA 201. VOI ȚINE, ind. viit., 3 sg., 3 pl. ‘je tiendrai’ [348]
HARTA 202. ȚINE!, imperat., 2 sg., 2 pl. ‘tiens!’ [353]
HARTA 203. ARUNC, ind. prez., 1 sg. ‘je jette’ [356]
HARTA 204. LOVESC, ind. prez., 1–2 sg. ‘je frappe’ [357]
HARTA 205. SĂ LOVEASCĂ, conj. prez., 3 sg. ‘qu’il frappe’ [358]
HARTA 206. MĂ DOARE, ind. prez., 1 sg. ‘je ressens la douleur’ [359]
HARTA 207. SĂ MĂ DOARĂ, conj. prez., 1 sg. ‘que je ressente la douleur’ [360]
HARTA 208. RABD, ind. prez., 1–2 sg. ‘je supporte; j’endure’ [361]
HARTA 209. SĂ RABDE, conj. prez., 3 sg. ‘qu’il supporte; qu’il endure’ [362]
HARTA 210. DEGET, pl. ‘doigt’ [363]
HARTA 211. ARĂT (CU DEGETUL), ind. prez., 1 sg. [gest] ‘je montre (du doigt)’ [364]
HARTA 212. UNGHIE, pl. [indic.] ‘ongle’ [366]
HARTA 213. MĂNUȘĂ, pl. ‘gant’ [367]
HARTA 214. DEGERĂ (DEGETELE DE FRIG), ind. prez., 3. pl. ‘(les doigts) gèlent (de froid)’ [368]
HARTA 215. MĂ ÎNCĂLZESC, ind. prez., 1 sg. [gest] ‘je me chauffe’ [372]
HARTA 216. TE ÎNCĂLZEȘTI, ind. prez., 2 sg. [gest] ‘tu te chauffes’ [372]
HARTA 217. PIPĂI, ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je touche’ [373]
HARTA 218. BĂJBĂI (PE ÎNTUNERIC), ind. prez., 1 sg. [gest] ‘je tâtonne’ [374]
HARTA 219. PICIOR, pl. [indic.] ‘jambe; pied’ [377]
HARTA 220. UMBLU, ind. prez., 1–2 sg. ‘je vais’, ‘je marche’ [378]
HARTA 221. ȘOLD, pl. [indic.], ‘hanche’ [379]
HARTA 222. ȘCHIOP, pl. ‘boiteux’ [380]
HARTA 223. ȘCHIOPĂTEZ, ind. prez., 1–2 sg. ‘je boite’ [381]
HARTA 224. (MERG) REPEDE adv. ‘(je marche) vite’ [385]
HARTA 225. (MERG) ÎNCET adv. ‘(je marche) lentement’ [386]
HARTA 226. PAS, pl. ‘pas’ [387]
HARTA 227. GENUNCHI, pl. [indic.] ‘genou’ [388]
HARTA 228. ÎNGENUNCHEAM, ind. imperf., 1 sg. [gest] ‘j’agenouillais’ [391]
HARTA 229. STAU PE VINE, ind. prez., 1 sg. [imit.] ‘je suis assis à croupetons’ [393]
HARTA 230. FLUIERUL PICIORULUI, pl. ‘le tibia’ [394]
HARTA 231. PULPA PICIORULUI, pl. [indic.] ‘mollet’ [395]
HARTA 232. COAPSĂ, pl. [indic.] ‘cuisse’ [396]
HARTA 233. TALPĂ, pl. [indic.] ‘plante (du pied)’ [397]
HARTA 234. CĂLCĂI, pl. [indic.] ‘talon’ [398]
HARTA 235. SĂ SE ÎNCALȚE, conj. prez., 3 sg. ‘qu’il se chausse, qu’il mette ses chaussures’ [402]
HARTA 236. MĂ DESCALȚ, ind. prez., 1–2 sg. ‘je me déchausse’ [403]
HARTA 237. SĂ SE DESCALȚE, conj. prez., 3 sg. ‘qu’il se déchausse’ [404]
HARTA 238. MĂ DEZBRAC, ind. prez., 1 sg. [gest] ‘je me déshabille’ [405]
HARTA 239. DORM, ind. prez., 1–2 sg. ‘je dors’ [407]
HARTA 240. DORMII, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘je dormis’ [409]
HARTA 241. SĂ DORM, conj. prez., 1–2 sg. ‘que je dorme’ [413]
HARTA 242. DORMI!, imperat., 2 sg., 2 pl. ‘dors!’ [417]
HARTA 243. VISEZ, ind. prez., 1–2 sg. ‘je rêve’ [420]
HARTA 244. BOLNAV, pl. ‘malade’ [425]
HARTA 245. BOLNĂVICIOS, pl. ‘maladif’ [427]
HARTA 246. MEDIC, pl. ‘médecin’ [429]
HARTA 247. VACCIN ‘vaccin’ [430]
HARTA 248. INJECȚIE, pl. ‘injection; piqûre’ [431]

HARTA 249. SPITAL, pl. 'hôpital' [432]
HARTA 250. OPERAȚIE, pl. 'opération' [434]
HARTA 251. MEDICAMENT, pl. 'médicament' [435]
HARTA 252. REȚETA, pl. 'ordonnance' [436]
HARTA 253. FARMACIE, pl. 'pharmacie' [437]
HARTA 254. FARMACIST, pl. 'pharmacien' [438]
HARTA 255. PASTILĂ, pl. 'pastille; comprimé' [439]
HARTA 256. FEBRĂ [sg., pl.], 'fièvre' [440]
HARTA 257. AIUREAZĂ, ind. prez., 3 sg. 'il délire' [441]
HARTA 258. GUTURAI 'rhume de cerveau; coryza' [442]
HARTA 259. VĂRSAT 'varirole' [443]
HARTA 260. TIFOS 'typhus' [444]
HARTA 261. DIAREE 'diarrhée' [445]
HARTA 262. HERNIE 'hernie' [446]
HARTA 263. PERITONEU 'péritoine' [447]
HARTA 264. VĂTĂMAT, pl. 'hernieux' [448]
HARTA 265. TURBARE 'rage' [450]
HARTA 266. FURUNCUL, pl. 'furoncle' [451]
HARTA 267. PUROI, pl. 'pus' [452]
HARTA 268. UIMĂ (sg., pl.) 'adénopathie' [453]
HARTA 269. SĂNĂTOS, pl. 'sain; bien portant' [454]
HARTA 270. SCHILOD, pl. 'estropié' [456]
HARTA 271. REUMATISM 'rhumatisme' [458]
HARTA 272. GEM, ind. prez., 1–2 sg. 'je gémis' [459]
HARTA 273. LEȘIN, ind. prez., 1sg. 'je m'évanouis' [462]
HARTA 274. NEBUN, pl. 'fou' [463]

LISTA CU MATERIALUL CUPRINS ÎN HĂRȚILE LINGVISTICE

HARTA 1. CAP, pl. [indic.] ‘tête’ [58]

cap^u; căpiți 1,3–5, 9, 12, 19–22, 25, 27, 29, 39, 40, 50, 52
 cap^u; căpiți 23
 cap^u; căpețe, căpiți 2
 cap^u; căpiti 6, 7, 8, 17, 18, 28, 31, 34, 38, 41, 42, 51, 54
 cap^u; căpețe 10, 33
 cap^u; căpițe, [L] căpițe 11
 cap^u; căpiti 13, 15
 căp; căpiti 14, 30
 cap^u; căpițe, căpețe, [*] căpiti 16
 cap^u; căpiti 24
 cap^u; căpițe 26
 cap^u; căpiti 32, 36
 cap^u; căpiți 35, 56
 cap^u; căpețe 37
 cap^u; căpiti 43
 cap^u 44–46, 48, 49, 53, 60, 61
 cap^u, [fig.] cócă 47
 cap^u; căpiți 55
 căpiți [pl.] 57
 cap^u; căpițe 58
 cap^u, [a.] căpu 59

MEGL.: cap, căpiți

HARTA 2. CREȘTETUL (CAPULUI), pl. [indic.] ‘somet de la tête’ [59]

creăștic^u; creăștiți 1, 2, 9, 18, 31, 52
 creăștic^u; creăștiți [n.] 3, 4
 [σ] creăștic^u di cap^u; creăștiți 5
 creăștic^u; creăștiți [m.] 6
 únu Țcreăștic^u; Țcreăștiți, [ε] creăștic^u; creăștiți 7
 creăștic^u; creăștiți 8
 creăștic^u, creășticlu di cap^u 10
 creășcic^u; creășcițe 11
 creăștica a căplui; creăștiți 12
 cărcăliu; -líi [n.] 13
 creăște; crește [f.] 14
 crest^u; creștur 15
 creșcet^u; creșcite, creștit^u; creștite 16
 creăștic^u di cap^u; creăștiți 19
 creăștic^u; creăștiți, ciftilíi; -líi [f.] 20
 crest^u a căpul^u 21
 cărcăliu; -líi 22
 cpéștic^u; cřeăștiți 23
 cpéștic^u; cpéștiți, [*]cřeștit; cřeștiti 24
 creăștic^u di cap^u; creăștiți ~ ~ 25
 creăștit^u; creăștite 26
 creăștit^u; [ε] creăștite, creăștă; creăște 27
 cărcăliu 28

cărcăliu; -líi 29
 creștic; creștiți [n.] 30
 cărcăliu; -líi , cărcăliulu-a căplui 32
 cărcăliu; -líurí 33
 cărcăliu; [ε] -líurí 35
 cărcăliu; -líurí, cúmă; cume 36
 măiáuă di cap 37
 cúmă di cap^u, [*] creșcut; creșcuti 38
 creăștil^u 39
 cărcăliu; -líurí 40
 cărcălic^u; -líi 41
 cărcălic^u; -líurí 42
 creăști, creăștilu [a.] 43
 cărcăliu 44
 creșt^u; crești, mătur^u 55
 crest^u; crești 56
 ? 17, 34, 58
 – 45–51, 53, 54, 57, 59–61

MEGL.: vró^u lu căpu, ~ di cap

HARTA 3. CREIER, pl. ‘cerveau’ [60]

mădúuă 1, 10
 mădúă; ~ 13
 mădúuă; -dúve 2
 mădúuă; -dúi 5, 11, 12, 19, 25
 mădúuă; -dúii 29
 mădúă 17
 mădúuă 20
 [AL] mădúu, [L] mădúuă 3
 mădúu 4, 9
 mădúuă 6
 mădúu 7, 8
 mădúu, -dúu [a.] 18
 midúă; -dúe 14
 mădúă; -dúur 15
 mădú; ~, [k] mădáză 16
 mínti; mínt 21, 22
 mădúuă 23
 mădúu; [*] -dúi, [*] mădúă; -dúe 24
 [ε] mínte, [*] mínte 26
 mínti 27
 mínte 30
 míndeă [a.] 28
 mădúu 31
 mindúuă, mínde 32
 mădúă 33
 [σ][ε] mădúu 35
 midúo 36
 mădúă 37
 mădúă, mínti 38
 midúu 39, 49
 mădúu 40
 mindúu 41, 42

mindúu, míndęa [a.] 43
? 34
– 44–48, 50, 57, 59–61
midúã [L], midúu [AL] 51
mãdúu 52
mudúã 53
mãdúã 54, 55, 58
mãdúu, mãdúua di cap 56

MEGL.: m^uózuc

HARTA 4. ȚEASTĂ, pl. ‘crâne’ [61]

ĉi^uón^u; -^uáni 1
^uos^u, ^uóslu di cap^u; ^uásili [a.] ~ ~ 2
cãrtúnã; -^túni 3, 6
cãrtúnã; -^túni 4
cãrtúnã; -^túni 8
[σ] ĉu^uón^u; -^uáni 5
óslu, o^z di cap^u 7
ĉiⁱén^u 9
ĉi^uón^u 10
^uos^u de cap^u; ^uásę 11
cãrtúnęã; -^túnki 12
ĉãfcã; ĉãfke 13
ĉãól'; -ól'e 14
ĉiól'; -qál'i 15
os^u; qásę 16
os^u di cap^u; qási ~ ~ 17
^uos^u; ^uási, ĉi^uón^u; -^uáni 19
cãfcã; cãfki 20
^uóslu di cap^u; qási 21
^uos^u di cap^u 23
os^u di cap^u; qási di cápiti 24
os^u; qási 25
cãrfinã; -fine 26
os^u, ĉírfétã; -fėti 28
cãrãfétã; -fét, [*] cãrřfétã; -fét 29
crápã; crãk 32
cãfcalu; cãfcale 36
os; óse, ósu [a.] di cap 37
ósu [a.] di cáp^u; ósili ~ ~ 38
cãfcalã; cãfcali 39
cãrfétã; -fėti 40
cãfcal^u; cãfcale 41
cãfcal^u; cãfcali 42
cãfcal^u 43
ĉufutíni 49
ĉútrã; ĉútri 52
os^u; ósi, [*] cãfká^uã 54
cãfkáu ; -kėj 55
ósu [a.] di cap^u; ósi ~ ~ 56
? 18, 22, 27, 30, 31, 33–35
– 44–48, 50, 51, 53, 57, 59–61

MEGL.: ĉãlbínã; -bín

HARTA 5. CUCUI, pl. ‘bosse’ [62]

ĉúmbã; ĉúmbi 1, 8, 19, 31
ĉúmbã; ĉúmbę 2

bișicã; -șit 3
bișicã; -șit 4
bișicã, [k] ĉúmbã; ĉúmbi 5
bișicã; -șit, [σ] ĉúmbã; ĉúmbi 6
ĉúmbã; ĉúmbi 7
ĉúmbã; ĉúmbi 9
bișicã, [σ] ĉúmbã 10
ĉúmbã; ĉúmbe 11
șúșcã; șúșki 12
ğúmbã; ġúmbe 13
[ε] ũ^mflătúrá; -túre 14
ĉúmã; ĉúmi 15
bișicã; beșicurí 16
ğúmbã; ġúmbi 17, 38, 54–56
ğúmbã; ġúmbi 18, 52
ğúmbã; ġúmbi 20, 21, 23, 25
ğúmbã; ġúmbi 22
ğúmbã; ġúmbi 24
ĉúmã; ĉúme 26
[ε] bișicã η_{cap}^u; -șití 27
júmbã; júmbi 28
șúșcã; șúști 29
[*] ġúmbã; ġúmbe 30
jonę^u; jonę 32
bușulie; -líj 36
ğúmbã 37
cucușúrá; -șúri 39
jónęu; [L] jónęuri 40
ĉúcã; ĉúki 41
rúmbal^u; rúmbali [n.] 42
ca rúmbal^u 43
? 33–35, 44–51, 53, 57–61

MEGL.: ĉãmuligã; -liz

HARTA 6. PĂR [indic.] ‘cheveux’ [63]

per^u, perí 1, 10, 12, 21, 26, 27, 33, 36, 41, 53
per^u, perí, pér^ulu di cap^u 2
per^u 3–6, 9, 19, 20, 22, 25, 28, 29, 31, 32, 35, 39,
40, 43, 45, 48, 52, 60
perí, per^u 7
p^{ier}^u 8
perí 11, 42, 44, 46, 49, 55, 61
per^u 13, 15, 38
per 14, 17, 30
per^u, tuț pér^ule 16
perí, ~ di^u cap^u 18
pep^u 23
pep^u, pépu di^u cap^u [a.] 24
per^u, pér^uli [pla.] 34
per^u, péru [a.] 37
perí, pér^uli [pla.] 47, 51
perí, pér^uli di^u cap^u 50
per^u, perí, pér^uã [pla.], [*] pér^uyi [pla.] 54
per^u, pér^uã [pla.] 56
pépu [a.] 58
per, pér^uã, [*] pér^uã [pla.] 59
– 57

MEGL.: p^{ier}

HARTA 7. SUBȚIRE, pl. ‘mince’ [65]

suptîri; -țîrî 1
 suptîri; -țîrî 2
 suptâri; -țârî 3, 7, 9
 suptâri; -țârî 4, 22, 27
 supsârî; -sârî 6
 suptâri; -țârî, [*]supsârî; -sârî 8
 supsîri; -sîrî 10
 subțare; -țârî 11
 minút^U; -núț 12, 28, 32, 34, 39, 40–43, 51, 53
 suptâri; -țâr, [*]supsârî; -sâr 13
 suptâre; -țâr 14
 suptâri; -țâr 15
 suptâre; -țârî 16
 supsârî; -sâr 17
 supsârî; -sârî 18
 supsârî; -sârî 19, 31
 supsârî; -sârî 20
 suptâri; -țârî 21
 supsârî; -sârî 23, 25, 52
 supsâ/âpî; -sâ/âpî 24
 suptâre; -țârî 26
 minút^U; -núț 29
 suptâre; -țâr, [*]supsâre; -sâr 30
 [σ] minút^U; -núț 33
 [σ] minút^U; -núț 35
 minút^U; -núț, minútu; -núțâ 36
 supsârî, [*]supsâr; -sârî 37
 supsârî; -sâr 38
 suptâre; -țârî 54
 supsâr; ~ 55
 supsârî; ~, [*]suptâpî 56
 suptâr [pl.] 58
 supsârî 59
 – 44–50, 57, 60, 61

MEGL.: suptôre; -țôr

HARTA 8. PIEPTENE, pl. ‘peigne’ [66]

káptini; káptín 1, 10
 káptini; káptân 2, 20, 29
 káptini; káptân 3, 6–8, 28, 34
 káptini; káptân 4, 5, 9, 11, 12, 52
 grîbă; grîbi 13
 grîbă; grîbe, [V] képtine [sg.] 14
 káptini; káptín 15
 káptene; káptân, [*] káptine [sg.] 16
 káptini; ~ [n.], [*] káptin^U [sg.] 17
 káptini; ~ [n.] 18
 káptini; káptân, [*] zuyrâni; -yrân 19
 képtinî; ~ [m.], grîbă; grîbî, [k] grîbî 21
 képtini; képtín 22
 kęáptini; káptín 23
 képtini; képtín 24
 káptini; káptín 25
 káptine, [AL] káptine; káptín 26
 káptin^U; káptân, [*] káptini [sg.] 27
 képtin; képtinî 30

káptini; káptân 31
 káptine; káptín 32
 káptină; káptine [f.] 33
 káptini; ~ [n.] 35
 káptine; káptân, [R] țartără; -țârî 36
 qépten, [ε] qéptene 37
 képtini; képtín 38, 54
 zuyránă; -yrân 39
 zugránă; -grân, đugránă 40
 țâțâră; -țârî 41
 țâțâră, káptini; káptín 42
 káptin^U; káptinî [m.] 43
 káptini 44, 45, 47, 51
 káptine 49
 únă káptină, [*] káptinu [a.] 50
 képtin^U; képtân, [*] képtini [sg.] 55
 képti; ~ [m.], [*] képtinî 56
 képtâ; képtânî [n.] 58
 đugránă 59
 káptini; káptín 61
 – 46, 48, 53, 57, 60

MEGL.: káptin; káptín [m.]

HARTA 9. MĂ PIEPTĂN, ind. prez., 1 sg. ‘je me peigne’ [69]

mi káptin^U 1–3, 5–10, 18, 26, 27, 32, 33, 36, 39–
 43, 51, 52
 mî káptin^U 4, 12, 25, 29, 31
 mî káptin^U 11
 mi képtîn 13
 mi képtin 14, 30
 mi káptin 15, 34, 35
 mi káptin^U 16
 mi káptin^U 17
 mî káptin^U 19, 20
 mî képtin^U 21
 mî képtin^U 22
 mî káptin^U 23
 n-képtin^U pépu 24
 mi káptinu 28
 mi qépten, mi qéptân 37
 mi képtun^U 38
 ma mi képtîn^U 55
 képtin^U périjî 54
 mi képtin^U 56
 mi képtî 58
 – 44–50, 53, 57, 59–61

MEGL.: mi káptin

HARTA 10. BRUNET, pl. ‘(homme) brun’ [70]

úócâr^U; úócârî, uácă/urnu 1
 sumulâj^U; -lâj 2, 5, 8, 13, 29, 54
 mavrumát^U; -mât, sumulâj^U; -lâj 3
 mavrumát^U; -mât 4, 31
 óácârnu; óácârî, sumulâj^U; -lâj 6
 óácârnu; óácârî, laj^U 7

oácǎrnu; oácǎrni, sumuláǐ^U; -láǐ 9
 caramús^U; -mús, [B] sumuláǐ^U; -láǐ 10
 sumuláǐ^U; -láǐ 11, 16
 sumuláǐ^U; -láǐ, caraǵ óz^U; -ǵ óşǐ 12
 sumuláǐ; ~ 14
 mavrumát^U; -mát 15
 sumuláǐ; -láǐ 17
 sumláǐ^U; -láǐ 18
 oácǎrnu; oácǎrni, mavrumát^U; -mát, sumuláǐ^U; -láǐ 19
 calés^U; -lés 20, 25, 52, 56
 lai^U; -lai 21, 43
 zec^U; zeĉ 22
 sumuláǐis^U; -láǐisǐ 23
 sumuláǐis^U; -láǐisǐ, [*] lai; ~ 24
 sumuláǐ^U, [*]sumuláǐ; -láǐ 26
 sumláǐ^U; -láǐ, [k] -láǐ 27
 lai^U; -láǐ 28
 sumuláǐs; -láǐş 30
 sumláǐ^U; -láǐ, lai^U; láǐ 32, 40
 láǐu; láǐi 33
 láǐt^U; -it, [*] lai^U; lai, láǐ 36
 ǵai; ~ 37
 sumláǐ^Us^U; -láǐis 38
 miǵláhrin^U; -láhrinǐ 39
 lai^U; lai, milahrinó; -né 41
 sumuláǐ^U 51, 53
 calés^U; -lés 55
 [*] lai; ~ 58
 ? 34, 35
 – 44–50, 57, 59–61

MEGL.: nigric^Uós^U; -ĉ^Uós

HARTA 11. BLOND, pl. ‘(homme) blond’ [72]

arús^U; arúşǐ, beǵalbés^U; -bésǐ 1
 beǵalbiş^U; beǵalbişǐ 2, 3
 álbu tu fáĉa, rus^U; ruş 4
 beǵalbiş^U; beǵalbiş, arús^U; arúşǐ 5
 arús^U; arúşǐ, álbu beǵalbiş^U 6
 arús^U; arúşǐ 7, 8, 19, 29, 31, 51
 cu pér^Ulu gálbin^U 9
 [σ] beǵalbiş^U; beǵalbişǐ 10
 rus^U; ruş 11
 rus^U; ruşǐ, [B] arús^U; arúşǐ 12
 [σ] rus^U; ruş 13
 aǵbéric; -béritǐ 14
 albástru; -báştrâ 15
 arús^U; arúşǐ, [*]cu pér^Ulu gálbin^U 16
 rus^U; ruş 17, 18, 38
 rus^U; ruşǐ 20, 25, 52, 54
 pér^U [a.] gálbin^U 21
 cu pér^U [a.] gálbin 22
 ǵpus^U; ǵpuşǐ 23
 ǵpus^U; ǵpuşǐ 24
 [σ] arús^U; arúş 26, 35
 ?, [ε] álbu 27
 csinóós^U; -óósǐ, arús^U; arúşǐ 28
 rus^U; ruşǐ, csanóó 32
 rus^U; ruşǐ, csanóó; -óád 36

cu pér^Ul áspri, cu fáĉa ásprâ 37
 arús^U; arúş, csanóó 39
 arús^U; arúş 40
 csanóó, [k] arús^U; arúş 41
 alb^U; alg 42
 rus^U; ruşǐ, álbu; alg i 43
 cu pér^Ul gálgín, rus^U; ruş 55
 alb; alg 56
 rus 58
 ? 30, 33, 34
 – 44–50, 53, 57, 59–61

MEGL.: rus; ruş

HARTA 12. (PĂR) DES, pl. ‘(cheveux) épais’ [74]

tâfós^U; -fósǐ 1
 stăp^Uós^U; -p^Uósǐ 2
 ndisát^U; -sát 3, 26, 52
 pitrusít^U; -sít 4, 5
 tâfós^U; -fós 6, 8
 tăfós^U; -fósǐ 7, 9, 54
 stu^Ufós^U; -f^Uósǐ 10
 stu^Ufós^U; -f^Uós 11
 andisát^U; -sát 12
 tăfós^U, ntăfós^U; -fós 13
 ntufós^U; -fós 14
 ântăfós^U; -fós 15
 [σ] ndisát^U; -sát, [*] tufós^U; -fós 16
 ântăfós^U; -fós 17
 tăfós^U; -fós 18
 stă^Ufós^U; -f^Uósǐ 19
 tăfós^U; -fós 20
 pér^Ul ândăsát^U, ndăsát^U; -sát 21
 ndes^U; ndes 22
 pepp^Ul ndisát^U; -sát 23
 ndăsát^U; -sát, tăfós^U 24
 ndisát^U; -sát 25
 [σ] pér^Ulu ndisát^U; -sát 27
 picnós^U; -nósǐ 28, 51
 picnó, ndisát^U; -sát 29
 ndisát; -sát 30
 pér^Ul ndisát^U; -sát 31
 spes^U; spes, ndisát^U; -sát 32
 [ε] ndisát^U; -sát 35
 pér^Ulu múltu-apróape 36
 [σ] pér^Ul ândăsát; -sát 37
 ndăsát; -sát 38, 56, 58
 pihtó 39
 ndisát^U; -sát, picnó 40
 picné, pér^Ul i l-ári ~ 41
 ári pér^Ul múlt, şoró 42
 múltâ pér^Ul 43
 picnós^U, ndisát^U, turbác^U 53
 dingós^U; -gós, [*] ndăsát^U; -sát 55
 ? 33, 34
 – 44–50, 57, 59–61

MEGL.: des; des

HARTA 13. (PĂR) CRET ‘(cheveux) frisés’ [76]

încîrșil'át^U 1
 ăncârșil'át^U 2,12
 âncîrșil'ós^U 3
 ăncârșil'ós^U, -l'át^U 4
 [σ] âncârșiiát^U 5
 pérlu neáli-neáli 6
 pérli l-ári neáli-neáli, âncârșil'ós^U 7
 cu pérlu neáli-neáli 8
 âncârșil'át^U 9
 âncârșil'át^U 10
 ęcârșil'át^U 11
 néli-néli, [σ] Țcărçil'ós^U 13
 âncârçil'ós^U 14
 ęcârșil'át^U 15
 ăncârșil'át^U 16
 ăncârșil'át^U 17
 cârșil'ós^U 18
 ęcârșil'ós^U 19
 cârșil'ós^U, neáli-neáli 20
 neáli-neáli, [σ] ęcârçil'ós^U 21
 néli-néli 22, 38, 55
 căppșil'ós^U 23
 căpșil'ós^U 24
 cârșil'ós^U 25
 cațará 26
 cu pérli nvărlig óșl 27
 cîrșil'ós^U, încîrșil'át^U 28
 cădăros^U 29
 cățără 30
 neáli-neáli 31
 cățără 32, 36, 39
 cățáros^U 40
 cățără 41, 43
 cățără perl 42
 cățáros^U 51
 cârșil'ós^U, neáli-neáli 52
 néli-néli 54
 șuțăt, [*] néli-néli 56
 sert 58
 ? 33–35, 37
 – 44–50, 53, 57, 59–61

MEGL.: zăfărçot

HARTA 14. (PĂR) ALB, pl. ‘(cheveux) blancs’ [78]

per^U cănút^U, cájir^U álbu; álgi 1
 álbu; álgi 2, 3, 6, 8, 11, 17, 27, 28, 31, 34, 35, 39,
 40, 43, 49, 51, 53, 61
 álbu; álgi 4, 5, 10, 12, 19, 29
 grivuién^U; -ién, -yén 7
 álbu; álgi, cil^U; cil 9
 atb^U; algi 13
 atbu; atgi 14, 15
 alb; alge 16

alb^U; algi 18, 20–25, 30, 32, 36, 41, 42, 50, 52,
 54, 55, 57, 59
 alb^U; algi, [*] álbu; álgi 26
 álbu; álgi 33
 alb^U 37
 atb; atgi 38
 alb, algi 56
 atb 58
 – 44–48, 60

MEGL.: atb; allb, alb

HARTA 15. (BARBĂ) ALBĂ, pl. ‘(barbe) blanche’ [79]

álbă; álbe 1, 5
 álbă; álbi 2, 10, 12, 19, 22, 25, 29
 álbă; álbi 3, 4, 27, 35
 álbă; álbi 6, 7, 17, 23, 28, 31, 34, 40, 42, 43, 61
 álbă; álbi, álbi 8
 álbă; álbe, cîlă; cîli 9
 álbă; álbe 11
 álbă; álbi, atbă; atbi 13
 atbă; atbe 14, 16, 37
 atbă; atbi 15, 38
 atbă, álbă; atbi 18
 [L] álbă; álbe 20
 álbă; álbi 21, 50–52, 59, 60
 álbă; álbe, álbă; álbi 24
 álbă; álbe 26, 30, 32, 36, 53
 [L] álbă; álbe 33
 álbă; álbi 39, 54, 55, 57
 [L] álbă; álbi 41
 atbă; atbi 56
 álbă 58
 – 44–49

MEGL.: atbă; atbe

HARTA 16. ÎNCĂRUNȚEȘTE, ind. prez., 3 sg. ‘il grisonne’ [80]

algi aște 2
 pérlu lo di l-algi aști 3
 algi aști, lo di-algi aști 4
 l-ișiră perl algi 5
 [σ] lo di l-algi aști pérlu 6
 acătă s-l-algi ască pérlu 7
 pérli s-algi escu, pérlu lo di s-algi aști 8
 la di l-algi aști cáplu, acătă di l-algi aști pérlu 9
 [σ] algi aști pérlu 10
 algi aște 11
 llo s-l-algi ască pérlu, acătă ~ ~ 12
 l-algi péru 13
 acătă s-l-algi ască pérli 14
 algi aști 15
 l-algi pérlu, algi aști ~ 16
 algi aști, [*] algi aști 17
 algi aști 18, 31, 52, 56
 acătă di l-algi aști pérlu 19

s-l'írără pérli 20
s-alg í péru, s-alg íră pérli 21
alg áști péru 22
l-alg í pépu 23
alg éști, acâță s-l-alg áscâ pépu 24
acâță di-alg áști péru 25
[L] alg áște 26
alg áști, acâțășl s-ti-alg éști 27
l-alg íră pérli 28
grivueáști 29
alg áște 30, 32, 34
s-alg áște péru, l-alg íră pérli 33
alg áște, lo di-alg áște 35
alg áște, grājuéscu pérli 36
[σ] alg áște 37
alg éști 38
alg áște, l-alg íră pérli, [σ] grijueáști 39
grivuneáști 40
pérli l-alg íră 41
l-alg íră pérli 42
alg í 43
alg éști, bărđi (perf. s.) 54
péru ma s-alg éști 58
? 1
– 44–51, 53, 55, 57, 59–61

MEGL.: ăl ți ăpsiví péru, ăl nălbí péru,
zacățó sã-ı si făcã péru ațb

HARTA 17. CĂRUNT, pl. 'grisonnant' [81]

cănút^U; núț, per^U nalbăstru 1
grivuién^U; -ién, grivuyén^U 2
grivuen^U; -én 3
mıstıcat^U; -căt 4
péstru; [ε] péștri 6
pérli nu l-ári ni alg i ni laı 7
álbu 8
cănút^U; -núț 9, 12, 24, 52
siv^U; sıy 11
măsticát^U; -căt, albăstru; -băștră 13
albéric, [V] bărsu; bărși 14
siv^U; sıı 15
mısticát^U; -căt, [σ] sıf^U, sıh 16
mısticát^U; -căt 17
cănút^U; -núț 18, 55
mısticát^U; -căt 19
lar^U; ları 20
cıl^U; cılı 21
cıl^U; cıl 22
griv^U; grıy 23
cănút^U; -núț, mıstıcat^U; -căt 25
perı alg 26
cu pérlu-álbu 27
griv^U 28
grıv^U; grıy 29
cănút; -núț 30
[σ] cãnút^U; -núț 31
grız^U 32

grıj^U; grıj 36
siv^U; sıv 38
grijumál^U; -mál 39
grıv^U; grıy, [*] grıveañ [pl.] 40
grız, pérli l-ári ~ 41
úti alg úti laı, métri 42
psaró 43
cănút; -núț, grıv^U 51
siv^U, grız^U, psarı 53
bard^U; barđ, [*] grız^U 54
măsticát; -căt 56
? 10, 33–35, 37, 58
– 5, 44–50, 57, 59–61

MEGL.: sıv; ~, sıvã; sıvi (f.)

HARTA 18. MĂ TUND, ind. prez., 1-2 sg. 'je
me fais couper les cheveux' [82]

mi túndu; ti túndâ 1,6, 8, 9, 11, 27, 31, 34, 40
mı túndu; ti túndâ 2, 3, 5, 10, 19
mı túndu; ti túndâ 4
mi túndu 7, 53
mı túndu; ti túndı 12
mi túngu; ti tunđ 13
mi túndu; ti túndã 14, 26
mi túndu; ti túnzã 15
mi túndu; ti túndã 16
mi túndu; ti túndã 17
mi túnd^U; ti túnd 18, 20, 24, 32, 35, 52, 54–57, 59
mı tund; ti tunđ 21
mı tund^U; ti tunđ 22, 23, 25
ın túndu pérlu 28
n-tál^U pérlu 29
mi tund; ti tunđ 30, 56
mı túndu; ti túndı 33
me túndu; ti tunđ 36
taı pérlu, mi tund^U; ti tunđã 37
mi tund^U; ti tunđ 38
ãn tal^U pérli 39
tal^U pérli, mi tund^U; ti tunđ 41
tal^U pérli 42
talı^U pérli; tal ~ 43
mi túndu, n-tal^U pérli 51
me tund^U; ti tunđã 58
– 44–49, 60, 61

MEGL.: mi tund; ti tunđ

HARTA 19. PURICE, pl. 'puce' [86]

púric^U; púriț 1–4, 6, 8–12, 18, 31, 50, 52
púrıc^U; púrıț 5, 23
púric^U; púriț 7
puríc^U; -rıț 13, 17
puríc; -rıț 14
prıc^U; prıțı 15
prıc^U; prıț 16
púrıc; púrıț 19, 20, 25

puríc; puríř 21, 37
 púricʷ; púriř 22
 púpicʷ; púpiř 24
 púricʷ; púriřǎ, purířǎ 26
 púricʷ; púriřǎ 27–29, 32, 33, 36, 39–41, 43, 49, 51
 púric; púriř 30
 púric; púriřǎ 34
 púricʷ; púriř, púrec; púreř 35
 puřcʷ; púriř 38
 púricʷ; púrić 42
 [σ] púricʷ 53
 púricʷ; púriř, [*] púrucʷ 54
 púricʷ; púriř, [*] púpucʷ, [**] puricʷ 55
 puříc; píř 56
 pǎříc; -riř 58
 – 44–48, 57, 59–61

MEGL.: púriři; púriř

HARTA 20. PĂDUCHE, pl. ‘pou’ [87]

pidúclʷ; -dúclʷi 1–3, 6, 7, 14, 15, 27, 31, 35, 51, 53
 pǐdúclʷ; -dúclʷi 4, 9, 11
 bǐdúkǐ; -dúkǐi 5
 bidúclʷ; -dúclʷi 8, 28, 32, 34, 40–42
 pǎdúclʷ; -dúclʷi 10
 bǐdúclʷ; -dúclʷi, [*] bidúclǐ; -dúclʷi 12
 bǎdúclʷ; -dúclʷ 13
 pidúclʷ; -dúclʷe 16
 bidúclʷ; -dúclʷi, [AL] -dúclʷ 17
 bidúclʷ; -dúclʷi 18, 49, 50, 52
 pǐdúclʷ; -dúclʷi 19
 bǐdúclʷ; -dúclʷ 20, 23, 25
 pǎdúclʷ; -dúclʷi, pidúclʷ; -dúclʷ 21, 22
 bidúclʷ; -dúclʷi, [*] pidúk; ~ 24
 pidúclʷ; -dúclʷ, pidúclʷ; -dúclʷi 26
 bǐdúclʷ; -dúclʷi 29
 pidúk; ~ 30
 bidúclʷ; -dúclʷi 33
 pidúclʷ; pǎdúclʷ; pǎdúclʷi 36
 bǎdúq; ~ 37
 bǎdúkʷ; -dúk 38
 pidúclʷ; -dúclʷ 39
 pidúclǐ; -dúclǐi 43
 bidúkʷ; -dúk 54
 bǎdúkʷ; -dúk, [*] bǎdúkǐ; -dúkǐă 55
 bǎdúkʷ; -dúk 56
 bidúkʷ; ~, [*] bǎdúclʷ 58
 – 44–48, 57, 59–61

MEGL.: pidúclʷ; -dúclʷ

HARTA 21. LINDINĂ, pl. ‘lente’ [88]

lǐndinǎ; lǐndiń, minćuřǐřǎ; -řǐře 1
 lǐndinǎ; lǐndiń 2, 29
 lǐndinǎ; lǐndiń 3
 minćuřǐřǎ; -řǐř 4
 lǐndinǎ; lǐndinǐ 5, 12

lǐndinǎ; lǐndiń, [*] lǐndinǐ 6
 lǐndinǎ; lǐndini 7, 17, 28
 lǐndinǎ; lǐndiń, [*] lǐndinǐ [pl.] 8
 lǐndinǎ; lǐndini 9
 lǐndinʷ; lǐndinǐ [n.] 10
 lǐndǐne; lǐndiń [f.] 11
 lǐntinǎ; lǐntiń 13, 18, 52
 lǐndin; lǐndiń [n.], [*] lǐndinǎ; lǐndiń 14
 lǐndinǐ; ~ [f.] 15
 lǐndinǎ; lǐndine 16
 lǐndinǎ; lǐndinǐ 19
 lǐntinǎ; lǐntiń 20
 lǐntinǐ; ~ [n.] 21
 lǐntinǐ; lǐntiń [n.] 22
 lǐntinǎ; lǐntinǐ 23
 lǐntinǎ, lǐntinǐ; lǐntiń 24
 lǐntinǎ; lǐntiń, minćúřǐ; ~ 25
 lǐndinǎ; lǐndine, lǐndinǐ 26
 lǐndinǐ; lǐndiń [m.] 27
 lǐntinǎ; lǐntine 30
 lǐndinǎ; lǐndini 31, 35, 43
 lǐndine; lǐndinǐ [f.] 32
 lǐndin; lǐndiń [m.] 34
 lǐnde; ~, lǐndene [f. pl.] 36
 lǐntǎnǎ; lǐntiń 38
 lǐndi; ~ [f.] 39
 lǐndinǎ; lǐndini, [*] lǐndiń [f.] 40
 lǐndinǎ; lǐndiń 41
 lǐndinʷ; lǐndiń [m.] 42, 49
 lǐndinǎ; lǐndiń 51
 [ε] lǐndǎ 53
 lǐnti; ~ 54
 lǐntǎnǎ; lǐntini 55, 56
 lǐntǎ; lǐnti 58
 ? 33, 37
 – 44–48, 50, 57, 59–61

MEGL.: lǐndin; lǐndiń [m.]

HARTA 22. PĂDUCHIOS, pl. ‘pouilleux’ [89]

piducʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 1, 3, 27, 31
 pidicʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 2
 pǐdicʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 4
 bǐdikʷósʷ; -kʷósʷǐ 5
 pidicʷʷósʷ; -cʷʷósʷ 6
 piducʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 7
 bidicʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 8
 piducʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 9
 piducʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 10
 pǐducʷʷósʷ; -cʷʷósʷ 11
 bǐducʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 12, 29
 bǎdǎcʷʷósʷ; -cʷʷósʷ 13
 piducʷʷósʷ; -cʷʷósʷ 14, 26
 pidicʷʷósʷ; -cʷʷósʷ 15
 pǐdicʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 16, 19
 biducʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 17
 bidicʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 18, 20
 pǎdicʷʷósʷ; -cʷʷósʷǐ 21

păducl'ós^U; -cl'ós 22
 bîdîcl'ós^U; -cl'ósî 23
 bîdîcl'ós^U; -cl'ósî, [*] pidikós^U; -kósî 24
 bîdîducl'ós^U; -cl'ósî 25
 biducl'ós^U; -cl'ósî 28, 33, 52
 pidikós^U; -kós 30
 biducl'ós^U; -cl'ós 32, 34, 40–42
 piducl'ós^U; -cl'ós 35, 36, 39
 [ε] plin cu bādúq 37
 bādúkós^U; -kós 38
 piducl'ós^U; -cl'ósî 43
 piducl'ós^U; -cl'ósî, [*] biducl'ós^U 51
 bidúkós^U; -kósî 54
 bidikós^U; -kós 55
 umplút cu bādúk 56
 – 44–50, 53, 57–61

MEGL.: piducl'ós^U; -cl'ós

HARTA 23. MĂTREĂȚĂ ‘les pellicules’ [91]

mătrăță 1, 2, 8, 10, 11
 mâtărăță 3
 mătărăță 4, 31
 mâtărăță 6
 mâtărăț [plt.] 7
 mătrăță 9
 pîturidă 12
 pej [pl.] 13, 14
 mûtrăță 15
 muturăță 16
 pârși 17
 mătărăță 18
 mătărăță, [*] mătrăță 19
 mătărăță 20, 23, 27
 mătărăță, cojî diŋ_{cap}^U 21
 mătărăță 22
 mătărăță, z boc 24
 mutărăță 25
 mătărăță 26
 pituridă 28
 pîturidă 29
 mătărăță 30, 36
 pituridă, -rîq [pl.], pituridă 32
 [ε] mătărăță 34
 [σ] pituridă 35
 [σ] pēturi [plt.] 37
 [ε] zbuc^U 38
 pituridă [pl.], -rîdă 39
 pituridă, -rîq [pl.] 40
 pituridă 41
 pituridă, [L] pituridă 42
 pituridă 43
 mătărăță 52
 pituridă 53, 54
 zbuh^U 55
 [*] z boc 58
 ? 33
 – 44–51, 56, 57, 59–61

MEGL.: práșă

HARTA 24. CHEL, pl. ‘chauve’ [92]

golu_{cap}^U; gólî_{cap}^U 4
 kusé; -seăt 6, 8
 kos^U; koșî 7
 ?, fără pēri_{cap}^U 9
 fără perî, [*] kîlēs^U; -lēs 11
 kēláv; -láván 13
 ăn cādúră pērlî, fără per 14
 l-cādúră pērlî, fur_{di} per 15
 fur_{perî} 16
 kîlēs^U; -lēs 17
 șutabéc^U; -beț 18
 șut^U; șuț 19
 bel^U; bel 20, 25
 spăn^U; spăn 21
 kiróz^U; -rós 22
 Ů cādú péppu diŋ_{cap}_{tut}^U 23
 șutabéc^U; -bēț, șut^U, [*] kirós; -rós 24
 kóse 26
 fără perî 27
 fâlâcrós^U; -crósî 28
 kélea î-armáse, áre kéle 30
 nu-ári pēri_{cap}^U 31
 falacró; -cráq 32, 36, 39, 40
 bilít^U; -lít 33
 fără perî 34
 éste cápu zdácúț 37
 qerós^U; -rós 38
 falacró 41, 42, 45, 47
 nu-ari pēri_{cap}^U, falacró 43
 nu-ari perî 44
 fără perî 49
 bel^U; bel, nu-ari perî 52
 gol^U 53
 qerós^U; -rós, [*] șut^U; șuț 54
 tulát^U; -lát 55
 cap_{bilít} 56
 kirós; -rós 58
 ? 1–3, 5, 10, 12, 29, 35
 – 46, 48, 50, 51, 57, 59–61

MEGL.: áre čalábínă gólă fără per

HARTA 25. MINTE ‘intelligence, jugeotte’ [93]

mîntî 1, 2, 9, 24, 27
 mînti 3, 4, 6–8, 15, 17, 18, 31, 38, 50, 52, 54–59
 mîntî 5, 10, 12, 19–21, 23, 25
 mînte 11, 13, 26, 30, 53
 mînte, [*] mîntî 16
 mînte [a.] 22
 mîndi 28, 29, 34, 35, 40–44, 46, 49, 60
 mînde 32, 33, 36
 mînte 37, 51
 mîndî 39
 – 14, 45, 48, 61

MEGL.: mínti

HARTA 26. FRUNTE, pl. [indic.] ‘front’ [94]

frîmti; frîmțî 1
 frământî; frământî 2
 frâmti; [ε] frâmțâ 3
 frâmti; [ε] frâmturî 4
 frâmti; ~ 5
 frâmti; frâmț 6
 frâmti; ~ 7, 8
 frâmti; frâmțâ 9
 frâmti; frâmțâ 10
 frământi; [ε] frâmturî, [k] frământe, [*] frământe 11
 frământi; ~ 12
 [L] frâmti; ~, [AL] frământe; ~ 13
 frământe; frâmțâ 14
 frâmti; frământî 15
 frământe; ~, [*] [ε] frământî 16
 frâmti; frământă 17
 frâmti; ~ 18, 20, 52
 frământi; frământâ 19, 31
 frâmti; frâmț 21
 frâmti; frâmț 22
 fpământe; fpământ 23
 fpământi; ~ 24
 frâmti; ~ 25
 frâmti 26
 frământî 27
 frîmti; ~ 28
 frământi; ~ 29
 frământe; frâmț 30
 frângere; frânđî 32
 [ε] frunde; frunđî 33
 [ε] frâmti; frâmțâ 34
 [ε] frâmti 35
 bálă; báli 36
 frâmtě/ă; frâmțe 37
 frământi; frâmț 38
 frâmti 39
 frâmti; ~, [*] [R] frâmtâ [sg.] 40
 bléfur^U; bléfuri [n.] 41
 bléfar^U; bléfare [n.] 42
 frâmti, frâmphe 51
 frâmtă; [ε] frământe, [*] frâmti 53
 frâmti; ~, [*] frâmț [pl.] 54
 fpâmti; fpământ 55
 frâmtănă, frâmtăn; frâmtăni, [*] frâmtă 56
 frâmtă; frâmti 58
 frâmti 59
 – 44–50, 57, 60, 61

MEGL.: frînti; frunț

HARTA 27. ÎNCREȚESC (FRUNTEA), ind. prez. [imit.] ‘je plisse (le front)’ [95]

sufrișescu frîmțea 1
 adún^U sufrântăálîli 2
 adún^U sufrântăálili 3
 sufrișescu 4, 19
 adún^U frâmțea súfri 6

adún^U (frâmțea) 7
 s-adúnâ frâmțea [refl., 3 sg.], ~, ~ súfri 8
 adún^U frâmțea 9, 31, 32, 39, 40
 adún^U frâmțea 11
 min^U frâmțea 12
 ȁ-adún^U súfri-súfri 13
 ti fițeșî cu súfre [perf. s., refl., 2 sg.] 14
 ȁ-adún^U 15
 sufrișescu 16, [σ] 35
 adún^U frâmțea 17
 u sufrășesc^U 18
 sufrișesc^U frântea 20
 adún^U frâmțea 21
 ȁ-adún^U fpământea 23
 sufpișesc^U 24
 sufrișesc^U 25
 sufrășesc^U 26
 ân și sufruseăști (frâmțea) 27
 adârî arăđ [3 sg.] 28
 sufrișesc 29
 sufrișesc 30
 sufrișesc^U, sufrișescu 36
 string frâmțea 37
 adún^U frâmțea 38, 52
 adún^U bléfurlu 41
 sufrișesc^U 51
 adún^U frâmtia 54
 adún^U, ~ súfppi-súfppi 55
 ĩ-adunátă frâmtăna 56
 ? 5, 10, 22, 33, 34, 42
 – 43–50, 53, 57–61

MEGL.: ămbrăccăví [perf. s., 3, sg.]

HARTA 28. TÂMPLĂ, pl. [indic.] ‘tempe’ [96]

órbul^U ȁócl'u; órg' il' ȁócl'i 1
 tămplă; tămplî 2
 tâmblá; tâmbli 3
 cáfcálă; cáfcáli 4
 ȁórbul^U ȁókĭu; ȁórg' ĩĭ ȁókĭi 5
 [ε] tímă; tímbi 6
 [ε] loc moáli, lóclu moáli di mădúu 8
 grupíci di la ȁócl'u; ~ 9
 [σ] ȁórbul^U ócl'u; órg' il' ócl'i 10
 mudulár^U; -láre 11
 stră ocl'^U 13
 mínte, [σ] tămplă; tămple 14
 mudulár^U; -láre 16
 tămpănă; tămpăn 18, 25
 tâmblá; tâmbli 19
 tămpănă; tămpăn 20
 mínti; mínt 21
 tămpănă; tămpănî 23
 tămpănă; tămpăni 24
 midulár^U 27
 cîói; cîuáli 28
 slăbĭnđă; ~ 29
 tămpănă; tămpăne 30, 37
 tămpănă; tămpiń 38, 55

mindulár^U; -lári 39
–, tu mādúu 40
míndi 43
támpānā; támpāni 52
támpānā; támpāni, [*] támpā^ǎ [sg.] 56
?, [*] tǐámpānā 58
? 7, 12, 15, 17, 22, 26, 31–36, 41, 42
– 44–51, 53, 57, 59–61

MEGL.: tímbā; tímbi, [*] uór^{bu} uócl^u

HARTA 29. OCHI, pl. [indic.] ‘œil’ [97]

uócl^u; uóclⁱ 1, 7, 9, 19
uócl^u; uóclⁱ 2
ócl^u; óclⁱ 3, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 15, 17, 26–29,
31–33, 35, 40, 41, 44–48, 51, 53, 60, 61
uók^{ju}; uók^{ji} 5
ócl^u; óclⁱ 10
ocl^(U); ocl^ǎ, [L] uócl^ǎ 13
[L] ócl^o; ócl^e 16
ocl^U; oclⁱ 18, 20, 21, 23, 25, 36, 49, 52
uocl^U, uócl^u; uóclⁱ 22
ocl^U; oclⁱ, [*] okⁱ; ~ 24
ok^h; ~ 30
ocl^U, ócl^u; uóclⁱ 34
oq; óq^{ji} 37
ok^U; ok 38, 54, 55
ocl^U, [L] ócl^u; oclⁱ 39
ócl^u; óclⁱ 42
ócl^u, óclⁱ; [*] oclⁱ 43
ok^U, óku; ok 56
ók^{ju}; óki, óclⁱ 58
ok^U; ok, [*] ocl^U; óclⁱ 59
– 50, 57

MEGL.: uócl^u; uóclⁱ

HARTA 30. (OCHI) NEGRU, pl. ‘(œil) noir’ [98]

lai^U; lai 1–4, 6, 7, 9, 10, 19, 21, 41–43, 49, 54, 55, 60
lay^U; lai, lay 5
lai^(U); lai 8, 13
lai^U; lai 11, 12, 15, 16, 18, 20, 22–26, 28, 29, 31,
32, 34, 35, 39, 40, 46, 47, 51, 52
lai; ~ 14, 30
lai; lai 17
lai^U; lai, [*] lai 27
láj^u; lai 33
láj^u; lai 36, 53
yai; ~ 37, 56
ťai^U; tai 38
lai^U 50
yāi [pl.] 58
lai^U; lai; lai 59
– 44, 45, 48, 57, 61

MEGL.: négru; négri

HARTA 31. (OCHI) ALBASTRU, pl. ‘(œil)
bleu’ [99]

nír^{lu}; nír^{li} 1–4, 6–9
nír^{lu}; nír^{li}, níryi 5
nír^{lu}; nír^{li} 10, 19
[σ] albástru, albástri 11
nír^{lu}; nír^{li}, nír^{li} 12
vínit^U; viniť 13
viniť; viniť 14
ačí^U; ačíť 15
siť^U; siť, [*]vínit^(U); viniť 16
uraní 17
milaniš^U; -niš 18
uraní^u; -ní 20
vínit^U; viniť 22
nazbást^{pu}, -bást^{pí} 23, 24
gér^U; gérť 25
di tu nūr^U 26
yālānós^U; -nóšⁱ, viniť^u; viniť 28
yālānós^U; -nóšⁱ 29
[ε] gér^{du}; gérđā 31
vínit^U; viniť, albástru 32
[ε] vínit^U; viniťⁱ 33
niruyāláz^U; -yālázⁱ 34
sut^U; suť, [R] yalané 36
vint; vintť 37
yalán^U; -lán 38, 39, 54
yālānós^U; -nóšⁱ 40
θalasi 41, 42
θalasi^u 43
gér^U [pl.] 52
vint; vintť, yalán^U; -lán 55
vínāt^U; vínātť 56
kartacáu [?] 58
? 27, 30, 35
– 44–51, 53, 57, 59–61

MEGL.: vínāt; vínātť

HARTA 32. VĀD, ind. prez., 1-2 sg. ‘je vois’ [101]

ved^U; veđ 1, 2, 9, 11, 12, 17–20, 22, 23, 25–29,
31–33, 35, 39–43, 46, 47, 49–52, 54, 55, 60, 61
vet^U; veť 3, 5–8
vīed^U; vīeđ 4
vet^U, [k] ved^U; veđ 10
ved^(U); veđ 13, 21, 37
vet; veť, [*] ved; veť 14
ved^(U); vez 15
ved^U; vez, [*] vet; ves 16
ved^U, ved; veđ 24
ved; vez/đ 30
ved; veđ 34, 57–59
ved^U, védu; veđ 36
ved^(U); veđ 38
vet^U; veť, [*] ved^U; veđ 53
ved, ved^U; veđ 56
– 44, 45, 48

MEGL.: ved; vez

HARTA 33. VĂZUI, ind. perf. s., 1-2 sg. ‘je vis’
[103]

viḑúĭ; -ḑúṣĭ 1-3, 7, 19, 25, 27–29, 31, 33, 34,
45–49, 52, 60, 61
viḑúĭ^U; -ḑúṣĭ 5, 9, 10
viḑúĭ^U; -ḑúṣ 4
viḑúĭ; -ḑúṣ 6, 8, 18, 26, 39–42, 44, 50, 53
viḑúĭ; -ḑúṣ 11, 14, 17, 30, 32, 35, 38
viz/ḑúĭ; -z/ḑúṣĭ 12
văḑúĭ; -ḑúṣ 13, 37, 43, 56
vizúĭ; -zúṣĭ 15, 16
viḑúĭ; -ḑúṣĭ 20
văḑúĭ; -ḑúṣĭ 21, 23
văḑúĭ; -ḑúṣ 22
vâḑúĭ; -ḑúṣĭ 24
vêḑúĭ; -ḑúṣĭ 36
viḑúĭ; -ḑúṣ 51
vêḑúĭ^U; -ḑúṣ 54
văḑúĭ; -ḑúṣĭ 55, 57, 59
– 58

MEGL.: vizúĭ; -zúṣ

HARTA 34. VOI VEDEA, ind. viitor, 1-2 sg. ‘je
verrai’ [106]

va z-ved^U; va z-veḑ 1, 2, 4, 9, 11, 17, 19, 23, 26,
27, 31, 35, 49, 51
va z-veṭ^U; va z-veṭ 3, 5-8
am^U z-veṭ^U; áĭĭ z-veṭ [?] 10
va ved^U; va veḑ 12, 18, 20, 25, 28, 33, 40-42, 52
va z-ved^U; va z-veḑ 13
u z-ved/t; u z-veṭ 14
va z-ved^U; va z-veṭ^U; va z-vez 15
va z-ved^U; va z-vez 16
vă z-ved^U; vă z-veḑ 21
va z-ved^U; va z-veḑ, ɔ s-u ved ‘o s-o văd’ 24
vaj ved^U; vaj veḑ 29, 32, 39, 46
va z-ved; va z-veḑ 30, 34
vă z-ved^U; vă z-veḑâ, vă z-veḑ 36
ɔ sê ved^U; ɔ sê veḑ 37
u z-ved; u z-veḑ 38, 56
va véḑ; va veḑ 43
u z-ved^U; u z-veḑ 54, 55
? 22, 58
– 44, 45, 47, 48, 50, 53, 57, 59–61

MEGL.: sã vîed; sã vîez

HARTA 35. OCHELARI ‘lunettes’ [114]

ýilĭĭ 1–3, 6, 8, 9, 11, 19, 26, 28, 31, 33, 34, 39–43
ilĭĭ 4
yilĭĭ, [*] ýilĭĭ 5
ýilĭĭ, ʉóclĭ di ~ 7
mătuýáĭĭ 10
ýilĭĭ, matuýáĭĭ 12
ǵ izlút 13
ǵuzlút 14

ǵ ilĭĭ, ~ di óclĭ 15
ǵ ilĭĭ 16
ýilĭur 17
matuýáĭĭ, ýilĭĭ di ocĭ 18
matuýáĭĭ 20
óclĭ di kĕlkĕ 21
?, kĕlkĕ 22
[σ] matuýáĭĭ 23
liýĭĭ 24
matuýáĭĭ, [*] ocĭ di liýĭĭĭ 25
matuýáĭĭ 27
matuýáĭĭ 29
ǵ usliúke 30
ýilĭĭ, mătuýéĭĭ 32
[ε] ýilĭĭ 35, 53
[V] matuýéĭĭ, [R] ýilĭe 36
ǵǵilĭĭ 37
ǵ usliúki 38
mătuýáĭĭ, liýĭĭ 52
ok [pl.], [R] matuýáĭĭ 54
ǵ isliúki 55
ǵ usliúk 56
ǵ uslíki 58
– 44–51, 57, 59–61

MEGL.: ɖaḑáĭĭ

HARTA 36. CAUT, ind. prez., 1-2 sg. ‘je cherche’
[115]

cáftu; cáftĭ 1, 2, 5, 10, 12, 28
cáftu; cáftâ 3, 4, 6–9, 11, 14, 15, 19, 29, 31, 34,
35, 40, 43
cáftu; cáftă, [*] cáftɔ [1 sg.] 16
cáftu; cáftă 17
alág^U; aláḑ 18, 20, 23–25, 52, 54, 55
cáftu; cáftă 26
cáftu; cáftâ 27
atág; atáḑ 30, 38
caft^U; caft, caftâ 32
cáftu; caft 33
cáftu; caft, [*]caft^U; caft 36
alág; aláḑ 37, 56
caft^U; cáftă 39
cāft^U; caft 41, 42
cáftu 51
ayág; ayáḑ 57, 59
– 13, 21, 22, 44–50, 53, 58, 60, 61

MEGL.: ʉubidés; -dés

HARTA 37. ORB, pl. ‘aveugle’ [117]

uórbu; uórgĭ 1, 2
ʉórbu; ʉórgĭ 3, 9, 12
órbu; órgĭ 4, 6–8, 11, 14, 15, 17, 27, 31, 43–47,
49, 53, 61
ʉórbu; ʉórgĭ, [*] órbu; órgĭ 5
órbu; órgĭ 10
órbu; órgĭ, kor^U; kor 11

órbo; órgę 16
 orb^ʉ; org 18, 20, 25, 52, 55
 ʉórbu; ʉorg, [k] ʉórgi 19
 ʉorb^ʉ, ʉorb; ʉorg 21
 kor^ʉ; korı 22
 oppb^ʉ; oppg 23
 opb^ʉ; opg, [*] kor^ʉ; korı 24
 gav^ʉ; gaý, órbu; órgi 28
 gav^ʉ; gaý 29, 32
 orb; org 30
 [L] órbu; org 33
 órbu; órgi, orb^ʉ [sg.] 34
 orb^ʉ; org, órbu; órgi 35
 órbu; órgi, [*] orb^ʉ; org 36
 [σ] orb^ʉ; org 37
 orb^ʉ; org 38, 41, 42
 [L] órbu; órgi 39
 [R] gav^ʉ; gaý 40
 órbu; órgi, gav^ʉ 51
 kor^ʉ; kor 54
 ořp; ořbi 58
 – 48, 50, 56, 57, 59, 60

 MEGL.: ʉorb; ~

 HARTA 38. CHIOR, pl. ‘borgne’ [119]

 ʉórbu dę-un^ʉ ʉóclu 2
 órbu dı-un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~ 3, 6, 27, 31
 órbu dı-un^ʉ ʉóclu ; órgi di cáti un^ʉ ʉóclu 4
 ʉórbu; ʉórgi, [*] órbu 5
 c-un^ʉ ʉóclu 7
 ʉórbu dı-un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~ 8
 ʉórbu dı-un^ʉ ʉóclu 9
 ʉórbu dı-un^ʉ ʉóclu; ʉórgi ~ ~ 12
 c-un^ʉ ʉóclu 11
 orb^ʉ; org^ʉ, c-un^ʉ ʉóclu véde 13
 órbu pi un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~, cu un^ʉ ʉóclu 14
 órbu dı-un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~ 15
 órbo dı-un^ʉ ʉóclu; órgę ~ ~ 16
 órbu cu-un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~ 17
 orb^ʉ dı-un^ʉ ʉóclu; org ~ ~ 18
 órbu dı-un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~ 19
 ʉorb^ʉ dı-un^ʉ ʉóclu; org ~ ~ 20
 kor^ʉ; korı 21, 26, 52
 kor^ʉ dı-un^ʉ ʉóclu 22
 kiopp^ʉ; kioppı 23
 védi c-un^ʉ ʉóclu, opb^ʉ c-un^ʉ ʉóclu 24
 orb^ʉ dı-un^ʉ ʉóclu 25
 órbu dı-un^ʉ ʉóclu, gav^ʉ ~ ~ 28
 gav^ʉ dı-un^ʉ ʉóclu; gaý ~ ~ 29
 çurúke dı-un^ʉ ok^ʉ 30
 gav^ʉ dı-un^ʉ ʉóclu 32
 dı-un^ʉ ʉóclu órbu; ~ ~ org 33
 [ε] [σ] órbu dı-un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~ 34
 [σ] órbu dı-un^ʉ ʉóclu; órgi ~ ~ 35

órbu di ún ʉóclu; órgi ~ ~, [*] orb^ʉ ~ ~ ; org ~ ~ 36
 çor; çorı 37
 orb^ʉ dı-un^ʉ ok^ʉ ; org ~ ~ 38
 nu veádi dı-un^ʉ ʉóclu, [σ] órbu ~ ~ ; órgi ~ ~ 39
 órbu di un ʉóclu, gav^ʉ ~ ~ 40
 únlu ʉóclu nu veáde 41
 cu un ʉóclu 42
 un ʉóclu ári 43
 cu un ʉóclu órbu 53
 dı-un^ʉ ok^ʉ kor^ʉ 54
 kor^ʉ; kor 55
 kor, çor; korı 58
 ? 1, 10
 – 44–51, 56, 57, 59–61

MEGL.: ʉorb dı ʉun ʉóclu; ʉorb cáti di ʉun^ʉ ʉóclu

HARTA 39. SAȘIU, pl. ‘louche’ [121]

încórnıç^ʉ; -córniț 1
 cu ʉócli ștâț 2
 străuc^ʉ; -clâț 3, 8
 strıuc^ʉ; -clâț 4
 ncórnıç^ʉ; ncórniț 5, 7
 çacár^ʉ; -cârı 6, 26, 27, 31
 anápuda [adv.] 10
 çacâr^ʉ; -cârı 11, 21, 22
 çacır^ʉ; -cırı 12
 perdalıç; -lıç 13
 çacár; ~, ʉócli strângı 14
 çacár; ~, cu ʉócli strângı 15
 çacár^ʉ; -cârı, [*] çacár [pl.] 16
 çacár; ~ 17
 çacár^ʉ; -cârı 18
 ncórnıç^ʉ; ncórniț 19
 ncórnıç^ʉ; ncórniț 20
 çacâpp^ʉ; -câppı 23
 çacâp^ʉ; -câpı 24
 ncórnıç^ʉ; ncórniț 25
 strıóclu; -ócli 28
 strâóclu; -ócli 29
 vângâr; ~ 30
 alıthur^ʉ; alıthurı 32, 40-42
 [σ] cu ʉócli sâțı 33
 mutreăști strâmb^ʉ 34
 alıthur; alıthurı 36
 [σ] çacár; -cârı 37
 çakâr^ʉ; -kâr 38
 lucsá, veádi ~, ncór^ʉ; ncórı 39
 mutreăști strımbu 44
 –, strımb^ʉ 45
 –, strımbu 47
 strâóclu; -ócli 51
 ncórnıç^ʉ; ncórniț 52
 çacár^ʉ 53
 çakâr^ʉ; -kâr 54
 çacár^ʉ; -cârı 55

çakârġ, vângârâş 58
? 35
– 43, 46, 48–50, 56, 57, 59–61

MEGL.: çacârlîjâ; -lîj

HARTA 40. ALBUL (OCHIULUI), pl. [indic.]
'le blanc (de l'œil)' [123]

albeâţâ 1,5
albeâţâ; -bêt 2, 8, 19, 23, 25, 51
albeâţâ; -beâţi 3, 15, 35
albeâţa di ócġu 4
albeâţâ; -bêt 6, 29, 40, 42
albeâţâ 7, 28, 43
albeâţa di Ũócġu 9, 10
albeâţâ; -beâţe 11
albeâţâ; -beâţi 12
albêtâ; -beâţi 13
aġbêtâ; -bête 14
albeâţâ; ~ 16, 17
albeâţâ; -beâţi 18
albeâţâ 20
albeâţâ; -bêtġi 21
albêtâ; -bêtġi 22
albeâţâ; -beâţi 24
[σ] albeâţâ; -beâţe 26
albeâţâ; [ε] -bêtġi 27
albeâţâ 30, 32
albeâţa di la ócġu 31
álblu di ócġu 33
albeâţâ, [L] -beâţġi 34
albeâţa di ócġu 36, 41
[ε] albêtâ 37
albjâţâ; -bêt 38
albeâţâ, ~ di ócġu; -beâţi 39
albeâţâ; - bêt 52
[σ] albjâţâ; -bêt 54
albêtâ 55
aġbjâţâ 58
– 44–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: albeâţâ; -bêt

HARTA 41. PUPILĂ, pl. [indic.] 'pupille' (de
l'œil)' [124]

mârdeâua [a.] di Ũócġu 1
mârdeâuă di Ũócġu; -deâle 2
videâlâ; -dél 3
mârdeâuă di ócġu; -deâli di ócġi 4
mârdeâuă di Ũókġu; -deâli 5
mârdeâu; -deâli 6
mârdeâoa [a.], mârdeáo; -deâli 7
Ũom, Ũómlu-a ócġuluj 8
Ũómlu di la Ũócġu, Ũomġ 9
mârdeâuă; -deâli 10

mârdeuă; -deâle 11
mârz/deâuă di la Ũócġu; -z/deâli 12
luínâ; -nín 13, 14, 38
om, ómul [a.] 15
mârz/oa di ócġu; -zeâle 16
mârdeu di ócġu; -deâli 17
luínâ; -nín 18, 52
mârdeâuă; -deâli, Ũómlu di ócġu 19
luína [a.] 20
[σ] bébâ; bébj 21, 22
luínâ; -nín, bébâ; bébe 23
luínâ; -nín 24
Ũomġ 25
ýilġi 28
mârdeâuă; -deâli 29
lîlâ; lîle 30
[σ] mârdeâuă; -deâli 31
[σ] [ε] mârdeáo; -délġ 32
mârġâ; -ġâli 35
mârdeáo; -deâle 36
bébzâ; bébze 37
murdeáo, -deâ; -deâli 39
ýilġi; -lġi 40
hândrâ; hândri 41-43
luínâ 54
bébâ; bébi, bébâ di ókyu; bébi ~ ~ 55
bebġ; bébe, [*]luínâ 58
? 26, 27, 33, 34
– 44–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: vidélâ; -dél

HARTA 42. ALBEAȚĂ, pl. 'taie (de l'œil)' [125]

pirdé [m.] 1
peâdâie; -dġi, pérdâ; pérdġi 2
pânzînâ 3
[σ] piâţâ pi ócġu; peâţi ~ ~ 4
peâdâ; -deâţ, [*] -deâđ [m.] 5
albeâţâ; -bêt, [σ] pânâ 6
pérdi [f.] 7
hlâmbură 8
pġrdé; -deâđ [m.] 9
[σ] pġrdé; -deâţ [m.] 10
pġrdée; -dġi 11
pġrdé; -deâţ [m.], peâţâ; peâţġi 12
pârdée; -dġi 13
pġrdéjâ; -dġi 14
pġrdée; -dġi 15
peâdâ; -dâzâ [n.] 16
pġrdé; ~ [f.] 17
teârâ 18
pânđâ; ~, [*] peâţâ 19
pânâ, până 20
ţġpâ albâ; ţġpi albġi 21
albêtâ; -bêtġi 22
steâuă 23
ţġpâ; ţġpi 24

pánã; páni 25
 pirdé [m.] 26
 [ɛ] pɛáji tu-ócl'u 27
 albɛátã 28
 pánã; páni 29
 pirdée; -dɛi 30
 pánã 32
 ?, [ɛ] [σ] pândã 33
 catarãhtu 36
 pɛrdã albã; pɛrde albe 37
 pândã; pândi 38
 pánã, ~ la ócl'u; páni 39
 pânãdã; -nãd 40
 [σ] pânã 41
 pânã 42
 pɛáji; peji, [*] tɛárã 52
 típã 54
 albɛátã; -bét 55
 tip [f.] 58
 ? 31, 34, 35
 – 43–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: plaşilã; -şili

HARTA 43. [MĂ UIT] CU COADA OCHIULUI
 [gest] ' [je regarde] du coin de l'œil' [126]

ca misomutrésu 1
 mutrésu cu árpa, pi sum_ócl'i 3
 mutrésu cu-albésli 4
 pi sum^l pɛána di uókũu 5
 cu pɛánili di ócl'i 6
 [σ] pi sum_ócl'i, ~ ~ ócl'u 7
 pi sum^l árpi, [k] [ɛ] pi sum_pɛáni 8
 pi sum_uócl'u 9
 na strãmbaluĩ 10
 nanãparte 11
 mutrésu strãmbu 12
 ca cu şãrɛtɛa, [σ] pi sum_pɛánili di ocl^l 13
 cu pɛnile di ócl'i 14
 ascumtã [adv.] 15
 pi sum ócl'o, [*] di-únã parte 16
 sum_pɛni 17
 cu cõádili di ocl', ca n-arãu 18
 pi sum^l pɛáni 19
 [σ] pi sum^l ocl^l 20
 di-únã partĩ 21
 cu pɛánili di ocl^l, n-arãu 23
 cu n-arãu, ppãlu 24
 cu pɛána di ocl^l 25
 sum ɛɛáne 26
 cu mãrdĩnli 28
 cu ɛɛána ócl'uluĩ, [σ] pi sum^l pɛáni 29
 [σ] [*] pi sum_pɛáni 31
 [ɛ] di tu plai^l 33
 pi sum ɛáni, [σ] pɛ-afurĩşaluĩ 35
 lucsédl^l [vb.], mutrésu di parte 36

mutrésu strãmt, ~ cu un oq 37
 cu pɛána di ok^l 38
 mutrésu lucsó 39
 mbrésu 40
 mãdrésu^l lucsó 41
 mutrɛásti strãmb^l [3 sg.] 42
 cu pɛánili di ocl^l, pi sum^l ~ ~ ~ 52
 pi sum_pɛnili di ok^l 54
 mutrɛşti sum^l ok, ~ cu pɛnili di ok^l [3 sg.] 55
 vɛdi vãngãr [3 sg.] 58
 ? 2, 22, 27, 30, 32, 34
 – 43–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: [σ] tista si pucãtã cu cõda di uócl'u la mini

HARTA 44. URDORI, sg. [indic.] 'chassies' [127]

ţãlpi 1, 4, 6, 8, 15
 ţãlpe; ţãlpã 2, 11
 ţãlki; ţãlpã 3, 31, 40
 ţãlpi; ţãlpã 5
 ţãlpi [sg.]; [σ] ţãlki 7
 ţãlki, [var.] ţãlpili [pla.] 9
 ţãlpi, [*] ţãlki; ţãlpã 12, 19
 ţãlpi [plt.] 13
 ţãtpe; ţãtpã 14
 ţãlpe, [*] ţãlpã [sg.] 16
 ţãlpi; ţãlpã 17
 ţãlpi; ţãlpã 18
 ţãlpi, ţãlpã; ţãlpã 20
 ţãlpi; ~ 21
 ţãlpi; ţãlpã 23
 ţãlpi; ţãlpã, [*] [ɛ] slep 24
 ţãrpi; ţãrpã 25
 ţãlpe [plt.] 26
 ţãlki 27
 ţãlki; ţãlpã 28
 ţãlki; ţãlcã 29
 [ɛ] pron [plt.] 30
 ţãlpe [pl.], ţãlk 32
 ţãlpã, [k] ţãlki; [σ] ţãlpã 34
 [σ] sãlki 35
 ţãlki, [*] ţãlk; ţãlpã 36
 [ɛ] şclep [sg.]; şclɛpi [pl.] [n.] 37
 ţãrpi; ţãrpã 38
 típã [sg.], tãcni [pl.], [σ] ţãlki; ţãlpi 39
 tímblĩ; tímblã 41
 tĩbli; tĩblã 42
 ţãlki; ţãlpã 51
 ţãrpi; ţãrpã 52
 tɛrpi; tɛrpe 54
 ţãlpi [plt.], [*] tɛlpi; tɛlpã 55
 [*] sclep 58
 ? 10, 22, 33
 – 43–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: gurɛlt; -rɛãlcã

HARTA 45. PLEOAPĂ, pl. [indic.] ‘paupière’
[128]

căpăke; -păk, căpăke di ʋóclʉ 1
căpăke, ~ di ɳsusʉ; căpăk 2
căpăki; -păk 3, 7
árpâ, árpa di óclʉ; árpî di óclî 4
căpăki; -păk 5
căpăka di óclʉ; căpăkli di óclî 6
căpăki; -păk 8
căpăki di ʋóclʉ; căpăk 9
[σ] căpăki; -păk 10
căpăke; -păk 11
căpăki di ʋóclʉ; căpăk 12
căpăkhă; -păk 13
căpăkě, ~ di óclʉ, căpăke 14
căpăki; -păk 15
cupăke di óclʉ; cupăk 16
căpăki di óclʉ; căpăki 17
căpăki di oclʉ; căpăk 18
căpăki; -păk 19
căpăke, ~ di oclʉ; căpăk 20
căpăki; -păk, [r.]căpăcă 21
căpăkě; -păk 22
ḑeánă; ḑeñî 23
căpăki, ~ di oclʉ; căpăk 24
căpăki, ~ di oclʉ; căpăk 25
cîpăki; -păk 28
kálî; keʹ 29
căpăke; -păk 30, 36
[σ] căpăki di óclʉ; căpăki 31
?, vléfarʉ 32
[ε] căpăki di óclʉ; căpăki 33
căpăke; -păk 36
căpăqă, căpăcă; -păq/č 37
[ε] căpăcʉ, căpăcu [a.] di okʉ; căpăṭîli 38
căpăki, ~ di óclʉ; căpăk 39
peáṭâ; peṭ 42
căpăcʉ di okhʉ, [*] peája [a.] di okʉ; pej di ok 55
[*] căpăcu-a óku 58

MEGL.: clipălă; -páli

HARTA 46. URCIOR (LA OCHI), pl. ‘orgelet’
[129]

f̄corʉ; f̄corî 1, 3–6, 9, 10, 16, 31
uh̄córʉ; [k] h̄córʉ; h̄córî 2
[σ] h̄córʉ; [ε] h̄córî 7
[σ] f̄corʉ; f̄corî 8
uh̄córʉ; -c̄oáre [n.] 11
smic̄ócʉ; -c̄ot̄, [*] sim̄ic̄ócʉ; -c̄ócuri [n.] 12
bişórʉ; -şóre [n.] 13
ūcórʉ; ūcóre [n.] 14
f̄corʉ; f̄cor 15
gărnúṭʉ pi óclʉ; gărnúṭ 17
bişórʉ; -şórî 18
uh̄córʉ; -c̄órî 19, 26
băiṭişórʉ; -şórî 20

corʉ; corî 21
ʋorqʉ; ʋorq 22
bişóppʉ; -şóppî 23
bişórʉ; -şórî 24
băiṭişórʉ; -şórî 25
arícʉ; aríc 27
arópunʉ, sufrândélʉ 28
gărnúşórʉ; -şórî 29
bibişórʉ; -şóre [n.] 30
criṭaráki 32, 41
criṭaráki, gărnúṭʉ; -núṭî [m.] 33
alícórʉ; -c̄órî 36
băşórʉ; -şóri [n.] 38
urbuşórʉ; -şórî; gărnúṭicʉ; -tíṭî 39
rópunʉ, criṭaráki 40
cliṭaráki 42
buişórʉ; -şórî 52
bişórʉ; -şóre [n.] 54
běşórʉ; -şórî; bişórʉ; -şópl̄ 55
[*] băşór 58
? 34, 35, 37
– 43–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: smăc̄óc; -c̄ot̄

HARTA 47. GEANĂ, pl. [indic.] ‘cil’ [130]

peánă di ʋóclʉ; peáni di ʋóclî 1
peánă di ʋóclʉ; peáni ~ ~ 2, 9
peánâ di óclʉ; peáni 3
peánâ di óclʉ; peáni di óclî 4, 6
peánă; peáni 5
[σ] peánâ; peáni 7, 31, 35
árpâ; árpî, [k] peánâ; peáni 8
peánă di ʋóclʉ; peń, [k] peáni 10
peánă; peáne 11
peánă di ʋóclʉ; peáni ~ ~ 12
peńi di oclʉ [pl.]; peńă 13
peńă; peńe 14
peáne di óclî [pl.]; peánâ 15
[σ] peánă di óclʉ; peáne 16
peńă di óclʉ; peńi di óclî 17
peánă; peáni 18
peánă di ʋóclʉ; peáni di óclî 19
peánă di oclʉ; peáni ~ ~ 20
peánă di oclʉ; peáni di oclʹ 21
peńă; peńi 22
peánă; peńi, [*] peáni 23
peáni di oclʉ [pl.], [*] peńi ~ ~ [pl.] 24
peáni di oclʉ; peáni ~ ~ 25
peánă; peáni 27
peánâ di óclʉ; peáni ~ ~ 28
peánâ; peáni 29
peánă; peńe, peńele [a.] di ok 30
peánă; peáne 32
peánă; peáne 34
peánă; peáne 36
piánă; peńi 38

peǎnǎ; peǎni 39, 45, 49, 51
 peǎnǎ; peǎni 40
 matučinurlu [a.]; -cǐnurǐ 41
 peǎnili [pla.] di óclu, peǎnǎ; peǎni 42
 peǎnǎ; peǎne, [*] peǎna [a.] di óclu 47
 peǎnǎ di ocl^u; peǎni di ocl 52
 péñǎ; péñi 53
 piǎnǎ; piǎne 54
 péñǎ di ok^u; péñi ~ ~ 55
 piǎnǎ di-ok/c; péñi, péni 58
 péñǎ; péni 59
 ? 26, 33, 37
 – 43, 44, 46, 48, 50, 56, 57, 60, 61

MEGL.: péru [a.] di la clipalǎ

HARTA 48. SPRÂNCEANǎ, pl. [indic.] ‘sourcil’
 [131]

sufrântǎuǎ; -teǎle 1
 sufrântǎuǎ; -teǎli 2, 5, 19, 25
 sufrântǎu^u; -teǎli 3, 9
 sufrântǎuǎ di óclu; -teǎli di ócli 4
 [L] sufrântǎuǎ, [AL] -teǎo; -teǎli 6
 sufrântǎo; -teǎli 7
 sufrântǎo; -teǎli 8
 sufrântǎuǎ; -teǎli 10
 sufrântǎuǎ; -teǎle 11
 deǎnǎ; deǎni 12
 sufrântǎo; teǎli 13
 sufrântǎo; teǎle 14
 sufrântǎoǎ; -teǎle 15
 sufrântǎoǎ; -teǎle 16
 sufrântǎo^o; -teǎli 17
 sufrântǎo; -teǎli 18
 sufrântǎo; -teǎle 20
 sufrântǎuǎ; -teǎli 21
 sufrântǎuǎ; -teǎli 22
 sufrântǎuǎ; -teǎli 23
 sufrântǎuǎ; -teǎli, [*] -teǎli 24
 sufrântǎuǎ; -teǎle 26
 frântǎo, -teǎu; -teǎli 27
 deǎnǎ; deǎni 28, 41, 44, 49
 deǎnǎ; deǎni 29
 sufrântǎo; -teǎle 30
 sufrântǎuǎ; -teǎli 31
 deǎnǎ; deǎne 32, 36
 g^udeǎnǎ; g^udeǎne, ⁿdeǎnǎ; ⁿdeǎne 33
 deǎnǎ; deǎni, [*] gǎni 34
 gǎnǎ; gǎni 35
 frântǎuǎ; -teǎle 37
 sufrântǎuǎ; -teǎli 38
 deǎnǎ; deǎni 39, 43
 deǎnǎ; deǎni 40
 gǎnǎ; gǎni 45, 47
 sufrântǎuǎ; -deǎni 50

gǎnǎ; gǎne, [*] deǎnǎ 51
 sufrântǎu; -teǎli 52
 frântǎle [pl.], [*] sfrântǎli [pl.] 53
 sufrântǎu; -teǎli 54
 sufrântǎu; -teǎli 55
 sufrântǎuǎ; -teǎli, [*] sufrântǎli 58
 gǎni [pl.] 61
 – 46, 48, 56, 57, 59, 60

MEGL.: zǎnǎ; zǎni

HARTA 49. LACRIMI, sg. ‘larmes’ [132]

lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 1, 15
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 2
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 4
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 5, 12, 19
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 6-8
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 9
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 10
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 11
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 13
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 14
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 16
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 17
 lǎcǎri; lǎcǎrǎ 18
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 20
 lǎcǎr [sg.]; lǎcǎrni, [ε] lǎcǎrmi 21
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 22
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 23
 lǎcǎri, [*] lǎcǎri; lǎcǎrmǎ 24
 lǎcǎrmi; lǎcǎrmǎ 25
 lǎcǎrmi, [ε] lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 26
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ, lǎcǎrmǎ 27
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 28
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 29
 lǎcǎrmǎ [sg.]; lǎcǎrmǎ, lǎcǎrme 30
 lǎcǎrmǎ [sg.]; lǎcǎrni, lǎcǎrni 31
 lǎcǎrme, lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 32
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 33
 lǎcǎrmi; lǎcǎrmǎ 35
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 36
 γǎcǎr [sg.]; γǎcǎrni 37
 lǎcǎrni [pl.] 38
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 39
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 40
 lǎcǎrni, [L] lǎcǎrni [pl.] 41
 lǎcǎri; lǎcǎr 42
 lǎcǎrni [pl.] 49
 lǎcǎrni [pl.] 51
 lǎcǎrni; lǎcǎrǎ 52
 lǎcǎrni; lǎcǎrǎ 54
 lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ 55
 lǎcǎr [sg.] 58
 lǎcǎrni [pl.] 59
 – 3, 34, 43–48, 50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: lǎcǎrni; lǎcǎrmǎ, lǎcǎrme

HARTA 50. PLÂNG, ind. prez., 1-2 sg. ‘je pleure’ [133]

plîngu; plîngî 1
plăngu; plândî 2
plăngu; plândî 3, 4, 6–9, 11, 31
plăngu; plândâ 5, 19
plîng^ŭ, [k] plîngu; plîngî 10
plîngu; plînz/dî 12
plăng^ŭ; plând 13
plăngu; plândi, [*] plândâ 14
plăngu; plândi 15
plăngo; plândă, [*] plândi 16
plăngu; plândâ 17
plăng^ŭ; plând 18, 20, 23–25, 52
plăng^ŭ, plăng, plăngu; plândâ 21
plăng^ŭ; plând 22, 50
plăngu; plândi 26, 46, 47
plăngu; plândi 27
plîngu; plîngî 28
plăngu; plândi 29, 34, 40, 60
plăng; plând 30, 37
plăng^ŭ; plândi 32, 33, 41, 49
plăng^ŭ; plângi 35
plăng^ŭ; plândi 36
plăng; plând 38
plăngu; plândi 39
plăng^ŭ; plâng 42
plăngu; plângi 51
plăng^ŭ; plând 54
plăng; plând 55
plăng^ŭ; plând, [*] p^hăng^ŭ, păng^ŭ 56
p^răng; p^rând 58
plăng^ŭ, plăng, [*] plăng; plând 59
– 43–45, 48, 53, 57, 61

MEGL.: plong; plond

HARTA 51. PLÂNSEI, ind. perf. s., 1-2 sg. ‘je pleurai’ [135]

plîmşu; -sêsî 1
plămşu; -sêsî 2, 9, 22
plâmşu; -sêsî 3, 7, 31
plâmşu; -sês 4
plâmşu; -sêsî 5
plâmşu; -sêsî 6
plâmşu; -sês, plânsêsî 8
plămşu; -sêsî 10
plâmşu; -sês 11, 14
plămşu; plămsîşî 12
plăms^ŭ; plănsês 13
plăms^ŭ, plâmşu; plănzês, plămsîş 15
plăms^o; plămsîş 16
plâmşu; plămsîş 17
plăms^ŭ; -sês 18
plăms^u, plâmşu; -sêsî 19
plăns^ŭ; plănsês 20
plăns^ŭ, plănsu; -sêsî 21

plăms^ŭ; plămsêsî 23, 25, 52
plăms^ŭ; plănsêsî, [*] plăns; -sês 24
plâmşu; -sês 26
plămsu; plânsêsî 27
plîmşu; plămsîşî 28
plîmşu; plămsîşî 29
plăms; -sês 30
plăns^ŭ; plănsîş 32
plăms^ŭ; [ε] plămsî [?] 33
plămsu; plămsîşî 34
plăms^u; plămsîş 35
plăms^ŭ, plămsu; plămsês, [*] plămseş 36
[ε] plăns; -sês 37
plăms^ŭ; -sês 38
plăms^ŭ; plămsîş 39
plămsu; plămsîş 40
plăms^ŭ; plămsîş 41
plăms^ŭ; plămsîş 42
plăms^ŭ 50
plămsu 53
plăms^ŭ; plănsêsî 54
plăms^ŭ; plămsêsî 55
– 43–49, 51, 56–61

MEGL.: plonş; plânsês

HARTA 52. URECHE, pl. ‘oreille’ [136]

urăcl^e; -rêclî 1
ŭurăcl^e; -rêclî 2
urăclî; -rêclî 3, 4, 6, 8, 28, 31, 34, 35, 40–42, 44, 49
ŭurăclî; -rêclî, [*] urăclî; -rêclî 5
urăcl^e, -răclî; -rêclî 7, 11
urăclî; -rêclî 9, 10, 12, 19, 29
urêclă; -rêcl 13
urêclă; -rêcl^e 14
urêclî; ~ 15
urêcl^e; ~, [*] urêcl^e; -rêclî 16
urăclî, -rêclî; -rêclî 17
urăclî; -rêcl 18, 52
urăclî; -rêcl 20, 25, 50
urêclă; -rêclî 21
urêcl^e; -rêcl 22
urêclî; -rêcl, [*] urăclî; -rêcl 23
urăclî; ~, [*] -rêclî [sg.] 24
urăclî; -rêcl^e 26, 27, 32, 36
urêcl^e; -rêcl 30
urăcl^e; -răcl 33
orêclă; -rêclî 37
urêclî; -rêcl, urêclî; -rêcl 38
[L] urăcl^e, [AL] urăclî; -rêclî 39
urăcl^e [sg.] 47
urăclî [sg.] 43, 45, 46
urăclî; -rêclî 51
urêclă; -rêclî 53
urêclî; -rêcl 54
urêclî; -rêcl 55

uréki, [*] upéke; urékye 56
uréki; -rék 58
urəclī [sg.] 61
– 48, 57, 59, 60

MEGL.: ʉurəclā; -rēclī

HARTA 53. CERCEL, pl. ‘boucle d’oreille’ [137]

miŋg úşʉ; -g úşʉ 1
miŋg úşʉ; -g úşʉ 2
miŋg úşʉ; -g úşʉ 3
miŋg úşʉ; -g úş 4, 17
miŋg úşʉ; -g úşʉ 5, 19
miŋg úşʉ; -g úş 6, 8
miŋg úşʉ; -g úş; -g úşi [n.] 7
miŋg úşʉ; -g úş; -g úşi [n.] 9
miŋg úşʉ; -g úşi [n.] 10
miŋg úşʉ; -g úşe [n.] 11
veári; verʉ [f.] 12, 20, 29
véřă; véřă; ver [f.] 13
miŋg úşă; -g úşe [f.] 14
miŋg úşʉ; -g úşi [n.] 15
meŋg úşʉ; -g úş 16
veără; veări, véři 18
miŋg úşă; -g úşʉ, [*] véřă; véři 21
măŋg úşă; -g úşi 22
véři; vepʉ [f.] 23
vépâ; vepʉ [f.] 24
veári; véři [f.] 25
miŋg úşʉ; -g úşʉ 26
veári; verʉ [f.] 28, 39, 42, 52
vére; ver [f.] 30
miŋg úşʉ; -g úşi [n.], -g úş [m.] 31
veără; verʉ [f.] 32
[ɛ] scularákʉ; -râk [f.] 33
[σ] veári; ~ [ʔ] 35
veără; verʉ [f.], [*] veäre 36
véřă; véře 37
véři; ver [f.] 38
veără; verʉ [f.] 40
veără; veări 41
verʉ [pl.] 46
véři [pl.] 49
veári [sg.] 51
véřă; verʉ [f.] 54
véři, véři; verʉ [f.] 55
véřă; verʉ 58
– 27, 34, 43–45, 47, 48, 50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: miŋg úşă; -g úşi

HARTA 54. AUD, ind. prez., 1-2 sg. ‘j’entends’ [138]

ávdu; ávdʉ 1, 2, 5, 10, 28
ávdu; ávdâ 3, 4, 6–9, 11, 14, 17, 19, 26, 29, 31,
34–36, 39, 40, 49, 51, 53, 60
ávdu; ávz/dâ 12

avdʉ; avdâ 13
avdʉ; ávzâ 15, 16
avdʉ; avd 18, 20, 21, 23–25, 32, 37, 38, 41, 42,
50, 52, 54–56
ávdu; avd 22
avdʉ, [*] avd; avd 30, 58
avd; ávdâ 59
– 33, 43–48, 57, 61

MEGL.: ʉud; ʉuz

HARTA 55. AUZII, ind. perf. s., 1-2 sg. ‘j’entendis’ [140]

avđi; -đi 1, 28
avđai; -đâ 2, 3, 7, 9, 19, 31, 33, 34, 51, 60
avđaiʉ; -đâ 4
avđiʉ; -đâ 5
avđai; -đâ 6, 8, 32, 39–41, 46, 47
avđaiʉ; -đâ 10
avđai; -đâ 11, 21
avz/dai; -z/dâ 12
avđai; -đâ 13, 14, 17, 30, 58
avzai; -zâ 15
avzi; -zi, [*] avzâ [1 sg.] 16
avđai; đâ 18, 38
avđai; -đâ 20, 23, 37
avđai; -đâ 22, 26, 35, 36, 42, 43, 49
avđai; -đâ 24, 25, 27, 50
avz/dai; -z/dâ 29
avđai; đâ 52, 54, 55, 59
– 44, 45, 48, 53, 56, 57, 61

MEGL.: ʉuzoi; -zoi

HARTA 56. SURD, pl. ‘sourd’ [142]

súrdu; súrdʉ 1, 2, 5
súrdu; súrdâ 3, 7–9, 11, 14, 17, 19, 27, 31, 53
súrdu; súrdâ 4
súrdu; súrt, [*] súrdâ 6
súrdu; súrdʉ, cufʉ; cufʉ 10
cufʉ; cufʉ 12, 52
surdʉ; surd 13
súrdu; súrzâ 15
súrdo; súrzâ, [*] súrdo [sg.] 16
surdʉ; surd 18, 20, 22, 23, 25, 30, 35, 41, 42, 54
surd, súrdu; surd 21
supdʉ; supd 24
[L] súrdu; súrdâ 26
cufʉ; cuh 28, 29, 32, 34, 36, 39, 40
súrdu; surd 33
surd; surd 37, 58
surd; surd, [*] surdʉ [sg.] 38
súrdu 43, 61
cufʉ 44
cuf 45, 47
súrdu, [*] şúrdu 49
súrdu, cufʉ 51

suřd^u; suřđ 55
surd 59
– 46, 48, 50, 56, 57, 60

MEGL.: surd; surđ

HARTA 57. FAȚĂ, pl. [indic.] ‘visage’ [145]

prósup^u, prósup 1
prósup^u; prósupi 2, 9, 12
[σ] prósup^u; prósupi 3
prósup^u; prósupi 4, 6
prósup^u; prósupi 5, 10, 19
prósup^u 7
prósup^u; [ε] prósupi 8
prósupă; prósupē 11
suráte; -răt, prósată; prósăti 13
prósupă; prósupē 14
prósupă; prósupi 15
făță; făte 16, 53
[σ] prósupă; prósupi 17
suráti; -răt 18
prósūp^u; prósiṗi 20
surátă; -răt 21
surátă; -rátī 22
făță; făți 23
făță; făți, [*] făță; făť 24
prósiṗ^u; prósiṗi 25
făță; [ε] făť 26, 32
făță 27, 44, 45, 47, 61
făță 31, 49, 51
făť; făte 33
făť; făti 34
făță; [ε] făti 35
gruń^u, [ε] grúnurĭ, [*] făță; [ε] făti 36
bazarétă; -rét 37
prósup; prósupi 38
făță; făť 39
făță; făť 40
făță; făť 41
făță; făťurĭ 42
surátĭ; -răt 52
suřáti 54
supáti, suyáti; supăt 55
supátī 56
făță; făti, [*] suráti 58
prósup^u 59
? 30
– 28, 29, 43, 46, 48, 50, 57, 60

MEGL.: ũubráz; -bráze

HARTA 58. OBRAZ, pl. [indic.] ‘joue’ [146]

făță; ~ 1, 2, 11
făță; ~ 3, 8, 9, 31
făță; făti 4, 6
făță; făti 5
făță; făti, făť 7
făță; făť 10, 21
făță; făti, făť 12
făță; făť 13, 14

făță; făti 15
făť; făte 16
făť; făti 17, 52
făță; făte 18, 30, 37, 38, 54, 55
făță; făť, [k] făță [pl.] 19
făť, făť; făti, făť 20
făță; făti 22, 25
făť; făti 23, 24
făță; [ε] făte, [*] făť 26
făță 27, 43-45, 49, 53, 59
făță; făť 28, 29
făță; ? 32
făť; făte 33
făță 34
făță; [ε] făti 35
făță; făť, ġumitáte di făță; -tăt ~ ~ 36
făță; făť 39
únă párti di făță; dáu pářtă ~ ~ 40
dĭsa di făță, únă făță 41
făță; făťurĭ 42
făť 47, 50, 51, 61
făță nastănga, ~ nandřeapta 58
– 46, 48, 56, 57, 60

MEGL.: făță; făti

HARTA 59. BUCA OBRAZULUI, pl. [indic.]
‘joue’ [147]

búcă di făť; buť ~ ~ 1
búcă; buť 2
búcă; buť 3, 4, 6, 7, 9
[σ] búcă di făť; buť ~ ~ 5
[ε] búcă; búti 8
búcă di făť; buť ~ ~, búcă di prósup^u 10
făță; ~ 11
bulćĭă; -ćĭ 13
bulćĭă; -ćĭe 14
bulćĭ; -ćĭ 18, 54, 55
búcă; buť, búti 19
bulćĭ; -ćĭ 20
bulćĭ; -ćĭ 21-25, 58
búcă; [ε] búti, [k] buť 31
[ε] búcă; buć 35
mbulćĭe; -ćĭ 37
mbulćĭe; -ćĭ 38
búcă; búti 39
búcă; buť, búcă di făță; buť ~ ~ 40
búcă; buť 41, 51
búcă; buć 42
[ε] fálcă; fált 52
? 12, 15-17, 26, 28-30, 32-34, 36
– 27, 43-50, 53, 56, 57, 59-61

MEGL.: fálcă; fótť

HARTA 60. UMĂRUL OBRAZULUI, pl.
[indic.] ‘pommette’ [148]

mer^u; meăre 1
mer^u di făť; meări ~ ~ 2, 5, 10, 19, 25

mer^U; meări 3, 7
 mer_{di} fătă; meări ~ ~ 4
 mérlu [a.] di fătă; mearli [a.] ~ ~ 6
 mer^U; meări 8, 9, 39
 [σ] mérlu [a.] di fătă; mearıli [a.] ~ ~ 11
 mer^U (di fătă); meări (~ ~) 12
 méru [a.] di fătă; dăuli méri di făt 13
 [σ] mer, ~ di fătă; mére di fătă 14
 mer^U di fătă; méri ~ ~ 15
 mer di fătă; mére ~ ~ 16
 mer^U di fătă; méri ~ ~ 17
 mer^U di fătă; meări ~ ~ 18, 40
 mer^U de fătă; meare ~ ~ 20
 méru [a.] di fătă; meări ~ ~ 21
 mer^U di fătă; méri ~ ~ 22
 mépu [a.] di fătă, mep^U ~ ~; meapi ~ ~ 23
 mep^U di fătă; mépi, [*] meări 24
 mer^U di fătă; meări ~ ~ 28, 40, 51, 52
 [σ] mer^U di fătă; meări ~ ~ 29
 mer_{di} fătă; méri ~ ~ 30, 37
 mer^U; meări, mérlu [a.] di fătă; meări ~ ~ 31
 mer^U di fătă; meare ~ ~ 32
 [σ] mer^U; meare, ~ di fătă 36
 mer^U di fătă; méri ~ ~ 38
 máyul^U; máyuli [n.] 41
 máyul^U 42
 méru [a.] 53
 mer^U di fătă; méri ~ ~ 54
 mep^U di fătă; mépi ~ ~ 55
 ?, méru [a.] di fătă 58
 ? 26, 33–35
 – 27, 43–50, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 61. (OM) PALID, pl. ‘(homme) pâle’ [149]

gálbín^U la fătă 1
 gálbín^U; gálg ín 2, 6, 16, 18, 24, 28, 31, 32, 40, 52
 gálbín^U; gálbín 3
 gálbín^U; gálg ín 4, 5, 10
 gálbín^U, sálbit^U 7
 gálbín^U; gálbín, [k] gálg ín 8
 [σ] gálbín^U; gálg ín 9
 gálbín^U; gálg ín 11, 17
 gálbín^U; gálbín 12, 23, 25, 29
 gáfbăn^U, gáfbîn; gálg ín, gálgîn 13
 gálbín; gálg ín 14
 gáfbín^U; gálg ín 15
 gálbín^U; gálg ín, gálbínós^U; -nóşl 19
 gálbén^U; gálg ín 20
 gálbín; gálg ín 21
 gálbín^U; gálg ín 22
 álbu 26
 gálbín; gálbínl 30
 gálbín^U; gálbín 33, 39, 41, 42, 54
 gálbín; gálbín 34
 gálbín, gálbín^U; gálbín 35
 gálbín^U; gálbín, gálbín 36
 gálbănít; -níţ 37

gálbăn^U; gálbín 38
 gálbín^U 51
 gálbínít^U; -níţ 55
 gálbănít^U; -níţ 58
 – 27, 43–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: gáfbín; gáfbîn

HARTA 62. COŞ (PE OBRAZ), pl. [gest]
 ‘bouton (au visage)’ [150]

arópan^U; arópani 1
 arópan^U; arópani 2, 7, 19
 gârnuţél^U; -ţáli, arópan^U; arópani 3
 rópan^U; rópani 4
 [σ] arópan^U; arópani 5
 rópan^U; rópani 6
 gârnúţ^U; -núţâ 8
 bişít [pl.], aráúo 9
 gârnúţ^U; -núţâ 10
 [σ] gârnúţ^U; -núţâ 11
 rópan^U; rópani, [*] arópan^U; arópani 12
 gârâţ^U; -râţâ 13
 grântu; grântă 14
 gârnúţ^U; -núţâ 15
 gârnúţ^U; -núţâ 16, 26
 gârnúţ^U; -núţâ 17
 puníi; -níi 18, 52
 [σ] grăţ^U nic^U; grăţâ níi 20
 grăţ^U; grăţâ 21
 grăţ^U; grăţi 22
 pópobănă; pópobani 23
 póbanâ; póbani, puníi; -níi 24
 puníi; -níi 25
 arópun^U; arópuni 28
 arópun^U; arópuni 29
 gârúţ; -rúţâ 30
 gârnúţ^U; -núţâ 31, 35, 40, 42, 51
 gârnúţ^U (tu fătă); -núţâ 32
 [σ] gârnáţ^U; -náţl [m.] 33
 rópuru; rópurl, róपुरi 36
 grăţ; grăţi 37
 puníi; -níi 38, 54
 blúndâ 41
 púčără; púčeri 55
 gârâţ; ~ [m.], [*] puníie; -níi 58
 ? 34
 – 27, 39, 43–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: gârnúţ; -núţi

HARTA 63. PISTRUI, pl. ‘tache de rousseur’ [151]

pécănă; pécnę 1
 pícnă; pícnî 2
 pécnâ; pécnî 3, 6, 8
 [σ] kípitâ; kípiti 4
 pécnă 5
 dâmcâ; dâmkî 7
 kípitâ; kípiti 9

[σ] pícñă; pícni 10
 pícñă; pícne 11
 péhnă, [*] pécnă 12
 [σ] kípîță; kípiti 13
 précnă; préčne, [*] préčni 14
 péhnă, kípîță; kípiti 15
 brujduvíță; -víțe, [*] kípîță; kípiti 16
 [σ] pícñă; pícni 17
 pícñă; pícni 18
 pícñă; pícni 19
 kípîță; kípiti 20
 píclă; píclî 22
 kípăță; kípîți 23
 pétic^U; pētîți 24
 píçă; piț 25
 [*] pitârîță; -ríțe 26
 pécnă; péčni 28, 41
 pícñă; pícni 29
 sem; sême 30
 pípcă; pípké 32
 pécană 36
 kícută; kícuti 38
 [σ] pécnă; péčni 39
 précnă; préčni 40
 pícñă 42
 pécnă; péčni 51
 píki [pl.] 52
 kícută; kícuti 54
 píçă láiă; píki lái 55
 sem; sêmi, pic; píki [f.] 58
 ? 21, 31, 33–35, 37
 – 27, 43–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: –

HARTA 64. ZBÂRCITURI (PE OBRAZ), sg.
 ‘rides’ [152]

súfrę; súfră 1
 súfri; súfră 2
 [σ] súfri; súfră 3
 súfri; súfră 4, 6, 8, 29, 31, 40
 súfri; súfră 5, 10, 12, 19, 20, 22, 25
 súfri [pl.] 7
 [σ] súfri; súfră 9
 sófrę; sófră 11
 súfřri; súfřră 13
 súfre; súfră 14, 26, 30, 32
 súfrę; súfră 15
 súfre; súfră, [*] súfră 16
 súfri; súfră 17, 52, 54, 59
 súfri; súfră 18
 súfppi; súfpă 23
 súfpi-súfpi [adv.] 24
 zărurî; zări, súfri; súfrî 28
 súfre, súfrăle [a.]; súfră 36
 súfri 39
 súfari; súfără 38
 zărî; zări 41, 42
 súfri; súfpă 55

rúdă; rúdi 58
 ? 21, 33–35, 37
 – 27, 43–51, 53, 56, 57, 60–61

MEGL.: brăccăv; ~ [adj.]

HARTA 65. NAS, pl. [indic] ‘nez’ [153]

nári; nărî 1, 3, 6, 8, 9, 18, 28, 29, 31, 34, 35,
 39–42, 45–47, 51, 52
 náre; nărî 2, 11, 20, 33, 44
 nári; nărî 4, 5, 10, 12, 19, 21, 22, 25, 27
 nári; nărî 7
 náre; năr 13
 năr [pl.] 14
 nári; năr 15
 náre; năr, [L] năr^í, [*] năr 16
 nári; năr 17
 náppi; nápp^í, nápp 23
 nápi; nărî 24
 náre; nărî 26, 32, 49
 náre; năr 30, 53
 náre; nărî, [*] nărî 36
 nără, nărî; năr 37
 nári; năr 38
 náre 43
 náre 50
 nári; nărî 54
 nără; năr 55
 nără; năr 58
 nári 59–61
 – 48, 56, 57

MEGL.: nas; násur

HARTA 66. NARĂ, pl. [indic] ‘narine’ [154]

gúvă di nári; gúvi ~ ~ 1
 gúvă di nári; gúvi ~ ~ 2, 12, 19
 gúvă di nári; gúvi ~ ~ 3, 4, 7–9, 17, 29, 39, 40
 gúvă di nári; gúvi di nărî 5, 10, 21, 22, 25
 gúvă di nári; gúvi di nărî 6, 52
 gúvă di náre; gúve ~ ~ 11
 gúvă di nári; gúvi di năr 13
 náre; năr 14
 gúvă di náre; gúve ~ ~ 15
 gúvă di náre; gúve ~ ~ 16, 30
 gúvă di nári; gúvi ~ ~ 18
 gúvă di náre; gúvi di nărî 20
 [σ] gúvă di náppi; gúvi di náppî 23
 gúvă di nápi; gúvi di nărî 24
 [*] gúvă tu nărî 26
 gúvă; gúvi 28
 nărî [pl.] 31
 gúvă di náre; gúve ~ ~ 32
 [σ] gúvă di nári; gúvi di nărî 34
 gúvă di náre; gúve ~ ~, gúvili [a.] ~ ~ 36
 gúvă di nără; gúve ~ ~ 37
 gúvă di nári; gúve ~ ~, gúvi di năr 38

gúva [a.] áli nári, gúvâ; gúvi 41
 gúvâ; gúvi, gúvili [pla.] áli nári 42
 gúvâ di nári; dávli gúvi di nârî 54
 gúvili [pla.] di nâp, gúvâ; gúvi 55
 gúvâ; gúve 58
 ? 33, 35
 – 27, 43–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: [ε] nōri; nor

HARTA 67. (ÎI) CURGE (NASUL), ind. prez.,
 3 sg. [gest] ‘il lui coule le nez’ [155]

îl' cūrâ nārli 1
 îl' cūrâ nārēa 2, 10
 cūrâ nārli 3, 4
 l'-cūrâ nārēa 5, 11
 nārli l'-cūrâ 6
 îl' cūrâ nārēa 7
 cūrâ micsi 8, 9
 îl' cūrâ nārli 12
 nārli n-cūrâ 13
 n-cūrâ nārli 14
 cūrâ nārēa 15, 32, 33
 cūrâ muț, [*] ~ muțî 16
 nārēa țâ cūrâ 17
 ân cūrâ nārâ [pla.] 18
 l'-cūrâ nārli 19
 cūrâ múțâl', cūrâ nārâ [pla.] 20
 cūrâ múțl'ă 21
 cūrâ múțl'ē 22
 cúpă nâpă [pla.] 23
 âl' cūrâ nâpă [pla.] 24
 cūrâ nârâ [pla.] 25
 n-cūrâ nārēa 26, 30
 cūrî nírlu 28
 l'-cūrâ nírlu, îl' cūrâ nārli 29
 l'-cūrâ nārli 31
 l'-cūrâ dit nârî 34
 [σ] l'-cūrâ nārli 35
 l'-cūrâ níru [neart.], ~ ~ nírlu 36
 [σ] cūrâ nārli [pla.] 37
 s-cūrâ nara [s-‘îti’] 38
 cūrâ nírlu, ~ nírlu 39
 cūrâ nārēa 40, 42
 cūrâ múțâl' 52
 [σ] cūrâ nârâ [pla.] 53
 fúđi muț dit nârî 54
 cúpă mútyă 55
 cúpă ápă di nâr, cūrâ níru 58
 – 27, 43–51, 56, 57, 59–61

MEGL.: âl' cūrâ múcu

HARTA 68. BATISTĂ, pl. [indic.] ‘mouchoir’ [156]

pațetă; -țete, [σ] distiméli 1
 distiméli; -mél 2
 distiméli; -mei 3

distiméli; -mél 4, 6-9, 31
 distiméli; -mei, [*]-mél 5
 distiméli (di nári); -mél (~ ~) 10
 șimie; -mii 11
 mândiláki; -lák 12
 cêvrâ; cêvri 13
 cêvrâ; cêvre 14
 petică di nári, șámie (di nārē); șámii (~ ~) 15
 petică; petic, petică di nārē 16
 șamí, [k] șimí di nári 17
 șamii; -mii (ti nári) 18
 dîștiméli; -mél 19
 șámii; -mii 20
 șámie; -mii 21
 șámii; -mii 22-25
 șirvéte; -vét, [V] petică 26
 mîndilă; -díl, pōși; pōșî 28
 pōși; pōșî 29
 șamie di mănă; șamii ~ ~ 30
 mândilă di nārē; -díl ~ ~, [*] -díl 32
 mândilă; -díl 33
 mândilă; -dili 35
 pihîță, ~ di nári [neart.]; -hîț, [*] -hîțe 36
 șamii; -mii 37
 șamică (di nâr); -miț (~ ~) 38
 mindilă; -dili 39
 pihîță; -hîț 41
 mandiláki; -lák 42
 șamii; -mii 52
 șamică ti nârî; -miț 54
 șamică; -miț 55
 șamija [a.]; -méli [a.] 58
 – 27, 43–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: șârvetă; -véti

HARTA 69. MIROS, ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je
 sens’ [157]

ańurđescu; -đești 1, 10
 ańurđescu; -đești 2
 ańurđescu; -đeștâ 3, 4, 7–9
 ńurđescu, [*] ańurđescu; -đești 5
 ańurđescu, [*] ańurđescu; -đeștâ 6
 ańurđescu; -đeșci 11
 ańurđ/zescu; -đ/zęști, [*] arunđ/zescu 12
 ańurđesc^U; -đeșt 13
 ańurđescu; -đeșci 14
 ańurzescu; -zęște 15
 ańurzescu; -zęșce, [*] ańurzesc^U; -zęști 16
 arunđescu, [*] arunzescu; -đeșci 17
 ańurđesc^U; -đeștî 18, 20, 52
 arunđescu; -đești 19
 l'au vōáhă 21
 l'au vōáhă; l'ei ~ 22
 ańurđesc^U; -đeștî 24
 anurđesc^U; -đeș(tî, [*] ańurđesc^U; -đeștî 25
 ańurzescu; -zęști, [*] ańurđescu 26
 ańurzescu; -zęști 27, 39

arnúzescu; -zēști 28
 arnuḍ/zescu; -ḍ/zēști 29
 ańurḍesc; -ḍēšt 30
 ańurḍescu; -ḍēštâ 31
 ańurḍescʷ; -ḍēštʷ 32
 arnuḍescu; -ḍēštʷ 33
 ańurḍâscu; -ḍâști, [*] ańurḍescu 34
 [σ] ańurzescu; -zēști 35
 arńurzescu; -zēști, [*] arńurzescʷ; -zēštʷ 36
 ǰau vohã; ǰaj ~ 37
 ǰau ńurizmã 38
 arńurzescu 40
 arunḍescʷ; -ḍēštʷ 41
 arnuzéstʷ; -zēštʷ 42
 arunḍeâști [3 sg.] 44
 arńuzeâști [3 sg.] 45
 ańurzeâști [3 sg.] 47
 ańurḍí [perf. s., 3 sg.] 49
 arnuzescʷ, [*] arnuḡ/ḍescu; -ḡ/zéstʷ 51
 ańurzescu 53
 ańurḍéstʷ; -ḍēštʷ 54, 55
 ǰau vohã; ǰaj ~ 58

MEGL.: mirusés; -sés

HARTA 70. VOMEZ, ind. prez., 1–3 sg. ‘je vomis’ [161]

vomʷ; voń; vuámę 1
 vomʷ; voń; vqámǰ 2, 19, 21–25, 29
 vomʷ; voń; vqámi 3, 4, 35, 40, 55
 vʷomʷ; vʷoń; vqámã 5
 vomʷ; voń; vqámi 6, 31
 vom; voń; vqámi 7, 8, 18, 34, 42, 51, 52
 vomʷ; voń; vqámi 9
 vomʷ; voń; vuámǰ 10
 vom; voń; vqámę 11, 41
 vʷomʷ; vʷoń; vqámǰ 12
 vomʷ; voń; vqómi 13
 vom; voń; vqóme 14
 vom; voń; vqáme 15, 33
 vomʷ; voń; vqáme 16
 vomʷ; voń; vqómi 17, 38
 vʷomʷ; vʷoń; vqámę 20
 vomʷ; voń; vqóme 26, 27
 vomʷ; voń; vuámǰ 28
 vom; voń; vqóme 30
 vomʷ; voń; vqáme, [*] avómʷ 32
 vomʷ; voń; vqáme 36
 vom; voń; vqámã 37
 avómʷ; avoń; avqámi 39
 vomʷ; voń; vqóme 53
 vomʷ; voń; vqómi, [*] avqómi 54
 avómʷ; avoń; avqámǰ 58
 – 43–50, 56, 57, 59–61

MEGL.: vom; ~; vqámã

HARTA 71. MUSTAȚĂ, pl. [indic.] ‘moustache’ [162]

mustácã; -tãț 1, 2, 5, 10–12, 19, 25, 42
 mustácã; -tãț 3, 6–9, 28, 29, 40, 41, 52
 mustácã; -tãț 4
 mustákã; -tãkʰ 13
 mustaqë, -tãkã; -tãț 14
 mustácã; -tãș 15
 mustácã; -tãk 16
 mustáki; -tãț, [*] mustácã [sg.] 17
 mustácã; -tãț 18, 27, 32, 39, 43, 44, 51, 53, 54, 61
 mustáțã; -tãț 20–23
 mustáțã; -tãț 24, 34, 35
 mustácã; -tãț, [V] mustáțã [sg.] 26
 mustáțã; -tãț 30, 36, 38, 55
 mustáțã; -tãț, [σ] mustácã [sg.] 31
 [σ] mustácã; -tãțʷ 33
 mustáki 45
 ? 37, 58
 – 46–50, 56, 57, 59, 60

MEGL.: mustácã; -tãți

HARTA 72. FALCĂ, pl. [indic.] ‘mâchoire, mandibule’ [163]

fãlcã; fãlț 1
 fãlcã; fãlț 2, 5, 12
 fãlcã; fãlțã 3, 6–9, 31
 fãlcã; fãlț 4, 18, 21, 30, 54, 55
 fãlcã; fãlțã 10, 19, 25
 fãlcã; fãlțã 11
 fãtcã; fãtțã 13
 fãtcã; fãtțe, [k] fãtțã 14
 vilítã; ~ lítǰ 15, 16
 fãlcã; fãlțã 17
 fãlcã; fãlț 20
 fãlcã; fãlț 22, 52
 fãlcã; fãlțã 23
 fãlcã; fãlț 24
 fãlcã; fãlțǰ, fãlțǰ 26
 mãyulãǰi 28
 fãlcã; fãlțǰ, [ε] fãlțǰ 29
 catasáyunã; -sáyune, [σ] [V] fãlcã; fãlțǰ 36
 fãtcã; fãtț 38
 fãlcã; fãlțǰ 39
 cuólʷ; -oálʷi 40
 fãlcã; fãlțǰ 41
 fãlcã; fãlțǰ 51
 ? 27, 32–35, 37, 42, 58
 – 43–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: fãlcã; fãtț

HARTA 73. GURĂ, pl. [indic.] ‘bouche’ [164]

gúrã; gurǰ 1, 4, 6, 34
 gúrã; gurǰ 2, 5, 12, 19, 25
 gúrã; gurǰ 3, 7–9, 40–42, 51
 gúrã; gurǰ 10, 20–22, 27, 33

gúră; gúre 11
 gúră; gúri 13
 gúră; gúre 14-16, 36
 gúră; gúri 17, 18, 39, 54
 gúppă; gupp(ǎ) 23
 gúpă; gúpi 24
 gúră; gurǎ 26
 gúrî; gúri 28, 35
 gúrâ; gúri 29
 gúră; gur 30
 gúrâ; gurǎ, [ε] gúri 31
 gúră; gurǎ, gúre 32
 gúră; gúre 37
 gúră; gur, [*] gúri 38
 gúră 43-45, 47, 48, 50, 57
 gúrâ 46, 49
 gúră 53
 gúpă; gúpi 55
 gúră, gúpă, gúră 56
 gură; gúri 58
 gúpă, gúră, gúyă 59
 gúră 60
 gúră 61

MEGL.: rǎost; rǎosti

HARTA 74. CERUL GURII, pl. [indic.] ‘palais’
 [165]

paradis^U; -rădisē 1
 paradis^U 2, 8
 paradis^U; -rădisi 3
 paradis di ŋ_Ugúrâ; -rădisi 4
 parădis^U 5
 paradis^U; -rădisi, [*] paradis^U 6
 paradis^U; -rădisi, parădislu di gúră 9
 paradis^U; -rădislu di ŋ_Ugúrâ 10
 paradis^U; -rădisē 11
 uranó; -năt 12
 [σ] pǎrăt^U 13
 pǎrăt [plt.] 14
 praz 15
 parădus^U; -răduse, [*] prădis^U 16
 parădis^U; -rădisi 17
 prat^U; praturǎ 18, 20
 parădis^U; -rădisi 19
 kélăza di gúră, kélăză; kélăzi 21
 țeru [a.] gúri^lē 22
 pppat^U 23
 ppat^U; ppátupǎ 24
 prad^U; prădi 25
 țerlu-a gúri^li 26
 uranó 28, 29, 36
 țer di gúră, țeru [a.] ~ ~ 30
 țerlu di la gúrâ 31
 uraniscos 32
 qélză; qélze 37
 țer^U di gúră, [*] prat^U 38
 ?, [*] uranó 39
 uraniscu 40, 42

uranisc^U 41
 prad^U 52
 prat^U; praturǎ 54
 prat^U 55
 ? 7, 33-35, 58
 - 27, 43-51, 53, 56, 57, 59-61

MEGL.: șamăr; -mári

HARTA 75. OMUȘOR, pl. [indic.] ‘lurette’ [166]

stifilís^U; -lísi 1
 stăfǎlíz^U; -lízi 2
 stîfîlîc^U 3
 stafilíc^U; -lít [m.] 4
 [σ] stafilíc^U; -lít [m.] 5
 stifilíc^U; -lít [m.] 6, 9
 stifilít^U; -lídurǎ 7
 stifiléc^U; -lét [m.] 8
 [ε] țifilíc^U; -líclu di ŋ_Ugúrâ 10
 límba ățeá níca 11, 15, 17, 18, 22-24, 54
 [*] stifilíc^U; -líti, [**] limbári; -bărǎ 12
 límba ățé níca 13
 límba níca 14
 límba țeá níca, límbă níca 16
 stăfǎlíg^U; -lídi, [*] stăfǎlític^U; -lítiti 19
 límba țeá níca 20, 21, 25, 38, 55, 58
 stâflít^U 28
 ómu [a.] di gurmăđ 30
 [σ] stăflíč^U; -líčă 36
 limbúși; ~ 40
 cataphónâ; -phóni 41
 cîcîflíc^U; -flícúri 42
 ómu [a.] ațél nícu 52
 ? 26, 29, 31-35, 37, 39
 - 27, 43-51, 53, 56, 57, 59-61

MEGL.: ?, [ε] gǎrnúț, ~ cárî dișpárti

HARTA 76. VORBESC, ind. prez., 1-2 sg. ‘je
 parle’ [167]

zburăscu; -rășți 1, 5, 19
 zburăscu; -răști 2
 zburăscu; -răștă 3, 4, 6, 7, 10, 31
 azburăscu; -răștă, [*] zburăscu 8
 azburăscu; -răștă 9
 zburăscu; -rășci 11, 14
 azburăscu; -răști, [*] zburăscu 12
 zburăsc^U; -rășt 13
 zbrăsc^U; zbrăștǎ, [*] zbrăscu; zbrăști 15
 zbrăscu; zbrășce, [*] zbrăscu; zbrăști 16
 zbrăscu; zbrășci 17
 zburăsc^U; -răștǎ 18, 20, 52
 zburăsc; -rășt 21
 gresc^U; greștǎ 22
 zbuppăst^U; -ppăștǎ 23
 zbupăsc^U; -răști 24
 zburăs^U; -răștǎ 25
 zburăscu; -răști 26, 28, 29, 34, 39, 40, 51, 60

zburăsc; -răşt 30
 zbrăsc^U; zbrăştî 32, 41
 azburăsc^U; -răştî 33
 zbrăscu; -răşti 35
 zbărăsc^U; -răştî, [*] zbrăsc^U, [**] zburăsc^U 36
 gresc; greşt 37
 grest^U; greşt 38
 zburăst^U; -răştî 42, 54
 zbrăscu 53
 zbup/γăsc^U; -p/γăştî 55
 [*] zburăsc, zbuppăsc^C, [**] gřesc 56
 zbūrăsc^C 57
 gřesc; gřestî, [*] zbuřăsc; -řăştî 58
 grest^U; greşt, [*] zburăst^U 59
 – 27, 43–50, 61

MEGL.: lăfēs; -fēs

HARTA 77 (VORBESC) TARE, adv. [imit.] ‘(je parle) à voix haute’ [169]

análtu 1, 2, 4, 6, 9, 10
 cu silă 3
 [σ] análtu 5, 8
 cu silă, pę-análtu 7
 cu bôte, [*] cu silă 11
 pę-análtu 12, 17
 análtu 13
 cu bôte 14
 pi bôte-análtă 15
 cu silă 16
 cu bôte 18
 pę-a zóreă 19
 anált^U 20, 23, 30
 mult 21
 cu bôte mări 22
 cu bôte mări 24
 cu de-alăgă 25
 zareă 28, 29
 sântós^U 31, 32, 40
 cu bôte 33
 prăftós^U 36
 cu bôte náltă 37
 cu bôte mări, anált^U 38
 áyru 39
 mult^U 41, 42
 cu silă, cu bôte anăltătă, cu vóltă 52
 cu bôte máre 54
 cu bôte [a.] mári 55
 cu bôte-análtă 58
 ? 34, 35
 – 26, 27, 43–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: cătîrou, siélnic

HARTA 78. (VORBESC) ÎNCET, adv. ‘(je parle) à voix basse’ [170]

pę-anárya 1

pę-anárga 2–7, 9–11, 17
 pę-ayáleă 8
 pę-ayáleă, pę~, p~ 12
 pę-aváš, pęyáleă 13
 pęyálî 14
 pę-agáleă, cu bôteă-apúsă, [V] ómnia 15
 prómnia, [*] pę-ayáleă, cu bôteă-apúsă 16
 pę-anárya 18, 20, 25, 52
 pę-ayáleă, pę~, [*] pę-anárga 19
 aváš 21
 pę-agáleă 22, 35
 pę-anáppya 23
 pę-anárya, [*] cu bôteă-apúsă 24
 pę-ayáleă 26, 49
 pu-ayáleă 28
 p-ayáleă 29, 32–34, 39, 40, 51
 agăńór 30
 p-ayáleă, pę~, pę-anárga 31
 priyále 36
 cu bôte apúsă, penárya 37
 pę-ayăńór, [*] pę-anárya 38
 p-ayáleă 41
 ayáleă 42
 pi-aváš 54
 cu bôte [a.] nícă, [σ] p-aváš, [V] p-anárya 55
 cu bôte-apúsă, ~apunátă 58
 pi-anárya, cu bôteă-apúsă 59
 – 43–48, 50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: cătîlín

HARTA 79. TAC, ind. prez., 1–3 sg. ‘je me tais’ [172]

tac^U; taţ; táţi 1–10, 13, 17, 18, 20, 31, 50, 52, 59
 tac^U; taţ; táte 11
 tac^U; taţ; táţi 12, 19, 22, 24, 25
 tac; taţ; táte 14, 30
 tac^U; taţ^(î); táţi 15
 tac^U; taţ, [*] táţi; táte 16
 tac^U; taţ; táţi, [*] şed^U 21
 tac^U; taţ; táte 23
 tac^U; taţi; táte 26, 32
 tac^U; taţi; táţi 28
 tac^U; taţi; táţi 29, 33
 tac; taţi; táţi 34, 39–41, 49, 60
 tac^U; tačí; táci 35
 tac^U; taţi; táte, [*] táţi 36
 nu gresc 37
 tac^U; taţ; táţi 38
 tac; tačí; táci 42
 tac; tačí, taţi; táci, táţi 51
 stau 54
 stau; staj; sta 55
 tac; taţ; taţi 58
 tac^U 61
 – 43–48, 56, 57

MEGL.: tac; taţ; táţi

HARTA 80. SPUN, ind. prez., 1-2 sg. ‘je dis’
[175]

aspún^U; aspún 1, 9, 28, 29, 33, 39-42, 44, 46, 47,
49, 60

spun^U; spuń 2, 7, 10-12, 14-16, 18-22, 25, 27,
31, 35, 50, 52-59, 61

aspún^U; aspún, [*] spun^U 3

spun^U; spuń, [*] aspún^U 4, 5

spun^U; spuń, [rar] aspún^U 6

spun^U; spuń, [*] aspún^U 8

spun^U; spuń 13, 17, 38

spun; spun^U, [*] spuń 23, 51

spun^U; spuń, spun^U 24

spun^U; spun^U 26

spun^U; spun^U, [*] spuń 32

spún^U; spúni, spúne 36

spun; spun^U 37

- 30, 34, 43, 45, 48

MEGL.: spun; spuń

HARTA 81. ZIC, ind., prez., 1-3 sg. ‘je dis’ [175]

đac^U; đat; đati 1, 3, 4, 6-10, 31

đac^U; đat; đati 2, 5, 19, 27

đac^U; đat; đate 11

đac^U; đat; đati 24

đac^U; đati; đate 26, 32, 36

đac; đat; đate 30

đac^U; đat; đate 33

đac; đati; đati 34

đac^U; đati; đati 40, 60

đic^U; đati; đati 46

đite [3 sg.] 47

đac^U; -, đati 49

đac^U; -, đati 50

đac^U, đac; đati; đati 51

đuc^U [1 sg.] 53

đac^U; đat; đati 55

đac^U; đat; đate 56

đac; đat; đate 57

đac^U; đat; đati 58, 59

đac^U 61

- 12-18, 20-23, 25, 28, 29, 35, 37-39, 41-45, 48,
52, 54

MEGL.: zic [1 sg.]

HARTA 82. ZIC, ind. prez., 1-3 pl. ‘nous disons’
[175]

đatém^U; -tét; đac^U 1-11, 19

đatém^U; -tét; đac^U 24

đatim^U; đati; đac^U 26, 27

đadém; -dét; đac 30

đatém^U; -tét; đac^U 31

tem; tet; đac^U 32

tem^U; tet; đac^U 33

tem; tet; đac, [*] đatém^U; -tét; đac^U 34

tem^U, tem; tet; đac^U 36

tem^U; tet; đac^U 40, 46, 49, 51, 61

đitém^U; -tét; đac^U 50

đatém^U; -tét; đac^U 55

đatém^U, đatém; -tét; đac^U 56

đatém^U; -tét; đac 57

đitém; -tét; đac 58

đitém; -tét; đac 59

đatém, đitém; -tét; đac^U : 60

- 12-18, 20-23, 25, 28, 29, 35, 37-39, 41-45, 47,
48, 52-54

MEGL.: -

HARTA 83. SPUSEI, ind. perf. s., 1-2 sg. ‘je dis’
[177]

aspúš^U; aspuséš 1, 3, 9

spuš^U; spuséš 2, 7, 11, 20, 24, 31, 50, 53-55, 59

^aspuš^U; ^aspuséš 4

aspúš^U; aspuséš, [*] spus^U 5

spúš^U; spuséš, [*] aspuš^U 6

aspúš^U; aspuséš 8, 33

spuš^U; spuséš 10, 19, 21, 23, 25, 52

spuš^U; spúsiš 12

spuš^U; spuséš 13, 14, 26, 27, 36, 56, 57

spuš^U; spúsiš 15

spuš^U; spúsiš, [*] spúseš, [**] spúsăš 16

spuš^U; spúsiš 17, 32

spuš^U; spuséš 18

spuš^U; spuséš 22

aspúš^U; aspúsiš 28

aspúš^U; aspúsiš 29

spuš^U; spúsiš 35

spuš; [σ] spuséš 37

spuš, [*] spus^U; spuséš 38

aspúš^U; aspúsiš 39

aspúš^U; aspúsiš 40

aspúš^U; aspúsiš 41

aspúš^U 42, 44, 46, 47, 49, 60

spuš^U 51, 61

spuš; spuséš 58

- 30, 34, 43, 45, 48

MEGL.: spus; spuséš

HARTA 84. MĂNÂNC, ind. prez., 1-2 sg. ‘je
mange’ [181]

mîc^U; mîț 1

mâc^U; mâț 2-7, 9, 12, 22, 27, 31, 60

mâc^U; mâțâ 8

mîc^U; mîț 10

măc^U; măț 11, 17, 18, 20, 23, 25, 52, 56

măc^U; măț 13

măncu; mățâ 14

măc^U; măț^U 15

moc; măț, [*] moc; măț^U 16

mâc^U, măc^U; mâț 19

măc; măț 21

măc^U; măț 24, 50
 mâc^U; mâț 26, 29, 32, 40, 51
 mîc^U; mîț 28
 muc^U, mûc^U; mûț 33
 mîc; mîț 34
 mâng^U; mâng 35
 mangu; mândi 36
 măc; măț 37
 măc^U; măț 38, 54, 55, 57-59
 măc^U; măț 39
 mâng^U; mândi 41
 mangu; mândi 45-47, 49, 61
 moc^U; măț 53
 – 30, 42–44, 48

MEGL.: mănănc; -nânt

HARTA 85. MÂNCAI, ind. perf. s., 1–3 sg. ‘je mangeai’ [183]

mîcái; -cáš; -că 1
 mîcái; -cáš; -că 2, 7, 9, 12, 31
 mâcái^U; -cáš; -că 3, 10
 mâcái^U; -cáš; -că 4
 măcái^U; -cáš; -că 5
 mâcái; -cáš; -că 6, 8, 26
 măcái; -cáš; -că 11
 măcái; -cáš; -că 13
 măncai; -cáš; -că 14
 măcái; -cáš; -că 15
 măcái; -cáš; -că 16, 18
 măcái; -cáš; -că 17, 55
 măcái; -cáš; -că 19, 21–25, 50, 52, 58
 măcái; -cáš; -că 20, 56
 mcai; mcaș; mcă 28, 32–34, 51, 60
 ŋgai; ŋgaș; ŋgă 29
 mgai; mgaș; mgă 35
 măngai; -gáš; -gă, [*]măncă 36
 măcái; -cáš; -că 37
 măcái; -cáš; -qě 38
 mcai; mcaș; mcă 39, 40
 mângai; -gáš; -gă 41, 45
 mângai; -gáš; -gă 46, 47, 49, 61
 mucái; -cáš; -că 53
 măcái; -cáš; -qă 54
 măcái; -cáš; -că 57
 măcái; -cáš; -că 59
 – 27, 30, 42–44, 48

MEGL.: măncai; -cáš; -cô

HARTA 86. MESTEC (mâncarea în gură), ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je mâche, je mastique’ [188]

coâmil^U; coâmil 1
 coâmin^U; coâmin 2, 7, 9, 10
 cumuleșcu, -lêștâ 3, 4
 coâmin^U; coâmin, [*] cumuleșcu 5, 8
 câmin^U; câmin 6
 cumuleșcu, -lêșci 11, 17

cumuleșcu; -lêști 12
 arâmăc^U; arâmăț 13
 aroâmig^U; aroâmiț 14
 aroâmig^U; aroâmiț 15, 16
 aroâmig^U; aroâmiț 18, 20, 52
 coâmin^U; coâmin, [*] câmin^U, cumuleșcu 19
 arômug^U; arômăț 21
 arômig^U; arômiț 22
 apoâmig^U; apoâmiț 23
 apoâmig^U; apoâmiț 24
 aroâmig^U; aroâmiț 25
 aroâmig^U; aroâmiț 26, 29
 aruâmig^U; aruâmiț 28
 coâmin^U; coâmin, [*] câmin^U 31
 meâstic^U; meâstiț, [*] arúmig^U; arúmiț 32
 [σ] meâstic^U; meâstiț 33
 meâstic; meâstiț 34
 mástic^U; mástiț, [*] aroâmig^U, [**] arúmig^U 36
 me-arômuc^U; te-arômăț 38
 aroâmig^U; aroâmiț, [*] mučilêșcu 39
 mâcîlșêșcu, mi-aroâmig^U 40
 mâtâlêșcu; -lêști 41
 mástic^U 51
 aroâmug^U; aroâmiț 54
 arômăc^U; arômăț 55
 ? 35, 37, 58
 – 27, 30, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: mástic; mástiț

HARTA 87. ÎNGHIT, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘j’avale’ [189]

anġl'it^U; -gl'it 1
 nġl'it^U; nġl'it 2, 4, 6, 7, 10, 11, 15, 17, 19, 22, 26, 31
 aġġ'it^U; -g'it 3
 nġ'it^U; nġ'it, nġl'it^U [1 sg.] 5
 anġl'it^U; -gl'it 8, 9, 51
 scápit^U; scápiț, ascápit^U [1 sg.] 12
 scáput^U; scápăț 13
 nġl'it; nġl'it 14
 aġġl'it^U; -gl'it 16
 scápit^U; scápiț 18, 24, 49, 52
 scápit^U; scápiț, nġl'it; nġl'it 20
 pătréc^U; -trét, nġl'it^U 21
 scápiț^U; scápiț 23, 25
 ascápit^U; -cápiț 28, 29, 33, 35, 40
 scápit^U; scápiț, [*] ascápit^U 32
 [σ] nġl'it; nġl'it 34
 nġl'it; nġl'it, [*] aġġl'it^U; -gl'it 36
 scápt; scápț 37
 scáput^U; scápăț 38
 nġl'it^U; nġl'it 39
 nġl'eț^U; nġl'eț 41
 scáput^U; scápiț 54
 scápăț^U; scápăț 55
 scapt; scapț 58
 – 27, 30, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: anġl'it; -gl'it

HARTA 88. TUȘESC, ind. prez., 1–2 sg. ‘je tousse’ [192]

tușet̩; -șet̩ 1–3, 6–8, 10
tușed̩; -șed̩ 4, 9, 11, 20, 21, 23, 28, 29, 31, 39, 40
tușet̩; -șet̩, [*] tușed̩ 5
tușed̩; -șet̩ 12
tușed̩; -șed̩ 13
tușă; ~ 14
tușes̩; -șes̩ 15
tușes̩; -șes̩ 16
tușed̩; -șed̩ 17
tușed̩; -șed̩ 18, 25, 33, 41, 52
tușed̩; -șed̩, [*] tușet̩ [1 sg.] 19
tușesc̩; -șest̩ 22
tușed̩; -șed̩, tușesc̩ 24
tușed̩; -șed̩, [*] tșed̩ 32
tușă; -șă 36
tușesc̩; -șest̩ 37
tușest̩; -șăst̩ 38
tușed̩; -șed̩ 51
tușest̩; -șest̩ 54, 55
tușest̩; -șest̩ 58
– 26, 27, 30, 34, 35, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: tușos̩; -șos̩

HARTA 89. TUȘII, ind. perf. s., 1–3 sg. [imit.] ‘je toussai’ [194]

tușăi; -șăși; -șă 1, 2, 12, 28
tușăi; -șăși; -șă 3
tușăi; -șăși; -șă 5
tușăi; -șăși; -șă, tușăi 4
tușăi; -șăși; -șă 6, 18, 20
tușii; -șiiși; -și, [*] tușăi [1 sg.] 7
tușăi; -șăși; -șă 8, 19, 25, 29, 33, 55
tușii; -șiiși; -și 10
tușăi; -șăși; -șă 11, 32
tușăi; -șăși; -șă, [*] tșăi 40
tușăi; -șăși; -șă 13
tușăi; -șăși; -șă 14
tușăi; -șăși; -șă 15, 17, 37, 39
tușizăi; -zăși; -zăș 16
tușăi; -șăși; -șă 21
tușăi; -șăși; -șă 23
tușăi; -șăși; -șă 24
tușii; -șiiși; -și 26, 34
tușii; -șiiși; -și, [*] tușăi 31
tușăi; -șăși; -șă 36
tușăi; -șăși; -șă 38
tușăi; -șăși; -șă 41
tușăi 51
tușăi; -șăși; -șă 52
tușăi; -șăși; -șă 54
– 22, 27, 30, 35, 42–50, 53, 56–61

MEGL.: tușoi; -șoiși; -șoi

HARTA 90. SUGHIT, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je hoquète’ [205]

suglit̩; -glit̩ 1, 6, 8–10, 16, 17, 19, 28, 29, 31, 35, 39, 41, 51
suglit̩; -glit̩; -glit̩ 2, 7
suglit̩; -glit̩ 3
suglit̩; -glit̩ 4, 26
suglit̩; -glit̩, [*] suglit̩ 5
suglit̩; -glit̩ 11
suglit̩; -glit̩, [*] suglit̩ 12
suglit̩; suglit̩ 13
suglit̩; ~ 14
suglit̩; -glit̩ 15
suglit̩; suglit̩ 18, 20, 23, 24, 52
suglit̩; -glit̩ 21
suglit̩; -glit̩ 22, 58
suglit̩; suglit̩ 25
mi suglit̩; ti suglit̩ 32, 40
[σ] suglit̩; -glit̩ 33
suglit̩; [ε] suglit̩ăscu; -țăști, [*] suglit̩ 36
suglit̩; suglit̩ 38
suglit̩ăscu; -țest̩ 54
suglit̩; suglit̩ 55
? 37
– 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: suglit̩; ~

HARTA 91. RĂGÂI, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘j’éructe, j’ai des renvois’ [208]

arugăscu; -ăși 1, 10
arugăscu; -ăși 2, 19
arugăscu; -ăși 3, 6, 8
rugăscu, ărugăscu; -ăși 4
arugăscu; -ăși, [*] arugăscu 5
arugăscu; -ăși 7, 31
ărugăscu; -ăși 9
arugăscu; -ăși 11
arugăscu; -ăși, [*] rugăscu 12
arăgăscu; -ăși, [*] arăgăscu 13
răgăscu; -ăși 14
arugăscu; -ăși 15
arugăscu; -ăși 16
arugăscu; -ăși 17
arăgăscu; -ăși 18
răgăscu; -ăși 20
arăgăscu; -ăși 21
arăgăscu; -ăși 22
păgăscu; -ăși 23
păgăscu; -ăși 24
răgăscu; -ăși 25
arugăscu; -ăși, [k] -ăși 26
arugăscu; -ăși 28, 29, 39
arugăscu; -ăși 32, 52
[σ] arugăscu; -ăși 35
arăgăscu; -ăși 36
arăgăscu; -ăși 38
mi rugăscu; ti rugăscu 40

arâgâesc[♁]; -éşti 41
 răgâescu; -éşti 51
 arăg[♁]éşti; -g[♁]éşti 54
 apăg[♁]éşti; -g[♁]éşti 55
 arġ[♁]esc; -g[♁]éşti 58
 ? 33, 37
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ĩzdrignés; -nés

HARTA 92. MIC (DE STATURĂ), pl. [indic.]
 ‘petit; de petite taille’ [221]

şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń 1, 2, 5, 12, 28
 şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń 3, 4, 7, 8, 19, 31, 39, 40
 şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń 6
 apús[♁]; apús[♁]Ń 9, 10, 11, 26, 49
 apús[♁]; apús[♁]Ń, ní[♁]; ní[♁]Ń 16
 şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń 13
 şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń 14
 apús[♁]; apús[♁]Ń 15
 şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń 17
 şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń 18, 20, 22, 54
 şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń, apús[♁]; apús[♁]Ń 19
 şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń 21
 şcúr[♁]Ń; şcúr[♁]Ń 23, 24
 şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń 25, 29
 şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń 32, 38
 scúr[♁]tu; scúr[♁]Ń 33, 51
 şcúr[♁]tu 35
 şcúr[♁]tu; şcúr[♁]Ń 36
 scúr[♁]; scúr[♁]Ń 37
 şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń 41
 şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń, apús[♁]; apús[♁]Ń 52
 şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń 55
 scúr[♁], [ε] şcúr[♁]; şcúr[♁]Ń 58
 ? 46, 50, 59, 60
 – 27, 30, 34, 42–45, 47, 48, 53, 56, 57, 61

MEGL.: mic; minút

HARTA 93. ÎNTREB, ind. prez., 1–2 sg. ‘je
 demande’ [223]

ăntreb[♁]; -trég 1, 17
 ĩntreb[♁]; -trég 2
 ăntrep[♁]; -trék 3
 ăntreb[♁]; -trég 4
 ntreb[♁]; ntreg 5, 18, 20, 25, 26, 27, 52, 54, 56, 57
 ăntrep[♁]; -trék 6, 7
 antrep[♁]; -trék 8
 antreb[♁]; -trég 9
 ăntrep[♁]; -trék 10
 ăntreb[♁]; -trég 11, 12, 19, 31
 ntreb[♁]; ntreg ă 13
 ntrep; ntreg/ġ 14
 ntrep[♁]; ntreg 15
 ăntreb/p[♁]; -ntreg 16
 ntreb[♁]; ntreg 21, 22
 ntpeb[♁]; ntpeg 23, 24

ĩndreb[♁]; -drég 28
 ndreb[♁]; ndreg 29, 32, 33, 35, 39, 40, 41, 44–46,
 49, 51, 60, 61
 ntréb[♁]; ntrég ĩ 36
 treb[♁]; treg 38, 50, 53
 n[♁]treb[♁]; n[♁]trég 55
 treb; treg 37, 58, 59
 – 30, 34, 42, 43, 47, 48

MEGL.: ăntreb; ~

HARTA 94. RÂD, ind. prez., 1–2 sg. [imit.] ‘je
 ris’ [225]

aríd[♁]; aríd 1, 2, 12, 28
 aríd[♁]; aríd, arít 10
 arád[♁]; arád 3, 19, 26, 27, 29, 31, 32, 35, 39–41,
 47, 49, 60
 ărád[♁]; ărád 4, 9
 arát[♁]; arát 5
 arát[♁]; arát 6–8
 arăd[♁]; arăd 11
 n-ărăd[♁]; Ń-arăd 13
 n-ărát; Ń-arát 14
 arăd[♁]; arăs 15
 n-ărăd[♁]; Ń-arăs 16
 arád[♁]; arád 17, 38, 56
 arád[♁]; arád 18, 20, 22, 25, 50, 52
 ărăd[♁]; ărăd 21
 apăd[♁]; apăd 23
 ăpăd[♁]; ăpăd 24
 arád[♁]; arádŃ 33
 arád[♁]; arádă 36
 arád; arád 37
 arád; arád 51, 61
 ărăd[♁]; ărăd 54
 arăd[♁]; arăd 55
 arát; arát 58
 appăd; appăd 59

– 30, 34, 42–46, 48, 53, 57

MEGL.: rōd; rōz

HARTA 95. GĂLĂGIE, pl. ‘bruit; vacarme’ [228]

hál[♁]at 1
 hál[♁]at 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
 [σ] hál[♁]at 10
 vrăvă 11, 20
 ġ urultġġ, [σ] hál[♁]at, [*] hál[♁]at 12
 ġ urultġă, şămătă 13
 şămătă 14, 38
 ġ uluntġġ, vrăvă 15
 vrăvă 16
 ġ urultġ 17
 lăvă 18
 căvgă; -găd, [*] hál[♁]at 19
 şumătă 21

șămătă 22
 șămătă 23
 șîmătă 24
 Țăvă, fasarîe 25
 șîmătă; -tăđ, fasarîie 26
 [σ] lăvâ 35
 lăvâ 28, 29, 39, 40, 41, 51
 [*]lăvâ 31
 lăvâ, fâsarîe 32
 lăvâ 33
 [σ] vrăvâ 36
 [σ] g ulurdîe 37
 lăvî 48
 Țăvâ, călbălăke, șîmătă 52
 fasarîi 50
 ayurlăre, șîmătă, fasarîe 53
 zălăhîi 54
 șâmătă 58
 șemătă, vrăvâ 59
 – 27, 30, 34, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 55, 56, 57,
 60, 61

MEGL.: călbălôc

HARTA 96. STRIG, ind. prez., 1–2 sg. ‘je crie;
 j’appelle’ [229]

aúrlu; aúrlî 1, 6–9
 gréscu; gréști 2, 5, 10
 gréscu; gréștâ 3, 4, 19
 strig^U; strîđ 11
 aúrlu; aúrlî, gréscu; gréști 12
 strig^U; strîđ 13
 aúrlu; aúrlî, strig; strîđ 14
 strig^U; stris 15
 astrîg; astrîz, [*] astrîzî 16
 strig^U; strîđ 17
 strig; strîđ 21, 37
 gresc^U; greștî 18, 25
 aúrl^U; aúrlî 20
 aúrl^U; aúrlî 22, 52
 aúrl/γ^U; aúrl/γî 23
 gpesc^U; gpeștî 24
 aúrlu; aúrlî [*]ayúrlu 26
 gréscu; gréști 28, 29, 35, 39, 40, 49, 51
 gréscu; gréștâ, aúrlu; aúrlî 31
 zglésc^U 32
 gresc^U, gréscu; greștî 33
 hălăesc^U; -éștî, gresc^U; greștî 36
 greșt^U, [σ] [V] strig; strîđ 38
 hălăesc^U 41
 greșt^U, ngrest^U, aúrl^U 50
 greșt^U; greștî 54
 gp/γest^U; gp/γeștî 55
 pə_{si} gréscî 58
 – 27, 34, 42–48, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: țop; ~

HARTA 97. ȘOPTESC, ind. prez., 1–2 sg. [imit.]
 ‘je chuchote’ [230]

ćúćur^U; ćúćurî 1, 5, 8, 10, 11, 16, 31
 [σ] ćúćur^U; ćúćurî 4
 ćúćir^U; ćúćirî 2, 9
 ćúćir^U; ćúćirî, [*] ćúćur^U; ćúćirî 3
 ćúćur^U; ćúćirî 6, 7, 18, 19
 pușpuréscu; -réști 12
 [σ] ćućurâsc^U; -râșt 13
 șăptéscu; -têșci 14
 ćúćur^U; ćúćur 15
 zbrâscu pə-ayálea, ~ pə-anárga 17
 zburâsc^U pə-afirirîș^U 20
 zburâsc ma anór 21
 zburâsc^U pə-avâș 22
 zbrâst^U pə-anáp̄ya, [σ] ćúćur^U la urăcîi 23
 mi ćúćur^U; ti ćúćurî 24
 mi ćúćir^U; ti ćúćirî 25
 [σ] ćúćur^U; ćúćurî 26
 șúpăr^U; șúpărî 27
 pîșpuréđ^U; -réđ 28
 pușpuréđ^U; -réđ 29
 zbrâsc^U payálea 32
 zburâscu payálea 33
 șuptéscu, [*] șuptésc^U 36
 ćúćăr; ~ 37
 zburâst^U cu bəáțea apúsă 38
 zburâscu acrifă 39
 bábăléscu 40
 zburâsc^U payála 41
 șușutésc^U; -têștî 52
 zburâst^U cu bəáțea nícă 54
 zbupâst^U pə-avâș^U 55
 – 30, 34, 35, 42–51, 53, 56–61

MEGL.: șupătés; -têș

HARTA 98. RĂGUȘEȘTE, ind. prez., 3 sg.
 [imit.] ‘il s’enroue; il est enroué’ [231]

vrăhnășeăști 1
 avăryășeăști 2, 19
 avrăhnășeăști 3
 vrăhnășeăști 4, 6, 9
 vrăgnășeăști 5
 avăryășeăști 7
 avrăhnășeăști 8
 vrăhnășeăști 10, 12
 avrăgnășeășce 11
 ní si-acăță gurmăđu [perf. s., 1 sg.] 13
 avărcăniséscu [1 sg.] 14
 afrăngășeăști 15
 avrăngășeășce 16
 argășeșci 17
 lăvârséscu [1 sg.] 18
 l-si-nclîđi gurmăđu, [σ] vrăhnîsi [perf. s.] 20
 ayărsăști, si-acăță bəțea 55
 nu ári bəáțe 58

l-si-acățã boățea 22, 24
 ń-si julí gupmáđu [perf. s., 1 sg.] 23
 arcuseăști 25
 vrăhnăseăște 26
 avrîhniseăști 28
 avrâhniseăști 29
 avrâhniseăști 31
 vrâhniseăște 32
 [ε] vrâhniseăște 33
 [σ] vrâhniseăște 35
 avăryăseăște, [R] avrâhniseăște 36
 cu bôțã acățãtã 37
 zburăst^u cu boățea acățãtã [1 sg.] 38
 vrăhăńiseăști 39
 vrâhniseăște 40
 vrâhnisăi [perf. s., 1 sg.] 41
 vrâhniseăște 51
 fărńăseăști 52
 s-acățã gurmáđu, ~ bôțea 54
 aȳărsėști, si-acățã bôțea 55
 nu ári boățe 58
 ? 21
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 99. MUT, pl. ‘muet’ [233]

amút^u; amút 1–3, 4–10, 19
 mut^u; muț 11, 12, 16–18, 20–26, 28, 29, 31–33,
 35–41, 46, 49, 51, 52, 54–56, 59
 mut^u; muț 13, 38
 mut; muț 14
 amút^u; amút 15
 mút^u; muț 36, [*] mut^u
 nu áre gúră 37
 mut^u; muț, memét [sg.] 58
 – 27, 30, 34, 42–45, 47, 48, 50, 53, 57, 60, 61

MEGL.: mut; muț

HARTA 100. AMUȚEȘTE, ind. prez., 3 sg. ‘il devient muet’ [235]

amuțăști 1, 3, 5, 31, 35
 amúti 2, 4, 10, 19
 nu-azburăști 8
 amúti 9
 amuțășce 11
 muțăști 12, 21, 23
 muțăște 13, 36
 amuțășt'/ci, amútă 15
 amuțăște 17, 26
 muțăști 18, 25, 28, 29, 38, 40, 49, 51, 52, 55
 [σ] muțăști 20
 si-adră mut^u [perf. s.] 37
 muțăște 39, 41
 muțăști 54

? 33
 – 6, 7, 14, 16, 22, 24, 27, 30, 32, 34, 42–48, 50,
 53, 56–61

MEGL.: ănuțó [perf. s.]

HARTA 101. LIMBĂ [indic.], pl. ‘langue’ [236]

límbă; límbę 1, 11
 límbă; límbi 2, 10
 límbă; límbi 3, 4, 7, 28, 29, 35, 40, 41, 50, 61
 límbă; límbi 5, 23, 25
 límbă; límbi 6, 8, 9, 18, 52, 53
 límbă; límbi 13, 17, 38, 49, 51, 55, 59, 60
 límbă; límbę 14, 16, 26, 32
 límbă; límbi 15
 límbă; límbi 20, 22, 33
 límbă; límbi 21
 límbă; límbi 24, 31
 límbă 27, 30, 34, 56, 57
 límbă; límbę 36, 37
 límbă; límbi 39, 58
 límbă; límbi 54
 – 42–48

MEGL.: límbă, límbi

HARTA 102. VÂRFUL LIMBII [indic.] ‘la pointe de la langue’ [237]

ćípít^u, ćípítă, cáplu di límbă 1
 ćípłu di límbă, cáplu di límbă 2
 ćíp, ćípłu di límbă 3
 ćípítłu di límbă, ćípít^u; ćípiti 4
 mýtica di límbă 5
 ćípítłu di límbă 6
 ćípita di límbă 7
 cáplu di límbă 8
 mítica límbăleji 9
 [σ] ćípłu di límbă 10
 kípítă di límbă; kípiti ~ ~ 11
 tıpita di límbă, [*] mítca ~ ~ 12
 cápu [a.] di límbă 13
 cáplu di límbă 14
 tıpłicú di límbă 15
 tıpłigu [a.] di límbă 16
 kípita di límbă 17
 ćípu [a.] di límbă, ćíp^u ~ ~ 18
 ćíp^u di límbă; ćípiti ~ ~ 19
 ćípu [a.] di límbă 20
 kípita di límbă 21
 kípita di límbă 22
 ćíp^u di límbă, ćípu [a.] ~ ~ 23, 25
 ćíp^u, ćípu [a.] di límbă 24
 tıpúl^u; -úl [m.] 26
 mítca di límbă 28
 ćípłu di límbă 31
 mítica di límbă; mítică; mýtite 36
 măjáua di límbă 37
 mijáua di límbă 38

diníndi di límbă, [σ] mǐdica di límbă 39
 [σ] mítcâ di límbâ; mítki ~ ~ 40
 mítca di límbă 51
 cǐpu [a.] di límbă 52
 cǐp^u di límbă, cǐpu [a.] ~ ~ 54
 miyáu di límbă 55
 mâjâua di límbă, [*] miĵâuă 58
 ? 29, 32–35
 – 27, 30, 41–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: vróóu [a.] lu límba

HARTA 103. LING, ind. prez., 1 sg., 3 pl. [gest]
 ‘je lèche’ [238]

alíngu; ~ 1–3, 6–10, 12, 17, 19, 28, 29, 31, 39, 40
 [ε] alíngu 33
 ālíngu; ~, língu; ~ 4
 ālíngu; ~ 5
 língu; ~ 11, 14–16, 26, 51
 alíngu^u; ~ 13, 38
 alíngu^u; ~ 18, 20, 23–25, 32, 36, 41, 52, 54, 55,
 58, 59
 alíngu; ~, alíngu^u; ~ 21
 língu^u; ~ 22
 alíng; ~ 35, 37
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: líng; ~

HARTA 104. LING, ind. prez., 2-3 sg. [gest] ‘je
 lèche’ [238]

alínđi; alínđi 1, 2, 5, 10, 12
 alínđâ; alínđi 3, 4, 6–9, 19, 31
 línđă; línđe 11
 alínđ; alínđi 13, 18, 20, 23–25, 38, 52, 54, 55, 58,
 59
 línđâ, línđi; línđe 14
 línđi; ~ 15
 línđe; ~, [*] línzi; línze 16
 alínđă; alínđi 17
 alínđă; alínđi 21
 línđ; línđi 22
 línđi; línđe 26
 alínđi; ~ 28, 29, 39, 40
 alínđi; alínđe 32, 33
 alínđ; alínđi 35
 alínđi; alínđi, [*] alínđe 36
 alínđ; [ε] alínđă [?] 37
 alínđi; alínđi 41
 – 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: línđ; línđi

HARTA 105. DINTE, pl. [indic] ‘dent’ [239]

dínti; dínđi 1, 2, 10, 12
 dínđi; dínđâ 3, 4, 7–9, 31
 dínđi; dínđâ 5, 19, 25
 dínđi; dínđâ, [*] dínđâ 6

dínđe; dínđâ 11
 dínđi; dínđ 13, 15, 18, 37, 38, 52, 54, 55, 58
 dínđe; dínđâ 14
 dínđe; dínđâ 16
 dínđi; dínđâ 17
 dínđi; dínđ 20, 21, 24
 dínđi; dínđ 22, 23
 dínđe; dínđâ 26, 51
 dínđi 27
 dínđi; dínđâ 28, 29, 40
 dínđe; dínđ, dínđile; dínđli [a.] 32
 dínđe; dínđ 33
 dínđi; dínđ 35, 41
 dínđe; dínđ 36
 dínđi; dínđ, dínđâ 39
 dínđi 44, 47
 dínđe 45, 53
 dínđi; dínđ, dínđiă [pla.] 59
 dínđil [pla.] 60
 –30, 34, 42, 43, 46, 48–50, 56, 57, 61

MEGL.: dínđi; dínđ

HARTA 106. MĂSEA, pl. [indic] ‘molaire’
 [240]

mâşăuă; -sêi 1
 mâşăuă; -sêi 2, 5, 11, 12, 19, 25
 mâşăo, -şăuo; -sêi 3
 mâşăuă; -sêi 4
 mâşăo; -sêi 6, 7
 mâşăo; -sêi 8
 mâşău; -sêi 9, 40, 52
 mâşăuă; -sêi 10
 mâşeo; -sêi 13
 mâşeo; -sêi 14
 musio, musioă; -sej, -şăle 15
 mâşioă; -şăle, [*] misioă; -sêi 16
 mîşeo; -sêi, [*] museoă; -sêi 17
 mâşău; -sêi 18
 mâşăo; -sêi 20
 mâşăuă; -sêi 21
 mâşeuă; -sêi 22
 mâşăuă; -şăli 23
 mâşăo; -sêi, [*] -sêi 24
 mâşău^u, -şăuă, -şăo; -şăle 26
 mâşău 27
 mâşăuă; -sêi 28, 29
 mâşău; -sêi 31
 mâşăuă; -sêi 32
 mâşăuă; -sêi 33
 mâşăo; -sêi; -sêele [a.] 36
 mâşeuă, -sêi 37
 misioă; -sê, [*] -sê 38
 musoă; museali, musêi 39
 mâşăuă 51
 mâşăuă; -sêi 52
 misioă; -sêi 54

miseáú; -séli 55
mâséuă; -séli 58
? 41
– 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: cʎótnic; cʎótniț

HARTA 107. COLȚ (DE MĂSEA), pl. [indic.]
'chicot' [241]

cărinti; -rínți [m.] 1
lóθară; lóθari 2
lóθără; lóθare 3
lóθarʎ; lóθari [n.] 4
cărinti; -rínța [m.] 5, 10
lóθarʎ; lóθari [n.], [*] lóθoru, lóθurʎ; lóθuri [n.] 6
lɔáθără; lɔáθari 7
lóθără; lóθari 8
lóθără, lóθare; lóθri 9
arăđățină; -țin, [*] cărinte; -rínța [m.] 11
răđițină; -țin, [*] ardățină; -țin 12
óθără; óθare 13
bucătă; -căt 14
[σ] [ε] cóθurʎ di museá; cóθure ~ ~ 15
ardățină; -țin 16, 17
lóθură; lóθuri 18
cărinti; -rínța [m.], [*] lóθară; lóθari 19
lóθără; lóθare 20
răđățină; -țin 21
lóθără; lóθari 23
lóθără; lóθare 24
lóθără; lóθri 25
luskídă; -kíd, [*] luskídă; -kíd 26
cîóʎ; -ól [m.] 28
luskídă; -kíd 29, 31
[σ] luskídă; -kíd 35
?, ariđitínă 32
alóθră; alóθre 36
răđățină 37, 58
cărinti; -rínț 38
[σ] lóθără [L]; lóθri 39
lɔáθără; lɔáθri 40
luskídă; -kíd 52
lóθără di miseáúă; lóθari ~ ~ 54
lóθără; lóθari 55
? 33, 41
– 22, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: cʎórini; cʎórin [m.]

HARTA 108. SE UMFLĂ (FALCA), ind. prez.,
3. sg. [gest] '(la mâchoire) se gonfle' [242]

s-únflă 1, 12
s-únflă 2, 5, 10, 19, 21, 25
s-úflă 3, 4, 6, 9, 31, 35, 40
s-únflă 7, 8, 23
s-úflă 11, 16, 20
s-únflă 13–15

s-úflă 17, 18
s-úmflă 22, 58
s-úmfă 24
s-úmflă; s-ú^mflă 26
s-únflă 28
s-úflă 29, 33
s-úflă 32
s-únflă, [*] s-ú^mflă 36
s-úflă 37
s-úflă 38, 39
sí úflă 41
s-únflă 50, 52
s-únflă 54, 55
– 27, 30, 34, 42–49, 51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: si áflă

HARTA 109. UMFLU, ind. prez., 1–2 sg. [gest]
'je gonfle' [243]

únflu; únfl'i 1, 2, 19
úflu; úfl'i 3
úflu; úfl'i 4, 7–9, 11, 14, 17, 31, 35, 40
únflu; únfl'i 5
úⁿflu; úⁿfl'i 6
úflu; úfl'i 10
únflu; únfl'i 12, 15
únflʎ; únfl'ă 13
úflɔ; úfle 16
úflʎ; úfl' 18, 20
únflu; únflă 21
úmflu; úmfle 22
unflʎ; unfl' 23, 25, 54
úflʎ; úfl' 24
úflu; úfl'i 26, 39
úmflu; úmfli 28
únflu; únfl'i 29
úflu; úfl'i 32
úflu; úfl' 33
úflu; úfl'i, [*] úfl'i 36
únfl'ă; úfl'i 37
únflʎ; úfl' 38
úflɔ; úfl'i 41
úmflu 51
unflʎ; unfl' 52
sufʎ; suf' 55
úflʎ 56
suf'ă; suh 58
– 27, 30, 34, 42–50, 53, 55, 57, 59–61

MEGL.: áflum, áfliș

HARTA 110. STRĂNUT, ind. prez., 1–2 sg.
[imit.] 'j'éternue' [209]

strimtéʎ; -tét 1, 2, 7
strimtéʎ; -tét, strimtéđʎ; -téd, [*] ^astrimtéđʎ 3

strimtéđ^U; -téđ, [*] astrimtéđ^U 4
 strimtéť^U; -téť 5
 strīmtéť^U; -téť 6
^astrimtéť^U; -téť 8
^astrimtéđ^U; -téđ, [*] ^astrimtéđ^U; -téđ 9
 strīmtéđ^U; -téđ 10
 strimtéđ^U; -téđ 11
 řtirnutéť^U; -téť, [*] řřtirnutéť^U 12
 sturtásc^U; -tášť 13
 stárnút^U; -núť, [*] stárnut 14
 strimtés^U; -téšť 15
 strimtéž^U; -též 16
 strimtéđ^U; -téđ 17, 32
 strutéđ^U; -téđ 18, 20, 25
 strimtéđ^U; -téđ, [*] řrimtéť^U; -téť 19
 řturtéđ; ~ 21
 stuptéđ^U; -téđ 23, 55
 stputéđ^U; -téđ 24
 strāmtéđ^U; -téđ 26
 řtirnutéđ^U; -téđ 28
 ařtirnutéđ^U; -téđ 29
 sturnutéđ^U; -téđ 36
 [ε] am řturtát [perf. s., 1 sg.] 37
 sturtést^U; -téšť 38
 řturnutéđ^U; -téđ 39
 mī-ařtirnutéđ^U; ř-ařtirnutéđ 40
 řtruntéđ^U; -téđ 41
 stárnút^U; núť, řtirnutéđ^U; -téđ 51
 sturtéđ^U; -téđ 52
 sturtést^U; -téšť, [*] sturtéđ^U; -téđ 54
 sturtéť^U; -téť 58
 ? 22, 31, 33, 35
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: kifmés; -nés

HARTA 111. MĀ ĪNGRAŞ, ind. prez., 1–2 sg.
[gest] ‘je grossis’ [210]

mę-aņgráš^U; ř-aņgráš 1
 mi ņgraş^U; ti ņgraş 1, 2, 11
 mī-aņgráš^U; ř-aņgráš 3
 mī-aņgráš^U; ř-aņgráš 4
 mī-aņgráš^U; ř-aņgráš 5, 9
 mī-aņgráš^U; ř-aņgráš 6
 mi ņgroş^U; ti ņgroş 7
 mī-aņgráš^U; ř-aņgráš 8
 mi ņgraş^U; ti ņgraş 10
 mę-aņgráš^U; ř-aņgráš, [*] mi ņgraş^U 12
 mi ņgruşásc^U; ti ņgruşášť 13
 mi ņgruşáť; ti ~ 14
 mi ņgruşés^U; ti ņgruşés, mi ņgraş^U; ti ņgraş 15
 mi ņgruşéđ^U; ti ņgruşéđ 16, 17
 mi ņgruşéđ^U; ti ņgruşéđ 18
 mī ņgraş^U; ř-aņgráš 19
 mi ņgraş^U; ř-aņgráš 20
 mī ņgraş^U; ř-aņgráš 21
 mī ņgraş^U; ti ņgraş 22
 mī ņgpaş^U; ř-aņgpaş 23
 mi ņgpaş^U; ti ņgpaş 24

mī ņgraş^U; ř-aņgráš 25
 mi ņgraş^U; ti ņgraş 26, 51
 ņgruşéđ^U; -şéđ 28
 mī ņgroş^U; ř-aņgroş 29
 mi ņgraş^U; ti ņgraş 31
 ņgruşéđ^U; -şéđ 32, 39, 41
 mī-adár^U gras^U 33
 mi ņgraş^U; ti ņgraş 35
 mi ņgróşu; ř-aņgróş 36
 mi ņgraş; ti ~ 37
 mi ņgruşést^U; ti ņgruşášť 38
 mi ņgroş^U; ř-aņgroş 40
 mi ņgraş^U; ř-aņgráš 52
 mi ņgruşáĭ [perf. s.], mi fac^U gras^U 54
 mi fac^U gpos^U, est^U inýát^U mult^U 55
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56–61

MEGL.: mī ņgraş; ř-aņgráš ~

HARTA 112. GRAS, pl. [gest] ‘gros’ [216]

gras^U; graş 1, 4, 6, 8–10, 51, 52, 54
 gros^U; groş 2, 3, 7, 12, 19, 28, 29, 33, 34, 45
 gras^U; graş, [σ] gros^U; groş 5
 gros^U; groş, groş 11
 gros^U; groş 13, 15, 17
 gros; groş 14
 gros^U; groş 16, 18, 27, 32, 39, 44, 47
 gras^U; graş 20
 gras; graş 21
 gras^U; graş 22, 38
 gpos^U; gpaş 23
 gpos^U; gpaş 24
 gros^U; groş, gras^U; graş 25
 gras^U; graş, gros^U; groş 26, 31
 gros^U; groş 35, 36, 41
 săntós, gros; groş 37
 gros^U; groş 40–43
 gros^U, baldác^U 49
 gpos^U; gpoş 55, 56
 gros, sănătós 58
 – 30, 46, 48, 50, 53, 57, 59–61

MEGL.: gros; groş

HARTA 113. SLAB (nu gras), pl. ‘maigre’ [218]

slab^U; slađ 1, 2, 4, 11, 12, 16, 18, 20–23, 25, 26,
 29, 31, 33, 35, 50, 52, 59
 slab^U; slađ, slap^U; slađ 3
 slap^U; slađ 5–8, 10
 slap^U; slađ, [*] slab^U; slađ 9
 slab^U; slađ, slađ ă 13
 slap^U, slab^U; slađ 14, 15
 slab^U; slađ 17
 supsári; -sári, slab^U; slađ, [*] suptári 19
 slab^U; slađ, [*] supsári; -sári 24
 minút^U; -núť, uscát^U; -cát 28
 minút^U; -núť, adínat^U 32
 minút^U; -núť 34, 40, 41, 45, 47

minútu; -núṭ 36
 supsári; -sár 37
 slab^u; slag 38
 [σ] minút^u; -núṭ, sáláb^u; -lág 39
 minútu, sclábu 44
 slab^u; sclag 46, 51
 supsári 53
 supsári; -sári 54
 supsári; -sáp, uscát^u 55
 slab^u; slag 58
 – 27, 30, 42, 43, 48, 49, 56, 57, 60, 61

MEGL.: slab; ~

HARTA 114. SLAB (fără putere), pl. ‘faible’ [220]

nṽ-ári puteári 1, 4
 fără cuvétî 2, 19
 [σ] fără cuvétî 10
 slab^u; slag, [V] slap^u; slak 3
 slab^u; slag 12, 33
 slab^u; slag, adínat^u; adínaṭ 32
 slab^u; slag, [σ] adínat^u 55
 slap^u; slak 5
 [ε] slap^u; slak 7
 [σ] adínat^u; adínaṭ 6, 29
 adínat^u; adínaṭ 11, 17, 18, 20, 23–25, 28, 31,
 38–40, 51–54
 mízav^u; mízavî 8
 hámcu; hámtâ, slab^u, nṽ-ári puteári 9
 nṽ-áre tăcáte 13
 ?, niputós, -tós 14
 adínat^u; adínaṭ 15
 adínat^u; adínaṭ, slab^u; slag 16
 făr_puteře 21
 nu pótî s-lucřeádă 22
 nṽ-ári cuvétî 26
 hábinṽ; hábiñi, [*] adínat^u; fără puteáre 36
 n_óre fuqie 37
 slab^u; sclag, adínat^u; adínaṭ 41
 nipătút; -tút, [*] slab^u 58
 ? 35
 – 27, 30, 34, 42–50, 57, 59–61

MEGL.: zaiíf; ~

HARTA 115. STRUNGĂREAȚĂ (LA DINȚI), pl.
 [indic.] ‘écartement entre les palettes’ [246]

cărare; -rări 1, 11, 20
 cărári; -rări 2, 3, 5, 7, 10, 12, 19, 25
 hăráki; -rák 4
 cărári; -rări 6, 8, 52
 cu dinṽ_arâiṭ 9
 căráli; -rál 13
 goṭ^u loc^u_anámisa di dínṽa 14
 dínṽa dispârṭáṭ 15
 dínṽal' sántu ahurg'át 16
 dipártós sun_dínṽal' 17

cărári; -rări 18
 căráli; -rál 21
 căpári; -pári 23, 24
 cáli; cǎlurî 28
 dínṽa arîṭ 29
 cărári; -rări 31
 l'am raru dínṽal' 36
 γoc gou 37
 [σ] cărári; -răr 38
 l-ári arăeá dínṽal' 39
 ári dínṽal' arâiṭ 40
 sun arjá dínṽal' 41
 cărári; -răr 54
 căpári; -páp 55
 cărăre 58
 ? 22, 26, 32–35
 – 27, 30, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: dinṽ runṽ

HARTA 116. SCUIP, ind. prez., 1–2 sg. [gest] ‘je
 crache’ [247]

ascúk^u; ascúk 1–3, 7, 9–11, 16–20, 26, 28, 29,
 31–35, 39–41, 49, 52
 ascúk^u; ascúk 4
 scúk^u; scúk, [*] ascúk^u 5, 12
 ascúk^u; ascúk 6
 ascúk^u; ascúk, [*] ascúk^u 8
 scúk^u; scúk^h 13
 scúk^h; ~ 14
 ascúk^u; ascúk 15
 scúk^u; scúk 21–24, 54
 ascúk^u; ascúk, [*] ascúk^u 25
 scúk^u; scúk, [L] scúku; scúki 36
 scuq; ~ 37
 scuq; ~, scúk^u; scúk 38
 ascúk^u; ascúk, scúk^u; scúk 51
 scuq^u; scuq 55
 scúk; ~ 58
 – 27, 30, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: scup; ~

HARTA 117. GINGIE, pl. [indic.] ‘gencive’
 [250]

dínṽii; -dii 1, 2, 10, 21
 dínṽii; -dii 3, 9, 28, 29
 dínṽii; -dii 4
 dínṽii; -dii, [*] dínṽii 5
 dínṽii; -dii 6–8, 39, 52, 55
 dínṽii; -dii 11, 26
 dínṽii; -dii 12, 19
 dínṽii; -dii 13, 54
 dínṽii; -dii 14
 zínzî; -zî 15
 zinzi; ~ 16
 dínṽi; ~, dínṽii (pla.) 17

dăndîi; -dîi 18
 dăndîii; -dîi 20, 23–25
 dăndîii; ~ 22
 dîndîi; -dîi, [*] dîndîii 31
 dîndîie; -dîi 32, 51
 gîngîi; -gîi 35
 zinzîe; ~ 36
 cără di dinț 37
 dîndîie; -dîi, [*] dîndîie; dăndîi 38
 úlă; úli, [V] mi dor dîndîili 40
 zindîi; -dîi 41
 ?, [*] dîndîi; -dîi 58
 ? 33
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: j'lăbînă; -bîn

HARTA 118. ȘTIRB, pl. 'édenté' [251]

jîmbu; jîng i 1–4, 6, 7, 9, 28
 jîmbu; jîng i 5
 jîmbu; jîmbi 8, 29
 jîmbu; jîng, jîng i 10
 ștărbu; ștărg i 11
 jîmbu; jîmbi, [*] jimbúos[♁]; -búos[♁] 12
 nu-ăre dinț 13
 jămbu; jăng i 14
 [σ] ștărb 15
 jîmbu; jîng e 16
 fără un dînte 17
 [σ] [ε] jemb[♁]; jembrañ 18
 jimbălot[♁]; -lôt, jîmbu; jîng i 19
 jëmb[♁]; jëng 20
 nu-ări dinț 21
 nu-ări tuț dîntă[♁] 22
 l-cădúpă dîntă[♁] 23
 făpă dinț 24
 jemb[♁]; jeng 25
 fără dîntă 26
 [σ] jimbălot[♁]; -lôt 31
 fafút[♁]; -fút 32, 33, 41
 jimb[♁]; jimb[♁] 35
 jîmb[♁]; jîng, jîmbu 36
 fără dinț 37, 52, 58
 fără dînti 38, 55
 jîmbu; jîng i 39
 cîfút[♁]; -fút 40
 [ε] farfút[♁]; -fút 54
 – 27, 29, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ștărb; ~

HARTA 119. BUZĂ, pl. [indic.] 'lèvre' [253]

búđâ; búđe 1
 búđâ; ~, búđi [pl.] 2
 búđâ; ~ 3, 4, 6, 8, 28, 29, 31, 39–41, 51
 búđă; búđi 5, 21, 22, 25, 52
 búđâ; búđi, búđâli [pla.] 7
 búđâ; ~, búđi [pl.], búđâli [pla.] 9

búđă; ~ 10, 11, 19, 23
 búz/đă; búz/đi, [*] búđă [pl.] 12
 búđâ; búđe, búđili [pla.] 13
 búđâ; búđe, búđâle [pla.] 14
 búzâ; búze 15
 búză; búze 16
 búđâ; búđi, búđâli [pla.] 17
 búđâ; búđi 18, 24, 35, 49
 búđâ; buđ 20
 búđă; búđe 26
 búđă 27, 44, 45, 47, 53
 búđâ; búđe, búđâle [pla.] 32
 búđă; buđ[♁] 33
 búđâ; ~, búđâle [pla.] 36
 búză; búze 37
 búđâ; búđi 38, 54, 55, 59
 búđâ 58
 – 30, 34, 42, 43, 46, 48, 50, 56, 57, 60, 61

MEGL.: úsnă; úsni

HARTA 120. BUZAT, pl. 'lippu' [254]

búđâ gruășe, buđărúos[♁]; -rúos[♁] 1
 cu búđâli ștîti 2
 buđârós[♁]; -rós[♁] 3
 buđúos[♁]; -đos[♁] 5
 cu búđâli grôasi 6, 9
 búđâ grôasi 7, 31
 cu búđâ grôasi 8
 búđă grôse 11
 buz/đúos[♁]; -z/đúos[♁] 12
 cu búđe mar 13
 búđă grôse, buđós[♁]; -đos[♁] 14
 âre búze grôășe 15
 buzurânto; -rânte, [*] búze grôășe 16
 cu búđâli grôsi 17
 buđúrós[♁]; -rós 18
 buđâi[♁]; đâi 19
 cu búđâli grôasi 20
 cu búđi mar[♁] 21
 âpi búđâli grôasi 23
 cu búđi grôasi 24
 buđălât[♁]; -lât 25
 cu búđe grôășe 26
 buđâhîl[♁]; -hîl 28
 cu buđ[♁] măr[♁] 33
 buđarón[♁]; -rón 36
 cu búđe grôse 37
 cu búđă grôasi 38
 âri búđâ grôasi 39
 âri búđâ măr[♁] 40
 cu buđ uflâti, buđâhîl[♁]; -hîl 41
 cu búđă măr[♁] 52
 búđă grôsi 55
 buđâș; ~ 58
 ? 10, 22, 29, 35, 54
 – 4, 27, 30, 32, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: cu mútca âflătă

HARTA 121. BARBĂ, pl. ‘barbe’ [257]

bărbă; bărgi 1, 2, 31
 bărbă; bărbi 3
 bărbă; bărbj 4, 21, 22, 25
 bărbă; bărgi 5, 19
 bărbă; bărbi 6
 bărbă; bărgi 7–9
 bărbă; bărg, bărgi 10
 bărbă; bărbe 11, 37
 bărbă; bărbj, [*] bărbj [pl.] 12
 bărbă; bărbe 13, 38
 bărbă; bărbe 14, 16
 bărbă; bărbi 15, 17, 18
 bărbă; bărbj 20
 bărbă; bărbj 23
 bărbă; bărbj 24
 bărbă; bărbj 25
 bărbă; bărgi 26, 34, 44, 47, 49, 51
 bărbă 27, 45, 53
 bărbă; bărgi, bărburj 28
 bărbă; bărgi 29, 40
 bărbă; bărg, bărgile [pla.] 32
 bărbă; bărg 33, 52
 bărbă; bărg 35, 41
 bărbă; bărgi, bărgili [pla.] 36
 bărbă; bărgi 39
 bărbă 46
 bărbă; bărbj 54
 bărbă; bărbi 55
 bărbă; bărbj 58
 – 30, 42, 43, 48, 50, 56, 57, 59–61

MEGL.: bărbă; bărbi

HARTA 122. BĂRBIE¹, pl. [indic.] ‘menton’ [258]

gruń; gruńj 1, 2, 5, 12, 19, 21, 22, 25, 52
 gruń; gruńi 3, 4, 6–10, 17, 18, 29, 31, 35, 39–41, 47
 gruń; gruńe 11, 26
 gruń; gruńi 13, 15, 38
 gruń; ? 14
 gruń; gruńurj, gruńe 16
 gruń; gruńurj 20
 gruń; gpúńj 23, 24
 gruń; gruń [n.], gruńurj 28
 gruńg; gruńg [m.] 32
 gruń 51
 gruń; gruńi, [*] gruń 54
 gupúń; -púńi 55
 gărúń; -rúńi 58
 ? 33, 37
 – 27, 30, 34, 36, 42–46, 48–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: bărbă; bărbi

HARTA 123. BĂRBIE², pl. ‘double menton’ [259]

bărgáli [n., pl.] 1
 bărgáli [n., pl.]; bărgél [sg.] 2

bărgáli [n., pl.]; -gélj 3
 bărgi [f., pl.] 4
 bărgáli [n., pl.]; -gélyj 5
 būrgáli [n., pl.]; -gélj 6
 bărgáli [f. sg.] 7
 burgáli [n., pl.]; -gélj 8
 bărgáli [n., pl.]; -gélj 9
 mărgélá; -gél 10
 ?, cu dáuă gúşe, ~ ~ grúne 11
 gúşa [a.] 14
 bărbúli [n., pl.] 15
 bărbúlj [n.] 16
 li spínðură cărnurli 17
 mămă 18
 burgáli [n., pl.]; -gélj 19
 mărdęáli [f., pl.]; -dęáo 20
 gúşă; gúşj 21
 mămă; mămj 23, 58
 mămj [f., pl.] 24
 âl' spínðură káleşa 26
 kel' [f., pl.] 28
 mărgélá; -gél 29
 pruyúle [f., pl.] 32
 mămă; măme 36
 gúşă 37
 bărgáli; -gáli 39
 bărgáli [n., pl.]; -gélj 40
 bărbilá 41
 gúşj; guşj 52
 mămă 54
 gúşă 55
 ? 12, 13, 22, 25, 31, 33, 35, 38
 – 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: cu foţţ măccáte

HARTA 124. SE BĂRBIEREŞTE, ind. prez., 3 sg. [imit.] ‘il se rase’ [260]

(s) surseášti 1, 2, 10, 12, 19
 (s) surseášti 3-9, 18, 31
 (s) surseášce 11
 (s) sursęsti 13
 si sursęste 14
 (s) sursęsti 15, 38
 (s) sursęce 16
 (s) sursęci 17
 să surseášti 20, 25
 mj sursesc [1 sg.] 21
 să surseášti 22
 si surseášti 23
 si sursęsti 24
 (s) surseášte 26, 34
 să csurseášti 27
 s-csurseášti 28, 29
 si-aráde, [R] si csurseášte 32
 si csurseášte 33
 [σ] csurseášti 35
 mi sursescu [1 sg.] 36
 să sursęste 37

si cursiveşti, si birbiliseşti 39
 mi cursescu [1 sg.] 40, 53
 si cursiveşti 41, 45
 si cursiveşte 44
 si cursescu 47
 mi cursescu [1 sg.] 50
 mi-arád, [R] mi cursescu [1 sg.] 51
 sâ cursiveşti 52
 si cursescu 54
 mi cursescu [1 sg.] 55
 mi cursescu [1 sg.] 58
 – 30, 42, 43, 46, 48, 49, 56, 57, 59–61

MEGL.: si briçăşti

HARTA 125. BĂRBIER, pl. ‘barbier, coiffeur’ [262]

birbél; -bél 1
 birbél; -bél 2, 4, 9
 birbél; -béi 3
 birbél; -béi 5
 berbél; -bél, -béi 6
 birbé; -beát, birbélu [a.] 7
 berbél; -bél 8
 birbér; -bér 10–12, 25, 31
 berbér; -béra 13
 birbér; ~ 14
 berbér; -bér 15
 berbér; -bér 16
 birbér; -bér 17
 birbér; -bér 18, 52
 birbél; -bél, birbér; -bér 19
 berbér; -bér 20, 21
 berbér; birbér 22
 birbér; -bér 23
 berbér; -bér 24
 barbér; -bér 26, 28, 29, 33
 barbér; -bér, [R] curéa 32
 barbér; -bér; -bér, [R] curéa, -réa 36
 berbér; -bér 37
 berbér; ~ 38
 barbér; ~ 39
 barbér; -béra, [R] curia 40
 barbér; -béra 41
 barbér; -bér, [R] curéa 51
 baybé; -bé 54
 băpbér; -bér, [*] bepbér 55
 bepbér; -bér, [*] băpbér 58
 ? 35
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: birbér; ~

HARTA 126. BRICI, pl. ‘rasoir’ [263]

cusuráfe; -ráh 1
 cusuráfi; -ráh 2-4, 6-9, 17
 cusuráfi; -ráh 5, 10, 12, 19

cusuráfe; -ráh 11, 26
 suráfe; -ráh 13
 surófe; ~ 14
 suráfi; -ráfur 15
 suráfe; ~ 16
 suráfi; -ráh 18, 25, 38, 52
 suráfi; -ráh 20
 suráfe; ~ 21
 suráfi; -ráfi 22
 supáfi; -ráh 23, 24
 cusuráfi; -ráh 28, 29, 31, 35, 39, 40
 cusuráfe; -ráh 32
 cusuráfi; -ráfi 33
 cseráfe; -ráhi, [*] cusuráfi; -ráh 36
 suráfã; -ráfe 37
 cusuráfi; -ráh, [*] -ráfi 41
 cusuráfi; -ráfi 50, 54
 cusuráfe; -ráh, suráfe 51
 csiráfe; -ráh 53
 supáfi; -páh 55
 suráfi; -ráfi 58
 – 27, 30, 34, 42–49, 56, 57, 59

MEGL.: briç; brícür

HARTA 127. ARCER, pl. ‘aiguiseur’ [264]

mirácone; -rácu 1
 mĩnácuri; -nácuri 2
 mirácuni; -rácu 3
 mĩrácuni; -rácu 4, 19
 kátrã; kétar 5
 miráhuni; -ráhu 6
 minácuri; -nácuri 7
 meráhuni; -ráhu 8
 mĩráhuni; -ráhu 9
 mĩráhuni; -ráhu 10
 bilíg ije; -g i 11
 kátrã di cusuráfi 12
 tásmã; tásmé 13, 14
 croã ‘curea’; croi 15
 bilíg i 16
 kátrã 18
 kátrã di suráfi 20
 grije; grii 21
 grésã, [σ] grije; grii 22
 mupeáhã; -peáhini 23
 mepmep, scãmbã di ~ 24
 mureáhã; -reáhini 25
 pi curáu 26
 kátrã 28
 [σ] mureáhi; -réh 29
 muráhã 31
 acóne 32
 acóne; acóni 33
 pi curáu 35
 acóne; ~ 36
 kátrã 37
 mánár; -nár [f.] 38
 acóni, kátrã 39

pri curáu 40
acóne 41
murǵáhǵnǵ; -rǵǵhini 52
Kǵli 54
cupáu; -pǵ 55
mǵnǵrǵ; -nǵr 58
? 17
– 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: tuǵǵtǵ; -ǵǵli

HARTA 128. SPǵN, pl. ‘glabre, imberbe’ [265]

kos^U; koş, spǵn^U; spǵn 1
kos^U; koşǵ 2, 7, 19
kusé; -sǵǵ, [*] -sǵǵt 3
kusé; -sǵǵ 4
kusé; -sǵǵt 5, 6, 8-10, 12
kos^U; koş 11, 22, 55
kos^U; koş 13
kos; koş, [*] kos^U 14
kos, kos^U; koş 15
kos^U; koş^U 16
kos^U; kósań 17
kos; koş, [*] kósań 18
spǵn^U; spǵń, kos^U; koşǵ 20
spǵń; spǵń 21
kǵiǵsi; kǵiǵsiǵ 23
kos^U; koşǵ 24
spǵn^U; spǵń 25, 52
kos^U, [*] kóse 26
spǵn^U; spǵń 28
spǵn^U; spǵń: 29, 31–33, 35, 36, 39, 40, 49, 51
qóse 37
spǵn^U; spǵńǵań 41
spǵn^U; spǵń 54
kos 58
– 27, 30, 34, 38, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: kos; koş

HARTA 129. CEAFǵ, [indic.] ‘nuque’ [274]

zvércǵ; zvértǵ 1, 2
zvércǵ; zvérkǵ 3
zvércǵ; zvértǵ 4, 7–9, 31
[σ] zvércǵ; zvérkǵ 5
zvércǵ; zvértǵ, [*] zvértǵ 6
zvércǵ; zvércurǵ, [k] zvértǵ 10
zvércǵ; zvértǵ, [k] zvércurǵ 11
zvércǵ; zvértǵ 12
zvércǵ; zvértǵ 13, 18, 20, 38
zvércǵ; zvérkǵ 14, 16
zvércǵ; zvérkǵ 15
[σ] zvércǵ; zvérkǵ 17
zvércǵ; zvértǵ 19, 26
zvércǵ; zvértǵ, gúşǵ; guş 20
zvércǵ; zvértǵ 21
zvércǵ; zvértǵ 22, 52
zvércǵ; zvértǵ 23

Kǵfǵ; kǵfǵ 24
zvércǵ; zvértǵ 26
zvércǵ; zvércurǵ 28
zvércǵ; zvértǵ 29, 40
zvércǵ; zvértǵ, zvértǵli [pla.] 32
zvérkǵ; [ε] zvérkǵ 33
?, [σ] zvércǵ 35
zvércǵ; zvértǵ 36, 51
dúpa cap 37
gúşǵ, [σ] zvércǵ; zvértǵ 39
zvércǵ; zvértǵ 41
zvércǵ 50
gurkǵfǵ; -kǵfǵ 54
mudulǵp^U; -lǵpi 55
[σ] zvércǵ 56
zvércǵ; zvérkǵ 58
zvércǵ 59
– 27, 30, 34, 42–49, 53, 57, 60, 61

MEGL.: lutinic; -níti

HARTA 130. GǵT, pl. [indic.] ‘cou’ [268]

gúşe; guşǵ 1
gúşǵ; ~ 2, 5, 19, 25
gúşǵ; ~ 3, 7–9, 15, 17, 18, 29, 31
gúşǵ; guş 4
gúşǵ; guş, [*] gúşǵ [pl.] 6
gúşǵ; guş 10, 12
gúşe; ~ 11, 16
gúşǵ; gúşǵ 13, 38
gúşǵ; gúşe 14
gurmǵd^U; -mǵdurǵ 20
zvércǵ; zvértǵ 21
gúşǵ; guşǵ 22
gurmǵd^U; -mǵdǵ 23
zvércǵ; zvértǵ 24
gúşe; guş 26, 32
gúşe [sg.] 27, 53
gúşǵ; ~, guşǵ 28
gúşe; guşǵ 33
gúşǵ [sg.] 34, 47, 49, 58, 61
gúşǵ, gúşǵ; gúşǵ, guş 35
gúşǵ; ~, gúşǵli [pla.] 36
zvércǵ 37
gúşǵ; ~ 39, 40
gúşǵ; guş, [*] gúşǵ [pl.] 41
gúşǵ 44, 51
gúşǵ 46, 50, 60
gurmǵd^U; -mǵdǵ 52
zvércǵ; zvértǵ 54
zvércǵ; zvérkǵ 55
gúşǵ, gúşǵ 59
– 30, 42, 43, 45, 48, 56, 57

MEGL.: gúşǵ; gúşǵ

HARTA 131. PIELE, pl. [indic.] ‘peau’ [275]

Kǵli; kel 1, 4, 6, 8, 9, 17, 18, 28, 29, 31, 35,
38–41, 52

káli; keʹ 2, 10, 19, 22, 23, 25
 káli; keḯ 3
 káli; keḯ 5, 12
 káli; kelʹ 7
 peǰaje; peḯ 11
 kéli; kelʹh 13
 qále; qālʹ 14, 58
 kéli; kelʹ 16
 kále, káli; kelʹ 20
 kéli; kelʹ 21
 kéle; kelʹ, kelʹ 24
 kále, kále; kelʹ 26
 káli 27, 34, 44, 45, 50
 kále; kelʹ 32, 47
 kále; kelʹ 33
 kále, kelʹ; kélʹi 36
 qéla, qéla [a.]; qéli 37
 kéli; keḯ 38
 kéli [pla.] 49
 kále, káli; kelʹ 51
 kále 53
 kéli, qáli; keḯ 54
 kéli; ~ 55
 kéle; kelʹ 56
 kéli 59
 – 30, 42, 43, 46, 48, 57, 60, 61

MEGL.: cǰǰǰ; coj

HARTA 132. ALUNIȚĂ, pl. ‘grain de beauté’
 [276]

arícʰ; aríc 1
 sémnu; seǰámnǰ 2, 7, 19
 sémnu; seǰámnǰ 3, 6, 8, 9, 31
 [ε] sémnǰ; seǰámnǰ 4
 arícʰ; aríce [n.], [*] arícʰurʹ [n.] 11
 semⁿʰ, sem^mʰ; sémnǰ 13
 sémnu; sémnǰ 14
 bǰǰǰvítǰǰ; -vítǰ 15
 [ε] brujduvítǰǰ; -vítǰe 26
 [ε] sémnǰ; sémnǰ 17
 arícʰ; aríci [n.] 18
 semⁿʰ; seǰámnǰ 20
 semn; sémnǰ 21
 semⁿʰ; sémnǰ 22
 se^mʰ; seǰámnǰ 23, 25
 se^mʰ, se^mʰ; sémnǰ, seǰámnǰ 24
 [ε] elʹáǰǰ; elʹéǰ 26
 másná; másni 28
 másná; másni 29, 40
 ? semⁿʰ; seǰámnǰ, [*] másiná 32
 máltǰiná; máltǰine 36
 niǰán 37
 másná; másni 39
 sémnǰ; seǰámnǰ 41
 sémnǰ; sémnǰǰǰ, se^m [sg.] 54
 semⁿʰ; sémnǰ 55

semn, sem; sémnǰ 58
 ? 5, 10, 12, 33, 35, 52
 – 27, 30, 34, 42-51, 53, 56, 57, 59-61

MEGL.: ?

HARTA 133. GUȘĂ, pl. [gest] ‘goitre’ [270]

mámǰ; máme 1, 11, 20
 broǰáscǰ; broǰáštǰ 2
 mámǰ; mámi 3, 4, 9
 řúřǰcǰ; řúřǰkǰ 5
 řúřǰcǰ; řúřǰki, bǰpcǰ; bǰpkǰ 7
 mámǰ; mámi, [*] gúřǰa bóǰlorʰ 8
 mámǰ; mámi 10
 řúřǰcǰ; řúřǰkǰ 12
 mámǰ; máme 13, 14
 bǰpcǰ; bǰpkǰ 15
 broǰáscǰ; brořǰcǰe 16
 mámcǰ; mámkǰ 17
 unʰ broscʰ; dáu brořǰtǰ [n.] 18
 bǰpcǰ; bǰpkǰ 19
 mámǰ; mámi 21, 22, 25, 52
 n-adúnǰ [perf. s., 1 sg.] guřǰmǰǰu 23
 mámǰ; mámi 24
 broǰáscǰ; broǰáște, [ε] brořǰtǰ 26
 plǰscǰari; -cǰrǰ 28, 29
 mámǰ; mámi 31, 40
 [ε] pruyǰle 32
 [ε] bǰbǰ; bǰbǰ 35
 broǰáscǰ; brořǰtǰ 36
 bajǰame 37
 mámǰ; mámi 38, 51, 54, 58
 mámǰ; mámi 39
 vrahukǰli 41
 gúřǰǰ; gúřǰi 55
 ? 6, 33
 – 27, 30, 34, 42-50, 53, 56, 57, 59-61

MEGL.: j'él'cǰ; j'el'tǰ

HARTA 134. AMIGDALĂ, pl. ‘amygdale’ [271]

gl'índǰ; gl'índe 1, 11
 míǰdalǰ; míǰdalǰ 2
 g'índǰ; g'índǰ 3
 gl'índǰ; gl'índǰ 4
 g'índǰ; g'índǰ 5
 gl'índǰ; gl'índurʹ 6
 gl'índǰ; gl'índǰ 7, 9
 gl'índǰ; gl'índǰ 10, 12
 [R] crǰínițǰ; crǰínițǰ 13
 crǰínic; -nițǰ [n.] 14
 míǰdalǰ; míǰdalǰ, púrnǰ; púrnǰ 15
 ? [*] gl'índurǰ; gl'índur 16
 gl'índurǰ; gl'índurǰ 18
 gl'índǰ; gl'índǰ 19, 22
 [σ] gl'índurǰ; gl'índurǰ 20
 gl'índurǰ; gl'índurǰ 21

g'línduppă; g'línduppł 23
 șútiłi [pla.], [σ] g'líndupâ, g'líndupi 24
 gârtă; gârti [f.] 25
 [σ] g'líndură; g'línduri 26
 miydâl'áuâ; -lêi 28
 ?, [*] șúșcâ; șúșki 31
 amiydal'áuo; -lêi 32
 g'líndură; g'línduri 36
 g'éndără; g'éndăre 37
 bajámă; bajémi 38
 miydał'áu; -lêi 39
 [V] g'líndură; g'línduri 40
 amiydal'áu; -lêi 41
 miydał'áu; -lêi 54
 bajámă; -jâmi 55, 58
 ? 8, 17, 29, 33, 35, 52
 – 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 135. MĂRUL LUI ADAM, pl. [indic.]
 'la pomme d'Adam' [272]

núcă; nuț 1, 5, 10, 19–21
 núcă; nuț, núca di gârgălânł 2, 25
 núcă; nuț 3, 6-8, 24
 nódlu di la gurmáđł 4
 núca di gurmáđł 9
 gârgălânł; -lâne 11
 gârgălânł; -lâni 12
 núcă; nuț, núca di gurmáđł 13
 gârgălânł; -lâni 15
 [σ] núcă; nuț, núca di gurmásł 16
 núcă; nuț 17
 núcă; núki 18, 55
 nodł; nódurł, nódu [a.] di gurmásł 22
 núca di gurmáđł 23
 [σ] gârgălânł 26
 cucuăși 28
 cucuăși; ~ 29, 40
 gârgălânł; -lâni 31
 núcă; nuț 32
 [σ] núcă; nučł 35
 nodł; noáde, nodł di gârgălânł 36
 núcă; nuț 38, 52, 54
 anódł; anóadi, anódlu di gūrūmáđł 39
 cucóșł; -coăși 41
 ? 14, 33, 37, 58
 – 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 136. ESOFAG, pl. [gest] 'œsophage'
 [273]

órbulł mațł 1
 gurmáđł; -máđâ [n.], gârgălânł; -lâni [n.] 2
 mațł di mâcári 3
 gurmáđł, órbulł gurmáđł 4
 gârgălânł; -lâni 5, 19, 20, 25

mațlu ti mâcári 6
 gârgălânł; -lâni 7
 mațł di stumáhi 8
 gurmáđł; -máđâ [n.] 9
 gârgălânł; -lân [m.] 10, 16
 gurmáđł; -máđă [n.] 11
 gurmáđł; -máđă, [k] -máđi [n.] 12
 gârgălânł; -lân [m.] 13
 gurmáđ; -máđă [n.] 14
 gârgălânł; -lâni 15
 gârgălânł; -lâni 17
 gurmáđł; -máđi [n.] 18
 gurmáđ di ŋglițătúră 21
 gurmzł; -mázi [n.] 22
 gupmáđł; -máđâ [n.] 23
 gâpgălânł; -lâni 24
 gurmáđł; -máđe [n.] 26
 gîrgîlânł; -lân [m.] 28
 gârgălânł; -lâni 29, 52
 gurmáđł; -máđ [m.] 31
 gârgălânł; -lân [m.] 32
 gârsilânł; -lân [m.] 33
 [σ] gurmázł 35
 gârdâlânł; -lâne 36
 gurmáđ; -máđi [n.] 37
 gurmáđł; -máđi [n.] 38
 gârgălânł; -lâni 39
 gurmáđł 40
 gârdł; gârdi [n.]; gârdâlânł; -lâne 41
 guřmáđł; -máđe [n.] 54
 gupmáđł; -máđi [n.] 55
 gurmáđ 58
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: grăclân; -clâni

HARTA 137. FLUIER (CU BUZELE), ind. prez.,
 1–2 sg. [gest] 'je siffle (des lèvres)' [266]

șúirił; șúirił 1
 șúirił; șúirił 2, 5
 șúirł; șúirł, [*] șúirił 3
 șúirł; șúirił 4
 așúirł; așúirił 6
 șúirł; șúirił 7
 șúiru; șúiri 8, 17
 șúirił; șúirił, [*] așúirł 9
 șúiru; șúirił 10
 șúiru; șúiri 11
 șúirł; șúirił 12
 șuirł; șuir, șuir 13
 șurł; șur, [*] șurł; șuir 14
 șuirł; șuir 15
 șurł; șur, [*] șurł; șur 16
 șuirł; șuirł 18
 așúirł; așúirił 19
 șurł; șurił 20
 șurł; șúirił 21, 22

kípup^U; kípup^I 23, 24
 kípūr^U; kípūr^I 25
 kişç^U; kişt^I 32
 kípír^U; kípír^I 36
 qípār; qípār^U 37
 kípúr; ~ 38
 çimsésc^U 41
 kíscu, kípír^U 51
 kípup^U; kípup^I 55
 kípūr [1 sg.] 58
 – 27, 30, 34, 42–50, 56, 57, 59–61

MEGL.: ştipc; ştipt

HARTA 142. SIMT, ind. prez., 1–2 sg. ‘je sens’
 [281]

dukéscu; -kéşti 1
 dukéscu; -kéşta 2, 5–9, 19
 mi dukéscu; ti -kéşta 3, 4, 10
 dukéscu; -kéşci 11
 dukéscu; -kéşti, adukéscu 12
 asámt^U; asám^I 13
 asíntu; asín^I 14
 dukéscu; -kéşti 15, 39, 53
 dukéscu; -kéşce 16
 adukésc^U; -kéşt^I 18, 20, 25, 41, 52
 sámt^U; sám^I 21, 22
 adukést^U; -kéşt^I 23, 50, 55
 adukésc^U; -kéşc 24
 adukéscu; -kéşti 28, 29, 35, 40, 49
 adukéscu; -kéşta 31
 dukésc^U; -kéşt^I 32, 61
 [ε] mi simt^U; ti sim^I, [σ] adukésc^U 33
 adukí [perf. s., 3 sg.] 34, 46, 47, 59
 mi dukéscu; ti -kéşti 36
 kicsésc; -sést^I 37
 adukést^U; -kéşt 38
 dukí [perf.s., 3 sg.] 44, 45
 (mi) sántu, dukéscu 51
 adukést^U; -kéşt 54
 adukáşte [3 sg.] 56
 sámt; sám^I 58
 dukíš [perf. s., 2 sg.] 60
 ? 17
 – 26, 27, 30, 42, 43, 48, 57

MEGL.: picşés: -sés

HARTA 143. MUŞCHI (LA MÂNĂ), pl. [indic.]
 ‘muscle’ [283]

cárne, múşcl^U; múşcl^I [m.] 1
 múşcl^U; múşcl^I [m.] 2, 29, 31, 40
 cáрни, múşkl^U; múşkl^I [m.] 3
 múşcl^I; ~ [f.] 4
 múşkl^U; múşkl^I [m.] 5
 múşcl^U; múşcl^I [n.] 6, 19, 21
 múşcl^I [pl.] [m.] 7
 múşcl^I; ~ [m.] 8
 ?, cáрни 9

múşcl^U; múşcl^I [m.] 10
 múscul^U; múscul^I [m.] 11
 múşku; múşkl^I [m.] 12
 mişikă; -şik [f.] 13
 cárne vǎrtósă, ~ bătútă 14
 muscul^U; -cúli [n.], [*] múşcl^U; múşcl^I [m.] 15
 múscul^U; múscule [n.] 16
 [σ] muscúli; ~ [f.] 17
 múşcl^I [pl.] 18
 muşcl^U; muşcl^I [m.] 20, 52, 58
 muşcl^U; múşclur^I [n.] 22
 muşcl^U; múşcl^I [n.] 23, 25
 [σ] muşcl^U; muşcl^I [m.] 24
 [σ] múşcl^U; múşcl^I [m.] 26, 35
 cáрни; cárnur^I 28
 múşcl^U; múşcl^I [n.] 32
 şóaric^U; şóariş 36
 muşk; ~ [m.] 37
 muşk [pl.] 38
 cáрни 39
 múşcl^U; múşcl^I [m.] 51
 múşcu [sg. a.] 54
 miúşkl^U; miúşk [n.], miúşkili [pl.] 55
 ? 33
 – 27, 30, 34, 41–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 144. OS, pl. ‘os’ [284]

os^U; uási 1, 28
 uos^U; uási 2, 6, 10, 12
 uos^U; oási 3, 4, 8, 9
 os^U; oási 6, 7, 18, 21, 29, 31, 34, 35, 39, 40, 46,
 47, 49, 50, 52
 os^U; uóse 11
 os^U; ósi 13
 os, [*]os^U; óse 14
 os^U; oási 15
 os^U; oáse 16, 26, 32, 36, 54
 os^U; ósi 17, 55
 os^U; oási 19, 23, 25, 33
 os^U; oási 20
 uos^U; oási 22
 uos^U; oási 24
 os; ósi 37
 os, [*] os^U; ósi 38
 os^U, [*] os^U; oási 41
 os^U, [*] oş^U; oási 51
 os^U; ósi, ósăle [pl.] 56
 os; [*] ósă, uási 58
 os; oási 59
 – 27, 30, 42–45, 48, 53, 57, 60, 61

MEGL.: uos; oási

HARTA 145. MĂDUVĂ ‘moelle’ [285]

măduvă 1, 5, 10, 11, 22, 23
 măduvă, [pl.] măduve 2
 măduvă, [*] -dúv^U 3

mădúu 4, 6, 24, 31, 40
 mîdúu, ~ tu os^u 7
 mădúu 8, 52
 mădú^u 9
 mădúuă, [pl.] mădúⁱ 12, 19, 21, 26
 pâl^tă 13
 đămă, ~ tu os 14
 mădúâ 15
 mădú, măd^oá [a.] dit os^u, mădúá [a.] ~ ~ 16
 mădú 17
 mădúu 18
 mădúu [AL], mădúă [L] 20
 mădúuă, [pl.] mădú^ui 25
 mîdúuâ 28
 mădúuâ 29
 mădúă 30, 47, 55, 59
 mindúă 32
 mădúă, mădú^uă 33
 [σ] [ε] mădúâ, [ε] midú 35
 midúă, ~ di tu os^u 36
 pâl^tă 37
 mădú^uă 38
 midúu, midúá [a.] 39
 mindúu 41
 midúuă 51
 midúă 54

? 58
 – 27, 34, 42–46, 48–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: midúuă

HARTA 146. CARNE [indic.] ‘chair’ [286]

cárne 1, 16
 cárnⁱ 2, 5, 10, 12, 19
 cárnⁱ 3, 4, 6–9, 15, 17, 28, 29, 31, 35, 39–41, 47,
 49, 51, 60
 cárne 11, 14, 26, 32–34, 36
 cáră 13, 18, 20, 21
 cáră 22
 cáppă 23
 cápă 24
 cáră 25, 52
 cáră 37, 38, 57–59
 cáră, cáh/γă 54
 cáp/γă, cáhă 55
 cáppă, cápp/ γă, cáră 56
 – 27, 30, 42–46, 48, 50, 53, 61

MEGL.: cárnⁱ, [V] bíbă

HARTA 147. SÂNGE ‘sang’ [287]

săndă 1
 sândⁱ 2
 sândă 3, 4, 6–9, 31
 sândⁱ 5
 sîndⁱ 10
 sândă, [k] sândⁱ 11

sîndⁱ 12
 sândⁱ 13
 sândă, sândă 14
 sânzi 15
 sând^e, [*] sând^e 16
 sândⁱ 17, 18, 36–38, 50, 52, 53, 55, 57–59
 sândă 19
 sând^e 20
 sândⁱ 21, 22
 sândⁱ 23, 25
 sândⁱ 24
 sând^e, [*] sândⁱ 26
 sândⁱ 27
 sîndⁱ 28
 sândⁱ 29, 39–41, 46, 49, 51, 60
 sând^e 32
 sând^e 33
 sângⁱ 35
 sândⁱ 54
 sândă 56
 – 30, 34, 42–45, 47, 48, 61

MEGL.: sîndⁱ

HARTA 148. VÂNĂ, pl. ‘veine’ [288]

vînă; vînⁱ 1
 vînă; vînⁱ 2, 24
 vînă; vînⁱ 3, 4, 6–9, 15, 29, 31, 35, 36, 52
 vînă; vînⁱ 5, 10, 12, 19–23, 25
 vînă; vîne 11
 vînă; vînⁱ 13, 17, 28, 38, 51, 54, 55
 vînă; vîne 14, 16, 26, 32, 37
 vînă; vînⁱ 18
 vînă; vîne 33
 [σ] vînă; vînⁱ, [R] flévâ; flévi 39, 40
 flévâ; flévi 41
 vînă; vînⁱ 58
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: vînă; vînⁱ

HARTA 149. PIEPT, pl. [indic.] ‘poitrine’ [289]

Képtu; képtⁱ [m.] 1, 12
 Képtu; képturⁱ 2, 6, 11, 19, 28, 29, 35
 Képtu; képtă [m.] 3, 4, 9, 31, 33, 40
 Képtu; képturⁱ [n.], képtă [m.] 5
 képtu [sg.] 7
 Képtu; képtă [m.], [k] képturⁱ [n.] 8
 Képtu; képturⁱ 10
 kept^u; képturⁱ 13
 k^héptu; képte [n.] 14
 kept^u; képtur 15
 képt^o; képte [n.] 16
 képtu; képtur 17
 kept^u; képturi 18, 54, 55
 kept^u; képturⁱ 20, 25, 41
 kept; képturⁱ 21
 kept^u; kept [m.] 22, 23, 52

kept^u; kept^â [m.] 24
képtu; képtâ [m.], [ε] képturî [n.] 26
kept^u, képtlu [a.]; kept [m.] 32
képtu; képturi 36, 39
kept; kept [m.] 37
kept^u; kepti [n.] 38
kept^u 50
képtu; képtî [m.], képturî [n.] 51
kept, [*] kept^u 56
kept^â; képti [n.] 58
– 27, 30, 34, 42–49, 53, 57, 59–61

MEGL.: kept; keptur

HARTA 150. FURCA PIEPTULUI [indic.]
‘épigastre’ [290]

képtu 3–6, 19, 25, 26, 29, 40
képtu, óslu di képtu 7
^uóslu-a képtului 8
képtu, óslu di la képtu 9
plácă; plăţ [pl.] 12
[ε] os di képtu 14
fúrcă; fúrţi [pl.] 15
scărâcic^u; scărâcic^u [pl.] 16
[σ] óslu di képtu 17
[σ] ósu [a.] di kept^u 18
kept^u 20, 23, 41, 52
kept^u 21
^uósu [a.] a képtului 22
[ε] kept^u 24
óslu di tu képtu 27
pundilikístil 28
[*] kept^u 32
[ε] astérnu 33
képtu, óslu di tu képtu 36
ósu [a.] de kept 37
cărăsór^u di kept^u 38
óslu di képtu 39
[σ] os^u di kept^u 54, 55
kept^â 58
? 1, 2, 10, 11, 13, 30, 31, 34, 35
– 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: kept

HARTA 151. PLĂMÂN, pl. [gest] ‘poumon’
[291]

álbul^u hícát^u [m.], plămúnă [f.] 1
plămúnă 2, 6, 19, 20, 23, 31
pălmúnă 3
plămún^u [m.] 4, 10
pălmúnă 5, 25
plâmúnâ, [σ] álbul^u hícát^u 7
plămúnâ 8
plâmúnâ 9, 24, 26
álbu hícát^u [n.] 11, 12
hícát^u [n.], hícátu-aţét^u álbu 13
hícát [n.], áţbu hícát 14

hícát^u [n.], hícátu aţét^u áţbu^u 15
hícátéle-aţéle-álbele [pla.]; hícát^u álbo [n.] 16
álbul^u hícát^u [n.] 17
plămúnâ 18
hícát^u alb^u [n.] 21
hícát^u alb^u [m.] 22
plămúne 27
hícát^u álbu [n.] 28
ihícát^u álbu [n.] 29
plimúne [f.] 32
plimóne [f.] 33
plămón [pl.] 34, 53
plimúnă, [*] plimóne [f.] 36
păymăná 37
pălmúnă 38, 55
plimúni [f.] 39, 44
plimóni [f.] 40, 41
plimúne 47
plimúnă, [*] pălmóni [f.] 51
plămúnă 54
plēmăná 58
plumăń [pl.], plumúni [pl.] 59
– 30, 35, 42, 43, 45, 46, 48–50, 52, 56, 57, 60, 61

MEGL.: drob [n.], aţb drob

HARTA 152. TUBERCULOZĂ ‘tuberculose’ [292]

tíhtă, ^uóhtică 1
^uóftică 2
tíhtâ 3, 6, 8, 24, 31
[*] tíctă 4
[σ] tíhtă 5
óftică 7
^uóhticâ, tíhtâ 9
tíhtă 10, 20, 52
[σ] [B] ^uóhtică, [*] ^uóftică 11
^uóhtică 12
óftică 13
[V] óftică, [R] tébeţe, tuberculóză 14
óftică, [R] tuberculóză 15
óftică 16–18
tíhtă 19, 25
óftică 21
^uóftică 22
tíhtâ 23
tíhtă 26
óhtică 28, 36, 51, 54, 58
htíki, [*] óhticâ 29
[*] óhtică, [R] fθise 32
[ε] htíki, ahtíke 33
^uóftică 35
tuberculóz 37
plăvít^u 38
[σ] óhtică 39
óhtic^u 40
óhticâ 41
óhtăcă 55
– 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ^uóftică

HARTA 153. TUBERCULOS, pl. ‘tuberculeux’
[293]

tihtós^U; -tós^I, uohtic^Uós^U; -c^Uós^I 1
uoftic^Uós^U; -c^Uós^I 2
tihtós^U; -tós^I 3, 8, 24, 31
ti/ih^Utós^U; -tós^I 4
[σ] tih^Utós^U; -t^Uós^I 5
tihtós^U; -tós^I 6, 26, 52
ufticós^U; -cós^I 7
t^Uih^Utós^U; -tós^I 9
tiht^Uós^U; -t^Uós^I 10
cărtit^U (tu álbul^U hícát^U); -tít (~ ~ ~) 11
uoftic^Uós^U; -c^Uós^I 12
lăndăt^U di óftică, ofticós^U; -cós^I 13
[V] ófticalí; -călăt 14
ofticós^U; -cós^I, ofticalí; -căláz 15
ofticós^U; -cós^I 16
ofticós^U; -cós^I, [*] ufticós^U 17
ufticós^U; -cós^I 18
t^Uih^Utós^U; -tós^I 19, 23, 25
t^Uih^Utós^U; -tós^I 20
ofticós^U; -cós^I 21
uoftic^Uós^U; -c^Uós^I 22
ohticós^U, físicós^U [sg.] 28
htikós^U; -kós^I 29
htikár^U; -kár^I 32
htikós^U; -kós^I, ahtikós^U 33
uofticós^U; -cós^I 35
ohticós^U; -cós^I 36
tuberculóz [sg.] 37
pălvitós^U; -tós^I 38
uhticós^U; -cós^I 39-41, 51
htikós^U; -kós^I 54
uhtăcós^U; -cós^I 55
? 58
– 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: uoftic^Uós; -c^Uós

HARTA 154. ASTMĂ ‘asthme’ [295]²

nădúh^U 3, 5
[σ] [R] nădúf^U 4
l^U-astúpâ adil’átlu 6
ân s^U-acătă súflitlu, nu p^Uo^U-s-adil’^U 7
nu p^Uo^U-s-l’a anásâ, [R] nădúh^U 8
s-astúpâ, nu p^Uo^U-s-adil’i 9
?, m^U-astúpă 10
n-s^U-acătă adil’átlu, [R] ásmă 11
nădúf^U 12, 20
[σ] hásmă 13
ásmă, [V] l-s-ăcătă suflătúra 14
ás^Uma [art.] 15
ásmă 16, 58
ásmă, [*] ticnifés 17
ásmă 18

² Glosarea expresiilor, în note.

[*] nu p^Uoát^U s-l’a adil’átlu 19
?, mi tăn^U 21
șpíră 22
ul tăn^U, [*] nădúf^U 23
suflătúpă 24
țănătúra 25
țâ si l’a anása 26
ázmă 28
l-s^U-astúpâ anása 29
[*] ázmă 31
ázmă, [*] s-neacă, nu p^Uo^U-s-l’a anásă 32
ăre ŋgúsă, nu p^Uoate s-l’a anásă 36
ásmă, s^U tăn^U suflătúra 37
sufălătúra, [σ] ásmă 38
ázmă 39
[σ] ástma [art.] 40
nu p^Uo^U-s-l’au anásâ, am ázmă, nu pot s^U-adil’^U 41
ásmă, s-astúpâ 52
ázmă, n^U-adil’^U dot 54
nu ȧ dot suflitúra, ázmă 55
? 1, 2, 33, 35
– 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: sténus

HARTA 155. COASTĂ, pl. [indic.] ‘côte’ [296]

c^Uástă; c^Uaste 1, 33
c^Uástâ; c^Uást^U 2
c^Uástă; c^Uásti 3, 6-9, 29, 31, 35, 40, 41, 52
c^Uástâ, c^Uástă; c^Uásti, c^Uást^U 4
c^Uástă; c^Uást^U 5, 10, 12
c^Uóstă, c^Uóstă; c^Uoste, c^Uoste 11
c^Uóstă; c^Uosti 13, 38, 55, 58
c^Uóstă, c^Uóstă; c^Uoste, c^Uoste 14
[σ] c^Uástâ; c^Uást^U 15
c^Uóstă; c^Uoste 16, 26, 32
c^Uóstă; c^Uásti, [r] c^Uóstă; c^Uosti 17
c^Uóstă; c^Uásti 18, 51
c^Uástă; c^Uást^U 19, 21, 25
c^Uóstă; c^Uást^U 20
c^Uóstă; c^Uostí 22
c^Uástâ; c^Uást^U 23, 24
c^Uóstă; c^Uásti 27
c^Uástâ; c^Uásti 28
c^Uóstă; c^Uoste, c^Uostile (pla.) 36
c^Uóstă; c^Uásti, c^Uostili (pla.) 39
c^Uóstă; c^Uoste, c^Uásti 54
? 37
– 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: c^Uóstă; c^Uostí

HARTA 156. JUNGHI, pl. ‘point de côte’ [297]

pon^U uscát^U, mi t^Uing-amurțít^U 1
amurțít^U; -t^Uit^U 2
murțát^U; -t^Uati 3
murțát^U; -t^Uatur^U, amurțát^U 4

[σ] murțî^u; -țîⁱ 5
 amurțî^u; -țî^u 6, 9, 10, 19
 pon^u; pō^unuri, dor^u 7
 amurțî^u 8, 11, 31
 amurțî^u; -țîⁱ, murțî^u 12
 gungl^u; gungl^ă 13
 țănere; -ner 14
 pū^uzire 15
 amărțî^ă, [*] ndulțî^ă 16
 amurțî^u; -țîⁱ 17
 țănătūră; -tūrⁱ 18
 dor^u 20
 mî țāⁱ 21
 țā^uneri; -nerⁱ 22
 mî țāⁱ, țā^unătūră 23
 mî gunglⁱ, mî țāⁱ 24
 gungl^ări, mî gunglⁱ 25
 gungl^u 26, 35
 gungl^u; gungl^uri 28, 29
 dor^u, pon^u 32
 stihî^upt^u; -hî^upturⁱ 36
 mi dō^ure i^ul^ă, mi nțā^upē la i^ul^ă 37
 mi dō^uri tu hî^uyă, dor^u, dureri 38
 dor^u; dō^uără [n.] 39
 dor^u; dō^ururi [n.], dure^uari 40
 dor^u, dure^uari 41
 pon^u; pō^unurⁱ 50
 dî^ungl^u; dî^ungl^uri 51
 țā^unătūră; -tūrⁱ 52
 pon^u, mi tāl^ă 54
 dō^uptu tu i^ul^ă 55
 mî țāⁱ 58
 ? 33
 – 27, 30, 34, 42–49, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

Harta 157. INIMĂ, pl. [indic.] ‘cœur’ [298]

inimă; iniⁿ 1, 2
 i^unimă; i^unimi 3, 4
 hî^unimă; hî^uniⁿ, [σ] hî^unimⁱ 5
 hî^unimă; hî^uniⁿ, [*] hî^unimi 6
 inimă; iniⁿ 7, 28, 29
 inimă; hî^uniⁿ 8
 hî^unimă; hî^unimⁱ 9
 inimă; inimⁱ 10
 i^unimă; i^unime 11
 i^unimă; i^unimⁱ 12
 ină^{mă}; inimi 13, 55
 inimă; inime 14, 16, 36
 inimă; inimi 15, 18
 cardí [f.], [V] inimă; inimi 17
 hî^unimă; hî^uniⁿ 19
 hî^unimă; hî^unimⁱ, hî^unimⁱ 20
 inimă; inimⁱ 21
 i^unimă; i^unimⁱ 22
 inimă; inimⁱ, [*] inimi 23
 inimă; inimⁱ 24

hî^unimă; hî^unimⁱ 25
 hî^unimă; hî^uniⁿ, [*] hî^unimă 26
 inimă 27, 34, 47, 51
 i^unimă; i^uniⁿ 31
 inimă; iniⁿ, iniⁿli [pla.] 32
 i^unimă; i^unimⁱ 33
 inimă; inimi 35, 41
 ină^{mă}; inmi, ină^{mă} 37
 ină^{mă}; ină^mi 38
 inimă; inimi 39, 52
 inimă; inimi, inimi [pla.] 40
 inimă 50
 ină^{mă}; inimi, inimi [pla.] 54, 59
 ină^{mă}; inimi 55
 inimă 56
 ină^{mă}; ină^me 58
 – 30, 42–46, 48, 49, 53, 57, 60, 61

MEGL.: i^unimă; i^unimi

HARTA 158. SUSPIN, ind. prez., 1–2 sg. [imit.]
 ‘je soupire’ [299]

suskî^u; -kî^u 1–12, 19, 36, 49
 suskî; ~ 14
 [ε] suskîrés^u; -rés 15
 sús^ukî^u; sús^ukî 16
 sús^ukî^u; sús^ukîⁱ 17
 sús^ukî^u; sús^ukîⁱ 18, 29, 31, 51, 52
 skî^umur^u; skî^umurⁱ 20
 mu^uke^uăș^uti, skî^umură (3 sg.) 21
 sús^ukî^u; sús^ukîⁱ 23, 24, 55
 sús^ukî^u; sús^ukîⁱ 25
 [ε] sús^ukî^u; -kî^u 26
 pî^urî^upu^uș^uescu; -ș^uș^uti 28
 uhté^u; -té^u 32, 41
 [σ] sús^ukî^u; sús^ukîⁱ 33
 suskî^ă (ind. perf. s., 3 sg.) 34
 [σ] suskî; -kî^u 35
 sús^ukur, sús^uqur; sús^ukî, sús^uqî 38
 [σ] suskî^u; -kî^u 39
 mi uhté^u; ti uhté^u 40
 [σ] sús^ukî^u; sús^ukî: 54
 suskî^ă (ind. imperf., 3 sg.) 59
 ? 13, 22, 37, 58
 – 27, 30, 42–48, 50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: ?

HARTA 159. BĂTAIE DE INIMĂ ‘battement de
 cœur’ [300]³

î^ul^ă bā^uti inima 1, 52
 n-bā^uti inima 4
 l-bā^uti inima 8
 â^ul dō^uari hî^unima 9
 ște^u zdă^ufă^uptă inima, cu inima zdă^ufă^uptă 13

³ Pentru glosarea unor construcții, vezi NOTE la hartă.

báte ínima 14
 ?, n-alsáre ínima 15
 eáste di ínimă 16
 cucuteáști cardía, n-arúcă ayóna ~, ăń bāti ~ 17
 ul dōri cardía 18
 [*] n-bátĭ ínimă 19
 duréri dĭ ínimă 21
 n-bátĭ ínima 22
 n-bátĭ ínimă 23
 ?, n-alúmtă ínima 24
 n-bāti ínima 29
 n-báte ínima 36
 aritmĭe, lō-ári acățată ínăma 38
 n-arúcă ínima, n-bāti ~ 39
 taĥicarđĭi, ínima bătĭ-ayóna 40
 ári ínimă, di ~ 41
 nu pōte d-ínimă 54
 nu ĭa suflitúpă 55
 ĭ-ansáre ínăma 58
 ? 2, 3, 5–7, 10–12, 20, 25, 26, 28, 31–33, 35, 37
 – 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ăĭ bătĭ ĭínima

HARTA 160. ȚĂȚĂ, pl. 'mamelle', 'sein',
 'teton' [301]

sin^l; sinĭ, țĭță; țĭțe 1
 țĭțĭ; țĭțĭ 2
 țătă; ~ 3, 4, 6–9, 19, 29, 39–41, 51
 țătă; țătĭ 5
 țĭță; ~ 10
 țătă; ~ 11
 țĭță; țĭțĭ 12
 țătă; țătĭ 13, 18, 37, 38
 țătă; țătĕ 14
 țătă; țătĭ 15, 31, 35
 țĭță; ~ 16
 képtu; képtur, țătă; ~ 17
 țăt; ~ [f.] 20
 țătă; țătĭ 21
 țătă; țătĭ 22
 țătă; țătĭ 23
 țătă; țătĭ 24
 țătă; țătĭ 25
 țătă; ~ 26
 țĭțĭ; țĭț 28
 țătă; țătĕ, țătăle [pla.] 32
 țătă; țătĕ 33
 țătă; țătĕ 36
 țătă [sg.] 46, 49
 țătă; țătĭ 52
 țătă; țătĭ 54
 țătă; țătĭ 55
 țătă; țătĭ 58
 țătă 60
 – 27, 30, 34, 42–45, 47, 48, 50, 53, 56, 57, 59

MEGL.: țĭță; țĭțĭ

HARTA 161. SPATE, pl. 'dos' [302]

trup^l; trúpurĭ 1, 3–8, 12, 19, 29
 skínari; -nărĭ 2, 10, 22
 skínari; -nărĭ 9
 pultărĭ [pl.] 11, 18, 27, 50
 puțtăr [pl.] 13
 plătăr [pl.] 14
 pultăr [pl.] 15, 17
 păltăr [pl.] 16
 pultără [pla.] 20
 cuříz^l 21
 [σ] trup^l; trúpurĭ 23
 pultăpă [pla.] 24
 trup^l; trúpurĭ 25
 păltărĭ [pl.] 26, 31, 32, 40, 51
 pĭltărĭ [pl.] 28, 45
 păltăre; -tărĭ 33
 păltăre 34
 plătărĭ [pl.] 36
 pultărĭ [pl.] 39
 plătărĭ [pl.] 41
 plătări 44
 păltări 47
 pultări; -tărĭ 52
 pultăre 53
 pultăyă; -tăyă 54
 trup^l 55
 pultărĭ [pl.] 58
 puțtări; -tăr 59
 ? 35, 37, 38
 – 30, 42, 43, 46, 48, 49, 56, 57, 60, 61

MEGL.: gorb; gōrbi

HARTA 162. OMOPLAT, pl. [indic.] 'omoplate'
 [303]

păltăre; -tărĭ 1, 26, 51
 păltări; -tărĭ 2
 păltări; -tărĭ 3, 4, 6, 8, 9, 31, 40
 păltări; -tărĭ 5, 10, 12
 păltări; -tărĭ 7
 pultăre; -tărĭ 11
 puțtări; -tăr 13
 plătăre, -tăr 14
 pultări; -tăr 15, 38
 păltăre; -tăr^l, [*] -tăr 16
 pultăre; -tăr 17
 pultări; -tărĭ 18, 50, 52
 pultări; -tărĭ, [*] păltări 19
 pultăre; -tărĭ 20, 39, 53
 pultări; -tărĭ 21, 22, 25
 pultăpĭ; -tăpĭ 23, 24
 pultăre; -tărĭ 27
 pĭltări; -tărĭ 28, 29
 păltăre; -tărĭ 32

păltăre; -tărî, óslu [a.] di păltăre 33
 păltăre; -tărî 34
 [σ] plătări; -tărî 35
 plătăre; -tărî 36
 păltără; -tăre 37
 plătări; -tărî 41
 pultáyă, -táyă 54
 pultápă; -tăp 55
 pultără; -tărî 58
 puftări; -tăr 59
 păltări; -tărî 60
 – 30, 42–49, 56, 57, 61

MEGL.: ?, [cei din Liumnița] spătă; spoț

HARTA 163. ȘALE [indic.] ‘lombes’ [304]

mési 1, 10, 33
 mési, crúți 2
 mési 3, 4, 6, 8, 18, 28, 31, 35, 38–41, 51, 54
 cătín [pl.] 5
 méșă [art.] 7, 9, 11, 20
 mési, îiili [f. pla.] 12
 cărúți 13
 crúțe 14
 múșcli [f. sg.], mési, crúți 15
 nóljic^l, nóljicul^l [art.] 16
 crúțe 17
 șei [f. pl.] 19
 múșcli [f. plt.], [*], ligéna [art.] 21
 curíz^l, mési 22
 mușcl^l [pl.] 23
 múșcli [pla.] 24
 mușcl^l [pl.] 25
 méșe 26
 múșcli 29
 méșe 32
 nólígig^l 36
 námsa [art.] 37
 íli [f., pl.], mési 52
 íjă [pl.], îiili [pla.] 55
 ? 58
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: méjlocu [art.]

HARTA 164. SUDOARE, pl. ‘sueur’ [305]

sudóare; -dórî 1, 11
 săduári; -dúorî 2
 sudóari; -dórî, [*] sádórî 3
 sudóari; -dórî 4, 6, 8, 52
 suduári; -dórî 5
 sádóari; -dórî 7, 9
 súdoari; -dórî 10
 asuduári; -dúorî 12
 sádóre; -dór 13
 sudóre; -dór 14
 ásádóare, asúdoare, asudóare 15

asudóare; -dór 16
 asudóri 17
 sádóari; -dórî 18
 sudóari; -dórî, [*] sádóari 19
 sádóari; -dóră [pla.] 20
 sádóari; -dórî 21, 22
 sádópî [pl.], sádópă [pla.] 23
 súdoapi; -dóp^l 24
 sudóari; -dórî, sudóri [pla.] 25
 [ε] asudóare; -dórî 26
 azduári 28
 azdóari; -dórî 29, 40
 asudóari; -dórî 31, 35
 azdóare; -dórî 32, 39
 asudóare 33
 asudóare; -dórî 36, 51
 sádór^l [pl.] 37
 sádóari 38
 asudóari, [*] sádóari 41
 asudórî [pl.] 47
 sádóre; -dór 54
 sudópi; -dóp 55
 sudór [pl.] 58
 sádóari; -dórî 59
 – 27, 30, 34, 42–46, 48–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: sudóre; -dór

HARTA 165. ASUD, ind. prez., 1-2 sg. ‘je sue, je transpire’ [306]

asúd^l; asúđ 1, 2, 4, 9, 11, 12, 18–20, 22–26, 28,
 29, 31, 32, 35, 39–41, 51, 52, 54, 55, 59
 asúd^l; asúđ, [*] asút^l; asúț 3
 āsút^l; āsúț 5
 asút^l; asúț 6-8
 asúd; asúț, asúđ 10
 mĭ-asúd^l; tĕ-asúđ 13
 mĭ-āsút; t-āsúț 14
 asúd^l, asút^l; asús 15
 asút^l; asús 16
 asúd^l; asúđ 17
 asúd; asúđ 21, 58
 asúd^l; asúđî 33
 asúdu; asúđă 36
 m-āsúd; t-āsúđ 37
 asúd; asúđ, [*] asúd^l 38
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: sud; suz

HARTA 166. SĂ ASUDE, conj. prez., 3 sg., 3 pl. ‘qu’il sue, qu’il transpire’ [307]

s-asúdă 1, 5, 10–12, 18–23, 25, 33
 s-asúdă 2–4, 6–9, 15, 24, 28, 31, 40, 52
 (s_c) s-asúdă 13, 14

s-asúdă 16, 17, 26, 38, 54, 59
 s̄i-asúdă 29, 35, 39
 s̄i-asúdă 32, 36
 s̄e s-ăsúdă 37
 șe-asúdă 41
 s-asúdă, [*] s̄i-asúdă 55
 – 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–58, 60, 61

MEGL.: sã sūdă

HARTA 167. ȘIRA SPINĂRII, pl. [indic.]
 ‘l’épine dorsale’ [308]

sk̄inirátʷ; -rátʷ [n.] 1, 2
 skinărátʷ; -rátʷ, [*] sk̄inirátʷ; -rátʷ [m.] 3
 sk̄inirátʷ; -rátʷ [m.] 4
 sk̄inărátʷ; -ráturʷ [n.] 5
 sk̄ini/irátʷ; -rátʷ [n.] 6
 sk̄inirátʷ 7, 28
 skinărátʷ 8, 52
 mădulárʷ; -lári [n.] 9
 [σ] sk̄inirátʷ 10
 sk̄inirátʷ; -rátʷ [n.] 11
 skinărátʷ; -rátʷ [n.] 12
 sk̄h̄inirátʷ; -rátʷ [n.] 13
 sk̄inirátʷ; -rátʷ [n.] 14
 sk̄irnatʷ; -nátʷ [n.] 15
 sk̄irinátʷ 16
 sk̄inirátʷ; -rátʷ [m.] 17
 sk̄inirátʷ; -rátʷ [n.] 18
 sk̄inirátʷ; -rátʷ [n.] 19
 sk̄inirátʷ; -ráturʷ [n.] 20
 sk̄inărátʷ; -rátʷ [n.] 21, 25
 sk̄inárʷ; -nárʷ [f.] 22
 sk̄inăpátʷ; -pátʷ [n.] 23
 skinăpátʷ; -pátʷ [m.] 24
 sk̄inirátʷ 26
 skinărátʷ; -ráturʷ [n.] 29
 sk̄inári; -nárʷ [f.] 31
 [σ] skinărátʷ; -rátʷ [n.] 32
 skinărátʷ; -rátʷ [m.] 33
 [σ] sk̄inári; -nárʷ [f.] 35
 skinărátʷ; -rátʷ [n.] 36
 [*] cãrăsórʷ 38
 sk̄inirátʷ; -rátʷ [m.], [k] -rátʷ [n.] 39
 skinărátʷ; -rátʷ [n.] 40
 cumbórahʷ 41
 skinărátʷ 51
 skinărátʷ 54
 cãrțópʷ; -țópe [n.], [σ] skinăpátʷ 55
 skinăre, [*] cãrũtiórʷ 58
 ? 37
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: s̄ort; s̄ortur

HARTA 168. COCOAȘĂ, pl. [indic.] ‘bosse’
 [309]

çosórʷ; -suăre 1
 çasúrʷ; -suári 2
 cusórʷ; -sórʷ [m.] 3, 6, 8
 cusórʷ; -soăre, [*] -soári 4
 [σ] cusúrʷ; -suári 5
 ?, [*] pãltãreã mutátã 7
 cusórʷ; -soári 9, 52
 cusúrʷ; -suári 10
 cusúrʷ; -sóre 11
 cãsórʷ; -sóri 13
 ġumbã; ġumbe 14
 cusórʷ; -soăre 15
 ġãrbã; ġãrbe 16
 ?, ca bápçã; bápki 17
 cãsórʷ; -soári 18
 çasúrʷ; -suári, [ε] cusúrʷ 19
 çasórʷ; -sórʷ [m.] 20
 ġumbã; ġumbi 21
 ġumbã; ġumbi 22
 çasúrʷ; -soári 23
 çasórʷ; -sórʷ [m.] 24
 çasúrʷ; -soári 25
 cusórʷ; -soăre 26
 bușʷ 27
 cambúrʷ; -búri [n.] 28
 câmbúrã; -búrʷ 29
 [σ] cusórʷ; -sórʷ [m.] 31
 câmbúrã; -búre 32
 [ε] cambúrã; -búrʷ 33
 [*] kítu, [*] sãmãre; -mãrʷ 36
 góŋgã [?] 37
 [*] cusórʷ; -soári 38
 çãmbúrã, câmbúrã; -búrʷ 39
 câmbúrã; -búrʷ, [*] -búri 40
 cambúrã; -búri 41
 ġumbã tu pultãre; ġumbi 54
 ġumbã; ġumbi 55
 cuříz 58
 ? 12, 35
 – 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: [ε] aŋflãcũni; -cũn

HARTA 169. COCOȘAT, pl. ‘bossu’ [310]

aŋcusurátʷ; -rátʷ 1
 cambúrʷ; -búrʷ, ĩŋcusurátʷ; -rátʷ 2
 ŋcusurósʷ; -rósʷ 3, 5, 31
 aŋcusurátʷ; -rátʷ, [*] ŋcusurósʷ; -rósʷ 4
 aŋcusurátʷ; -rátʷ 6
 cambúrʷ; -búrʷ 7–9, 35
 aŋcusurátʷ; -rátʷ 10
 cambúrʷ; -búrʷ, ŋcusurátʷ; -rátʷ 11

înduplicát^U; -cát 12
 cāsārós^U; -rós 13
 cursuból; ~ 14
 âncûsurát^U; -rát 15
 gārbós^U; -bós 16
 cambúr^U; -búr 17
 âncusurós^U; -rós 18
 ncāsārós^U; -rós^U, [*] ncusurát^U; -rát 19
 cāsārós^U; -rós 20
 cu ġumbā, strāmb^U 21
 ġumbós; -bós 22
 cāsāpós^U; -pós 23
 cāsārós^U; -rós 24
 cāsārós^U; -rós 25
 adunát^U buş^U, âncusurát^U; -rát 26
 cāmbúr^U; -búr 27
 îngusurát^U; -rát 28
 cāmbúr^U; -búr: 29, 39
 cāmbúr^U; -búr, [*] gārbós^U; -bós 32
 zgrāb^U; zgrāg 33
 grībós 34, 45, 47
 hitós^U; -tós, [*] cāmbúr^U; -búr 36
 goŋgāş; -gāş [?] 37
 cusurát^U; -rát 38
 cāmbúr^U; -búr, acāţát^U 40
 camburýár^U; -ýár 41
 grībātós; -tós 44
 cāmbúr^U; -búr, cusurát^U; -rát, zgrób^U 51
 ncusurát^U; -rát 52
 cambúr^U; -búr 54
 cusupát^U; -pát 55
 cuřizo 58
 – 30, 42, 43, 46, 48–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: cambúr; ~, grābāv; ~

HARTA 170. STOMAC, pl. 'estomac' [311]

stāmáhi; mǎh 1
 stāmáhe; -mǎh 2
 moárā; mor 3
 stûmáhi; -mǎh 4
 stāmáhi; -mǎh 5
 pântic^U; pântiţ [m.], [σ] stāmáhi; -mǎh 6
 bric^U; brîţi 7
 stumáhi; stûmǎh, stomáhi [sg.] 8
 pântic^U; pântiţi [n.] 9
 bāric^U; -riţi 10
 stumáhe; -mǎh 11, 32, 33, 36
 stumáhi; -mǎh 12
 pândica [art.] 13
 pânticǎ; pântiţe 14
 stumáh^U; -áhi [n.] 15
 stumáh^U; [ε] -máti, -máhur [n.] 17
 stumáh^U; -máhi, [*] -máhuri [n.] 18
 stumáhi; -mǎh, [*] stāmáhi; -mǎh 19

pândicǎ; pândiţ [f.] 20
 stomáh; -máhuri 21
 pândicǎ; pândiţi 22
 stumáhi; -mǎh 23
 [σ] stumáhi; -mǎh 24
 stumáh^U; -máhuri 25
 stumáhi; -mǎh 26, 29, 31, 39-41, 51, 52
 pîndig^U; pîndiţi, stumáhi; -máhuri 28
 stumáh 35
 stumáhi; -mǎh 38, 54, 55
 ? 16, 37, 58
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: fôle; fôlur [n.]

HARTA 171. PÂNTECE, pl. [indic.] 'abdomen, ventre' [312]

bāric^U; -riţi, pântic^U; pântiţi 1
 pânticǎ; pântiţ [f.], bāric^U; -riţi 2
 bric^U; brícuri, [*] buric^U; -riţi 3
 buric^U; -riţ [n.], pântic^U; pântiţi [n.] 4
 bă/uric^U; -riţi 5
 bāric^U; -riţi 6
 bric^U; brîţi, pântic^U; pântiţi 7
 bāric^U; -riţi 8, 9
 pânticǎ; pântiţ [f.] 10
 pântic^U; pântiţe 11
 pântic^U; pântiţi, buric^U; -riţi 12
 pândic^U, [r] pândicǎ; pândiţe, bicǎ; bîţi 13
 pânticǎ; pântiţe 14
 pândicǎ; pândiţ^U [f.] 15
 pânticǎ; pântiţ [f.], [*] pântic^U; pânticuri 16
 pântic^U; pântiţi [n.] 17
 pândicǎ; pândiţi 18
 pânticǎ; pântiţi, buric^U; -riţi 19
 pândicǎ; pândiţi 20
 pântic^U; pântiţi 21
 pândicǎ; pândiţi 23
 pândic^U; pândiţi 24
 pândic^U; pândiţi 25
 pânticǎ; pântiţi [f.], [*] pândicǎ 26
 pândicǎ 27, 28, 34, 44, 45, 47
 pândic^U; pândiţi 29
 pântic^U; pântiţi, pânticǎ [sg.] 31
 pândicǎ; pândiţi [f.], bric^U 32
 pânticǎ; pântiţi [f.], pândiţi, bric^U 33
 pândic^U; pândiţi 35
 pânticǎ; pântiţi/çi, [*] pândicǎ 36
 pântcǎ, pântcǎ 37
 [*] pânduc^U; pândiţ [n.] 38
 buric^U; -riţi 39
 pândicǎ; pândiţi [f.] 40, 41
 pândicǎ 46
 pândic^U; bric^U 49
 pândicǎ/â 51
 pândicǎ; pândiţ [f.] 52

pântică 53
pândică; pândiți 54
pânduc^U; pândiți [n.] 55
pântic, pândic; pândiți 58
pândic; pândiț [n.], pânduc 59
? 22, 56
– 30, 42, 43, 48, 50, 57, 60, 61

MEGL.: fôle; fôlur [n.]

HARTA 172. MAȚ, pl. 'intestin' [313]

maț^U; măță 1, 5, 10, 12, 19, 20, 23, 56, 58
maț^U; măță 2–4, 6–9, 29, 31, 39–41, 47, 49, 51, 52
maț^U; măță 11, 16, 34, 36
maț^U; măță, mățli [pla.] 13
maț; măță 14
maț^U; măță 15
maț^U; măță 17, 32, 54
maț^U; măță, măți 18, 25
maț^U; măță, [r] măți 21
maț^U; măți 22
maț^U; măță, măți 24
maț^U; măță, măți 26
maț^U; măți 28
maț^U; mățe, mățli [pla.] 33
maț^U 35
maț; mățe, mățli [pla.] 37
maț, [*] maț^U; măță 38
maț^U; măți 55
maț^U; măți 59
– 27, 30, 42–46, 48, 50, 53, 57, 60, 61

MEGL.: maț; măți

HARTA 173. CONSTIPAT, pl. 'constipé' [314]

fundát^U; -dát 1
înfundát^U; -dát 2
[*] s-fundă [perf. s., 3 sg.] 4
ligát^U; -gát 5
[*] ligát^U; -gát 6
nu poa_s-cácâ 7, 8
s-astupá [perf. s., 3 sg.] 9, 10
cápse 11
[σ] astupát^U; -pát 12, 31
caps^U 13
cápse 14, 16
cápsi 15, 17, 55
cápsă, cápsi 18
astupát^U; -pát 19, 25, 52
ηclis^U; ηclis̄ 20
[σ] nu eásε-afóară 21
cápsi, caps^U 22
nu poátı s-eásâ nafaópă 23
nu íási nafaópă 24
[σ] astupát^U; -pát, [*] [ε] ηclis^U 26
ári cápsi 28
stres^U; streșı 29

[ε] astupát^U; -pát 33
l-eáste așăđútlu [= curul] astupát^U 36
caps 37, 58
acățát^U; -țát 38
nu-ári işiri 39
nu poáti sâ s-cácâ, ĩ-astupát^U cúrlu 40
điskılı 41
am pățătă cápsi 54
? 32, 35
– 3, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: strıș; strıș

HARTA 174. BURIC, pl. [indic.] 'nombril' [315]

băric^U; -ríti 1, 8
băric^U; -ríti 2, 10
bric^U; brícuri, [*] buríc^U [sg.] 3
buríc^U; -ríti [n.] 4, 17
buríc^U; -ríti 5
bâric; -ríti 6
nástur^U; násturi [n.] 7
băric^U; -ríti 9
buríc^U; -ríte 11
buríc; -ríti 12, 19, 21, 22, 25, 52
būric^U; -ríti 13
buríc; -ríte 14
bric^U; bríti, bríc 15
lumbríc^U; -brít, [*] bric^U; bríte 16
buríc^U; -ríti 18, 26, 28, 29, 41
buríc^U; -ríti 20
bupíc^U; -pítı 23, 24
bric^U; bríte 27, 32
băric^U; -ríti 31
bric^U; bríti 35
bric^U; bríte, [*] brícuri 36
buríc; -ríti [m.] 37
buríc^U; -ríti [m.], [k] -rícuri 38
anástur^U, ~ di buríc^U 39
buríc^U; -ríti [m.] 40
buríclu [art.] 44
buríc^U; -ríti, [*] -ríce 51
buríc^U; -rícuri 54
buříc^U; -říti 55
buříc^U 58
? 33
– 30, 34, 42, 43, 45–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: buríc; -ríti

HARTA 175. FLĂMÂND, pl. 'affamé' [317]

ağún^U; ağún 1–3, 5–12, 18–21, 23, 25, 26, 29,
31–33, 35, 39, 40, 41, 49, 50, 52, 54, 55, 59
âğún^U; âğún 4
fămătós^U; -tós, ağún^U; ağún 13
ağún; ağún 14
ajún^U; ajún 15

ajún^l; ajún 16
 aġún^u; aġún 17, 38
 aǧún^l; aǧún 22, 28
 aġún^l; aġún_i 24
 aġún^l; aġún, [*] aġún_i [pl.] 36
 árĭ fǒme 37
 ađún^l; ađún 51
 nimăcát; -cát 58
 -27, 30, 34, 42–48, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: flămúnd; -múnġ, flămúd [sg.]

HARTA 176. FLĂMÂNDĂ, pl. ‘affamée’ [318]

aġúnă; aġúne 1, 32, 33
 aġúnă; aġún_i 2, 10, 12, 19–21, 23, 25
 aġúnâ; aġúni 3, 4, 6–9, 18, 29, 31, 35, 39–41, 49,
 50, 52
 aġúnă; aġún_i 5
 aġúnă; aġúne 11, 13, 14, 36, 54
 ajúnă; ajúne 15, 16
 aġúnă; aġúni 17
 aǧúnă; aǧún_i 22
 aġúnâ; aġún_i 24
 aġúnă; aġúne 26
 aǧúnâ; aǧúni 28
 aġúnă; aġúni 38, 54, 55, 59
 ? 37
 - 27, 30, 34, 42–48, 53, 56–58, 60, 61

MEGL.: flămúndă; -múndi, flămúdă; -múdi

HARTA 177. CHIORĂIE (MAȚELE), ind. prez.,
 3 pl. ‘ils gargouillent’ [319]

gurleádă 1, 5, 10, 19
 gurleádă 2, 3, 6–9, 28, 29, 39
 gurguleádă 4
 gurguleádă, [*] gurleádă 11
 zgurleádă 12
 ŋguređă 13
 gurléđă 14
 gurguleáză 15
 gărgăreáză 16
 gurguléđă 17
 gureádă 18
 gurgureádă, gugureádă 20
 aųúřă 21
 gureádă 22
 gupeádă 23
 agupeádă 24
 gugureádă 25
 aúrlă 26
 n-aúrlă máțâli 31
 zgľesc^l 32
 [ε] gurleádă 33
 gurleáză 35
 ɣuryureádă, [*] gurleádă 36
 ță cãnt máțli 37

ț-aúřă máțâli 38
 gurgureádă 40
 ɣuryuleádă 41
 l-gurliđă máțâle [imperf.] 47
 gurguleádă 52
 cãntă, șújiřă 54
 aúp/ɣă 55
 aŋgureśc 58
 - 27, 30, 34, 42–46, 48–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: bərbărés, gărgărés

HARTA 178. FIERE ‘vésicule biliaire’ [320]

ýare 1
 ýari 2, 10
 ięári, ęari 3
 ýęári 4, 9
 yári 5
 ýari 6–8
 háre, hári 11
 hári 12
 hęri 13
 háre 14
 héri 15
 hère 16
 [σ] hári 17
 hári 18, 29, 31, 39, 40, 51, 52
 hári 19, 25, 35
 háre 20, 26
 hère 21
 hęri 22
 hápi 23
 hápă 24
 háreă [art.] 28, 34
 háre 32, 33, 36
 qéră 37
 hēră 38
 hulii 41
 hulije, [*] hēră 54
 hępi 55
 hęřă 58
 - 27, 30, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ęari

HARTA 179. FICAT, pl. [gest] ‘foie’ [321]

lájlu hícát^l, hícát^l 1
 hícát^l; -cátĭ 2, 20, 24
 hícát^l; -cátĭ 3, 6, 8, 9, 18, 31, 41, 46, 55, 59, 60
 hícát^l; -caț 4, 26, 35, 52
 hĭcát^l; -cátĭ 5
 hícát^l; -cátĭ, [σ] lájlu hícát^l 7
 hícát^l laĭ^l; -cátĭ láĭĭ 10
 lájlu hícát^l, hícát^l laĭ^l; -câte lăĭ 11
 lájlu hícát^l; hícátĭ lăĭ 12

hicát^U; -cáti, hicátu-ațét^U lájlu 13
 hicát; -cáte, lájlu hicát^U 14
 hicát^U; -cáti, hicátu ațét^U lájlu 15
 hicát^U laj^U; -cáte láje 16
 laj hicát^U; laj hicát^U 17
 hīcát^U; -cát 19
 hicát^U laj^U; -cát^U laj 21
 hicát^U laj^U; -cát laj 22
 hīcát^U; -cát^U 23, 25
 hicát^U 27, 34, 44, 45, 47
 hīcát^U 28
 íhīcát^U laj^U; -cáti laj 29
 ihīcát^U; -cát 32, 33
 hicát^U; -cát, -cáte 36
 hicát 37
 hicát^U; -cát 38
 hicát^U, hīcát^U, hīcát^U; hīcát^U 39
 hicát^U laj^U; -cáti laj 40
 ihīcát^U; -cát, hicát^U, iθcát^U 51
 hicát^U laj^U 53
 hicát^U; -cáturi 54
 hicát; -cát 58
 – 42, 43, 48–50, 56, 57, 61

MEGL.: drob; dróbur, négru drob; négri dróbur

HARTA 180. RINICHI, pl. [indic.] ‘reins’ [322]

bărec^U; -rét 1, 10
 buréc^U; -rét 2–9, 19, 25, 52
 buburéc; -reáte [n.] 11
 buburéc; -rét, [k] -rét^U [n.] 12
 arík^U; aríkă [n.], aríkili [pla.] 13
 arniclu; -niclă [m.] 14
 buburéc^U; -rét^U 15
 buburéc^U; -rețe, -recur [n.] 16
 buburéc; -brét, [*] buburétă [pl. n.] 17
 bureáti; -rét 18
 buburéc^U; -rét 20
 ríclu; rícl^U 21
 [B] bupeáti; -pét, [*] [R] apík^U; apík 23
 apík^U; apík 24
 buburéc^U; -rét^U 26, 28, 33, 39, 40
 buburéc^U; -rét 29
 bārec^U; -rét 31
 buburác^U; -rát^U 32, 51
 [σ] aríclu; arícl^U 35
 buburéc^U; -reáte [n.] 36
 rík; ~, ríkli [pla.] [n.] 37
 arík^U; aríki [n.] 38
 arniclu; -nicli [m.] 41
 arák^U; aráki [n.] 54
 arík^U; aríkă [n.], aríkili [pla.] 55
 ?, [*] arík 58
 – 22, 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: búbric; búbrīti [n.]

HARTA 181. MÂNĂ, pl. [indic.] ‘main, bras’ [323]

mînă; mîn 1, 10
 braț^U; brátă 2, 4–6, 9, 58
 mână; mână; braț^U; brátă 3
 mână; mână 7, 8, 19, 28, 29, 31, 35, 39–41, 46, 47, 49, 60
 mână; mână 11, 56
 braț^U; brátă 12
 mână; mână, braț^U; brátă 13
 braț; brátă, mână; mână 14
 mână; mână 15, 53, 57
 mână; mână, braț^U 16
 braț^U; brátă 17, 18
 braț^U; brátă 20
 braț^U; brátă 21
 braț^U; brátă 22
 bpaț^U; bpátă 23, 24
 braț^U; brátă 25
 mână; mână 26, 27, 33, 34, 44, 45, 51, 61
 mână; mân^U, mân^Ule [pla.] 32
 mână; mână, mânăle [pla.] 36
 braț 37
 mână; mână 38, 59
 mână; mână 50, 52
 braț^U; brátă 54
 bpaț^U; bpátă 55
 – 30, 42, 43, 48

MEGL.: mōnă; mōn

HARTA 182. STÂNGACI, pl. ‘gaucher’ [325]

stîngác^U; -gác 1, 16
 stângác^U; -gác 2, 3, 5, 9, 26, 31, 35, 52
 stâ/ângác^U; -gác 4, 6
 astângác^U; -gác 7, 29, 32
 stângác^U; -gác^U 8, 20
 stângác^U; -gác 10, 19
 stângác^U; -gác^U 11
 stângác^U; -gác^U 12
 lucrédă cu mână ațé stânga 13
 lucrédă cu stânga mână 14
 stângác^U; -gác 15
 stângác^U; -gác 17, 18, 25
 stângár^U; -gár^U 21
 stângác^U; -gác 22
 vâng^U; vând 23
 stângác^U; -gác, [ε] lucrédă cu stânga 24
 stîngác^U; -gác 28
 [ε] zervohér^U; -hér^U 33
 stângu; stândi 36
 stângác; -gác 37
 lucrédă cu stânga 38
 âstângóc^U; -góc 39
 astângu; astândi 40

astâng^l; astâng 41
[ε] cu stânga 54
stângăpăc^l; -râc 55
γucrêăđă cu stânga 58
– 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: liviçâr; ~

HARTA 183. STÂNGACE, pl. 'gauchère' [326]

stîngăcê; ~ 1
stîngăcî; ~ 2
stângăcî; ~ 3, 4, 6, 15, 31, 35, 52
stângăcî; ~ 5
astângăcî; ~ 7, 29
stângăcî; ~ 8, 9
stângăcî; ~ 10, 19, 20, 25
stângăcê; ~ 11
stângăcî; ~ 12
lucrêđă cu mână ațe stânga 13
lucrêđă cu stânga mână 14
stîngăcê; ~ 16
stângăcî; ~ 17, 18
stângără; -gârî 21
stângăcê; -găcî 22
văngă; văngî 23
stângăcî; ~ 24
stângăcê; [ε] -găc 26
stîngăcî; ~ 28
stângăcê; ~ 32
zervohéră; -hêre 33
stângă; stânđi 36
stângăcă; -găcê 37
lucrêăđă cu stânga 38
ăstângăcî; ~ 39
astângă; astânđi 40
astângă; astâng 41
cu stânga 54
stângăpăcă; -păcî 55
γucrêăđă cu stânga 58
– 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: liviçărcă; -çărki

HARTA 184. CIUNG, pl. 'manchet' [327]

cûlăc^l; -lăt, [*] sicăt^l; -căt 3
fâră un^l braț^l 4
sicăt^l; -căt 5, 10, 24
cûlăc^l; -lăt 6, 16, 29
sicăt^l di-únâ mână; -căt ~ ~ 7
mănohur^l; -nóhirî 8
sicăt^l di mână 9
c-únă mână 11
cu un^l braț^l 12, 21
sícăt^l; -căt, c-únă mână 13
c-únă mână, fără mână 14
fără mână 15, 33
săcăt^l di mână; -căt ~ ~ 17
sicăt^l di mână; -căt ~ ~ 18

sicăt^l di-únă mână 19
cung^l; cund 20, 22, 25, 52
sicăt^l di nă mână; -căt ~ ~ 23
cungu, sácăt^l; -căt, [R] anápir^l 26
cungu; cundî 28
cungu; cundâ 31
cung^l; cung, [*] [ε] cundî 32
c-únă mână 36
săcăt; -căt 27, 37
sácăt; -căt 38
c-únă mână 39
cungu; cungi 40
culuhér^l; -hêrî 41
tîungu 51
sácăt^l; -căt 53
săcăt^l di-únă mână; -căt ~ ~ 54
sácăt^l; -căt, dopát^l 55
dořăt, [*] secat 58
? 1, 2, 35
– 30, 34, 42–50, 56, 57, 59–61

MEGL.: aî cu únă mână

HARTA 185. SUBSUOARĂ, pl. [indic.]
'aisselle' [329]

sumsuară; -sórî 1, 19
sumsoară; -sórî 2
sumsoară; -sórî 3, 4, 6, 8, 18, 31
sușuară; -sórî 5
sumsoară; -sórî 7, 9, 20, 25
supsuară; -sórî 10
sumsora; -sore 11
sușuară; -sórî 12
sumsora; -sór 13
susora; -sore 14
sumsoară; -sór 15
sumsoară; [L] -sór^l, [AL] -sór, [*] -sór 16
sumsora; -sór 17
sămsuară; -sórî 21
supsoară; -soraî 22
sumsoară; -sopî 23
sumsora; -sop^l, [k] -sopi 24
sumsoară; -sórî 26, 52
sușsoară 27, 34, 45, 53
sumsuară; -sórî 28
sușsoară; -sórî 29
sușsoară; -sórî, [r] -soare 32
[σ] sumsoară; -sórî 33
[σ] [ε] sumsoară; -sórî 35
soară; soare 36
sumsora; -sori 37
[*] sumsora; -sori 38
sușsoară; -soari 39
sușsoară, suș soară 40
[σ] susoară; -sórî 41
suptă soară 44

susqará 47
sumsqará, [*] suntusqará 51
sumsqára; -sór^ú 54
sumsqópă 55
sumtqára; -tór^í 58
– 30, 42, 43, 46, 48-50, 56, 57, 59–61

MEGL.: suptşqára; -sqr^í

HARTA 186. COT (LA MÂNĂ), pl. [indic.]
'coude' [330]

cot^ú; cqáte 1
cot^ú; cqát^í 2
cot^ú; cqáti 3, 7, 9, 15, 18, 31, 35, 52
cot^ú; cot, [k] cqáti 4, 6, 8
c^úot^ú; cqát^í 5, 12
c^úot^ú; cqát^í, c^úot^ú 10
cot^ú; cqóte 11, 13
cot^ú, [*] cot^ú; cqóte 14
cot^ú; cótur^ú, cótul^ú [sga.] 16
cot^ú; cqóti 17, 54, 55, 58
cot^ú; cqát^í 19–21, 23
cot^ú; cot, [σ] cqát^í 22
cot^ú; cqáti, cqóti 24
c^úot^ú; cqát^í 25
c^úot; cótur^í 26
cot^ú; cótur^í 28, 51
c^úod^ú; cqádi, [r] c^úod^ú 29
cod^ú; cqáde 32
cot^ú; cqáte 36
cod; cqódi 37
cot, [*] cot^ú; cqóti 38
cod^ú; cqáđá, [r] cod^ú; cqádi 39
cod^ú; cod 40
[ε] co^úc^ú; cqáci 41
– 27, 30, 33, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: c^úot; c^úótur

HARTA 187. UMĂR, pl. [indic.] 'épaule' [331]

númir^ú; númir^í [m.] 1, 4, 28
anúmir^ú; anúmir^í, numir^ú; númir^í [n.] 2
númir^ú; númiri [n.] 3, 9, 18, 29, 39, 52
númir^ú; númir^í [m.] 5
númir^ú; númiri, anúmir^ú; anúmiri [n.] 6
anúmir^ú; anúmiri [n.] 7, 41
a)númir^ú; a)númiri [n.] 8
númir^ú; númir^í [n.] 10, 12, 19, 25
anúmir; anúmir^í [f.] 11
númūr^ú; númāri [n.] 13
númir; númire [n.] 14
númir; ~ [n.] 15
anúmir; ~ [n.] 16
anúmir; anúmiri [n.] 17
númir^ú; númir; ~ [n.] 20

númir^ú; númir^í [n.] 21
númir^ú; númir^í [m.] 22
númir^ú; númir^í [n.] 23
númir^ú; númir^ú [m.] 24
númiri 27
númir^ú; númir^í [m.], númire [n.] 32
úmer^ú; úmer^í [m.] 33
anúmir; ~ [f.] 36
númir^ú; númāri [n.] 38
númir; ~ [f.] 40
anúmiri 47
númir; númir^í 51
anúmir^ú 53
númāri; ~ [f.] 54
númir^ú; númāri [n.] 55
númār; ~ [n.], [*] númār; ~ [n.] 58
númār, númir 59
? 37
– 26, 30, 31, 34, 35, 42–46, 48–50, 56, 57, 60, 61

MEGL.: númiri; ~ [n.]

HARTA 188. PUMN, pl. [gest] 'poing' [332]

buş^ú; búş^í [n.] 2, 5, 10
buş^ú; búş^í [n.] 3, 8, 9, 19, 31
buş^ú; buş [m.] 4, 32
buş^ú; búş^í, [*] [ε] búşur^í [n.] 6
buş^ú; búşuri [n.] 7
buş; búşe [n.] 11
buş; búş^í [n.] 12
buş^ú; búşe/āri [n.] 13
buş; búşe, [r] búşur [n.] 14
buşt^ú; buşt^í [n.] 15
băşút^ú; -şúte [n.] 16
buş^ú; búş^í [n.] 17
búşur^ú; búşuri [n.] 18
búşur^ú; búşuri [n.] 20
buş^ú; búşuri [n.] 21
buş^ú; búş^í [m.] 22
búşur^ú; búşur^í [n.] 23
búşur^ú; búşur^í [n.] 24
búşur^ú; búşur^í [n.] 25
buş^ú; búşur^í [n.], [ε] buş^í [m.] 26
buş^ú 27, 34, 44, 47, 53
buş^ú; búşur^í [n.] 28
buş^ú; búş^í, [k] búşur^í [n.] 29
[σ] buş^ú; búş^í [n.] 35
buş^ú, búşu; buş [m.], búşâ [n.] 36
búşur^ú; búşuri [n.] 38
buş^ú; búşuri [n.] 39, 54
búşur^ú; búşuri [n.] 40
γrof^ú; γrofáfi [n.], [σ] buş^ú; búş^í [n.] 41
buş^ú 45
bus^í 49
buş^ú; búşur^í [n.], [*] bus [sg.] 51
búşur^ú; búşuri [n.] 52
búşur^ú; búşur^í 55

? 1, 33
– 30, 37, 42, 43, 46, 48, 50, 56–61

MEGL.: buş; búşur [n.]

HARTA 189. PALMĂ, pl. [indic.] ‘paume’ [333]

pálmă; pálni 1, 2
pálmă; pálni 3, 8, 28, 29, 31, 40, 41
pálmă; pálni, pálni 4
pálmă; pálni, [k] pálni 5
pálmă; pálni, [*] pálni 6
pálmă; pálni 7
pálmă; pálni 9
pálmă; pálni 10, 56
pálmă; pálni 11, 15, 36
pálmă; pálni 12, 21–23, 25
pátmă; pátmă 13
[*] pátmă; pátmă 14
pálmă; pátmă, [*] pátmă 16
pálmă; pálni 17
pálmă; pálni 18, 27, 49, 52, 54, 59
pálmă; pálni 19
pálmă; pálni 20, 39
pálmă; pálni 24
pálmă; pálni 26
pálmă; pálni, pálni 32
pálmă; pálni, [k] pálni 33
pálmă [L]; pálni/i 35
páymă; páymă 37
pátmă; pálni 38
pálmă 47
pálmă; pálni 51
pálmă; pálni 55
– 30, 34, 42–46, 48, 50, 53, 57, 58, 60, 61

MEGL.: pátmă; pátmă

HARTA 190. PODUL PALMEI, pl. [indic.]
‘paume; le creux de la main’ [334]

mérлу [art.] di pálmă 2
mérлу [art.] di pálmă 3, 4, 6
mer^l di pálmă 5
mér^l di pálmă; meári ~ ~ 7, 40, 41
mérлу [art.] di pálni 8
mérлу [art.] di la mână 9
mérлу [art.] di pálmă; meári/i [art.] ~ ~ 10
[σ] mer^l di pálmă; mére ~ ~ 11
?, [*] fálcă di pálmă 12
mérлу [art.] di pulicár 14
[σ] mérлу [art.] di pálmă 16
mer^l di pálmă 18, 52
mer^l di pálmă 19, 24
mer^l di mână 22
mep^l di pálmă 23
mépu [art.] di pulicár^l 25
mérлу [art.] di pálmă 26, 39
méşă di mână 28
mer^l di pálmă; meári ~ ~ 29
mer^l di la pálmă; meári ~ ~ 31

mámă di mână, ~ di pálmă 36
pálmă di mână; -múti ~ ~ 38
mépu-a [art.] pulicár 55
? 1, 13, 15, 17, 20, 21, 33, 35, 37, 54, 58
– 27, 30, 32, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 191. IAU, ind. prez., 1–3 sg., 3 pl. [gest]
‘je prends’ [335]*

!au; !ai; !a; ~ 1, 2, 6–11, 13–21, 23–29, 31–36,
39–41, 46, 47, 49, 50, 54, 56, 60, 61
!au; !ai; !a; ~ 3, 5, 12, 37, 58
!au; !ai; !a; ~, [*] !au 4
!au; !ai; !a; ~ 22, 52
!au; !ai; !a; ~ 38
!au; !ai; !a; l/!au, l/!au, !au 51
!au; !ai; !a; ~ 55
!au; !ai; !a; –; !a 57
!au; !ai; !a; ~, !au, !au 59
– 30, 42–45, 48, 53
*3pl. = 3 sg.

MEGL.: !au; !ai; !a; !a

HARTA 192. IAU, ind. prez., 1–2 pl. [gest] ‘je
prends’ [335]

!om^l; !au 1, 2, 5
!om^l; !au 3, 16, 20, 39
!om; !au 4, 6–8, 15, 36, 41, 50
!om^l; !au 9, 18, 27, 31, 34, 35, 40
!om^l; !au 10
!om^l; !au 11, 54
!om^l; !au 12, 28
!om; !au 13, 14, 17
!om^l; !au 19, 21, 23–25, 29, 32, 51, 60, 61
!om^l; !au 22
!om^l; !au 26, 33
!om; !au, !au 37
!om; !au, !au 38
!au [2 pl.] 46, 47
!om^l; !au, !au 49
!om^l; !au, !om^l; !au 50
!om^l; !au 52
!om^l; !au 54
!om^l; !au 55
!om^l; !au 56, 57
!om^l; !au 58
!om^l; !au; !au 59
– 30, 42–45, 48, 53

MEGL.: !om; !au

HARTA 193. LUAM, ind. imperf. 1–3 sg., 1 pl.,
3 pl. ‘je prenais’ [336]*

!uam^l; !au; !a 1, 2, 12, 28, 50

loam^u; loai; lo 3, 33–35, 40, 46, 47
 loam^u; loai; lo 4, 24, 31, 32, 39, 49
 loam; loai; lo 5, 10, 19, 21, 23, 25, 29, 60, 61
 loam; loai; lo 6–9, 15, 26, 27, 41, 51
 lom^l, loam^l; loi; lo 11
 lom; loi; lo 13, 14, 17, 54
 loam, loam^u; loai; lo 16, 20, 36
 tom; toi; to 18, 38
 lu^uam^l, lu^uai; lu^ua 22
 yom; yoi; yo 37
 lu^oam^u; lu^oai; lu^oa 52
 lom, lom^u; loi; lo 55
 yom, yom^l, yom, yom; yoi; yo 56
 yom; yoi; yo 57
 p/yom; p/yoi; p/yo 58
 l/toam^u; l/toai; l/toa 59
 – 30, 42–45, 48, 53
 *1 pl.= 1 sg.; 3 pl.= 3 sg

MEGL.: læm; læi; læ; læm; læu [3 pl.]

HARTA 194. LUAI, ind. perf. s., 1–3 sg. ‘je pris’ [337]

lui; lui; lo 1, 12, 28
 lui; lui; lu 2
 loi, [*] loi; loi; lo 3
 loi; loi; lo 4, 16, 20, 31, 34, 39–41
 lui^l; lui; lo 5, 10
 loi; loi; lo 6–9, 19, 21, 23–27, 29, 32, 44, 46, 47, 51, 60, 61
 loi; loi; lo 11, 13, 14, 17, 54, 55
 loi; loi; lo 15
 toi; toi; to 18, 37
 lui; lui; lu^ua 22
 loi, lu^oai; loi, lu^oai; lu^oa 33
 loi; loi; lo 35
 lu^oai, loi; lu^oai, loi; lu^oa, lo 36
 yoi; yoi; yo 37, 56
 loi, lui; loi; lo 49
 lui; lui; lu^ua 50
 lu^oai; lu^oai; lu^oa 52
 yoi; yoi; yo 57
 p/yoi; p/yoi; p/yo 58
 loi; loi; lo 59
 – 30, 42, 43, 45, 48, 53

MEGL.: lai; lai; lo

HARTA 195. SĂ IAU, conj. prez., 1-3 sg., 3 pl. [gest] ‘que je prenne’ [339]*

s-lau; s-lai; s-la 1, 2, 6–11, 13–21, 23–29, 31–36, 39, 40, 49, 50, 54, 56, 60
 s-lau; s-lai; s-la 3, 5, 12
 s-lau; s-lai; s-la, [*] s-lau 4

s-lau; s-lai; s-la 22, 52
 s-lau; s-lai; s-la 37
 s-lau; s-lai; s-la 38
 si lau; si lai; si la 41, 46
 s/lau; s/lai; s/la, [*] s-lau 51
 s-lau; s-lai; s-la 55, 57
 s-lau; s-lai; s-la 58
 z-lau; z-lai; z-la 59
 – 30, 42–45, 47, 48, 53, 61

MEGL.: sa lau; sa lai; sa la
 *3pl.= 3 sg

HARTA 196. SĂ IAU, conj. prez., 1–2 pl. [gest] ‘que je prenne’ [339]

s-lom^l; s-lom 1, 2, 5
 s-lom^u; s-lom 3, 24, 39
 s-lom; s-lom 4, 6–8, 11, 16, 20, 36
 s-lom^u; s-lom 9, 18, 27, 31, 34, 35, 40
 s-lom^l; s-lom 10
 s-lom^l; s-lom 12
 s-lom^u; s-lom 13
 s-lom; s-lom 14, 17
 s-lom; s-lom 15
 s-lom^l; s-lom 19, 21, 23, 25, 29, 32, 60
 s-lom^l; s-lom 22, 28
 s-lom^u; s-lom 26
 s-lom^u; s-lom 33
 s-lom; s-lom 37
 s-lom; s-lom, s-lom 38
 si lom; si lom 41, 46
 s-lom^l; s-lom, s-lom 49
 s-lom^l; s-lom, s-lom^l; s-lom 50
 s/lom^l; s/lom 51
 s-lom^u; s-lom 52
 s-lom^u; s-lom 54
 s-lom^l; s-lom 55
 z-lom^l; z-lom 56, 57
 s-lom^u, s-lom^u; s-lom 58
 s-lom^u, z-lom^u; s-lom 59
 – 30, 42–45, 47, 48, 53, 61

MEGL.: sa lom; sa lom

HARTA 197. IA! imperat., 2 sg., 2 pl. ‘prends!’ [340]

la; la 1, 2, 22, 28, 50
 ia; ia 3, 5
 ea; ia 4
 la; ia 6–10, 15, 16, 19–21, 23–27, 29, 31–35, 39–41, 46, 47, 49, 60, 61
 la; ia 11, 13, 14, 17, 18, 54
 ia; ia 12
 la; lu^oai 36

ia; ɣoɬ 37
 ia; tɔɬ 38
 lea; loaɬ 51
 la; lɔoɬ 52
 ya; loɬ 55
 la; ɣoɬ 56
 ya; ɣoɬ 57
 ia; p/ɣoɬ 58
 la, ya; loɬ 59
 – 30, 42–45, 48, 53

MEGL.: le; laɬ

HARTA 198. ȚIN, ind. prez., 1–3 sg., 3 pl. [gest]
 ‘je tiens’ [343]*

Țin^l; Țín; Țíni 1, 3, 4, 9, 28
 Țin^l; Țín; Țíni 2, 10, 12
 Țân^l; Țân; Țâni 5, 19
 Țân^l; Țân; Țâni 6–8, 29, 31, 33, 39, 40, 41, 44, 60, 61
 Țăn^l; Țân^l; Țân; Țăne 11, 27
 Țăn^u; Țăn; Ță/oni 13
 Țăn; Țân; Țâne 14
 Țăn; Țân; Țâni 15
 Țăn^l; Țân; Țâne 16
 Țăn^u; Țăn; Țâni 17, 54
 Țăn^l; Țân; Țâni 18, 52
 Țăn^u; Țăn; Țâni 20
 Țăn^l; Țân; Țâni 21, 23, 25
 Țăn^l; Țân; Țâni 22, 24
 Țân^l; Țân; Țâne 26, 34, 45, 47
 Țân^l; Țân^l; Țâne 32, 36
 Țân^l; Țân; Țăne 33, 39, 41
 Țân; Țân; Țâni 35, 49
 Țăn; Țân; Țăne 37
 Țăn; Țân; Țâni 38
 Țân^l; Țun; Țân; Țâni 51
 Țăn^l; Țân; Țâni 55, 59
 Țăn; Țân; Țân; Țân; Țâni 56
 Țăn; Țăn; Țân; Țân; Țâni 57
 Țăn; Țân; Țâni 58
 – 30, 42, 43, 46, 48, 50, 53
 *3 pl.= 1 sg.

MEGL.: Țon; Țon, Țon; Țoni

HARTA 199. ȚINEAM, ind. imperf., 1[–3] sg., 1 pl. [gest] ‘je tenais’ [344]*

Țineám^l [; -neái; -neá] 1, 2, 10, 12, 28
 Țâneám^u [; -neái; -neá] 3, 33–35, 40
 Țâ/ineám [; -neái; -neá] 4
 Țăneám^l [; -neái; -neá] 5, 25, 32
 Țâneám [; -neái; -neá] 6–8, 26, 41, 60
 Țăneám^u [; -neái; -neá] 9
 Țăneám, -nem [; -neái; -ne] 11
 Țănem [; -neí; -ne] 13, 14, 17, 18

Țăneám [; -neái; -neá] 15, 20, 36
 Țăneám^u [; -neái; -neá] 16
 Țăneám^l [; -neái; -neá] 19, 23, 29, 49, 51
 Țăneám^l [; -neái; -neá] 21
 Țănem^l [; -neí; -ne] 22
 Țăneám^u [; -neái; -neá] 24
 Țăneám^u [; -neái; -neá] 27, 31, 39, 44, 45, 47
 Țănám, -nem [; -neí; -ne] 37
 Țăniám [; -niái; -niá] 38
 Ță/âneám^l [; -neái; -neá] 52, 56, 57
 Țăneám^u [; -neái; -neá] 54
 Țăneám^u [; -neái; -neá] 55
 Țănem [; -neí; -ne] 58
 Țăneám [; -neái; -neá] 59
 – 30, 42, 43, 46, 48, 50, 53, 61
 *1 pl.= 1 sg.

MEGL.: Țănem; [-neí; -ne]; -neú

HARTA 200. ȚINUI, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘je tins’ [345]

Țínúi; -núși 1, 2, 12, 28
 Țánúi, [*] Țánúi^l; -núși 3
 Țâ/inúi^l; -núși 4
 Țănúi^l; -núși 5
 Țánúi; -núși 6, 31
 Țánúi; -núși 7–9, 19, 29, 32
 Țínúi^l; -núși 10
 Țánúi; -núși 11, 13, 15, 36
 Țánúi; -núși 14, 17, 21, 22, 37, 38
 Țănúi; -núși 16, 20
 Țánúi; -núși 18
 Țănúi; -núși 23–26; 52, 55, 58
 Țănúi; -núși 33
 Țánúi; -núși 35, 39
 Țánúi^l; -núși 40
 Țánúi [1 sg.] 41, 51
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 54, 56, 57, 59–61

MEGL.: Țánúi; -núși

HARTA 201. VOI ȚINE, ind. viit., 3 sg., 3 pl. ‘je tiendrai’ [348]

va s-Țínâ 1, 5
 va s-Țínă 2, 10
 va s-Țánâ 3, 6–9, 31, 35, 36
 va s-Țínâ 4
 va s-Țănă 11
 va s-Țínă 12, 34
 u s-Țănă 13, 14, 38, 54
 va s-Țănă 15–17
 va Țănă 18
 va s-Țănă 19
 va Țănă 20, 25
 vâ s-Țănă 21

áři sǎ țănǎ 22
o s-țǎnǎ 23
u s-țǎnǎ 24
va s-țǎnǎ 26
va ținî 28
va ținâ 29, 33
vai ținǎ 32
o s-țǎnǎ 37
vai ținâ 39
va ținâ 40, 41
va ținâ 52
u s-țǎnǎ 55
– 27, 30, 42–51, 53, 56–61

MEGL.: sǎ ținǎ

HARTA 202. ȚINE!, imperat., 2 sg., 2 pl. ‘tiens!’
[353]

ținî; -nét 1, 28
ținî; -nét 2, 10, 12
ținî; -nét 3, 6–9, 29, 31, 35, 39–41
țǎ/ini; -nét 4
ținî; -nét 5, 22, 24, 58
ține; ținét 11
ținî; -nét 13, 17, 18
ține; -nét 14, 16, 37
ținî; ținét 15, 52
ținî; -nét 19
ținî; ținét 20, 23, 25
ținî; ținét 21
ține; -nét 26, 32
ține; -nét 33
ține; ținét 36
ținî; ținét 38, 55
ținî; ținîț 49
– 27, 30, 34, 42–48, 50, 51, 53, 54, 56, 57, 59–61

MEGL.: ținî; ținét

HARTA 203. ARUNC, ind. prez., 1 sg. ‘je jette’
[356]

amín^l 1, 2, 8, 10, 16, 54, 56
amín^l, [*] arúc^l 3
arúc^l, amín^l 4, 9, 11, 21, 31
arúc^l 5, 18, 20, 22, 27–29, 32–34, 36, 38–40,
44–47, 49, 50, 60, 61
arúc^l, [σ] amín^l 6
amín^l, arúc^l 7, 19
arúc^l, [rar] amín^l 12
ārúc^l, amín^l 13
arúc 14
arúc^l 15
arúc^l, amín^l 17, 58
apúc^l, [σ] amín^l 23
apúc^l 24
trag^l 25
arúc^l, [σ] amín^l 26

[σ] amín 35
ārúc 37
trag^l, arúc^l 41
aríc^l 51
amín^l, [σ] arúc^l 52
ārúc^l 55
ap/rúc^l 59
– 30, 42, 43, 48, 53, 57

MEGL.: măinés

HARTA 204. LOVESC, ind. prez., 1-2 sg. ‘je
frappe’ [357]

agudéscu; -désți 1, 5, 10
agudéscu; -désți 2–4, 6–9, 19, 31
agudéscu; -désți 11, 14, 17
agudéscu; -désți 12, 26, 28, 29, 36, 39, 40
agudésc^l; -désți 13
agudésc^l; -désți^l 15
agudéscu; -deșțe, [*] agudésc^l; -désți 16
agudésc^l; -désți^l 18, 20–25, 32, 34
agudeǎ [imperf., 3 sg., 3 pl.] 27, 47, 60
agudéscu; -désți 33
[σ] agudésc^l (-désu); -désți (-désți) 35
gudésc; -désți 37
agudést^l; -désți 38
agâdéscl; -désți 41
agudî; -dîrâ [perf. s., 3 sg., 3 pl.] 46
agudéscu [1 sg.] 49
agudeǎști [3 sg.] 50
agudeǎște [3 sg.] 51
agudésc^l; -désți^l, dau; dai 52
agudî [perf. s., 1 sg.] 53, 58
agudést^l 54, 55
agudéști [3 sg.] 59
– 30, 42–45, 48, 56, 57, 61

MEGL.: Țuțid; uțiz

HARTA 205. SĂ LOVEASCĂ, conj. prez., 3 sg.
‘qu’il frappe’ [358]

s-agudeǎscă 1, 2, 5, 10–12, 19, 21, 22, 25, 50
s-agudeǎscă 3, 4, 6–9, 15, 24, 28, 29, 31, 33, 35,
40
s-agudéscă 13, 17, 18
s-agudéscă 14, 37
s-agudeǎscă 16, 26, 36
s-agudeǎscă 20
s-agudeǎscă 23
sî-agudeǎscă 32, 39
s-agudéstă 38, 54, 55
sî-agudeǎscă 41, 46
s-agudeǎscă, z-da 52
– 27, 30, 34, 42–45, 47–49, 51, 53, 56–61

MEGL.: sǎ Țuțidǎ

HARTA 206. MĂ DOARE, ind. prez., 1 sg. 'je ressens la douleur' [359]

mi duăre 1
mî duări 2, 12
mi doări 3, 6–9, 18, 31, 35, 39–41, 47, 49, 51, 52, 59, 60
mî doări 4
mî doări 5, 10, 19, 25
mi dore 11, 54
mi dore 13, 14, 17, 37
mi doare 15, 27
mî doare, me ~ 16
mî doare 20
mă doări 21
mî dori 22
mî doări 23
mî dorpî 24
mi doare 26, 36
mi duări 28
mî doări 29
mî duare 32
mî doare 33
mi dori 38
mi dopi 55
– 30, 34, 42–46, 48, 50, 53, 56–58, 61

MEGL.: mi dori

HARTA 207. SĂ MĂ DOARĂ, conj. prez., 1 sg. 'que je ressente la douleur' [360]

s-mi duără 1, 15
s-mî duără 2, 5, 10
s-mi doară 3, 4, 6–9, 29, 31, 35, 40
s-mî doară 11, 13, 14
s-mî duără 12
s-mî (s-me) doară 16
s-mi dora 17, 18, 37, 38, 54
s-mî doară 19, 20, 25
s-mă doară 21
s-mî dora 22
s-mî doapă 23
s-mî dopă 24
s-mi doară 26, 27, 33, 39
s-mi duară 28
s-mî do/uară 32
z-mi doară 36
si mi doară 41
s-mi do/uară 52
s-mi dopă 55
– 30, 34, 42–51, 53, 56–61

MEGL.: s-mi dora

HARTA 208. RABD, ind. prez., 1-2 sg. 'je supporte; j'endure' [361]

aravdu; aravdi 1, 2, 10, 12
aravdu; aravda 3, 5–9, 14, 19, 26, 28, 29, 31, 35, 39, 40
aravdu; aravda 4
aravdu; aravda 11, 17, 21
aravdu; aravda 13, 38
aravdu; aravz 15
aravdu; aravza 16
aravdu; aravd 18, 20, 25, 32, 52, 54, 59
aravdu; aravd 22, 36
aravdu; aravd 23, 24, 55
aravdu; aravda 33
aravdu; aravda 41
aravdu 49, 53
aravdu; aravd 58
– 27, 30, 34, 37, 42–48, 50, 51, 56, 57, 60, 61

MEGL.: trăies; -ies

HARTA 209. SĂ RABDE, conj. prez., 3 sg. 'qu'il supporte; qu'il endure' [362]

s-aravda 1, 2, 5, 10–12, 19–22, 25, 26, 52
s-aravda 3, 4, 6–9, 31, 33, 40
s-aravda 13, 16–18, 38, 54
s-aravda 14
s-aravda 15
s-aravda 23, 24
s-aravda 28, 29, 39
s-aravda 32
s-aravda 35
s-aravda, se-aravda 36
s-aravda 55
– 27, 30, 34, 37, 41–51, 53, 56–61

MEGL.: să trăiescă

HARTA 210. DEGET, pl. 'doigt' [363]

deadi; deadi 1, 4, 6–9, 27–29, 31, 34, 39, 47, 49
deadi; deadi 2, 3, 10
deadi; deadi 5, 19
deadi; deadi 11, 26
deadi; deadi, [*] deadi 12
deadi; deadi 13
deadi; deadi 14
deadi; deadi, [*] deadi; deadi 15
deadi; deadi 16
deadi; deadi 17
deadi; deadi 18, 52
deadi; deadi 20
deadi; deadi 21
deadi; deadi 22
deadi; deadi 23, 25

ḍéḍitʷ; ḍéḍiṭi 24
ḍédutʷ 30, 59
ḍéáditʷ; ḍéádiṭe 32
ḍéádicʷ; ḍéádiṭi 33
ḍéáḡitʷ; ḍéáḡiti 35
ḍéáditu; ḍéádiṭe 36
ḍédutʷ; ḍédäti 38
ḍéádicʷ; ḍéádiṭi 40
ḍéádicʷ; ḍéádiṭi [n.] 41
ḍéáditʷ; ḍéádiṭi, [*] ḡáḡitʷ 51
ḍédutʷ; ḍédiṭi 54, 55
ḍézdṭi [pl.] 56
ḍéḍit; ḍéḍiṭi 58
– 37, 42–46, 48, 50, 53, 57, 60, 61

MEGL.: zéjst; zéjsti

HARTA 211. ARÁT (CU DEGETUL), ind.
prez., 1 sg. [gest] ‘je montre (du doigt)’
[364]

facʷ cu ḍéáditlu, spunʷ ~ ~ 2
aspúnʷ 3, 28, 29, 31, 33
āspúnʷ 4, 5
spunʷ cu ḍéáditlu 6, 17
spunʷ 7, 10, 11, 16, 18, 21, 23–26, 32, 39, 52, 54
āspúnʷ cu ḍéáditlu 8
aspúnʷ cu ḍéáditlu, facʷ ~ ~ 9
spunʷ cu ḍéáiṭitʷ 12
spunʷ, ~ cu ḍéḍütu 13
spun cu ḍéḍitlu 14
spun 15, 58
spunʷ cu ḍéáditlu 19
spunʷ 20, 36, 38
spunʷ cu ḍéḍätul 22
[σ] spunʷ 35
spun (cu ḍéstu) 37
aspúnʷ cu ḍéádiclu 40
aspúnʷ cu ḍéádiculʷ 41
spunʷ cu ḍéḍutu 55
– 1, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: spun

HARTA 212. UNGHIE, pl. [indic.] ‘ongle’ [366]

úḡle; ~ 1
úḡlṭi; ~ 2, 10, 12, 19
ʷúḡlṭe; ~, [*] úḡlṭi; ~ 3
úḡli; ~, úḡli; ~ 4
úḡyi; ~, úḡl/i 5
úḡli; ~ 6–9, 15, 17, 18, 28, 29, 31, 35, 39–41,
49, 52
úḡle; ~ 11, 16, 32
úḡlă; ũḡl 13
úḡlă; úḡle, [*] úḡlă; ~ 14

úḡle; ũḡl 20
úḡlă; úḡlṭi 21, 22
úḡlă; úḡlṭi 23
úḡlṭi; ~ 24
úḡlṭi; uḡl 25
úḡle; úḡli 26
úḡle; úḡli 33
úḡle; úḡli, úḡle; ~ 36
úḡi; uḡ 38
úḡle; úḡli 51
úḡă; uḡi 54
úḡlă; uḡlṭi 55
úḡi [pl.] 58
úḡă [sg.] 54
– 27, 30, 34, 37, 42–48, 50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: ʷúḡlă; úḡlṭi

HARTA 213. MĂNUȘĂ, pl. ‘gant’ [367]

mănúșe; ~ 1
mănúși; -núși 2
mână; mân 3, 7
mâ/ănúși; -núși 4
arcăvíță; -víți 5
mănúși; -núși 6
mănúși; ~ 8
[ε] [V] arcăvíță; -víți, [R] mănúși; -núși 9
mănúși; ~ 10
hîrótă; -roṭ 11
mînicări; -căr 12
mănă; măn 13
răcăvíță; -víțe 14
hîrótî; -rót 15
hîl’órtă; -l’órță 16
hîrótă; -rótî 17, 18
mănúși; ~ 19
mănúși; -núși 20
mănúșă; -núși 21
mănúșă; -núși 22
mănúșă; -núși 23
mănúși; -núși 24, 25
hîl’órtă; -l’órță, [*] hîl’órte [pl.] 26
hîrótî; -rót 28
hîrótă; -rót 29
hîrótă; -rótî 31
yánte; yănt 32
mănúșă; -núși 35
[R] yánte; yănt 36
mănúșă; -núși 37
mănă; măn 38
[V] mănúși; ~, [R] yándyi; yándyi 39
yántî; yántî 40
hîrótă; -rót, [*] yândli [pla.] 41
pălămănă; -măn 51
mănúși; -núși 52
yândi; ~ 54
durăccă; -răcki, [V] mănúșă; -núși 55

doṛășcă; -ṛășki 58
mănúși [pl.] 59
? 33
– 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: –

HARTA 214. DEGERĂ (DEGETELE DE FRIG), ind. prez., 3. pl. '(les doigts) gèlent (de froid)' [368]

angl'átă 1
îngl'átâ 2
ang'átâ 3
angl'átâ 4, 29
ang'íátă 5
ângl'átâ 6
ngl'átâ 7, 31
ângl'átâ 8
angl'átâ 9
ngl'átă 10, 19, 21, 22, 32
ngl'átă 11, 16–18, 36, 47
ngl'átă 12, 25, 33
deđdiră 13
deđdiră 14
ngl'átă 15
ngl'átă 20
ń-sicápă deđđitli, ń_glițápă [pf. s.] 23
ngl'átă 24
ngl'átă 26
deđdiră 28
angl'átă, ngl'átă 35
ng'iet [3 pl.] 37
ng'átă 38
ngl'átă, seácă 39
seácă 40
arâțesc 41
điđirărâ [pf. s.] 49
deđdiră 51
ngl'átă 52
ng'átă 54
ng'ítápă [pf. s.] 55
Ŋgl'étă 56
[σ] an'g'ítără [pf. s.] 58
ngl'átă, [*] ng'ítără [pf. s.] 59
– 27, 30, 34, 42–46, 48, 50, 53, 57, 60, 61

MEGL.: zéziră, ăngl'étă

HARTA 215. MĂ ÎNCĂLZESC, ind. prez., 1 sg.
[gest] 'je me chauffe' [372]

mę-angăldăscu 1
mî ngăldăscu 2, 10, 19
mî-angăldăscu 3
mî angăldăscu 4, 5
mę-angăldăscu 6

mi ngăldăscu 7, 28, 29, 31, 33, 35, 39, 40
mî-angăldăscu 8, 9
mi ngăldăscu 11
mî-angăldăscu 12
mi ngăldăsc^u 13
mi ngăldăscu 14, 17
mi ngălzăsc^u 15
mi ngălzăsc^o 16
mi ngăldăsc^l 18
mî ngăldăsc^l 20, 24, 25
mă ngăldăscu, -dăsc^l 21
mî ngăldăsc^l 22
mî ngăldăst^l 23
mi ȋcăldăscu 26
mi ngăldăsc^l 32
mi ȋcăldăscu, [*] mi ngăldăscu 36
mi ngăldăsc 37
mi ngăldăst^u 38
mi ngăldăsc^l 41
mi ngăldăi [perf. s.] 46
mi ngăldăst^l 50
mi ȋcăldăscu 51
mi ngăldăsc^l 52
mi ngăldăst^l 54
mi ngăldăst^l 55
sî ngăldă [perf. s., 3 sg.] 56
mi ngătdăsc^l 58
mi ngăldăst 59
– 27, 30, 34, 42–45, 47–49, 53, 57, 60, 61

MEGL.: mi ȋcălzós

HARTA 216. TE ÎNCĂLZEȘTI, ind. prez., 2 sg.
[gest] 'tu te chauffes' [372]

te-angăldăști 1
tî ngăldăștă 2, 10, 19
tî-angăldăștă 3
tî angăldăștă 4
tî angăldăști 5
te-angăldăștă 6
ti ngăldăștă 7, 31
tî-angăldăștă 8, 9
ti ngăldășci 11
tî-angăldăști 12
ti ngăldășt 13
ti ngăldășci 14, 17
ti ngălzăști 15
ti ngălzășce 16
ti ngăldăști 18, 58
ti ngăldăști 20, 52
tî ngăldăști 21
tî ngăldăști 22–25
ti ȋcăldăști 26
ti ngăldăști 28, 29, 35, 39, 40
ti ngăldăști 32, 33, 41
ti ȋcăldăști, [*] ti ngăldăști 36

ti ngăldăşt 37, 38, 54, 59
– 27, 30, 34, 42–51, 53, 55–57, 60, 61

MEGL.: ti Țcălzôş

HARTA 217. PIPĂI, ind. prez., 1-2 sg. [gest] ‘je
touche’ [373]

ahuléscu; -léşţî 1, 2
[σ] ahuléscu; -léşţâ 3, 9
ahuléscu; -léşţâ 4, 6–8, 19, 31
ăhuléscu; -léşţî 5
?, prubuéscu; -éşci 11
[σ] ahuléscu; -léşti 12
ahulésc^u; -léşti 13
ahuléscu; -léşci 14
ahulésc^u; -léşti 15
ahulésc^o; [L]-lésc^o; -léşce 16
ahuléscu; -léşci 17
ahulésc^u; -léşti 18, 20, 22, 24, 25, 32, 52
ahulésc; -léşti 21
ahulésc^u; -léşti 23
ahuléscu; -léşti 26, 36, 39
pusputéscu; -téşti 28, 29
ahulésc^u; -léşt 38
pâspâtéscu; -téşti 40
mândrésc^u cu mâna 41
ahuléscu 51
mutrésc^u, [*]-trésc^u; -tréşt, ahulésc^u 54
ahulésc^u cu mâni 55
caft^u cu deşitli 58
ahulést; -léşt 59
? 33, 35, 37
– 10, 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: căpcăies; -ies

HARTA 218. BĂJBĂI (PE ÎNTUNERIC), ind.
prez., 1 sg. [gest] ‘je tâtonne’ [374]

ahuléscu 1, 4, 6, 10, 14, 19, 36
ahuléscu, pusputéscu 2, 12
pâspâtéscu 3, 40
ahuléscu mutişaluj, [σ] pâspâtéscu 5
alág^u cu scupólu 7
ahuléscu s-áflu lucrul^u 8
pusputéscu 9, 28, 29, 39
căftu cu tahmínea, [σ] pusputéscu 11
ahulésc^u 13, 15, 18, 21, 22, 25
ahulésc^o 16
căftu cu tahmíne 17
imn^u cu tamínea, neg^u ~ ~ 20
ahulésc^u 23
[aprox.] ahulésc^u, neg^u cu tamínea 24
[σ] pâspâtéscu, [*]-putéscu 31
[σ] [aprox.] pâspâtéscu 35
[σ] aculésc 37
caft^u, ahulésc^u cu mâna 38
[σ] pâspâtésc^u tu scutídi 41
ahulésc^u, alág^u cu tamína 52

caft^u cu tamíni 54

cu tamínea 55

ahulést 58

? 26, 33

– 27, 30, 32, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: alăies

HARTA 219. PICIOR, pl. [indic.] ‘jambe; pied’
[377]

cićór^u; cićuári 1
cićór^u; cićuári 2, 10
cićór^u; cićoári 3, 6–9, 31, 53, 54
ci/ićór^u; ci/ićoári 4
cićór^u; cićuári, [*]cićór^u; cićoári 5
cićór^u; cićore 11
cór^u; c^uári 12
cićór^u; cićore 13
cićór^u; cićore 14
cićór^u; cićoári 15
cićór^u; cićoare 16
cićór^u; cićoári 17, 26, 50
cićór^u; cićo/ári 18
cićór^u; cićoári 19, 25
cićór^u; cićoare 20
cór^u; c^oári 21, 29, 61
kićór^u; kićoári 22
cićór^u; cićoári, cićóri 23
cićór^u; cićoári 24
cićór^u 27, 30
cór^u; c^uári 28
cór^u; c^oare 32, 34, 39, 40, 47, 49
cór^u; c^oare 33, 36
[σ] c^oári; c^oári 35
[?] căcór; căcóri 37
căcór^u; căcóri 38
kićór^u; kićoári 41, 44, 46
kićór^u; kićoári 45
ţior^u, ţor^u, ţiţior^u; ţioári, ţoári, ţiţioári 51
cićór^u; cićoára 52
cićóh^u; cićope 55
cićór^u; cićoári 56
cićór^u; cićoare 58
cićór^u, cićóp; cićópă 59
cór^u; c^oári 60
– 42, 43, 48, 57

MEGL.: pićór; pićore

HARTA 220. UMBLU, indic. prez., 1–2 sg. ‘je
vais’, ‘je marche’ [378]

ímnu; ímni 1, 7, 8, 14, 15, 17, 26, 28, 29, 33, 36,
39–41, 49, 50, 53

ímnu; ímni 2, 5, 19

ímnu; ímni 3, 4, 9, 11, 31

ímnu; ímni, [*] alácʰ 6
 ímnu; ímni 10
 ímnu; ímni, alágʰ 12
 imnʰ; imnʰ̃ 13, 22
 ímno; ímne, [*] ímnu; ímni 16
 imnʰ; imn 18, 20, 21, 25, 32, 52, 55
 imnʰ; imn, [*] alágʰ 23
 imnʰ; imni, [*] imn 24
 ímnu; ímni, [*] alágʰ 35
 imn; imn 37
 alágʰ; alág 38
 alágʰ 44, 46
 ímnu, alágʰ 51
 imnʰ; imn 54, 58
 alág, ayág 56
 imn; imn 59
 – 27, 30, 34, 42, 43, 45, 47, 48, 57, 60, 61

MEGL.: ámnum; ámniş

HARTA 221. ŞOLD, pl. [indic.] ‘hanche’ [379]

gofʰ; guáfe 1
 gʰofʰ; guáfı 2, 5
 gofʰ; goáfı 3, 4, 7–9, 35, 52
 gofʰ; gófurı 6
 [σ] gofʰ; goáfı 10
 búte; buı 11
 cǎpúıı; -púı 12
 gofʰ; gófe 13
 gofʰ; gófe 14
 cucʰ; cúcur 15
 butʰ; bútor, cólco; cólco 16
 búti di çiçórʰ; buı 17
 gofʰ; gófi 18, 54, 55
 gofʰ; goáfı 19, 24, 25, 31
 búti; buı 20
 coápsǎ; coápsı 21
 cópsǎ; cópsı 22
 çiçócʰ; -póati 23
 butʰ; búturı 26
 yóflu; yófli, cıpúli; -púı 28
 [σ] gofʰ; goáfı 29, 41
 [σ] búte; buı 32
 gofʰ; gófuri 36
 gof 37
 gofʰ; gófi 38
 búti; buı 39
 búcǎ; buı 40
 gofʰ 51
 çiçóc; -póti; [*] gofʰ; gófi 58
 çiçóc, [*] gof 59
 ? 33
 – 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60–61

MEGL.: cʰotc; cʰotcur [n.]

HARTA 222. ŞCHIOP, pl. ‘boiteux’ [380]

şclʰopʰ; şclʰok 1, 2, 4, 6–11, 16–26, 28, 29, 31–33,
 35, 36, 39–41, 47, 50, 52
 şkiopʰ; şkiok 3
 şkiopʰ; şkiok, [*] şclʰopʰ; şclʰok 5
 şclʰopʰ; şclʰok 12
 şclʰopʰ; şclʰok 13
 şʰopʰ; şʰok 14
 şclʰopʰ; şclʰok 15
 şqıop; şkiok 37
 şqopʰ; şqok 38
 şclʰopu 48
 şclʰopʰ; şclʰopʰ 49
 şclʰopʰ 51
 şkopʰ; şkopʰ; şkok 54
 şkopʰ; şkok 55
 şkiop 58
 – 27, 30, 34, 42–46, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: criv; ~

HARTA 223. ŞCHIOPĂTEZ, ind. prez., 1–2 sg. ‘je boite’ [381]

şclʰuápicʰ; şclʰuápiı 1, 2, 12
 şkoápicʰ; şkoápiı 3
 şclʰoápicʰ; şclʰoápiı 4, 6–8, 10, 18, 19, 20, 23–26,
 31, 32, 35, 52
 şkuápicʰ; şkuápiı, [*] şclʰuápicʰ 5
 āşclʰoápicʰ; āşclʰoápiı 9
 şclʰópıicʰ; şclʰópıı 11, 17
 şclʰópucʰ; şclʰópâı 13
 şʰópıic; şʰópıı 14
 şclʰopʰ; şclʰok 15
 şclʰoápicʰ; şclʰoápiı, [*] şclʰoápiı 16
 şclʰópucʰ; şclʰópıı 21
 şclʰuápicʰ; şclʰuápiı 28
 şclʰoápicʰ; şclʰoápiı 29, 36, 39–41
 şqıop; şqıok 37
 şkópǎcǎ [3 sg.] 38
 şclʰoápicʰ 51
 şqópucʰ; şqópıı 54
 şcopʰ; şcok 55
 ? 33
 – 22, 27, 30, 34, 42–50, 53, 56–61

MEGL.: crivés; -vés

HARTA 224. (MERC) REPEDE adv. ‘(je marche) vite’ [385]

ayóna 1, 2, 6, 8–10, 12, 19, 20, 23, 24, 26, 28, 29,
 31, 32, 34, 35, 38, 40, 56
 ayʰóna, [*] ayóna 3
 ayóna 4
 ayóna, [*] ayóna 5

αγόνα, ἀνύϊϊ 7
 αγόνα, cu-αγυνίε 11
 cutróřă, [σ] cu dălágă 13
 nýĩă 14
 cáma cu gíi 15
 pĩ-αγυνúsire, [*] αγυνά 16
 cu-αγυνί 17
 cu-αγυνίi, αγόνα, cu dalágă 18
 troáră, [*] cu dălága, dălágăna 21
 cutróřă 22, 37
 dũnoáră, cu dalágă 25
 aŋgĩu 36, 41, 46
 αγόνα, cu γίi 39, 49
 αγόνα, nγiυ, cu dalága 50
 αγόνα, cu γίiα 51
 cu đealága, αγόνα 52
 cu-αγόνα 54
 cu căptănéřa 55
 cãnróřea 58
 ? 33
 – 27, 30, 42–45, 47, 48, 53, 57, 59–61

MEGL.: curón, aŋ_curón

HARTA 225. (MERC) ÎNCET adv. '(je marche) lentement' [386]

p̄eayálēa 1
 p̄eanárga 2, 3, 5, 6, 9, 11, 15, 17, 19
 p̄enárga 4
 p̄eanárga, p̄eanárga, p̄eayálēa 7
 p̄iayálēa 8
 p̄eanárga, [σ] [rar] p̄eayálēa 10
 payálēa 12, 29, 31, 32, 39–41
 p̄eavaş, anárga 13
 p̄eayáli 14
 iaváş, [*] ómnia 16
 p̄eanárga 18, 20, 24, 52
 anór 21
 p̄eaváş 22, 54
 p̄eanárga, p̄eanárga 23, 25
 p̄eayálēa 26
 anárga 27
 puayálēa 28
 payála_āyála 33
 pagálēa 35
 priyále, p̄eayále 36
 penárga 37
 piayálēa, p̄eaváş, p̄eayíniór 38
 payálēa_āyálēa 46
 anárga 49, 51
 p̄eanárga 50
 dibél̄, arýó 53
 paváş 55
 piaváş 58
 payáli 60
 ayálēa_ayálēa 61

– 30, 34, 42–45, 47, 48, 56, 57, 59

MEGL.: cătilín

HARTA 226. PAS, pl. 'pas' [387]

jgl'uată; jgl'uate, jgl'oṭ 1
 jgl'uată; jgl'uatı 2, 12
 j'goátă; j'goátı 3
 j'gl'oátă; j'gl'oátı, j'gl'oṭ 4
 j'gl'oátă; j'gl'oátı, [*] j'gl'oátă 5
 j'gl'oátă; j'gl'oṭ 6
 j'gl'oátă; j'gl'oátı 7
 j'gl'oátă; j'gl'oátı 8, 10, 19
 j'gl'oátă; j'gl'oṭ, [k] j'gl'oátı 9
 căpă; căpe 11
 cătpă; cătk, cătq 13
 cătpă; cătpe 14
 jgl'oṭ̄; jgl'oátı [n.] 15
 curác̄; -rác̄ur 16
 jgl'oṭă; jgl'oátı 17
 căpă; căpi 18, 59
 jgl'oṭ̄; jgl'oṭurı [n.] 20
 căpă; căpi 21, 52, 53
 úrmă; úrmi 22
 c̄eapă; c̄eapı 23
 căpă; căpi 24
 j'got̄; j'goátı [n.] 25
 ŋunglátă; -lăt, [*] n̄gigulát̄ 26
 dr̄işcl'auă; -cl'ei 28
 dr̄aşcl'auă; -cl'ei 29
 páci; pác, [*] jgl'oátă; jgl'oátı 31
 vímă; vímate 32
 [*] şcl'oápă; şcl'oape 36
 căpă; căpi 38, 55
 úrmă, úrmi 39
 dr̄aşcl'au; -cl'ei 40
 draşcl'au; -cl'ei 41
 vímati [pl.] 46
 dr̄aşcl'áo; -cl'ei 51
 căpă; c̄epi 54
 căpî; căpe [f.] 58
 ? 33, 35, 37
 – 27, 30, 34, 42–45, 47–50, 56, 57, 60, 61

MEGL.: răşcăc̄lór; -córă

HARTA 227. GENUNCHI, pl. [indic.] 'genou' [388]

zănúcl̄u; -núcl̄i 1
 đănúcl̄u; -núcl̄ı [n.] 2, 10, 19
 đănúk̄iυ; -núkl̄i 3
 đănúcl̄u; -núcl̄ı [n.] 4, 9
 zănúkl̄i; -núkl̄i, [*] đănúcl̄u 5
 zănúcl̄u; -núcl̄i [n.], [*] đănúcl̄u 6
 zănúcl̄u; -núcl̄i [n.] 7
 đănúcl̄u; -núcl̄i [n.] 8

đănúcl'u; -núcl'e [n.] 11
 đănúcl'u; -núcl'i [n.] 12
 đă/inúcl'ᵘ, -núcl'u [art.]; -núcl' 13
 đănúcl'u; -núcl'ă [n.] 14
 zănúcl'ᵘ; -núcl' 15
 zănúcl'o; -núcl'e [n.] 16
 zănúcl'u; -núcl'i, [*] đănúcl'u [m.] 17
 đănúcl'ᵘ; -núcl'i [n.] 18
 đănúcl'ᵘ; -núcl'i [n.] 20
 zănúcl'u; -núcl'i [n.] 21
 đănúcl'u; -núcl'ě [n.] 22
 đănúcl'ᵘ; -núcl'i, [*] -núcl'ă [n.] 23
 đănúcl'ᵘ; -núcl'u; [L] -núcl'i [n.] 24
 đănúcl'ᵘ; -núcl'i [n.] 25, 52
 đănúcl'u; -núcl'e [n.] 26
 đinúcl'u; -núcl'i [n.] 28, 29, 34, 39, 40, 44, 45
 đănúcl'u; -núcl'i [m.] 31
 đinúcl'u; -núcl'e [n.] 32, 36
 đinúcl'ᵘ; -núcl'i, [art.] -núcl'ile [n.] 33
 ģinúcl'u; -núcl'i [n.] 35, 41, 51
 đănúk, [art.] -núcl'ᵘ; -núcl'i [n.] 37
 đănúkᵘ; -núcl'i, đănúkᵘ [n.] 38
 đinúcl'u; -núcl'i, [*] ģ/đinúcl'u 47
 đănúcl'u 53
 đănúkᵘ, -núcl'ă 54
 đănúkᵘ, -núcl'i, -núcl'i 55
 đănúkᵘ, -núcl'i 58
 đănúk 30, 59
 – 27, 42, 43, 46, 48–50, 56, 57, 60, 61

MEGL.: zinúcl'u; -núcl'ă, -núcl'i [n.]

HARTA 228. ÎNGENUNCHEAM, ind. imperf.,
1 sg. [gest] 'j'agenouillais' [391]

ăđđănucl'ámᵘ 1
 îđđinúcl'ámᵘ 2
 șideám_pi đănúkĭi 3
 șideám pi đănúcl'i 4, 9
 nđđănucl'ámᵘ 5
 șideám pi zănúcl'i 6
 âņzunúcl'ám 7
 șideám pi đănúcl'i 8
 âđđănucl'ámᵘ 10
 șideám pi đănúcl'e 11
 mi_ăđđinúcl'ámᵘ 12
 mi đinúcl'ám 13
 nđđănucl'ám 14
 mi ŋcl'inám 15
 ședeám pi zănúcl'e 16
 ăđđănucl'ám 17
 mi đănuc'l'ám 18
 âđđănucl'ámᵘ 19
 nđđănucl'ám 20
 cădeámᵘ pi zănúcl'i 21

nđđănucl'ámᵘ 22
 mi đănuc'l'ámᵘ 23, 25
 mi băgámᵘ pi đănuc'l' 24
 đănuc'l'ám 26
 îđđinúcl'ámᵘ 28, 34
 nđđinúcl'ámᵘ 29
 mi-ălăsámᵘ pi đănúcl'i 31
 âđđinúcl'ám 32
 mi nđđinúcl'ámᵘ 33
 mi băgám pi ģinúcl'i 35
 mi nđđinúcl'ám 36
 mi-apunám pi đănúkĭi 37
 mi-apunám pi đănúk 38
 mi nđđinúcl'ámᵘ, mi-aplicám pi đinúcl'i 39
 șideám pi đinúcl'i 40
 nđđinúcl'ámᵘ 41
 nđđănucl'ámᵘ 52
 mi băgám pi đănúqă 54
 mi-apunám pi đănúk 55
 cădeám pi đănúk 58
 – 27, 30, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: mi fătĕm ăņ zinúcl'i

HARTA 229. STAU PE VINE, ind. prez., 1 sg.
[imit.] 'je suis assis à croupetons' [393]

staᵘ pi ĩcĭᵘári 1
 ședᵘ pi ĩcĭᵘáre 3, 26
 șetᵘ pi ĩcĭᵘári 6, 7
 [σ] șet_pi ĩcĭᵘári 8
 ședu_ᵘpádi pi ĩcĭᵘári 9
 ședu_ᵘcúrșu 11
 staᵘ pi cᵘári 12
 șăt apús 14
 [σ] staᵘ pi ĩcĭᵘári 15
 ședᵘ plĭcátᵘ, staᵘ ~ 16
 staᵘ ᵘcúrțulátᵘ, ~ ᵘcúrĭșᵘ 18
 staᵘ pi ĩcĭᵘári aplĭcátᵘ 19
 staᵘ ăņ_cărúșᵘ 20
 sta pi cᵘádă [3 sg.] 21
 șádi pi cᵘádă [3 sg.] 22
 staᵘ ᵘcúrĭșᵘ 23
 staᵘ pi cᵘurᵘ 24
 staᵘ aplĭcátᵘ 25
 staᵘ pi cᵘári 28
 [ε] ședᵘ pi đinúcl'i 32
 șădu sti cᵘáre 36
 staᵘ apús 37
 ședᵘ ᵘcrușcᵘ 38
 staᵘ pi cᵘurᵘ 39
 ședᵘ pi cᵘurᵘ 40
 șăđᵘ sta cᵘrcumba 41
 staᵘ cᵘcᵘuĭca 52
 staᵘ pi ĩcĭᵘári, ~ apunátᵘ ~ ~ 54
 staᵘ pi đănúk 55

staṭ cruş^l 56
staṭ pi đănúki 58
? 13, 17, 31, 33–35
– 2, 4, 5, 10, 27, 29, 30, 42–51, 53, 57, 59–61

MEGL.: –

HARTA 230. FLUIERUL PICIORULUI, pl. ‘le tibia’ [394]

fluier^l; -eare, fluierlu di cîcór^l 1, 2
fluér^l; -eári 3, 31
fluierlu di cîcór^l, fluér^l; -eári 4
fluier^l; -iári 5, 19
fluierlu-a cîcór^l, fluierlu di cîcór^l; fluéári 6
fluierlu di cîcór^l; fluier^l 7
călámęa di la cîcór^l, călámi; -lăń 8
fluierlu di la cîcór^l; fluier^l [n.] 9
fluieră; -ier^l 10
[σ] fluieră 11
călámⁱ di cor^l; -lăń ~ ~ 12
fulér^l; -leári 13
fluéră; -ere, fluierlu di cîcór 14
piscă; piski 15
fluér^l; -érur 16
fluéră; -ér 17
fluér^l; -eári 18
fluér^l; -eare 20
fúslu di la cor^l 21
fler^l di kičór^l; fleri di kičóari 22
flep^l; flepⁱ 23
flep^l; flépi 24
fîluier^l; -ier^l 25
fluéară; -er^l 26
fluéară 27
cîlámi di cor^l; -lăń di čuári 28
călámi; -lăń 29, 35, 39
[ε] călámę; -lăń 33
călámę; -lăńi, călámęa di cor^l, fluéară; -eri 36
filéru di cîcór^l, filér; -leri 38
călámęa di cor^l, călámi; -lăń 40
călámi; -lăń 41
fluieră_a cîcóru 52
filér^l di cîcór^l; filéri 54
flep^l; fléri, flep^l di cîcóp^l 55
filéru di cîcór^l; filéri 58
? 32, 37
– 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: sfriiát; -iáli, sfriiátu lu pičóru

HARTA 231. PULPA PICIORULUI, pl. [indic.] ‘mollet’ [395]

púlpă; púlpe 1, 11, 32
púlpă; púlpi, púlpa di cîcór^l 2
púlpă; púlpi 3, 6, 8, 9
púlpă di cîcór^l; púlpi di cîcóari 4

púlpă; púlpi 5, 10, 12, 19, 20, 23, 25, 26
púlpi; ~, púlpea [sg., art.] 7
puţpă; puţpe 13
púlpă; púlpe 14, 36
púlpă; púlpi 15, 18, 52
púlpa di cîcór^l, púlpă; púlpe 16
púlpă; púlpi 17, 51, 54
púlpa di ngós^l; púlpilⁱ ~ ~ 21
púlpă di kičór^l; púlpi ~ ~ 22
púlpă; púlpi 24, 29, 31, 35, 39, 41
púlpă 27, 45, 47, 53
púlpă di čor^l; púlpi di čuári 28
púlpa čáčóru, púlpě; púlpi 37
púlpă, ~ di cor^l 34
puţpă; puţpi 38, 55, 58
cărnea di călámi 40
? 33
– 30, 42–44, 46, 48–50, 56, 57, 59–61

MEGL.: cámi grósă

HARTA 232. COAPSĂ, pl. [indic.] ‘cuisse’ [396]

cuápsă; cuápsę 1
cuápsă; cuápsi 2, 10, 12
coápsă; coápsi 3, 4, 6–9, 29, 52
coápsă; coápsi 5
copsă; cǒpsę 11
cǒptă; cǒpti 13
şáo; şăi 14
but^l; buti, cǎrnea_aţeá gróasa 15
but^l; bútor 16
búti; buţ 18
coápsă; coápsi 19, 23
[σ] coápsă; coápsi, cǒpsⁱ 20
púlpa di n-đeánă; púlpilⁱ ~ ~ 21
[σ] coápsă; coápsi 24
búti; buţ 25
coápsă; coápsę 26
búti; buţ 28
[σ] coápsă; coápsi 31, 35
[σ] co_uápsă; co_uápsę 32
búte 34, 45, 53
coápsă; coápsę 36
cǒpsă; cǒpsi 37
cǒpsă; cǒpsi 38, 58, 59
búcă; buţⁱ, [V] coápsă; coápsi 39
búcă; buţⁱ 40
búti; buţ 41
but [?] 44, 47
coápsă; coápsi, búte; buţ 51
búti; ~, cǒpsă; cǒpsi 54
púlpa ţę grósa 55
? 17, 22, 33
– 27, 30, 42, 43, 46, 48–50, 56, 57, 59, 60, 61

MEGL.: cámi grósă

HARTA 233. TALPĂ, pl. [indic.] ‘plante (du pied)’ [397]

pătúnă; -tún, [*] -túne 1
pătúnă; -tún 3, 6, 9
pătúnă di cîcôr^l; pătún 4
pătúnă; -tún 5, 32
úrmă; úrmi 7
pătúnă; -tún 8
lăpúďă; -púď 11
pătúnă; -túni 12
tabáne, tǎbáne; -bǎn 13
[*] tǎlpă di cîcôr^l; tǎlpe 14
[σ] tǎbáni; -bǎn 15
[σ] cǎpa di cîcôr^l, cǎpă; cǎpe 16
lăpúďă; -púď 17, 52
pǎlmúțǎ; -múți 18
úrmă; úrmi 19, 59
tǎbáni; -bǎn 22
úpmă; úpmi 23
úpmă; úpmi 24
pítúni; -tún 28
pătúnă; -túni 29, 39
páci; pǎc 31
[σ] úrmă; úrme 33
pătúnă; -túni, pǎlmă di la côr^l 35
[σ] úrmă; úrme, [*] pătúnă; -túne 36
tǎbănă; -báne 37
tabáni; -bǎn 38
pătúnă; -tún 40
pătúnă; -túni, [*] -tún 41
pătúnă; -túni 51
pǎlmúțǎ di cîcôr^l; pǎlmúți 54
pǎlmúțǎ di cîcôr^l; pǎlmúți 55
tabán; -báni [n.] 58
? 26
– 2, 10, 20, 21, 25, 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: Úrmă; Úrmi

HARTA 234. CĂLCĂI, pl. [indic.] ‘talon’ [398]

călcǎn^l; -cǎni 1, 2, 12, 25
călcǎn^l; -cǎni 3, 4, 6–9, 29, 31, 39, 41
călcǎn^l; -cǎni 5, 19, 24
călcǎn^l; -cǎni 10
călcǎn^l; -cǎne 11
cǎtcǎn^l; -cǎni 13
călcǎn; -cǎne 14
călcǎn; -cǎni 15
călcǎn^l; -cǎnur, [*] -cǎne 16
călcǎn^l; -cǎni 17, 18
călcǎn^l; -cǎni 20
călcǎn^l; -cǎni 21
călcǎn^l; -cǎn [m.] 22
călcǎn^l; -cǎni 23
călcǎn^l; -cǎne 26
cǎlcǎn^l; -cǎni 28

călcǎn 30, 38, 59
călcǎn; -cǎn [m.] 32
călcǎn^l; -cǎn [n.] 33
călcǎn^l; -cǎni 35
călcǎn^l; -cǎne 36
cǎtcǎn; ~ [m.] 37
călcǎn^l; -cǎni, călcǎnlu di la côr^l 40
călcǎn^l; -cǎn 51
călcǎn^l; -cǎni 52, 55
cǎlcǎn^l; -cǎn [m.] 54
călcǎn; -cǎn, [*] -kén [m.] 58
– 27, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: cǎlcón; -cónǎ

HARTA 235. SĂ SE ÎNCALȚE, conj. prez., 3 sg. ‘qu’il se chausse, qu’il mette ses chaussures’ [402]

Observație. În multe localități, conjuncția *să se* contopește cu reflexivul *se*, ajungându-se la forme de felul *să* ‘să se’, *s-* ‘să se’, *si* ‘să se’; ca urmare, forma reflexivă se confundă cu forma nereflexivă și cu forma de ind. prez., 3 sg., *s-Țncălțǎ* însemnând ‘se încalță’, ‘să încalțe’ și ‘să se încalțe’; vezi și HARTA 237.

s-Țncălțǎ 1, 5
sǎ Țncălțǎ 2, 19
z-bágǎ pǎpúțǎli 3
s-Țncălțǎ 4, 8, 9
s-Țncălțǎ 6
sǎ Țncălțǎ 7
sǎ Țncălțǎ 10
sǎ Țncălțǎ 11
sǎ s-Țncălțǎ 12
si s_Țncălțǎ 13
(s-)si Țncălțǎ 14, 38
(s-)sǎ Țncălțǎ 15, 27
sǎ Țncălțǎ 16
s-li bágǎ pǎpúțǎli 17
s-u bágǎ pǎpúțǎ 18
sǎ sǎ Țncălțǎ, ~ ~ Țncălțǎ 20
(s-)sǎ Țncălțǎ 21, 22
sǎ s-călțǎ 23, 25
z-bágǎ pǎpúțǎ 24
sǎ sǎ Țncălțǎ 26
si Țncălțǎ 28
si si Țncălțǎ 29
sǎ-ș bágǎ pǎpúțǎli 31
si si Țncălțǎ 32, 36
și j_bágǎ pǎpúțǎli 33
și j_Țncălțǎ 35
(s_)sǎ cǎlțǎ 37
z-bágǎ curdélili 39
z-bágǎ curdélili 40
z-bágǎ pǎpúțǎli 41
sǎ sǎ Țncălțǎ 52
z-bágǎ țǎrúili 58

-30, 34, 42-51, 53, 54, 56-61

MEGL.: si Țcálŧă

HARTA 236. MĂ DESCALŧ, ind. prez., 1-2 sg.
'je me déchausse' [403]

mi discálŧu; ti -cálŧă 1, 26, 29, 35

mĭ discálŧu; tĭ -cálŧă 2

scot^ŧ păpúŧăli; scoŧ ~ 3

mi discúlŧu; ti -cúlŧă 4, 6-9, 14

mĭ discúlŧu; tĭ -cúlŧă 5, 19

mĭ discálŧu; tĭ -cálŧă 10

mĭ discúlŧu; tĭ -cúlŧă 11

mĭ discálŧu; tĭ -cálŧă 12

mi zdăcătŧ^ŧ; ti -cătŧ 13

mi discúlŧu; ti -cúlŧă 14

[B] mi discúlŧ^ŧ; ti -cúlŧ 15

mi discálŧo; ti -cálŧă 16

li scot^ŧ păpúŧăli; li scoŧ ~ 17

u scot păpúŧă; u scoŧ ~ 18

mĭ discálŧ^ŧ; tĭ -cálŧ 20, 22

mă dăscálŧ; tĭ -cálŧ 21

mĭ dăscálŧ^ŧ; tĭ -cálŧ 23, 25

scot^ŧ păpúŧă; scoŧ ~ 24

ni scot^ŧ curdélili; ŧă scoŧ ~ 28

ân scot^ŧ păpúŧăli; ŧă scoŧ ~ 31

mi discálŧ^ŧ; tĭ -cálŧ 32

scot^ŧ păpúŧăle; scoŧ ~ 33

mi discálŧu; ti -cálŧi 36

mi discálŧu; ti -cálŧi 40

mi dăscălc; ti -cálŧ 37

mi zdăŋcálŧ; ti -cálŧ 38

scot^ŧ curdélili; scoŧ ~ 39, 40

scot^ŧ păpúŧăli; scoŧ ~ 41

mi discálŧ^ŧ; ti -cálŧ 52

scot^ŧ ŧărúli; scoŧ ~ 54

scot^ŧ ŧărúyili, ~ ŧrúli; scoŧ ~ 55

mi dăscútŧ^ŧ, [ε] mi zdăcútŧ; ti ~ 58

- 27, 30, 34, 42-51, 53, 56, 57, 59-61

MEGL.: mi discătŧ; ti discálŧ, -cáiŧ

HARTA 237. SĂ SE DESCALŧE, conj. prez.,
3 sg. 'qu'il se déchausse' [404]

Observaŧie. În multe localităŧi cãnjuncŧia *să se* contopește cu reflexivul *se*, ajungându-se la o formă de felul *z-* 'să se'; ca urmare, forma reflexivă se confundă cu forma nereflexivă și cu forma de ind. prez. 3 sg., *z-discálŧă* însemnând 'se descălŧă', 'să descălŧe', 'să se descălŧe'; vezi și HARTA 235.

z-discălŧă 1, 10

z-discălŧă 2, 4

(s_)scoátă păpúŧăli 3

z-dĭscúlŧă 5, 19

z-discúlŧă 6-9, 15

z-discúlŧă 11

să z-dĭscălŧă 12

si (z_)zdăcătŧă 13

z-discúlŧă 14

z-discălŧă 16

s-li scoŧă 17

s-u scoŧă păpúŧă 18

să z-discălŧă 20, 25, 26, 52

z-dăscălŧă 21

să să discălŧă 22

să z-dăscălŧă 23

să scoátă păpúŧă 24

s-ni scot^ŧ [1 sg.] curdélili 28

si z-discălŧă 29

să-ș scoátă păpúŧăli 31

si z-discălŧă 32

să scoátă păpúŧăli 33

și j-discălŧă 35

si z-discălŧă 36

(s_)să descălcă 37

si (z_)zdăŋcălŧă 38

si scoátă curdélili 39

(s_)scoátă curdélili 40

si scoátă păpúŧăli 41

să scoátă ŧărúli 54

să scoátă ŧărúli 55

- 27, 30, 34, 42-51, 53, 56-61

MEGL.: (s_)si discătŧă

HARTA 238. MĂ DEZBRAC, ind. prez., 1 sg.
[gest] 'je me déshabille' [405]

mi dizlăcsésescu 1, 2, 17

mi dizlăcsésescu 3, 4, 6-9, 29, 31, 35, 51

mĭ dizlăcsésescu 5, 10, 12, 19

mĭ dispól^ŧ 11

mi zdăzvéc^ŧ, mut strănili 13

mi dispól 14

mi dizlăcsésescu, [σ] mi dizvéc^ŧ 15

mi dizvéc^ŧ 16

mi dăzlăcsésescu 18

mĭ dizlăcsésescu 20, 25

mĭ dăzvéc^ŧ 21

mă dizvéc^ŧ 22

mĭ dăspól^ŧ 23, 24

mĭ dizvéc^ŧ 26

mi dizlăcsésescu 28

mĭ dizlăcsésescu, [V] mĭ dizvéc^ŧ 32

scot^ŧ strănili 33

mi dispól^ŧ 34, 39, 41, 49, 50, 52

mi dizlăcsésescu, [B] mi dizvéc^ŧ 36

mi dăzvéc, mut strănili 37

mi zdăpól^ŧ, mi zdălăcsésescu 38

scot^ŧ strănili, [σ] mi dizlăcsésescu 40

mi zdăpól^ŧ 54

scot^ŧ strănili, mi zdălăcsésescu 55

mut strănle, me-ayăsescu 58

mi dispól^l, mi zdăpól^l 59
– 27, 30, 42–48, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: mi dispriminés

HARTA 239. DORM, ind. prez., 1–2 sg. ‘je dors’
[407]

dórmu; dórni 1–4, 6–9, 11, 14, 15, 17, 26–29, 31,
34–36, 39–41, 46, 49, 51

d^lórmu; dórni 5

dórmu; dórni 10, 12, 19

dorm^u; dorń 13, 20, 33, 38, 54

dórmø; dórne 16

dorm^l; dorń 18, 22, 25, 32, 50, 52

dórmu; dórne 21

dopm^l; dopń 23, 24, 55

dorm; dorń 37, 56

dořm; dořń 58, 59

– 30, 42–45, 47, 48, 53, 57, 60, 61

MEGL.: d^lorm; ~

HARTA 240. DORMII, ind. perf. s., 1–2 sg. ‘je
dormis’ [409]

durńi; -ńi 1, 2, 7, 9, 12, 19, 21, 25, 26, 28, 29,
32, 33, 52

durńi^l; -ńi 3

durńi; -ńi 4, 6, 8, 16, 18, 20, 31, 39–41

durńi^l; -ńi 5, 10

durńi; -ńi 11, 14, 15, 17, 22, 35–38, 54, 55, 58

durńi/i; -ńi; -ńi/iš, -ńi 13

dupńi; -ńi 23, 24

durńi 27, 34, 42–51, 53, 56, 60, 61

duřńi; -ńi 59

– 30, 57

MEGL.: durmii; -miiš

HARTA 241. SĂ DORM, conj. prez., 1–2 sg.
‘que je dorme’ [413]

z-dórmu, z-dórni 1–4, 6–12, 14, 15, 17, 19, 26,
28, 29, 31, 34, 36, 39, 40, 47

z-d^lórmu; z-d^lórni, [*] z-dórmu; z-dórni 5

z-dorm^u; z-dorń 13, 32, 38

z-dormø; z-dórne 16

z-dorm^l; z-dorń 18, 22, 25, 52, 54

z-dorm^u; z-dorń 20, 21

z-dopm^l; z-dopń 23, 24

s-dórmu; s-dórni 33

j/z-dórmu; j/z-dórni 35

z-dorm; z-dorń, [*] sě dorm; sě dorń 37

si dórmu; si dórni 41

z-dopm^l; z-dopń 55

z-dořm; z-dořń 58

– 27, 30, 42–46, 48–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: sã d^lorm; ~

HARTA 242. DORMI!, imperat., 2 sg., 2 pl.
‘dors!’ [417]

dórni; durńi 1, 4, 5–9, 11, 14, 15, 17, 26, 28, 29,
31, 35, 39, 40, 49

dórni; durńi 2, 10, 12, 19

d^lóarmi; durńi 3

d^lórnj, [*] dórni; durńi 4

dórme; durńi 13

dórne; durńi 16

dorń; durńi 18, 20–22, 37, 52

dopń; d^lopm; dupńi 23

dopń; dupńi 24

dorń; durńi 25, 32, 33

d^lóarme; durńi 36

dórmi; durńi 38

dórni, si dórni; durńi 41

dórmi; durńi, z-dorń; z-durńi 54

d^lórm; duřńi 58

– 27, 30, 34, 42–48, 50, 51, 53, 55–57, 59–61

MEGL.: d^lorm; durmí

HARTA 243. VISEZ, ind. prez., 1–2 sg. ‘je rêve’
[420]

m^le-anýisét^l; t^le-anýisét 1, 6

mⁱ nýisét^l; tⁱ nýisét 2

mⁱ-anýiséd^l; t^e-anýiséd 3, 9

m^le-anýiséd^l; t^e-anýiséd 4

mⁱ anýisét^l; tⁱ anýisét 5

mⁱ nýisét^l; tⁱ nýisét 7

mⁱ-anýisét^l; t^e-anýisét 8

mⁱ-anýiséd^l; t^e-anýiséd 10

mⁱ nýiséd^l; tⁱ nýiséd 11

m^le-anýisét^l; t^e-anýisét 12

mⁱ nýiséd^u; tⁱ nýiséd, védu^l-nýis 13

mⁱ nýisét; tⁱ nýisét 14

nýisés^u; nýisés 15

mⁱ nýisés^l; tⁱ nýisés 16

mⁱ nýiséd^l; tⁱ nýiséd 17, 18, 31

mⁱ nýiséd^l; tⁱ nýiséd 19, 25

nýiséd^l; -séd 20, 27, 52

nýiséd; ~ 21

ýiséd^l; -séd 22

mⁱ nýiséd^l; tⁱ nýiséd 23, 24

â^lnýiséd^l; -séd 26

î^lnýiséd^l; -séd 28

mⁱ nýiséd^l; tⁱ nýiséd 29, 36, 39–41

â^lnýiséd^l; -séd 32

ved^l tu ýis^l; ved ~ ~ 33

[ε] anýiséd^u; -séd 35

ved nýis; ved ~ 37, 38, 58

nýisá^l; -sá 51

mⁱ nýiséd^l; tⁱ nýiséd, védu^l-nýis^l 54

ved^l nýis^l 55

– 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ved vis; vez vis

HARTA 244. BOLNAV, pl. ‘malade’ [425]

línđit^l; -đit 1
lăndit^l; -đit 2, 12, 24, 27
lândit^l; -đit 3, 4, 6–9, 26, 31, 40
lăndit^l; -đit 5, 19, 22, 25
lăndit^l; -đit 10, 11, 17, 18, 50, 52
lăndut^l; -đăt 13
lăndid/t; -đit 14
lănzit^l; -zit 15
lăndet^l; -đit, [*] lăndit [sg.] 16
lăndit^l; -đit, nipătút^l 20
lăndăt^l; -đăt 21
lăndit^l; -đit 23
niptút^l; -tút, línđit^l; -đit 28
niptút^l; -tút, lăndit^l; -đit 29
niptút^l; -tút, lăndit^l; -đit 32
lăndât^l; -đit, [k] -đăt 33
niptút^l; -tút 34
niptut^l; -tút, lăngit^l; -đit 35
niputút^l; -tút, lăndit^l; -đit 36
yănst; yănst^l 37
lăndut^l; -đăt, nipătút^l 38
lăndit^l; -đit, niputút^l, hivrit^l 39
lăngđit^l; -đit 41
niputút^l; -tút 44–47, 49
niputút^l; -tút, lăngit^l; -đit, [*] lăndit^l 51
lăndut^l; -đit, lăndut^l 54
lăndut^l 55
ppăst, [σ] lăndit 58
lăndut 59
– 30, 42, 43, 48, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: l^loş; ~

HARTA 245. BOLNĂVICIOS, pl. ‘maladif’ [427]

măřajg^los^l; -gl^loş^l 1
măřajg^los^l; -gl^loş^l, nipătút^l; -tút 2
[σ] lăngurós^l; -r^loş^l, niputút^l; -tút 3
niputút^l; -tút 4
niputút^l; -tút 5
lăngărós^l; -r^loş, [*] lăngurós^l 6
[σ] lăngărós^l; -r^loş 8
nipătút^l; -tút 9
lăngăr^loş^l; -r^loş^l 10
lăngărós^l; -r^loş 11
slab^l; slag 12
lăngărós^l; -r^loş 13
[σ] lăngurós^l; -r^loş 14
lăngărós^l; -r^loş 15
nepătút; -tút, [*] lăngărós^l; -r^loş^l 16

zăif, [ε] zăif^l, [σ] niputút^l; -tút 17
nipătút^l; -tút 18, 38
lăngăr^loş^l; -r^loş^l, [*] nipătút^l; -tút 19
lăngărós^l; -r^loş 20
lăngărós^l; -r^loş 22
lăngăr^loş^l; -r^loş^l 23
adínat^l; adínaţ, [σ] niputút^l; -tút 24
lăngărós^l; -r^loş^l 25, 52
[ε] lăngurós^l; -r^loş^l 26
adínat^l; adínaţ 28
[σ] lăngărós^l; -r^loş^l 29
lăngurós^l; -r^loş^l 31
[ε] niptút^l; -tút 32
[*] hlibunár^l; -nár^l 36
nepătút^l; -tút 37
lăngurós^l; -r^loş 39, 41
hivros^l; -r^loş 40
lăngărós^l; -r^loş 54, 55
? 7, 33, 35, 58
–21, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 246. MEDIC, pl. ‘médecin’ [429]

yátru; yátr^l 1, 28
yátru; yátr^l 2, 40
iátru; iátr^l 3
yęátru; yęátr^l 4
ęátru; ęátr^l, [*] yátru; yátr^l 5
yátru; yátr^l 6, 8, 9, 14, 19, 26, 29, 31, 32, 35, 36,
39, 49, 51
yátr^l; yátr^l 7
ęátru; ęátr^l, iátru, yátru 10
yátr^l; yátr^l 11
yátru; yátr^l 12
yátru; yátr^l 13
gátru; gátr^l 15
gátr^l; gátr^l, [*] gátru; gátr^l 16
iátru; iátr^l 17
yátru; yátr^l 18
yátr^l, [L] yęátru; yátr^l 20
yátru; yátr^l 21
ikím^l; ikím^l 22
yátr^l, yátr^l 23
yátr^l; yátr^l 24
yátru; yátr^l 25
yátru 27, 34, 45–47
yátru, yátr^l; yátr^l 33
doctór; -tór^l 37
yátr^l; yátr^l 38
yátru; yátr^l, yátr^l 41
yátru 48
yęátru 50
yátru; yátr^l 52
yátr^l; yátr^l 54

ýatp^l; ýatp 55
doctór, [V] ekím^l 56
doctóp; -tóp^l, [V] iátup, [*] iatp 58
ýátri^l [pla.] 59
– 30, 42–44, 53, 57, 60, 61

MEGL.: iikím; ~

HARTA 247. VACCIN ‘vaccin’ [430]

de-álba 1
sémnu; seámni 3, 4, 8, 9, 31
sémnu; seámni 5, 10, 19
sémnu; seámni, sémnu de-álba 6
[σ] sémnu; seámni 7, 29, 35
sémnu; seámne, [*] sémne 11
[R] vac^línã; -t^lini 13
sémnu; sémne 14
sémnu; seámne 15, 26
péltova^lne 16
pul^l; pul 17, 18
s^limnãtúrã; -túr^l 20
n^ls^limnãri; -nãr^l 21
sem^l; seámni, sãmnãtúrã; -túr^l 23
simítupã; -túp^l 24
s^limni^ltúrã; -túr^l 25
v^lit^linã; -t^lin 28
[*] amból^l 36
vac^lsínã; -cs^lini 37, 55
vac^lsínã; -cs^lini 38, 58
va^lit^linã; -t^lini 39
envól^lio, [*] vãt^linã; -t^lin 40
emvól^liu, [V] va^lit^linã 41
sem^l; [ε] seámni, seámi 52
mbo^l 54
? 2, 12, 32, 33
– 22, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: bilijitúrã; -túr

HARTA 248. INJECTIE, pl. ‘injection; piqûre’
[431]

in^ljecsi^le; -j^leci^li 1
in^ljecti^li; -j^lecti^li 2
in^ljecsi; ~, [σ] ac^l; áti 3
in^lg^leci; [ε] -e^lsur^l 4
in^ljecsi, [*] in^lg^leci 5
in^lg^leci; ~ 6, 17, 23
ac^l; áti 7, 29, 35, 38
in^lg^lecti^li; -g^lecti^li, [*] in^lg^lecse 8
[R] in^lg^leci^li; -g^leci^li 9
in^lese; -n^lesur^l [f.] 11
in^lecti^lã; -e^lcti^li 13
[R] en^lecti^lã, -e^lcti^le; -n^lecti^li 14
in^ljectie; -j^lecti^li 15
in^ljecse; -j^lecsur 16
éni; ~ [f.] 18, 28, 31, 40

ac^l; áti 19, 24, 52
in^ljecsi; ~ 20
n^lãpãtúrã; -túr^l 21
in^ljecsi; ~ 25
éni; ~ [f.] 26
éni; ~ [f.] 32
[ε] éni 33
éni 36
ac; áti 37
éni 39, 41, 54
éni, néni 50
ac^l; áte 55
ac^l 58
? 10, 12
– 22, 27, 30, 34, 42–49, 51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: –

HARTA 249. SPITAL, pl. ‘hôpital’ [432]

ból^lniã 1
ból^lniã; ból^lni^li 2, 4, 5
ból^lniã; ból^lni^li 7
spitál^l; -tál^li 11, 38
ból^lniã; ból^lni^li 13
ból^lniã; ból^lni^le 14
spitál^l; -tãle, [ε] -tãlur 15
ból^lniã; ból^lni^le 16
ból^lniã; ból^lni^li 17
spitál^l; -tál^li 18, 55
stané^li; -né^li, noscomi^lu 19
noscomi^l; -miur^l 20
spitál^l; -tãlur^l 21
spitál^l; -tãle 22
spitál^l; -tãl^li 23–25
[R] noscomi^le; -mi^li 26
nuscumi^l; -miur^l 28
noscomi^l; -mi^li 29
spitál^l; -tãl^li, [*] nuscumi^l 31
nuscumi^l; -mi^le 32
nuscumi^l; -mi^li 33
noscomi^l 35, 36
spitál^l; doi ~ 37
noscomi^l; -mi^li 39, 40
noscomi^l 41, 51
nuscumi^l; -miuri 54
spitál^l; doi spitál^l 58
? 10, 12
– 3, 6, 8, 9, 27, 30, 34, 42–50, 52, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: b^lól^lniã; b^lól^lni^li

HARTA 250. OPERAȚIE, pl. ‘opération’ [434]

operãt^li^e 1
operãt^liⁱ; -rãt^li 2
operãt^li; -rãt^l 3
uperãt^li; -rãt^l 4

upeṛáti; -rát̃ 5
 âñhír̃isi; ~ 6
 ĩnhír̃isi; ~ 7
 âñhír̃iṣ̃i 8
 híriṣ̃i, upeṛátĩi 9
 ĩnhír̃ise; -hír̃isur̃ 11
 ĩnhír̃iṣ̃i; ~ 12
 opeṛátĩiã; -rát̃ĩi 13
 opeṛátĩiã, -rát̃ĩie 14
 iñhír̃isi, [R] opeṛátĩe; -rát̃ĩi 15
 opeṛáte; ~ 16
 nhír̃isi; ~ 17, 18, 29
 nhír̃iṣ̃i; ~ 19
 ĩnhír̃isi; -hír̃is̃ 20
 tãl̃itúr̃ã; -túr̃ 21
 nhír̃iṣ̃i; ~ 23
 hípãsi; ~ 24
 ar̃hír̃iṣ̃i; ~ 25
 eñhír̃ise; ~ 26
 iñhír̃isi; ~, t̃il̃itúr̃ã; -túr̃ 28
 nhír̃isi; ~, [*] iñhír̃isi; ~ 31
 nhír̃ise; ~ 32
 iñhír̃isi; -hír̃is̃ 34
 ĩnhír̃isi; ~ 35
 eñhír̃isi 36
 híriṣ̃i; ~ 38
 ĩnhír̃isi; -hír̃isur̃ 39
 ĩnhír̃isi; ~ 40
 nihír̃isi 41, 52
 híriṣ̃i; ~, nhír̃isi; ~ 54
 híriṣ̃i 55
 opeṛáti; ~ 58
 ? 10, 22, 37
 – 27, 30, 33, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: Ūpeṛátĩiã; -rát̃ĩi

HARTA 251. MEDICAMENT, pl. 'médicament' [435]

ýitrĩi; -trĩi 1, 12, 20, 24, 52
 ýitrĩi; -trĩi 2, 19, 25
 ĩitrĩi; -trĩi 3, 22
 ĩitrĩi; -trĩi 4
 yitrĩi; -trĩi, [*] ýitrĩi; -trĩi 5, 10
 ýitrĩi; -trĩi 6–8, 31
 ýitrĩi; -trĩi 9, 18, 28, 29, 35, 38–41, 51, 55
 ýitrĩie; -trĩi 11, 32
 ýitrĩiã; -trĩi 13, 14
 ġitrĩi; -trĩi 15
 ġitrĩ; ~, [*] ġitrĩe; -trĩi 16
 ýitrĩ; ~ 17
 ýitrĩi; -trĩi 21
 ýitrĩi; -trĩi 23
 ýitrĩie; -trĩi 26
 fármac̃; fáрмаte 33

[V] ileáçã, [R] ýitrĩie; -trĩi 36
 unã ýitrĩie; dáu ýitrĩi 37
 yitrĩi; -trĩi, fármac̃ 49
 fármac̃; fáрмаti 54
 yētrĩi; -trĩi, ileçi [pl.] 58
 ýitrĩi; -trĩi 59
 – 27, 30, 34, 42–48, 50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: leç; leçur

HARTA 252. REȚETĂ, pl. 'ordonnance' [436]

rețetã; -t̃ki 1
 cárti; cártã 3, 4, 10
 [R] ar̃it̃etã; -t̃epti 7
 ar̃it̃etã; -t̃eti 8
 cárti di la ýáturlu 9
 rețetã; -t̃eptur̃ 11
 [σ] r̃et̃etã; -t̃epti 13
 rețetã; -t̃epte 14, 16
 rețet; -t̃epti [n.] 15
 rețetã; -t̃epti 17
 rățetã; -t̃eti 18
 cárti; cártã 19, 21
 pãsulã; -sul̃e 20
 pãsulã; -sul̃i 22, 25
 cárti; cárt 23
 sindaỹie; -ýĩ 26
 sindaỹi; -ýĩ 28
 cárti; cártã, pusulã; -sul̃i 31
 rețetã; -t̃ete 36
 rețetã; -t̃eti 37
 rețetã; -t̃eti 38, 55
 sindaỹi [sg.] 39
 sindaỹi [sg.] 40
 sindaỹi; -ýiur̃ 41
 cárti; cárt 52
 sindaỹi; -ýĩ 54
 ? 2
 – 5, 6, 12, 24, 27, 29, 30, 32–35, 42–51, 53, 56–61

MEGL.: –

HARTA 253. FARMACIE, pl. 'pharmacie' [437]

aptecã; -t̃eti 1
 aptecã; -t̃eti 2
 farmacop̃u 6
 aptecã; -t̃eti 7, 9
 apot̃ecã; -t̃ecur̃ 11
 ap̃ut̃ecã; -t̃ecur̃, -t̃eti, fáрмаtĩiã; -t̃ĩi 13
 apot̃ecã; -t̃eke, aptecã 14
 apot̃ecã; -t̃eki 15, 17
 ap^ot̃ecã; -t̃eki 16
 spițarĩi; -rĩi 18
 spițarĩi; -rĩi 20
 spițarĩi; ~ 22
 spițarĩi; -rĩi 24
 farmakĩe; -kĩi 26

farmakíu; -kíurí [n.] 28, 41, 54
 spițâríi; -ríi 29
 spițaríi; -ríi 31
 farmakíi; -kíurí, -kíi 33
 farmakíu; -kíi [n.] 35, 39
 spițâríe; -ríi 36
 farmațíi; -țíi 37
 farmațíi; -țíi 38
 farmakíu 40
 farmațíi; -țíi 55, 58
 – 3–5, 8, 10, 12, 19, 21, 23, 25, 27, 30, 32, 34,
 42–53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 254. FARMACIST, pl. ‘pharmacien’ [438]

apotecár^U; -cárí 1
 apotecár^U; -cárí 2
 apțicár^U; -cárí 7
 [V] ațél ți da ýitrii 9
 apotecár^U; -cárí 11
 ýátru; ýáțâr, [σ] apūtețecár^U; -cár 13
 apotecár; ~ 14, 15
 ap^Otețecár^U; -cárí 16
 apotecárcă; -cárki [f.] 17
 spițaríst^U; -rístí 18
 spițár^U; -țárí 22
 spițép^U; -țép^U 24
 spițér; -țérí 26
 farmacupio; -piăđ 28, 39, 40
 spițér^U; -țérí 29, 31, 36
 farmațíst; -țístí 37
 farmațíst; -țíst 38
 farmacopiólu [sga.] 41
 farmacupió; -peăđ 54
 farmațíst^U; -țístí 55, 58
 ? 33, 35
 – 3–6, 8, 10, 12, 19–21, 23, 25, 27, 30, 32, 34,
 42–53, 56, 57, 59–61

MEGL.: –

HARTA 255. PASTILĂ, pl. ‘pastille; comprimé’ [439]

hápcă; hápki 1, 3, 4, 7, 9
 hápcă; hápki 2
 hápcă; hápki 5, 19
 hápcă/ă; hápki 6
 hápھی [pl.]; hápcă [sg.], [*] hápki [pl.] 8
 háphă; hápھی, háphí 10
 scóne; scónurí 11
 hápcă; hápki, [σ] hápki 12
 [V] sulfát^U; -fáte, [σ] hápă; hápe 13
 hápă; hápe 14
 [V] hap^U; hápur [n.], [R] tablétă; -bléti 15

hap^U; hápur [n.] 16
 sulfátí; -făt 17
 hápھی; háph, [*] fólă; fólí 18
 hápھی; háph, fólă; fólí 20
 hápi; ~ 21
 hápă; hápi 22
 hápھی; háph 23, 25
 hápھی; hápھی, [*] hápii 24
 háphe; hápھی 26, 36
 hápھی; hápھی 28, 29, 35, 39, 40
 hápki; hápki 31
 hap^U; hápurí, háphe; hápھی 33
 grăt; grătí [m.] 37
 hápă; hápi, [R] kínă; kíní 38
 hápھی; háph 41
 hap^U, hápă; hápí 51
 fólă; fólí 52
 hápă; hápe, [V] kínă; kíní 54
 qínă; qíní 55
 gărăt; -rătí [n.], [*] kínă; kíní 58
 – 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: bópeză; bópezki

HARTA 256. FEBRĂ [sg., pl.], ‘fièvre’ [440]

fócúri [pl.] 1, 8
 căldură; -dúrí 2
 fócúri, căldúrí [pl.] 3, 6
 [σ] fócúri [pl.] 4, 5, 35
 foc^U [sg.] 7, 19
 cănínă [sg.], fócúri [pl.] 9
 fócúri [pl.] 10
 hávră [sg.] 11, 33, 51
 căldúrí [pl.] 12, 21
 temperatură, fócăcări mar [pl.] 13
 fócúri [pl.] 14
 fócúri [pl.], [R] temperatură [sg.] 15
 fócúri^U [pl.] 16
 fócúri [pl.] 17
 fócări [pl.]; foc^U 18
 fócărí [pl.] 20
 căldură [sg.] 22
 căldúpă [sg.] 23
 căldúpă [sg.] 24
 fócări [pl.] 25
 hávră, [R] termocrasie, piritó [sg.] 26
 piritó [sg.] 28, 29, 31, 41, 52, 54
 hávră [sg.] 36
 fócărí [pl.] 37
 hávră, [*] hévră; hévəri 38
 piritó [sg.] 39, 40
 hávră, [R] piritó [sg.] 53
 hávpă, [R] temperatură [sg.] 55
 hévpu [sga.]; hévri 56
 foc, tempřatúr [sg.] 58
 – 27, 30, 34, 42–50, 57, 59, 60

MEGL.: căldúr [pl.]

HARTA 257. AIUREAZĂ, ind. prez., 3 sg. 'il délire' [441]

zburăște na'úreã 1
zburăști na'úreã 2, 10, 19, 20, 25
zburăști na'úreã 3, 8, 9, 15, 18
^azburăști na'úreã 4
[σ] zburăști nai'úreã, [*] na'úreã ~ 5
azburăști na'úreã 6
kirút^l eãsti, na'úreã zburăști 7
zburășce na'úreã 11
zburăști al'úreã 12
[σ] zburăște kirút^u 13
zburăște kirút 14
zbrășce na'úreã 16
zbrășci na'úreã 17
zburăști ηcot 21
grăști pi nc^uot^l 22
[σ] zbupăști na'úreã 23
âi kipút^l, [σ] zbupăști na'úreã 24
csinuzburăști 28
csenuzburăști 29
u kãri 31
[σ] zbrăști na'úreã 35
zburăște alte trã alte, csenuzburăște 36
čãbãrsăști 38
zburăști cãtrã na'úreã, eãste ~ ~ 39
eãsti cãtrã na'úreã 40
parazbãrăști 41
[σ] zburăști cãtã na'úreã 52
[σ] zburăști cãtã na'úreã 54
zbupăști ηcot 55
grăști pãrcãp 58
? 26, 33, 37
– 27, 30, 32, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: tlãpăști

HARTA 258. GUTURAI 'rhume de cerveau; coryza' [442]

arémã 1, 5, 10–12, 19
arémã, trãptúrã 2
ãrémã 3
[σ] ãrémã 4
arémã 6–9
túsi 13, 47
túse 14
čãrã, rémã, sinãhi 15
čãrã 16
[σ] arémã 17
rémã 18, 25
sinãhi 20
arãtit [adj.] 'rãcit' 21, 38, 52
túsi slãbã [adj. 'rea'] 22
apãtit^l [adj.], [σ] pémã 23
?, [*]apãtimi 24
sinãhi, [σ] arémã 26
arcoãre 27

ñir^l, snãhi 28
sirmiji 29, 39
sinãhi, [σ] arémã 31
sinãhi 34, 35, 44
grãp^l 36
grípã 37, 45
γrípi 40
γrípi, sinãhi 41
gúhtic^l 51
rucurát^l [adj.] 'rãcit' 54
apãtimi 55
gríp^l 58
? 33
– 30, 32, 42, 43, 46, 48–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: [σ] rémã; mi cãtõ réma, sãm rãtit; grip 'gripã'

HARTA 259. VãRSAT 'variole' [443]

ãlba 1, 5, 6, 9, 20
ãlba, de-ãlba 2
di-ãlba 3
purcukitã 4, 7
ãlba, prucuyitã 8, 29
prucuyitã 10
multeãdã, ãlba multeãdã 11
mãlteãdã 12
purcuhitã 13
prãhuýtã 14
prucugitã 15
alãnguze 16
purcuyitã 18, 38, [σ] 54
ãlbã 19, 25
multeãdã 21, 22
multeãdã, ãlbã 23
purcuyitã, [V] ãlba ș-hãiηpõãsa 24
prucuiitã 26
prucuyitã 28, [σ] 39
multeãdã 31
pruyuiitã 33
[σ] prucuitã 35
pracuiitã 36
[ε] procuyitã 40
nirovloãu 41
purcuyitã 52
purcuyitã 55
[*] purcuyitã 58
? 17, 37
– 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: sipãnițã 'pojar'; sipãnițã mãre 'vãrsat', sipãnițã micã 'pojar'.

HARTA 260. TIFOS 'typhus' [444]

tifus^l 1, 2, 6, [σ] 10, 12, 18, 52
[σ] tifus 3
nãtã 5

lânḡoári, [R] tífus^l 7
 [*] tífus^l, [k] tíf^l 9
 tífus 11, [R] 14, 15–17
 tífus^u 13
 tíf^l 19, [σ] 26, 33, [σ] 36, 40, 41, 51, [σ] 54, 55, 58
 tífus^l 20
 tífos 21
 grípă șpanóla 22
 plívít^l 23
 tíf^l 25
 tífus^l, tíf^l tu máḡâ 28
 mâlḡeáḡâ 29
 tíf^l tu máḡâ, [*] tíf^l 31
 lânḡoáre 34
 tífo 37
 tífo 38
 parátíf^l, [σ] tíf^l 39
 ? 4, 8, 24, 35
 – 27, 30, 42–50, 56, 57, 59–61

MEGL.: [σ] [R] tífus

HARTA 261. DIAREE ‘diarrhée’ [445]

cufóare, străbăḡeáre 1
 străbăḡeári, căfuári 2
 âl tréaḡi, triḡeári 3
 cufóari 4, 35
 mḡ tréaḡi, triḡeári 5
 străbăḡeári 6, 8
 căfoári 7
 âl tréaḡi, ári triḡeári 9
 străbăḡeári 10, 19
 ínima lu scóte, cufóare, diḡare 11
 străbăḡeári, mḡ scuátḡ nafuáră 12
 căfóre 13
 cufóre 14
 scoátiri năfoáră, cufóari 15
 cufóare 16, 33
 diḡari, [σ] cufóri 17
 căfóri 18
 ișári năfoáră 20
 căfoári, iésḡ năfoáră 21
 cufóri 22
 ișápi năfoápă 23
 s-cufupéști, [σ] cufópi 24
 străbăḡeári, căfoári 25
 lu scoátḡ ínima, cufóare 26
 strîbîḡeári, ișiri 28
 ișitâ, cufóari 29
 cufóari 31, 39, 40, 49, 51, 52
 scuteáre năfoáră 36
 áre pântică, cufóra 37
 căfóri 38
 diárii, cufóari 41
 căfoáre 54
 ápi pântică, căfópl, ápă 55

âl táli pândica 58
 – 27, 30, 32, 34, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: lă gunéște năfáră, cufóri

HARTA 262. HERNIE ‘hernie’ [446]

z-virsá 1, 4, 29, 31
 z-vḡrsá 2, 5
 z-veársă 3, 6–9
 mḡ vḡrsái^l 10
 âḡ vḡrsát^l 11
 z-veársă 12, 25
 n-căḡú pândicâ 14
 ân căzú ínima, căzútă ínima, kilă 16
 kilă, z-vársá 17
 z-vársá pândica 18
 mḡ vḡrsái 19
 punḡeápi 23
 âḡ punḡuít^l 24
 eástḡ-aspártu 28
 lúnḡă 33
 si-arúpe ómlu di coále, [*] kile [pl.] 36
 séu [art.] di pântică 38
 kili [pl.], curmári 39
 kili [pl.] 40, 41
 s-punḡuí 55
 căḡú seu 58
 ? 13, 15, 20–22, 26, 35, 37, 42–52, 54
 – 27, 30, 32, 34, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: si smăcni ‘a făcut hernie’

HARTA 263. PERITONEU ‘péritoine’ [447]

șképe 1
 pândḡ 2
 cípă 3
 [σ] ḡípă 4
 ḡípă 5, 22
 șképi 6, 9, 31, 52, 55
 jul^l 7
 peáḡâ, peáḡa di la máḡâ 8
 cămeáșe 11
 sképi 12
 ḡípa di pândică 13
 ḡípă 14, 16–18
 peáḡa [art.] 15
 șképi 19, 25
 șképi, ḡípă 20
 ḡípă 21, 23
 [σ] ḡípă 24
 sképi 28, 29, 39–41, 51
 [σ] șképi 35
 [*]sképe 36
 ḡípă, [V] pândă 38
 kili [pl.] 54
 ? 10, 26, 33, 37, 58
 – 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 57, 59–61

MEGL.: mréjă

HARTA 264. VĂTĂMAT, pl. 'hernieux' [448]

vîrsát^U; -sát 1–5, 7, 10–12, 19, 20, 25
 vîrsát^U; -sát 6, 8, 9, 29, 31
 vârsát^U; -sát 13
 slăgît; -gît 14
 sârgît^U; -gît 15
 vârsát^U; -sát 17, 18
 arúpt; arúpt 21
 sâlógît^U; -gît 22
 punduít^U; -iít 23, 24
 sâlăgît^U; -gît 26
 aspártu; aspárti 28
 arúptu; arúpt 36
 ári seų 38
 curmát; -mát 39
 ári kîli 40
 runđuít^U; -iít 52, 54
 punduít^U; -iít 55
 aŗupt; arúpt, [*] punduít^U; -iít 58
 ? 33, 35, 37
 – 16, 27, 30, 32, 34, 41–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: lăsát; -saş, smăcnít; -nít

HARTA 265. TURBARE 'rage' [450]

túrbu 1–10, 12, 19, 31
 turbáre 11, 35
 turbát^U; -bát [adj.] 13–15, 23, 59
 túrbø, [*] túrbu 16
 turbáre 17, 26, 34, 54
 túrbu [art.] 18
 trúbă [ind. prez., 3 sg.] 20
 turbári 21, 22, 52
 tupbápi 24
 trubári 25
 trubári 28, 29
 [*] trubă [pf. s., 3 sg.] 36
 turbári, turbára [art.] 37
 turbátu [art.] 38
 lísâ 39, 40
 lísâ, [σ] turbári 41
 lísă, trubáre 51
 turbá [pf. s., 3 sg.] 55
 [*] tuŗbáre 58
 ? 33
 – 27, 30, 32, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: cõinili ănturbõ 'câinele a turbat'; lígi 'bale'

HARTA 266. FURUNCUL, pl. 'furoncle' [451]

sufrântél^U; -ţél 1, 2, 10, 11
 sufrântél^U; -ţéi 3, 31
 sufrântél^U; -ţél 4, 6–9
 sufrântél^U; -ţéy, [*]-ţél 5
 sufrântél^U; -ţéi 12
 sufruţeu; -ţéli [n.] 13
 furunţét; -ţél 14

sfrântél^U; -ţél 15
 sufrântél^U; -ţél 16, 17
 sufrântél^U; -ţéali [n.] 18
 suņfrăţél^U; -ţél, [*] sufrântél^U 19
 furintél^U; -ţél 20
 sufrunţél^U; -ţél 21
 sufrântél; -ţél 22
 fũpũntél^U; -ţél, [*] frunţél^U 23
 fpunţél^U; -ţél 24, 55
 furăntél^U; -ţél, furunţél^U 25
 furunţél^U; -ţél 26
 hu'acó; -cád, órbu, sufrîndél^U; -đel 28
 órbu; órgi 29
 [σ] sufruţél^U; -ţél 35
 gârnúţă [pl.] cu proń, [σ] furnítél^U; -ţél 36, 39
 [σ] sufrântél^U 37
 furunţél^U; -ţél, [*] -ţéi 38, 58
 luhnár^U; -nári [n.], [σ] sfârnâţél^U; -ţéali [n.] 40
 sfrândél^U; đél 41
 sfârnuţél^U; -ţéali [n.] 51
 frunţél^U; -ţél 52, 54
 ? 33
 – 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: cîrëj; -rëjă [n.]

HARTA 267. PUROI, pl. 'pus' [452]

proń [plt., m.] 1–9, 17, 19, 22, 25, 26, 28, 29, 31,
 36, 39, 40, 49, 52, 54
 proń^U; proń [m.] 10, 51
 prõne; [*] proń [n.] 11
 prõon [plt., m.] 12
 pãrõná; pãrõn [f.] 13
 prõná; proń [f.] 14
 proáni [f., sg.] 15
 proáne [f., sg.] 16
 proń^U [m., sg.] 18
 proáne [f.] 20
 proána [f.] 21
 proáni [f.] 23
 ppoń [plt., m.] 24
 [σ] proń [plt., m.] 33, 35
 prõná [f., sg.] 37
 põon, [*] proń [plt.] 38
 proáni [f.] 41
 ppopõn [plt., m.] 55
 pãrõna [f. sg., art.] 58
 – 27, 30, 32, 34, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: gnoi; kîsăliţă 'puroi amestecat cu sânge'

HARTA 268. UIMĂ (sg., pl.) 'adénopathie' [453]

glîndă; glînde 1, 26, 52
 şúşcă; şúşki 2, 5, 19
 gîndă; gîndi 3

brqáscâ ; brqáști 4
 gl'indâ; gl'indâ, șúșcâ; șúșki 6
 [ε] bápca; bápki 7
 gl'indâ ; gl'indi 8
 trágan^l 9, 10
 gl'indă; gl'inde 11
 gúmbă; gúmbi 13
 gúmbă; gúmbe 14
 gl'indură; gl'indur 15
 [aprox.] ũflătură, -túra di sumsoară 16
 gl'indură; gl'induri 17
 gúmbă sumsoară; gúmbi ~ 18
 gúmbă; gúmbi 20, 25
 gl'indă; gl'indi 22
 gl'indupă; gl'indupⁱ 23
 gúmbă; gúmbi 24
 plîscări, brqásci 28
 plâscări ; -cârⁱ 29
 [ε] bișicâ; -șif, [*] șúșcâ; șúșki 31
 gurgól^u, [*] prónu 36
 gⁱéndără sumsoară; gⁱéndări ~ 37
 gⁱindă 38
 zvónġu; zvónġurⁱ 39
 luhnár^l 40
 lúnġă 41
 gl'indură; gl'indurⁱ 51
 gúmbă sumsoară 54
 gúmbă 55
 [*] gⁱindurě 58
 ? 12, 21, 33, 35
 – 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 269. SĂNĂTOS, pl. 'sain; bien portant'
 [454]

sănatós^l; -tósⁱ 1
 sănatós^l; -tósⁱ 2, 19, 21, 23–26, 51, 52
 sânatós^l; -tósⁱ 3, 7, 9, 33, 35
 sânatós^l; -tós 4, 6, 8, 40
 sănatós^l; -tós 5
 sănatós^l; -tósⁱ 10, 12
 sănatós^l; -tós 11, 17
 sãnatós^u; -tós 13
 sănatós; -tós 14
 sânatós^u; -tós 15
 sănatós^l; -tós 16, 20, 53
 sănatós^l; -tós 18
 sănatós^l; -tós 22
 sănatós^l 27, 34
 sînitós^l; -tósⁱ 28
 sãnatós^u; -tósⁱ 29
 sânatós^l; -tós 31
 sănatós^l; -tós 36
 săntós; -tós 37
 sănatós^u; -tós 38

sânâtos^l; -tós, [σ] [*] sân^l; sân 39
 sânatós^l; -tós, sân^l; sân 41
 sân^l, sânatós^l 44
 sân^l 45–47, 49
 ári sãnátáte, sãnătós^l; -tós 54
 sãnătós; -tósⁱ 58
 sãnătós; -tósⁱ 59
 – 30, 32, 42, 43, 48, 50, 55–57, 60, 61

MEGL.: sãnătós^l; -tós.

HARTA 270. SCHILOD, pl. 'estropié' [456]

aņcãrligát^l; -gát 1
 încãrligát^l; -gát 2
 loát^l; loat, sácát^l; -cát 3
 sicát^l; -cát 4, 6, 8, 9, 36, 41, 52, 54
 loat^l; loat 5
 acãțát^l; -țát, ncãrligát^l; -gát 7
 șicát^l; -cát 10, 20
 sácát^l; -cát 11
 ĩmñă ca ntórníc^l 12
 sácát^u; -cát 13
 sicát; -cát 14
 sicát^u; -cát 15
 sácát^l; -cát 16
 acãțát^l; -țát 18
 ncãrligát^l; -gát, șicát^l; -cát 19
 amurțát; -țát, [σ] șicát^l; -cát 21
 ngurfusít^l; -sít, [σ] șicát^l; -cát 22
 ulóg^l; ulóġ 23
 sícát^l; -cát 24, 28
 cãrligát^l; -gát 25
 sácát^l; -cát 26, 29, 31, 39, 40, 51
 [σ] sácát^l; sácát 33
 [ε] sicát^u; -cát 35
 éste cu paraliză 37
 sácát^u; -cát 38
 sęcát^l; -cát 55
 [*] secát; -cát 58
 – 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: sácát; -cát

HARTA 271. REUMATISM 'rhumatisme' [458]

ramatízmă 1
 raṃatízmu, řírmă 2
 aramatízmu 3, 19, 35
 rãmătízmu 4
 raṃatízmă 5
 reṃatízmu, [V] amurțáturⁱ [pl.] 6
 oásili mi dor^l 7
 mi dor^l oásili 8
 rematízmu 9
 mi dor^l uásili 10, 22
 armaticăġ [plt.] 11, 17, 29
 řimatízmu 12
 sãfãrid^u 13

siviríd 14
 réuma, réuma 15
 réuma 16
 armăticăđ [plt.] 18
 reumatizm^l 20
 severít 21
 pematizm^l 23, 24
 riimatizm 25
 revmatizmó 26
 rimaticăđ [plt.] 28
 arimaticăđ, [*] rimaticăđ [plt.] 31
 mi dor^l oásiłi 33
 dureăre tu oăse, [V] rimaticăđ [plt.] 36
 ramatísmă 37
 ramatizmă 38
 revmatizmăđ [plt.] 39
 rematizmăđ [plt.] 40
 revmatizmí 41
 țermă, [*] țeymă 54
 řamatizm^l 55
 řamatizm 58
 ? 52
 – 27, 30, 32, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: ?

HARTA 272. GEM, ind. prez., 1–2 sg. ‘je gémis’
 [459]

aņcănésucu; -néștí 1
 îņcănésucu; -néștâ 2
 aņcănésucu; -néștâ 3
 âņcănésucu; -néștâ 4, 6–8, 10, 31
 ņcănésucu; - néștí 5
 aņcănésucu; -néștâ 9
 âņcănésucu; -néșcî 11
 îņcănésucu; -néști 12
 âņcănésuc^l; -néșt 13
 âņcănésucu; -néșcî 14
 âņcănésuc^l; -néști 15
 aņcănésucu; -néșcê 16
 aņcănésucu; -néșcî 17
 ņcănésuc^l; -néștí 18
 ņcănésucu; -néștâ 19
 âņcănésuc^l; -néștí 20
 ņcănésuc^l; -néștí 21, 25, 52
 đem^l; đeń 22
 ņcănésuc^l; -néștí 23
 ņcănésuc^l; -néștí 24
 âņcănésucu; -néști, [*] đem^l 26
 aņgănésucu; -néști 28
 ņgănésucu; -néști 29
 âņgănésuc^l; ņgănésutí 33
 ģem^l; ģeń 35
 aņcănésucu; -néști 36
 [σ] cănésuc; -néșt 37
 ņcănésuc; -néșt 38
 ņcănésucu, [*] ņgănésucu; -néști 39
 ņgănésucu; -néști 40
 ģem; ģeń, đem; đeń 41

đem^l; đeń 44
 ņgănésucu; -néști, đeń^l; đeń 51
 ņcănésuc^l, [*] ņcănésutí; -néștí 54
 cănésuc^l; -néștí 55
 [*] ņgănésuti [3 sg.] 58
 ņcănésuc^l [1 sg.] 59
 – 27, 30, 32, 34, 42, 43, 45–50, 53, 56, 57, 60, 61

MEGL.: stinlės; -nlės

HARTA 273. LEȘIN, ind. prez., 1 sg. ‘je
 m’ėvanouis’ [462]

ń-ýini slab^l 1
 lișín^l 2, 5, 10, 12, 19
 ń-ýini slab^l, [σ] lișín^l 3
 lișín^l 4, 7, 9, 11, 16, 21, 26, 28, 29, 31
 lișín^l 6, 35
 ń-ýini-arău, lișín^l 8
 ń-ýini urút^l, ~ arău, lișín^l 13
 armăne [3 sg.], li s-fațe [3 sg.] miliă, lișín^l 14
 mi lișín 15
 âl cade-arău, nu-ı tu étă [3 sg.], lișín^l 17
 lișinéđ^l 18, 24, 51
 lișinéđ^l 20, 25
 lișín^l, lișinéđ^l 22
 cad^l milíi, ń-ýini ~ 23
 [σ] [ε] lișinéđ^l 33
 mi lișán 36
 am alivaníiă 37
 lușunéd^l 38, 55
 [σ] lișinéđ^l, [*] lișín^l, liyuθimisiı [pf. s.] 39
 mi lișín^l 40
 ń-ýini urút^l 52
 lișunéd^l 54
 [*] ń-cádi milíi 58
 ? 41
 – 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: lișín

HARTA 274. NEBUN, pl. ‘fou’ [463]

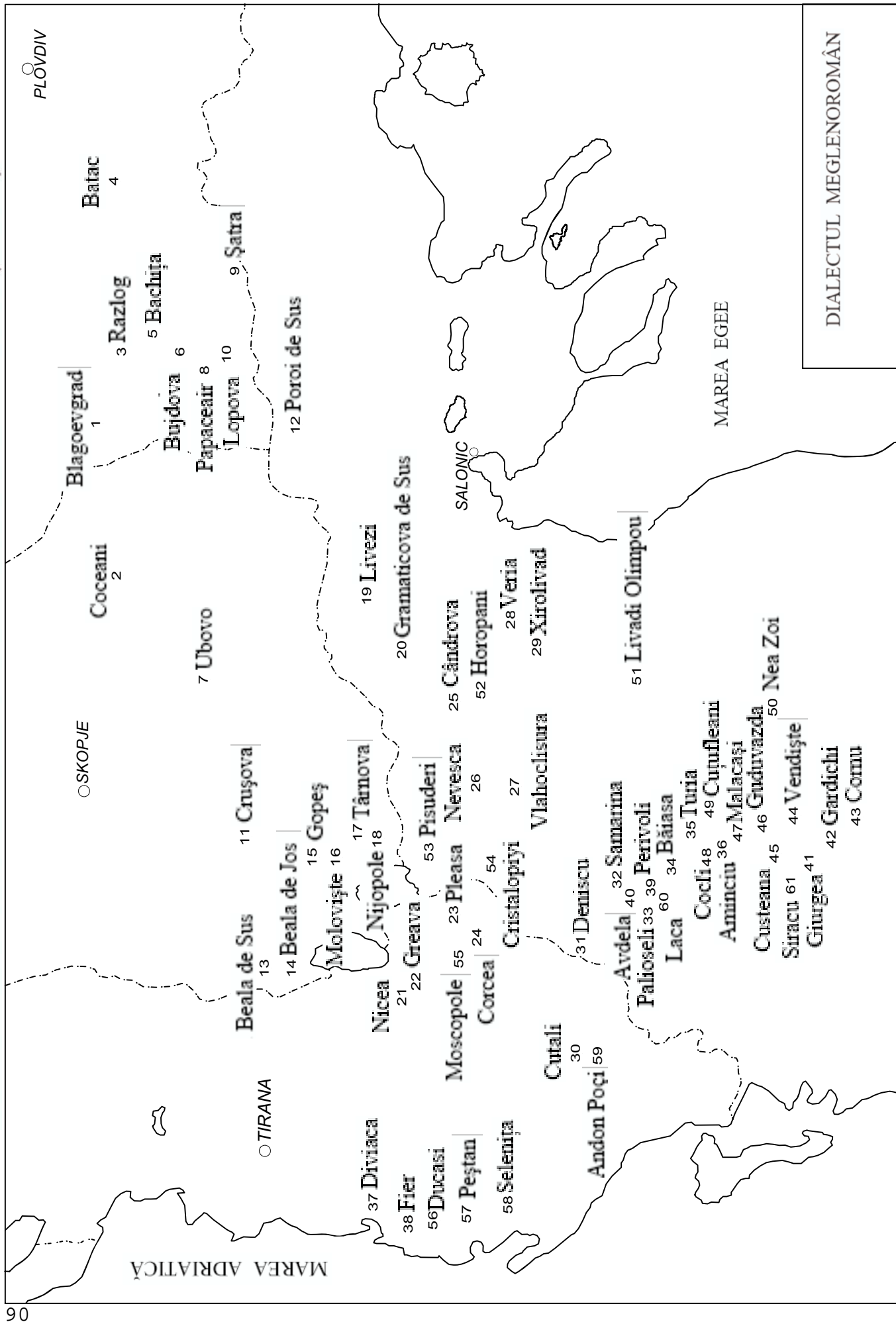
zúrļu; zúrli 1, 2, 4, 6–9, 26, 29, 31, 35, 36, 44, 49
 zúrļu; zúrli 3
 zúrļu; zúrli 5, 10, 12
 glar^l; glarí, kirút^l; -rút 11
 buđățău; -lăđ, buđăłău di mínti 13
 șușát; -șát 14
 kirút^l di mínti, glar^l di mínti 15
 nébun^l; nébuń, [*] glar^l; glarí 16
 dat aņ_cap; daț ~, zúrļu; zúrli 17
 zur^l; zurí, zur^l di mínti 18
 zúrļu; zúrli, glar^l; glarí 19
 alcét^l; -cêț, fugát^l di mínti, tivikél^l; kél 20
 cörtít; -tít 21
 čurtít^l; -tít, čurtít^l di mínti 22

zupp^l; zupⁱ, glap^l; glapⁱ 23
tivikél^l; -kél' 24
hut; huṭ 27
hazó; -záḡ 28, 40
agudít^l tu míndi, [σ] zúrlu; zur^l 33
fuḡít^l di mínti; fuḡiṭ ~ 38
glar^l; glarⁱ 39
parazbârašti tu cáli 41
zur^l; zurⁱ, zúrlu 51

fugát^l di mínti, aflát^l ~ 52
ġucát^l di mínte 53
glar^l di mínti 54
zup^l; zup 55, 59
[*] zup 58
? 37
– 25, 30, 32, 34, 42, 43, 45–48, 50, 56, 57, 60, 61
MEGL.: lud; luj.

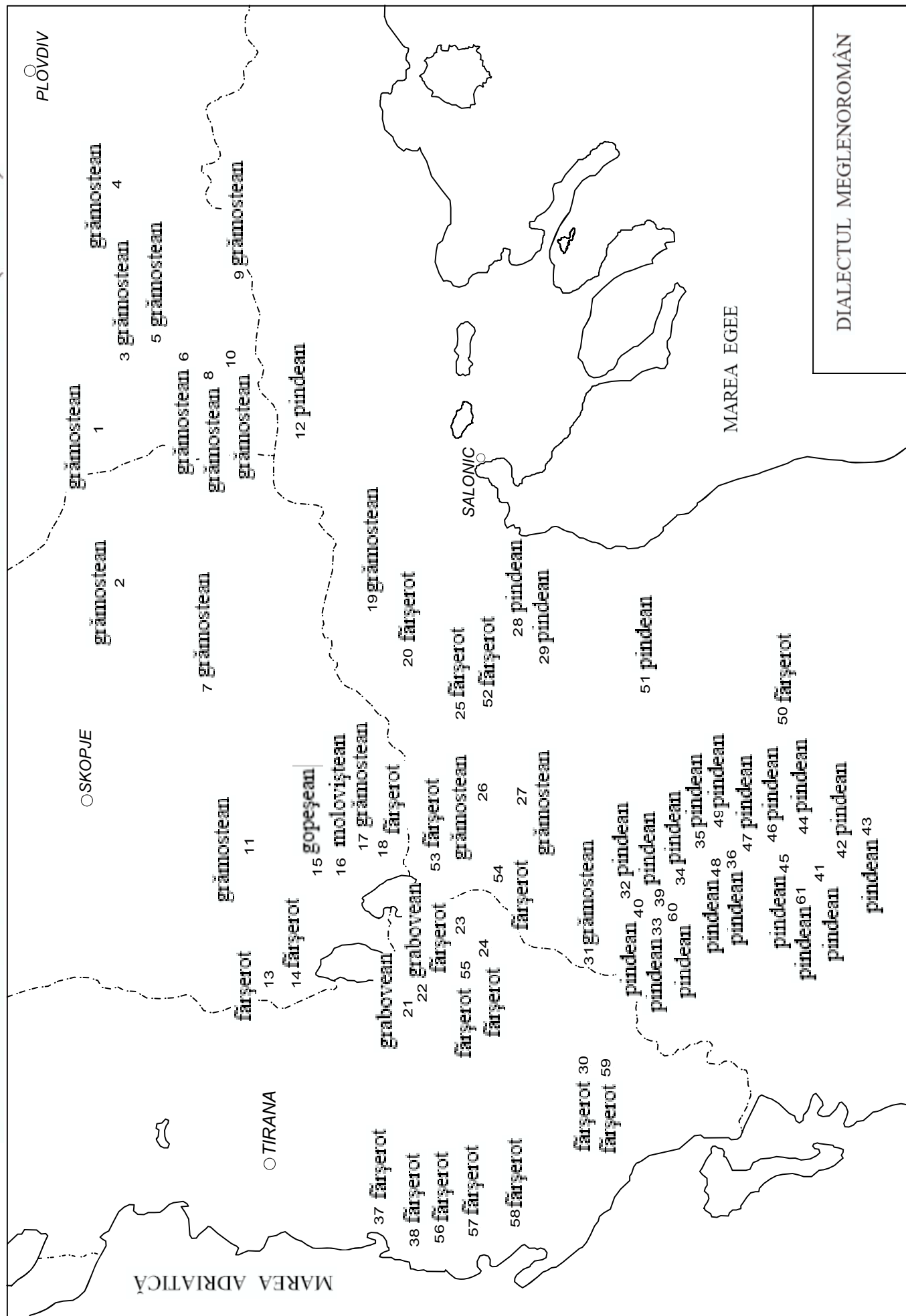
HĂRȚI INTRODUCTIVE

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA A. REȚEAUA DE LOCALITĂȚI

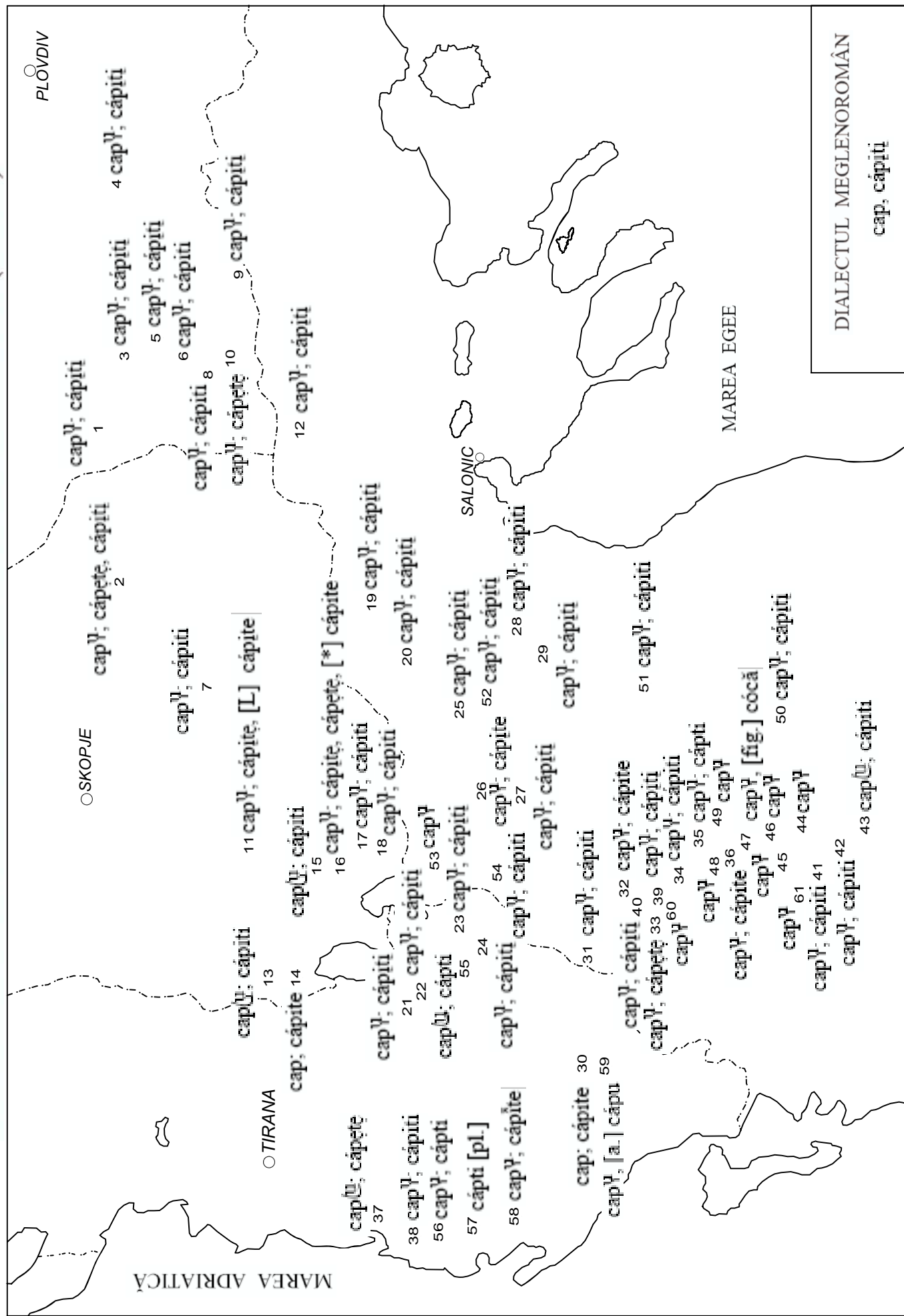
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA B. REPARTIȚIA GRAJUIILOR DIALECTULUI AROMÂN

HĂRȚI LINGVISTICE

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

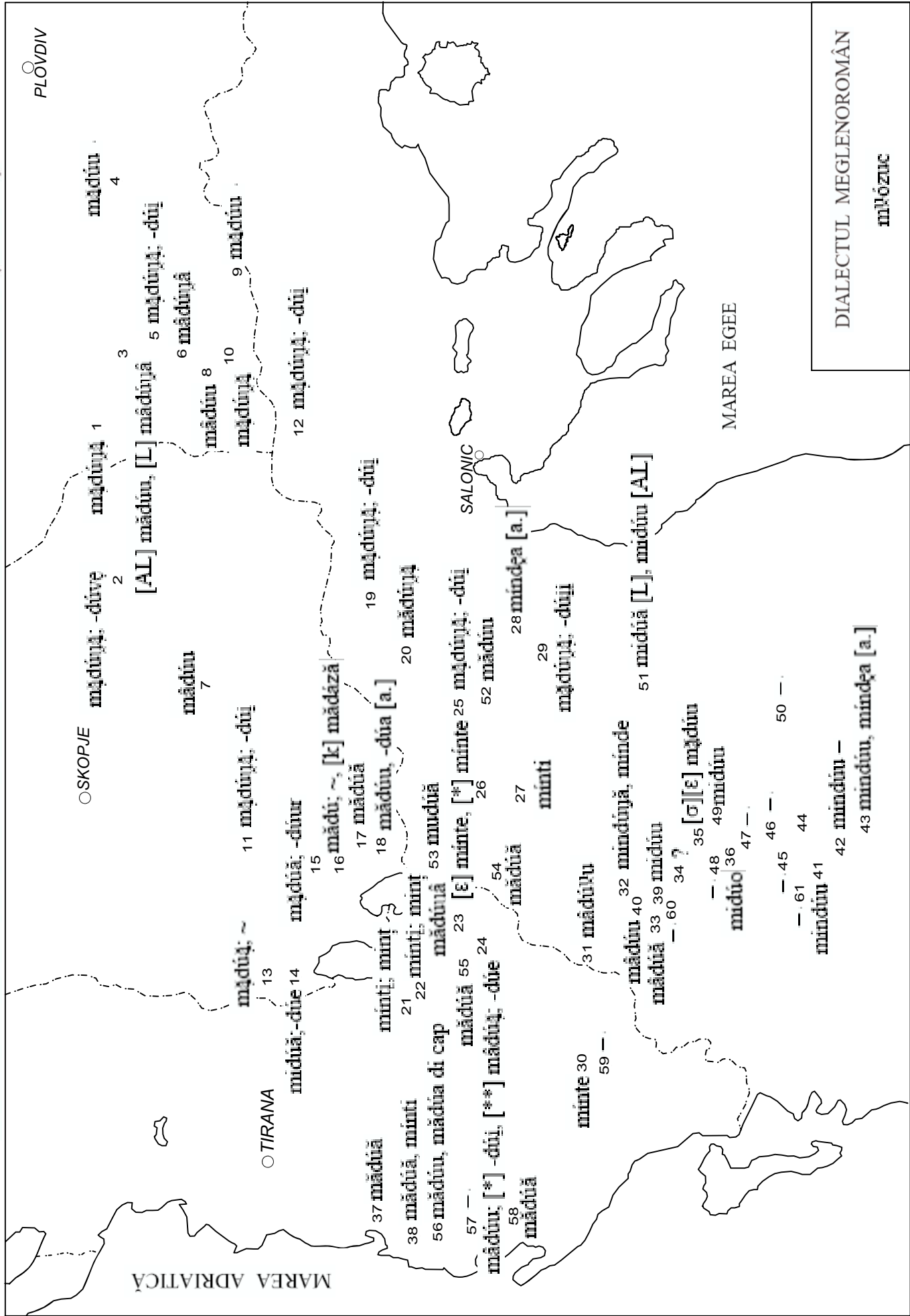
HARTA 1. CAP, pl. [indic.] 'tête' [58]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

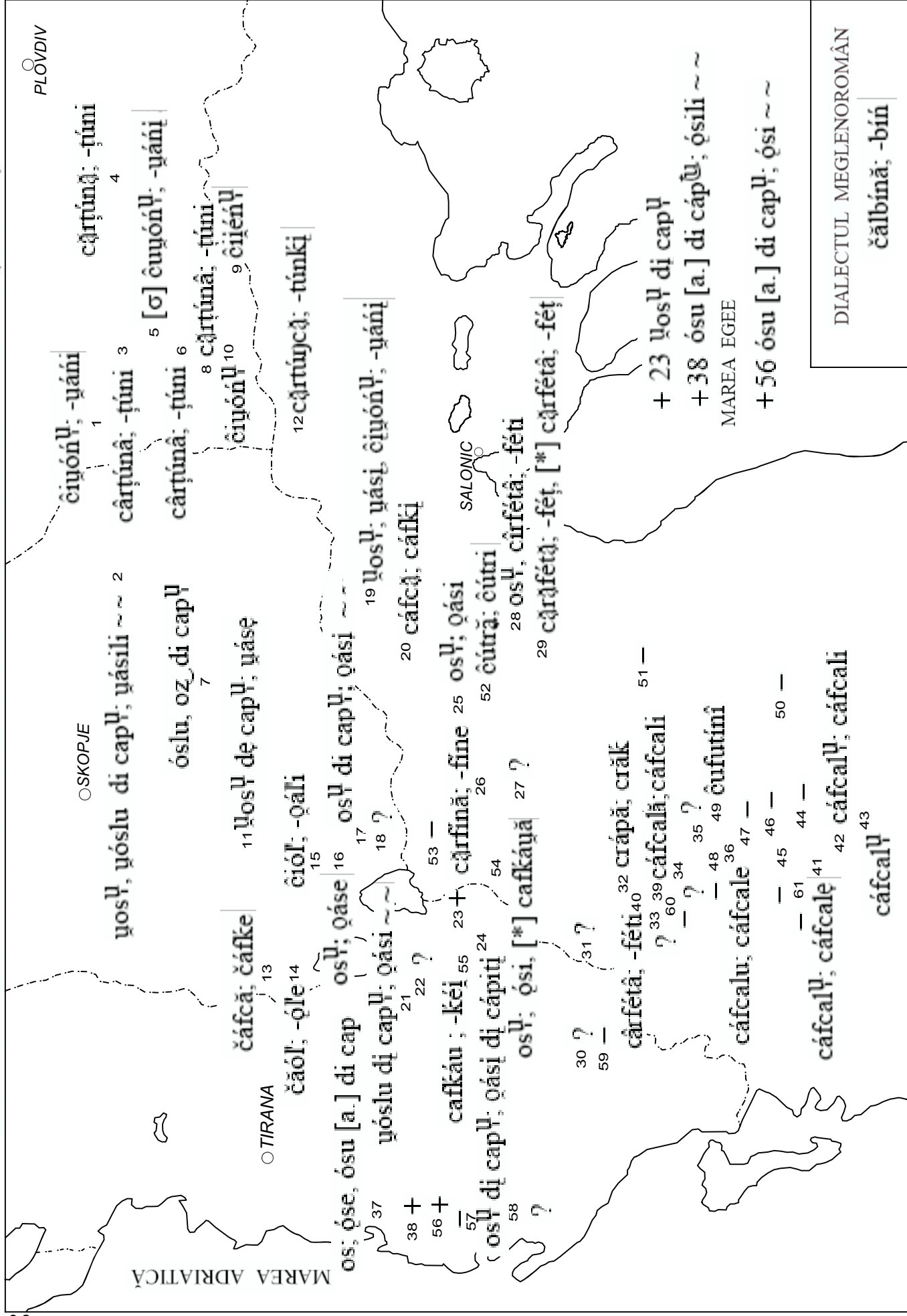
HARTA 2. CREȘTETUL (CAPULUT), pl. [indic.] 'somet de la tête' [59]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

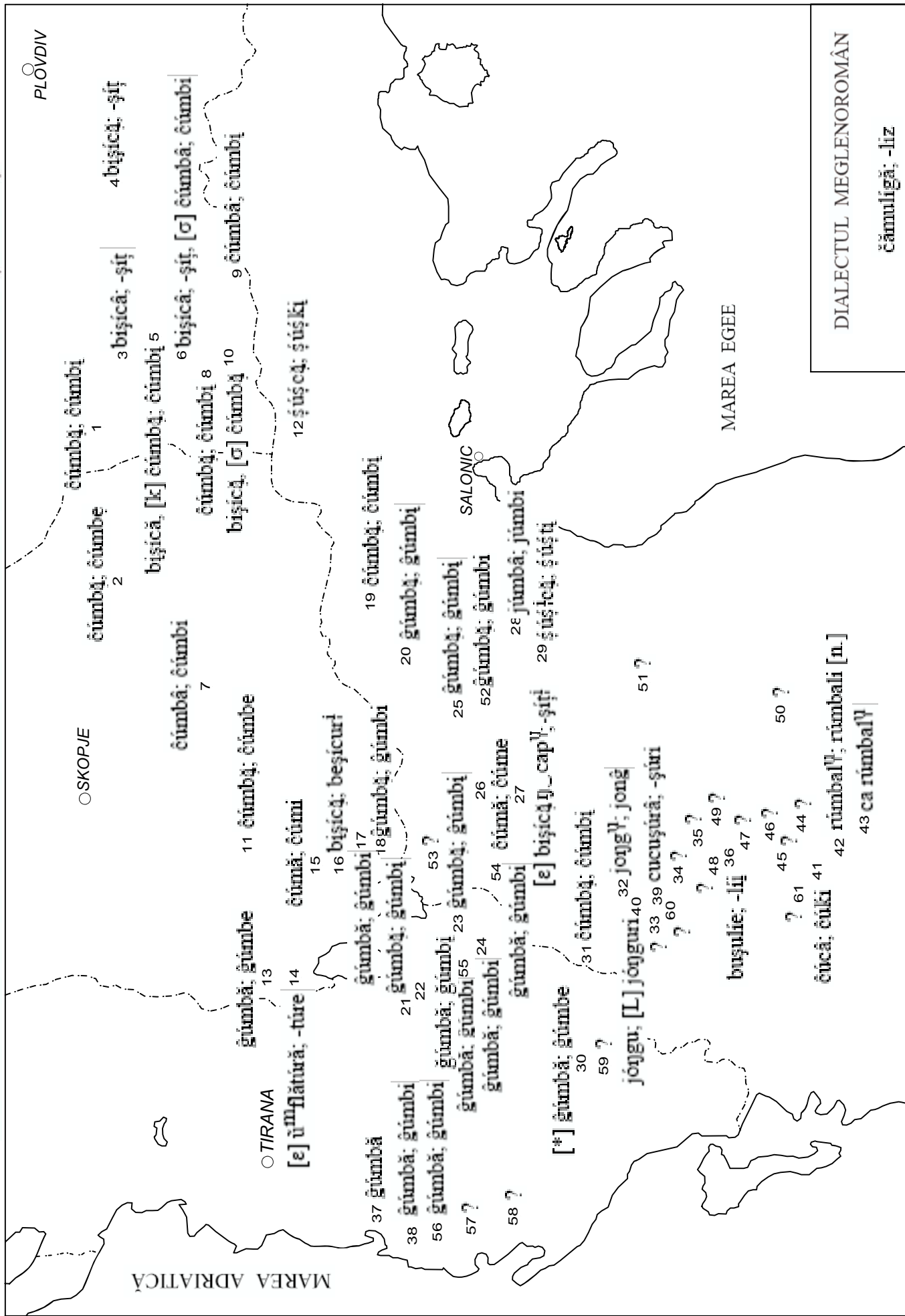
HARTA 3. CREIER, pl. 'cerveau' [60]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

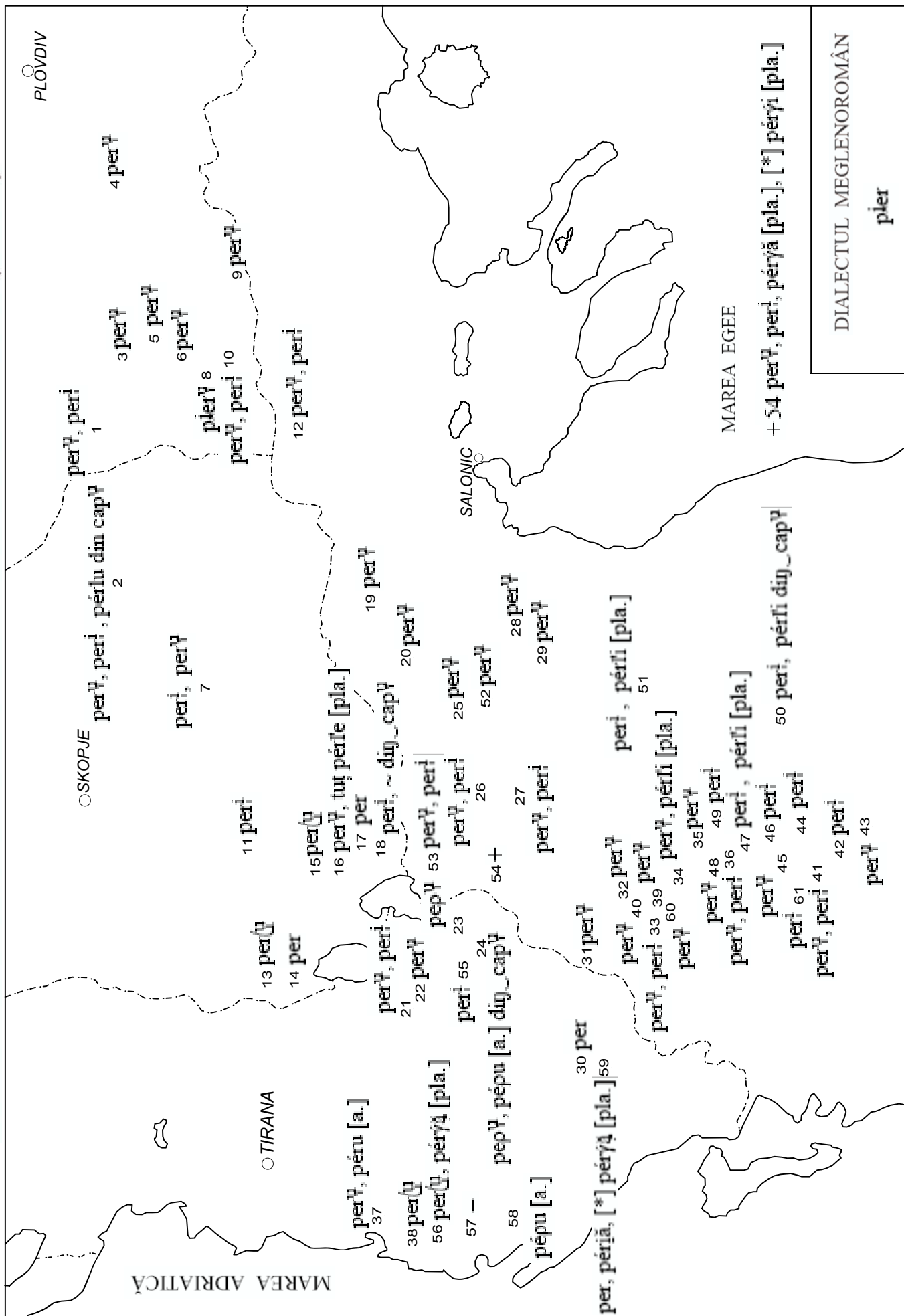
HARTA 4. ȚEASTĂ, pl. 'crâne' [61]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

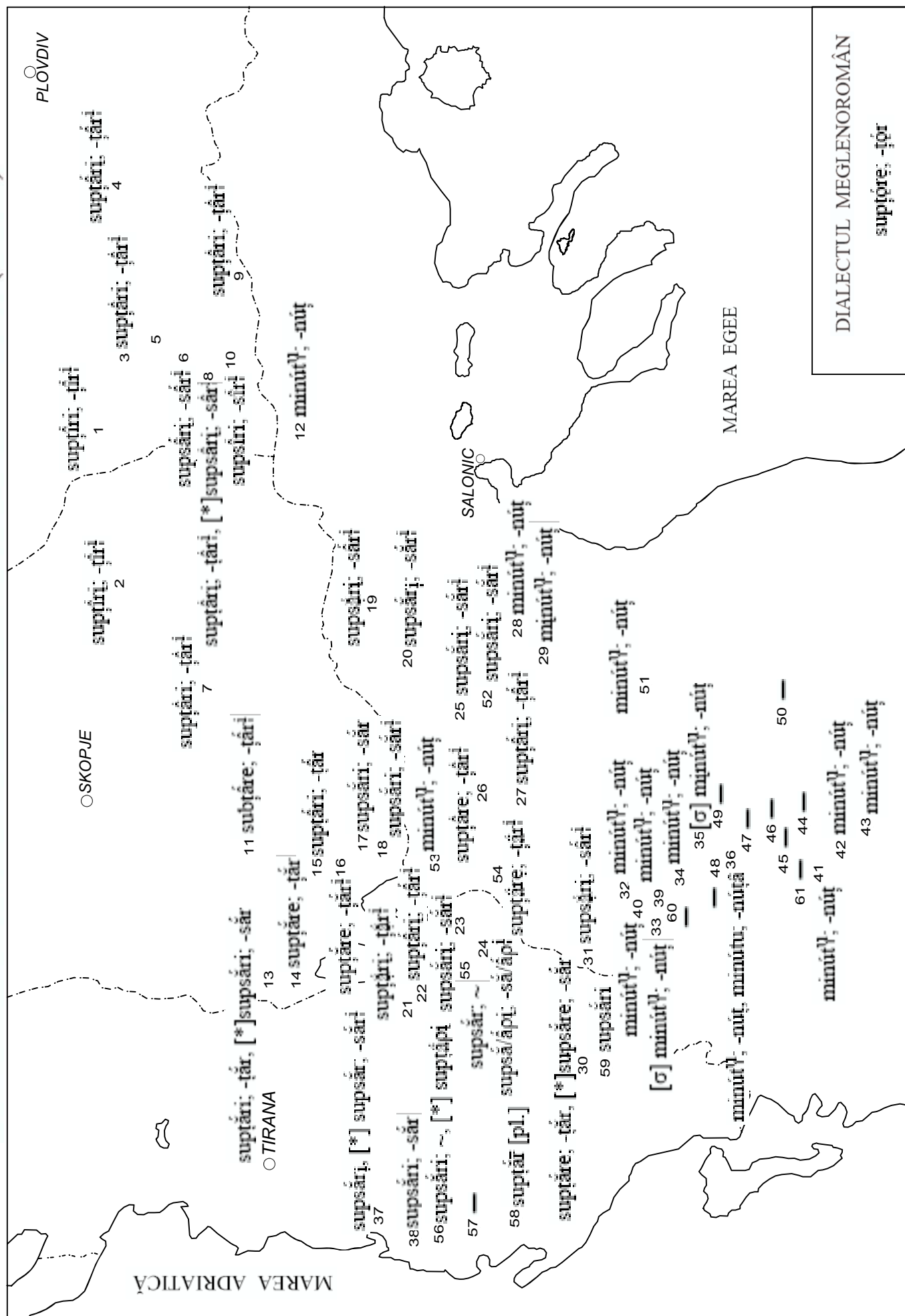
HARTA 5. CUCUI, pl. 'bosse' [62]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

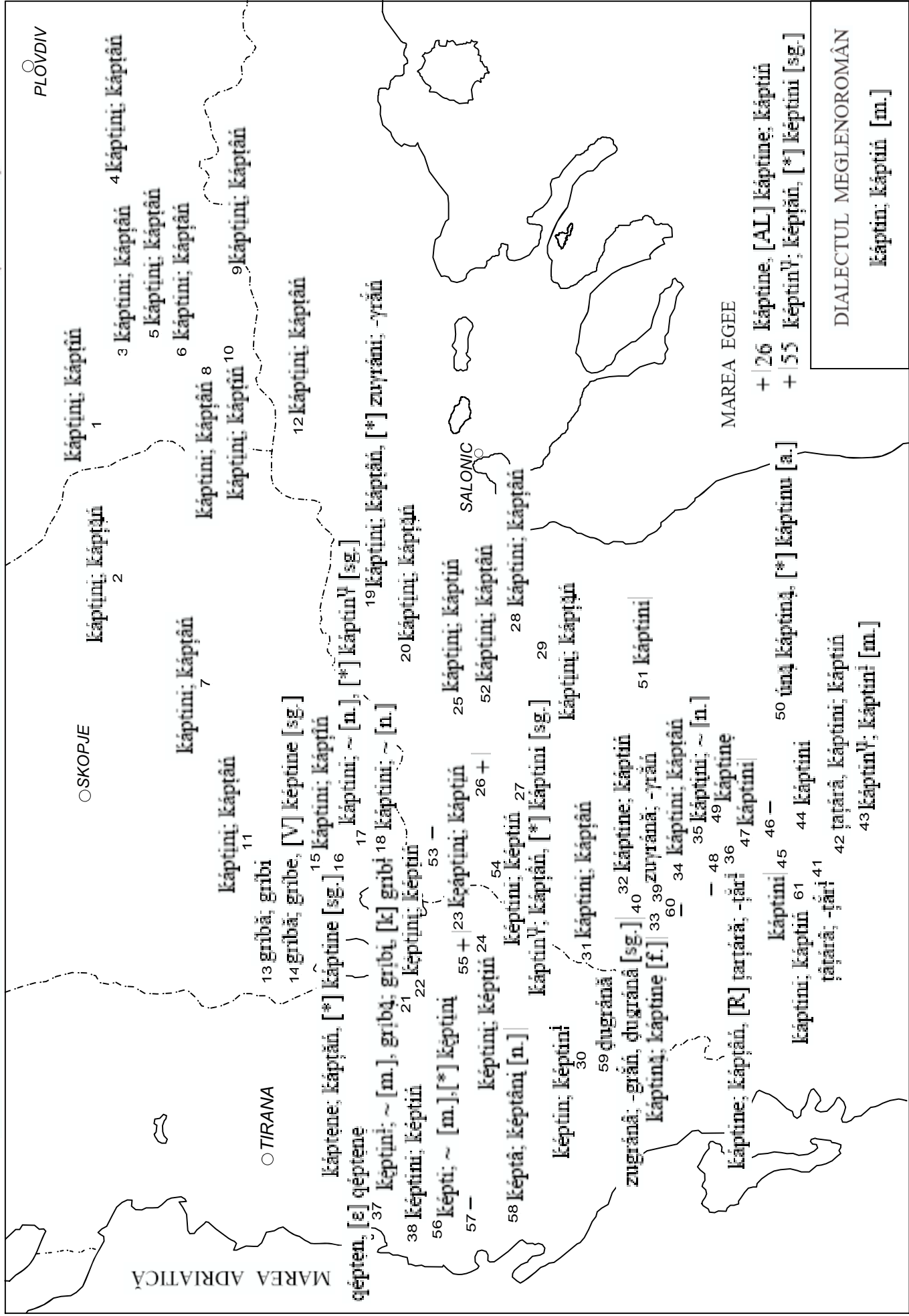
HARTA 6. PĂR [indic] 'cheveux' [63]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

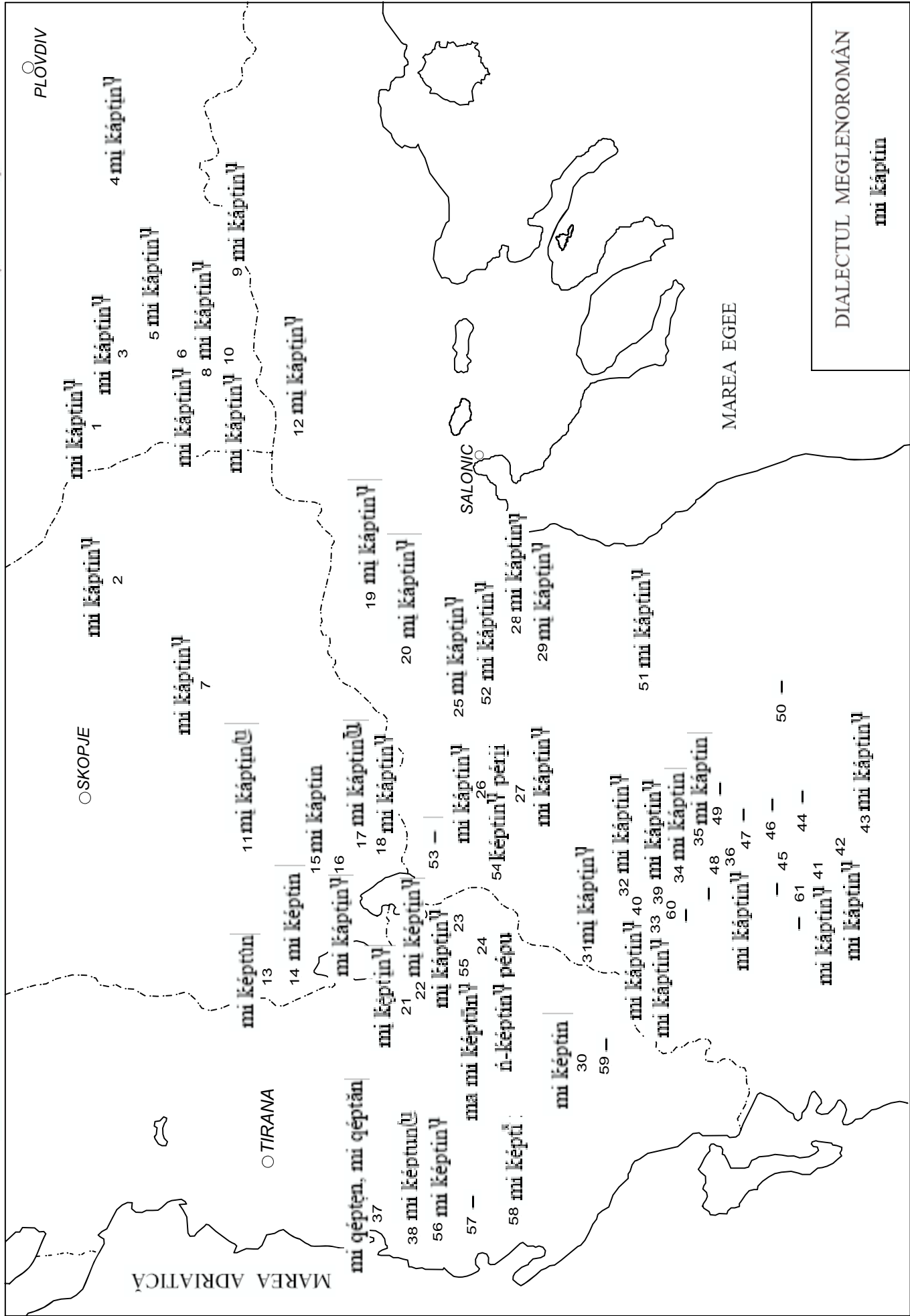
HARTA 7. SUBȚIRE, pl. 'mince' [65]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

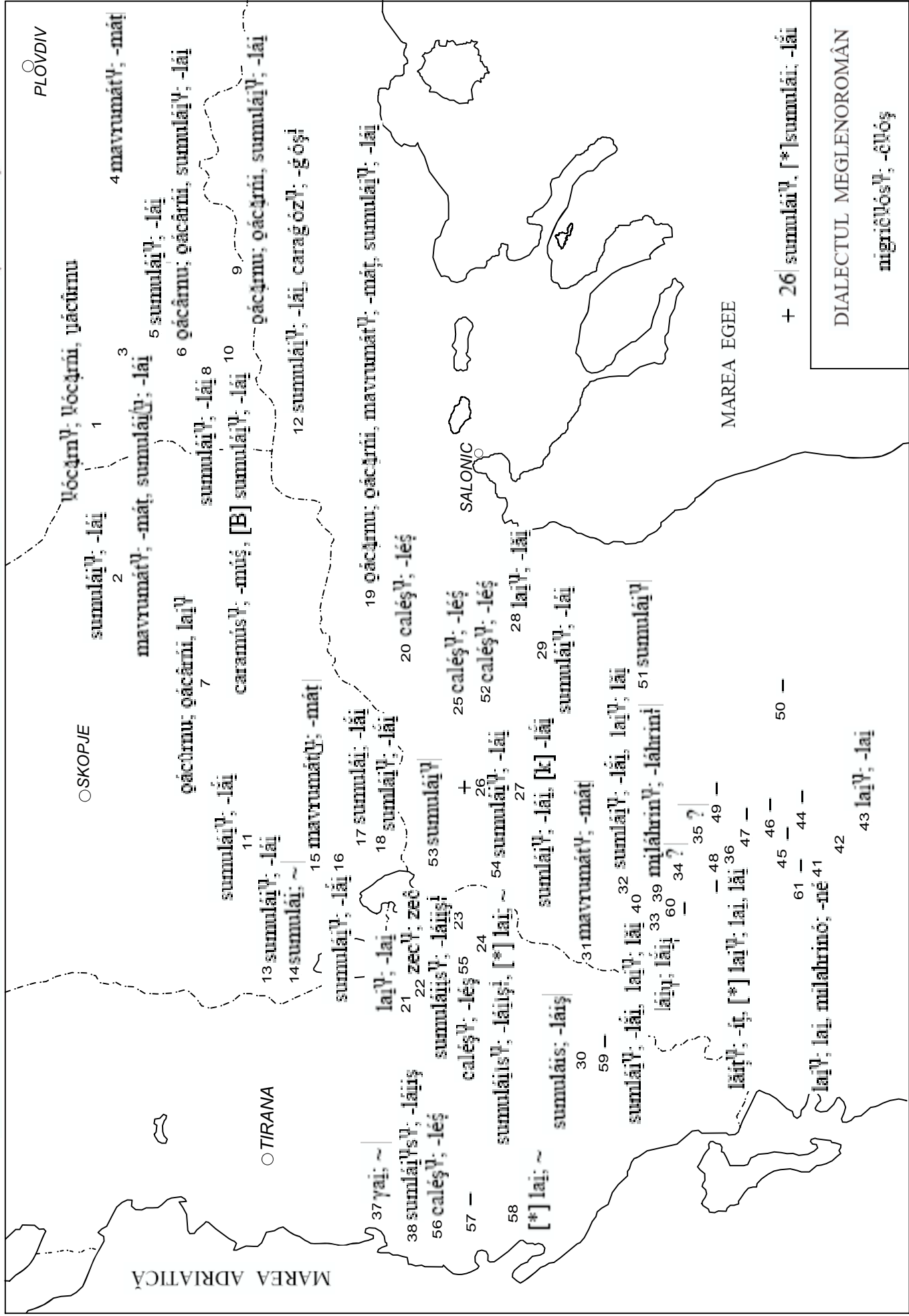
HARTA 8. PIEPTENE, pl. 'peigne' [66]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

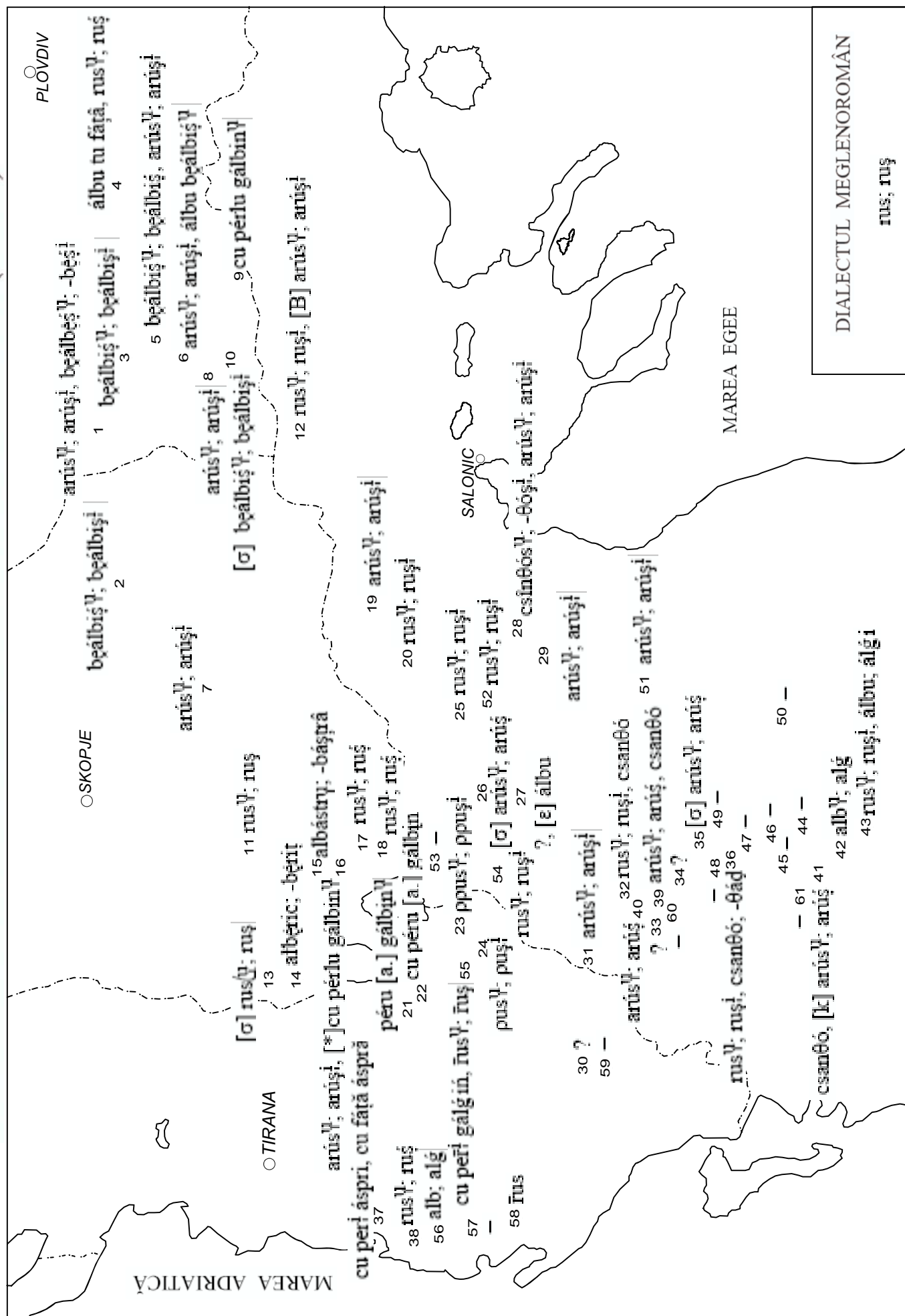
HARTA 9. MĂ PIEPTÂN, ind. prez., 1 sg. 'je me peigne' [67]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 10. BRUNET, pl. '(homme) brun' [70]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

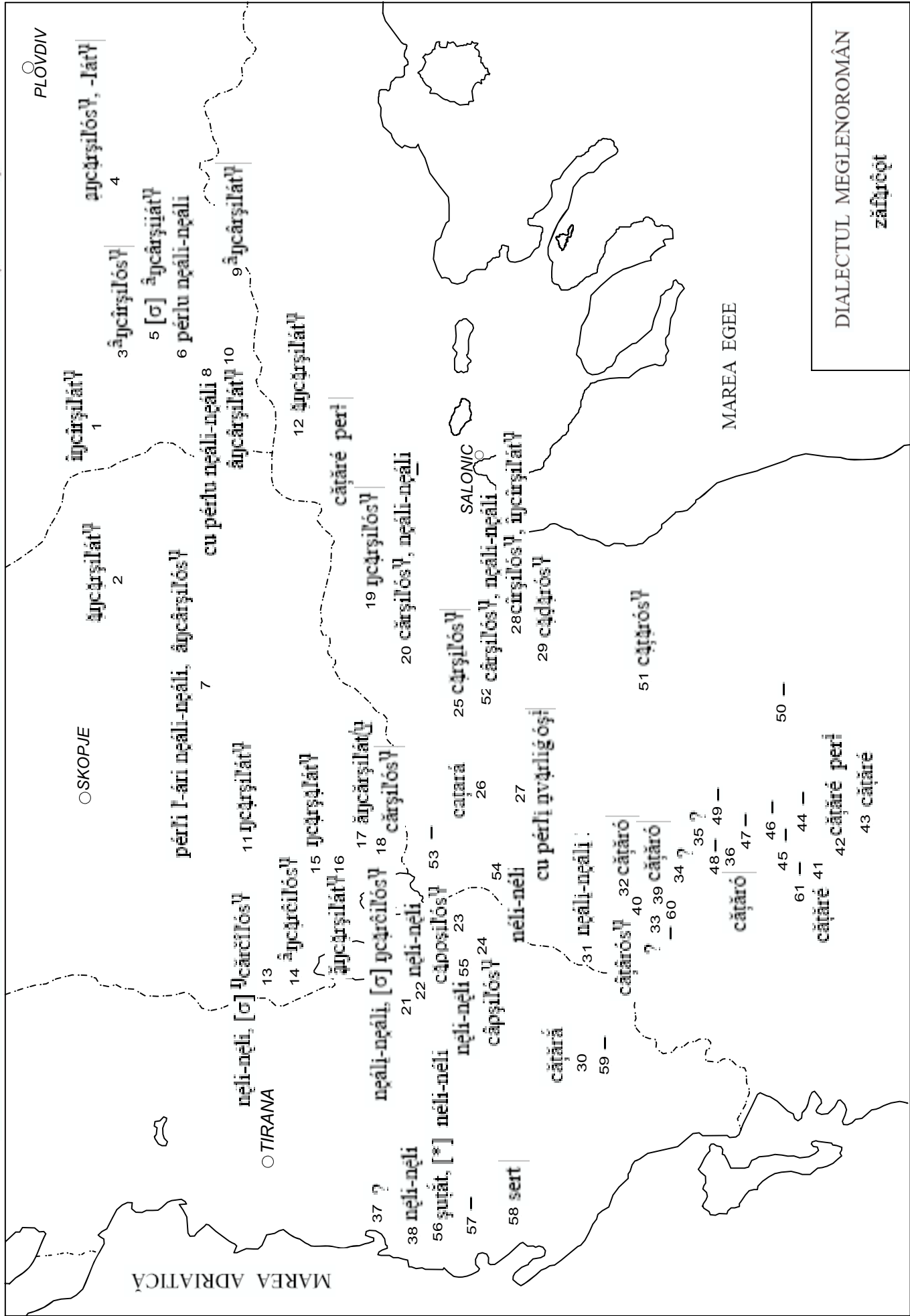
HARTA 11. BLOND, pl. '(homme) blond' [72]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 12. (PĂR) DES, pl. '(cheveux) épaiss' [74]

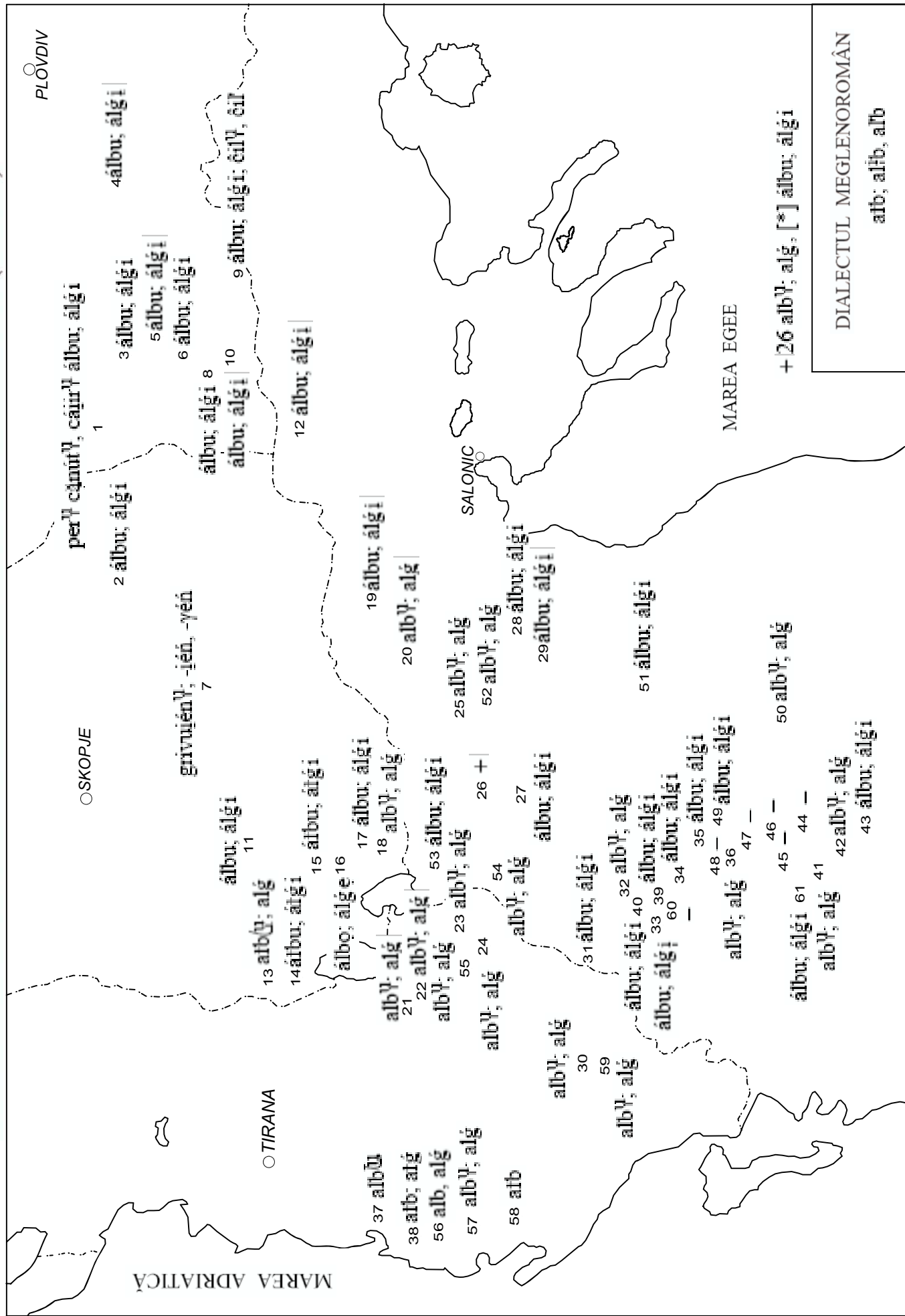
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
zâțărôț

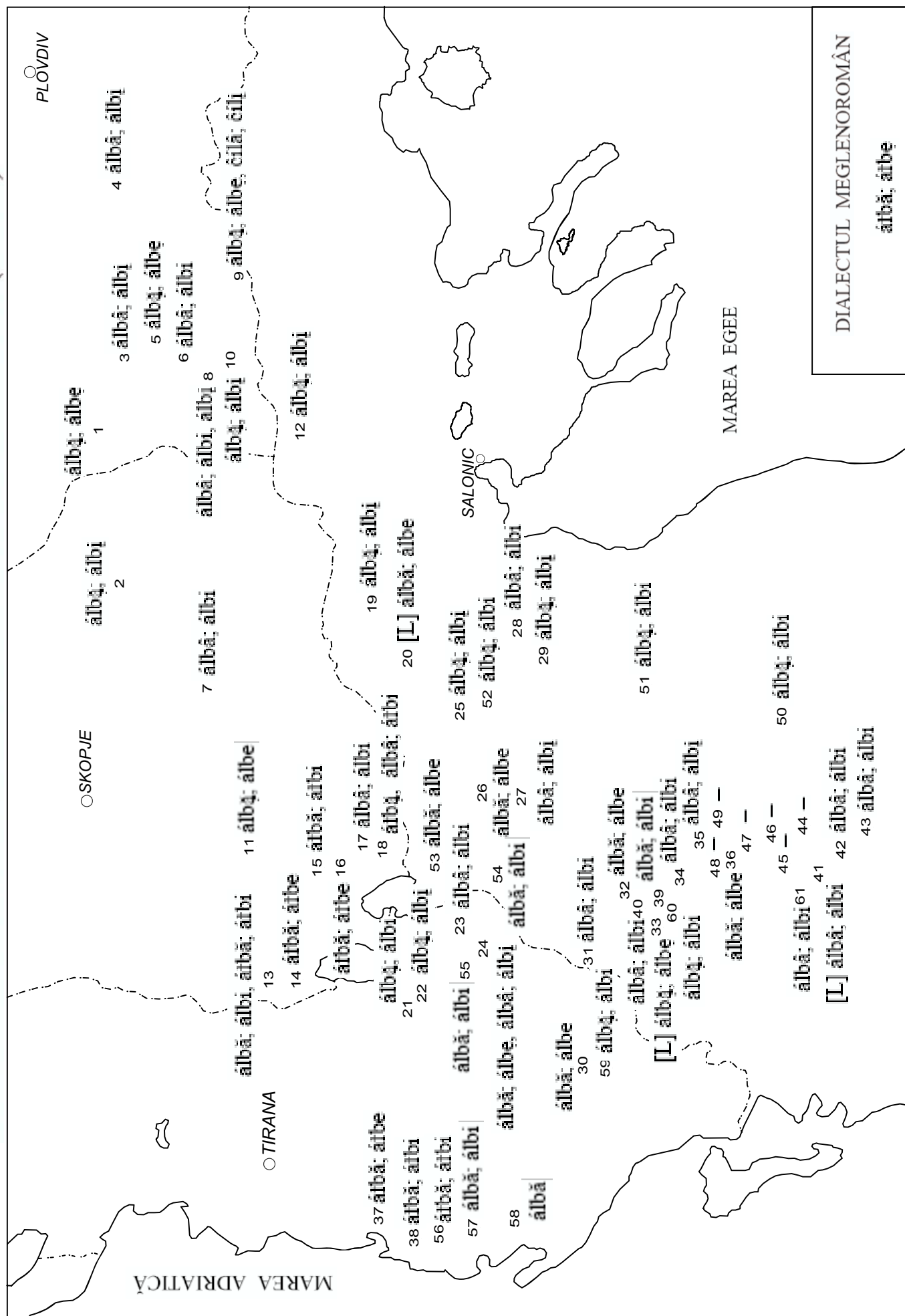
HARTA 13. (PĂR) CREȚ ‘(cheveux) frisés’ [76]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

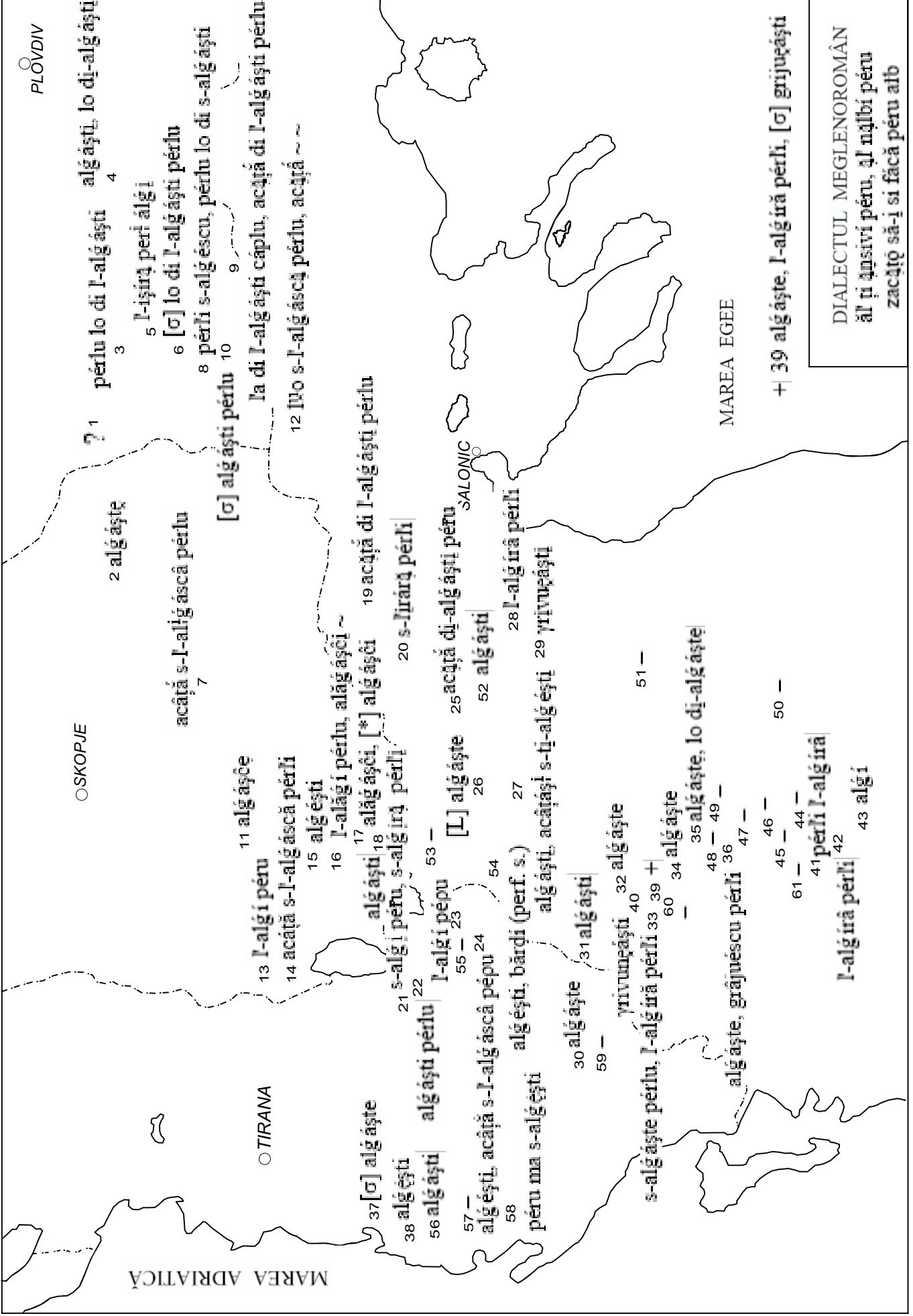
HARTA 14. (PĂR) ALB, pl. '(cheveux) blancs' [78]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

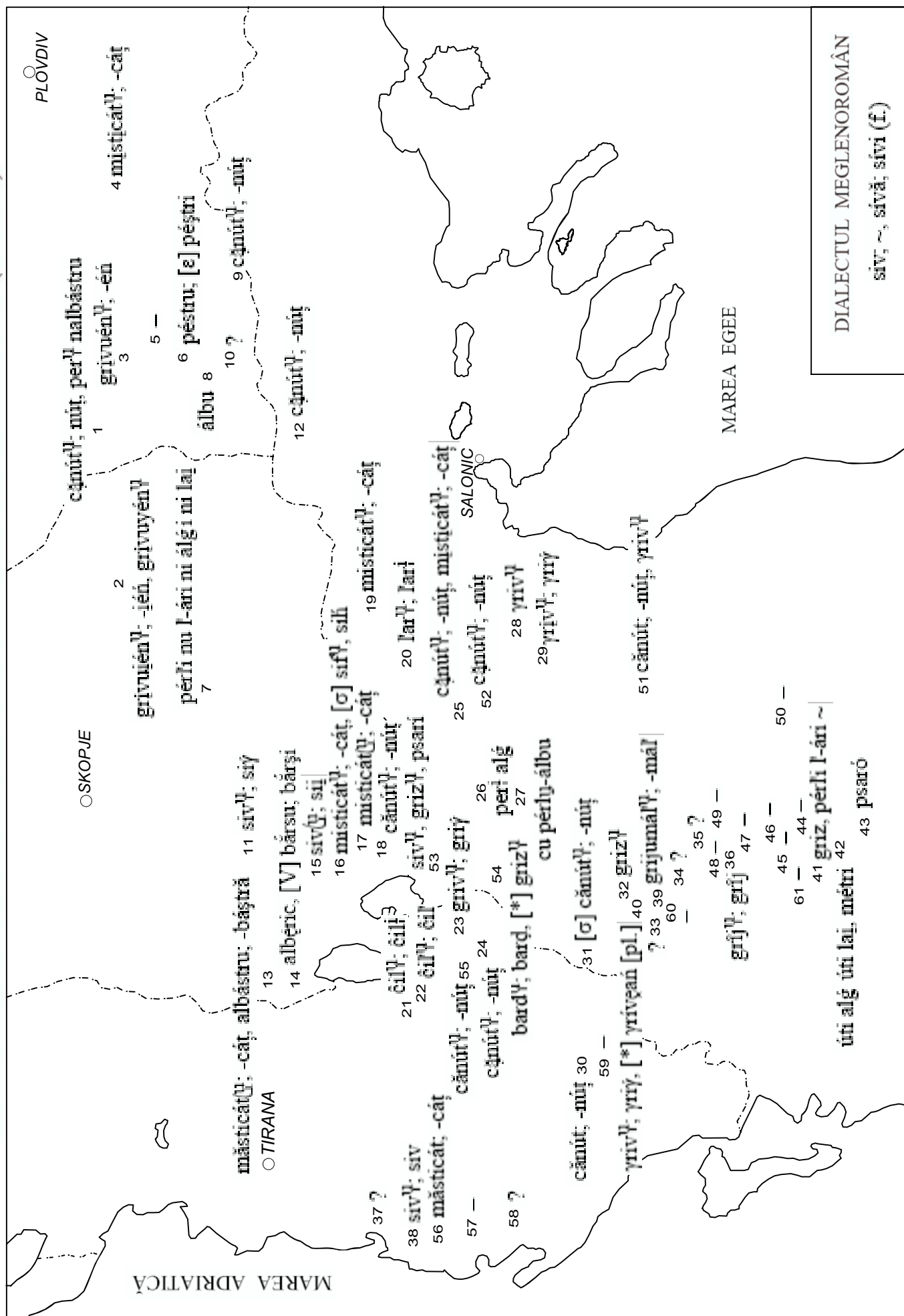
HARTA 15. (BARBĂ) ALBĂ, pl. '(barbe) blanche' [79]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

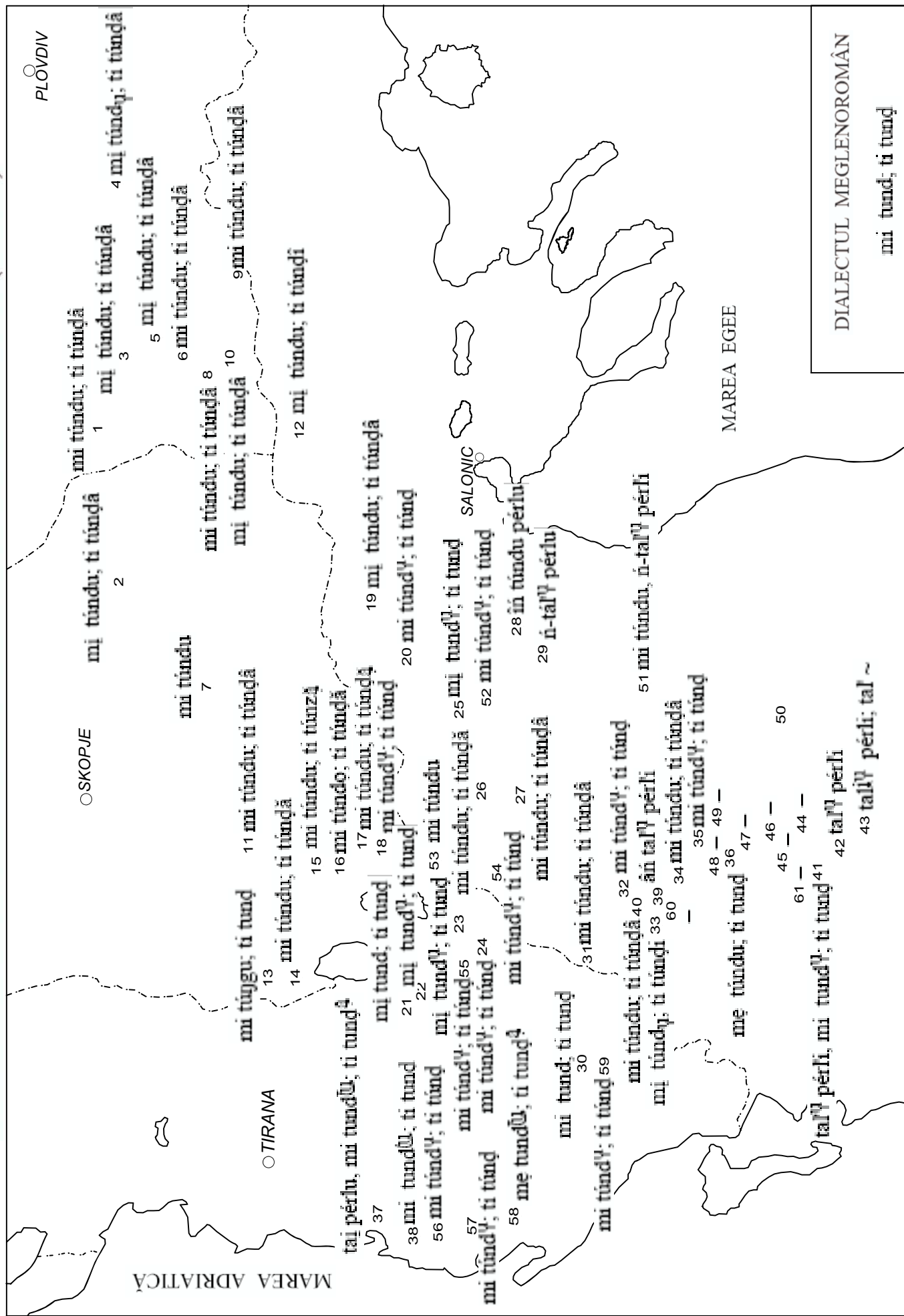
HARTA 16. ÎNCĂRUNIŞTE, ind. prez., 3 sg. 'il grisonne' [80]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 17. CĂRUNT, pl. 'grisonant' [81]

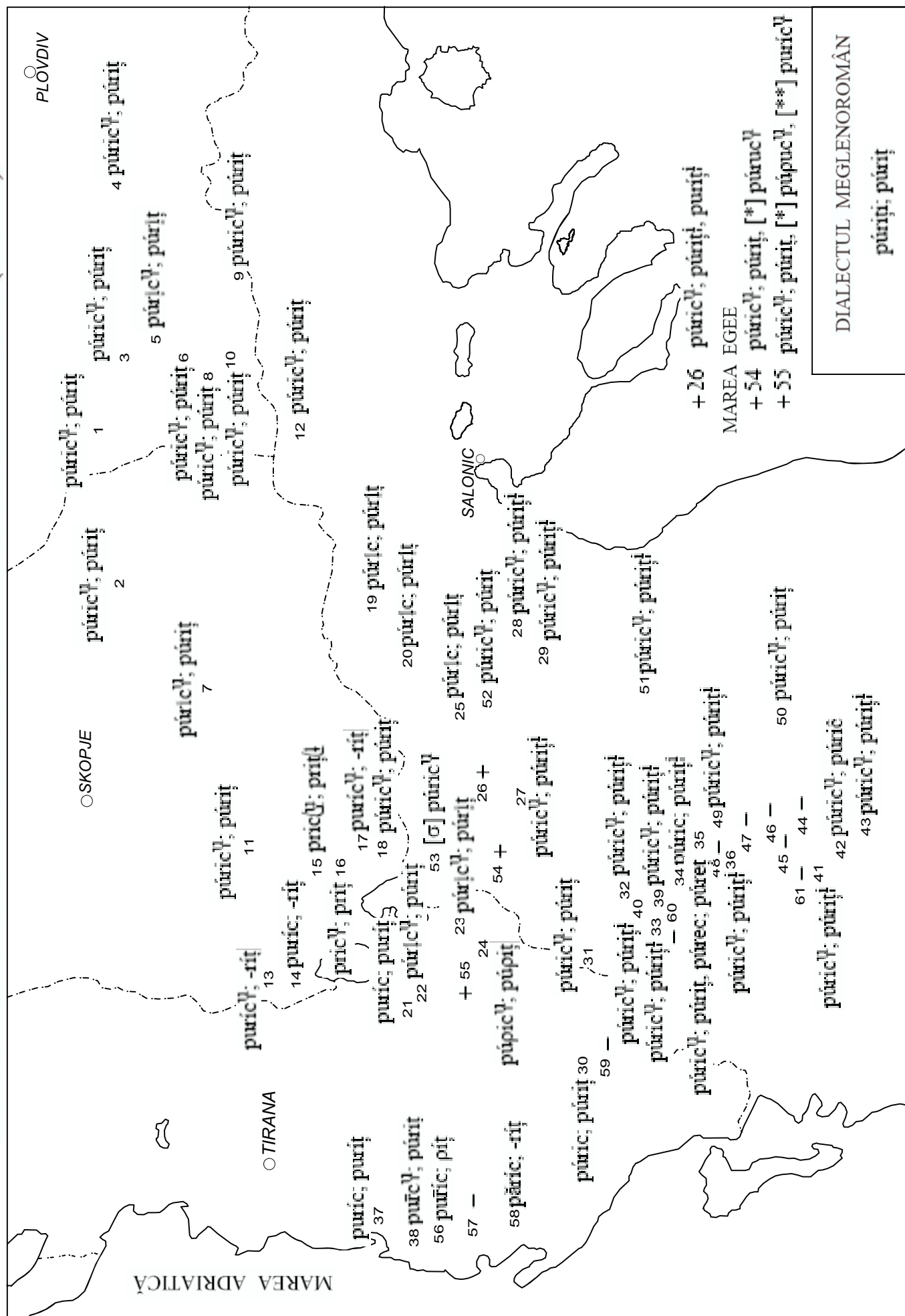
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLEROMÂN
 mi tund; ti tund

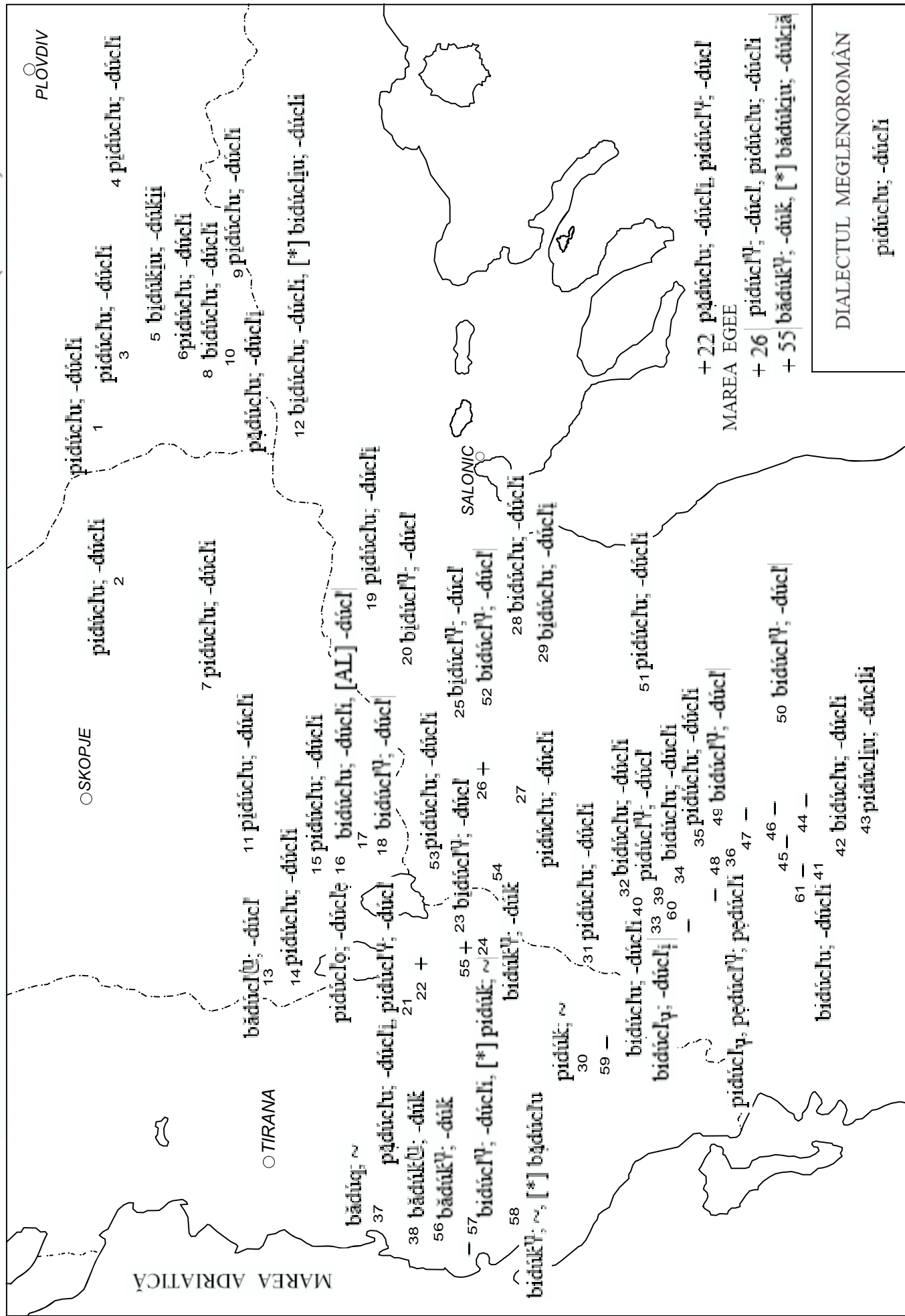
HARTA 18. MĂ TUND, ind. prez., 1-2 sg. 'je me fais couper les cheveux' [82]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

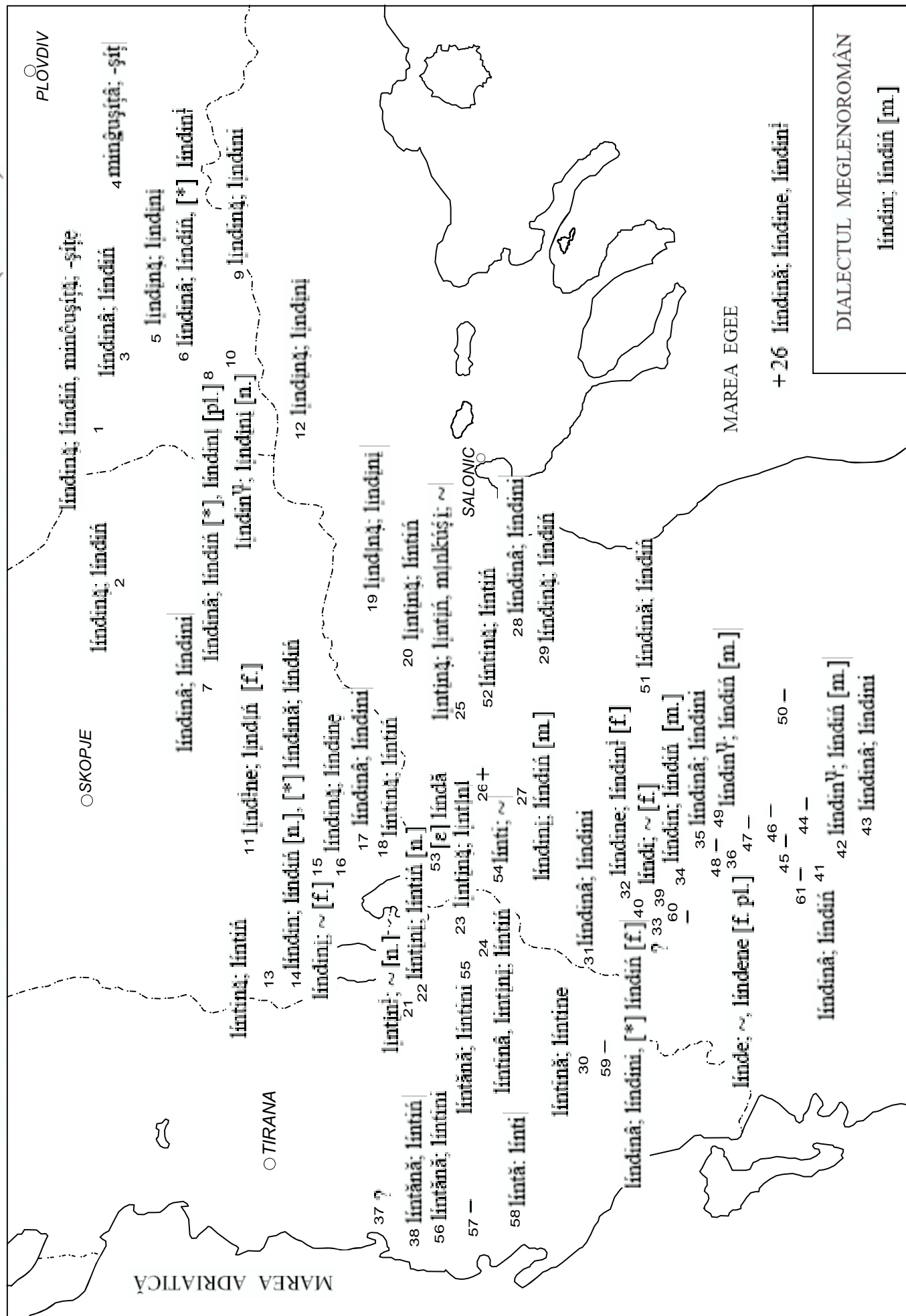
HARTA 19. PURICE, pl. 'puce' [86]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 20. PĂDUCHE, pl. 'pou' [87]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

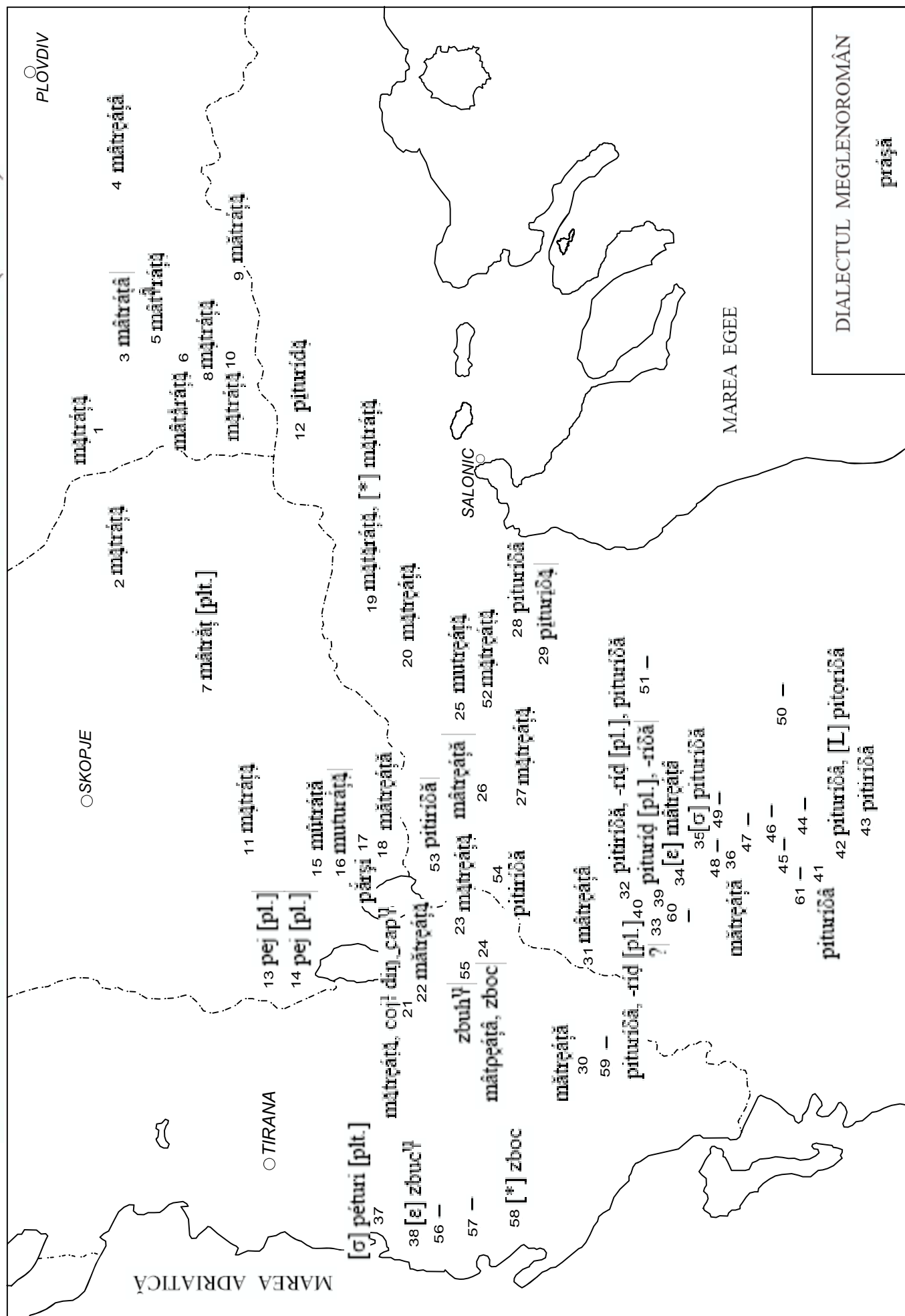
HARTA 21. LINDINĂ, pl. 'lente' [88]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

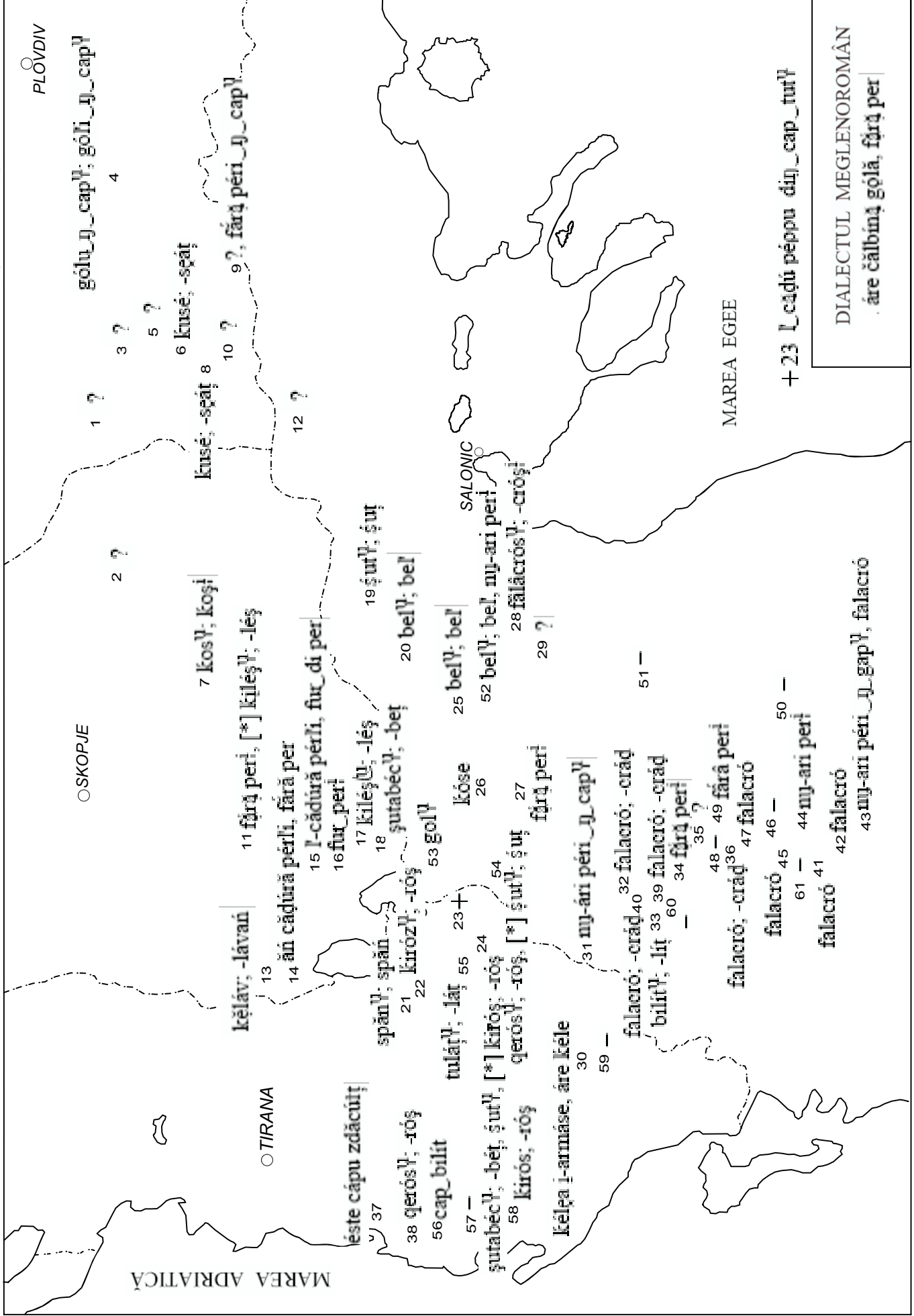
HARTA 22. PÄDÜCHIOS, pl. 'pouilleux' [89]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

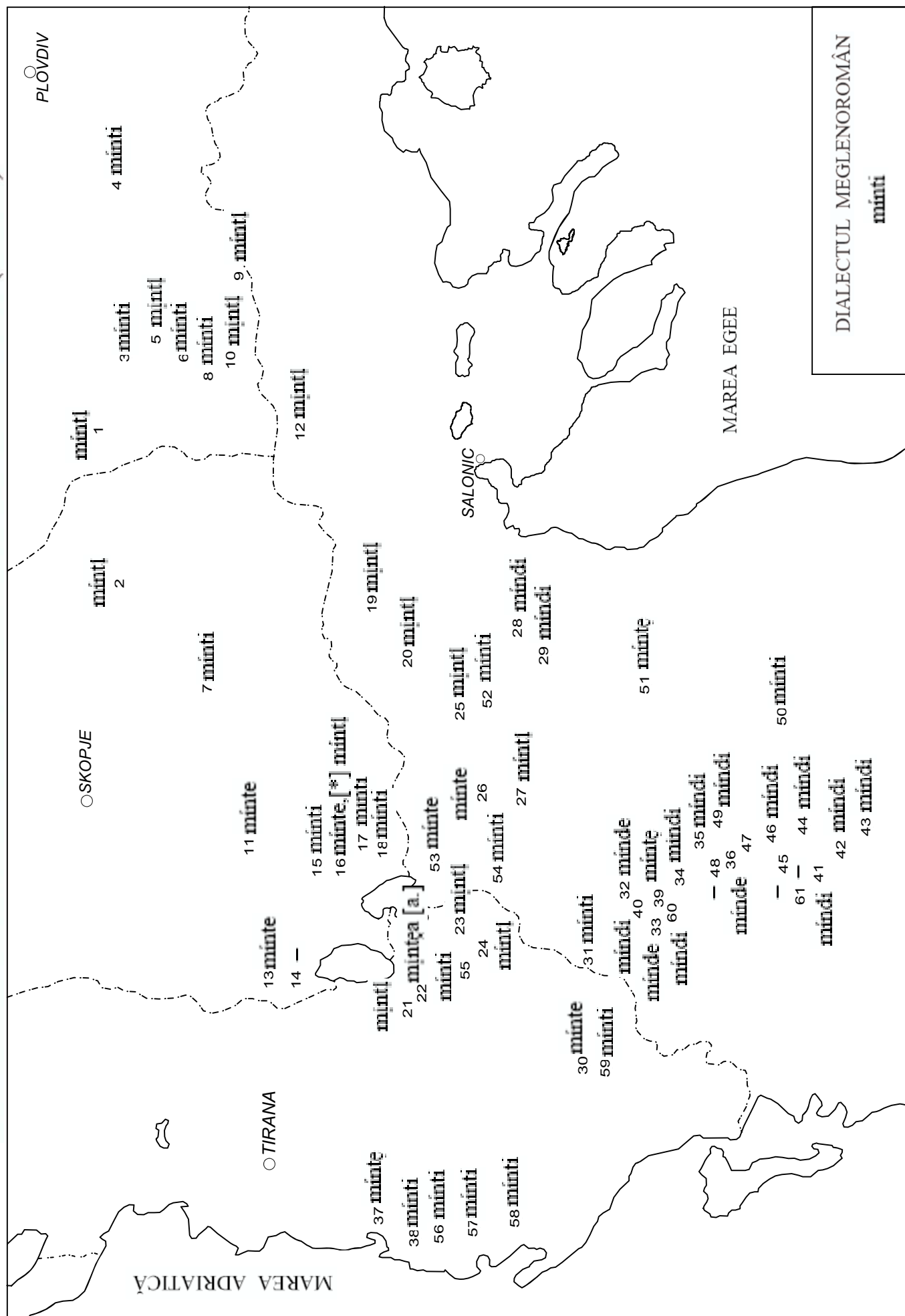
HARTA 23. MĂTREĂȚĂ 'les pellicules' [91]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

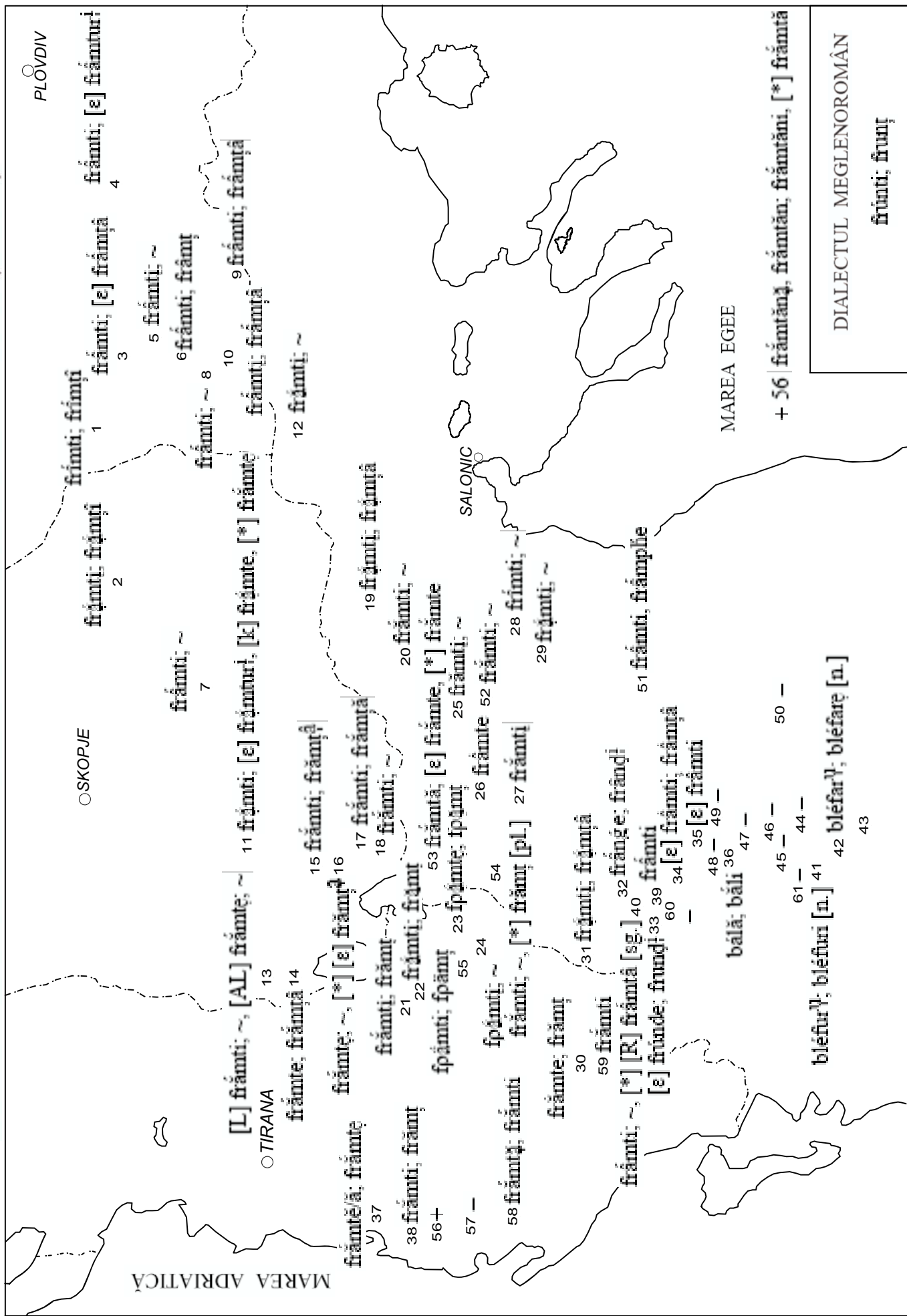
HARTA 24. CHEL, pl. 'chaurve' [92]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

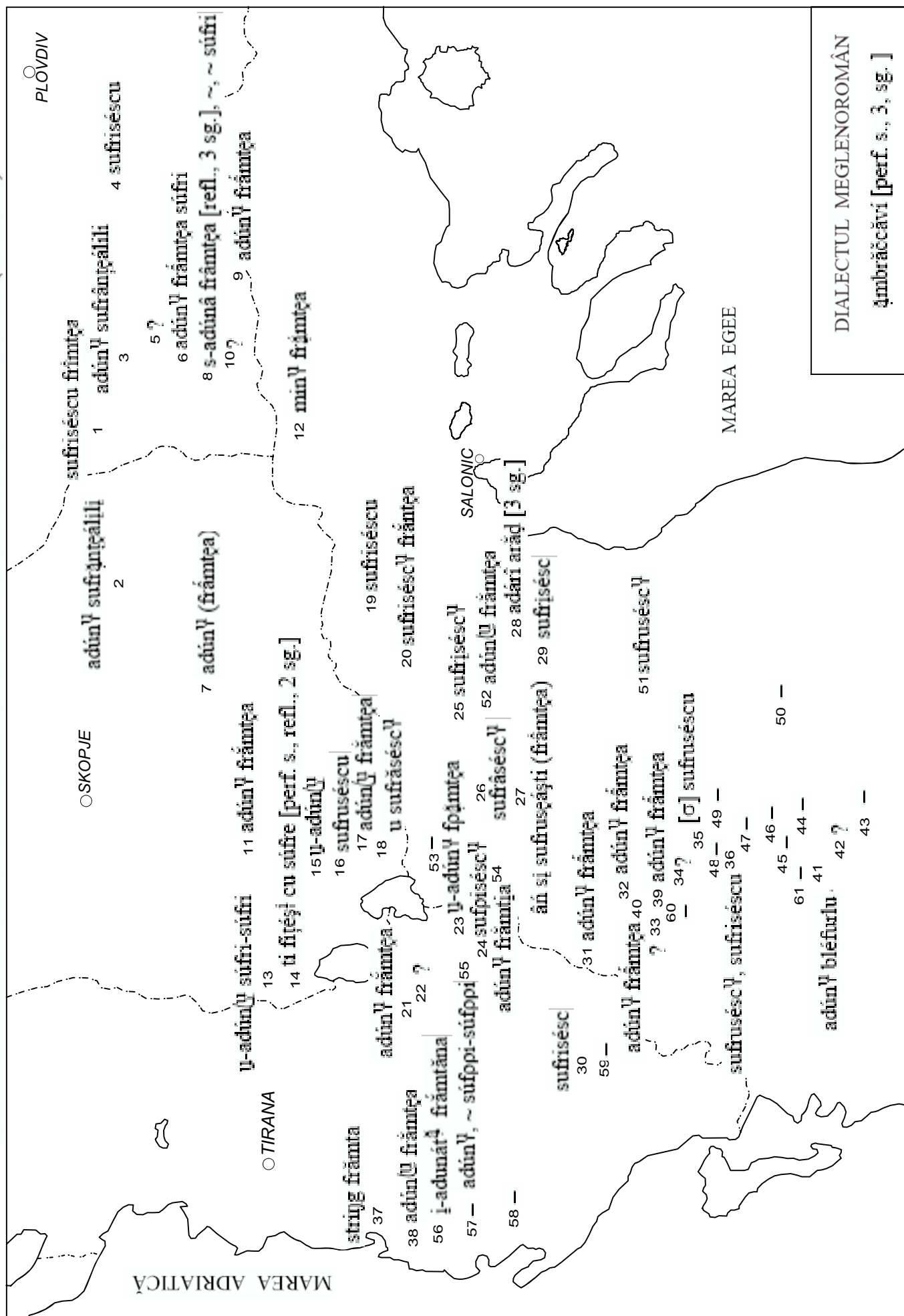
HARTA 25. MINTE 'intelligence, judeote' [93]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

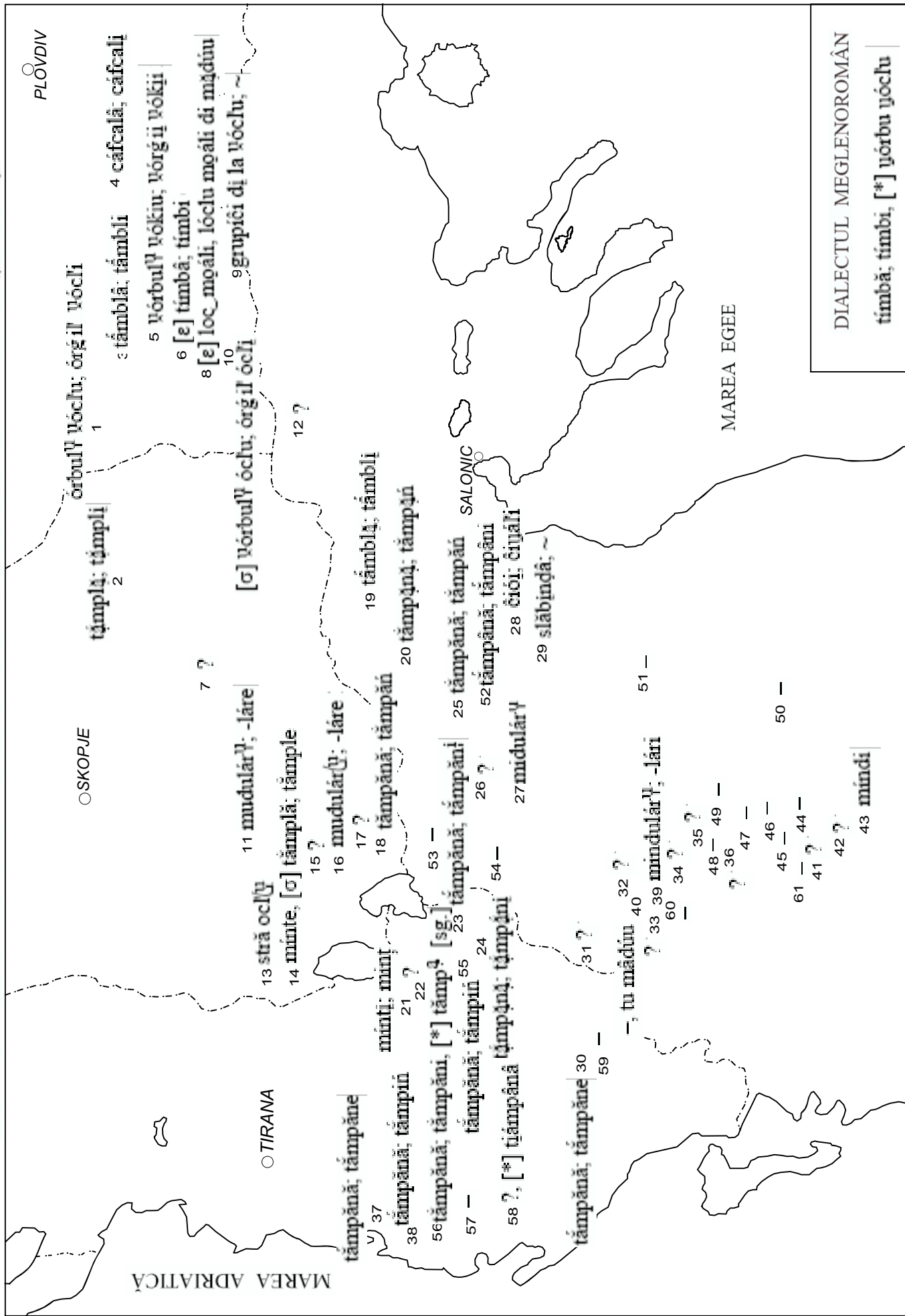
HARTA 26. FRUNTE, pl. [indic.] 'front' [94]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

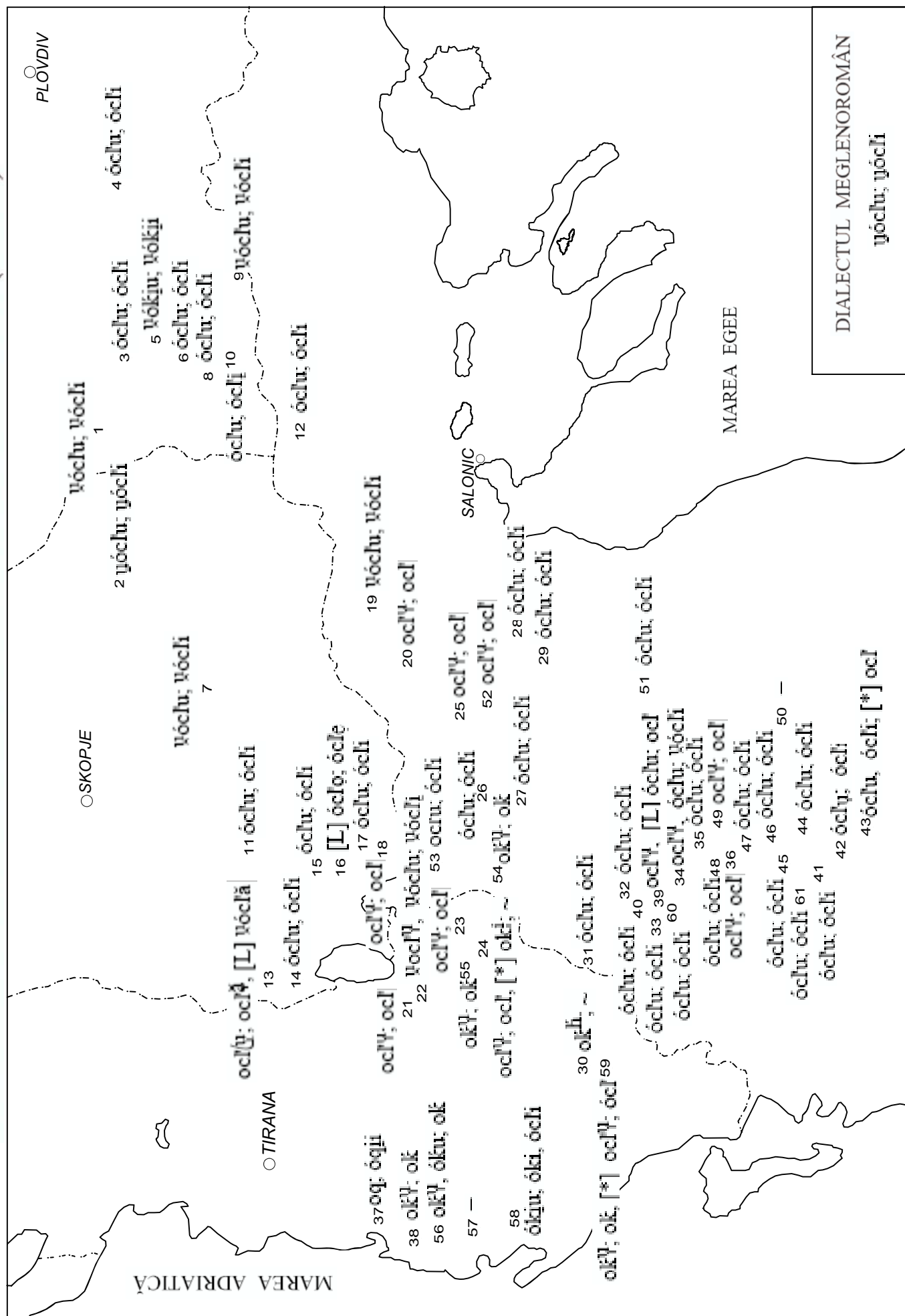
HARTA 27. ÎNCREȚESC (FRUNTEA), ind. prez. [imit.] 'je plisse (le front)' [95]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 28. TÂMPLĂ, pl. [indic.] 'tempe' [96]

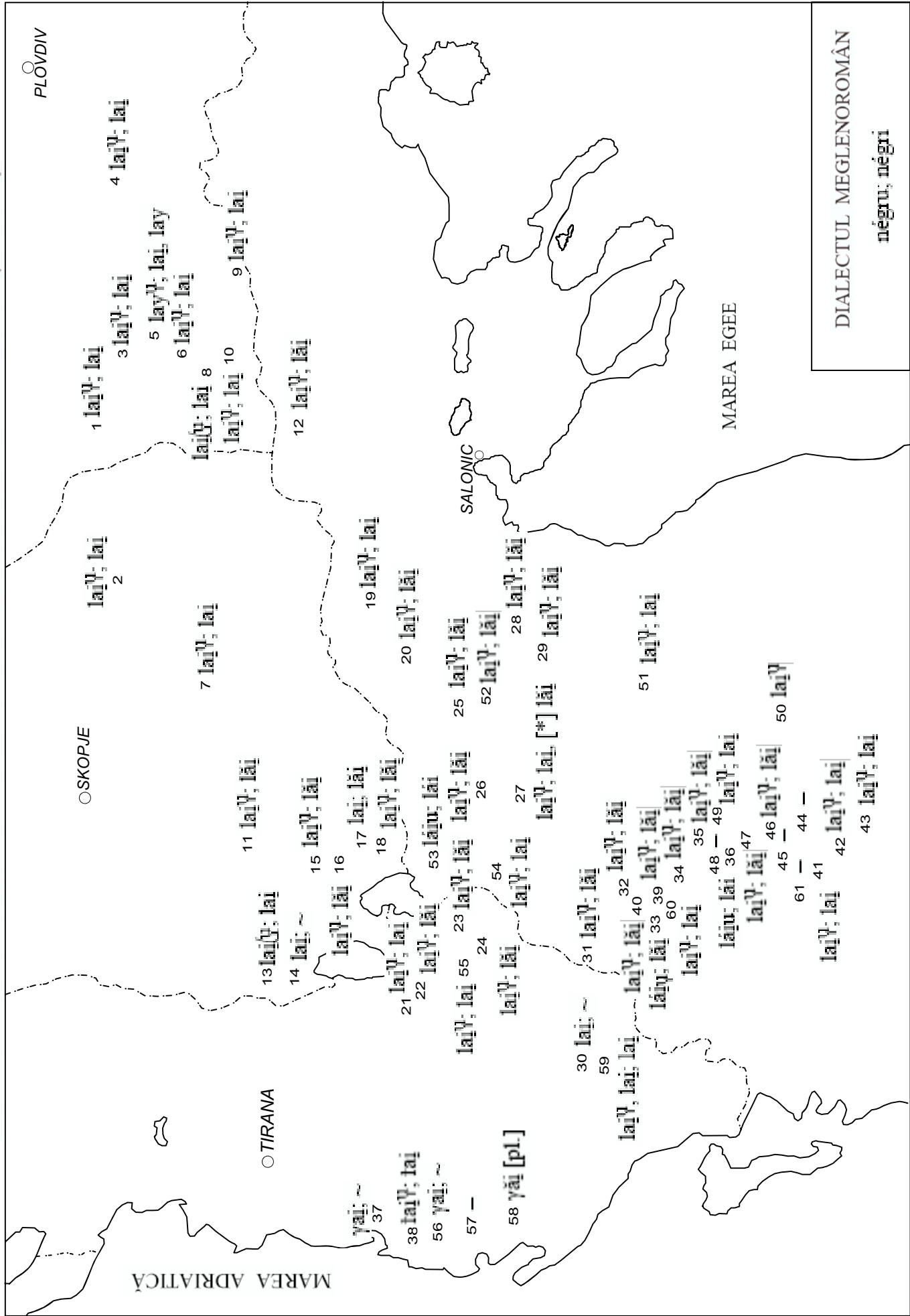
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MELENOROMÂN
 vóclhu; vócli

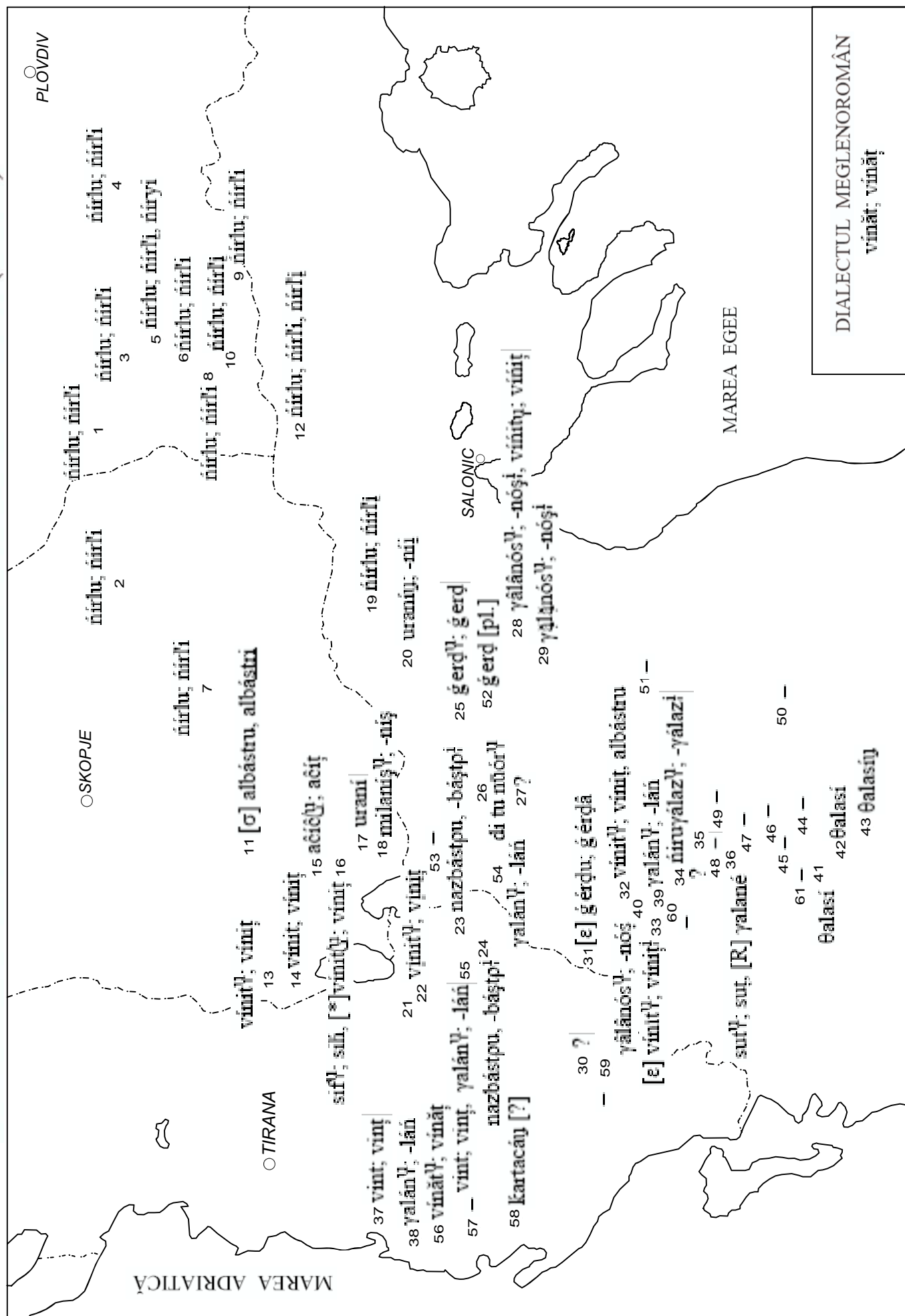
HARTA 29. OCHL, pl. [indic.] 'osil' [97]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 30. (OCHI) NEGRU, pl. 'ocel' noir' [98]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 31. (OCH) ALBASTRU, pl. '(œi) bleu' [99]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

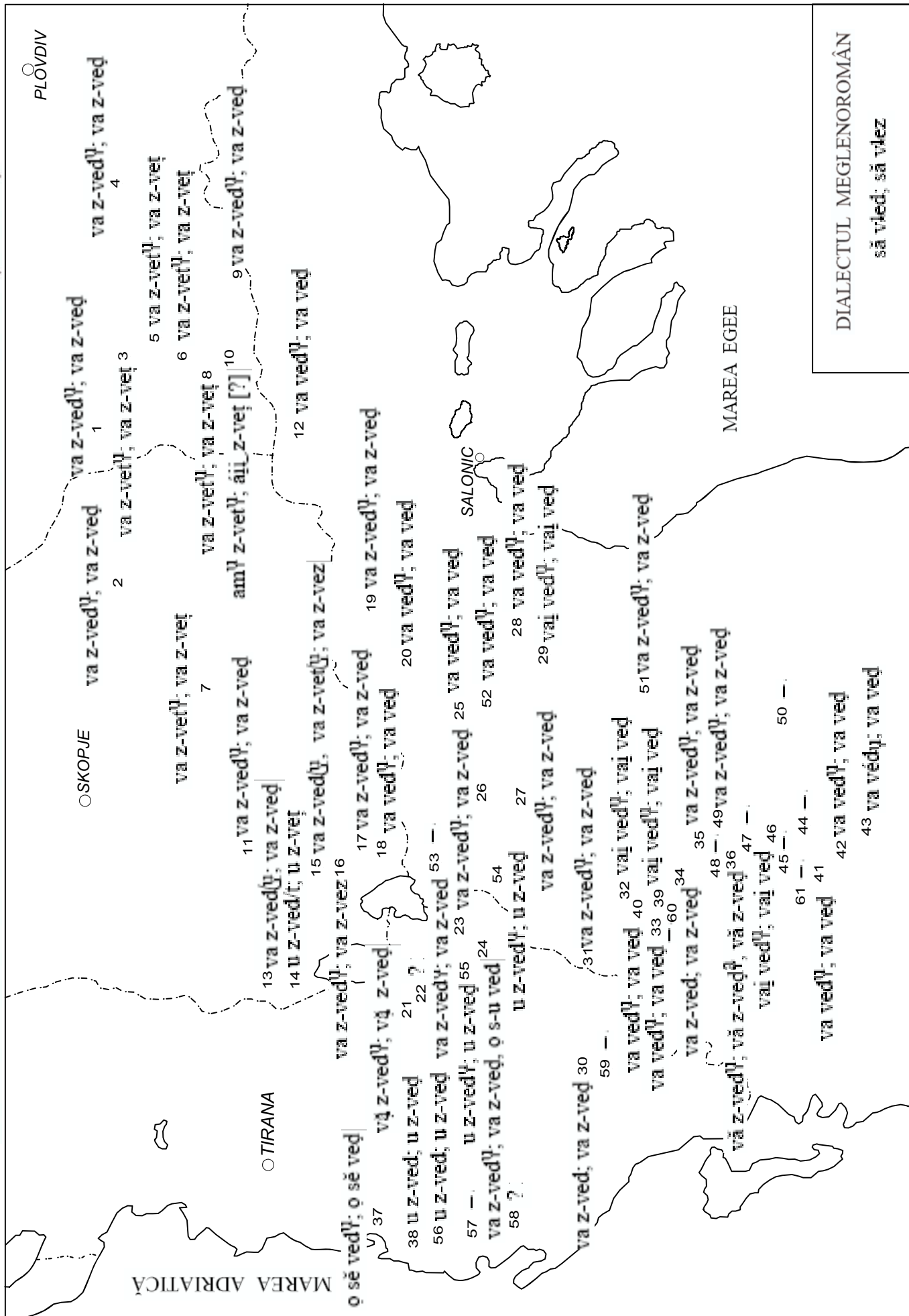
HARTA 32. VĂD, ind. prez., 1-2 sg. 'je vois' [101]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

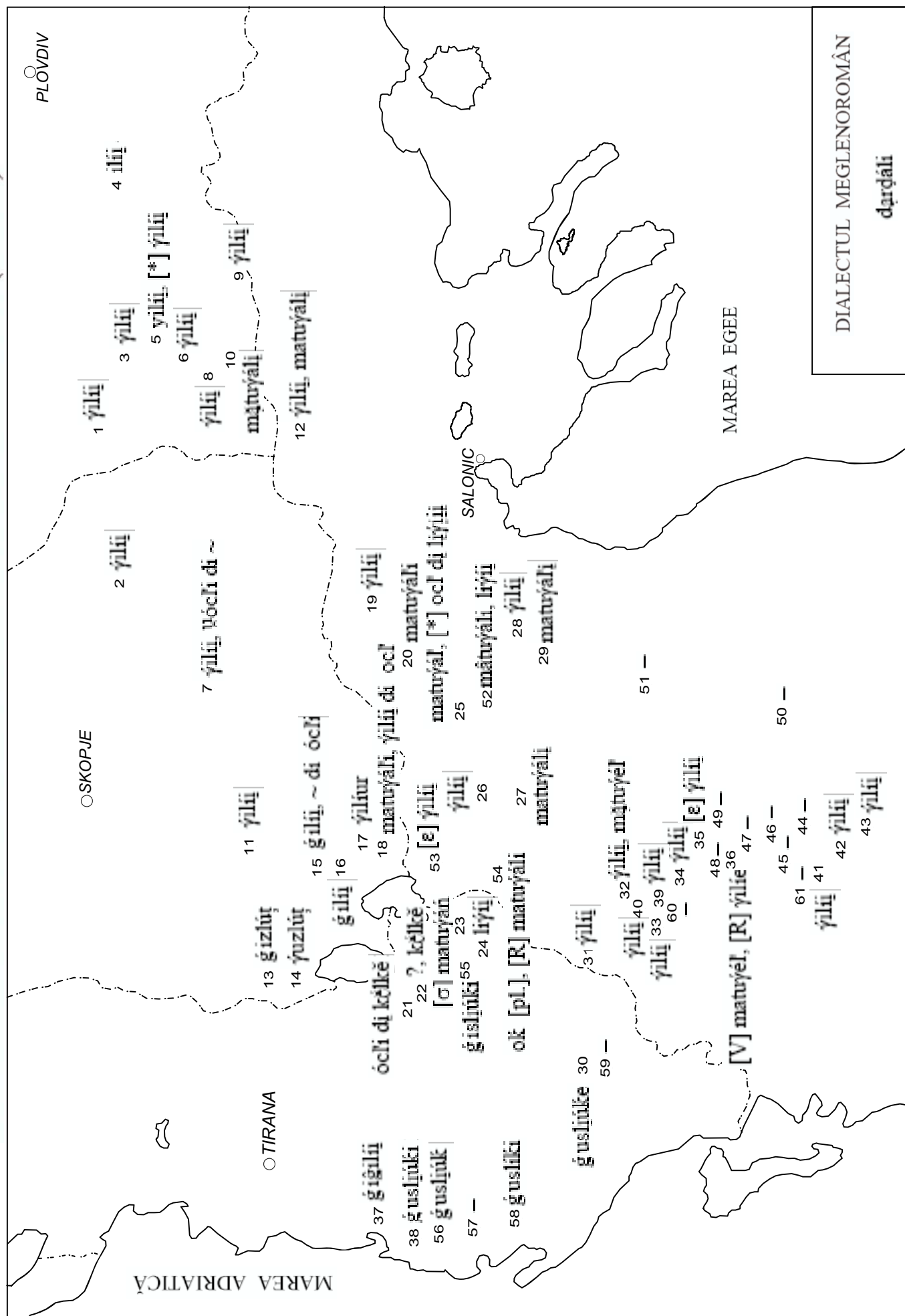
HARTA 33. VĂZUI, ind. perf. s., 1-2 sg. 'je vis' [103]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

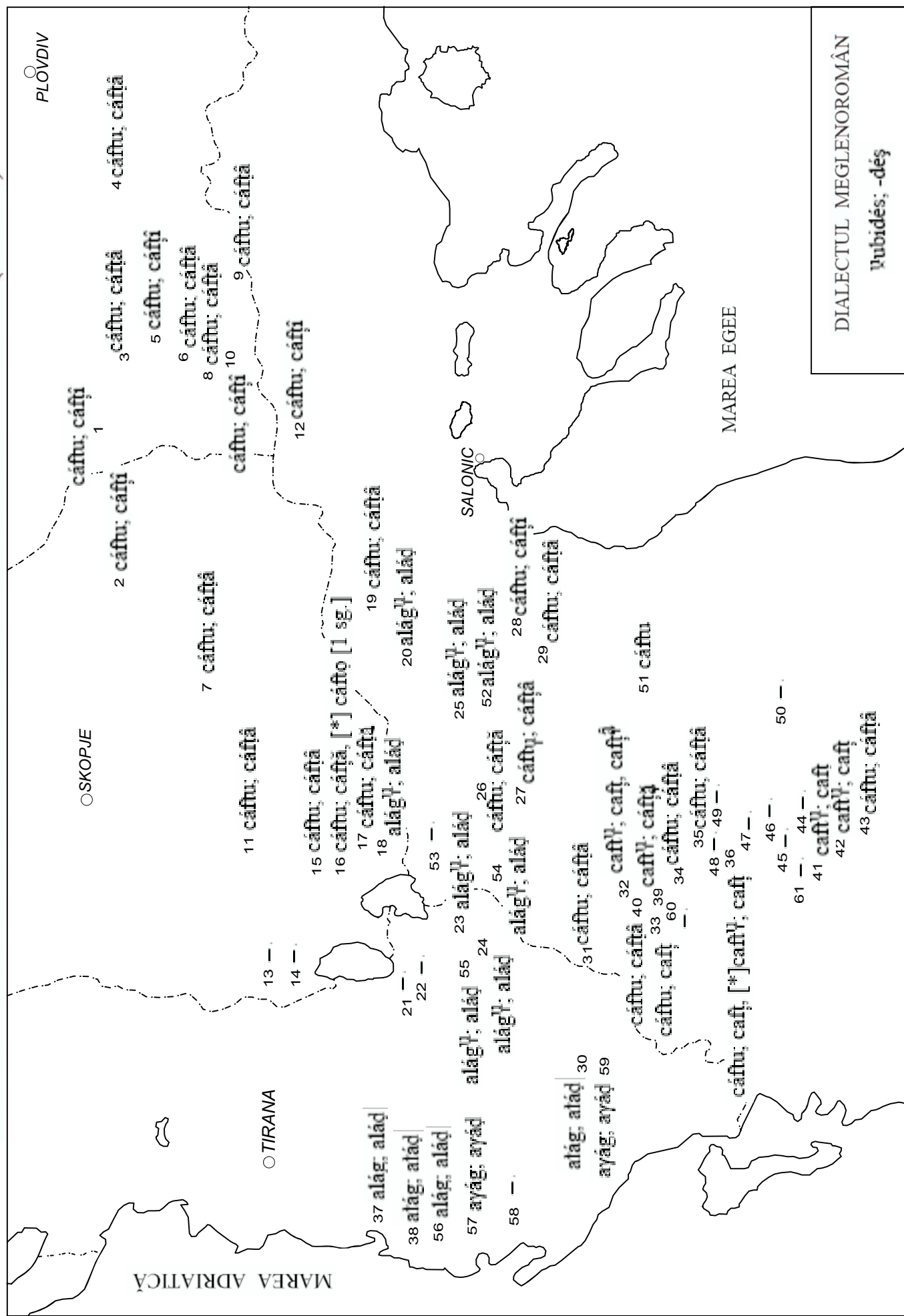
HARTA 34. VOI VEDEA, ind. viitor, 1-2 sg. 'je verrai' [106]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

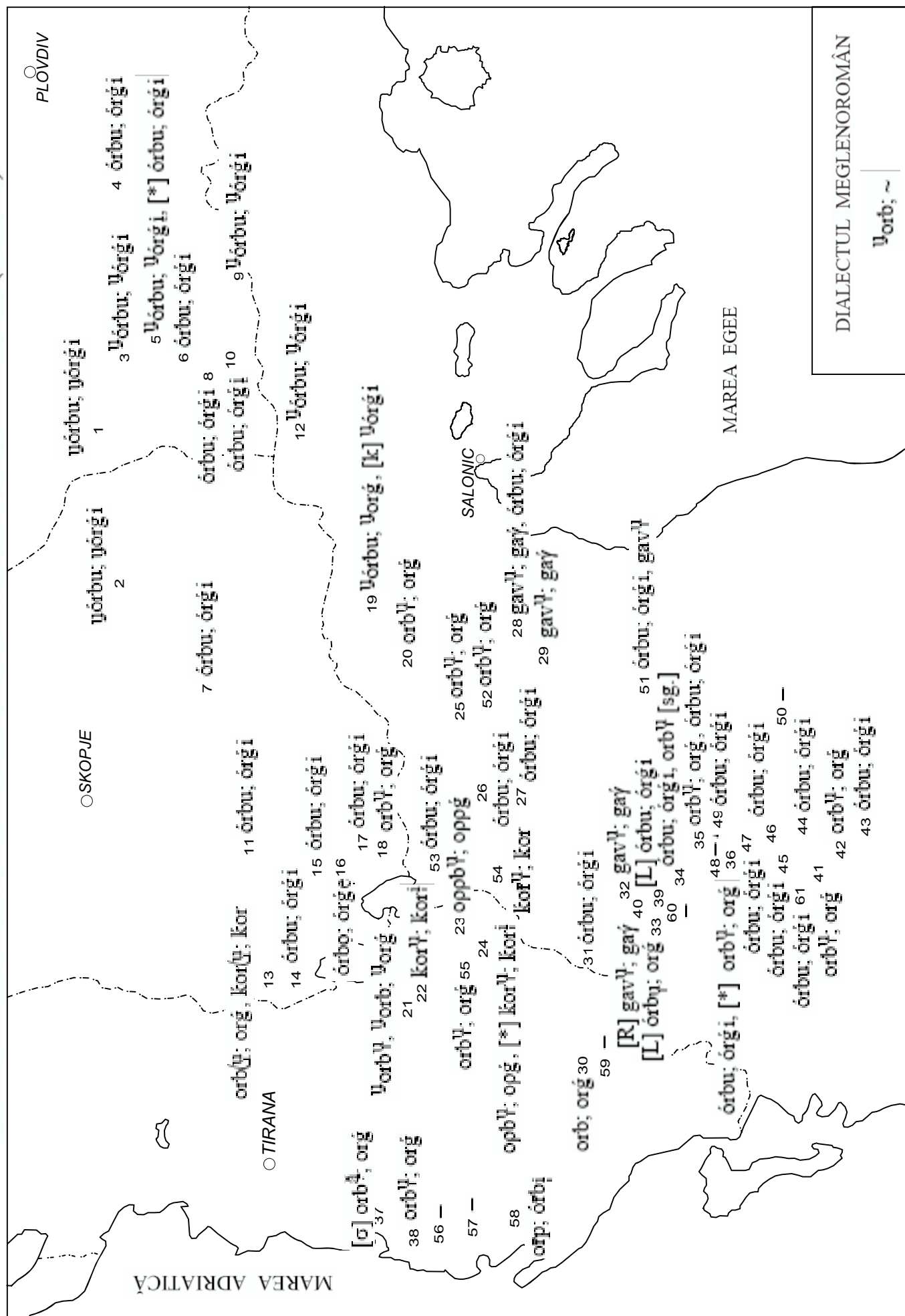
HARTA 35. OCHELARI 'Iunettes' [114]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

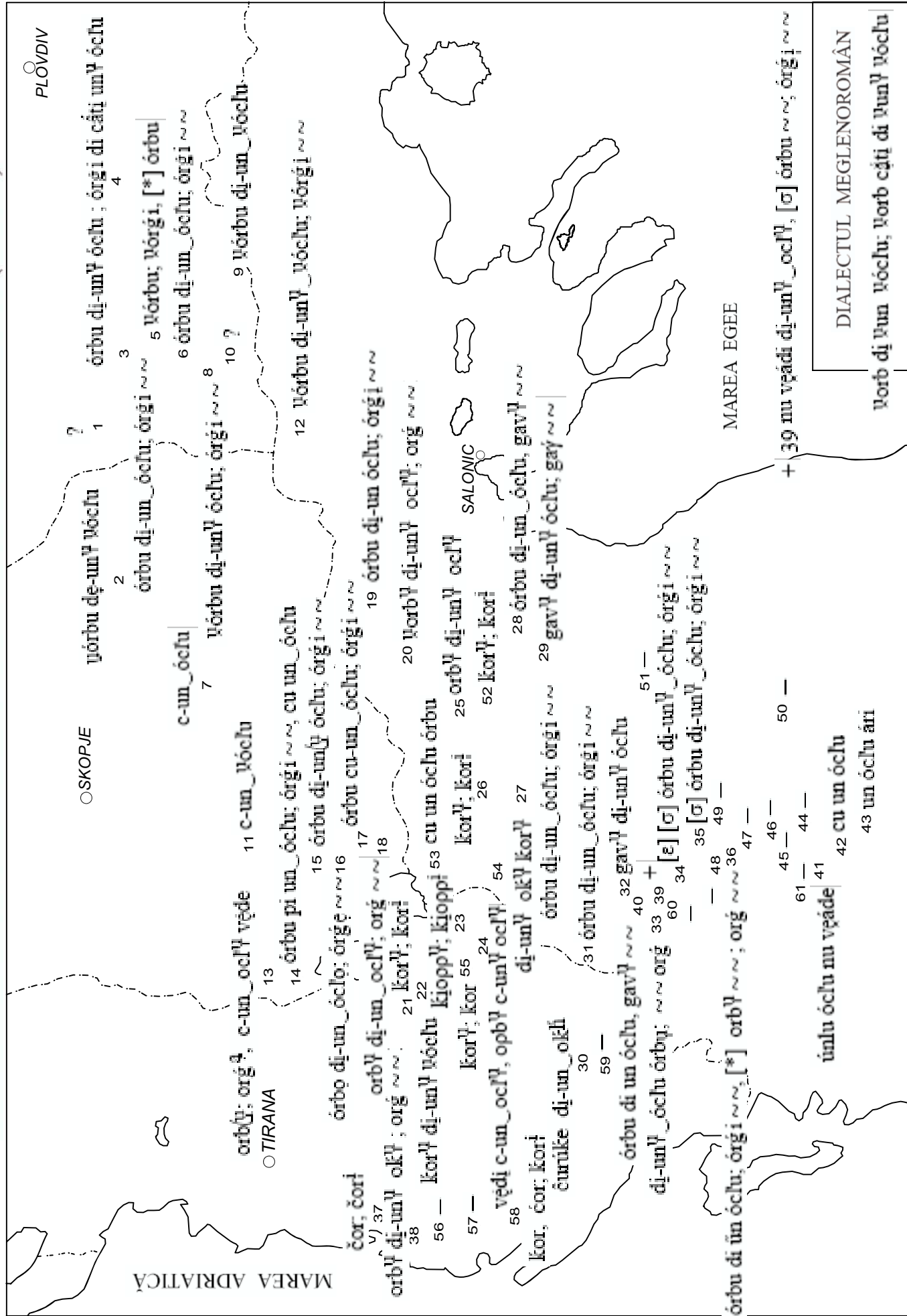
HARTA 36. CAUT, ind. prez., 1-2 sg. 'je cherche' [115]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 37. ORB, pl. 'aveugle' [117]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

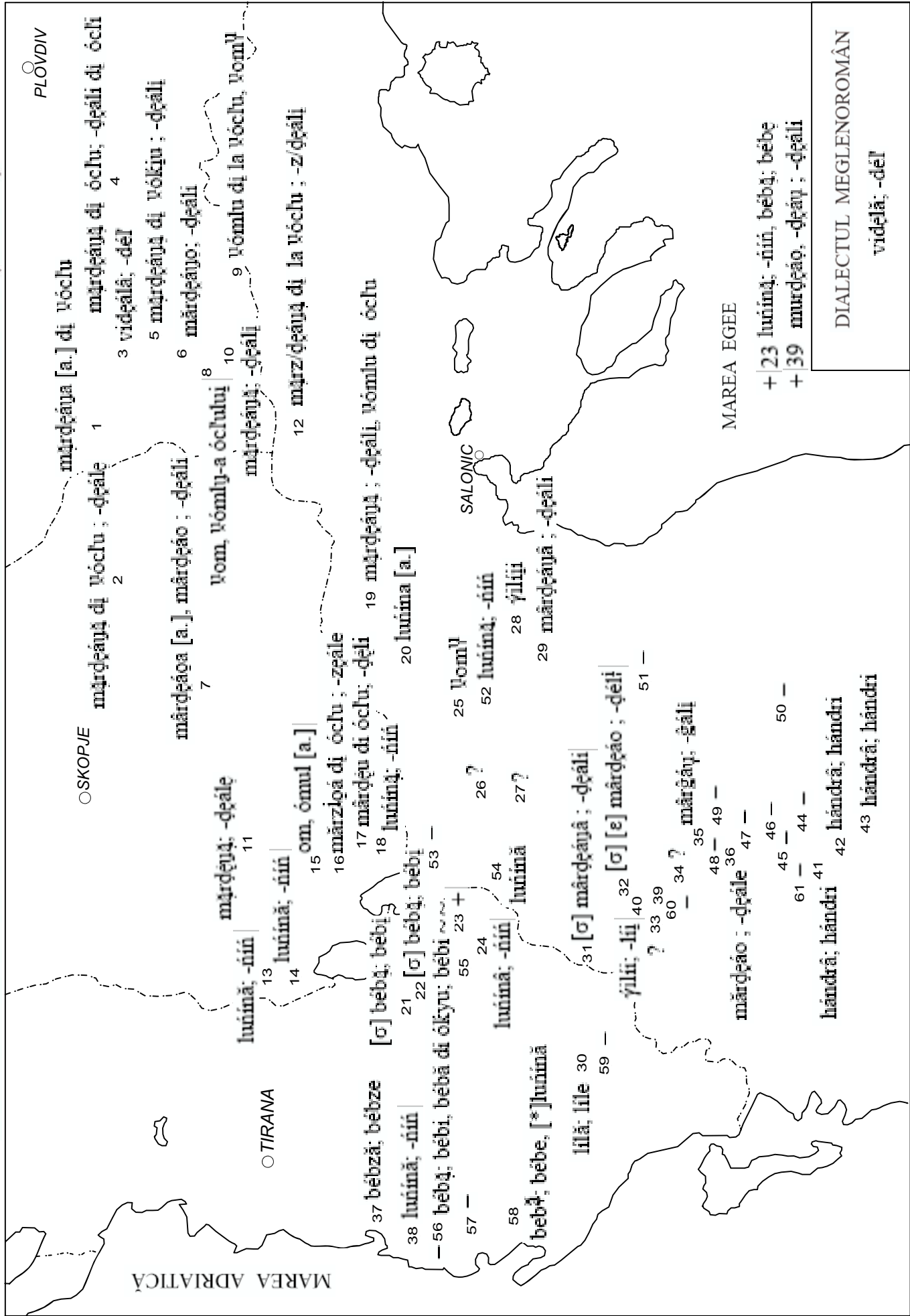
HARTA 39. SAŞIU, pl. 'touche' [121]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

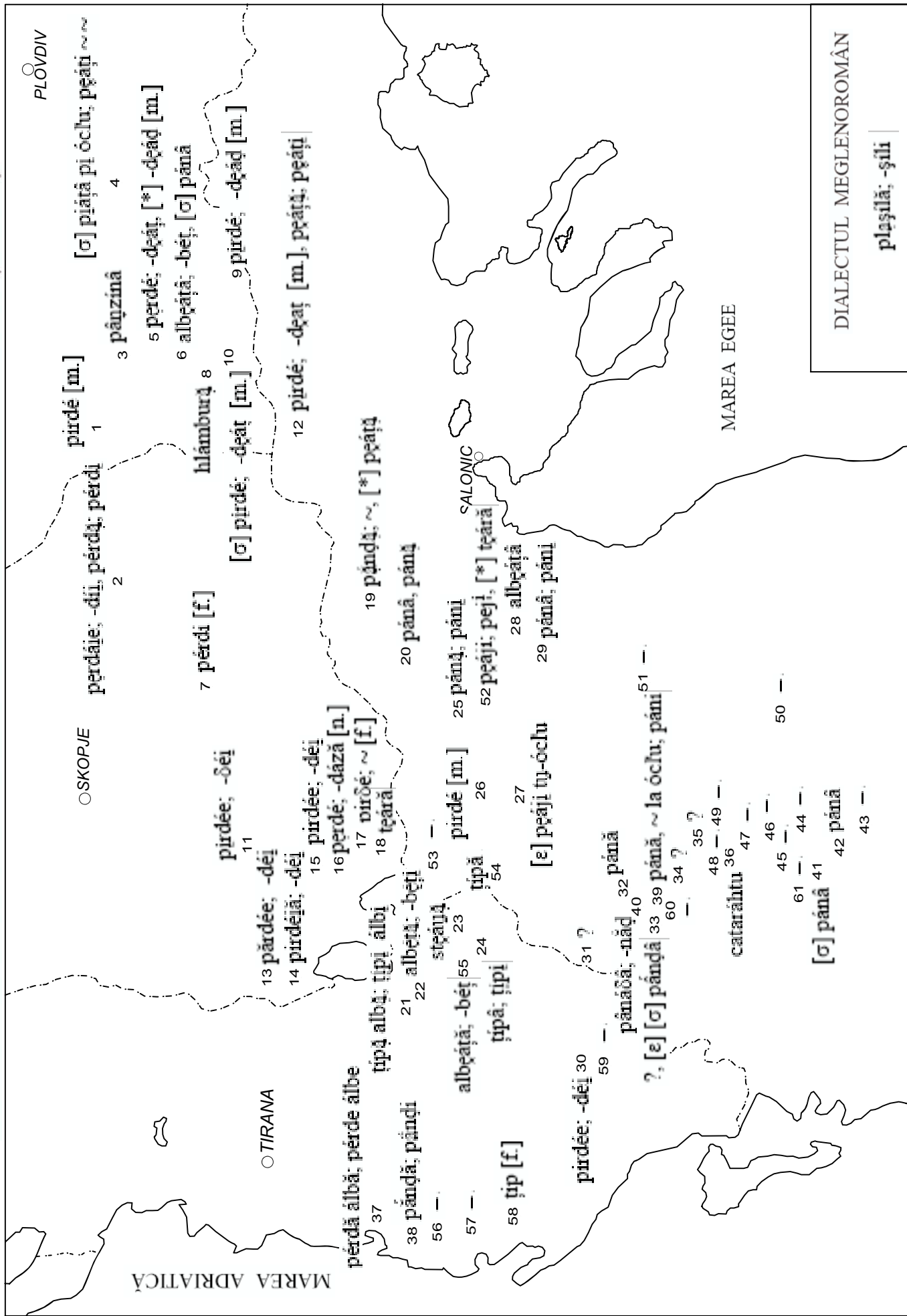
HARTA 40. ALBUL (OCHIULUI), pl. [indic.] 'le blanc (de l'oeil)' [123]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

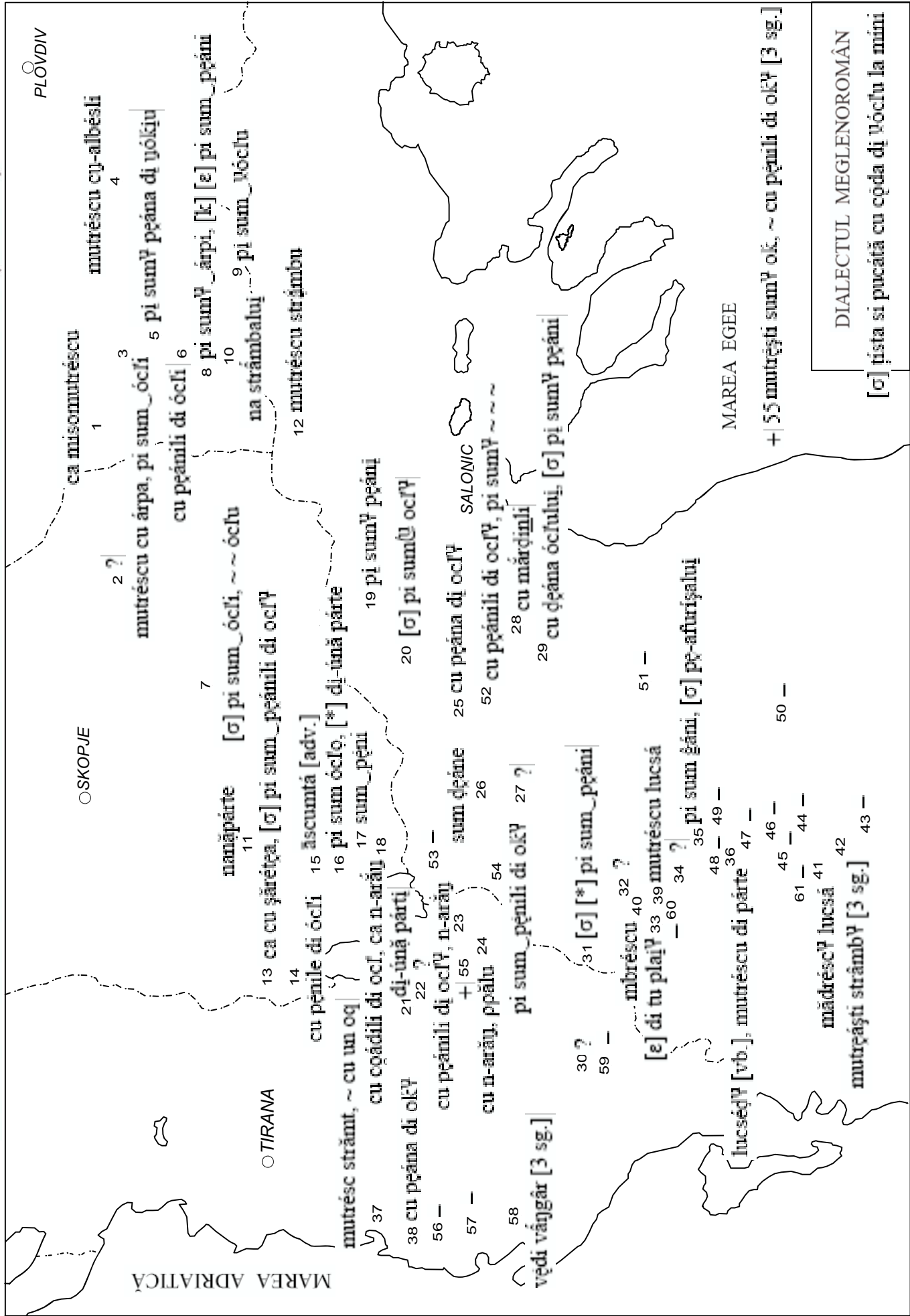
HARTA 41. PUPILĂ, pl. [indic.] 'pupille' (de l'œil) [124]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

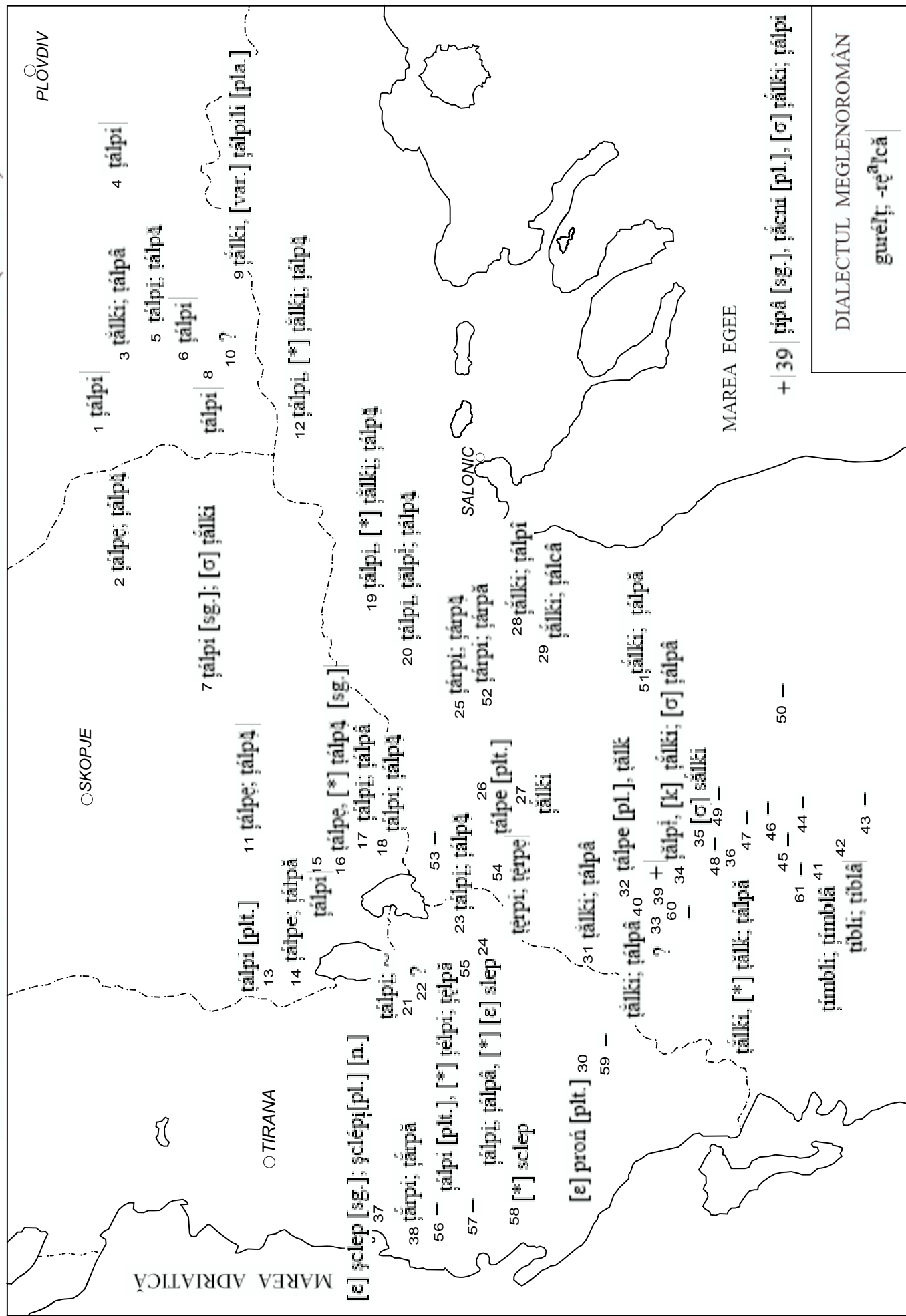
HARTA 42. ALBEAȚĂ, pl. 'taie (de l'cei)' [125]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

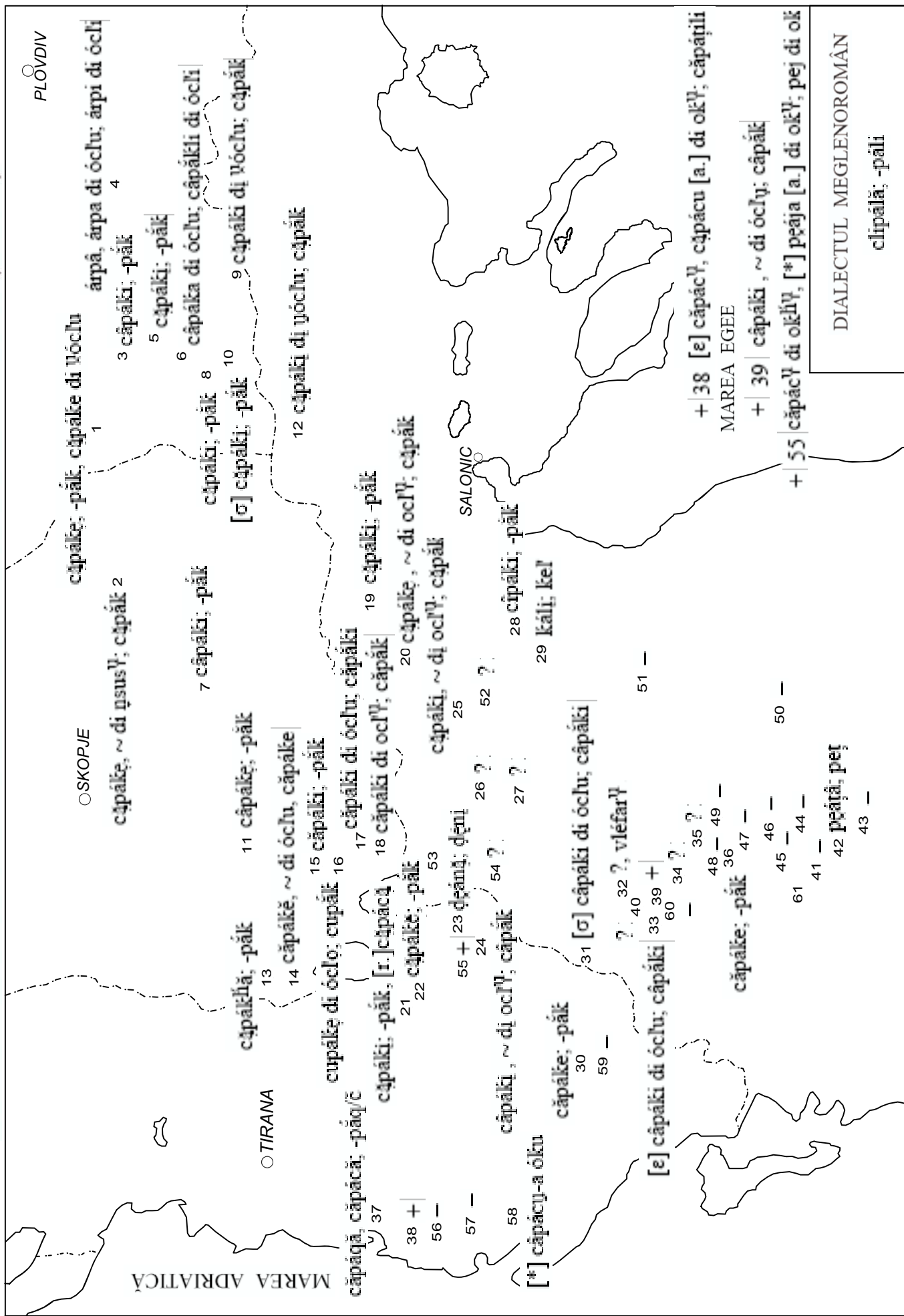
HARTA 43. [MĂ UIT] CU COADA OCHILULUI [gest] ' [je regarde] du coin de l'œil' [126]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

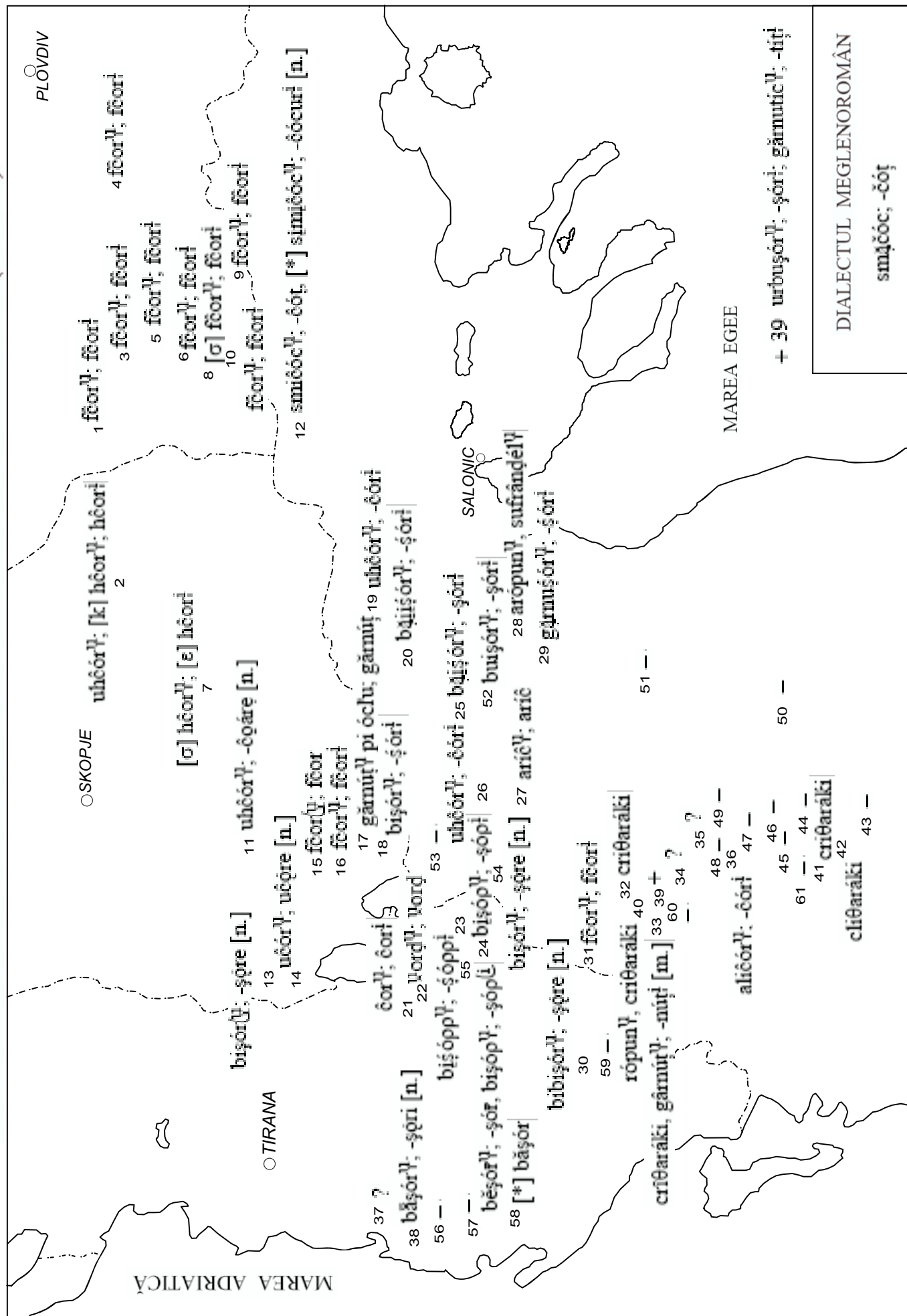
HARTA 44. URDORI, sg. [indic.] 'chassies' [127]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

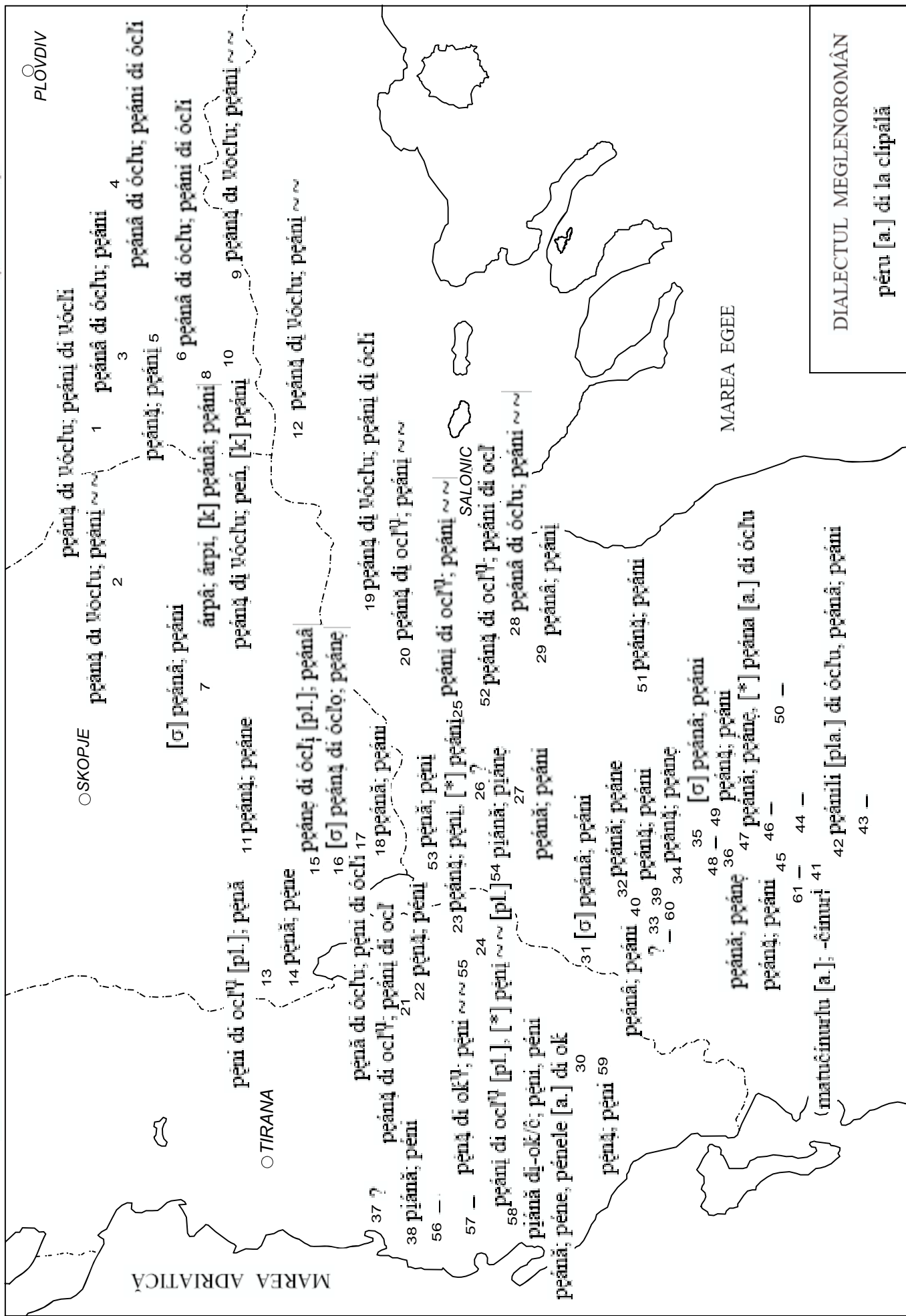

HARTA 45. PLEOAPĂ, pl. [indic.] 'paupière' [128]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

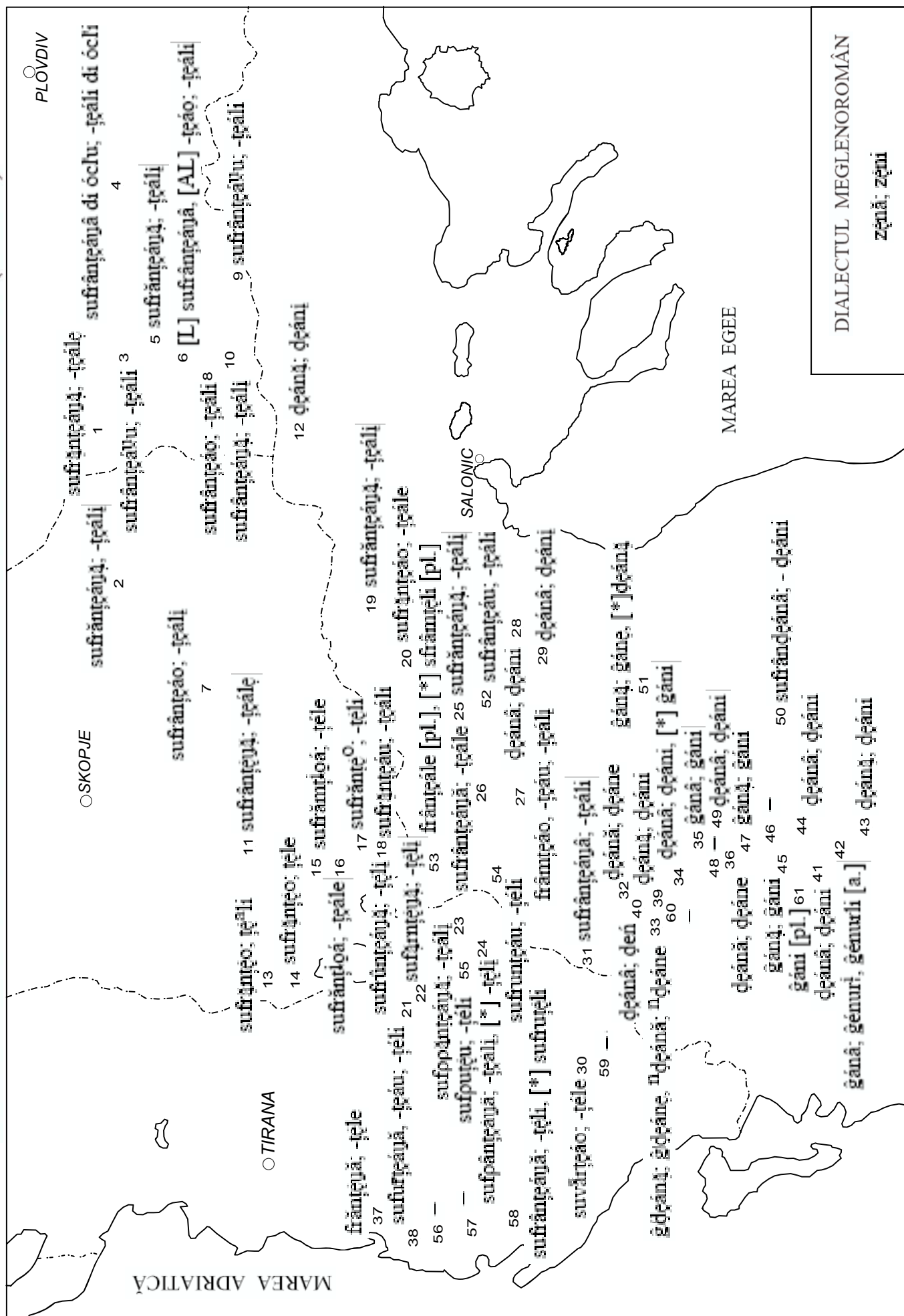

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

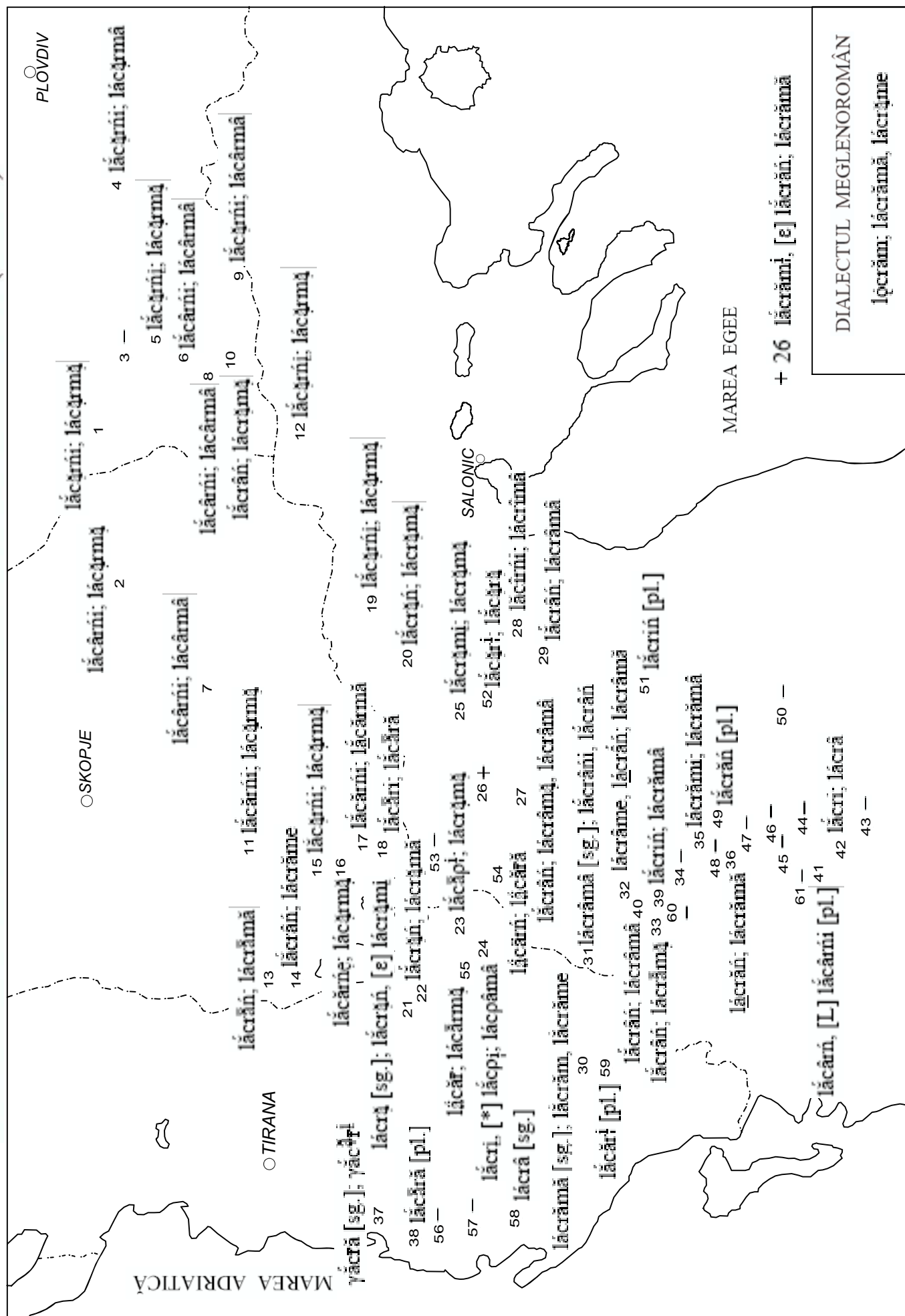
HARTA 47. GEANĂ, pl. [indic.] 'ci' [130]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 48. SPRÂNCEANĂ, pl. [indic.] 'sourcil' [131]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 49. LACRIMI, sg. 'larmes' [132]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 50. PLĂNG, ind. prez., 1-2 sg. 'je pleure' [133]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 51. PLĂMȘEI, ind. perf. s., 1-2 sg. 'je pleurai' [135]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

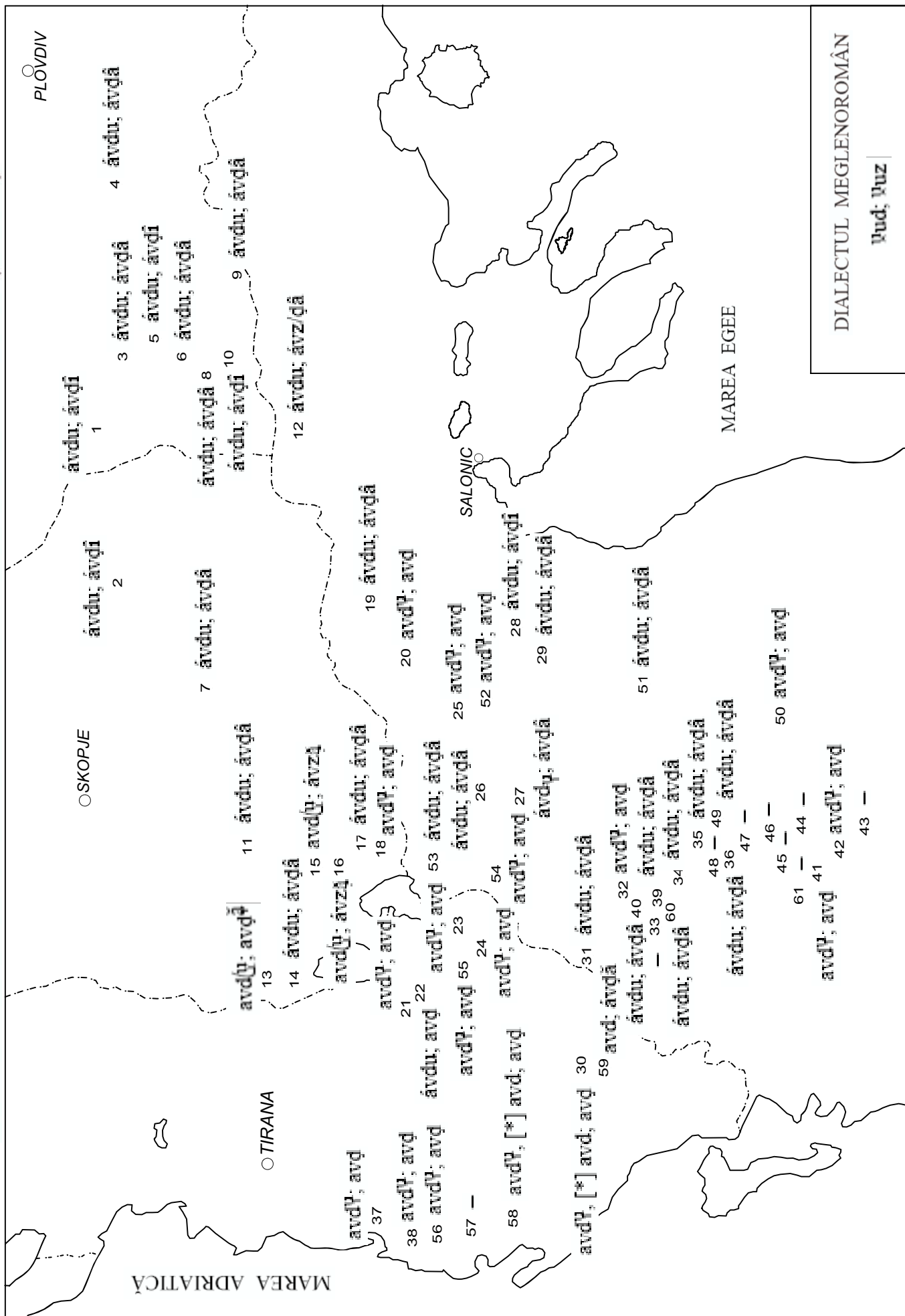
HARTA 52. URECHE, pl. 'oreille' [136]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 53. CERCEL, pl. 'boucle d'oreille' [137]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

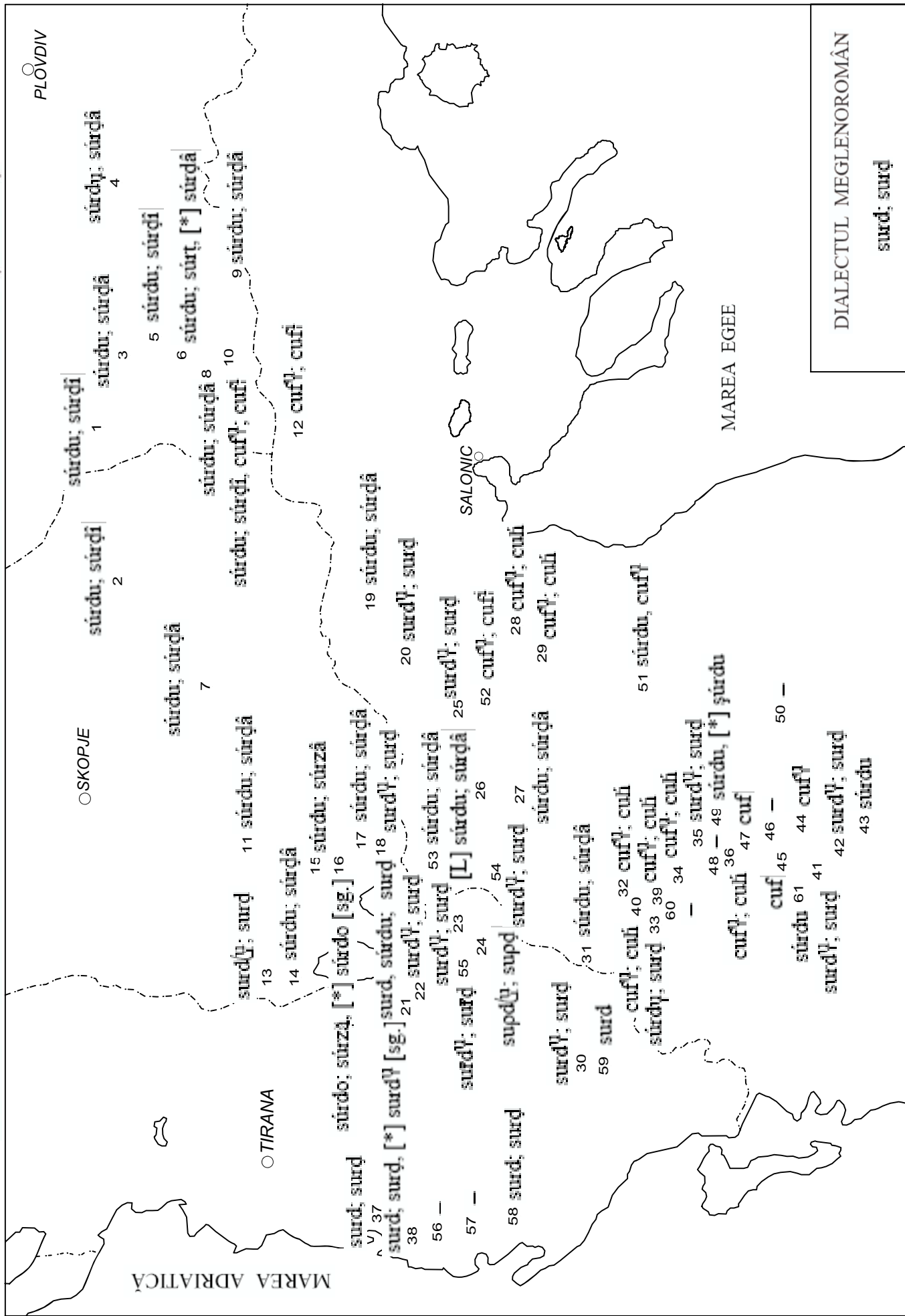
HARTA 54. AUD, ind. prez., 1-2 sg. 'j'entends' [138]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

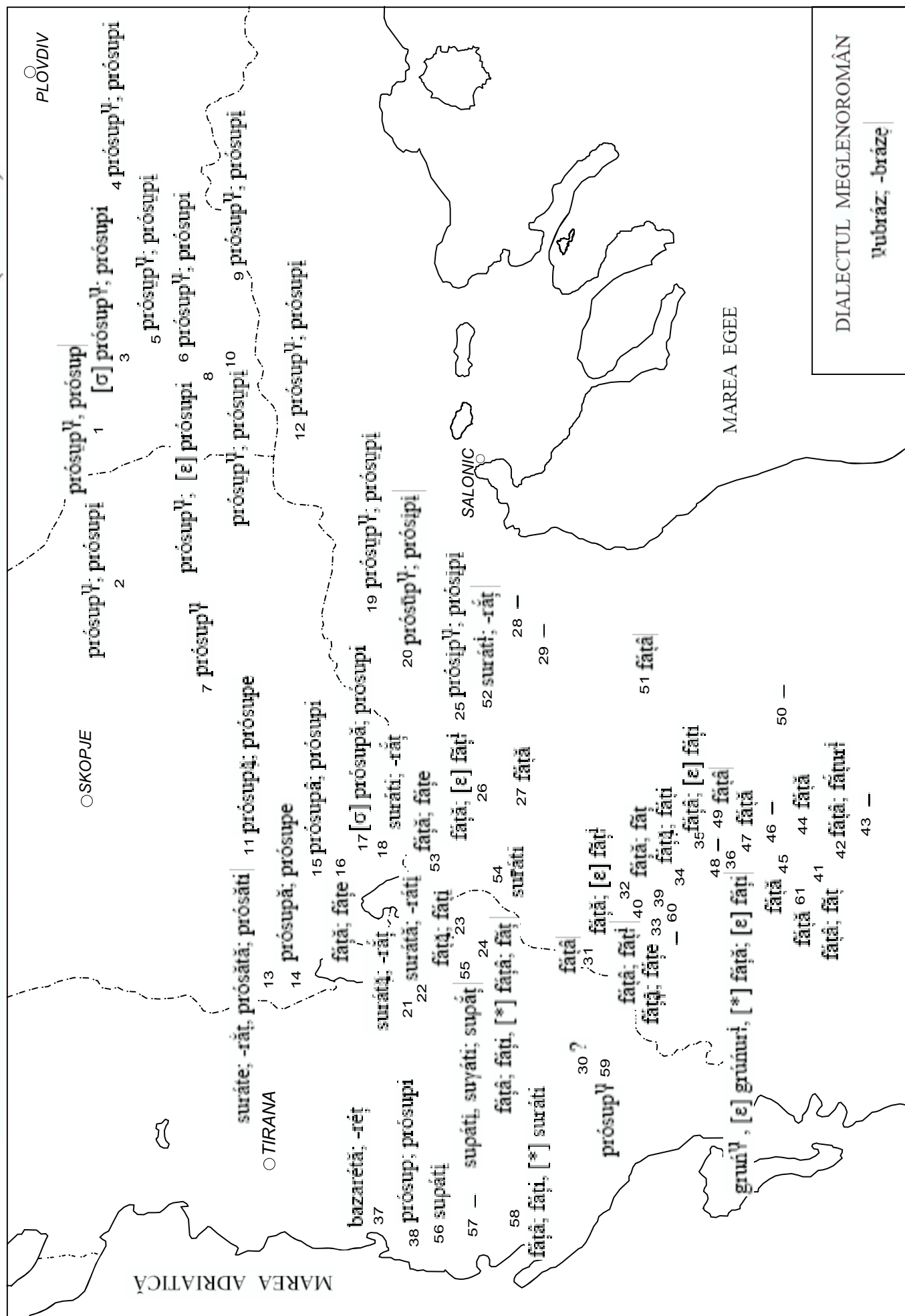
HARTA 55. AUZII, ind. perf. s., 1-2 sg. 'j' entendis' [140]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

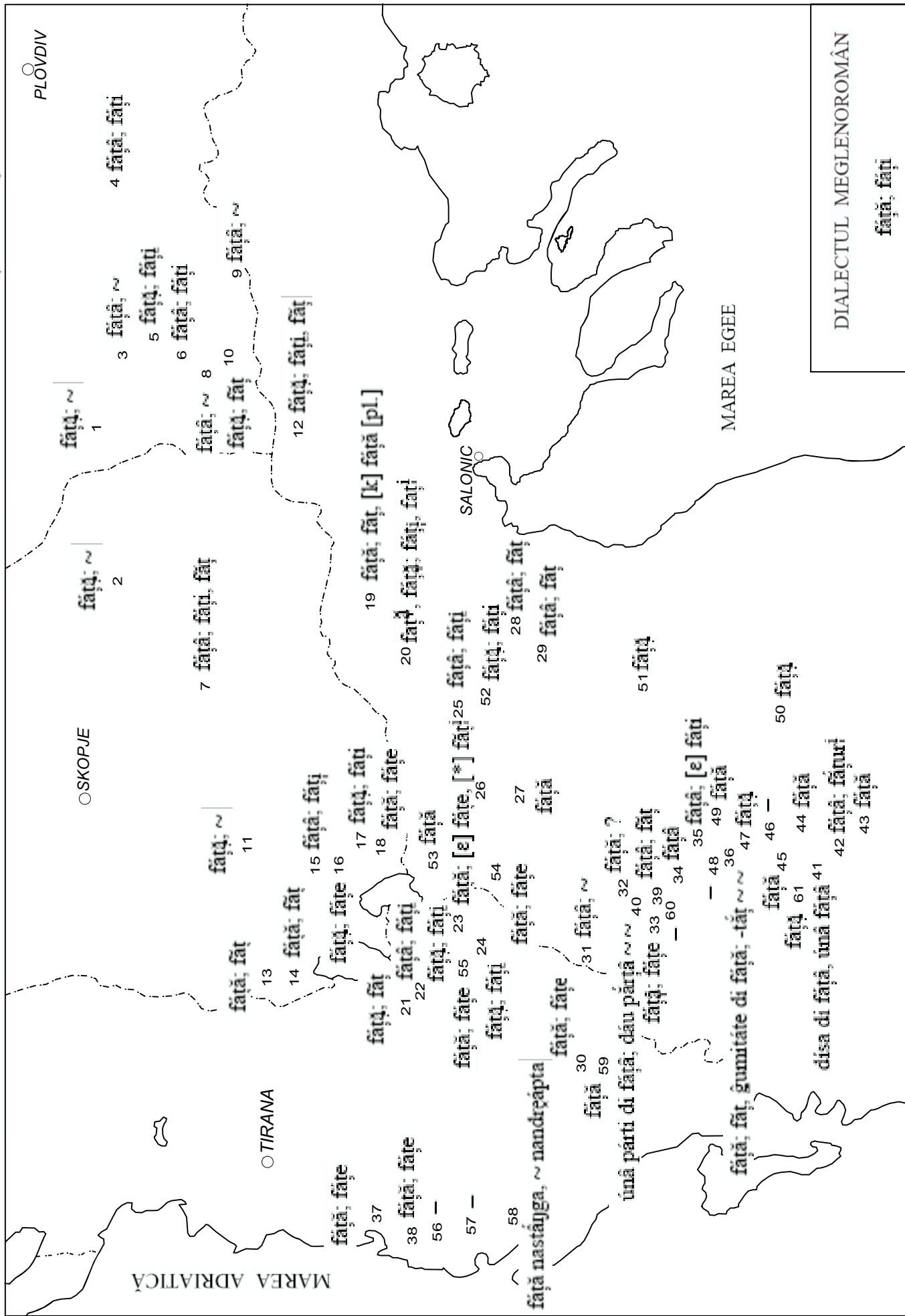
HARTA 56. SURD, pl. 'sourd' [142]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 57. FAȚĂ, pl. [indic.] 'visage' [145]

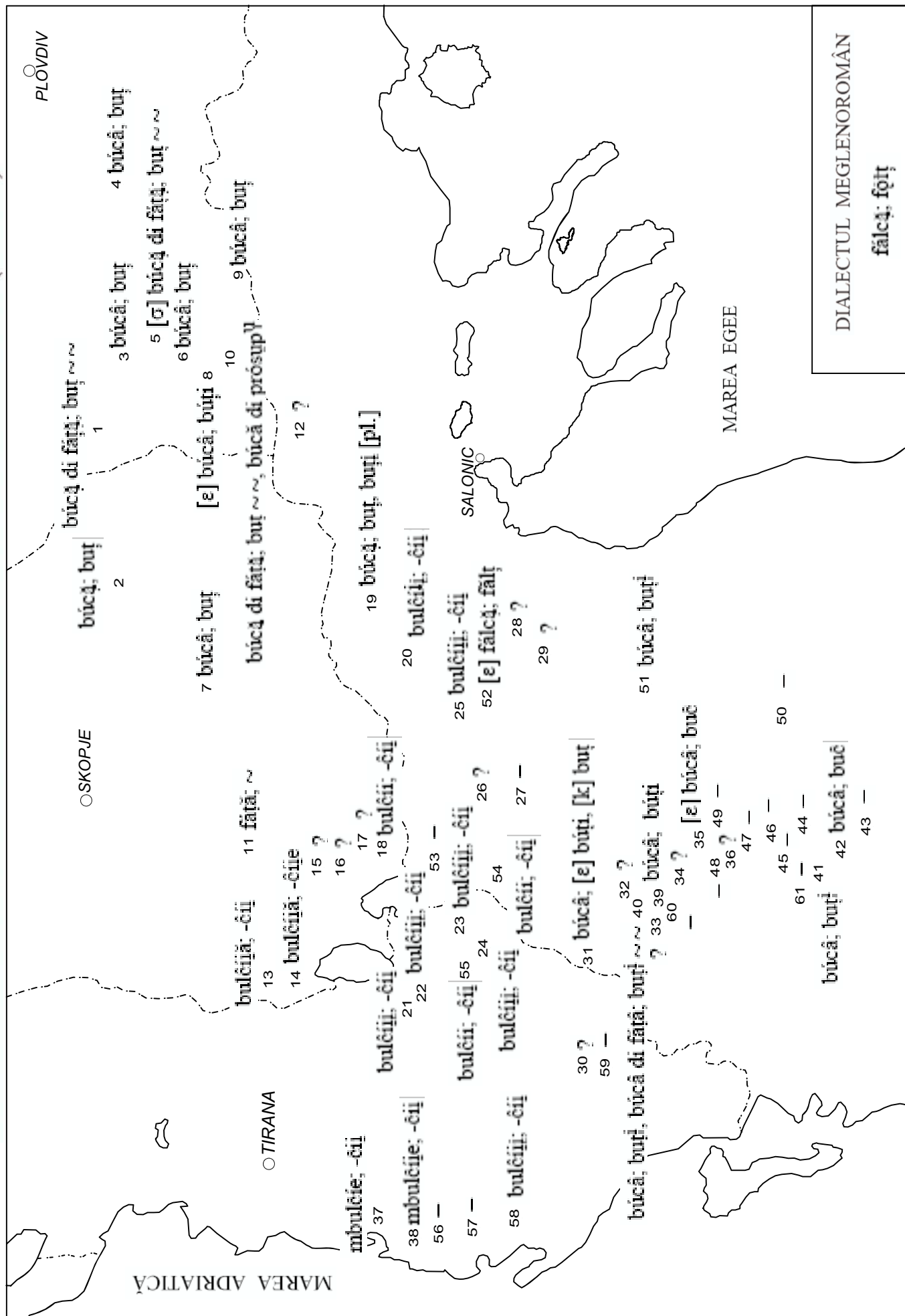
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
fațǎ; fați

HARTA 58. OBRAZ, pl. [indic.] 'joue' [146]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

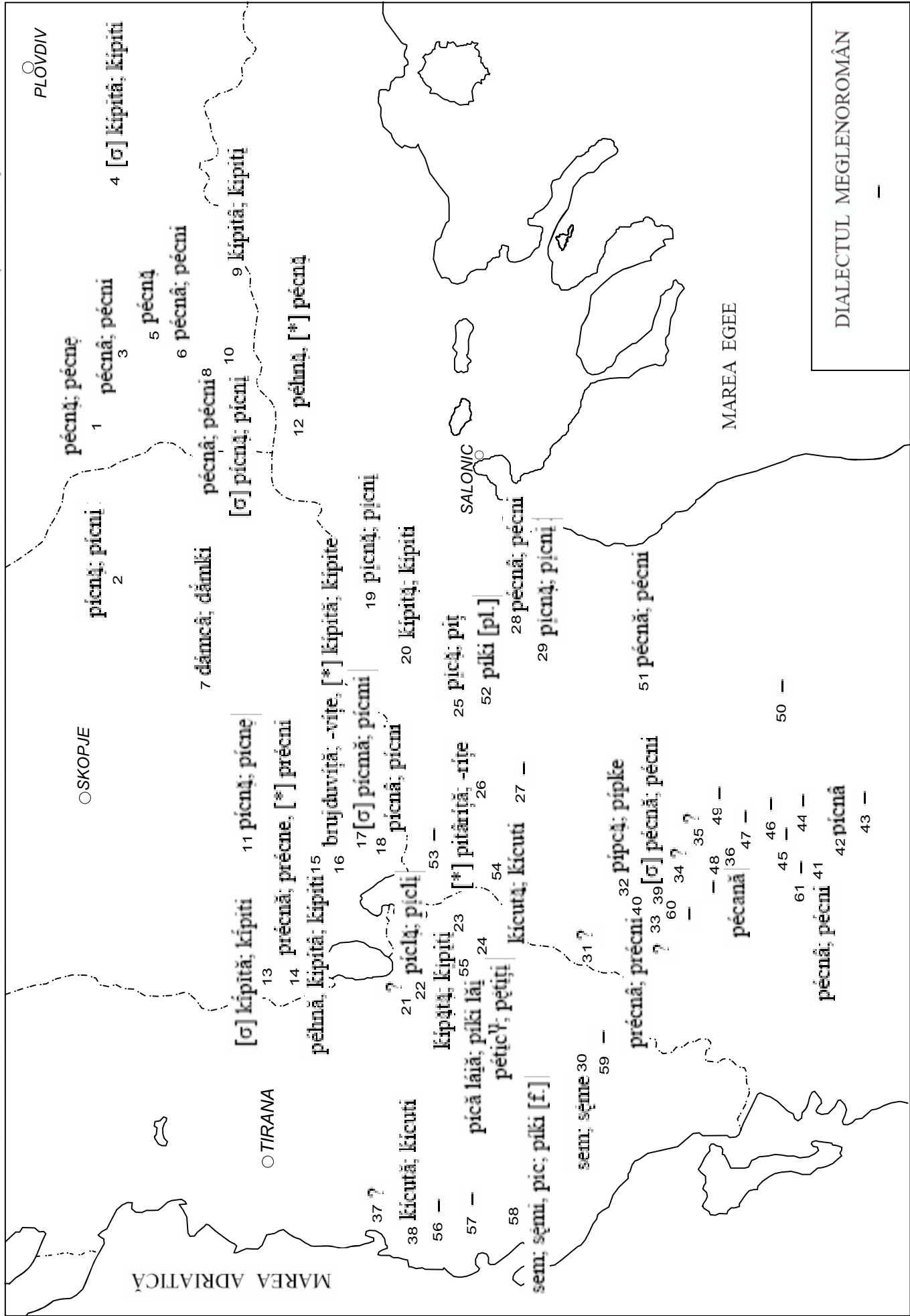
HARTA 59. BUCA OBRAZULUI, pl. [indic.] 'joue' [147]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

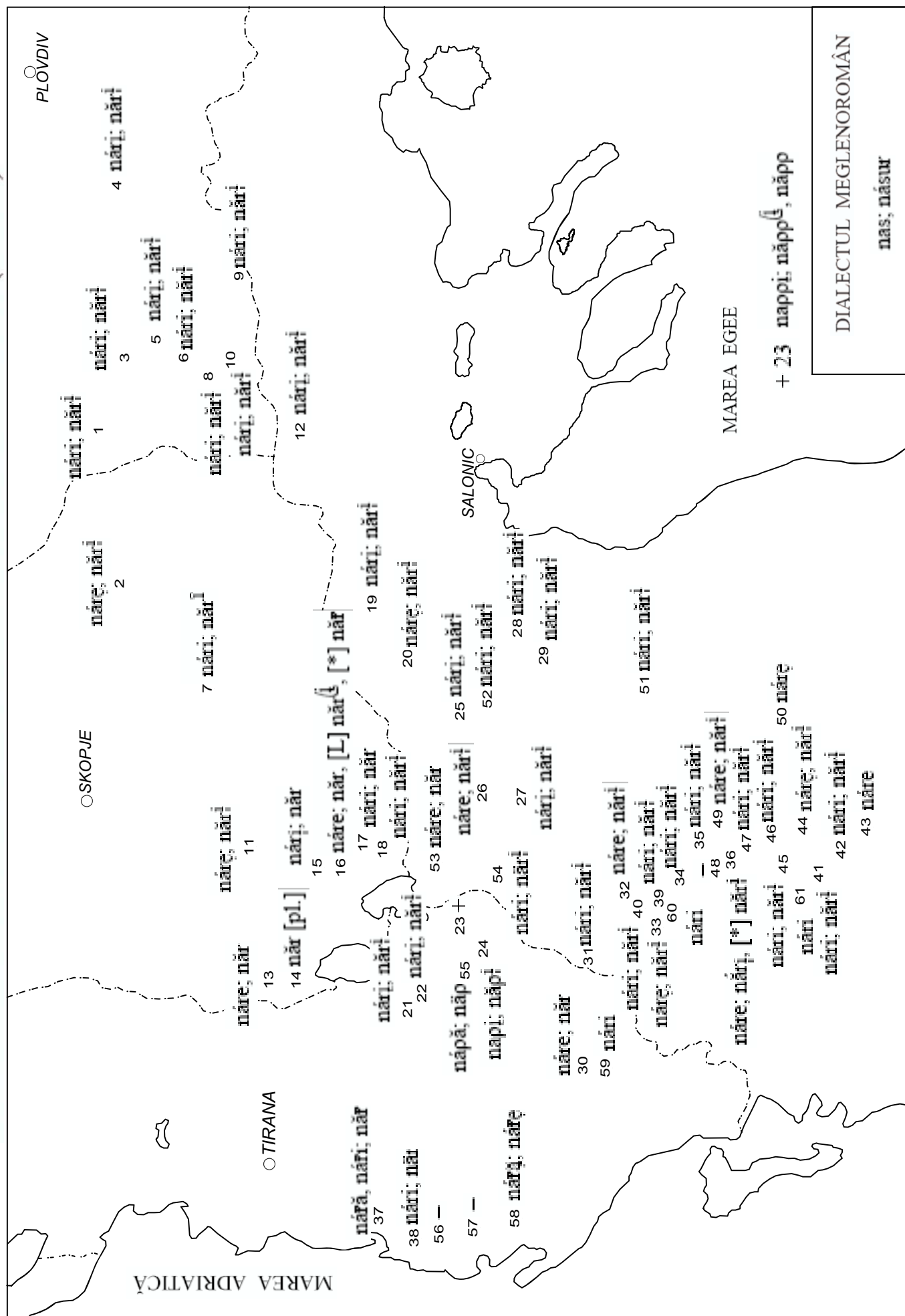
HARTA 62. COȘ (PE OBRAZ), pl. [gest] 'bouton (au visage)' [150]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

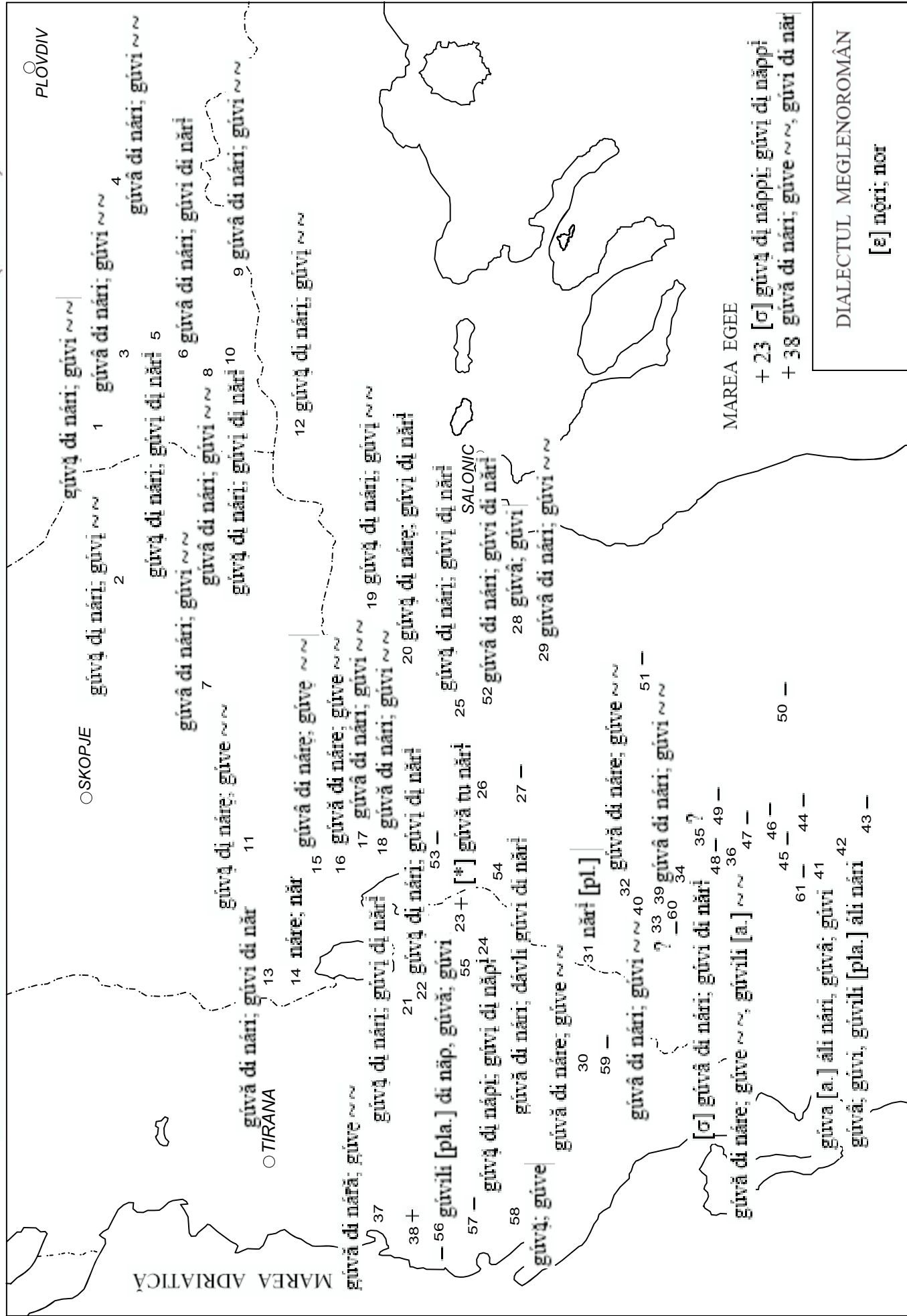
HARTA 63. PISTRUL, pl. 'tache de rousseur' [151]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

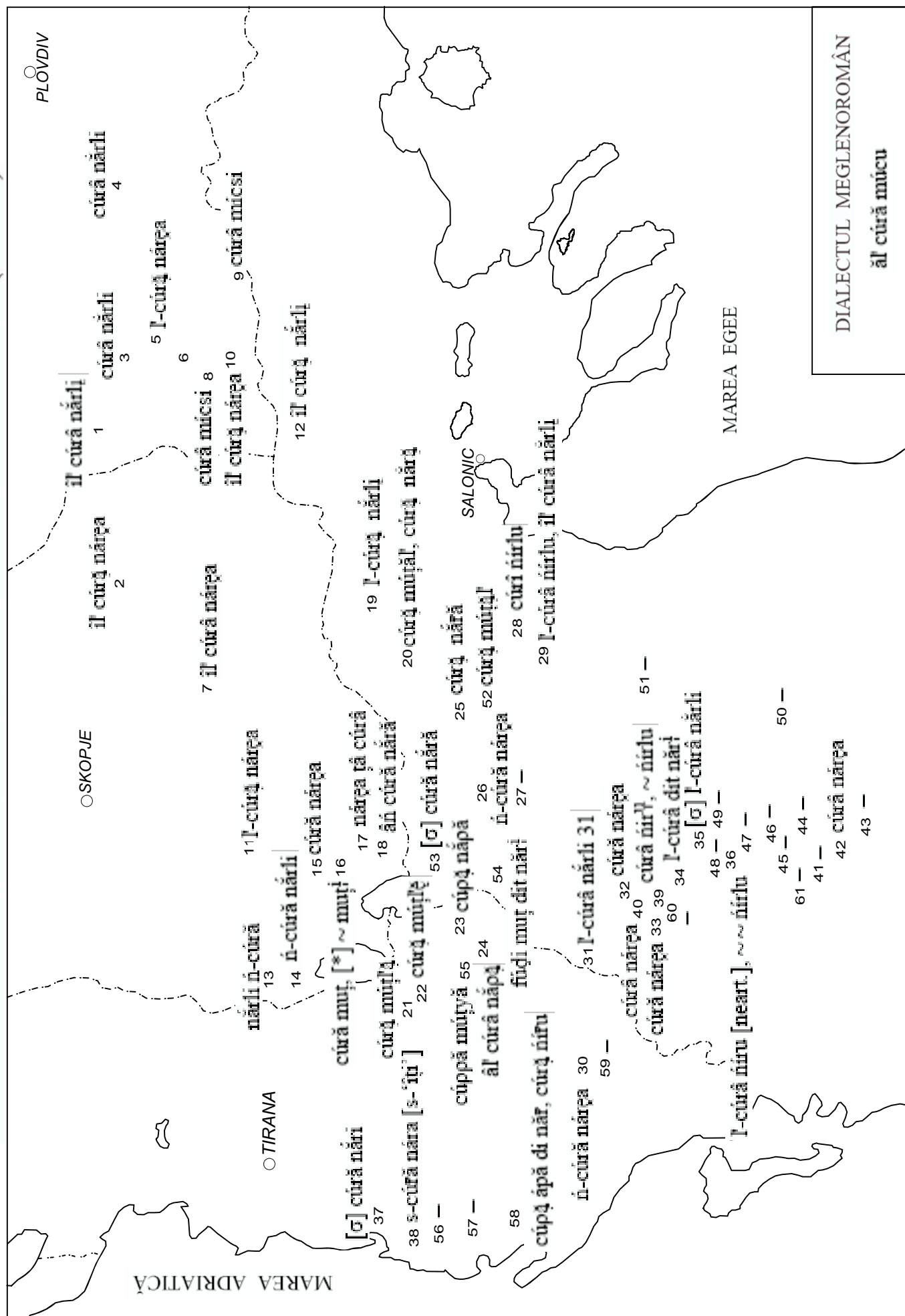
HARTA 65. NAS, pl. [indic.] 'nez' [153]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

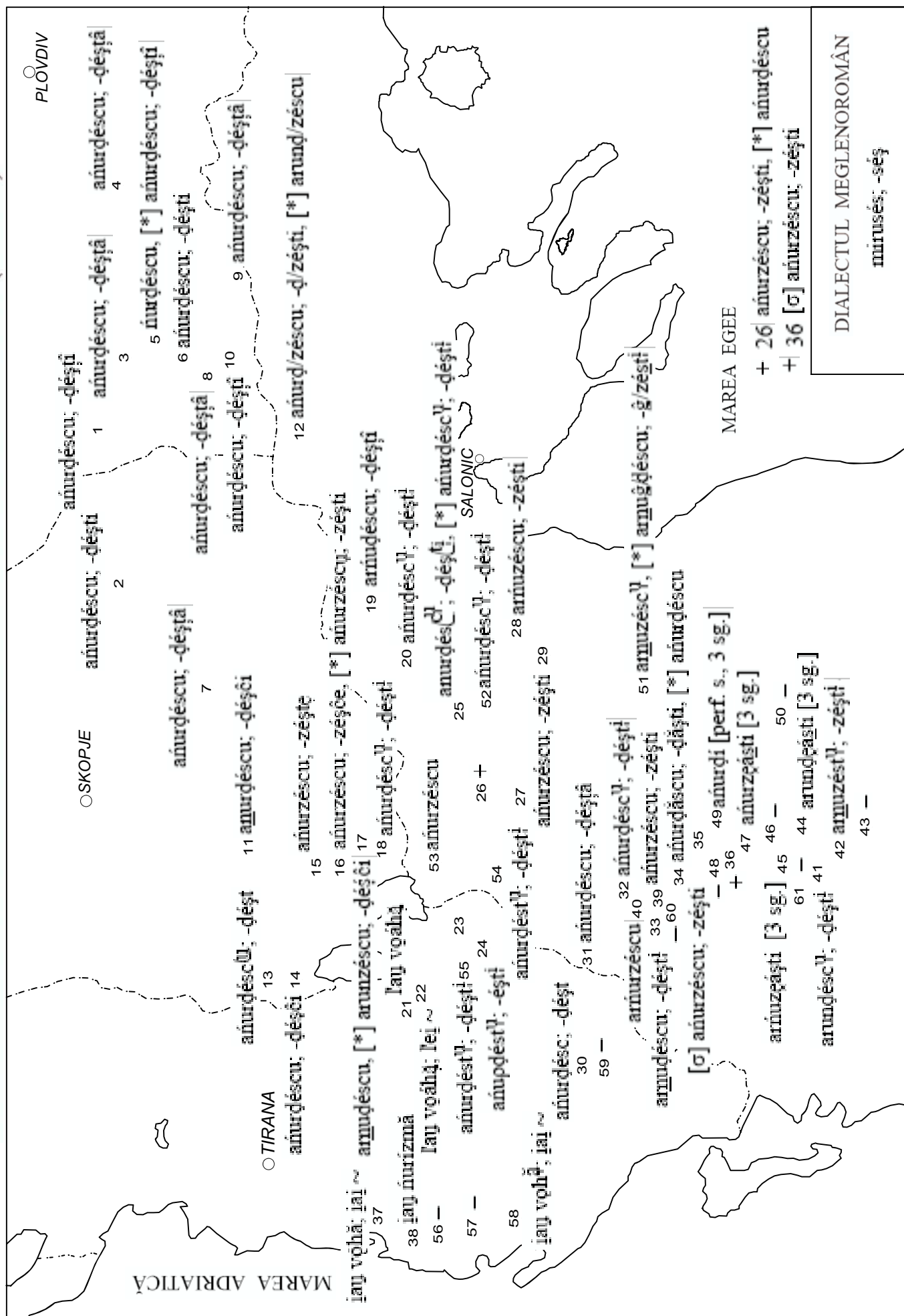
HARTA 66. NARĂ, pl. [indic.] 'narine' [154]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

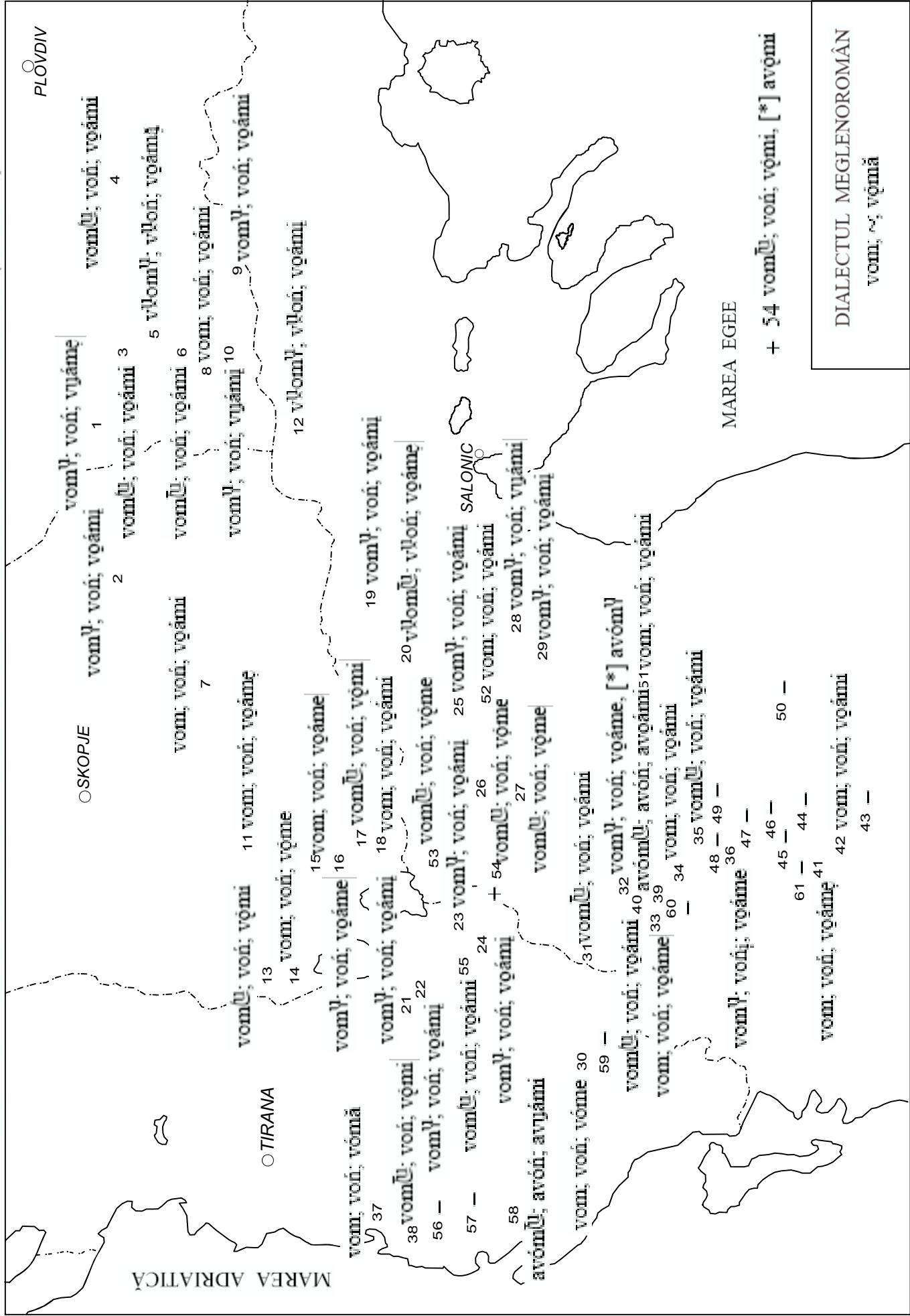
HARTA 67. (ID) CURGE (NASUL), ind. prez., 3 sg. [gest] 'il lui coule le nez' [155]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

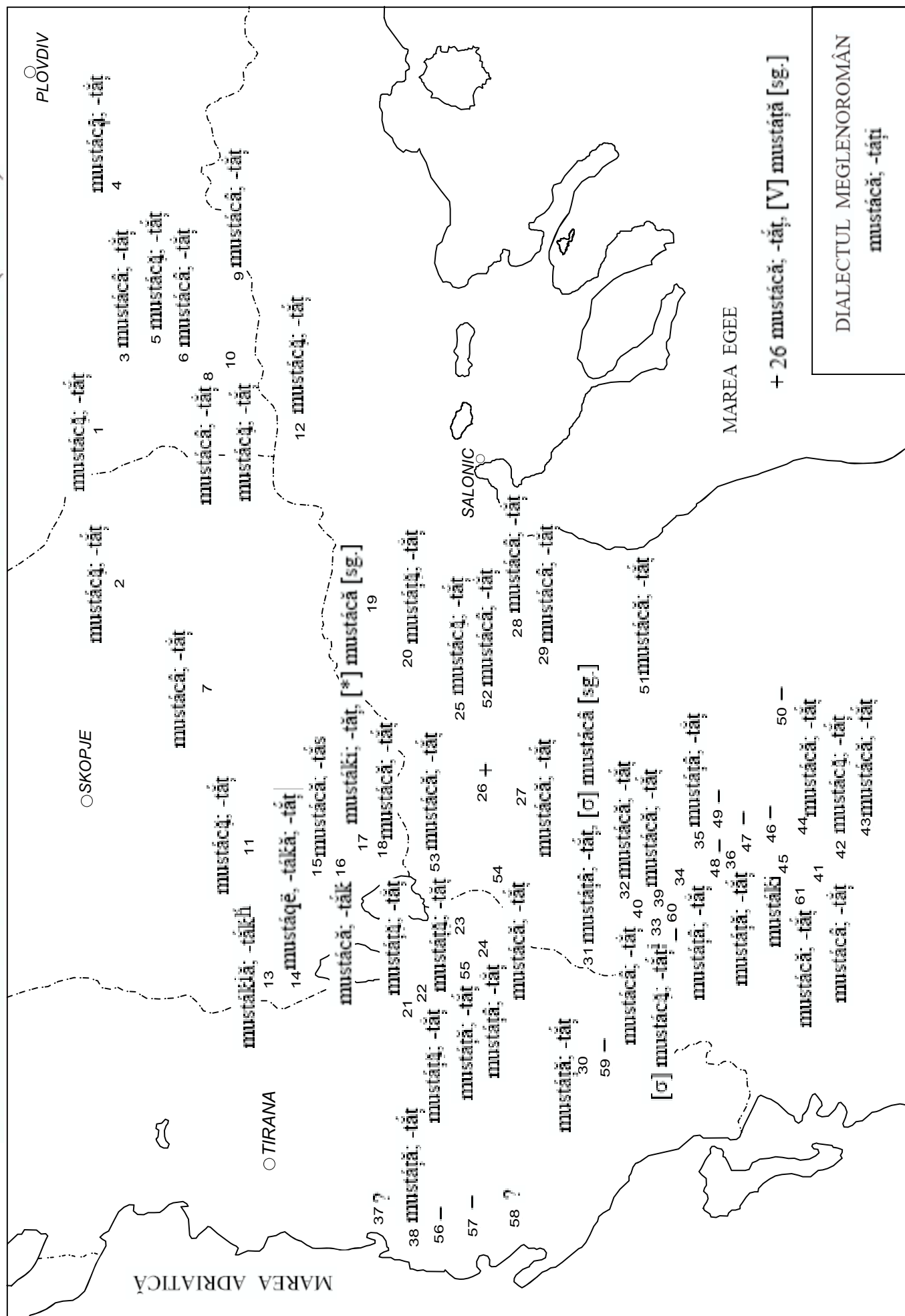
HARTA 69. MIROS, ind. prez., 1-2 sg. [gest] 'je sens' [157]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

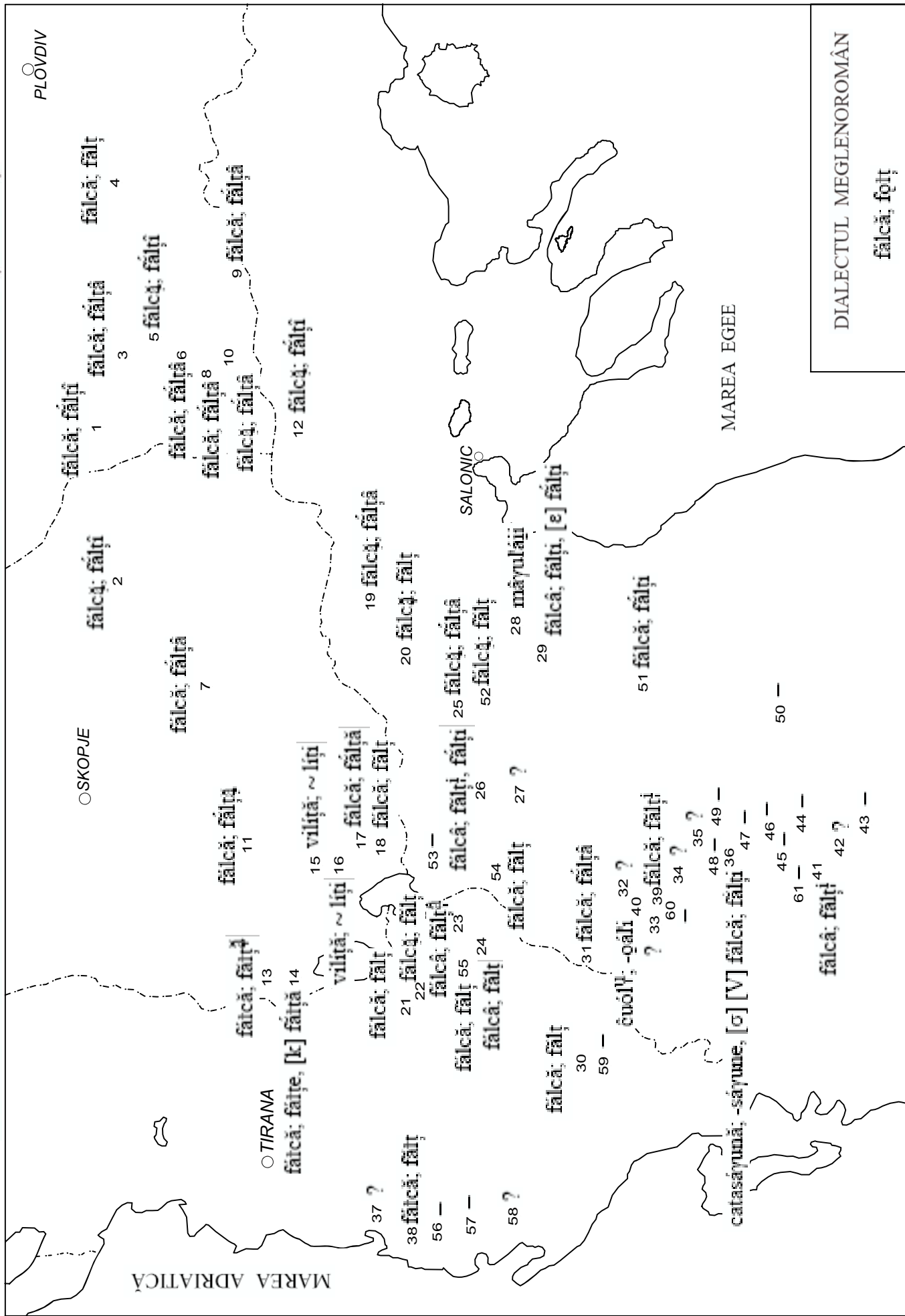
HARTA 70. VOMEZ, ind. prez., 1-3 sg. 'je vomis' [161]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

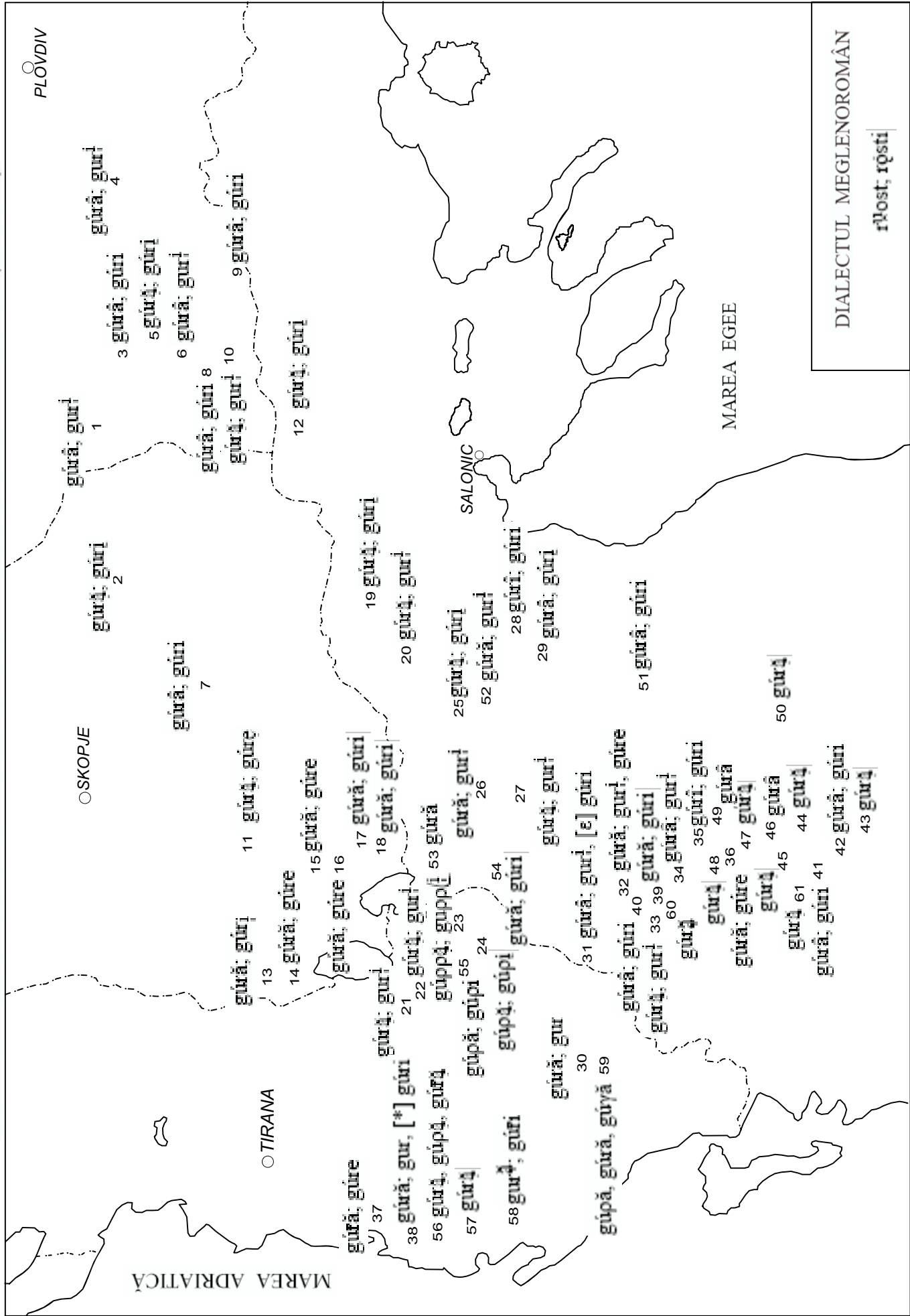
HARTA 71. MUSTAŢĂ, pl. [indic.] 'moustache' [162]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

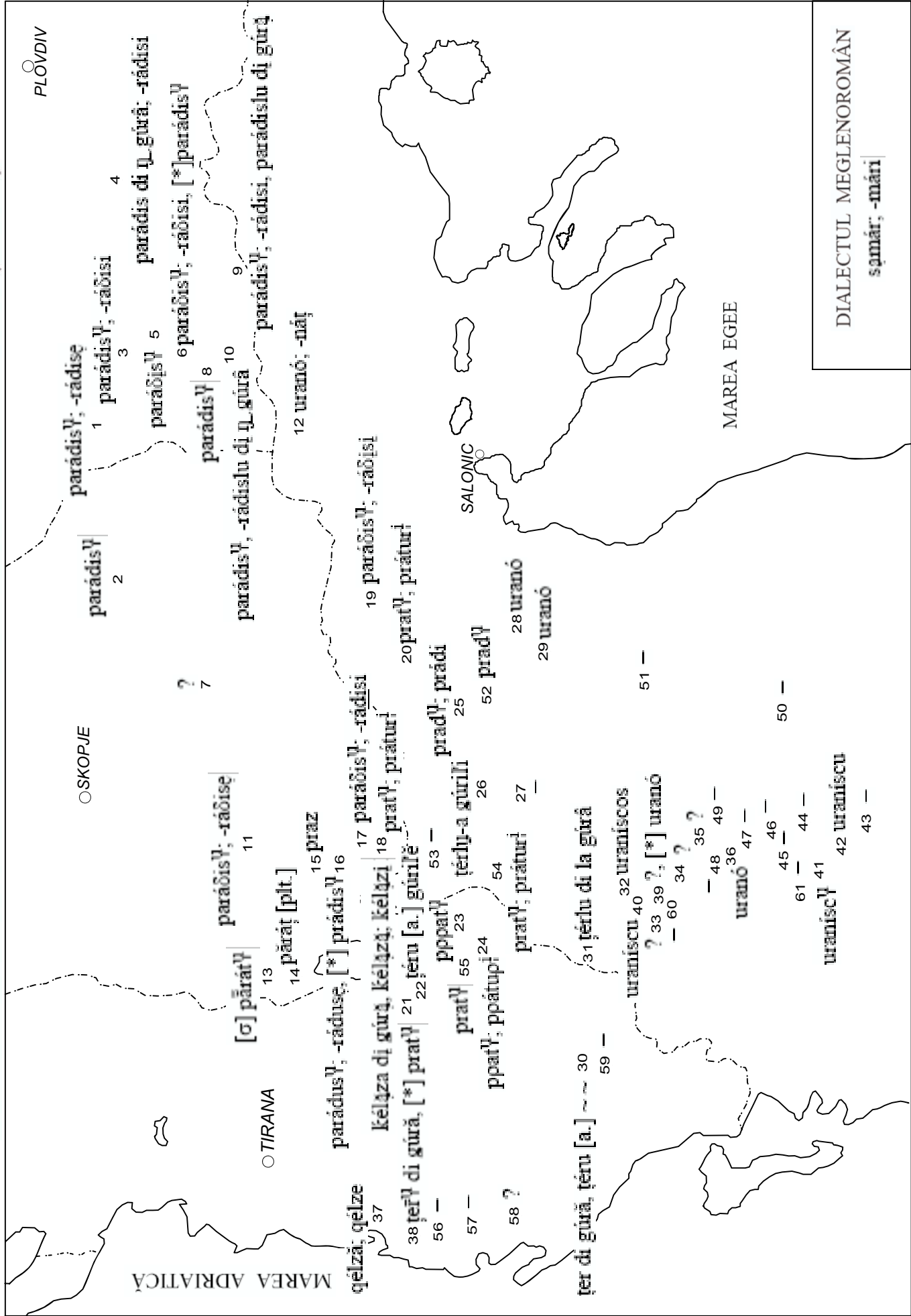
HARTA 72. FALCĂ, pl. [indic.] 'măchore, mandibule' [163]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

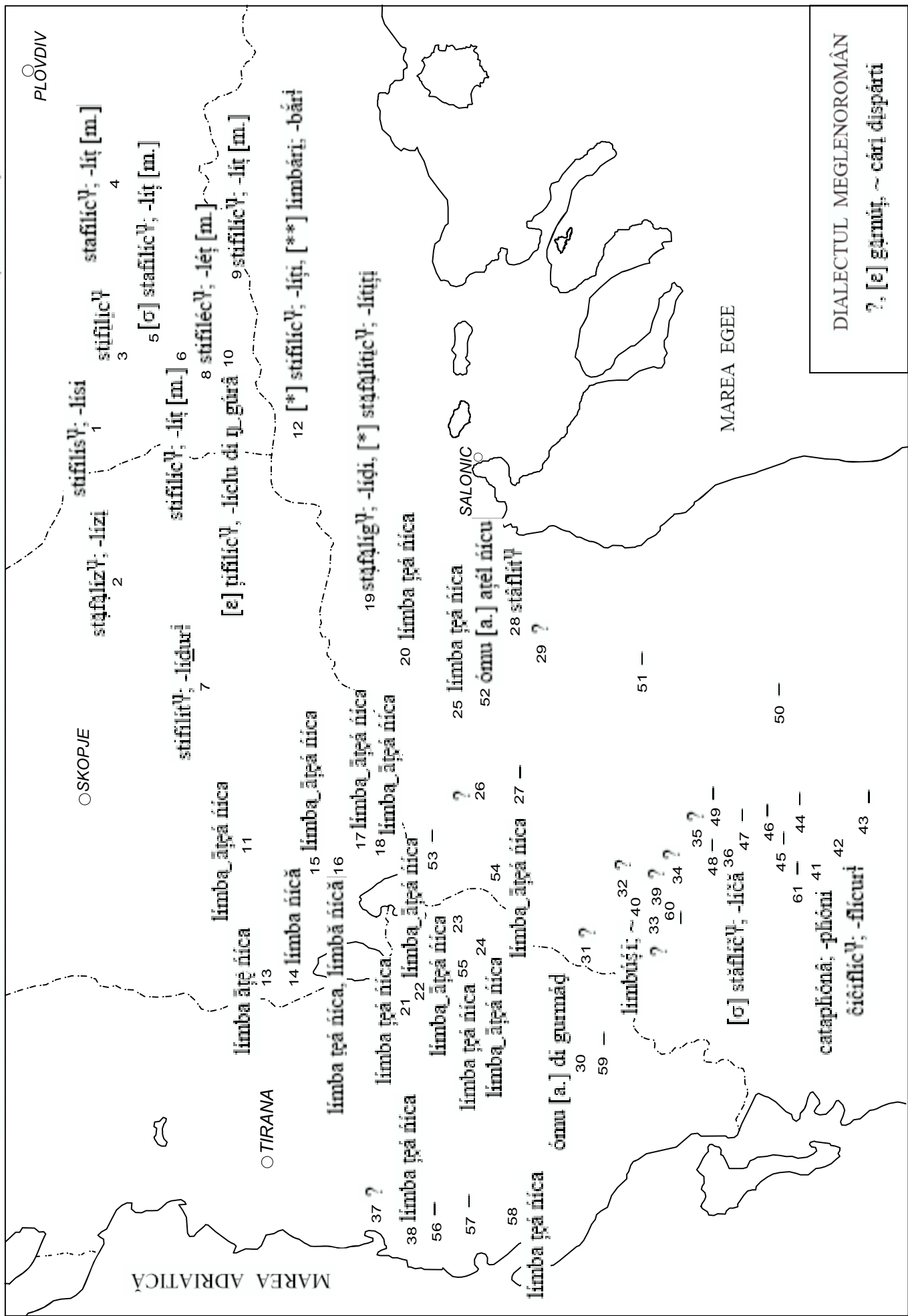
HARTA 73. GURĂ, pl. [indic.] 'bouche' [164]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 74. CERUL GURII, pl. [indic.] 'palais' [165]

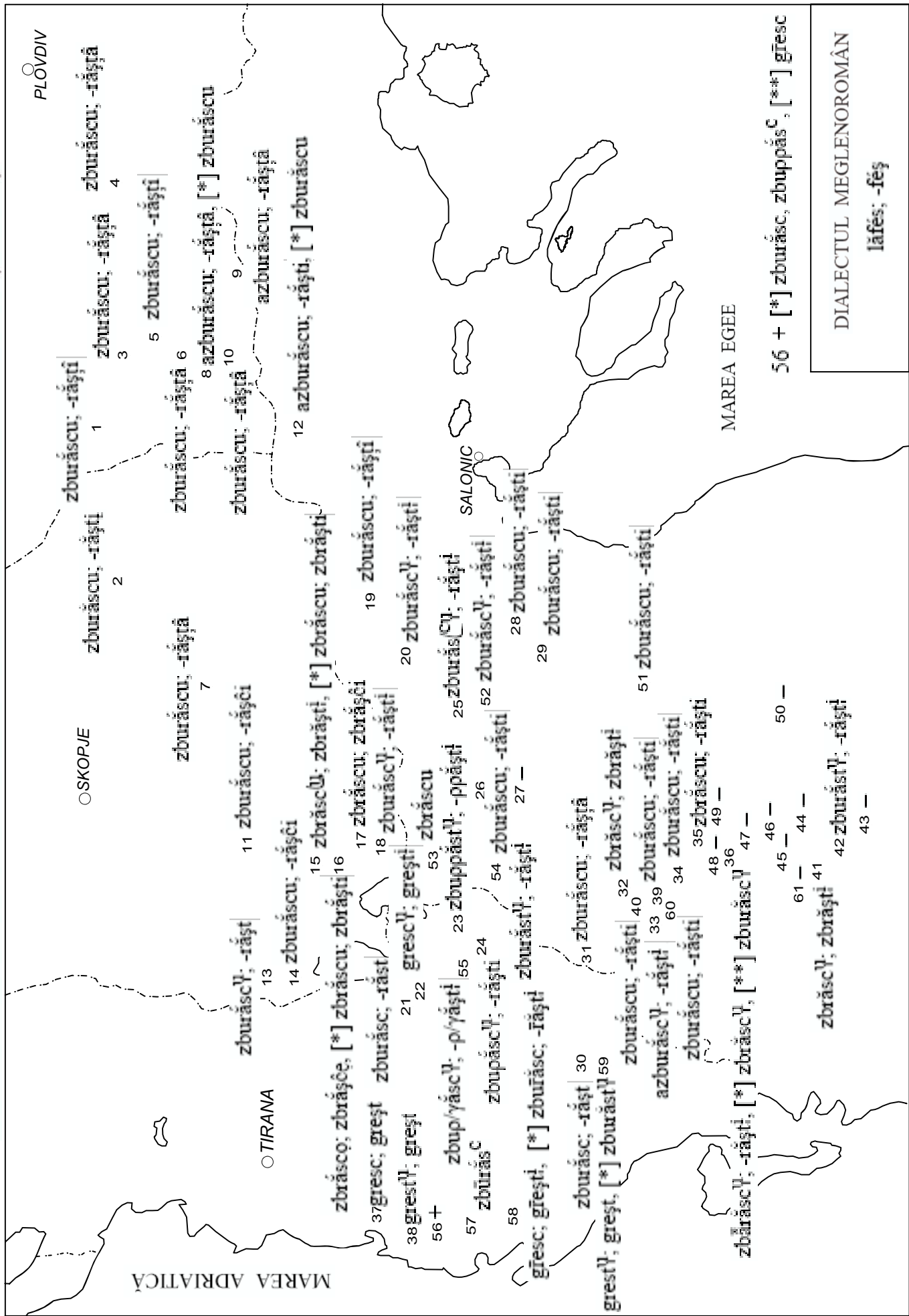
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
 ?; [e] garmuț; ~ cârj dispárti

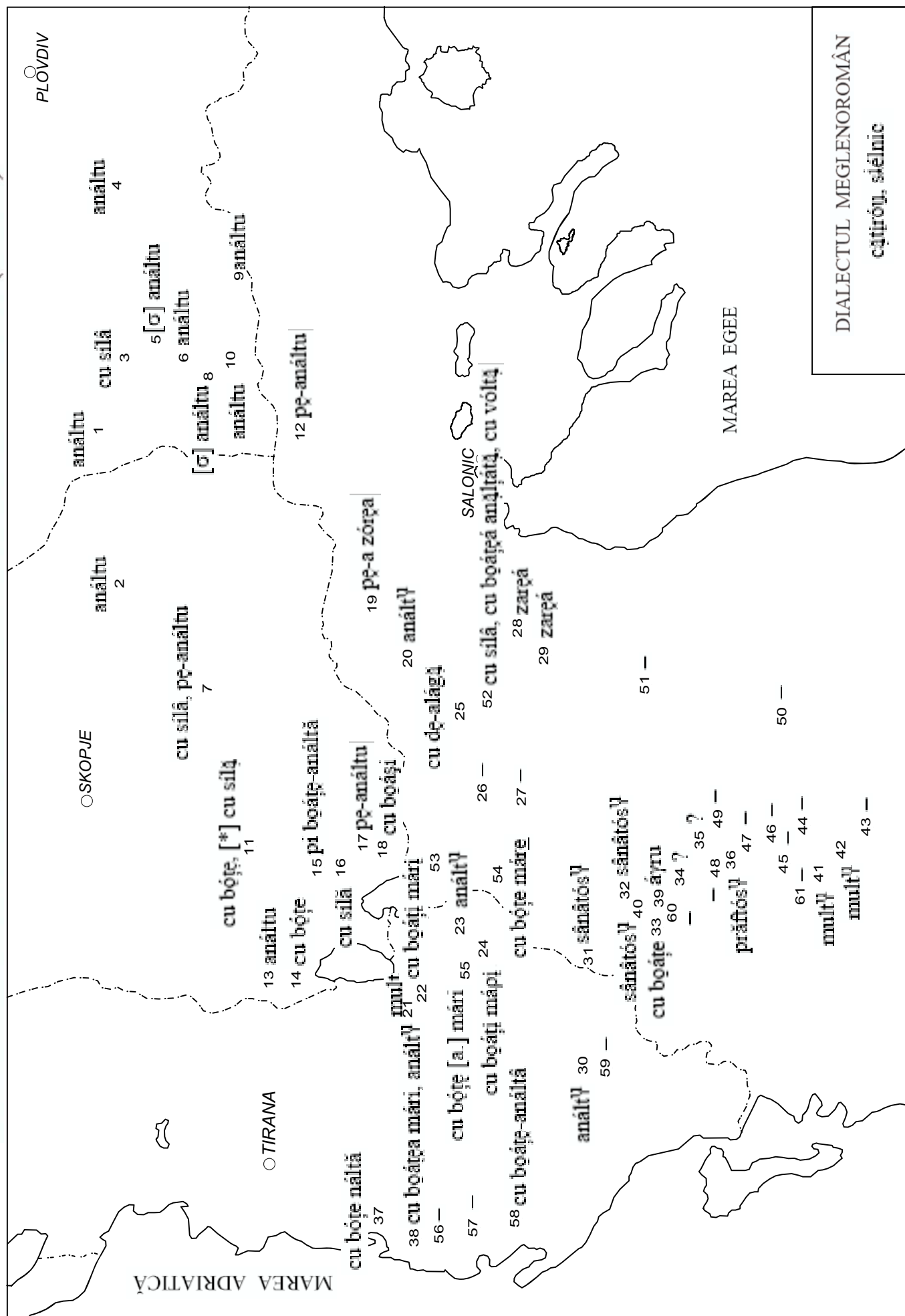
HARTA 75. OMUȘOR, pl. [indic.] 'Ivette' [166]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

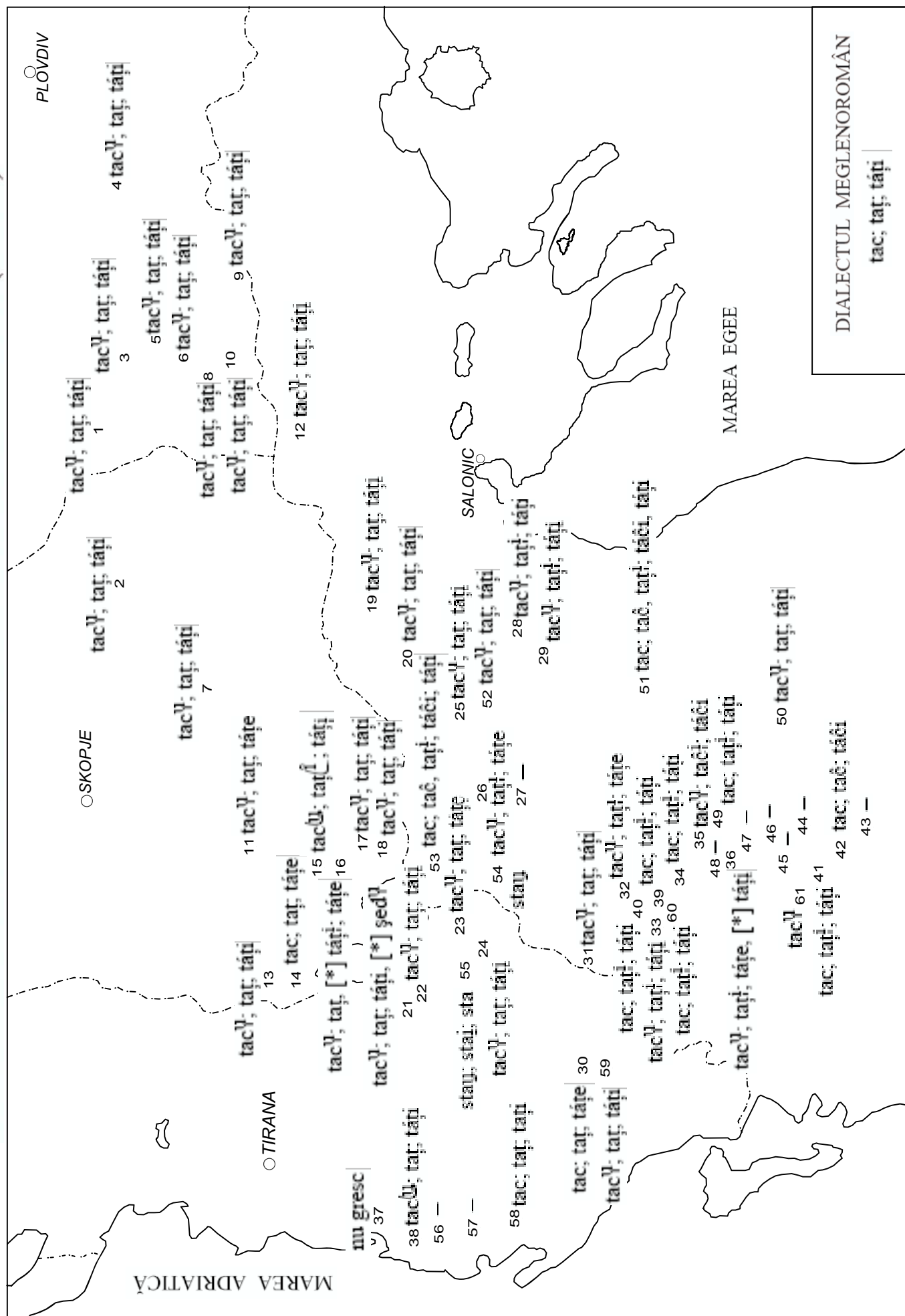
HARTA 76. VORBESC, ind. prez., 1-2 sg. 'je parle' [167]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 77 (VORBESC) TARE, adv. [imit.] '(je parle) à voix haute' [169]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

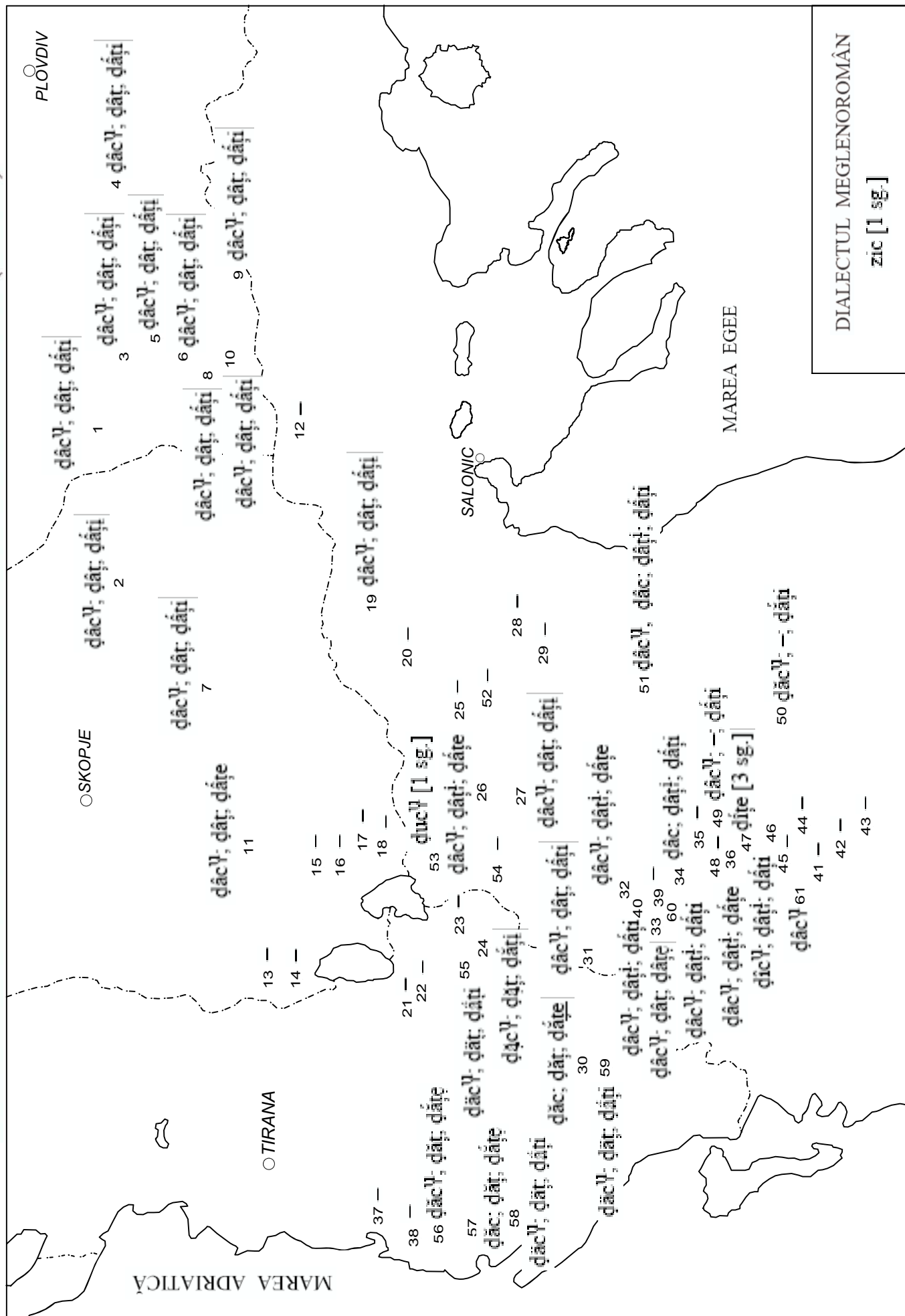
HARTA 79. TAC, ind. prez., 1-3 sg. 'je me tais' [172]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 80. SPUN, ind. prez., 1-2 sg. 'je dis' [175]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

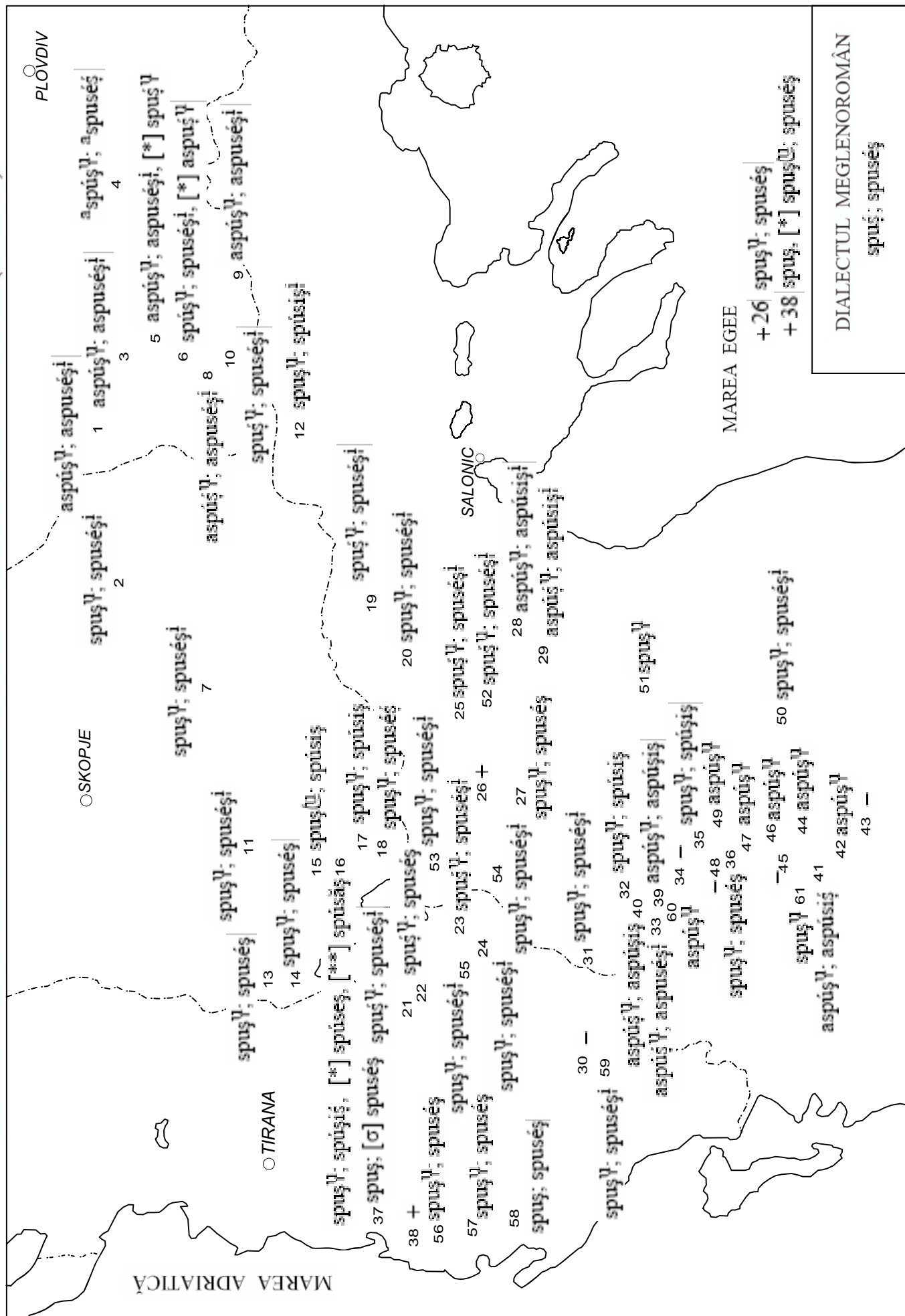

HARTA 81. ZIC, ind., prez., 1-3 sg. 'je dis' [175]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

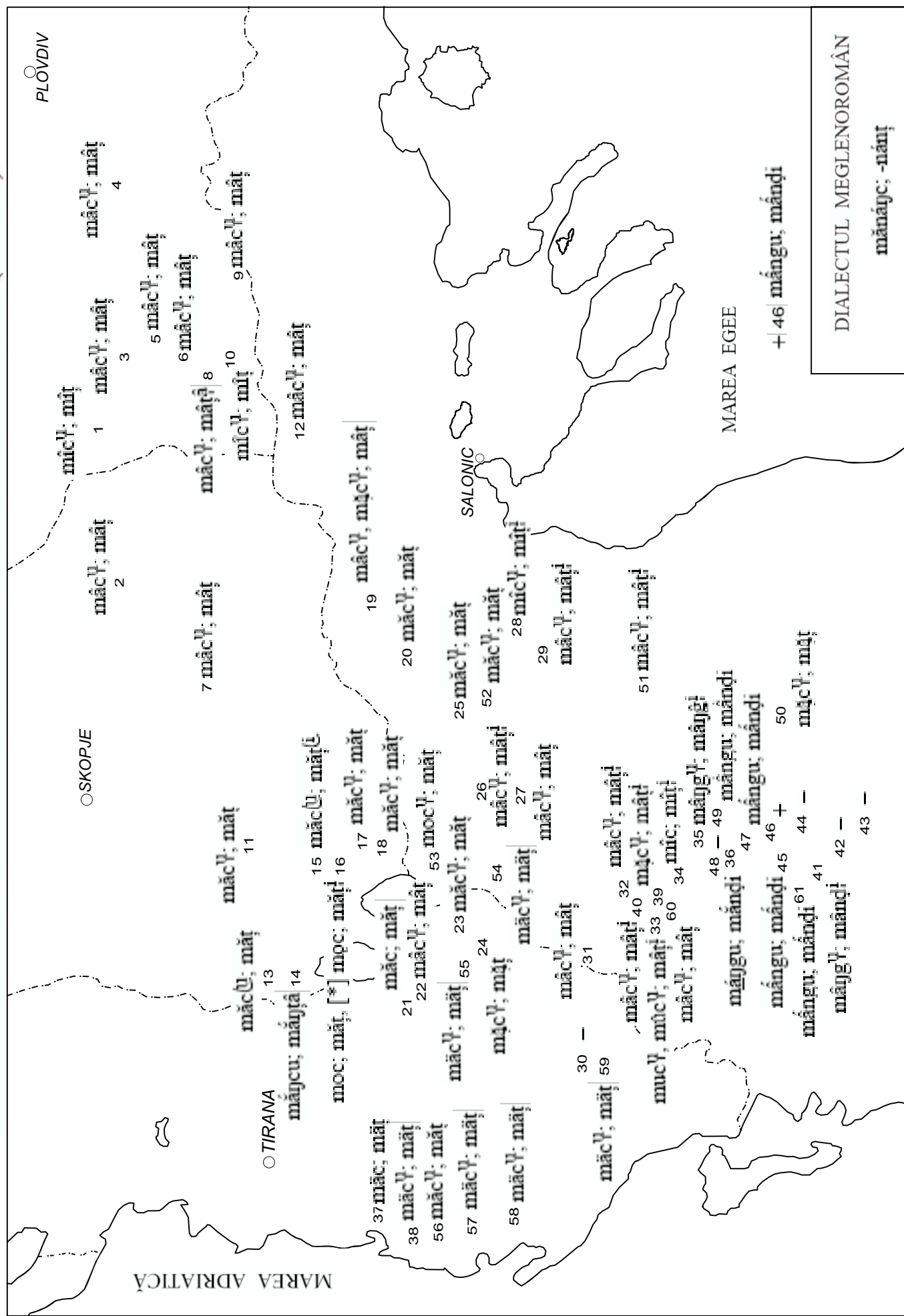

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

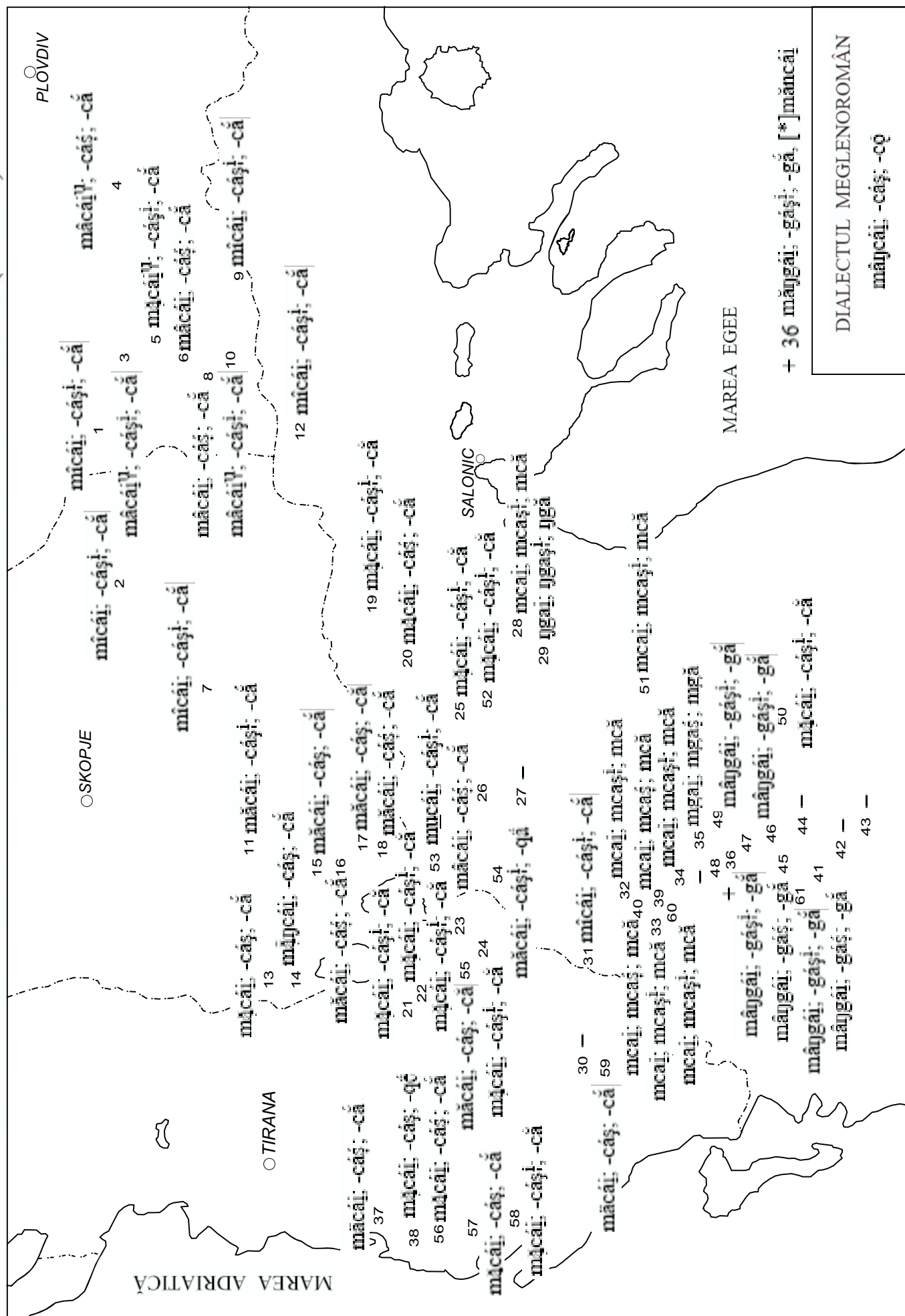
HARTA 83. SPUSEI, ind. perf. s., 1-2 sg. 'je dis' [177]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

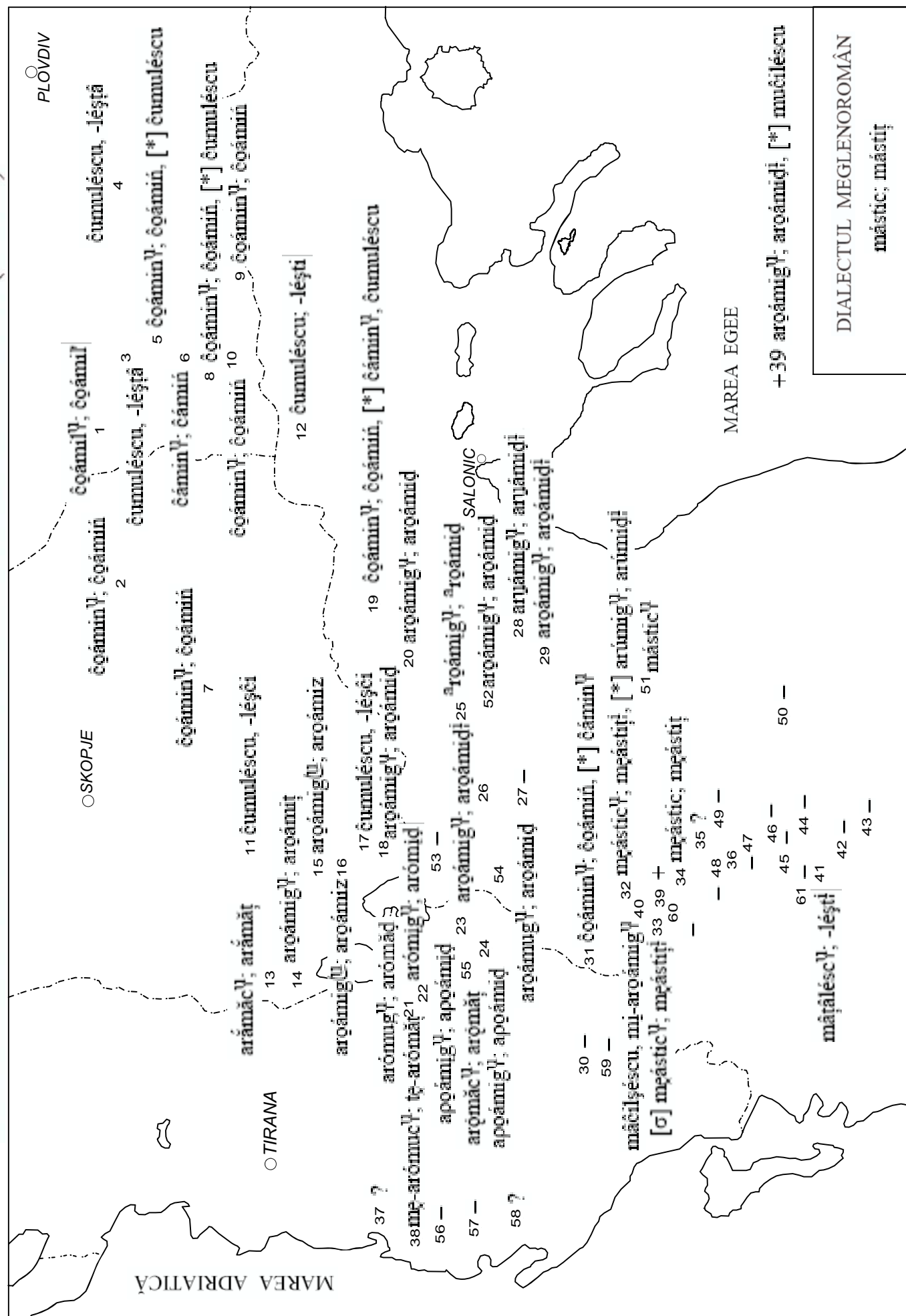
HARTA 84. MĂCIUGĂ, ind. prez., 1-2 sg. 'je mange' [181]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 85. MĂNCAI, ind., perf. s., 1-3 sg. 'je mangeai' [183]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 86. MESTEC (măncarea în gură), ind. prez., 1-2 sg. [imit.] 'je măche, je mastiche' [188]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

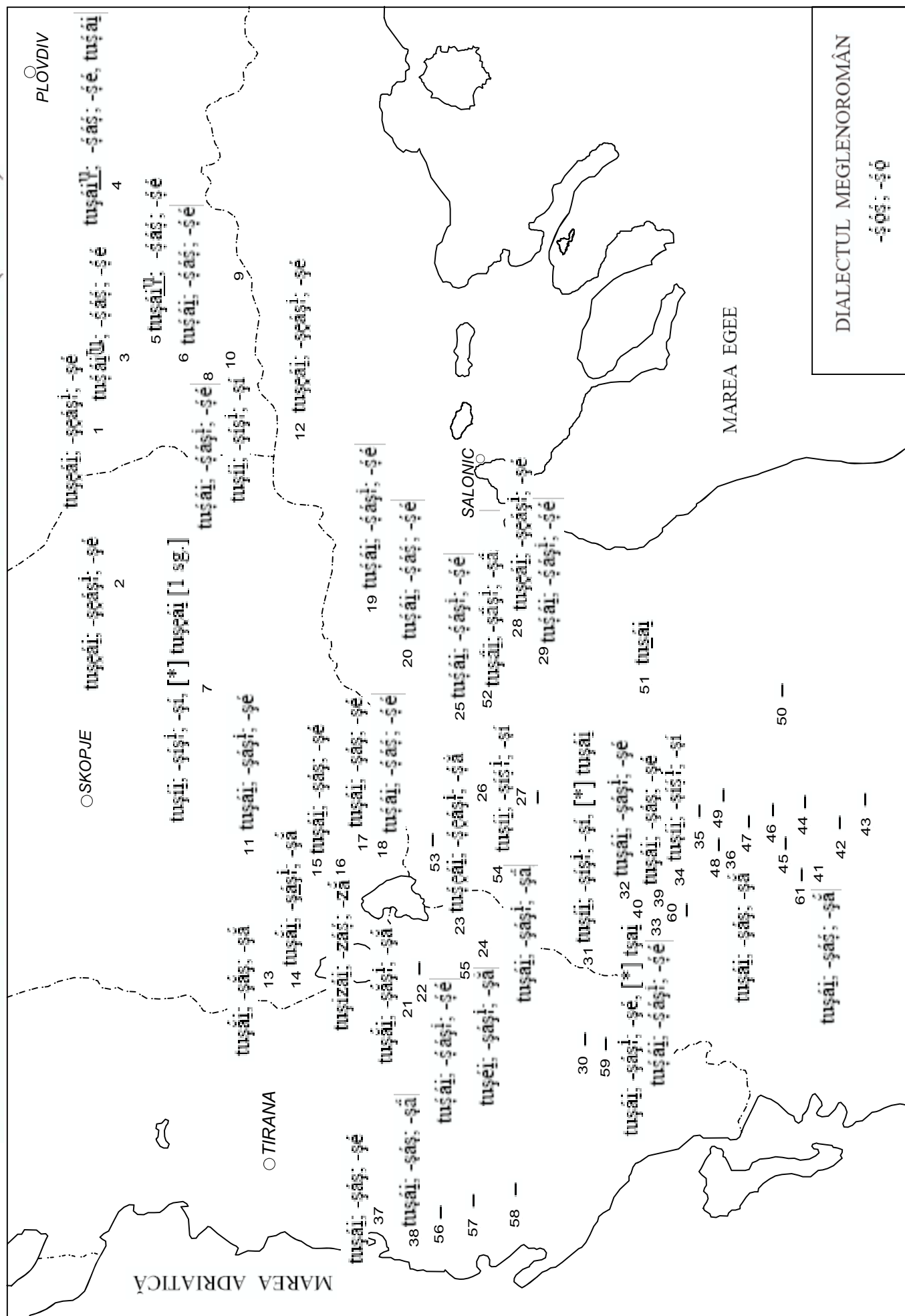
HARTA 87. ÎNGHIT, ind. prez., 1-2 sg. [imit.] 'j'avale' [189]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 88. TUȘESC, ind. prez., 1-2 sg. 'je tousse' [192]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

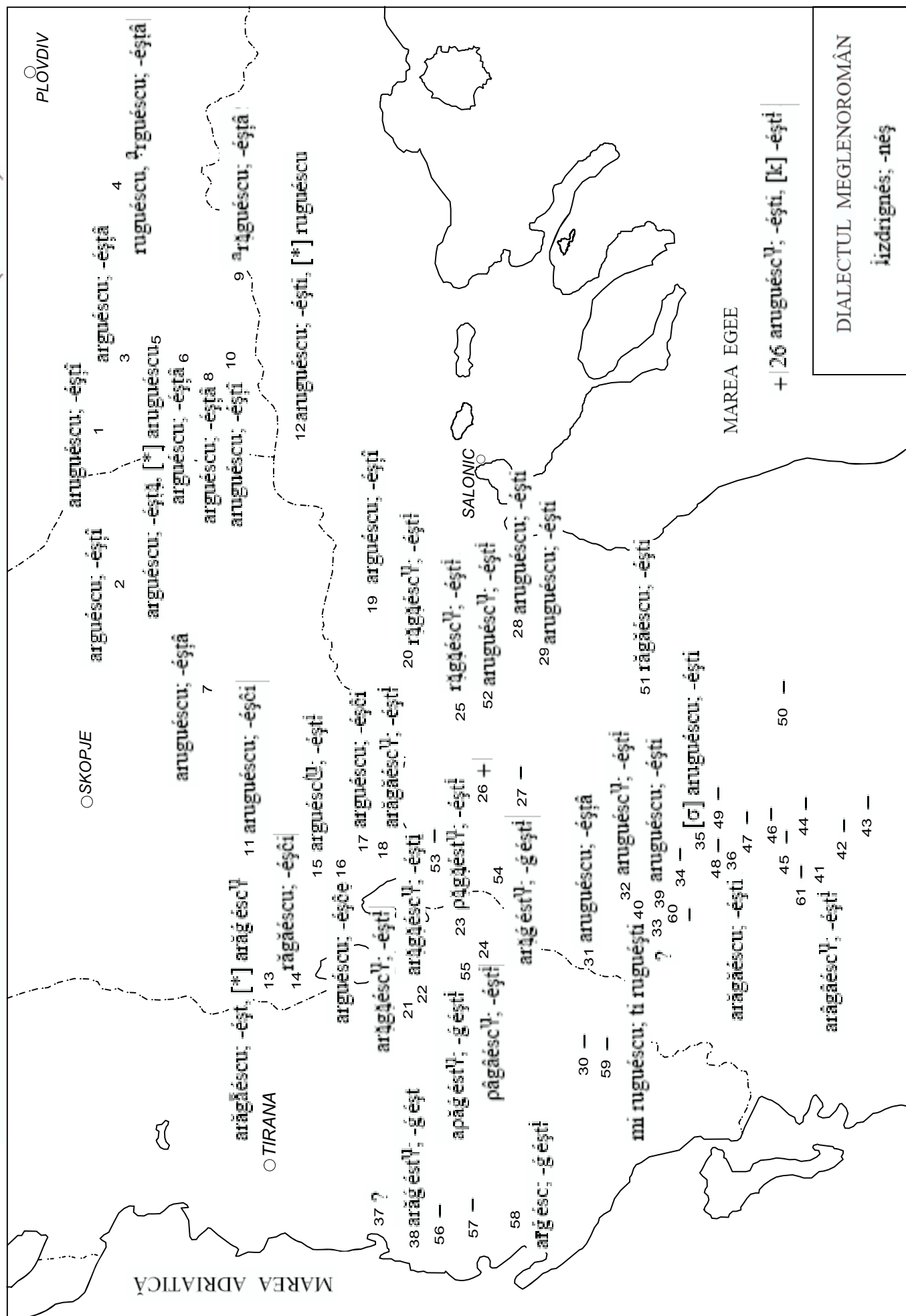
HARTA 89. TUȘII, ind. perf. s. 1-3 sg. [imit.] 'je toussai' [194]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

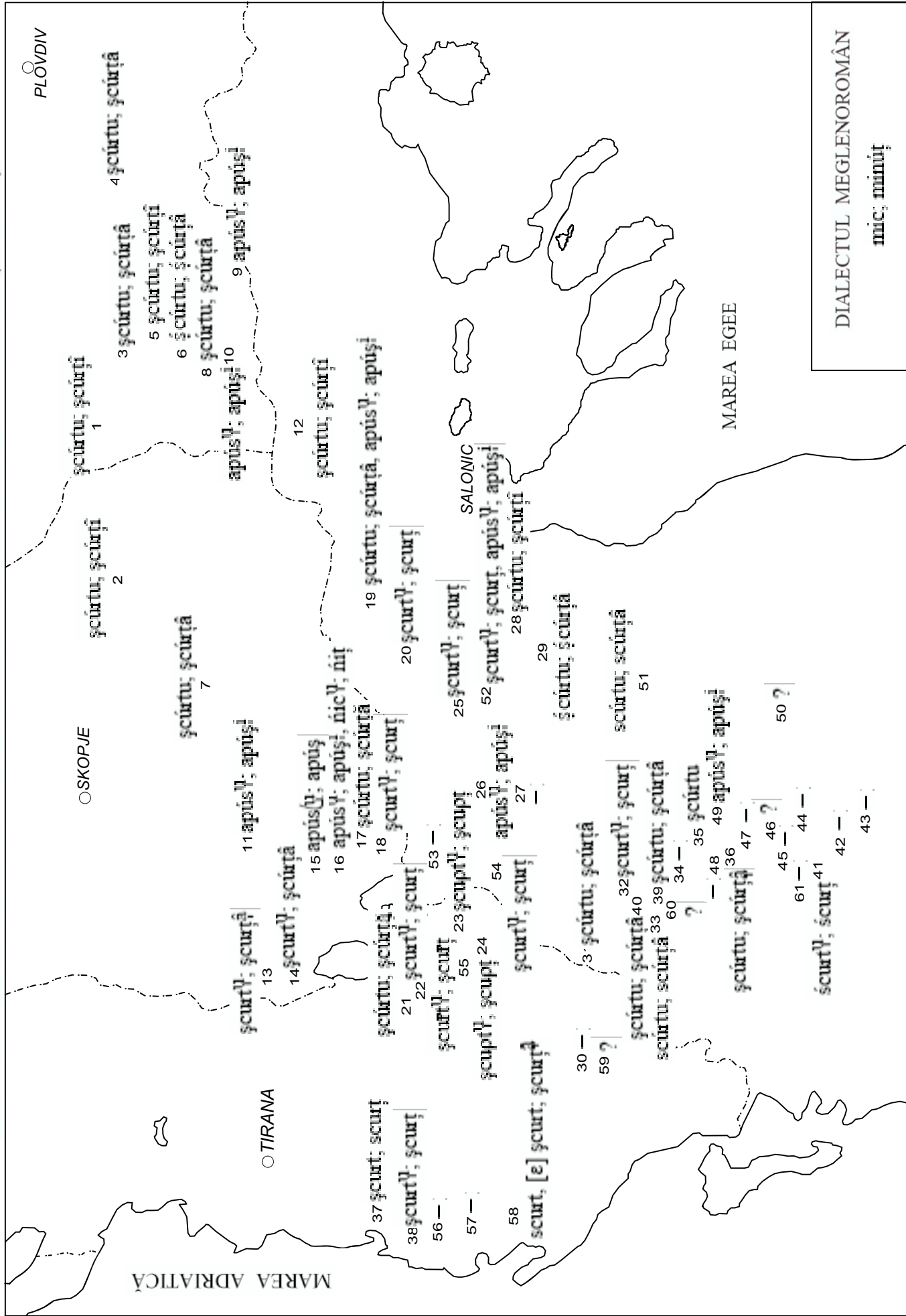
HARTA 90. SUGHIT, ind., prez. 1-2 sg. [imut.] 'je hoquette' [205]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 91. RĂGĂLI, ind. prez., 1-2 sg. [imit.] 'j'éructe, j'ai des renvois' [208]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
mic; minuț

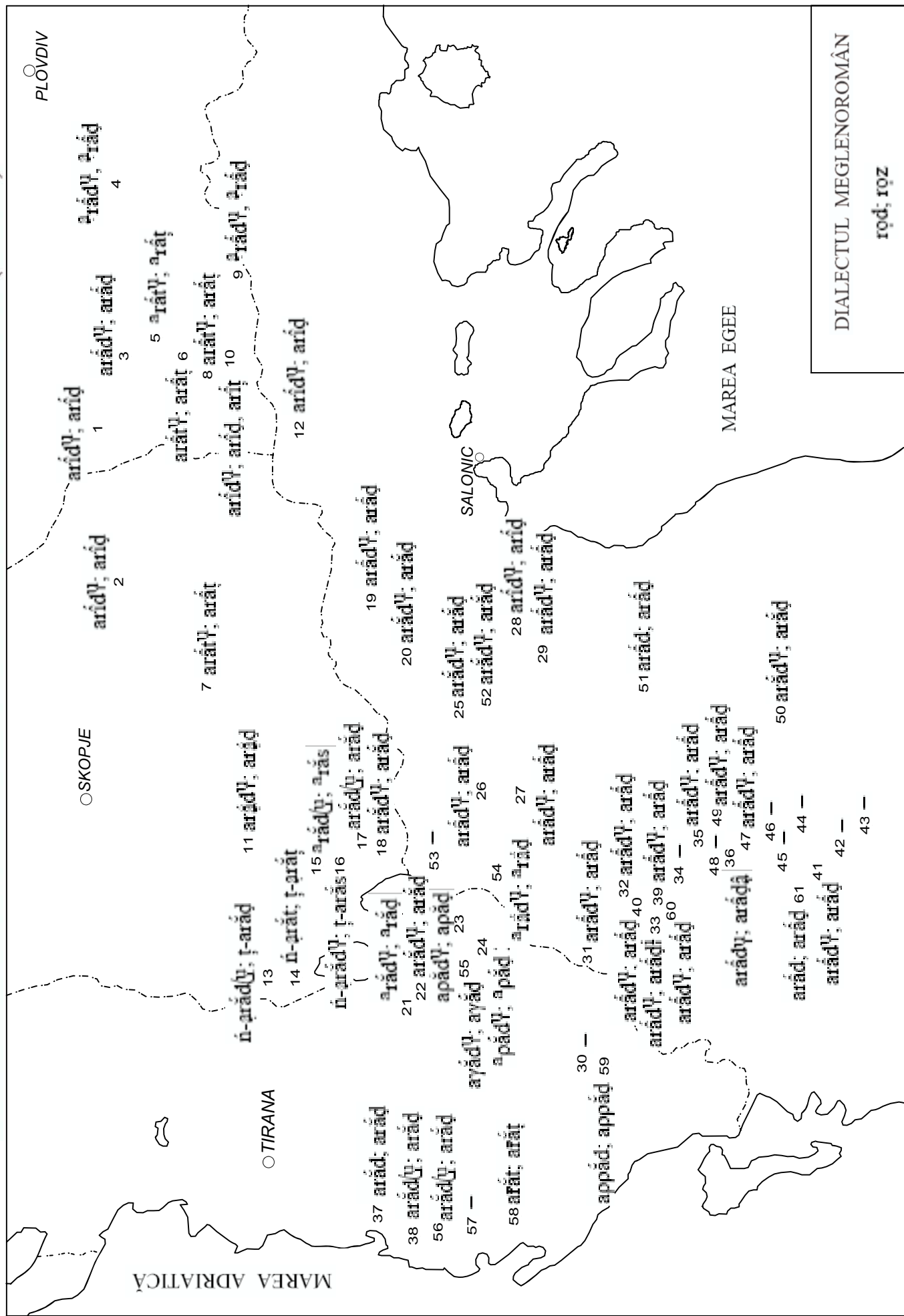
HARTA 92. MIC (de statură), pl. [indic.] 'petit; de petite taille' [221]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

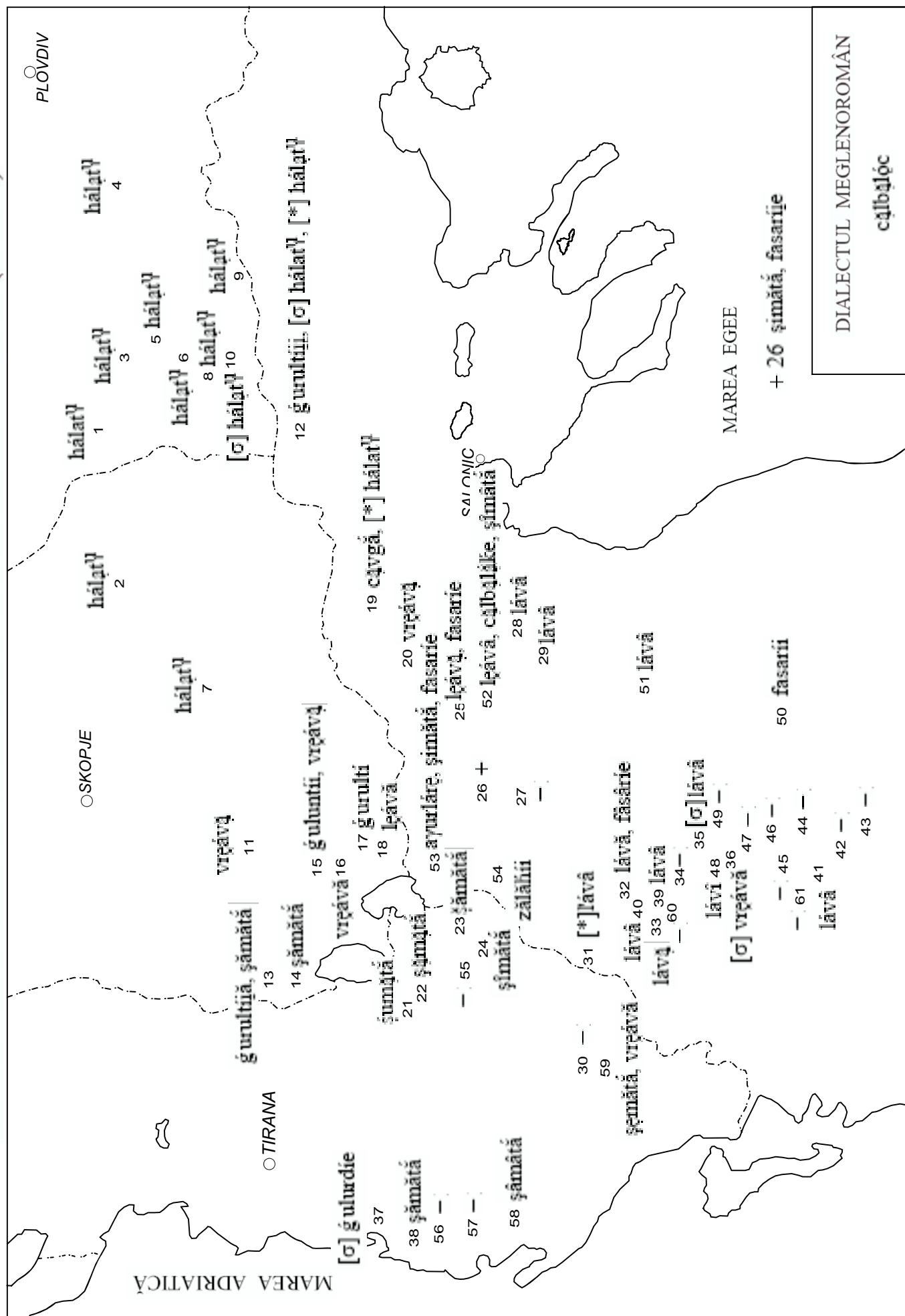
HARTA 93. ÎNTREB, ind. prez., 1-2 sg. 'je demande' [223]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

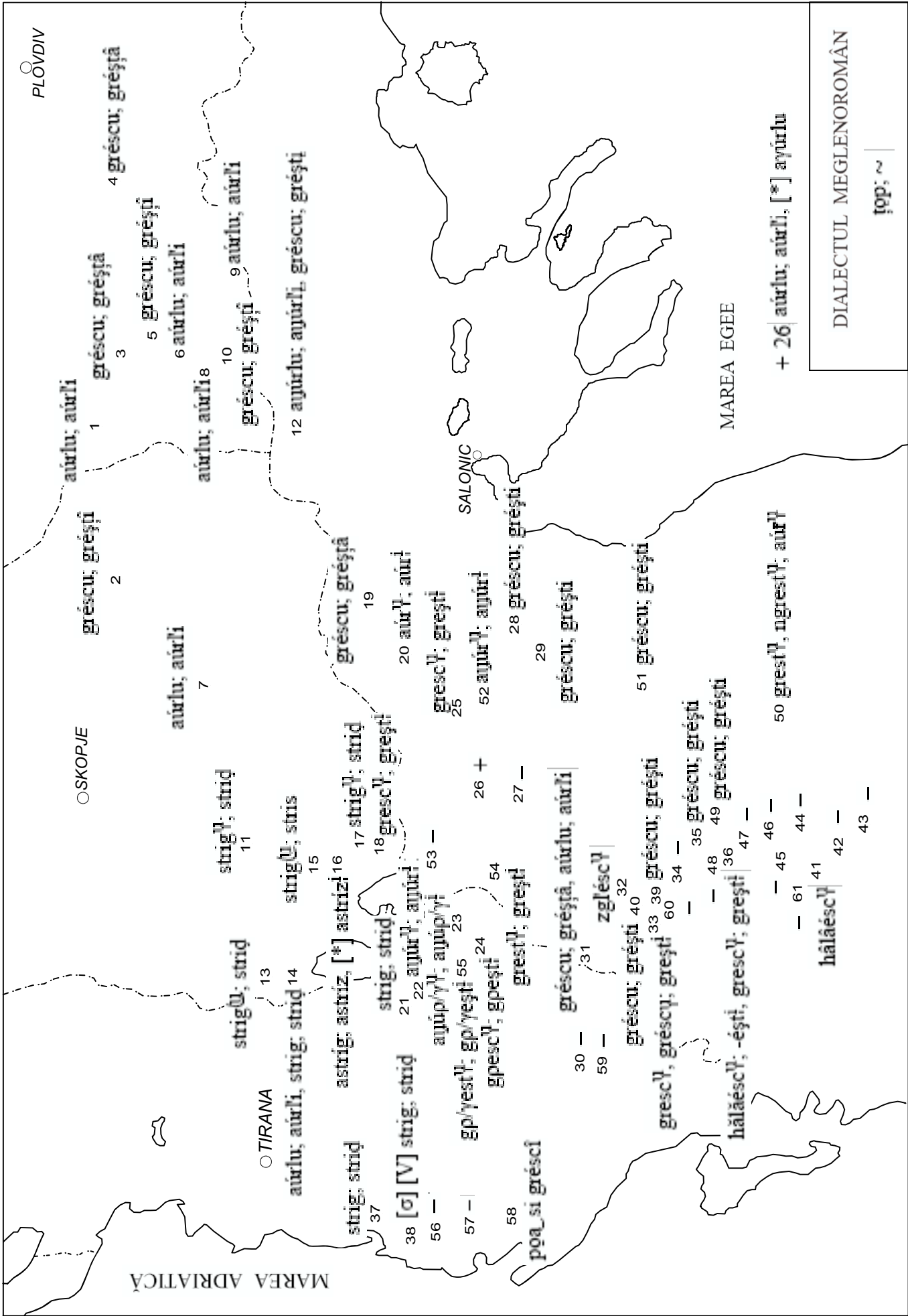
HARTA 94. RĂD, ind. prez., 1-2 sg. [imit.] 'je ris' [225]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

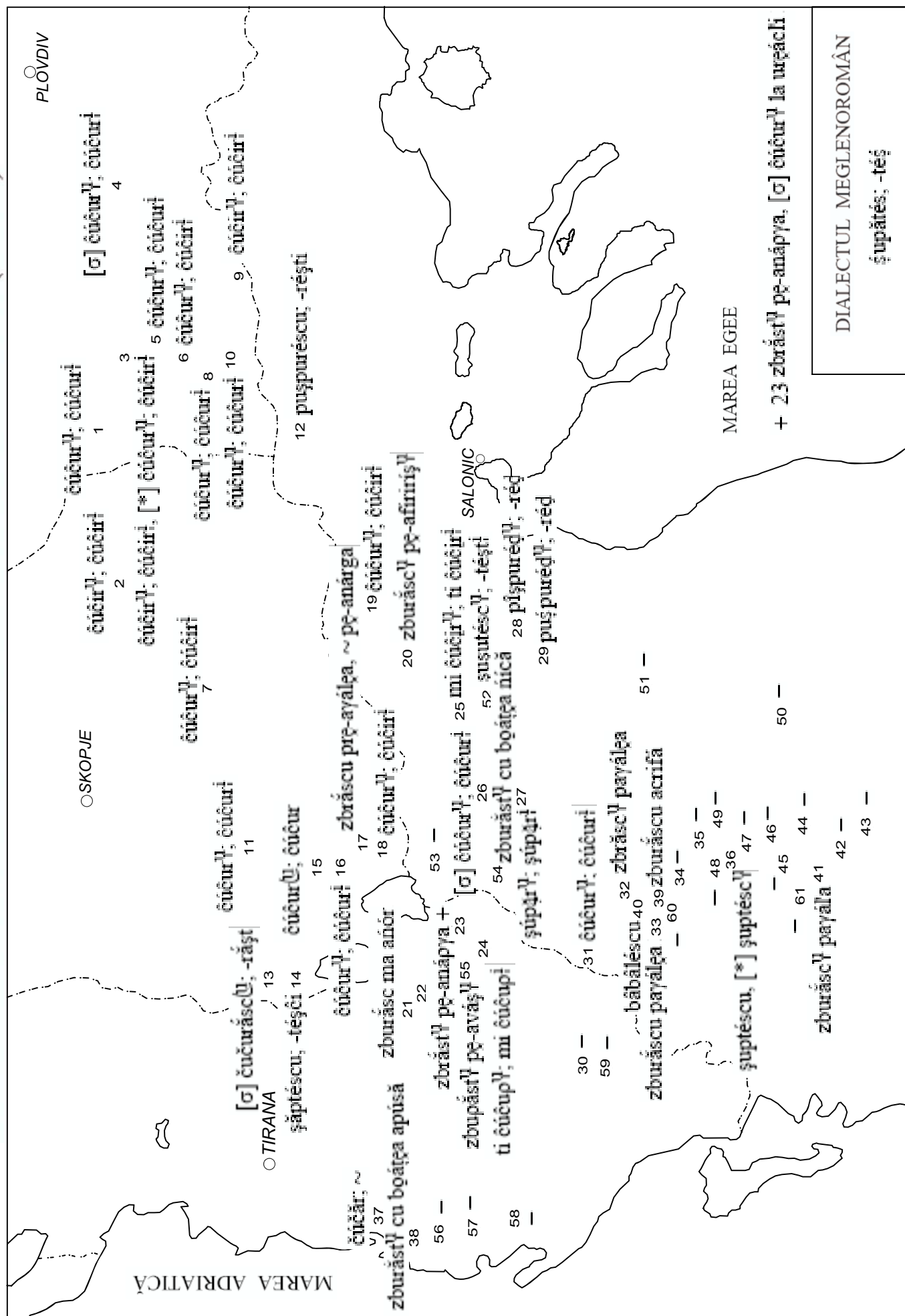
HARTA 95. GĂLĂGIE 'bruit; vacanță' [228]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

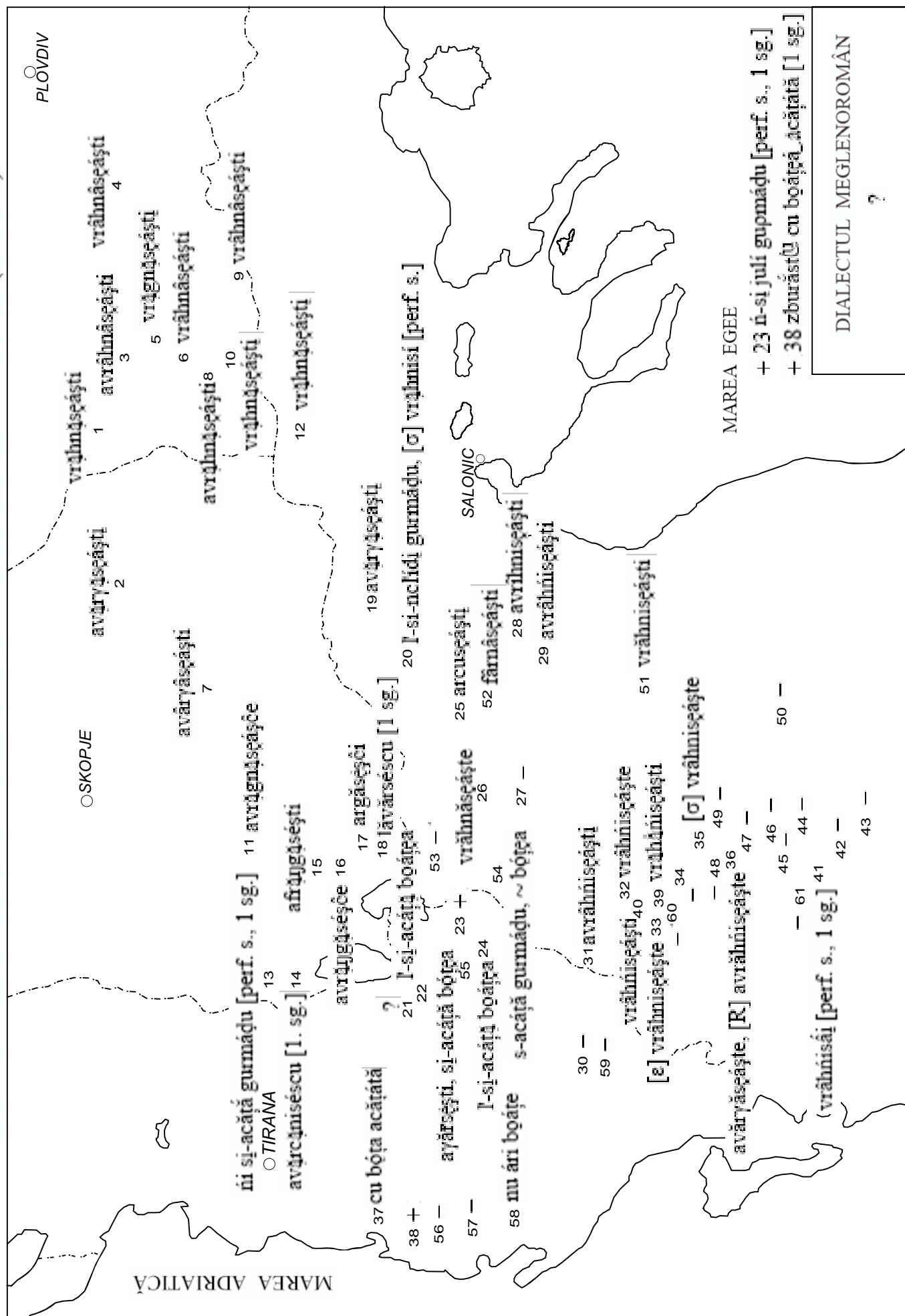
HARTA 96. STRIG, ind. prez., 1-2 sg. 'je crie; j' appelle' [229]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

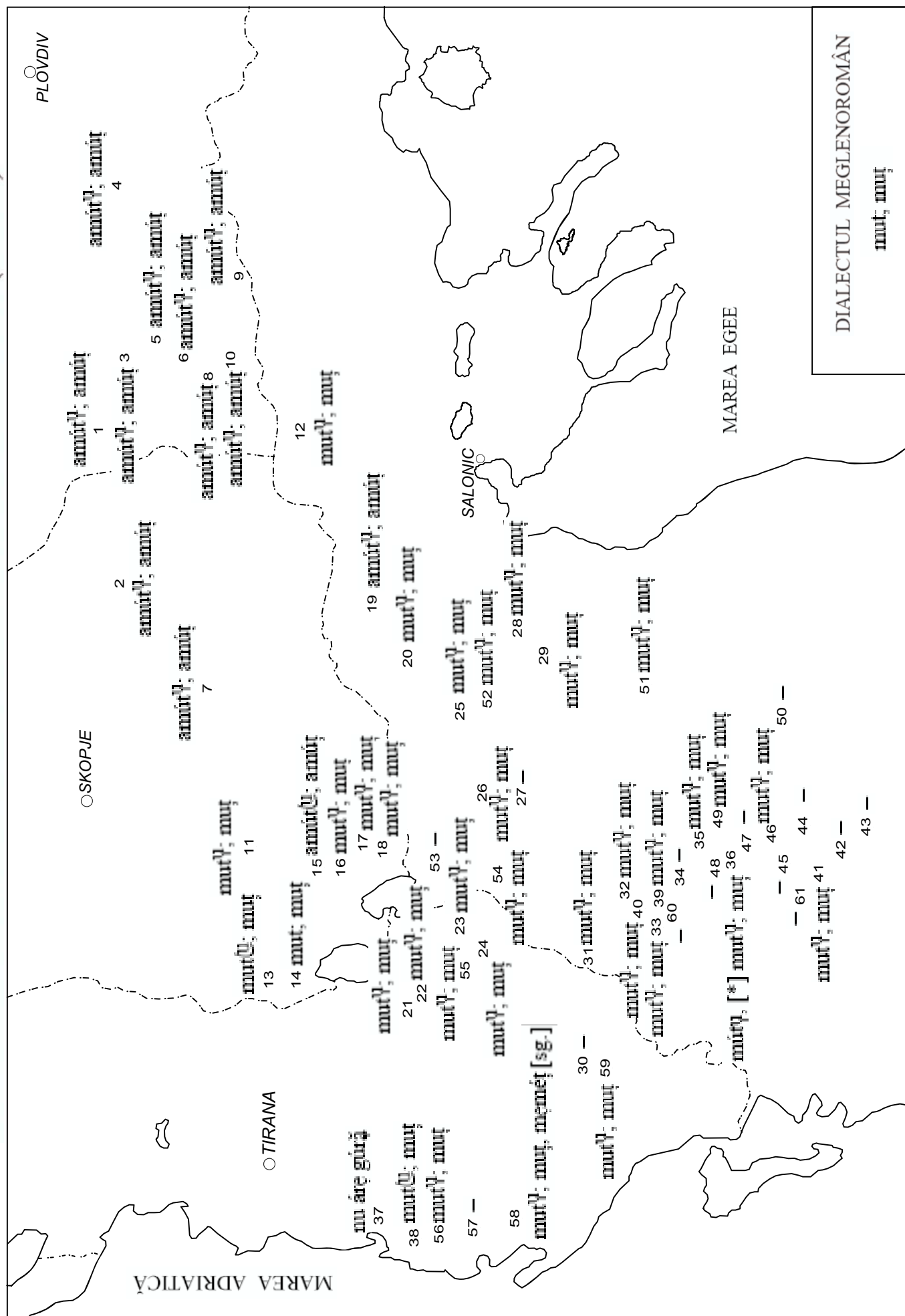
HARTA 97. ȘOPTESC, ind. prez., 1-2 sg. [imit.] 'je chuchote' [230]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

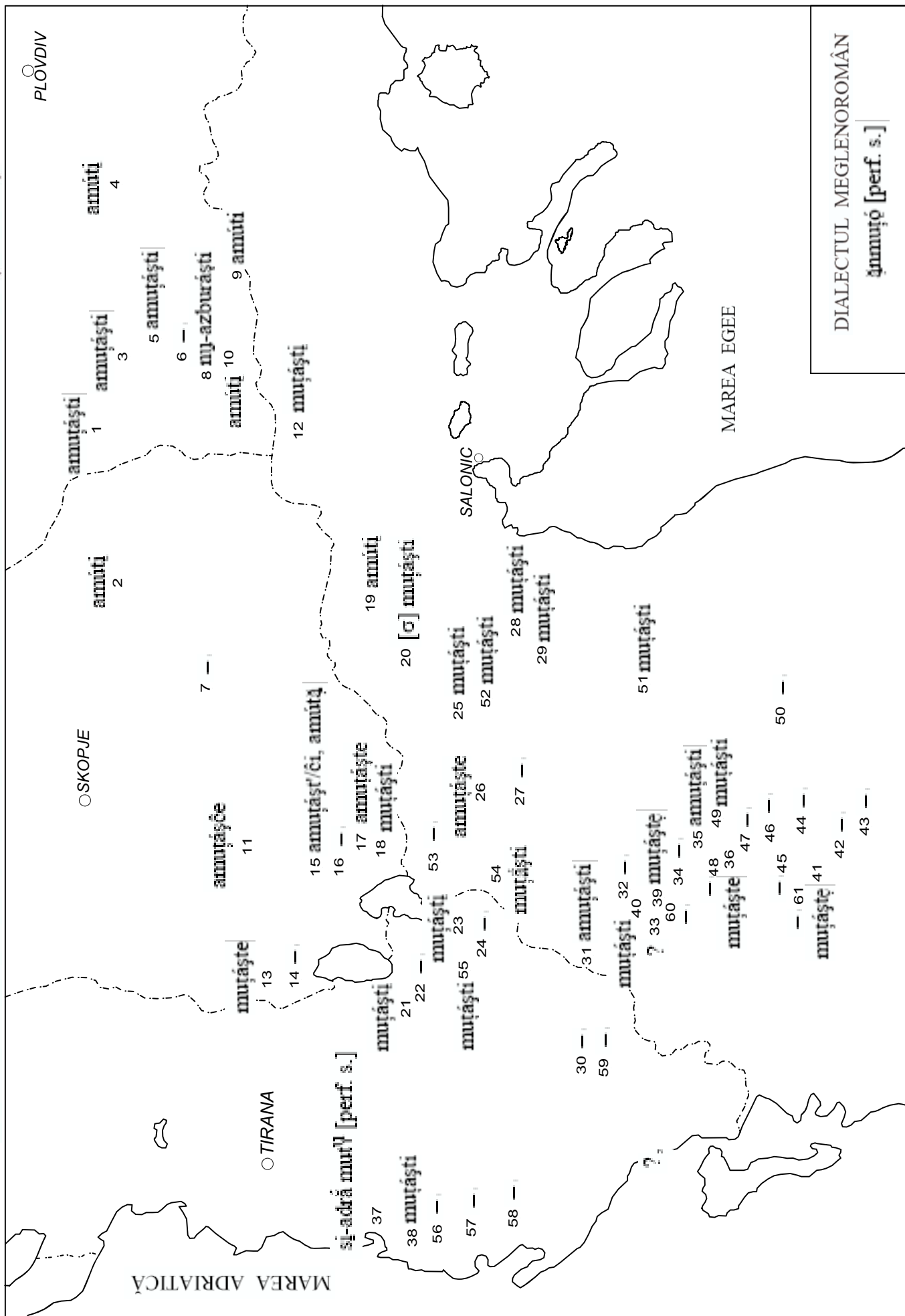
HARTA 98. RĂGUSEȘTE, ind. prez., 3 sg. [imit.] 'il s'enroue; il est enroué' [231]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

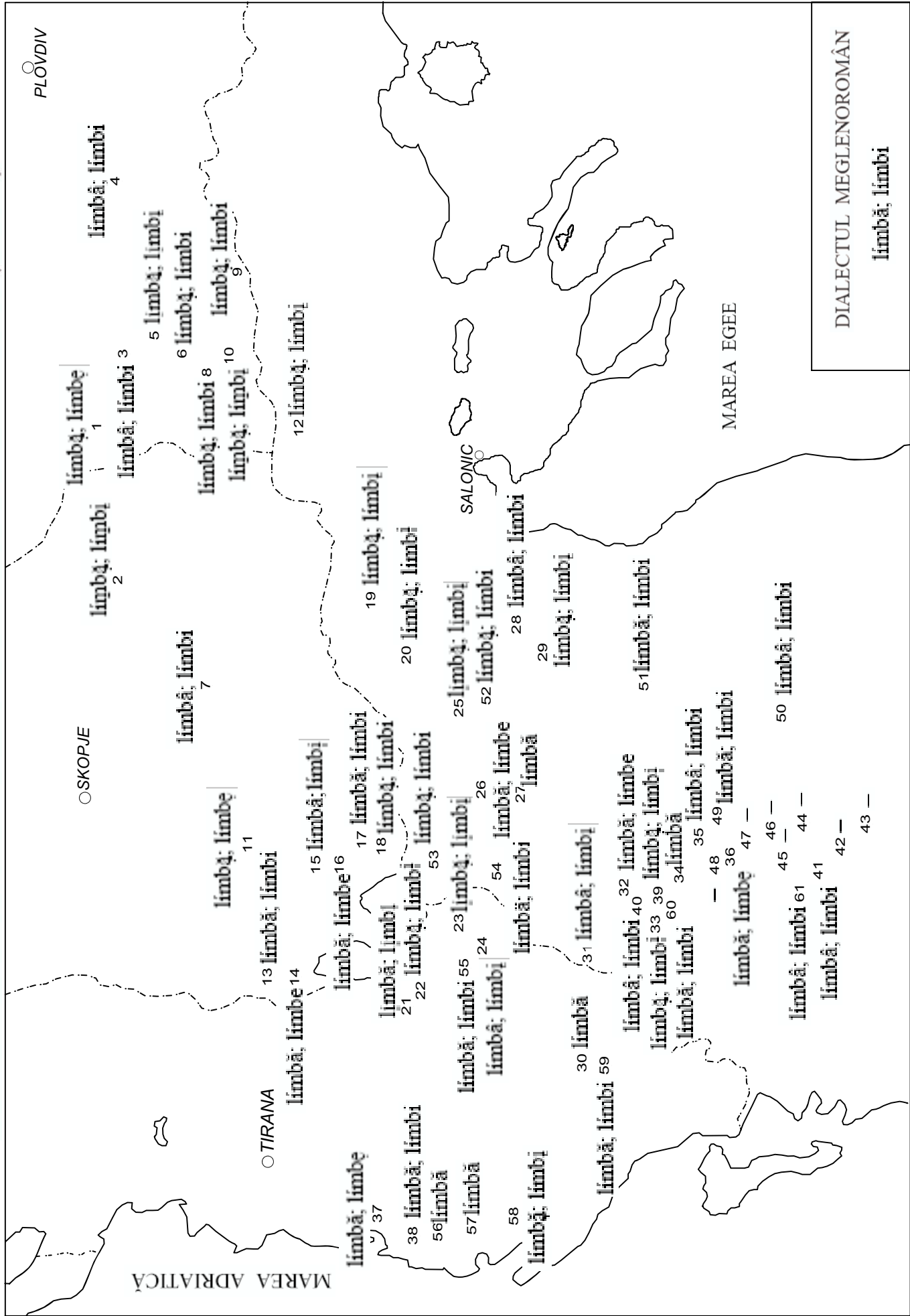
HARTA 99. MUT, pl. 'muet' [233]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

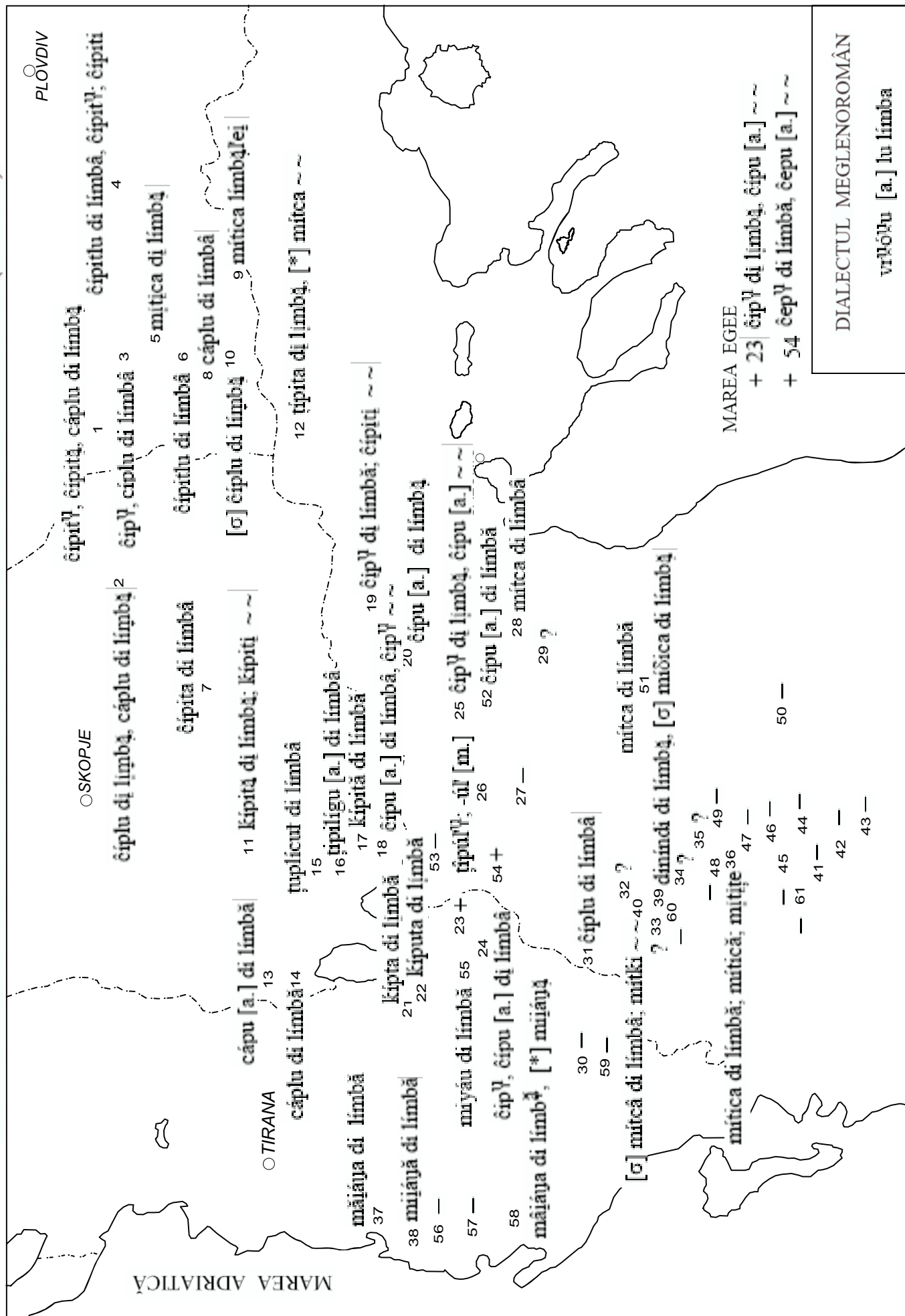
HARTA 100. AMUȘEȘTE, ind. prez., 3 sg. 'il devient mnet' [235]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

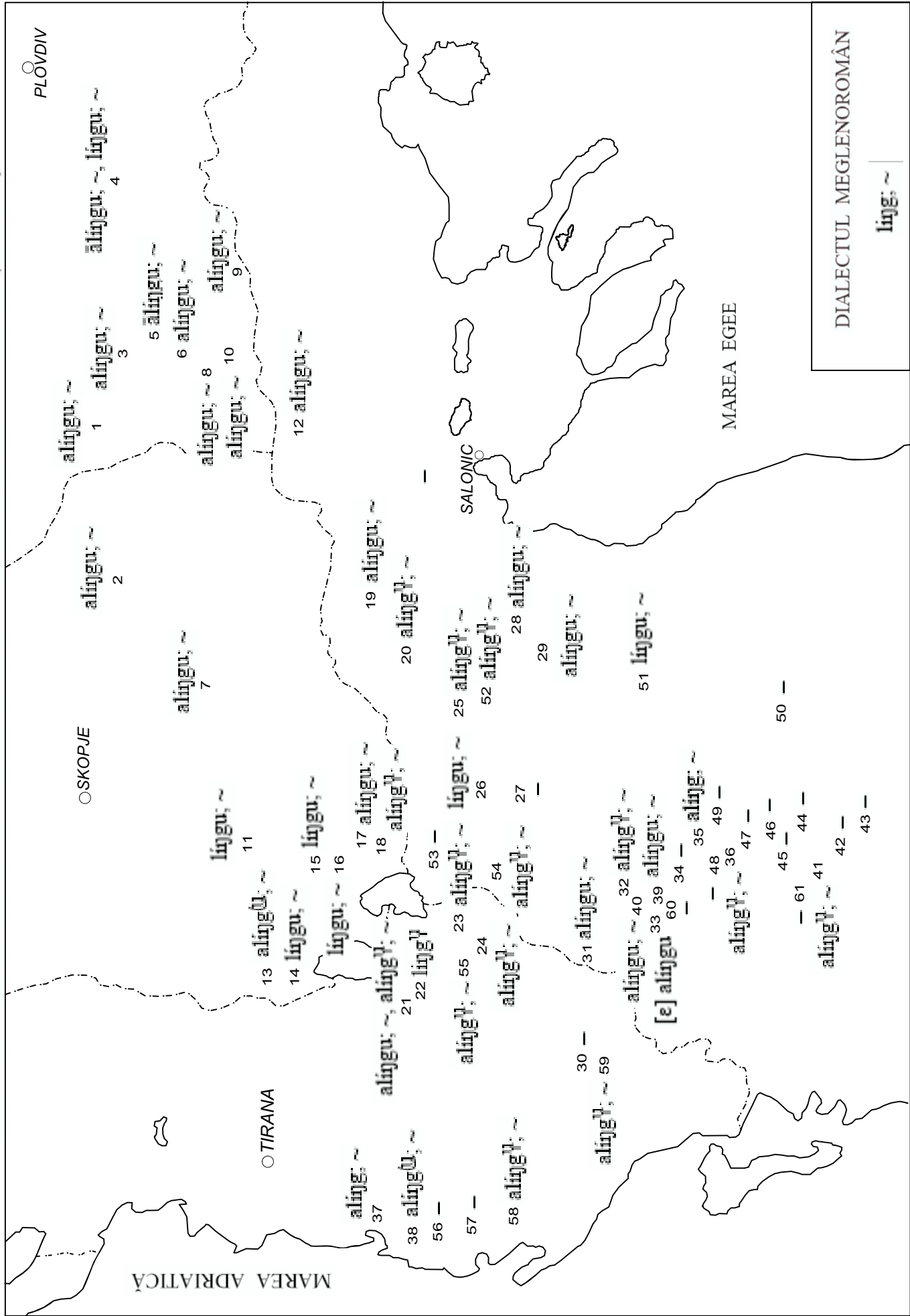
HARTA 101. LIMBĂ, pl. [indic.] 'langue' [236]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA102. VĂRFUL LIMBII, pl. [indic.] 'la pointe de la langue' [237]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
liug; ~

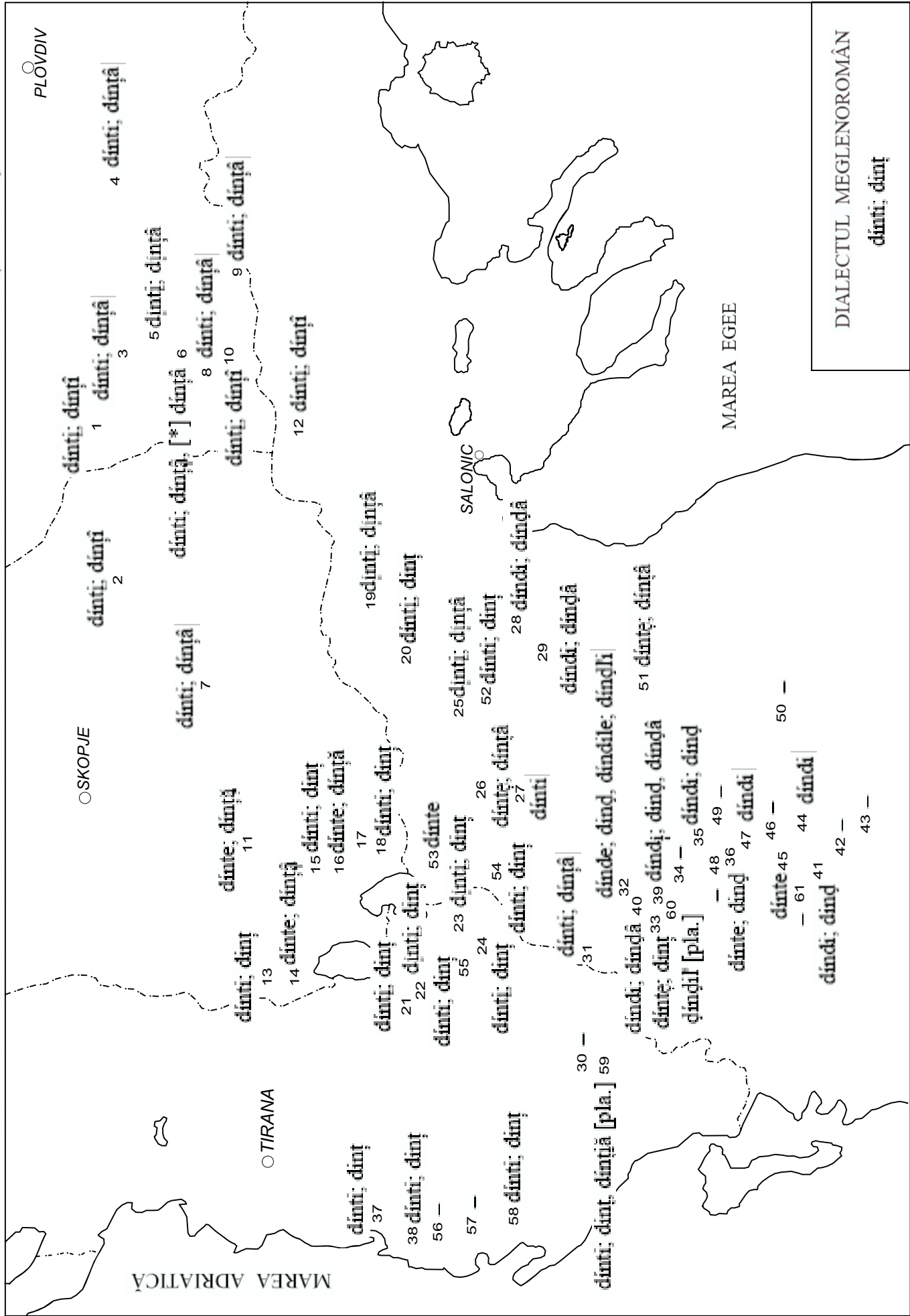
HARTA 103. LING. ind. prez., 1 sg., 3 pl. [gest] 'je lèche' [238]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

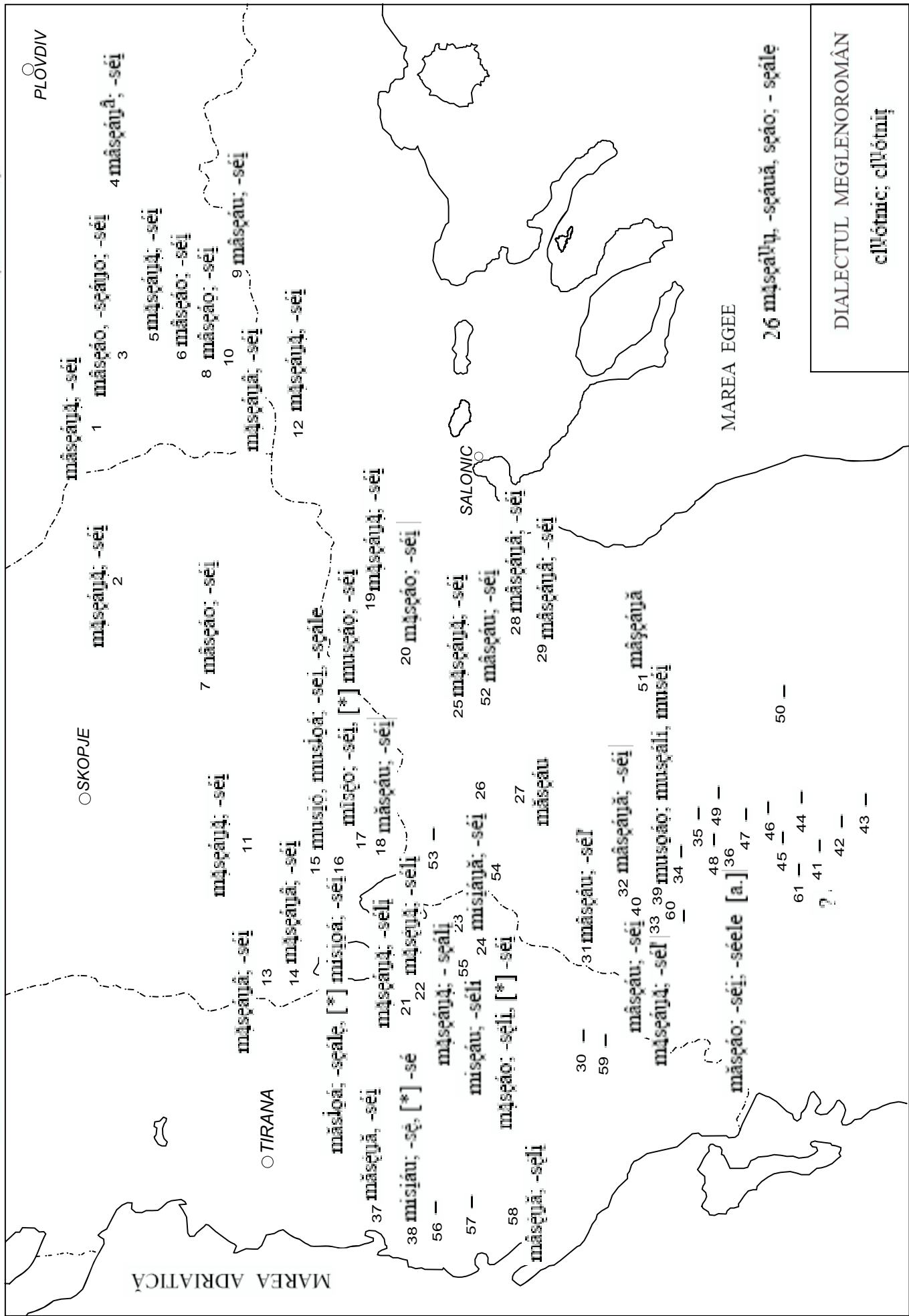
HARTA 104. LING, ind. prez., 2-3 sg. [gest] 'je lèche' [238]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

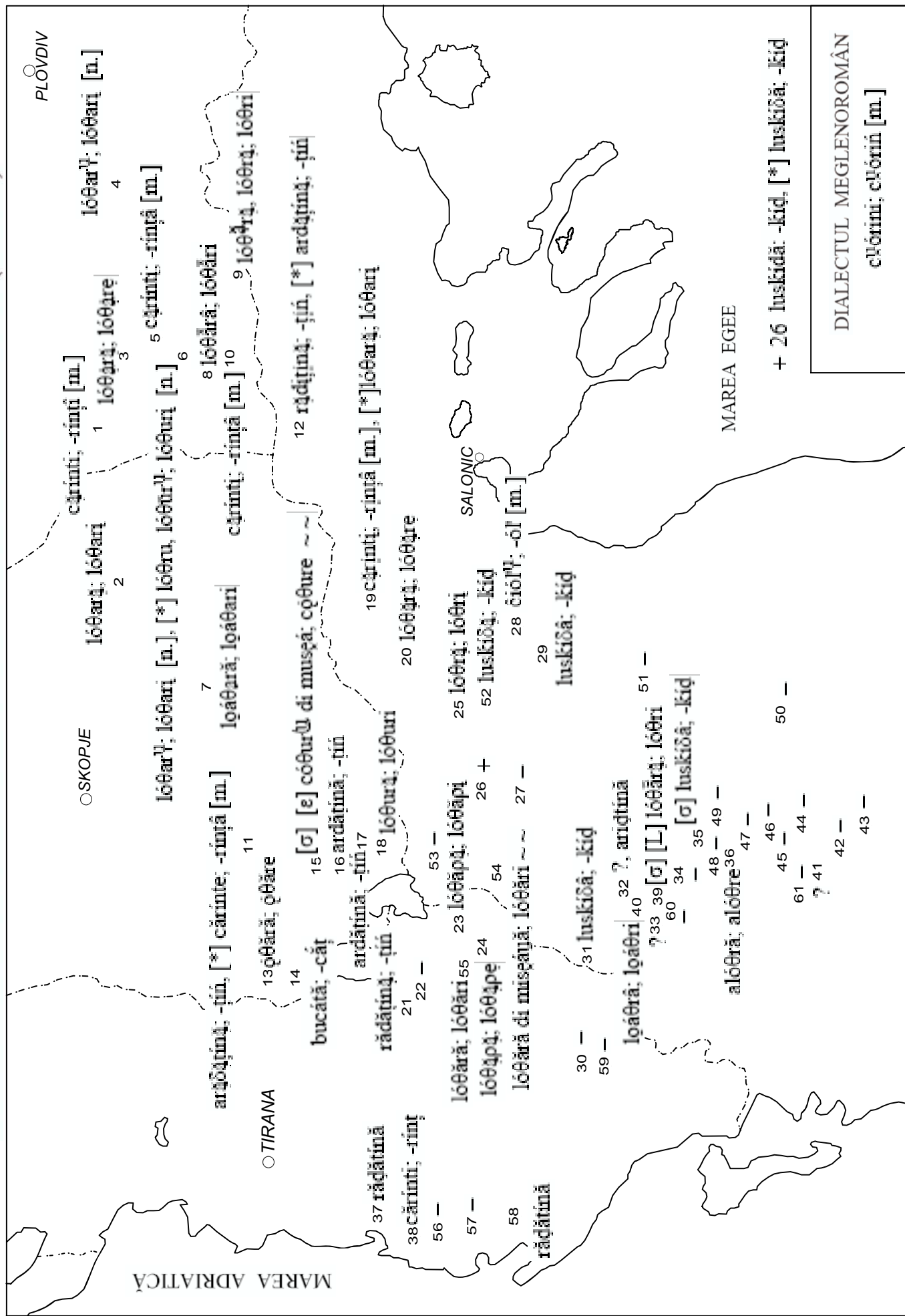
HARTA 105. DINTE, pl. [indic.] 'dent' [239]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

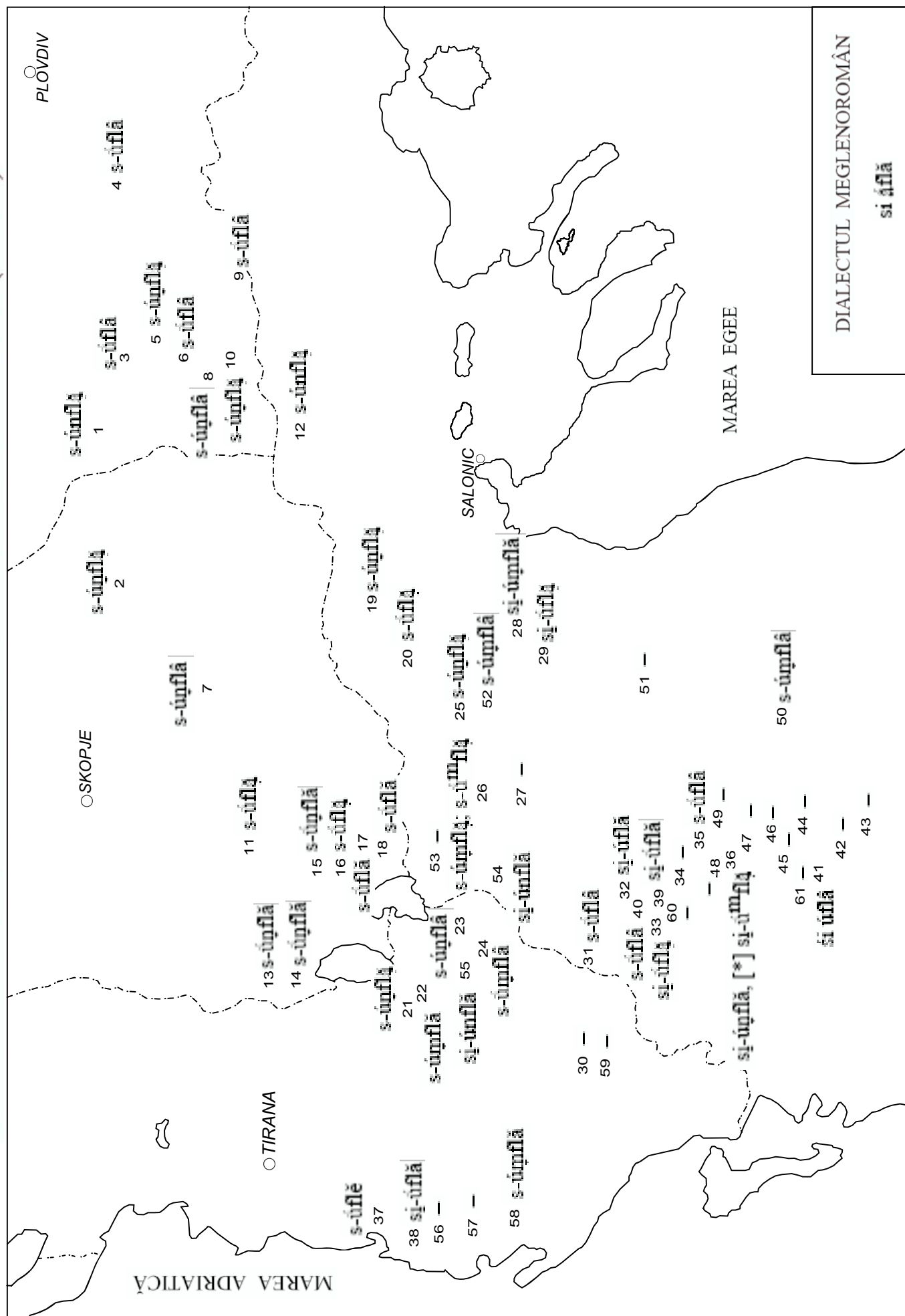

HARTA 106. MĂȘȘEA, pl. [indic.] 'molaire' [240]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

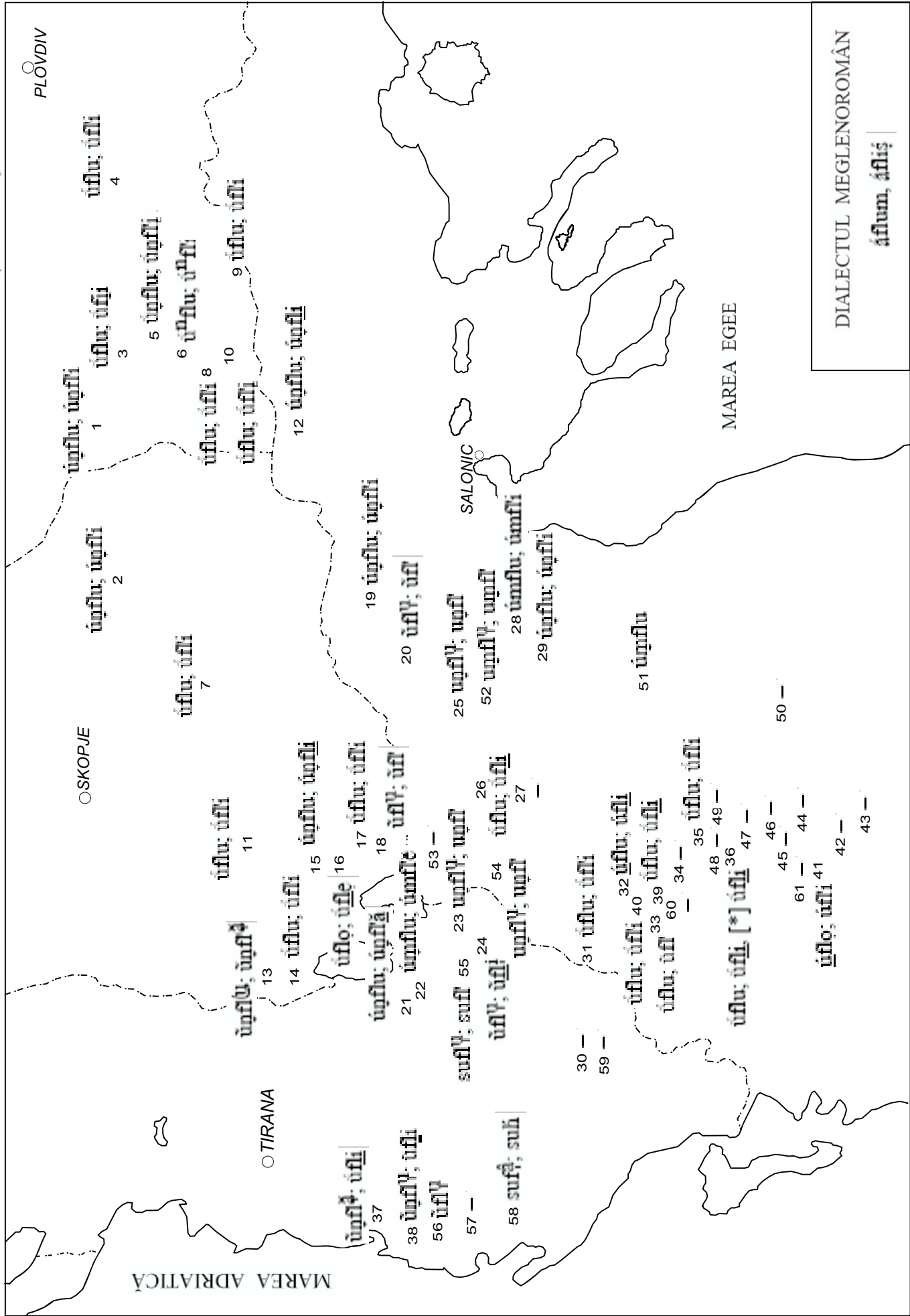

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 108. SE UMFLĂ (FALCA), ind. prez., 3. sg. [gest] '(la măchuire) se gonfle' [242]

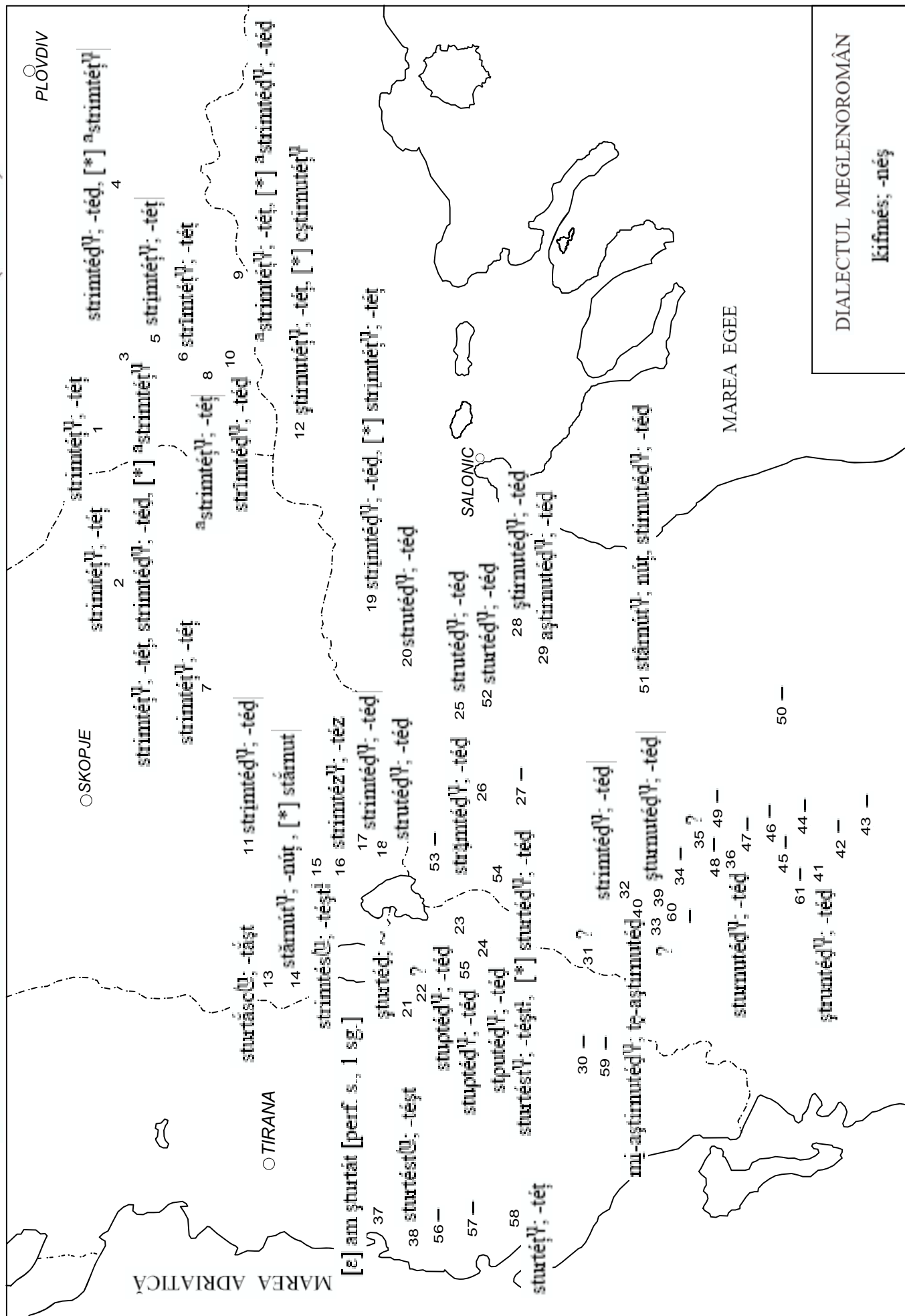
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
 ărlum, ărlis

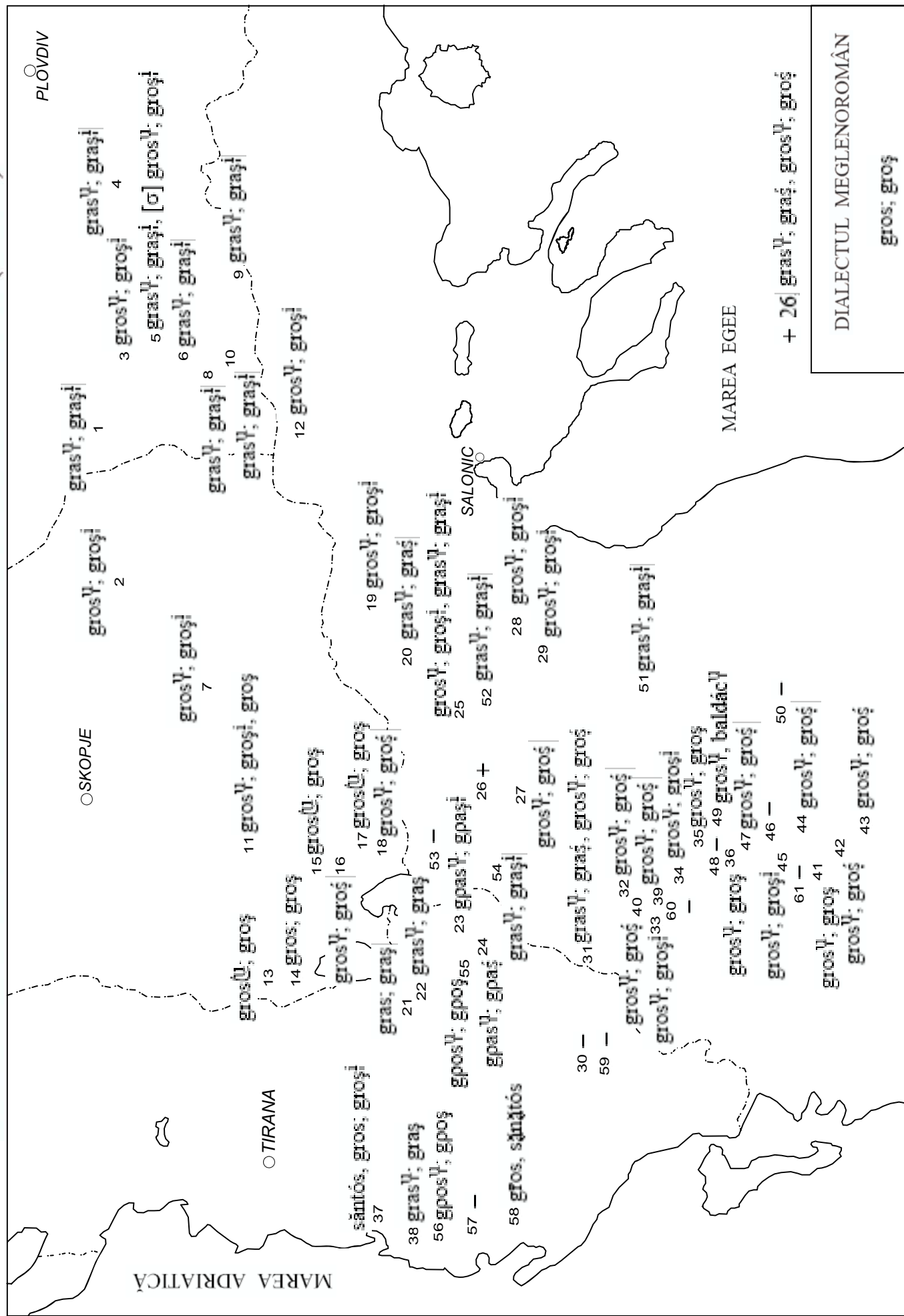
HARTA 109. UMFLU, ind. prez., 1-2 sg. [gest] 'je gonfle' [243]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

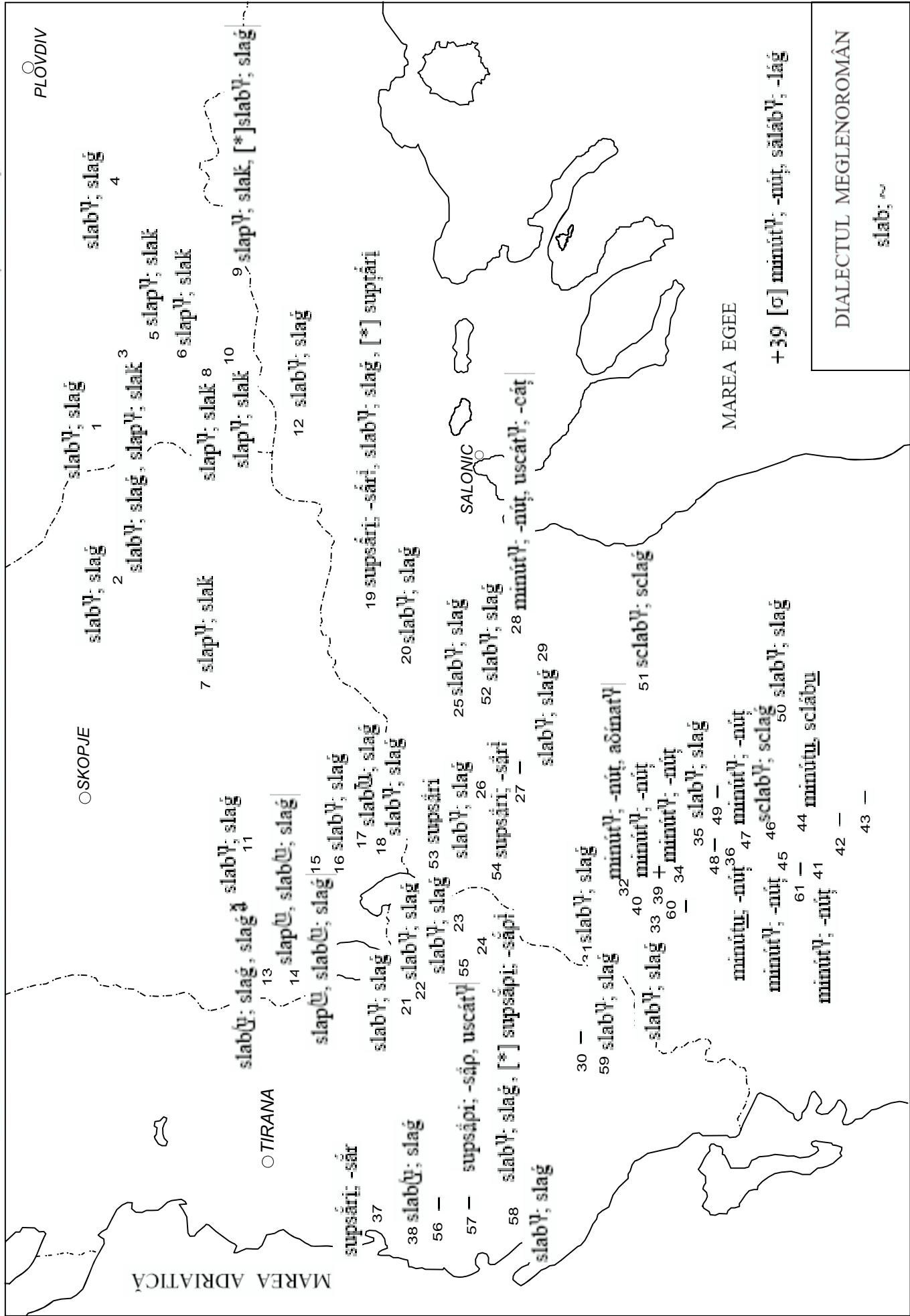
HARTA 110. STRĂNUT, ind. prez., 1-2 sg. [imit.] 'j' éternue' [209]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

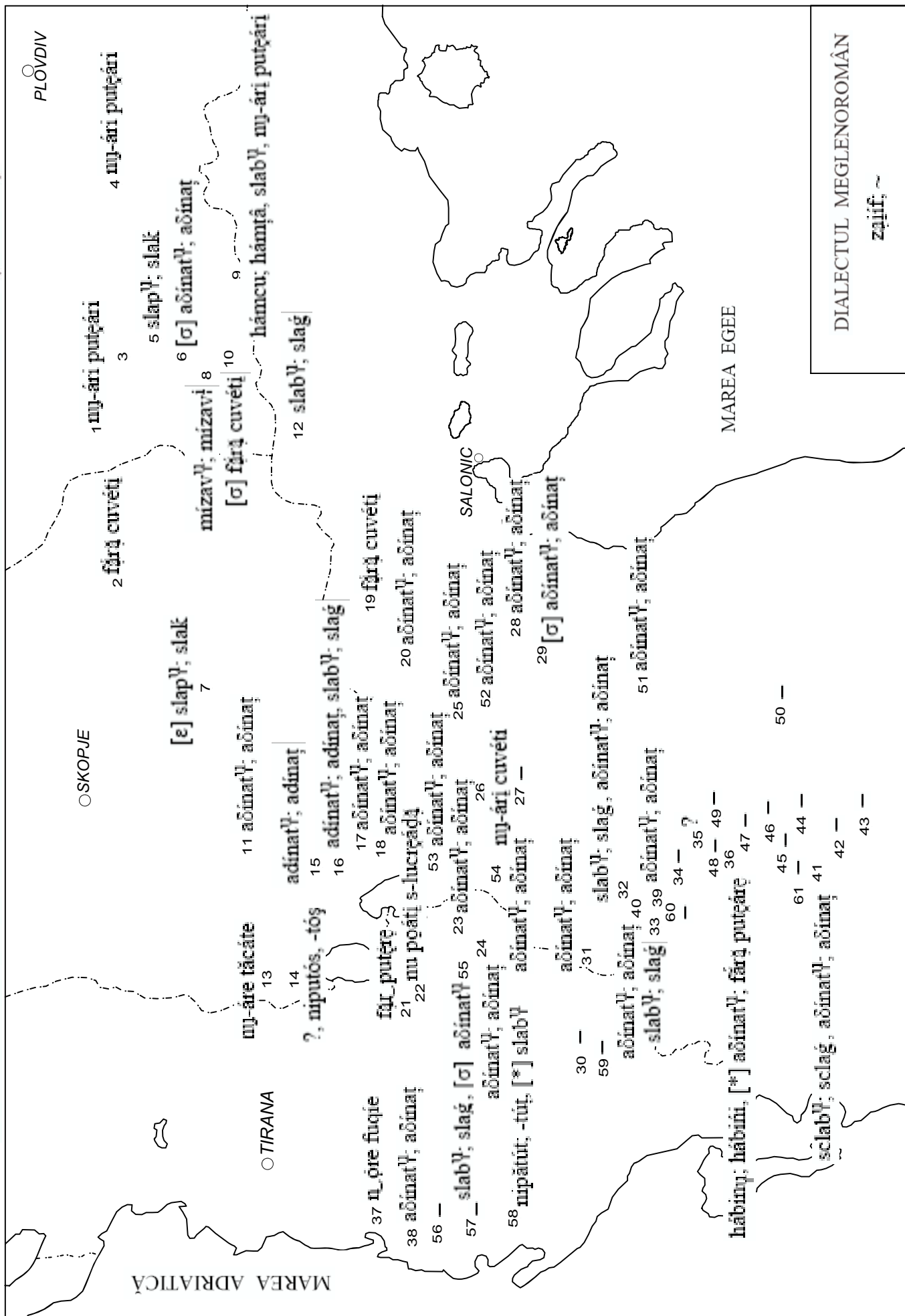
HARTA 112. GRAS, pl. [gest] 'gros' [216]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

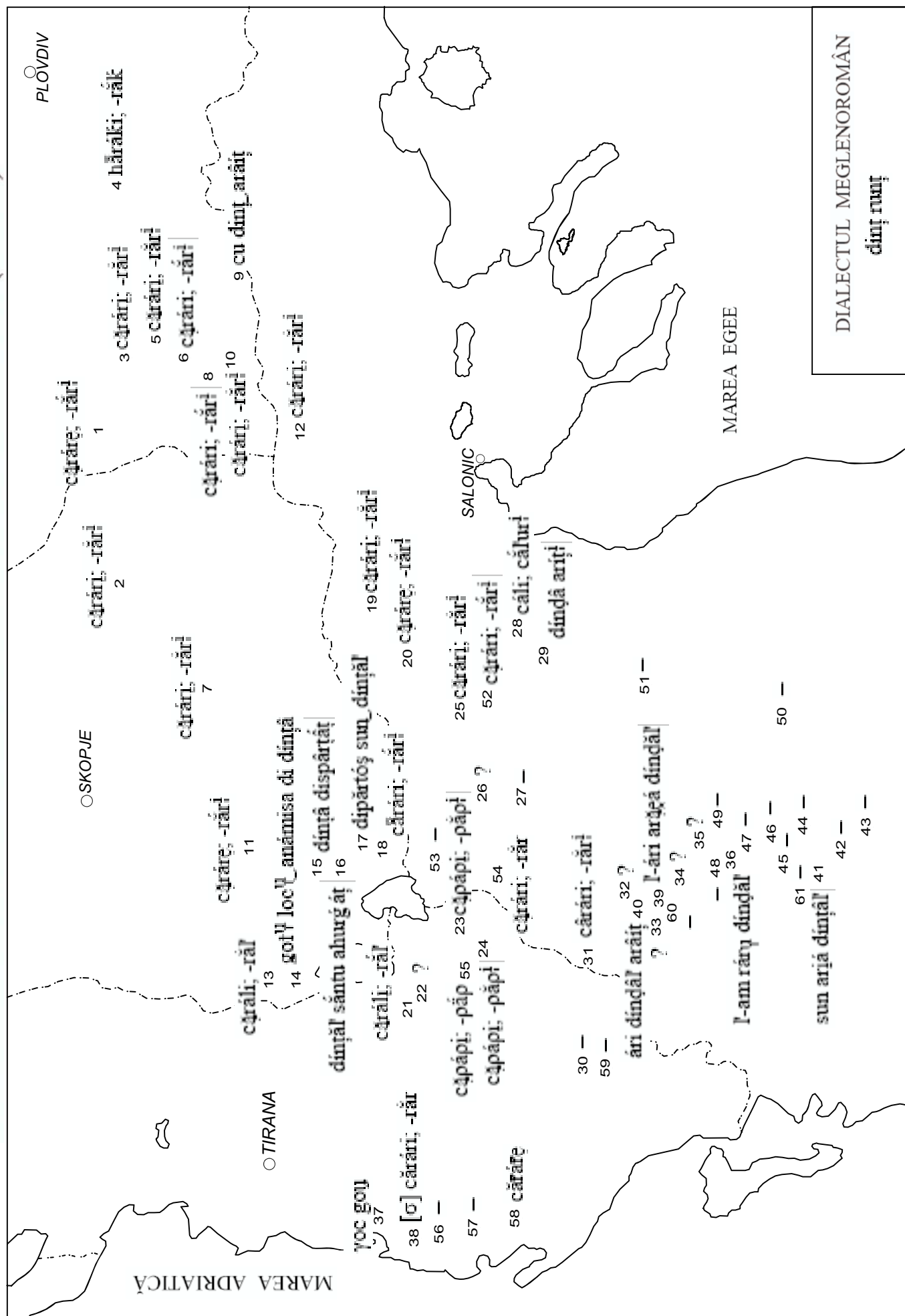
HARTA 113. SLAB (nu gras), pl. 'maigre' [218]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

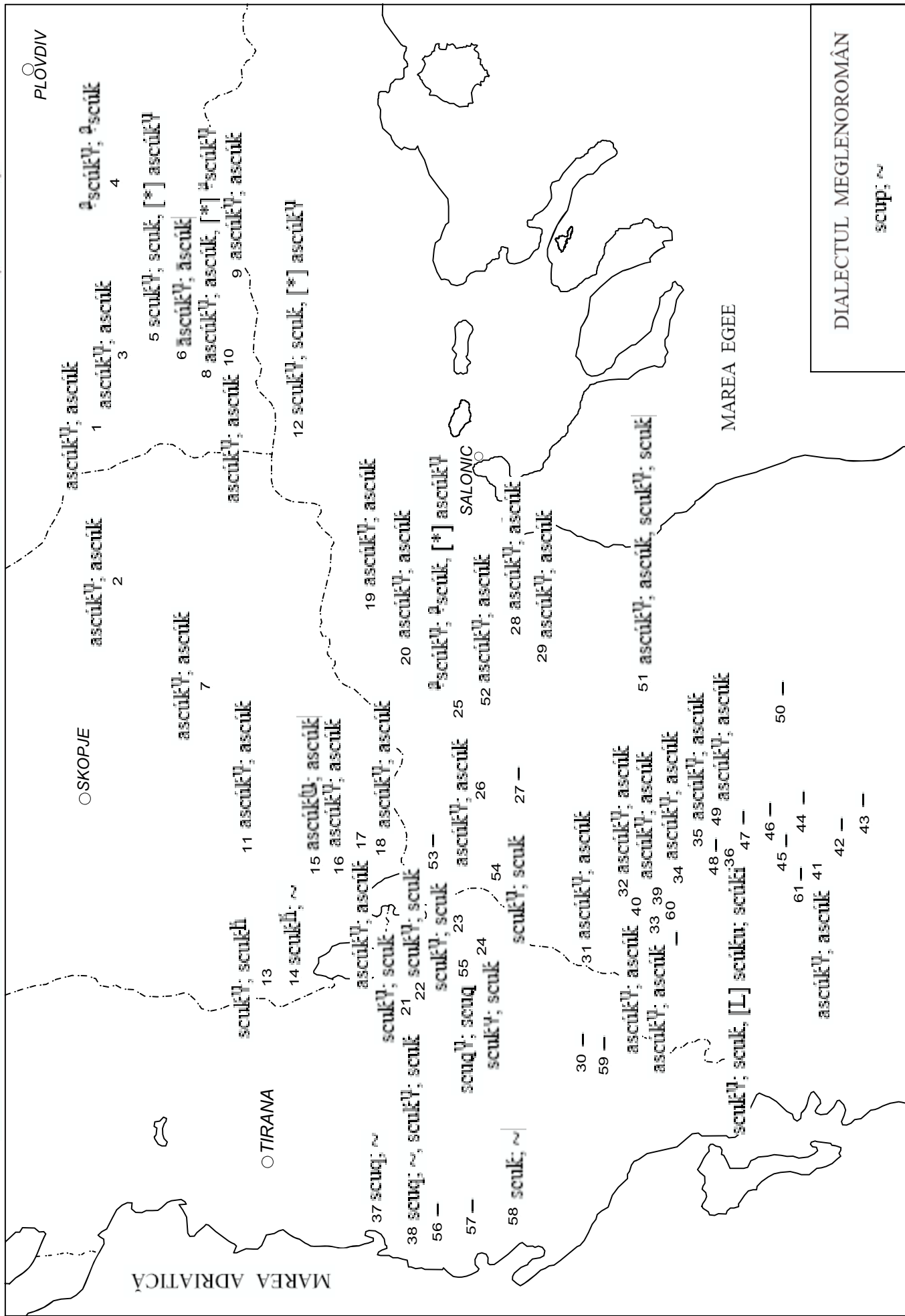
HARTA 114. SLAB (fără putere), pl. 'faible' [220]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

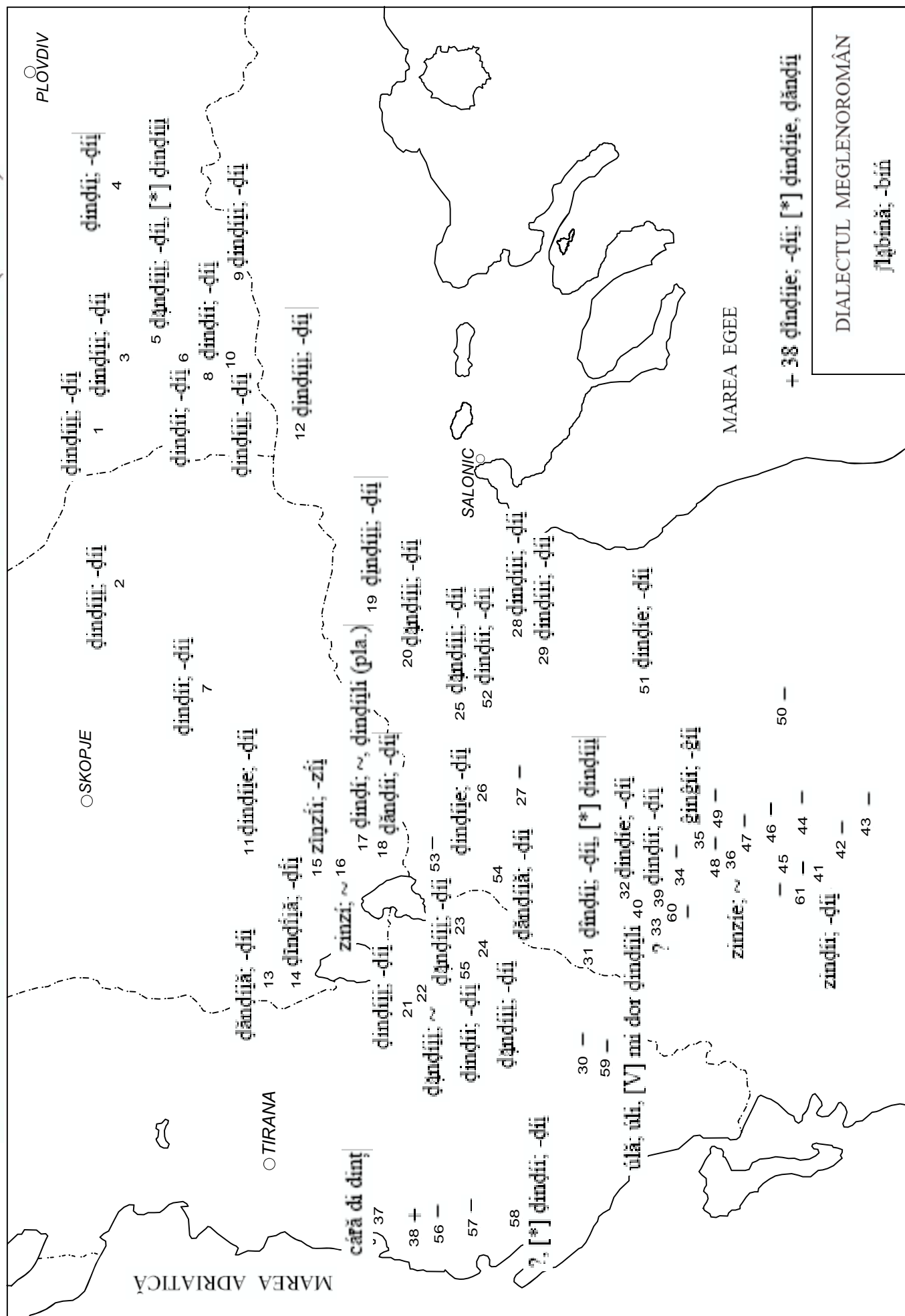
HARTA 115. STRUNGĂREAȚĂ (LA DÎNȚ), pl. [indic.] 'écartement entre les palettes' [246]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

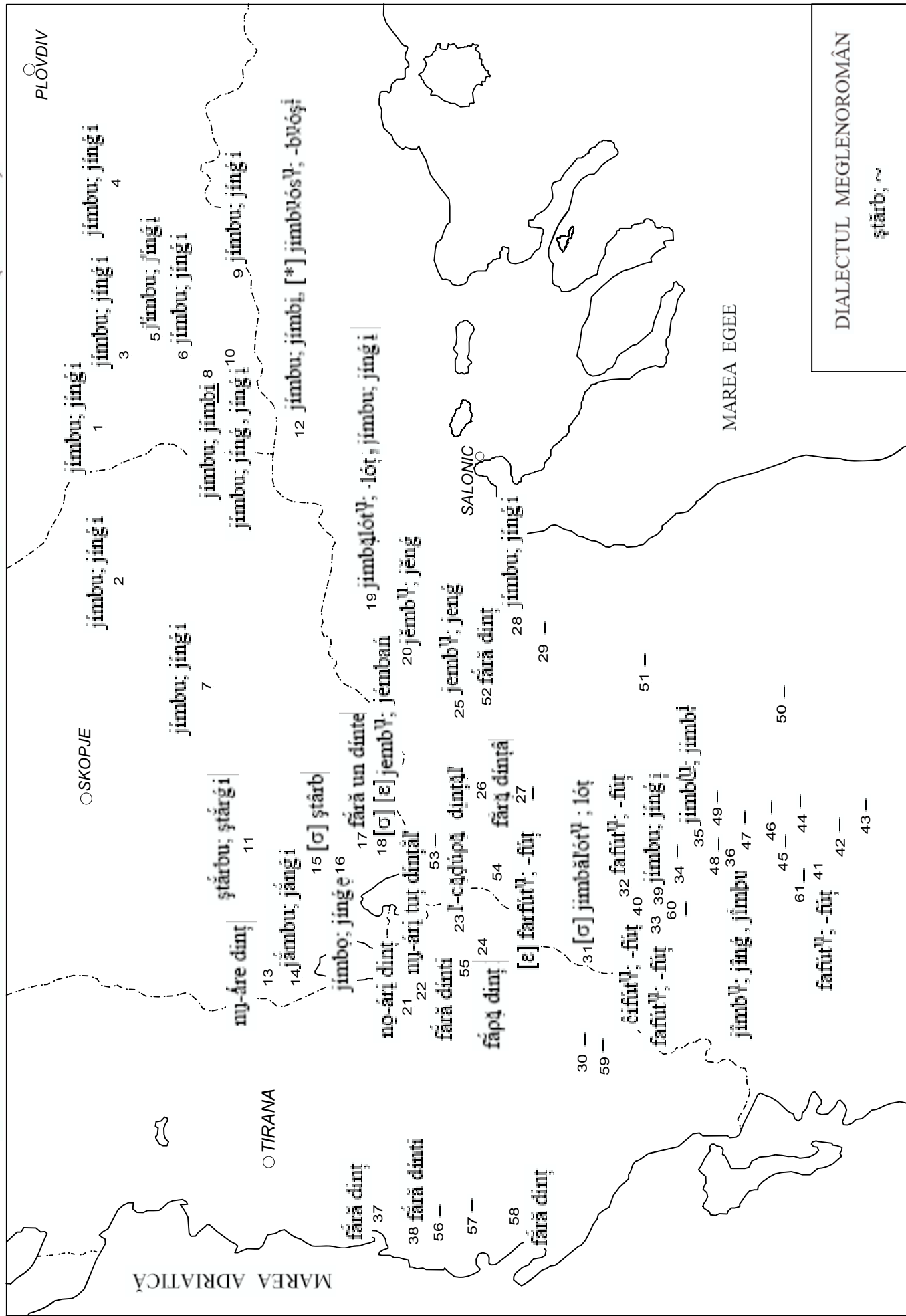
HARTA 116. SCUTP, ind. prez., 1-2 sg. [gest] 'je crache' [247]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 117. GINGIE, pl. [indic.] 'gencive' [250]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

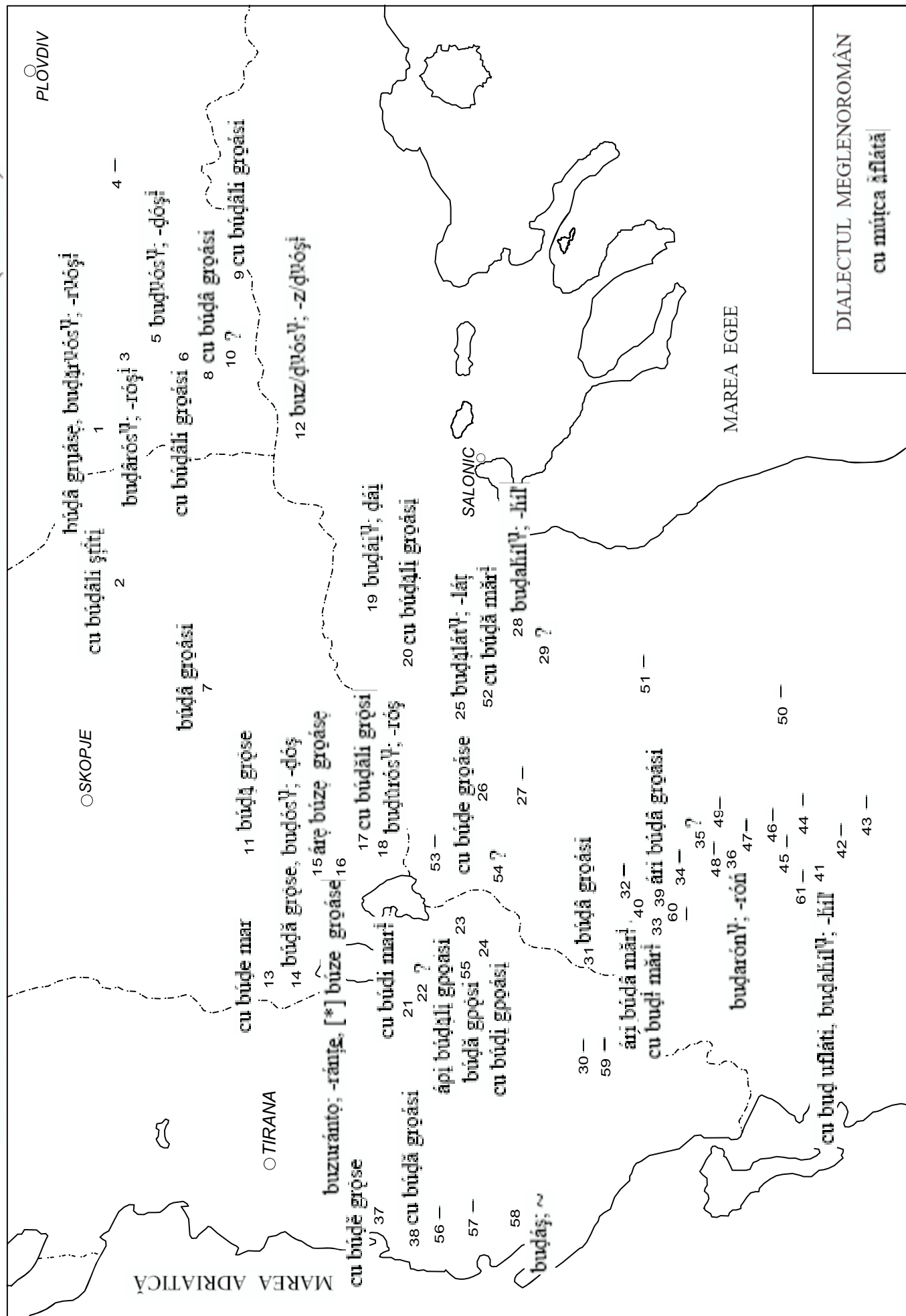
HARTA 118. ŞTIRB, pl. 'édente' [251]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 119. BUZĂ, pl. [indic.] 'fèvre' [253]

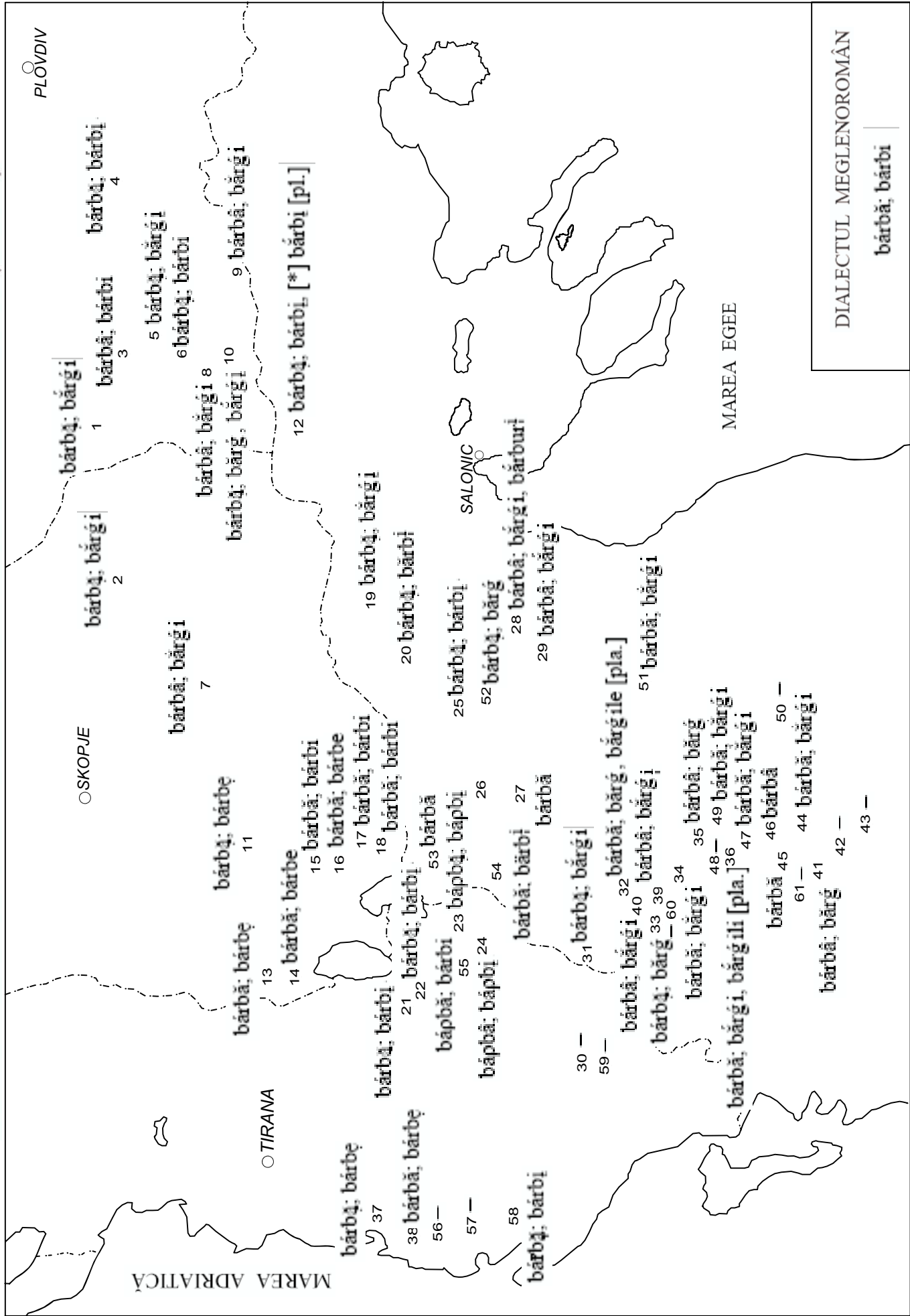
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
cu mîița âflătă

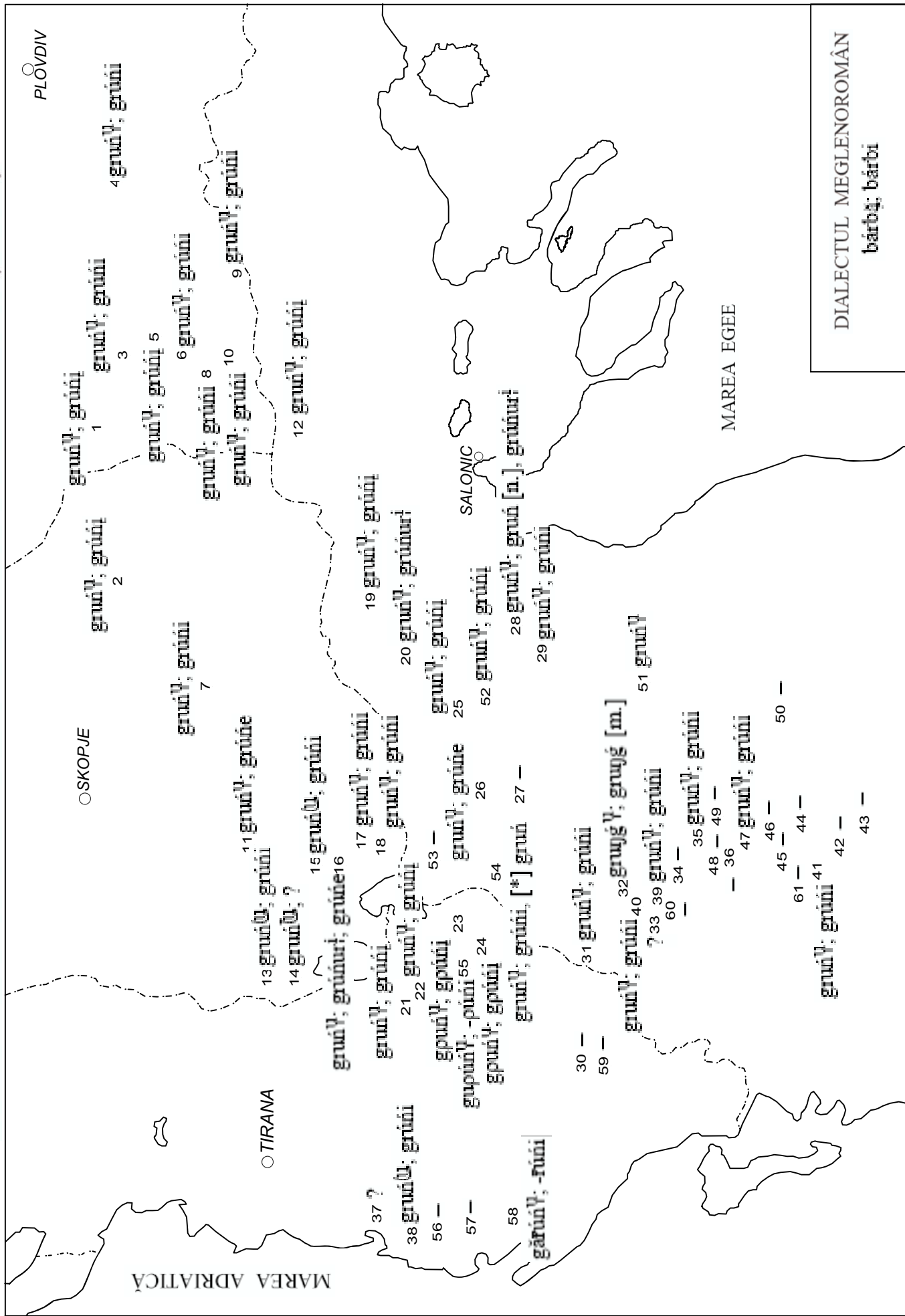
HARTA 120. BUZAT, pl. 'lippu' [254]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

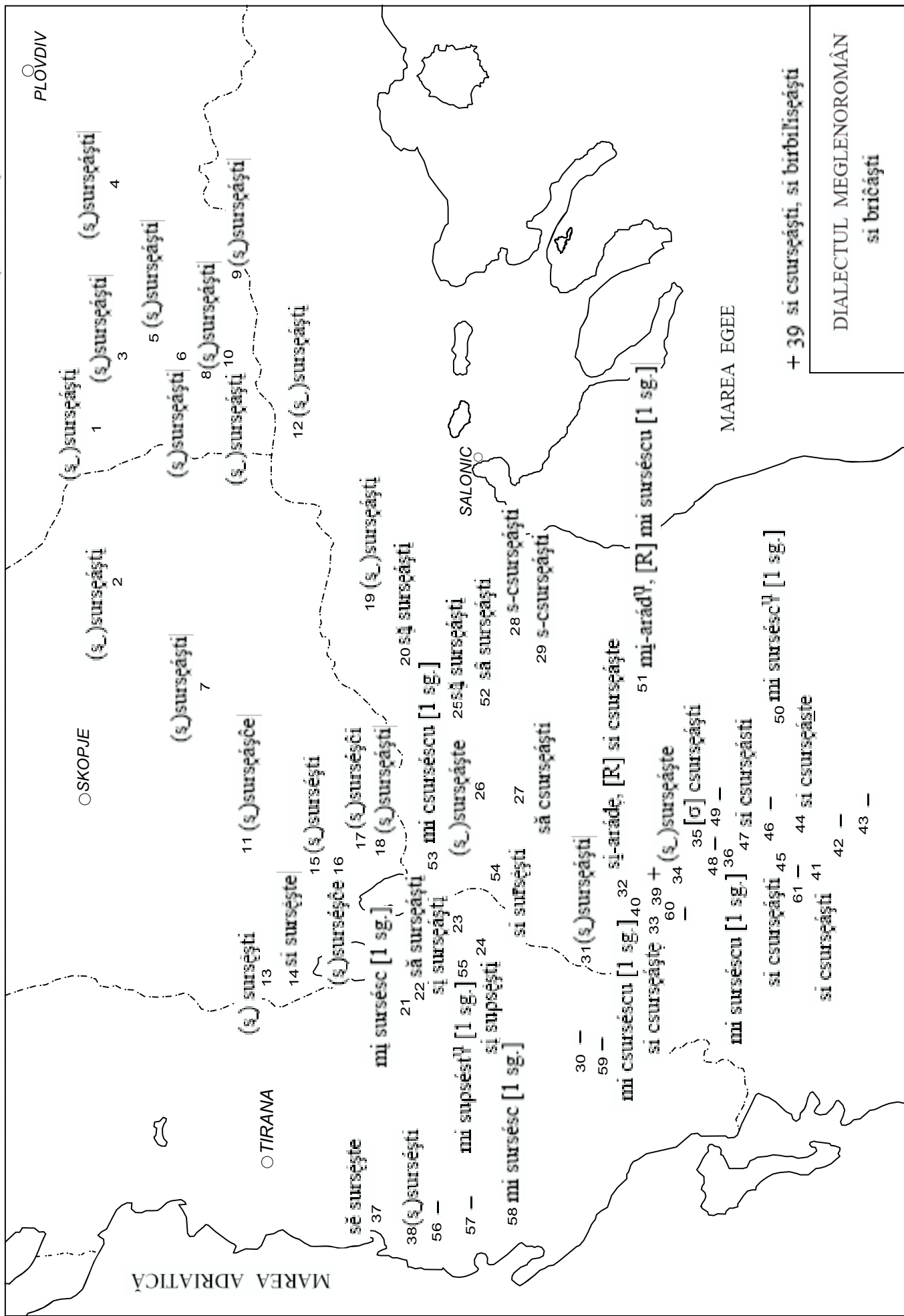
HARTA 121. BARBĂ, pl. 'barbe' [257]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 122. BÁRBIE¹, pl. [indic.] 'menton' [258]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

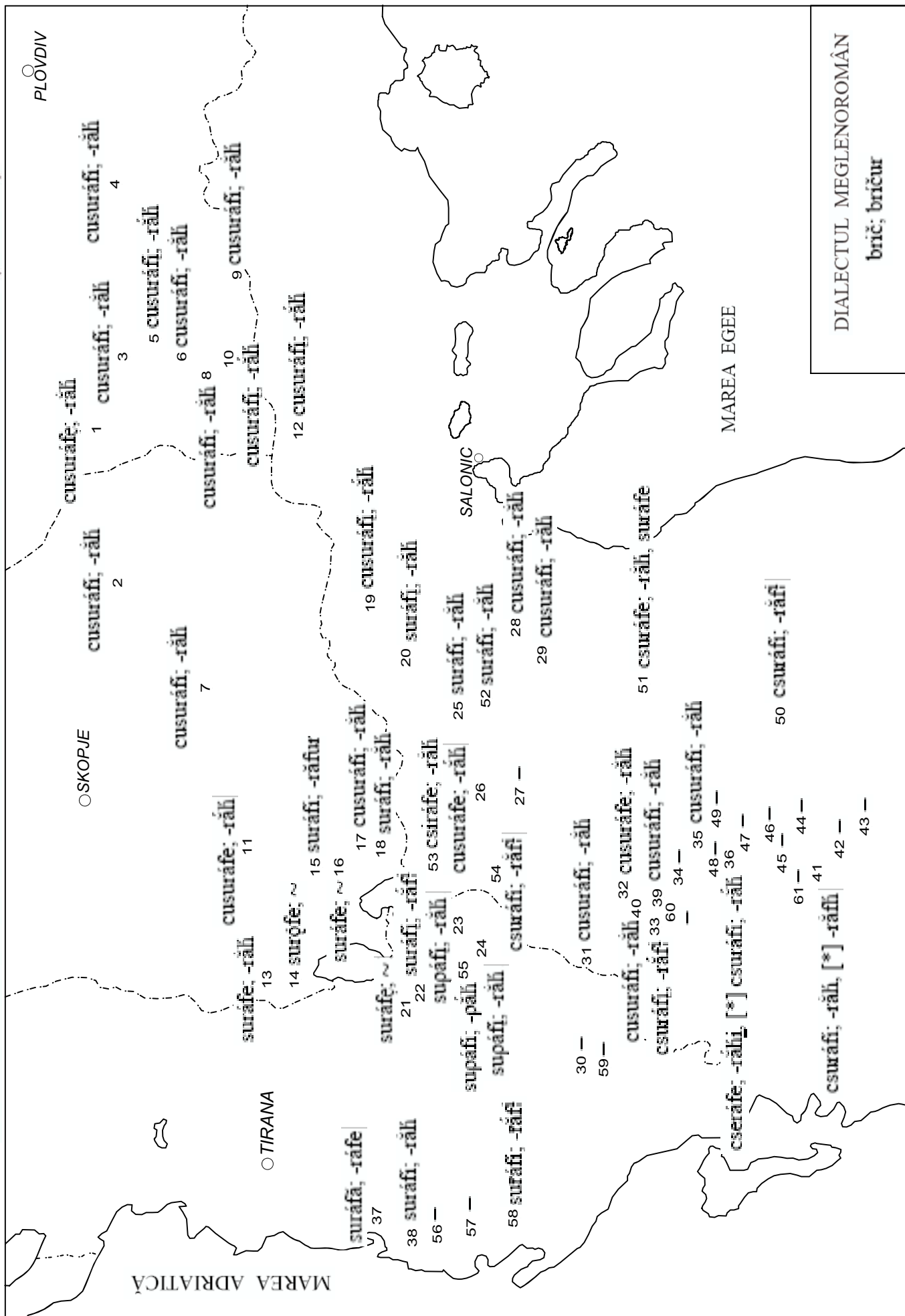
HARTA 124. SE BĂRBIEREȘTE, ind. prez., 3 sg. [imit.] 'il se rase' [260]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

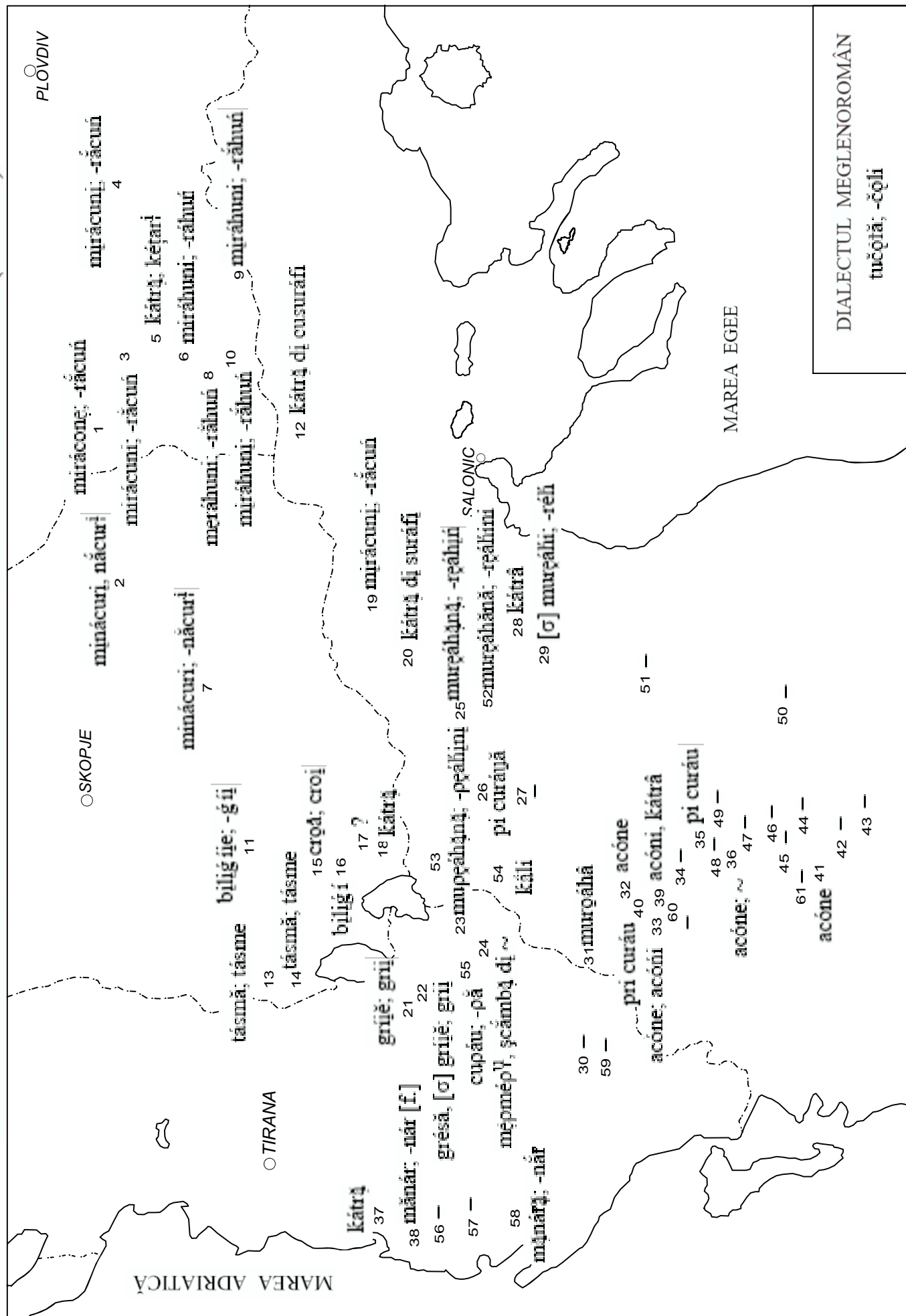
HARTA 125. BĂRBIER, pl. 'barbier, coiffeur' [262]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

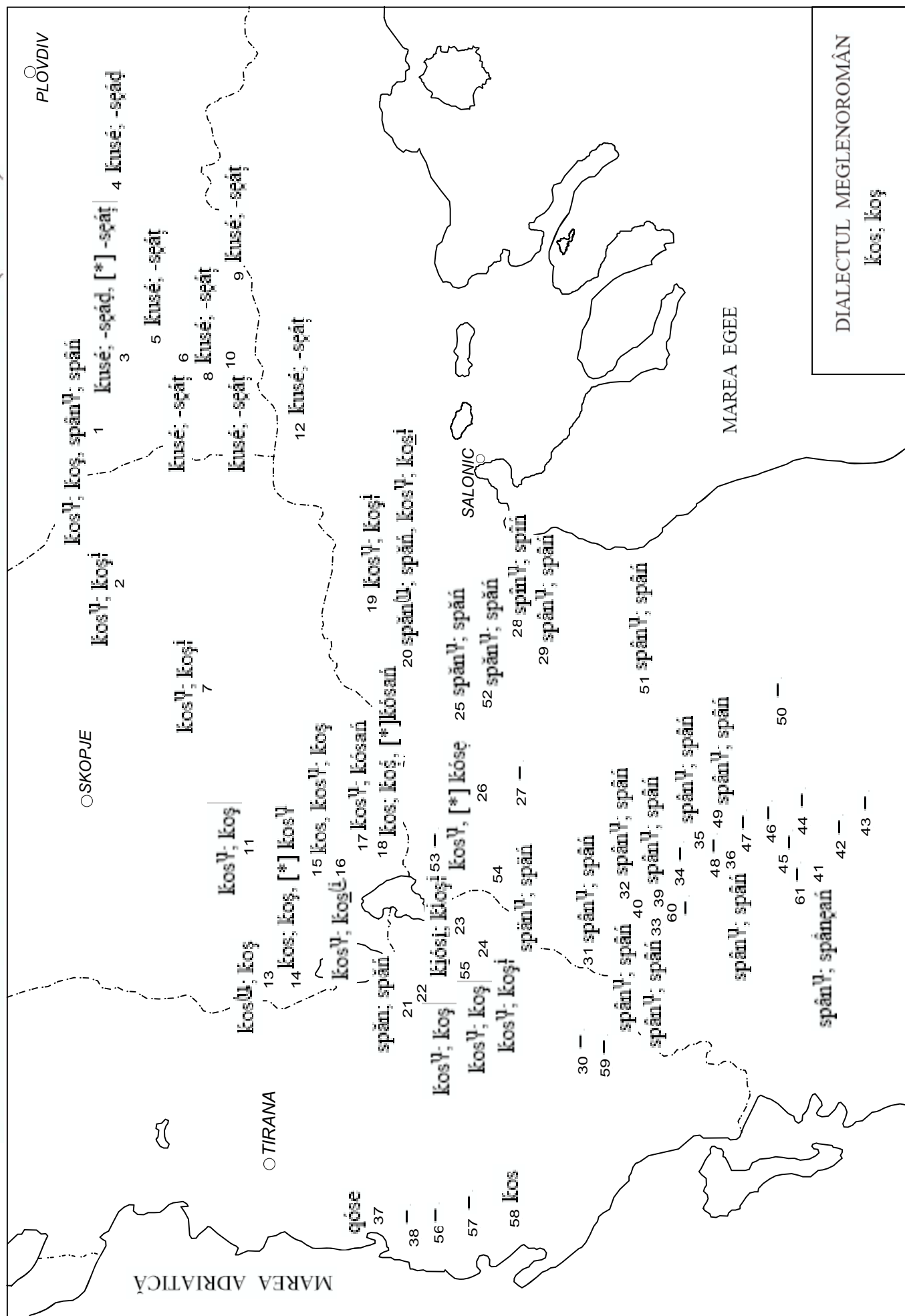
HARTA 126. BRICI, pl. 'rasoir' [263]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

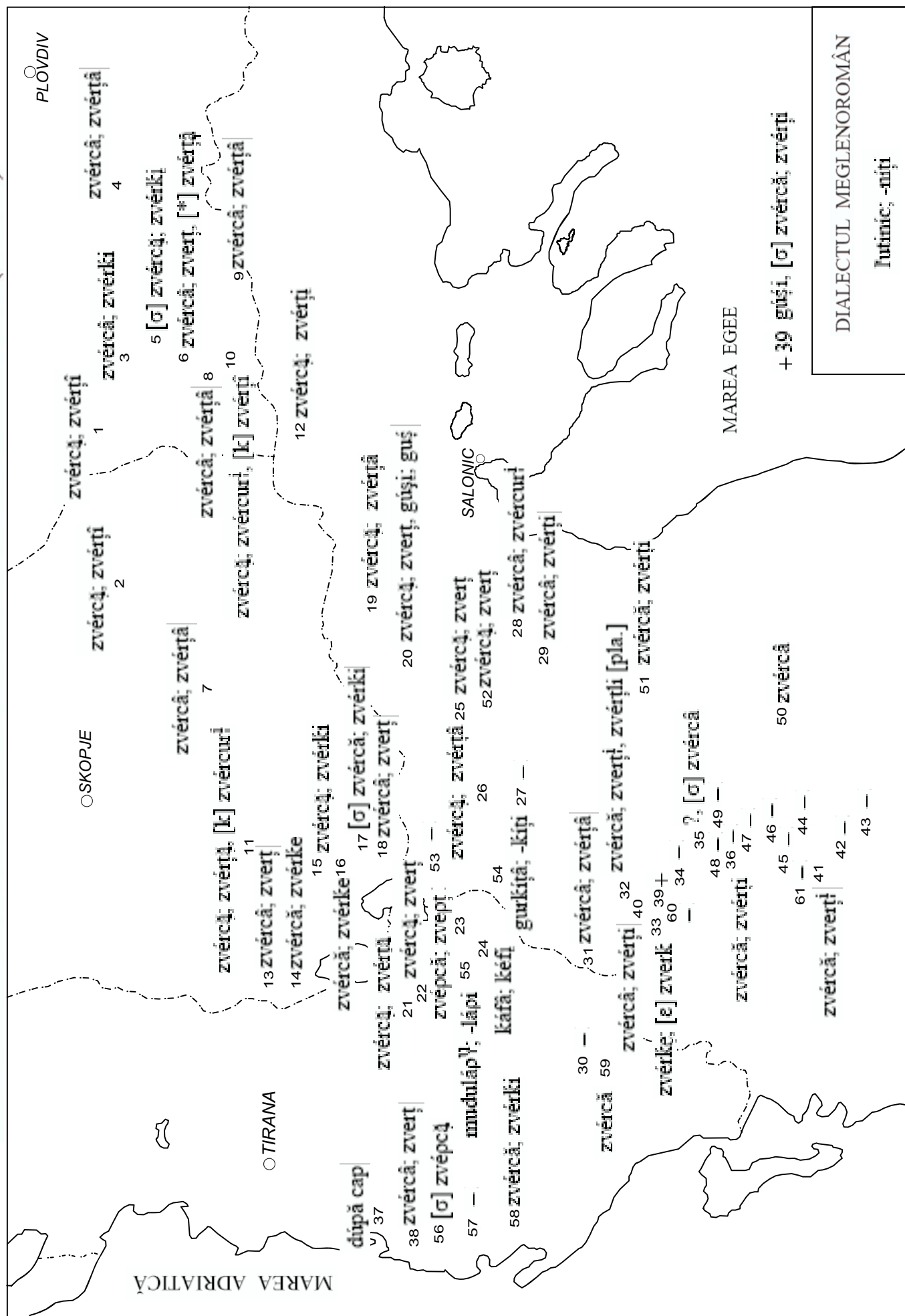
HARTA 127. ARCER, pl. 'aiguisoir' [264]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

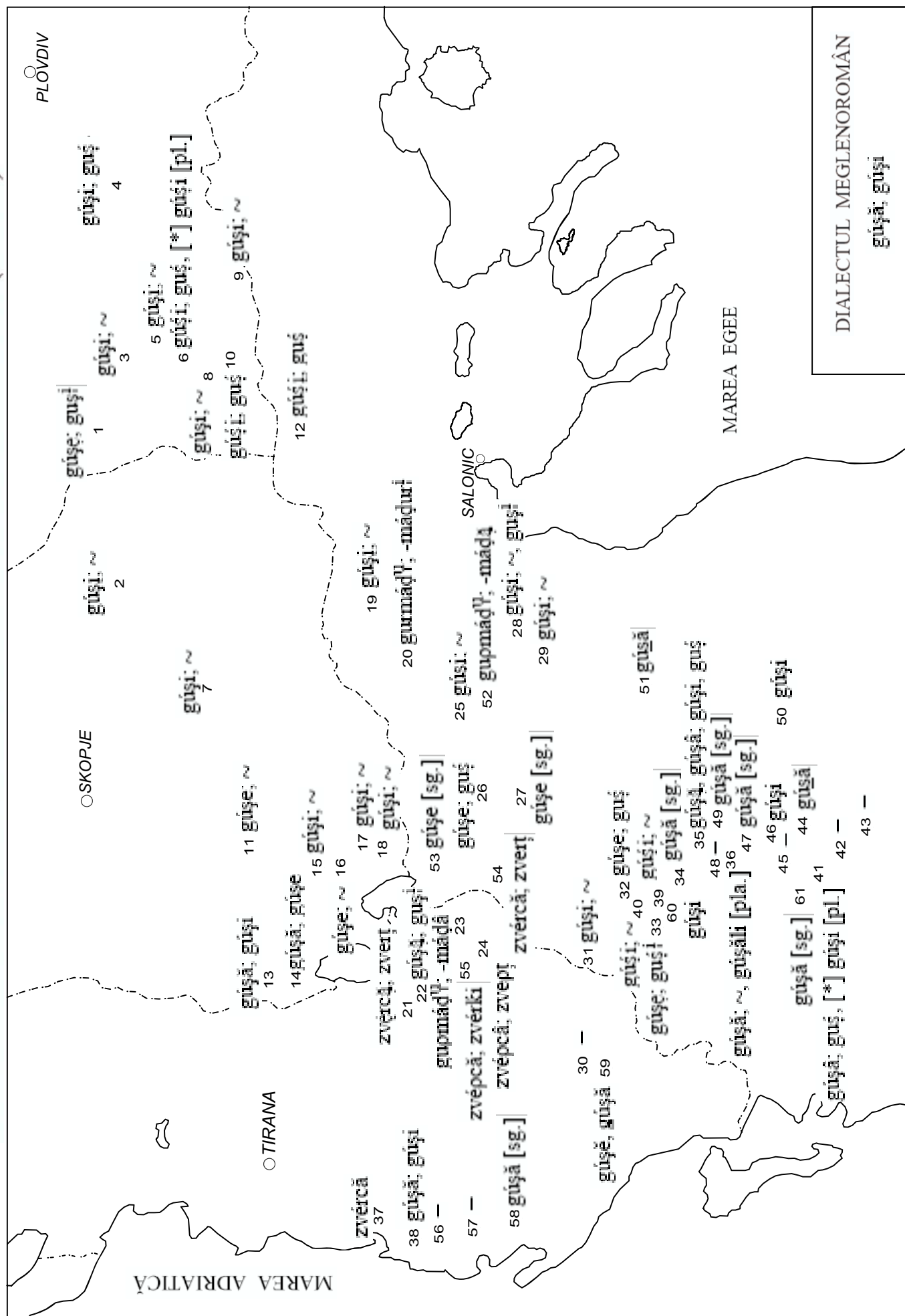
HARTA 128. SPÂN, pl. 'glabre, imberbe' [265]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

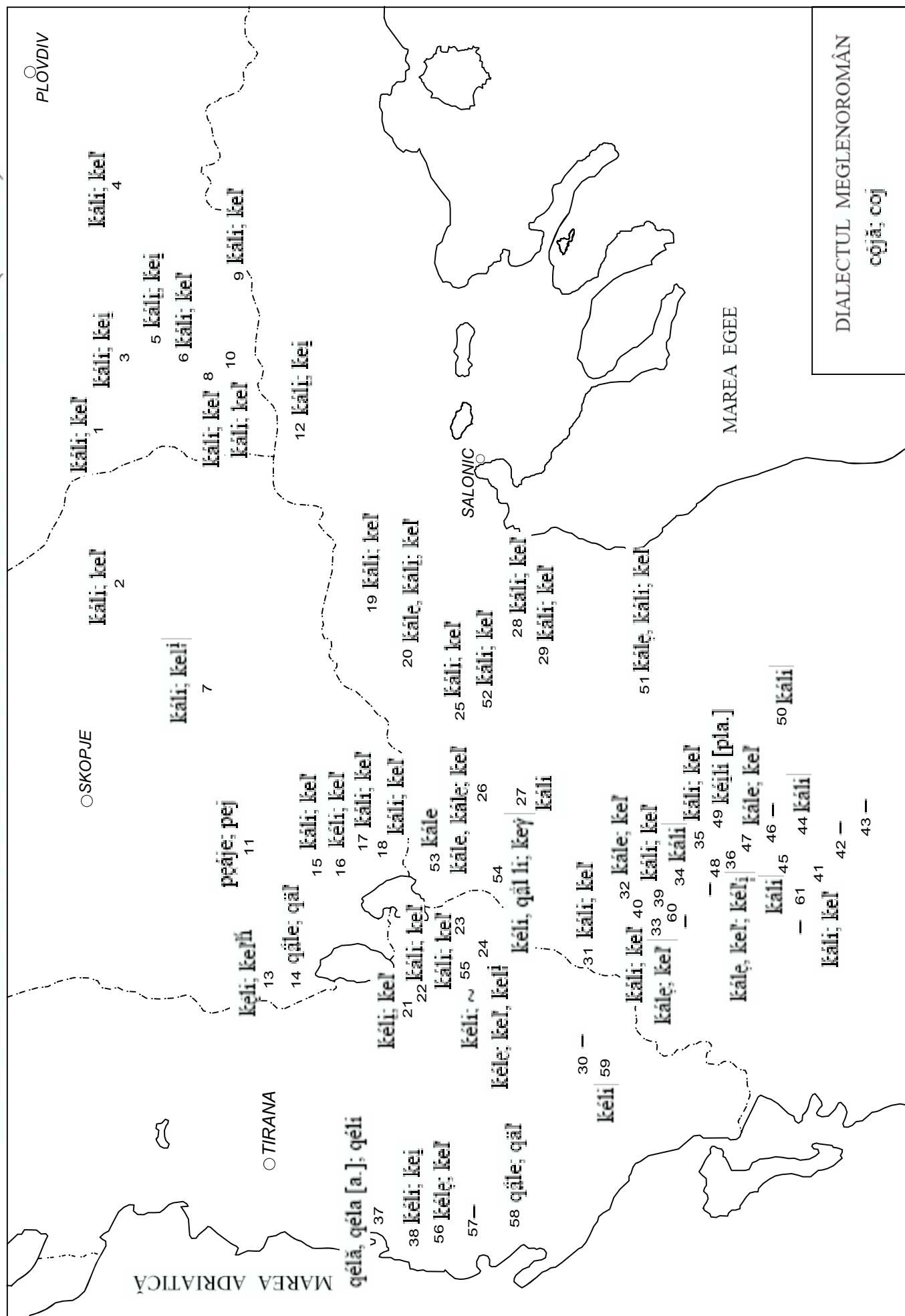
HARTA 129. CEAFĂ, [indic.] 'nuque' [274]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

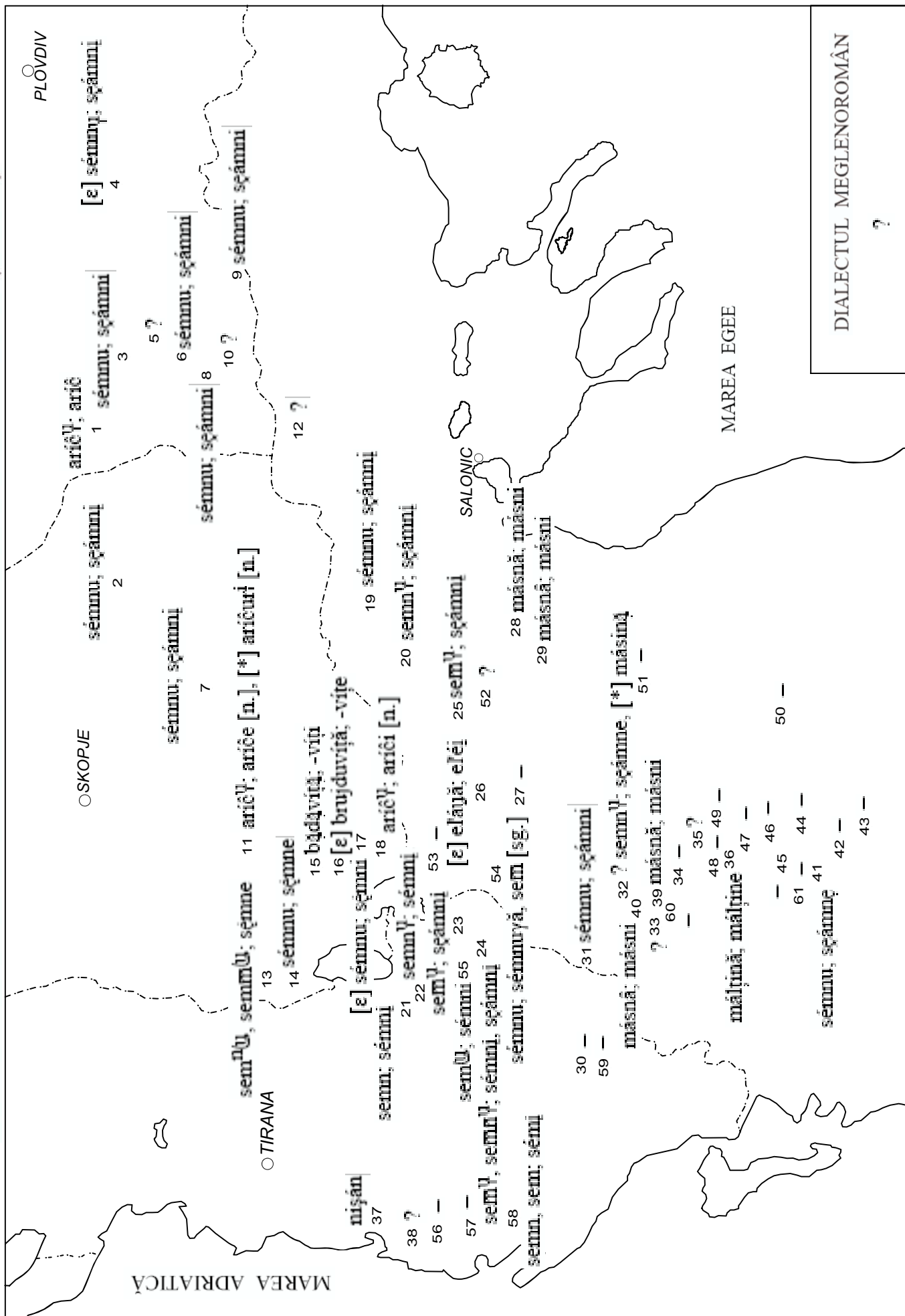
HARTA 130. GĂT, pl. [indic.] 'cou' [268]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

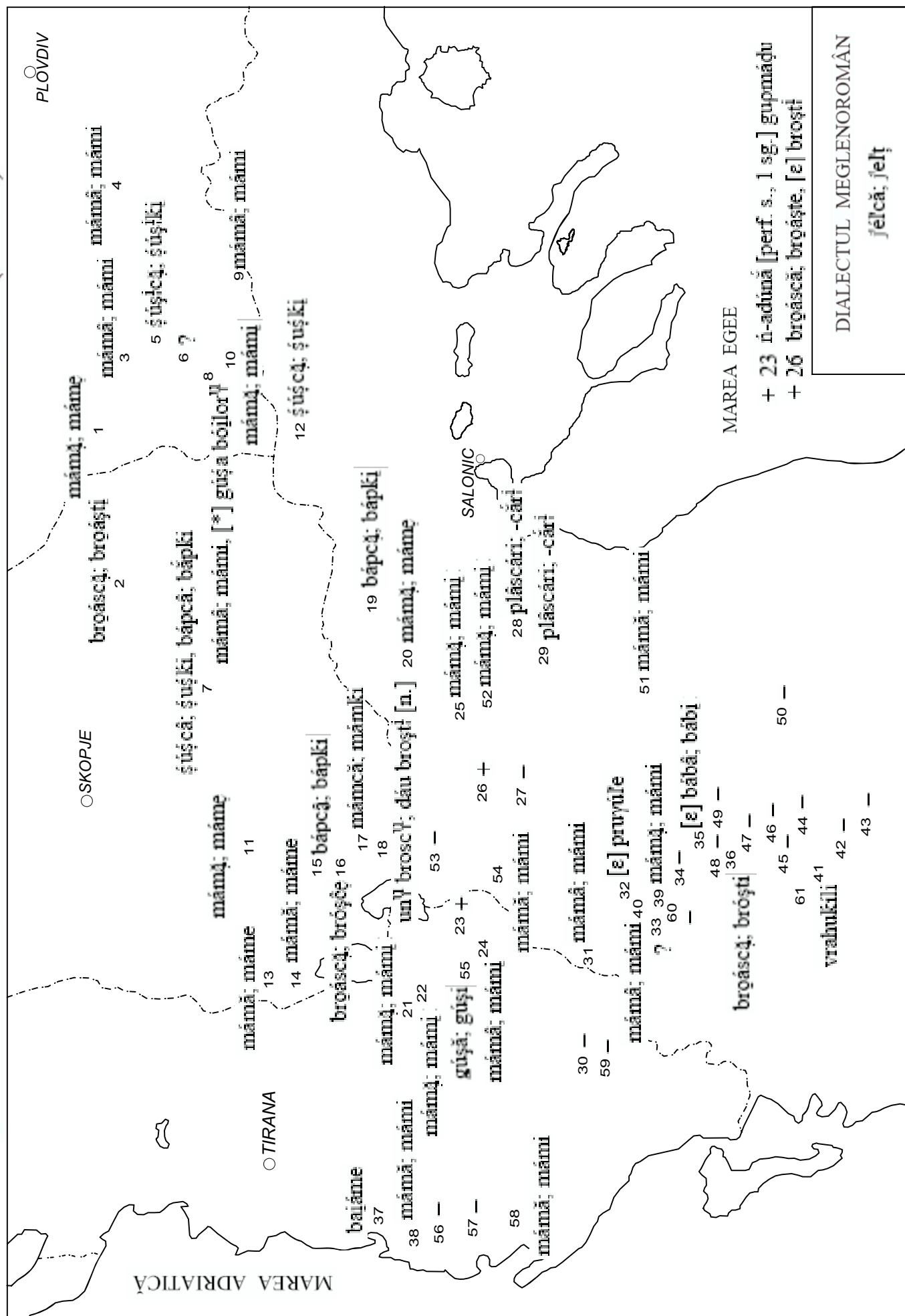
HARTA 131. PIELE, pl. [indic.] 'peau' [275]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

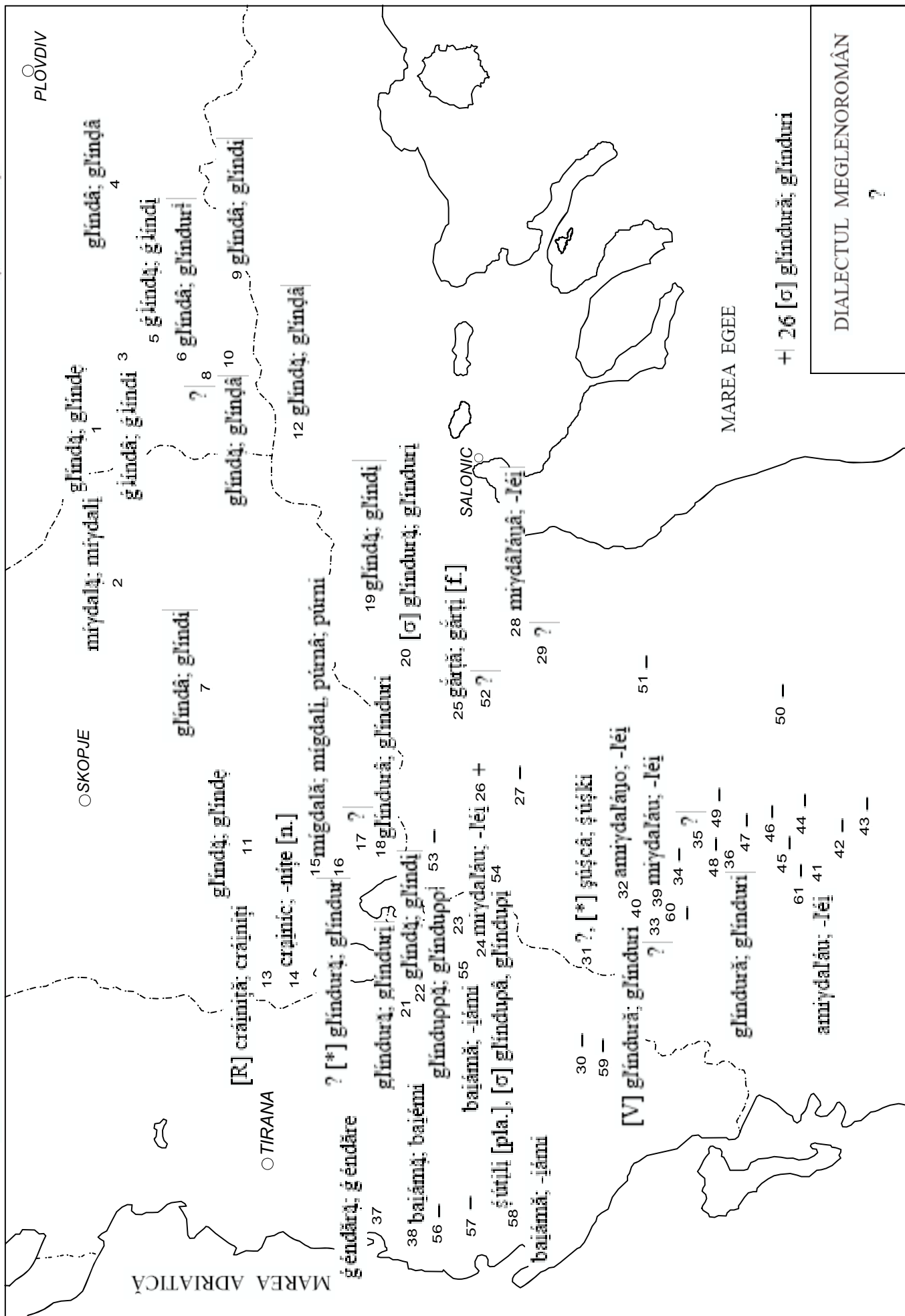
HARTA 132. ALUNIŢĂ, pl. 'grain de beauté' [276]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

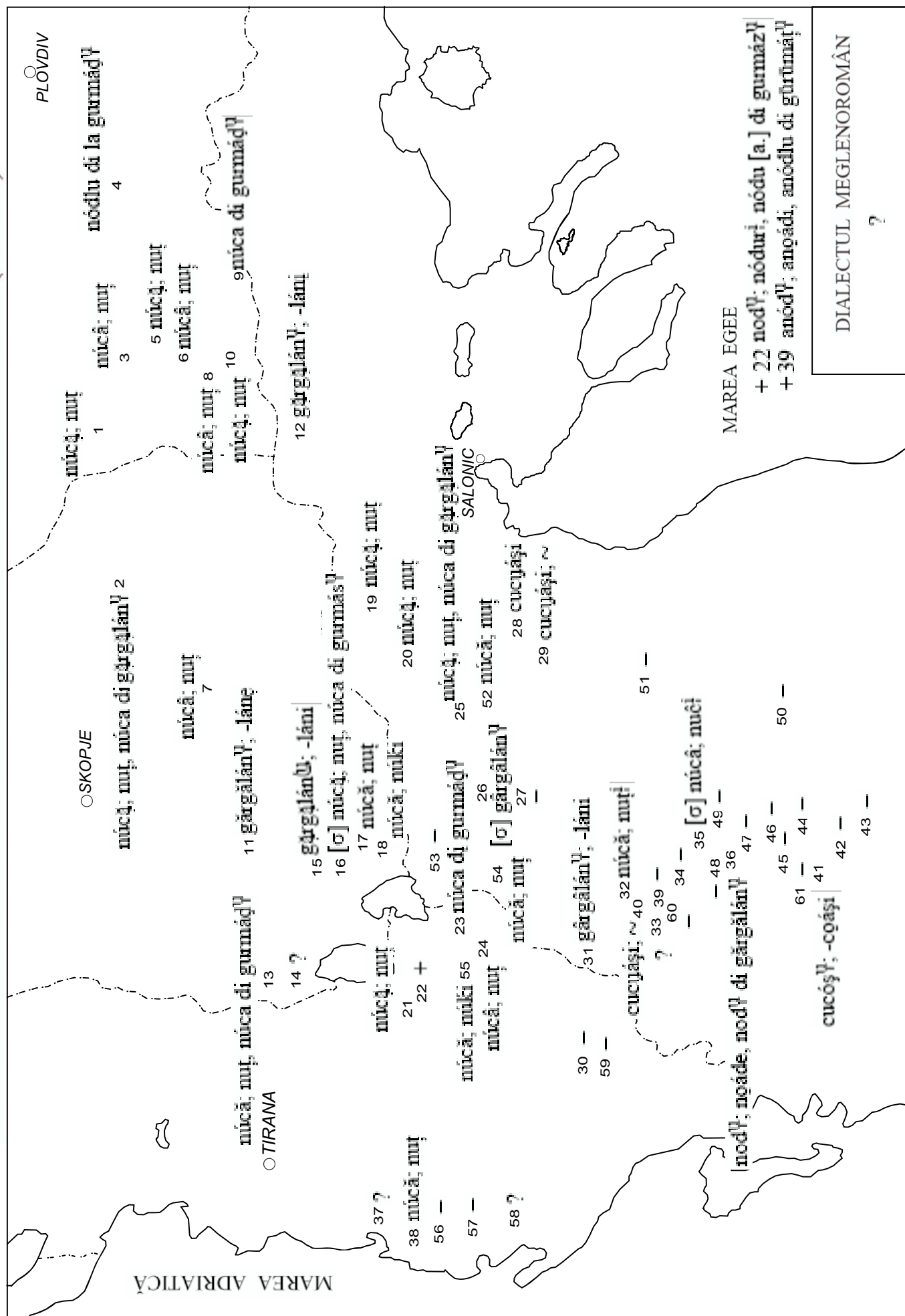
HARTA 133. GUȘĂ, pl. [gest] 'goitre' [270]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

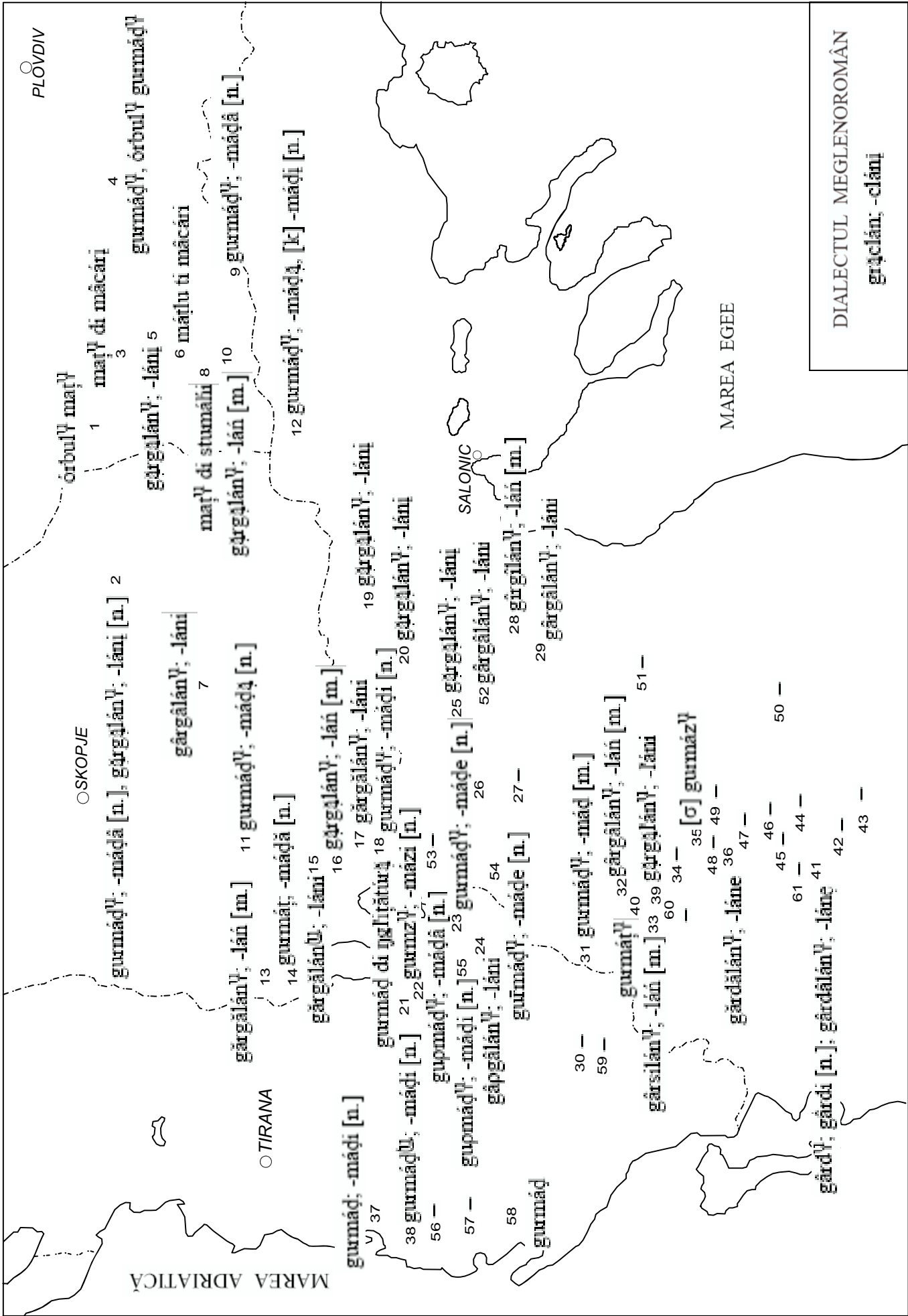
HARTA 134. AMIGDALĂ, pl. 'amigdala' [271]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

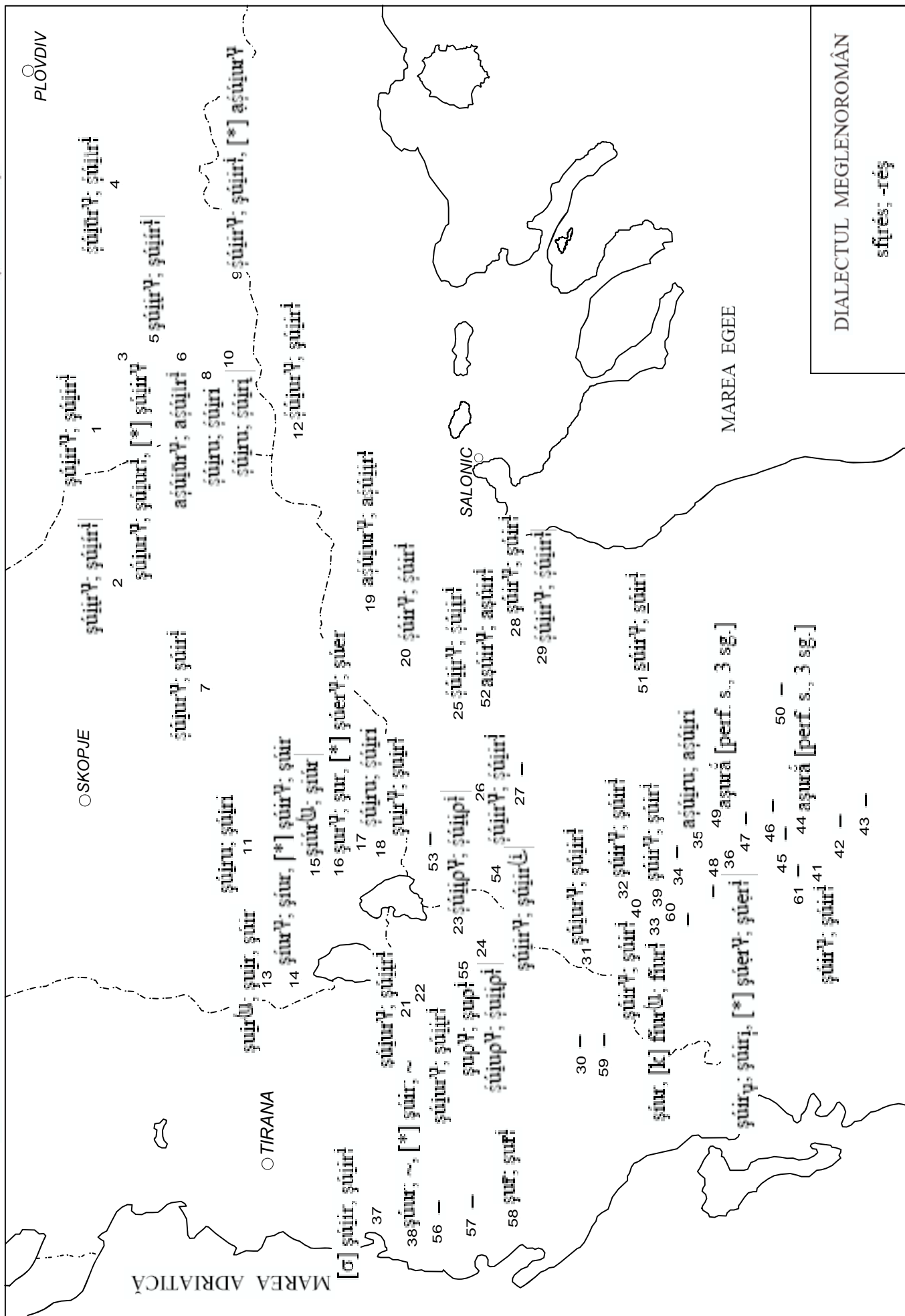
HARTA 135. MĂRUL LUI ADAM, pl. [indic.] 'la pomme d'Adam' [272]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 136. ESOFAG, pl. [gest] 'oesophage' [273]

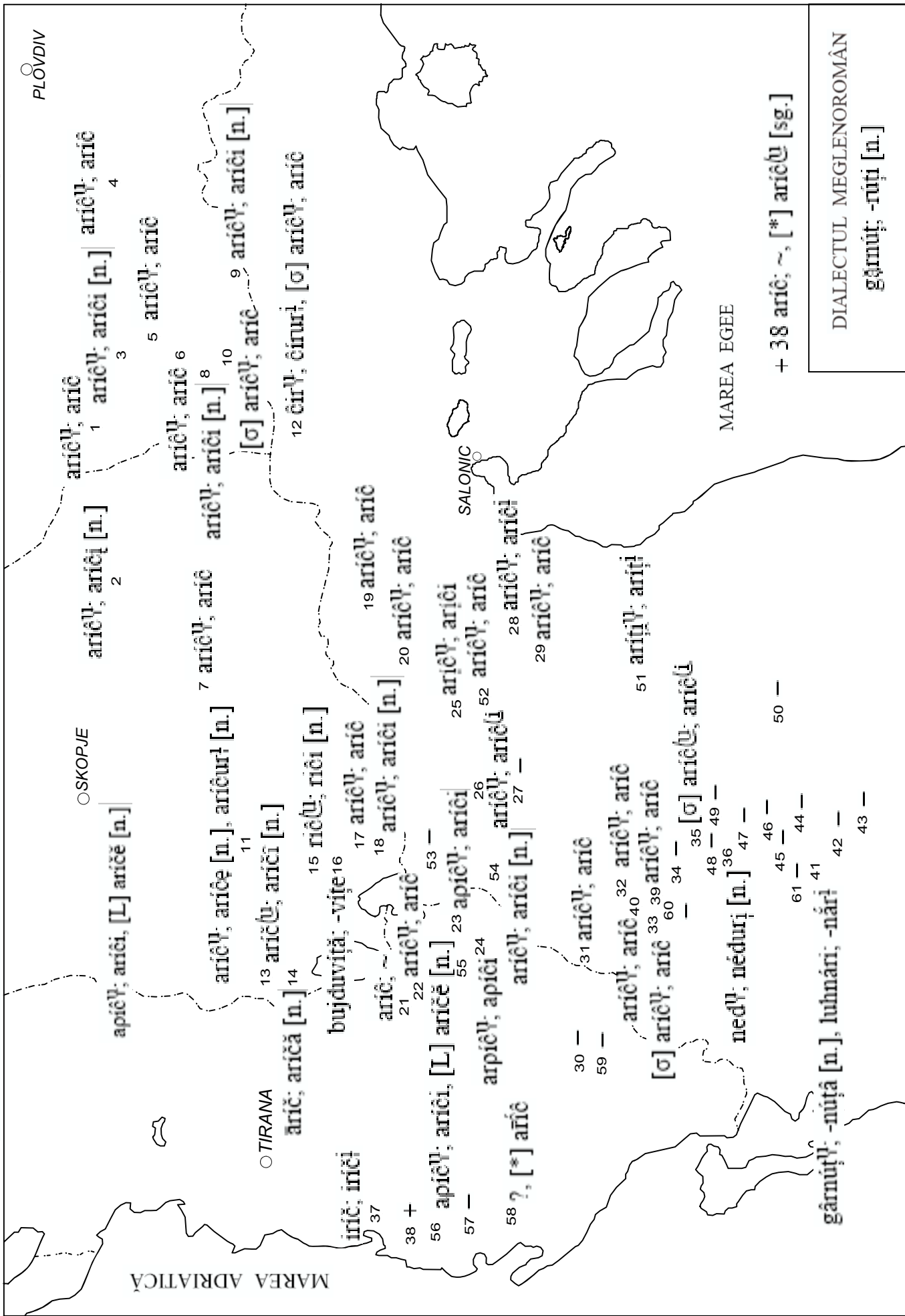
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
sfîrîs; -rêș

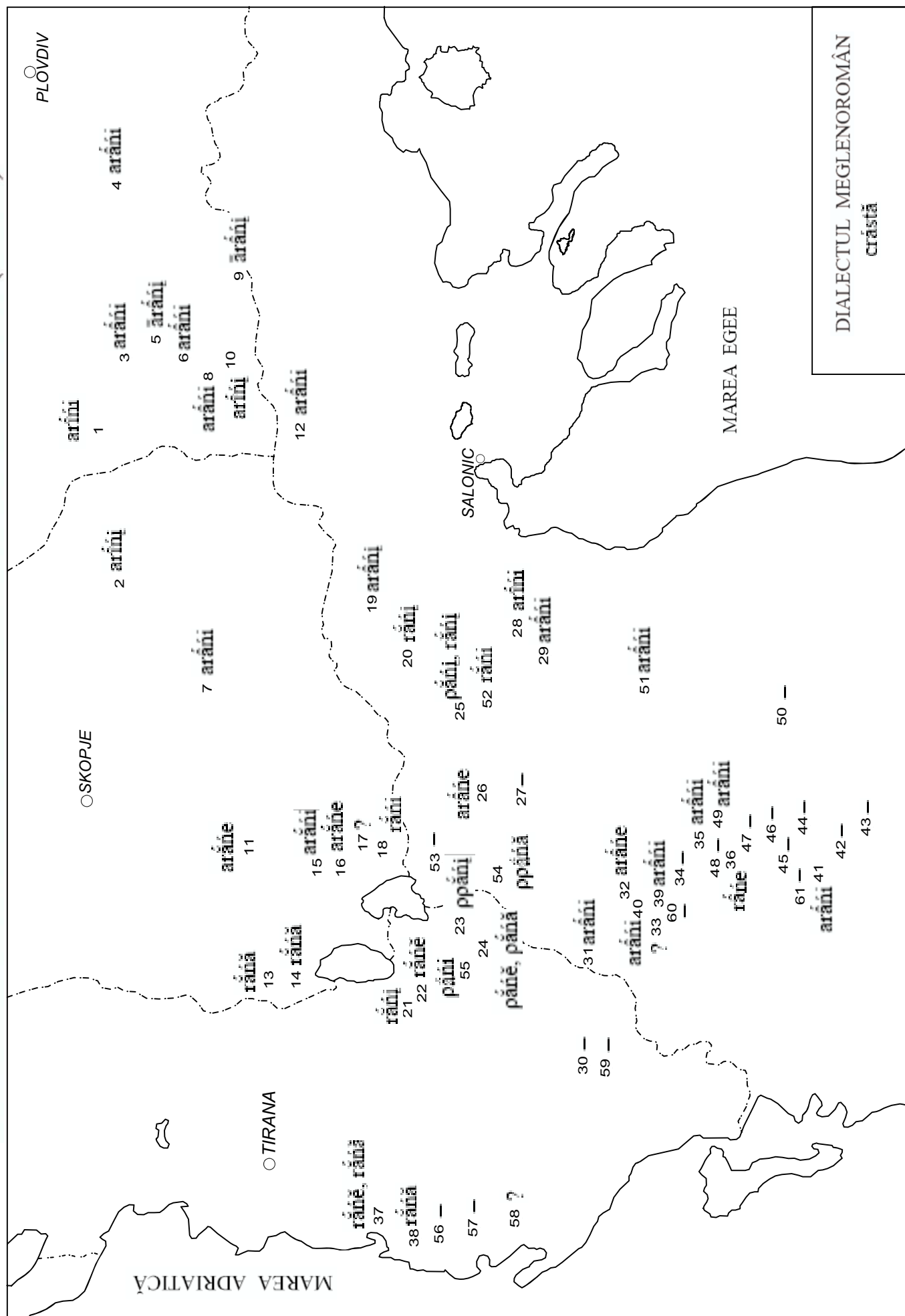
HARTA 137. FLUIER (CU BUZELE), ind. prez., 1-2 sg. [gest] 'je siffle (des lèvres)' [266]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

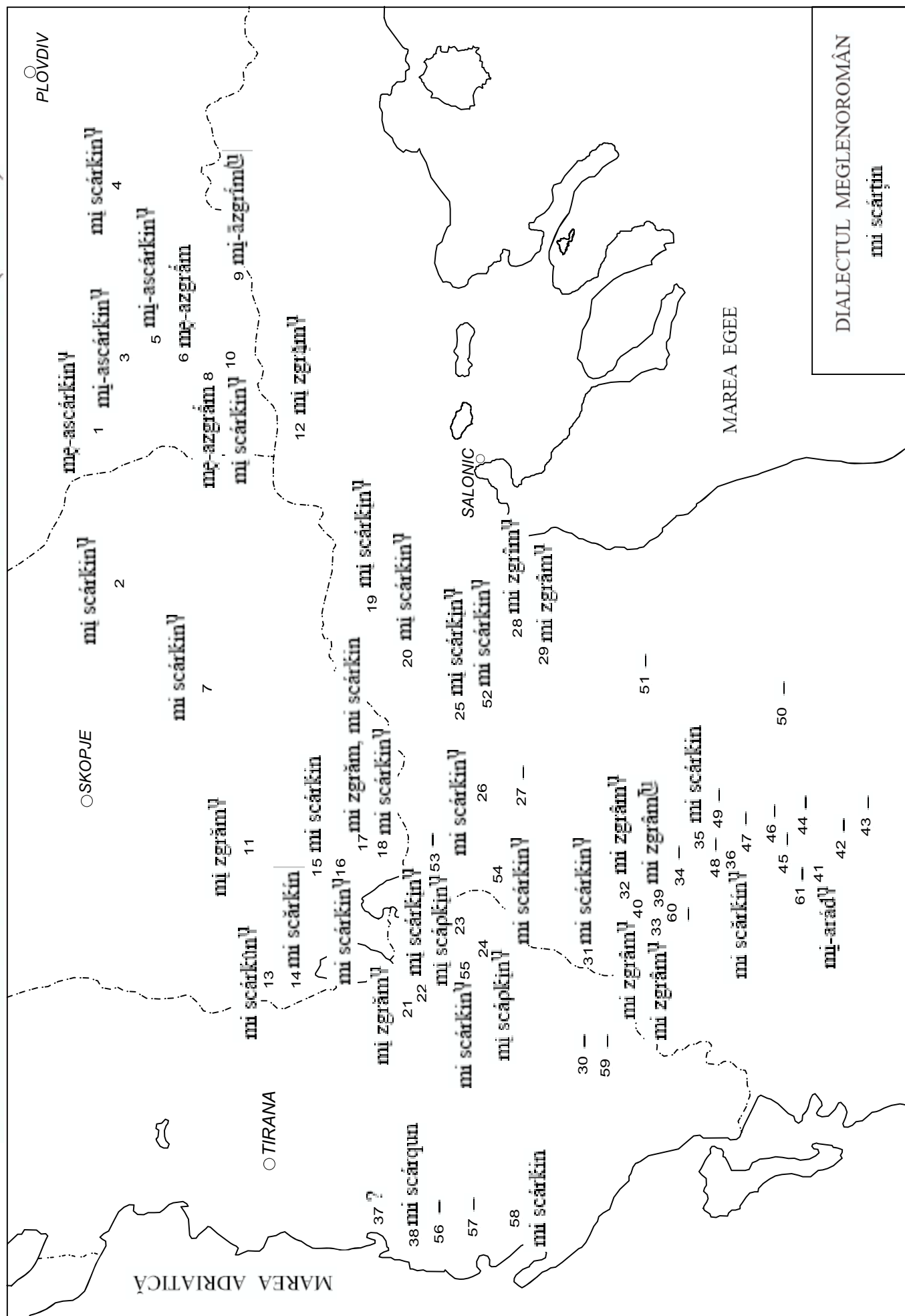
HARTA 138. NEG, pl. 'vernue' [277]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

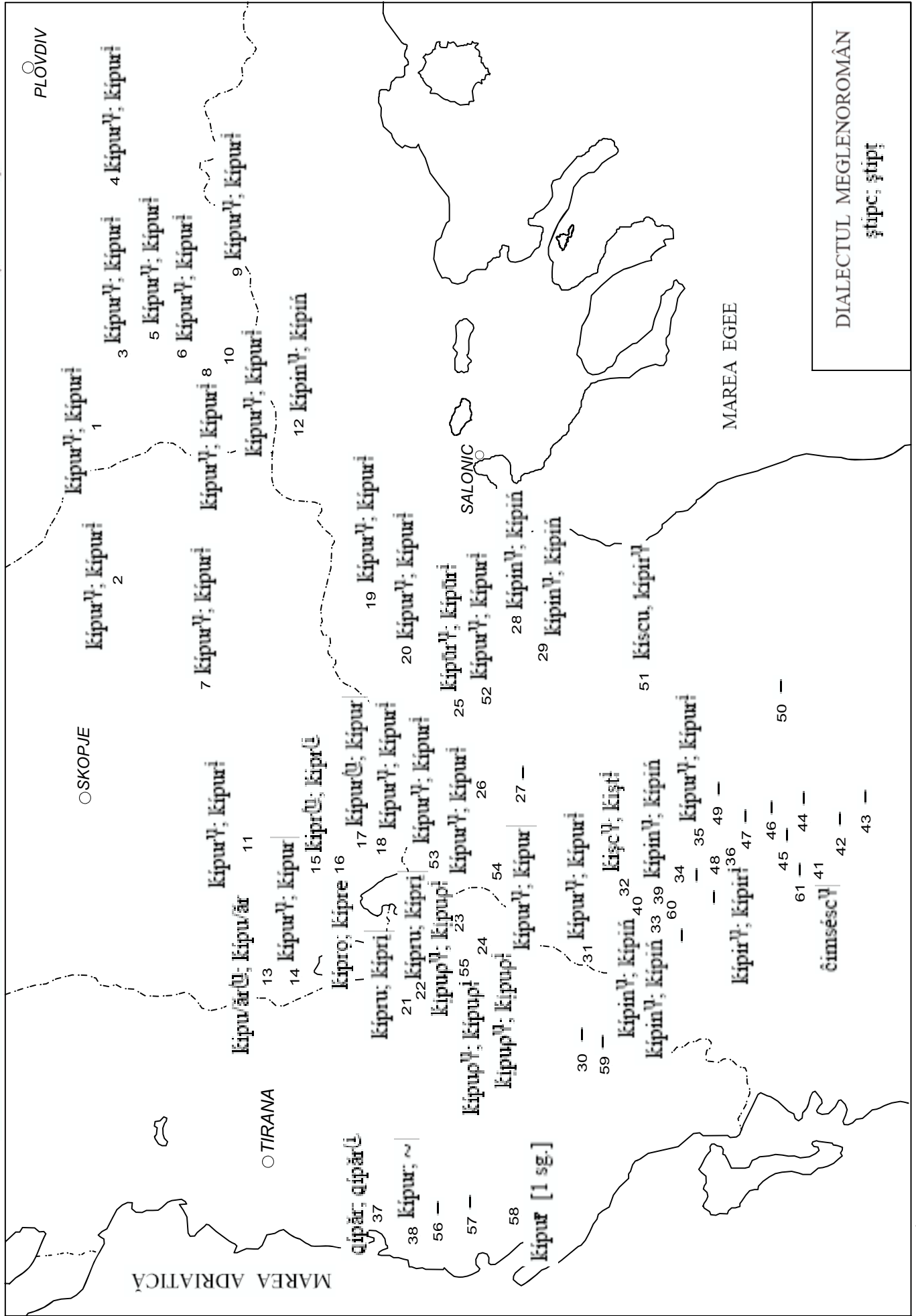
HARTA 139. RĂIE 'gale' [278]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

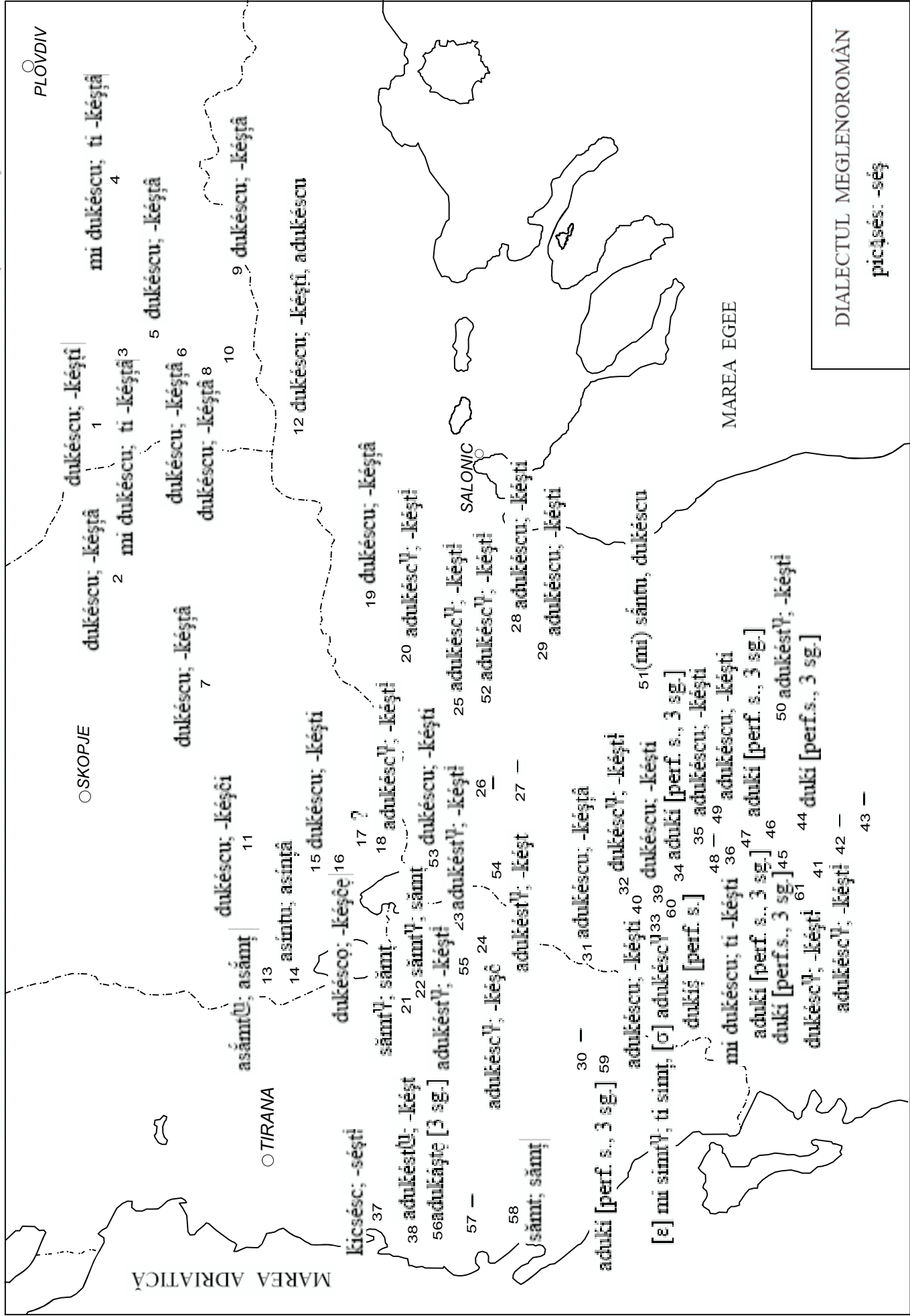
HARTA 140. MĂ SCARPIN, ind. prez., 1 sg. 'je me gratte' [279]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

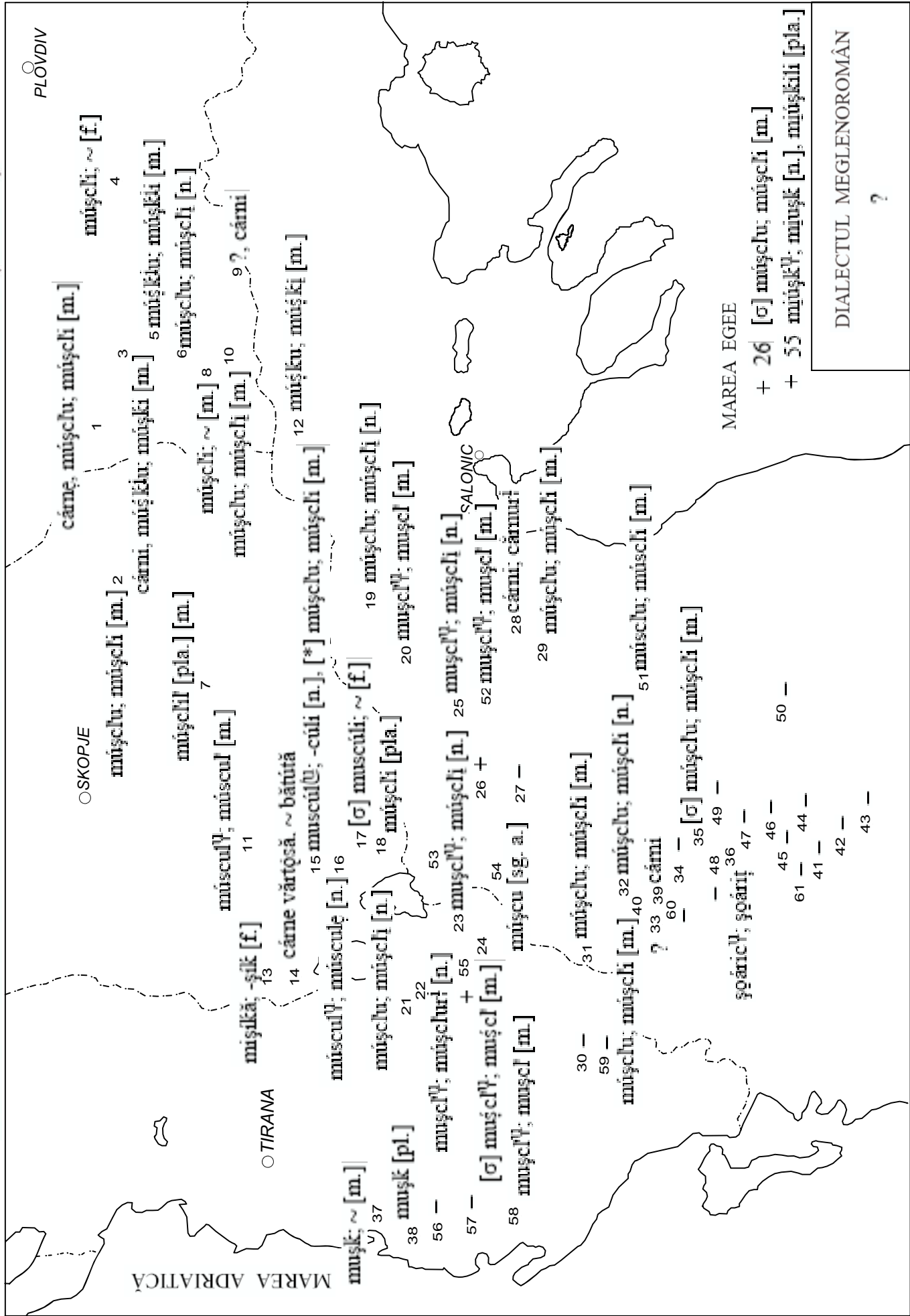
HARTA 141. PIȘC, ind. prez., 1-2 sg. 'je pique' [280]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

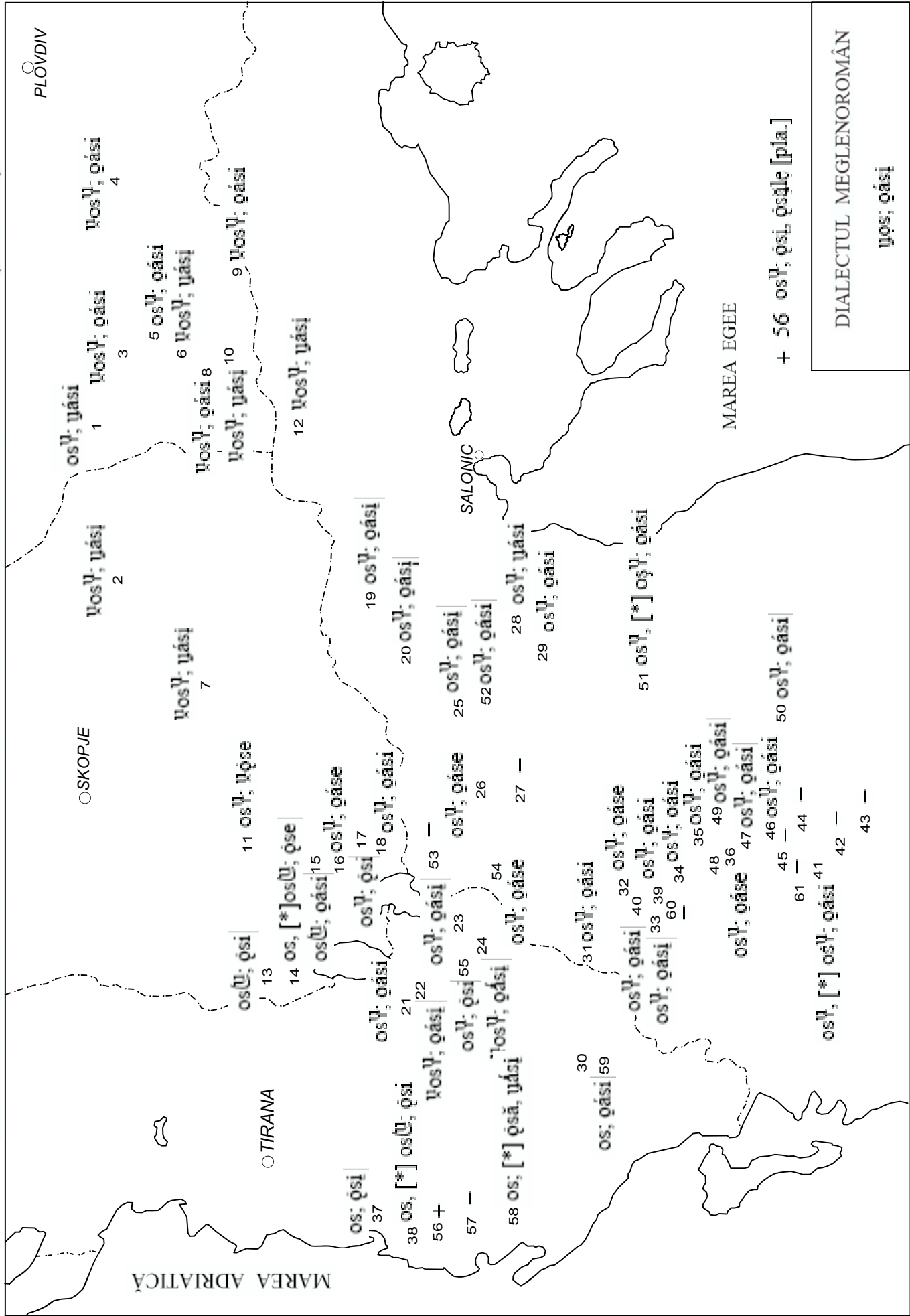
HARTA 142. SIMT, ind. prez., 1-2 sg. 'je sens' [281]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

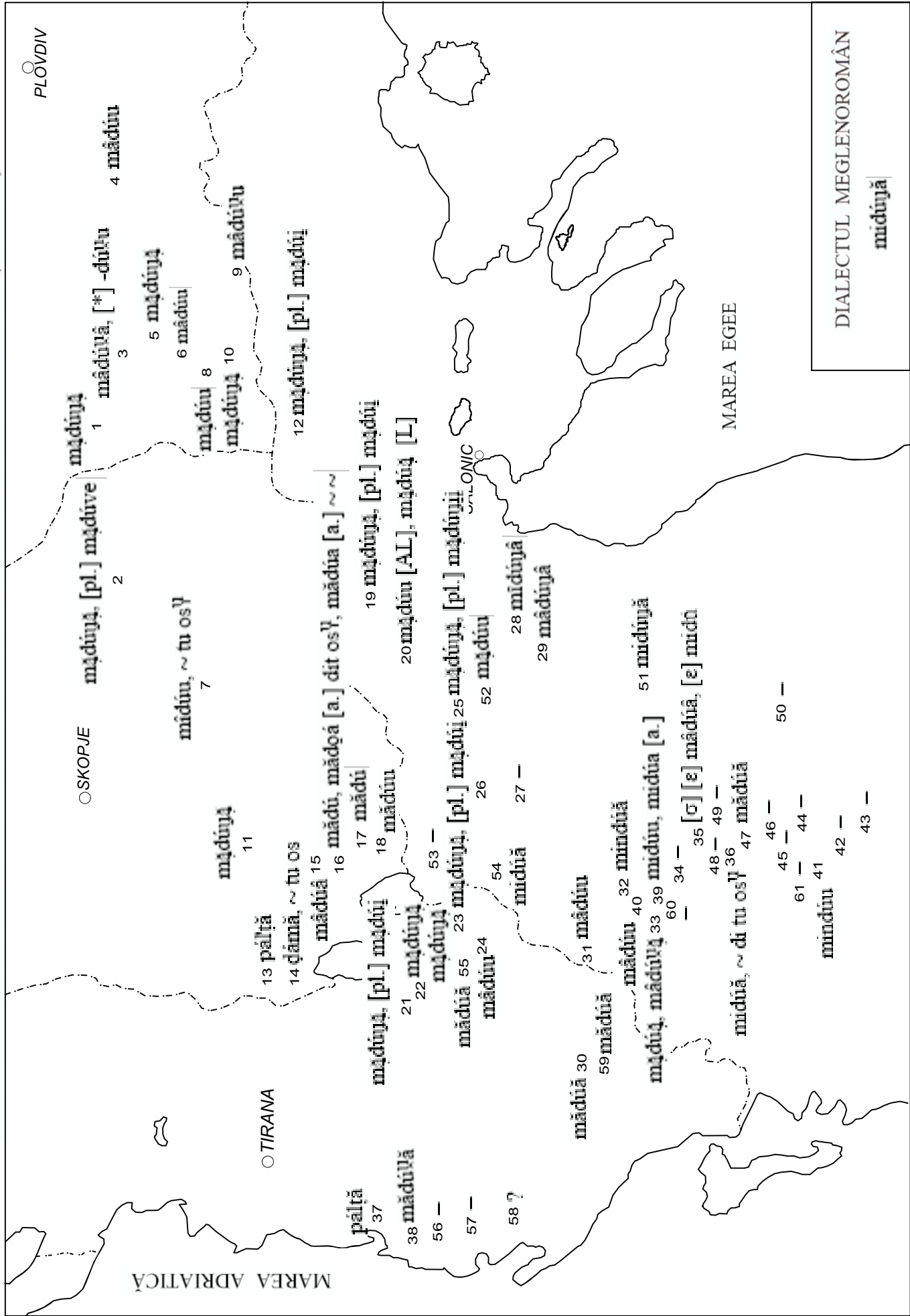
HARTA 143. MUȘCHI (LA MÂNĂ), pl. [indic.] 'muscle' [283]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

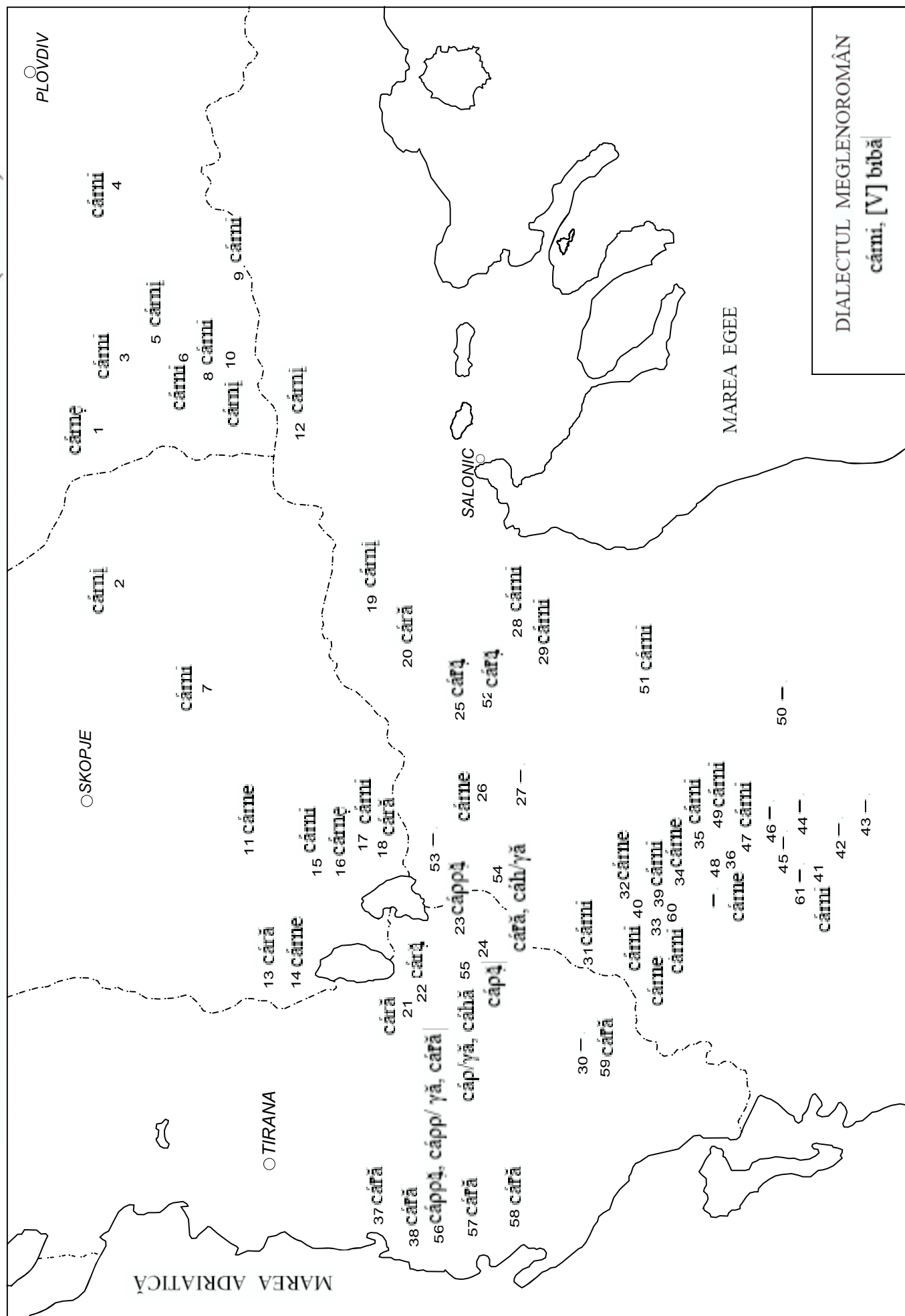
HARTA 144. OS, pl. 'os' [284]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

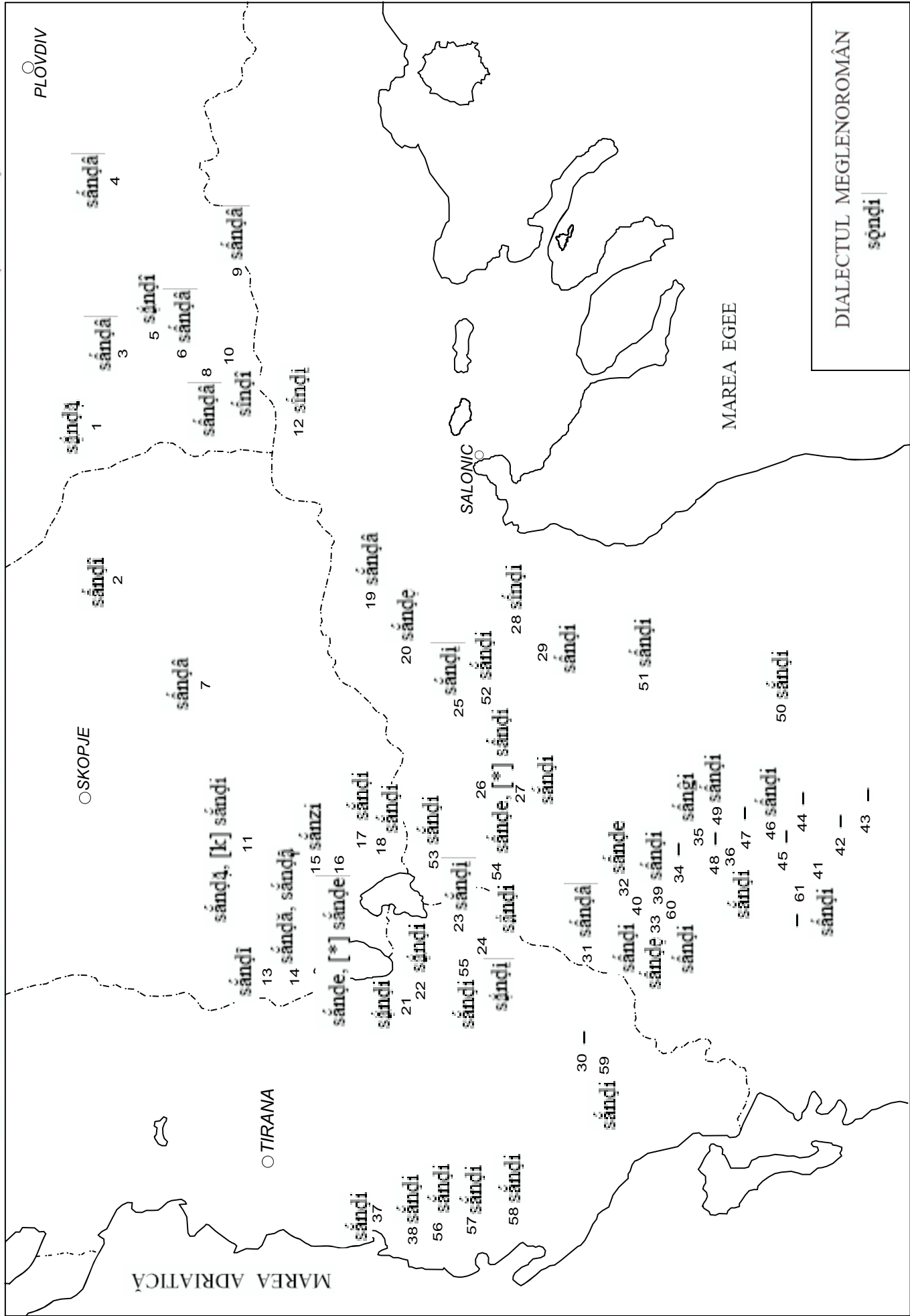
HARTA 145. MĂDUVĂ 'moelle' [285]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

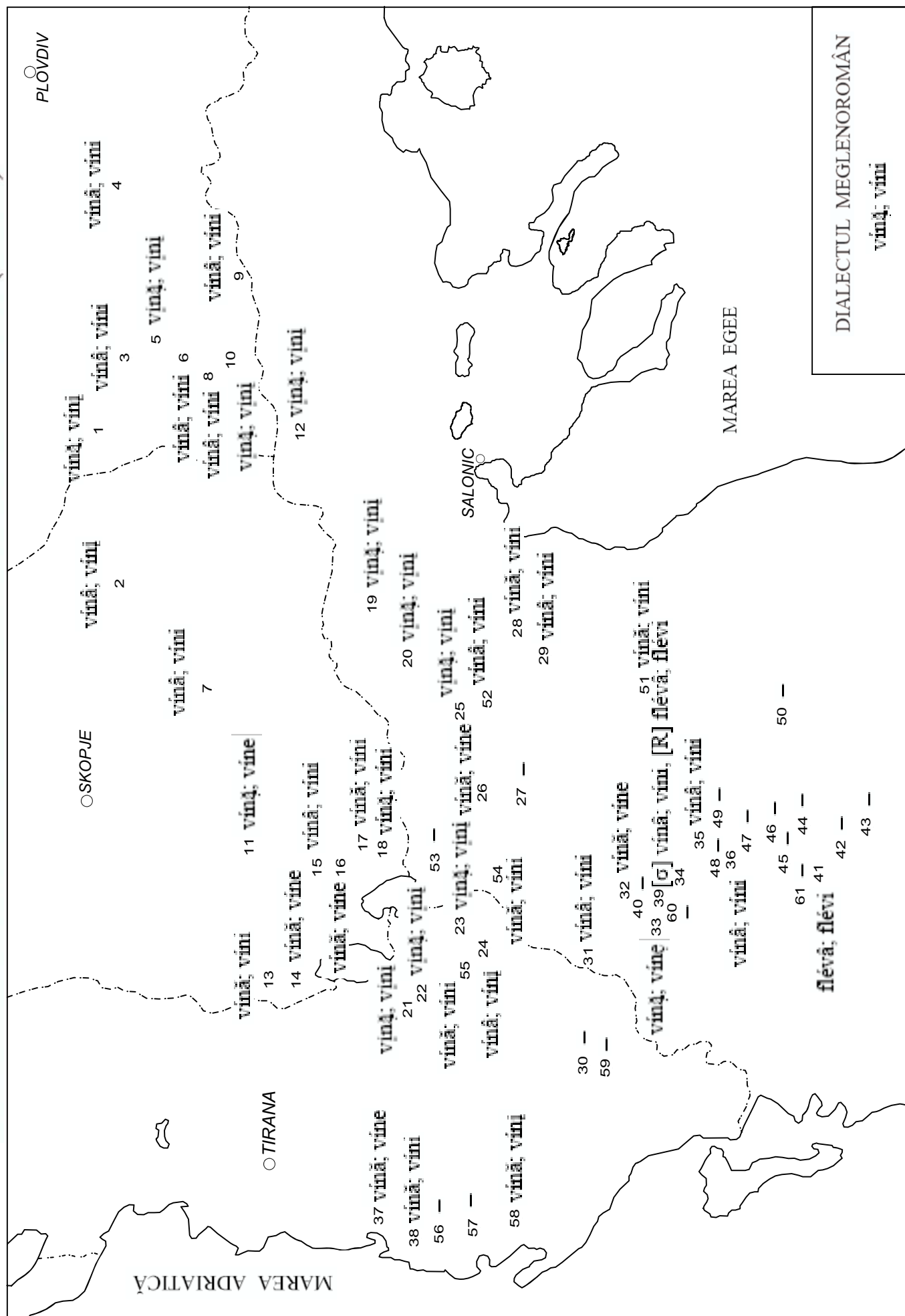
HARTA 146. CARNE [indic.] 'chair' [286]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

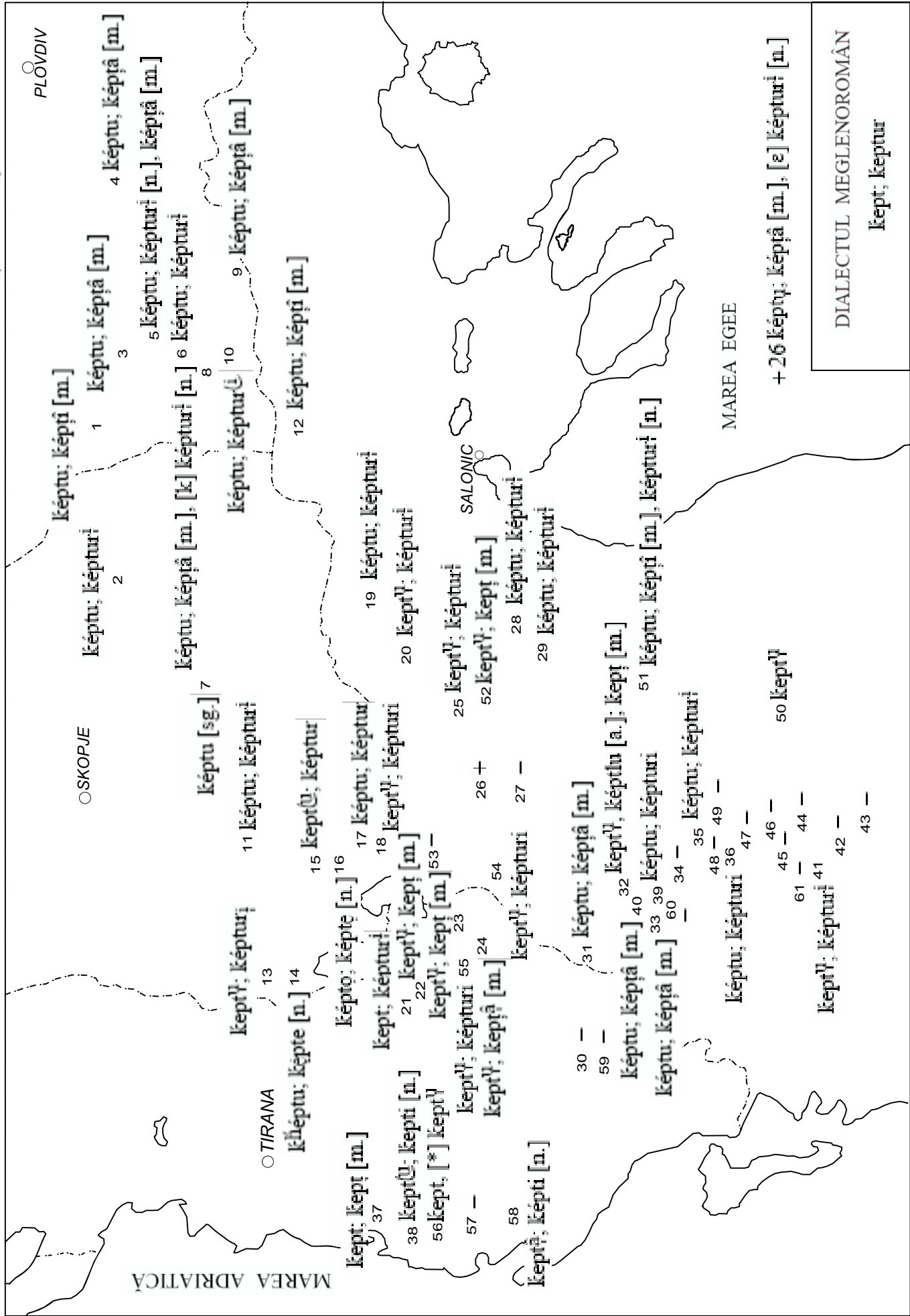

HARTA 147. SÂNGE 'sang' [287]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

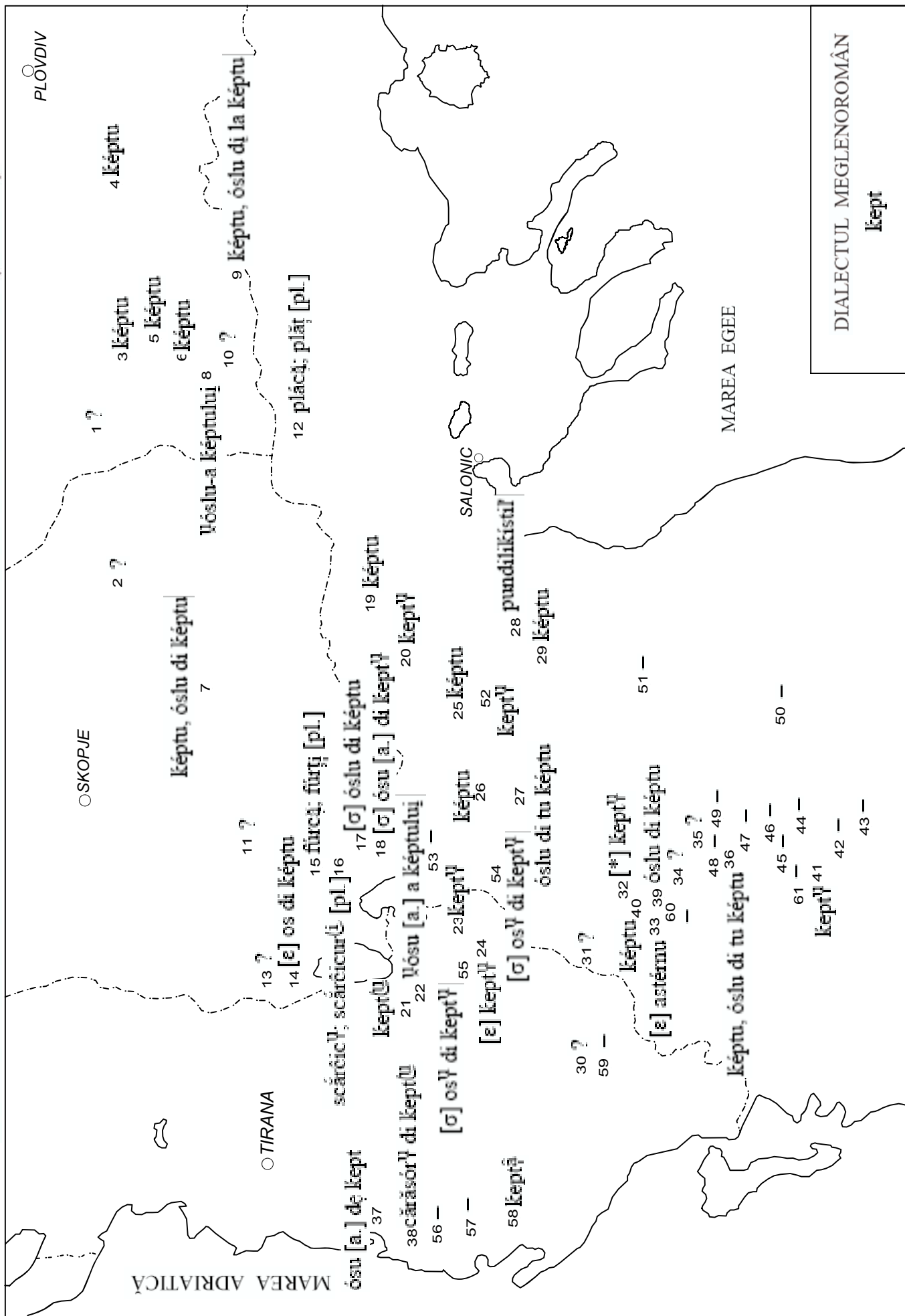

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
Kept; Keptur

+26 Képtu; Képtá [m.], [e] Képturí [n.]

HARTA 149. PIEPT, pl. [indic.] 'poitrine' [289]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

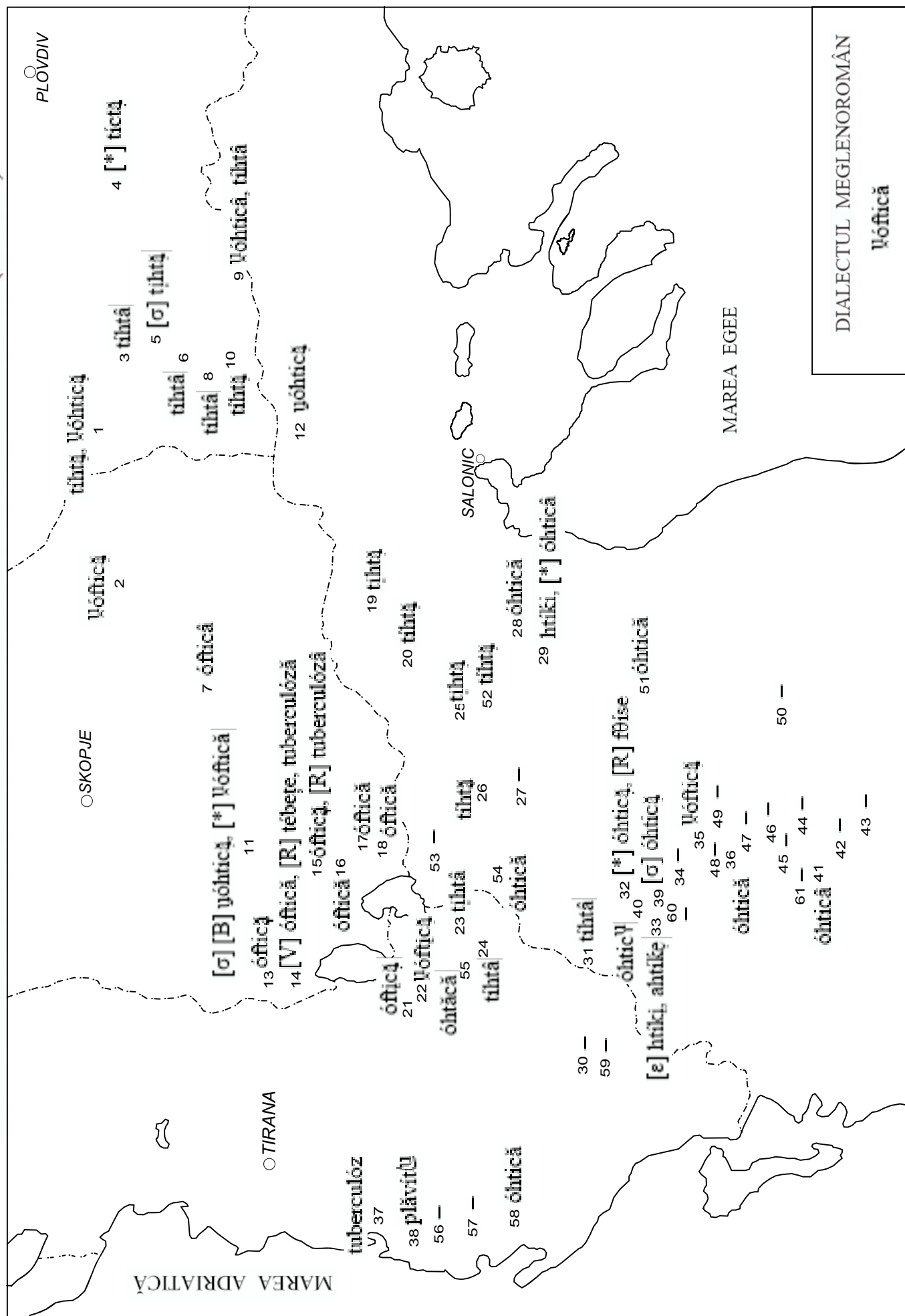

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

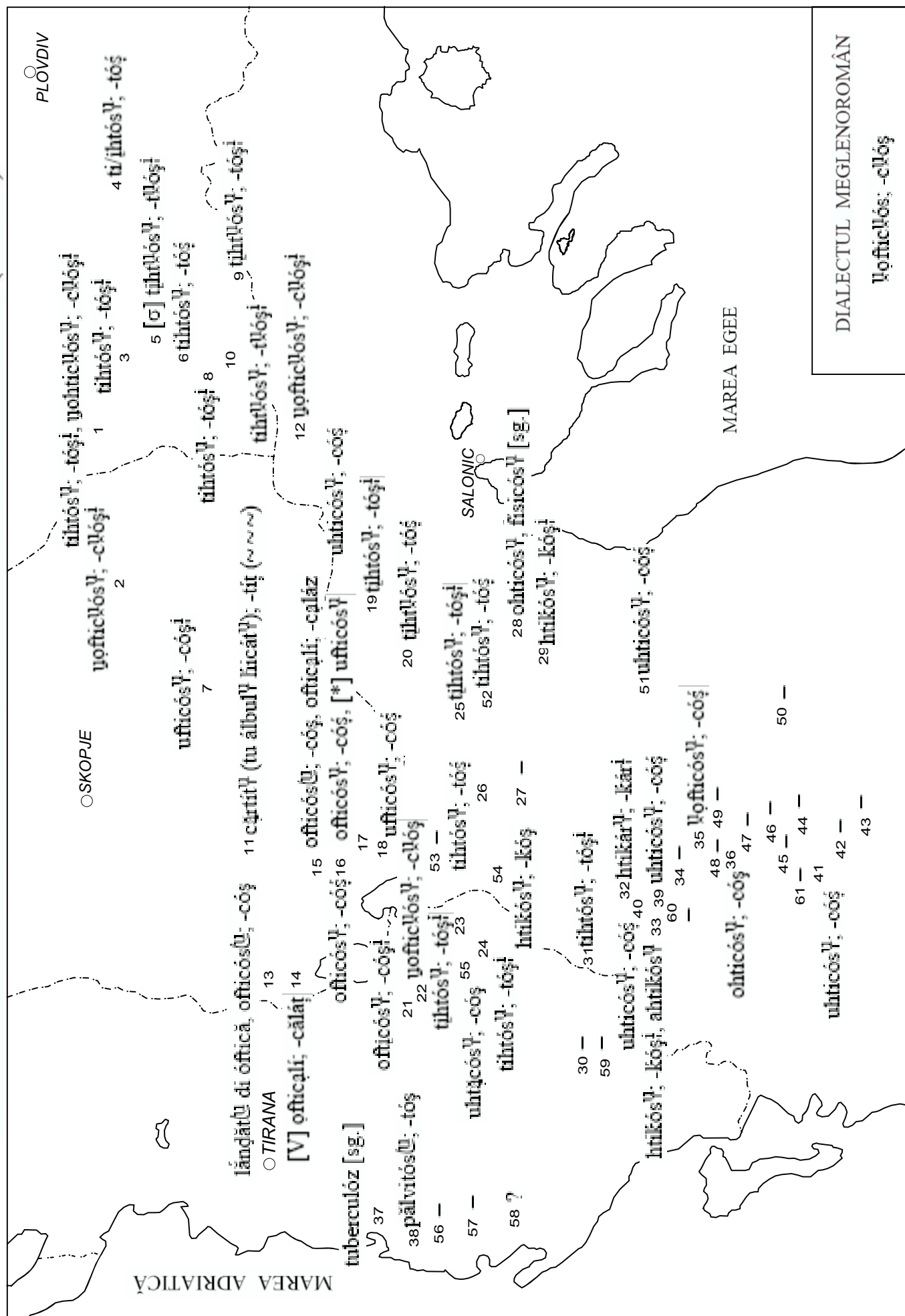
HARTA 151. PLÂMÎNĂ, pl. [gest] 'poumon' [291]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

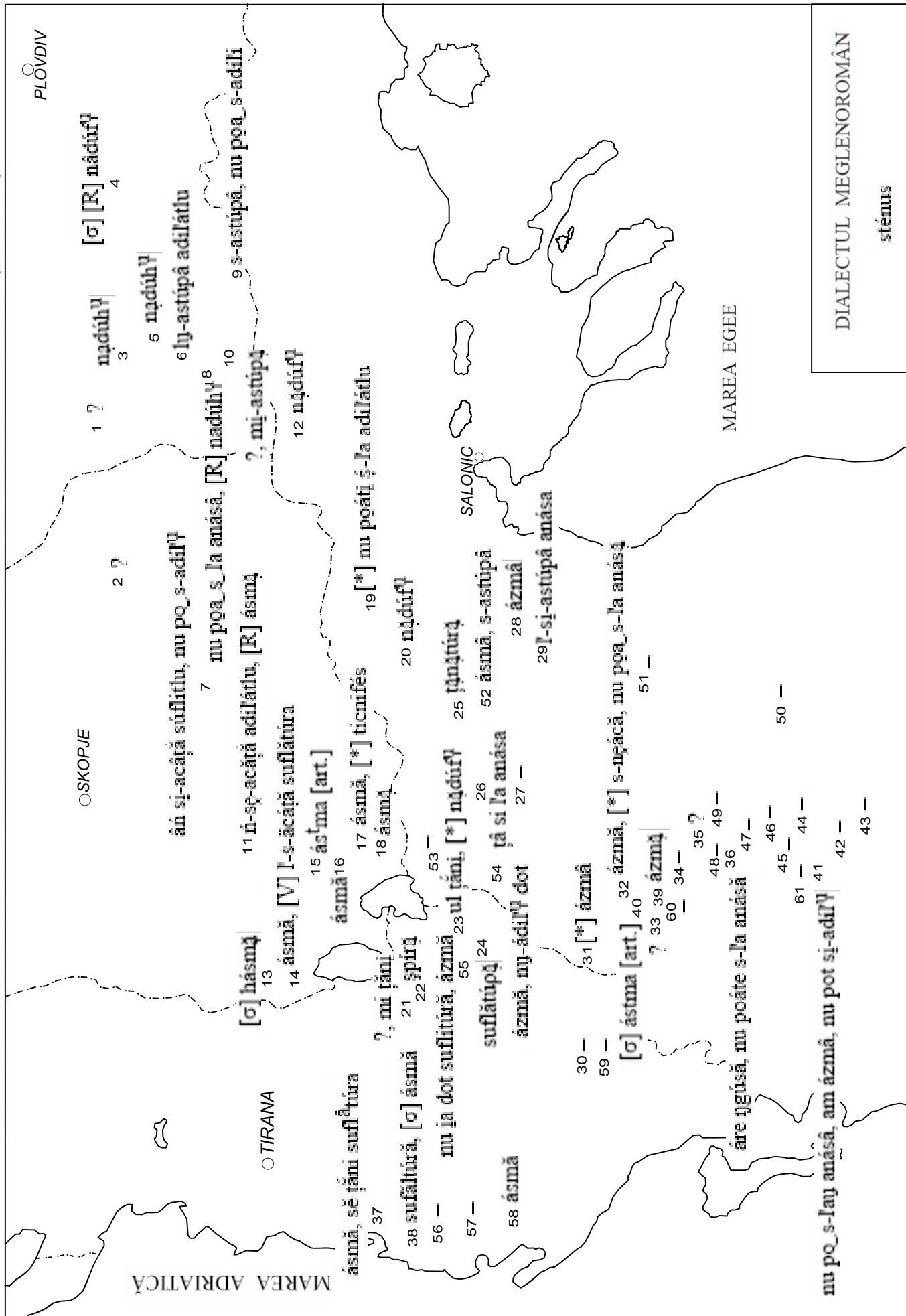
HARTA 152. TUBERCULOZĂ 'tuberculose' [292]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

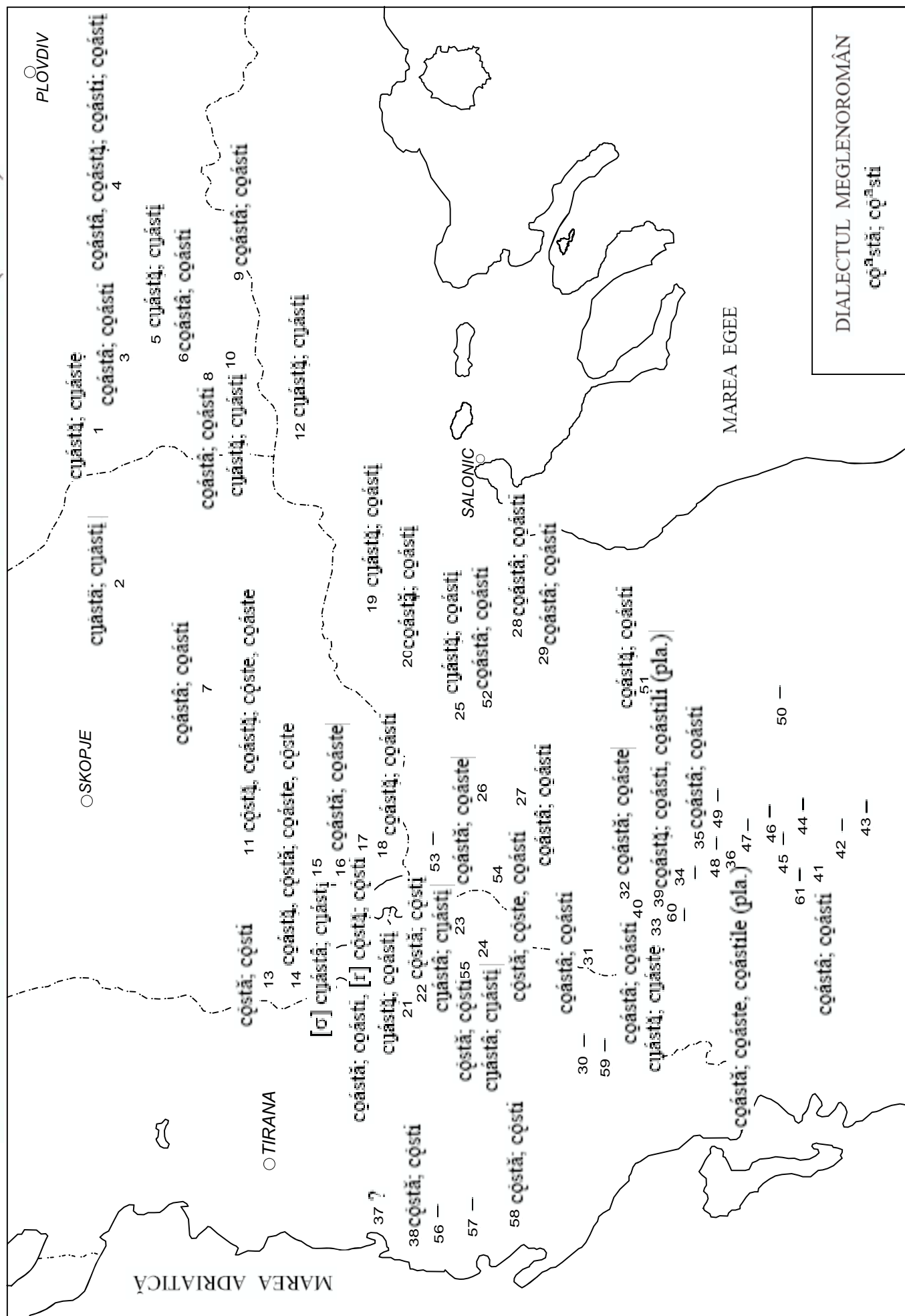
HARTA 153. TUBERCULOS, pl. 'tuberculeux' [293]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

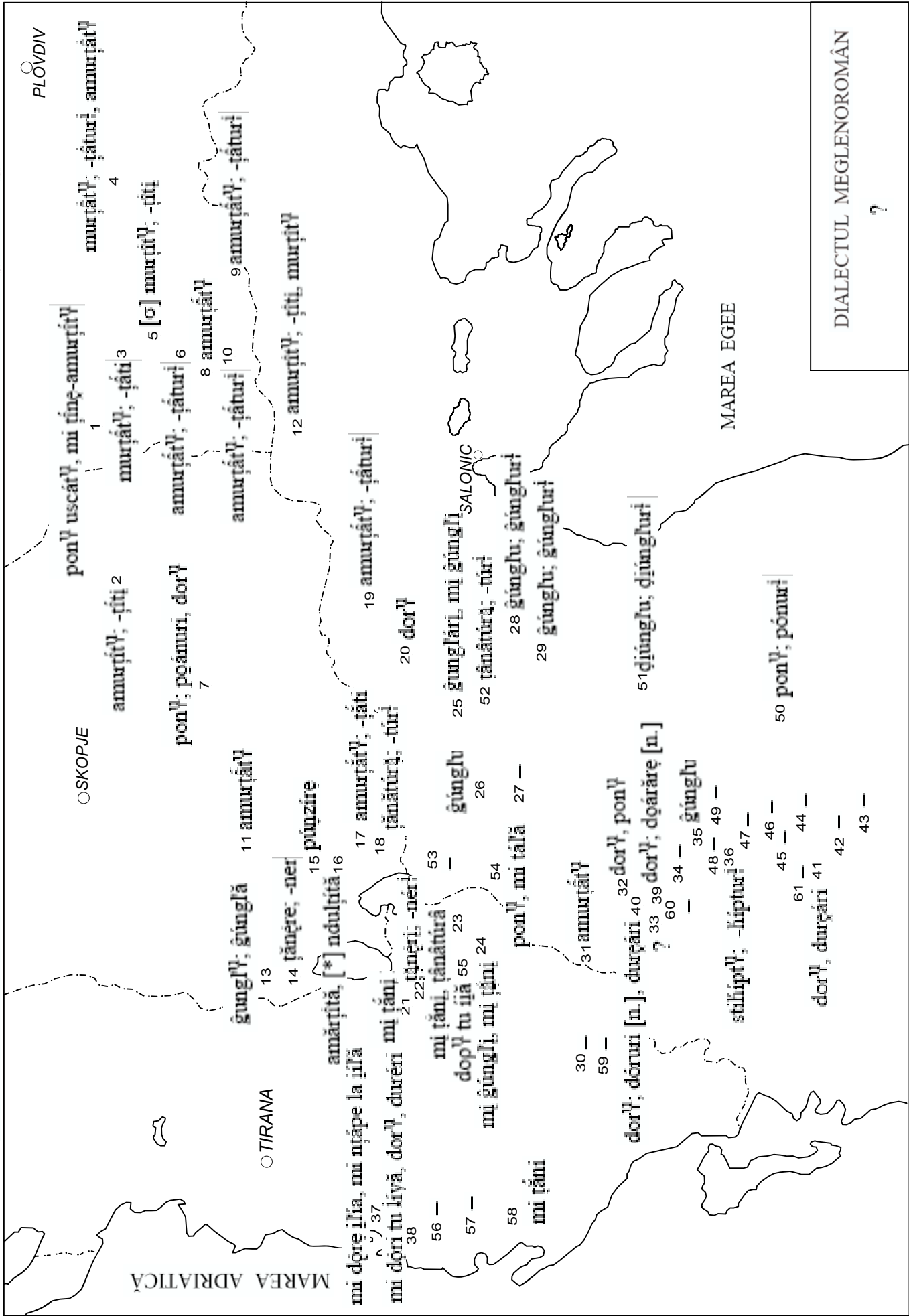
HARTA 154. ASTMĂ 'asthme' [295]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

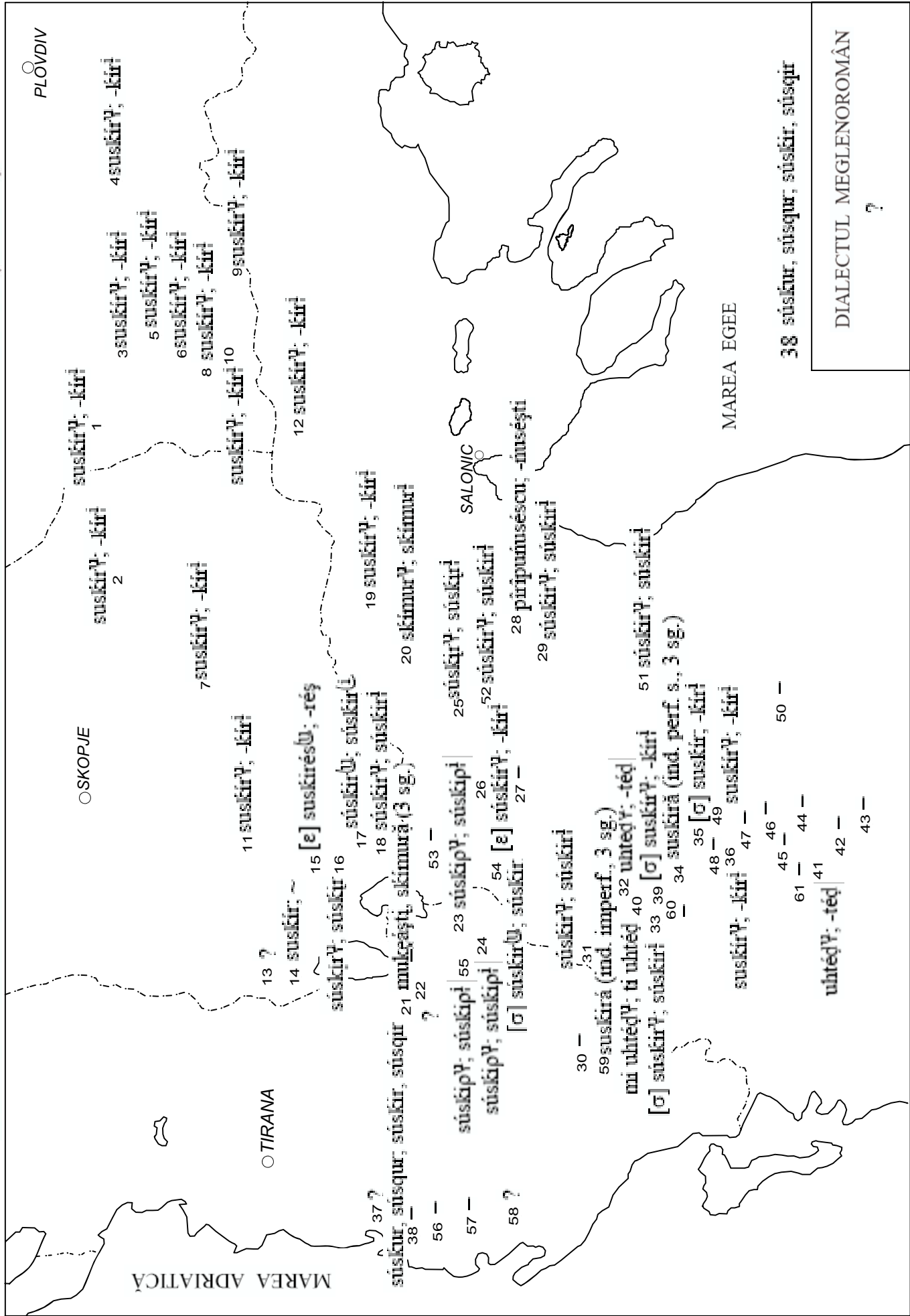
HARTA 155. COASTĂ, pl. [indic.] 'cȕte' [296]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

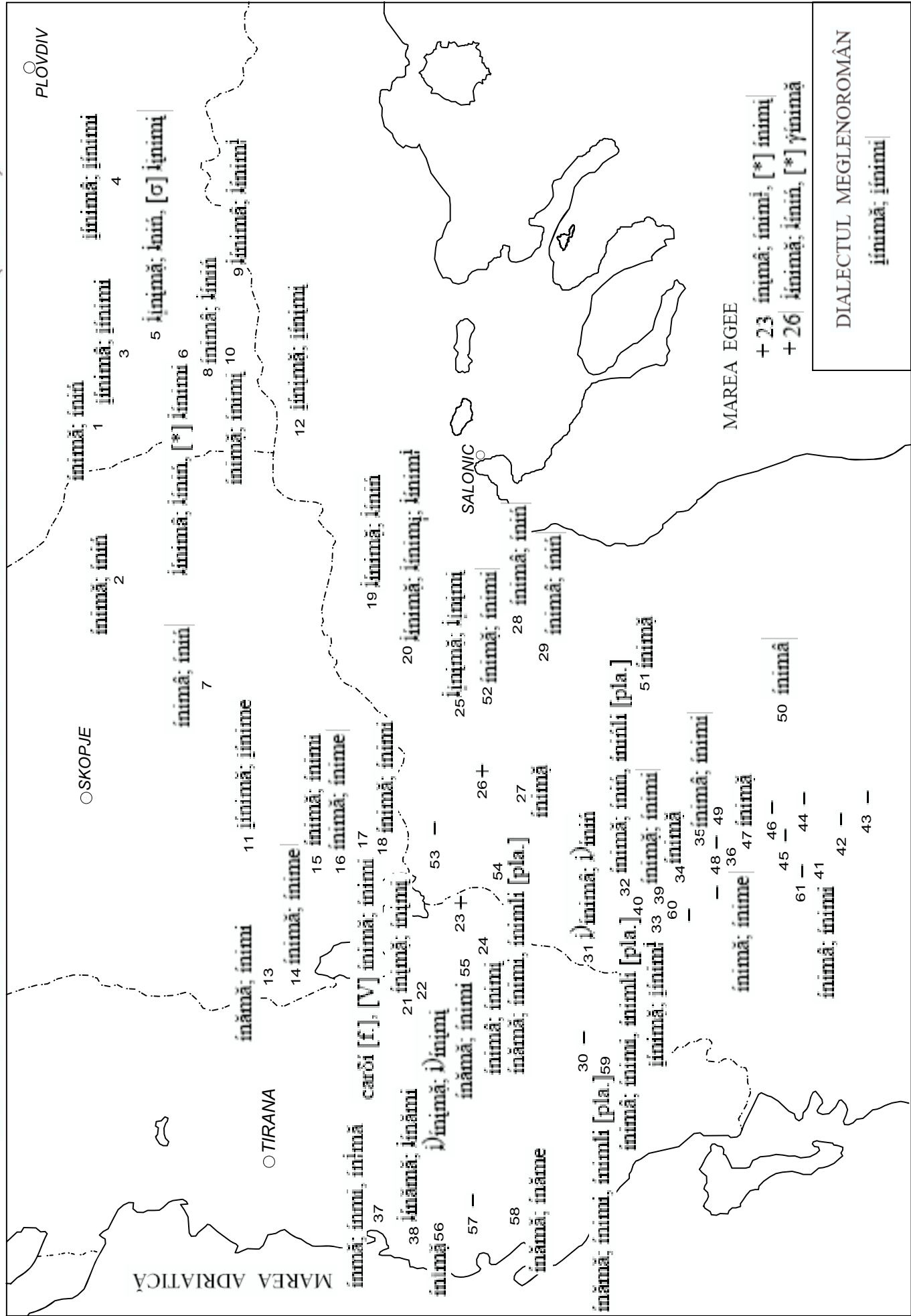
HARTA 156. JUNGHLI, pl. 'point de côté' [297]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

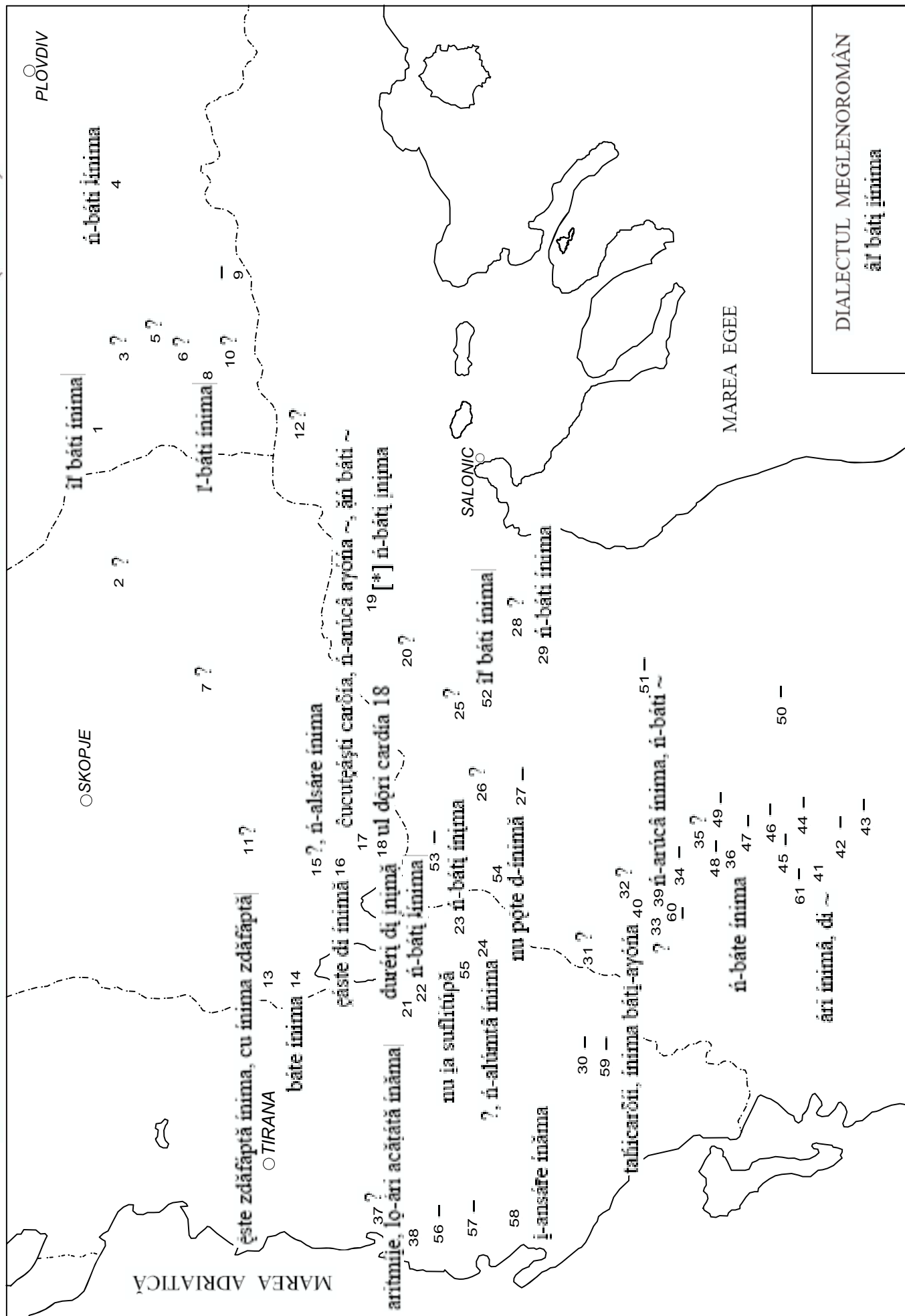
HARTA 157. SUSPIN, ind. prez., 1-2 sg. [imit.] 'je soupire' [299]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

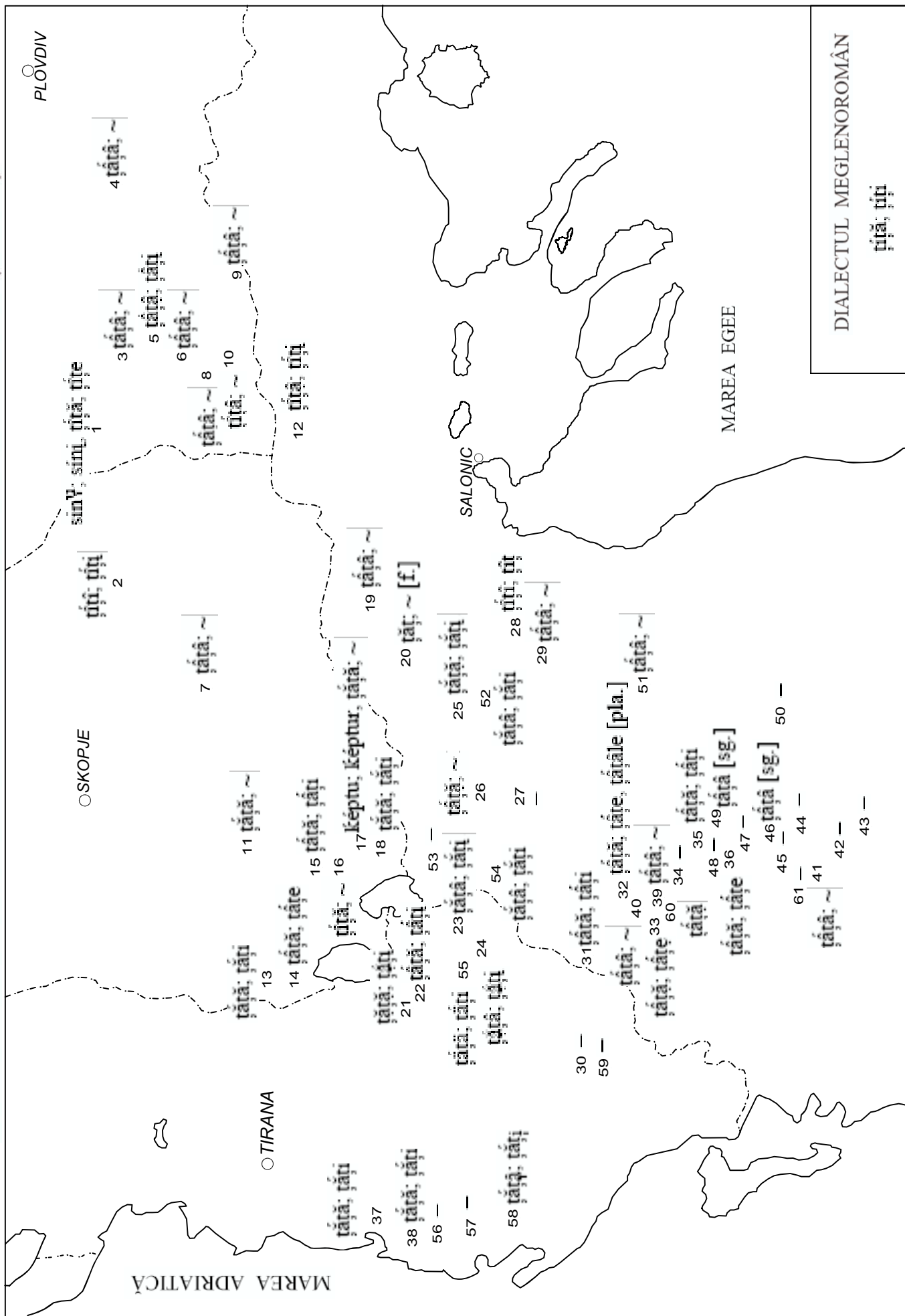
HARTA 158. INIMĂ, pl. [indic.] 'cœur' [298]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 159. BĂTAIE DE INIMĂ 'battement du cœur' [300]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

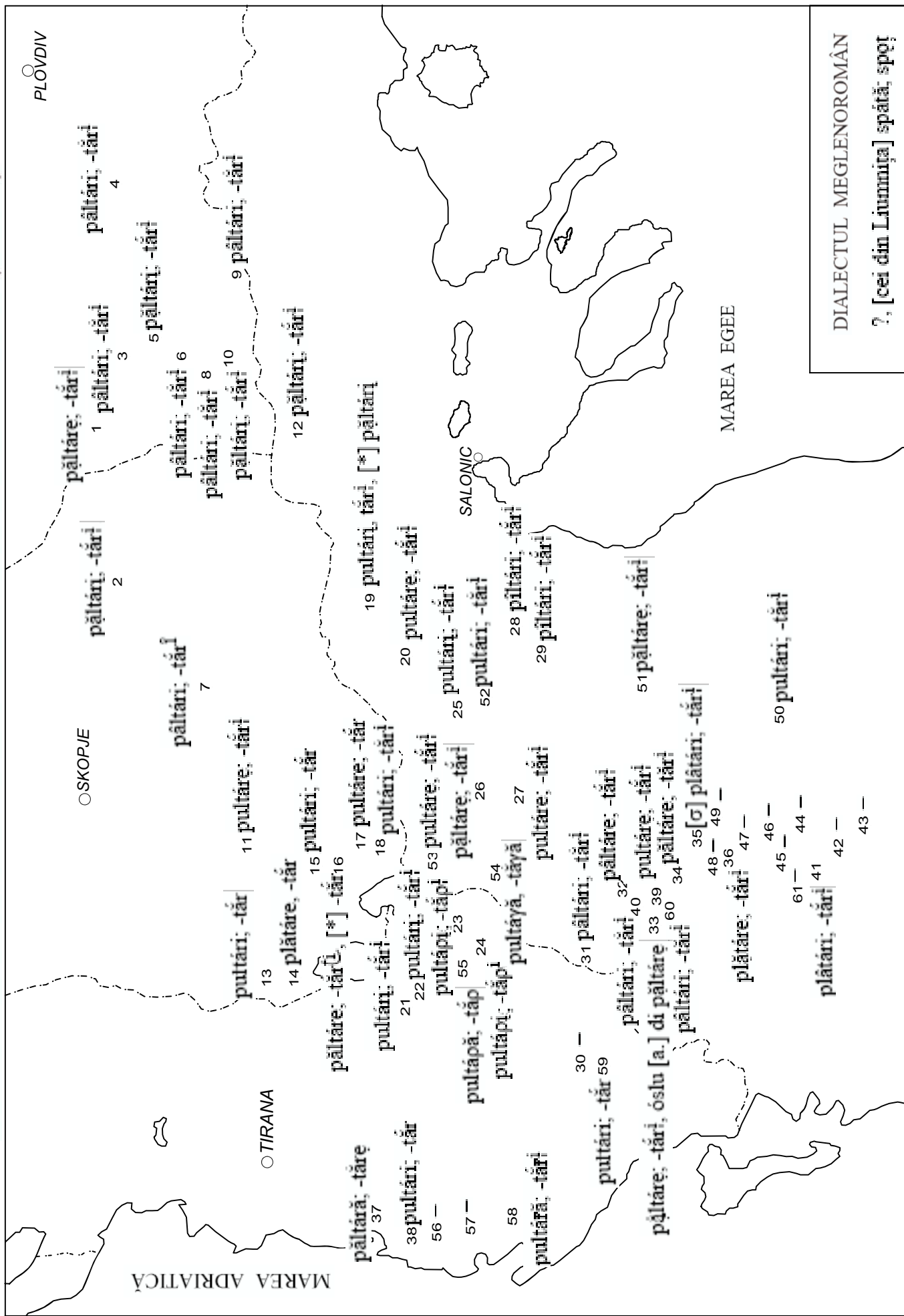
HARTA 160. ȚĂȚĂ, pl. 'mamelle', 'sein', 'teton' [301]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 161. SPATE, pl. 'dos' [302]

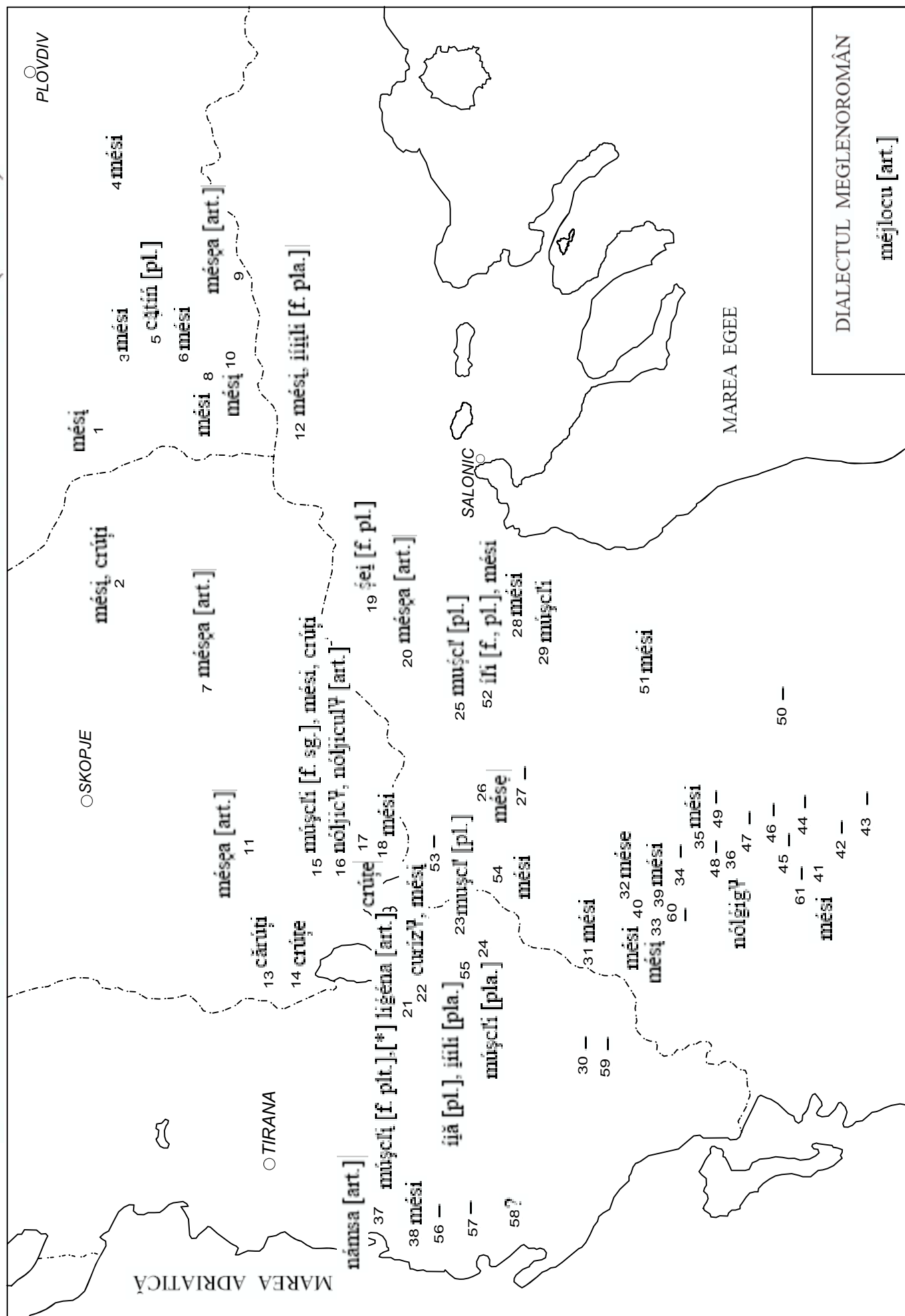
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
 ?, [cei din Liunnița] spătă; speț

HARTA 162. OMOPLAT, pl. [indic.] 'omoplate' [303]

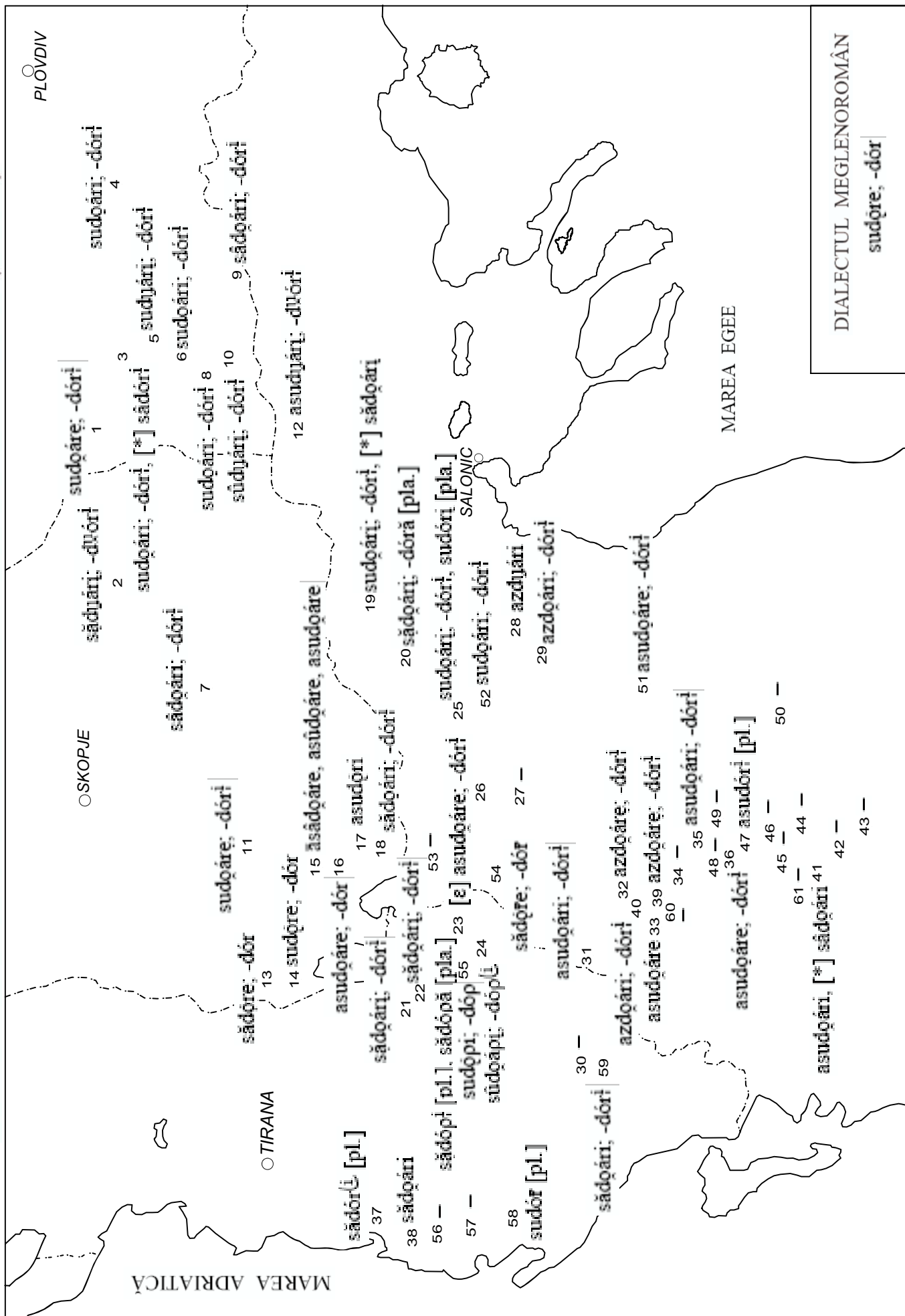
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
mėjlocu [art.]

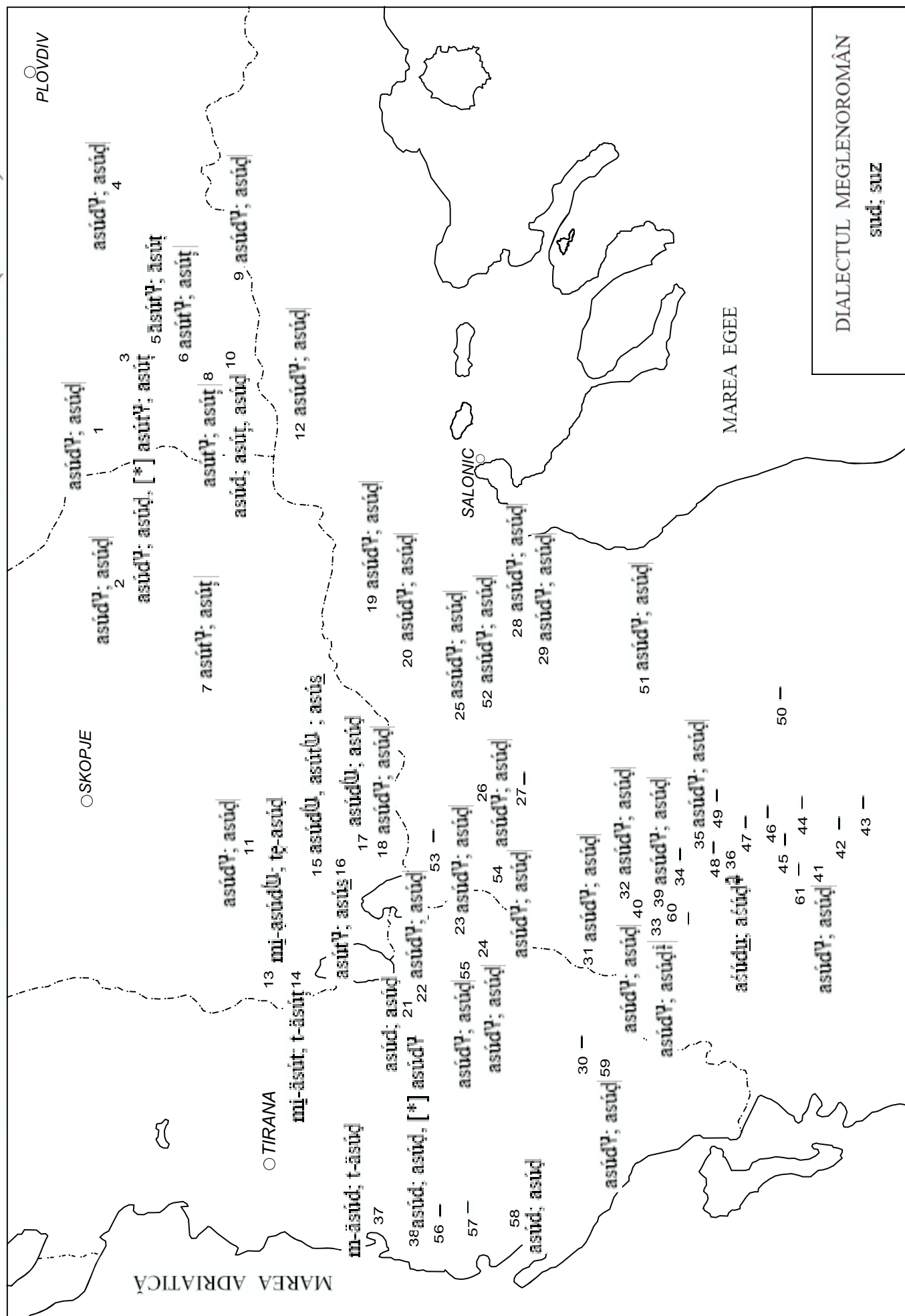
HARTA 163. ȘALE [indic.] 'lombes' [304]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

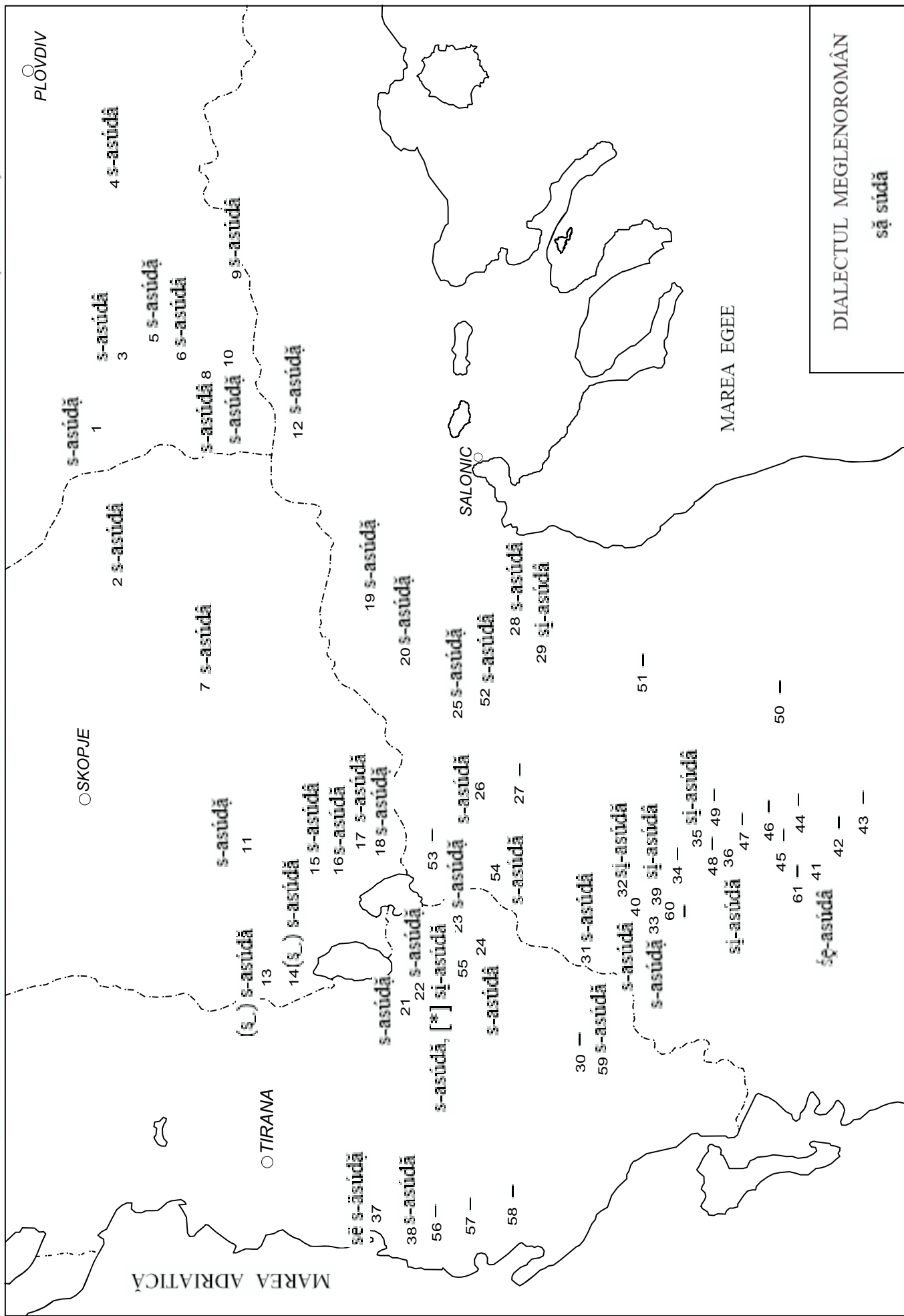
HARTA 164. SUDOARE, pl. 'sueur' [305]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

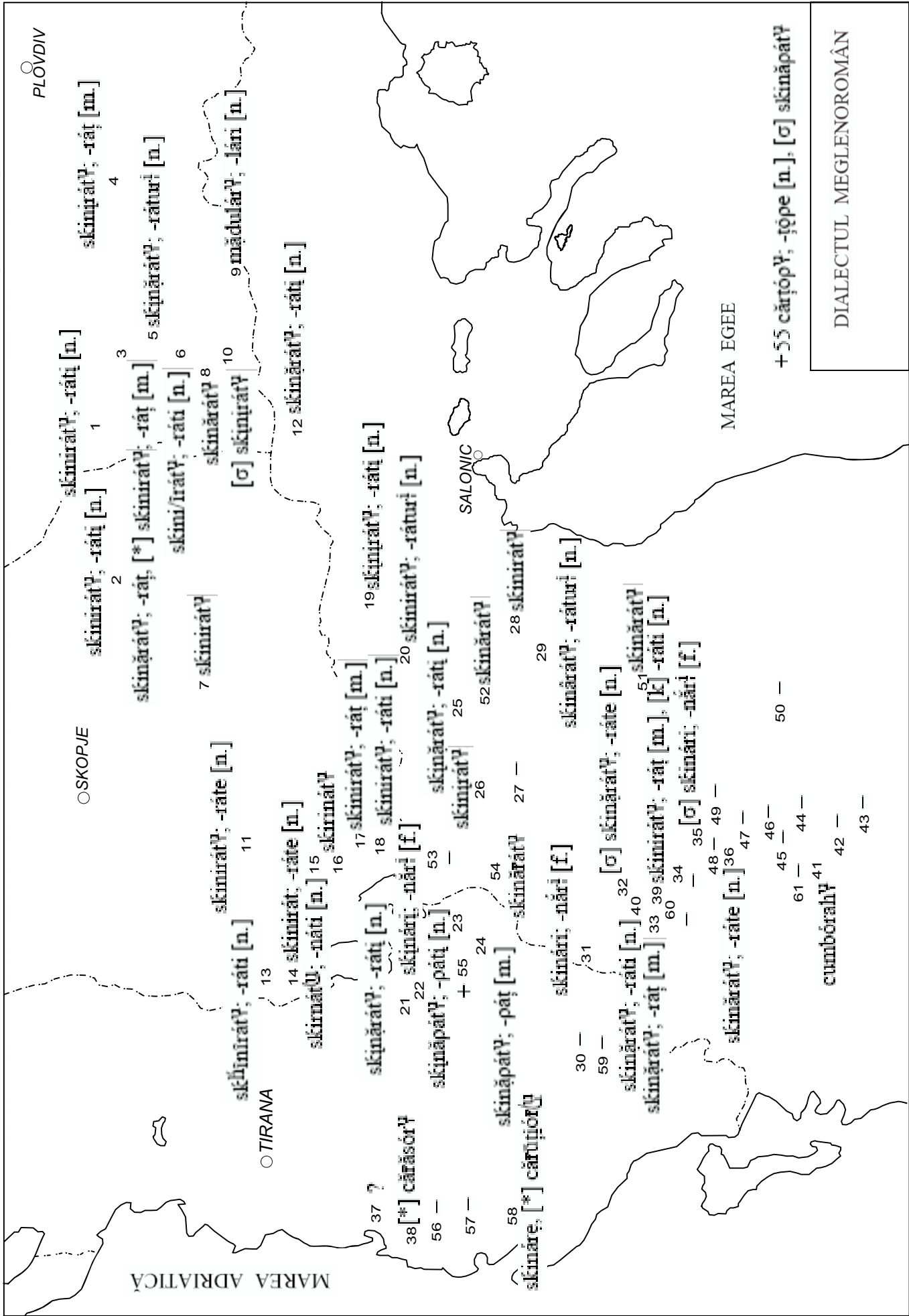
HARTA 165. ASUD, ind. prez., 1-2 sg. 'je sue, je transpire' [306]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

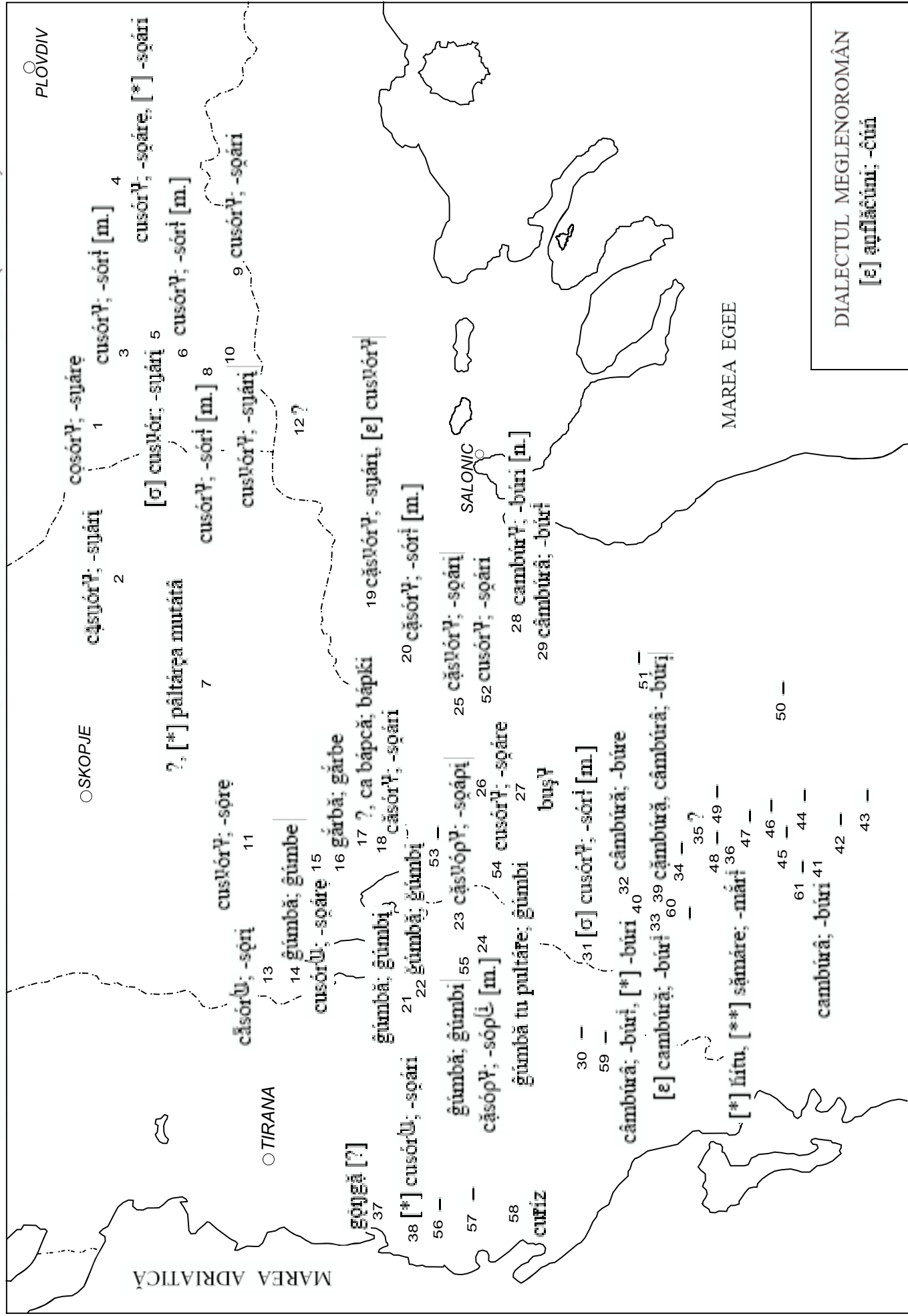
HARTA 166. SĂ ASUDE, conj. prez., 3 sg., 3 pl. 'qu'il transpire' [307]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

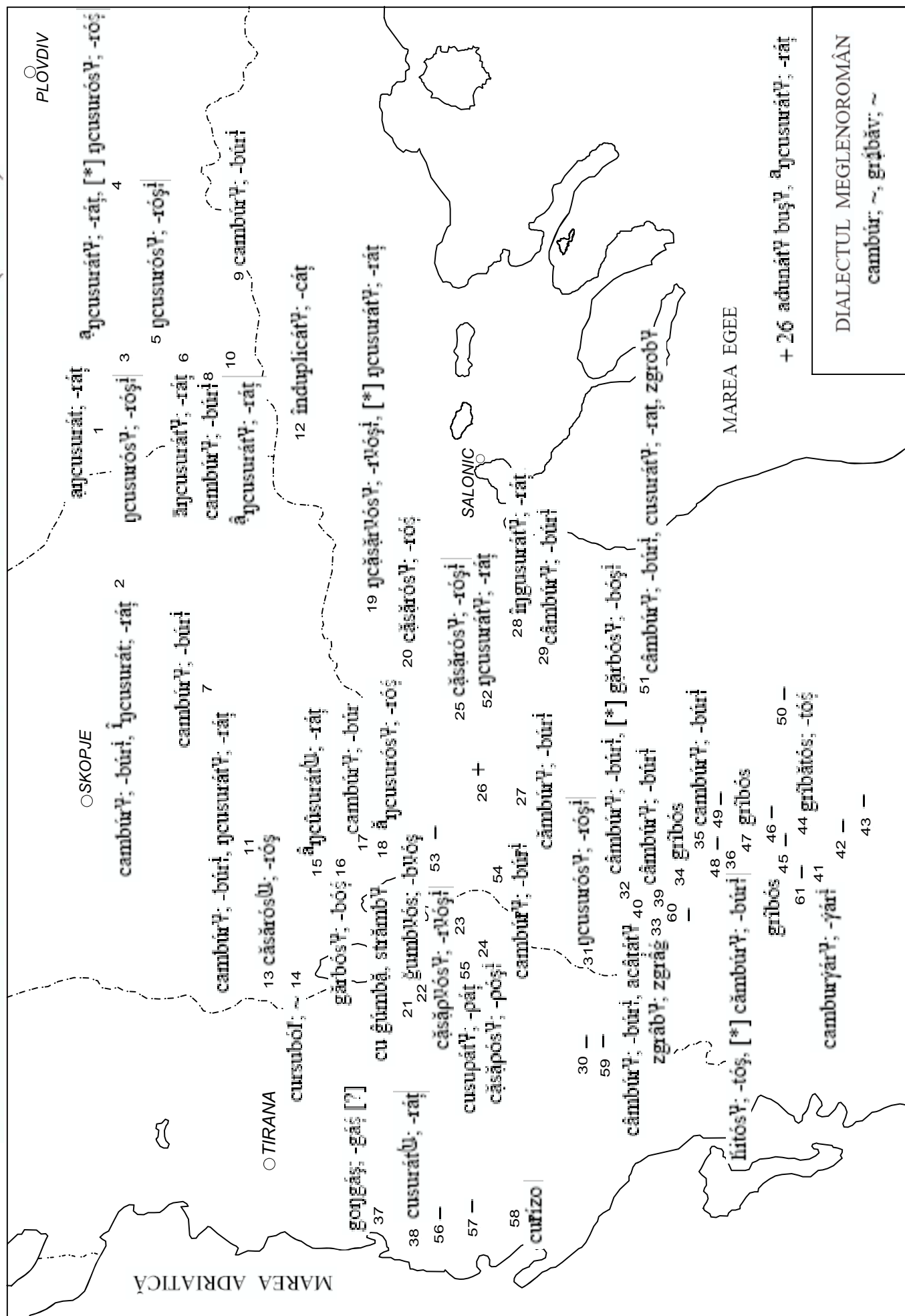
HARTA 167. ŐIRA SPINĂRII, pl. [indic.] 'l'epine dorsale' [308]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

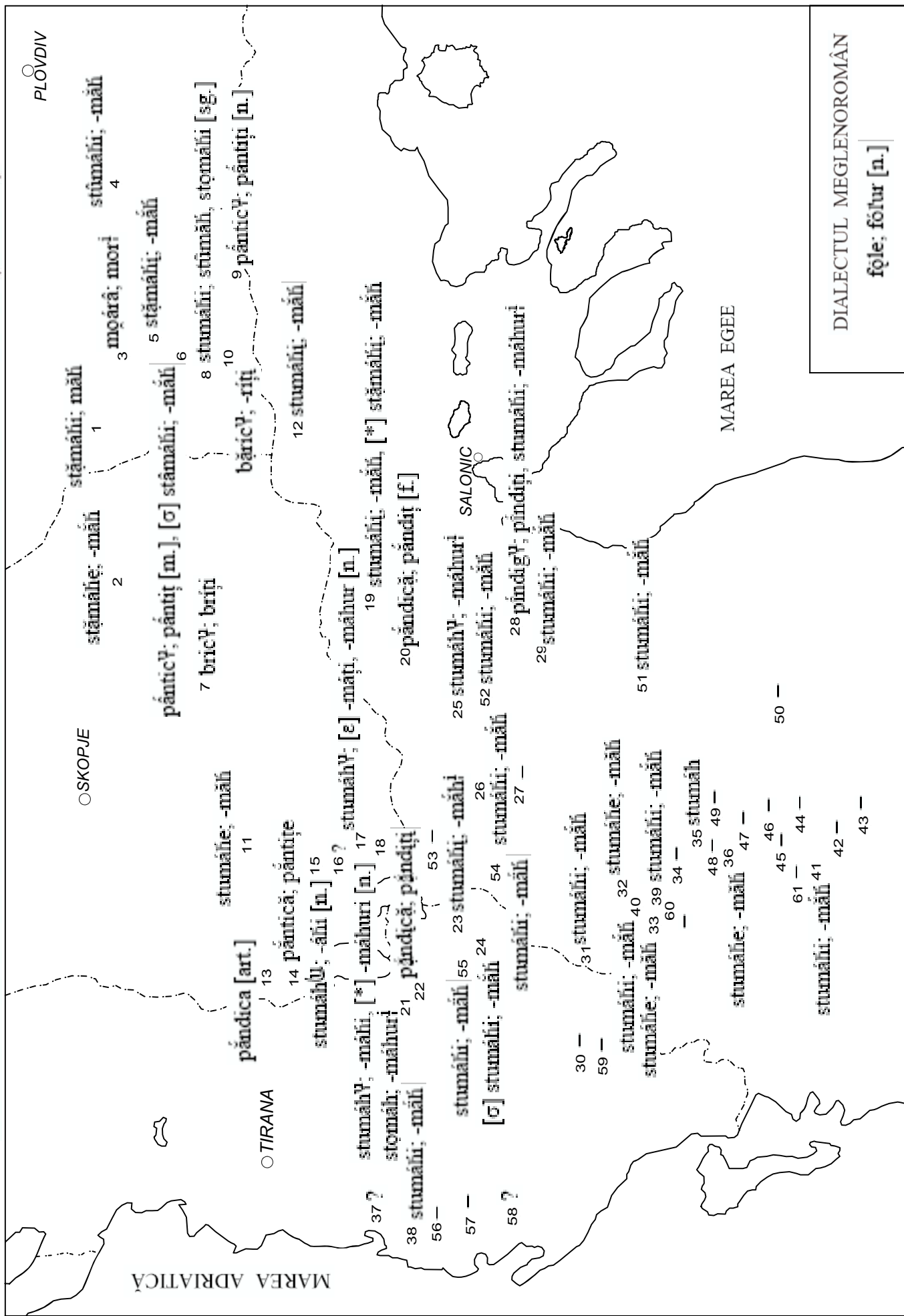
HARTA 168. COCOAȘĂ, pl. [indic.] 'bosse' [309]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 169. COCOȘAT, pl. 'bossu' [310]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

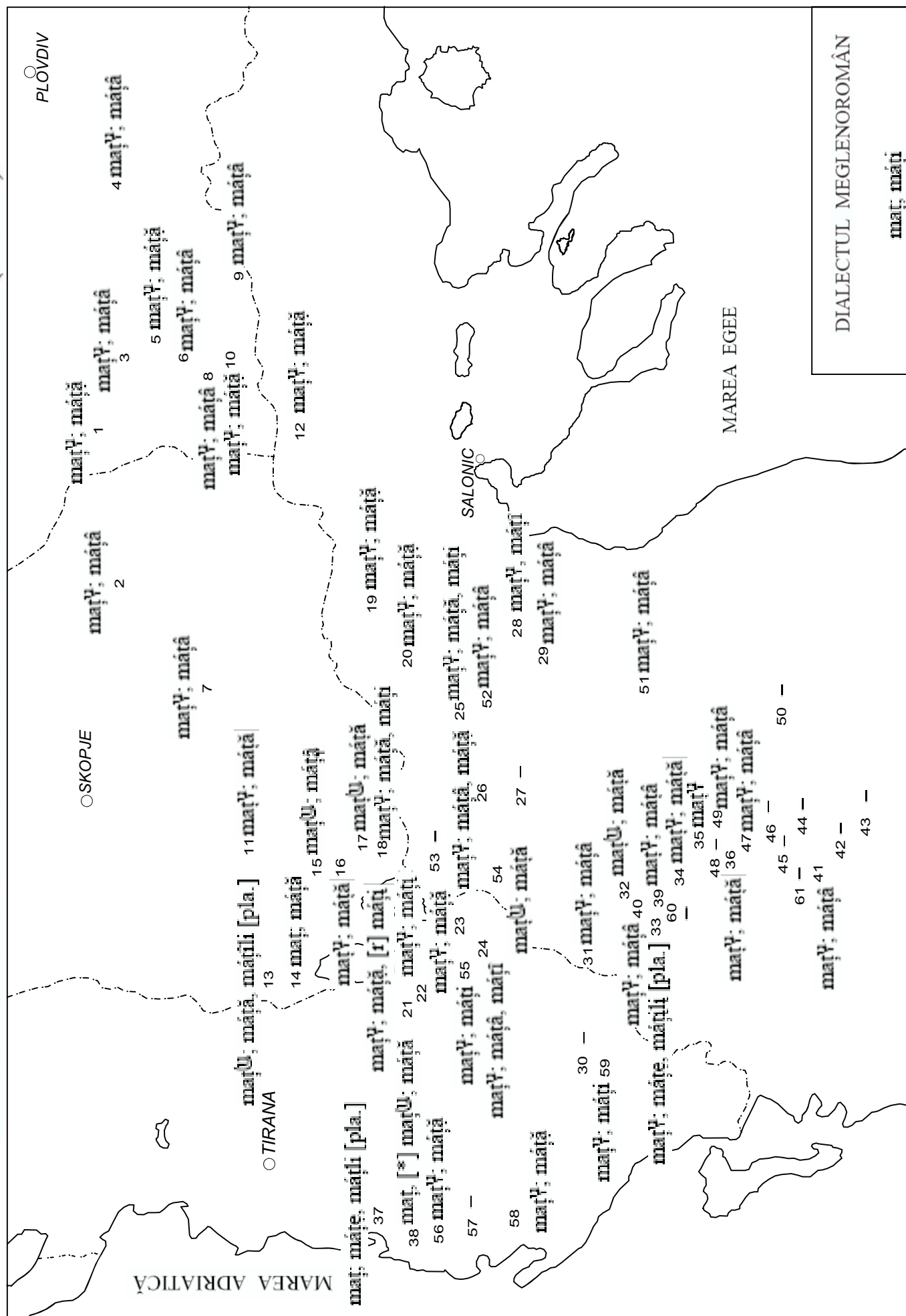
HARTA 170. STOMAC, pl. 'estomac' [311]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

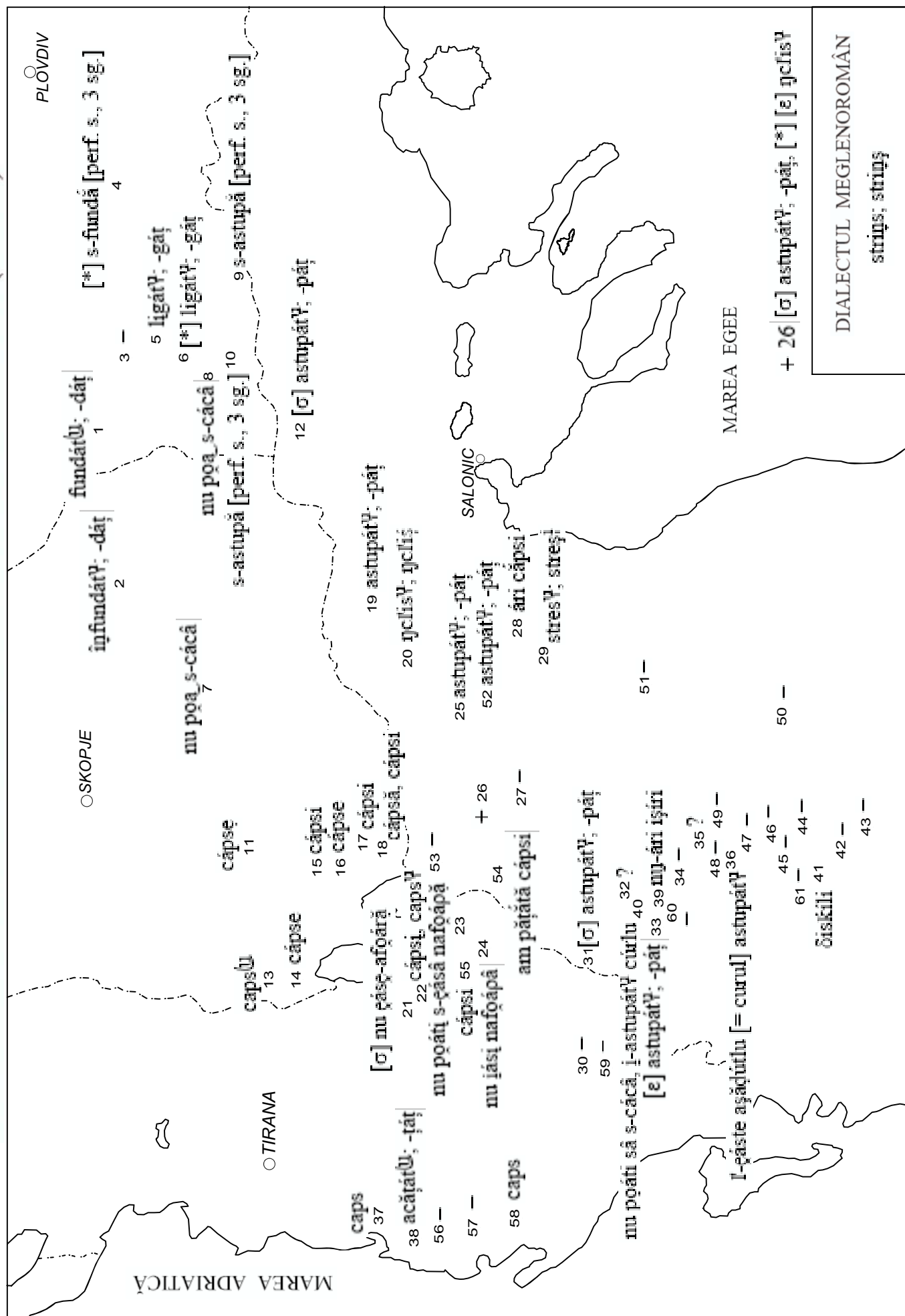
HARTA 171. PÂNTECE, pl. [indic.] 'abdomen, ventre' [312]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 172. MAȚ, pl. 'intestin' [313]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

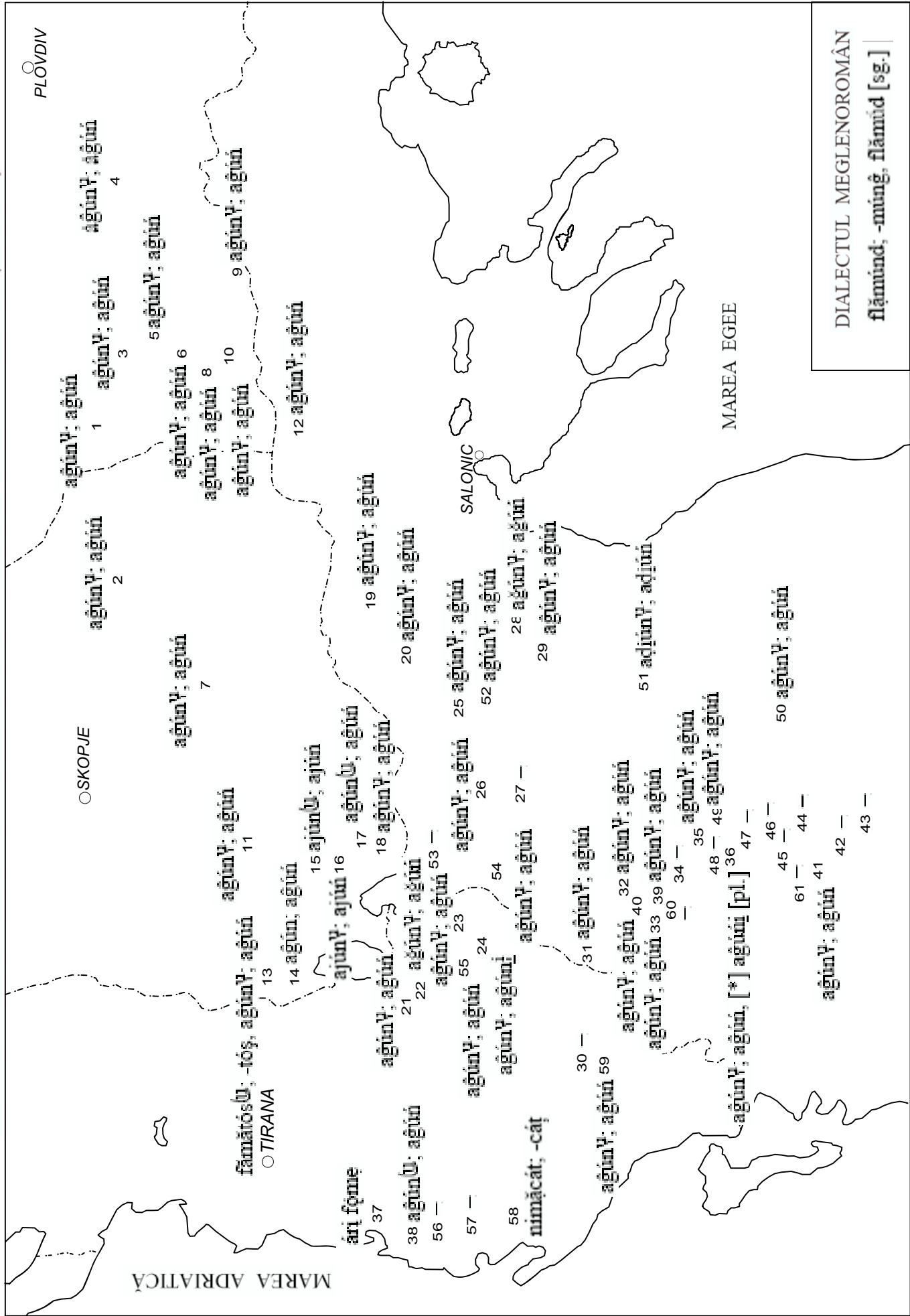
HARTA 173. CONSTIPAT, pl. 'constipé' [314]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 174. BURIC, pl. [indic.] 'nombrii' [315]

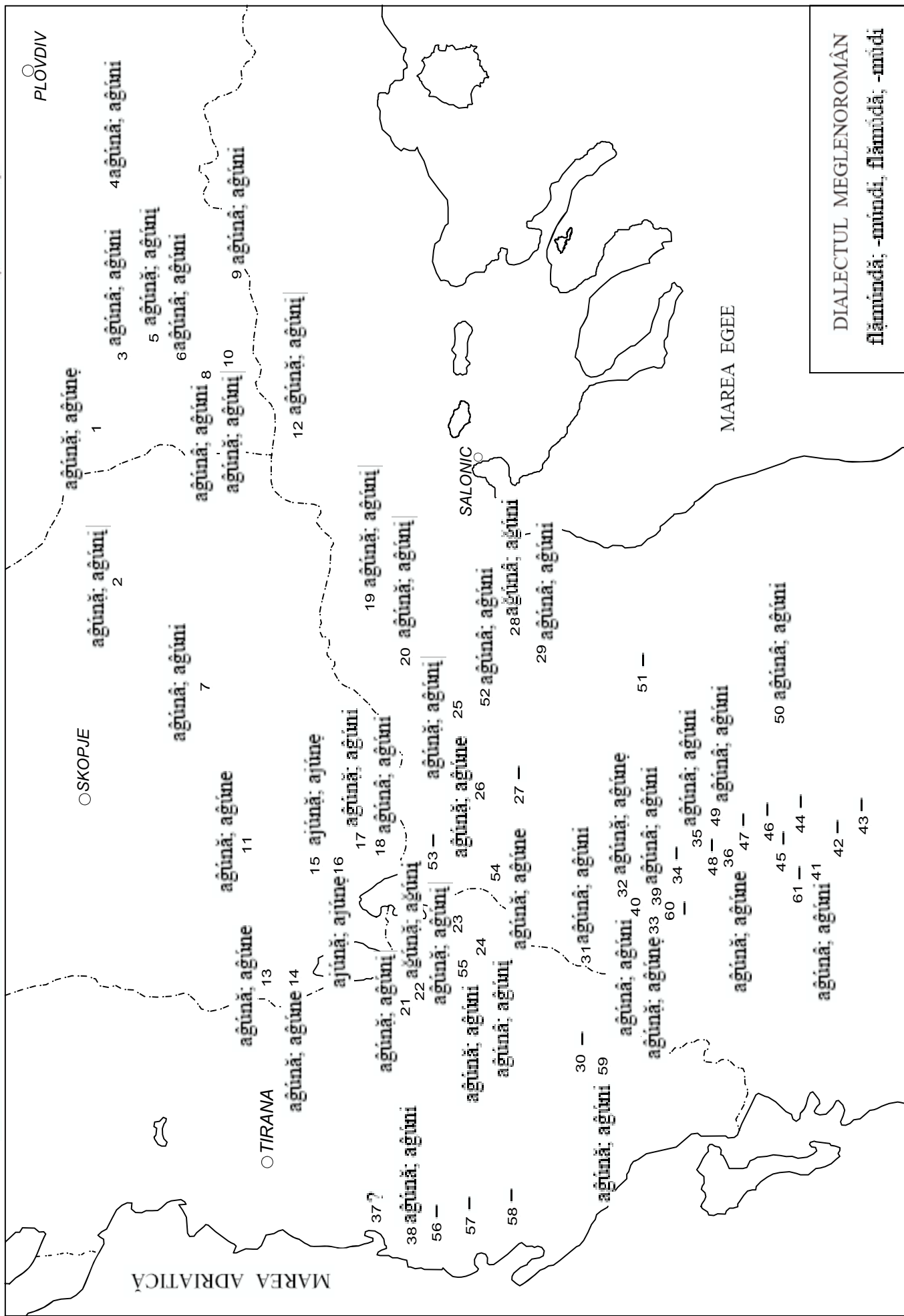
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
flămînd; -mîngî, flămînd [sg.]

HARTA 175. FLĂMÂND, pl. 'affamé' [317]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

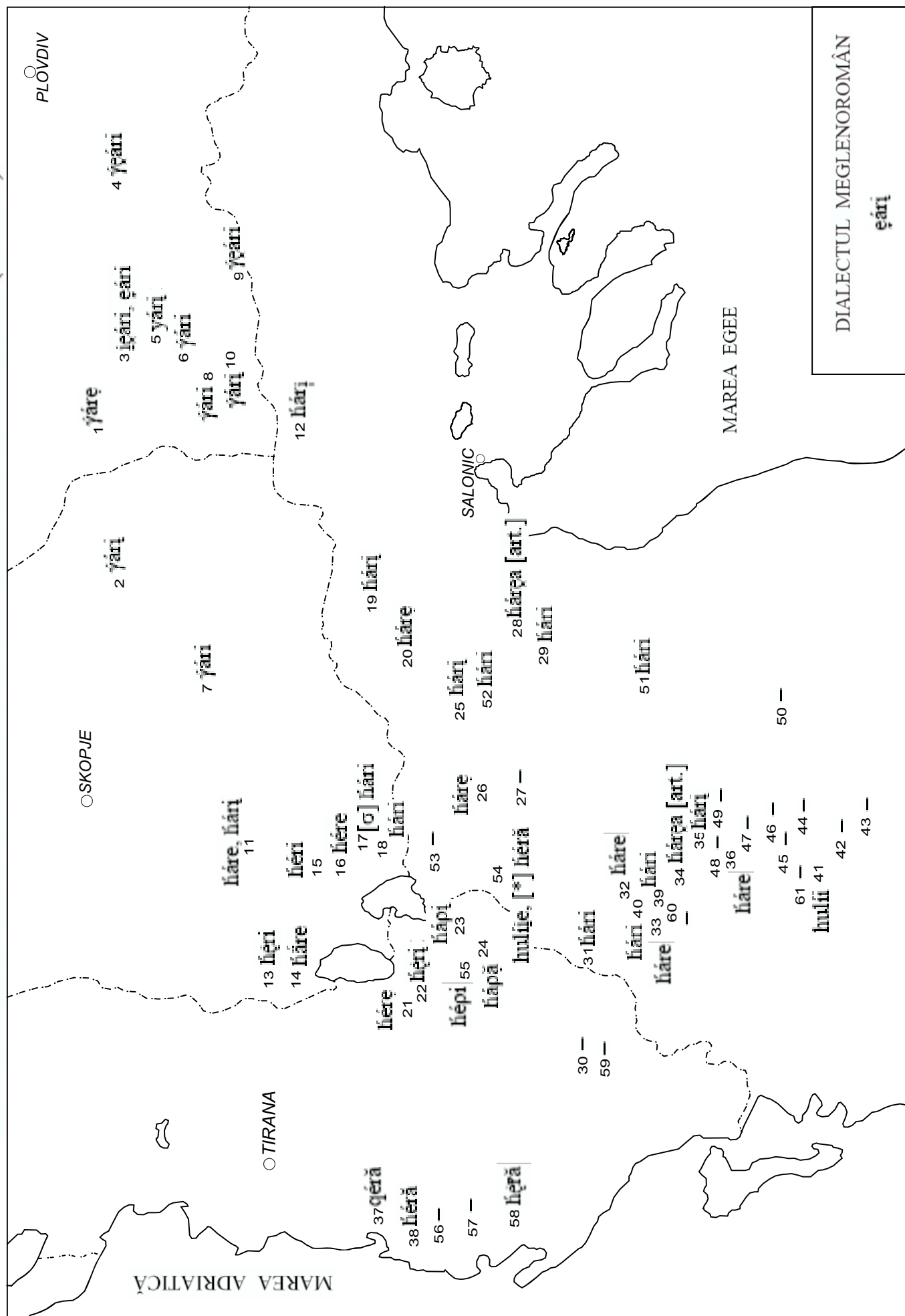
HARTA 176. FLĂMÂNDĂ, pl. 'affamée' [318]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

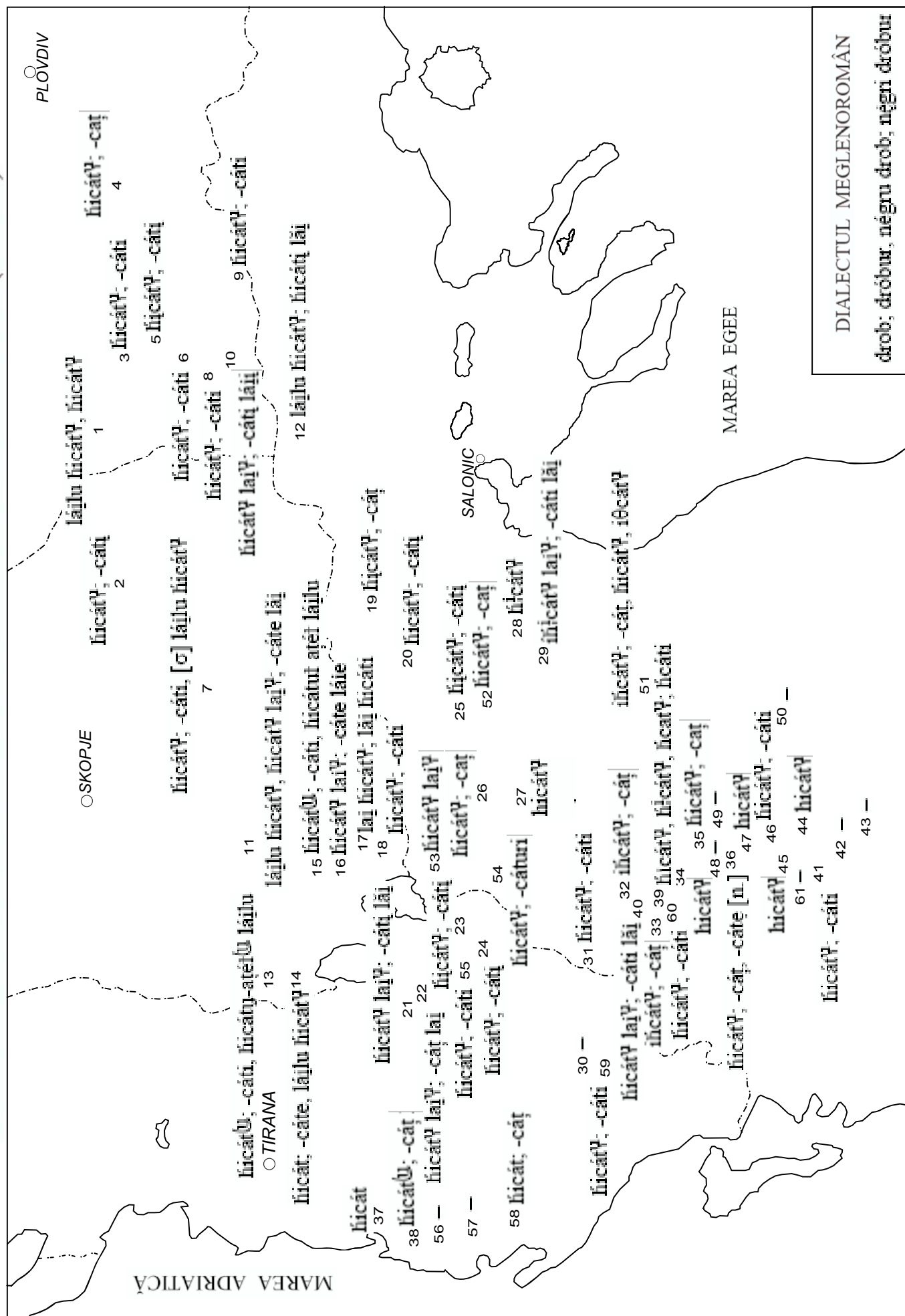
HARTA 177. CHIORĂIE (MAȚELE), ind. prez., 3 pl. 'ils gargouillent' [319]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

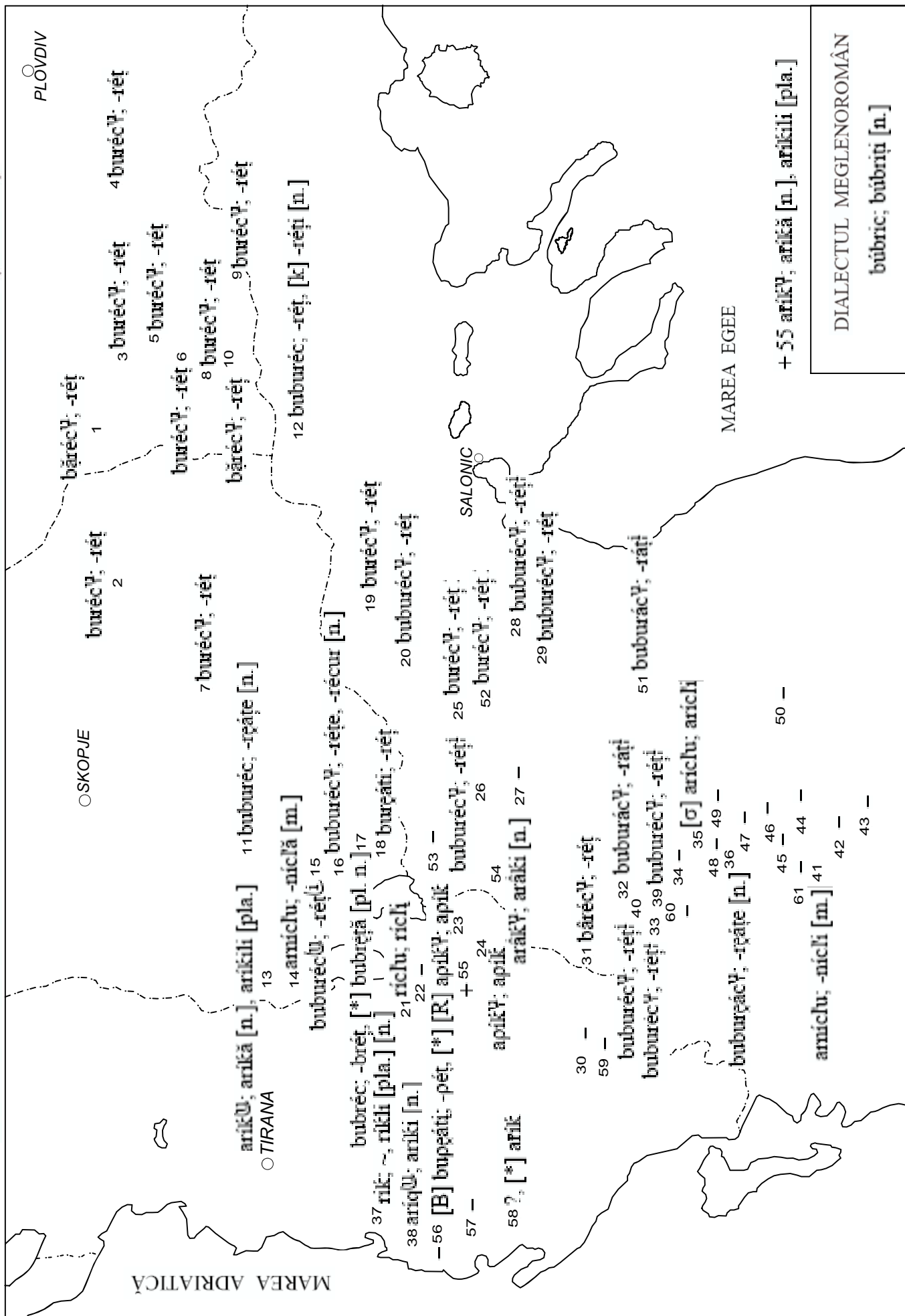
HARTA 178. FIERE 'vesicule biliare' [320]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 179. FICAT, pl. [gest] 'foie' [321]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

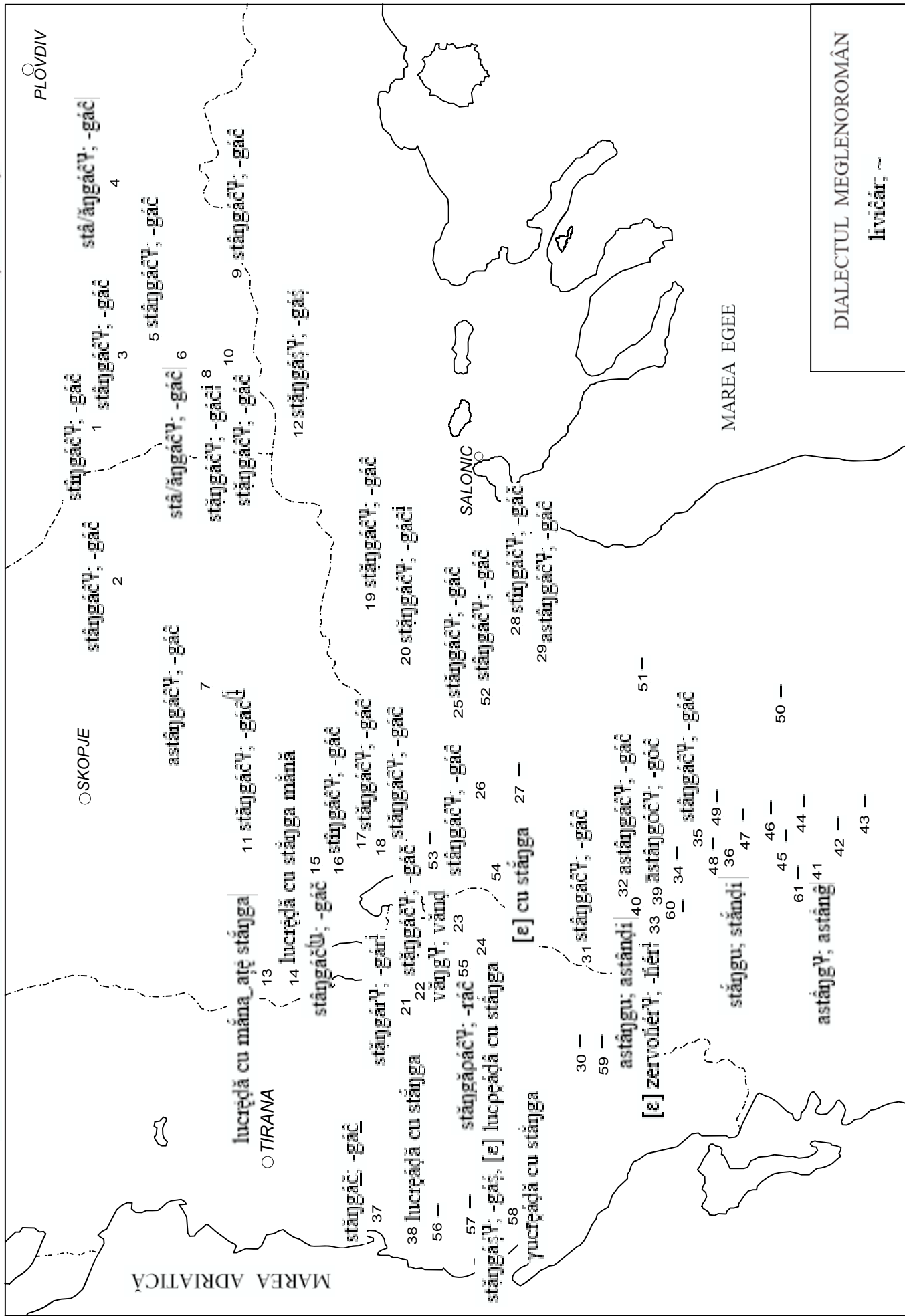
HARTA 180. RINICHI, pl. [indic.] 'reins' [322]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 181. MĂNĂ, pl. [indic.] 'main, bras' [323]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

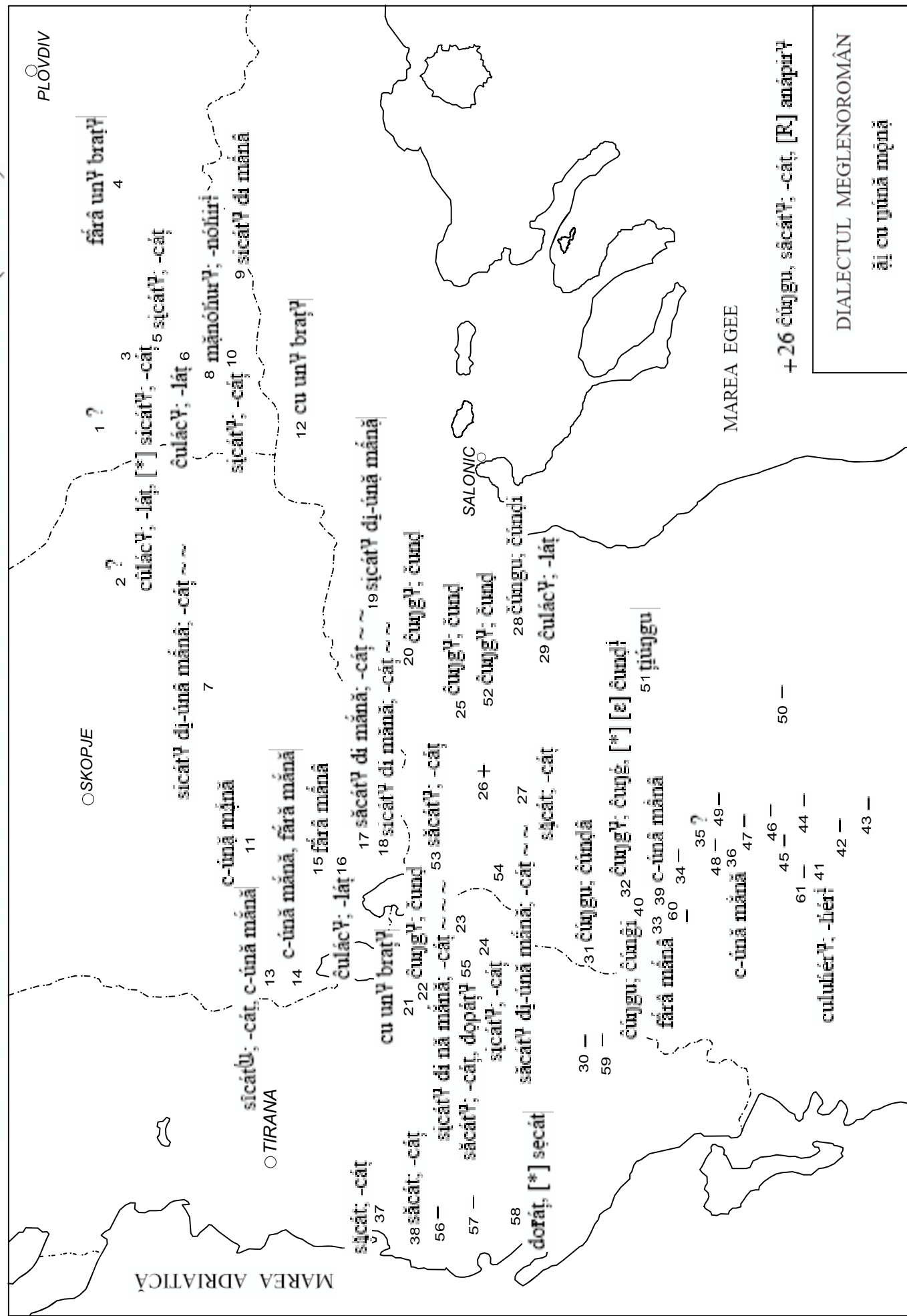
HARTA 182. STÂNGACI, pl. 'gaucher' [325]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

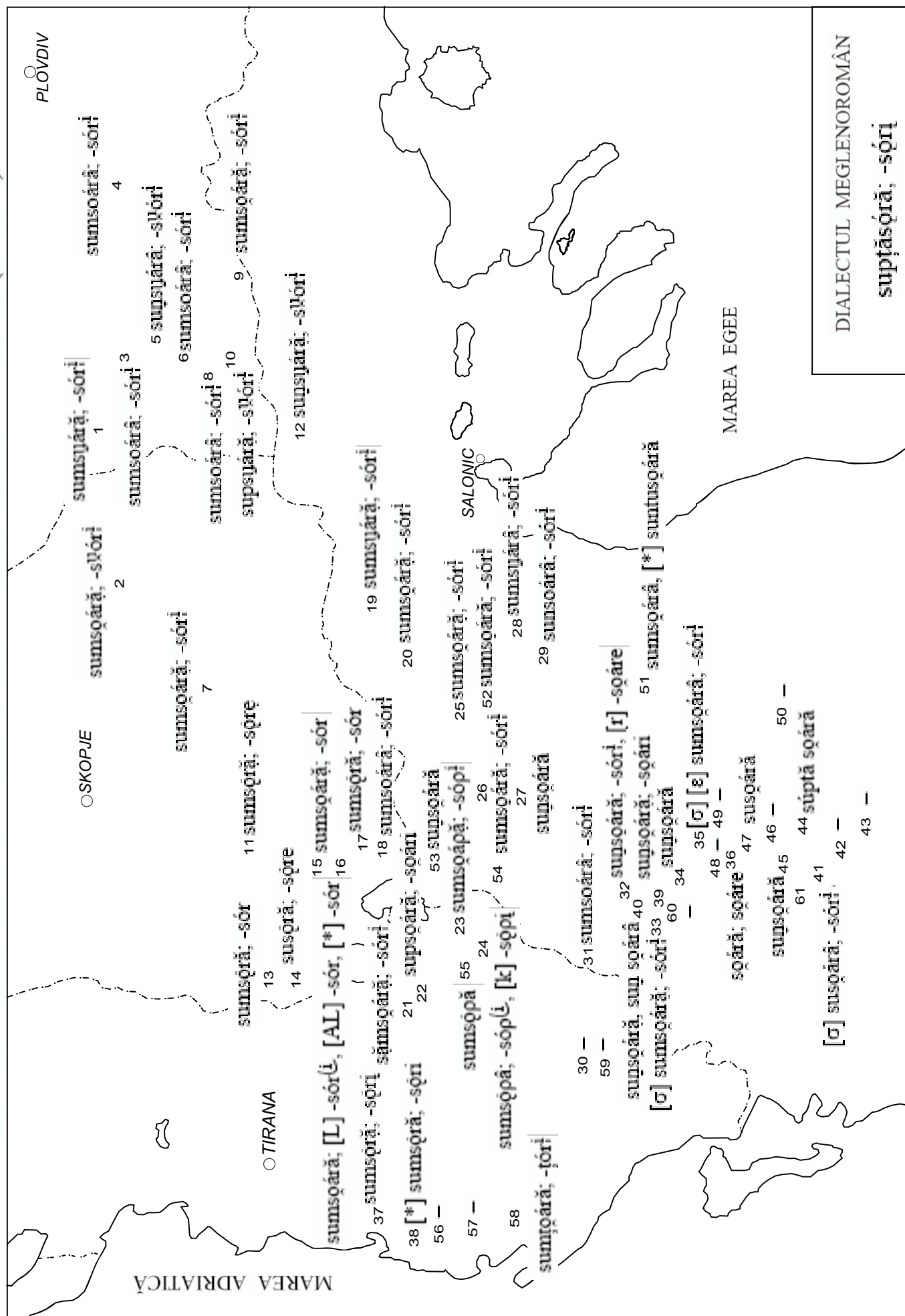

HARTA 183. STÂNGACE, pl. 'gauchère' [326]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

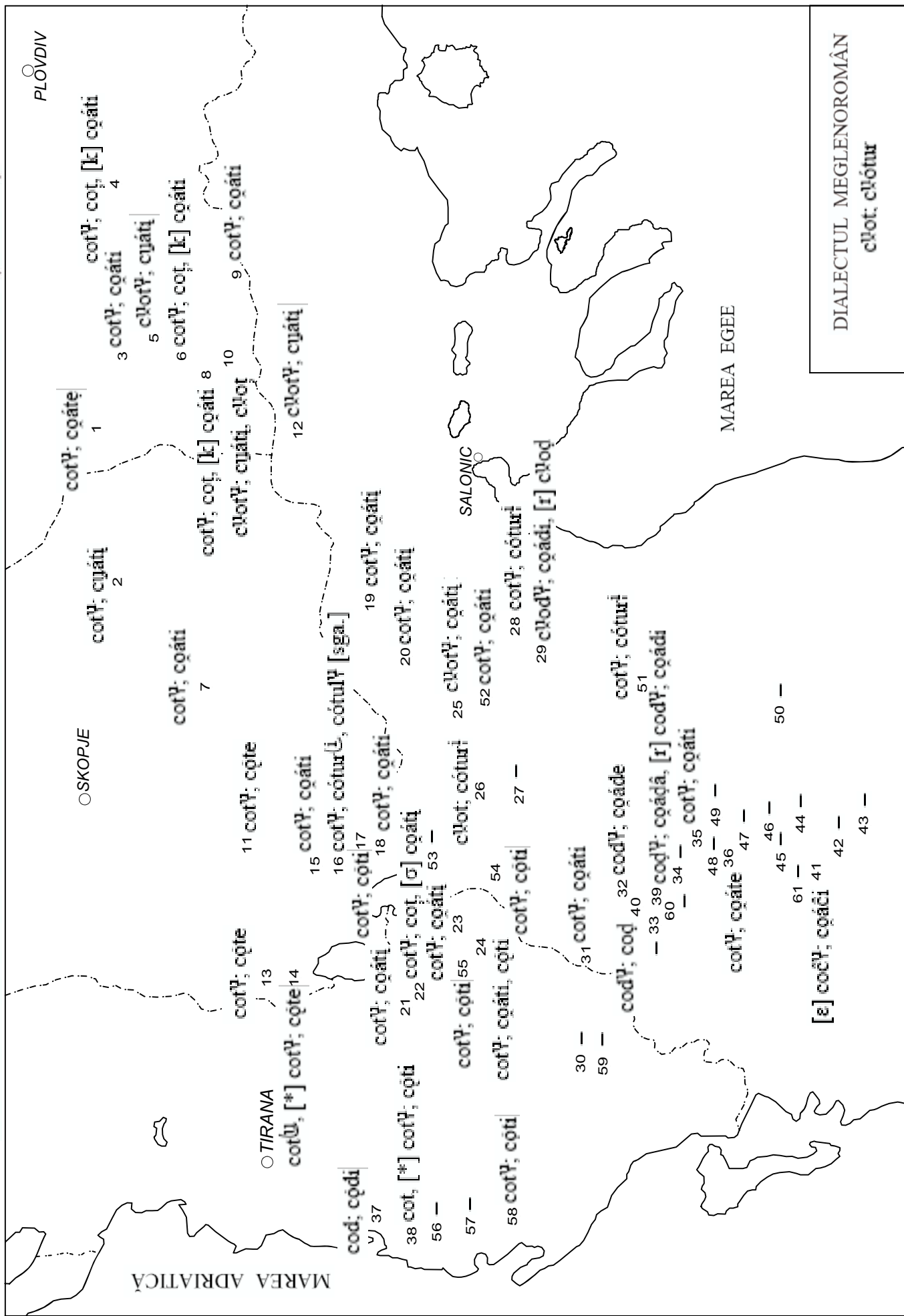

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

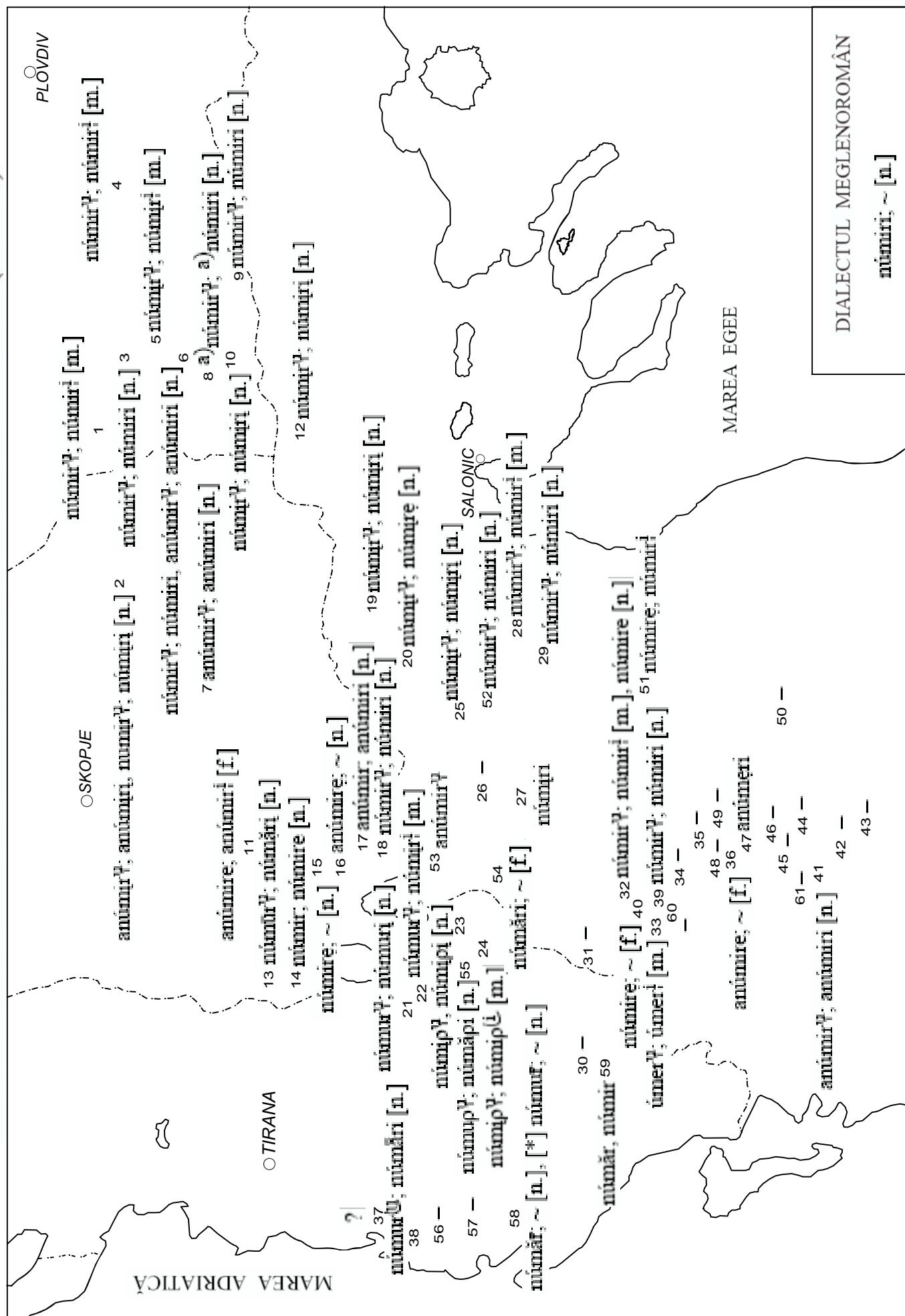
HARTA 185. SUBSUOARĂ, pl. [indic.] 'aisselle' [329]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

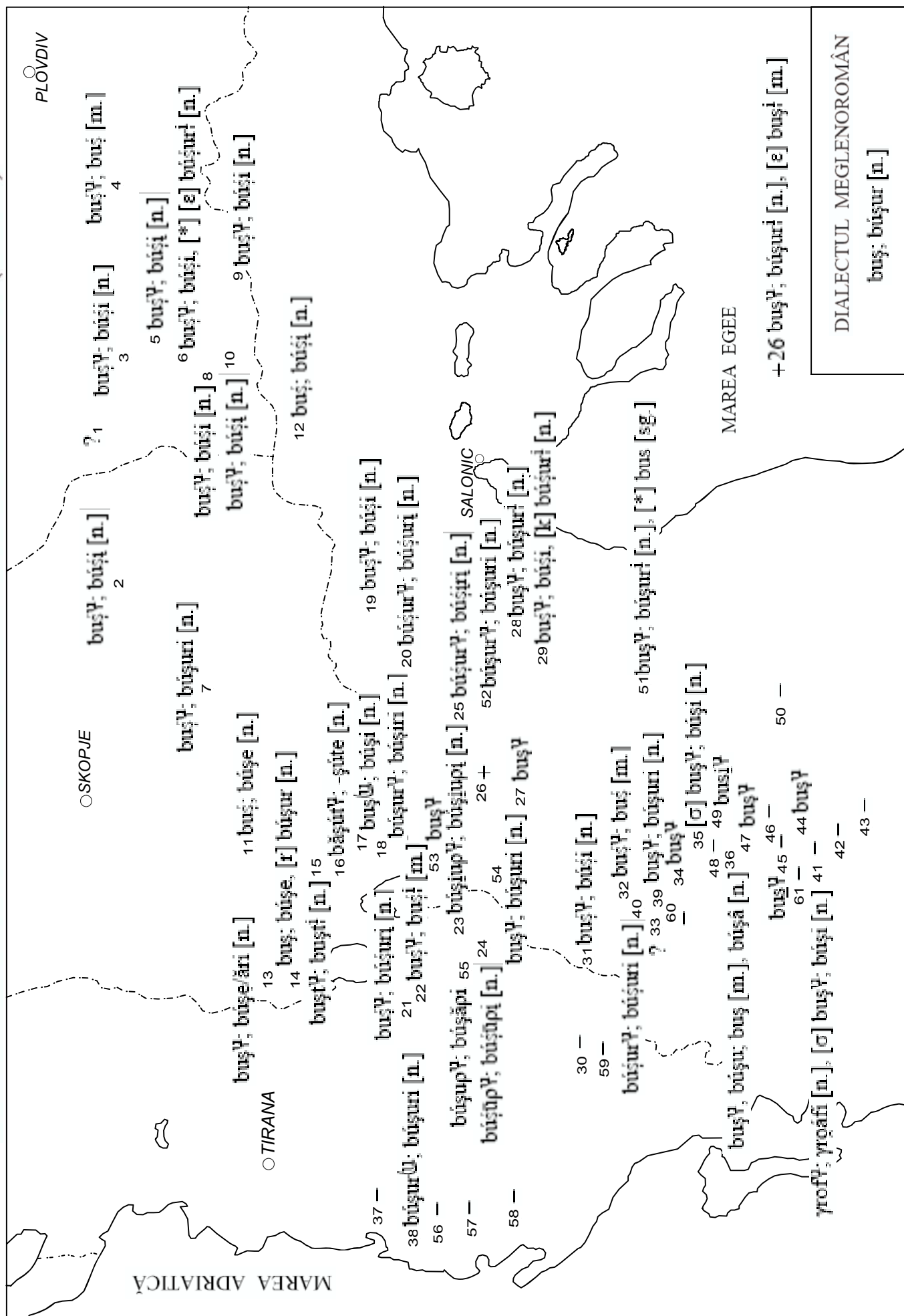
HARTA 186. COT (LA MÂNĂ). pl. [indic.] 'coude' [330]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

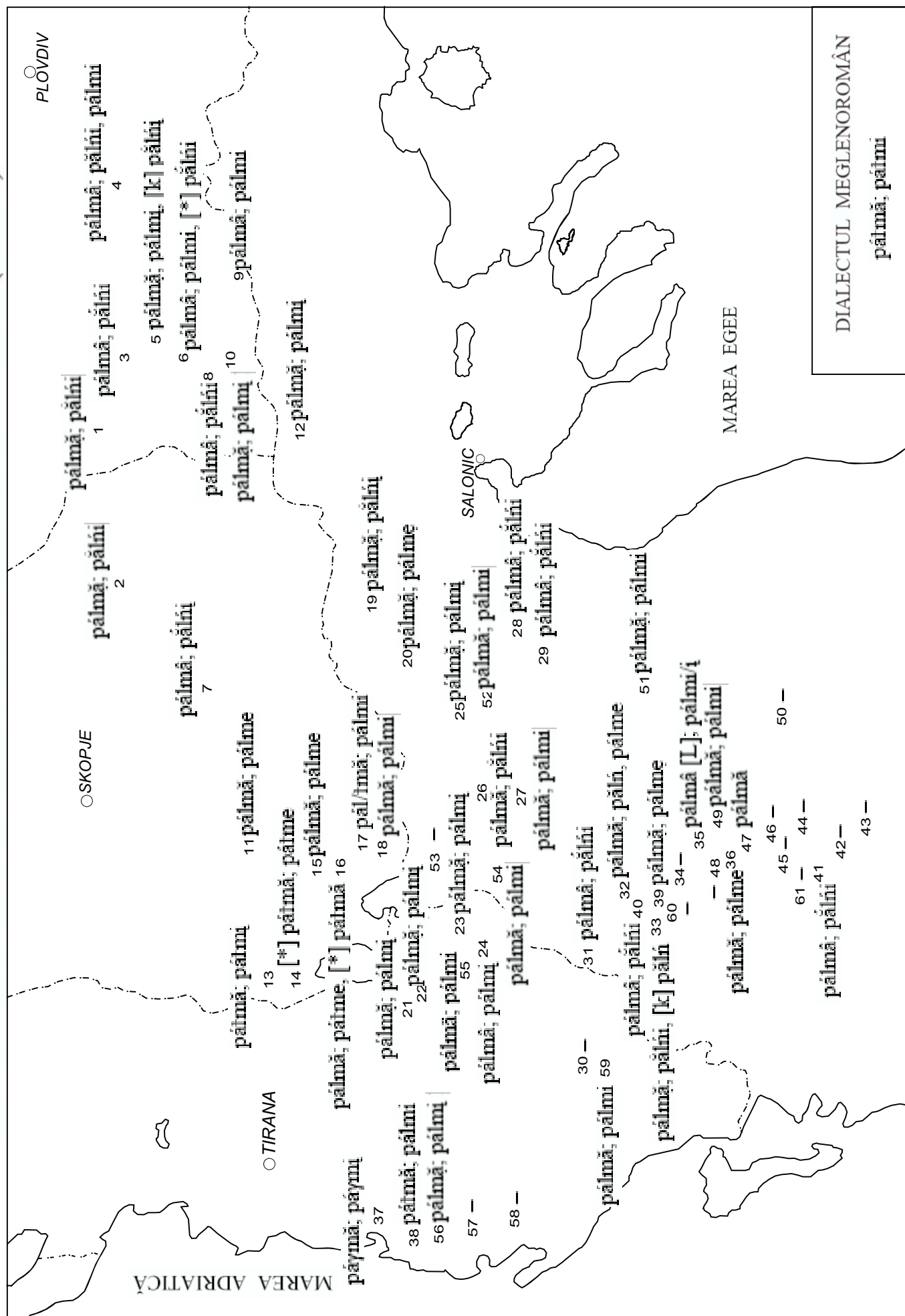

Harta 187. UMĂR, pl. [indic.] 'épaule' [331]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

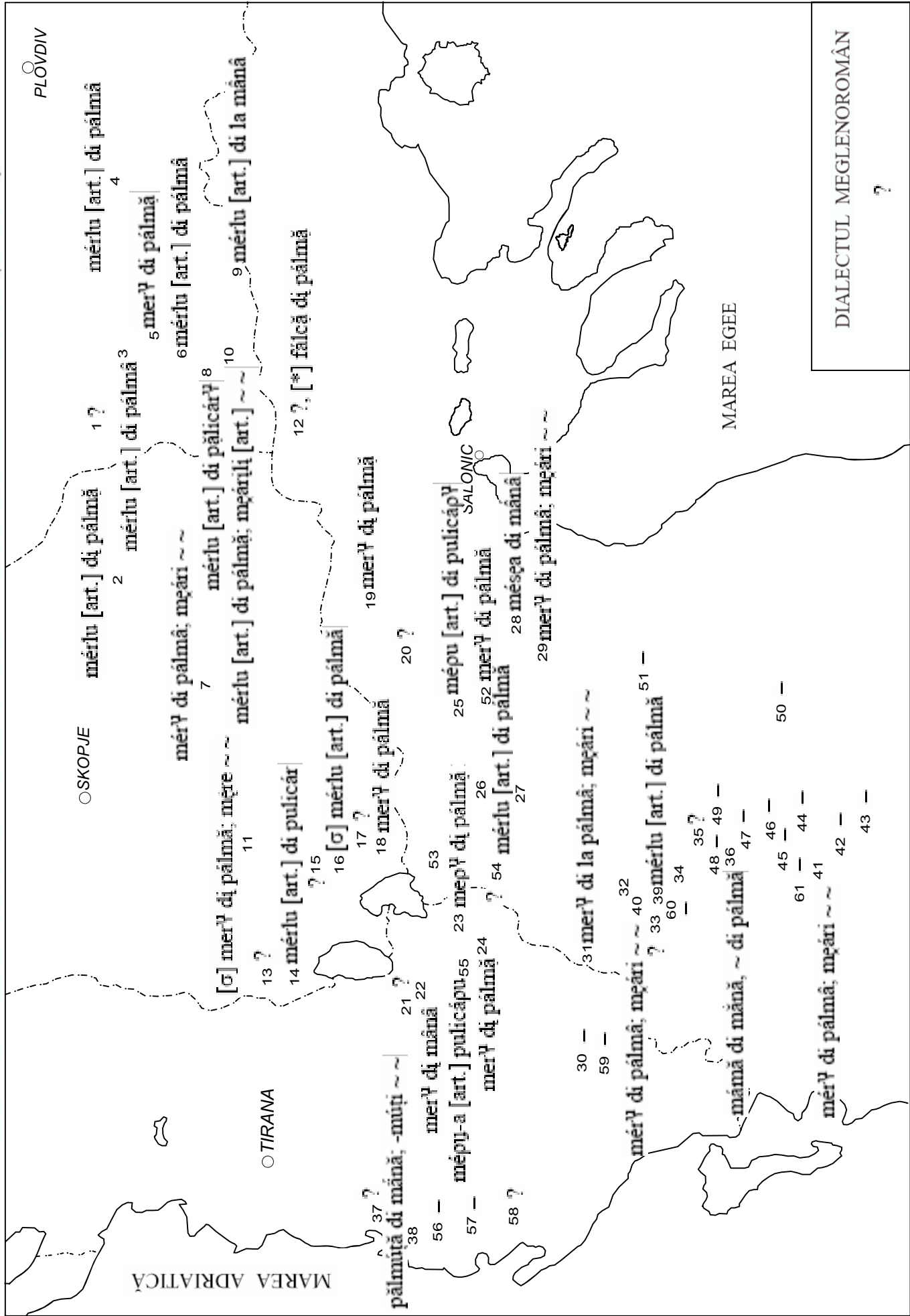

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

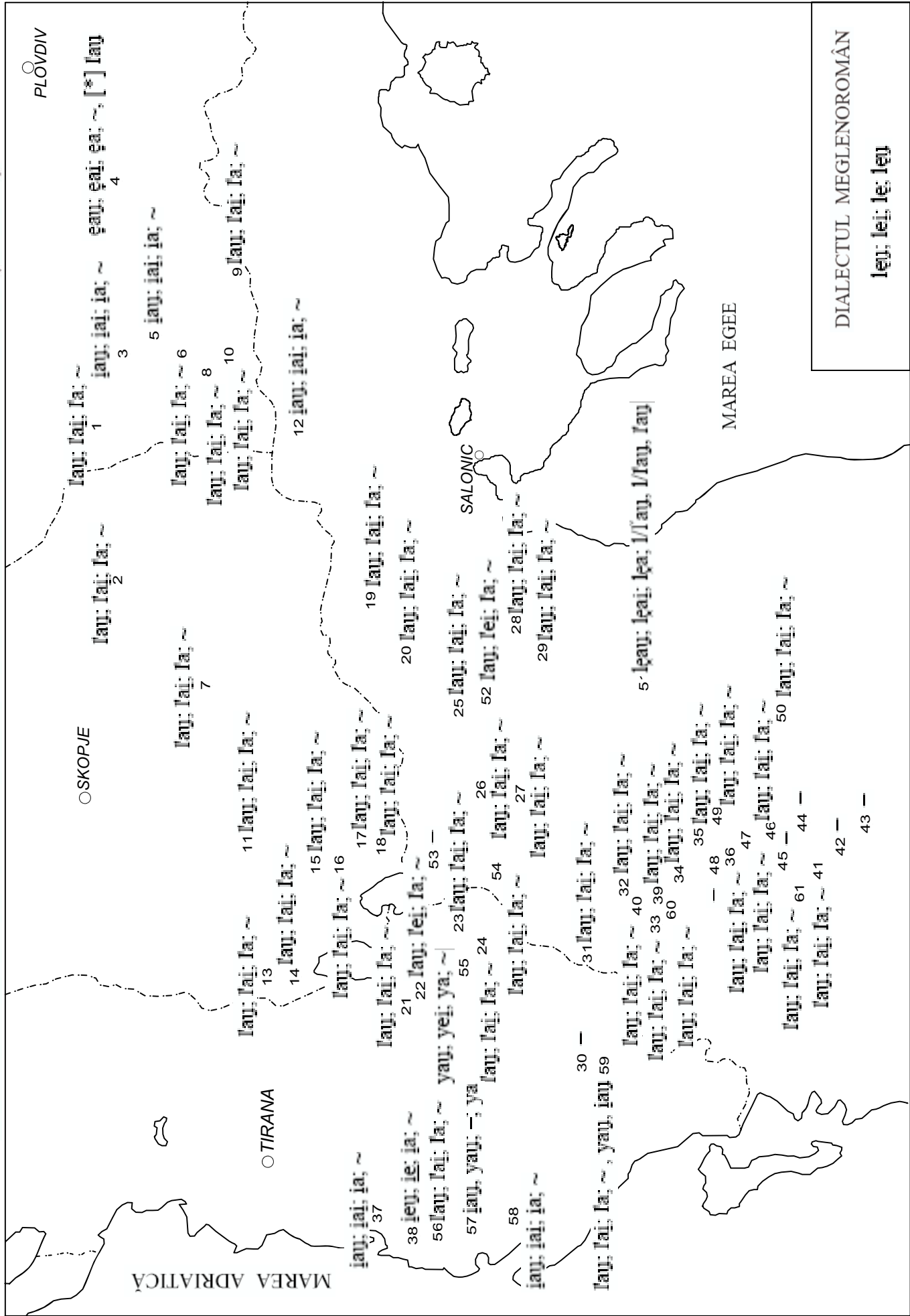
HARTA 189. PALMĂ, pl. [indic.] 'paume' [333]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

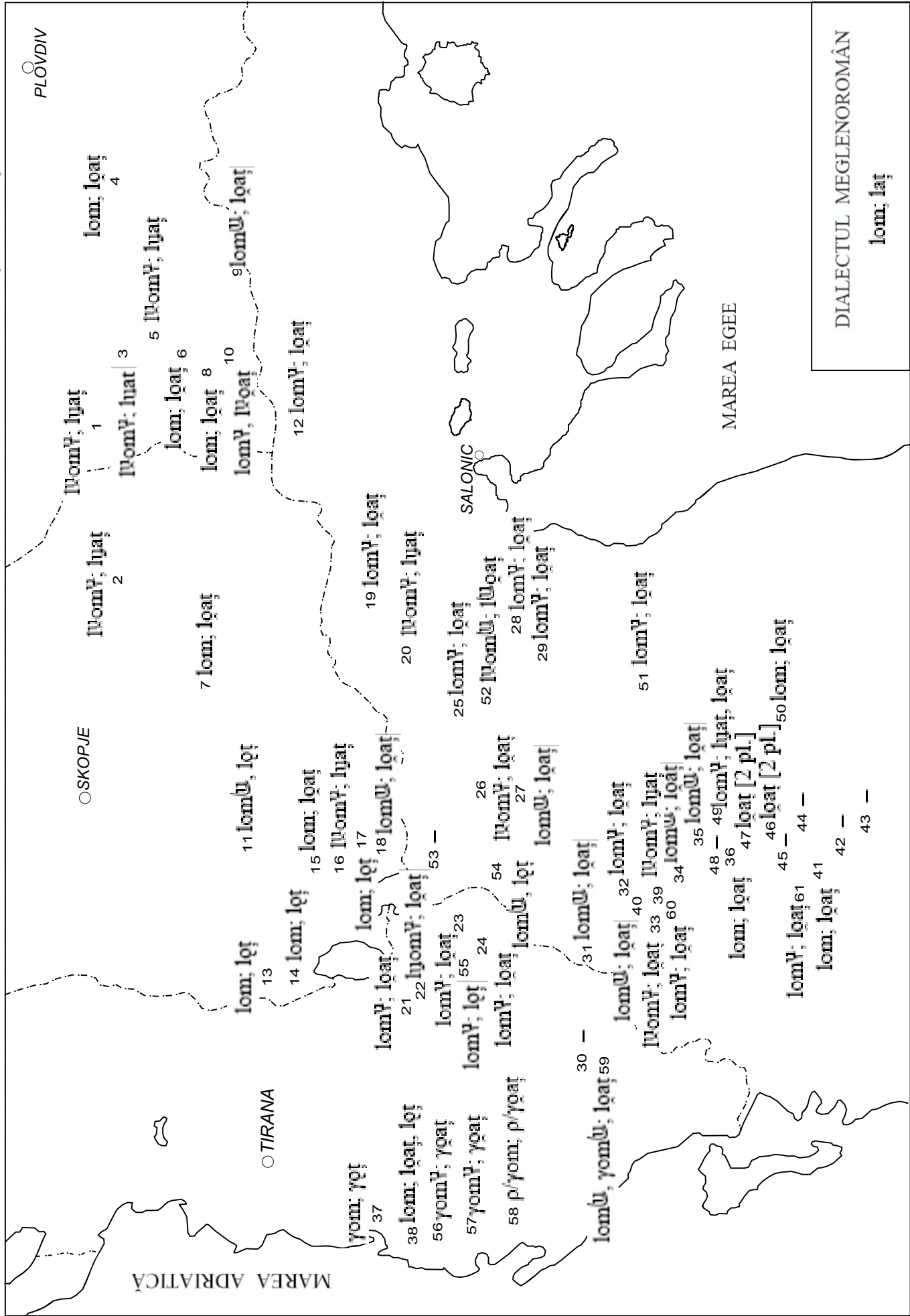
HARTA 190. PODUL PALMEI, pl. [indic.] 'paume; le creux de la main' [334]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

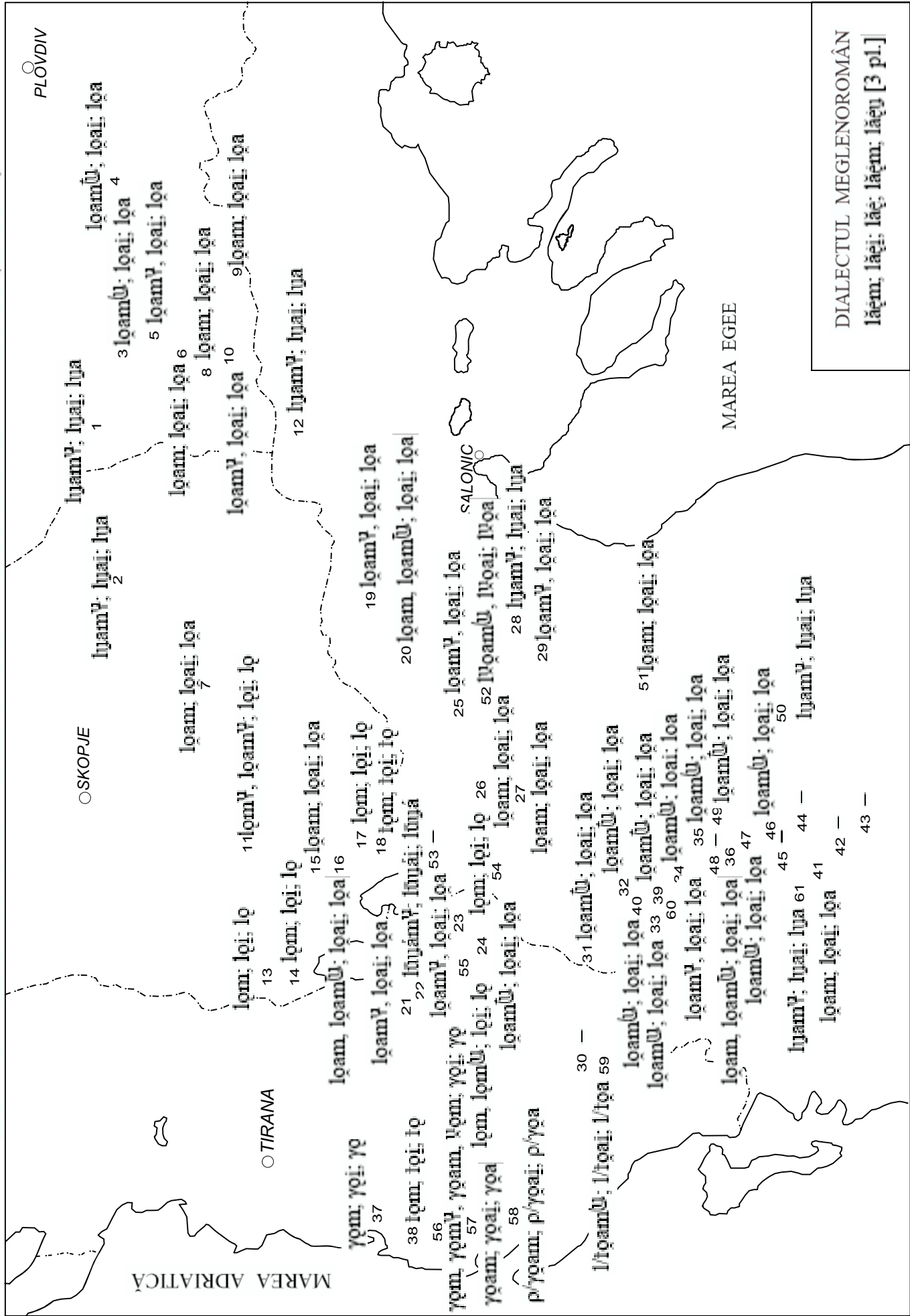
HARTA 191. IAU ind. prez., 1-3 sg., 3 pl. [gest] 'je prends' [335]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 192. IAU, ind. prez., 1-2 pl. [gest] 'je prenda' [335]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
lăem, lăej, lăe; lăem, lăey [3 pl.]

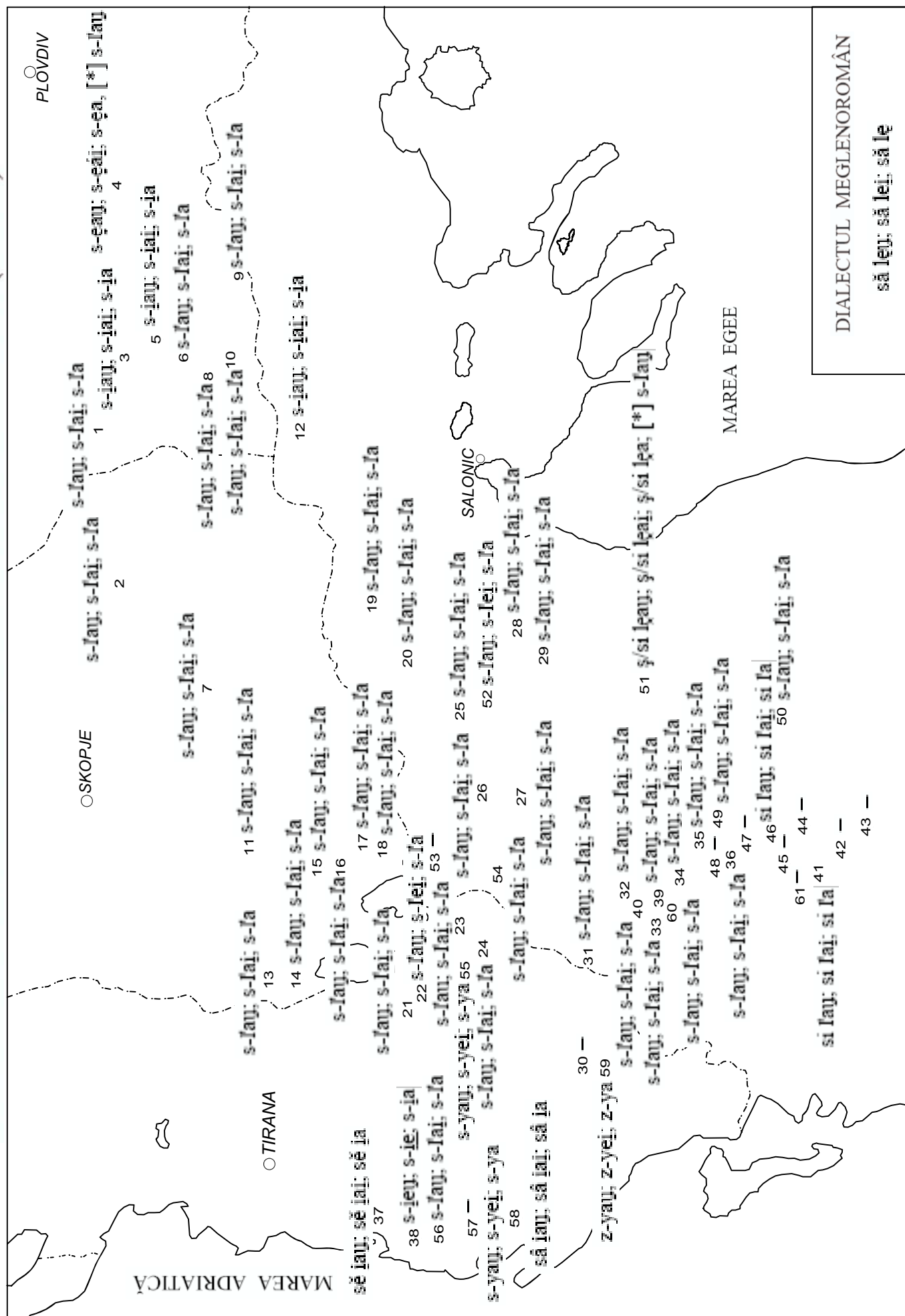
HARTA 193. LUAM, ind. imperf. 1-3 sg., 1 pl., 3 pl. 'je prenaiss' [336]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 194. LUAI, ind. perf. s., 1-3 sg. 'je pris' [337]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

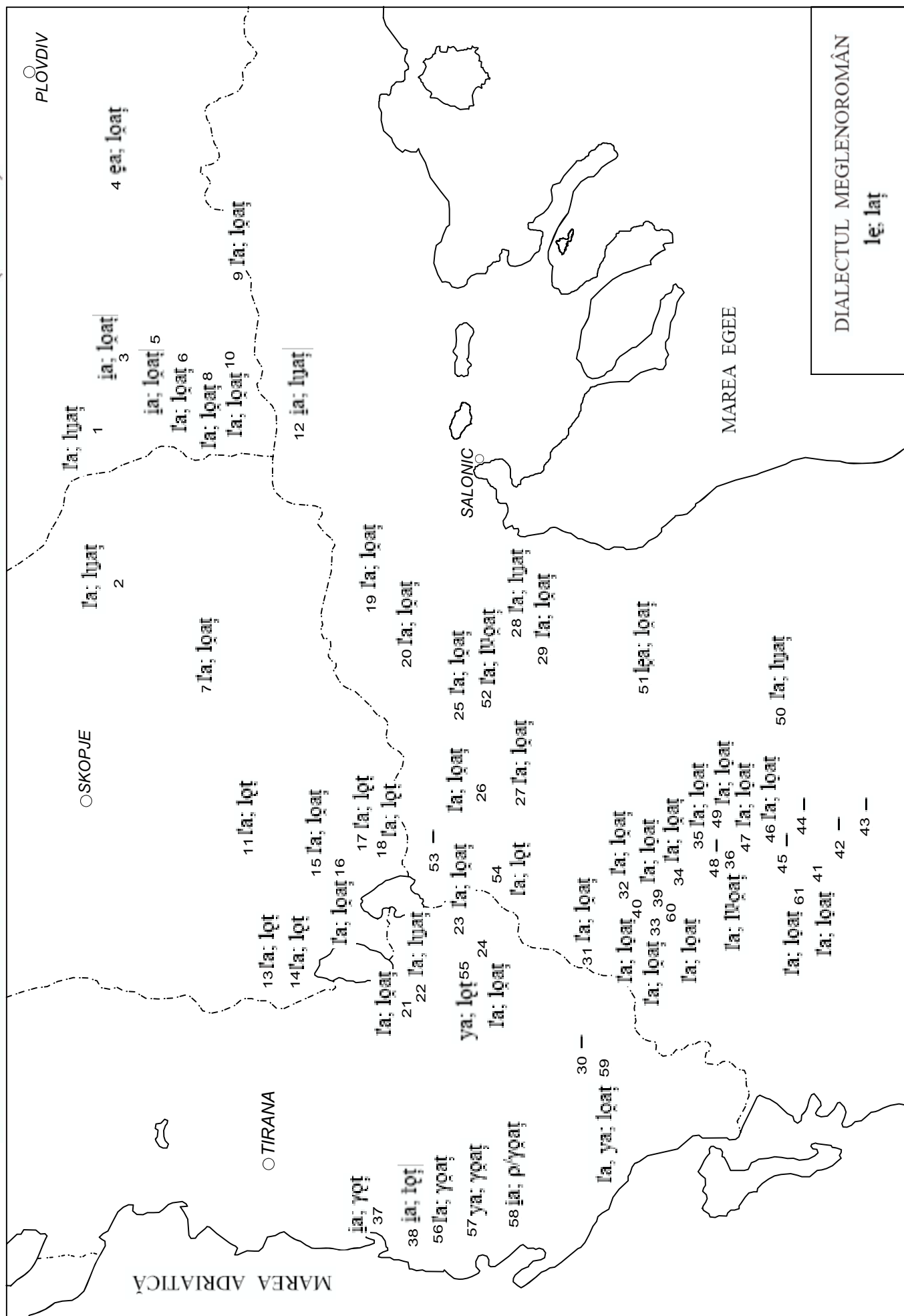
HARTA 195. SĂ IAU, conj. prez., 1-3 sg., 3 pl. [gest] 'que je prene' [339]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 196. SĂ IAU, conj. prez., 1-2 pl. [gest] 'que je preme' [339]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 197. IA! imperat., 2 sg., 2 pl. 'prends!' [340]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

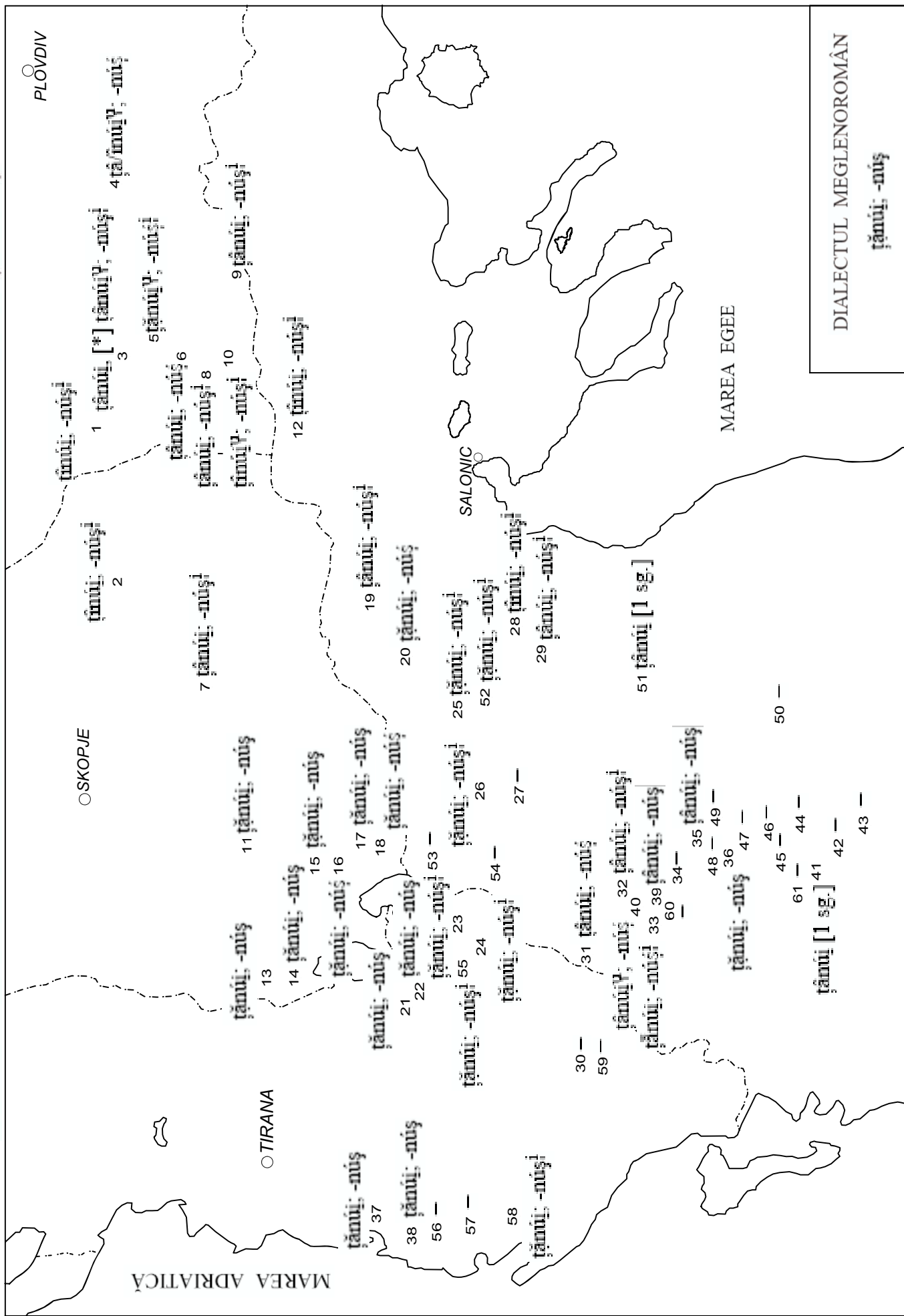

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

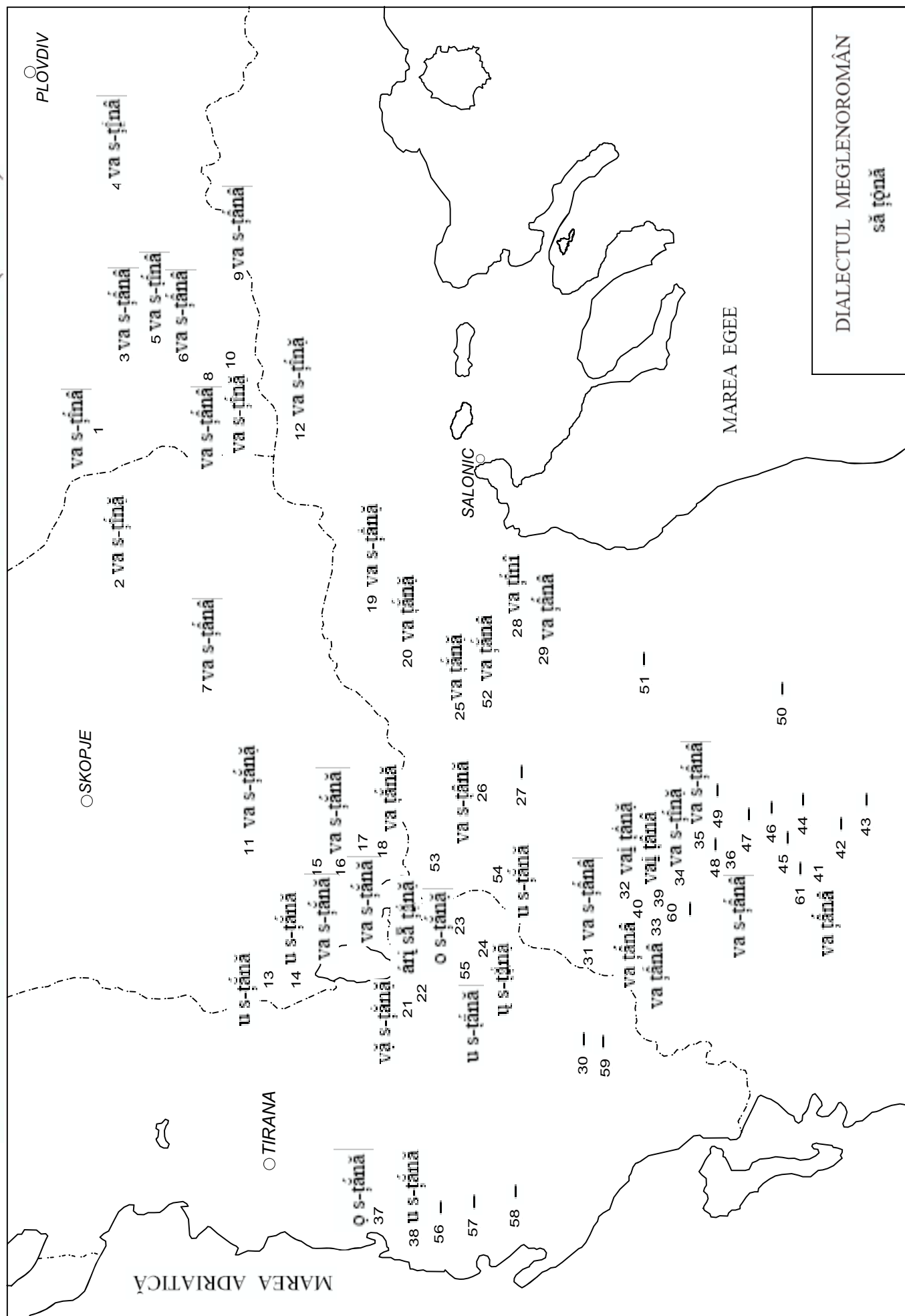
HARTA 199. ȚINEAM, ind. imperf. 1[-3] sg., 1 pl. [gest] 'je tenais' [344]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

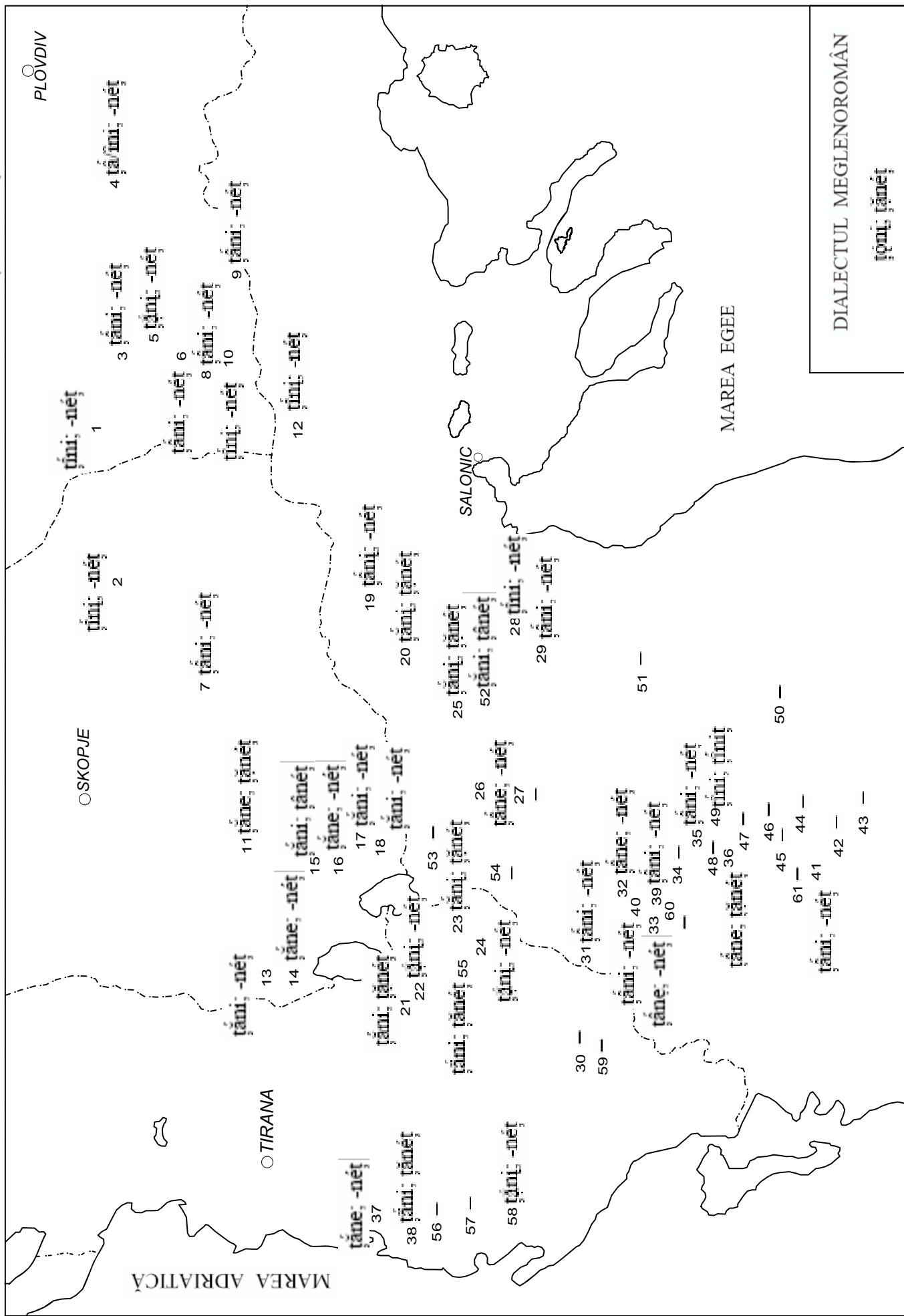
HARTA 200. ȚINUI, ind. perf. s., 1-2 sg. 'je tins' [345]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

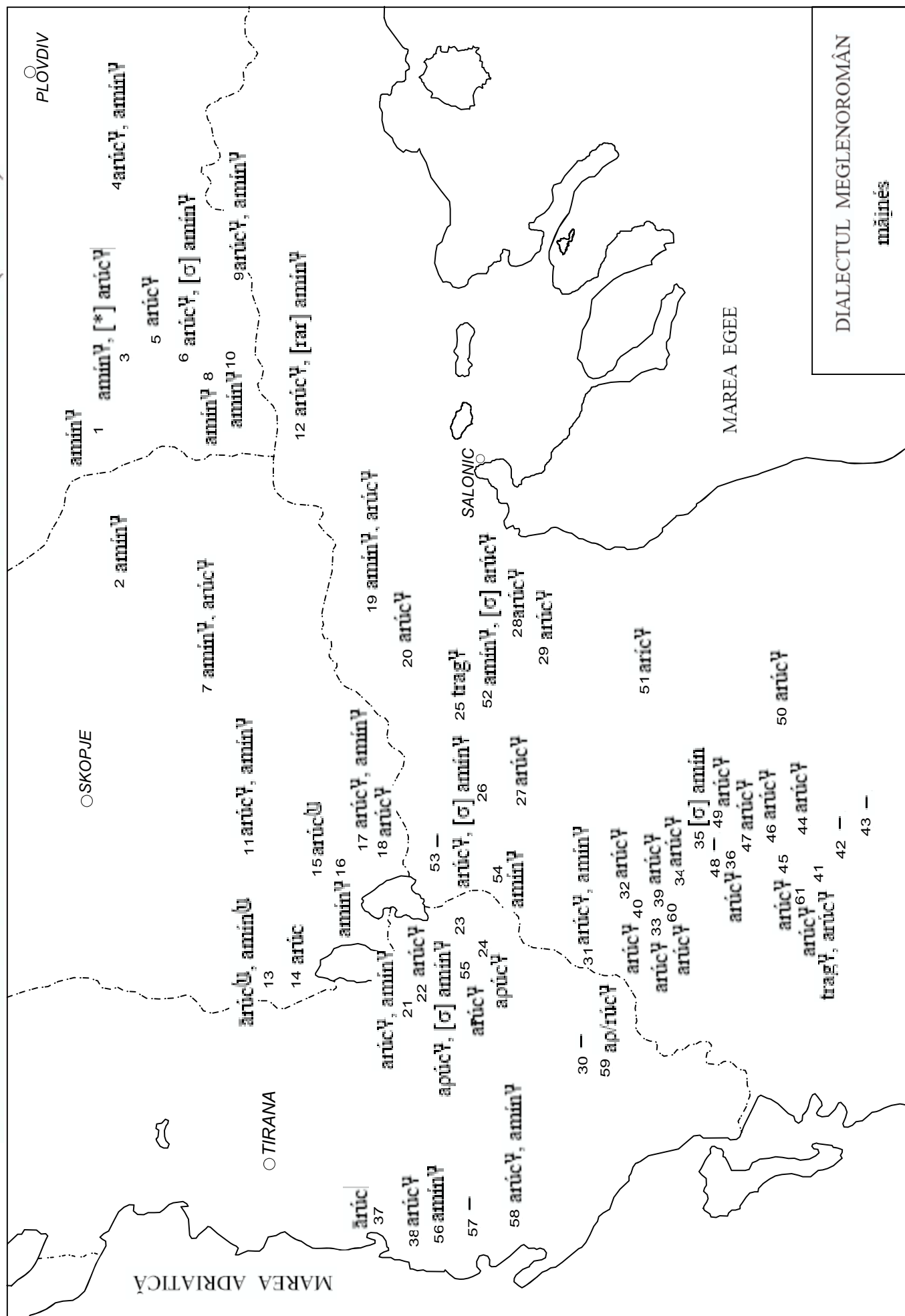
HARTA 201. VOI ȦINE, ind. viit., 3 sg., 3 pl. 'je tiendrai' [348]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 202. ȚINE!, imperat., 2 sg., 2 pl. 'tiens!' [353]

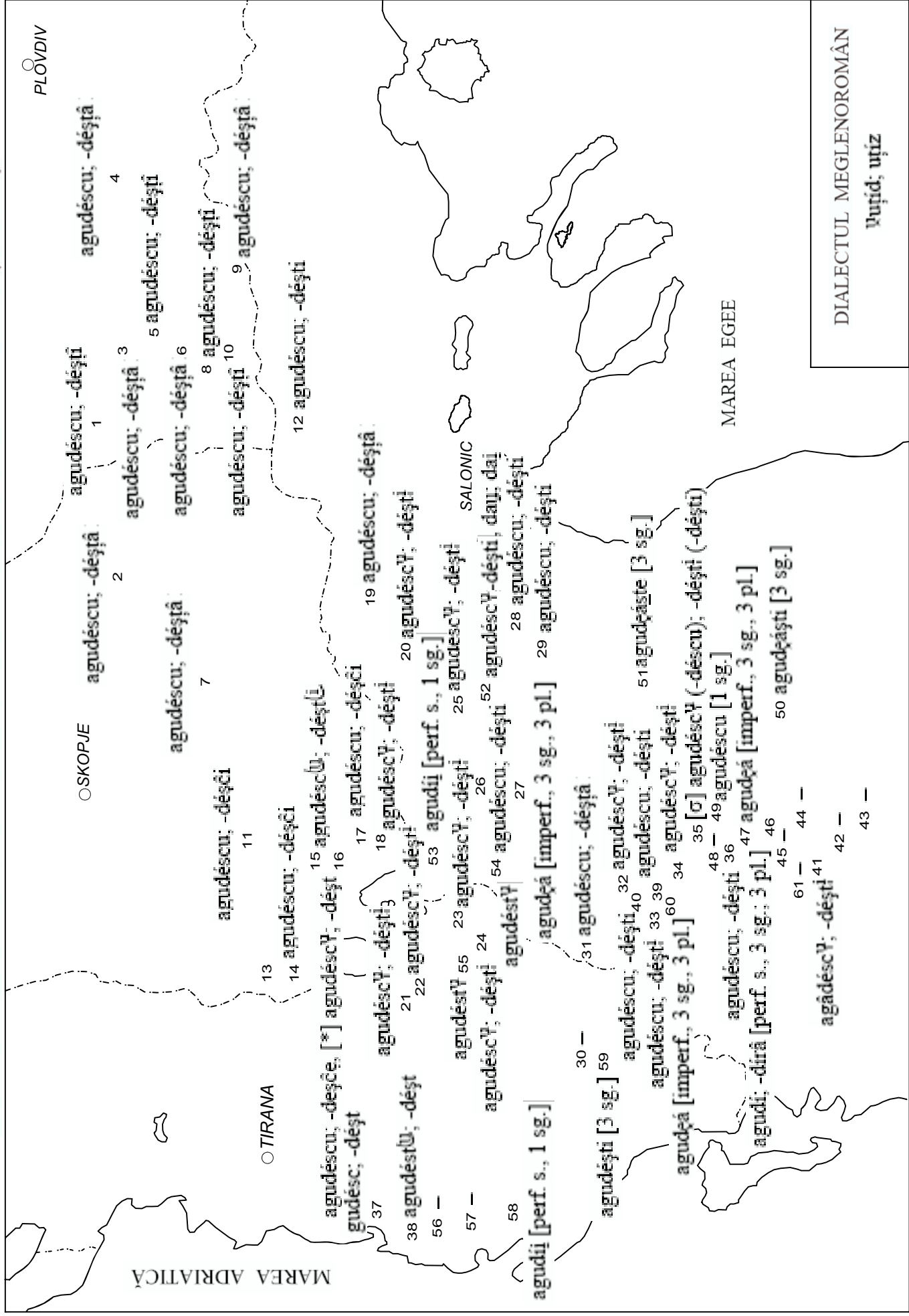
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
măjines

HARTA 203. ARUNC, ind. prez., 1 sg. 'je jette' [356]

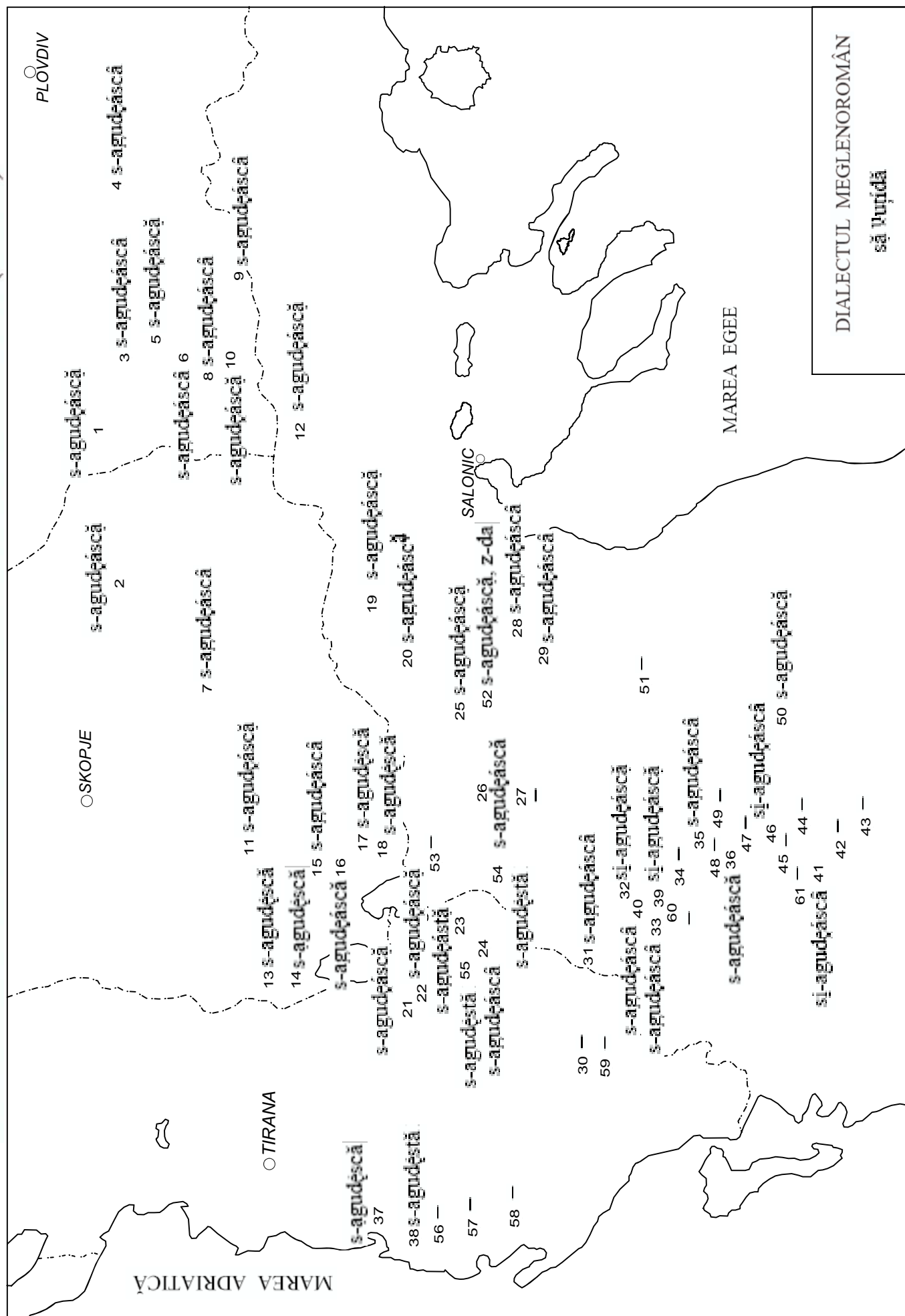
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLÉNOROMÂN
Vârșid; uřiz

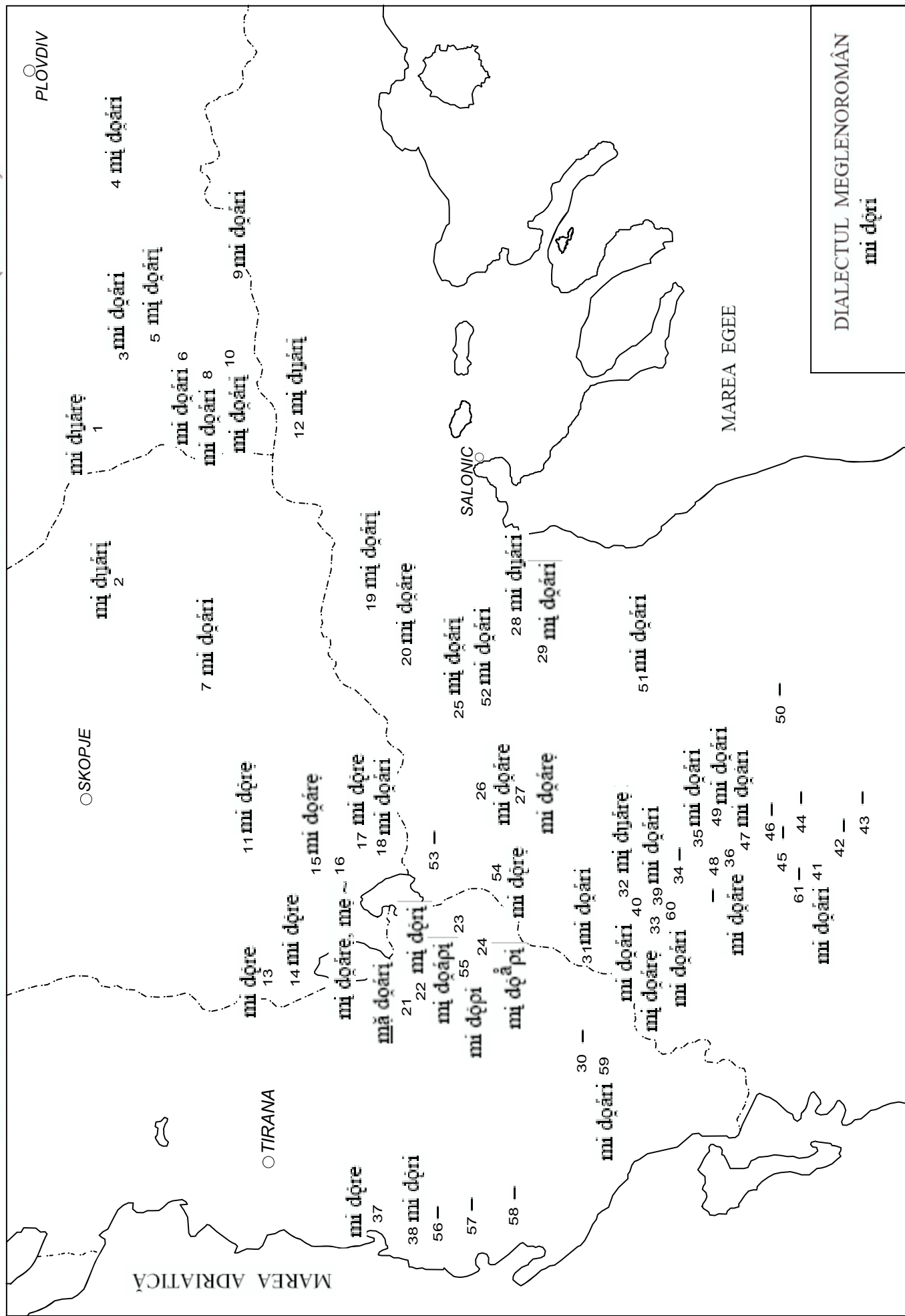
HARTA 204. LOVESC, ind. prez., 1-2 sg. 'je frappe' [357]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

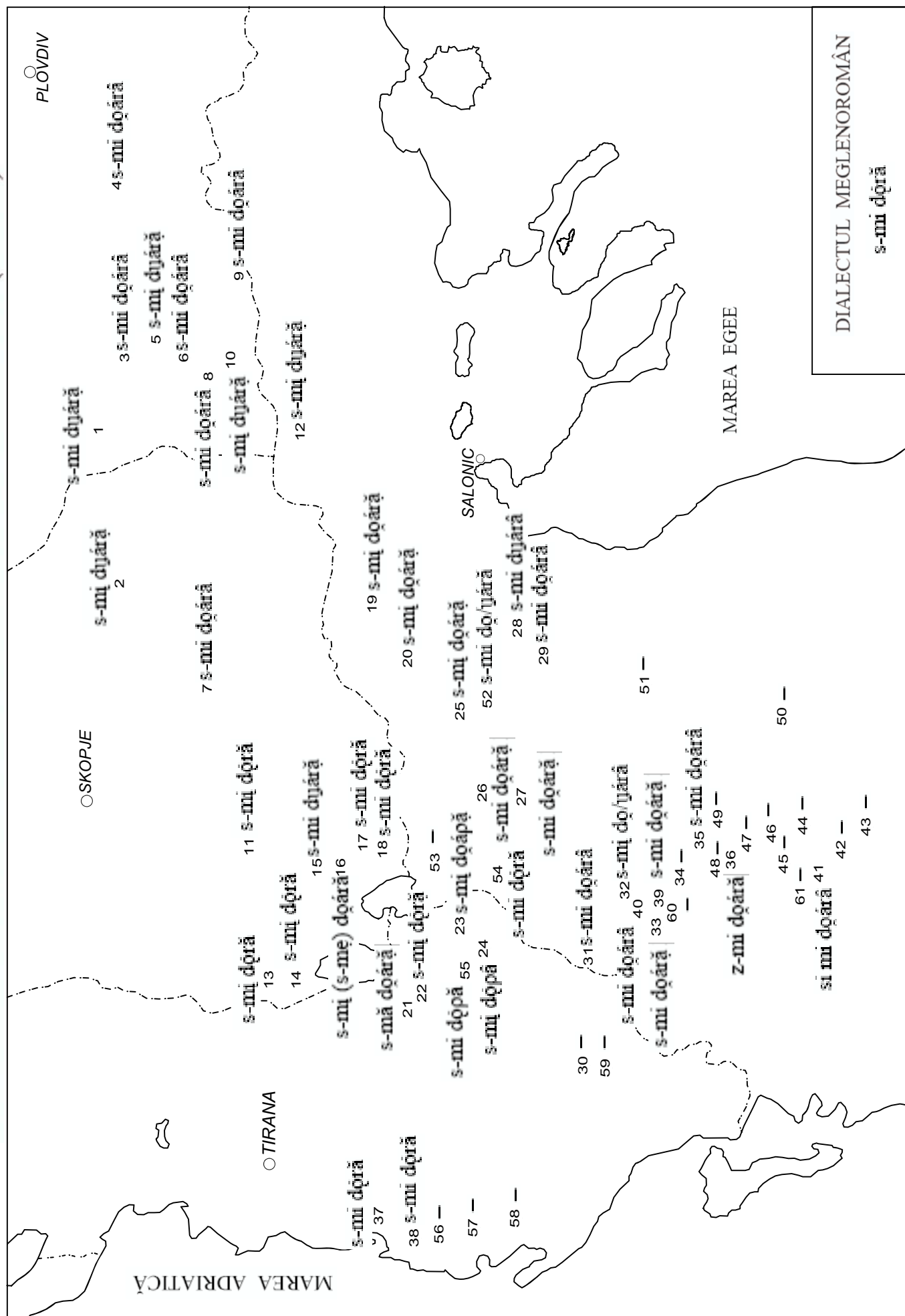
HARTA 205. SĂ LOVEASCĂ, conj. prez., 3 sg., 'qu'il frappe' [358]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

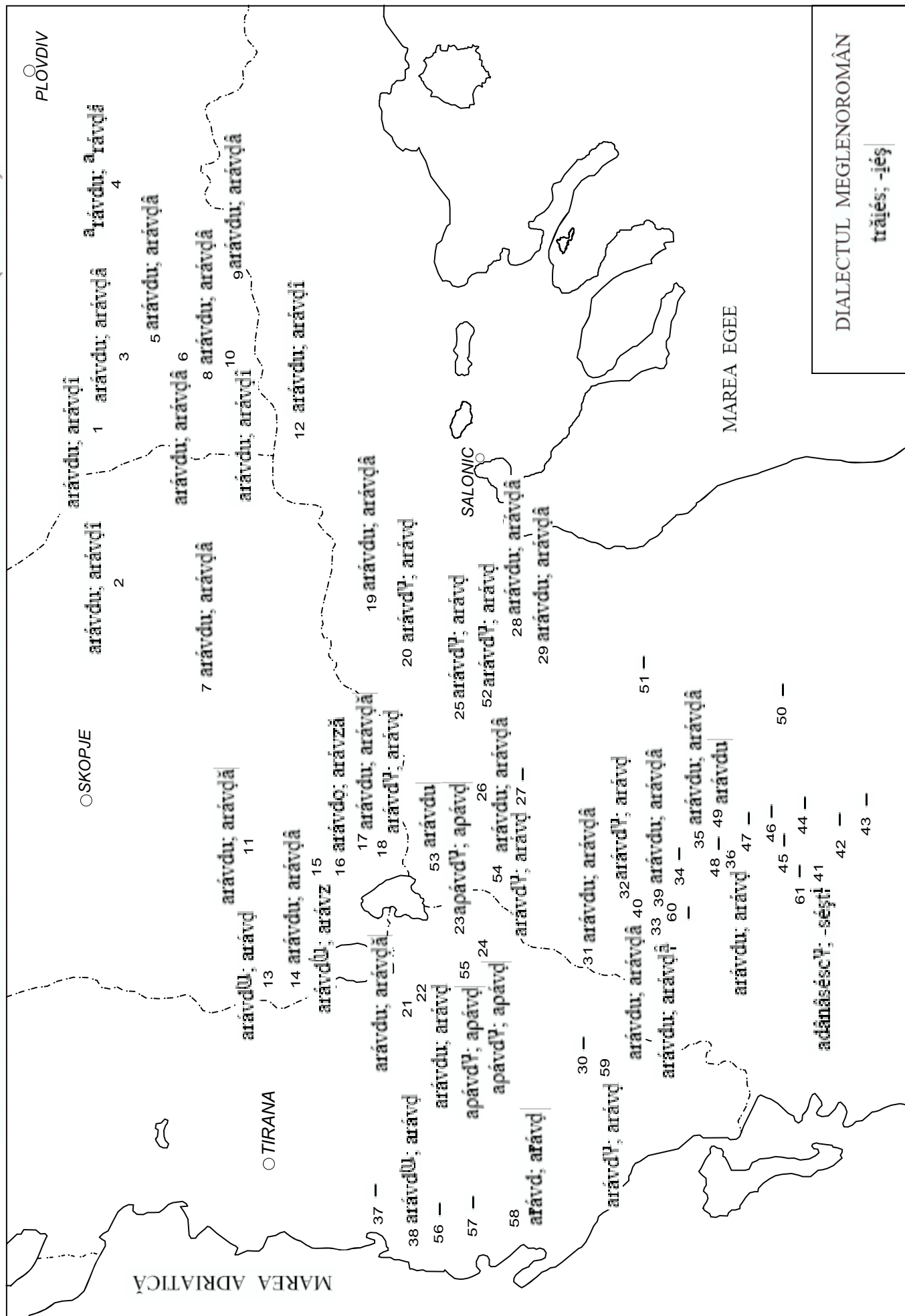
HARTA 206. MĂ DOARE, ind. prez., 1 sg., 'je ressens la douleur' [359]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

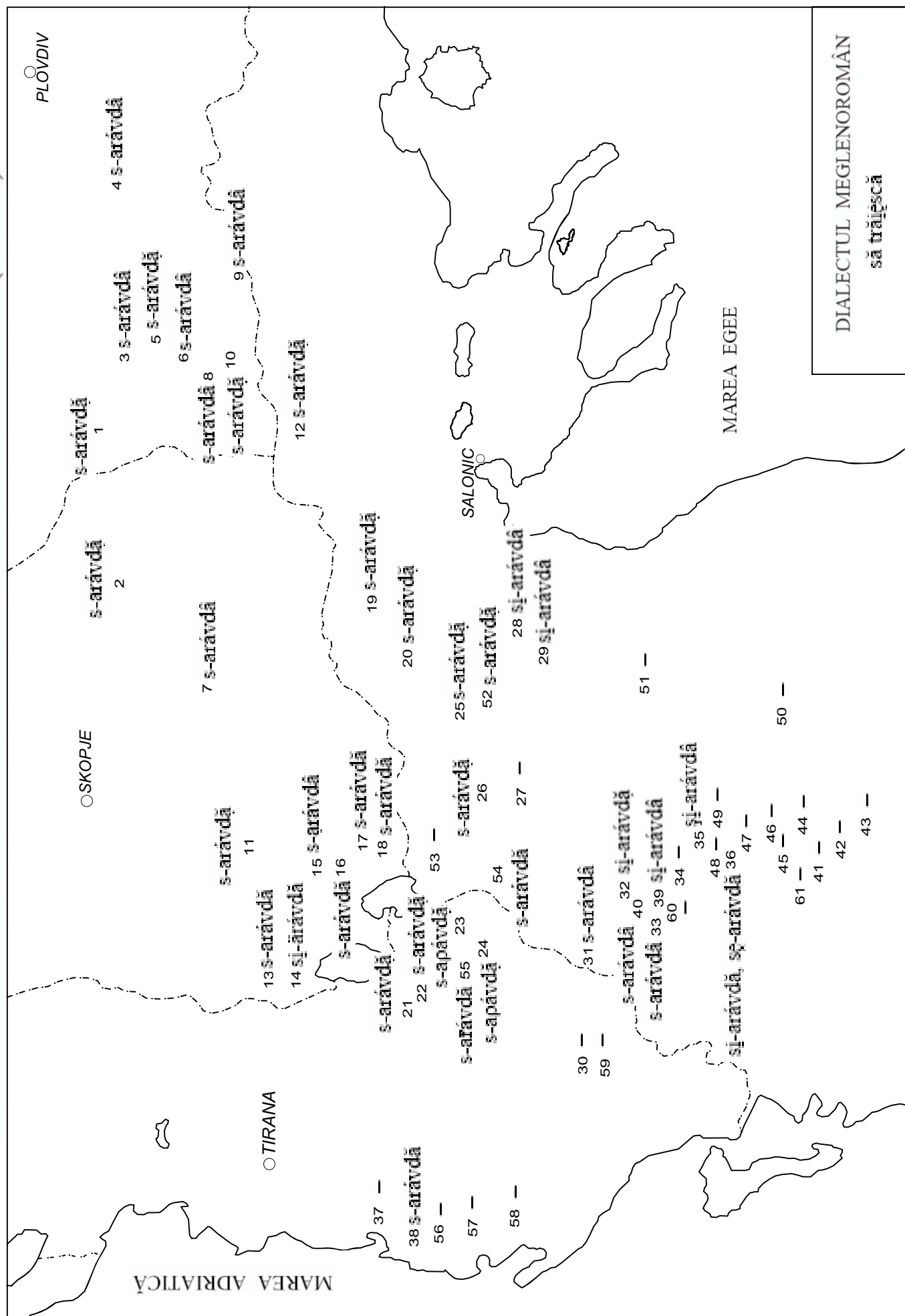
HARTA 207. SĂ MĂ DOARĂ, conj. prez., 1 sg. 'que je ressent la douleur' [360]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 208. RABD, ind. prez., 1-2 sg. 'je supporte; j'endure' [361]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

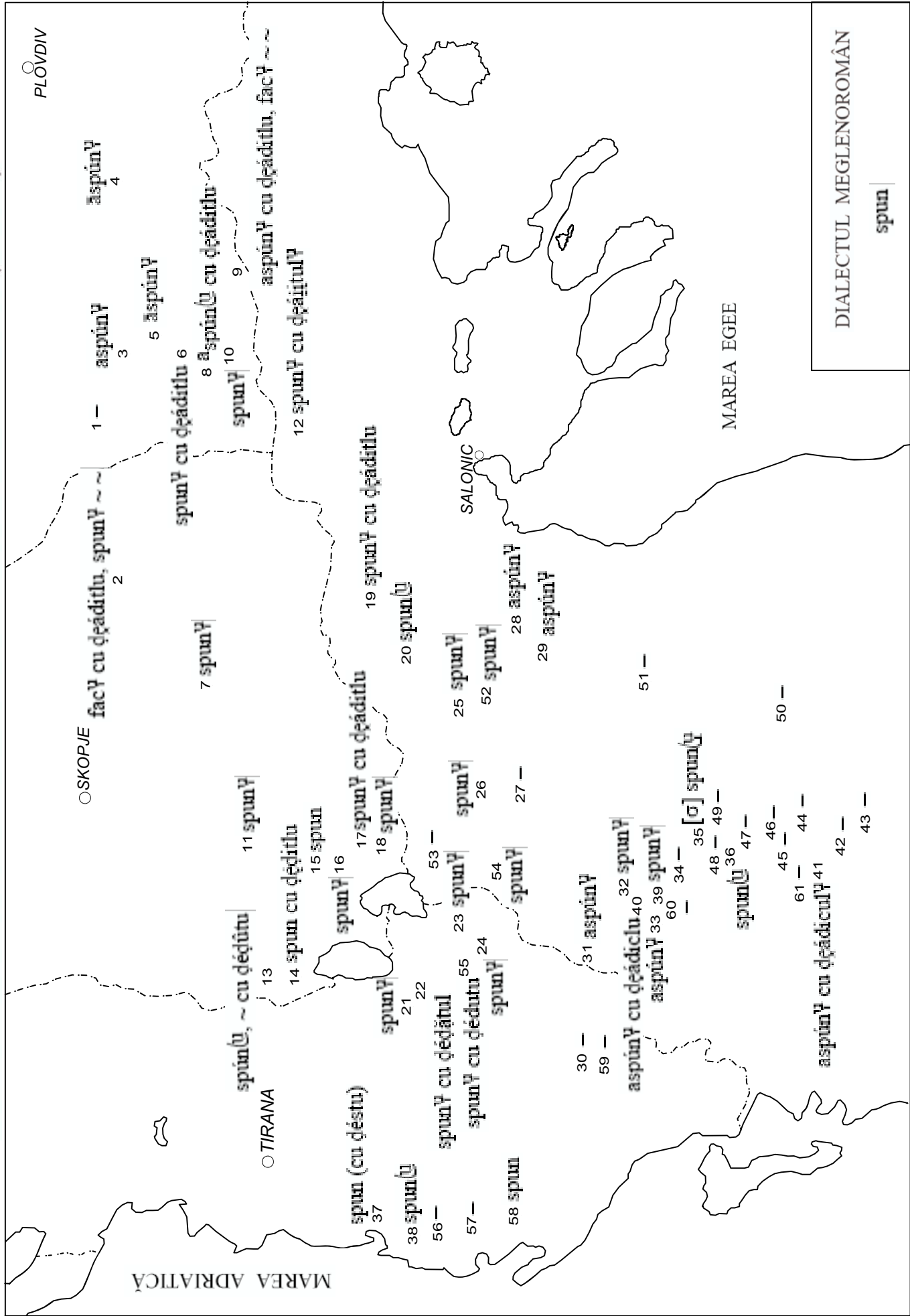
HARTA 209. SĂ RABDE, conj. prez., 3 sg. 'qu'il supporte; qu'il endure' [362]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

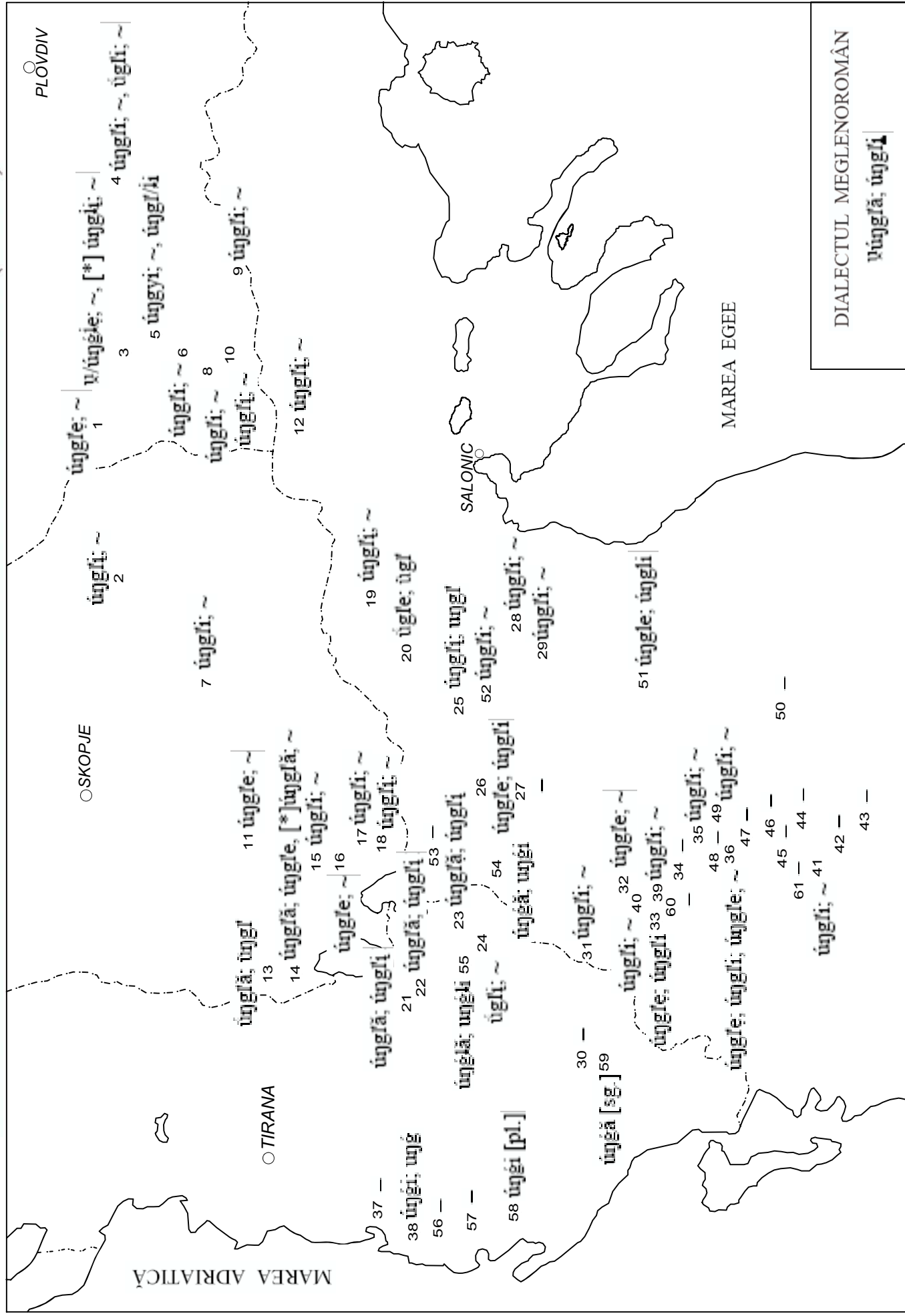
HARTA 210. DEGET, pl. 'doigt' [363]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

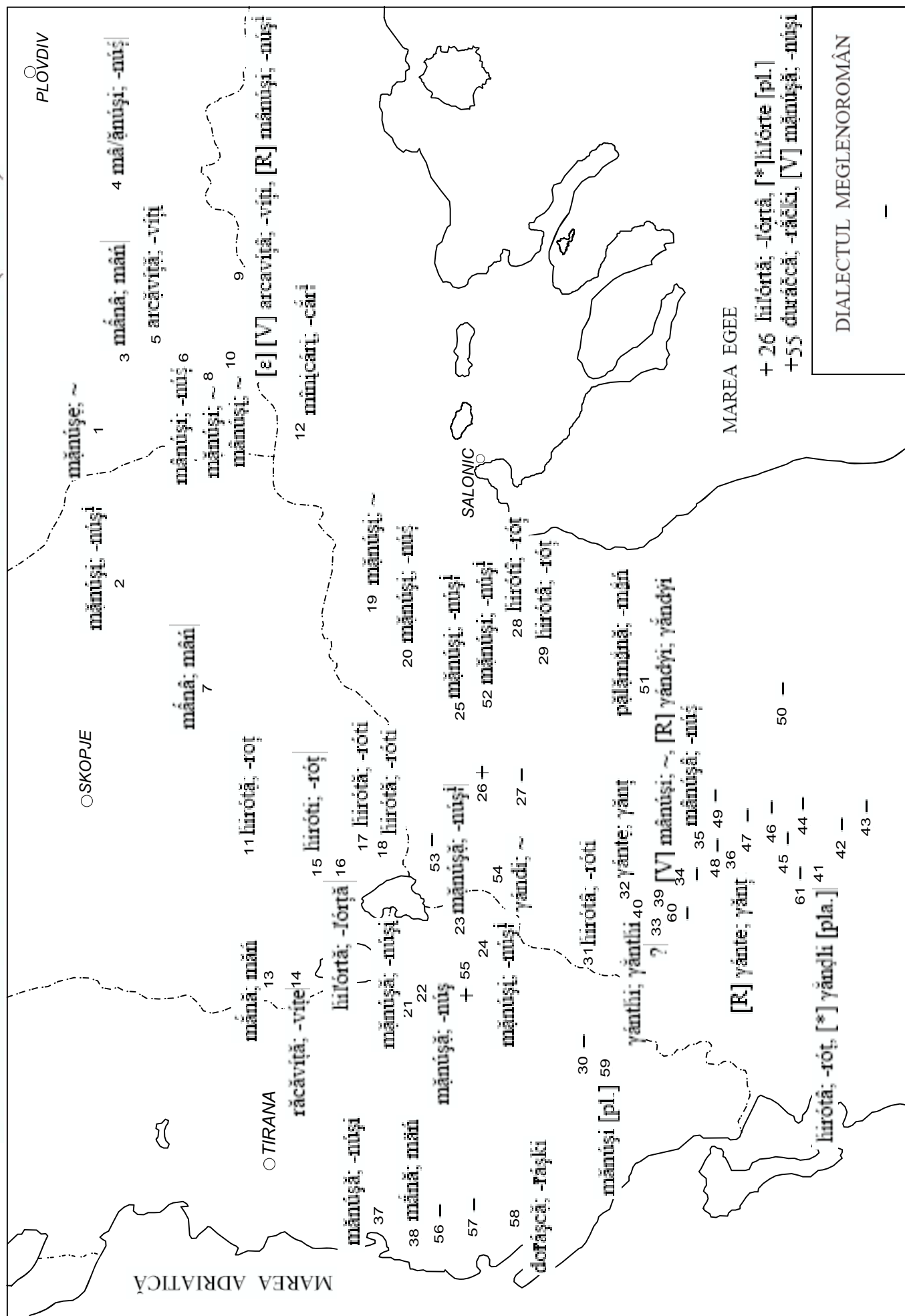
HARTA 211. ARĂT (CU DEGETUL), ind. prez., 1 sg. [gest] 'je montre (du doigt)' [364]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

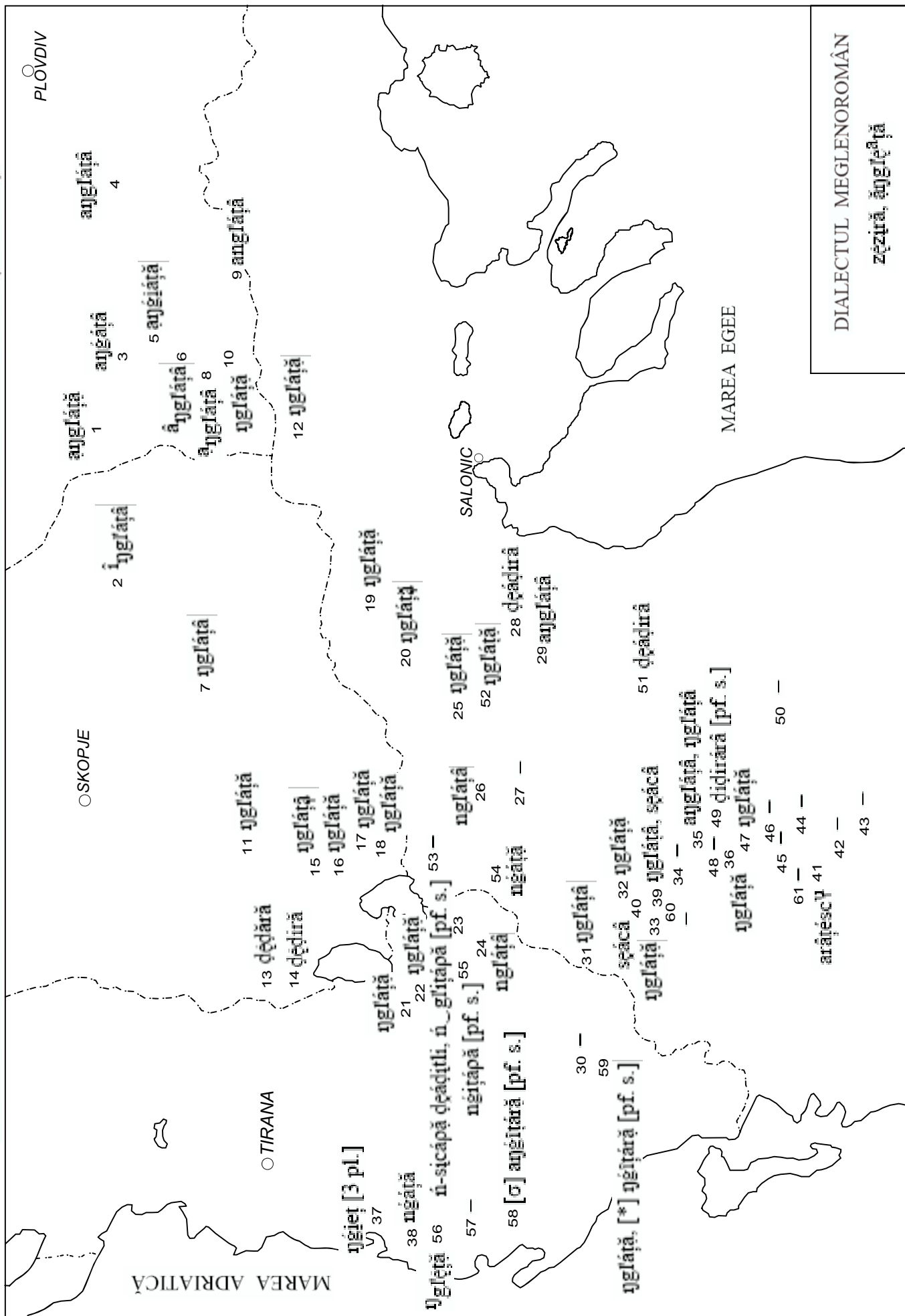
HARTA 212. UNGHIE, pl. [indic.] 'ongle' [366]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 213. MĂNUȘĂ, pl. 'gant' [367]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

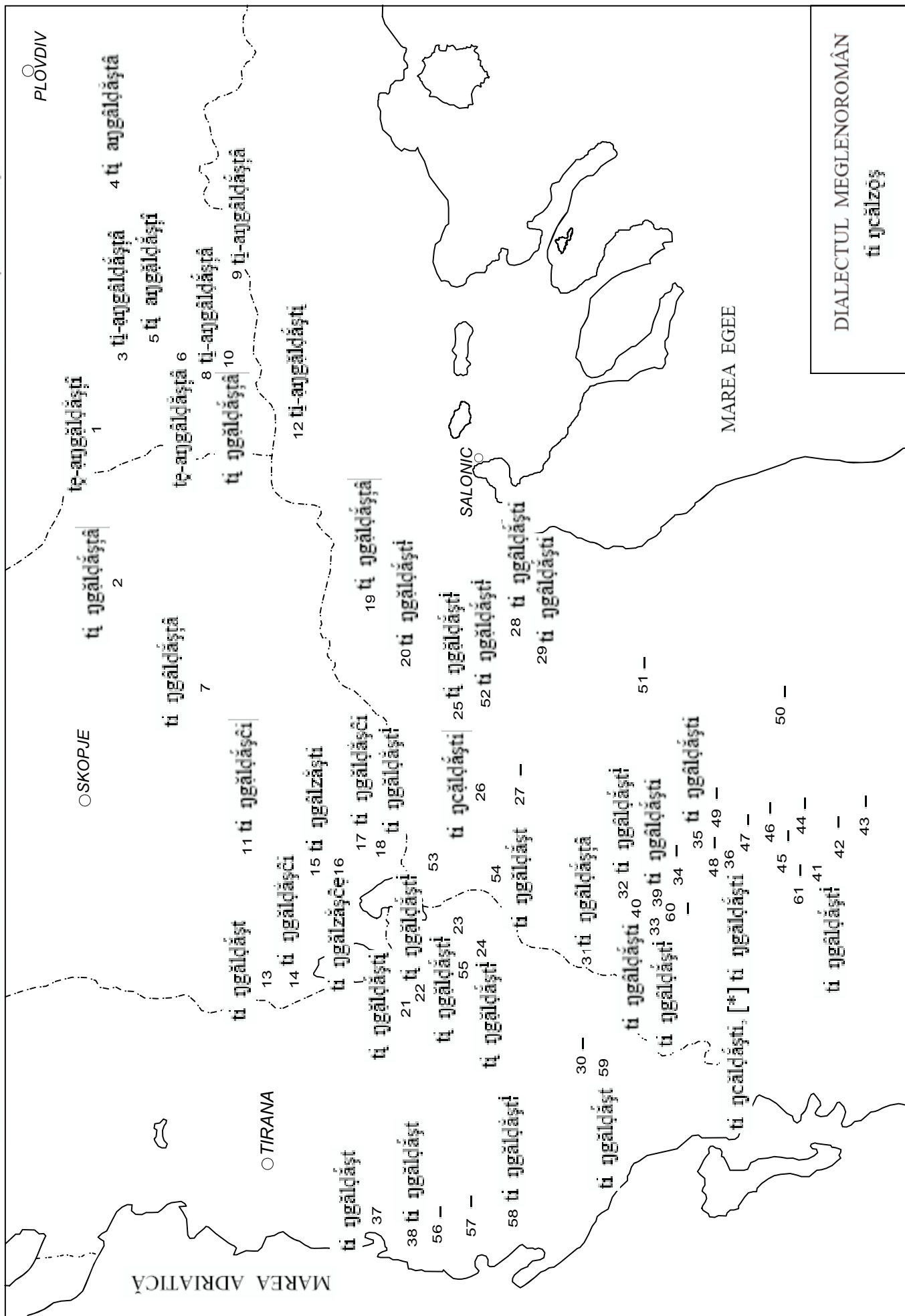
HARTA 214. DEGERĂ (DEGETELE DE FRIG), ind. prez., 3. pl. '(les doigts) gélent (de froid)' [368]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

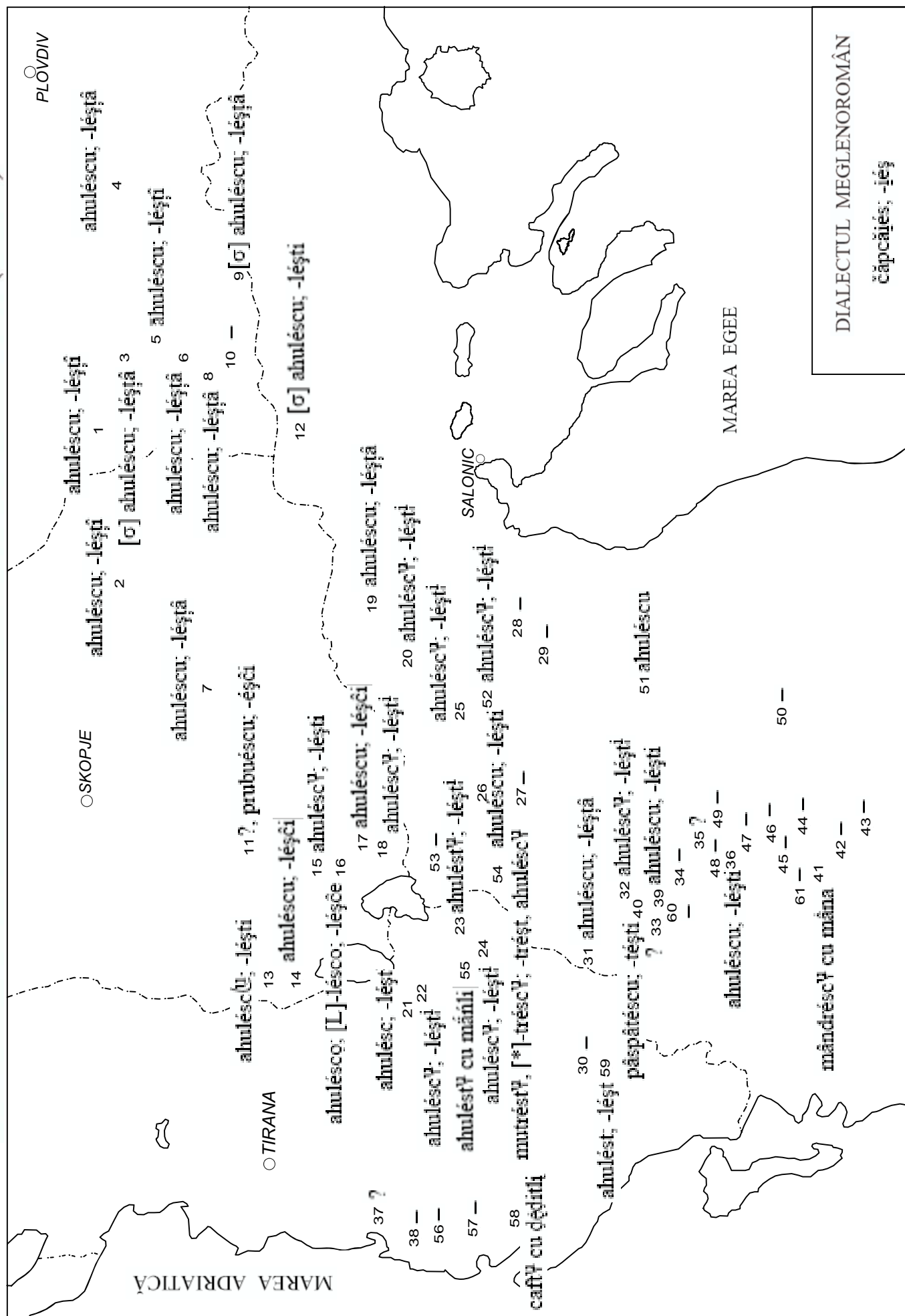
HARTA 215. MĂ ÎNCĂLZESC, ind. prez., 1 sg. [gest] 'je me chauffe' [372]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

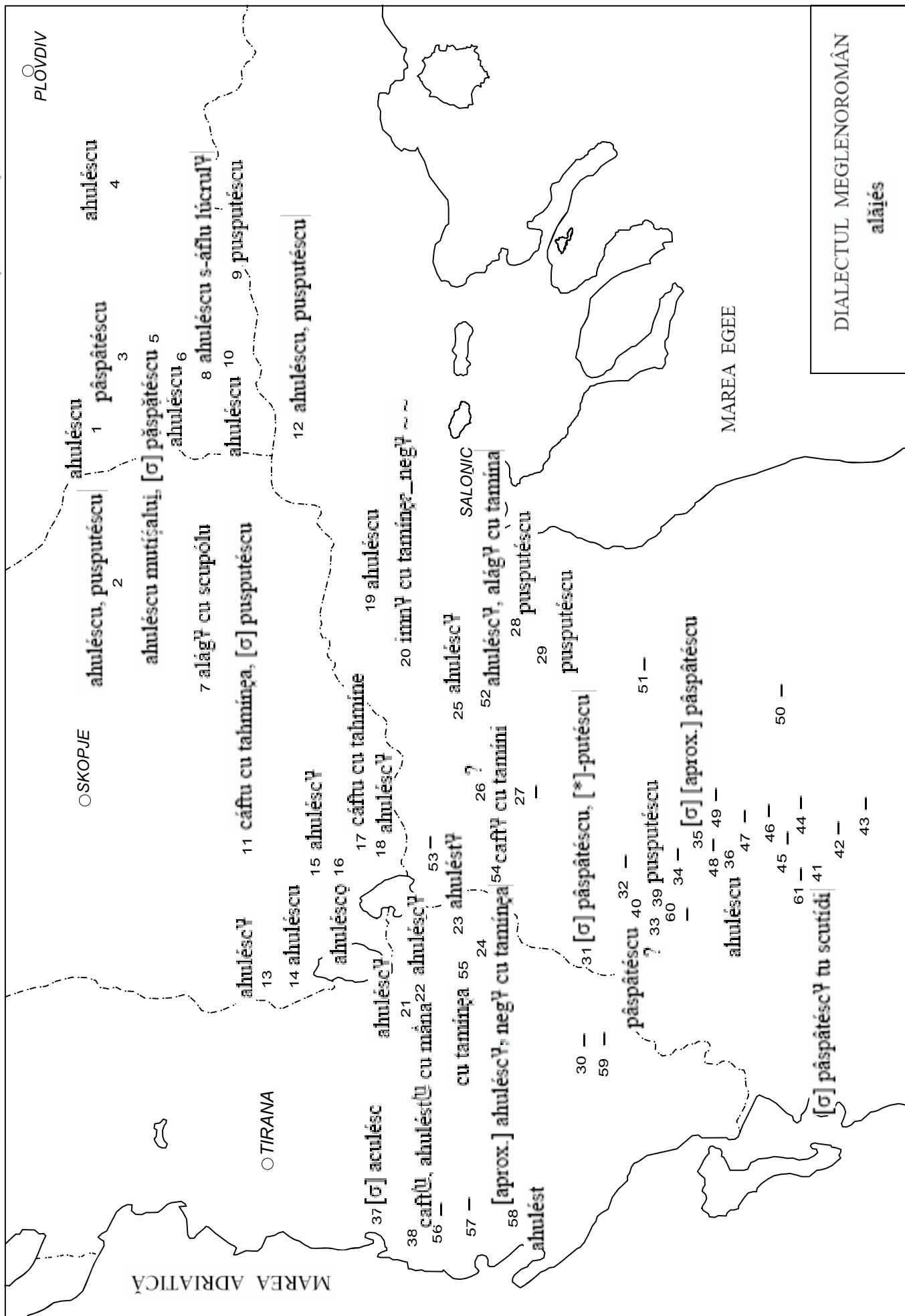
HARTA 216. TE ÎNCÄLZEŞTI, ind. prez., 2 sg. [gest] 'tu te chauffes' [372]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

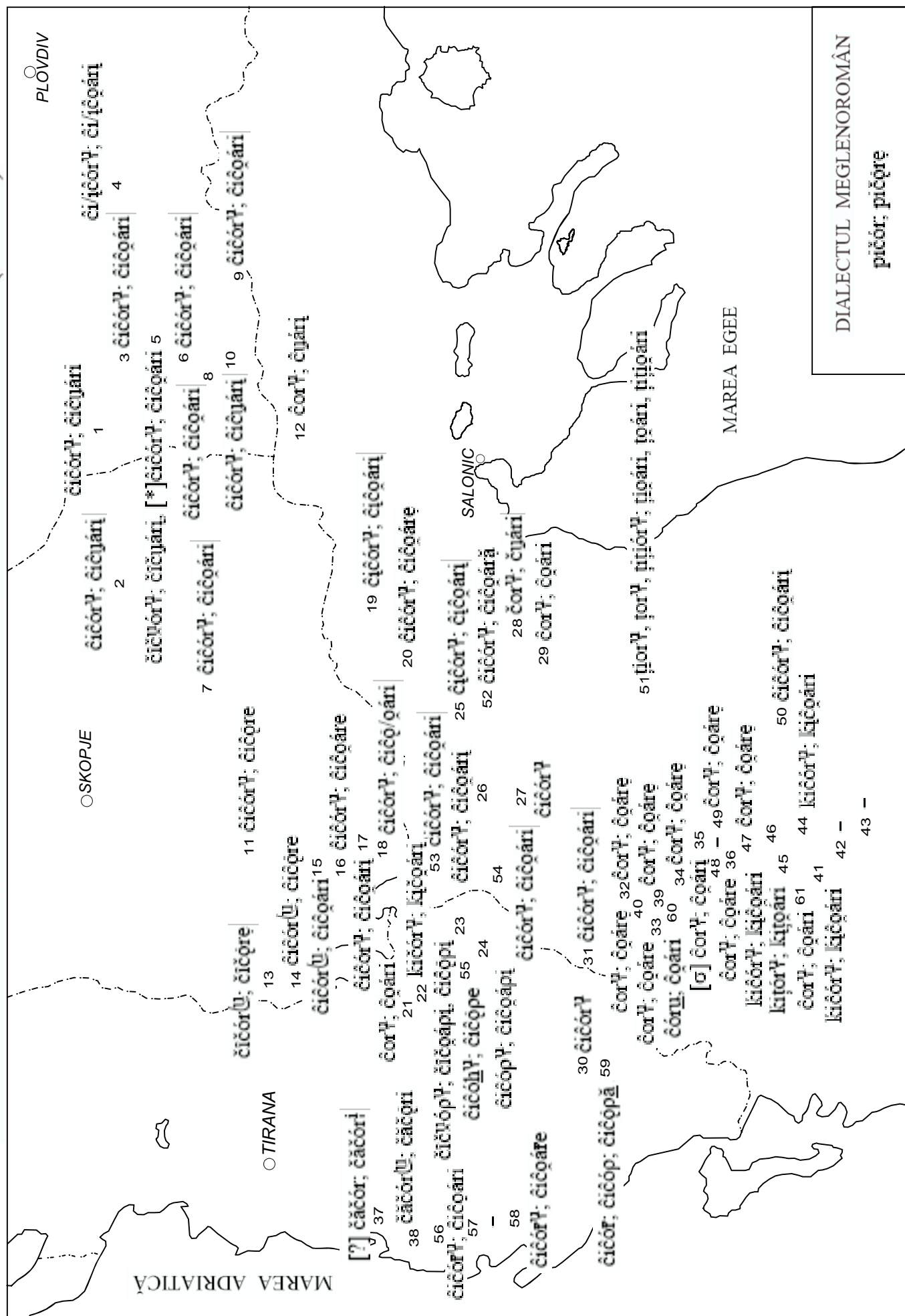
HARTA 217. PIPĂI, ind. prez., 1-2 sg. [gest] 'je touche' [373]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

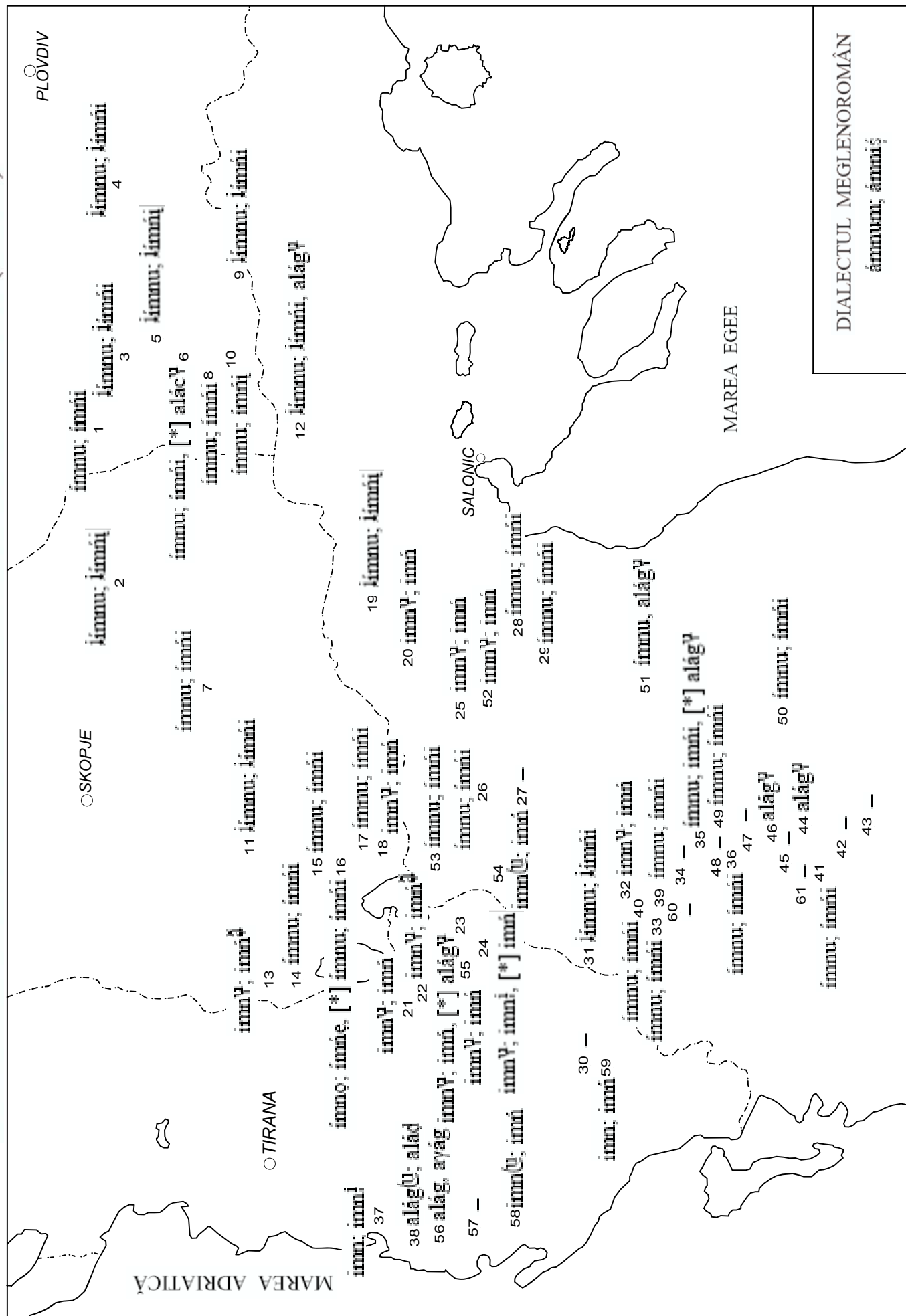
HARTA 218. BĂJBĂI (PE ÎNTUNERIC), ind. prez., 1 sg. [gest] 'je tátonne' [374]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 219. PICIOR, pl. [indic.] 'jambe; pied' [377]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 220. UNBLU, ind. prez., 1-2 sg. 'je vais', 'je marche' [378]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 221. ŞOLD, pl. [indic.] 'hanche' [379]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

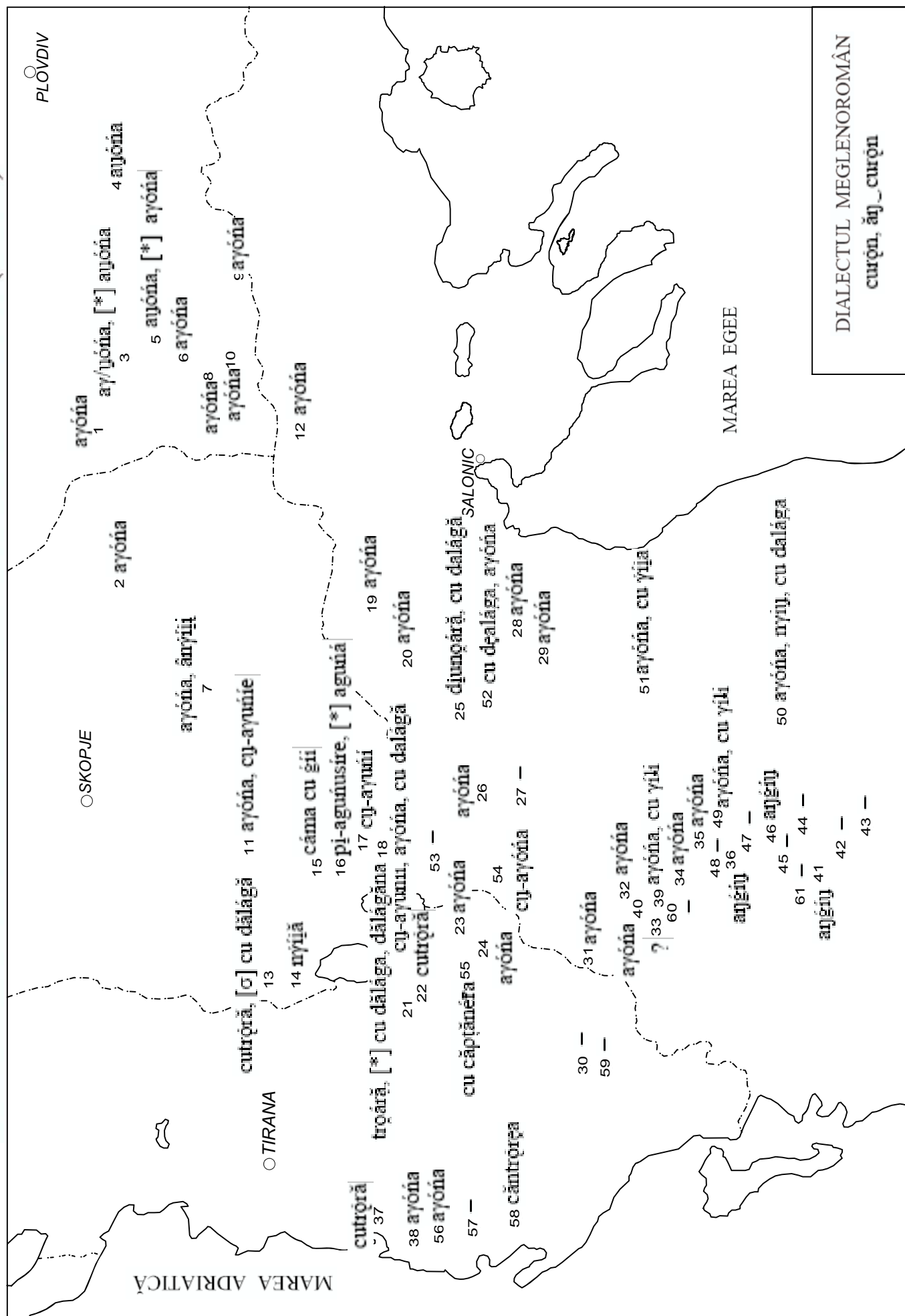
HARTA 222. ŞCHIOP, pl. 'boiteux' [380]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

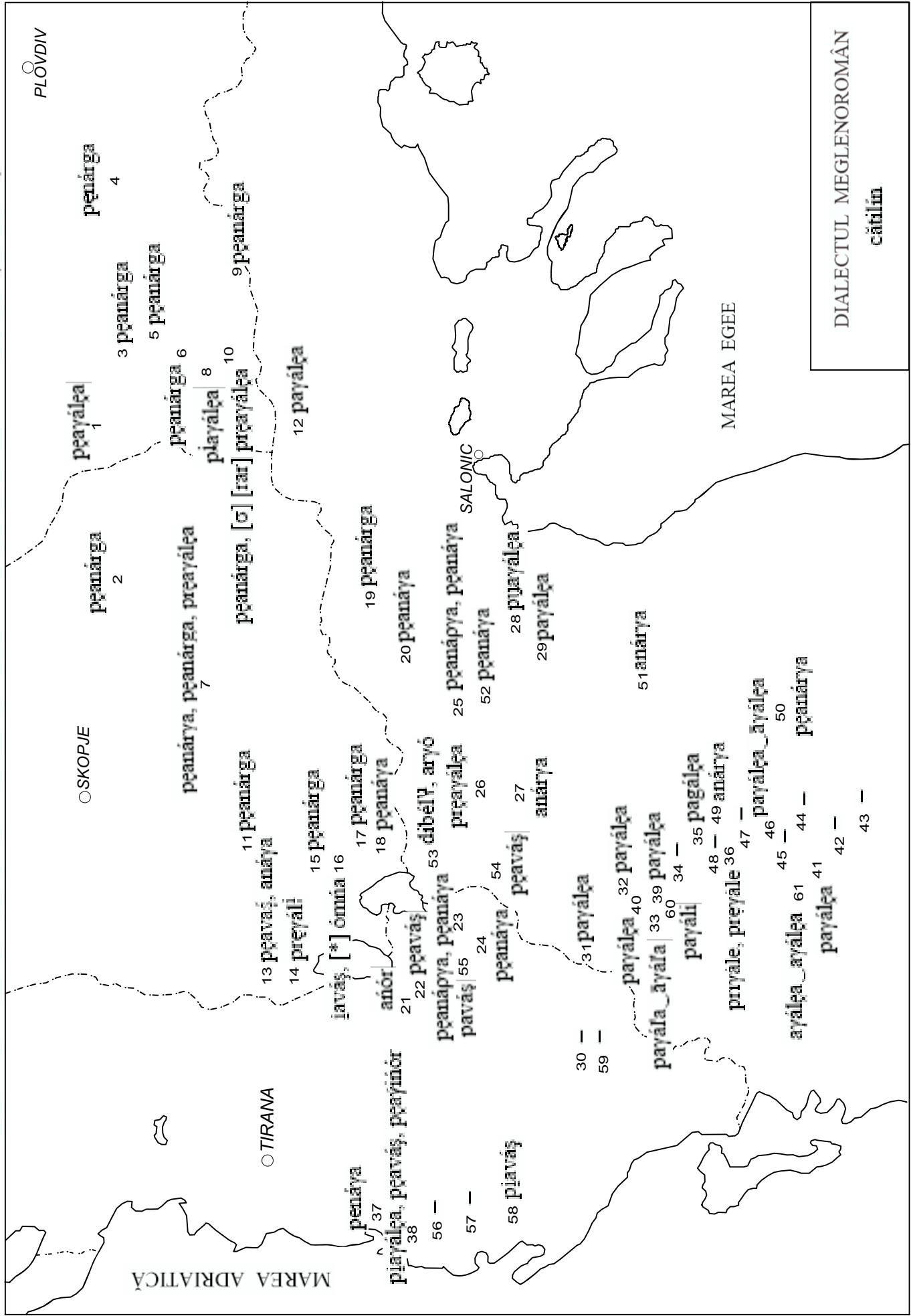
HARTA 223. ȘCHIOPĂTEZ, ind. prez., 1-2 sg. 'je boite' [381]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

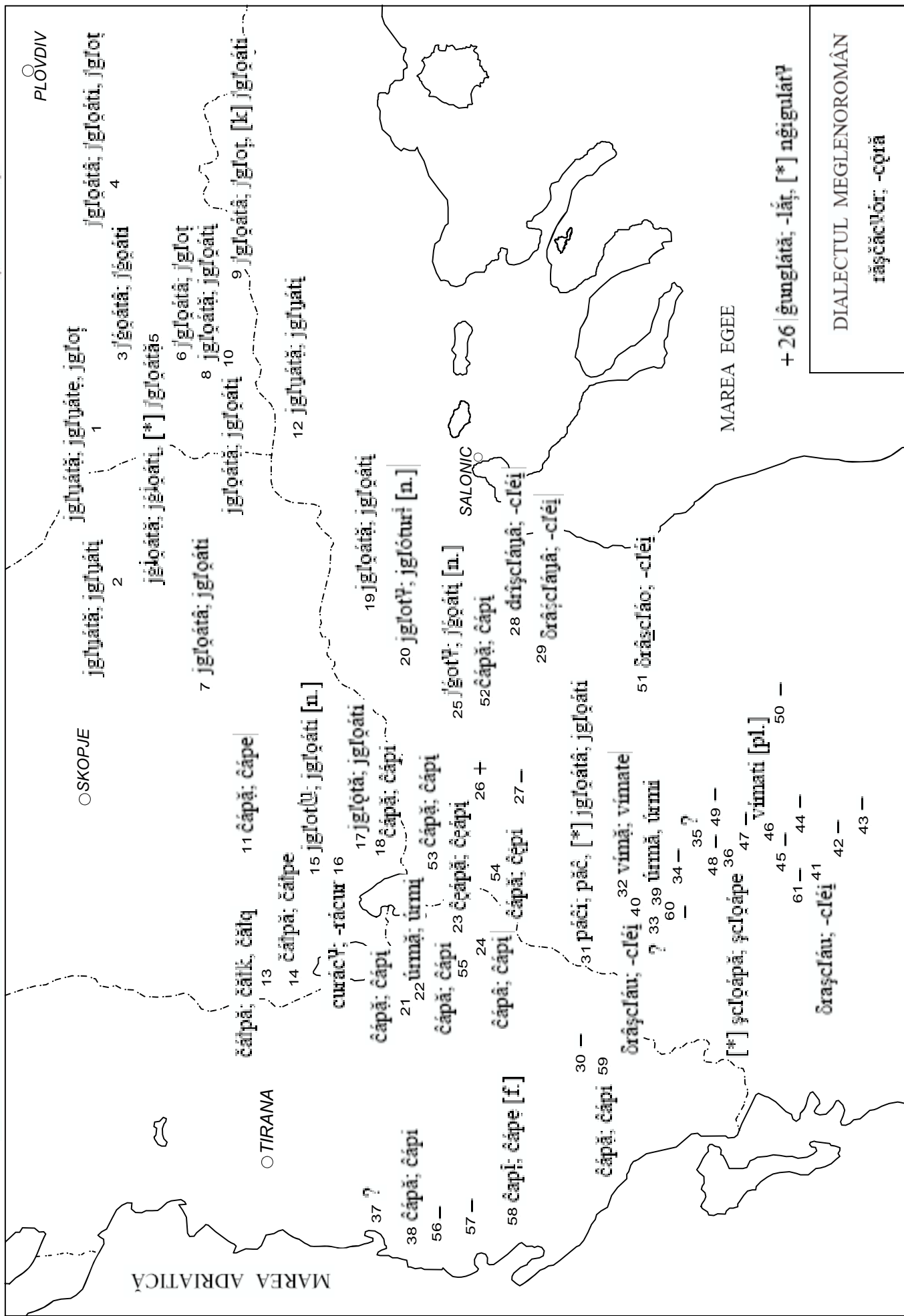
HARTA 224. (MERG) REPEDE adv. '(je marche) vite' [385]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

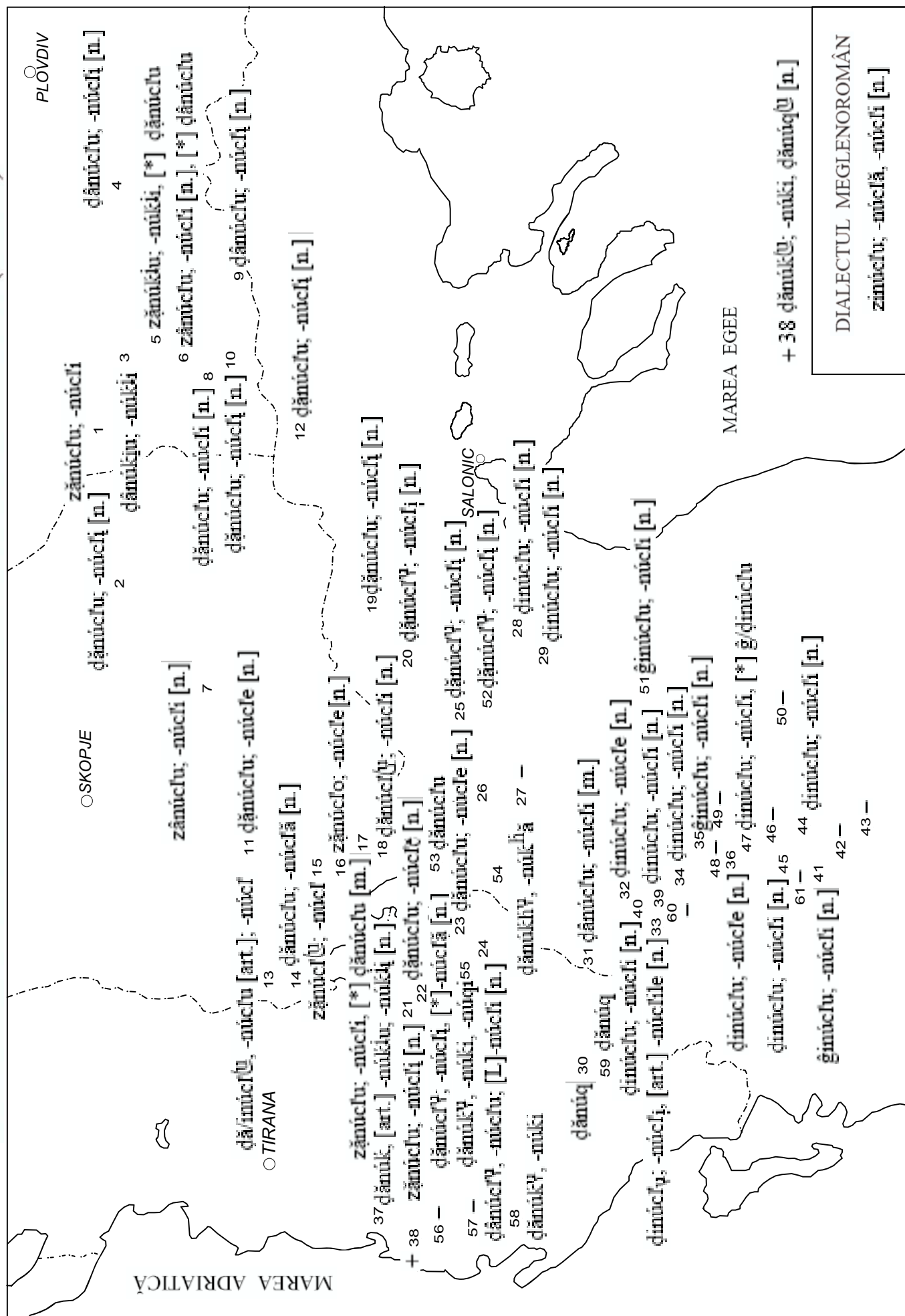
HARTA 225. (MERG) ÎNCET adv. '(je marche) lentement' [386]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

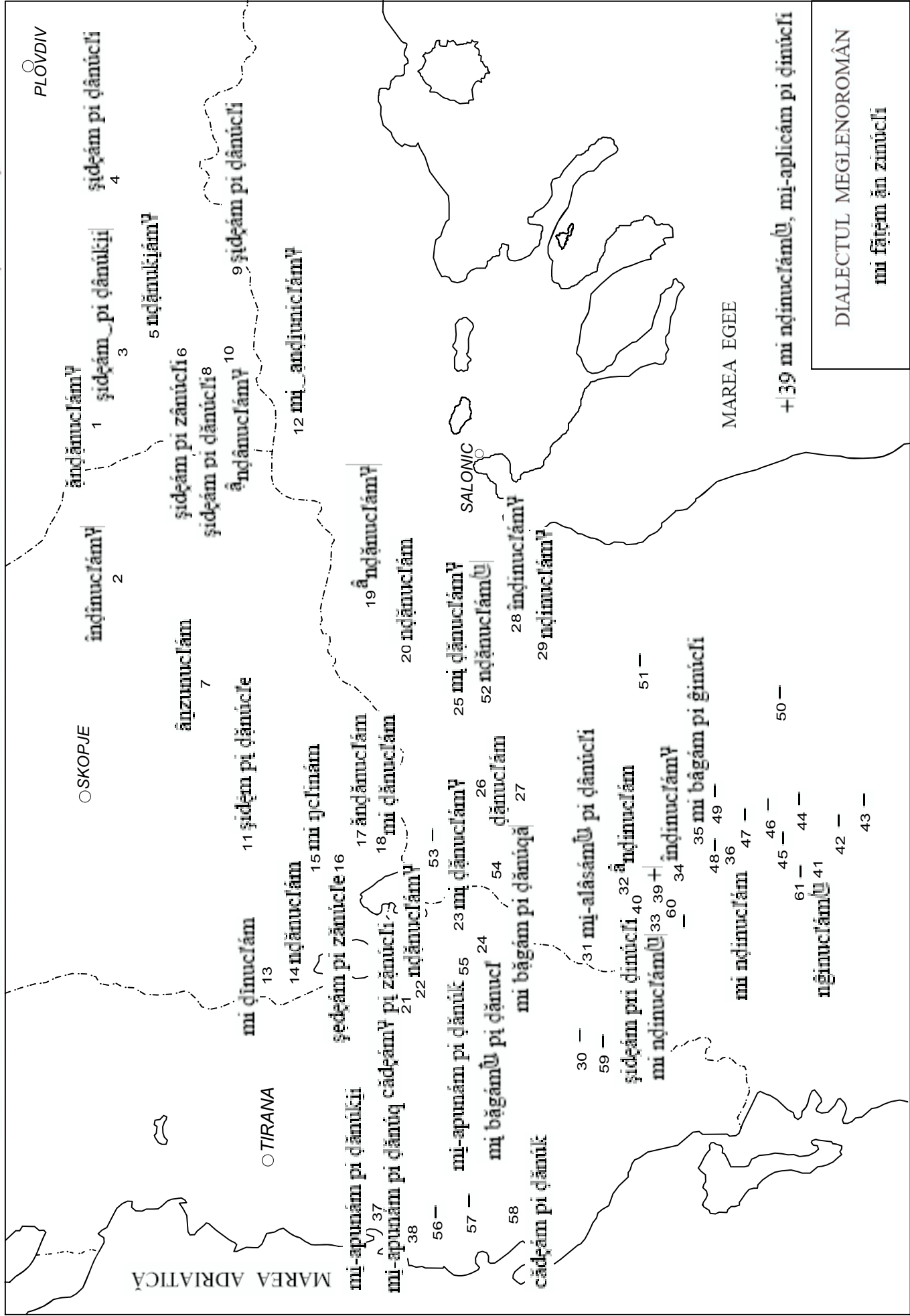
HARTA 226. PAS, pl. 'pas' [387]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

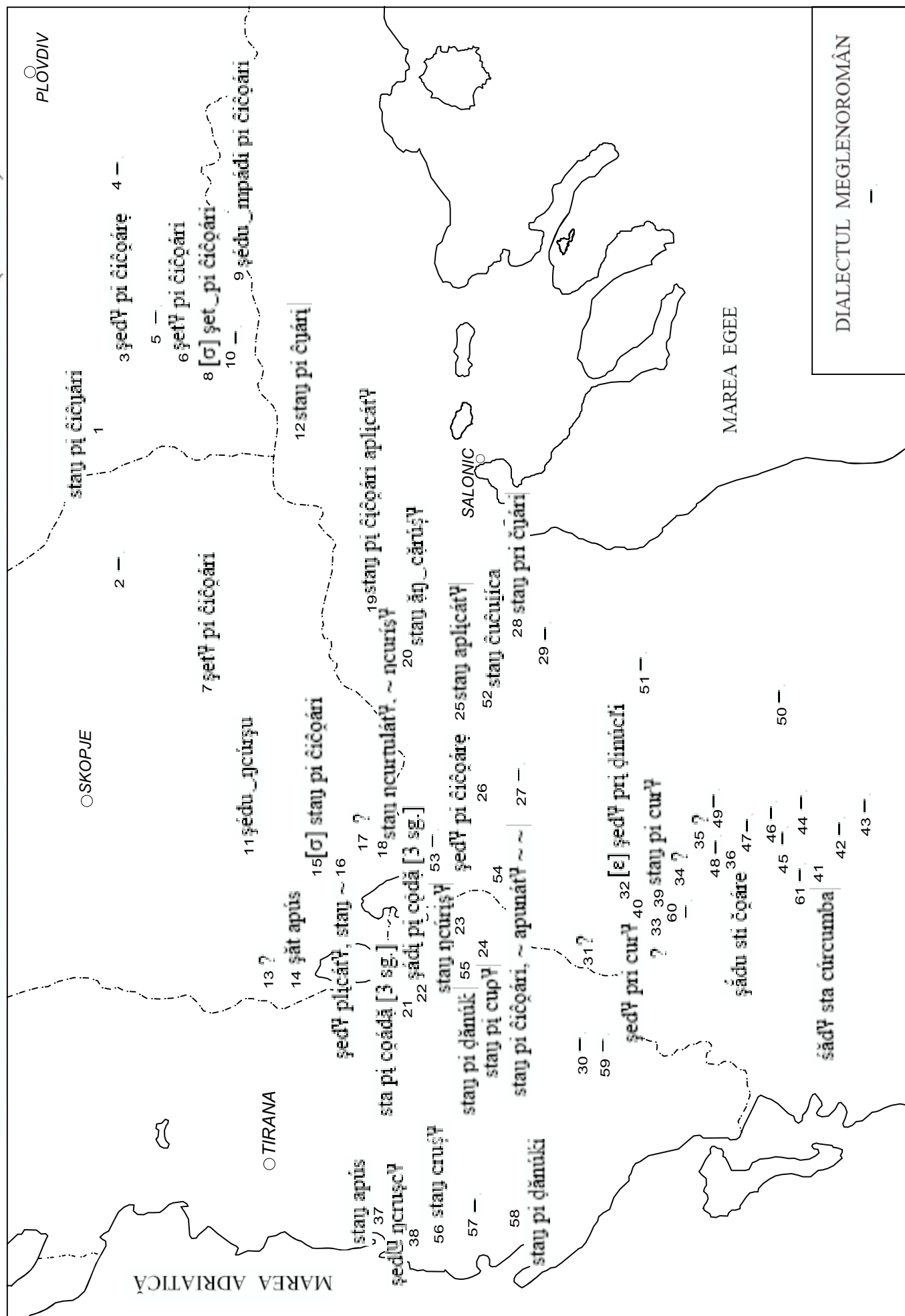
HARTA 227. GENUNCHI, pl. [indic.] 'genou' [388]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 228. ÎNGENUNCHEAM, ind. imperf., 1 sg. [gest] 'j'agenouillais' [391]

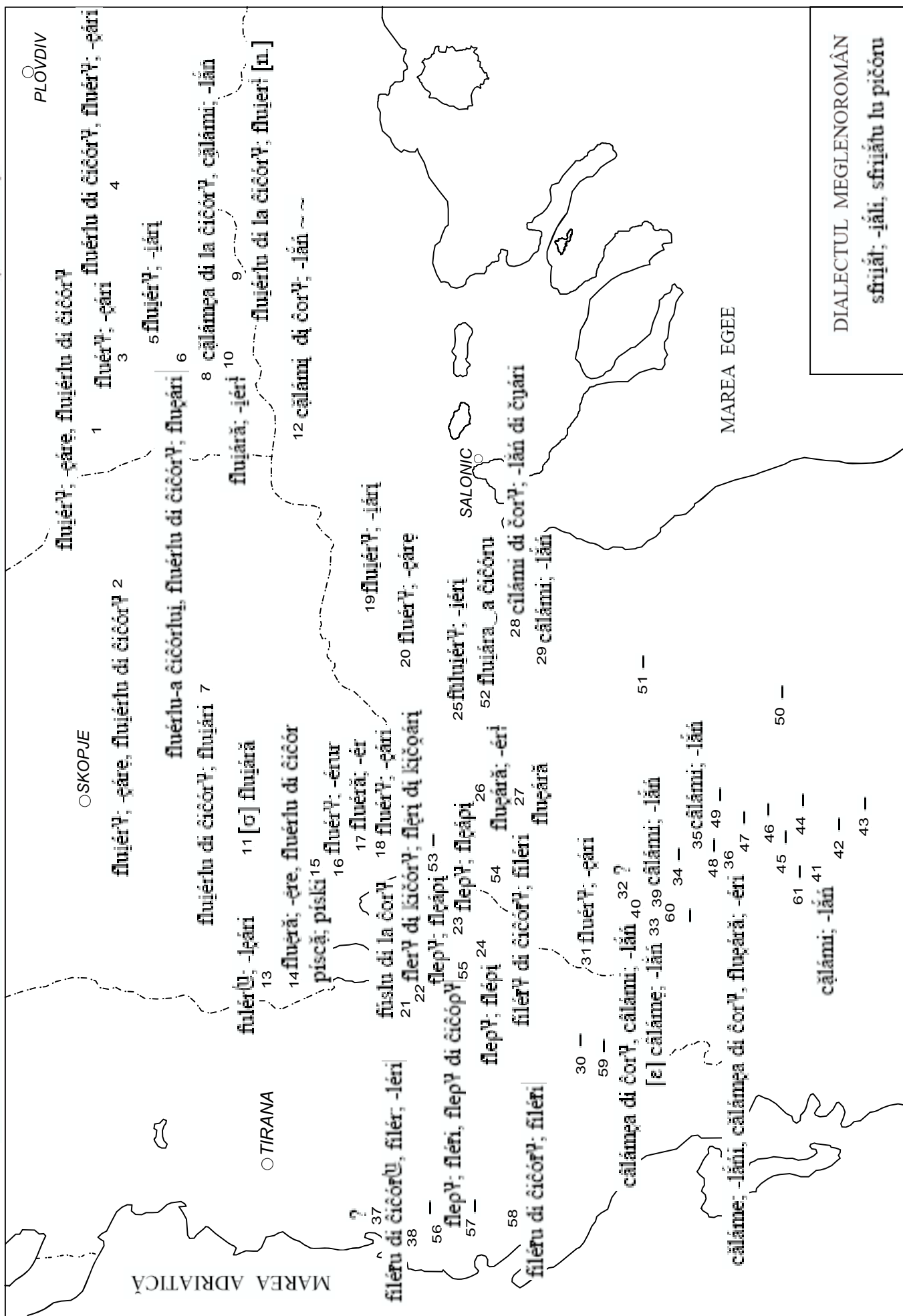
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN

HARTA 229. STAU PE VINE, ind. prez., 1 sg. [imit.] 'je suis assis à croupetons' [393]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 230. FLUIERUL PICIORULUI, pl. 'le tibia' [394]

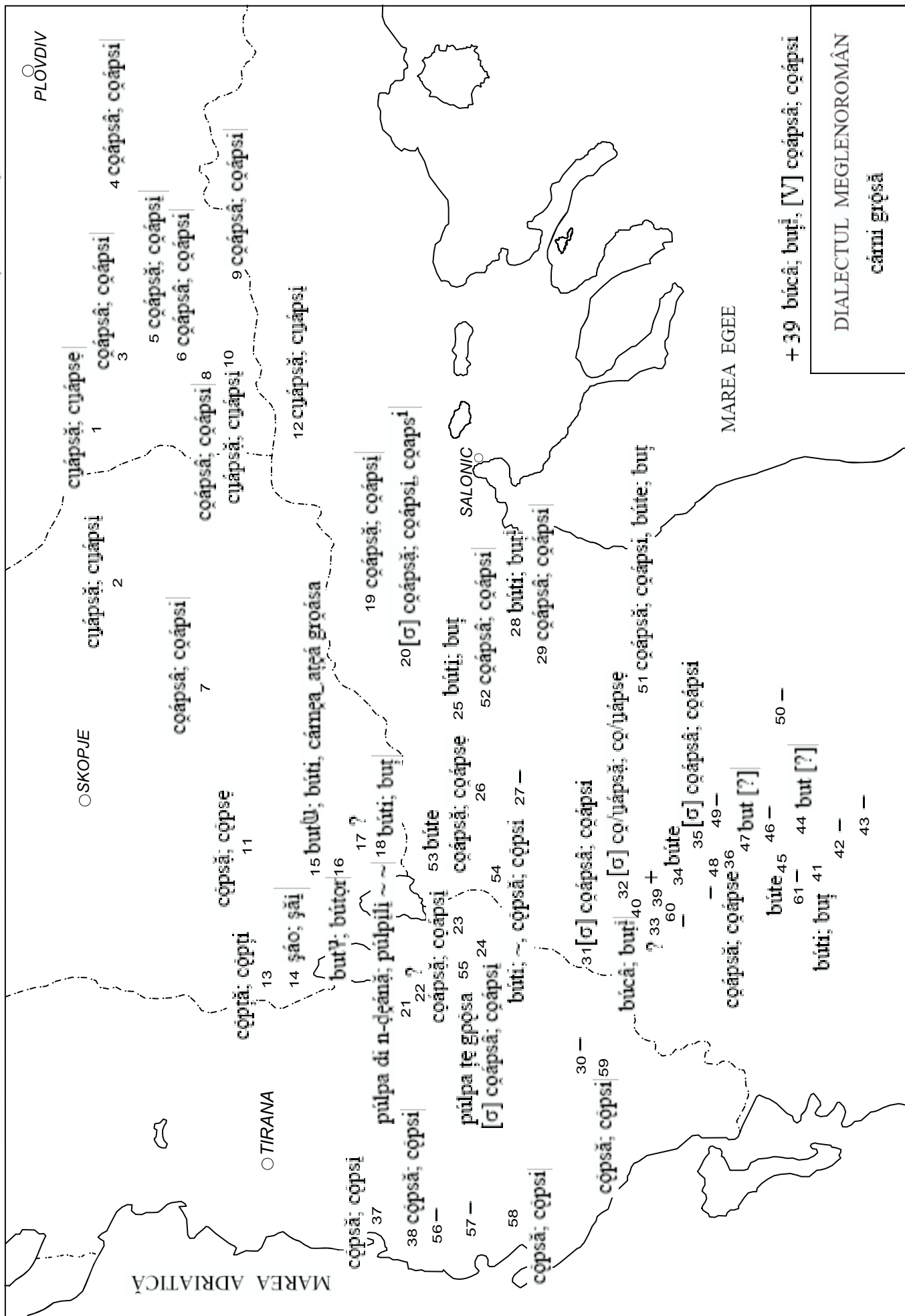
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
cârnii grișă

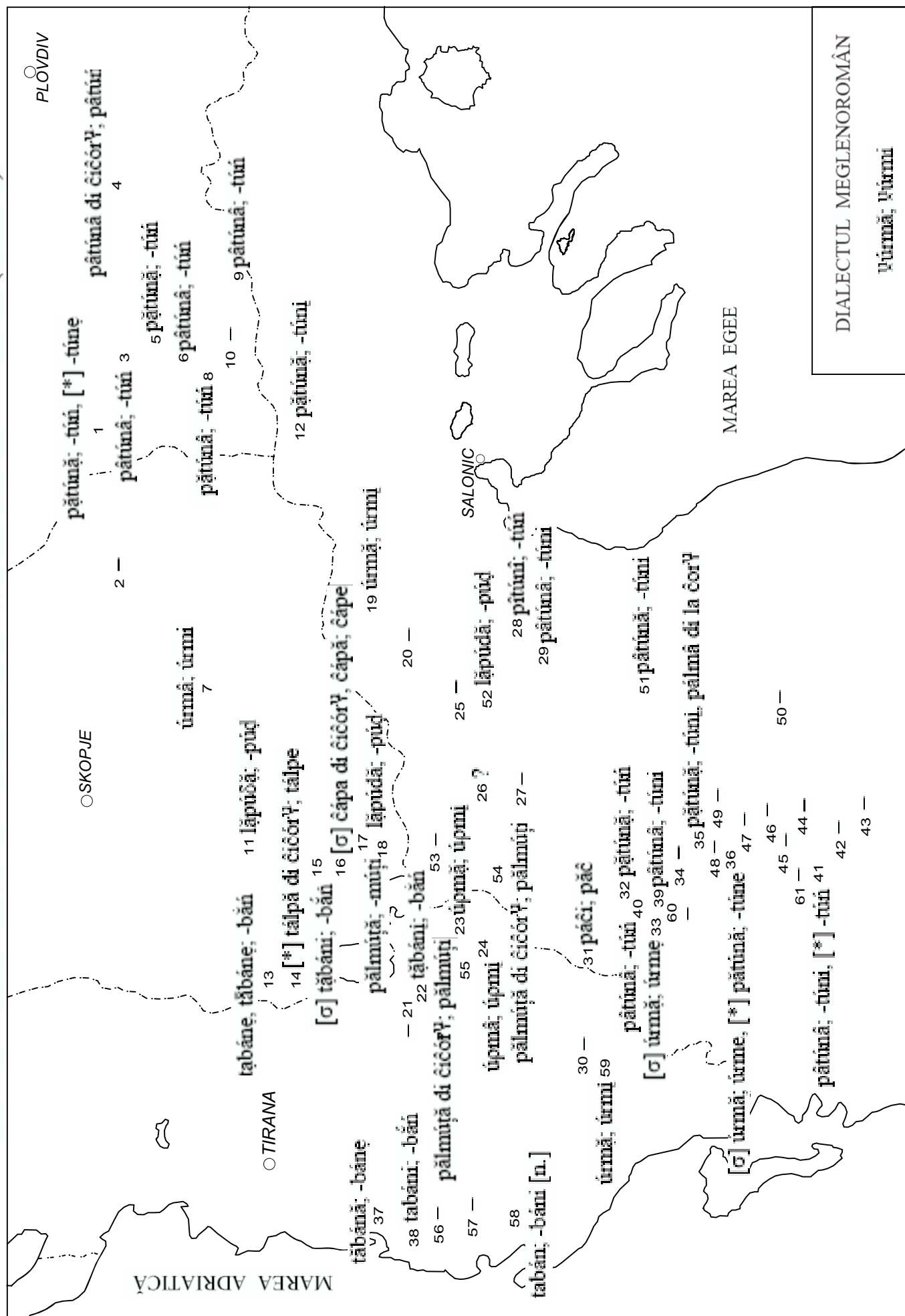
HARTA 231. PULPA PICIORULUI, pl. [indic.] 'mollet' [395]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

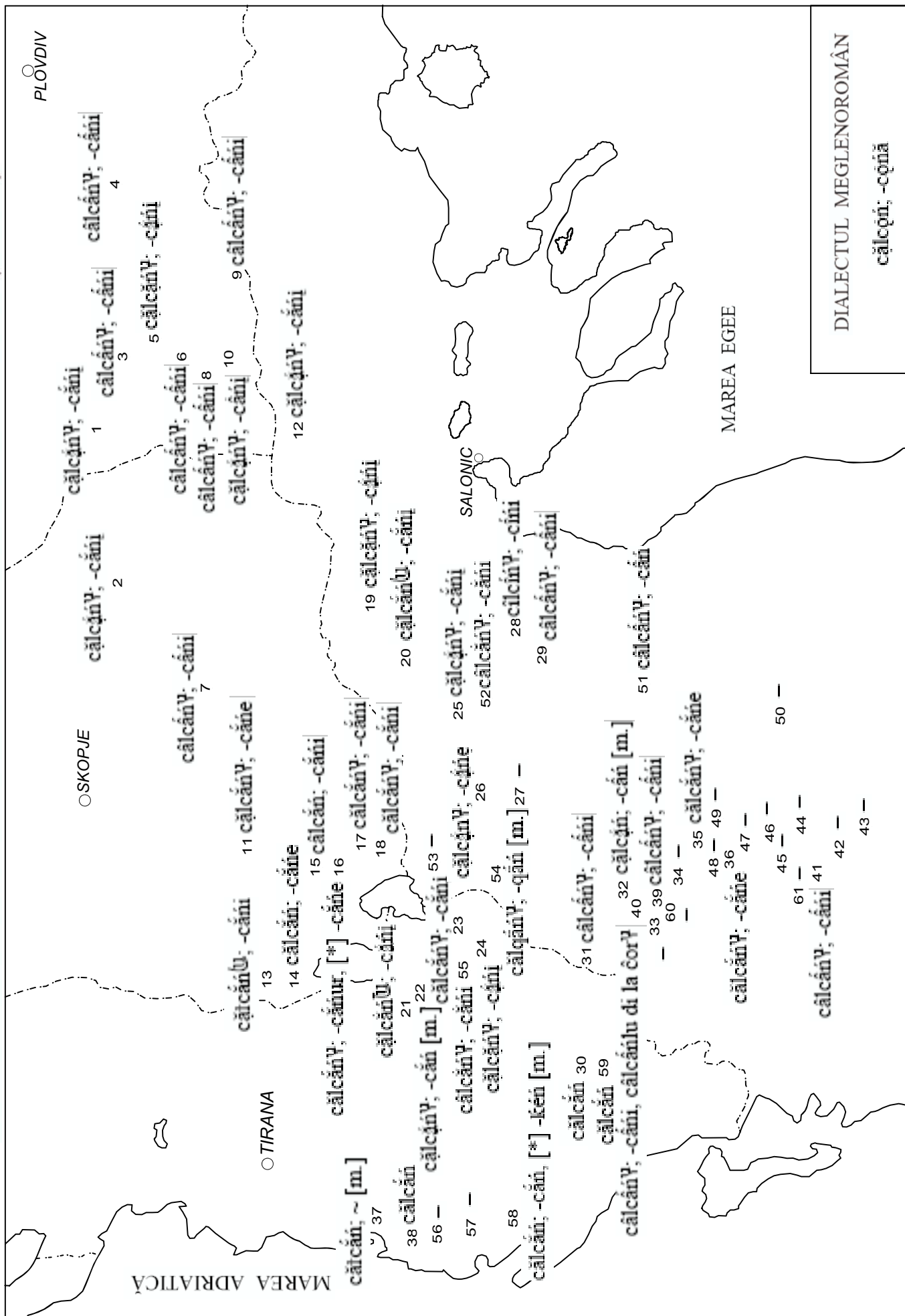
HARTA 232 COAPSĂ, pl. [indic.] 'cuisse' [396]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

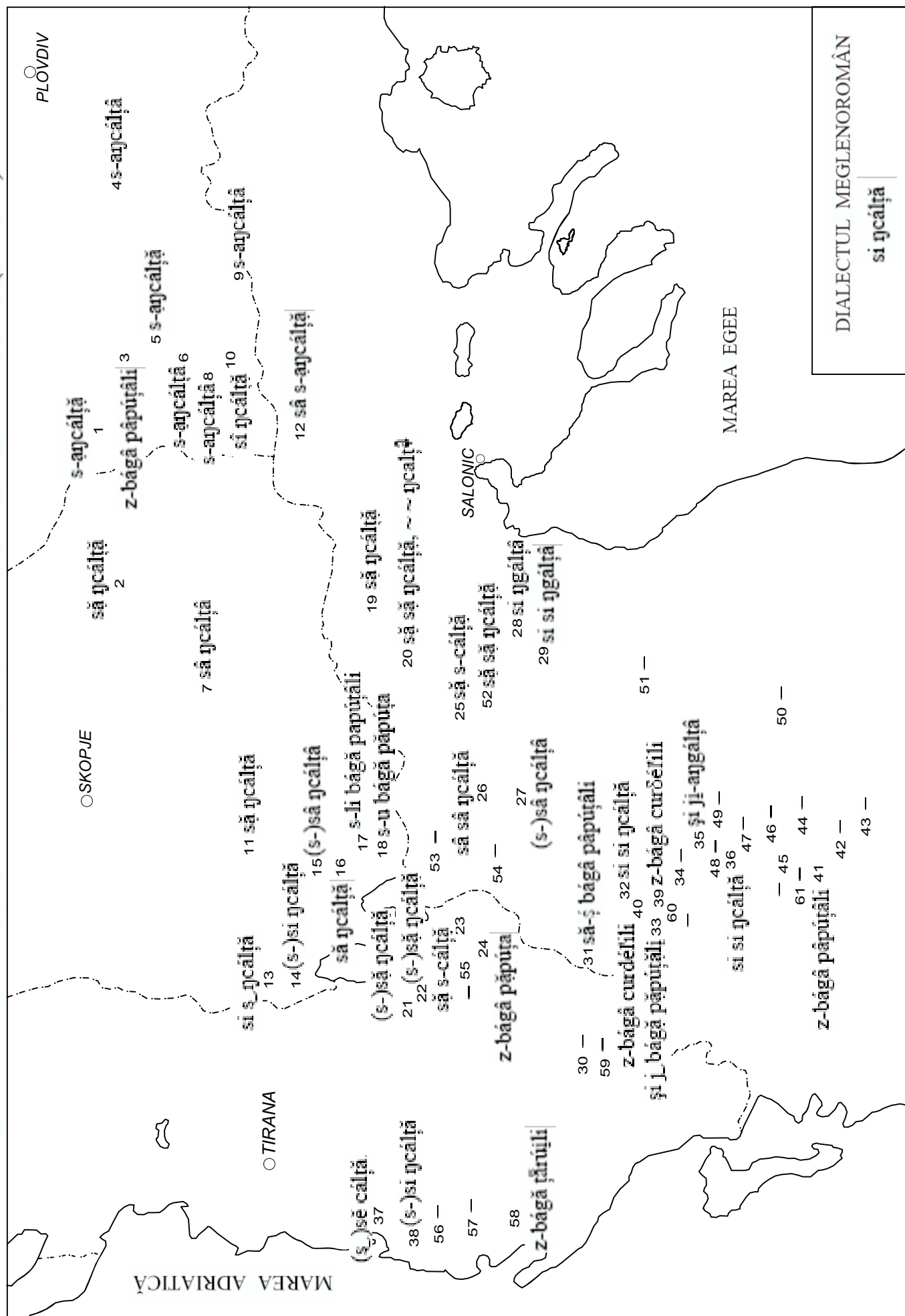
HARTA 233. TALPĂ, pl. [indic.] 'plante (du pied)' [397]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 234. CĂLCĂI, pl. [indic.] 'talon' [398]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

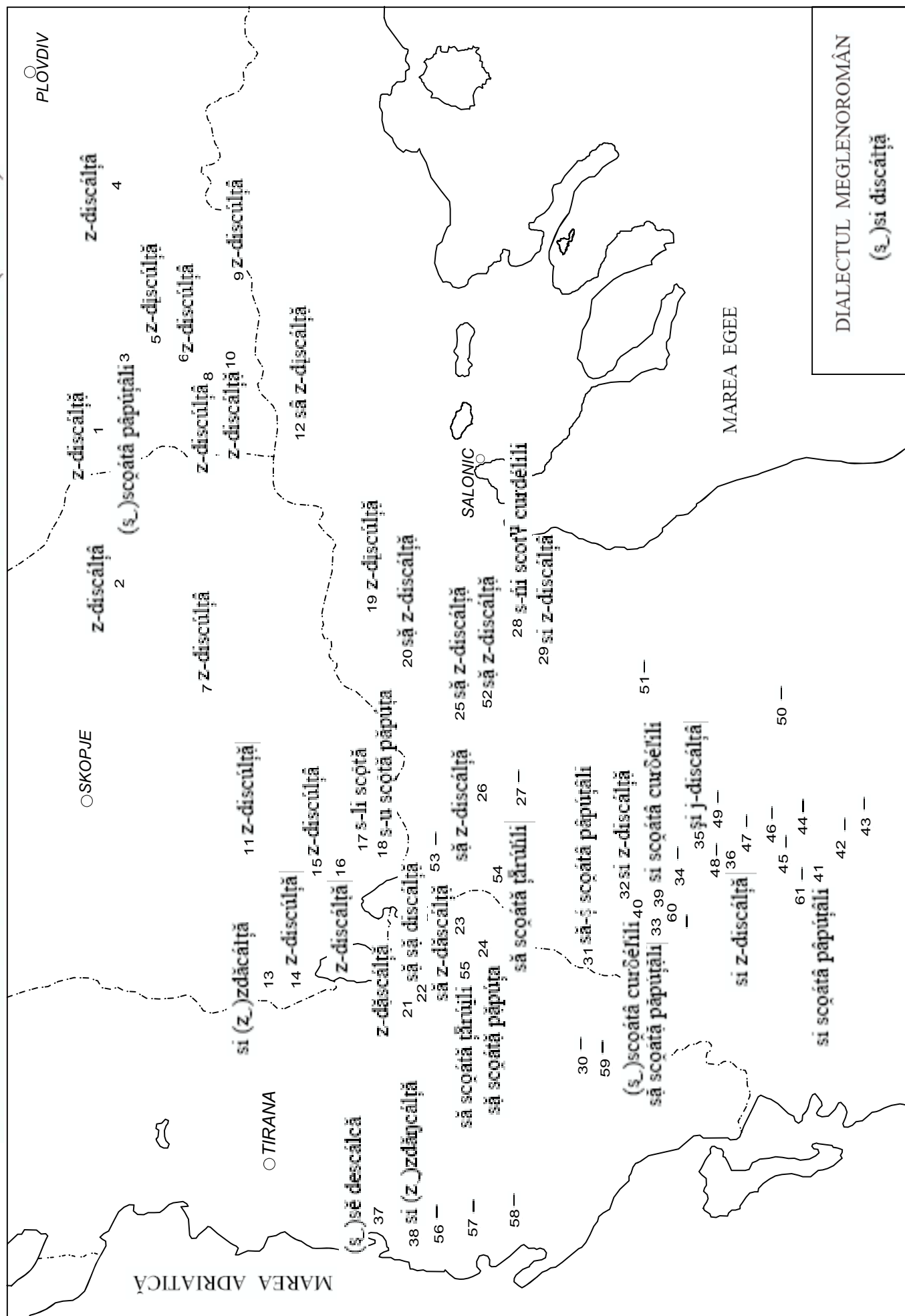
HARTA 235. SĂ SE ÎNCALȚE, conj. prez., 3 sg. 'qu'il se chausse, qu'il mette ses chaussures' [402]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

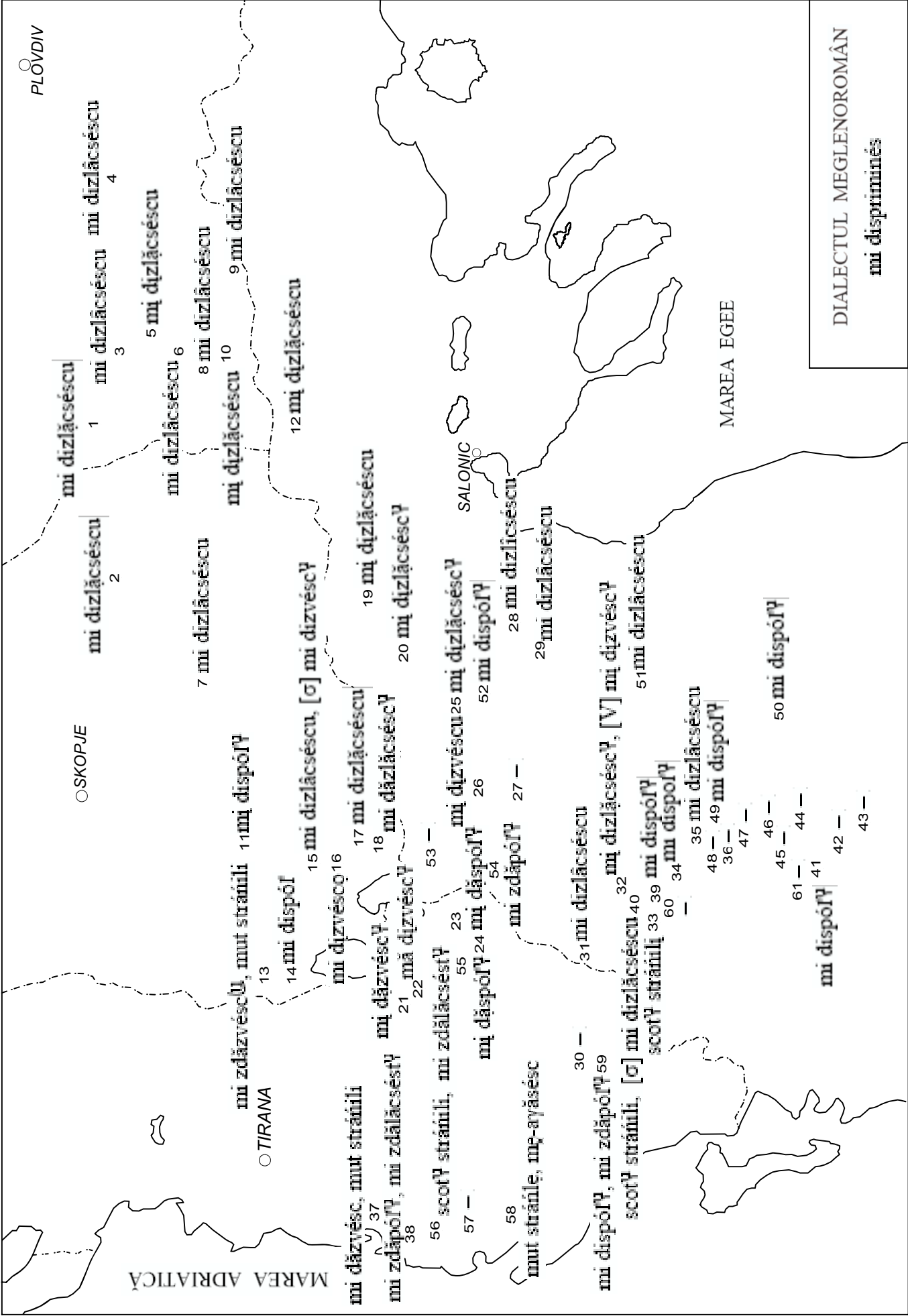
HARTA 236. MĂ DESCALȚ, ind. prez., 1-2 sg. 'je me déchausse' [403]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

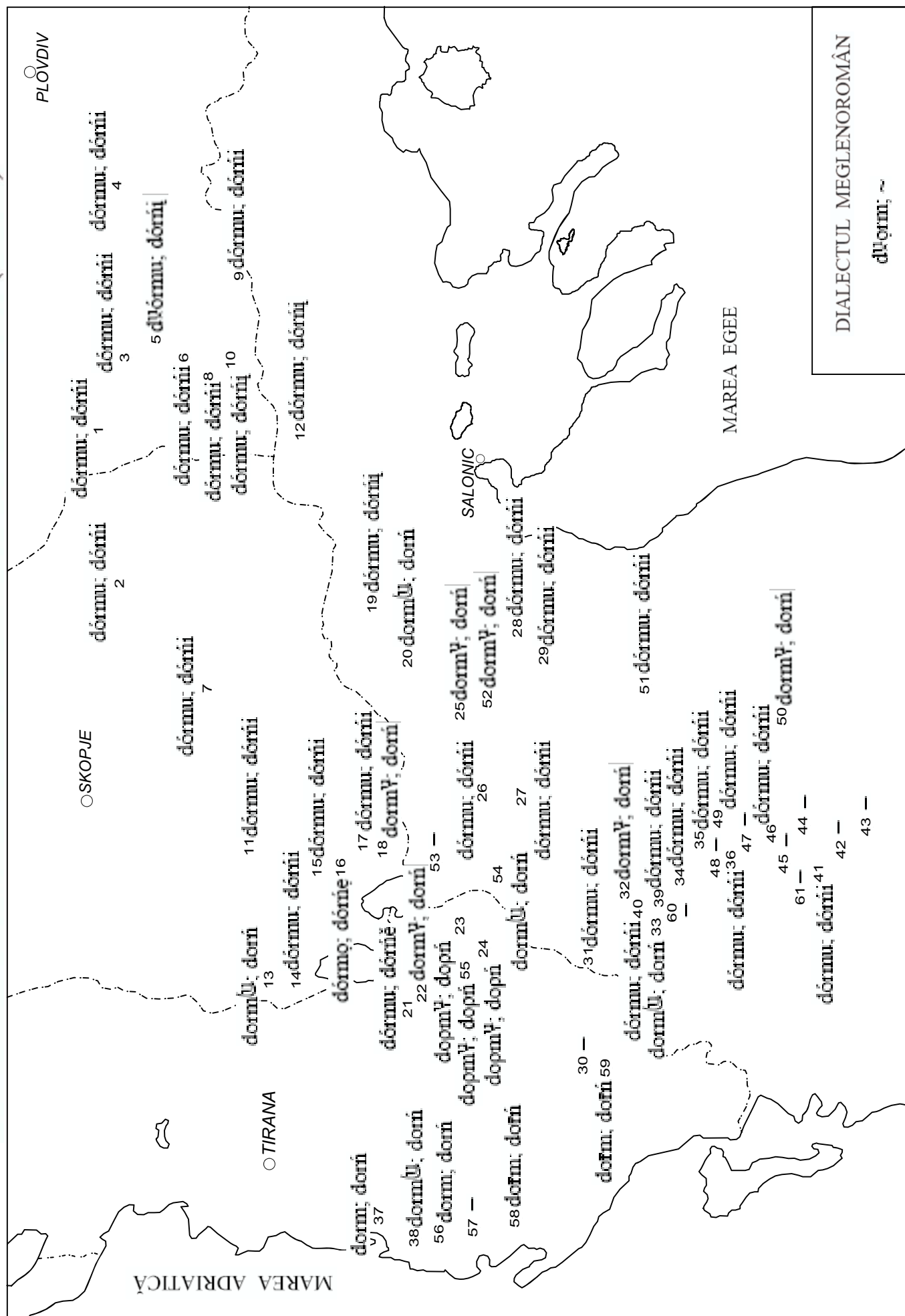

HARTA 237. SĂ SE DESCALȚE, conj. prez., 3 sg. 'qu'il se déchausse' [404]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

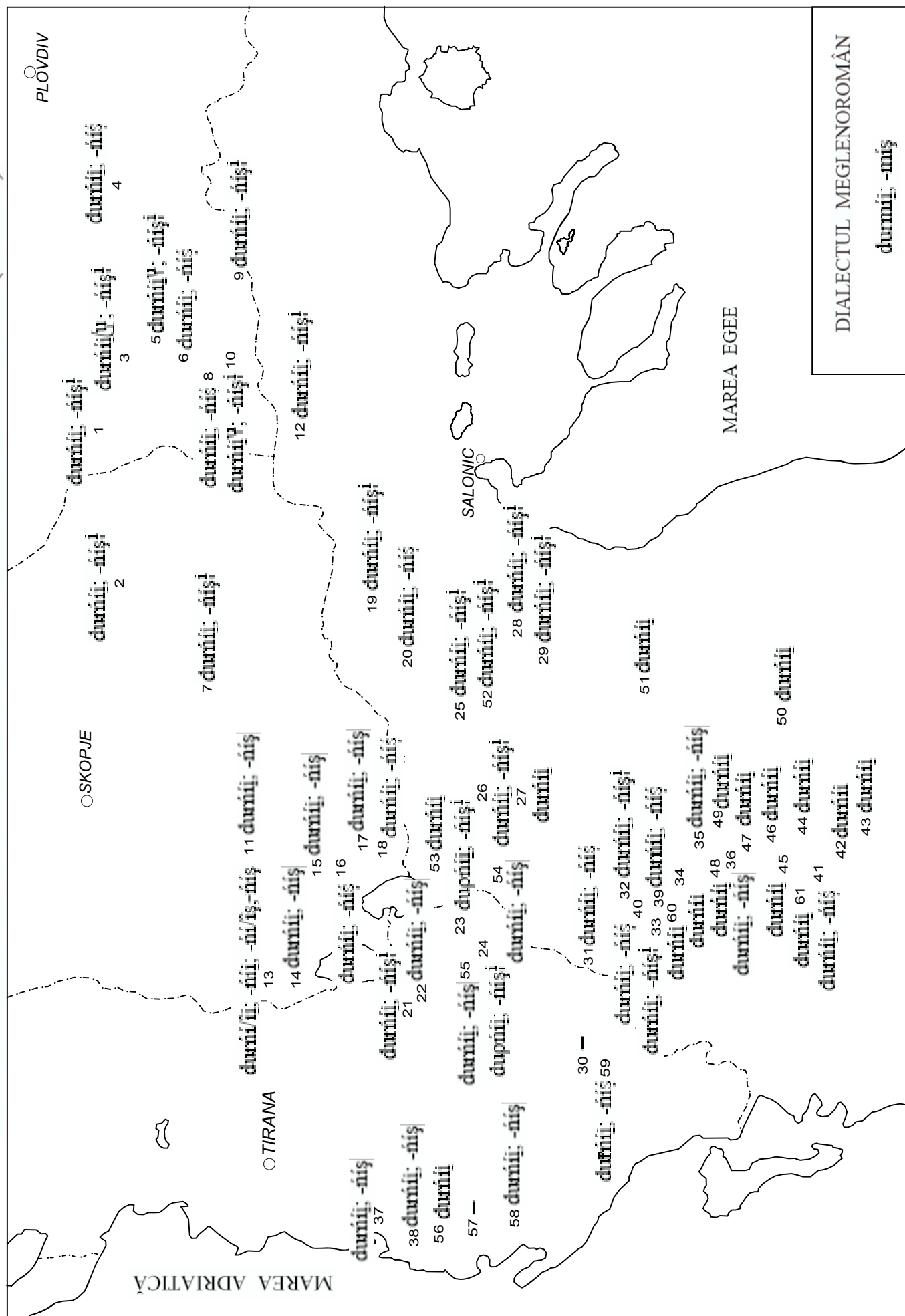

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

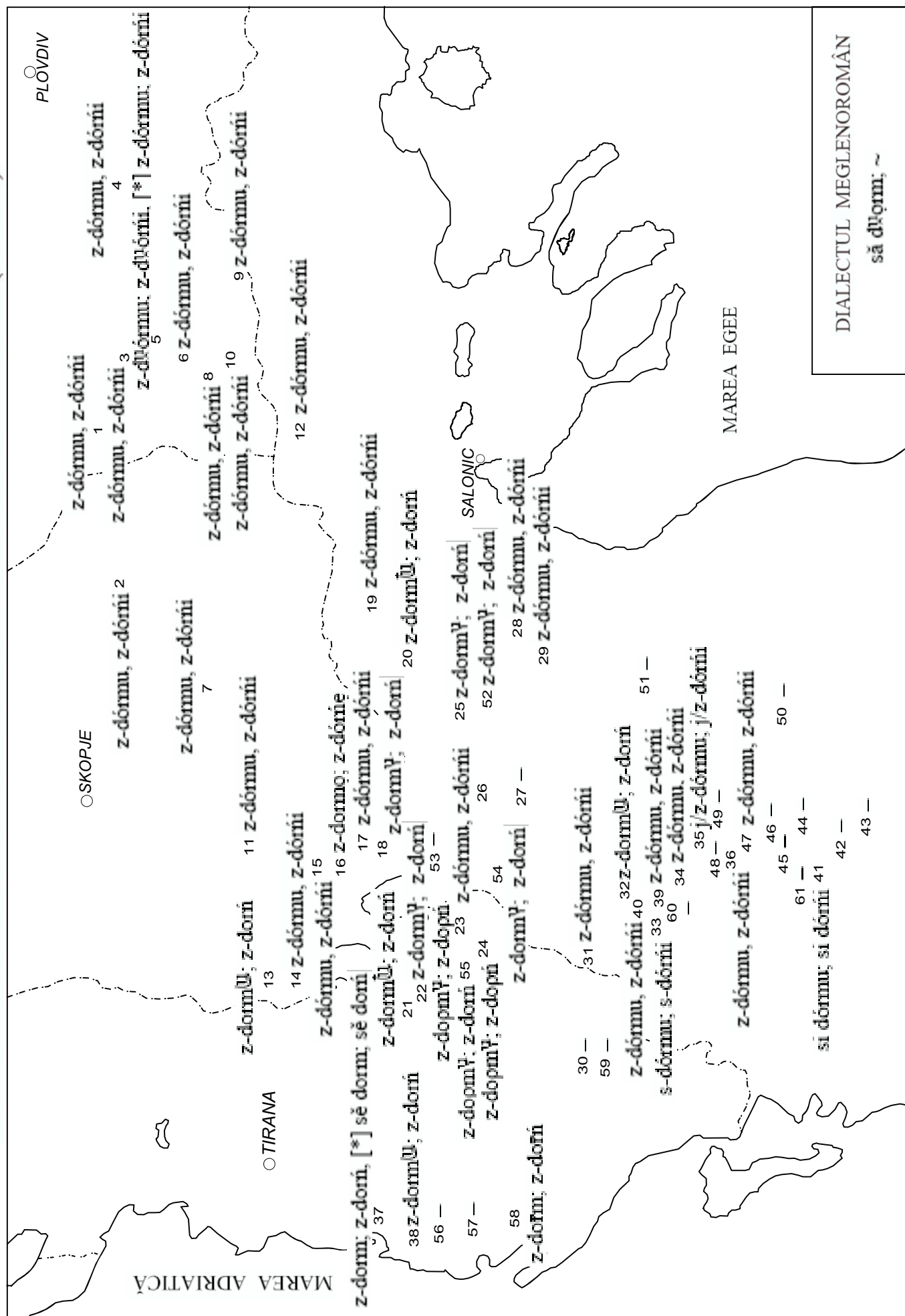
HARTA 239. DORM, ind. prez., 1-2 sg. 'je dors' [407]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

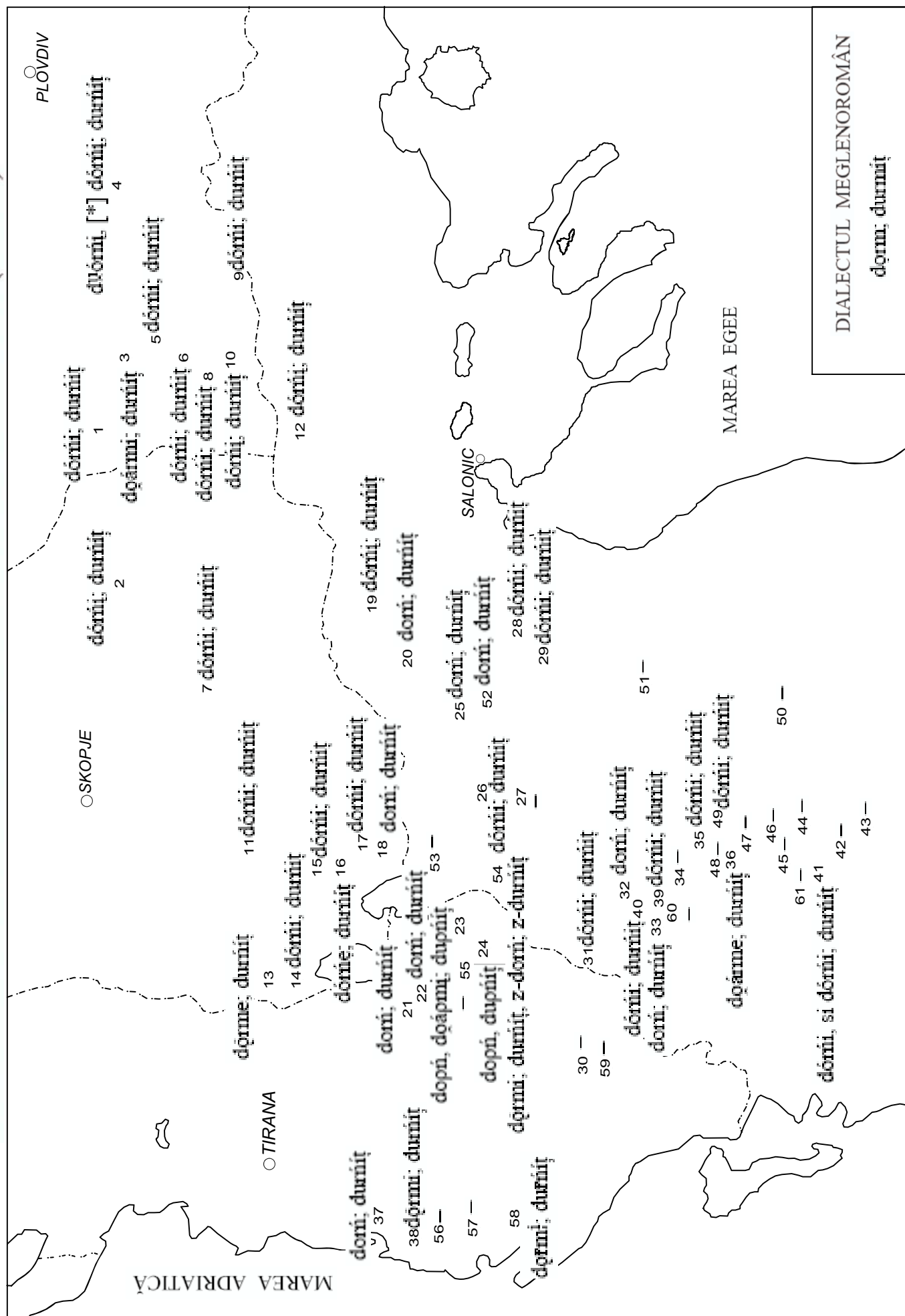
HARTA 240. DORMII, ind. perf. s., 1-2 sg. 'je dormis' [409]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 241. SĂ DORM, conj. prez., 1-2 sg. 'que je dorme' [413]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

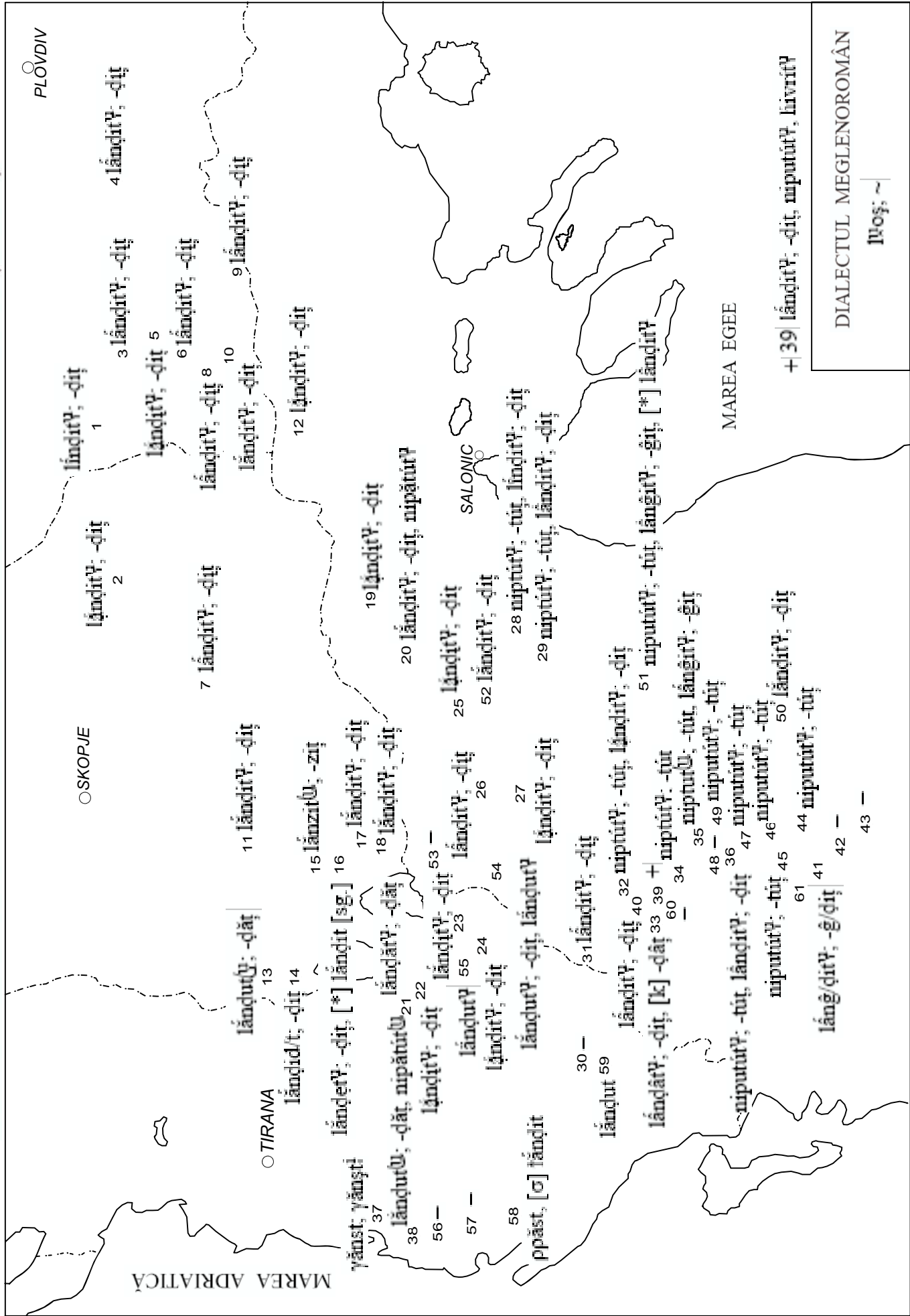
HARTA 242. DORMII, imperat., 2 sg., 2 pl. 'dors!' [417]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 243. VIŞEZ, ind. prez., 1-2 sg. 'je rêve' [420]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

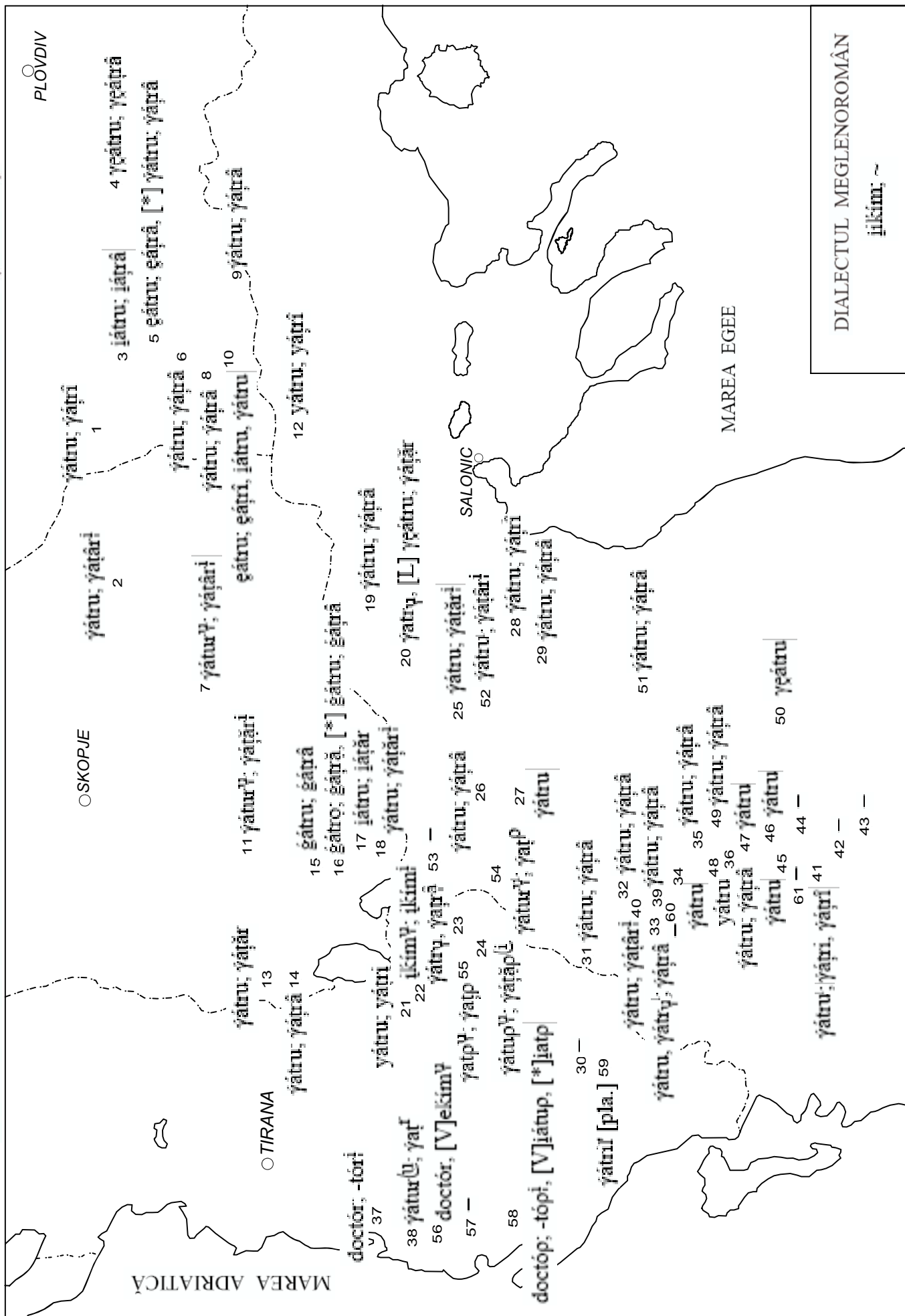
HARTA 244. BOLNAV, pl. 'malade' [425]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 245. BOLNĂVICIOS, pl. 'maladif' [427]

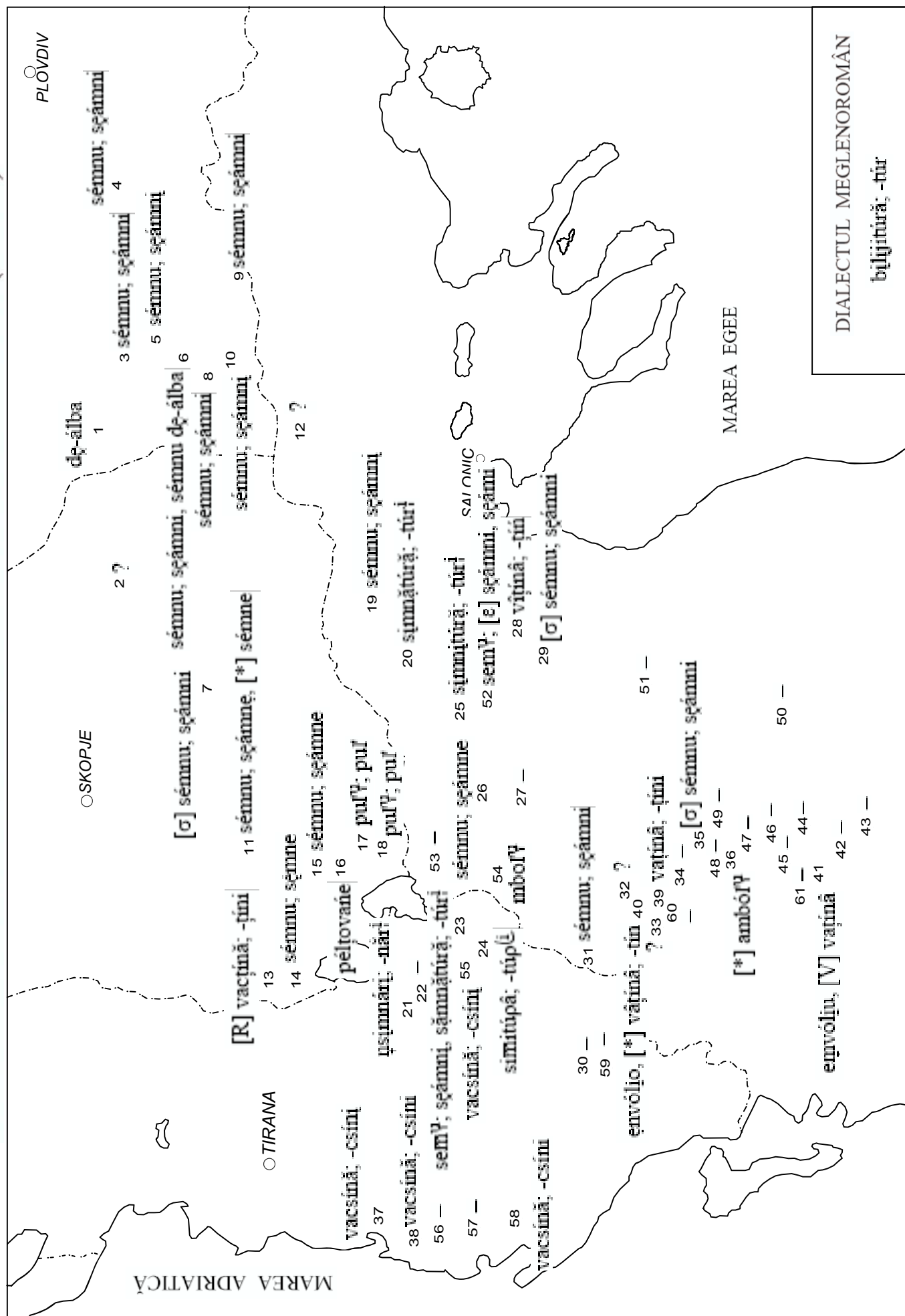
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
ikím; ~

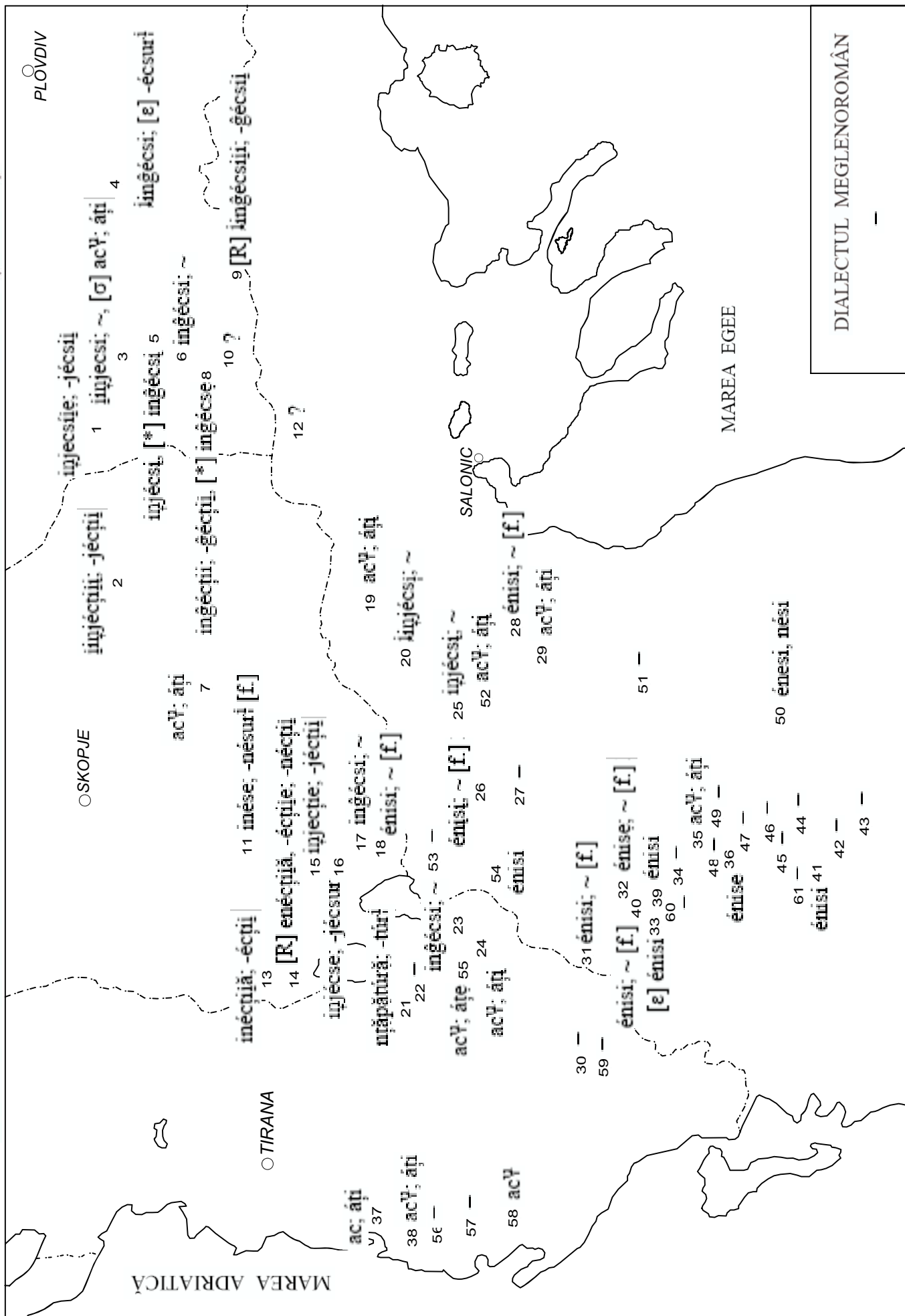
HARTA 246. MEDIC, pl. 'médecin' [429]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

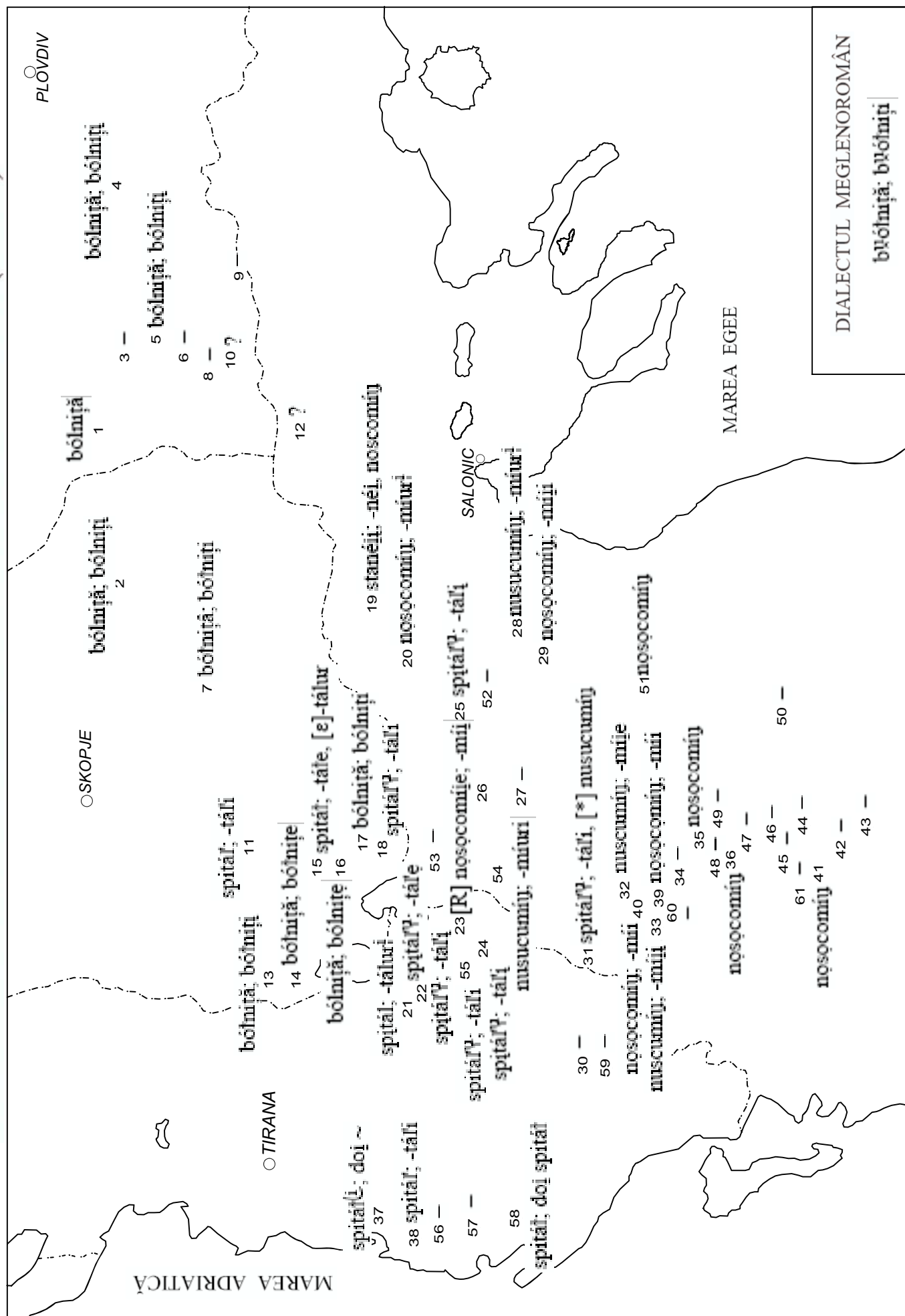
HARTA 247. VACCIN 'vaccin' [430]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

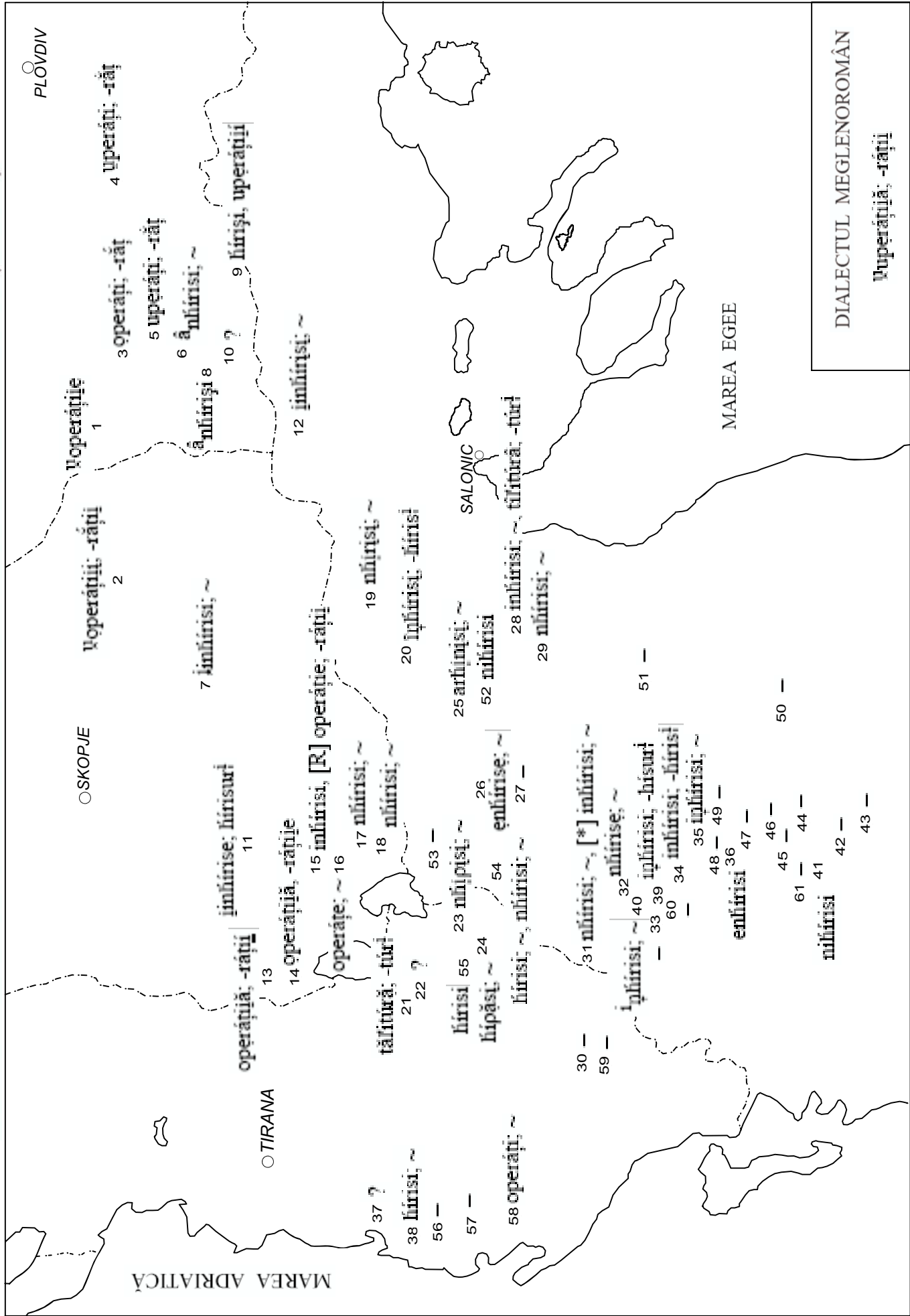
HARTA 248. INJECTIONE, pl. 'injectioni; piqûre' [431]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

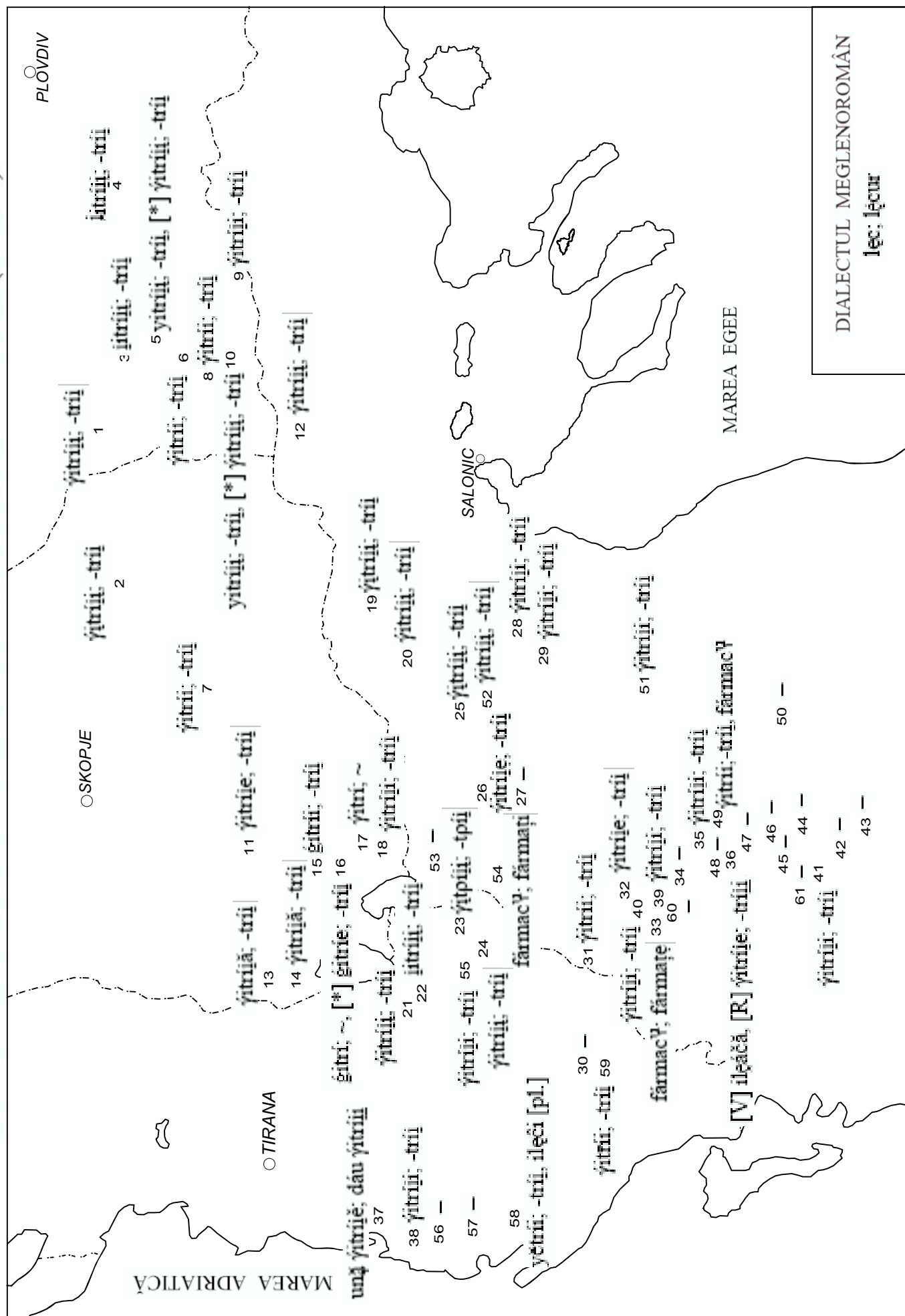
HARTA 249. SPITAL, pl. 'hópital' [432]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

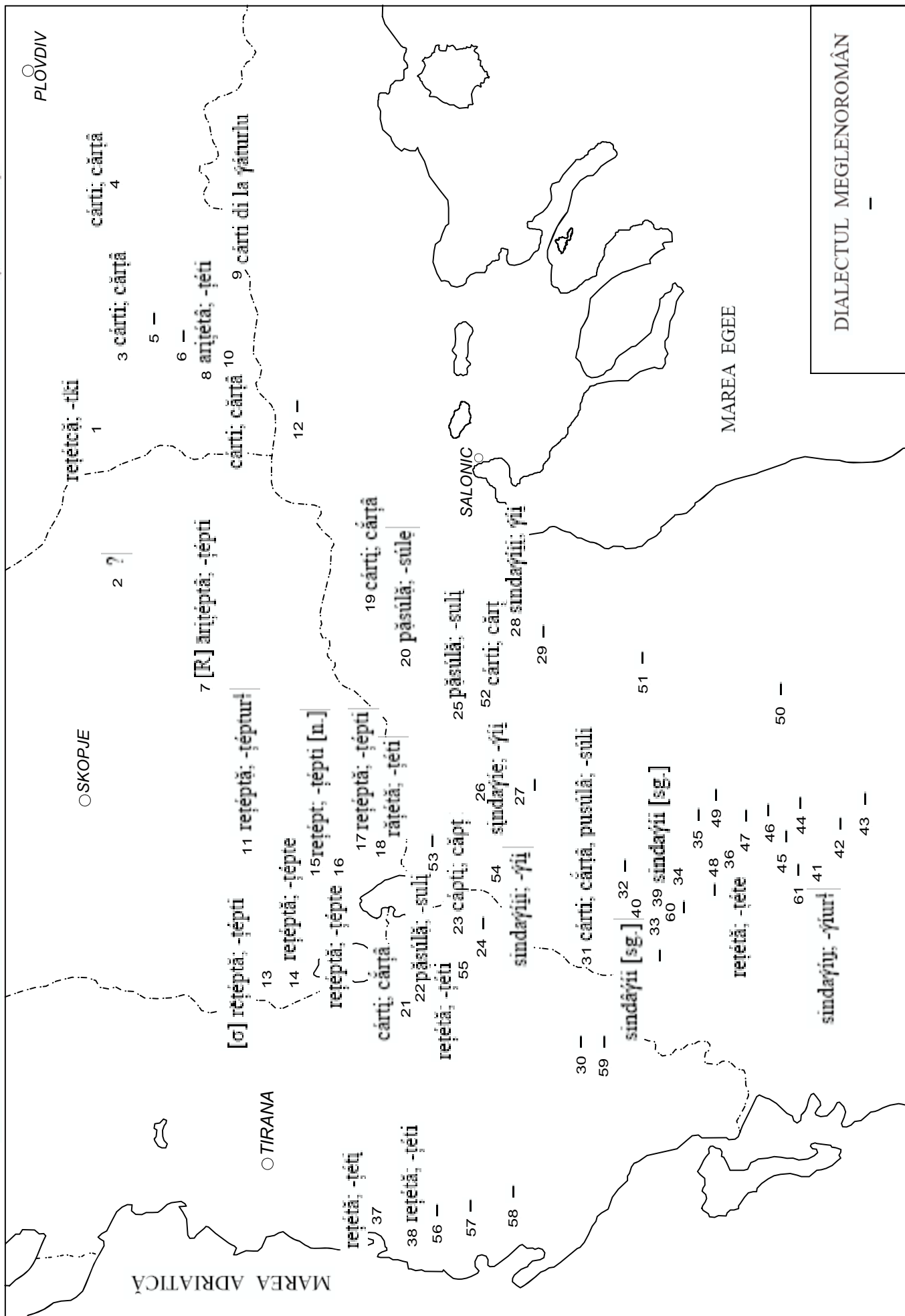
HARTA 250. OPERĂȚIE, pl. 'opération' [434]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

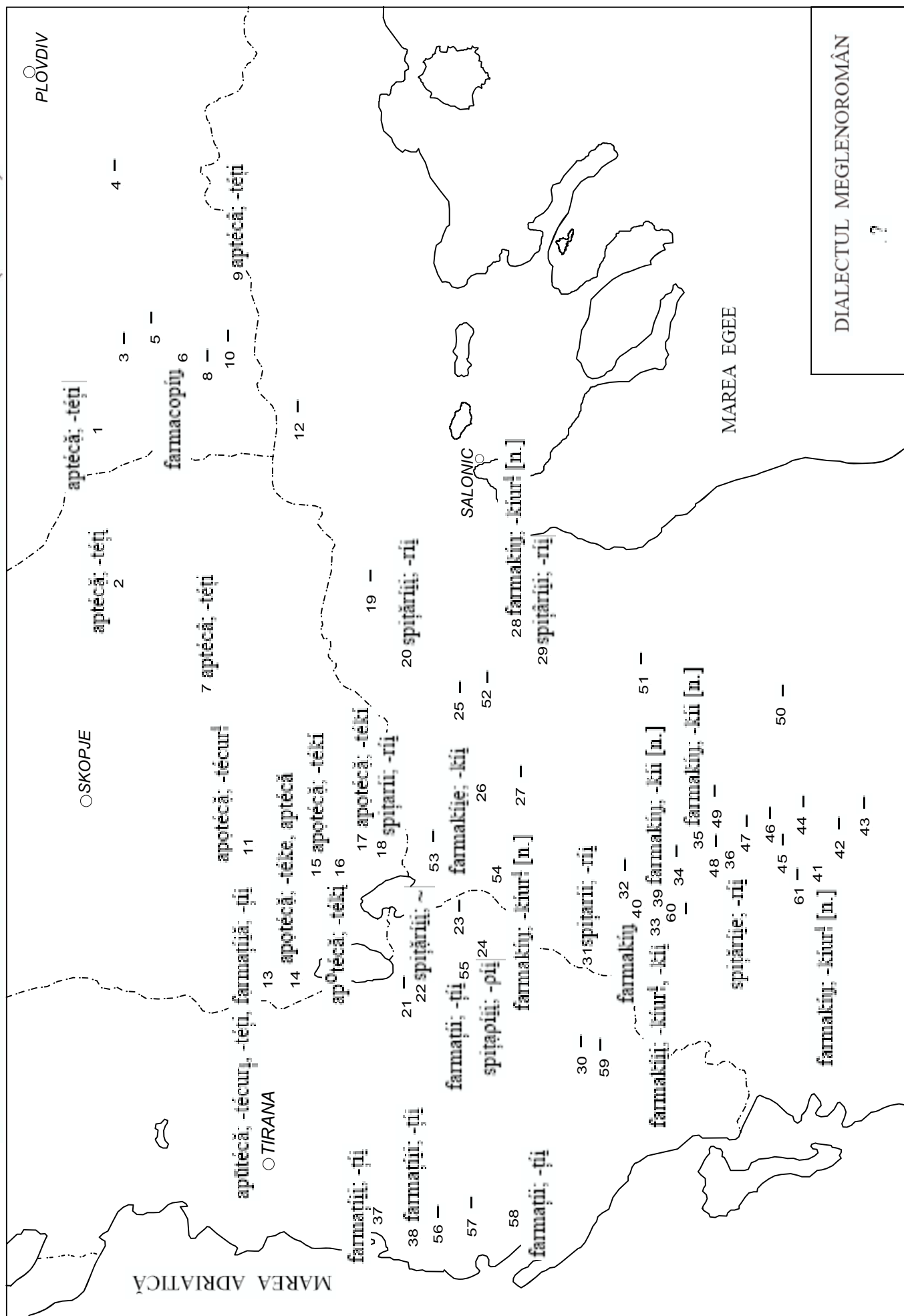
HARTA 251. MEDICAMENT, pl. 'medicament' [435]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

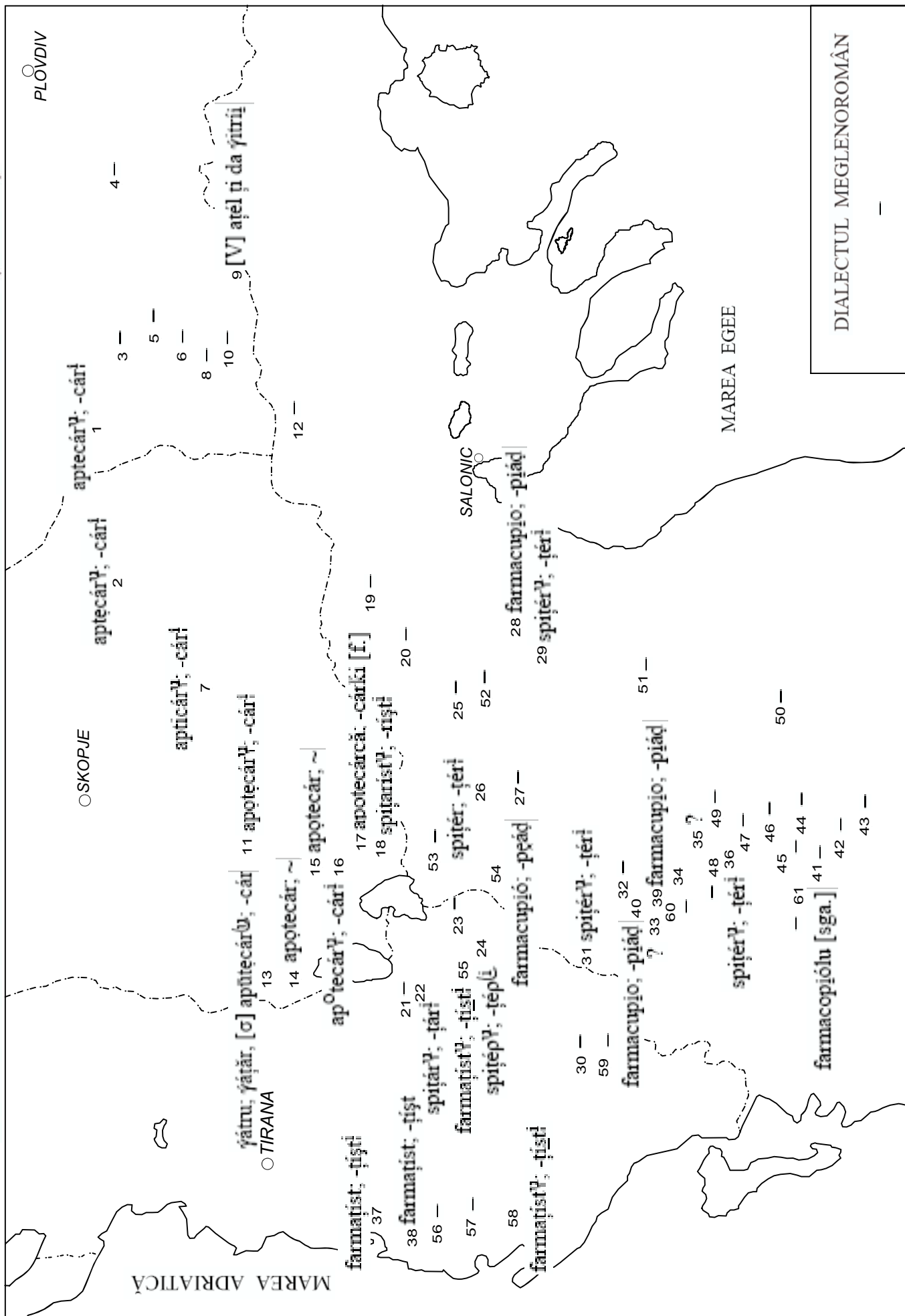
HARTA 252. REḱETĂ, pl. 'ordonnance' [436]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

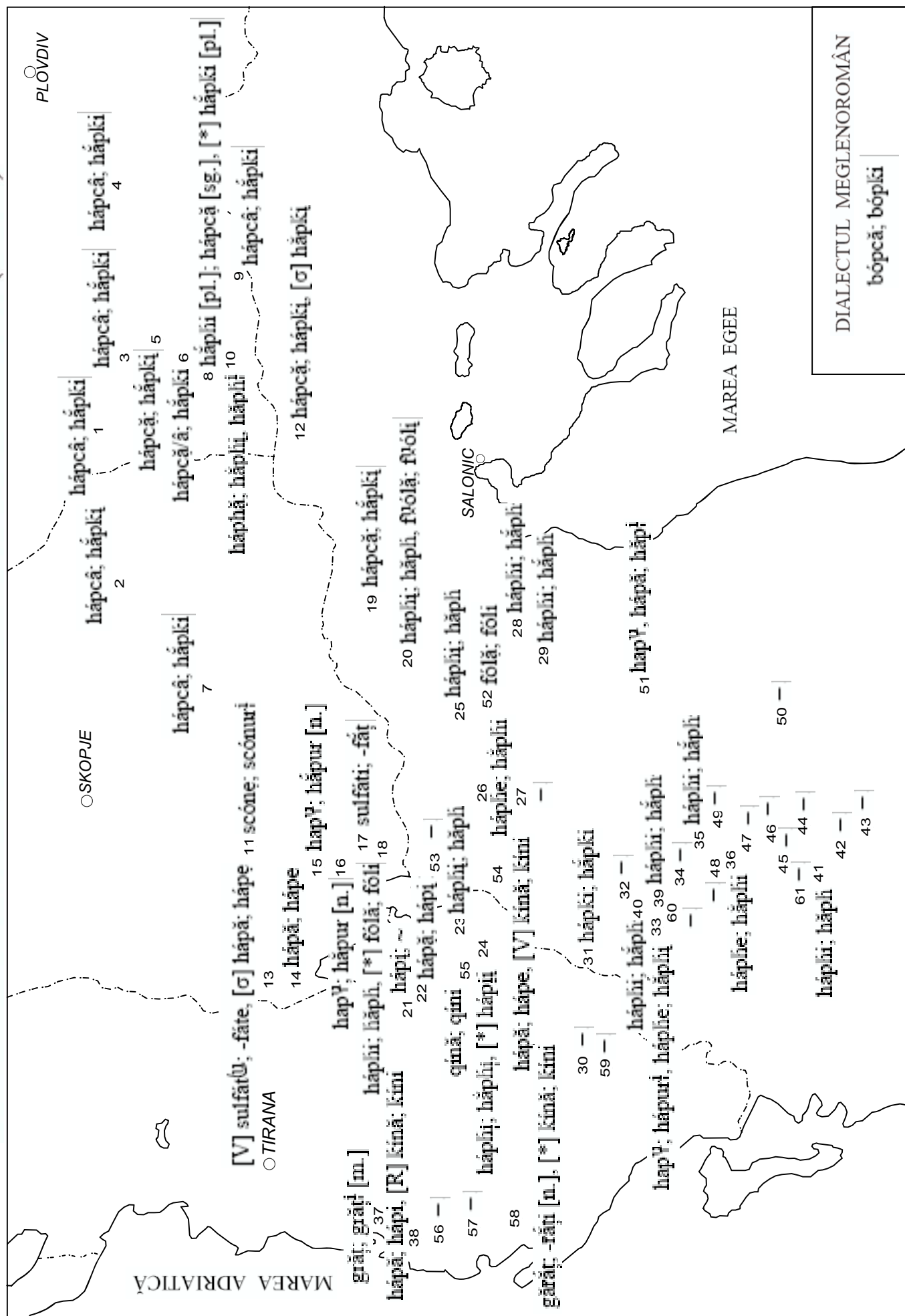
HARTA 253. FARMACIE, pl. 'pharmacie' [437]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

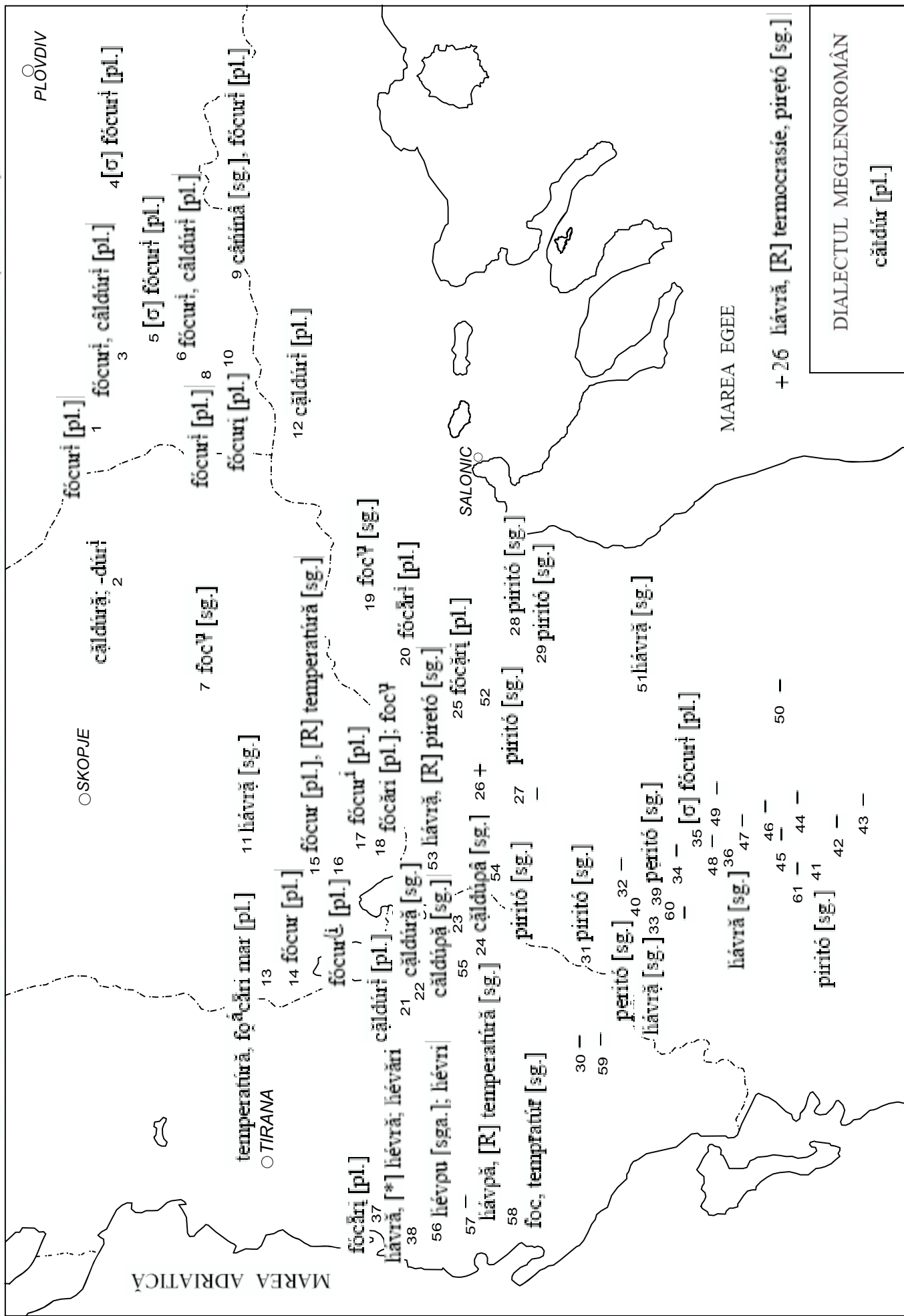
HARTA 254. FARMACIST, pl. 'pharmacien' [438]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

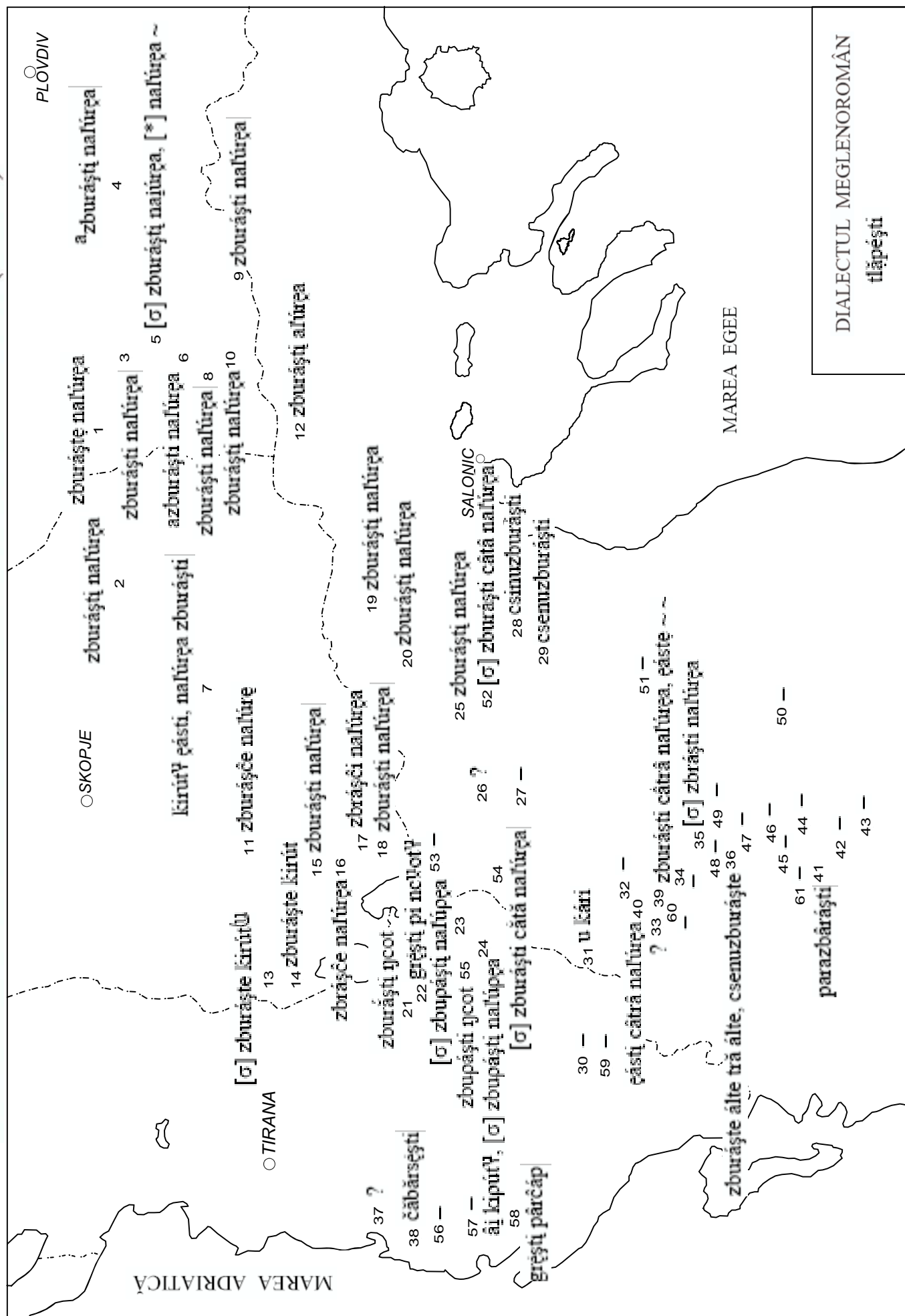
HARTA 255. PASTILĂ, pl. 'pastille; comprime' [439]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

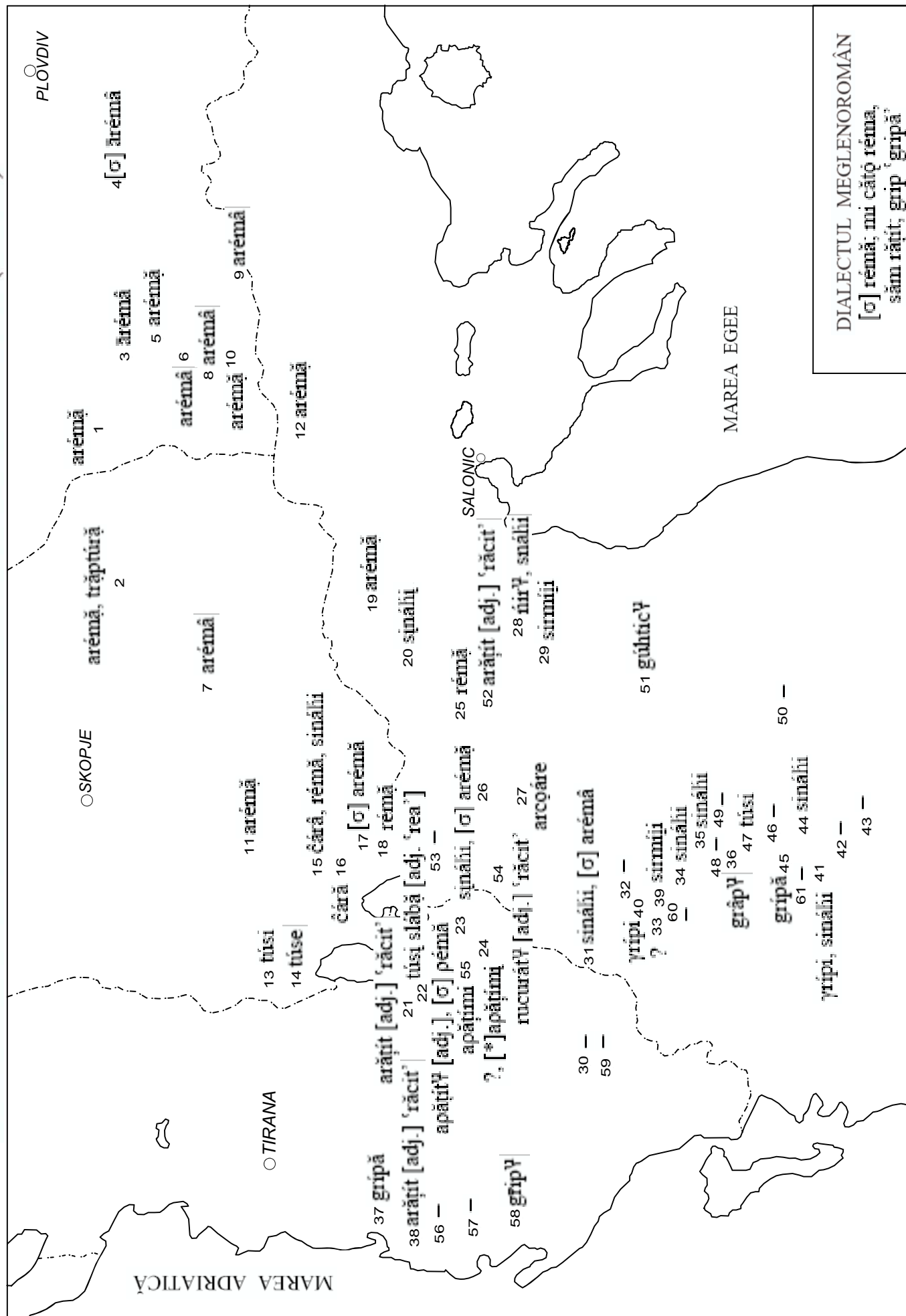
HARTA 256. FEBRĂ [sg., pl.], 'fièvre' [440]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

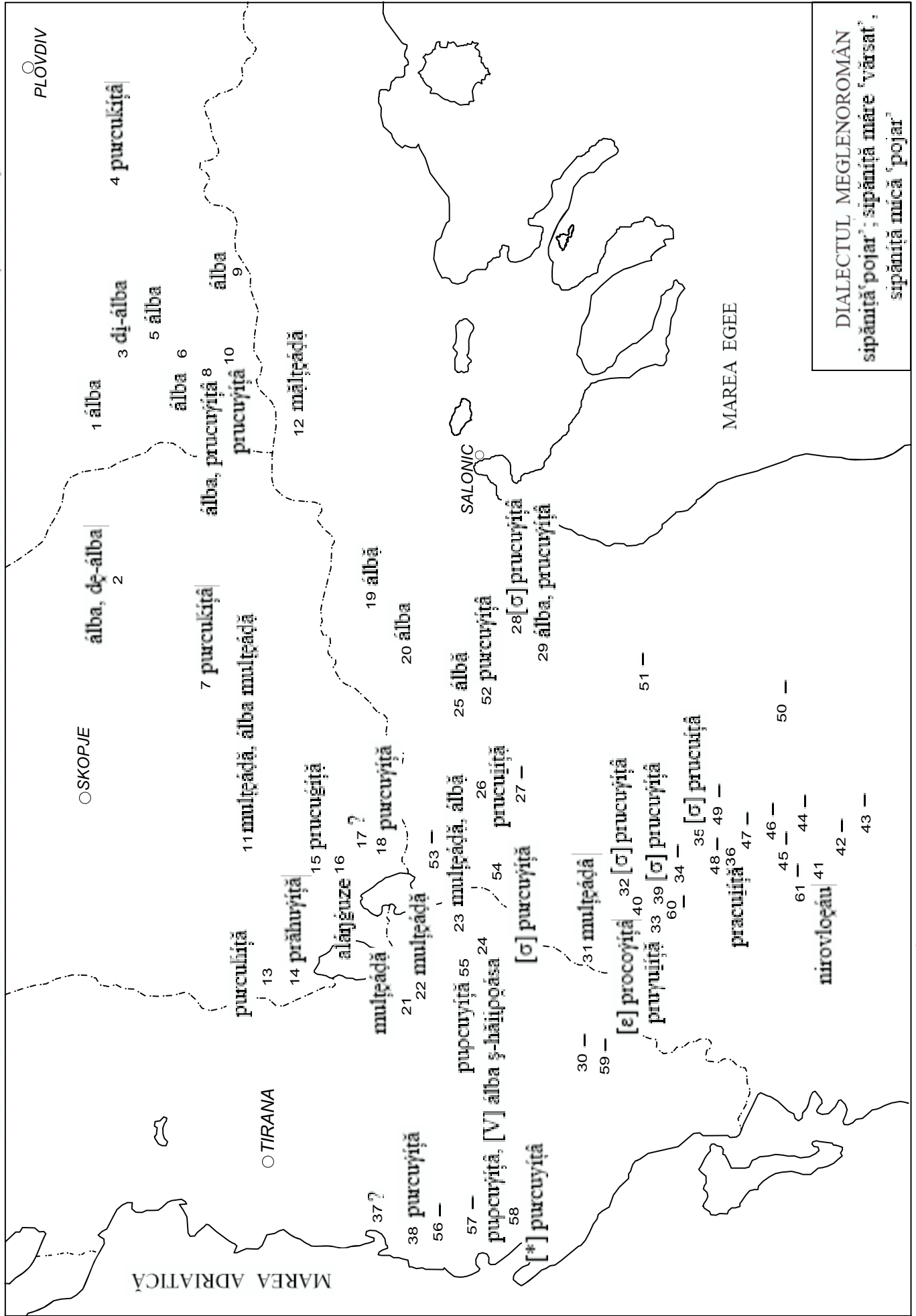
HARTA 257. AJUREAZĂ, ind. prez., 3 sg. 'il delire' [441]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 258. GUTURAJ 'rhume de creveau; coryza' [442]

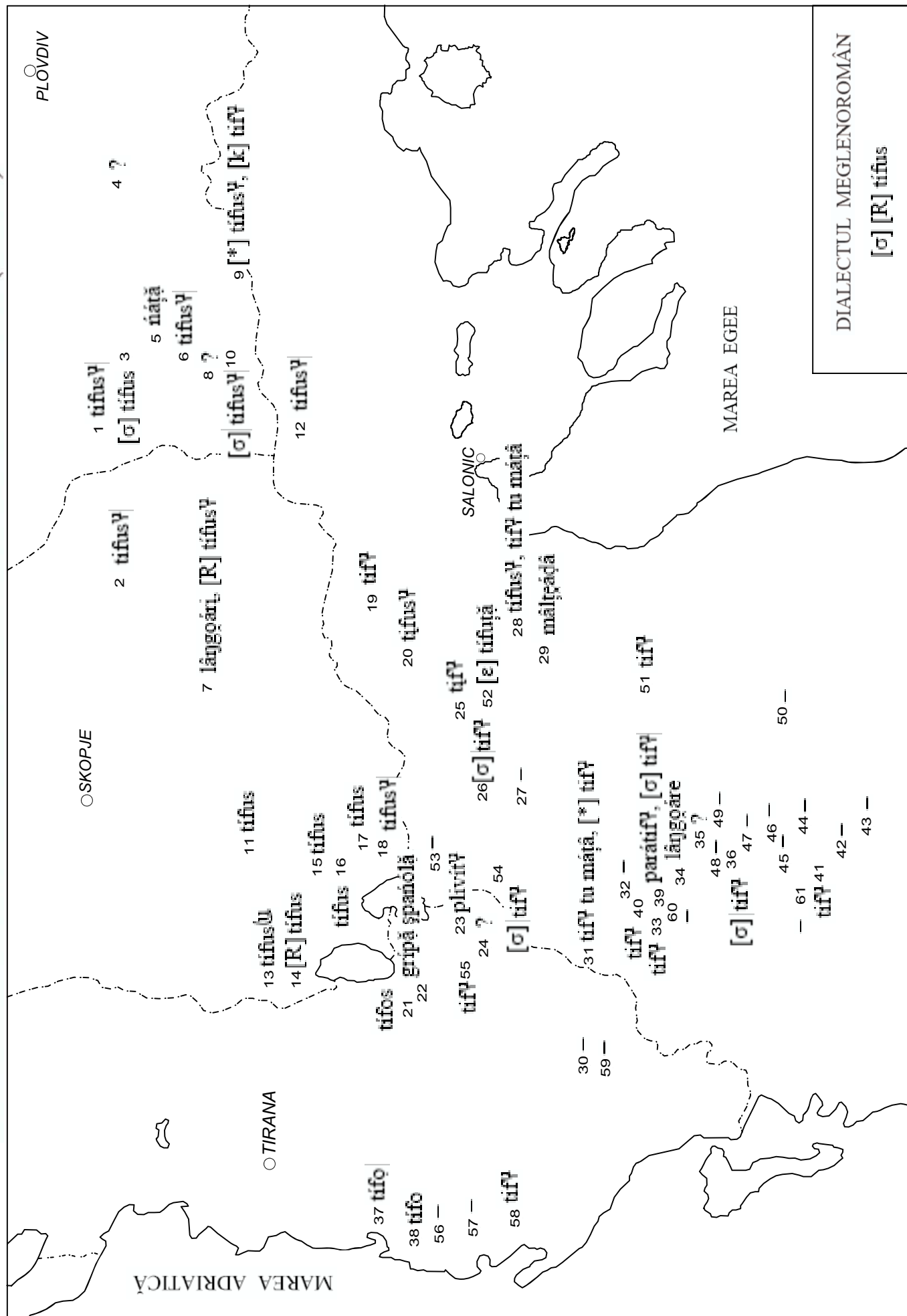
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
 sipăniță 'pojar'; sipăniță mare 'vârsat';
 sipăniță mică 'pojar'

HARTA 259. VÂRSAT 'variole' [443]

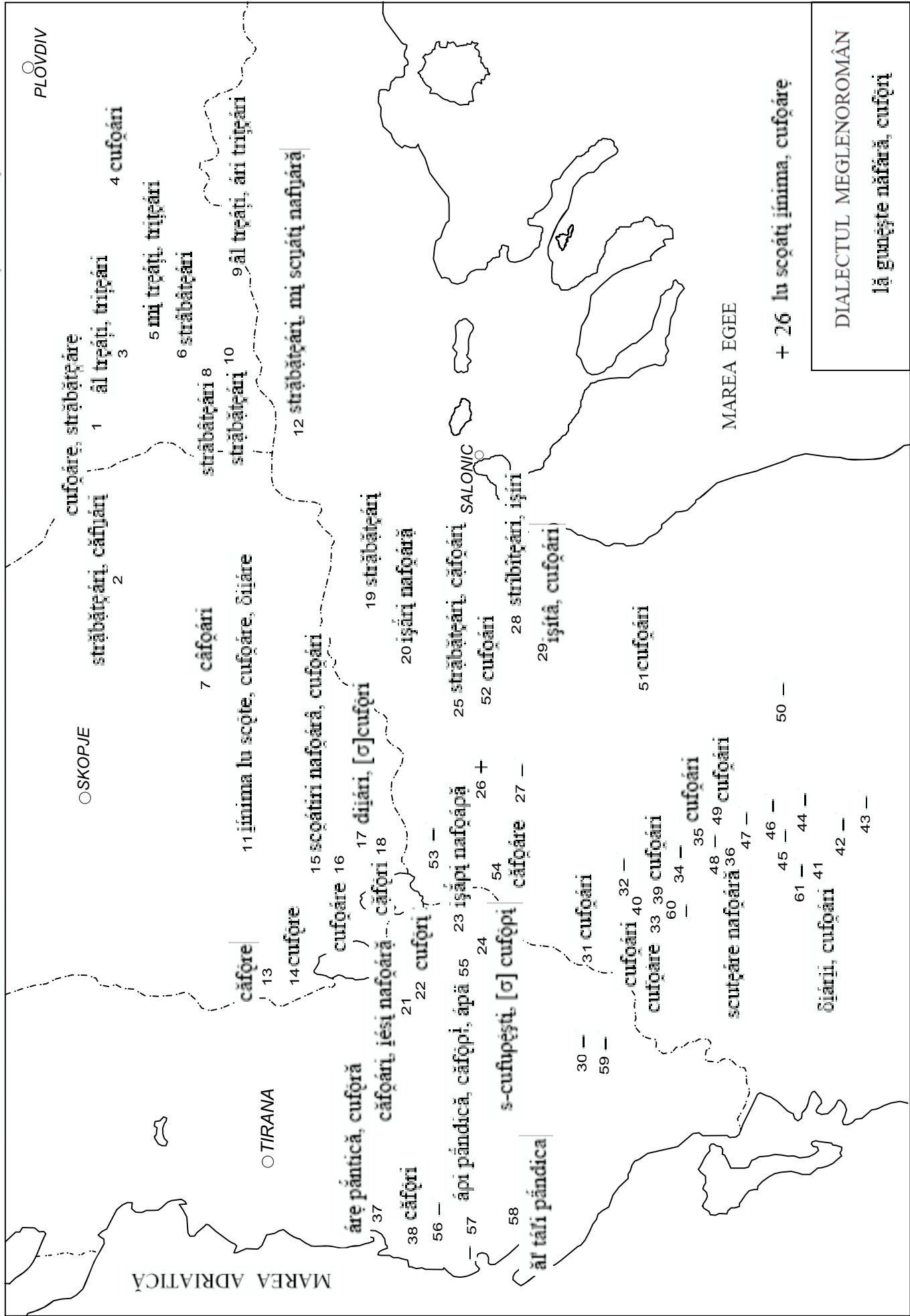
ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

DIALECTUL MEGLENOROMÂN
[σ] [R] tifus

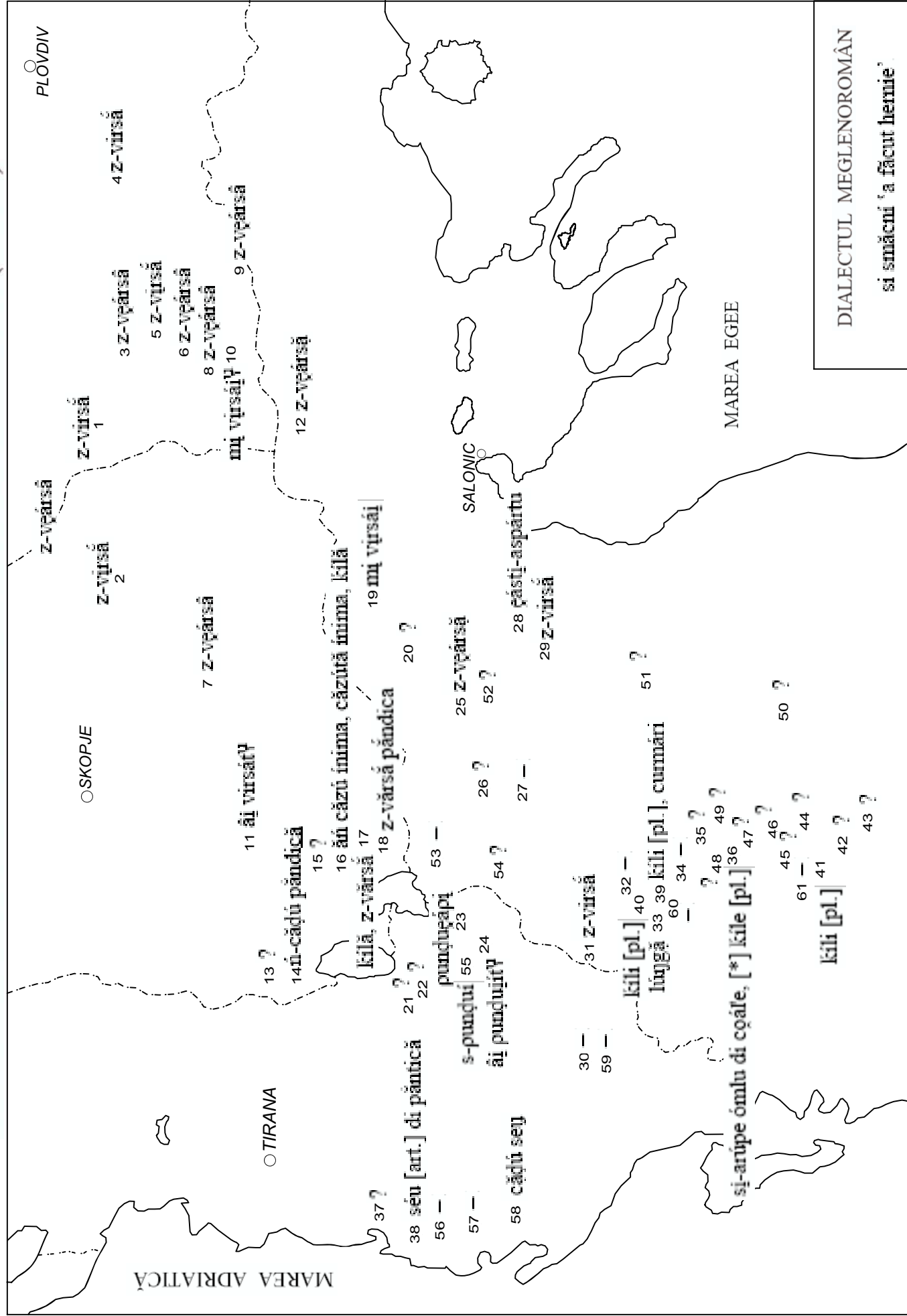
HARTA 260. TIFOS 'typhus' [444]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

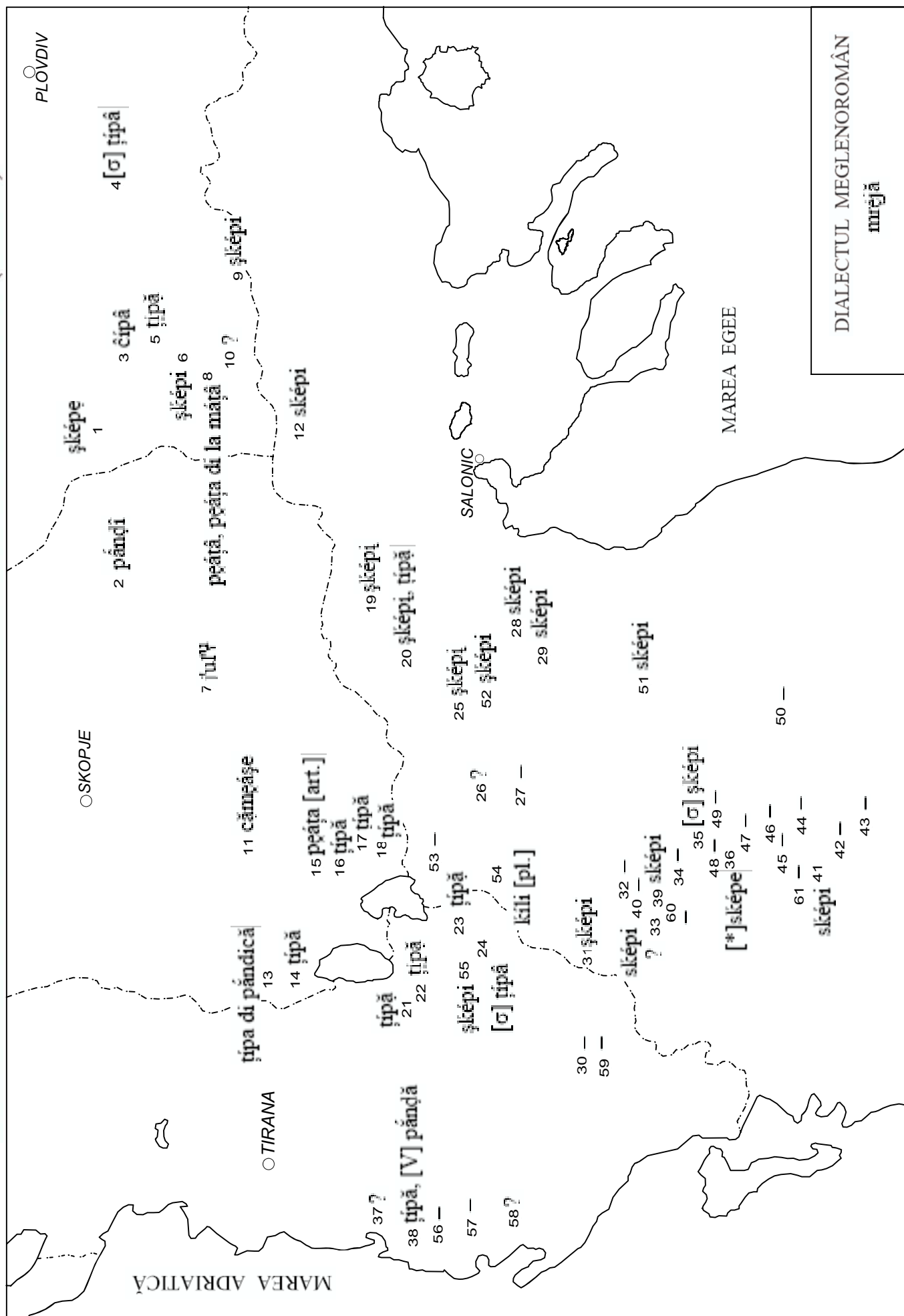
HARTA 261. DIAREE 'diarrhee' [445]

ATLASUL LINGVIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

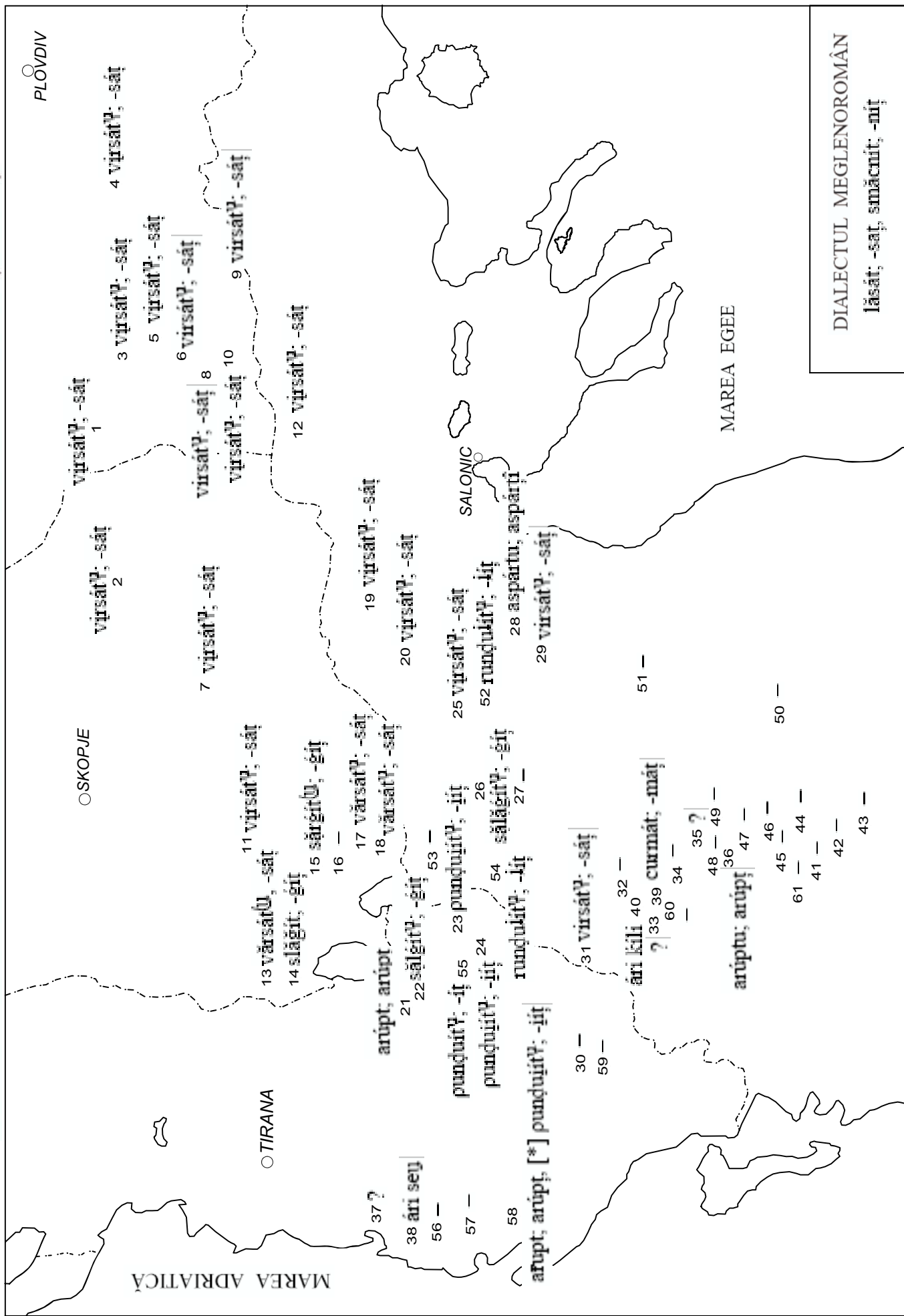
HARTA 262. HERNIE 'hernie' [446]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

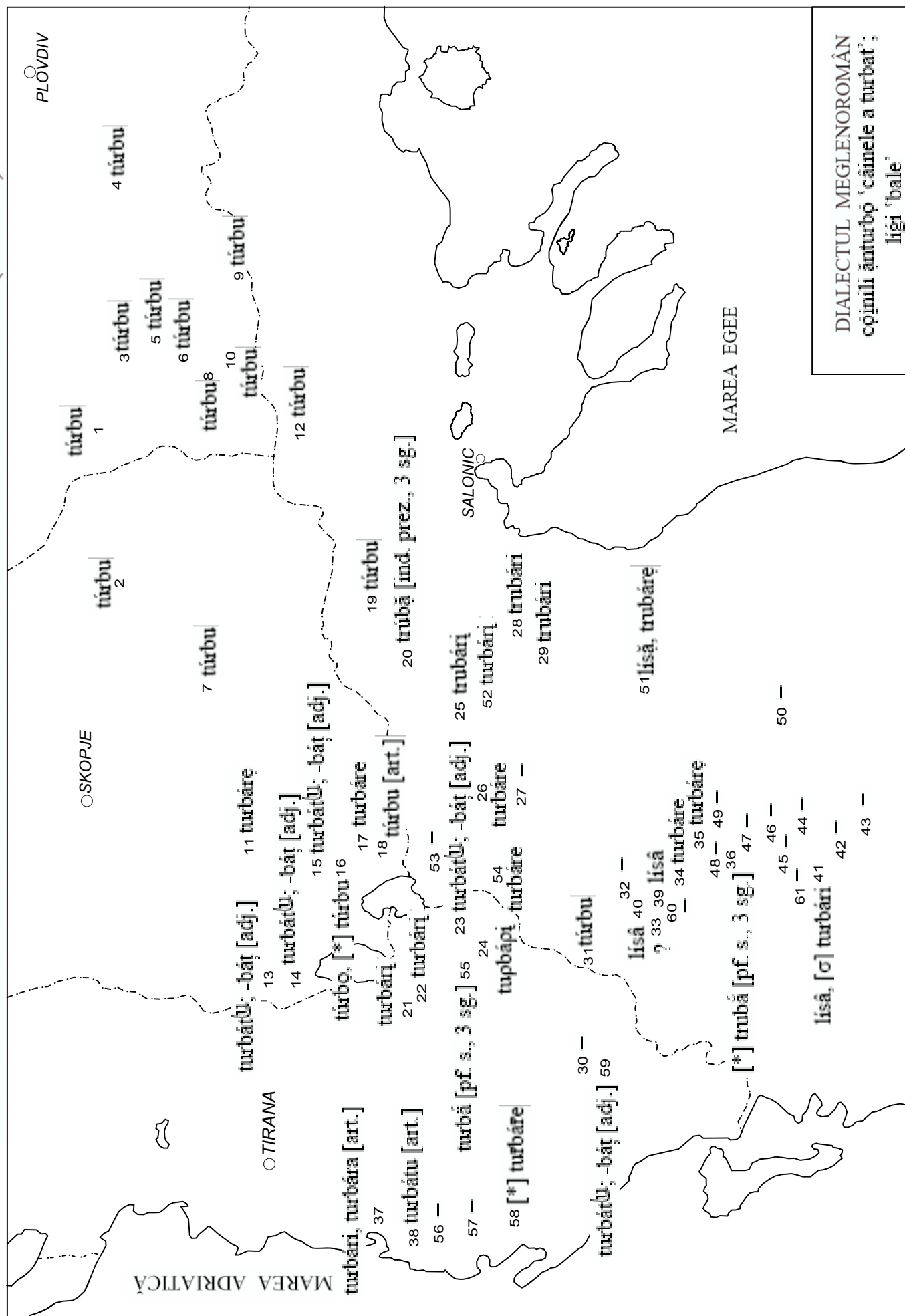

HARTA 263. PERITONEU 'péritoine' [447]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

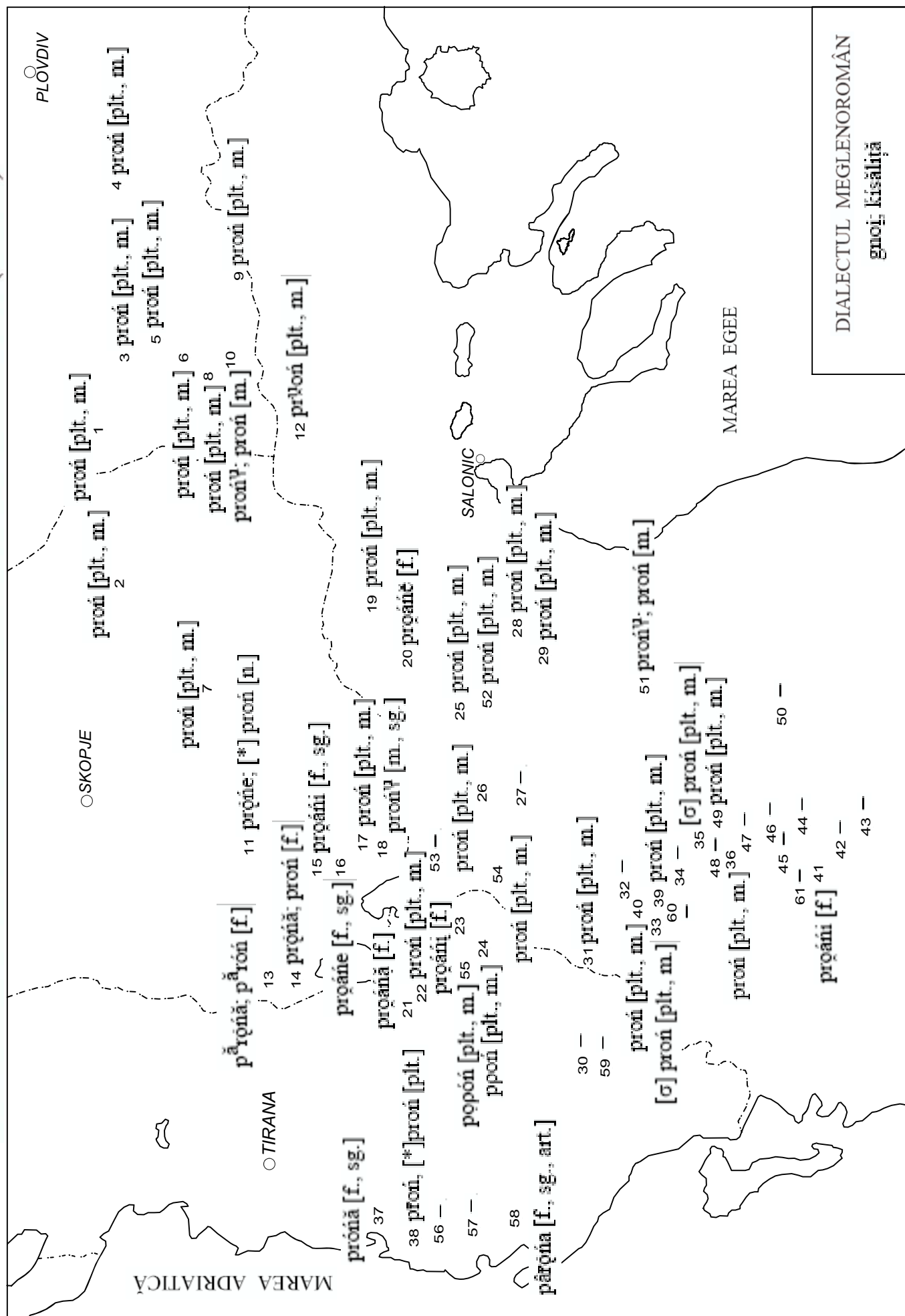
HARTA 265. TURBARE 'rage' [450]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

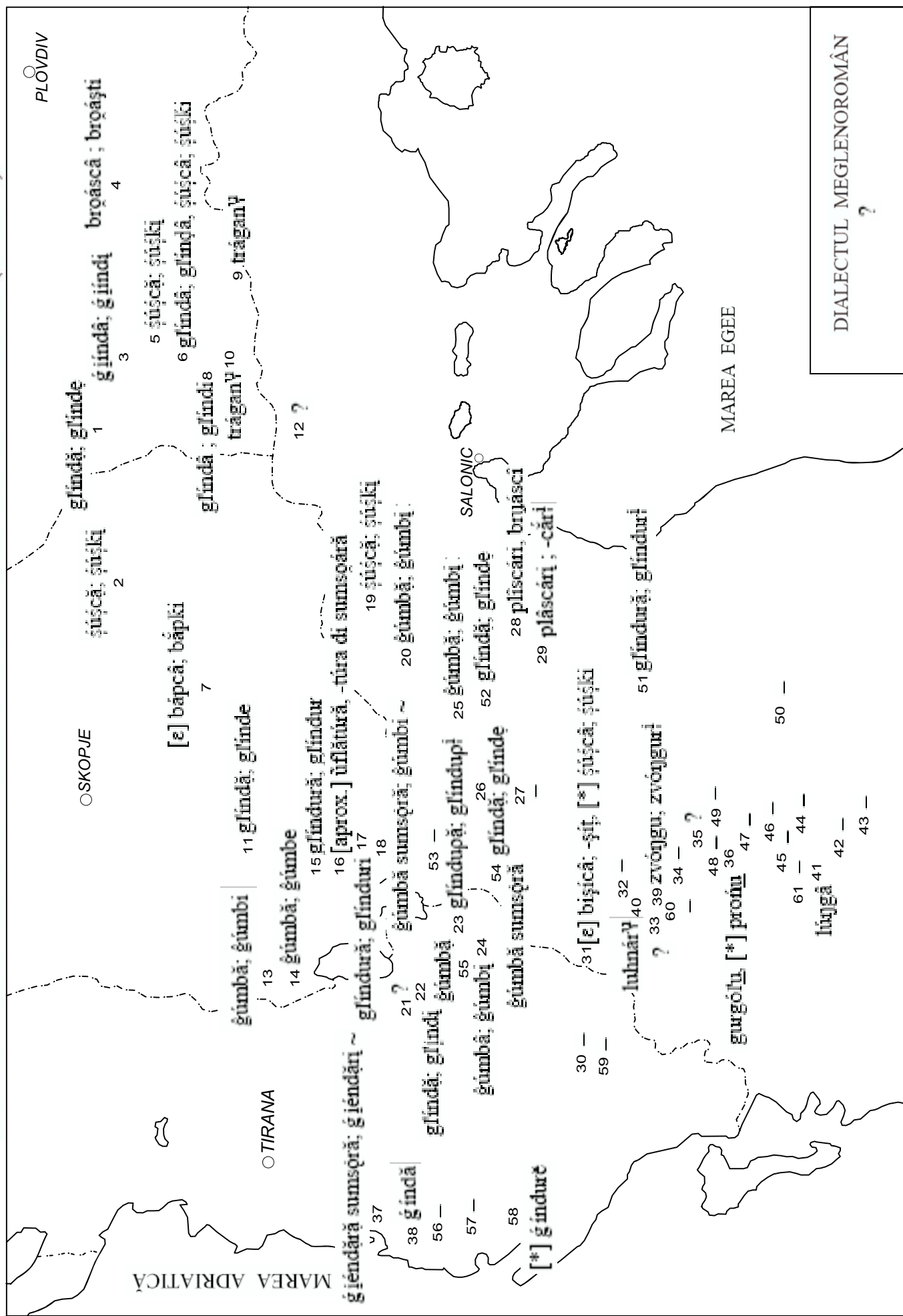
HARTA 266. FURUNCUL, pl. 'furoncle' [451]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

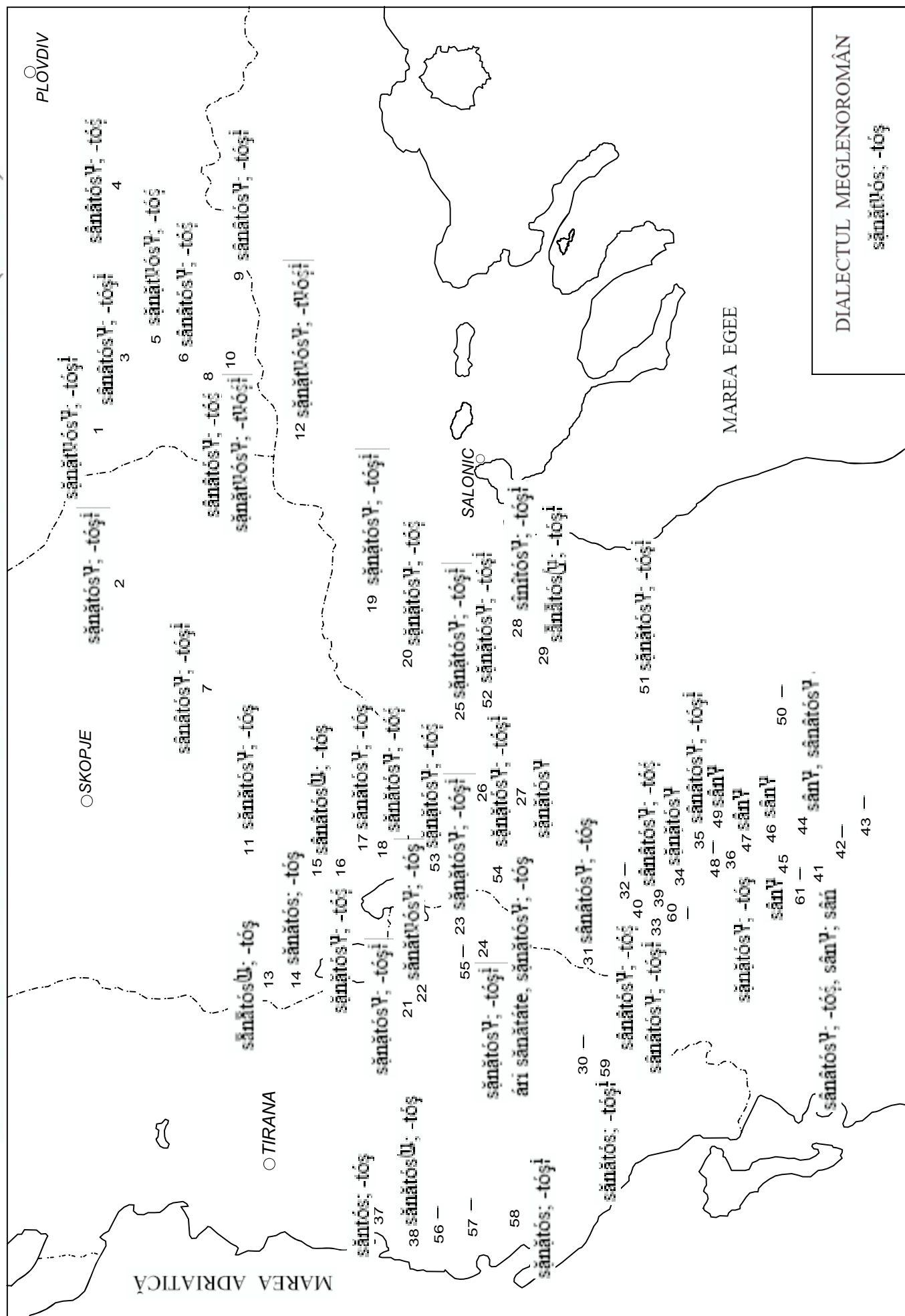
HARTA 267. PUROI, pl. 'pus' [452]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

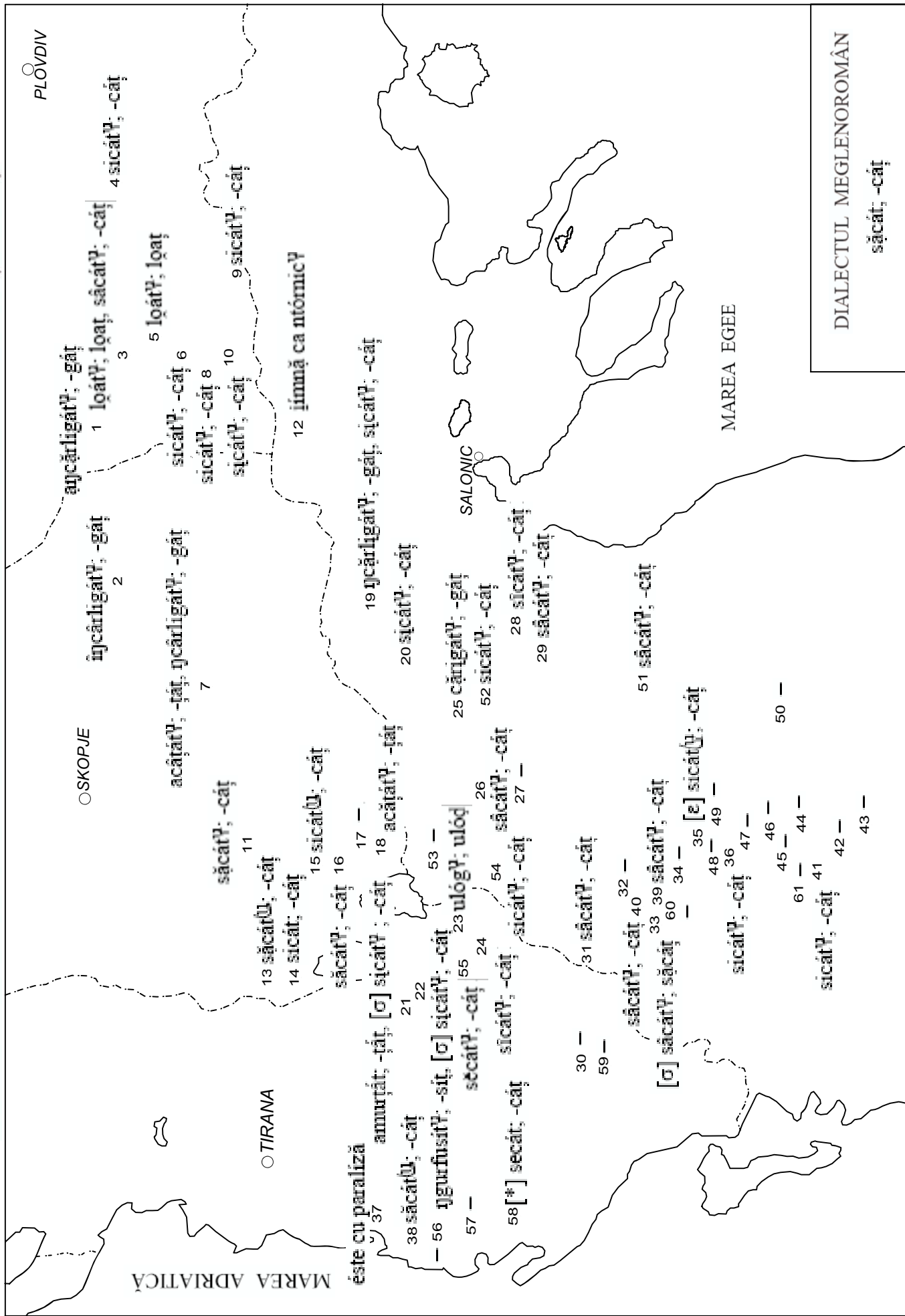
HARTA 268. UIMĂ (sg., pl.) 'adenopathie' [453]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

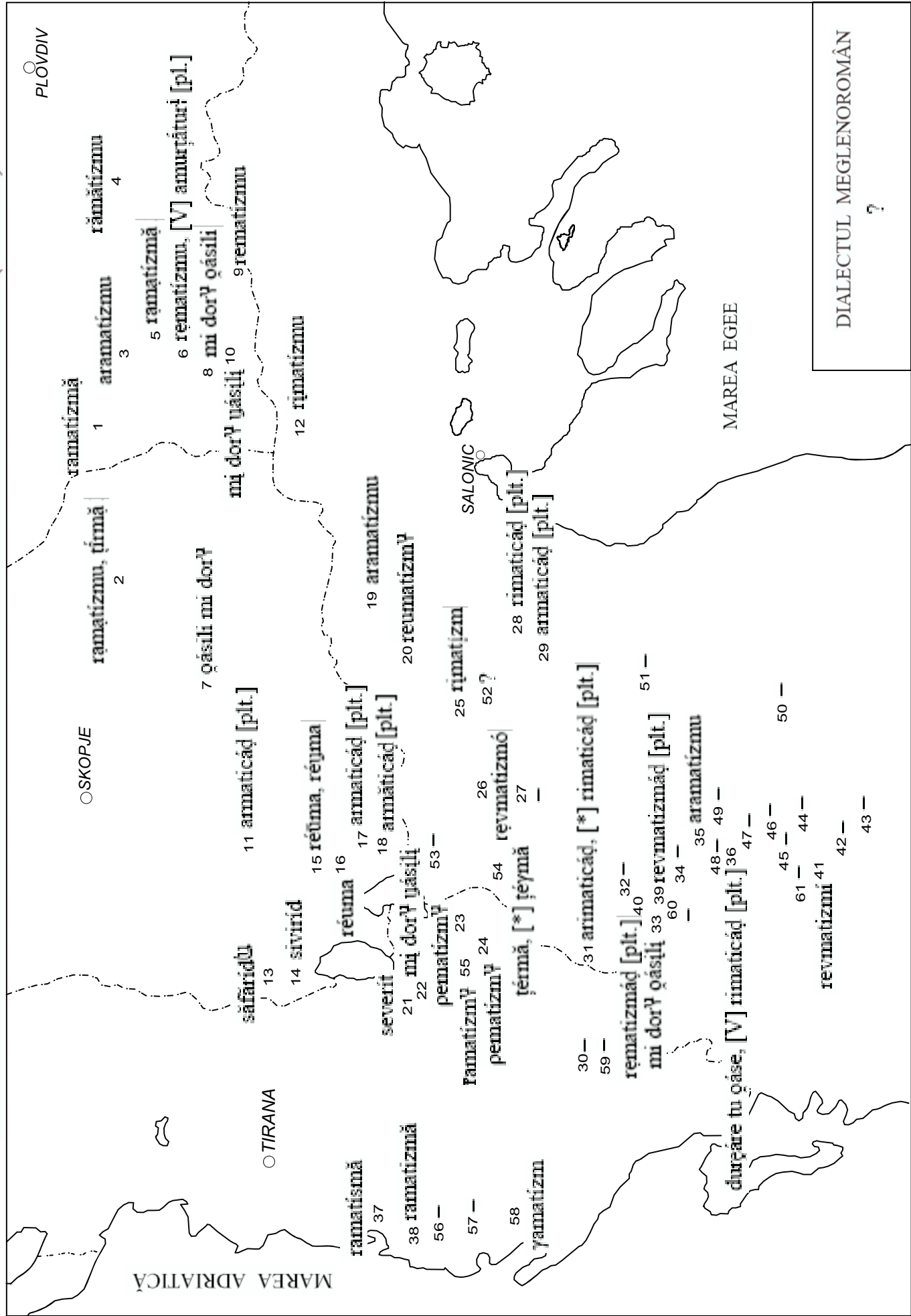
HARTA 269. SÂNĂTÓS, pl. 'sain; bien portant' [454]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

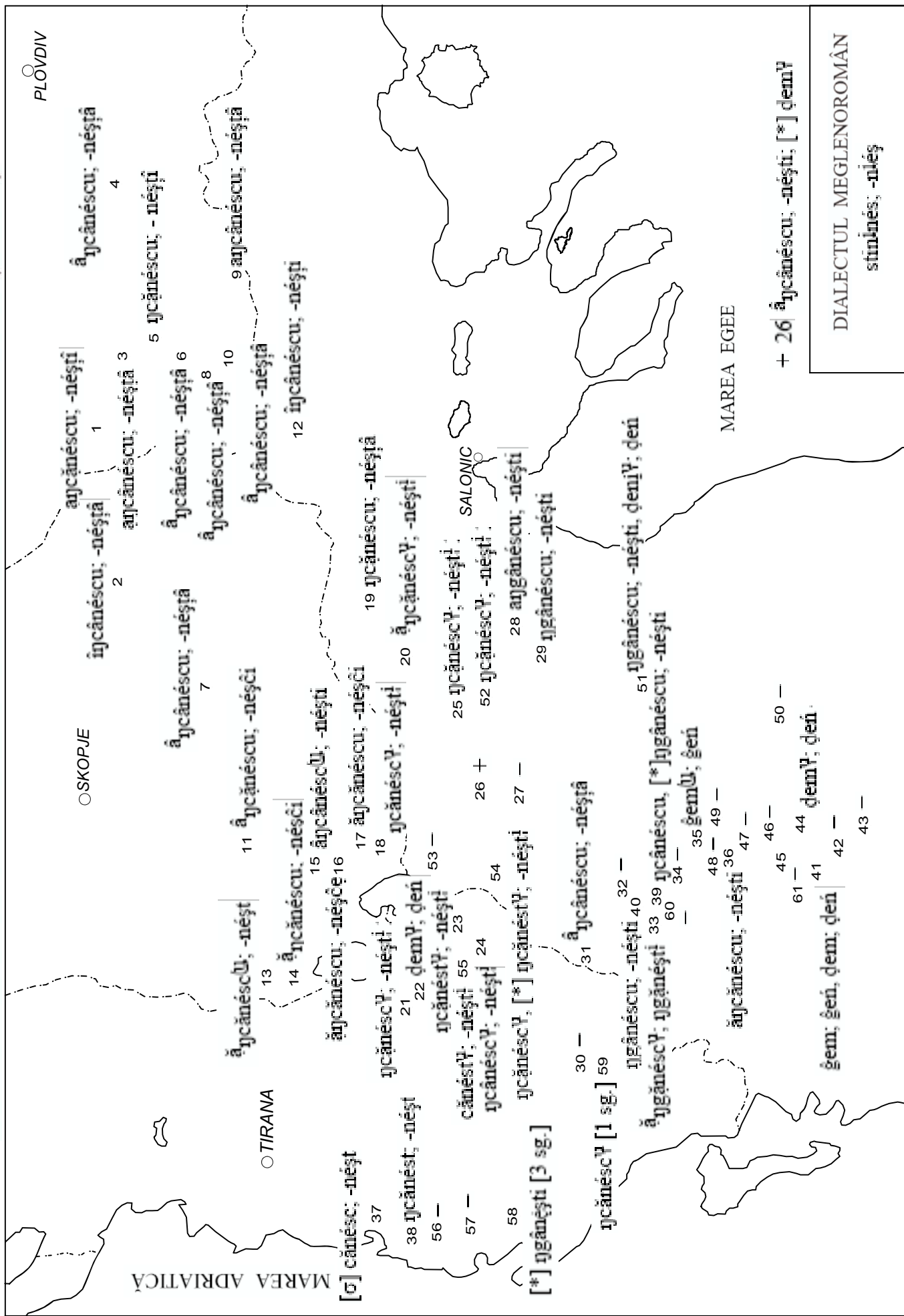
HARTA 270. SCHILOD, pl. 'estropie' [456]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

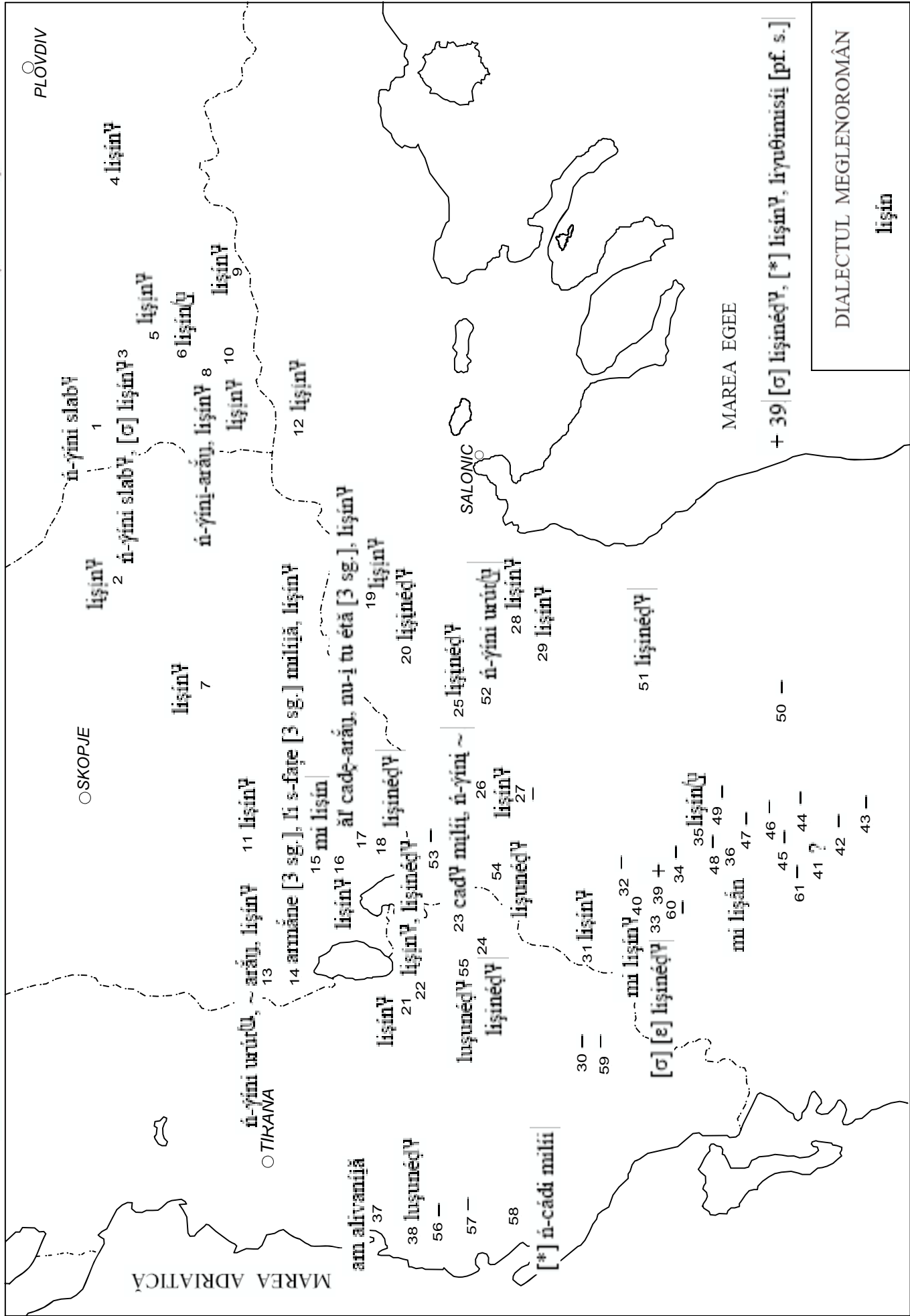
HARTA 271. REUMATISM 'rhumatisme' [458]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

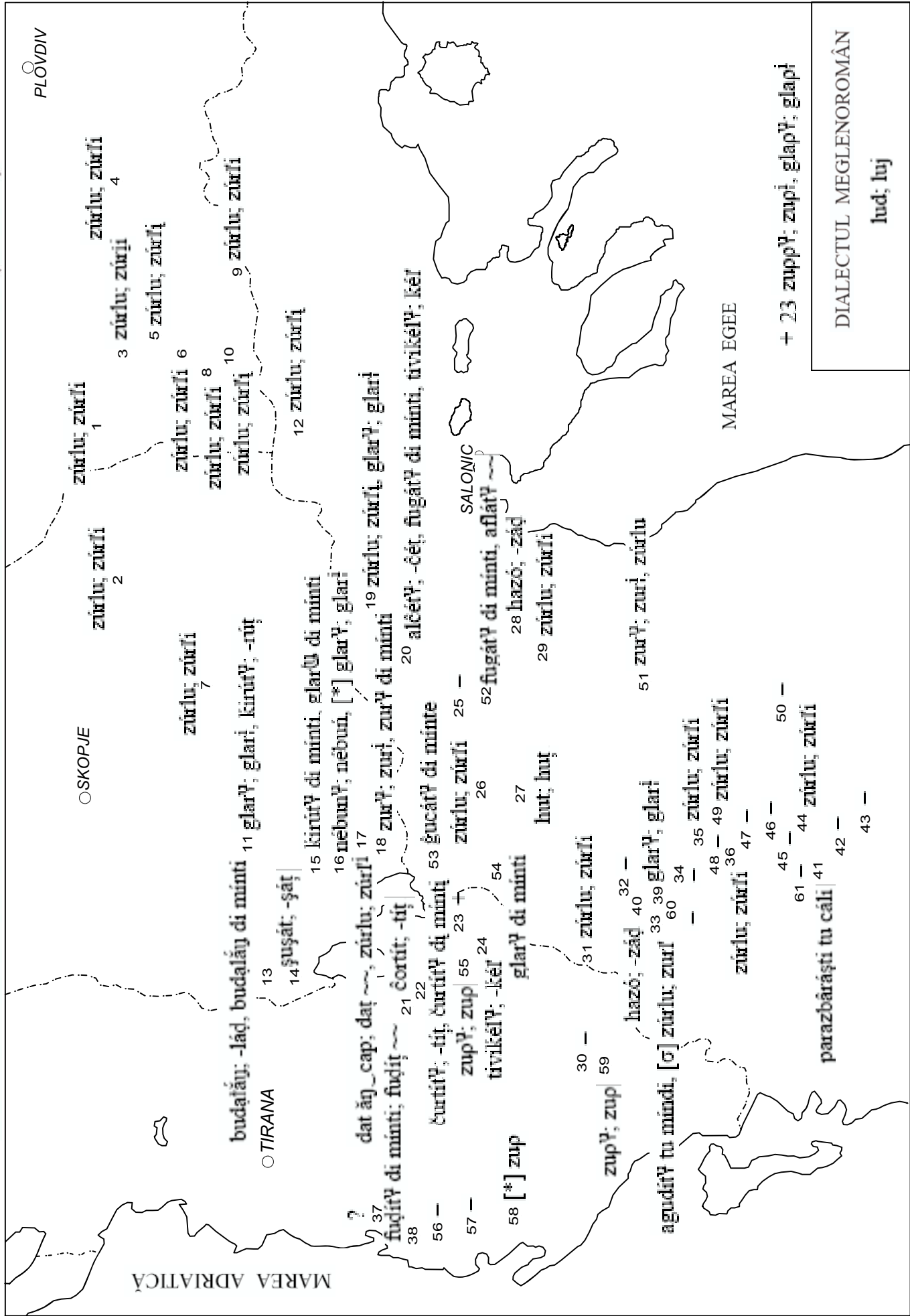
HARTA 272. GEM., ind. prez., 1-2 sg. 'je gémis' [459]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 273. LEŷIN (ind. prez., 1sg.) 'je m' évanouis' [462]

ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR)

HARTA 274. NEBUN, pl. 'fou' [463]

LISTA CU MATERIALUL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT (MN)

1. FIR (DE PĂR), pl. 'cheveu' [64]
2. TE PIEPTENI (ind. prez., 2 sg.) 'tu te peignes' [67]
3. SE PIAPTĂNĂ (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'il se peigne' [67]
4. NE PIEPTĂNĂM (ind. prez., 1 pl.) 'nous nous peignons' [67]
5. VĂ PIEPTĂNAȚI (ind. prez., 2 pl.) 'vous vous peignez' [67]
6. MĂ LAU (ind. prez., 1-2 sg.) 'je me lave' [68]
7. MĂ LAU (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [68]
8. MĂ LAU (ind. prez., 1-2 pl.) [68]
9. (MĂ) LAM (ind. imperf., 1 sg., 2 sg.) 'je me lavais' [69]
10. (MĂ) LAM (ind. imperf., 3 sg., 3 pl.) [69]
11. (MĂ) LAM (ind. imperf., 1 pl., 2 pl.) [69]
12. BRUNETĂ, pl. '(femme) brune' [71]
13. BLONDĂ, pl. '(femme) blonde' [73]
14. DEASĂ, pl. 'épaisse' [75]
15. CREAȚĂ, pl. 'frisée' [77]
16. SE TUNDE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'je me fais couper les cheveux' [82]
17. (NE) TUNDEM (ind. prez., 1 pl., 2 pl.) [82]
18. MĂ TUNDEAM (ind. imperf., 1 sg., 2 sg.) 'je me faisais couper les cheveux' [83]
19. (SE) TUNDEA (ind. imperf., 3 sg., 3 pl.) [83]
20. (NE) TUNDEAM (ind. imperf., 1-2 pl.) [83]
21. SĂ SE TUNDĂ (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il se fasse couper les cheveux' [84]
22. PĂDUCHIOASĂ, pl. 'pouilleuse' [90]
23. NEAGRĂ, pl. 'noire' [98]
24. (OCHI) CĂPRUI, pl. '(œil) marron' [100]
25. VEDE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'je vois' [101]
26. VEDEM (ind. prez., 1-2 pl.) 'nous voyons' [101]
27. VEDEAM (ind. imperf., 1-3 sg., 3 pl.) 'je voyais' [102]
28. VEDEAȚI (ind. imperf., 2 pl.) [102]
29. VĂZU (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) 'je vis' [103]
30. VĂZURĂM (ind. perf. s., 1-2 pl.) 'je vis' [103]
31. AM VĂZUT (ind. perf. c., 1 sg.) 'j'ai vu' [104], VĂZUSEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) 'j'avais vu' [105]
32. VA VEDEA (ind. viit., 3 sg., 3 pl.) 'je verrai' [106]
33. VOM VEDEA (ind. viit., 1-2 pl.) [106]
34. SĂ VADĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) 'que je voie' [107]
35. SĂ FI VĂZUT¹ (conj. perf., 1 sg.) 'que j'aie/ j'eusse vu' [108]
36. SĂ FI VĂZUT² (conj. perf., 1 sg.) [108]
37. AȘ VEDEA (cond. prez., 1 sg.) 'je verrais' [109]
38. AȘ FI VĂZUT (cond. perf., 1 sg.) 'j'aurais vu' [110]
39. VOI FI VĂZUT (ind. viit. anterior, 1 sg.) 'j'aurai vu'
40. OI FI VĂZUT (dubitativ, 1 sg.)
41. VEZI! (imperat., 2 sg.) 'vois!' [111]
42. VEDEȚI! (imperat., 2 pl.) [111]
43. NU VEDEA! (imperat. neg., 2 sg.) 'ne vois pas!' [112]
44. NU VEDEȚI! (imperat. neg., 2 pl.) [112]
45. VĂZÂND (ger.) 'en voyant' [113]
46. CAUT (ind. prez., 1-2 pl.) 'je cherche' [115]
47. CAUT (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [115]
48. SĂ CAUTE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'qu'il cherche' [116]
49. OARBĂ, pl. 'aveugle' [118]
50. CHIOARĂ, pl. 'borgne' [120]
51. SAȘIE, pl. 'louche' [122]
52. [MĂ UIT] CU COADA OCHIULUI '[je regarde] du coin de l'œil' [126]
53. PLÂNG (ind. prez., 1-2 pl.) 'je pleure' [133]
54. PLÂNGEAM (ind. imperf., 1-3 sg., 1 pl.) 'je pleurais' [134]
55. PLÂNGEAM (ind. imperf., 2-3 pl.) [134]
56. PLÂNSEI (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) 'je pleurai' [135]
57. PLÂNSEI (ind. perf. s., 1-2 pl.) [135]
58. AUD (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'j'entends' [138]

59. AUD (ind. prez., 1–2 pl.) [138]
60. AUZEAM (ind. imperf., 1 sg., 1 pl.) ‘j’entendais’ [139]
61. AUZEAM (ind. imperf., 2 sg., 2 pl., 3 sg., pl.) [139]
62. AUZII (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) ‘j’entendis’ [140]
63. AUZII (ind. perf. s., 1–2 pl.) [140]
64. SĂ AUDĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il entende’ [141]
65. SURDĂ , pl. ‘sourde’ [143]
66. ASURZESC (ind. prez., 1–3 sg., 1–3 pl.) ‘je deviens sourd’ [144]
67. MIROASE (ind. prez., 3 sg.) ‘il sent’ [157]
68. VOMEZ (ind. prez., 1–3 pl.) ‘je vomis’ [161]
69. VORBEȘTE (ind. prez., 3 sg.) ‘il parle’ [167]
70. VORBESC (ind. prez., 1–3 pl.) ‘je parle’ [167]
71. SĂ VORBEASCĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il parle’ [168]
72. VORBEȘTE!; VORBIȚI! (imperat.) ‘parle!; parlez!’ [168]
73. PELTIC ‘qui zézaie’ [171]
74. TAC (ind. prez., 1–3 pl.) ‘je me tais’ [172]
75. NU TĂCEA!; NU TĂCEȚI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne pas te taire!’ [173]
76. SĂ TACĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il se taise’ [174]
77. SPUN (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je dis’ [175]
78. SPUNEAM (ind. imperf., 1–3 sg., 1 pl.) ‘je disais’ [176]
79. SPUNEAM (ind. imperf., 2–3 pl.) [176]
80. SPUSEI (ind. perf. s., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je dis’ [177]
81. NU SPUNE! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne dis pas!’ [178]
82. SĂ SPUNĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il dise’ [179]
83. SPUNÂND (ger.) ‘en disant’ [180]
84. MĂNÂNC (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) ‘je mange’ [181]
85. MÂNCAM (ind. imperf., 1–3 sg., 1 pl.) ‘je mangeais’ [182]*
86. MÂNCAM (ind. imperf., 2 pl., 3 pl.) [182]
87. MÂNCĂM (ind. perf. s., 1–3 pl.) ‘je mangeai’ [183]
88. SĂ MÂNCĂM (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il mange’ [184]
89. MÂNCÂND (ger.) ‘en mangeant’ [185]
90. MĂNÂNCĂ!; MÂNCĂȚI! (imperat., 2 sg., 2 pl.) ‘mange!’ [186]
91. NU MÂNCĂ!; NU MÂNCĂȚI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne mange pas!’ [186]
92. MESTEC (mâncarea în gură) (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je mâche’ [188]
93. ÎNGHIȚIM (ind. prez., 1–3 pl.) ‘j’avale’ [189]
94. ÎNGHITE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [189]
95. NU ÎNGHIȚI! NU ÎNGHIȚIȚI! (imper. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘n’avale pas!’ [190]
96. SĂ ÎNGHITĂ (conj. prez., 3sg., 3 pl.) ‘qu’il avale’ [191]
97. TUȘESC (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘je tousse’ [192]
98. TUȘIM (ind. prez., 1–2 pl.) [192]
99. TUȘEAM (ind. imperf., 1–3 sg., 1 pl.) ‘je toussais’ [193]
100. TUȘEAM (ind. imperf., 2 pl., 3 pl.) [193]
101. TUȘII (ind. perf. s., 1–3 pl.) ‘je toussai’ [194]
102. AM TUȘIT (ind. perf. c., 1 sg.) ‘j’ai toussé’ [195]
TUȘISEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) ‘j’avais toussé’ [196]
103. VA TUȘI (ind. viit., 3 sg., 3 pl.) ‘il toussera’ [197]
104. VOI FI TUȘIT (ind. viit. anterior, 1 sg.) ‘j’aurai toussé’
105. SĂ TUȘEASCĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘qu’il tousse’ [198]
106. SĂ FI TUȘIT¹ (conj. perf., 1sg.) ‘que j’ai/ j’eusse toussé’ [199]
107. SĂ FI TUȘIT² (conj. perf., 1 sg.) ‘que j’aie/ j’eusse toussé’ [199]
108. AȘ TUȘI (cond. prez., 1 sg.) ‘je tousserais’ [200]
109. AȘ FI TUȘIT (cond. perf., 1 sg., 1 pl.) ‘j’aurais toussé’ [201]
110. OI FI TUȘIT, dubitativ (1 sg.)
111. TUȘEȘTE! (imperat., 2 sg., 2 pl.) ‘tousse!’ [202]
112. NU TUȘI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne tousse pas!’ [203]
113. TUȘIND (ger.) ‘en toussant’ [204]
114. SUGHIȚĂM (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) ‘j’ai le hoquet, je hoquète’ [205]
115. SĂ SUGHIȚĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘qu’il hoquète’ [206]
116. NU SUGHIȚĂ! (imper. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne hoquète pas!’ [207]
117. RĂGĂI (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘j’éructe, j’ai des renvois’ [208]
118. STRĂNUT (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘j’éternue’ [209]
119. STRĂNUT (ind. prez., 1–2 pl.) [209]
120. NE ÎNGRĂȘĂM (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) ‘je grossis’ [210]

121. MĂ ÎNGRĂȘAM (ind. imperf., 1–3 sg.) ‘je grossissais’ [211]
122. NE ÎNGRĂȘAM (ind. imperf., 1–3 pl.) [211]
123. M-AM ÎNGRĂȘAT (ind. perf. c., 1 sg.) ‘j’ai grossi’ [212]
124. MĂ VOI ÎNGRĂȘA (ind. viit., 1 sg.) ‘je grossirai’ [213]
125. SĂ SE ÎNGRAȘE (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il grossisse’ [214]
126. ÎNGRĂȘÂND (ger.) ‘en grossissant’ [215]
127. GRASĂ, pl. ‘grosse’ [217]
128. SLABĂ, pl. ‘maigre’ [219]
129. MICĂ (de statură), pl. ‘petite; de petite taille’ [222]
130. ÎNTREABĂ (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘il demande’ [223]
131. ÎNTREBĂM (ind. prez., 1–2 pl.) ‘nous demandons’ [223]
132. SĂ ÎNTREBE (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘qu’il demande’ [224]
133. RÂDE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘il rit’ [225]
134. RÂDEM (ind. prez., 1 pl., 2 pl.) ‘nous rions’ [225]
135. RÂDEAM (ind. imperf., 1 sg., 1 pl., 2 sg.) ‘je riais’ [226]
136. RÂDEA (ind. imperf., 3 sg., 3 pl.) ‘il riait’ [226]
137. RÂDEAȚI (ind. imperf., 2 pl.) [226]
138. SĂ RÂDĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il rit’ [227]
139. RĂGUȘIT, pl. ‘enroué’ [232]
140. MUTĂ ‘muette’ [234]
141. AMUȚEȘTE (ind. prez., 3 sg.) ‘il devient muet’ [235]
142. LING (ind. prez., 1 pl., 2 pl.) ‘je lèche’ [238]
143. SCUIP (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘je crache’ [247]
144. SCUIP (ind. prez., 1–2 pl.) [247]
145. SĂ SCUIPE (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il crache’ [248]
146. SCUIPÂND (ger.) ‘en crachant’ [249]
147. ȘTIRBĂ, pl. ‘édentée’ [252]
148. BUZATĂ, pl. ‘lippue’ [255]
149. ZĂBALE (LA GURĂ) ‘boutons à la commissure des lèvres’ [256]
150. SĂ SE BĂRBIEREASCĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il se rase’ [261]
151. FLUIER (CU BUZELE) (ind. prez., 3 sg., 3 pl., 1–2 pl.) ‘je siffle (des lèvres)’ [266]
152. FLUIER (DIN DEGETE) (ind. prez., 1 sg.) ‘je siffle (des doigts)’ [267]
153. GRUMAZ, pl. [D] ‘cou, nuque’ [269]
154. PIȘC (ind. prez., 3 sg., 3 pl., 1–2 pl.) ‘je pique’ [280]
155. SIMT (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je sens’ [281]
156. SĂ SIMTĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il sente’ [282]
157. PLĂMÂNI ‘poumons’ [291]
158. TUBERCULOASĂ, pl. ‘tuberculeuse’ [294]
159. SUSPIN (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘il(s) soupire(nt)’ [299]
160. SUSPIN (ind. prez., 1–2 pl.) ‘nous soupirons’ [299]
161. ASUD (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je sue, je transpire’ [306]
162. MI-AM SCRÂNTIT O MÂNĂ (ind. perf. c., 1 sg.) ‘je me suis foulé la main’ [324]
163. CIUNGĂ, pl. ‘manchote’ [328]
164. LUAȚI (ind. imperf., 2 pl.) ‘je prenais’ [336]
165. LUAI (ind. perf. s., 1–3 pl.) ‘je pris’ [337]
166. LUASEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) ‘j’avais pris’ [338]
167. NU LUA!; NU LUAȚI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne prends pas!’ [341]
168. LUÂND (ger.) ‘en prenant’ [342]
169. ȚINEM (ind. prez., 1–2 pl.) [gest] ‘nous tenons’ [343]
170. TINEAȚI (ind. imperf., 2 pl.) [gest] ‘vous teniez’ [344]
171. ȚINUI (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) ‘je tins’ [345]
172. ȚINUI (ind. perf. s., 1–2 pl.) ‘je tins’ [345]
173. AM ȚINUT (ind. perf. c., 1 sg.) ‘j’ai tenu’ [346]
- ȚINUSEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) ‘j’avais tenu’ [347]
174. VOI FI ȚINUT (viit. anterior, 1 sg.) ‘j’aurai tenu’
175. SĂ ȚINĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘qu’il tienne’ [349]
176. SĂ FI ȚINUT¹ (conj. perf., 1 sg.) ‘que j’aie/ j’eusse tenu’ [350]
177. SĂ FI ȚINUT² (conj. perf., 1 sg.) ‘que j’aie/ j’eusse tenu’ [350]
178. AȘ ȚINE (cond. prez., 1 sg.) ‘je tiendrais’ [351]
179. AȘ FI ȚINUT (cond. perf., 1 sg.) ‘j’aurais tenu’ [352]
180. OI FI ȚINUT (dubitativ, 1 sg.)
181. NU ȚINE!; NU ȚINEȚI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne tiens pas!’ [354]
182. ȚINÂND (ger.) ‘en tenant’ [355]

183. ARUNCI (ind. prez., 2 sg.) 'tu jettes' [356]
 184. ARUNC (ind. prez., 1-3 pl., 3 sg.) 'je jette' [356]
 185. LOVESC (ind. prez., 3 sg., 1-3 pl.) 'je frappe' [357]
 186. RABD (ind. prez., 1-3 pl., 3 sg.) 'je supporte, j'endure' [361]
 187. SĂ ARĂT (conj. prez., 1 sg.) 'que je montre' [365]
 188. AȚĂȚ¹ (FOCUL) (ind. prez., 1 sg.) [gest] 'j'attise (le feu)' [369]
 189. AȚĂȚ² (FOCUL) (ind. prez., 1 sg.) [gest] 'j'avive (le feu)' [370]
 190. SĂ AȚĂȚE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il attise' [371]
 191. MĂ ÎNCĂLZESC (ind. prez., 1-2 pl.) 'je me chauffe' [372]
 192. MĂ ÎNCĂLZESC (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [372]
 193. PIPĂI (ind. prez., 3 sg.) [gest] 'je touche' [373]
 194. PIPĂI (ind. prez., 1-2 pl.) [gest] [373]
 195. NETED adj. 'lisse' [375]
 196. NETEZESC (ind. prez., 1 sg.) 'je lisse' [376]
 197. UMBLU (ind. prez., 1-3 pl., 3 sg.) 'je vais', 'je marche' [378]
 198. ȘCHIOPĂTEZ (ind. prez., 1-3 pl., 3 sg.) 'je boite' [381]
 199. SĂ ȘCHIOPĂTEZE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il boite' [382]
 200. ROTULĂ (LA GENUNCHI), pl. [indic.] 'rotule' [389]
 201. ÎNGENUNCHEZ (ind. prez., 1 sg.) [gest] 'j'agenouille' [390]
 202. SĂ ÎNGENUNCHEZE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il agenouille' [392]
 203. GLEZNĂ, pl. [indic.] 'cheville' [399]
 204. OUĂLE PICIOARELOR, sg. [indic.] 'les chevilles' [400]
 205. MĂ ÎNCALȚ (ind. prez., 1 sg.) 'je me chausse, je mets mes chaussures' [401]
 206. MĂ ÎNCALȚ (ind. prez. 2-3 sg., 1-3 pl.) 'je me chausse, je mets mes chaussures' [401]
 207. MĂ DESCALȚ (ind. prez. 3 sg., 1-3 pl.) 'je me déchausse' [403]
 208. MĂ DEZBRAC (ind. prez., 2-3 sg., 1-3 pl.) [gest] 'je me déshabille' [405]
 209. SĂ SE DEZBRACE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il se déshabille' [406]
 210. DORM (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'je dors' [407]
 211. DORM (ind. prez., 1-2 pl.) [407]
 212. DORMEAM (ind. imperf., 1 sg., 1 pl.) 'je dormais' [408]
 213. DORMEAM (ind. imperf., 2-3 sg., 3 pl.) [408]
 214. DORMEAM (ind. imperf., 2 pl.) [408]
 215. DORMII (ind. perf. s., 3 sg.) 'je dormis' [409]
 216. DORMII (ind. perf. s., 1-3 pl.) 'je dormis' [409]
 217. AM DORMIT (ind. perf. c., 1 sg.) 'j'ai dormi' [410]
 218. DORMISEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) 'j'avais dormi' [411]
 219. VOI DORMI (ind. viit., 3 sg.) 'je dormirai' [412]
 220. VOI FI DORMIT (ind. viit. anterior, 1 sg.) 'j'aurai dormi'
 221. SĂ DORM (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) 'que je dorme' [413]
 222. SĂ FI DORMIT¹ (conj. perf., 1 sg.) 'que j'aie/ j'eusse dormi' [414]
 223. SĂ FI DORMIT² (conj. perf., 1 sg.) 'que j'aie/ j'eusse dormi' [414]
 224. AȘ DORMI (cond. prez.) 'je dormirais' [415]
 225. AȘ FI DORMIT (cond. perf., 1 sg.) 'j'aurais dormi' [416]
 226. OI FI DORMIT (dubitativ, 1 sg.)
 227. NU DORMI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) 'ne dors pas!' [418]
 228. DORMIND (ger.) 'en dormant' [419]
 229. VISEZ (ind. prez., 3 sg., 1-3 pl.) 'je rêve' [420]
 230. VISAM (ind. imperf., 1 sg.) 'je rêvais' [421]
 231. VISAM (ind. imperf., 2 pl.) 'je rêvais' [421]
 232. VISAI (ind. perf. s., 1-3 sg., 1-3 pl.) 'je rêvai' [422]
 233. AM VISAT (ind. perf. c., 1 sg.) 'j'ai rêvé' [423]
 234. SĂ VISEZE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il rêve' [424]
 235. BOLNAVĂ, pl. 'malade' [426]
 236. BOLNĂVICIOASĂ, pl. 'maladive' [428]
 237. DISPENSAR, pl. 'dispensaire' [433]
 238. VARICE 'varice' [449]
 239. SĂNĂTOASĂ, pl. 'saine' [455]
 240. SCHILOADĂ, pl. 'estropiée' [457]
 241. GEM (ind. prez., 3 sg., 1-3 pl.) 'je gémis' [459]
 242. AMEȚEALĂ 'vertige' [460]
 243. EPILEPSIE 'épilepsie' [461]
 244. LEȘIN (ind. prez., 1-3 sg., 1-3 pl.) 'je m'évanouis' [462]

MATERIALUL LINGVISTIC NECARTOGRAFIAT (MN)

1. FIR (DE PĂR), pl. 'cheveu' [64]

per^l; perⁱ: 1–12, 16, 18–22, 25–29, 31–36, 39–43, 49, 55.

per^u; mult per: 13.

per; ~: 14, 30, 59.

per^u; per: 15, 56⁺: hîr^u di per^u, péryă [pla.].

per^u; perⁱ: 17.

per^l; perⁱ: 23.

per^l; perⁱ, [*] per; perⁱ: 24.

per; perⁱ: 37.

per^l; per: 38⁺: un hîr di per^l; péryă [pla.], 53⁺: [*] perⁱ [pl.].

pér^{lu} [sga.]: 46.

perⁱ [pl.]: 50.

per^l; pér^lⁱ [pla.]: 51.

hîr^l di per^l; hîri di perⁱ: 52.

per^u; per: 56⁺: hîr^u di per^u.

un hîr di pe^r; pér^lⁱ [pla.]: 58.

–: 44, 45, 47, 48, 54, 57, 60, 61.

MEGL.: ȳun pîer; doi ~⁺: ȳun îir di pîer; îiri ~ ~.

2. TE PIEPTENI (ind. prez., 2 sg.) 'tu te peignes' [67]

ti káptîⁿ: 1, 9.

ti káptăⁿ: 2, 10, 12, 20, 29.

ti káptăⁿ: 3–8, 11, 17, 19, 27, 28, 31, 34, 36, 39–41, 52.

ti képtîⁿ: 13, 55.

ti képtîⁿ: 14.

ti káptîⁿ: 15.

ti káptăⁿ: 16.

ti káptîⁿ: 18.

ti képtîⁿ: 21.

ti képtěⁿ: 22.

ti káptîⁿ: 23, 25.

ti képtîⁿ: 24⁺: ti képtîⁿ.

ti káptin^l: 26, 32, 43.

ti képtin^l: 30.

ti káptin^l: 33, 35, 42.

ti qéptăⁿ: 37.

ti képtin^l: 38, 56⁺: képtin^l cápu.

képtin^l pér^{ij}: 54.

ti képtî: 58.

–: 44–51, 53, 54, 57, 59–61.

MEGL.: ti káptîⁿ.

3. SE PIAPTĂNĂ (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'il se peigne' [67]

s-káptină: 1, 2, 19, 26, 27.

s-káptinâ: 3, 4, 6, 7, 9, 11, 18, 34, 35, 39, 40, 43, 51, 52.

s-káptî^{nă}: 5, 10, 12, 16, 20, 23, 25, 28, 29.

s-káptinâ: 8, 31.

s-káptină: 13, 15, 17, 32⁺: si káptină, 36.

s-képtină: 14, 30.

s-káptă^{nă}: 21.

s-képtî^{nă}: 22.

s-képtinâ: 24⁺: [*] s-képtină.

sę káptî^{nă}: 33.

sě qéptenă: 37.

s-képtă^{nă}: 38, 56⁺: képtă^{nă} cápu.

si káptină: 41.

si káptinâ: 42.

s-káptă^{nă}: 55.

sî képti, sî képtănă: 58.

–: 44–50, 53, 54, 57, 59–61.

MEGL.: si káptină.

4. NE PIEPTĂNĂM (ind. prez., 1 pl.) 'nous nous peignons' [67]

nă kiptină^m^l: 1, 2, 19, 28.

nă kiptină^m: 3, 6–8, 9: nă kiptină^m^u: 34, 51.

nă kiptină^m: 4, 11.

nă kiptî^{nă}^m^l: 5, 12.

nă kiptină^m^l: 10, 32, 35, 52.

nă k^héptănă^m, nă qéptănă^m: 13.

nă kiptină^m: 14, 17, 18, 36.

nû kiptină^m: 15.

nă kiptănă^m^l: 16.

nă kiptină^m^u: 20.

nă kiptă^{nă}^m^l: 21.

nî kiptî^{nă}^m^l: 22.

nă kiptină^m^l: 23.

nă kiptină^m^u: 24, 40.

nă kiptî^{nă}^m^l: 25, 29.

nă kiptină^m^c: 26, 39.

nă kiptî^{nă}^m^l: 27.

ni kiptină^m: 30.

nă kiptî^{nă}^m: 31.

ně kiptină^m: 33.

nă qeptenă^m: 37.

ni kiptănă^m: 38, 56⁺: kiptănă^m cápu.

nă kiptină^m: 41, 42.

ni/ nă kiptănă^m^l: 55.

ni keptănă^m: 58.

–: 43–50, 53, 54, 57, 59–61.

MEGL.: nă kiptină^m.

5. VĂ PIEPTĂNAȚI (ind. prez., 2 pl.) ‘vous vous peignez’ [67]

vă kiptinăt: 1, 2, 4, 11, 19, 20, 28, 32.
vâ kiptinăt: 3, 6–10, 24, 26, 33–35, 39–41, 51, 52.
vă kiptinăt: 5, 12, 22, 25, 27, 29.
vă qeptănăt: 13.
vă kiptinăt: 14, 17, 18, 30, 36.
vû kiptinăt: 15.
vă kiptănăt: 16.
vă kiptănăt: 21, 56⁺: kiptănăt căpu.
vâ kiptinăt: 23, 31.
vă qeptenăt: 37.
vi kiptănăt: 38.
va kiptinăt: 42.
vi/vă kiptinăt: 55.
vi keptănăt: 58.
–: 43–50, 53, 54, 57, 59–61.

MEGL.: vă kiptinăt.

6. MĂ LAU (ind. prez., 1–2 sg.) ‘je me lave’ [68]

mi laṽ; ti lai: 1⁺: (mṽ-) aspél^l ‘(mă) clătesc’,
lăreṽ-ṽ próta, aspilăreṽ-ṽ défturu ‘spălatul e
întâi, clătitul e al doilea’, 3, 6, 7, 11, 15, 17,
18, 20⁺: spel^l ‘clătesc’, 26, 27⁺: ṽ-u laṽ făṽa
‘îmi spăl făṽa’, va s-ṽgăṽim cu vilăntṽli la
drăṽteălă s-li lăm ‘o să mergem cu
cuverturile la piuă să le spălăm’, 28–31,
32⁺: spel^l [despre vase] ‘spăl’, 34, 35, 39–
52, 54, 55, 58, 59⁺: mi ṽau, 60, 61.

mṽ laṽ; ti lai: 2, 4, 31, 33.

mṽ laṽ; tṽ lai: 5, 9, 10, 12, 19⁺: aspél^l ‘clătesc’,
21–25.

mṽ laṽ; tṽ lai: 8, 29.

mi ṽau; ti ṽai: 13, 14, 38⁺: [*] mi ṽau.

mi loṽ, mi loṽ; ti lai: 16.

mi laṽ, [L] me lău; te lăi, te lai: 36⁺: spel^l
‘clătesc’.

mi ṽau; ti ṽai: 37, 56⁺: [*] mi laṽ.

lău; lăi: 53 [nu s-a cerut verbul însoțit de
pronumele reflexiv]

–: 57.

MEGL.: #

7. MĂ LAU (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [68]

s-la; ~ 1–12, 15–21, 23–32, 40, 42, 43, 50–52, 54,
55, 58, 59⁺: s-ṽa.

s-ṽa; ~: 13, 14, 38.

s-lă; ~: 22.

si la; ~: 33.

z-la; ~: 36⁺: [*] si la, s-la; ~ ~, 39.

sṽ ṽa; ~: 37.

si la; ~: 41.

la; ~: 53 [nu s-a cerut verbul însoțit de pronumele
reflexiv].

s-ṽa: 56⁺: s-la.

–: 34, 35, 44–49, 57, 60, 61.

MEGL.: #

8. MĂ LAU (ind. prez., 1–2 pl.) [68]

nă lăm^l; vă laṽ: 1, 2, 5, 9⁺: [după *m* uneori nu mai
apare ‘explozia’ pentru ^l buzele rămânând
lipite], 12, 19, 21, 23–25, 29, 40.

nâ lăm; vâ laṽ: 3, 6–8, 26, 31, 32, 34, 51.

nă lăm; vă laṽ: 4, 11, 36.

nâ lăm^l; vâ laṽ: 10, 35, 52.

nâ ṽam; vâ ṽaṽ: 13.

nă lăm; vă laṽ: 14, 17.

nû lăm; vû laṽ: 15.

nă ṽam^l; vă laṽ: 16, 18.

nă lăm^l; vă laṽ: 20, 27.

nṽ lăm^l; vă laṽ: 22.

nâ lăm^l; vâ laṽ: 39.

nâ lăm^l; vâ laṽ: 28.

nṽ lăm; vă laṽ: 30.

nṽ lăm; vâ laṽ: 33.

nṽ ṽam; vṽ ṽaṽ: 37.

ni ṽam; vi ṽaṽ: 38.

na lăm; va laṽ: 41, 42.

lăm^l; laṽ: 53 [nu s-a cerut verbul însoțit de
pronumele reflexiv].

nṽ lăm; vă laṽ: 54.

ni ṽam^l; vi laṽ: 55⁺: [*] nă lăm^l; vă laṽ.

–: 43–50, 56–61.

MEGL.: #

9. (MĂ) LAM (ind. imperf., 1 sg., 2 sg.) ‘je me
lavais’ [69]*

lam^l; lai: 1, 2, 5, 10, 12, 16, 19–23, 25, 27–29,
36, 40, 52, 53.

lam; lai: 3, 6–8, 11, 14, 15, 17, 18, 30, 31, 33, 34,
41, 42, 51, 54.

lam^l; lai: 4, 9, 24, 26, 32, 35.

ṽam; ṽai: 13, 38⁺: [*] ṽam; ṽai.

ṽam; ṽai: 37, 56⁺: [*] lam; lai.

lam^c; lai: 39, 43.

ṽam^l; ṽai: 55.

–: 44–50, 57–61.

MEGL.: #

* Pentru forma pronumelui reflexiv, vezi lista 6. MĂ LAU.

10. (MĂ) LAM (ind. imperf., 3 sg., 3 pl.) [69]*

la; ~: 1–12, 15–36, 39–43, 50–55, 58, 59⁺: ṽa.

ṽa; ~: 13, 14, 38⁺: [*] ṽa.

ṽa; ~: 37: [*] la, 56⁺: [*] la].

–: 44–49, 57, 60, 61.

MEGL.: #

* Pentru forma pronumelui reflexiv, vezi lista 7. MĂ LAU.

11. (MĂ) LAM (ind. imperf., 1 pl., 2 pl.) [69]*

lam^l; laṭ: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 21–23, 25, 27–29, 36, 40.
lam; laṭ: 3, 4, 6–8, 11, 13–15, 17, 30, 31, 33, 34, 41–43, 51.
lam^u; laṭ: 9, 24, 32, 35, 53.
lām^l; laṭ: 16.
lam; laṭ^l: 18, 20.
lam^c; laṭ: 26, 39.
gam; gaṭ: 37, 59⁺: lam; laṭ.
ḡam; ḡaṭ: 38.
lam^l; laṭ^l: 52, 54, 55.
–: 44–50, 56–58, 60, 61.

MEGL.: #

* Pentru forma pronumelui reflexiv, vezi lista 8. MĂ LAU.

12. BRUNETĂ, pl. '(femme) brune' [71]

uócărnâ; uócărne: 1⁺ [termenul se folosește cu privire la oi].
sumuláji; -láje: 2.
mavrumátâ; -máti: 3⁺: sumuláji; ~, 31.
sumuláji; ~: 4⁺: mavrumátă; -máti.
sumuláji; ~: 5.
qácărnâ; qácărni: 6⁺: sumuláji; ~, 7.
sumuláji; ~: 8.
caramúsă; -músi: 9⁺: [B] sumuláji; -lăi.
qácărnâ; qácărni: 10⁺: sômûlâji; ~.
sumuláje; -lăi: 11, 16, 32.
sumuláji; -lăi: 12⁺: scărlâji; -lăi, caraqóză; -qózi, mavrumátă; -máti 'șatenă', 27⁺: caléși; ~ [despre oi] 'de culoare albă, cu pete negre pe obraz (pe cap) și, mai ales, în jurul ochilor', [despre fete] 'cu ochi mari, negri; oacheșă', 29.
sumulájiă; -láje, -lăji: 13.
sumulájiă; -láje: 14.
mavrumátă; -máti: 15.
sumuláji; -lăi: 17, 40.
sumláji; -lăi: 18.
qácărnă; qácărni: 19⁺: mavrumátă; -máti, sumuláji; ~ 'negricioasă'.
caléși; ~: 20, 25, 52.
lăjiă; lăji: 21.
zécă; zeç: 22.
sumláisă; -láisi: 23, 24⁺: [*] lăje; lăi, 38⁺: caléșă; -léși.
sumláje; -lăi: 26.
láji; lăi: 28⁺: arápsă 'neagră, negricioasă'.
sumláisă; -láise: 30.
lăje; ~, [k] lăi: 33.
lăje; lăi: 36⁺: lăiṭă; -iṭ, [R] milahrinúlă; -úle.
yájiă; yáje, yáje: 37⁺ [subiectul precizează că forma de plural se termină în e].
miláhrină; -lâhrini: 39.
láji; ~: 41⁺: milahrinó, 42⁺: samodqăuli láji 'ambele [sunt] brunete', 43.

sumuláji: 51.

sumulájiă; -láji: 54.

caléșe; -léși: 55.

caléșă, -léși: 56⁺:ășmără; -méri.

lăji; ~: 58.

?: 34, 35.

–: 44–50, 53, 57, 59–61.

MEGL.: nigricôșă; -côșe.

13. BLONDĂ, pl. '(femme) blonde' [73]

arúsă; -rúsi: 1⁺: beálbișe; ~, 6⁺: álbâ beálbiși; álbi ~, 7, 8, 31, 35, 39⁺: albástră 'albă', 40, 41.

beálbișă; beálbiși: 2, 10.

beálbiși; ~: 3.

rúsă; rúsi: 4⁺: arúsă; arúsi [cu a protetic în fonetică sintactică]: feáte-arúsi 'fete blonde'.

beálbiși; ~: 5.

cu pérlu gálbin^l: 9⁺: beálci; ~ 'cu fața albă'.

rúsă; rúse: 11, 20.

rúsă; rúsi: 12⁺: nírluásă; -luási, [B] arúsă; -rúsi, 25.

rúsă; rúsi: 13, 17, 38, 51, 54.

albérică; -bérițe: 14.

albástră; -bástri: 15.

arúsă; -rúse: 16⁺: cu pérlu gálbin^l; cu pérl'i gálgiń.

rúsă, rúsă; rúsi: 18.

arúsă; -rúsi: 19, 29.

cu péru [a.] gálbin^l: 21, 22.

púsă; púsi: 23, 24.

arúsă [AL], arúsă [L]; -rúse: 26.

csînθuásă; -θuási: 28⁺: arúsi; -rúsi.

rúsă; rúse: 32⁺: csanθó, 36⁺: csanθó.

cu perl' áspri: 37⁺: cu fáța áspră 'albicioasă'.

álbâ; álbi: 42⁺: mşáti 'frumoase'.

rúsă; rúsi: 43⁺: álbâ; álbi, 52.

rúsă, rúsi: 55⁺: [*] yúsă, 58.

áṭbă; áṭbi: 56.

?: 27, 30, 33, 34.

–: 44–50, 53, 57, 59–61.

MEGL.: rúsă, rúsi.

14. DEASĂ, pl. 'épaisse' [75]

tăfuásă; -fuáse: 1.

stăpuásă; -puáse, -puási: 2.

ndisátă; -sáti: 3.

pitursítă; -sítı: 4.

putursítă; -sítı: 5.

tăfoásă; -foási: 6.

tăfoásă; -foási: 7.

aputursítă; -sítı: 8.

tăfoásă; -foási: 9.

stufuásă; -fuási: 10.

stuf_oásă, -f_osă; -f_uoșe: 11.
 ăndisătă; -săt_i: 12.
 tăf_osă; -f_oșe: 13.
 ntuf_osă; -f_oșe: 14.
 ntăf_oásă; -f_oási, tuf_oásă; -f_oáse: 15.
 ndisătă; -sát_e: 16.
 ăntăf_oásă; -f_oási: 17.
 tăf_osă; -f_osi: 18.
 stăf_oásă; -f_oási: 19.
 [L] tăf_oásă; -f_oáse: 20.
 bərbă groásă; bərb_e groáse: 21.
 ndeșă; ndeș_i: 22.
 ndisătă; -săt_i: 23, 29.
 ndăsătă; -săt_i, tăf_oásă: 24.
 ndisătă; -săt_i: 25.
 bərbă ndisătă; -sát_e: 26.
 ndisătă; -săt_i: 27, 52.
 pricnuásă; -nuási: 28.
 ndisătă; -sát_e: 30.
 ndisătă; -săt_i: 31, 40.
 speásă; speáse, ndisătă; -sát_e: 32.
 ndisătă; -săt_i: 35.
 ăndăsătă; -sát_e: 37.
 ndăsătă; -săt_i: 38, 56, 58.
 pihtó: 39.
 picné: 41⁺: tufă di per_l 'tufă de păr'.
 ári mult per_l, șoró: 42.
 múl_tă per_l: 43.
 ding_osă; -g_osi: 55⁺: ndăsătă, -săt_i.
 -: 33, 34, 36, 44–51, 53, 54, 57, 59–61.

MEGL.: deșă; deșe, deásă; deáse.

15. CREAȚĂ, pl. 'frisée' [77]

Încârșilătă; -lâte: 1⁺: [der. de la] cîrșél^l; -șeál^e
 'creț, cârlionț, buclă', 10.
 âncârșilătă; -lăt_i: 2.
 âncârșil_oásă; -l_oási: 3.
 ăncârșil_oásă; -l_oási: 4.
 âncârșilătă; -lăt_i: 5.
 bərbă neáli-neáli: 6, 8.
 neáli-neáli, âncârșil_oásă; -l_oási: 7.
 âncârșilătă; -lăt_i: 9.
 ncârșilătă; -lâte: 11.
 ăncârșilătă; -lăt_i: 12.
 cãrcil_osă: 13⁺: virt_osă 'îndesată și tare'.
 ncãrcil_osă; -l_oșe: 14.
 ncãrșălătă; -lăt_i: 15.
 ăncârșilătă; -lâte: 16⁺: [*] ncãrșilătă; -lâte.
 ăncârșilătă; -lăt_i: 17.
 cãrșil_osă; -l_osi: 18.
 ncãrșil_oásă; -l_oási: 19.
 cãrșil_oásă; -l_oáse: 20.
 ncãrcil_oásă; -l_oási: 21⁺: [despre lâna oilor] neáli-
 neáli.

neáli-neáli: 22⁺: alímtă; -límt_i 'linsă, întinsă,
 dreaptă'.
 cãrșil_oásă; -l_oási: 23.
 cãrșil_oásă; -l_oási: 24.
 cãrșil_oásă; -l_oási: 25, 52⁺: neáli-neáli.
 cațará: 26.
 ncãrșil_oásă; -g_oási: 27.
 cîrșil_uási, încîrșilătă: 28.
 cãđãr_oásă; -r_oási: 29.
 cãțãrã: 30.
 neáli-neáli: 31.
 cațaró: 32.
 cațaró; -rãđ: 36.
 neáli-neáli: 38⁺: cačurélă; -réli, 55⁺: cu per_l șuțăt.
 cațaró: 39.
 cãțãr_oásă; -r_oási: 40.
 cațaré: 41–43.
 cãțãr_oásă; -r_oási: 51.
 neáli-neáli: 54, 56⁺: șuțătă.
 sértă; serti: 58.
 ?: 33–35, 37.
 -: 44–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: zãfãrcôtă; -côt_e.

16. SE TUNDE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'je me fais couper les cheveux' [82]

s-túnd_i; s-túndu: 1–3, 5, 10, 12, 19, 27.
 s-túndi; s-túndu: 4, 6–9, 17, 28, 31, 34, 40, 53.
 s-túnde; s-túndu: 11, 14, 15.
 s-túnde; s-túngu: 13.
 s-túnde; s-túnd_o: 16.
 s-túndi; s-tund^l: 18, 35, 52, 54, 55, 57, 59.
 s-túnde; s-tund^l: 20.
 s-túnd_i; s-tund: 21, 50, 56, 58.
 s-túnd_i; s-tund^l: 22–25.
 s-túnde; s-tund^l: 26, 32.
 ș-tál_i pér_lu; ~: 29.
 s-túnde; s-tund: 30⁺: si tund [3 pl.].
 si túnde; si túnd^l: 33.
 si túnde; s-túndu: 36.
 sě túnde; s-tund^l, s-túnde; s-tund: 37.
 s-túndi; s-tund^u: 38.
 ș-tál_i pér_li; ~: 39.
 si túndi; si tund: 41.
 sí túndi; sí tund^l: 42.
 tál_i pér_li: 43.
 -: 44–49, 51, 60, 61.

MEGL.: si túndi; si tund.

17. (NE) TUNDEM (ind. prez., 1 pl., 2 pl.) [82]*

tundém^l; -dét: 1, 2, 5, 9, 10, 12, 16, 19–23, 25,
 28, 31, 52, 53, 55.
 tundém^u; -dét: 3, 24, 32, 34, 54, 59.
 túndim; túndiđ: 4, 26, 35.
 tundém; -dét: 6–8, 11, 13–15, 17, 18, 30, 36–38,
 40–42, 50, 56–58.

tundém; -dét: 27.
tălém^l pérli; -lăt ~: 29.
[ε] tundám; -dát [?]: 33.
tălém^c pérli; -lăt ~: 39.
tălém pérli; -lăt ~: 43.
-: 44–49, 51, 60, 61.

MEGL.: túndim; túndiț.

* Pentru forma pronumelui reflexiv, vezi lista 4. NE PIEPTĂNĂM și lista 5. VĂ PIEPTĂNAȚI.

18. MĂ TUNDEAM (ind. imperf., 1 sg., 2 sg.) 'je me faisais couper les cheveux' [83]

mi tundeám^l; ti tundeái: 1, 2, 5, 10, 12, 19–23, 25, 28, 29, 40⁺: tundeám^l oája, 50⁺: tundeám^l ôili, 51–53.

mi tundeám^l; ti tundeái: 3, 9, 24, 27, 32, 54, 55, 58.

mi tundeám; ti tundeái: 4, 6–8, 11, 15, 16, 18, 26, 30, 31, 33–36, 41, 57, 59.

mi tundém; ti tundéi: 13, 14, 17, 37.

mi tundiám; ti tundiái: 38, 54.

ân tălám pérli: 39.

tălám pérli; tălái ~: 42.

tălám pérli: 43.

ma mi tundém, ma mi tundiám; ma ti tundiái: 56⁺: tundeám^l ôili.

-:44–49, 60, 61.

MEGL.: tundém; -dêi.

19. (SE) TUNDEA (ind. imperf., 3 sg., 3 pl.) [83]*

tundeá; ~: 1–10, 12, 15, 16, 18–21, 23–32, 34–36, 40, 41, 50–53, 55, 57–59.

tundé; ~: 11, 13, 14, 17, 22, 37.

tundeá; -deáu [?]: 33.

tundiá; ~: 38, 54, 56⁺: tundeá.

tălá pérli; ~: 39, 42.

tălía pérli: 43.

-:44–49, 60, 61.

MEGL.: tundé; -dêu.

* Pentru forma pronumelui reflexiv, vezi lista 3. SE PIAPTĂNĂ.

20. (NE) TUNDEAM (ind. imperf., 1–2 pl.) [83]*

tundeám^l; -deát: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 21, 23, 25, 28, 29, 51, 53.

tundeám^l; -deát: 3, 9, 27, 31–33, 35, 40.

tundeám; -deát: 4, 6–8, 15, 16, 26, 30, 34, 36, 41, 42.

tundém; -dét: 11, 13, 14, 17, 22, 37.

tundeám; -deát^l: 18.

tundeám^l; -deát^l: 20, 24, 52, 55.

tundiám; -diát: 38.

ân tălám pérli: 39.

tălám pérli: 43.

tundiám; -diát^l: 54.

-: 44–50, 56–61.

MEGL.: tundém; -dét.

* Pentru forma pronumelui reflexiv, vezi lista 4. NE PIEPTĂNĂM și lista 5. VĂ PIEPTĂNAȚI.

21. SĂ SE TUNDĂ (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il se fasse couper les cheveux' [84]

Notă. În multe localități, conjuncția *să* se contopește cu reflexivul *se*, ajungându-se la o formă de felul *s-* 'să se', *si* 'să se'; ca urmare, forma reflexivă se confundă cu forma nereflexivă, *s-tundă* însemnând 'să tundă' și 'să se tundă'.

s-túndă: 1, 2, 5, 9⁺: si s-túndă, [*] să s-túndă: 10, 16, 19, 22.

s-túndă: 3, 4, 6–8, 27, 31, 34.

si s-túndă: 11.

să s-túndă: 12, 17, 20, 21, 25, 52.

si s-túngă: 13.

s-túndă: 14, 15, 26⁺: [B] să s-túndă.

s-s-túndă: 18, 30, 38.

si s-túndă: 23, 24⁺: [*] sâ túndă, [L] să să túndă.

și-și túndă pérli: 28.

si s-túndă: 29, 35, 40.

si s-túndă: 32, 36, 56.

să se túndă: 33.

sě-sě-túndă: 37.

s-táli pérli: 39⁺: ș-táli pérli 'să-și tundă părul'.

si si túndă: 41.

și túndă: 42.

s-táli pérli: 43.

s-si túndă: 54.

-: 44–51, 53, 55, 57–61.

MEGL.: si túndă.

22. PĂDUCHIOASĂ, pl. 'pouilleuse' [90]

piduc^luásă; -cl^uasă: 1.

pidic^luásă; -cl^uási: 2.

piduc^loásă; -cl^oási: 3, 31.

piđic^loásă; -cl^oási: 4.

bidik^loásă; -k^loási: 5.

pidic^loásă; -cl^oási: 6, 7.

bidic^loásă; -cl^oási: 8.

pidic^loásă; -cl^oási: 9.

piđic^luásă, [k] pãđic^luásă; -cl^uasă: 10.

piđuc^luásă; -cl^osă; -cl^ose: 11.

biđuc^luásă; -cl^uási: 12.

bãđac^loásă; -cl^oási: 13.

piduc^loásă; -cl^ose: 14.

pidic^loásă; -cl^oase: 15.

pidic^loásă; -cl^oási: 16.

biduc^loásă; -cl^oási: 17.

bidic^loásă; -cl^oási: 18.

pidic'qásã; -c'qási: 19.
 bidic'qásã; -c'qási: 20, 23, 24+: [*] pidikuásã;
 -kuási, 25.
 pädic'qásã; -c'qási: 21, 22.
 piduc'qásã; -c'qáse: 26.
 piduc'qásã; -c'qási: 27.
 biduc'qásã; -c'qási: 28.
 biduc'qásã; -c'qási: 29.
 pidik'qásã; -k'qáse: 30.
 biduc'qásã; -c'qáse: 32.
 biduc'qásã; -c'qáse: 33.
 biduc'qásã; -c'qási: 34, 40–42.
 piduc'qásã; -c'qási: 35, 51+: biduc'qásã.
 peduc'qásã; -c'qáse: 36.
 plínã cu bãdúq; plíne ~ ~: 37.
 biduk'qásã; -k'qási: 38.
 piduc'qásã; -c'qási: 39.
 piduc'qásã; -c'qási: 43.
 biduc'qásã; -c'qási: 52.
 biduk'qásã; -k'qási: 54.
 bãdik'qásã; -k'qási: 55.
 umplútã cu bãdúk: 56.
 -: 44–50, 53, 57–61.

MEGL.: [L] piduc'qásã; -c'qási.

23. NEAGRĂ, pl. 'noire' [98 bis]

láj; ~: 1–3, 10, 19, 31.
 láj; ~: 4, 5.
 láj; ~: 6.
 láj; ~: 8, 51.
 láj; lãj: 9, 12.
 láje; lãj: 11, 20, 33.
 lãjã; lãj: 13.
 lãjã; lãje: 14.
 láje; lãj: 15, 16, 26, 27, 32.
 láj; lãj: 17, 18, 34+: [L] lãe (sg.), 35, 46, 49.
 lãjã; lãj: 21.
 lãjã; lãj: 22.
 lãe; ~: 36.
 γájã; γájẽ: 37.
 lãe; lãj: 47.
 lãe: 51.
 lãj [sg.]: 53.
 lãjã; lãj: 54.
 lãe, lãjã (sg.): 59.
 -: 7, 23–25, 28–30, 38–45, 48, 50, 52, 55–58, 60, 61.

MEGL.: #.

24. (OCHI) CĂPRUI, pl. '(œil) marron' [100]

cafëni; -nîj: 1.
 cafëli; -lîj: 2.
 cul; cul: 4.
 cafîni; -nîj: 5, 12.

[ε] gálbin; gálbiñ, [V] gálgiñ: 6+: [nu se spune
 cafîş].
 cafîli; -lîj: 7+: ni laj, ni nírlu 'nici negru, nici
 albastru'.
 gálbin; gálgiñ: 8+: [existã trei culori la ochi: laj
 'negri', nírlu 'albaştri', gálgiñ 'cãprui'].
 [σ] ca câstãna 'ca castana': 9.
 ca di cafë: 10.
 câstãnat; -nãt: 11+: scãntiãt, 18+: cafîãv;
 -ãv 'cafeniu închis'.
 nuc; nuţ: 13+: ca bõga di cafëi 'precum culoarea
 cafelei', 56.
 bõga cafëi'li, bõga câstãni'li 'culoarea cafelei,
 culoarea castanei': 14.
 ñcãstãnat; -nãt: 15, 16+: [*] cafë, ca câstãne.
 cafë: 17, 32+: hrómã 'culoare', 36+: castanó
 'castaniu, maro deschis', ca câstãna, 39, 42.
 [σ] cafîş; fiş: 19.
 câstãnat; -nãt: 20, 25.
 gãstãñ; ~ 'castaniu': 21.
 câstãñ; ~ 'castaniu': 22.
 carít; -rít: 23+: [subiectul: 'cafeniu'].
 lãp; lãp: 24+: verđ şî lãj.
 câstãnós; -nós: 28, 40+: câstãnat; -nãt.
 nuc; nuţ: 37+: áre óqij nuţ.
 cafëji; fëj: 38.
 cafë, scur: 41.
 castanë [pl.]: 43.
 núcã; nuţ: 54.
 cafëjã: 55.
 gãstãni: 58.
 ?: 3, 26, 27, 29–31, 33–35, 52.
 -: 44–52, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: cavilîã; -lîj.

25. VEDE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'je vois' [101]

veãd; ved: 1, 3, 4, 12, 19, 25, 27, 29, 31.
 veãde; ved: 2, 20.
 veãd; vet: 5, 7, 10+: [k] ved.
 veãdi; vet: 6, 8.
 veãdi; ved: 9, 18, 28, 35, 39–52, 53+: [*] vet.
 veãde, vëde; ved: 11.
 vëdi; ved: 13, 17.
 vëde; ved, vet: 14.
 vëdi; vet: 15+: [*] ved.
 veãde; ved: 16+: [*] vet, 26, 32, 36.
 veãd; ved: 21.
 vëdi; ved, ved: 22.
 vëdi; ved: 23.
 vëdi; ved: 24.
 vëde; ved: 30.
 vîãde; ved: 33.
 veãdi; ved: 34, 56, 57, 60, 61.
 vëde; ved: 37.
 vëdi; ved: 38, 54, 55+: [*] veãdi.

vēdi; ved: 58.

vēde; ved: 59.

MEGL.: vēdi; ved.

26. VEDEM (ind. prez., 1–2 pl.) ‘nous voyons’ [101]

viđém^l; -dēt: 1, 10, 11+: [subiectul: „fără u după m”], 12, 22, 23, 25, 29.

vidém^l; -dēt: 2, 19, 43–46, 49–52.

vidém; -dēt: 3, 6, 7, 14, 15, 17, 18, 26, 28, 30–32, 35, 41, 42, 47, 48, 53, 59–61.

viđém; -dēt: 4, 5, 39.

vidém^c; -dēt: 8, 9, 16.

vădém; -dēt: 13, 56.

vidém; viđēt: 20.

vădém^l; -dēt: 21.

vidém^u; -dēt: 24, 27, 33, 34, 38, 40, 43.

vēdém; -dēt: 36.

vēdém; -dēt: 37.

vēdém; -dēt: 54+: vēdém^u.

vădém; -dēt: 55+: [*] vidém; -dēt, 57, 58.

MEGL.: vidém; -dēt.

27. VEDEAM (ind. imperf., 1–3 sg., 3 pl.) ‘je voyais’ [102]*

viđeám^l; -deái; -deá: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 23, 25, 29.

videám; -deái; -deá: 3+: [subiectul scrie: *videam*], 4+: [subiectul scrie: *vidiamu*; ^l există în psihicul vorbitorului], 6–8, 18, 26, 30, 31, 41–43, 61.

viđeám^u; -deái; -deá: 9, 24, 51, 56.

viđém; -deái; -de: 11.

vădém; -deí; -de: 13, 56.

vidém; -deí; -de: 14, 17.

viđeám; -deái; -deá: 15, 20.

viđeám^c; -deái; -deá: 16, 39.

veđeám^l; -deái; -deá: 21, 36.

viđém^l; -deí; -de: 22.

viđeám^u; -deái; -deá: 27, 40.

videám^l; -deái; -deá: 28, 32, 44–50, 52, 53, 60.

vidéám^c; -deái; -deá; -deáu (3 pl.): 33–35.

vēdém; -deí; -de: 37.

vidiám^l; -diái; -diá: 38, 54, 59.

vădém; -deí; -de: 55, 58.

vădeám; -deái; -deá: 57.

* 3 pl. = 3 sg.

MEGL.: vidém; -deí; -de; -deú (3 pl.).

28. VEDEAŢI (ind. imperf., 2 pl.) [102]

viđeáţ: 1, 2, 5, 9, 10, 12, 15, 16, 19, 23, 25, 29, 39.

viđeáţ: 3, 4, 6–8, 26–28, 30, 31, 32, 34, 35, 40–49, 51, 60, 61.

vidēt: 11, 14, 17.

vădēt: 13, 56.

viđeáţ^l: 18, 20, 52.

veđeáţ: 21, 36.

viđēt: 22.

viđeáţ^l: 24.

vidiáţ: 33, 38.

vēdēt: 37.

vidiáţ^l: 54.

[*] vădēt: 55+: [subiectul precizează că fărşeroŭii spun: văđeáţ^l], 58.

–: 50, 53, 57, 59.

MEGL.: vidēt.

29. VĂZU (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) ‘je vis’ [103]

viđú; -đúră: 1, 2, 5, 10, 11, 19, 25, 27, 29, 33, 44–49, 51, 52, 60.

viđú; -đúră: 3, 4, 6–9, 20, 28, 31, 34, 35, 39–43, 61.

viz/đú; -z/đúră: 12.

văđú; -đúră: 13.

viđú; -đúră: 14, 17, 18, 26, 30, 32, 38.

vizú; -zúră: 15.

viđú; -zúră: 16.

văđú; -đúră: 21, 22, 59.

văđú; -đúpă: 23.

văđú; -đúră: 24.

vēđú; -đúră: 36.

văđú; -đúră: 37.

vēđú; -đúră: 54.

văđú; -đúră: 55, 57, 58.

văđú; -đúră: 56.

–: 50, 53.

MEGL.: vizú; -zúră.

30. VĂZURĂM (ind. perf. s., 1–2 pl.) ‘je vis’ [103]

viđúm^l; -đút^l: 1, 2, 5, 10, 19, 25, 28, 29, 38, 44–53, 60.

viđúm; -đút^l: 3, 6, 8, 11, 17, 18, 20, 31+: [*] viđúm^l, 41, 42, 61.

viđúm^u; -đút^l: 4, 7, 9, 26, 27, 35, 40, 43.

viz/đúm^l; -z/đút^l: 12.

văđúm; -đút^u: 13.

viđúm; -đút: 14+: [*] viđút^l.

vizúm; -zút^u: 15.

viđúm^c; -zút^l: 16.

văđúm^u; -đút: 21.

văđúm^l; -đút^l: 22–24, 59.

viđúm; -đút: 30.

viđúm^c; -đút^l: 32, 34, 39.

viđúm^u; -đút: 33.

vēđúm^l; -đút^l: 36.

văđúm; -đút: 37, 56.

věđúm^U; -đút^U: 54.
văđúm; -đút: 55, 57, 58.

MEGL.: vizúm; -zút.

31. AM VĂZUT (ind. perf. c., 1 sg.) 'j'ai vu' [104], VĂZUSEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) 'j'avais vu' [105]

am/ avęám viđútă: 1, 2, 5, 10, 11, 18⁺: [nu: văđútă], 27, 32, 50, 52, 53, 61.

~/~ viđútă: 3, 4, 6, 7, 8⁺: [subiectul afirmă că forma de perfect compus e foarte puțin folosită], 9, 28, 31, 33–35, 39, 40, 42–45, 47, 48, 51.

~/~ viz/đútă: 12.

~/~ văđútă: 13, 56⁺: [*] am văđút.

~/~ viđútă: 14, 17, 26, 30, 36, 38⁺: [*] văđútă.

~/~ vizútă: 15.

~/~ vizútă: 16.

~/~ viđútă: 19, 25, 29.

~/~ viđútă: 20.

~/~ văđútă: 21.

~/~ văđútă: 22.

~/~ văđútă: 23, 24.

~/~ văđút: 37, 58.

~/~ viđútî: 46, 49.

~/~ vęđútă: 54.

~/~ văđútă: 55, 57, 59.

~/~ viđútă: 60.

am/ aęám viđútă: 41.

MEGL.: am/ vęm vizút.

32. VA VEDEA (ind. viit., 3 sg., 3 pl.) 'je verrai' [106]

va z-veądă; ~ : 1, 2, 5, 16, 19⁺: a z-veądă, 23, 27⁺:
va z-veądă, 49, 51.

va z-veądă; ~ : 3, 4, 6–9, 24⁺: o s-u veądă 'o s-o
vadă', 31, 34, 35.

arı z-veądă; ~ : 10.

va z-veądă; ~ : 11.

va veądă; ~ : 12, 20, 25, 52.

va z-veądă; ~ : 13, 17, 55.

u z-veądă; ~ : 14.

va z-veądă; ~ : 15, 26, 30.

va veądă; ~ : 18, 40–43.

vă z-veądă; ~ : 21.

arı z-veądă, a ~; o ~ : 22.

va veądă; ~ : 28.

vai veądă; ~ : 29, 39, 46.

vai veądă; ~ : 32.

va viądă; ~ : 33.

vă z-veądă; ~ : 36.

o sę veądă, o s^c-veądă, va z-veądă; ~ : 37.

u z-viądă; ~ : 38.

u z-veądă; ~ : 54.

–: 44, 45, 47, 48, 50, 53, 56–61.

MEGL.: să veądă; ~.

33. VOM VEDEA (ind. viit., 1–2 pl.) [106]

va z-vidém^U; va z-vidét: 1, 2, 19, 23, 49, 51.

va z-vidém^U; va z-vidét: 3–5, 9, 26, 27, 35.

va z-vidém; va z-vidét: 6–8, 11, 15, 17, 30, 31, 34.

arı z-vidém^U; arı z-vidét: 10.

va vidém^U; va vidét: 12, 25, 28, 40, 52.

va z-vădém^U; va z-vădét: 13, 55.

u z-vidém; u z-vidét: 14.

va z-veđém^c; va z-veđét: 16.

va vidém; va vidét: 18, 20, 41–43.

vă z-vădém^U; vă z-vădét: 21.

o z-vidém; o z-vidét: 22.

va z-vidém^U; va z-vidét: 24⁺: o s-o vidém 'o s-o
vedem'.

vai vidém^U; vai vidét: 29.

vai vidém^c; vai vidét: 32, 39, 46.

va veđém^U, va vidém^U; va veđét: 33.

vă z-vidému; vă z-vidétă: 36.

o sę veđém, o s^c-veđém, va z-veđém; o sę veđét, o
s^c-veđét: 37.

u z-vidém; u z-vidét: 38.

u z-veđém^U; u z-veđét: 54.

–: 44, 45, 47, 48, 50, 53, 56–61.

MEGL.: să vidém; să vidét.

34. SĂ VADĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) 'que je
voie' [107]

z-veądă; ~ : 1, 2, 5, 10, 12, 16, 19–21, 23, 25, 27,
29, 39, 46, 49, 51, 52.

z-veądă; ~ : 3, 4, 6–9, 18, 24, 31, 34, 35, 40, 41,
43.

z-veądă; ~ : 11, 22.

z-veądă; ~ : 13, 14, 17, 55.

z-veądă; ~ : 15, 26, 30, 32, 36, 39.

z-veądă; ~ : 28.

z-veądă; ~ : 33.

s^c-veądă; ~ : 37⁺: z-veądă.

z-viądă; ~ : 38, 56⁺: z-veądă.

și veądă; ~ : 42.

z-veądă; ~ : 54.

–: 44, 45, 47, 48, 50, 53, 57–61.

MEGL.: să veądă.

35. SĂ FI VĂZUT¹ (conj. perf., 1 sg.) 'que j'aie/
j'eusse vu' [108]

z-vidęám^U: 1, 2, 27, 28, 52.

z-vidęám^U: 3, 9, 26.

z-vidęám: 4, 6–8, 15, 16, 18, 20, 30–32, 34, 35, 40.

z-vidęám^U: 5, 10, 12, 19, 23, 25, 29.

z-vidém: 11.
 z-vădém: 13, 55.
 z-vidém: 14, 17.
 z-vădeám^U: 21.
 z-vidém^l: 22.
 z-vidéám^U: 24.
 si videám^U: 33.
 z-vidéárim: 36.
 să vedém: 37.
 z-vidiám: 38.
 z-vidéám, z-vidéárim: 39.
 si videám: 41.
 z-vidiám^U: 54.
 -: 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să vidém.

36. SĂ FI VĂZUT² (conj. perf., 1 sg.) [108]
 Alte forme verbale compuse

s-am/ s-aveám viđútă: 1, 5, 10, 11, 18, 20, 25, 33, 38, 52, 54.
 s-am^l/ s-aveám^l/ s-avúⁱ viđútă: 2.
 z-viđúⁱ, s-am/ s-aveám viđútă: 3, 6, 7, 9.
 s-am/ s-aveám viđútă: 4, 8, 34.
 s-am^l/ s-aveám^l/ s-avúⁱ viđ/zútă: 12.
 s-am/ s-avém văđútă: 13.
 z-viđúⁱ, s-am/ s-avém/s-avúⁱ viđútă: 14.
 z-vizúⁱ, s-am/ s-aveám vizútă: 15.
 z-vizúⁱ, s-aveám vizútă: 16.
 s-am/ s-avém viđútă: 17.
 z-viđúⁱ, s-am^l/ s-aveám^l viđútă: 19, 31.
 s-am^l/ s-aveám^l/ s-avúⁱ văđútă: 21.
 s-am^l/ s-avém^l/ s-avúⁱ/ s-am^l avútă/ s-avém^l avútă/ s-avúⁱ avútă viđútă: 22.
 s-am^l/ s-aveám^U văđútă: 23.
 s-am/ s-aveám văđútă: 24.
 z-viđúⁱ, s-am/ s-aveám/ s-avúⁱ viđútă: 26.
 z-viđúⁱ: 27.
 z-viđúⁱ, si-am^l/ si-aveám^l viđútă: 29.
 s-am/ s-aveám viđútă: 30.
 z-viđúⁱ, s-am viđútă, si-aveám viđútă: 32⁺: nu n-adúc^l aminte s-am viđútă ahtáre luyuric 'nu-mi aduc aminte să fi văzut asemenea lucru'; si-aveám viđútă, vreă si șteam'să fi văzut, aș fi știut'.
 z-viđúⁱ, s-am/ s-aveám viđútă: 35.
 z-viđúⁱ, si-am/ si-aveám viđútă: 36.
 s-avém văđút: 37.
 s-am/ s-aveám viđútă: 39.
 s-am/ s-aveám viđútă: 40⁺: nu-adúc di-aminti s-am viđútă 'nu-mi aduc aminte să fi văzut'.
 s-am/ s-aám viđútă: 41.
 s-am/ s-avém văđútă: 55.
 -: 28, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: –.

37. AȘ VEDEA (cond. prez., 1 sg.) 'je verrais' [109]

Notă. În unele graiuri ale aromânei (pindean, fărșerot) se folosesc cu valoare de condițional prezent forme de felul z-vidéárim 'aș vedea' (cf. 35. SĂ FI VĂZUT¹: punctele 36, 39).

38. AȘ FI VĂZUT (cond. perf., 1 sg.) 'j'aurais vu' [110]

va/ vreă z-vidéám^l: 1.
 vreă z-ved^l, va/ vreă z-vidéám^l: 2.
 va z-vidéám^U: 3, 4.
 vreă z-ved^l, vreă z-vidéám^l: 5.
 vreă z-vet^l, va/ vreă z-vidéám: 6, 7.
 vreă z-vet^l, va z-vidéám: 8.
 vreă z-ved^l, vreă z-vidéám^l: 9.
 vreă z-vidéám^l: 10.
 va z-vidém: 11.
 va viđéám^l: 12.
 vreă z-ved^U, vreă/ va z-vădém: 13.
 vreă z-ved, vreă/ u z-vidém: 14.
 va z-vidéám: 15, 30, 31.
 va z-vidéám^c: 16.
 va z-vidém: 17.
 va videám: 18, 41, 46.
 vreă z-ved^l, vreă/ va z-vidéám^l: 19.
 vă z-vădeám^l: 21.
 vreă z-véd^l, vreă z-vidém^l: 22.
 vpeă z-véd^l, vpeă z-vidéám^l: 23.
 vpeă z-véd^l, vpeă z-vidéám^U: 24.
 va viđéám^l: 25.
 va z-vidéám^U: 26.
 -: 27⁺: lipseá țea z-ved^l ș-jo 'trebuia să văd și eu'.
 vreă ved^l: 28, 51.
 vreă ved^l, vreă/ vai viđéám^l: 29.
 vai videám, vreă z-vidéám: 32⁺: ca si-șarám acló, vai videám 'dacă aș fi fost acolo, aș fi văzut'.
 va viđéám^U: 33.
 vreă z-ved: 34.
 vreă z-vidéám^U: 35.
 vreă z-ved^l, vreă z-vidéám: 36.
 va z-védém: 37.
 vra z-vidiám: 38.
 vai videám: 39⁺: [nu se zice:] va videárim.
 va videám^l: 40, 52.
 u z-vidéám^U: 54.
 -: 20, 42–45, 47–50, 53, 55–61.

MEGL.: túcu să vidém.

39. VOI FI VĂZUT (ind. viit. anterior, 1 sg.) 'j'aurai vu'

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 110.

va/ vreă s-aveám^l viđútă: 1, 2, 5, 9, 10, 19.
 va s-aveám^U viđútă: 3, 4, 8, 34, 40.

va/ vr̥a s-av̥ám_U viđútâ: 6, 7.
 va s-av̥ém viđútâ: 11.
 va s-av̥ám^l viđ/zútâ: 12.
 u s-av̥ém/ vr̥e s-av̥ém vâđútâ: 13.
 u s-av̥ém/ vr̥e s-av̥ém viđútâ: 14.
 va s-av̥ám vizútâ: 15⁺: [nu se spune:] vr̥a
 s-av̥ám vizútâ.
 va s-av̥ám vizútâ: 16.
 va s-av̥ém viđútâ: 17.
 va s-av̥ám viđútâ: 18, 20.
 vr̥e s-av̥ém^l/ vr̥e s-av̥ú_i/vr̥e s-am^l avútâ/ vr̥e
 s-av̥ém avútâ/ vr̥e s-av̥ú_i avútâ viđútâ: 22.
 va s-av̥ám vâđútâ: 23.
 vr̥ea s-av̥ám_U vâđútâ: 24.
 vr̥ea s-av̥ám_U viđútâ: 26, 31, 35.
 vai av̥ám^l viđútâ: 29, 39.
 vai av̥ám_U viđútâ: 32.
 vâ s_i-av̥ám viđútâ: 36.
 va s-av̥ém vâđút: 37.
 vra s-av̥ám viđútâ: 38.
 vr̥ea s-av̥ám viđútâ: 41.
 u s-av̥ám_U viđútâ: 54.
 -: 21, 25, 27, 28, 30, 33, 42–53, 55–61.

MEGL.: –

40. OI FI VĂZUT (dubitativ, 1 sg.)

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 110.

va s-am viđútâ: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 31.
 va s-am viđútâ: 3–4, 6–8, 40.
 vr̥ea s-am viđútâ: 9.
 va s-am viđútâ: 11, 17, 18.
 u s-am/ vr̥e s-am viđútâ: 13.
 u s-am/ vr̥ea s-am viđútâ: 14.
 va s-am vizútâ: 15, 16.
 va s-am_U viđútâ: 20.
 vr̥e s-am^l viđútâ: 22.
 va s-am/ vr̥ea s-am_U viđútâ: 26.
 vr̥eaj am^l viđútâ: 29.
 vâ s_i-am viđútâ: 36.
 va s-am vâđút: 37.
 vai am/ va s-am viđútâ: 39.
 va am (v-am) viđútâ: 41.
 ?: 33.
 -: 21, 23–25, 27, 28, 30, 32, 34, 35, 38, 42–61.

MEGL.: –

41. VEZI! (imperat., 2 sg.) ‘vois!’ [111]

veđ: 1, 2, 4, 9, 11, 13, 17–26, 27⁺: z-veđ, 29, 31,
 33–35, 37–40, 42, 46, 52, 54, 58.
 veț: 3, 5–8, 10, 14.
 vez/đ: 12.
 vez: 15, 16, 30.
 veádi: 28.

veåde: 32⁺: du-te j_U veåde! ‘du-te și vezi!’, 36⁺:
 [*] veđ, 51.
 du-te și veđ: 41.
 véde: 55⁺: [*] veđ.
 -: 43–45, 47–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: vez.

42. VEDEȚI! (imperat., 2 pl.) [111]

vidét: 1, 3, 4, 6–9, 14, 15, 17, 18, 24, 26, 27⁺: z-
 vidét, 28, 30–32, 34–36, 38, 40, 42, 46, 51,
 52.
 vîdét: 2, 5, 10–12, 16, 19, 20, 22, 23, 25, 29, 33.
 vâdét: 13, 37⁺: vĕdét, 55⁺: z-vĕdét, 58.
 vedét: 21.
 vidét: 39.
 śi vidét: 41.
 vēdét: 54.
 -: 43–45, 47–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: vidét.

43. NU VEDEA! (imperat. neg., 2 sg.) ‘ne vois pas!’ [112]

nu veđ: 1, 2, 4, 9, 11, 17–27, 29, 31, 33–35, 37–
 40, 42, 52, 54.
 nu veț: 3, 5–8, 10, 14.
 nu vez/đ: 12.
 s-nu veđ: 13, 28.
 s-nu vez: 15.
 nu véde: 55⁺: [*] nu veđ.
 nu vez: 16, 30.
 nu veåde: 32, 36⁺: [*] nu veđ.
 śi nu veđ: 41.
 -: 43–51, 53, 56–61.

MEGL.: s-nu vez.

44. NU VEDEȚI! (imperat. neg., 2 pl.) [112]

nu vidét: 1, 3, 4, 6–9, 14, 17, 18, 24, 26, 27, 30–
 32, 34, 35, 38, 40, 42, 46, 51, 52.
 nu vîdét: 2, 5, 10–12, 16, 19, 20, 22, 23, 25, 29,
 33.
 s-nu vĕdét: 13, 55.
 s-nu vidét: 15, 28.
 nu vedét: 21, 36.
 nu vâdét: 37⁺: nu vĕdét, 55, 58.
 nu vidét: 39.
 śi nu vidét: 41.
 nu vēdét: 54.
 -: 43–45, 47–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: s-nu vidét.

45. VĂZÂND (ger.) ‘en voyant’ [113]

[σ] viđúndaluj⁺: 4⁺: viđúndaluj câ ațél^l adrá an^l
 lúcrú... ‘văzând că acela a făcut un lucru...’.

viđúndaluĭ: 5⁺: trițeá viđúndaluĭ ‘trecea văzând [= uitându-se]’, 19, 29.

viđ/zăndaluĭ: 12.

viđúndaluĭ: 28.

viđândaluĭ: 32.

vidéndare: 36⁺: adrăndare ‘făcând’.

–: 1, 2, 3⁺: tricăndaluĭ, l-viđúĭ ‘trecând, l-am văzut’, 6–11, 13–18, 20–22, 23⁺: [forma e necunoscută, nu se folosește], 24, 25⁺: [nu a auzit această formă nici la alții], 26, 27, 30, 31, 33–35, 37, 38, 39⁺: [subiectul afirmă că forma nu se folosește, dar e – teoretic – posibilă], 40–61.

MEGL.: –

46. CAUT (ind. prez., 1–2 pl.) ‘je cherche’ [115]

căftă^m; -tăt: 1, 2, 5, 10, 12, 19.

căftă^c; -tăt: 3, 4⁺: [după -m buzele nu se deschid, dar rămân țuguiate și rotunjite, aerul scurgându-se pe nas], 26.

căftă^m; -tăt: 6, 7⁺: mutreă! ‘caută (cu privirea)!’, 8, 15, 31, 34, 41.

căftă^m; -tăt: 9, 33, 35, 40.

căftă^m; -tăt: 11, 32.

căftă^m; -tăt: 13, 14, 17, 36.

căftă^c; -tăt: 16, 39.

alăgă^m; -găt: 18, 20, 23–25, 30, 37, 38, 52, 54, 55, 58, 59.

căftă^m; -tăt: 28, 29, 32.

căftă^m; -tăt: 27.

căftă^m; -tăt: 42.

căftă^c; -tăt: 43.

–: 21, 22, 44–51, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: Țubidím; -dít.

47. CAUT (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [115]

căftă; ~ : 1, 5, 12, 19, 22, 32.

căftă; căftă: 2, 21.

căftă; ~ : 3, 6–9, 11, 15, 29, 31, 33–35, 39–43.

căftă; căftă: 4.

căftă; căftă: 10.

căftă; ~ : 13, 14, 16, 17, 26, 32, 36.

alágă; ~ : 18, 20, 23–25, 30, 37, 38, 52, 54, 55, 58, 59.

căftă; căftă, căftă; căftă: 20.

[L] căftă; ~, [AL] căftă; ~ : 27.

căftă; ~ : 28.

–: 44–51, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: Țubidéștĭ; -dés.

48. SĂ CAUTE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘qu’il cherche’ [116]

s-căftă; ~ : 1, 2, 5, 11, 16, 19, 32.

s-căftă; ~ : 3, 4⁺: s-căftă, 6–10, 12, 15⁺: s-căftă, 24, 29, 31, 34, 35, 40, 43.

s-căftă; ~ : 13, 14, 17, 26, 30, 32, 36.

s-alágă; ~ : 18, 20, 23–25, 30, 37, 38, 52, 54, 55, 58, 59.

s-căftă; ~ : 27, 39.

s-căftă; ~ : 28.

să căftă; ~ : 33.

si căftă; ~ : 41.

și căftă; ~ : 42.

–: 21, 22, 44–51, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: să Țubidéscă; ~.

49. OARBĂ, pl. ‘aveugle’ [118]

uárbă; uárbe: 1, 2.

qárbă; qárbi: 3.

qárbă; qárbi: 4, 6, 8, 15, 31⁺: qárbî, 34, 35, 42, 43.

uárbă; uárbi: 5⁺: [*] qárbă; qárbi, qárbă; qárbe, 12, 36⁺: uárbă; uárbe.

qárbă; qárbe, qárbi: 7.

uárbă; qárbi: 9.

uárbă; uárbi: 10.

qórbă; qórbē: 11.

órbă; órbi, kórá; kóre: 13.

qárbă; qárbe: 14.

qárbă; qárbe: 16.

órbă; órbi: 17, 38, 58.

qárbă [L]; qárbi: 18.

qárbă; qárbi: 19, 21, 25.

qárbă; qárbi: 20.

kqárbă; kqárbĭ: 22.

qárbă; qárbĭ: 23.

qárbă; qárbĭ: 24⁺: [*] kqárbă; kqárbĭ.

uárbă; uárbe: 26.

qárbă; qárbi: 27, 51⁺: gávă; gávi.

uárbă; uárbi, gávĭ; gávi: 28.

gávă; gávi: 29, 40⁺: [rar] qárbă; qárbi.

qárbă; qárbe: 30.

gávă; gáve: 32.

qárbă; [L] qárbe: 33.

qórbă; qórbē: 37.

qárbă; qárbi: 39, 52.

qárbă; qárbe: 41.

uárbă: 49.

órbă; órbē: 53.

órbă; órbi: 55⁺: [*] k/čqárbă; k/čqárbē.

–: 44–48, 50, 54, 56, 57, 59–61.

MEGL.: qárbă; qárbe.

50. CHIOARĂ, pl. ‘borgne’ [120]

uárbă de-un^l uóclu: 2.

qárbă di-un^l óclu; qárbi ~ ~: 3, 6, 7⁺: c-un^l óclu eásti ‘este cu un ochi’, 27, 34, 35.

qárbă di-un^l óclu; qárbi di cáti un^l óclu: 4.

uárbă, [*] qárbă: 5.

ǫárbâ dî-un^l óclu; ǫárbî ~ ~: 8, 15, 31.
 ǫárbâ dî-un^l ǫóclu: 9.
 c-un^l ǫóclu ǫárbă: 10.
 c-un^l ǫóclu: 11.
 ǫárbă dî-un^l ǫóclu; ǫárbî ~ ~: 12.
 ǫrbă; ǫrbe, kǫră; kǫre: 13.
 ǫrbă pi un^l óclu; ǫrbe ~ ~ ~: 14.
 ǫárbă di un óclo; ǫárbe ~ ~ ~: 16.
 ǫrbă c-un^l óclu; ǫrbî ~ ~: 17.
 ǫárbă dî-un^l ócl^l; ǫárbî ~ ~: 18.
 ǫárbă dî-un^l óclu; ǫárbî ~ ~: 19.
 ǫárbă dî-un^l ocl^l; ǫárbî ~ ~: 20.
 kǫáră; kǫári: 21, 22.
 kiǫápă; kiǫápi: 23.
 ǫárbâ c-un^l ocl^l: 24⁺: [*] vėdi númaș c-un ok^l.
 ǫárbă dî-un^l ocl^l: 25.
 kǫáră; kǫáre: 26.
 ǫárbî dî-un^l óclu, gávî ~ ~: 28.
 gávă dî-un^l óclu; gávî ~ ~: 29.
 ǫurúke dî-un^l ok^h: 30.
 gávă dî-un^l óclu; gáve ~ ~: 32.
 dî-un^l óclu ǫárbă; ~ ~ ǫárbe: 33.
 ǫárbă di ún óclu; ǫárbe ~ ~: 36.
 ǫǫră; ǫǫre: 37.
 ǫrbă dî-un ok^l: 38.
 ǫárbă dî-un óclu; ǫárbî ~ ~: 39.
 gávă di un óclu; gávî ~ ~, ǫárbă di un óclu; ǫárbî
 ~ ~: 40.
 únlu óclu nu vėáde: 41.
 un óclu ári: 43.
 kǫáră; kǫári: 52.
 kǫră dî-un ok^l: 54.
 kǫră; kǫri: 55.
 k/ǫǫáră; k/ǫǫári: 58
 -: 1, 42, 44–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ǫárbă di ǫun ǫóclu; ǫárbe ~ ~ ~.

51. SAȘIE, pl. 'louche' [122]

înǫórnica; -ǫórnici: 1.
 cu ǫócli șțîț 'cu ochii suciți': 2.
 străuclátă; -cláti: 3, 8.
 strîuclátă; -cláti: 4.
 nǫórnica; nǫórnici: 5, 19.
 ǫacáră; -cári: 6, 31⁺: [*] nǫórnica; nǫórnici, 35.
 nǫórnica; nǫórnici: 7.
 ǫacáră; -cári: 9, 27⁺: [L] ǫacáră.
 anápuda [adv.] 'pe dos, invers': 10⁺: mutreăști
 anápuda 'se uită invers'.
 ǫeacáră; -cáre: 11.
 ǫacáră; -cári: 12.
 perdalıjă; -liji: 13.
 ǫacáră; -cáre: 14.
 ǫacáră; -cár: 15.
 ǫacáră; -cáre: 16.

ǫacáră; -cáre: 17.
 ǫacáră; -cári: 18.
 nǫórnica; nǫórnici: 20.
 ǫacáră; -cári: 21.
 ǫacáră; -cári: 22.
 ǫacápă; -cápi: 23.
 ǫacápă; -cári: 24.
 nǫórnica; nǫórnici: 25.
 ǫicáră; -cáre: 26.
 strîuclă; ~ : 28.
 străoáclă; ~ : 29⁺: [nu se spune: nǫórnica].
 vǫngără; vǫngăre: 30⁺: [*] vǫngră; vǫngre.
 ǫacáră; -cáre: 32.
 [σ] cu ócli sâțîț 'cu ochii suciți': 33.
 alíðură; -líđure: 36.
 [σ] ǫacáră; -cáre [L]: 37.
 ǫacáră; -cári: 38.
 lucsá [adv.], vėádi ~, nǫóáră; nǫóári: 39.
 alíðură, -líđuri: 40–42.
 nǫórnica; nǫórnici: 52.
 ǫakáră; -kári: 54.
 ǫacáră; -cári: 55⁺: [nu se spune: nǫórnica].
 vǫngărășă; -răși, străóclu (m.): 58.
 ?: 34.
 -: 43–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ǫacárlíjă; -líj.

52. [MĂ UIT] CU COADA OCHIULUI 'je regarde] du coin de l'œil' [126]

ca misomutrėscu: 1.
 mutrėscu cu árpa, pi sum^l ócli: 3.
 mutrėscu cu-albėslı: 4.
 pi sum^l peána dî ǫócli: 5.
 cu peánili di ócli: 6.
 [σ] pi sum^l ócli, ~ ~ óclu: 7.
 pi sum^l árpi, [k] [ε] pi sum^l peáni: 8.
 pi sum^l ǫóclu: 9.
 na strámbaluı: 10.
 nanăparte: 11.
 mutrėscu strámbu: 12.
 ca cu șărėțea, [σ] pi sum^l peánili di ocl^l: 13.
 cu pėnile di ócli: 14.
 āscumtá [adv.]: 15.
 pi sum^l óclo, [*] dî-únă parte: 16.
 sum^l pėni: 17.
 cu cǫádili di ocl^l, ca n-arău: 18.
 pi sum^l peáni: 19.
 [σ] pi sum^l ocl^l: 20.
 dî-únă párti: 21.
 cu peánili dî ocl^l, n-arău: 23.
 cu n-arău, ppálu: 24.
 cu peána dî ocl^l: 25.
 sum^l deáne: 26.
 cu mǫrdinli: 28.
 cu deána ócluluı, [σ] pi sum^l peáni: 29.

[σ] [*] pi sum_peáni: 31.
 [ε] di tu plai^l: 33.
 pi sum gáni, [σ] pe-afurişaluj: 35.
 lucséq^l [vb.], mutrésu di páte: 36.
 mutrésu strâmb, ~ cu un oq: 37.
 cu peána di ok^l: 38.
 mutrésu lucsa: 39.
 mbrésu: 40.
 mǎdrésu^l lucsa: 41.
 mutreǎşti strâmb^l [3 sg.]: 42.
 cu peánili di ocl^l, pi sum^l ~ ~ ~: 52.
 pi sum_pénili di ok^l: 54.
 mutreşti sum^l ok, ~ cu pénili di ok^l [3 sg.]: 55.
 védi vǎngâr [3 sg.]: 58.
 ?: 2, 22, 27, 30, 32, 34.
 -: 43–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: [σ] ţista si pucătă cu cõda di uoclu la míni.

53. PLÂNG (ind. prez., 1–2 pl.) ‘je pleure’ [133]

plîndém^l; -dét: 1, 10, 28.
 plǎndém^l; -dét: 2, 5, 19, 21–23, 25, 52.
 plândém^{l̃}; -dét: 3, 31.
 plândém; -dét: 4, 6–8, 26, 32, 34, 38, 39, 41.
 plândém^{l̃}; -dét: 9, 24, 27, 33, 40.
 plândém; -dét: 11, 13, 18, 20.
 plǎnz/dém^l; -z/dét: 12.
 plândém; -dét: 14, 17, 30, 37, 59.
 plânzém; -zét: 15.
 plândim^{l̃}; plândi^{l̃}: 16.
 plândém^l; -dét: 29.
 plânġim; plânġi^{l̃}: 35.
 plândém^{l̃}; -dét: 36.
 plânġém; ġét: 42.
 plândém^{l̃}; -dét: 54.
 plândém^{l̃}; -dét: 55.
 prândém; plândét: 58.
 -: 43–51, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: plõndim; plõndi^{l̃}.

54. PLÂNGEAM (ind. imperf., 1–3 sg., 1 pl.) ‘je pleurais’ [134]*

plîndeam^l; -deái; -deá: 1, 10, 28.
 plǎndeam^l; -deái; -deá: 2, 5, 12, 19, 21, 23, 25, 52.
 plândeam^{l̃}; -deái; -deá: 3, 26.
 plǎndeam; -deái; -deá: 4, 20.
 plândeam; -deái; -deá: 6–8, 31, 32, 34, 36.
 plǎndeam^{l̃}; -deái; -deá: 9.
 plândeam; -deái; -deá: 11.
 plândém; -deí; -deé: 13, 14, 17, 37.
 plânzeám; -zeái; -zeá: 15.
 plǎndeam^{l̃}; -deái; -deá: 16.
 plândeam; -deái; -deá: 18, 30, 50.

plândém^l; -deí; -deé: 22.
 plândeam^{l̃}; -deái; -deá: 24, 27, 33, 40.
 plândeam^l; -deái; -deá: 29, 41, 49, 61.
 plânġám; -ġái; -ġá: 35, 51.
 plândeam^{l̃}; -deái; -deá: 36.
 plândiám; -diái; -diá: 38.
 plândeam^{l̃}; -deái; -deá: 39.
 plânġ/deám; -ġ/deái; -ġ/deá: 42.
 plândeam^{l̃}; -deái; -deá: 54.
 plândém^l; -deí; -deé: 55.
 pǎndém^l; -deí; pândé: 56.
 pândém; pândéi; pândé: 58.
 plândeam^{l̃}; pǎndiái; plândiá: 59.
 -: 43–48, 50, 53, 57, 60, 61.
 * 1 pl. = 1 sg.

MEGL.: plândém; -deí; -deé; -deú (3 pl.).

55. PLÂNGEAM (ind. imperf., 2–3 pl.) [134]

plîndéat; -deá: 1, 10, 28.
 plǎndéat; -deá: 2, 4, 5, 9, 12, 16, 19, 21, 23, 25.
 plândéat; -deá: 3, 6–8, 26, 27, 29, 31, 32–34, 39, 40, 41, 49.
 plândét; -deá: 11.
 plândét; -deé: 13, 14, 17, 37.
 plânzeat; -zeá: 15.
 plândéat^l; -deá: 18.
 plândéat^l; -deá: 20, 52.
 plândét; -deé: 22.
 plândéat^l; -deá: 24.
 plândéat; -deá: 30, 36.
 plânġat; -ġá: 35.
 plândiát^l; -diá: 38.
 plânġ/deat; -ġ/deá: 42.
 plândéa (3 pl.): 50.
 plânġat; -ġá: 51.
 plândéat^{l̃}; deá: 54.
 plândét^l; -deá: 55.
 pândét; -deé: 56.
 prândét; -deé: 58.
 plândéa (3 pl.): 59.
 -: 43–48, 53, 57, 60, 61.

MEGL.: plândét; -deú.

56. PLÂNSEI (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) ‘je pleurai’ [135]

plímsi; plímsiră: 1.
 plǎmsi; plǎmsiră: 2.
 plámsi; plámsiră: 3, 4, 6–9, 28, 31, 34, 39–42.
 plǎmsi; plǎmsiră: 5, 10, 12, 19.
 plámse; plámsiră: 11, 14, 26, 30.
 plámsi; plámsără: 13, 15.
 plámşę; plámşiră: 16+: plámse; plámsiră.
 plámsi; plámsiră: 17, 18.
 plǎnsi; plǎnsiră: 20.

plāņsi; plāņsārā: 21.
 plāmsi; plāmsārā: 22.
 plāmsi; plāmsipā: 23.
 plāmsi; plāmsāpā: 24.
 plāmsi; plāņsirā: 25.
 plāmsi; plāmsirā: 27.
 plāmsi; plāmsirā: 29.
 plāņse; plāņsirā: 32.
 plāmse; plāmserā: 33.
 plāmsi; plāmsirā: 35.
 plāmse; plāmserā: 36.
 plāņse; plāņsārā: 37.
 plāmsi; plāmsārā: 38.
 plāmsi [3 sg.]: 56.
 -: 43–55, 57, 57–61.

MEGL.: plōņsi, plōsi; plōņsirā.

57. PLĀNSEI (ind. perf. s., 1–2 pl.) [135]

plāmsim^l; plāmsit^l: 1, 28.
 plāmsim^u; plāmsit^u: 2, 5, 10, 12.
 plāmsim; plāmsit^l: 3, 4, 6–8, 31, 34, 41, 42.
 plāņsim^u; plāņsit^l: 9.
 plāmsim; plāmsit^l: 11, 17.
 plāmsim; plāmsit^u: 13.
 plāmsim; plāmsit: 14, 18, 30.
 plāmsim; plāmsit^u: 15.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 16.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 19.
 plāņsim^u; plāņsit^l: 20.
 plāņsum^u; plāņsut^l: 21.
 plāmsām^l; plāmsut^l: 22.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 23.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 24.
 plāņsim^l; plāņsit^l: 25.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 26, 40.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 27.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 29.
 plāņsim^l; plāņsit^l: 32.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 33.
 plāmsim^u; plāmsit^l: 35.
 plāmsem^u; plāmset^l: 36+: plāmsim; plāmsit.
 plāmsim; plāmsit, [k] plāmsit: 37.
 plāmsim; plāmsit^u: 38.
 plāmsim; plāmsit: 39.
 -: 43–61.

MEGL.: plōņsim; plōņsit.

58. AUD (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'j'entends' [138]

ávdi; ávdu: 1, 3, 5–10, 17, 28, 29, 31, 34, 35, 39,
 40, 44–47, 49, 51, 60.
 ávde; ávdu: 2.
 ávdj; ávdu: 4, 12, 19, 22, 27.
 ávde; ávdu: 11, 14, 26, 36, 53.

ávdi; avd^u: 13, 54.
 ávde; avd^u: 15.
 ávde; ávdo: 16+: [*] ávde, ávdj; ávdu, avd^l.
 ávdi; avd^l: 18, 41, 42, 50, 52, 55.
 avde; avd^u: 20 [L], 32.
 ávdj; avd^l: 21+: avd, ávdu (3 pl.), 23–25.
 ávde; avd: 30.
 ávde; ávdu: 33, 36.
 ávdě; avd: 37.
 ávdi; avd: 38+: avd^u, [*] avd^l: 58, 59.
 -: 43, 48, 56, 57, 61.

MEGL.: ũúdi; ũud.

59. AUD (ind. prez., 1–2 pl.) [138]

avđám^l; -đát: 1, 5, 10, 28, 46, 49.
 avđám^u; -đát: 2.
 avđám; -đát: 3, 4, 6–8, 31, 33–35, 41, 42.
 avđám^u; -đát: 9.
 avđám; -đát: 11.
 avz/đám^u; -z/đát: 12, 29.
 avđám^u; -đát: 13, 27.
 avđám; -đát: 14+: avđám [1 pl.], 17, 18, 20, 30,
 37, 58.
 avzám; -zát: 15.
 avzím; -zít: 16+: [*] avzám; -zát.
 avđám^l; -đát: 19, 22, 32, 47, 60.
 avđám^u; -đát: 21, 25, 50, 52, 56+: avđát.
 avđám^l; -đát: 23.
 avđám^u; -đát: 24.
 avđám^u; -đát: 26, 36, 40, 44, 45, 51.
 avđám; -đát: 38, 59.
 avđám^u; -đát: 39.
 avđám^u; -đát: 53.
 avđám^u; -đát: 54.
 avđám; -đát: 55.
 -: 43, 48, 57, 61.

MEGL.: ũuzóm; -zót.

60. AUZEAM (ind. imperf., 1 sg., 1 pl.)
 'j'entendais' [139]

avđám^l; ~: 1, 2, 5, 10, 13, 14, 19–23, 25, 28, 32,
 47–49, 52.
 avđám; ~: 3, 4, 6–8, 11, 17, 18, 30, 31, 33, 34, 37,
 38, 41, 42, 44–46, 58–60.
 avđám^u; ~: 9, 24, 26, 27, 35, 36, 40, 51, 54.
 avz/đám^u; ~: 12, 29.
 avzám; ~: 15.
 avzám^u; ~: 16.
 avđám^u; ~: 39.
 avđám^l; ~: 50.
 avđám^u; ~: 55, 56, 61.
 -: 43, 53, 57.

MEGL.: ũuzám; ~.

61. AUZEAM (ind. imperf., 2 sg., 2 pl., 3 sg., pl.)
[139]*

avḍáj; -ḍát; -ḍá: 1–11, 13, 14, 17, 19, 21, 22, 26–
28, 30–37, 39–42, 44–49, 51, 58, 60.

avz/ḍáj; -z/ḍát; -z/ḍá: 12, 29.

avzáj; -zát; -zá: 15, 16.

avḍáj; -ḍát^l; -ḍá: 18, 20, 23–25, 38, 52, 54, 55.

avḍáj [2 sg.]: 43, 50, 53, 56, 57, 59.

–: 61.

* 3 pl.=3 sg.

MEGL.: ʁuzáj; -zát; -zá; -záu (3 pl.).

62. AUZII (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) 'j'entendis'
[140]

avḍí; -ḍíră: 1, 2, 5, 46–48.

avḍá; -ḍâră: 3, 4, 6–9, 31, 34, 35, 39–45, 51.

avḍá; -ḍíră: 10.

avḍá; -ḍâră: 11.

avz/ḍá; -z/ḍíră: 12.

avḍá; -ḍâră: 13, 14, 17, 30, 37.

avzá; -zâră: 15.

avzá; -zî; -zíră: 16.

avḍá; -ḍâră: 18, 38, 52, 59.

avḍá; -ḍâră: 19, 22.

avḍá; -ḍâră: 20.

avḍă; -ḍâră: 21, 23, 25.

avḍă; -ḍăpă: 24.

avḍá; -ḍâră: 26, 32, 33, 36, 49.

avḍí; -ḍíră: 28, 60.

avz/ḍá; z/ḍâră: 29.

avḍá: 50, 56.

avḍá; -ḍâră: 54.

avḍá; -ḍăpă: 55.

avḍá; -ḍâră: 58.

–: 27, 53, 56, 57, 61.

MEGL.: ʁuzó; -zóră.

63. AUZII (ind. perf. s., 1–2 pl.) [140]

avḍám^l; -ḍít^l: 1, 2, 5, 10, 28, 44–46.

avḍám; -ḍát^l: 3, 4, 6–8, 11, 36, 41, 42, 47–49.

avḍám^l; -ḍát^l: 9, 26, 32, 40, 43.

avz/ḍám^l; -z/ḍít^l: 12.

avḍám; -ḍát^l: 13.

avḍám; -ḍát: 14, 30, 37, 58.

avzám; -zát^l: 15.

avzím^l; -zít^l: 16.

avḍám; -ḍát^l: 17.

avḍám; -ḍát^l: 18.

avḍám^l; -ḍát^l: 19, 22, 51, 60.

avḍám^l; -ḍát^l: 20.

avḍám^l; -ḍát^l: 21.

avḍám^l; -ḍát^l: 23.

avḍám^l; -ḍát^l: 24.

avḍám^l; -ḍát^l: 25.

avz/ḍám^l; -z/ḍát^l: 29.

avḍám^l; -ḍát^l: 31.

avḍám; [ε] -ḍát; -ḍát^l: 33.

avḍám; -ḍát: 34.

avḍám^l; -ḍát: 35.

avḍám^l; -ḍát^l: 38, 56.

avḍám; -ḍát^l: 39.

avḍám^l: 50.

avḍám^l; -ḍát^l: 52.

avḍám^l; -ḍát^l: 54.

avḍám^l; -ḍát^l: 55, 59.

–: 27, 53, 57, 61.

MEGL.: ʁuzóm; -zót.

64. SĂ AUDĂ (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il entende'
[141]

s-ávdâ: 1, 3, 4, 6–8, 10, 15, 23, 27, 31, 34, 35.

s-ávdă: 2, 5, [L] 9, 11, 12, 16, 19, [L] 20⁺: [AL]
s-ávdâ, 21, 22, 24, 47, 52.

s-ávdă: 13, 14, 17, 18, 25, 26, 30, 38, 50, 54–57.

sî-ávdâ: 28, 29, 39, 40, 41, 46, 60.

sî-ávdă: 32, 36, 49, 59.

sî-ávdă: 33.

sě-ávdă: 37.

ś-ávdâ, ş-ávdâ: 42.

să ávdă, s-ávdă: 58.

–: 43–45, 48, 51, 53, 61.

MEGL.: să ʁúdă.

65. SURDĂ , pl. 'sourde' [143]

súrdă; súrdi: 1, 18, 61.

súrdă; súrdi: 2, 5, 19, 21–23, 25, 27.

súrdâ; súrdi: 3, 6–9, 31, 35, 41, 42.

súrdâ; súrdi: 4, 10⁺: cúfă; cúfi.

súrdă; súrdi: 11.

cúfă; cúfi: 12, 47.

súrdă; súrdi: 13.

súrdă; súrdi: 14, [L] 20, 26, 30, [L] 33⁺: [AL]
súrde [pl.], 37, 53, 58.

súrdâ; súrdi: 15.

súrdă; súrdi: 16⁺: [*] súrdă; súrdi.

súrdă [L]; súrdi: 17.

súrdâ; súrdi: 24.

cúfă; cúfi: 28, 34, 39, 40, 44, 45, 52.

cúfă; cúfi: 29, 51.

cúfă; cúfe: 32, 36.

súrdă; súrdi: 38, 49⁺: [*] şúrdă; şúrdi, 54, 59.

súrdă; súrdi: 55.

–: 43, 46, 48, 50, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: súrdă; súrdi.

66. ASURZESC (ind. prez., 1–3 sg., 1–3 pl.) 'je
deviens sourd' [144]

surḍăscu; -ḍăştî; -ḍăşti; -ḍám^l; -ḍát; -ḍăscu: 1, 2, 10.

suḑáscu; -ḑásṭâ; -ḑásṭi [1–3 sg.]: 3.
 suḑáscu; -ḑásṭâ; -ḑásṭi; -ḑám^l; -ḑát; -ḑáscu: 4, 19,
 31⁺: surḑá [perf. s., 3 sg.].
 surḑí^l [perf. s., 1 sg.]: 5.
 surḑá [perf. s., 3 sg.]: 6, 8⁺: surḑá dip, nu-ávdi ‘a
 surzit de tot, nu aude’, acâṭă di nu-ávdi ‘a
 început să nu audă’.
 surḑái [perf. s., 1 sg.]: 7.
 surḑáscu: 9⁺: surḑí [perf. s., 3 sg.], Ia di surḑásṭi
 ‘începe să surzească’, 17⁺: surḑá [perf. s., 3
 sg.].
 surḑásṭe [3 sg.]: 11.
 cufásescu; -sésṭi; -seásṭi; -sím^l; -sít; -sésu: 12.
 surḑái [perf. s., 1 sg.]; surḑără [perf. s., 3 pl.]: 13.
 surḑáscu; -ḑásṭi; -ḑásṭe; -ḑám; -ḑát; -ḑáscu: 14⁺:
 mă surḑáscu, ahurhésu di surḑáscu ‘încep
 să surzesc’, mă surḑá [perf. s., 3 sg.].
 surzás^l; -zésṭi; -zésṭi [1–3 sg.; 2 sg. = 3 sg.]:
 15.
 surzáscu; -zésṭi; -zésṭe [1–3 sg.]: 16⁺: surzái; -zís;
 -zâ; -zím^l; -zít^l; -zíră [perf. s., 1–3 sg.,
 1–3 pl.]
 surḑás^l [1 sg.]: 18⁺: surḑái; -ḑás; -ḑá; -ḑám;
 -ḑát^l; -ḑără [perf. s., 1–3 sg., 1–3 pl.].
 surḑás^l; -ḑásṭi; -ḑásṭe; -ḑám^c; -ḑát; -ḑás^l: 20⁺:
 surḑái; -ḑás^l (-ḑás^l); surḑá; -ḑám^l;
 -ḑát^l; -ḑără [perf. s., 1–3 sg., 1–3 pl.],
 cufués^l; -ésṭi [ind. prez., 1–2 sg.].
 surḑás; -ḑásṭi; -ḑásṭe; -ḑám; -ḑát; -ḑás^l: 21.
 surḑái; -ḑás; ḑá [perf. s., 1–3 sg.]: 22.
 surḑái; -ḑás^l; -ḑá; -ḑám^l; -ḑát^l; -ḑără: 23.
 supḑás^l [1 sg.]: 24⁺: supḑá [perf. s., 3 sg.].
 surḑás^(c^l); -ḑás^(t^l); -ḑásṭi; -ḑám^l; -ḑát; -ḑás^(c^l): 25.
 surḑásṭe [3 sg.]: 26⁺: surḑá [perf. s., 3 sg.].
 cufusescu; -sésṭi; -seásṭi; -sím^l; -sít; -sésu: 28⁺:
 apîrní di cufiseásṭi ‘a început să surzească’.
 cufuésu; -ésṭi; -eásṭi; -iím^l; -iít; -ésu: 29.
 surḑá [perf. s., 3 sg.]: 30.
 cufusés^l; -sésṭi [1–2 sg.]: 32.
 surḑáscu; -ḑásṭi; -ḑásṭi; -ḑám^l; -ḑát; -ḑáscu: 34.
 surgésu (-ḑésu); -gésṭi (-ḑésṭi) [1–2 sg.]: 35⁺: lo
 di surḑásṭi ‘a început să surzească’.
 cufuésṭe [3 sg.]: 36⁺: cufuí [perf. s., 3 sg.],
 mbăiră (mberă) ‘începu, porni’.
 surḑás [1 sg.]: 37⁺: surḑái; -ḑás; -ḑá; -ḑám; -ḑát;
 -ḑără [perf. s., 1–3 sg., 1–3 pl.]
 surḑás^(u) [1 sg.]: 38⁺: aṭel surḑá ‘el a surzit’.
 cufásescu; -sésṭi; -seásṭi [1–3 sg.]: 39⁺: cufusí
 [perf. s., 3 sg.].
 cufuésu [1 sg.]: 40.
 surḑá [perf. s., 3 sg.]: 41.
 surḑái [perf. s., 1 sg.]: 42⁺: surḑái di nu-avd^l ‘am
 surzit încât nu aud’.
 eásṭi surdít ‘este surd’: 44.
 surḑáscu [1 sg.]: 51.
 cufués^l; -ésṭi; -eásṭi; -ím^l; -iít; -és^l: 52.

surḑá [perf. s., 3 sg.], surḑără [perf. s., 3 pl.]: 53.
 surḑás^l, [*] surḑás^l [1 sg.]: 54.
 surḑás^l [1 sg.]: 55⁺: surḑái [perf. s., 1 sg.].
 ?: 33, 58.
 –: 27, 43, 45–50, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ănsurḑói; -ḑós; -ḑó; -ḑóm; -ḑót; -ḑóră
 (-ḑó^{ără}) [perf. s., 1–3 sg., 1–3 pl.]

67. MIROASE (ind. prez., 3 sg.) ‘il sent’ [157]

ańurḑeásṭi: 1, 3, 4–6, 8, 9, 18, 49, 52.
 arńurḑeásṭi: 2, 7, 31.
 ańurḑeásṭi: 10, 20, 25.
 ańurḑeásṭi: 11.
 ańurz/ḑeásṭi: 12, 29.
 ańurḑeásṭe: 13.
 ańurḑeásṭe: 14, 26⁺: [*] ańurzeásṭe.
 ańurzeásṭe: 15 (3 sg. = 2 sg.).
 ańurzeásṭe: 16 (3 sg. = 2 sg.).
 arńurḑeásṭi: 17.
 arńurḑeásṭi: 19.
 Ia vohă: 21.
 Ia vohă: 22.
 ańurḑeásṭi, -ḑeásṭi: 23.
 ańurḑeásṭi: 24.
 ańurzeásṭe: 27⁺: ańurjeásṭe.
 ańurzeásṭi: 28, 32, [σ] 35, 39.
 ańurḑeásṭe: 30.
 arńurḑeásṭe: 33.
 ańurḑeásṭi: 34.
 arńurzeásṭe: 36.
 Ia vohă: 37, 58⁺: ańurḑeásṭi.
 Ia ńurizmă: 38.
 arńurzeásṭi: 40, 45.
 ańurḑeásṭi: 41.
 arńurzeásṭi: 42.
 arńurḑeásṭi: 44.
 ańurzeásṭi: 47.
 arńurḑeásṭi: 51⁺: arńurḑeásṭi.
 ańurḑeásṭi: 54, 55.
 –: 43, 46, 48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: mirusésṭi.

68. VOMEZ (ind. prez., 1–3 pl.) ‘je vomis’ [161]

vumém^l; -mét; vom^l: 1, 2, 19, 22⁺: [ε] vumeáḑă,
 23, 28, 29, 32⁺: [*] avumém^l, 52, 55.
 vumém^(u); -mét; vom^(u): 3.
 vumém^(u); -mét; vom^(u): 4, 6, 8, 24, 40, 53, 54.
 vumém^l; -mét; vumom^l: 5, 12.
 vumém; -mét; vom: 7, 11, 14, 15, 30, 41, 42.
 vumém^(u); -mét; vom^(u): 9.
 vumám^l; -mát; vumámă: 10.
 vumém; -mét; vom^(u): 13, 17, 31.
 vumém^(u); -mét; vom^l: 16.

vumém; -mét; vom^l: 18.
 vumém; -mét; -meáđă: 20.
 vumám^l; -mát; vqámă: 21.
 vumém^l; -mát; vom^l: 25.
 vumám; -mát; vqámă: 26.
 [ε] vuím; -mát; vqámă: 33.
 [σ] vumám; -mát; -meáđă: 34.
 vqámim^u; vqámi^t; vom^u: 35.
 vumém; -mém; -mét; vóm; 36.
 [ε] vomím; -mít; vómă: 37.
 vumém; -mét; vom^u: 38.
 avumém; -mét; avom^u: 39.
 vom (3 pl.): 51.
 -: 27, 43–50, 56–61.

MEGL.: vumóm; -mát; vómă.

69. VORBEȘTE (ind. prez., 3 sg.) 'il parle' [167]

zburăști: 1–7, 10, 18, 19, 28, 29, 31, 34, 40, 42,
 49, 51, 60.
 azburăști: 8, 9.
 zburășce: 11.
 azburăști, zburăști: 12.
 zburăști: 13, 52.
 zburăște: 14, 26, 39.
 zbrăște: 15, 32.
 zbrășce, [*] zbrăște, zbrăște: 16.
 zbrășci: 17.
 zburăști: 20.
 zburăști: 21, 25.
 grăști: 22.
 zbuppăști: 23.
 zbupăști: 24.
 zburăște: 30.
 azburăște: 33.
 zbrăști: 35, 41.
 zbărăști: 36.
 grăști, [*] zburăști: 38.
 grăști: 59.
 zburăști: 54.
 zbup/ăști: 55.
 grăști: 58.
 ?: 37.
 -: 27, 43–48, 50, 53, 56, 57, 61.

MEGL.: lăfăști.

70. VORBESC (ind. prez., 1–3 pl.) 'je parle' [167]

zburím^l; -rít; -răscu: 1, 28.
 zburám^l; -rát; -răscu: 2, 3, 10, 19, 29, 60.
 zburám^u; -rát; -răscu: 4–6, 26.
 zburám; -rát; -răscu: 7, 11, 34, 40.
 azburám; -rát; -răscu, [*] zburám: 8.
 azburím^u; -rát; -răscu: 9.
 azburím^l; -rít; -răscu, [*] zburím^l: 12.
 zburám; -rát; -răsc^l: 13, 18.
 zburám; -rát; -răscu, [*] zburám: 14.

zbrâm; zbrât; zbrăsc^u: 15.
 zbrâm; zbrât; zbrăsc^o, [*] zbrâm^u; zbrât;
 zbrăscu: 16.
 zbrâm; zbrât; zbrăscu: 17.
 zburám; -rát; -răsc^l: 20, 25.
 zburám^l; -rát; -răscu: 21.
 grim^l; grit; gresc^l: 22.
 zbuppám^l; -ppát; -ppást^l: 23.
 zbupám^u; -pát; -păsc^l: 24.
 zburám; -rát; -răsc: 30.
 zburám^u; -rát; -răscu: 31.
 zbrâm^l; zbrât; zbrăsc^l, [*] zbrâm: 32.
 azburám; -rát; -răsc^l: 33.
 zbrâm^u; zbrât; zbrăscu: 35.
 zbrám; zbrât; zbrăscu: 36.
 grim; grit; gresc, zburám; -rát; -răsc: 37.
 grim^u; grit; gres^u, [*] gresc^l: 38.
 zburám^u; -rát; -răscu: 39.
 zbărám; -rát; -răsc^l: 41.
 zburám; -rát; -răst^l: 42.
 zburám^l; -rát; -: 49.
 zburám^l; -rát; -: 51.
 zburám^l; -rát; -răsc^l: 52.
 -: -; zbrăscu: 53.
 zburám^u; -rát; -răst^l: 54.
 zbupám^u; -pát; -pást^l: 55.
 zburám; -: -: 56.
 zburám; -: -: 57.
 grím; grit; gresc, [*] zburám; -rát; -răsc: 58.
 grim, zburám; -: -: 59.
 -: 27, 43–48, 50, 60, 61.

MEGL.: lăfim; -fít; -fés.

71. SĂ VORBEASCĂ (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il parle' [168]

sâ zburăscă: 1, 2, 10, 26.
 sâ zburăscă: 3, 6, 7, 31, 34.
 s-azburăscă: 4, 8, 9.
 sâ zburăscă: 5, 11, 19, 20, 21, 25, 52.
 s-azburăscă: 12, 33.
 (z-)zburăscă: 13.
 si zburăscă: 14, 30.
 sâ zbrăscă: 15.
 sâ zbrăscă: 16, 17.
 sâ zburăscă: 18.
 z-grăscă: 22.
 (z-)zbupăstă: 23.
 sâ zbupăscă: 24.
 si zburăscă: 28, 29, 39, 40.
 si zbrăscă: 32.
 sâ zbrăscă: 35.
 si zbrăscă: 36.
 sê grăscă: 37.
 z-grăstă: 38⁺; [*] (z-)zburăstă: 59.
 si zbărăscă: 41.
 si zburăscă: 42.
 si zburăscă: 49.

(z-)zburăscă: 54.
(s-)zburăstă: 55.
(z-)zburăscă: 56.
–: 27, 43–48, 50, 51, 53, 57, 58, 60, 61.

MEGL.: să lăfêscă.

72. VORBEȘTE!; VORBIȚI! (imperat.) ‘parle!; parlez!’ [168]

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 168.

zburá; -rîț: 1, 10.
zburá; răț: 2, 5, 14.
zburá; -răț: 3, 4, 6–9.
zbră; zbrăț: 17.
zburá; -răț: 18.
zburá; -răț: 19, 26, 39.
zbură; -răț: 20, 21.
zbra; zbrăț: 32.
zburá (2 sg.): 36.
gre; zbură (2 sg.): 37.
zbórá (2 sg.): 38.
zburăț (2 pl.): 41.
zbuřá; -řăț, -yăț: 54.
gřa; griț: 59.
–: 11–13, 15, 16, 22–25, 27–31, 33–35, 40, 42–53, 55–58, 60–61.

MEGL.: să lăfêscă.

73. PELTIC ‘qui zézaie’ [171]

zburăști pi dínțî: 1.
zburăști pit^l dínțî: 2, [σ] 10, 19⁺: piltéc^l; -tét.
piltéc^l; -tét: 3, 4⁺: ‘bâlbâit, gângav’, 6, 7, 9⁺:
azburăști pit_{nărî} ‘gângav’, 11⁺: limba l-sê-
acătă, 12.
zburăști pit^l dínțî, ~ pit^l nărî: 5⁺: peltéc^l; -tét
‘gângav, bâlbâit’.
peltéc^l; -tét, l-sê-acătă zborlu: 8.
zburăște pit dínț: [σ] 13⁺: memét^u; -mét
‘bâlbâit’.
zburăște pi(t) dínțâ: [σ] 14⁺: l-si l’a gúra ‘se
bâlbâie’.
cu limba tu dínțâ: 15.
ntăflăiit^l; -iit: 16⁺: ntăflăeșce ‘vorbește peltic’,
[*] l-si-acătă zborlu.
zbrăști ca pi tu dínțâ: 17⁺: peltéc^l; -tét ‘bâlbâit’.
ári limba acătătă, s-acătă limba: 18⁺: gagác^l;
-gác ‘bâlbâit’, zburăști pit_{nărî} ‘fonfaie’.
l-si-acătă gúra: 20.
zburăști pit limbă: 21.
memét^l; -mét ‘gângav’: 22⁺: l-si țâni gúra
‘gângav’, bălós^l; -lós^l ‘bâlbâit, face spume
când vorbește’, 54.
u-ápî cúlă limba: 23⁺: ‘limba o are scurtă’, [*]
memét; ~.
gagác, l-si-acătă limba: 24.

[σ] zburăști pit dínțâ: 25.
tăfleăște: [ε] 26⁺: ‘vorbește peltic’, l-si-acătă
limba ‘e bâlbâit’.
șiașiamít^l; -mít: 28.
peltéc^l; -tét^l: 29.
memét; ~: 30⁺: ŃuŃúk^l; -Ńúk ‘peltic, sâsâit’.
?: 31⁺: [*] gágác^l; -gác^l [răspuns dat de soția
subiectului, care e fărșeroată]
?: 32⁺: [*] gágác^l; -gác ‘gângav’.
cu limba acătătă: 33.
tătarlimbu; -línđi: 36.
ăi si țâni gúra ‘gângav’: 37.
ŃuŃúk^l; -Ńúq: 38.
l-si-acătă limba: 39⁺: [nu se zice: peltéc], 40⁺:
čivdó; -ďad.
trévlú; -lî: 41.
trivlós^l; -lós: 42.
l-si-acătă gúra: 52.
gagác^l; -gác: 55.
făfúk^l; ~: 58⁺: [*] fufúk^l.
?: 34, 35.
–: 27, 40, 43–51, 53, 56, 57, 59–61

MEGL.: trivlív; ~.

74. TAC (ind. prez., 1–3 pl.) ‘je me tais’ [172]

tățém^l; -țét; tac^l: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 23, 25.
tățém^u; -țét; tac^l: 3, 26.
tățém; -țét; tac^l: 4, 6–9, 13, 15, 31.
tățém; -țét; tac^l: 11, 17, 36, 38.
tățém; -țét; tac: 14, 21, 30, 58.
tățém^u; -țét; tac^l: 16, 20, 33.
tățém; -țét; tac^l: 18.
tățém^l; -țét; tac: 22.
tățém; -țét; tac^l: 24.
tățém^l; -țét; tac^l: 28.
tățém^l; -țét; tac^l: 29, 32, 40, 52.
tățém; -țét; tac: 34.
tățém; -țét; tac^l: 35.
tățém; -țét; tac^l: 39.
tățém; -țét; tac^l: 41.
tățém; -țét; tac^l: 42.
[verbul se folosește numai la imperativ]: taț!; la
indicativ: staț, kindurést^l să zburășt^l: 54.
stăm^u; staț; sta: 55.
?: 37.
–: 27, 43–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: tățém; -țét; tac.

75. NU TĂCEA!; NU TĂCEȚI! (imperat. neg., 2
sg., 2 pl.) ‘ne pas te taire!’ [173]

Notă. Dăm forma de imperativ pozitiv. Imperativul negativ
se formează cu nu + forma de pozitiv: nu taț; nu
tățét.

taț; tățét: 1, 2, 5, 9–12, 14, 19⁺: amúti ‘amuțește’,
20, 22–25, 52⁺: s-nu taț ‘să nu taci’, 60.

taț; tâțet: 3, 4, 6–8, 26, 31+: amúti ‘amuțește’, 39.
 taț; tățet: 13, 16–18, 21, 30, 38, 58, 59.
 taț^l; tâțet: 15.
 táț; tâțet: 28.
 taț; tâțet: 29, 32–34, 40, 41, 49.
 tač; tâčet: 35.
 taț; tățet: 36.
 gre; griț: 37.
 tač!; tačet: 42, 51.
 taț, căpșeá; -síť: 54+: vuluseá-u gúra, astúp-u ~,
 nkíd-u ~ [taț se folosește numai la imperativ
 sg.]
 stă; staț: 55.
 -: 27, 43–48, 50, 53, 56, 57, 61.

MEGL.: s-nu taț; ~ tățet.

76. SĂ TACĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il se taise’
 [174]

s-tácâ: 1, 3, 4, 6–9, 15, 23, 24, 28, 29, 31, 33–35,
 39, 40.
 s-tácă: 2, 5, 10–12, 16, 19–22, 25, 32, 52.
 s-tácă: 13, 14, 17, 18, 26, 30, 36, 38.
 sě nu gresc ‘să nu vorbesc’: 37.
 si tácâ: 41.
 ši tácâ: 42.
 să sta: 54.
 (s-)sta: 55.
 -: 27, 43–51, 53, 56–61.

MEGL.: să tácă.

77. SPUN (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je dis’ [175]

aspúni; aspuném^l; -nét; aspún^l: 1, 3, 29.
 spúni; spuném^l; -nét; spun^l: 2, 5, 10, 12, 19, 22,
 23, 25.
 spúni; spuném; -nét; spun^l: 4, 6, 7, 18.
 spúni; spuném; -nét; spun^u: 8, 13, 17, 38.
 aspúni; aspuném^c; -nét; aspún^l: 9.
 spúne; spuném; -nét; spun^l: 11.
 spúne; spuném; -nét; spun: 14.
 spúne; spuném; -nét; spun: 15.
 spúne; spúnem^c; spúneț; spun^l: 16.
 spúni; spuném; -nét; spun^l: 20, 24.
 spúni; spuném^l; -nét; spun^u: 21.
 spúne; spúnim; spúniț; spun^l: 26.
 spúne; spuném^l; -nét; spun^l: 27.
 aspúnâ; aspuném^l; -nét; aspún^l: 28.
 spúni; spuném^c; -nét; spun^l: 31.
 spúne; spuném^l, [*] spnem; spunét, [*] spnet;
 spun^l: 32.
 aspúne; aspunám^u; -nát; aspún^l: 33.
 spúni; spúnim^u; spúniț; spun: 35.
 spúni, spúne; spuném^u; -nét; spun^l: 36.
 spúně; spuném; -nét; spun: 37.
 aspúni; aspuném; -nét; aspún^l: 39–42.
 aspúni [3 sg.]; aspún^l [3 pl.]: 44.
 aspúni; aspuném^l; -nét; aspún^l: 46, 47, 49.

spúne [3 sg.]; spun^l [3 pl.]: 50.
 spúni [3 sg.]; spun^l [3 pl.]: 51, 53, 57, 61.
 spúni; spuném^l; -nét; spun^l: 52.
 spúnă; spuném; -nét; spúnă: 54, 58.
 spúni; spuném^l; -nét; spun^l: 55, 59.
 spúni [3 sg.]; spun^u [3 pl.]: 56.
 aspúni [3 sg.]; aspún^l [3 pl.]: 60.
 Nu există verbul *spun*: 30, 34; se folosește rar acest
 verb, utilizându-se *zic* (vezi hărțile 81, 82).
 -: 43, 45, 48.

MEGL.: spúni; spúnim; spúniț; spun.

78. SPUNEAM (ind. imperf., 1–3 sg., 1 pl.) ‘je
 disais’ [176]*

aspuneám^l; -neái; -neá: 1, 5+: [*] spuneám^l, 28,
 29, 40, 49.
 spuneám^l; -neái; -neá: 2, 10, 12, 19, 22, 23, 25,
 27, 32+: spneám^l, 46, 51, 52.
 aspuneám^u; -neái; -neá: 3, 9.
 spuneám; -neái; -neá: 4+: el^l _ aspuneá: 6, 7, 8+:
 aspuneám, 15, 18, 50, 53, 61.
 spuném; -neí; -né: 11+: spuneám, 13, 14, 17, 37,
 58.
 spuneám^u; -neái; -neá: 16, 20, 21, 24, 31, 56, 57.
 spuneám^u; -neái; -neá: 26, 35, 44.
 aspunám^u; -niái; -niá: 33.
 spuneám^u; -neái; -neá: 36+: [*] spuneám^l.
 spunéám; -neái; -neá: 38+: spuniám.
 aspuneám; -neái; -neá: 39, 41, 42, 47+: [*]
 spuneám, 60.
 spunéám^u; -neái; -neá: 54.
 spuném^l; -neí; -né: 55.
 spuniám; -niái; -niá: 59.
 Nu există verbul *spun*: 30, 34; vezi și nota de la
 MN 77.
 -: 43, 45, 48.

MEGL.: spuném; -neí, -né.

* 1 pl. = 1 sg.

79. SPUNEAM (ind. imperf., 2–3 pl.) [176]

aspuneát; -neá: 1, 3, 5+: [*] spuneát; -neá, 28, 29,
 39–42.
 spuneát; -neá: 2, 4, 6–10, 11+: spuné, 12, 15, 16+:
 [*] spuneáu, 19, 21, 22, 26, 27, 31, 32+:
 spneăț, 35, 36, 46, 47, 49, 51.
 spunét; -né: 13, 14, 17, 37, 58.
 spuneát^l; -neá: 18, 20, 23–25, 52, 54, 55.
 aspuníát^l; -niáu: 33.
 spuniát^l; -niá: 38.
 Nu există verbul *spun*: 30, 34; vezi și nota de la
 MN 77.
 -: 43–45, 48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: spunét; -neú.

80. SPUSEI (ind. perf. s., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je dis’
[177]

aspúsi; aspúsim^U; -púsit^U; -púsirâ: 1, 3, 9, 28, 40, 42, 44, 46, 47, 49.

spúsi; spúsim^U; spúsit^U; spúsirâ: 2, 19, 22, 23, 25.

âspúsi; âspúsim; -púsit^U; -púsirâ: 4.

aspúsi; aspúsim^U; -púsit^U; -púsirâ; [*] spúsi: 5.

spúsi; spúsim; spúsit^U; spúsirâ; [*] aspúsi: 6.

spúsi; spúsim^U; spúsit^U; spúsirâ: 7, 31, 51.

aspúsi; aspúsim; -púsit^U; -púsirâ: 8, 41.

spúsi; spúsim^U; spúsit^U; spúsirâ: 10, 12, 52.

spúse; spúsim; spúsit^U; spúsirâ: 11.

spúsi; spúsim^U; spúsit^U; spúsirâ: 13.

spúse; spúsim; spúsit; spúșerâ: 14.

spúsi; spúsim; spúsit^U; spúsirâ: 15.

spúșe, spúse; spúsem^U; spúșet^U; spúșerâ, [*]
spúsâm; spúsât; spúsârâ: 16.

spúsi; spúsim; spúsit^U; spúsirâ: 17.

spúsi; spúsim; spúsit^U; spúsârâ: 18.

spúsi; spúsim; spúsit^U; spúsirâ: 20.

spúsi; spúsum^U; spúsut^U; spúsârâ: 21.

spúsi; spúsim^U; spúsit^U; spúșpâ: 24.

spúse; spúsim; spúsit^U; spúsirâ: 26, 32, 36.

spúse: 27.

aspúsi; aspúsim^U; -púsit^U; -púsirâ: 29.

aspúșe; aspúsim^U; -púsit^U; -púsirâ: 33.

spúși; spúșim^U; spúșit; spúșirâ: 35.

spúsâ; spúsâm; spúsât; spúsârâ: 37.

spúsi; spúsum; spúsut; spúsârâ: 38.

aspúsi; aspúsim^U; -púsit^U; -púsirâ: 39.

spúsi: 50, 53, 56–59.

spúsi; spúsum^U; spúsut^U; spúsârâ: 54.

spúsi; spúsum^U; spúsut^U; spúsâpâ: 55.

aspúsi: 60.

spúșe: 61.

Nu există verbul *spun*: 30, 34; vezi și nota de la
MN 77.

–: 43, 45, 48.

MEGL.: spúsi; spúsim; spúsit; spúsirâ.

81. NU SPUNE! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne
dis pas!’ [178]

n_x-aspúni; n_x-aspunet: 1, 3, 4, 8, 9, 28+: s-n_x-
aspún ‘să nu spui’, 29, 39, 40+: đâ; țeț ‘zi,
spune’, 41, 42, 46, 49.

nu spúni; nu spunet: 2, 10, 12, 19, 21–23, 24+: nu
đâ; nu đățet, 25.

n_x-aspúni; n_x-aspunet: 5+: [*] nu spúni; nu
spunet.

nu spúni; nu spunet: 6, 7, 13, 17+: đâ; đățit ‘zi,
spune; ziceți, spuneți’, grę ‘vorbește’, 18,
31+: nu đâ; nu đățet, 38, 52, 54, 59.

nu spúne; nu spunet: 11, 14, 15, 26+: nu đâ; nu
đățit, 36+: nu đâ; nu țeț.

nu spúne; nu spúneț: 16.

nu spúne; nu spunet: 20.

nu đâ; nu đățet: 30.

nu spúne; nu spneț: 32+: nu đâ; nu țeț, s-nu đât;
s-nu țeț ‘să nu spui; să nu spuneți’.

n_x-aspúne: 33+: nu đâ.

nu đâ; nu đățet, nu țeț: 34.

nu spúni; nu spúniț: 35.

nu spúnâ; nu spunet: 37.

n_x-aspúni: 44, 47, 48, 60, 61.

nu spúne: 50.

nu spúni: 51, 53, 56, 57.

stă, nu spúni; nu spunet: 55.

taț: 58.

Nu există verbul *spun*: 30, 34; vezi și nota de la
MN 77.

–: 27, 43, 45.

MEGL.: nu spúni; nu spúniț.

82. SĂ SPUNĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il dise’
[179]

s-aspúnâ: 1, 3, 8, 9, 47.

sâ spúnâ: 2.

să spúnâ: 4, 10, 23, 24.

s-aspúnâ: 5+: [*] să spúnâ, 33+: z_Uđácâ ‘să zică’.

sâ spúnâ: 6, 7, 31+: z_Uđácâ ‘să zică’, 35.

să spúnâ: 11, 12, 15, 16+: [*] z_U zácâ ‘să zică’,
19–22, 25, 38, 52, 58.

să spúnâ: 13, 17, 18, 58.

si spúnâ: 14, 36+: z_Uđácâ ‘să zică’.

sâ spúnâ: 26+: z_Uđácâ ‘să zică’.

șe-aspúnâ: 28, 29.

z_Uđácâ: 30.

si spúnâ: 32+: z_Uđácâ ‘să zică’.

z_Uđácâ: 34.

sě spúnâ: 37+: sě spúnâ ndręptu ‘să spună drept,
adevărat’.

si-aspúnâ: 39.

si-aspúnâ: 40+: z_Uđácâ; s-țem ‘să zică; să zicem’,
41, 49.

si spúnâ: 51.

s_Uspúnâ: 54, 55.

Nu există verbul *spun*: 30, 34; vezi și nota de la
MN 77.

–: 27, 42–46, 48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: să spúnâ.

83. SPUNÂND (ger.) ‘en disant’ [180]

spunúndalu: 1, 2, 5, [σ] 10, 12.

spunúndalu: 19.

aspunúndalu: 28.

spunândalu: 29, 39.

[ε] spunéndale, spunéndare: 36.

Nu există verbul *spun*: 30, 34; vezi și nota de la
MN 77.

?: 3, 4, 6–9, 11, 13–18, 20–26, 30–35, 37, 38, 41,
42, 44, 46, 47, 49–61.

–: 27, 43, 45, 48.

MEGL: –.

84. MĂNÂNC (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) ‘je
mange’ [181]*

mîcăm^l; -căt; mîcâ: 1.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 2.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 3, 4.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 5, 12⁺: [σ] mîcâ.
mâcăm; -căt; mîcâ: 6–9.
mîcăm^l; -căt; mîcâ: 10.
măcăm; -căt; mîcâ: 11.
măcăm; -căt; mîcâ: 13.
măncăm; -căt; mîcâ: 14.
mâcăm; -căt; mîcâ: 15.
măcăm^l; -căt; mîcâ: 16⁺: [*] mîcâ, [**] mîcâ,
[***] mîcâ.
măcăm; -căt; mîcâ: 17, 18.
măcăm^l; -căt; mîcâ: 19, 39.
măcăm; -căt; mîcâ: 20.
măcăm^l; -căt; mîcâ: 21, 23, 25.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 22.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 24, 50.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 26, 31.
mîcăm^l; mîcăt; mîcâ: 28.
ngăm^l; ngăt; mîcâ: 29.
mcăm^l; mcat; mîcâ: 32, 51⁺: mîcăm^l.
mîcăm^l; mîcăt; mîcâ: 33⁺: mcăm.
mcăm; mcat; mîcâ: 34.
mgăm; mgăt; mîcâ: 35.
mîngăm; mîngăt; mîcâ: 36.
măcăm; -căt; mîcâ: 37.
măcăm; -căt; mîcâ: 38⁺: [σ] mîcâ.
mcăm^l; mcat; mîcâ: 40⁺: [*] mgăm.
mîngăm; -găt; mîcâ: 41, 45–47, 49, 61.
măcăm^l; -căt; mîcâ: 52.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 53.
măcăm; -căt; mîcâ: 55, 57.
măcăm^l; -căt; mîcâ: 56.
măcăm; -căt; mîcâ: 58.
măcăm; -căt; mîcâ: 59.
âmcam^l; -căt; mîcâ: 60.
–: 27, 30, 42–44, 48.

MEGL.: mîncăm; -căt; mîncă.

* 3 sg. = 3 pl.

85. MÂNCAM (ind. imperf., 1–3 sg., 1 pl.) ‘je
mangeais’ [182]*

mâcăm; -căt; -câ: 1–13, 15–26, 31, 38.
măncăm; -căt; -câ: 14.
mcam; mca; mca: 28, 32, 34, 39, 40, 51⁺: mîcâ.

ngam^l; ngai; nga: 29.
mîcăm^l; -căt; -câ: 33.
mgam^l; mgai; mca: 35.
mîncăm; -găt; -gâ: 36⁺: mîncăm, 41, 45–47, 49,
61.
măcăm^l; -căt; -câ: 37, 57, 59.
mâcăm^l; -căt; mîcâ: 50.
măcăm^l; -căt; mîcâ: 52.
mâcăm^l; -căt; -mîcâ: 53.
măcăm^l; -căt; -câ: 54–56.
măcăm; -căt; -câ: 58.
âmcam^l; -căt; -câ: 60.
–: 27, 30, 42–44, 48.

MEGL.: mîncăm; -căt; -câ.

* 1 pl. = 1 sg.

86. MÂNCAM (ind. imperf., 2 pl., 3 pl.) [182]

măcăt; -câ: 1–13, 15–17, 19, 21, 22, 31.
măncăt; -câ: 14.
măcăt^l; -câ: 18, 20, 23–25, 38, 54, 55.
măcăt; -câ: 26.
mca; mca: 28, 32, 39, 40, 51.
ngat; nga: 29.
mîcăt; mîcâ: 33.
mca; mca: 34.
mgat; mca: 35.
mîncăt; -gâ: 36⁺: mîncăt; -câ.
măcăt; -câ: 37.
mîncăt; -gâ: 41, 45–47, 49, 61.
măcăt^l; -câ: 52.
măcăt; -câ: 58.
âmcat; -câ: 60.
–: 27, 30, 42–44, 48, 50, 53, 56, 57, 59.

MEGL.: mîncăt; -câ.

87. MÂNCARĂM (ind. perf. s., 1–3 pl.) ‘je
mangeai’ [183]

mîcăm^l; -căt^l; -câră: 1, 2.
mâcăm^l; -căt^l; -câră: 3.
mâcăm; -căt^l; -câră: 4, 6–9.
măcăm^l; -căt^l; -câră: 5, 10, 19, 21, 22, 25, 50,
52, 56, 57.
măcăm; -căt^l; -câră: 11.
mâcăm^l; -căt^l; -câră: 12.
măcăm; -căt^l; -câră: 13.
măcăm; -căt; -câră: 14.
mâcăm; -căt^l; -câră: 15.
măcăm^l; -căt^l; -câră: 16.
măcăm; -căt^l; -câră: 17, 18, 20.
măcăm^l; -căt^l; -câră: 23.
mâcăm; -căt^l; -câră: 24.
mâcăm^l; -căt^l; -câră: 26.
mcăm^l; mcat^l; mcâră: 28.
ngăm^l; ngat^l; ngâră: 29.

măcăm^u; -căt^l; -cără: 31.
 mcăm^l; mcat^l; mcără: 32.
 mcăm^u; mcat^l; mcără: 33, 39.
 mcăm; mcat; mcără: 34, 51, 60.
 mgăm^u; mgaț; mgără: 35.
 măncăm^l; -căt^l; -cără: 36.
 măcăm; -căt; -cără: 37.
 măqēm; -căt; -cără: 38.
 mcăm^u; mcat^l; mcără: 40.
 mângăm; -găt^l; -gără: 41, 46, 49, 61.
 mucăm^u; -căt^l; -cără: 53.
 mākām^l; -căt^l; -cără: 54.
 măqām^l; -căt^l; -cără: 55.
 măcăm; -căt; -cără: 58.
 măcăm; -căt; -cără: 59.
 -: 27, 30, 42–45, 47–48.

MEGL.: măncom; -căt; -cără.

88. SĂ MÂNÂNCE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il mange' [184]

s-mícă: 1.
 s-măcă: 2, 21, 22, 24.
 s-măcâ: 3, 4, 6–10, 12, 29, 31, 34, 40, 51, 60.
 s-măcă: 5, 19.
 s-măcă: 11, 23, 25, 52, 56.
 s-măcă: 13, 15, 17, 18, 53.
 s-măncă: 14.
 s-moacă: 16⁺: s-moacă.
 s-măcă: 20.
 s-măcă: 26, 33.
 s-mícă: 28.
 ș-măngă: 35.
 z-măngă: 36.
 s-ă măcă: 37.
 s-măqē: 38, 54.
 z-măcâ: 39.
 si măngă: 41, 49.
 s-măngă: 46.
 s-măcâ: 50.
 s-măcă: 55, 57, 59.
 s-măcî: 58.
 s-măngă: 61.
 -: 27, 30, 32, 42–45, 47, 48.

MEGL.: să mănăncă.

89. MÂNCÂND (ger.) 'en mangeant' [185]

mîcîndaluj: 1, 2, 10.
 cum măcăm: 4.
 măcîndaluj: 5⁺: îl viđuj^l ~ 'l-am văzut cum mânca', 12.
 cîndu măcăm: 9.
 măcîndaluj: 19.
 fuđăm^l ș-măcăm^l 'mergeam și mâncam': 23.
 mcîndaluj: 28, [ε] [*] 32, 39.
 ngîndaluj: 29⁺: vz/đea ~ 'mergea mâncând'.

măncândare, măncândale: 36⁺: [*] măncîndulea.
 -: 3, 6–8, 10, 11, 13–18, 20–22, 24–27, 30, 31,
 33–35, 37, 38, 40–61.

Atestări sporadice ale gerunziului la grămosteni și pîndeni; lipsește în restul graiurilor.

MEGL.: –

90. MÂNÂNCA!; MÂNCAȚI! (imperat., 2 sg., 2 pl.) 'mange!' [186]

mícă; -căt: 1.
 măcă; -căt: 2–4, 6⁺: l'a ș-măcă 'ia și mănâncă', 7–
 10, 12, 28, 29, 31, 40.
 măcă; -căt: 5, 19, 22, 50.
 măcă; măcăt: 11, 25, 56.
 măcă; -căt: 13, 15, 17, 18, 53.
 măncă; -căt: 14.
 moacă; măcăt: 16⁺: [*] moacă; măcăt.
 măcă; -căt: 20⁺: măcă.
 măcă; măcăt: 21, 24.
 măcă; -căt: 23.
 măcă; -căt: 26.
 măcă; mcaț: 32.
 măcă; mcațl: 33.
 măcâ; mcaț: 34⁺: mcațl, 39, 51.
 măngă; mgaț: 35.
 măngă; măngăt: 36.
 măcă; -căt: 37, 38⁺: [*] măqē, 57, 59.
 măngă; -gaț: 41, 45–47, 49.
 măcă; măcăt: 52.
 mākă; măcăt: 54.
 măcă; măcăt: 55.
 măcî; măcăt^l: 58.
 măcă; âmcăt: 60.
 măngă; -găt: 61.
 -: 27, 30, 42–44, 48.

MEGL.: mănăncă; măncăt.

91. NU MÂNCA!; NU MÂNCAȚI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) 'ne mange pas!' [186]

Notă. Imperativul negativ se formează cu nu + imperativul pozitiv [vezi MN 90].

92. MESTEC (mîncarea în gură) (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) 'je mâche' [188]

ĉoămilă; ĉumulím; -lít; ĉoămilă: 1.
 ĉoămină; ĉumină^u; -năt; ĉoămină: 2, 7–10, 19⁺:
 ĉumulăști, 31.
 ĉumulăști; -lim^l; -lít; -léscu: 3, 4, 12, 29.
 ĉoămină; ĉumulím^l; -lít; -léscu: 5 [combinație a
 două paradigme: ĉoămin^l și ĉumuléscu]
 cămină; ĉimină; -năt; cămină: 6.
 ĉumulășce; -lím; -lít; -léscu: 11.
 arămăcă; arămăcăm; -căt; arămăcă: 13.
 aroămigă; arumigăm; -găt; aroămigă: 14–16, 18, 20.
 ĉumulășci; -lím; -lít; -léscu: 17.

arǫámǎgǎ; arumǎgǎm^l; -gǎt; arǫámigǎ: 21.
 arǫmǐgǎ; arumǐgǎm^l; -gǎt; arǫmǐgǎ: 22.
 arǫámigǎ; arumǐgǎm^l; -gǎt; arǫámigǎ: 23, 24.
^aarǫámigǎ; ^arumǐgǎm^l; -gǎt; ^aarǫámigǎ: 25.
 arǫámigǎ; arumǐgǎm^l; -gǎt; arǫámigǎ: 26, 39.
 arǫámigǎ; arumǐgǎm^l; -gǎt; arǫámigǎ: 28.
 meǎsticǎ; misticǎm; -cǎt; meǎsticǎ: 32⁺: arǫmǐgǎ.
 meǎsticǎ; misticǎm^l; -cǎt; meǎsticǎ: 33.
 meǎsticǎ; misticǎm; -cǎt; meǎsticǎ: 34.
 másticǎ; másticǎm; -cǎt; másticǎ: 36⁺: arǫámigǎ.
 se-arǫámǎcǎ; ne-arumucǎm; ve-arumucǎt;
 se-arǫámǎcǎ: 38.
 arǫámigǎ; arumǐgǎm^l; -gǎt; arǫámigǎ: 40.
 mǎtǎleǎsti; -lím; -lít; -lésc^l: 41.
 meǎsticǎ; misticǎm^l; -cǎt; meǎsticǎ: 52.
 arǫámǎgǎ; arumugǎm^l; -gǎt; arǫámǎgǎ: 54.
 ?: 58.
 -: 27, 30, 35, 37, 42–51, 53, 55–61.

MEGL.: másticǎ; másticǎm; -cǎt; másticǎ.

93. ÎNGHIȚIM (ind. prez., 1–3 pl.) ‘j’avale’
 [189]

anġliġim^l; -tít; anġlit^l: 1.
 anġliġám^l; -tát; anġlit^l: 2, 7.
^aanġitám^l; -tát; ^aanġitá: 3.
 anġliġám; -tát; anġlitá: 4, [σ] 34.
 anġitám^l; -tát; anġitá: 5.
^âanġliġám; -tát; ^âanġlit^l: 6⁺: anġliġám mǎcǎreǎ
 ‘înghiȚim mǎncareǎ’, anġliġám di-arcoǎri
 ‘înghețǎm de frig’.
 anġliġám; -tát; anġlit^l: 8⁺: anġitám ‘înghețǎm’.
 anġliġám; -tát; anġlitá: 9.
 anġlitám^l; -tát; anġlitá: 10.
 anġlitám^l; -tát; anġlitá: 11.
 ascǎpitám^l; -tát; ascǎpitá: 12, 29.
 scǎpǎtám; -tát; scǎpǎtá: 13, 38, 55.
 anġliġám; -tát; anġlit: 14⁺: anġliġám ‘1° înghiȚim; 2°
 înghețǎm’.
 anġliġám; -tát; anġlitá: 15⁺: anġliġám ‘1° înghiȚim; 2°
 înghețǎm’.
 anġliġám^l; -tát; ^âanġlit^l: 16⁺: anġliġám di-arcoǎre
 ‘înghețǎm de frig’, anġlitám^l; -tát^l;
 -tǎrǎ ‘înghițirǎm’.
 anġlitám; -tát; anġlitá: 17, 31.
 scǎpitám; -tát; scǎpitá: 18, 20⁺: anġlitám; -tát;
 anġlitá, 23, 25, 32, 49.
 anġliġám^l; -tát; anġlitá: 19⁺: anġliġám^l; -tát; anġlǎțǎ
 ‘înghețǎm’.
 pǎtrǎțém^l; -tét; pǎtréc^l: 21⁺: anġlitám^l; -tát;
 anġlitá.
 scǎpitám^l; -tát; scǎpitá: 24.
 anġliġám^l; -tát; anġlitá: 26.
 ascǎpitám^l; -tát; ascǎpitá: 28, 40.
 ascǎpitám^l; -tát; ascǎpitá: 33.
 scǎpǎtám; -tát; ascǎpitá: 35.

anġliġám; -tát; anġlitá: 36.
 scǎpitám; -tát; scǎpitá: 37.
 anġliġám; -tát; anġlitá: 39⁺: anġliġám; -tát ‘înghețǎm;
 înghețǎti’.
 anġliġám; -tát; anġlǎțǎ: 41.
 scǎpitám^l; -tát; scǎpitá: 52.
 scǎpitám^l; -tát; scǎpǎtá: 54.
 scǎpitám; -tát; scǎpitá: 58.
 -: 22, 27, 30, 42–48, 50, 51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: anġlitóm; -tát; anġlitá.

94. ÎNGHITE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [189]

anġliti; anġlit^l: 1.
 anġlit; anġlit^l: 2.
^aanġitá; ~: 3.
 anġlitá; ~: 4, 10.
 anġitá; ~: 5.
 anġliti; anġlit^l: 6.
 anġlit; anġlit^l: 7.
 anġliti; anġlit^l: 8.
 anġlitá; ~: 9.
 anġlitá; ~: 11.
 ascǎpitá; ~: 12.
 scǎpǎtá; ~: 13, 38, 55.
 anġlite; anġlit: 14.
 anġlitá; ~: 15, 17.
^âanġlite; ^âanġlit^l: 16.
 scǎpitá; ~: 18, 49, 52.
 anġlitá; ~; [*] anġliti [3 sg.]: 19, 31.
 scǎpitá; ~, anġlitá; ~: 20.
 pǎtrǎțǎti; pǎtréc^l, anġlitá; ~: 21.
 scǎpitá; ~: 23.
 scǎpitá; ~: 24.
 scǎpitá; ~: 25.
 anġlite; anġlitá: 26.
 ascǎpitá; ~: 28, 35.
 ascǎpitá; ~: 29, 33, 40.
 scǎpitá; ~, [*] ascǎpitá; ~: 32.
 [σ] anġliti; anġlitá: 34.
 anġlitá; ~, [*] ^âanġlitá [3 sg.]: 36.
 scǎpitá; ~: 37.
 anġlitá; ~: 39.
 anġlǎțǎ; ~: 41.
 anġlitá [3 sg.]: 51.
 scǎpǎtá; ~: 54.
 scǎpitá; ~: 58.
 -: 22, 27, 30, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: anġlitá; ~.

95. NU ÎNGHIȚI! NU ÎNGHIȚIȚI! (imper. neg.,
 2 sg., 2 pl.) ‘n’avale pas!’ [190]

nu-anġlitá; ~ -tát: 1.
 nu anġlit; ~ -tát: 2, 19.
 nu-anġitá; ~ -tát: 3.

nu nglítâ; ~ -tâț: 4⁺: nu-angítâ; ~ -tâț, 7.
 nu ngítâ; ~ -tâț: 5⁺: nu nglítâ; ~ -tâț.
 nu nglíti; ~ -tâț: 6, 34.
 nu-anglítî; ~ -tâț: 8.
 nu-anglítî; ~ -tâț: 9.
 nu nglítâ; ~ -tâț: 10, 11, 17, 31.
 nu scápitâ; nu scăpitâț: 12⁺: nu-ascápitâ; nu-
 ascăpitâț, 20⁺: nu nglítâ; ~ -tâț, 23–25, 32⁺:
 nu-ascápitâ; nu-ascăpitâț, 49, 52.
 nu scápătâ; nu scăpătâț: 13, 38, 54, 55.
 nu nglíte; ~ -tâț: 14, 26.
 nu nglítâ; ~ -tâț: 15.
 nu nglíte; ~ -tâț: 16⁺: [*] nu nglíte; nu nglíteț.
 nu-ascápitâ; nu-ascăpitâț: 18.
 nu pătreâți; nu pătrățet: 21⁺: nu nglítâ; ~ -tâț.
 nu nglíti: 22.
 s-nu-ascápiț; s-nu-ascăpitâț: 28.
 nu-ascápitâ; nu-ascăpitâț: 29, 33.
 nu-ascápitâ; nu scăpătâț: 35.
 nu nglítâ; ~ -tâț: 36⁺: nu nglítâ; -tâț.
 nu scăptâ; ~ -tâț: 37.
 nu nglítâ; ~ -tâț: 39⁺: nu nglítâț ‘nu înghetați’.
 nu-ascápitâ; ~ -tâț: 40.
 nu nglítâ: 41.
 nu scáptâ; nu scăptâț: 58.
 -: 27, 30, 42–48, 50, 51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: nu nglítâ; ~ tâț.

96. SĂ ÎNGHITĂ (conj. prez., 3sg., 3 pl.) ‘qu’il
 avale’ [191]*

s-anglítâ: 1, 4, 10.
 sâ nglítâ: 2.
 s-angítâ: 3.
 sâ ngítâ: 5⁺: [*] sâ nglítâ.
 sâ nglítâ: 6, 7, 31, 34.
 s-anglítâ: 8, 9.
 sâ nglítâ: 11, 19.
 sâ scápitâ: 12⁺: s-ascápitâ.
 sâ scápătâ: 13, 54, 55.
 si nglítâ: 14.
 sâ nglítâ: 15, 17.
 sâ nglítâ: 16, 22.
 sâ scápitâ: 18.
 sâ scápitâ: 20⁺: sâ nglítâ, 23–25, 52.
 s-pătreacă: 21.
 sâ nglítâ: 26.
 s-ascápitâ: 28.
 si-ascápitâ: 29, 32, 33.
 s-ascápitâ: 35.
 si nglítâ: 36⁺: [*] si nglítâ.
 sě scáptâ: 37.
 (s_) scápătâ: 38.
 si nglítâ: 39.
 si-ascápitâ: 40.
 si nglítâ: 41.

si scápitâ: 49.
 sâ scáptâ: 58.
 -: 27, 30, 42–48, 50, 51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: sâ nglítâ.

* 3 pl. = 3 sg.

97. TUȘESC (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘je tousse’
 [192]

tușeádă; ~: 1, 10–12, 19, 20, 23, 25.
 tușeádâ; ~: 2–4, 6, 7, 9, 28, 31.
 tușádă; ~: 5.
 tușádâ; ~: 8, 24, 29.
 tușeádâ; ~: 13.
 tușádă; ~: 14, 17, 32.
 tușáză; ~: 15, 16.
 tușádă; ~: 18.
 tușeádă; ~: 21.
 tușeăști; -șesc^U: 22.
 tușádă; ~: 33, 52.
 tușádă; ~: 36.
 tușești; -șest^U: 38, 54, 58.
 tușádâ; ~: 39–41.
 tușádă; ~: 51.
 tușești; -șest^U: 55.
 -: 26, 27, 30, 34, 35, 37, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: tușești; -șós.

98. TUȘIM (ind. prez., 1–2 pl.) [192]

tușém^U; -șât: 1–8, 10–12, 17–20, 24, 25, 28, 40, 52.
 tușém^U; -șim^U; -șit: 9.
 tușâm; -șât: 13.
 tușâm; -șât: 14.
 tușém; -șet: 15.
 tușizâm; -zât: 16⁺: [*] tușezâm; -zât.
 tușâm; -șât: 21, 23, 36, 41.
 tușim^U; -șit: 22.
 tușim^U; -șit: 26, 34, 35.
 tușém^U; -șád: 29.
 tușim^c; -șit: 31.
 tușém^U; -șât: 32⁺ [*] tșem [1 pl.].
 tușém^U; -șet: 33⁺: tușim^U; -șit.
 tușém; -șât: 37.
 tușâm; -șât: 38.
 tușém; -șât: 39⁺: tușare ‘tușire’.
 tușém^U; -șât: 54, 55.
 tușim; -șit: 58.
 -: 27, 30, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: tușóm; -șot.

99. TUȘEAM (ind. imperf., 1–3 sg., 1 pl.) ‘je
 toussais’ [193]*

tușeám^U; -șeái; -șeá: 1, 2, 12, 19, 22, 23, 28.
 tușám^U; -șái; -șá: 3.
 tușeám; -șeái; -șeá: 4, 7, 9, 11.

tuşám^U; -şái; -şá: 5, 10, 25, 29, 52.
 tuşám; -şái; -şá: 6, 8, 20, 34, 38.
 tuşám; -şái; -şá: 13–15, 17, 18, 37, 39, 41.
 tuşizám^U; -zái; -zá: 16.
 tuşám^U; -şái; -şá: 21, 32⁺: [*] tşam^U [1 pl.], 55.
 tuşám^U; -şái; -şá: 24, 26, 33, 35, 40.
 tuşám^U; -şái; -şá: 31, 54.
 tuşám^U; -şái; -şá: 36⁺: [*] tuşám^U [1 pl.].
 tuşám^U; -şái; -şá: 51.
 [*] tuşíám; -şéái; -şíá: 58.
 -: 27, 30, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: tuşám; tuşái; tuşá.
 * 1 pl. = 1 sg.

100. TUŞEAM (ind. imperf., 2 pl., 3 pl.) [193]

tuşéat; -şéá: 1, 2, 4, 7, 9, 11, 12, 19, 22, 23, 28.
 tuşát; -şá: 3, 5, 6, 8, 10, 26, 29, 40.
 tuşát; -şá: 13–15, 17, 21, 32⁺: [*] tşat; tşa, 36, 37, 39, 41.
 tuşizát; -zá: 16.
 tuşát^U; -şá: 18, 54, 55.
 tuşát^U; -şá: 20, 24, 25, 52.
 tuşád; -şá: 31.
 tuşát; -şáu: 33–35.
 tuşát; -şá: 38.
 tuşát; -şá: 51.
 [*] tuşíat; -şíá: 58.
 -: 27, 30, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: tuşát; -şáu.

101. TUŞII (ind. perf. s., 1–3 pl.) ‘je toussai’ [194]

tuşím^U; -şít^U; -şírâ: 1.
 tuşém^U; -şéat^U; -şéarâ: 2, 12.
 tuşém^U; -şát^U; -şárâ: 3, 5, 19, 20.
 tuşém; -şát^U; -şárâ: 4.
 tuşém; -şát^U; -şárâ: 6, 8, 29.
 tuşím; -şít^U; -şírâ: 7⁺: tuşém; -şéat^U; -şéarâ.
 tuşím; -şít^U; -şéarâ: 9⁺: tuşéai; -şéaşı [1 sg., 2 sg.].
 tuşím^U; -şít^U; -şírâ: 10, 22, 26.
 tuşém; -şát^U; -şárâ: 11, 39.
 tuşám; -şát^U; -şárâ: 13.
 tuşám; -şát^U; -şárâ: 14, 24, 36, 41.
 tuşém; -şát^U; -şárâ: 15.
 tuşizám^U; -zát^U; -zárâ: 16.
 tuşém; -şát^U; -şárâ: 17.
 tuşém; şát^U; -şárâ: 18.
 tuşám^U; -şát^U; -şárâ: 21.
 tuşám^U; -şát^U; -şéapâ: 23.
 tuşém^U; -şát^U; -şárâ: 25.
 tuşém^U; -şéat; -şéarâ: 28.
 tuşím^U; -şít^U; -şírâ: 31.
 tuşém^U; -şát^U; -şárâ: 32.
 tuşím^U; -şít^U; -şírâ: 33.

tuşím; -şít; -şírâ: 34.
 tuşím^U; -şít; -şírâ: 35.
 tuşém; -şét; -şárâ: 37.
 tuşám; -şát^U; -şárâ: 38.
 tuşém^U; -şát^U; -şárâ: 40, 52: tuşám^U; -şát^U; -şárâ.
 tuşám^U; -şém; -şét^U; -şárâ: 54.
 tuşém^U; -şát^U; -şápâ: 55.
 -: 27, 30, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: tuşóm; -şót; -şórâ.

102. AM TUŞIT (ind. perf. c., 1 sg.) ‘j’ai toussé’ [195]

TUŞISEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) ‘j’avais toussé’ [196]
 am^U/ aveám^U tuşítâ: 1, 28, 31, 34–36.
 am^U/ aveám^U tuşéatâ: 2, 7⁺: [ε] ~ -ítâ.
 am/ aveám tuşátâ: 3, 4, 6, 8, 9, 24, 29, 40.
 am^U/ aveám^U tuşátâ: 5, 11, 19, 25.
 am^U/aveám^U tuşítâ: 10, 22, 33.
 am^U/ aveám^U tuşéatâ: 12, 23.
 am/ aveám tuşátâ: 13.
 am/ aveám tuşátâ: 14, 17, 38, 39, 54, 55.
 am/ aveám tuşátâ: 15, 41.
 am/ aveám tuşizátâ: 16⁺: [*] am tuşizátâ.
 am/ aveám tuşátâ: 18, [σ] 20.
 am/ aveám tuşátâ: 21.
 am/ aveám tuşítâ: 26.
 am/ aveám tuşátâ: 32⁺: [*] am tşátâ, 52⁺: am tuşátâ.
 am/ aveám tuşát: 37.
 am/ aveám tuşátâ: 51.
 -: 27, 30, 42–50, 53, 56–61.

MEGL.: –

103. VA TUŞI (ind. viit., 3 sg., 3 pl.) ‘il toussera’ [197]*

va s-tuşéadâ: 1–9, 11, 13⁺: [ε] u s-~, 17, 19, 23⁺: o s-tuşádâ, 24, 31.
 va tuşéadâ: 12, 18, 20, 25, 28, 29, 40, 41.
 ári s-tuşéadâ: 10.
 u s-tuşádâ: 14.
 va s-tuşázâ: 15, 16.
 vâ tuşádâ: 21⁺: vâ s-~.
 ári s-tuşáscâ: 22⁺: o s-tuşím ‘o să tuşím’.
 vai tuşéadâ: 32⁺: [*] vai tşéadâ, va ~.
 va tuşádâ: 33, 52.
 vâ s-tuşádâ: 36.
 o s-tuşáscâ: 37.
 va s-tuşástâ: 38.
 vai tuşádâ: 39⁺: [în Avdela (40.) se zice: va tuşádâ].
 va s-tuşóstâ: 54.
 u s-tuşéstâ: 55.
 -: 26, 27, 30, 34, 35, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să tuşáscâ.
 * 3 pl. = 3 sg.

104. VOI FI TUȘIT (ind. viit. anterior, 1 sg.)
'j'aurai toussé'

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 201.

va/ vr̥ea s-aveám^l tușítă: 1, 10.

va/ vr̥ea s-aveám^l tușátâ: 2, 5–7, 9.

va s-aveám tușátâ: 3, 4, 8, 40.

va s-aveám tușátâ: 11, 15⁺: [nu se spune: vr̥ea s-aveám tușátâ].

va (vr̥ea) s-aveám^l/ va (vr̥ea) s-avúî/ va (vr̥ea) s-am^l avútă/ va (vr̥ea) s-aveám^l avútă/ va (vr̥ea) s-avúî avútă tușéatâ: 12.

u s-avém/ vr̥e s-avém tușátâ: 13.

u s-avém/ vr̥e s-avém tușátâ: 14.

va s-aveám tușízatâ: 16.

va s-avém tușátâ: 17.

va s-aveám tușátâ: 18, 20, 23–25, 39, 52.

va/ vr̥ea s-aveám^l tușátâ: 19, 31.

vr̥e s-avém^l/ vr̥e s-avúî/ vr̥e s-am^l avútă/ vr̥e s-avém avútă/ vr̥e s-avúî avútă tușítâ: 22.

va s-aveám/ va s-avúî tușítâ: 26.

vaî aveám^l tușátâ: 29.

vaî aveám tușátâ: 32.

va s-aveám^l tușítâ: 34.

vr̥ea ș-aveám tușítâ: 35.

vă sî-aveám tușítâ: 36.

vr̥e s-avém tușát: 37.

vra s-aveám tușátâ: 38.

va sî-aveám (va aeam) tușátâ: 41.

u s-aveám tușátâ: 54.

?: 33.

–: 21, 27, 28, 30, 42–51, 53, 55–61.

MEGL.: –

105. SĂ TUȘEASCĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.)
'qu'il tousse' [198]*

s-tușéadâ: 1–13, 17–20, 23–25, 28, 29, 31, 40.

s-tușádâ: 14, 21, 33, 36, 39, 52.

s-tușázâ: 15, 16.

s-tușâscâ: 22.

s-tușádâ: 32⁺: [*] s-tșéadâ.

sě tușéscâ: 37.

s-tușástâ: 38.

si tușádâ: 41.

s-tușéstâ: 54, 55.

–: 26, 27, 30, 34, 35, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să tușâscâ.

* 3 pl. = 3 sg.

106. SĂ FI TUȘIT¹ (conj. perf., 1sg.) 'que j'ai/
j'eusse toussé' [199]

s-tușám: 1–15, 17, 19–26, 28, 29, 31, 33, 37, 38, 39⁺: [nu se zice: s-tușárim], 40, 41, 54, 55, 58.

s-tușízám: 16.

s-tușám: 18⁺: s-tușám, va lișurám 'să fi tușit, m-aș fi ușurat'.

s-tușéám: 32⁺: [*] s-tșeam.

s-tușárim: 36.

s-tușám^l, s-tușárim^l: 52.

–: 27, 30, 34, 35, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ?

107. SĂ FI TUȘIT² (conj. perf., 1 sg.) 'que j'aie/j'eusse toussé' [199]

Alte forme verbale compuse

s-am^l/ s-aveám^l tușítâ: 1, 10, 33, 34.

s-am^l/ s-aveám^l tușátâ: 2, 4, 5, 8, 11, 24.

s-tușái, s-am/ s-aveám tușátâ: 3, 6, 7, 9, 19, 31.

s-am^l/ s-aveám^l/ s-avúî/ s-am^l avútă/ s-aveám^l avútă tușéatâ: 12.

s-am/ s-avém tușátâ: 13.

s-tușái, s-am/ s-avém/ s-avúî tușátâ: 14.

s-am/ s-aveám tușátâ: 15, 18, 20, 38.

s-tușízái, s-am/ s-aveám tușízatâ: 16.

s-am/ s-avém tușátâ: 17.

s-am/ s-aveám/ s-avúî tușátâ: 21.

s-am^l/ s-aveám^l/ s-avúî/ s-am^l avútă/ s-aveám^l avútă/ s-avúî avútă tușítâ: 22.

s-am^l/ s-aveám^l tușéatâ: 23.

s-am/ s-aveám tușátâ: 25, 52, 54.

s-tușíî, s-am/ s-aveám/ s-avúî tușítâ: 26.

s-tușái, s-am^l/ s-aveám^l tușátâ: 29.

s-tșái, sî-am/ sî-aveám tșátâ: 32.

ș-tușíî, ș-am/ ș-aveám tușítâ: 35.

s-tușíî, sî-am/ sî-aveám tușítâ: 36⁺: nu í-aduc amínte s-tușíî 'nu-mi aduc aminte să fi tușit'.

s-am/ s-aveám tușát: 37.

s-am/ s-aveám tușátâ: 39.

s-am/ s-aveám tușátâ: 40.

si am/ si aeam tușátâ: 41.

s-am/ s-avém tușátâ: 55.

–: 27, 28, 30, 42–51, 56–61.

MEGL.: să vem tușót.

108. AȘ TUȘI (cond. prez., 1 sg.) 'je tousserais' [200]

Notă. În unele graiuri ale aromânei (pindean, fărșerot) se folosesc cu valoare de condițional prezent forme de felul s-tușárim 'aș tuși' (cf. MN 106. SĂ FI TUȘIT¹: punctele 36, 52).

109. AȘ FI TUȘIT (cond. perf., 1 sg., 1 pl.)
'j'aurais toussé' [201]*

va s-tușám: 1⁺: vr̥ea s-tușám, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 15⁺: [nu se spune: vr̥ea s-tușám] 17, 23, 26, 28, 31, 39, 52.

vr̥ea s-tușéd^l: 2⁺: vr̥ea s-tușám, 5⁺: vr̥ea s-tușám, 6⁺: va s-tușám, 19⁺: vr̥ea s-tușám, 22⁺: vr̥ea s-tușám.

vrea s-tușám: 9, 36.
 va tușám: 12⁺: vrea tușám, 18, 20, 25⁺: vrea
 s-tușéd^l, 40, 41.
 vře s-tușéd^l: 13⁺: vře s-tușám.
 u s-tușám⁺: 14⁺: vrea s-tușám, 55.
 va s-tușízám: 16.
 vrea s-tușésc: 21.
 vpea s-tușésc^l: 24.
 vrea tușám^l: 29⁺: vrea tușéd^l.
 vai tușám: 32⁺: [*] vai tșam.
 vře s-tușésc: 37.
 vra s-tușám: 38, 54.
 ? 33, 34.
 -: 27, 30, 35, 42–51, 53, 56–61.
 * 1 pl. = 1 sg.

MEGL.: –

110. OI FI TUȘIT, dubitativ (1 sg.)

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 201.

va s-am tușítă: 1, 10.
 vrea s-am^l tușéatâ: 2.
 va s-am tușátâ: 3–6, 8, 19.
 va s-am tușéatâ: 7, 9.
 va s-am tușátă: 11, 17, 18.
 va s-am tușéată: 12.
 u s-am/ vře s-am tușátă: 13.
 u s-am/ vrea s-am tușátă: 14.
 va s-am tușátâ: 15, 40.
 va s-am tușízatâ: 16.
 va s-am tușátă: 20, 31.
 vře s-am^l tușátă: 22.
 va s-am/ vrea s-am tușítă: 26.
 vreaⁱ am^l tușátă: 29.
 vã sⁱ-am tușítă: 36.
 vře s-am tușát: 37.
 vai am/ va s-am tușátă: 39.
 va am (v-am) tușátâ: 41.
 ?: 33, 34.
 -: 21, 23–25, 27, 28, 30, 32, 34, 35, 38, 42–61.

MEGL.: –

111. TUȘEȘTE! (imperat., 2 sg., 2 pl.) ‘tousse!’ [202]

tușádă, -șát: 1–8, 10–13, 17–19, 23–25, 28, 29, 32
 [*] tșádă; tșat, 33, 36⁺: [*] tușá; -șít, 39–41.
 tușádă; -șít: 9.
 tușádă, -șádă; -șát, -șát: 14⁺: tușá [2 sg.].
 tușázâ; -át: 15.
 tușáză; -șízát: 16.
 tușádă; -șád: 20, 26.
 tușéá; -șát: 21⁺: tușá [2 sg.].
 tușádă; -șít: 22, 31.
 tușá; -șít: 35.
 tușát [2 pl.]: 37.
 tușá; -șát: 38⁺: [*] tușát [2 pl.], 55.

tușá; -șát: 52.
 tușé; -șét: 54.
 -: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: tușá; -șót.

112. NU TUȘI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne tousses pas!’ [203]

nu tușádă; nu ~ șát: 1–8, 10–13, 17–19, 23–25,
 28, 29, 32⁺: [*] nu tșádă; nu tșat, 33, 36⁺:
 [*] nu tușá; nu ~ -șít, 39–41, 52.
 nu tușádă; nu ~ șít: 9.
 nu tușádă; nu ~ șát: 14.
 nu tușáză; nu ~ șát: 15.
 nu tușáză; nu ~ șízát: 16.
 nu tușádă; nu ~ șád: 20, 26.
 nu tușéá; nu ~ șát: 21.
 nu tușádă; nu ~ șít: 22, 31.
 nu tușá; nu ~ șít: 35.
 nu tușát [2 pl.]: 37.
 nu tușá; nu ~ șát: 38⁺: [*] nu tușát [2 pl.], 55.
 nu tușé; nu ~ șét: 54.
 -: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: nu tușá; nu ~ șót.

113. TUȘIND (ger.) ‘en toussant’ [204]

tușindalui: 1⁺: imná ș-tușéá ‘mergea și tușea’, 2,
 5, 10⁺: [rar], 12, 19, 29, 39.
 [ε] [*] tșindalui: 32⁺: [rar; e posibil].
 tușándare: 36⁺: ~ ȳrăpșeám^l ‘scriam tușind’, [*]
 tușindulea.
 ? 41.
 -: 3, 4, 6–9, 11, 13–18, 20–28, 30, 31, 33–35, 37,
 38, 40, 42–61.

MEGL.: –

114. SUGHIȚĂM (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) ‘j’ai le hoquet, je hoquette’ [205]*

suglițám^l; -țát; -gl’ítă: 1, 10, 12, 21, 22⁺:
 sugițím^l; -tít; -țeádă, 51, 52.
 suglițám^l; -țát; -gl’ítă: 2, 26.
 sugițám^l; -țát; -gițâ: 3, 5⁺: [*] suglițám^l.
 suglițám; -țát; -gl’ítă: 4, 6–9, 19, 28, 29, 31, 35, 41.
 suglițám; -țát; -gl’átă: 11.
 suglițám; -țát; súgl’ítă: 13, 18, 23.
 suglițám; -țát; -gl’ítă: 14, 16, 17, 39.
 suglițám; -țát; -gl’ítă, [ε] -gl’ítă: 15.
 suglițám; -țát; -súgl’ítă: 20, 25.
 suglițám^l; -țát; -súgl’ítă: 24.
 nã suglițám^l; vã -țát; s_u-sugliță: 32.
 suglițám^l; -țát; -ítă: 33.
 suglițám; -țát; -tășcu; -tăști, -tăști [3 sg.]: 36.
 sugățám; -țát; súgăță: 38.
 nã suglițám; vã -țát; s_u-sugliță: 40.

sugîțem^U; -țăt; -țást^U; -țéști [3 sg.]: 54.
suguțám^U; -țăt; súgăță: 55.
?: 37.
–: 27, 30, 34, 42–50, 53, 56–61.

MEGL.: suglițóm; -țăt; -iță.
* 3 sg. = 3 pl.

115. SĂ SUGHITĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.)
'qu'il hoquète' [206]*

s_suglîță; ~: 1, 2+: [*] s_suglîță, 5, 10, 12, 21.
s_sugîiță; ~: 3.
s_suglîță; ~: 4.
s_suglîță; ~: 6–9, 15, 19, 28+: si suglîță, 29, 31.
s_sugleăță; ~: 11.
s_súglîță; ~: 13, 18, 23.
si sugîță; ~: 14.
s_suglîță; ~: 15+: s_suglîță.
s_suglîță; ~: 16+: [*] [nu: s_suglîță], 17.
să súglîță; ~: 20, 25.
să sugîță; ~: 22.
s_súglîță; ~: 24.
s_suglîță; ~: 26.
si s_suglîță; ~: 32+: s_suglîță.
să suglîță; ~: 33.
sâ suglîță; ~: 35, 52.
si suglițască; ~: 36.
s_súgăță; ~: 38, 55.
si suglîță; ~: 39, 41.
s_s_suglîță; ~: 40.
s_sugîțástă: 54.
?: 37.
–: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să suglîță; ~.
* 3 pl. = 3 sg.

116. NU SUGHITA! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.)
'ne hoquète pas!' [207]

nu suglîță; ~ -țăt: 1, 2, 6–9, 15, 19, 28, 29, 31, 35,
39–41.
nu sugîiță; ~ -țăt: 3.
nu suglîță; ~ -țăt: 4.
nu sugîiță; ~ -țăt: 5.
nu suglîță; ~ -țăt: 10, 12, 32, 33.
nu suglăță; ~ -glîțăt: 11.
nu súglîță; ~ -țăt: 13, 18, 25, 36, 51.
nu suglîță; ~ -țăt: 14.
nu suglîță; ~ -țăt: 16, 17, 21, 26+: s-nu suglîț [2
sg.].
nu súglîță; ~ -țăt: 20.
nu sugîță; ~ -țăt: 22.
nu súglîță; ~ -țăt: 23.
nu súglîță; ~ -țăt: 24, 52.
nu súgăță; ~ -țăt: 38.
nu sugîțé; ~ -țăt: 54.

nu súgăță; ~ suguțăt: 55.
?: 37.
–: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: nu suglîță; ~ -țăt.

117. RÂGÂI (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) 'j'éructe,
j'ai des renvois' [208]

argueăști; arguím^U; -iț; -éscu: 1.
argueăști; -ím^U; -iț; -éscu: 2, 10, 19.
argueăști; -ím^U; -iț; -éscu: 3, 6, 8.
arugueăști; -ím; -iț; -éscu: 4.
argueăști; -ím^U; -iț; -éscu, [*] arugueăști: 5.
arugueăști; -ím; -iț; -éscu: 7.
arăgueăști; arăguím^U; -iț; -éscu: 9.
arugueășce; -ím; -iț; -éscu: 11.
arugueăști; -iím^U; -iț; -éscu, [*] rugueăști: 12.
arăgăști; arăgím; -gít; -gésu: 13.
răgăște; -ím; -iț; -éscu: 14.
arguești; -ím; -iț; -ésc^U: 15.
argueșce; -ím^U; -iț; -éscu: 16.
argueșci; -ím^U; -iț; -éscu: 17.
arăgăști; -ím; -iț; -ésc^U: 18.
răgăști; -ím; -iț; -ésc^U: 20.
arăgăști; -ím^U; -iț; -ésc^U: 21.
arăgăști; -ím^U; -iț; -ésc^U: 22.
păgăști; -iím^U; -iț; -ést^U: 23.
păgăști; păgám^c; -iț; -ésc^U: 24.
răgăști; -ím^U; -iț; -ésc^U: 25.
arugueăște; -ím; -iț; -éscu: 26.
arugueăști; -ím^U; -iț; -éscu: 28, 29, 31.
arugueăște; -ím; -iț; -ésc^U: 32.
[σ] arugueăști; -ím; -iț; -éscu: 35.
arăgăște; -ím; -iț; -ésc^U: 36.
arăgști; -gám; -găt; -gést^U: 38.
arugueăști; -ím; -iț; -éscu: 39.
s-rugueăști; nâ ruguím; vâ ~ -iț; s-ruguescu: 40.
arăgăște; -ím; -iț; -ésc^U: 41.
răgăști; -ím; -iț; -éscu: 51.
arugueăști; -ím; -iț; -ésc^U: 52.
arăgști; -gím^U; -gít; -gést^U, [*] arăgém^U; -gét
[1–2 pl.]: 54.
apăgști; -gím^U; -gít; -gést^U: 55.
arăgști; -gím; -gít; -gésu: 58.
?: 33, 37.
–: 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: lizdrignăște; -ním; -níț; -nés.

118. STRĂNUT (ind. prez., 3 sg., 3 pl.)
'j'éternue' [209]

strimțeadă; ~ 1.
strimțeadă; ~: 2, 3+: [*] strimțeadă, 7.
strimțeadă; ~, [*] strimțeadă; ~: 4.
strimțeadă; ~: 5, 11, 19.

strîmteádă; ~: 6.
 ?strîmteádă; ~: 8, 9.
 strîmteádă; ~: 10.
 ştirnutéádă; ~: 12.
 sturtăşti; -tăsc^U: 13.
 stărnută; ~: 14.
 strîmteáză; ~: 15, 16.
 strîmteádă; ~: 17, 32.
 struteádă; ~: 18.
 struteádă; ~: 20, 52, 58.
 şturteádă; ~: 21.
 stupteádă; ~: 23.
 stputeádă; ~: 24.
 struteádă; ~: 25.
 strămteádă; ~: 26.
 ştirnutéádă; ~: 28.
 aştirnutéádă; ~: 29.
 sturnuteádă; ~: 36.
 sturtéşti; -tést^U: 38.
 şturnuteádă; ~: 39.
 s-aştirnutéádă; ~: 40.
 ştrunteádă; ~: 41.
 stîrnutéádă; ~: 51.
 sturtéşti; -tést^U, [*] sturtéđă; ~: 54.
 stupteádă; ~: 55.
 ? : 22, 31, 33, 35.
 – : 27, 30, 34, 37, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL: kifneşti; -nés.

119. STRĂNUT (ind. prez., 1–2 pl.) [209]

strîmtăm^U; -tăt: 1, 2, 3+: [*] ?strîmtăm^U; -tăt, 7.
 strîmtăm; -tăt, [*] ?strîmtăm; -tăt: 4.
 strîmtăm; -tăt: 5, 11, 19.
 strîmtăm; -tăt: 6, 10.
 ?strîmtăm; -tăt: 8, 9.
 ştirnutăm^U; -tăt: 12.
 sturtăm; -tăt: 13, 38.
 stărnutam; -tăt: 14.
 strîmtăm; -tăt: 15–17, 32.
 strutăm; -tăt: 18, 20.
 şurtăm^U; -tăt: 21.
 stuptăm^U; -tăt: 23.
 stputăm; -tăt: 24.
 sturtăm^U; -tăt: 25.
 strămtăm^c; -tăt: 26.
 ştirnutăm^U; -tăt: 28.
 aştirnutăm^U; -tăt: 29.
 sturnutam; -tăt: 36.
 şturnutam; -tăt: 39.
 n-aştirnutăm; v-aştirnutăt: 40.
 ştruntăm; -tăt: 41.
 stîrnutăm^U; -tăt: 51.
 strutăm^U; -tăt: 52.
 sturtăm^U; -tăt: 54.
 stuptăm^U; -tăt: 55.

sturtăm; -tăt: 58.
 ? : 22, 31, 33, 35.
 – : 27, 30, 34, 37, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: kifnîm; -nîf.

120. NE ÎNGRĂŞĂM (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) 'je grossis' [210]*

n-aŋgrăşém^U; v-aŋgrăşăt; s-aŋgrăşi: 1, 3–6, 9, 12+
 [*] nâ ngrăşém^U.
 nă ngrăşém^U; vă ngrăşăt; să ngrăşi: 2, 10, 19.
 nâ ngruşém; vâ ngruşăt; sâ ngrôăşi: 7.
 n-aŋgrăşém; v-aŋgrăşăt; s-aŋgrăşi: 8.
 nă ngrăşém; vă ngrăşăt; să ngrăşe: 11, 20.
 nâ ngruşám^U; vâ ngruşăt; să ngrôăşă; ngruşăsc^U:
 13.
 ni ngruşám; vâ ngruşăt; si ngruşăđă: 14.
 nă ngruşém; vă ngruşăt; să ngruşéază: 15.
 nă ngruşém^U; vâ ngruşăt; să ngrôăşe: 16.
 nă ngruşém; vâ ngruşăt; să ngruşăđă: 17, 18.
 ni ngrăşém^U; vâ ngrăşăt; să ngrăşă: 21, 22.
 nă ngrpăşám^U; vâ ngrpăşăt; z-ngrpăşă: 23.
 nâ ngrpăşém; vâ ngrpăşăt; sâ ngrpăşi: 24.
 ni ngrăşém^U; vâ ngrăşăt; să ngrăşi: 25.
 nă ngrăşém^c; vă ngrăşeăt; si ngrăşe: 26, 51.
 îngruşém^U; -şăt; -şăđă: 28.
 nâ ngruşém^U; vâ ngruşăt; si ngrôăşi: 29, 40.
 nâ ngrăşém^U; vâ ngrăşăt; sâ ngrăşi: 31.
 ngruşém; -şăt; -şăđă: 32, 39, 41.
 ni ngrăşám; vâ ngrăşăt; şî ngrăşă: 35.
 nâ ngruşám; vâ ngruşăt; sâ ngrôăşă: 36.
 nă ngrăşém; vă ngrăşăt; să ngrăşă: 37.
 ni ngruşám; vi ngruşăt; si ngruşăşti; si ngruşést^U:
 38.
 ni ngrăşém^U; vâ ngrăşăt; sâ ngrăşi: 52.
 – : 27, 30, 33, 34, 42–50, 53–61.

MEGL.: nă ngrăşóm; vă ngrăşăt; si ngrăşă.
 * 3 sg. = 3 pl. (când verbul e de conj. I).

121. MĂ ÎNGRĂŞĂM (ind. imperf., 1–3 sg.) 'je grossissais' [211]

mę-aŋgrăşám^U; tę-aŋgrăşái; s-aŋgrăşă: 1, 2, 5, 12.
 mî-aŋgrăşám^U; tî-aŋgrăşái; s-aŋgrăşă: 3, 4, 6.
 mi ngruşéam; ti ngruşéai; să ngruşéa: 7.
 mę-aŋgrăşám; tę-aŋgrăşái; s-aŋgrăşă: 8, 9.
 mî ngrăşám^U; tî ngrăşái; să ngrăşă: 10, 19, 25.
 mî ngrăşeám; tî ngrăşeai; să ngrăşeá: 11.
 mi ngruşám; ti ngruşái; să ngruşă: 13, 14, 16.
 mi ngrăşám; ti ngrăşái; să ngrăşă: 15, 20–22.
 mi ngruşám; ti ngruşái; să ngruşă: 17, 18.
 mî ngrpăşám^U; tî ngrpăşái; să ngrpăşă: 23, 24.
 mi ngrăşám^U; ti ngrăşái; si ngrăşă: 26.
 îngruşám^U; îngruşái; îngruşă: 28.
 mî ngruşám^U; ti ngruşái; si ngruşă: 29, 40.

mi ngrâşám^U; ti ngrâşái; sâ ngrâşá: 31, 52.
 ngruşám^U; ngruşái; ngruşá: 32, 39, 41.
 mi ngrâşám^U; ti ngrâşái; şî ngrâşá: 35.
 mi ngruşám^U; ti ngruşái; si ngruşá: 36.
 mi ngrâşám; ti ngrâşái; sê ngrâşá: 37.
 mi ngruşám; ti ngruşái; si ngruşá: 38.
 mi ngrâşám^U; ti ngrâşái; si ngrâşá: 51.
 -: 27, 30, 33, 34, 42–50, 53–61.

MEGL.: mi ngrâşám; ti ngrâşái; si ngrâşá.

122. NE ÎNGRĂŞAM (ind. imperf., 1–3 pl.)
 [211]

n-angrăşeam^U; v-angrăşeat; s-angrăşá: 1, 9.
 n-angrăşám^U; v-angrăşát; s-angrăşá: 2, 3, 5, 12.
 n-angrăşám; v-angrăşát; s-angrăşá: 4, 6, 8.
 nă ngruşeam; vă ngruşeat; să ngruşea: 7.
 nă ngrăşám^U; vă ngrăşát; să ngrăşá: 10, 19, 31.
 nă ngrăşeam; vă ngrăşeat; să ngrăşea: 11.
 nă ngruşám; vă ngruşát; să ngruşá: 13, 14, 16, 17.
 nă ngrăşám; vă ngrăşát; să ngrăşá: 15, 21, 22.
 nă ngruşám; vă ngruşát^U; să ngruşá: 18.
 nă ngrăşám; vă ngrăşát^U; să ngrăşá: 20, 24.
 nă ngrăşám^U; vă ngrăşát^U; să ngrăşá: 23.
 nă ngrăşám^U; vă ngrăşát^U; să ngrăşá: 25.
 nă ngrăşám^U; vă ngrăşát^U; să ngrăşá: 26.
 îngruşám^U; îngruşát; îngruşá: 28.
 nâ ngruşám^U; vă ngruşát; sâ ngruşá: 29, 40.
 ngruşám^U; ngruşát; ngruşá: 32, 39, 41.
 ni ngrăşám^U; vă ngrăşát; şî ngruşá: 35.
 nâ ngruşám^U; vă ngruşát; sâ ngruşá: 36.
 nê ngrăşám; vê ngrăşát; sê ngrăşá: 37.
 ni ngruşám; vi ngruşát^U; si ngruşá: 38.
 nă ngrăşám^U; vă ngrăşát; si ngrăşá: 51.
 ni ngrăşám^U; vă ngrăşát^U; sâ ngrăşá: 52.
 -: 27, 30, 33, 34, 42–50, 53–61.

MEGL.: nă ngrăşám; vă ngrăşát; si ngrăşáu.

123. M-AM ÎNGRĂŞAT (ind. perf. c., 1 sg.) 'j'ai
 grossi' [212]

mę-am^U angrăşeată: 1, 4.
 mi-am^U îngrăşátă: 2.
 mi-am^U angrăşátă: 3, 8, 9.
 mi-am^U angrăşátă, [*] ~ angrăşátă: 5.
 mi-am^U angrăşátă: 6.
 mi-ámu ngruşeată: 7.
 mi-ámu ngrăşátă: 10.
 mi-ámu ngrăşátă: 11.
 mi-ám^U angrăşátă: 12.
 mi-am ngruşátă: 13.
 mi-ámu ngruşátă: 14, 36.
 mi-am angrăşátă: 15.
 mi-am angrăşátă: 17.

mi-ámu ngruşátă: 18.
 mi-ámu ngrăşátă: 19, 20.
 mi-am^U ngrăşátă: 21, 22.
 mi-am^U ngrăşátă: 23.
 mi-am^U ngrăşátă: 25.
 mi-am^U angrăşátă: 26.
 am^U îngruşátă: 28.
 mi-am^U ngruşátă: 29.
 mi-am angrăşátă: 31.
 ámu ngruşátă: 32.
 mę-am angrăşát: 37.
 est^U ngruşát: 38.
 am angruşátă: 39.
 mi-ámu ngruşátă: 40.
 am ngruşátă, [*] ~ -şátă: 41.
 mi-am^U ngrăşátă: 52.
 -: 16, 24, 27, 30, 33–35, 42–51, 53–61.

MEGL.: –

124. MĂ VOI ÎNGRĂŞA (ind. viit., 1 sg.) 'je
 grossirai' [213]

va mi-angrăş^U: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 12.
 va mi ngrăş^U: 2, 10, 11, 19, 25, 26, 31, 35, 52.
 va s-mi ngrăş^U: 4, 15, 21.
 va mi ngruş^U: 7, 29, 40.
 va s-mi ngruşăsc^U, u s-mi ngruşăsc^U: 13.
 u s-mi ngruşát: 14⁺; u s-si ngruşădă [3 sg., 3 pl.].
 va s-mi ngruş^U: 16⁺; va s-mi ngrăş^U.
 va mi ngruşéd^U: 17, 18.
 va mi ngrăş^U: 20.
 o s-mi ngrăş^U: 22.
 o s-mi ngrăş^U: 23⁺; va mi ngrăş^U.
 u s-mi ngrăş^U: 24.
 va ngrăş^U: 28.
 vai îngruşéd^U: 32, 39.
 vă s-mi ngróşu: 36.
 o s-mę ngrăş: 37.
 u s-mi ngruşést^U: 38.
 va ngruşéd^U: 41.
 -: 27, 30, 33, 34, 42–51, 53–61.

MEGL.: –

125. SĂ SE ÎNGRAŞE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il
 grossisse' [214]

Notă. Pentru contopirea conjuncţiei *să* cu reflexivul *se*, vezi observaţiile de la listele pentru hărţile 235. *să se încălze*, 237. *să se descalze* şi pentru MN 209. *să se dezbrace*.

(s_U) s-angrăşi: 1, 4.
 (s_U) sâ ngrăşi: 2, 10, 31.
 (s_U) s-angrăşi: 3, 6.
 (s_U) s-angrăşi: 5.
 (s_U) sâ ngrăşi: 7.

(s_) s-aṅgráși: 8, 9.
 (s_) să ngráše: 11.
 să s-aṅgráși: 12.
 si să ngrușáscă: 13.
 (s_) si ngrușáđă: 14.
 (s_) să ngrușéáză: 15.
 (s_) să ngróáše: 16.
 (s_) să ngrușáđă: 17, 18.
 (s_) să ngráși: 19.
 să să ngráše: 20.
 (s_) să ngráșă: 21, 22.
 si z-ngrpáși: 23.
 (s_) z-ngrpáși: 24.
 (s_) să ngráși: 25.
 (s_) si ngráše: 26.
 si ngrușéáđă: 28.
 si si ngróáși: 29.
 si ngrușáđă: 32, 39.
 (ș)_și ngráșă: 35.
 si si ngróáșă: 36.
 sē sē ngráșă: 37.
 (s_) si ngrușéstă: 38.
 (s_) sâ ngróáși: 40.
 (ś)_și ngróásâ: 41.
 să să ngráși: 52.
 -: 27, 30, 33, 34, 42–51, 53–61.

MEGL.: (s_) si ngráșă.

126. ÎNGRĂȘÂND (ger.) 'en grossissant' [215]

aṅgrașindalu: 1.
 ngrășindalu: 5.
 ângrîșindalu: 10 [rar].
 ângrășindalu: 12.
 ângrășindalu: 19.
 îngrușindalu: 28.
 ngrușindalu: 29.
 ngrășindulea: 36.
 -: 2–4, 6–9, 11, 13–18, 20–27, 30–35, 37–61.

MEGL.: –

127. GRASĂ, pl. 'grosse' [217]

grásă; grási: 1.
 grúásâ; grúási: 2+: [despre animale] grásâ; grási.
 grásâ; grási. 3+: gróásâ; gróási, 4, 6+: gróásâ;
 gróási, 31, 51, 52.
 grúásă; grúási: 5+: [*] gróásă; gróási, 12.
 gróásâ; gróási: 7–9, 27, 29, 34, 35, 39–45, 47, 49.
 grásâ; grási: 10.
 grósă; gróase: 11+: oáje grásă.
 grósă, gróse: 13+: ngrușáte 'care s-au îngrășat',
 14, 37.
 gróásă; gróási ícă grásă, gráse: 15.
 gróásă; gróase: 16+: pǎarca-î grásă 'scroafa-
 grasă', 36.

grósă; grósi: 17.
 grósă; grósi: 18.
 gróásă; gróási: 19, 25+: grásă; grási.
 grásă; gráse: 20.
 grásă; grási: 21, 22+: gróásă; grósi '1° vâjnoasă;
 2° gravidă'.
 gpásă, gpási: 23.
 gpásâ, gpási: 24.
 grásă; gráse: 26+: grásă; gráse, 32.
 grúásâ; grúási: 28.
 gróásă; gróase: 33.
 grásă; grási: 38, 54+: grósă; grósi.
 gp/γósă; gp/γósi: 55.
 grósă; grósi: 56.
 grósă, sínătoásâ; -toási: 58.
 -: 30, 46, 48, 50, 53, 57, 59–61.

MEGL.: grósă; grósi.

128. SLABĂ, pl. 'maigre' [219]

slábă; slábi: 1, 5, 7+: slábâ; slábi, 10, 12, 21–23,
 25.
 slábâ; slábi: 2, 24.
 slábâ; slábi: 3, 4, 6, 9, 29, 31+: mizav^l; mízav^l
 'pirpiriu, pipernicit', azmét^l; -mét
 'pipernicit, pirpiriu' [despre noateni], 35,
 46, 50, 52, 59.
 slábă; slábi: 8, 15+: slábúșcă; -búșki 'slăbuță', 18.
 slábă; slábe: 11, 33, 44.
 slábă; slábi: 13.
 slábă; slábe: 14, 16, 26+: slábă; slábe.
 slábă; slábi: 17.
 supsári; -psári: 19+: slábă; slábi, [*] supțári; -țári.
 slábă; slábe: 20.
 minútă, -núti: 28+: uscátă; -cáti, 39+: sálábâ; -lábi
 'slăbită', 40+: [la animale] slábâ; slábi, 41,
 45, 47.
 minútă; -núte: 32, 34, 36.
 supsără; -sáre: 37.
 slábă; slábi: 38.
 minútă; -núti: 44+: sclábâ; sclábi.
 sclábâ; sclábi: 46, 51.
 supțári: 53.
 supsári, -sári: 54+: slábă; slábi [pentru animale]
 supsári; -sáp: 55+: uscátă.
 slábă; slábe: 58+: nu ęsti grósă, ęsti supsără.
 -: 27, 30, 42, 43, 48, 49, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: slábă; slábi.

129. MICĂ (de statură), pl. 'petite; de petite taille' [222]

șcúrtă; șcúrti: 1, 3+: apúsâ; -púsi, 4, 7, 8+: nícă;
 níț, 28, 31+: [*] șcúrti [pl.], 39+: [mai rar]
 apúsâ; apúsi, [σ] nícă; níti [mai ales ca
 vârstă], 40+: análtă; análti 'înalță', 52+:
 nícăză; nícăzi 'micuță', [*] nícă; níț.

şcúrtâ; şcúrti: 2+: apúsâ; -púsi 'scundă' [uşor peiorativ].
şcúrtâ; şcúrti: 5+: apúsă; -púsi, 12, 19+: apúsă; -púsi, 22 +: lúngă; lúndi 'înală'.

şcúrtâ; şcúrti: 6.
apúsâ; -púsi: 9+: şcúrtâ; şcúrti, 49+: níca 'mică [de vârstă]', scurtabécâ 'scundă, mică de statură'.

apúsâ; -púsi: 10+: şcúrtâ; şcúrti.
apúsă; -púse: 11.
şcúrtâ; şcúrti: 13, 18, 38, 54+: lúngă 'înală'.

şcúrtâ; şcúrte: 14.
apúsâ; -púsi: 15+: análtă; -náltě 'înală'.

apúsă; -púse: 16+: níca; níţ, [*] níţ.
şcúrtâ [L], şcúrtâ [AL]; şcúrti: 17.
şcúrtâ; şcúrte: 20.
şcúrtâ; şcúrti: 21, 58.
şcúptâ; şcúpti: 23+: casă apúsâ 'casă joasă'.

şcúptâ; şcúpti: 24+: apúsâ; -púsi.
şcúrtâ; şcúrti: 25.
apúsă; -púse: 26.
şcúrtâ; şcúrti: 29.
şcúrtâ; şcúrte: 32.
şcúrtâ; şcúrte: 33+: scúrtă şi urútă 'scundă şi urută'.

nícâ; níci: 35.
şcúrtâ; şcúrte: 36+: úşa-î apúsă 'uşa e scundă'.

şcúrtâ; şcúrte: 37+: níca; níţ 'mică [de vârstă]'.

şcúrtâ; şcúrti: 41.
şcúrtâ; şcúrti: 51.
şcúptâ; [AL] şcúpti: 54+: lúngă; lúnd 'înală', 55.
?: 45+: púndi apúsî 'punte joasă', 46+: níci 'mică [de vârstă]', 50+: níca 'mică [de vârstă]', 59+: níca 'mică [de vârstă]' nícuşí 's-a făcut mic', 60+: níca; níţ 'mică [de vârstă]'.

–: 27, 30, 34, 42–44, 47, 48, 53, 56, 57, 61.

MEGL.: mică; minúti.

130. ÎNTREABĂ (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'il demande' [223]

antréabă; ~: 1.
întreabă; ~: 2.
antréabă; ~: 3.
antréabă; ~: 4.
ntréabă; ~: 5, 18, 20, 25.
antréabă; ~: 6, 7.
antréabă; ~: 8, 9.
antréabă; ~: 10.
antréabă; ~: 11, 19.
antréabă; ~: 12.
n)trébă; ~: 13.
antréabă; ~: 14.
ntréabă; ~: 15, 26, 27, 36.
antréabă; ~: 16.
antréabă; ~: 17.
ntréabă; ~: 21.

ntrébă; ~: 22.
ntréabă; ~: 23.
ntréabă; ~: 24.
îndreabă; ~: 28.
ndreabă; ~: 29, 35, 39–41, 44, 46, 51.
antréabă; ~: 31.
ndreabă; ~: 32.
ndreabă; ~: 33, 45, 60, 61.
trébă/ě; ~: 37.
trábă; ~: 38, 55.
ndreabă; ~: 49.
tréabă; ~: 50, 53+: [*] ntréabă; ~.
ntréabă; ~: 52.
ntrábă; ~: 54, 57.
ntrábă; ~: 56.
tréb(ă); ~: 58.
tréabă; ~: 59+: ntréabă.
–: 30, 34, 42, 43, 47, 48.

MEGL.: antréabă; ~.

131. ÎNTREBĂM (ind. prez., 1–2 pl.) 'nous demandons' [223]

antribám; -bát: 1.
întribám; -bát: 2.
antribám; -bát: 3.
antribám; -bát: 4.
ntribám; -bát: 5, 52.
antribám; -bát: 6–9.
antribám; -bát: 10.
antribám; -bát: 11.
antribám; -bát: 12.
ntribám; -bát: 13.
ntribám; -bát: 14, 15, 27, 36.
antribám; -bát: 16.
antribám; -bát: 17.
ntribám; -bát: 18.
antribám; -bát: 19, 31.
ntribám; -bát: 20.
ntribám; -bát: 21.
ntribám; -bát: 22, 25.
ntribám; -bát: 23, 24.
ntribám; -bát: 26.
indribám; -bát: 28.
ndribám; -bát: 29, 32, 49, 51.
ndribám; -bát: 33, 35, 40.
trébém; -bát: 37.
trábám; -bát: 38, 58, 59.
ndri/ábám; -bát: 39.
ndribám; -bát: 41, 44, 45.
ndribám; -bát: 46, 60.
ntribám; -bát: 54, 57.
tribám; -bát: 55+: ntribám; -bát.
ntribám; -bát: 56.
–: 30, 34, 42, 43, 47, 48, 50, 53, 61.

MEGL.: antribóm; -bát.

132. SĂ ÎNTREBE (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) 'qu'il demande' [224]*

s-antreábă: 1.
s-întrăbâ: 2.
s-antreábâ: 3, 8, 9.
s-antreábâ: 4, 6.
să ntreábă: 5, 11, 15, 20, 21, 25, 27.
sâ ntreábâ: 7, 31, 52.
s-întrăbă: 10.
s-întrăbă: 12.
s_ntrăbă: 13.
sî ntrăbă: 14.
să ntreábă: 16.
să ntrăbă: 17.
să ntreábă: 18.
sâ ntreábă: 19, 26.
să ntrăbă: 22.
să ntreábă: 23.
sâ ntreábâ: 24.
si ndreábâ: 28, 29.
si ndreábă: 32, 39.
să ndreábă: 33.
j_ndreábâ: 35.
si ntreábă: 36.
sě trăbă: 37.
s-trăbă: 38.
sâ ndreábâ: 40.
și ndreábă: 41.
s-trăbă: 54.
s-tăbă: 55.
sî ntrăbă: 58.
s-treábă: 59.
-: 30, 34, 42-51, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: să ntrăbă.

* 3 pl. = 3 sg.

133. RÂDE (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'il rit' [225]

arîdi; -rîd^l: 1.
arîdi; -rîd^l: 2, 10.
arâdi; -râd^l: 3, 27, 29, 31, 35, 40, 41, 47, 49, 51, 60, 61.
a)râdi; -râd^l: 4.
ârâdi; -rât^l: 5.
arâdi; -rât^l: 6-8.
ârâdi; -râd^l: 9.
arâde; -râd^l: 11.
arîdi; -rîd^l, a)rîdi; -rîd^l: 12.
ș-arâde; ș-arâd^l: 13.
ș-ârâde; ș-ârâd: 14.
ârâdi; -râd^l: 15.
și-arâde; și-arâd^l: 16.
arâdi; -râd^l: 17.
arâdi; -râd^l: 18, 38, 50, 52.
arâdi; -râd^l: 19.

arâdi; -râd^l: 20, 25.
arâdi; -râd^l: 21, 56.
arâdi; -râd^l: 22.
apâdi; -pâd^l: 23.
apâdi; -ârâd^l: 24.
arâde; -râd^l: 26, 32+: și-arâdi 'râde (de cineva), ironizează', 33+: arûd^l [3 pl.].
arîdi; -rîd^l: 28.
arâde; -râd^l: 36.
arâde; -râd^l: 39.
arâdi; ârâd^l: 54.
ayâdi; -yâd^l: 55+: apâdi; -pâd^l.
arâdi; -rât: 58.
apâdi; -pâd^l: 59.
-: 30, 34, 37, 42-46, 48, 53, 57.

MEGL.: si rōde; si rōd.

134. RÂDEM (ind. prez., 1 pl., 2 pl.) 'nous rions' [225]

arîdém^l; arădēt: 1.
arâdém^l; -dēt: 2, 19, 22, 27, 29, 32, 60.
arâdém^l; -dēt: 3, 35, 40, 47, 49, 61.
a)râdém; -dēt: 4.
ârâdém^l; -dēt: 5.
a)râdém; -dēt: 6.
arâdém; -dēt: 7, 8, 26, 41.
a)râdém^l; -dēt: 9.
arîdém^l; -dēt: 10, 28.
arâdém; -dēt: 11, 17, 18, 38, 50, 56.
arâdém^l; -dēt: 12+: a)rîdém^l, 21, 25, 36.
n-arâdém; v-arâdēt: 13, 14.
ârâdém; -dēt: 15.
nō-arâdém; v-arâdēt: 16+: nō_râdém.
arâdém; -dēt: 20.
apâdém^l; -dēt: 23.
apâdém^c; -dēt: 24.
arâdém^c; -dēt: 31, 39.
ârâdém^l; -dēt: 33.
arâdém; -dēt: 37.
arâdém^l; -dēt: 51.
arâdém^l; -dēt: 52.
arâdém^l; -dēt: 54.
appâdém^l; -dēt: 55.
ârâdém; -dēt: 58.
apâdém; -dēt: 59.
-: 30, 34, 42-46, 48, 53, 57.
Notă. Vocala *â* (*â, ă, ă, î, î*) neaccentuată din a doua silabă nu se sincopează pentru ca verbul să nu se confunde cu: *ardém; -dēt* 'ardem'.

MEGL.: nă rō^adim; vâ rō^adiț.

135. RÂDEAM (ind. imperf., 1 sg., 1 pl., 2 sg.) 'je riaisi' [226]

arâdeám^l; ~; -deái: 1, 19, 25, 51, 52.
arâdeám^l; ~; -deái: 2, 10, 12, 27, 29, 32, 47, 49, 60.

arâdeám^U; ~; -deái: 3, 61.
 ʔrâdeám; ~; -deái: 4.
 ārâdeám^U; ~; -deái: 5.
 ārâdeám; ~; -deái: 6.
 arâdeám; ~; -deái: 7–9, 39, 41.
 arâdeám; ~; -deái: 11, 15, 18, 20, 50, 56.
 n-arădēm; n-arădēm; ʔ-arădēi: 13.
 n-ărădēm; n-ărădēm; ʔ-arădēi: 14.
 n-arădeám^U; n-arădeám^U; ʔ-arădeái: 16.
 arădēm; ~; -dēi: 17, 37.
 ʔrădēm^U; ~; -dēi: 21⁺: [opozitia indicativ/
 imperfect 1 pl. este marcată prin /é/ ~ /ê/].
 arădēm^U; ~; -dēi: 22⁺: [opozitia indicativ/
 imperfect 1 pl. este marcată prin /é/ ~ /ê/].
 apădeám^U; ~; -deái: 23.
 āpădeám^c; ~; -deái: 24.
 arâdeám^c; ~; -deái: 26, 31.
 arîdeám^U; ~; -deái: 28.
 arâdeám^U; ~; -deái: 33, 35, 40.
 arădeám^U; ~; -deái: 36⁺: [*] arădeám^U; ~; -deái.
 arădeám; ~; -deái: 38.
 arădeám^U; ~; -deái: 54.
 ayădēm^U; ~; -dēi: 55⁺: apădeám^U; ~; -deái.
 arădēm; ~; -dēi: 58.
 apădeám; ~; -deái: 59⁺: [*] ar/hădeám; ~; -deái.
 –: 30, 34, 42–46, 48, 53, 57.

MEGL.: mi rădēm; nă ~; ti rădēi.

136. RÂDEA (ind. imperf., 3 sg., 3 pl.) ‘il riait’ [226]

arădeá; ~: 1, 18–20, 25, 36, 50–52, 56.
 arâdeá; ~: 2, 3, 7, 8, 9⁺: arâdeá-1^U ‘râdea el’, 10,
 11⁺: arădē, 12, 26, 27, 29, 31–33, 35, 39,
 40⁺: țara va arădeári ‘pământul trebuie ras’
 [arădeári ‘1° rãdere; 2° radere’], 41, 47, 49,
 60, 61.
 ʔrâdeá; ~: 4.
 ārădeá; ~: 5, 15.
 ārâdeá; ~: 6.
 ș-arădē; ~: 13.
 ș-ărădē; ~: 14.
 ș-arădeá; ~: 16.
 arădē; ~: 17, 37.
 ʔrădē; ~: 21⁺: [*] ʔrădeá; ~.
 arădē; ~: 22⁺: [*] arădeá; ~.
 apădeá; ~: 23.
 āpădeá; ~: 24.
 arîdeá; ~: 28.
 arădiá; ~: 38.
 arădeá; ~: 54.
 ayădē; ~: 55.
 arădē; ~: 58.
 apădeá; ~, [*] ar/hădeá; ~: 59.

–: 30, 34, 42–46, 48, 53, 57.

MEGL.: si rădē; ~; si rădēu.

137. RÂDEAȚI (ind. imperf., 2 pl.) [226]

arădeáȚ: 1, 11, 18, 19, 25, 36, 51.
 arâdeáȚ: 2, 3, 7–10, 12, 26, 27, 29, 31, 32, 35, 39–
 41, 47, 49, 60, 61.
 ʔrâdeáȚ: 4.
 ārădeáȚ: 5, 15.
 ārâdeáȚ: 6.
 v-arădēȚ: 13, 14.
 v-arădeáȚ: 16.
 arădēȚ: 17, 37.
 arădeáȚ^U: 20.
 ʔrădēȚ: 21⁺: [*] ʔrădeáȚ.
 arădēȚ: 22⁺: [*] arădeáȚ.
 apădeáȚ: 23.
 āpădeáȚ^U: 24.
 arîdeáȚ: 28.
 [ε] arădeáȚ[!]: 33.
 arădiáȚ^U: 38.
 arădeáȚ^U: 52.
 arădeáȚ: 54.
 ayădeáȚ^U: 55⁺: apădeáȚ^U, -dēȚ^U.
 arădēȚ: 58.
 –: 30, 34, 42–46, 48, 50, 53, 56, 57, 59.

MEGL.: vă rădēȚ.

138. SĂ RÂDĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il rit’ [227]

s-arîdî: 1⁺: [*] s-arădă.
 s-arîdă: 2.
 s-arădâ: 3, 5–9, 12, 31, 35.
 s-ʔrădâ: 4.
 s-arădă: 10, 19, 26, 27, 33.
 s-arădă: 11, 20, 22⁺: s-arădă, 24, 25, 37, 50, 52,
 56.
 ș-arădă [= să ș-arădă]: 13.
 ș-ărădă [= să ș-ărădă]: 14.
 s-arădă: 15, 17, 18, 38.
 șî-arădă [= să șî-arădă]: 16.
 s-arădă: 21.
 s-apădă: 23.
 sî-arîdâ: 28.
 sî-arădâ: 29, 39–41, 49.
 sî-arădă: 32.
 sî-arădă: 36.
 s-arădă: 54.
 s-ayădă: 55⁺: [*] s-apădă.
 s-arădă: 58.
 –: 30, 34, 42–48, 51, 53, 57, 59–61.

MEGL.: si ródă.

139. RĂGUȘIT, pl. 'enroué' [232]

vrăhnășit^l; -sîț: 1, 10, 12.
 avăryășit^l; -sîț: 2, 19.
 avrăhnășit^l; -sîț: 3, 8.
 vrăhnășit^l; -sîț: 4, 6, 9.
 vrăgnășit^l; -sîț: 5.
 avăryășit^l; -sîț: 7.
 avrăgnășit^l; -sîț: 11.
 cu bôțe-acățată: 13⁺: țâ și-acățâ bôțe.
 avărcănisit^l; -sîț: 14.
 afrăngășit^u; -sîț: 15.
 avrăngășit^l; -sîț: 16.
 argășit^l; -sîț: 17.
 lăvârsit^l; -sîț: 18.
 vrăhnîșit^l; -sîț: 20⁺: cu gurmădu ηclis^l, 54.
 rățit di gurmăd: 21.
 cu boățea-acățată: 22.
 n-se-acățâ boățea: 23⁺: est^l juglîit^l.
 arcusit^l; -sîț: 25.
 vrăhnășit^l; -sîț: 26⁺: avrăhnășit^l.
 avrîhnîșit^l; -sîț: 28.
 avrăhnîșit^l; -sîț: 29, 31.
 vrăhnîșit^l; -sîț: 32⁺: avrăhnîșit^l, 40.
 vrăhnîșit^l; -sîț: 33, 35, 51.
 avăryășit^l; -sîț: 36⁺: [R] vrăhnășit^l.
 cu bôța acățată: 37⁺: acățât; -țăț.
 cu boățea-acățată: 24, 38.
 vrăhănisit^l; -sîț: 39.
 vrăhnîșat^l; -săț: 41.
 fărășit^l; -sîț: 52.
 așărsit^l; -sîț: 55.
 ește-acățât bôțea: 58.
 ?: 24.
 –: 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: –

140. MUTĂ 'muette' [234]

amútă; amúti: 1.
 amútă; amúti: 2, 5, 10, 19⁺: mûtă; múti.
 amútă; amúti: 3, 6–9.
 amútă; amúti: 4.
 mûtă; múte: 11.
 mútă; múti: 12, 22, 23, 25.
 mûtă; múti: 13, 17, 18, 38, 52, 54, 55, 58.
 mútă; múte: 14, 16, 26⁺: [în Vlahoclisura se
 spune: mûtă; múti], 36.
 amútă; amúte: 15.
 mûtă; múti: 20.
 mûtă; múti: 21, 51.
 mûtă; múti: 24.
 mútă; múti: 28, 29, 31, 35, 40, 41, 46, 49.
 mûtă; múte: 32, 33⁺: [L] mûtă; múte.
 nu áre gúră: 37.
 mûtă; múte: 39.

–: 27, 30, 34, 42–45, 47, 48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: mûtă; múti.

141. AMUȚEȘTE (ind. prez., 3 sg.) 'il devient muet' [235].

Alte variante fonetice și morfologice; alte forme modale și temporale.

amuțâscu; -țăști; -țâști; -țîm^l; -țîț; -țâscu (ind.
 prez. 1–3 sg., 1–3 pl.): 1, 5.
 s-amuțâscă (conj. prez., 3 sg., 3 pl.): 1.
 amúti; amútiț (imperat.): 2, 4, 8, 19.
 amuțâ (perf. s., 3 sg.): 3, 4, 6–8, 9⁺: âl' si lo gúra, 26.
 s-amúta (conj. prez., 3 sg., 3 pl.): 4.
 muțâscu; -țăști; -țâști; -țîm^l; -țîț; -țâscu (ind.
 prez., 1–3 sg., 1–3 pl.): 12, 29.
 amuțâsc^u; -țășt; -țâște; -țâm; -țăț; -țâsc^l (ind.
 prez., 1–3 sg., 1–3 pl.): 13.
 amuțâi; -țăș; -țâ; -țâm; -țât^u; -țără (perf. s., 1–3
 sg., 1–3 pl.): 13.
 amúta (imperat., 2 sg.): 13.
 amuțâ (perf. s., 3 sg.): 14.
 amâțâscu; -țêști; amuțâști; amuțâm; -țât; amâțâscu
 (ind. prez., 1–3 sg., 1–3 pl.): 15⁺: amút^u;
 amút; amútă; amuțâm; -țât; amút^u.
 amâți (perf. s., 3 sg.): 16⁺: amúță.
 amuțâ (perf. s., 3 sg.): 17.
 amút^l; amút; amúti; amuțâm^l; amuțăț; amút^l
 (ind. prez., 1–3 sg., 1–3 pl.): 10, 19.
 muțâ (perf. s., 3 sg.): 19.
 muțâ (perf. s., 3 sg.): 20, 24.
 muțâst^l; -țăști; -țâști; -țâm^l; -țăț; -țâst^l (ind.
 prez., 1–3 sg., 1–3 pl.): 23.
 muțâi; -țăși; -țâ; -țâm^l; -țât^l; -țără (perf. s., 1–3
 sg., 1–3 pl.): 25.
 amút; -țîț (imperat.): 26.
 muțâ (perf. s., 3 sg.): 32, 39–41.
 músa (imperat.): 36.
 muțâ (perf. s., 3 sg.): 38⁺: când aură úrsa, muțâ
 ntreg^l 'când a urlat ursoaica, a amútit de tot'.
 muțâ (perf. s., 3 sg.): 55.

MEGL.: –

142. LING (ind. prez., 1 pl., 2 pl.) 'je lèche' [238]

alindém^l; -dét: 1–3, 10, 12, 19, 21, 23, 25, 28, 29,
 32, 36, 52.
 alindém^l; -dét: 4, 5.
 alindém; -dét: 6–8, 13, 17, 18, 20, 31, 38, 41, 58.
 alindém^u; -dét: 9, 24, 33, 39, 40, 54, 55.
 lindém; -dét: 11, 14, 15.
 lindém^u; -dét: 16.
 lindém^l; -dét: 22.
 alingém; -gét: 35.
 –: 26, 27, 30, 34, 37, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: lindim; lindiț.

143. SCUIP (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'je crache'
[247]

ascúki; ~: 1–3, 7–9, 15, 17, 18, 20, 28, 29, 31, 34,
35, 39–41, 49, 52.

scúki; ~, ^ascúki: 4.

scúkĭ; ~, ^ascúkĭ, ascúki: 5, 12.

^ascúkĭ; ~: 6.

ascúkĭ; ~: 10, 19.

ascúke; ~: 11, 16, 32.

scúk^hă; ~, scúqĕ; ~: 13.

scúkă; ~: 14.

scúkĭă: 21, 22.

scúkĭ; ~: 23.

scukĭ; ~, scúqĕ; ~: 24.

a)scúkĭ; ~, ascúkĭ; ~: 25.

ascúke; ~: 26.

ascúke; ~, ascúkĭ; ~: 33.

scúke; ~: 36.

scúqĭ; ~: 37.

scúqă; ~: 38.

ascúki; ~, scúki; ~: 51.

scúkă; ~: 54.

scúqĕ; ~: 55.

scúkĭ; ~: 58.

–: 27, 30, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: scúpi; scup.

144. SCUIP (ind. prez., 1–2 pl.) [247]

ascukém^l; -kát: 1–3, 10, 12, 19, 25, 28, 29, 32,
34, 40, 49, 52.

scukém^l; -kát, ^ascukém^l; -kát: 4.

scukém^l; -kát, ^ascukém^l, ^ascukém^l: 5.

^ascukém; -kát: 6–8.

ascukém^l; -kát: 9, 16, 20, 31, 39.

ascukém; -kát: 11, 15, 17, 18, 26, 41.

scuk^hăm; -kát: 13.

scukăm; -kát: 14.

scukăm^l; -kát: 21, 22.

scukém^l; -kát: 23.

scuqém^l; -qát: 24.

ascukím^l; -kít: 33.

ascukém^l; -kát: 35.

scukém^l, -kém^l; -kát: 36.

scuqém; -qát: 37.

scuqám; -qát: 38.

ascukém^l; -kát, scukém^l; -kát: 51.

scukém^l; -kát: 54.

scuqém^l; -qát: 55.

scukém; -két: 58.

–: 27, 30, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: scúvim; -pít.

145. SĂ SCUIPE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il
crache' [248]

s-ascúki: 1–4, 6–9, 12, 15, 17, 18, 31, 34, 40, 52.

s-ascúkĭ: 5, 10, 19, 25.

s-ascúke: 11, 16, 26.

să scúk^hă: 13, 14.

s-ascúkĭ: 20.

să scúkĕ, să scúkĭă: 21.

să scúkĭă: 22.

să scúkĭ: 23.

să scúqĕ: 24.

sĭ-ascúki: 28, 29, 35, 39, 41.

sĭ-ascúke: 32.

s-ascúke: 33.

si scúke: 36.

s_uscúqă: 37, 38, 54, 55.

–: 27, 30, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să scúpă.

146. SCUIPÂND (ger.) 'en crachant' [249]

ascukíndaluj: 1⁺: imná ș-ascuká cálea 'mergea și
scuipa pe drum [= scuipa mergând pe
drum].

ascukíndaluj: 2⁺: imná ascukíndaluj, 10⁺: imná
cálea ascukíndaluj.

^aascukíndaluj: 5.

scukíndaluj: 12, 39⁺: imnám scukíndaluj.

ascukíndaluj: 19, 28, 29⁺: imná cálea
ascukíndaluj.

imná ș-ascuká: 26.

scukéndare: 36⁺: imnám scukéndare.

–: 3, 4, 6–9, 11, 13–18, 20–25, 27, 30–35, 37, 40–61.

MEGL.: –

147. ȘTIRBĂ, pl. 'édentée' [252]

jimbă; jímbe: 1, 16.

jimbă; jímbi: 2, 5, 10, 12⁺: jimbuásă; -buási.

jimbâ; jímbi: 3.

jimbă; jímbi: 4.

jimbâ; jímbi: 6–9, 28, 29, 35, 39⁺: fârâ dinț.

ștârbă; ștârbe: 11.

n_u-âre dinț, [despre oi] ștârbă; ștârbe: 13.

jâmbă; jâmbe: 14.

ștârbă; ștârbe: 15.

fără un dînte: 17.

jémbă; jémbi: 18.

jimbăloátă; -loátĭ, jimbă; jímbi: 19.

jémbă; jémbi: 20, 25.

n_o-ârĭ dinț: 21.

n_u-ârĭ tuț dîntă!': 22.

l'-căđúpă dîntă!': 23.

făpă dinț: 24.

fără dîntă: 26.
 jimbuloată; -loāti: 31.
 fafută; fute: 32, 33, 54.
 jîmbă; jîmbe: 36.
 fără dinț: 37, 52, 58.
 fără dînti: 38, 55.
 çifută; -fûti: 40.
 fafută; -fûti: 41.
 –: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ștrăbă; ștrăbi.

148. BUZATĂ, pl. 'lippue' [255]

buđaruásă; -ruáșe: 1.
 cu búđali ștîti: 2.
 buđârôásă; -rôási: 3.
 buđuásă; -đuási: 5.
 cu búđali grôási: 6, 9.
 búđâ grôási: 7, 31.
 cu búđâ grôási: 8.
 búđâ grôșe: 11.
 buz/đuásă; -z/đuási: 12.
 cu búđe mar: 13.
 bunđôsă; -đôșe, [*] bunđoică; -đoike: 14.
 áre búze grôáșe: 15.
 buzurántă; -ránte: 16.
 cu búđali grôși: 17.
 buđûrôșă; -rôși: 18.
 buđâi; ~: 19.
 cu búđăli grôási: 20.
 cu búđi marî: 21.
 buđoásă; -đoási: 23.
 cu búđi grôási: 24.
 buđălătă; -lătî: 25.
 cu búđe grôáșe: 26.
 buđahîlă; -hîli: 28, 41.
 cu buđî mărî: 33.
 buđarónă; -rónē: 36.
 cu búzē grôșe: 37.
 cu búđâ grôási: 38.
 ari búđâ grôási: 39.
 ari búđâ mărî: 40.
 cu búđâ mărî: 52.
 búđâ grôși: 55.
 buđășă; -đăși: 58.
 ? : 10, 22, 29, 35, 54.
 –: 4, 27, 30, 32, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: cu mûțca ăflătă.

149. ZĂBALE (LA GURĂ) 'boutons à la commissure des lèvres' [256]

mę-aruvísăi (ind. perf. s., 1 sg.) 'm-am spuzit': 1,
 2, 3+: arópan^l; aróponi [n.] 'bubuliță', 6+:
 gízâ 'caș la gură', 8+: gárnúț^l; -úțâ [n.]

'bubuliță', 9, 10, 19+: arópan^l; arópani [n.]
 'bubuliță', 31+: báli 'bale', 32, 40.
 ?, arópani [n., pl.] 'bubulițe': 4.
 mî-aruvísăi^l (ind. perf. s., 1 sg.): 5.
 aruvísári: 7.
 aruvísătúră; -túrî: 11.
 s-aruvirsă (ind. perf. s., 3 sg.): 12, 18.
 mi ruvisăi (ind. perf. s., 1 sg.): 13.
 gránțu; gránță [n.] 'bubuliță': 14.
 bubulítă; -lítî 'bubuliță': 15.
 ?, [σ] gárnúț^l; -úț [m.] 'bubuliță': 16+: s-arăvəsi
 'se spuži', rävășeală 'herpes'.
 mî-arăvăsăi: 17+: gárnúț^l; -núțâ [n.] 'bubuliță'.
 mi ruvisăi (ind. perf. s., 1 sg.): 20+: ruvisăt^l
 (part.), 25+: ruvisăt^l (part.).
 ruvăsát (part.): 21.
 ruvisăt^l (part.): 22.
 mî puvăsăi (ind. perf. s., 1 sg.): 23+: puvăsăpî (f.
 pl.) 'spuzeală', găpúțâ [n. pl.] 'bubulițe'.
 mî apuvăsăi (ind. perf. s., 1 sg.): 24.
 gárnúț^l; -núțâ [n.] 'bubuliță': 26.
 aruvirsítúrâ, spúmâ: 28.
 [ε] gárnúț^l; -úțâ [n.] 'bubuliță': 29.
 gárnúțâ [n. pl.], rópuri [n. pl.] 'bubuliță': 36.
 ruvusést^l 'mă spușesc': 38+: gărúțâ [n. pl.]
 'bubulițe', z-gărúțâ 'se spuži', báli 'bale'.
 scoș^l un^l gárnúțic^l la búđâ 'am scos o bubuliță
 la buză': 39.
 gárnúțâ [n. pl.] 'bubuliță': 41.
 bubulícă; -lícî 'bubuliță': 52.
 léfki [f. pl.]: 54.
 ti puvuséstî 'te spușești': 55.
 ?, [*] mî ruvușăi 'mă spușii': 58.
 ? : 33, 37.
 –: 27, 30, 34, 35, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: gárnúț; -úți 'bubuliță'.

150. SĂ SE BĂRBIEREASCĂ (conj. prez., 3 sg.)
 'qu'il se rase' [261]

(s_s_) surșească: 1, 2, 5, 10–12, 18, 19, 21.
 (s_s_) surșească: 3, 4, 6–9, 31.
 si-s_sursască: 13, 14.
 (s_s_) surșească: 15, 16, 26.
 (s_s_) sursască: 17.
 să să surșească: 20, 22.
 si s_supsască: 23, 24.
 să s_sursască: 25.
 si s-csurșească: 28, 29, 35.
 si s-csurșească, [*] să se csurșească: 32.
 să se csurșească: 33.
 si s_sursască: 36.
 se s_sursască: 37.
 si s_sursiastă: 38.
 (s_) s-csurșească: 39, 40.
 si si csurșească: 41.
 (s_) si surșească: 51.

sâ s_usursească: 52.

(s_u) surséstă: 54.

–: 27, 30, 34, 42–50, 53, 55–61.

MEGL.: (s_u) si bričască.

151. FLUIER (CU BUZELE) (ind. prez., 3 sg., 3 pl., 1–2 pl.) ‘je siffle (des lèvres)’ [266]

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 1.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 2, 5, 21.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 3.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 4.

aşúiră; ~; şuirám; -rát: 6.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 7.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 8.

aşúiră; ~; aşuirám; -rát: 9.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 10.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 11, 18.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 12.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 13, 37.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 14.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 15.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 16.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 17.

aşúiră; ~; aşuirám^U; -rát: 19.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 20.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 22.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 23.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 24.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 25.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 26.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 28.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 29.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 31.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 32.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 33.

aşúiră; ~; aşuirám^U; -rát: 35.

şúiră; ~; şuirám^U; -rát: 36.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 38.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 39.

şúiră; aşúiră; aşuirám^U; -rát: 40.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 41.

aşúiră; ~; aşuirám; -rát: 44, 49.

aşúiră; ~; aşuirám^U; -rát: 52.

şúieră; ~; şuirám^U; -rát: 54.

şúipă; ~; şuirám; -rát: 55.

şúiră; ~; şuirám; -rát: 58.

–: 27, 30, 34, 42, 43, 45–48, 50, 51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: sfiręşti; -rés; -rím; -rít.

152. FLUIER (DIN DEGETE) (ind. prez., 1 sg.) ‘je siffle (des doigts)’ [267]

Notă. S-a răspuns cu acelaşi termen ca la întrebarea 266 (vezi harta 129 şi MN 151): 1–6, 9–15, 17–26, 28, 29, 31, 32, 36–38, 44, 49, 52, 54, 55, 58, MEGL.

şúir^U cu ęăditli: 7.

şúiru cu ęăditli ę_ugúrá: 8.

şúir^U cu zęitele: 16.

fúir^U cu ęădiłi: 33.

[ε] flăşcăescu: 35.

şúir^U cu máni: 39.

aşúir^U cu ęădisli: 40.

şúir^U cu ęădicul^U: 41.

–: 27, 30, 34, 42, 43, 45–48, 50, 51, 53, 56, 57, 59–61.

153. GRUMAZ, pl. [D] ‘cou, nuque’ [269]

gurmáđ^U; -máđă [n.] ‘grumaz, gâtlej, beregată’: 1.

gurmáđ^U; -máđă [n.] ‘grumaz, gâtlej, beregată’:

2+: gărgălán^U; -lání [n.].

gurmáđ^U, [*] gurmát^U; -máđ [m.] ‘grumaz, gâtlej, beregată’: 3.

gurmáđ^U; -máđi [n.] ‘beregată’: 4.

gurmát^U; -máđă [n.] ‘grumaz, gâtlej, beregată’: 5.

gurmát^U; -máđă [n.] ‘esofag + trahee’: 6.

gurmát^U; -máđă [n.] ‘grumaz, gâtlej, beregată’: 7.

gurmát^U; -máđi [n.] ‘esofag + trahee’: 8, 12.

gurmáđ^U; -máđă [n.] ‘esofag + trahee’: 9+: gurmáđlu de-adilári ‘trahee’.

gurmáđ^U; -máđurí [n.] ‘esofag’: 10+: gărgălán^U; -lání [n.].

gurmáđ^U; -máđă [n.] ‘esofag’: 11.

gurmáđ^U; -máđi [n.] ‘esofag’: 13, 18+ ęásti núntu ‘este înăuntru’.

gurmát, [*] gurmát; -máđe [n.] ‘esofag’: 14.

gurmás^U; -mázi [n.] ‘esofag’: 15.

gurmáz^U; -májí [m.] ‘partea anterioară a gâtului’: 16.

gurmáđ^U; -máđi [n.] ‘partea anterioară a gâtului’: 17, 38.

gurmáđ^U; -máđă [n.] ‘esofag’: 19+: gărgălán^U; -lání [n.].

gurmáđ^U; -máđurí [n.] ‘gât’: 20.

gurmáz; -mázi [n.] ‘trahee’: 21.

gurmáz^U; -mázi [n.] ‘partea anterioară a gâtului’: 22.

gurmáđ^U; -máđă [n.] ‘gât’: 23.

gurmáđ^U; -máđă [n.] ‘partea anterioară a gâtului’: 24.

gurmáđ^U; -máđi [n.] ‘esofag’: 25.

gurmáđ^U; -máđe, [*] gurmát^U [n.] ‘esofag + trahee; gâtlej, beregată’: 26.

gurmáđ^U; -máđi [n.] ‘esofag + trahee’: 28+: nu pot^U si-ascápit^U, mi duári gurmáđlu ‘nu pot să înghit, mă doare grumazul’, gîrgălán^U ‘esofag’.

[rar] gurmáđ^U; -máđi [n.] ‘esofag + trahee’: 29+: gărgălán^U.

gurmáđ^U; -máđ [m.] ‘esofag + trahee’: 31.

gurmát^U; -máđe [n.] ‘esofag + trahee’: 32.

#, gârsilán^U ‘grumaz’: 33.

[ε] gurmáz^U ‘esofag’: 35+: mi nicái tu gurmáz^U.

gurmáq^l; -máđă [n.] ‘partea anterioară a gâtului’:
 36+: gărdălan^l; -lăne [n.] ‘esofag’.
 gurmáq; -máđi [n.] ‘partea anterioară a gâtului;
 beregată’: 37.
 gurmáq^l; -máţ [m.], gūrūmáq^l ‘partea anterioară a
 gâtului’: 39.
 grumāţ^l; -máţă [n.] ‘esofag’: 40.
 grumāq^l ‘partea anterioară a gâtului’: 51+:
 gârgălân^l ‘gâtlej’.
 gurmáq^l; -máđă [n.] ‘gât’: 52.
 gurmáq^l ‘esofag’: 53.
 guřmáq^l; -máđe [n.] ‘esofag’: 54.
 gpumāq^l; -máđi [n.] ‘esofag’: 55.
 gurmáq ‘esofag; gâtlej’: 58, 59.
 ?: 41.
 –: 27, 30, 34, 42–50, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: –

154. PIŞC (ind. prez., 3 sg., 3 pl., 1–2 pl.) ‘je
 pique’ [280]

kípură; ~; kipurám^l; -rát: 1, 2, 5, 10, 11, 19.
 kípurâ; ~; kípurám^u; -rát: 3, 4, 31, 35.
 kípurâ; ~; kipurám; -rát: 6–9.
 kípină; ~; kípinám^l; -nát: 12, 33, 39.
 kípără; ~; kípărám; -rát: 13.
 kípură; ~; kípurám; -rát: 14, 17, 18, 26, 38.
 kípră; ~; kíprám; -rát: 15, 16, 21.
 kípūră; ~; kipurám; -rát: 20.
 kípră; ~; kíprám^l; -rát: 22.
 kípură; ~; kípurám^u; -rát: 23, 24, 55.
 kípură; ~; kípūrám^l; -rát: 25.
 kípină; ~; kípinám^l; -nát: 28, 29.
 kíşcă; ~; kíşcăm^l; -cát: 32.
 kípiră; ~; kípirám; -rát: 36.
 qípără; ~; qíprám; -rát: 37.
 kípină; ~; kípinám; -nát: 40.
 kípură; ~; kipurám^l; -rát: 52, 54.
 kípră; ~; kíprám; -rát: 58.
 –: 27, 30, 34, 41–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ştıpcă; ~; ştıpcóm; -cát.

155. SIMT (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je sens’
 [281]

dukáşti; -kím^l; -kít; -késcu: 1, 2, 5, 9, 12, 19.
 z-dukáşti; nâ -kím^l; vâ -kít; z-dukéscu: 3, 4, 10, 36.
 dukáşti; -kím; -kít; -késcu: 6–8, 39, 53.
 dukášče; -kím; -kít; -késcu: 11.
 asămtă; asămtám; -ţăt; asămt^u: 13.
 asínte; asinţám; -ţăt; asintu: 14.
 dukéşti (3 sg. = 2 sg.); dukím; -kít; késc^l: 15.
 dukéşče (3 sg. = 2 sg.); dukím^u; -kít; -késcu: 16.
 adukáşti; -kím; -kít; -késc^l: 18, 20.
 sămtă; sămtám^l; -ţăt; sămtă: 21, 22.

adukáşti; -kím^l; -kít; -kést^l: 23, 50, 55.
 adukéşti; -kím^u; -kít; -késc^l: 24.
 adukáşti; -kím^l; -kít; -késc^l: 25, 41, 52.
 adukáşti; -kím^l; -kít; -késcu: 28, 29, 31, 35, 40, 49.
 dukáşti; -kím^l; -kít; -késc^l: 32.
 kicséşte; -csím; -csít; -csésc: 37.
 adukéşti; -kím; -kít; -kést^u: 38.
 adukéşti; -kím^u; -kít; -kést^l: 54.
 adukáşte (3 sg.): 56.
 ?: 17, 33.
 –: 26, 27, 30, 34, 42–48, 51, 57–61.

MEGL.: picăseşti; -sím; -sít; -sés.

156. SĂ SIMTĂ (conj. prez., 3 sg.) ‘qu’il sente’
 [282]

z-dukáscă: 1, 2, 5, 10–12, 16, 19, 51, 61.
 (s_) z-dukáscă: 3.
 (s_) z-dukáscă: 4.
 z-dukáscă: 6–9, 15, 39.
 s-asămtă: 13.
 s-asintă: 14.
 s-adukáscă: 18, 23.
 s-adukáscă: 20, 24, 25, 33.
 să sămtă: 21, 22.
 sî-adukáscă: 28, 29, 41.
 s-adukáscă: 31, 35, 40, 49, 50, 52.
 sî-adukáscă: 32.
 si z-dukáscă: 36.
 sě kicséscă: 37.
 s-adukástă: 38, 55.
 s-adukéstă: 54.
 ?: 17.
 –: 26, 27, 30, 34, 42–48, 53, 56–60.

MEGL.: să picăsească.

157. PLĂMĂNI ‘poumons’ [291]

álgi! hicát [m.], plămún [f.]: 1.
 plămún [f.]: 2, 6, 8, 19, 20, 23, 31.
 pălmún [f.]: 3.
 plămún [m.]: 4, 10.
 pălmún [f.]: 5, 25.
 plămún [f.]: 7, 9, 24, 26.
 álbe hícáte [n.]: 11.
 álbi hícátı [n.]: 12.
 hícátı [n.]: 13.
 hícáte [n.], átbe hícáte: 14.
 hícátı [n.]: 15.
 hícáteleş-ateále álbele [n.], hícáte álbe: 16.
 álbili hícátı [n.]: 17.
 plămún [f.]: 18.
 hícátı álbi [n.]: 21, 22.
 plămún! [f.], [*] plămún [f.]: 23.
 hícátı álbi [n.]: 28.
 ihícátı álbi [n.]: 29.
 plimún! [f.], [*] plimún [f.]: 32.

plimón [f.]: 33.
 plāmón: 34, 53.
 plimúni [f.], [*] plimón [f.]: 36.
 pǎymáni [f.]: 37.
 pǎlmún [f.]: 38.
 plimún [f.]: 39, 44.
 plimón [f.]: 40, 41.
 plimúni [f.]: 51.
 plāmúni [f.]: 54.
 pǎlmúni, pǎlmún [f.]: 55.
 plēmǎn [f.]: 58.
 plumǎn, plumúni: 59.
 -: 27, 30, 35, 42, 43, 45–50, 52, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: dróbur [n.], áfbi dróbur.

158. TUBERCULOASĂ, pl. ‘touberculouse’
 [294]

tihtuásă; -tuáse: 1.
 ʉfticuásă; -cuási: 2.
 tihtoásă; -toási: 3, 4, 6, 8, 31, 52.
 t̃ihtuásă; -t̃uási: 5, 10.
 ufticuásă; -coási: 7.
 t̃ihtoásă; -t̃oási: 9.
 cǎrtitǎ; -títe: 11.
 ʉhticuásă; -cuási: 12.
 ofticoásă; -cósi: 13.
 [V] ʉfticǎliǎ; -líie: 14.
 ofticoásă; -coási: 15.
 ofticoásă; -coáse: 16.
 ufticoásă; -cósi: 17, 18.
 t̃ihtoásă; -t̃oási: 19, 23, 25.
 t̃ihtoásă; -t̃oási: 20.
 ofticoásă; -coási: 21.
 ofticoásă; -cósi: 22.
 tihtoásă; -toási: 24.
 tihtoásă; -toáse: 26.
 ohticuásă, fisicuásă [sg.]: 28.
 htikóásă; -kóasi: 29.
 htikóásă; -kóase: 33.
 ʉfticoásă; -coási: 35.
 ohticoásă; -coáse: 36.
 pǎlvitósă; -tósi: 38.
 uhticoásă; -coási: 39–41, 51.
 htikósă; -kósi: 54.
 uhtăcósă; -cósi: 55.
 ?: 32, 58.
 -: 27, 30, 34, 37, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ʉfticoásă; -cóasi.

159. SUSPIN (ind. prez, 3 sg., 3 pl.) ‘il(s)
 soupire(nt)’ [299]

suskíră; ~: 1, 2, 4, 10–12, 19, 26, 49, 51, 52.
 suskíră; ~: 3, 5–9, 35, 39.
 suskíră; ~: 14, 36.

suskiréză; ~: 15.
 súskiră; ~: 16.
 súskiră; ~: 17, 18, 33, 38, 54.
 skímură; ~: 20, 21.
 súskipă; ~: 23, 55.
 súskipâ; ~: 24.
 súskiră; ~: 25.
 pîrîpuñuseşti; -séscu: 28.
 súskiră; ~: 29, 31.
 uhteádă; ~: 32, 41.
 s-uhteádă; ~: 40.
 ?: 13, 22, 37, 58.
 -: 27, 30, 34, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ?

160. SUSPIN (ind. prez., 1–2 pl.) ‘nous
 soupirons’ [299]

suskírámʱ; -rát: 1–3, 5, 10, 12, 19, 29, 49, 51, 52.
 suskírám; -rát: 4, 6–8, 11, 14, 15, 17, 18, 26, 35,
 36, 38, 39.
 suskírám^U; -rát: 9, 33.
 suskírám^U; -rát: 16, 31, 54.
 skimurám; -rát: 20, 21.
 suskipámʱ; -pát: 23.
 suskipám; -pát: 24.
 suskírámʱ; -rát: 25.
 pîrîpuñusímʱ; -núsi: 28.
 uhtámʱ; -tát: 32, 41.
 nâ uhtámʱ; vâ uhtát: 40.
 suskipámʱ; -pát: 55.
 ?: 13, 22, 37, 58.
 -: 27, 30, 34, 42–48, 50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ?

161. ASUD (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je sue, je
 transpire’ [306]*

asúdă; asudámʱ; -dát: 1, 10, 12, 19, 21, 22.
 asúdă; asudámʱ; -dát: 2, 3.
 asúdă; āsudám; -dát: 4.
 āsudă; āsudámʱ; -dát: 5.
 asúdă; asudám; -dát: 6–9, 15.
 asúdă; asudám, [*]-dámʱ; -dát: 11.
 s-asúdă [3 sg., 3 pl.]: 13.
 s̃i-āsúdă [3 sg., 3 pl.]: 14.
 asúdă; asudám; -dát: 16, 17, 36, 38, 41.
 asúdă; asudám; -dát: 18, 20.
 asúdă; asudámʱ; -dát: 23.
 asúdă; asudám^U; -dát: 24, 31.
 asúdă; āsudámʱ; -dát: 25.
 asúdă; asudám^U; -dát: 26, 55, 59.
 asúdă [3 sg., 3 pl.]: 28.
 asúdă; azdámʱ; azdát: 29, 40.
 asúdă; azdám^U; azdát: 32.
 asúdă; asudám^U; -dát: 33.
 asúdă; asudám^U; -dát: 35.

s-ăsúdă; n-ăsudăm; v-ăsudăt: 37.
 asúdă; azdăm; azdăt: 39.
 asúdă [3 sg., 3 pl.]: 51.
 asúdă; asudăm^l; -dăt: 52.
 asúdă [L]; asudăm^u; -dăt: 54.
 asúdă; asudăm; -dăt: 58.
 -: 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: súdă; sudóm; -dăt.

* 3 pl. = 3 sg.

162. MI-AM SCRÂNTIT O MÂNĂ (ind. perf. c.,
 1 sg.) 'je me suis foulé la main' [324]

în sî străngulusí mânia (cîcôrlu 'piciorul'): 1⁺: în si
 şti 'mi s-a sucit'.
 ni străngulusî únă mîna: 2.
 sâ strănguluseşti bráslu [ind. prez., 3 sg.]: 3.
 n-astrăngulusî brátlu: 4.
 străngulusî: 5.
 n-astrăngulusî bráslu, [*] n-astrăngulsî ~: 6.
 n-u străngulusî mânia: 7, 33, [σ] 35.
 s-ăstrăngulusí mânia [3 sg.]: 8.
 sâ strănguluseşti [ind. prez., 3 sg.]: 9.
 strănguluseşcu [ind. prez.]: 10.
 n-si străngulusí mânia: 11.
 în sî străngulusí brátlu: 12.
 ni străngulî mânia: 13.
 u cluznî mânia: 14.
 u şutái, n-u străngulusî mânia: 15.
 n-u străngulusî mânia: 16⁺: n-u mutái ~ 'mi s-a
 deplasat mânia', [*] ni şutái mânia 'mi-am
 sucit mânia'.
 [σ] sâ străngulusí bráslu [3 sg.]: 17.
 n-u străngulî mânia: 18.
 ni străngulî mânia: 19.
 ni străngulî mânia, ~ ~ brátlu: 20.
 n _ nişcái mânia: 21⁺: [σ] străngulî cîcôrlu 'mi-am
 scrântit piciorul'.
 sâ strănguleşcă brátlu [ind. prez., 3 sg.]: 22.
 străngulî mânia: 23.
 sî spângulî bpátu [3 sg.]: 24.
 ni străngullesc^l mânia [ind. prez.]: 25.
 n-u mutái mânia: 26⁺: n-u strâmbai mânia 'mi-am
 sucit mânia'.
 n-u strîngulusî mânia: 28.
 n _ străngulusî mânia, [*] n _ străngulsî ~: 29.
 [*] ni străngulusî mânia: 31⁺: l-işí mânia 'i s-a
 deplasat mânia'.
 ni strâmbulicsî mânia, [σ] [k] ni străngulusî ~:
 32⁺: n-u freğ^l 'mi-am rupt-o'.
 n-si strâmbă mânia, [σ] n-si şutá ~: 36⁺: [nu se
 zice: strănguluseşcu].
 [σ] străngullesc brátlu [ind. prez.]: 37⁺:
 străngullesc zverca 'îmi scrântesc ceafa'.
 n-scăpără mânia: 38⁺: n-scăpără cîcôrlu, muşcă
 ('piciorul, muşchii').

n-u străngulusî mânia: 39⁺: n-sî-acătă vâra flévâ di
 mânâ 'mi s-a «prins» vreo venă de la mânâ;
 mi doári tu clăşti 'mă doare la încheietura
 cotului'.

u strâmbai mânia: 40.
 străngulusî mânia (kiçórlu 'piciorul'): 41.
 strănguluseşcu [ind. prez.]: 51.
 în străngulî mânia: 52.
 n-ascăpără: 55.
 o străngullesc mânia [ind. prez.]: 58.
 ęarâmu _ strănguluseşti mânia [ind. m. m. ca p.]: 60.
 ?: 54.
 -: 27, 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59, 61.

MEGL.: n-u iizvinî mânia.

163. CIUNGĂ, pl. 'manchote' [328]

çulácă; -lăti, [*] sicătă; -câti: 3.
 fârâ un^l braţ^l: 4.
 şicătă; -câti: 5, 10, 19.
 çulácă; -lăti: 6, 29.
 sicătă; -câti: 7, 9, 15.
 mănóhirâ; -nóhiri: 8.
 c-únă mânia: 11.
 cu un^l braţ^l: 12, 21.
 şicătă; -câte, c-únă mânia: 13.
 c-únă mânia, fârâ mânia: 14.
 fârâ mânâ: 15, 33.
 çulácă; -lâte: 16.
 sâcătă di mânia; -câti ~ ~: 17.
 sicătă di mânia; -câti ~ ~: 18.
 çungă; çunđ: 20, 25, 52.
 çungă; çunđ: 22.
 şicătă; -câti: 23.
 şicătă; -câti: 24.
 çungă; [ε] çunđi: 26.
 çungă; çunđi: 28.
 çungă; çunđâ: 31.
 çungă; çunge: 32.
 c-únă mânia: 36.
 sâcătă; -câte: 37.
 sâcătă; -câti: 38, 53.
 c-únă mânâ: 39.
 çungă; çunđi: 40.
 culuhérâ; -hére: 41.
 țungă: 51.
 sâcătă di-únă mânia; sâcate ~ ~: 54.
 sâcătă; -câte, dopață: 55.
 dořată; -râti: 58.
 ?: 1, 2, 35.
 -: 27, 30, 34, 42–50, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ăi cu únă mânia.

164. LUAȚI (ind. imperf., 2 pl.) 'je prenais' [336]

luta: 1, 2, 12, 28.
 loța: 3–10, 15, 16, 19, 21, 26, 27, 29, 31–36, 39–
 41, 46, 47, 49, 51, 60.

lɔt: 11, 13, 14, 17.
 lɔt^l: 18, 54, 55.
 lɔat^l: 20, 23–25.
 lūuát: 22.
 γɔt: 37.
 lɔt^u: 38.
 lɔat^u: 52.
 ρ/γɔat: 58.
 –: 30, 42–45, 48, 50, 53, 56, 57, 59, 61.

MEGL.: læt.

165. LUAI (ind. perf. s., 1–3 pl.) ‘je pris’ [337]

lom^l; lɔat^l; lɔárã: 1, 2, 12.
 lom^u; lɔat^l; lɔárã: 3, 9, 40.
 lɔom; lɔat^l; lɔárã: 4.
 lom^l; lɔat^l; lɔárã: 5.
 lom; lɔat^l; lɔárã: 6, 29.
 lom^â; lɔat^l; lɔárã: 7.
 lom^u; lɔat^l; lɔárã: 8, 31, 39.
 lom^l; lɔat^l; lɔárã: 10, 19, 25, 27, 44, 46, 47, 61.
 lom^u; lɔt^l; lɔrã: 11.
 lom^u; lɔt^l; lɔrã: 13, 54.
 lom; lɔt^l; lɔrã: 14, 17.
 lom; lɔat^u; lɔárã: 15.
 lom; lɔat^l; lɔárã: 16.
 tɔm; tɔt^l; tɔrã: 18.
 lom; lɔat^l; lɔárã: 20, 41.
 lom^l; lɔat; lɔárã: 21.
 lūuám; lūuát^l; lūuárã: 22.
 lom^l; lɔat^l; lɔárã: 23.
 lom^u; lɔat^l; lɔpã: 24.
 lom^u; lɔat^l; lɔárã: 26, 34.
 lom^l; lɔat^l; lɔárã: 28.
 lom^u; lɔat^l; lɔat^l; lɔárã: 32.
 lɔom^u; lɔat^l; lɔárã: 33.
 lom^u; lɔat; lɔárã: 35.
 lɔom; lɔat; lɔárã: 36.
 γom; [ɛ] γot; γórá: 37.
 tɔm; tɔt^l; tɔrã: 38.
 lom^l; lɔat^l; lɔárã: 49, 60.
 lɔom^l; lɔám^l; lom^l; lɔat^l; lɔárã: 50.
 lom^l; lɔat^l; lɔárã, lɔárã: 51.
 lɔom^u; lɔat^u; lɔárã: 52.
 lom^l; lɔt^l; lɔrã: 54, 55.
 γom^l; γot^l; γórá: 56.
 γom^l; γat^l; γórá: 57.
 ρ/γom; ρ/γot; ρ/γópã: 58.
 lom, lom^l; lɔat^l; lɔárã, lɔpã: 59.
 –: 30, 42, 43, 45, 48, 53.

MEGL.: lom; la; lárã.

166. LUASEM (ind. m. m. c. perf., 1 sg.) ‘j’avais pris’ [338]

aveám^l lɔátã: 1, 2, 12.
 aveám^u lɔátã: 3, 4, 6–9, 31, 39–41, 46.
 aveám^l lɔátã: 5, 10, 19, 23, 25, 27, 50, 51, 59.
 aveám lɔtã: 11.
 avém lɔtã: 13, 14, 17, 18, 55.
 aveám lɔátã: 15.
 aveám lɔátã: 16, 26, 34.
 aveám lɔátã: 20.
 aveám^u lɔátã: 21.
 aveám^l lūuátã: 22.
 aveám lɔátã: 24.
 aveám^l lɔátã: 28, 29.
 aveám^u lɔátã: 32.
 aveám lɔatã: 33.
 aveám^u lɔátã: 35.
 aveám lɔatã: 36+: avúm lɔatã ‘luaserãm’.
 avém γótã: 37, 56.
 avém tótã: 38.
 aveám^u lɔatã: 52.
 aviam^u lɔtã: 54.
 aveám^u γatã: 57.
 avém ρ/γatã: 58.
 aiam^u lɔátã: 60.
 –: 30, 42–45, 47–49, 53, 61.

MEGL.: vem lat.

167. NU LUA!; NU LUAȚI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne prends pas!’ [341]

Notă. Imperativul negativ se formează cu *nu* + imperativul pozitiv (vezi harta 197).

168. LUÂND (ger.) ‘en prenant’ [342]

luîndaluj: 1.
 lɔándaluj: 5.
 [σ] lɔándaluj: 10.
 luúndaluj: 19.
 luúndaluj: 28.
 luúándaluj: 29.
 [ɛ] luándaluj: 32.
 [σ] lúndaluj, [*] lóndare: 36+: ánda l'au ‘[lit.] când iau’.
 lúndaluj: 39.
 ? : 2–4, 6–9, 11–18, 20–26, 31, 33–35, 37, 38, 40, 41, 52, 55, 58.
 –: 27, 30, 42–51, 53, 54, 56, 57, 59–61.

MEGL.:?

169. ȚINEM (ind. prez., 1–2 pl.) [gest] ‘nous tenons’ [343]

țínem^l; -nét: 1, 2, 10, 28.
 țínem^u; -nét: 3, 9.

ținém; -nét: 4, 6–8, 41.
 ținém^l; -nét: 5, 11, 19, 22, 23, 29, 32.
 ținém^l; -nét: 12, 25.
 ținém; -nét: 13, 14, 17, 37, 38, 58.
 ținém; -nét: 15, 26.
 ținim, ținem; ținet: 16.
 ținém; -nét: 18, 20.
 ținém^u; -nét: 21.
 ținém^u; -nét: 24, 27, 31, 36, 39.
 ținém^u; -nét: 33, 34, 40, 51.
 ținim^u; ținit, [k] ținém^u; -nét: 35.
 ținém^l; -nét: 52, 56.
 ținém^u; -nét: 54.
 ținém^u; -nét: 55.
 ținem; -nét: 59.
 –: 30, 42–50, 53, 57, 60, 61.

MEGL.: ținém; -nét.

170. TINEAȚI (ind. imperf., 2 pl.) [gest] ‘vous teniez’ [344]

Pers. 2 pl. se termină în:
 -neăț: 1–12, 15, 16, 19, 21, 26–29, 31–36, 39–49,
 51, 60.
 -nét: 13, 14, 17, 22.
 -nét^l: 18.
 -neăț^l: 20, 23–25, 52, 54, 55.
 -niăț: 38.
 –: 30, 37, 50, 53, 56–59, 61.
 Pentru radicalul verbului, vezi harta 193.

MEGL.: ținét.

171. ȚINUI (ind. perf. s., 3 sg., 3 pl.) ‘je tins’ [345]

ținú; -núră: 1, 2, 12.
 ținú; -núrâ: 3, 6–9, 29, 31, 35, 39, 40.
 ținú; -núrâ: 4.
 ținú; -núră: 5, 11, 20, 23, 25, 26, 55.
 ținú; -núră: 10.
 ținú; -núră: 13, 16, 36.
 ținú; -núră: 14, 17, 18, 38.
 ținú; -núrâ: 15, 24.
 ținú; -núră: 19, 32, 41, 49, 60.
 ținú; -núră: 21, 22, 37.
 ținú; -núrâ: 28.
 ținú; -núră: 33.
 ținú; -núrâ: 51, 52.
 ținú; -núr: 58.
 –: 27, 30, 34, 42–48, 50, 53, 54, 56, 57, 59, 61.

MEGL.: ținú; -núră.

172. ȚINUI (ind. perf. s., 1–2 pl.) ‘je tins’ [345]

ținúm^l; -nú^l: 1, 2, 10, 12, 28.
 ținúm^u; -nú^l: 3, 9, 35.
 ținúm; -nú^l: 4.
 ținúm^l; -nú^l: 5, 23, 25.
 ținúm; -nú^l: 6–8.

ținúm; -nú^l: 11, 16, 20, 26.
 ținúm^u; -nú^l: 13.
 ținúm; -nú^l: 14.
 ținúm; -nú^l: 15.
 ținúm; -nú^l: 17, 18.
 ținúm^l; -nú^l: 19, 29.
 ținúm^u; -nú^l: 21.
 ținúm^l; -nú^l: 22.
 ținúm^u; -nú^l: 24.
 ținúm^c; -nú^l: 31.
 ținúm^u; -nú^l: 32, 39.
 ținúm^u; -nú^l: 33.
 ținúm^c; -nú^l: 36.
 ținúm; -nú^l, [k]-nú^l: 37.
 ținúm^u; -nú^l: 38.
 ținúm^l; -nú^l: 52.
 ținúm; -nú^l: 58.
 –: 27, 30, 34, 40–51, 53–57, 59–61.

MEGL.: ținúm; -nú^l.

173. AM ȚINUT (ind. perf. c., 1 sg.) ‘j’ai tenu’ [346]
 ȚINUSEM (ind. m.m.c.p., 1 sg.) ‘j’avais tenu’ [347]

am^l/ aveám^l ținútă: 1, 2, 10, 12.
 am^u/ aveám^u ținútă: 3, 4, 6, 7, 31, 40.
 am^l/ aveám^l ținútă: 5, 22, 23, 25.
 am/ aveám ținútă: 8, 9, 35.
 am/ aveám ținútă: 11, 26, 32.
 am^u/ aveám^u ținútă: 13.
 am/ aveám ținútă: 14, 17, 18.
 am/ aveám ținútă: 15.
 am/ aveám ținútă: 16.
 am/ aveám^l ținútă: 19.
 am^u/ aveám^u ținútă: 20.
 am^l/ aveám^l ținútă, -nú^l: 21.
 am^u/ aveám^u ținútă: 24.
 am/ aveám^l ținútă: 28.
 am^l/ aveám^l ținútă: 29.
 am/ aveám ținútă: 33.
 am/ aveám^u ținútă: 36.
 am/ aveám ținútă: 37.
 am/ avám ținútă: 38.
 am/ aveám^u ținútă: 39.
 am/ aveám ținútă: 41.
 am/ aveám^l ținútă: 52.
 am/ aveám ținútă: 58.
 –: 27, 30, 34, 42–51, 53–57, 59–61.

MEGL.: ținú^l/vém ținútă.

174. VOI FI ȚINUT (viit. anterior, 1 sg.) ‘j’aurai tenu’

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 352.

va/ vrea s-aveám^l ținútă: 1, 2, 5, 19.
 va s-aveám^l ținútă: 3, 4, 9, 10.

va s-aveám ținúťă: 6–8, 31, 35.
 va s-avém ținúťă: 11, 17, 18.
 va s-aveám^l/ va s-avúí/ va s-am^l avúťă/ va
 s-aveám^l avúťă/ va s-avúí avúťă ținúťă: 12.
 u/ vre s-avém ținúťă: 13, 14.
 va s-aveám ținúťă: 15, 20, 26, 34, 52.
 va s-aveám ținúťă: 16.
 vǎ s-aveám ținúťă: 21.
 va s-aveám^l ținúťă: 22, 23, 36.
 vpea s-aveám^l ținúťă: 24.
 vai aveám^l ținúťă: 29.
 vai aveám ținúťă: 32, 39, 40.
 va s-avém ținúťă: 37.
 va s-aviám ținúťă: 38.
 v-aveám (v-aeám) ținúťă: 41.
 u s-aveám^l ținúťă: 54.
 ?: 33.
 -: 25, 27, 28, 30, 42–51, 53, 55–61.

MEGL.: –

175. SĂ ȚINĂ (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) ‘qu’il
 tienne’ [349]*

s-țină: 1.
 s-țină: 2, 10, 12, 34.
 s-țină: 3, 6–9, 29, 31, 35, 39–41.
 s-țină: 4.
 s-țină: 5.
 s-țină: 11, 20, 21, 23, 25.
 s-țină: 13–18, 38, 54, 59.
 s-țină: 19, 32, 33.
 sǎ țină: 22.
 s-țină: 24.
 s-țină: 26.
 s-țină: 28, 47, 49.
 sǎ țină, s-țină: 36.
 sǎ țină: 37.
 s-țină: 52.
 s-țină: 55.
 -: 27, 30, 42–46, 48, 50, 51, 53, 56–58, 60, 61.

MEGL.: sǎ țină.

* 3 pl. = 3 sg.

176. SĂ FI ȚINUT¹ (conj. perf., 1 sg.) ‘que j’ aie/
 j’ eusse tenu’ [350]

s-țineám^l: 1–10, 12, 19, 26, 29, 31, 32, 35.
 s-țineám: 11, 15, 20–25, 33.
 s-țineám: 13, 14, 17, 18, 37.
 s-țineám: 16, 38.
 s-țineám^l: 28.
 s-țineárim (s-țineám): 36.
 s-țineám: 39, 40.
 si țineám: 41.
 -: 27, 30, 34, 42–61.

MEGL.: sǎ țineám.

177. SĂ FI ȚINUT² (conj. perf., 1 sg.) ‘que j’ aie/
 j’ eusse tenu’ [350]

Alte forme verbale compuse.

s-ținúí, s-am^l/ s-aveám^l ținúťă: 1–10, 12, 19, 26,
 31, 32, 35.
 s-am/ s-aveám ținúťă: 11, 20–25, 33.
 s-am/ s-avém ținúťă: 13, 17, 18.
 s-ținúí, s-am/ s-avém ținúťă: 14.
 s-ținúí, s-am/ s-aveám ținúťă: 15.
 s-ținúí, s-am/ s-aveám ținúťă: 16.
 si-am^l/ si-aveám^l ținúťă: 29.
 s-am/ s-aveám/ s-avúí ținúťă: 36.
 s-am/ s-avém ținúťă: 37.
 s-am/ s-aviám ținúťă: 38.
 s-am/ s-aveám ținúťă: 39, 40.
 si am/ si aveám (s-aeám) ținúťă: 41.
 s-aveám^l ținúťă: 52.
 -: 27, 28, 30, 34, 42–51, 53–61.

MEGL.: sǎ vem ținúťă.

178. AȘ ȚINE (cond. prez., 1 sg.) ‘je tiendrais’
 [351]

Notă. În unele graiuri ale aromânei (pindean, fărșerot) se
 folosesc cu valoare de condițional prezent forme de
 felul *s-țineárim* ‘aș ține’ (cf. 175. SĂ FI TUȘIT¹:
 punctul 36).

179. AȘ FI ȚINUT (cond. perf., 1 sg.) ‘j’ aurais
 tenu’ [352]

vrea s-țin^l, vrea s-țineám^l: 1, 2.
 va s-țineám^l: 3, 4.
 vrea s-țin^l, vrea s-țineám^l: 5.
 vrea s-țin^l, va s-țineám^l: 6.
 va/ vrea s-țineám: 7.
 vrea s-țin^l, vrea s-țineám: 8, 26.
 vrea s-țin^l, vrea s-țineám^l: 9, 10.
 va s-țineám: 11.
 vrea țin^l, va/ vrea s-țineám^l: 12.
 vre s-țin^l, u/ vre s-țineám: 13.
 u s-țineám, vre s-țin^l: 14.
 va s-țineám: 15.
 va s-țineám: 16.
 va s-țineám: 17, 18.
 vrea țin^l, va/ vrea s-țineám^l: 19.
 va s-țineám: 20.
 vǎ s-țineám^l: 21.
 vre s-țin^l, vre s-țineám^l: 22.
 vrea s-țin^l, va s-țineám^l: 23.
 vpea s-țineám^l: 24.
 vrea s-țin^l, va țineám^l: 25.
 vrea țin^l: 28.
 vrea țin^l, va țineám^l: 29.
 vrea s-țin^l, va/ vrea s-țineám: 31.
 vai țineám: 32.
 vrea s-țin, vrea s-țineám^l: 35.
 va s-țineám: 36.

vrę s-țân: 37.
 vaĵ țâneám^l: 39.
 va țâneám: 40, 41.
 vręa țâneám^l [vręa s-țâneám^l ‘trebuia (ar fi trebuit) să țin’]: 52.
 ?: 33.
 -: 27, 30, 34, 38, 42–51, 53–61.

MEGL.: –

180. OI FI ȚINUT (dubitativ, 1 sg.)

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 352.

va s-am^l ținută: 1, 2, 10.
 va s-țânúĵ, va s-am țânútâ: 3, 4.
 va s-am^l țânútâ: 5–9, 12, 31.
 va s-am țânută: 11, 16–18.
 u s-am țânută: 13.
 u s-am/ vręa s-am țânută: 14.
 va s-am țânută: 15.
 va s-țânúĵ, va s-am^l țânută: 19.
 va s-am țânută: 20, 22, 40.
 vă s-am țânută: 21.
 va s-țânúĵ, va s-am țânută: 26.
 vręaĵ am^l țânútâ: 29.
 vă si-am țânută: 36.
 va s-am țânút: 37.
 vaĵ am/ va s-am țânútâ: 39.
 v-am țânútâ: 41.
 ?: 33.
 -: 23–25, 27, 28, 30, 32, 34, 35, 38, 42–61.

MEGL.: –

181. NU ȚINE!; NU ȚINETI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne tiens pas!’ [354]

Notă. Imperativul negativ se formează cu *nu* + imperativul pozitiv (vezi harta 202).

182. ȚINÂND (ger.) ‘en tenant’ [355]

ținândaluĵ: 1, 10, 12, 28.
 țânândaluĵ: 5.
 [σ] [ε] țânúndaluĵ: 8 [se zice: neș^l alâgândaluĵ ‘m-am dus alergând’].
 țânândaluĵ: 19, 29, 31, [rar] 32.
 țânéndali: 36 [mi duțeam țânéndali tásturlu tru mână ‘mă duceam ținând traista în mână’].
 țânânda, țânândaluĵ: 39.
 -: 2–4, 6, 7, 9, 11, 13–18, 20–27, 30, 33–35, 37, 38, 40–61.

MEGL.: –

183. ARUNCI (ind. prez., 2 sg.) ‘je jette’ [356]

amín: 1, 2, 8, 10, 16, 54, 56.
 amín, [*] arúț: 3.
 arúț, amín: 4, 9, 11, 17, 21, 31, 58.
 arúț: 5, 14, 18, 20, 22, 38.

arúț, [σ] amín: 6.
 amín, arúț: 7, 19.
 arúț, [mai rar] amín: 12.
 āruc^l, amín^l [1 sg.]: 13.
 arúț^l: 15.
 apúț, [σ] amín: 23.
 apúț: 24, 59.
 traț: 25.
 arúț^l, [σ] amín: 26.
 arúț^l: 28, 29, 32, 33, 36, 39, 40, 49.
 [σ] amín: 35.
 ruț: 37.
 traț (traț^l), arúț^l: 41.
 arúț: 51.
 amín, [σ] arúț: 52.
 arúț: 55.
 amín, apúț: 56.
 -: 27, 30, 34, 42–48, 50, 53, 57, 60, 61.

MEGL.: măinés.

184. ARUNC (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) ‘je jette’ [356]*

aminám^l; -nát; amínă: 1, 2, 10.
 aminám^l; -nát; amínă // [*] arcám; -cát; arúcâ: 3.
 arcám; -cát; arúcă // aminám; -nát; amínâ: 4.
 arcám^l; -cát; arúcă: 5, 32.
 arcám; -cát; arúcâ // [σ] aminám; -nát; amínâ: 6.
 aminám; -nát; amínâ // arcám; -cát; arúcâ: 7.
 aminám; -nát; amínâ: 8.
 arcám^l; -cát; arúcâ // aminám^l; -nát; amínâ: 9.
 arcám; -cát; arúcă // aminám; -nát; amínâ: 11.
 arcám^l; -cát; arúcă // [mai rar] aminám^l; -nát; amínâ: 12.
 ārucám; ārucát; ārucă // amănám; -nát; amínâ: 13.
 arucám; arucát; arúcă: 14, 18, 38.
 arcám; -cát; arúcâ: 15, 40.
 amínám^l; -nát; amínâ: 16.
 arcám; -cát; arúcă // aminám; -nát; amínâ: 17.
 aminám^l; -nát; amínâ // arcám^l; -cát; arúcă: 19.
 arucám; arucát; arúcâ: 20.
 arucám^l; arucát; arúcă // amínám^l; -nát; amínâ: 21.
 arucám^l; arucát; arúcă: 22, 50.
 apucám^l; apucát; apúcâ // [σ] amínám^l; -nát; amínâ: 23.
 apucám^c; apucát; apúcâ: 24.
 trăđém^l; -đét; trag^l; tráđi [3 sg.]: 25.
 arcám; -cát; arúcă // aminám; -nát; amínâ: 26.
 arúcă [3 sg., 3 pl.]: 27.
 arcám^l; -cát; arúcâ: 28, 29.
 arcám^c; -cát; arúcâ // aminám^c; -nát; amínâ: 31.
 arcám^l; -cát; arúcă: 33.
 aminám^l; -nát; amínâ: 35.
 arucám (arcám); arucát (arucát); arúcă: 36.
 rucám; -cát; rúcă (ruc): 37.
 arucám; -cát; arúcă: 38.
 arcám; -cát; arúcă: 39, 60, 61.
 trăđém; -đét; trag^l; tráđi [3 sg.] // arcám; -cát; arúcâ: 41.

arúcă [3 pl., 3 sg.]: 44, 45, 47.
 arcăț [2 pl.]; arúcă [3 pl., 3 sg.]: 46.
 arcám^l [1 pl.]; arúcă [3 pl., 3 sg.]: 49.
 arcám^l; -căț; arícă: 51.
 aminám^l; -năț; amínă: 52.
 amănám^l; -năț; amínă: 54.
 ařucám^l; -căț; ařucă: 55.
 aměném; -năț; amínă // ařucám; ařucăț; ařucă: 56.
 arucám; -căț; arúcă // aminám; -năț; amínă: 58.
 ap/řucám; ap/řucăț; ap/řucă: 59.
 * Pentru verbele amin^l și arúc^l, 3 sg. = 3 pl.
 –: 30, 32, 34, 42, 43, 48, 53, 57.

MEGL.: măřiním; -nít; -nés; -něști [3 sg.].

185. LOVESC (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) ‘je frappe’ [357]

agudeăști; -dím^l; -dít; -désu: 1–10, 12, 19, 28, 29, 31.
 agudeășțe; -dím; -dít; -désu: 11.
 agudești; -dím; -dít; -désu: 13.
 agudește; -dím; -dít; -désu: 14.
 agudești; -dím; -dít; -désu: 15.
 agudeșțe; -dím^l; -dít; -désu: 16 [3 sg. = 2 sg.].
 agudeșci; -dím; -dít; -désu: 17.
 agudeăști; -dím; -dít; -désu: 18, 35.
 agudeăști; -dím; -dít; -désu: 20, 24.
 agudeăști; -dím^l; -dít; -désu: 21.
 agudeăști; -dím^l; -dít; -désu: 22, 25.
 agudeăști; -dím^l; -dít; -désu: 23.
 agudeăște; -dím; -dít; -désu: 26, 36.
 agudím [1 pl.]: 27.
 agudeăște; -dím^l; -dít; -désu: 32.
 agudeăști; -dím^l; -dít; -désu: 33.
 gudím; -dít [1–2 pl.]: 37.
 agudești; -dím; -dít; -désu: 38.
 agudeăști; -dím; -dít; -désu: 39, 40.
 agădeăști; -dím; -dít; -désu: 41.
 agudeăști; -dím^l; -dít: 50.
 agudeăște [3 sg.]: 51.
 da; dăm^l; daț; da: 52.
 agudést^l [3 pl.]: 54, 55.
 agudești [3 sg.]: 59.
 –: 30, 34, 42–49, 53, 56–58, 60, 61.

MEGL.: řuřidi; -řidim; -řidít; -řid.

186. RABD (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) ‘je supporte, j’endure’ [361]*

arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 1, 10, 12, 19, 21, 22, 25.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 2.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 3, 31, 35.
 arăvdăm; -dăț; arăvdă: 4.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 5.
 arăvdám; -dăț; arăvdă: 6–8, 15, 39, 40.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 9.

arăvdám; -dăț; arăvdă: 11, 20, 26.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 13.
 arăvdám; -dăț; arăvdă: 14, 16, 17, 38, 59.
 arăvdám; -dăț; arăvdă: 18.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 23.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 24.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 28, 29.
 arăvdám^c; -dăț; arăvdă: 32.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 33.
 arăvdám; -dăț; arăvdă: 36.
 răvdém; -dăț; rávdă: 37.
 adănăsím^l; -sít; -sése^l; -seăști: 41.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 52.
 arăvdám^c; -dăț; arăvdă: 54.
 arăvdám^l; -dăț; arăvdă: 55.
 arăvdám; -dăț; arăvdă: 58.
 * Pentru verbul (a)răvdu, 3 sg. = 3 pl.
 –: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: trăřim; -řít; -řies; -řești.

187. SĂ ARĂT (conj. prez., 1 sg.) ‘que je montre’ [365]

să spun^l: 2, 6, 7, 12, 52.
 s-aspún^l: 3, 5, 9, 31, 33, 40.
 s-ășpún^l: 4.
 s-aspún^l: 8.
 să spun^l: 10, 19, 23–26.
 să spun^l: 11, 16–18, 21, 22, 55.
 să spun^l: 13, 20.
 si spun: 14.
 să spun: 15.
 si-aspún^l: 28, 29, 32, 41.
 și spun^l: 35.
 să spun^l, si spun^l: 36.
 se spun: 37.
 s_spun^l: 38.
 si spun^l: 39.
 s_spun^l: 54.
 –: 1, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să spun.

188. AȘĂȘ^l (FOCUL) (ind. prez., 1 sg.) [gest] ‘j’attise (le feu)’ [369]

daș foc^l ‘dau foc [= aprind focul]’: 2.
 adún^l ‘[lit.] adun’: 3.
 prínđu fóclu ‘aprind focul’: 4.
 arám^l ‘scormonesc’, scărbún^l ‘scormonesc
 cărbunii ca să se aprindă’: 5.
 aprínđu fóclu ‘aprind focul’: 6, 8, 32.
 súflu ‘suflu’: 7, 35.
 așgășăescu fóclu ‘așăț focul’: 9.
 aprínđu ‘aprind’: 11, 17+: [σ] s-ancúni fóclu
 ‘focul se stărnește’, 40+: [nu se zice:
 ancún^l], 47, 49, 53, 59.
 aprínđu ‘aprind’: 13.

apríndu foc 'aprend foc [= focul]': 14.
 [σ] aṅgán^l 'ațâț, stârnesc': 15+: aṅgánu-l(ú pi cãnlí, aṅgán-u pi cápra, ~ pi cãtúșa 'stârnește-l pe câine [= stârnește câinele], stârnește capra, pisica'.
 apríndo 'aprend': 16+: súflu n-foc^l 'suflu în foc'.
 [σ] ṅcuń^l fôcu 'stârnesc, ațâț focul': 18.
 scãrbunéd^l 'scormonesc cărbunii ca să se aprindă': 19.
 nțap^l fôcu '[lit.] început [= scormonesc, stârnesc] focul': 20.
 aprínd 'aprend': 21, 59+: aprésum 'aprinserăm'.
 aprínd fôcul 'aprend focul': 22.
 nțap^l '[lit.] început [= scormonesc, stârnesc]': 23.
 âṅcúń^l 'stârnesc, ațâț': 24.
 [*] arăjím^l 'scormonim jarul': 25+: jer^l 'jar'.
 acát^l fôclu '[lit.] încep, pornesc focul': 26+: bag^l đádă dî-apríndu fôclu cu surțeále 'pun o bucată de lemn de pin ca să aprind focul cu surcele'.
 acát^l '[lit.] încep, pornesc': 28.
 apreádún^l '[lit.] adun (strâng) la un loc': 29.
 scármin^l '[lit.] scarmăn [= scormonesc]': 31+: scármin^l fôclu cu máșa 'scormonesc focul cu cleștele pentru jar (pentru cărbuni)'.
 aprínd^l 'aprend': 33+: aprínd^l cu đádă 'aprend focul cu o bucată de lemn de pin', 36+: [nu se zice: ancúń^l].
 aprínd fôcu cu lémi 'aprend focul cu lemne': 37.
 súflu^l 'suflu': 38.
 súflu fôcul^l 'suflu focul [= în foc]': 41.
 apreási foc^l 'a aprins foc [= focul]': 46.
 aprínd^l foc^l 'aprend foc [= focul], aprínd^l fôcu 'aprend focul': 50+: aprínd^l sóba 'aprend soba [= focul în sobă]'; s-apleácă sóba 'începe să se aprindă focul în sobă'.
 aprínde foc 'aprinde foc [= focul]': 51.
 suf^l 'suflu': 54.
 appínd^l fôcu 'aprend focul': 56+: aprãndeá fôcu 'aprindea focul'.
 aprínd fôcu 'aprend focul': 58.
 aprindeám 'aprindeam': 60.
 ?: 52.
 –: 1, 10, 12, 27, 30, 34, 39, 42–45, 48, 55, 57, 61.

MEGL.: prind 'aprend'; bãrvés tãcúni 'scormonesc tăciunii'.

189. AṬÂṬ² (FOCUL) (ind. prez., 1 sg.) [gest] 'j'avive (le feu)' [370]

îṅgásescu: 2.
 [σ] lu-ascãrbún^l cu máșa 'il scormonesc, il stârnesc, il ațâț cu cleștele pentru cărbuni': 3.
 príndu fôclu [=AṬÂṬ¹]: 4.
 súflu 'suflu': 5, 7 [=AṬÂṬ¹], 8, 12, 19, 21, 26, 31, 32, 39.
 scãrbún^l fôclu (tućínli) cu máșa 'scormonesc, ațâț focul (tăciunii) cu cleștele pentru cărbuni': 6.

ascãrbún^l ș-súflu 'scormonesc cărbunii și suflu': 9.
 ântáp^l '[lit.] început [= scormonesc, stârnesc]', jerescu 'scormonesc jarul': 10.
 apríndu [=AṬÂṬ¹]: 11, 40, 53.
 aprínd^l [=AṬÂṬ¹]: 13, 36.
 apríndu foc [=AṬÂṬ¹]: 14.
 aṅgán^l [=AṬÂṬ¹]: 15.
 apríndu [=AṬÂṬ¹]: 17.
 suf^l 'suflu': 18, 24, 25.
 súflu n-foc^l 'suflu în foc': 20.
 aprínd fôcul [=AṬÂṬ¹]: 22.
 acát^l [=AṬÂṬ¹]: 28.
 scãlsescu 'scormonesc': 29.
 asúflu 'suflu': 33+: asúflă avímtul^l 'suflă vântul'.
 sufl fôcu 'suflu focul [= în foc]': 37.
 suf^l [=AṬÂṬ¹]: 38.
 súflu fôcul [=AṬÂṬ¹]: 41.
 sufă 'suflă': 58.
 ?: 16, 52.
 –: 1, 23, 27, 30, 34, 35, 42–51, 54–57, 59–61.

MEGL.: prind fôcu.

190. SĂ AṬÂṬE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il attise' [371]

s-îṅgãsească: 2.
 s-adúnă, s-ascãrbúnă: 3.
 s-aprindă: 4, 40.
 s_súflă: 5, 12, 19, 26, 31.
 sã scãrbúnă: 6.
 (s_)súflă: 7, 8.
 s-ascãrbúnă: 9.
 s-ântápă: 10.
 s-aprindă: 11, 14, 16, 59.
 (s_)súflă: 13.
 s-aṅgánă, s-aprindă: 15.
 (s_)s-aṅcúni [refl.]: 17.
 sũ ṅcúni fôcu, [*] s-aṅcúni: 18.
 sã nțapă: 20.
 s_(n)țapă: 23.
 sũ ṅcúni: 24.
 sã súflă: 25.
 sũ-acățâ: 28.
 sũ scãlsească: 29.
 s-aprindă, s-asúflă: 33.
 sũ-aprindă: 36.
 sũ súflă: 37.
 s_súflă: 38.
 sũ-aṅcúni: 39.
 si súflă: 41.
 s-aprindă: 47, 49, 50, 53.
 s-șúflă: 54.
 s-appindă: 56.
 s-sufă: 58.
 ?: 52.
 –: 1, 21, 22, 27, 30, 32, 34, 35, 42–46, 48, 51, 55, 57, 60, 61.

MEGL.: s-prindă.

191. MĂ ÎNCĂLZESC (ind. prez., 1–2 pl.) ‘je me chauffe’ [372]

n-angăldám^l; v-~đát: 1, 12.
 nă ngăldám^l; vă ~đát: 2, 10.
 n-angăldám^l; v-~đát: 3.
 n-angăldám; v-~đát: 4.
 n-angăldám^l; v-~đát: 5.
 n-angăldám^l; v-~đát: 6, 8, 9.
 nâ ngăldám; vâ ~đát: 7.
 nă ngăldám; vă ~đát: 11.
 nă ngăldám; vă ~đát: 13, 17.
 ni ngăldám; vă ~đát: 14.
 nû ngălzám; vû ~zát: 15.
 nă ngălzám, [*] ni ~zám; vă ~zát: 16.
 nă ngăldám; vă ~đát: 18.
 nă ngăldám^l; vă ~đát: 19.
 nă ngăldám; vă ~đát: 20, 24.
 ni ngăldám^l; vă ~đát: 21.
 nî ngăldám^u; vă ~đát: 22.
 nă ngăldám^l; vă ~đát: 23, 25.
 nă ncăldám; vă ~đát: 26.
 nâ ngăldám^l; vâ ~đát: 28, 40.
 nă ngăldám^l; vă ~đát: 29.
 nâ ngăldám; vâ ~đát: 31.
 nă ngăldám; vă ~đát: 32.
 nâ ngăldám^u; vâ ~đát: 33.
 ni ngăldám^u; vâ ~đát: 35.
 nă ncăldám; vă ~đát: 36.
 nă ngăldám; vă ~đát: 37.
 ni ngăldám; vi ~đát: 38.
 nâ ngăldám^c; vâ ~đát: 39.
 na ngăldám; va ~đát: 41.
 nâ ngăldám^l: 50.
 ni ngăldám^l; vă ~đát: 52.
 ni ngăldám^l; vi ~đát: 55.
 ni ngăldám; vă ~đát: 56.
 ni ngăđđám; vi ~đát: 58.
 ni ngăldám; vă ~đát: 59.
 –: 27, 30, 34, 42–51, 53, 54, 57, 60, 61.

MEGL.: nă ncălzóm; vă ~zót.

192. MĂ ÎNCĂLZESC (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) [372]

s-angăldáști; s-~đáscu: 1.
 să ngăldáști; să ~đáscu: 2, 10, 19.
 s-angăldáști; s-~đáscu: 3.
 s-angăldáști; s-~đáscu: 4.
 s-angăldáști; s-~đáscu: 5.
 s-angăldáști; s-~đáscu: 6, 8, 9.
 sâ ngăldáști; sâ ~đáscu: 7, 31.
 să ngăldáșce; să ~đáscu: 11.
 s-angăldáști; s-~đáscu: 12.
 să ngăldáști; să ~đásc^l: 13.

si ngăldáște; si ~đáscu: 14.
 să ngălzáști; să ~zásc^l: 15.
 să ngălzáșce; să ~záscu: 16.
 să ngăldáșci; să ~đáscu: 17.
 să ngăldáște; să ~đásc^l: 18.
 să ngăldáști; să ~đásc^l: 20, 25.
 să ngăldáște; să ~đáscu: 21.
 să ngăldáște; să ~đásc^l: 22.
 să ngăldáști; să ~đást^l: 23.
 să ngăldáști; să ~đásc^l: 24.
 si ncăldáște; si ~đáscu: 26.
 si ngăldáști; si ~đáscu: 28, 29, 39, 40.
 si ngăldáște; si ~đásc^l: 32.
 sâ ngăldáște; sâ ~đáscu: 33.
 și ngăldáști; și ~đáscu: 35.
 si ncăldáște; si ~đáscu, [*] si ngăldáște; si ~đáscu:
 36.
 sê ngăldáște; sê ~đásc: 37.
 si ngăldáști; si ~đást^l: 38.
 si ngăldáști; si ~đásc^l: 41.
 si ngăldáști: 46.
 sâ ngăldáști; sâ ~đást^l: 50.
 să ngăldáști; să ~đásc^l: 52.
 să ngăldáști; să ~đást^l: 54.
 z-găldáști; z-~đást^l: 55.
 si ngăldáști: 56.
 să ngăldáști; să ~đásc: 58.
 să ngăldáști; să ~đást: 59.
 –: 27, 30, 34, 42–45, 47–49, 51, 53, 57, 60, 61.

MEGL.: si ncălzáști; si ~zós.

193. PIPĂI (ind. prez., 3 sg.) [gest] ‘je touche’ [373]

ahuleáști: 1–4, 6–9, 12, 18, 31, 39, 40, 51, 52.
 âhuleáști: 5.
 ?, prubueáște: 11.
 ahulești: 13.
 ahulește: 14.
 ahulești: 15 [3 sg. = 2 sg.].
 ahuleșce: 16 [3 sg. = 2 sg.].
 ahuleșci: 17.
 ahuleáști: 19, 20, 21–25, 59.
 ahuleáște: 26, 32, 36.
 pusputeáști: 28, 29.
 mutreáște, ahuleáște: 54.
 ahuleáște cu mánli: 55.
 cáftâ cu đeditli: 58.
 ? : 33, 35, 37.
 –: 10, 27, 30, 34, 38, 41–50, 53, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: –

194. PIPĂI (ind. prez., 1–2 pl.) [gest] [373]

ahulím^l; -lît: 1–3, 5, 6, 8, 9, 12, 19, 21, 23, 25,
 26, 40, 55.

ahulím; -líř: 4, 7, 13, 14–18, 20, 32, 36, 38, 51, 59.
 ?, prubuím; -íř: 11.
 ahulím^U; -líř: 22, 31, 52.
 ahulím^c; -líř: 24, 39.
 pusputím^U; -tíř: 28, 29.
 mutrím; -tríř, ahulím; -líř: 54.
 ? : 33, 35, 37.
 –: 10, 27, 30, 34, 41–50, 53, 56–58, 60, 61.

MEGL.: čăpcăiím; -iř.

195. NETED adj. 'lisse' [375]

dúzi 'uniform, neted', dipriună ęăsti 'este neted': 1.
 loc^U bġgát^U 'teren řes': 2.
 dúzi: 3+: ndręptu, ísa.
 ndręptu: 4+: bġgát^U [ca o câmpie].
 ndręptu, alímtu: 5.
 ndręptu, ísa: 6.
 bġgát^U: 7+: loc^U bġgát^U 'teren neted', másă bġgátă
 'masă netedă'.
 ařtirnút^U: 8.
 dġúzi, alímtu, askát^U: 9.
 ísa: 10, 15, 50.
 dúze: 11.
 ġiskġ, [σ] bġgát^U l^Uoc^U 'teren neted': 12.
 rafřř: 13.
 rářřă: 14.
 páde+: 16+: tes^U 'întins, neted', máznă [fem.].
 dúzi: 17.
 ařtirát^U, [σ] dúzi: 18+: udusít^U, pádi.
 ndręptu, [σ] tes^U: 19.
 ařtirát^U, udusít^U: 20.
 ařtirát^U: 21.
 pádi: 22.
 ndrępt^U, [σ] tes^U: 23+ [nu se zice: ísku].
 pádi: 24, 58+: ndrępt.
 udusít^U: 25+ '[lit.] potrivit'.
 ndręptu: 26+: tímsu pġat^U 'farfurie plată'.
 íski: 28.
 ísku: 29, 46+: ísa 'egal'.
 ířa, pádi: 31+: [*] ísku, ndręptu.
 íř^U: 32, 33.
 ndręptu, [σ] ířku: 35.
 íř^U, drăt^U: 36+: di cári-l adáru ířu, víne drăt^U
 'după ce îl fac neted, vine drept'.
 ndrępt^U: 38+: pádi, 52, 54, 55.
 íř^U: 39, 51.
 íski: 40.
 íři: 41.
 ísa 'egal': 49.
 ráfi: 56+: vinęá rař^U 'venea [= era] neted'.
 ? : 37.
 –: 27, 30, 34, 42–45, 47, 48, 50, 53, 57, 59–61.

MEGL.: máznic 'cu suprafața dreaptă, lustruită',
 rávnic 'drept, řes'.

196. NETEZESC (ind. prez., 1 sg.) 'je lisse'
 [376]

ařtérnu: 1, 4+: ařtérnu cu mâna ta s-íbă tráptă, ísa
 'netezesc cu mâna ca să fie întinsă, egală':
 5, 7, 10.
 tíndu: 2.
 adár^U dúzi: 3.
 ndręc^U, ařtérnu, adár^U íski: 6.
 trac^U 'trag': 8.
 askéř^U, fac^U dġúzi, alíngu: 9.
 ařčérnu: 11.
 ġiskéscu: 12.
 rářřăsc^U: 13.
 rářřăescu: 14.
 fac^U ísa: 15.
 tíndo: 16+ [*] măznăescu.
 fac dúzi: 17+: ęsti čumulită 'este řifonată'.
 udusésc^U: 18.
 ndręř^U: 19, 33, 54.
 ařtér^U, udusésc^U: 20.
 tínd^U: 21.
 udusést^U: 23, 55.
 udusésc^U: 24, 25.
 tíndu: 26.
 ískéř^U, ařtérnu: 28.
 ískéř^U: 29, 32, 40+: ařtérnu 'întind, ařtern'.
 adár^U ířa: 31.
 adáru ířu: 36.
 tínd: 37, 58.
 ařtér^U: 38.
 skéř^U: 39.
 ísusésc^U: 41+: ísusésc^U áma nu ęăsti íři 'netezesc
 dacă nu este neted'.
 ířhéř^U: 51.
 tínd^U: 52.
 ? : 35.
 –: 22, 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: măznés 'netezesc un lucru mototolit',
 rávnés 'fac řes un teren care are o movilă
 (međl. túmbă)'.

197. UMBLU (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) 'je vais',
 'je marche' [378]*

ġimnám^U; -nář; ġimnă: 1–3, 5, 10, 12, 19, 22.
 ġimnám; -nář; ġimnă: 4, 6–8.
 ġimnám^U; -nář; ġimnă: 9.
 imnám; -nář; ímnă: 11, 32.
 imnám; -nář; ímnă: 13, 14, 17, 36, 37, 55, 58, 59.
 imnám; -nář; ímnă: 15, 20, 21, 26.
 imnám^U; -nář; ímnă: 16, 52.
 imnám; -nář; ímnă: 18, 39, 40, 41, 49, 51.
 imnám^U; -nář; ímnă: 23, 28, 29.
 imnám^U; -nář; ímnă: 24.
 ġimnám^U; -nář; ímnă: 25.
 ġimnám^c; -nář; ġimnă: 31.
 imnám^U; -nář; ímnă: 33.

imnám^U; -nát; imnâ: 35.
alăgám; -gát; alágă: 38.
imnám^U; -nát; imnâ: 54.
ayăgám; -gát; ayăgă: 56.
–: 27, 30, 34, 42–48, 50, 53, 57, 60, 61.

MEGL.: ămnom; -nát; ămna.
* 3 sg. = 3 pl.

198. ȘCHIOPĂTEZ (ind. prez., 1–3 pl., 3 sg.) 'je
boite' [381]*

șclupicám^U; -cát; șcluápică: 1, 2.
șkupicám^U; -cát; șkoápică: 3.
șclupicám; -cát; șclóápică: 4, 6–8, 35, 40, 41.
șkiupicám^U; -cát; șkióápică, [*] șclupicám^U: 5.
ășclupicám^U; -cát;ășclóápică: 9.
șclupicám^U; -cát; șclóápică: 10, 21, 52.
șclupicám^c; -cát; șclópică: 11.
șclupicám^U; -cát; șcluápică: 12.
șclupucám; -cát; șclópăcă: 13.
șlupicám; -cát; șlópăcă: 14.
șclupám; -pát; șclóápă: 15.
șclupigám^U; -gát; șclóápigă: 16.
șclupicám; -cát; șclópică: 17.
șclupicám; -cát; șclóápică: 18, 20, 32, 36.
șclupicám^U; -cát; șclóápică: 19.
șclupicám^U; -cát; șclóápică: 23.
șclupicám^U; -cát; șclóápică: 24.
șclupicám^U; -cát; șclóápică: 25.
șclupicám; -cát; șclóápică: 26.
șclupicám^U; -cát; șcluápică: 28.
șclupicám^U; -cát; șclóápică: 29.
șclupicám^c; -cát; șclóápică: 31.
șqiópám; -pát; șqiópă: 37.
șkópăcă [3 sg. = 3 pl.]: 38.
șclupicám; -cát; șclóápică (-câ): 39.
șqupukám^U; -cát; șqópăcă: 54.
șkupém^U; -pát; șkópă: 55.
?: 33.
–: 22, 27, 30, 34, 42–48, 50, 53, 57, 60, 61.
* 3 sg. = 3 pl.

MEGL. [3 pl. = 1 sg.]: crívím; -vít; -vés.

199. SĂ ȘCHIOPĂTEZE (conj. prez., 3 sg.)
'qu'il boite' [382]

să șcluápică: 1.
să șcluápică: 2.
sâ șclóápică: 3, 6–9, 31.
s-așclóápică: 4.
să șkuápică, [*] să șcluápică: 5.
să șclóápică: 10, 52.
să șclópică: 11.
să șcluápică, s-așcluápică: 12.
să șclópăcă: 13.

si șlópăcă: 14.
să șclóápă: 15.
să șclóápigă, [*] să șclóápică: 16.
să șclópică: 17.
să șclóápică: 18.
să șclóápică: 19, 20.
să șclóápică: 21.
s_șclóápică, să șclóápică: 23.
s_șclóápică: 24.
să șclóápică: 25.
sâ șclóápică: 26.
si șcluápică: 28.
si șclóápică: 29, 39–41.
si șclóápică: 32.
și șclóápică: 35.
si șclóápică, să ~: 36.
să șqiópă: 37.
s_șkópăcă: 38.
să șkópăcă: 54.
să șkópă: 55.
?: 33.
–: 22, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să crivească.

200. ROTULĂ (LA GENUNCHI), pl. [indic.]
'rotule' [389]

cláie; clei: 1, 2.
șéngel^U; șéngel: 3.
uou di đánúclu, oáua di đánúcli: 4.
kiáii; kiei, [*] cláii; clei: 5.
șcléngar^U; șcléngar: 6 [cuvântul înseamnă și
'arșic'].
[ε] prísini, prísini di zánúclu: 7.
cláia_a_đánúclului: 8.
cláia di la đánúclu; cléili di la đánúcli: 9.
șéngel^U; șéngel: 10.
scáfă; scafe: 11.
cláii; clei: 12.
așíc^U; așicuri: 13.
cléiă; clei, [aprox.] óslu di đánúclu: 14.
scáfa di zánúcló: 16.
[σ] clídusi; ~ [f.]: 17.
scăfălicî di đánúcl^U; ~ ~ đánúcli: 18.
prîsîni; ~ [n.]: 19.
sfeng^U; sfeng [m.]: 20.
núcă; nuț: 21.
scăfălicî; -licî [n.]: 23.
[*] [aprox.] căpăki di đánúcl^U: 24.
scăfălicî; ~: 25⁺: bîlîgúcă; -gút 'încheietura
mâinii'.
?: 26; [la miei] acoăță; acoâte 'arșic'; [nu se zice:
șéngu].
cîfcúlă; -cúli: 28: cîfcúlă di đínúclu.
căfcúlă; -cúli: 29; vășclé; -clăđ 'arșic'.

?: 31: [*] șeṅgu; șeṅgi [m.].
 ?: 32: [*] nâip^l; nâipe [n.] ‘arșic’.
 căpâki; -pâk: 35.
 coê^l; coăcă [n.], [*] óslu [art.]: 36.
 kéji; kei, qéji; qei: 38.
 vâsilé, -lâq: 39.
 cáfcâl^l; cáfcâl [m.]: 41.
 coț^l; coățâ: 51.
 dâmnătúră; -túr^l ‘îngemănare; încheietură (la genunchi, la cot etc.)’: 54.
 cléji; clei: 58.
 ?: 15, 22, 33, 37, 40, 52.
 –: 27, 30, 34, 42–50, 53, 55–57, 59–61.

MEGL.: ?

201. ÎNGENUNCHEZ (ind. prez., 1 sg.) [gest]
 ‘j’agenouille’ [390]

șed^l pi zănúclⁱ, [σ] anzănuclé^l: 1.
 îṅḍînuclé^l: 2.
 șed^l pi dănúkⁱⁱ: 3.
 șed^l pi dănúclⁱ: 4.
 șed^l pî zănúkⁱⁱ, [σ] ṅḍănuclé^l: 5.
 șet^l pi zănúclⁱ: 6.
 ânzunuclé^l: 7.
 șet^l pi dănúclⁱ: 8⁺: âṅḍănuclé^l ‘cad în genunchi din cauza unui obstacol’.
 șed^l pi dănúclⁱ: 9.
 âṅḍănuclé^l: 10.
 șed^l pi dănúcl^e: 11.
 mi-âṅḍîunuclé^l: 12.
 mi dînuclă^l, șăd pi dănúclⁱ: 13.
 ṅḍănucl^u, șădu_n-dănúclă: 14.
 mi ṅclⁱⁿ^l: 15 [are și sensul ‘mă închin’].
 șed^l pî zănúcl^e ‘mă așez în genunchi’: 16.
 âṅḍănuclé^l, șed^l pi dănúclⁱ: 17.
 mi dănuclé^l: 18⁺: fac mintăⁿ ‘fac mătăⁿⁱⁱ’.
 ṅḍănuclé^l: 19, 22, 52.
 [σ] ṅḍănuclé^l: 20⁺: stau pi dănúclⁱ ‘stau în genunchi’.
 cad^l pî zănúclⁱ: 21⁺: zănuclé^l ‘cad în genunchi, când mă împiedic’.
 mi dănuclé^l: 23, 25.
 mi bag^l pî dănúclⁱ: 24⁺: stau pî dănúclⁱ.
 dănuclé^l: 26.
 îṅḍînuclé^l: 28, 34.
 ṅḍînuclé^l: 29.
 mi-alás^l pi dănúclⁱ: 31.
 âṅḍînuclé^l, stau pri dînúcl^e: 32.
 mi ṅḍînuclé^l: 33.
 mi bag pi ḡînuclⁱ: 35.
 mi ṅḡănuclé^l, [*] mi ṅḍînuclé^l: 36.
 mi-apún pi dănúkⁱⁱ: 37⁺: mi-apún di pi tăvănă ‘cobor din podul casei’.
 mi-apún pi dănúq: 38.

mi ṅḍînuclé^l, mi-aplécl^l pi dînúclⁱ: 39.
 șed^l pri dînúclⁱ ‘mă așez în genunchi’: 40⁺: fac^l mităⁿ ‘fac mătăⁿⁱⁱ; mă închin’.
 ṅḡînuclé^l: 41.
 mi bag pi dănúqă, stau ~ ~: 54⁺: mi ṅḍănuclé^l ‘cad în genunchi, când mă împiedic’.
 mi-apún^l pi dănúk: 55⁺: stau pi dănúk; [subiectul, fărșerot, afirmă că fărșeroții nu au cuvântul șed^l]; [o persoană originară din localitatea apropiată Nicea, unde locuitorii nu sunt fărșeroți, făcând parte din grupul *graboveni*, afirmă că nu au verbul *stau*, dar au șed^l].
 cad pi dănúk: 58.
 –: 27, 30, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: mi fac ăⁿ zinúclⁱ.

202. SĂ ÎNGENUNCHEZE (conj. prez., 3 sg.)
 ‘qu’il agenouille’ [392]

s-âṅḍănuclă^l: 1.
 s-îṅḍînuclă^l: 2.
 s-șádâ pi dănúkⁱⁱ: 3.
 ș-șádâ pi dănúclⁱ: 4.
 să ṅḍănuclă^l: 5.
 (s)șeádâ pi zănúclⁱ: 6.
 s-âṅḍănuclă^l: 7.
 s-șádâ pi dănúclⁱ: 8.
 (s)șeádâ pi dănúclⁱ: 9.
 s-âṅḍănuclă^l: 10.
 s-șádâ pî dănúcl^e: 11.
 să s-âṅḍînuclă^l: 12.
 (s)z-dănuclă^l: 13.
 si ṅḍănuclă: 14.
 (s)sâ ṅclⁱⁿ: 15.
 s-șádâ pî zănúcl^e: 16.
 să ṅḍănuclă^l: 17.
 (z)z-dănuclă^l: 18.
 să ṅḍănuclă^l: 19, 20, 22, 52.
 s-cádâ pî zănúclⁱ: 21.
 si z-dănuclă^l: 23.
 (z)z-bágâ pî dănúclⁱ: 24.
 să z-dănuclă^l: 25.
 z-dănuclă^l: 26.
 si ṅḍînuclă^l: 28, 29.
 (s)s-alásâ pi dănúclⁱ: 31.
 si ṅḍînuclă^l: 32.
 să si ṅḍînuclă^l: 33.
 și j^l-bágâ pi ḡînuclⁱ: 35.
 si se ṅḍînuclă^l: 36.
 sē sē apúnă: 37.
 (s)si-apúnă pi dănúk: 38.
 si si ṅḍînuclă^l, si si-aplécâ pi dînúclⁱ: 39.
 s-șádâ pri dînúclⁱ: 40.
 s-mi bag pi dănúqă [1 sg.]: 54.
 s-mi-apún^l pi dănúk [1 sg.]: 55.

s-cad pi đănúk [1 sg.]: 58.
–: 27, 30, 34, 41–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: (s_)si făcă n-zinúclî.

203. GLEZNĂ, pl. [indic.] ‘cheville’ [399]

cl'áji; cl'eji: 2, 12, 19.
biliġicâ di čicór^l; -ġit di čicóari: 4.
[*] bliġicâ; -ġit: 5.
cl'ai; cl'eji: 6⁺: pul^l; pul 'gleznă de cal'.
prísini; ~ [n.], prísini di digós^l: 7.
biliġicâ; -ġit, biliġicâ di čicór^l: 8.
cl'ája di biliġica di čicór^l: 9.
clíduse; ~ [f.]: 11.
[*] gl'uj, gl'uș, gl'úju [art.]: 14.
[σ] clíduse; ~ [f.]: 16.
clídusi; ~ [f.]: 17, 18.
pul^l; pul, pul^l di čicór^l: 20.
cl'ájă, cl'éjě; cl'eji, cl'éjě di kičór^l: 22.
pul^l; púlġi [n.]: 23⁺: pul^l; pul [m.] 'pasăre; vrabie'.
vínă di la călcă^l; vġni ~ ~: 24.
cl'ijitúră; -túrġi: 25.
gúșă; guș, gúșa_a čórlui: 36.
[ε] kéji; kei: 38.
clídusi; cliđómati [f.]: 39.
clídusi; ~ [f.]: 41.
kéja [art.] di čicór^l: 54; đamnătúră; -túr
'îngemănare; încheietură'.
?, [*] púju [art.] di čicór: 58.
?: 1, 3, 10, 13, 15, 21, 26–35, 37, 40, 42–53, 55–
57, 59–61.

MEGL.: gléznă; glézni.

204. OUĂLE PICIOARELOR, sg. [indic.] ‘les chevilles’ [400]

Notă: Se dă întâi forma de singular, apoi forma de plural.

nod^l; noáde: 1.
uóslu dit^l cl'áji; uásilġi ~ ~: 2.
șéngel^l; șéngelġi [m.]: 3.
uóslu di la biliġica di čicór^l; oáualġi di la biliġisli
di čicóari: 4.
not^l; noádġi, [*] nod^l: 5.
not^l; noádġi, noádili di čicór^l: 6.
șéngir^l; șéngiri [n.]: 7.
șéngel^l; șéngel' [m.]: 10.
nod^l di čicór^l; nóde: 11.
uóslu di cl'áji: 12.
nod^l; nóde, nod^l di čicór^l: 13.
cl'ěă [art.]; cl'éjle [art.], cl'ěă di čicór: 14.
óslu di čicór^l: 15.
nod^l; noáde, nódul di čicór^l: 16⁺: nódul di mănă
'osul de la încheietura mâinii'.
nod^l di čicór^l; nódi: 18.
nod^l; noádġi: 19–21, 23, 25.
nod^l di kičór^l; nódi: 22.

nod^l di la čicór^l; noádġi: 24.
uóslu arucutós^l; oáșe arucutoáșe: 26.
vișclé; -cl'ád: 28 [înseamnă și 'arșic'].
vișclé; -cl'ád: 29.
coč^l; coáčă: 36⁺: mi-agudġi tu cl'áje 'm-am lovit
în încheietura piciorului'.
nod; nódi [n.]: 37; mi dor nódi 'mă dor ouăle
picioarelor'.
nod^l; nódi: 38, 55.
anód^l; anoádi: 39⁺: vâsilé; -l'ád 'arșic'.
vișclélu di la čor^l, vișclé; -cl'ád: 40.
cóc^l di clídusi: 41.
oáulu [pl.]: 52.
?: 58; [*] púju [art.] di čicór 'glezna împreună cu
ouăle picioarelor'.
noádile [pl. art.]: 59.
?: 8, 9, 17, 31–35, 54.
–: 27, 30, 42–51, 53, 54, 56, 57, 60, 61.

MEGL.: ?, pudát, adj. 'ieșit în relief, proeminent'.

205. MĂ ÎNCALȚ (ind. prez., 1 sg.) ‘je me chausse, je mets mes chaussures’ [401]

Notă: Verbul *ncálțu* se folosește, în general, în legătură cu potcovitul cailor. Prin extindere, se întrebuintează și cu referire la persoanele fizice, fiind vorba de încălțatul opincilor (*țărúhli*); când e vorba de pantofi (*păpúță, curđéli*), se folosește verbul *bag* 'pun'.

mę-aņcálțu: 1.
mi ņcálțu: 2, 10, 11.
bag păpúțali: 3.
mę-aņcálț^l: 4.
mi-aņcálțu: 5, 9.
mę-aņcálțu, mi âņcálțu: 6.
ń-bag^l păpúțali: 7⁺: mi ņcálțu [cu opinci].
mi-aņcálțu cu țărúhili: 8⁺: ņcálțu cálu, l-bac^l
pétalâ 'potcovesc calul, îi pun potcoavă'.
mi-aņcálțu: 12.
ń-bag _ papúțili: 13⁺: mi ņcalt^l [cu opinci];
nalbát^l 'potcovar'; plóčă 'potcoavă'.
mi ņcálțu [cu opinci]: 14; bag^l păpúțale; ņcálțu
'potcovesc (calul)'.
ń-bag^l păpúțali: 15⁺: [B] mi ņcalt^l.
ân bag^l păpúțale: 16⁺: mi ņcálțo.
li bag^l papúțali: 17.
u bag păpúța: 18.
ń-bag^l păpúțali, mi ņcálțu cu țărúhili: 19.
mi ņcalt^l: 20, 22, 23, 25.
mă ņcalt: 21.
bag^l păpúța: 24.
mi ņcálțu: 26⁺: mi ņvéscu 'mă îmbrac'; [subiectul
afirmă că, în localitatea apropiată,
Vlahoclisura, se zice:] mi mbrac^l 'mă
îmbrac' [verb neatestat în aromână].
s-lu ņcálță 'să-l încalțe': 27.
mi ngálțu: 28⁺: furtátlu ngálțġi nveásta, l-bágâ
curđelili 'cavalerul de onoare încalță
mireasa, îi pune pantofii'; ń-bag^l curđelili.

mî ngálțu: 29.
 n-bag^l pãpúțali: 31⁺: cáli sã ncáltã ‘[lit.] caili se încalță [= se potcovesc]’.
 mi ncalt^l, n-bag^l țărúhili: 32.
 n-bag^l pãpúțali: 33.
 mî-angálțu: 35.
 bag^l pãpúțã: 36⁺: ȧmbrólu ncáltã nveásta cu pãpúțã nõáũã ‘mirele încalță mireasa cu pantofi noi’; ncáltu cálu ‘potcovesc calul’.
 bag pãpúța: 37⁺: calc cálu ‘potcovesc calul’; calc ‘1° încalt; 2° calc’; mi calc ‘mã încalt’.
 mi ncalt^l: 38, 52.
 bag^l curdélili: 39⁺: ncáltu cálu, ngálțu cálu ‘potcovesc calul’.
 bag^l curdélili: 40⁺: bađl ~ [2 sg.].
 bag^l pãpúțali: 41⁺: ngalt^l cálu ‘potcovesc calul’.
 ři ncáltã țărúhle ‘iři pune opincile’ [3 sg.]: 47.
 bag^l țărúhili: 54⁺: ncalt^l cálu ‘potcovesc calul’.
 bag^l țărúili: 55.
 mi ncalt: 58.
 -: 30, 34, 42–46, 48–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: mi ncaț.

206. MĂ ÎNCALT (ind. prez. 2–3 sg., 1–3 pl.) ‘je me chausse, je mets mes chaussures’ [401]*
 Notã. Flexiunea verbului *ncaltu*.

te-angáltã; s-angáltã; n-angáltã^l; v- ~țãț;
 s-angáltã: 1, 5, 6, 8, 9, 12.
 ti ncálti; sã ncálti; nã ncáltã^l; vã -țãț; sã ncálti:
 2, 10.
 te-angált; s-angáltã; n-angáltã^l; v- ~țãț; s-angáltã: 4.
 ti ncáltã; sã ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; sã ncáltã:
 7, 15.
 ti ncáltã; sã ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; sã ncáltã:
 11, 16.
 ti ncaț; sî ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; sî ncáltã: 13.
 ti ncáltã, -ři; si ncáltã: 14; [subiectul afirmã cã la pers. 2 sg. vocala finalã este *i*, iar la pers. 3 sg. este *ã*].
 ti ncáltã; sã ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; sã ncáltã:
 19, 31.
 ti ncalt; sã ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; sã ncáltã: 20.
 ti ncalt; sã ncáltã; ni ncáltã^l; vã -țãț; sã ncáltã:
 21, 22.
 ti ncalt; si ncáltã, [*] s-cáltã: 23.
 ti ncalt; s-cáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; s-cáltã: 25.
 ti ncáltã; sã ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; sã ncáltã: 26.
 ti ngálti; si ngálti; ni ngáltã^l; vi -țãț; si ngálti: 28.
 ti ngáltã; si ngáltã; nã ngáltã^l; vã -țãț; si ngáltã: 29.
 ti ncalt; si ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; si ncáltã: 32.
 ti-angáltã; si-angáltã; n-angáltã^l; v- ~țãț;
 si-angáltã: 35.
 ti ncálti; si ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; si ncáltã: 36.
 ti calț; sã cálcã; nã cálcã^l; vã -cãț; sã cálcã: 37.
 ti ncalt; si ncáltã; ni ncáltã^l; vi -țãț; si ncáltã: 38.
 ti ncalt; sã ncáltã; ni ncáltã^l; vã -țãț; sã ncáltã:
 52.
 ti ncalt; sã ncáltã; ni ncáltã^l; vi -țãț; sã ncáltã: 58.

* Pentru sensul verbului, vezi MN 187.
 S-a folosit alt verb: 3, 17, 18, 24, 33, 40, 41, 55.
 -: 27, 30, 34, 39, 42–51, 53, 54, 56, 57, 59–61.

MEGL.: ti ncaț; si ncáltã; nã ncáltã^l; vã -țãț; si ncáltã.

207. MĂ DESCALT (ind. prez. 3 sg., 1–3 pl.) ‘je me déchausse’ [403]

z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 1.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 2, 10, 52.
 scoáti pãpúțali; scutém^l ~; scutét ~; scot^l ~: 3, 41.
 z-discúltã; nã discúltã^l; vã -țãț; z-discúltã: 4.
 z-discúltã; nã discúltã^l; vã -țãț; z-discúltã: 5–9.
 z-discúltã; nã discúltã^l; vã -țãț; z-discúltã: 11.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 12, 19.
 (z_)zdácáltã; nã zdácáltã^l; vã -țãț; (z_)zdácáltã: 13.
 z-discúltã [ti discúltã, 2 sg.]: 14.
 z-discúcã, [ε] z-discúltã; nã discáltã^l; vã -țãț;
 z-discúcã, [ε] z-discúltã: 15.
 z-discáltã; nã discúltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 16.
 li scoáti pãpúțali; li scutém ~; li scutét ~; li scot^l ~: 17.
 u scoáti pãpúța; u scutém ~; u scutét ~; u scot ~: 18.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 20.
 z-dãscáltã; ni dãscáltã^l; vã -țãț; z-dãscáltã: 21.
 z-discáltã; ni discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 22.
 z-dãscáltã; nã dãscáltã^l; vã -țãț; z-dãscáltã: 23.
 scoáti pãpúța; scutém^l ~; scutét ~; scot^l ~: 24.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 25.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 26.
 ři scoáti curdélili; ni scutém^l ~; vi -țãț ~; ři scot^l ~: 28.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 29.
 ři scoáti pãpúțali; nã scutém^l ~; vã -țãț ~; ři scot^l ~: 31.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 32.
 scoáte pãpúțãle; scutém ~; scutét ~; scot^l ~: 33.
 j-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; j-discáltã: 35.
 z-discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; z-discáltã: 36.
 sã dëscálcã; nã dëscálcã^l; vã -cãț; sã dëscálcã: 37.
 (z_)zdãncáltã; ni zdãncáltã^l; vi -țãț; (z_)zdãncáltã:
 38.
 scoáti curdélili; scutém^l ~; scutét ~; scot^l ~: 39, 40.
 scoáti țărúhili; scutém ~; scutét ~; scot^l ~: 54.
 scoáti țărúili; scutém ~; scutét ~; scot^l ~: 55.
 (z_)zdãcúțã; ni zdãcúțã^l; vi -țãț; (z_)zdãcúțã:
 58.
 -: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: si discáltã; nã discáltã^l; vã -țãț; si discáltã.

208. MĂ DEZBRAC (ind. prez., 2–3 sg., 1–3 pl.) [gest] ‘je me déshabille’ [405]

ti dizlãcsesțã; z-~ cseáște; nã -csím^l; vã -csít; z-~ csescu: 1, 5, 10, 19.

ti dǐzlăcsésǎ; z-~ cseăști; nă -csím^l; vă -csít; z-~ csésu: 2.
 ti dizlăcsésǎ; z-~ cseăști; nă -csím; vă -csít; z-~ csésu: 3, 4, 6–9, 31.
 ti dispól; z-~ pól'e; nă -pulém; vă -pul'át; z-~ pól'e: 11.
 ti dǐzlăcsésǎ; z-~ cseăști; nă -csím^l; vă -csít; z-~ csésu: 12.
 ti zdăzvést; si-véște; nă -văštém; vă -văštét; si -vésc^u: 13.
 ti dispól; z-~ pól'ă; nă -pul'am; vă -pul'át; z-~ pól'ă: 14.
 ti dizlăcsésǎ; z-~ csésǎ; nă -csím; vă -csít; z-~ csésu: 15.
 ti dǐzvész'e; z-~ vész'e; nă -vész'im; vă -vész'it; z-~ vésc^o: 16.
 ti dǐzlăcsésǎ; z-~ cseăște; nă -csím; vă -csít; z-~ csésu^l: 20, 25.
 ti dăzvést; z-~ veăști; nă -văštém^l; vă -văštét; z-~ vésc^l: 21.
 ti dǐzvést; sǎ -véști; nă -vištém^l; vă -vištét; sǎ -vésc^l: 22.
 ti dăspól; z-~ pól'i; nă -pulém^l; vă -pul'át; z-~ pól'i: 23, 24.
 ti dǐzvést; z-~ veăște; nă -vištém; vă -vištét; z-~ véscu: 26.
 ti dizlăcsésǎ; z-~ cseăști; nă -csím^l; vă -csít; z-~ csésu: 28.
 ti dizlăcsésǎ; z-~ cseăști; nă -csím^l; vă -csít; z-~ csésu: 29, 35, 51.
 ti dizlăcsésǎ; z-~ cseăște; nă -csím^l; vă -csít; z-~ csésu: 36.
 ti dăzvést, muț strănili: 37.
 ti dăspól; si -pól'ă; ni -pulém; vi -pul'át; si -pól'ă: 38.
 ti dispól; z-~ pól'i; nă -pulém; vă -pul'át; z-~ pól'i: 39, 41.
 ti dispól; z-~ pól'e; nă -pulém^l; vă -pul'át; z-~ pól'e: 52.
 ti zdăpól; si -pól'ă; ni -dupulém; vi -pul'át; si -pól'ă: 54.
 ti zdălăcsésǎ; z-~ csésǎ; ni -csím^u; vi -csít; z-~ csésu^l: 55.
 -: 17, 18, 27, 30, 32–34, 40, 42–50, 53, 56–61.

MEGL.: ti disprimineș; si -nėști; nă -nım; vă -nıt; si -nės.

209. SĂ SE DEZBRACE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il se déshabille' [406]

Notă. Pentru contopirea conjuncției *să* cu reflexivul *se*, vezi observațiile de la listele pentru hărțile 235. *să se încalțe*, 237. *să se descălțe* și pentru MN 125 *să se îngrășe*.

z-dizlăcseăscă: 1–10, 15, 17–19, 28, 31.
 z-dispól'e: 11, 14.
 sǎ z-dizlăcseăscă: 12, 20, 25.
 si z-dăzvescă: 13.
 z-dizveăscă: 16.

sǎ z-dăzvescă: 21.
 sǎ dizveăscă: 22.
 si z-dăspól'e: 23.
 z-dăspól'i: 24.
 sǎ z-dizveăscă: 26.
 si z-dizlăcseăscă: 29, 32.
 sǎ scoată strănili: 33.
 și z-dizlăcseăscă: 35.
 si z-dizlăcseăscă, si z-dizveăscă: 36.
 sē dăzvescă: 37.
 si zdăpól'ă: 38.
 si z-dispól'i: 39.
 (s_)scoată strănili: 40.
 si si dispól'i: 41.
 sǎ z-dispól'e: 52.
 si zdipól'ă: 54.
 -: 27, 30, 34, 40, 42–51, 53, 55–61.

MEGL.: (s_)si disprimineșcă.

210. DORM (ind. prez., 3 sg., 3 pl.) 'je dors' [407]

dǎrme; dórmu: 1.
 dǎrmi; dórmu: 2, 12.
 dǎrmi; dórmu: 3, 4, 6–9, 29, 31, 35, 39, 40, 46, 51.
 dǎrmi; dǎrmu: 5.
 dǎrmi; dórmu: 10, 19.
 dǎrme; dórmu: 11, 26, 36, 41.
 dórmi; dorm^u: 13, 38, 54.
 dórme; dórmu: 14.
 dǎrme; dórmu: 15, 27.
 dǎrme; dórmo: 16.
 dórmi; dórmu: 17.
 dǎrmi, dórmi; dorm^l: 18.
 dǎrme; dorm^u: 20.
 dǎrmi; dorm^u: 21.
 dǎrmi; dorm^l: 22, 25, 50, 52.
 dǎrmi; dopm^l: 23, 24.
 dǎrmi; dórmu: 28, 49.
 dǎrme; dorm^l: 32, 33.
 dǎrmi; dopm^l: 55.
 dǎrmi; dorm; 56.
 dórmi; dořm: 58, 59.
 -: 30, 34, 37, 42–45, 47, 48, 53, 57, 60, 61.

MEGL.: dórmi; dǎrmi.

211. DORM (ind. prez., 1–2 pl.) [407]

durním^l; -nıt: 1, 2, 5, 10, 12, 21, 27–29, 50, 51, 52, 56, 61.
 durním^u; -nıt: 3, 9, 33, 35, 40, 54.
 durním; -nıt: 4, 6–8, 11, 13–15, 17, 18, 20, 26, 32, 34, 36, 38, 39, 41, 46, 49, 55.
 durním^c; -nıt: 16, 31.
 durním^l; -nıt: 19, 25.

durńím^l; -ńít: 22.
dupńím^l; -ńít: 23.
dupńím^u; -ńít: 24.
dõrńím; -ńít: 37, 58.
duřńím^l; -ńít: 59.
–: 30, 42–45, 47, 48, 53, 57, 60.

MEGL.: durmím; -mít.

212. DORMEAM (ind. imperf., 1 sg., 1 pl.) ‘je dormais’ [408]

durńám^l; ~: 1, 2, 5, 9–12, 19, 21, 25, 27–29, 46, 49–52, 56, 61.
durńám^u; ~: 3, 33, 40, 54.
durńám; ~: 4, 6–8, 15, 17, 18, 20, 26, 32, 34, 36–39, 41.
durńám; ~: 13, 14.
durńám^c; ~: 16, 31, 55.
durńém^l; ~: 22.
dupńém^l; ~: 23.
dupńám^u; ~: 24, 35.
duřńém; ~: 58.
duřńám^l; ~: 59.
–: 30, 42–45, 47, 48, 53, 57, 60.

MEGL.: durmém; ~.

213. DORMEAM (ind. imperf., 2–3 sg., 3 pl.) [408]*

durńáj; -ńá; ~: 1–12, 15–21, 25–29, 31–41, 46, 49–52, 54–56, 61.
durńáj; -ńá; ~: 13, 14.
durńéj; -ńé; ~: 22.
dupńéáj; -ńéá; ~: 23.
dupńáj; -ńá; ~: 24.
duřńéj; -ńé; ~: 58.
duřńáj; -ńá; ~: 59.
* 3 pl. = 3 sg.
–: 30, 42–45, 47, 48, 53, 57, 60.

MEGL.: durmėj; -mėj; -mēju.

214. DORMEAM (ind. imperf., 2 pl.) [408]

durńát: 1–12, 15–17, 19, 21, 25–29, 31–36, 39–41, 46, 49–51, 56, 60, 61.
durńát: 13, 14.
durńát^l: 18, 20, 38, 52, 54, 55.
durńét: 22.
dupńát^l: 23, 24.
duřńát: 59.
?: 37.
–: 30, 42–45, 47, 48, 53, 57, 58.

MEGL.: durmėj^a.

215. DORMII (ind. perf. s., 3 sg.) ‘je dormis’ [409]

durńí: 1–12, 14–22, 25–29, 31–56, 58, 60, 61.

durńí, durńí: 13.
dupńí: 23, 24.
duřńí: 59.
–: 30, 57.

MEGL.: durmí.

216. DORMII (ind. perf. s., 1–3 pl.) ‘je dormis’ [409]

durńím^l; -ńít^l; -ńíră: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 21, 22, 25, 50.
durńím^u; -ńít^l; -ńírâ: 3, 9.
durńím; -ńít^l; -ńírâ: 4, 6–8, 26, 41.
durńím; -ńít^l; -ńíră: 11, 17, 20.
durńím; -ńít^u; -ńíră: 13.
durńím; -ńít; -ńíră: 14, 38.
durńím; -ńít^u; -ńíră: 15.
durńím^c; -ńít^l; -ńíră: 16.
durńím^u; -ńít^l; -ńíră: 18.
dupńím^u; -ńít^l; -ńíră: 23, 24.
durńím^l; -ńít^l; -ńírâ: 28, 29, 39, 40, 46, 49, 51.
durńím^c; -ńít^l; -ńírâ: 31.
durńím^u; -ńít^l; -ńíră: 32, 56.
durńím^u; -ńít^u, -ńít^l; -ńíră: 33.
durńím^u; -ńít^l; -ńíră: 35.
durńím; -ńít^l; -ńíră: 36.
durńím; -ńít; -ńíră: 37.
durńím^l; -ńít^l; -ńíră: 52.
durńím^l; -ńít^l; -ńíră: 54.
dupńím; -ńít^l; -ńíră: 55.
duřńím; -ńít; -ńíră: 58.
duřńím^l; ?; -ńíră: 59.
–: 27, 30, 34, 42–45, 47, 48, 53, 57, 60, 61.

MEGL.: durmím; -mít; -míră.

217. AM DORMIT (ind. perf. c., 1 sg.) ‘j’ai dormi’ [410]

am^l durńítă: 1, 2, 5, 10, 12, 21, 22.
am_{durńítă}: 3, 4, 7, 9, 31.
am durńítă: 6, 8.
am_{durńítă}: 11, 16, 20, 26, 32.
am durńítă: 13, 14, 17, 18, 36, 38, 54.
am durńítă: 15, 35, 39–41.
am durńítă: 16, 33.
am^l durńítă: 19, 25.
am^l dupńítă: 23.
am dupńítă: 24.
am^l durńítă: 28, 29.
am durńít: 37.
am durńítă: 52.
am dupńítă: 55.
am duřńít: 58.
–: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: durmíj.

218. DORMISEM (ind. m. m. c. pf., 1 sg.)
'j'avais dormi' [411]

aveám^l durnítă: 1, 2, 5, 10, 12.
aveám_{dur}nítă: 3, 4, 7, 9, 31, 39, 40.
aveám durnítă: 6.
aveám durnítă: 8, 16, 27, 33.
avém durnítă: 11, 13, 14, 17.
aveám durnítă: 15.
aveám durnítă: 18.
aveám^l durnítă: 19, 25.
aveám_{dur}nítă: 20, 26, 32.
aveám^l durnítă: 21.
avém^l durnítă: 22⁺: avúj ~, am^l avútă ~.
aveám^l dupnítă: 23.
aveám dupnítă: 24.
aveám^l durnítă: 28, 29, 34.
aveám^l durnítă: 35.
aveám durnítă: 36⁺: avúj durnítă, 54.
avém durnítă: 37.
aviám durnítă: 38.
aveám_{dur}nítă: 41.
aveám^l durnítă: 52.
aveám dupnítă: 55.
avém durnítă: 58.
–: 30, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: vემ durmít.

219. VOI DORMI (ind. viit., 3 sg.) 'je dormirai'
[412]

va z-dǔármă: 1.
va z-dǔármă: 2, 5, 10, 12, 26, 56.
va z-dǔármă: 3, 4, 7–9, 15, 31.
va z-dǔármă, a z-dǔármă: 6.
va z-dǔármă, va z-dǔármă: 11.
va z-dǔármă: 13.
u z-dǔármă: 14, 38, 54.
va z-dǔármă, [*] a z-dǔármă: 16.
va z-dǔármă: 17.
va dǔármă: 18.
va z-dǔármă, a z-dǔármă: 19.
va dǔármă: 20, 25, 52.
va z-dǔármă: 21, 36.
o z-dǔármă: 22.
o z-dǔármă: 23.
va z-dǔármă: 24.
va dǔármă: 28.
va dǔármă: 29, 40, 41.
vai dǔármă: 32.
va s-dǔármă: 33.
va j/z-dǔármă: 35.
va z-dǔármă, o z-dǔármă: 37.
vai dǔármă: 39, 49.
u z-dǔármă: 55.
va z-dǔármă: 58.

–: 27, 30, 34, 42–48, 50, 51, 53, 57, 59–61.

MEGL.: să dǔármă.

220. VOI FI DORMIT (ind. viit. anterior, 1 sg.)
'j'aurai dormi'

Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 416.

va/ vręa s-aveám^l durnítă: 1, 2, 5.
va s-aveám_{dur}nítă: 3, 4, 6–8, 15, 34.
vręa s-aveám durnítă: 9.
vręa s-aveám^l durnítă: 10.
va s-aveám_{dur}nítă: 11.
va s-aveám^l durnítă: 12.
u s-avém/ vrę s-avém_{dur}nítă: 13.
vrę s-avém_{dur}nítă: 14.
va s-aveám_{dur}nítă: 16, 18.
va s-avém_{dur}nítă: 17.
va/ vręa s-aveám^l durnítă: 19, 31.
va s-aveám_{dur}nítă: 20.
vrę s-avém^l durnítă: 22.
vręa s-aveám_{dur}nítă: 26.
vai aveám^l durnítă: 29, 39.
vai aveám_{dur}nítă: 32.
vręa s-aveám_{dur}nítă: 35.
vręa si-aveám durnítă: 36.
va s-avém durnítă: 37.
vra s-aveám durnítă: 38.
va s-aveám durnítă: 40.
va si-aveám (v-aveám) durnítă: 41.
u s-aveám^l durnítă: 54.
?: 33
–: 21, 23–25, 27, 28, 30, 42–53, 55–61.

MEGL.: –

221. SĂ DORM (conj. prez., 3 sg., 3 pl.) 'que je dorme' [413]*

z-dǔármă: 1, 2, 5, 10, 12, 18–22, 25, 32, 52.
z-dǔármă: 3, 4, 6–9, 15, 29, 31, 39, 40, 49.
z-dǔármă: 11, 16.
z-dǔármă: 13, 14, 17, 38, 54.
z-dǔármă: 23.
z-dǔármă: 24.
z-dǔármă: 26, 34, 36, 56.
z-dǔármă: 28.
s-dǔármă: 33.
j/z-dǔármă: 35.
z-dǔármă, sǔ dǔármă: 37.
si dǔármă: 41.
z-dǔármă: 55.
z-dǔármă: 58.
–: 27, 30, 34, 42–48, 50, 51, 53, 57, 59–61.

MEGL.: să dǔármă.

* 3 pl. = 3 sg.

222. SĂ FI DORMIT¹ (conj. perf., 1 sg.) ‘que j’^oaie/ j’^oeusse dormi’ [414]

z-durnám^l: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 21, 22, 25, 27–29.
z-durnám^u: 3, 9.
z-durnám: 4, 6–8, 11, 15–18, 20, 26, 32, 35, 38, 40, 54.
z-durnám: 13, 14, 37.
z-dupnéám^l: 23.
z-dupnám^u: 24, 55.
z-durnám^c: 31.
z-durnám^u: 33.
z-durnárim, z-durnám: 36.
z-durnárim: 39.
si durnám: 41.
z-durnám^l, z-durnárim^l: 52.
–: 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: să durmém.

223. SĂ FI DORMIT² (conj. perf., 1 sg.) ‘que j’^oaie/ j’^oeusse dormi’ [414]
Alte forme verbale compuse

s-am^l/ s-aveám^l durnítă: 1, 2, 5, 10, 31, 52.
z-durníj, s-am/ s-aveám durnítă: 3, 6–9, 15, 16.
s-am/ s-aveám durnítă: 4, 35, 40.
s-am/ s-aveám durnítă: 11, 18, 36.
s-aveám^l/ s-avúj durnítă: 12.
s-am/ s-avém durnítă: 13, 14, 17.
z-durníj, s-am^l/ s-aveám^l durnítă: 19.
s-am/ s-aveám durnítă: 20.
s-am^l/ s-aveám^l/ s-avúj durnítă: 21, 22.
z-durníj, s-am/ s-aveám/ s-avúj durnítă: 26.
si-am^l/ si-aveám^l durnítă: 29.
z-durníj, s-am/ s-aveám durnítă: 32.
s-am durnítă: 33.
s-am/ s-avém durnítă: 37.
si-am/ si-aveám durnítă: 39.
si am/ si aeam durnítă: 41.
–: 23–25, 27, 28, 30, 34, 38, 42–51, 53–61.

MEGL.: să durmém, să vém durmít.

224. AȘ DORMI (cond. prez.) ‘je dormirais’ [415]
Notă: În unele graiuri ale aromânei (pindean, fărșerot) se folosesc cu valoare de condițional prezent forme de felul *z-durnárim* ‘aș dormi’ (cf. MN 222. SĂ FI DORMIT¹: punctele 36, 52).

225. AȘ FI DORMIT (cond. perf., 1 sg.) ‘j’aurais dormi’ [416]

va/ vrea z-durnám^l: 1, 4.
vrea z-dórmu, va/ vrea z-durnám^l: 2, 7, 19.
va z-durnám^u: 3.
vrea z-dórmu, vrea z-durnám^l: 5, 9, 26.
vrea z-dórmu, va z-durnám: 6, 8.
vrea z-durnám^l: 10, 21.
va z-durnám: 11.

va durnám^l: 12.
vrea z-dorm^u, u/ vrea z-durnám: 13.
vrea z-dórmu, u/ vrea z-durnám: 14.
va z-durnám: 15, 16, 31 [în cele trei localități nu se zice: vrea z-dórmu].
va z-durnám: 17, 30.
va durnám^u: 18, 33, 52.
vrea z-dorm^l: 22.
vrea z-dorm^l: 23.
vrea z-dorm^l, va z-dupnám^u: 24.
vrea z-dorm^l, va durnám^l: 25.
vrea dórmu: 28, 51.
vrea dórmu, va durnám^l: 29.
vaj durnám: 32.
vrea z-dórmu: 34.
vrea z-durnám^u: 35.
vrea z-durnám: 36.
vrea z-dorm: 37.
vra z-durnám: 38.
vaj durnám: 39.
va durnám: 40, 41, 46.
u z-durnám^l: 54.
–: 20, 27, 42–45, 47–50, 53, 55–61.

MEGL.: –

226. OI FI DORMIT (dubitativ, 1 sg.)
Notă. Întrebare inexistentă în chestionar. Listă realizată pe baza răspunsurilor la întrebarea 416.

va s-am^l durnítă: 1, 2, 5, 10, 12, 19, 31.
va s-am_o durnítă: 3, 4, 6–8, 15.
vrea s-am durnítă: 9.
va s-am_o durnítă: 11, 16–18.
u s-am_o durnítă: 13.
u s-am/ vrea s-am durnítă: 14.
va s-am_o durnítă: 20.
vrea s-am^l durnítă: 22.
va s-am/ vrea s-am_o durnítă: 26.
vrea_o am^l durnítă: 29.
vă si-am durnítă: 36.
va s-am durnítă: 37.
vaj am/ va s-am durnítă: 39.
va s-am durnítă: 40.
va am (v-am) durnítă: 41.
?: 33
–: 21, 23–25, 27, 28, 30, 32, 34, 35, 38, 42–61.

MEGL.: –

227. NU DORMI! (imperat. neg., 2 sg., 2 pl.) ‘ne dors pas!’ [418]

Notă. Imperativul negativ se formează cu *nu* + imperativul pozitiv [vezi harta 242. *dormi!*].

228. DORMIND (ger.) ‘en dormant’ [419]

durníndaluj: 1⁺: durníndaluj me-anýisám^l ‘în timp ce dormeam, visam’, 6⁺: durníndaluj

mî-anýisám 'în timp ce dormeam, visam',
8+: ímnâ durníndaluj 'merge dormind', 10
[σ], 12, 19, 28, 29+: durníndaluj, imnam^l
'dormind, mergeam', 32, 39+: mi duc^l
durníndaluj 'merg dormind'.

durníndaluj: 5.

durnínda: 26+: durnínda, ngísáj 'în timp ce
dormeam, visai'.

durnínda, [*] durníndale: 36+: durnínda, mi
ngísám 'în timp ce dormeam, visam'.

–: 2–4, 7, 9, 11, 13–18, 20–25, 27, 30, 31, 33–35,
37, 38, 40–61.

MEGL.: –

229. VISEZ (ind. prez., 3 sg., 1–3 pl.) 'je rêve'
[420]*

s-anýiseáđă; n--sám^l; v--sát; s--seáđă: 1.

să nýiseáđă; nă -sám^l; vă -sát; să -seáđă: 2, 19, 25.

s-aný/iseáđă; n--sám^l; v--sát; s--seáđă: 3.

s-anğiseáđă; n--sám; v--sát; s--seáđă: 4.

s-āni/ýiseáđă; n--sám^l; v--sát; s--seáđă: 5.

s-anýiseáđă; n--sám; v--sát; s--seáđă: 6.

sâ nýiseáđă; nâ -sám; vâ -sát; sâ -seáđă: 7–9, 31.

s-anğiseáđă; nă -āngísám^l; vă -sát; s--seáđă: 10.

să nýiseáđă; nă -sám; vă -sát; să -seáđă: 11.

s-anğiseáđă; n--sám^l; v--sát; s--seáđă: 12.

să ngíséđă; nă -sám; vă -sát; să -séđă: 13.

si ngíséđă; nă -sím; vă -sít; si -séđă: 14.

ngíseáză; -sám; -sát; -seáză: 15.

să ngíseáză; nă -sám; vă -sát; să -seáză: 16.

să nýiséđă; nă -sám; vă -sát; să -séđă: 17.

să nýiseáđă; nă -sám; vă -sát; să -seáđă: 18.

nýiseáđă; -sám; -sát; -seáđă: 20.

nýiseáđă; -sám^l; -sát; -seáđă: 21, 27.

gíseáđă; -sám; -sát; -seáđă: 22.

z-ýiseáđă; nă nýisám^l; vă -sát; z--seáđă: 23.

ṽýiseáđă; -sám^l; -sát; -seáđă: 24.

ângíseáđă; -sám; -sát; -seáđă: 26.

îngíseáđă; -sám^l; -sát; -seáđă: 28.

si ngíseáđă; nâ -sám^l; vâ -sát; si -seáđă: 29, 40.

ânýiseáđă; -sám; -sát; -seáđă: 32.

viáde tu ýis^l; vidém^l ~ ~; vidét ~ ~; ved^l ~ ~ [3
pl. = 1 sg.]: 33.

[ε] anýiseáđă; -sám; -sát; -seáđă: 35.

si ngíseáđă; nă -sám; vă -sát; si -seáđă: 36, 39.

védi ngís; vädém ~; vädét ~; ved ~ [3 pl. = 1 sg.]: 37.

védi ngís; vidém^l ~; vidét ~; ved ~ [3 pl. = 1 sg.]: 38.

si ngíseáđă; na ngísám; va -sát; si -seáđă: 41.

ngísáđă; -sám; -sát; -seáđă: 51.

nýiseáđă; -sám^l; -sát; -seáđă: 52.

si nýiseáđă; ně -sém^c; vi -sát; z-ýiseáđă: 54.

védi nýis^l; vädém ~; vädét ~; ved^l ~ [3 pl. = 1
sg.]: 55.

védi ngís; vädém ~; vädét ~; ved^l ~ [3 pl. = 1
sg.]: 58.

?: 33

–: 30, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

* 3 pl. = 3 sg.

MEGL.: védi vis; vidém vísur; vidét ~; ved ~ [3
pl. = 1 sg.].

230. VISAM (ind. imperf., 1 sg.) 'je rêvais' [421]
Notă. Pentru terminațiile la cealalte persoane, vezi
paradigmele de imperfect de la MN 9–11, 27–28,
85–86, 212–214.

mę-anýisám^l: 1.

mî nýisám^l: 2, 19, 23+: z-ýisá [3 sg.].

mî-aný/ísám^l: 3, 9.

mę-anğisám: 4.

mî ānįisám^l, [*] mî ānýisám^l: 5.

mę-anýisám: 6.

mi ṽýisám: 7.

mî-anýisám: 8.

mî -anğisám^l: 10.

mi nýisám: 11, 17.

mę-anğisám^l: 12.

mi ngísám: 13.

mi ngísém, -sám: 14.

ngísám: 15.

mi ngísám^l: 16.

mi nýisám^c: 18+: [buzele rămân închise în poziția
u după m, aerul scurgându-se pe nas; vocala
scurtă finală „se vede”, fără să fie
percepută].

nýisám: 20, 24.

nýisám^l: 21.

gísám^l: 22.

mî ṽýisám^l: 25.

ângísám: 26.

îngísám^l: 28.

mi ngísám^l: 29, 39.

mi nýisám^c: 31.

ýisám: 32.

videám^l tu ýis: 33.

anýisám^l: 35.

mi ngísám: 36, 41.

vädém ngís: 37.

vidiám ngís: 38.

mi ngísám^l: 40.

nýisám^l: 52.

mi nýisám^l: 54.

vädém nýis^l: 55.

–: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: vidém ṽun^l vis.

231. VISAM (ind. imperf., 2 pl.) 'je rêvais' [421]

v-anýisát: 1, 6, 8, 9.

vă nýisát: 2, 17, 19, 23, 25, 31.

v-aný/ísát: 3, 5.

v-anğisát: 4.

vă ṽýisát: 7.

v-angísat̃: 10.
 vă nýisat̃: 11.
 v-angísat̃: 12.
 vă ngísat̃: 13.
 vâ ngísat̃: 14.
 ngísat̃: 15.
 vă ngísat̃: 16.
 vă nýisat̃^l: 18.
 nýisat̃^l: 20, 24.
 nýisat̃: 21, 27, 52.
 gísat̃: 22.
 ângísat̃: 26.
 îngísat̃: 28.
 vâ ngísat̃: 29, 40.
 ýisat̃: 32.
 vidęat̃ tu ýis: 33.
 aņýisat̃: 35.
 vă ngísat̃: 36, 39.
 vädęt̃ ngís: 37.
 vidjät̃^l ngís, [*] vädęat̃^l ~: 38.
 va ngísat̃: 41.
 vi nýisat̃^l: 54.
 vädęat̃^l nýis^l: 55.
 -: 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: vidęt̃ un vis.

232. VISAI (ind. perf. s., 1–3 sg., 1–3 pl.) 'je rêvai' [422]

Notă. Pentru radicalul verbului, vezi harta 243. *visez* și MN 230–231.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám^l; -sát^l; -sáră: 1, 2, 9, 12, 17, 19, 25, 31, 52.

-sáj^l; -sásj̃^l; -sá; -sám^l; -sát^l; -sáră: 3.

-sáj^l; -sásj̃; -sá; -sám; -sát^l; -sáră: 4, 5, 10, 40.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám; -sát^l; -sáră: 6, 8.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám; -sát^l; -sáră: 7, 11, 26, 32.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám; -sát^l; -sáră: 13, 15, 22.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám; -sát; -sáră: 14, 36.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám^c; -sát^l; -sáră: 16, 20.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám^l; -sát^l; -sáră: 18.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám^l; -sát^l; -sáră: 21, 39.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám^l; -sát^l; -sápă: 23.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám^l; -sát^l; -sápă: 24.

-sáj; -sásj̃; -sá; -sám^l; -sát^l; -sáră: 28, 29, 35.

vidúj̃ tu ýis^l; -đúšj̃ ~ ~; -đú ~ ~; -đúm^l ~ ~; -đút^l ~ ~; -đúră ~ ~: 33.

văđúj̃ ngís; -đúš ~; -đú ~; -đúm ~; -đút ~; -đúră ~: 37.

vidúj̃ ngís; -đúš ~; -đú ~; -đúm^l ~; -đút^l ~; -đúră ~: 38.

mi ngísáj̃, vidúj̃ un ýis^l [1 sg.]: 41.

mi nýisáj̃, vidúj̃ un^l ngís^l [1 sg.]: 54.

văđúj̃ nýis^l [1 sg.]: 55.

-: 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: –

233. AM VISAT (ind. perf. c., 1 sg.) 'j'ai rêvé' [423]

mę-am^l anýisat̃ă: 1.

mĭ-am^l înýisat̃ă: 2.

amu-aņý/ísat̃ă: 3, 35.

mę-amo-anğisat̃ă: 4.

mĭ-am^l āni/ýisat̃ă: 5.

mę-amu-anýisat̃ă: 6, 31.

mĭ-ámu_ņýisat̃ă: 7–9.

mĭ-am^l_aņgísat̃ă: 10.

mĭ-ámu_ňýisat̃ă: 11, 19.

mę-am^l aņgísat̃ă: 12.

mĭ-am_ňgísat̃ă: 13.

mĭ-ámu_ňgísat̃ă: 14, 36⁺: vidúj̃ un ýis^l [perf. s.].

am ângísat̃ă: 15.

mĭ-am_ăngísat̃ă: 16.

mĭ-am^l ânýisat̃ă: 17.

mĭ-ámu_ňýisat̃ă: 18.

ámu_ňýisat̃ă: 20.

am^l_ňýisat̃ă: 21.

am^l gísat̃ă: 22.

mĭ-am^l_ňýisat̃ă: 23.

ámu_ņýisat̃ă: 24.

mĭ-ámu_ņýisat̃ă: 25.

ámu_ňgísat̃ă: 26⁺: vidúj̃ un^l ýis^l [perf. s.].

am^l_îngísat̃ă: 28.

mĭ-ámu_ňgísat̃ă: 29, 39, 40.

am_ýisat̃ă: 32.

am vidútă tu ýis^l: 33.

am văđút̃ ngís: 37.

am vidútă ngís: 38.

mę-ámu_ňgísat̃ă: 41.

am_ânýisat̃ă: 52.

am văđútă nýis^l: 55.

-: 27, 30, 34, 42–51, 53, 54, 56–61.

MEGL.: –

234. SĂ VISEZE (conj. prez., 3 sg.) 'qu'il rêve' [424]

Notă. Vezi observația de la h. 235. *să se încalțe*.

s-aņýiseądă: 1.

să nýiseądă: 2, 19, 20, 25.

s-aņiiseądă: 3.

s-aņgiseądă: 4.

s_(s_)āni/ýiseądă: 5.

s-aņýiseądă: 6, 8, 9.

(s_)să nýiseądă: 7.

s-aņgiseądă: 10.

să nýiseądă: 11, 21.

să s-aņgiseądă: 12.

(s_)si ngísędă: 13.

(s_)si ngísăđă, -sędă: 14.

să ngiseáză: 15, 16.

(s_)să nýiseǵdǎ: 17, 18.
 să ǵiseǵdǎ: 22.
 z-ýiseǵdǎ: 23, 32.
 z-ýiseǵdǎ: 24.
 sǎ nǵiseǵdǎ: 26.
 si nǵiseǵdǎ: 28.
 (s_)si nǵiseǵdǎ: 29.
 sǎ nýiseǵdǎ: 31.
 z-viǎdǎ tu ýis^l: 33.
 si-anýiseǵdǎ: 35.
 si si nǵiseǵdǎ: 36.
 z-vǵdǎ nǵis: 37.
 z-viǎdǎ nǵis: 38.
 si si nǵiseǵdǎ: 39.
 sǎ nǵiseǵdǎ: 40.
 si si nǵiseǵdǎ: 41.
 sǎ nýiseǵdǎ: 52.
 (s_)si nýiseǵdǎ: 54.
 z-vǵdǎ nýis^l: 55.
 -: 27, 30, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: sǎ vǵdǎ ^lun_{vis}.

235. BOLNAVǎ, pl. ‘malade’ [426]

lǎnǵitǎ; -te: 1.
 lǎnǵidǎ; -di: 2.
 lǎnǵitǎ; -ti: 3, 4, 6–9, 29, 40.
 lǎnǵitǎ; -tǵ: 5, 10, 12, 19, 22–25, 27.
 lǎnǵitǎ; -te: 11.
 lǎnǵǎtǎ; -ti: 13, 38.
 lǎnǵidǎ; -de: 14.
 lǎnǵitǎ; -ti: 15.
 lǎnǵitǎ; -te: 16.
 lǎnǵitǎ; -ti: 17, 18.
 lǎnǵitǎ; -tǵ, nǵpǎtútǎ; -tǵ: 20.
 lǎnǵǎtǎ; -tǵ: 21.
 lǎnǵitǎ; -te: 26.
 nǵptútǎ; -ti, lǎnǵitǎ; -ti: 28.
 lǎnǵitǎ; -ti, nǵputútǎ; -ti: 31, 39⁺: hǵivritǎ; -ti, 41.
 lǎnǵitǎ; -te: 32.
 lǎnǵǎtǎ; -te: 33.
 lǎnǵitǎ; -ti, nǵptútǎ; -ti: 35.
 nǵputútǎ; -te, lǎnǵitǎ; -te: 36.
 ýǎnstǎ; ýǎnstǵ, ýǎnstǵle [pla.]: 37.
 nǵputútǎ; -ti: 44–47, 49.
 lǎnǵǎdǎ; -di, lǎnǵitǎ; -ti: 50.
 nǵputútǎ; -ti, lǎnǵitǎ; -ti, [*]lǎnǵitǎ; -ti: 51.
 lǎnǵitǎ; -ti: 52.
 lǎnǵitǎ; -ti: 54.
 ýǎnstǵ, [*] lǎnǵitǎ; -te: 58.
 -: 30, 34, 42, 43, 48, 53, 55–57, 59–61.

MEGL.: lǵóşǎ; lǵóşǵi.

236. BOLNǎVICIOASǎ, pl. ‘maladive’ [428]

mǎrǎjǵlǵuǎsǎ; -ǵlǵuǎse: 1, 2⁺: nǵpǎtútǎ; -tútǵ.

lǵnguroǎsǎ; -roǎsi, nǵputútǎ; -tútǵ: 3.
 nǵputútǎ; -tútǵ: 4.
 nǵputútǎ; -tútǵ: 5.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǎsi: 6.
 nǵpútútǎ; -tútǵ: 9.
 lǎngǎruǎsǎ; -ruǎsi: 10.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǵe: 11.
 slǎbǎ; slǎbi: 12.
 lǎngǎroǵsǎ; -roǵi: 13, 54, 55.
 lǎnguroǵsǎ; -roǵe: 14.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǎse: 15, 19⁺: nǵpǎtútǎ; -tútǵ.
 nepǎtútǎ; -tute, [*] lǎngǎroǎsǎ; -roǎse: 16.
 zǎifǎ; zǎifi, nǵputútǎ; -tútǵ: 17.
 nǵpǎtútǎ; -tútǵ: 18.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǎse: 20.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǎsi: 22, 25.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǎsi: 23.
 adǎnatǎ; adǎnati: 24, 28.
 lǎnguroǎsǎ; -roǎse: 26.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǎsi: 29.
 lǎnguroǎsǎ; -roǎsi: 31, 39, 41.
 [ǵ] nǵptútǎ; -tútǵ: 32.
 [*] hǵibunǎrǎ; -nǎre: 36.
 nepútútǎ; -tute: 37.
 nǵpǎtútǎ; -tútǵ: 38.
 hǵivroǎsǎ; -roǎsi: 40.
 lǎngǎroǎsǎ; -roǎsi: 52.
 ?: 7, 8, 33, 35.
 -: 21, 27, 30, 34, 42–51, 53, 56–61.

MEGL.: ?

237. DISPENSAR, pl. ‘dispensaire’ [433]

ambulǎntǎ; -lǎntǎ: 7.
 [σ] ambulǎntǎ: 11, 13.
 ambuǎntǎ; -lǎnte: 14.
 ambuǎntǎ; -lǎntǵ: 15.
 ambulǎntǎ; -lǎnte: 16.
 uréd^l: 17.
 -, la ýǎtru: 18.
 -, la ýǎtup^l: 24.
 ýǎtrǵ; -trǵurǵ: 28.
 ýǎtrǵ: 36, 39, 54.
 clinicǎ: 38.
 clǵnikǵ: 40.
 ðǎtrǵ: 41.
 ambulǎntǎ; -lǎnte: 58.
 ?: 5, 37.
 -: 1–4, 6, 8–10, 12, 19–23, 25–27, 29–35, 42–53,
 55–57, 59–61.

MEGL.: –

238. VARICE ‘varice’ [449]

?, gǵlǎndǎ; gǵlǎndǵ: 1.
 ?, [*] vǎnǵli silǵǵiti: 7.
 [*] ca nuţ, gǵlǎndǎ; gǵlǎndǵ: 8.
 vǎnǵ silǵǵite: 11.

s-lărădesc vînili: 13.
vînile li si sălăgîră: 14.
sălăgîte (umflăte) le are vînele: 16.
l-si siliğîră vînili, vînili siliğîti: 17.
vîni siliğîti: 18.
stérkî; ~: 19.
glîndupâ; glîndupî: 24.
lâ si umflă vînile: 26.
l-si umflâră cîcîqârli: 31.
kiğad [pl.], [*] ni si ũflă vînli di cîqâri: 36.
vîni cu sândi ngeğatâ: 37.
varîci: 38, 58.
flivîl: 39+: flévă 'vănă', 41.
flevîtă: 40.
plivîti: 54.
[σ] valîci: 55.
?: 2-6, 9, 20-21, 27-29, 33, 35, 52.
-: 10, 12, 15, 22, 23, 25, 30, 32, 34, 42-51, 53,
56, 57, 59-61.

MEGL.: si aflâră vînili.

239. SĂNĂTOASĂ, pl. 'saine' [455]

sănătuásă; tuáse: 1.
sănătuásă; tuási: 2, 10, 12.
sânătoásă; toási: 3, 4, 6-9, 15, 31, 35, 40.
sănătoásă; toási: 5.
sănătósă; tóse: 11.
sănătósă; tósi: 13.
sănătósă; -tóse: 14.
sănătoásă; -toáse: 16, 20, 26, 27, 34, 36, 51-53, 59.
sănătósă; -tósi: 17, 18, 38.
sănătoásă; -toási: 19, 58.
sănătoásă; -toási: 21-23, 25, 33.
sănătoásă; -toási: 24.
sînîtuási; -tuási: 28.
sănătósă; toási: 29.
sântósă; -tóse: 37.
sânătoásă; -toási, sánâ; sáni: 39.
sánâ; sáni: 41+: sánătoásă; -toási 'puternică, tare'.
sînîtoási; -toási 'puternică, vânjoasă': 44.
sánâ; sáni: 45-47, 49.
ári sánătate: 54+: sánătoásă 'solidă'.
-: 30, 32, 42, 43, 48, 50, 55-57, 60, 61.

MEGL.: sánătósă; -tósi.

240. SCHILOADĂ, pl. 'estropiée' [457]

ançârligătă; -gâte: 1.
Încârligătă; -gati: 2.
loátă; loati: 3+: s-lo, sâcâtă_armási.
sîcâtă; -câti: 4, 35.
loátă; loati: 5.
sîcâtă; -câti: 6, 8, 9, 15, 41.
acâtătă; -tati; ncârligătă; -gati: 7.
sîcâtă; -câti: 10, 20, 21.

sâcâtă; -câti: 11, 13.
îimnă ca ntuórnica: 12.
sîcâtă; -câte: 14, 36, 54.
sîcâtă; -câte: 16.
sâcâtă; -câti: 17, 38.
acâtătă; -tati: 18.
ncârligătă; -gati, sîcâtă; -câti: 19.
ngurfusîtă; -siti, [σ] sîcâtă; -câti: 22.
uloágă; -loáđi: 23.
sîcâtă; -câti: 24.
cârîgătă; -gati: 25.
sâcâtă; -câte: 26.
sîcâtî; -câti: 28.
sâcâtă; -câti: 29.
sâcâtă; -câti: 31, 39, 40, 51.
sâcâtă; -câti: 33.
éste cu paralíză: 37.
sîcâtă; -câti: 52.
sêcâtă; -câti: 55.
[*] secâtă; -câte: 58.
-: 27, 30, 32, 34, 42-50, 53, 56, 57, 59-61.

MEGL.: sâcâtă; -câti.

241. GEM (ind. prez., 3 sg., 1-3 pl.) 'je gémis' [459]

ançâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 1.
încâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 2, 12.
ançâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 3.
âncâneásti; ançânîm; -nî; -néscu: 4.
ncâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 5, 19.
âncâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 6-8, 31.
ançâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 9.
ançâneásti; -nâm; -nât; -néscu: 10.
âncâneásti; -nâm; -nât; -néscu: 11.
âncâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 13.
âncâneaste; -nîm; -nî; -néscu: 14.
âncâneásti [3 sg. = 2 sg.]; -nîm; -nî; -néscu: 15.
ançâneásti [3 sg. = 2 sg.]; -nîm; -nî; -néscu: 16.
ançâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 17.
ncâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 18.
âncâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 20.
ncâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 21, 25, 52.
đeámi; đămém; -mêt; đém: 22.
ncâneásti; -nîm; -nî; -nést: 23.
ncâneásti, [*] -neásti; -nîm; -nî; -néscu: 24.
âncâneaste; -nîm; -nî; -néscu: 26.
ançâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 28.
ngâneásti; -nîm; -nî; -néscu: 29, 40.
âncâneásti [3 sg. = 2 sg.]; ançânîm; -nât; -néscu: 33.
gâmi; -; -; gem: 35.
ançâneaste; -nîm; -nî; -néscu: 36.
cănescă [sic]; -nîm; -nî; -néscu: 37.
đeámi; gîmém; -mêt; gem: 41.
đeámi; -; -; đém: 44.
ngâneásti, đeámi [3 sg.]: 51.

ncănēști [3 sg. = 2 sg.]; ncăním^l; -nít; -nesc^l, [*]
-nést^l: 54.

cănēști; -ním^l; -nít; -nést^l: 55.

[*] ngănēști [3 sg.]: 58.

–: 27, 30, 32, 34, 38, 39, 42, 43, 45–50, 53, 56,
57, 59–61.

MEGL.: stinlēști; -ním; -nít; -nlēs.

242. AMEȚEALĂ ‘vertige’ [460]

în vîniră mîntăl' [= am amețit]: 1.

în yin^l mîntăl' [= amețesc]; scutiđi: 2.

țâ yîni scutiđi, țâ yin^l mîntâi [= amețești]: 3.

ń-yîni scutiđi [= amețesc]: 4.

ń-yin^l mîntăl' [= amețesc]; [σ] scutiđi, kîsă: 5.

ń-yin mîntăl' [= amețesc]; [σ] ndrálă: 6.

mîntăl' ân yin^l [= amețesc]: 7.

l-yin^l mîntăl', [*] l-si fâți scutiđi [= amețește]: 8.

ndrálă, [*] ândrálă, ń-yin^l mîntâ [= amețesc]: 9.

scutiđi, în vîniră mîntăl', în vîni scutiđi [= am
amețit]: 10.

ndrálă: 11.

în yin^l mîntăl', în yîni scutiđi [= amețesc]: 12.

ț-ini mîntę đęvígăra [= amețești]: 13.

ń-yîne mîntę đęvârliga [= amețesc]: 14.

ń-si l'a mîntę, ęscu dus^u [= amețesc], ń-si minti
mîntę [= am amețit]: 15.

ță gîne-arău, ță gîne nębuna; [*] țâ si l'a mîntę [=
amețești]: 16.

mîntę _ aņvârliga țâ yîni, scutiđi țâ si fâți [=
amețești]: 17.

ân yîni mîntę đęvígăra, ân yîni scutiđi [=
amețesc], ń-si scutudusi [= am amețit]: 18.

ń-yin^l mîntăl' [= amețesc]: 19.

l-vîni mîntę _ avígăra [= a amețit]; [σ] andrálă [=
amețeală; e și atunci când te lovește
cineva]: 20.

țâ yîni mîntę _ avrígăra [= amețești]: 21.

ni să l'a mîntę, [σ] ń-yin^l mîntăl'i đęavrīga [=
amețesc]: 22.

uteániță; ń-yîni mîntę _ avpígăpa [= amețesc]: 23.

ń-yîni mîntę _ avpígăpa [= amețesc]: 24.

ń-yîni mîntę _ avârligăra [= amețesc]: 25.

zaládă; mi zălăsesc^l, [σ] ń-yîne mîntę _ aņvârliga
[= amețesc]: 26.

andrálă: 28, 29+: mî-andârlisîj [= am amețit], 31+:
[σ] ń-yin^l mîntăl' đî-aņvârliga [= amețesc];
am zaládă [= am amețeală], 40+: am adrálă
ș-nu ved^l dinâindi ‘am amețeală și nu văd
în fața mea’; ș-kăre ‘[lit.] își pierde [= se
pierde, își pierde cunoștința’].

zălávă: 33+: [σ] andrálă ‘gălăgie’.

[σ] andrálă: 35.

andrálă: 36+: țâ yin mîntăle [= amețești], 51.

ń-yîni mîntę đęavrīga [= amețesc]: 37.

ń-si lo amîntișe [= am amețit]: 38+: ń-si nviscură
ókyi ‘(lit.) mi s-au îmbrăcat ochii [= mi s-au
întunecat ochii’].

ń-yin^l mîntăli [= amețesc]; [σ] andrálă: 39.

zăládă, [σ] andrálă: 41.

vârteániță: 52.

zăládă, scutură: 54+: scutiđi ‘întuneric’.

ń-yîni mîntę afrigăpa [= amețesc]: 55.

ń-yîni mîntę đęavrīga, ń-si l'a mîntę, ń-yîni _
amîntișe, [*] ń-yîni _ afrigăra [= amețesc]: 58.

–: 27, 30, 32, 34, 42–50, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: al' ți lę dândalu și căzú ‘a amețit și a
căzut’, ăl' si fęte timniță ăntri uócli ‘[lit.] i
s-a făcut întuneric în fața ochilor [= a
amețit’].

243. EPILEPSIE ‘épilepsie’ [461]

niputeăre fičurească; [*] căde de nafuără: 1.

cádi đî nafuără: 2.

fičureasca niputeări; [*] cădi di nafaórá: 3.

cádi di nafaórá: 4–8.

cádi di nafaórá: 9+: [V] fičureasca niputeări, 29,
31, 39, 52.

cádi đî nafaórá: 10, 19, 20.

căde đî nafuără: 11.

hălă: 12.

lúclu [art.] nibún^u; ári lăngóre ți cădi: 13.

lăngóre gręo, [*] luguřiă nibúnă; căde: 14+: nu
voį s-o-adúc amínte ‘nu vreau s-o
amintesc’.

căde di nafaórá: 15.

căde pî slab^l: 16.

cádi di nafaórá: 17, 18.

lę-acăță ațél^l lúclu: 21.

lăngóari fără númă; đipárti đî noi: 22.

đipárti đî căsă: 23+: [ca blestem] itíja [art.].

[*] dipárti đî căsă: 24+: [nu se zice: cădi di
nafaórá].

urteániță, [σ] cădi đî nafaórá: 25.

hále; căde di hále ‘are epilepsie’; agudít di hále
‘epileptic’: 26+: pi ți hále agúmse ‘în ce hal
a ajuns’.

hălă: 28+: lę-acățî hălă, spumeádă, 40+: lę-acăță
hála, alásă-mi pi hála-ń ‘lasă-mă în
nenorocirea mea’, [nu se spune: cădi di
nafaórá].

cađeare di nafaórá: 36.

yanğóra di yoc ‘[lit.] boală de pământ’ [calc după
alb. *sëmundje e tokës*]: 37.

lăngóra di łoc^u, [V] iléti, dăpárti di órá: 38.

sindiliazmó: 41+: [nu se spune: cădi di nafaórá].

l-yîni uyút^l: 54+: [*] cųyă bále ‘curg bale’.

itíja [art.], lăngópa _ a lócu: 55+: ę-acăță itíja ‘l-a
apucat epilepsia’.

ilét: 58+: ę-acăță ilétu ‘il apucă epilepsia’.

?: 33, 35.

–: 27, 30, 32, 34, 42–51, 53, 56, 57, 59–61.

MEGL.: cádi di nafără, gripéști spúmi la r^uost.

244. LEȘIN (ind. prez., 1–3 sg., 1–3 pl.) ‘je m’évanouis’ [462]

lișín^l; -șín; -șínă; lișínám^l; -nát; -șínă: 2, 5, 10, 12, 19.

lișín^l; -șín; -șínâ; lișínám^l; -nát; -șínâ: 3, 4, 6–9, 28, 29.

lișín^l; -șín; -șínă; lișínám; -nát; -șínă: 11, 26.

lișín^l: 13, 14, 17.

mi lișín: 15.

lișín^l; -șín; -șínă; lișínám; -nát; -șínă: 16.

lișínéd^l; -néđ; -neáđă; lișínám; -nát; -neáđă: 18.

lișínéd^l; -néđ; -neáđă; lișínám; -nát; -neáđă: 20, 25.

lișín^l; -șín; -șínă; lișínám^l; -nát; -șínă: 21.

lișín^l, lișínéd^l; -șín, -néđ; -șínă, -neáđă; lișínám^l; -nát; -șínă, -neáđă: 22.

lișínéd^l; -néđ; -neáđă; lișínám^u; -nát; -neáđă: 24, [σ] [ε] 33, 51.

lișín^l; -șín; -șínâ; lișínám; -nát; -șínâ: 31.

lișín; -șín; -șínâ; lișínám^u; -nát; -șínâ: 35.

mi lișân; ti lișân^l; s-lișânâ: 36.

lușunéd^l; -néđ; -neáđă; lușunám; -nát; -neáđă: 38, 55.

[σ] lișínéd^l; -néđ; -neáđă; lișínám; -nát; -neáđă, [*] lișín^l, liyuθimisíi [pf. s., 1 sg.]: 39.

mi lișín^l; ti lișín; s-lișínâ; nâ lișínám; vâ lișnát; s-lișínâ: 40.

lișunéd^l; -néđ; -neáđă; lișunám^u; -nát; -neáđă: 54.

?: 41.

–: 1, 23, 27, 30, 32, 34, 37, 42–50, 52, 53, 56–61.

MEGL.: lișín; -șín; -șínă; lișínóm; -nát; -șínă.

NOTE

(la hărțile lingvistice și la materialul lingvistic necartografiat)

Harta 1. CAP, pl. [indic.] [58]

- 19: nu-l táli cáplu '[lit.] nu-i taie capul [= nu-l duce mintea]'.
32: dátu_η_gap^l 'dat [= lovit] în cap; trăznit'.
37: mi doáre cáplu 'mă doare capul'.
37: mǐ dóri cápu 'mă doare capul'.
45: η_gap^l 'în cap'.
50: η_cap^l 'în cap'.
56: cápu [art.].
60: nu nă táli cáplu '[lit.] nu ne taie capul [= nu ne duce mintea]'

Harta 2. CREȘTETUL (CAPULUI), pl. [indic.] [59]

- 17: creăștic^l 'cărare în păr'.
26: [cuvântul are și sensul:] 'cărare în păr'; [*] creăștă; creăște 'creștetul capului'.
27: mǐ-agudǐj tu midulár^l 'm-am lovit în moalele capului' (vezi și harta 28. TÂMPLĂ).
32: η_gârçilǐj 'în creștet'; cârcilǐj [înseamnă și:] 'vârf (în general), vârf de munte'.
36: [ca termen geografic înseamnă și:] 'parte ridicată, vârf': cârcilǐj^l-a múntiluj 'vârful muntelui'.
40: [cuvântul înseamnă și:] 'vârf de munte, de copac'.
42: cârilǐcul^l [a.].
44: cârcilǐj^l alǐ núcǐ 'vârful nucului'.
MEGL.: mi ʋuǐsǐ n-vrʋóʋu lu cápu 'm-a lovit în vârful capului'; tímǐ 'tâmplă'.

Harta 3. CREIER, pl. [60]

- 9: lǔ-agudǐ tu mǎdúu '[lit.] l-a lovit în creier' [se spune despre cineva care e grav bolnav]; lǔ-agudǐ tu súflit^l '[lit.] l-a lovit în suflet' [se spune despre cineva care a murit].
17: mǎdúya níca 'creierul mic'.
19: lǔ-agudǐ tu mǎdúyǎ '[lit.] l-a lovit în creier' [se spune despre cineva care e grav bolnav].
21: [nu se spune:] mǎdúvǎ.
22: nǔ-ári mǎdúyǎ-η-cap 'n-are creier în cap'.
26: mǎdúǎ 'măduvă [în oase]'; [cuvântul nu are sensul de:] 'creier'.
27: mǎdúy^u tu óase 'măduvă în oase'; mǎdúya di nel^l 'creierul de miel'; mǎdúy^u 1° [la oameni] 'măduvă în oase', 2° [la animale]

'creier'; mínte 1° 'creier (la oameni)', 2° 'minte'.

- 32: mindúyǎ [înseamnă și:] 'măduvă în oase'.
34: [σ] mǎdúyǎ 'măduvă (în oase)'; [nu înseamnă:] 'creier'.
36: mínde; minǎ 'minte (cu care judeci)'.
37: áre mǎdúǎ, éste cu mǎdúǎ 'are minte, este deștept'; nǔ-áre dip mǎdúǎ 'n-are creier deloc'.
56: mǎdúya ȝea níca 'creierul mic'.
MEGL.: budalá 'prost', jítru 'deștept'.

Harta 4. ȚEASTĂ, pl. [61]

- 7: lǔ-agudǐ pi cârțúnǎ 'l-a lovit în scăfârlie'.
9: ȝráma ȝi l-anǎrǎpsǐ míra '[lit.] slova ce i-a scris ursitoarea' [se spune despre linia trasată de sutura craniului].
20: scǎfǎ 'calotă craniană'; ȝi çarǎfétǎ goǎlá ai! [= cap^l fără mǎdúyǎ] 'ce scăfârlie goală ai! [= cap fără creier]'.
22: [nu se spune:] os^l.
32: [nu se spune:] cârfétǎ.
36: çeól^l; -qále 'maxilar'.
52: va ȝǎ ηǎǎtǎ cútra 'o să-ȝi înghețe ȝeasta' [= vei muri].

Harta 5. CUCUI, pl. [62]

- 4: s-asculǎ nǎ bișǐcǎ '[lit.] s-a sculat [= a apărut] un cucui'; [σ] cǔmbǎ; cǔmbǐ 'cucui'.
6: ca cǔmba al Náca dúpu cap^l '[lit.] ca cucuiul lui Naca după cap' [se spune, în glumă, despre un lucru fără importanță].
36: [nu se spune:] gǔmbǎ, cǔmbǎ.
38: lǔ-agudǐ kícuta '[lit.] l-a lovit picătura' [= a făcut atac cerebral]'.
43: mi gǎdǐj 'm-am lovit'.

Harta 6. PĂR, pl. [63]

- 16: tuǎ pérle 'tot părul'.
18: per^l 'păr (din cap)'.
22: pér^l [a.]; n-si sculǎ pér^l di^l cap^l di frícǎ 'mi s-a ridicat părul din cap de frică'.
49, 61: per^l di^l cap^l 'peri din cap' [precizarea subiectului].
54: [*] pér^yǐ [pla.].
55: pérçea di drac '[lit.] plete de drac [=copil zvǎpǎiat]'

Harta 7. SUBȚIRE, pl. [65]

Notă. În localitățile în care s-a răspuns cu SUBȚIRE forma de masculin e identică cu cea de feminin.

- 12: minútă; -núť [f.].
 19: minuťál [plt.] 'bani mărunți, mărunțiș'.
 22: [subiectul afirmă că aromânii din Greava (punctul 21) și fărșeroții rostesc cuvântul cu ă, nu cu â].
 27: [nu se spune:] minút^l.
 32: minútă; -núte [f.]; minút [plt.] 'bani mărunți, mărunțiș'; [nu se spune:] suptári.
 36: minútă; -núte [f.]; [L] dói péri minútă 'doi peri [= fire de păr] subțiri'; pândă-î minútă 'pânza e subțire'; [subiectul afirmă că nu există cuvântul:] suptári.
 39: [nu există cuvântul:] supsári.
 52: minút^l 'despre persoane] mic de statură'.

Harta 8. PIEPTENE, pl. [indic.] [66]

- 8: zuyránâ; -yrán [f.] 'pieptene de os cu dinți pe ambele laturi: pe o parte mai rari, pe partea opusă mai deși'; discâc cu zuyrána j _ dištérni cu káptinli 'descâlcești cu pieptenele de os și «deșterni» [= așterni, netezești] cu pieptenele'.
 19: zuyráni; -yrán [f.] [vezi definiția sub punctul 8].
 21: [pieptenele este pentru femei, grîba este pentru bărbați].
 36: káptine [era de os și avea dinți pe ambele laturi: mai rari, respectiv mai deși; cei deși erau pentru a te curăța de păduchi]; discăčam pérli 'descâlcim firele de păr [= părul]'.
 38: dînti di képtini 'dinte de pieptene'.
 39: hténă 'pieptene' [se spune rar].
 40: káptini; káptân 'pieptene cu dinți pe ambele laturi: pe o parte mai rari, pe partea opusă mai deși'.
 41: káptine; káptin [vezi definiția sub punctul 40].
 59: đugránă 'pieptene mare' [vezi definiția sub punctul 8].

Harta 10. BRUNET, pl. [70]

- 3: mavrumát^l 'puțin brunet'; pripsít^l mavrumát^l 'chipeș brunet'; sumulái^l; -lái 'negricios pe față'; [σ] óacârnu; óacârni 'foarte brunet'.
 4: mavrumát^l 'negricios'; [σ] sumulái^l; -lái 'brunet'.
 7: lai^l; lai 'negru'.
 9: sumulái^l; -lái 'ceva mai brunet, negricios'; mavrumát^l; -mát 'cu sprâncenele negre'; cärmúz^l; -múj^l 'cu fața negricioasă și părul negru'.
 12: mavrumát^l; -mát 'șaten'.

- 16: [*] calés^l; -lés 'între alb și negru'.
 20: [σ] sumulái^l; -lái 'șaten'.
 28: c-aráp^l 'ca un arap; negru, negricios'.
 33: lai^l ca tiyáni 'negru ca tigaia'.
 36: [R] mełahrinó; [nu se spune:] sumulái^l.
 37: muř^l; muř 'vânăt de frig'.
 41: [nu se spune:] sumulái^l.
 56: äsmér; ~ 'brunet'.

Harta 11. BLOND, pl. [72]

- 4: arús^l [cu a protetic în fonetică sintactică:] om^l _arús^l 'om blond'.
 5: arús^l; arúš^l 'alb, roșcovan'.
 6: arús^l 'cu părul blond', álbu beálbiš^l; álgi beálbiš 'alb în obraz'.
 9: bélču; bélči 'cu fața albă'.
 12: nírlúós^l; -lúóš^l 'cu ochi albaștri; [p. ext.] blond'.
 16: [*] cu pérlu gálbín^l; cu pérli gálgín 'blond'.
 21, 27, 30: [nu se spune:] arús^l, rus^l.
 37: cu făță äspră 'cu fața deschisă la culoare'; făță este mult äspră că nu u lo sóre 'fața este foarte deschisă la culoare (albicioasă) pentru că nu a prins-o soarele'.
 42: aróšă 'roșie'.

Harta 12. (PĂR) DES, pl. [74]

- 5: pitrusít^l 'îndesat'.
 8: pérlu lu-ári aputursít^l 'părul îl are des', ca pădúreă tăfoásă 'ca pădurea stufoasă'.
 18: pérli l-ári tăfóš 'părul îl are des'.
 22: [subiectul spune că forma de plural e fără i după ș].
 27: êuf^l 'zbârlit, ciufulit, încâlcit'; car _ti êufulí? 'cine te-a ciufulit?'.
 32: pirós^l; -rós 'păros'; spanó 'rar'.
 36: ndes^l [vb.] 'îndes [un lucru ca să între în ceva]'.

Harta 13. (PĂR) CREȚ, pl. [76]

- 1: [*] încîrșiiát^l.
 5: pérlu _ncârșiiát^l.
 6: '[lit.] părul inele-inele [= creț, ondulat]'.
 7: '[lit.] părul îl are inele-inele [= creț, ondulat]'; âncârșil'ós^l [are și sensul:] 'încâlcit'.
 16: [*] ncârșil'át^l; -l'át.
 17: [*] cârșil'át^l; -l'át.
 8: '[lit.] cu părul inele-inele [= creț, ondulat]'; per^l áyru '[lit.] păr sălbatic [= gros, aspru]'.
 9: cârșél^l; -șeáli 'cârlionț, buclă'.
 13: [σ] ncârčil'ós^l; -l'óš 'creț'.
 19, 31: pérlu ndrêptu, alímtu 'părul drept, lins'.
 21: neáli-neáli [se spune despre lâna oilor].
 22: [σ] alímt^l; alímt 'lins, întins, drept'.
 24: [*] neáli-neáli.
 27: cu pérli n̄vârligóš^l 'cu părul creț'.

- 32, 52: ári pér̄lu neáli-neáli 'are părul buclat'.
 35: [σ] cârcilós^l; -lós 'creț'.
 36: iş^l [despre păr] 'drept, lins'.
 38: caçurél^l; -rél 'creț'.
 40: [σ] [rar] l-ári perli neáli-neáli 'are părul creț'.
 44: per sertî, ți nu sta gîni, nu s-apûni, nu s-așterî
 'păr aspru, ce nu stă bine, nu se așază, nu se
 așterne'.
 55: caçurél [pl.], cucurid^l 'creț'; cu perî șuțăt 'cu
 părul răsucit'.

Harta 14. (PĂR) ALB, pl. [78]

- 1: cájir^l álbu '[lit.] caier alb'.
 6: [despre cai] çil^l; çil 'cu părul de culoare
 deschisă, alb'.
 9: çil^l 'alb de tot'.
 13: [silabisit] ál-bu; ál-gî.
 19, 31: pér̄lu cáir^l 'părul precum caierul alb de
 lână'.
 22: [subiectul afirmă că există și varianta ábu
 sg.].
 36: [subiectul consideră că u final «mai mult nu
 se aude»].
 41: auşí 'a îmbătrânit'.
 55: [*] ářbu; álğă [subiect originar din Nicea, vezi
 punctul 21].
 56: [*] algít 'albit'.

Harta 16. ÎNCĂRUNȚEȘTE, ind. prez., 3 sg.
 [80]

- 3: pér̄lu l-algí dip^l 'părul i-a albit de tot'.
 13: auşá 'a îmbătrânit'.
 16: auşí 'a îmbătrânit'.
 20: [verb derivat de la l^{ar}^l, care înseamnă și
 'pestriț'].
 28: apîrńi di-aușeáști 'a început să
 îmbătrânească'.
 29: [verb derivat de la řiv^l 'sur'].
 33: n-algíră pér̄li 'mi-a albit părul'.
 39: l-algíră pér̄li 'i-a albit părul'.
 42: algáști cápul^l, caçurâ pér̄li, și feáci pap^l
 'albește capul, a căzut părul, se făcu
 [= deveni] bătrân; áma și fáçi pap^l, fug^l
 pér̄li, cad^l 'dacă îmbătrânește, pleacă
 [= dispăre] părul, cade'.
 43: algí [perf. s., 3 sg.].
 54: bårdí 'încărunți' [perf. s., 3 sg.].
 55: [*] ma l-alăgescu pér̄iă 'îi albește părul
 '[subiect originar din Nicea, vezi punctul
 21]'.
 MEGL.: ășiví [verb derivat de la siv 'sur'].

Harta 17. CĂRUNT, pl. [81]

- 6: péstru [înseamnă și:] 'pestriț'; çil^l; çil 'alb'.
 8: cân_să_ñçăcă, đățeá: řumar_çănút^l! 'când se
 certau, ziceau: măgar cărunț!'.

- 11: siv^l 'alb și negru'.
 12: [despre cai]: múrgu; múrdî, [*] múrzî 'sur'.
 13: [σ] çănút^l; -núț.
 15: siv^l: ti prăvdă 'siv^l [se spune]: pentru vite'.
 16: sívă; síve [f.].
 20: om^l l^{ar}^l '[fig.] om cu două fețe'.
 21: [subiectul afirmă că:] çil^l i furát [= e
 împrumutat (de la albanezi)].
 26, 27: [nu se spune:] çănút^l.
 30: [se spune și despre oi:] çănútă; -núte 'sură'.
 31: tãmbări çănútă 'manta (din păr de capră) de
 culoare gri (alb murdar).
 32, 36: [se spune și despre capre:] çănútă; -núte
 'sură'.
 35: cápră çănútă 'capră cu perii de culoare gri';
 únă cupii di çánúti 'o turmă de capre sure'.
 37: [subiectul nu cunoaște cuvântul çănút].
 39: garavél^l 'alb cu negru'.
 40: [despre capre:] çănútă; -núti 'sură'.
 42: 'nici albi, nici negri, între alb și negru'.
 49: [despre măgari, catâri]: çănút^l 'sur'.
 55: foç^l [adj.] 'între alb și cărunț'.

Harta 18. MĂ TUND, ind. prez., 1–2 sg. [82]

- 17: ti mulér: tal^l pér̄li 'pentru femei: tai părul'.
 19, 29, 50: tundém^l óřli 'tundem oile'.
 32: túndi-te și-arádi-te! '[lit.] tunde-te și rade-te!
 [= du-te în plata Domnului]'.
 39: vor tăl'are pér̄li '[lit.] perii [= părul] trebuie
 [să fie] tăiați [= tunși]'.
 42: tund^l oáia 'tund oaia', tunđ [2 sg.].
 55: túndu 'tund' [subiect originar din Nicea, vezi
 punctul 21].

Harta 19. PURICE, pl. [86]

- 55: puríc^l; -rít [subiect originar din Nicea, vezi
 punctul 21], formă întâlnită și la unii
 fărșeroți din câmpia Muzachiei [vezi
 punctele 56, 58].

Harta 20. PĂDUCHE, pl. [87]

- 11: tartabíc^l; -bít [m.] 'ploșniță'.
 12: [*] bidúcliu; -dúcli [fonetismul -cliu; -cli
 apare în vorbirea femeilor].
 13: [formele articulate:] bádúclu; -dúclă.
 19: țărtábíc^l; -bít [m.] 'ploșniță'.
 26: minçúș^l [din lindină iese minçúș^l, care
 devine apoi pidúclu].
 30: [formele articulate:] pidúku; -dúki.
 31: [soția subiectului, fărșeroată:] bidúclu; -dúcli.
 56: [*] bádúcl; ~ [deși vorbitor de grai fărșerot,
 subiectul nu folosește pentru sine
 denumirea de fărșerot].

Harta 21. LINDINĂ, pl. [88]

- Substantivele la care nu e precizat genul sunt
 feminine.

- 6: minușîță; -șîț [din lîdină iese mincûșîță, care devine apoi pidúclu].
- 16: [*] lîdin^l; lîdiń [m.], lîdine [n.].
- 24: [*] lînti 'lîdină' [sg.].
- 29: mîngúș^l; -gúș [m.] [provine din lîdină și este prima fază de dezvoltare a păduchelui].
- 31: [soția subiectului, fărșerotă:] lîtină; lîtini.
- 36: [pla.] lîndile, lîndenle.
- 39: [nu se spune lîdină].
- 40: [din lîdină iese mîngúș^l, care apoi devine bidúclu].
- 42: lîdińli [pla.].
- 53: lînte 'lînte'.
- 54: mînkúși [pl.] [provin din lîdine și devin ulterior bidúk 'păduchi'].
- 55: lîntă [f. pl.] [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21].
- 56: [*] un lîntăn; lînt [n.].
- 58: mākúș [provine din lîdină și devine ulterior bādúk 'păduche'].

Harta 22. PĂDUCHIOS, pl. [89]

- 10: [*] pādicl'ós^l; -cl'ós^l.
- 31: [soția subiectului, fărșerotă:] biducl'ós^l; -cl'ós^l.
- 55: bādúkós^l; -kós^l [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21].
- 58: fāvós, pāvós 'murdar, nespălat'.

Harta 23. MĂTREAȚĂ [91]

- 2: mătrăț [pl.].
- 13: peájă [sg.].
- 14, 32, 38, 54, 55: [nu se spune:] mătreăță.
- 17: [în alte localități se spune:] mătrăță.
- 29, 35: piturîț [pl.].
- 37: cad péturi din per 'cade mătreăță din păr'; [nu a auzit cuvântul:] mătreăță.
- 39: scóni 'praf'; și'li [pl.] 'gunoaie'.
- 40: [nu a auzit cuvântul:] mătreăță.
- 56: cádi di kéle di cap^l 'cade din pielea de pe cap; [nimeni nu a auzit cuvântul:] mătreăță.

Harta 24. CHEL, pl. [92]

- 5: kusé; -seăț 'spân'.
- 9: căplu dip _ ca curcubétâ 'capul exact ca dovleac[ul]'.
- 11: makidonítâl, túrțâl dâc^l kéleaf 'macedonenii, turcii spun: kéleaf'.
- 15: kos^u; koș 'spân'.
- 20: [subiectul s-a informat în sat asupra termenului].
- 21: [subiectul afirmă că, învățându-l probabil din cărțile românești, albanezii folosesc și ei cuvântul; cf. alb. spërk (n.n.)].
- 22: subiectul afirmă că termenul provine din albaneză].

- 25: beălă; beáli 'cheală'.
- 27: [nu se zice:] falacró.
- 30: '[lit.] [numai] pielea i-a rămas, are piele'.
- 31: [soția subiectului, fărșerotă:] bel^l, ári căplu bel^l.
- 36: ęáste țilibét^l (kilibét^l) 'este gol de păr'.
- 37: '[lit.] este cu capul desculț'.
- 39: falácră 'cheli'.
- 55: êirós^l 'cu părul rar'.
- 56: [*] cap_bălít 'cap belit'.
- MEGL.: čalbínă 'țeastă'.

Harta 25. MINTE [93]

- 2, 19, 23, 25: mîntă [pl.].
- 9: acáță _ayóña 'prinde [= pricepe] repede'.
- 16: [despre vocala finală subiectul afirmă:] ni i, ni e 'nici i, nici e'.
- 21, 35: mînt [pl.].
- 29: mîndă [pl.].
- 19, 24, 31, 44: mintimén^l 'intelligent'.
- 36: mînd [pl.]; [subiectul afirmă că alții, în alte părți spun:] mînte.
- 37: éste fără mînte '[fig.] n-are minte'.
- 39: nu-ári mîndi-ațél^l âň _ gap^l 'nu are minte acela în cap'.

Harta 26. FRUNTE, pl. [indic.] [94]

- 31: [soția subiectului, fărșerotă]: frúnti.
- 36: [nu se spune:] frámti.
- 37: frámta [art.].

Harta 27. ÎNCREȚESC (FRUNTEA), ind. prez., 1 sg. [imit.] [95]

- 2, 3: '[lit.] adun sprâncenele'.
- 4, 19: [sensul e:] 'fac zbârcituri (riduri)'.
- 6: '[lit.] adun [= încrețesc] fruntea [în] zbârcituri (riduri)'.
- 8: '[lit.] se adună [= se încrețește] fruntea [în] zbârcituri (riduri)'.
- 9: '[lit.] adun [= încrețesc] fruntea'; sufrísí 'a făcut riduri'; súfri [pl.] 'riduri'.
- 11: adunátă 'încrețită', sufrásítă 'ridată (zbârcită)'.
- 12: '[lit.] mișc fruntea'.
- 13, 58; súfri [pl.] 'zbârcituri'.
- 14: súfre [pl.] 'riduri', sufrós^l 'ridat'.
- 16: [sensul e:] 'fac riduri'; súfră; súfre 'rid'.
- 17: s_sufrísésçi frámtea 'se ridează fruntea'.
- 19, 31: súfri 'riduri', sufrísít^l 'ridat'.
- 21, 22: [nu se spune:] sufrísescu.
- 26: súfră; súfre 'rid'.
- 28: '[fruntea] face riduri'.
- 32: 'se încrețește, se zbârcește'.
- 36: cu fáța sufrúsítă 'cu fața ridată'; súfră; súfre 'rid, zbârcitură'.
- 39: tu frámti l_sî-adúnâ zărí 'pe frunte i se adună riduri'.
- 41: zári; zărí 'zbârcitură, rid'.

55: súfpi 'zbârcituri'; [nu se spune:] sufrisésc.
MEGL.: brăccăv; ~ 'zbârcit, ridat'.

Harta 28. TÂAMPLĂ, pl. [indic.] [96]

- 6–8, 21, 31, 32: [nu se spune:] órbul^l óclu.
8: 'locul moale de la creier'.
9: 'gropiță de la ochi'.
13: 'deasupra ochiului'; tăș tu mínti, tăș tu mădüă
'tocmai la minte, tocmai la creier'.
15: [subiectul știe de la bunica sa că la spatele
capului există un modulár^l 'occiput'.
16: [subiectul nu știe exact dacă modulár^l e tâmpla].
23: tãmpãnlî [pla.].
27: mî-agudîjî tu midulár^l 'm-am lovit în moalele
capului'.
42: aqá báci mindúa, áma ascúlt^l 'aici [= la
tâmplă] bate creierul, dacă ascult'.

Harta 29. OCHI, pl. [indic.] [97].

- 19, 26, 49: ócl'ul^l; ócl'il [art.].
23, 25: [silabisit:] ó-cl'u [sg.].
30: ók^hu; ók^hi [art.].
31, 42; ócli [pla.] [se confundă cu forma
nearticulată].
32: ócli^l [pla.].
34, 46, 47: ócl'il [pla.].
37: óqiu; óqii [pla.].
47: [*] óclu; ócli.
51: [*] ócliu [sg.], ócli^l [pla.].
55: ókiu; ókiă [subiect originar din Nicea, vezi
punctul 21].
56: [*] ok^h; ók^hi, [* *] ocl^l; ocl', ócl'i, [art.] óclu.
59: ókiu; ókiă [art.].

Harta 30. (OCHI) NEGRU, pl. [98]

- 6: laj mazií 'negri ca tăciunele'; [subiectul nu știe
ce înseamnă cuvântul mazií; cf. DDA s.v.
măzie 'suliman negru'.
19, 31: ócli ca de-amúrá 'ochi negri ca mura'.
55: [aceeași formă la subiectul originar din Nicea,
vezi punctul 21].
56: [*] laj; ~.

Harta 31. (OCHI) ALBASTRU, sg. [99]

- 3: qáji nalbástrá 'oaie sură', [sin.] grivuénâ.
11: 'între alb și albastru'.
13: gérđ^l; gérđ 'albastru deschis'.
16: vinit^l; viniț '1° vânat; 2° albastru', [*] ncl'isă
vinită 'albastră închis', dásáptă vinită
'albastră deschis', múrnu; múrni 'violet'.
18: gérđ^l; gérđ 'verde cu galben'.
20: vęárde; verđ 'albastru deschis'.
24: [subiectul, fărșerot, afirmă că *nírlu* zic
grămostenii].
25: 'între albastru și verde'.

- 26: vinit^l; viniț 'albastru' [dar nu despre ochi],
[nu se spune:] gérđu.
27: [nu se spune:] gérđu; sâ ngricá țerlu '[lit.] a
devenit greu cerul [= s-a întunecat]'.
31: [rar] čicmav^l; čicmav^l.
32: albástru 'cam alb'.
36: vinit^l; viniț 'vânat', ęalané dišč'is^l 'albastru',
ęalané ncl'is^l 'vânat', [nu se spune:] gérđu.
37: vintă; vinte [f.].
38: gérđ^l; gérđ 'verzui-gri'; [cei care nu sunt
fărșeroți spun:] iar^l; iar.
39: ęalanumát^l; -mát 'cu ochi albaștri'.
40: qái albástrâ, cári da lána álbâ pi lái 'oaie
albástrâ, a cărei lână dă pe alb și negru'.
52: gérđ [pl.] 'verzi'.
54: gérđ^l; gérđ 'verde cu albastru', [σ] albástru;
-băștri 'gri, între alb și negru'.
55: vintu; vintă [subiect originar din Nicea, vezi
punctul 21], sacs 'albastru foarte deschis'.

Harta 32. VĂD, ind. prez., 1–2 sg. [101]

- 3: [subiectul scrie:] vetu; veță.
4: [subiectul scrie:] vedu.

Harta 33. VĂZUI, ind. perf. s., 1–2 sg. [103]

- 3: [subiectul scrie:] vidzui.
24: [*] viđúj; -đúș.
35: [nu ș].
36: [subiectul spune]: cu e după v.
38: [*] văđúj; -đúș.

Harta 34. VOI VEDEA, ind. viitor, 1–2 sg. [106]

- 13: u z-in, va z-ved ș-míni 'o să vin, o să văd și
eu'.
19: [*] a z-ved^l; a z-veđ.
24: 'o să văd'.
32: [mai rar:] va ved^l.
34: [*] vaj ved^l.
36: [dar:] va z-veádă 'vrea să vadă'.
37: [*] va z-ved; va z-veđ.
55: vă z-ved^l; vă z-veđ [subiect originar din
Nicea, vezi punctul 21].
MEGL.: să pruvéd 'o să văd din nou, o să-mi
revină vederea'.

Harta 35. OCHELARI [114]

- 1: únă preác'li di ęilíj 'o pereche de ochelari'; ęilíj
[sg.] '1° sticlă [materie]; 2° oglindă'.
7: ęilíj 'sticlă [materie], uócli di ęilíj '[lit.] ochi
(pl.) de sticlă [= ochelari]'.
14: [subiectul afirmă că în Crușova (punctul 11)
se spune:] liýj.
15: ęilíj di ócli '[lit.] sticle (materie) de [= pentru]
ochi'.
18: ęilíj ti ocl' '[lit.] sticle (materie) pentru ochi';
matuýál'i [e împrumutat din greacă, afirmă
subiectul].

- 21: '[lit.] ochi (pl.) de sticlă'.
 22: kělkě 'sticlă (materie)'.
 25: '[lit.] ochi (pl.) de sticlă'.
 37: únă părăyí di gílíj 'o pereche de ochelari'.
 55: ókă 'ochelari' [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21].

Harta 36. CAUT, ind. prez., 1–2 sg. [115]

- 37: caĭ cáftă áflă 'cine caută găsește'.
 42: nu știu ca ś-áflu êe caft^l 'nu știu dacă o să găsesc [ceea] ce caut'; v-áflu i nu v-áflu 'o să găsesc sau n-o să găsesc'.
 52: caft^l 'solicít'; cáftă nveástă '[lit.] ei cer nevastă [= ei pețesc]'.
 55: cáftu; cáftă [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21].

Harta 37. ORB, pl. [117]

- 31: vre, qárbe! 'măi, orbule [= nefericitele, nenorocitele]!'.
 32: [nu se spune:] órbu, [dar se zice:] urgíšĭ '[lit.] ai orbit [= nu mai vezi lucrurile cum trebuie]'.
 37: [subiectul, ezitant, nu e sigur dacă se spune:] org [pl.].
 38: armási gav^l 'a rămas [= a devenit] chior'.
 40: [rar se spune:] órbu; órgi, [dar se zice:] qárbe! nu veđ? 'orbule [= nenorocitele]! nu vezi?'.
 55: qor^l; qóră [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21; cf. și punctul 22].

Harta 38. CHIOR, pl. [119]

- 7: órbu ęásti c-un_óclu 'este orb cu un ochi'.
 26: ca kórlu tu órgi 'ca chiorul între orbi'; [subiectul afirmă că nu se spune:] órbu dĭ-un_óclu.
 42: urgěsc^l 'orbesc'.
 52: gav^l; gavĭ 'miop, hipermetrop'.

Harta 39. ȘAȘIU, pl. [121]

- 2, 33: '[lit.] cu ochii suciți'.
 8: ári ócli ștăt '[lit.] are ochii suciți'; [σ] nêórníc^l 'care clipește des', êacăr^l; -cărĭ 'care nu vede cu un ochi'; ári hlámburâ (tráptă pi óclu) di nu vęádi '[lit.] are flamură [= albeață] (trasă pe ochi) de nu vede'.
 10: mutreášti anápuda, nanăpártĭ 'se uită invers, într-o parte'.
 13: [derivat de la:] pãrdée '[lit.] perdea [= albeață pe ochi]'; vezi harta 42.
 14: 'ochi strâmbi'.
 15: 'cu ochi strâmbi'.
 19: mutreášti cáttă nal'úreă '[lit.] se uită spre aiurea [= într-o direcție nedeterminată]'.
 21: [*] mutreášti êacără^l 'se uită sașiu'; [nu se spune:] nêórníc^l.

- 31: [soția subiectului, fărșeroată:] nêórníc^l; nêórnĭț.
 32: [*] êacăr^l; -cărĭ.
 34, 44 'privește strâmb'.
 36: un óclu bręăște ma napárte 'un ochi se uită mai într-o parte'; [nu se spune:] nêórníc^l, [nu se spune:] êacăr^l.
 39: [σ] alíθru 'care nu vede bine'.
 58: ved vāņc^l 'văd strâmb'.

Harta 40. ALBUL OCHIULUI [123]

- 2: lăĭáța dit^l vóclu '[lit.] negreala din ochi [= irisul]'.
 9: albeáță; -bét.
 13: únă șălă n-áre ntrátă tu-álbétă 'un gunoi mi-a intrat în albul ochiului'.
 14: albétă di óclu, albéră; -bére.
 17: alăbeáță di óclu, [*] albeáță.
 21: lăĭáța a_óclu '[lit.] negreala ochiului [= irisul]'.
 22: albéta vóclului.
 23: lăĭáța, lája dĭ ocl^l '[lit.] negreala, neagra de ochi [= irisul]'.
 24: albeáța_a_óclu.
 29: lăęáță; -ĭét '[lit.] negreală [= iris]'.
 30: [*] albeáța ókului.
 31: [σ] [*] albeáța óclului.
 36: albeáță; -bét.
 37: albeáța_a_óqĭu.
 41: albeátă; -bét.
 55: [înseamnă și:] 'albuș (la ou)'.

Harta 41. PUPILĂ, pl. [124]

- 9: lu-agudĭ pi vóm^l 'l-a lovit în pupilă'.
 16: mĭ-agudĭj tu mărzĭoá dĭ óclu 'm-am lovit în pupilă'; [la singular, forma articulată e identică cu forma nearticulată]: mărzĭoá.
 22: [cuvântul înseamnă și:] 'copil mic'.
 25: luńĭnă; -ńĭń 'iris'.
 26: [nu se spune:] beb^l.
 27: mĭ-agudĭj tu óclu 'm-am lovit în ochi'.
 35: [subiectul spune că:] „la noi e cu ę”.
 36: [nu se spune:] beb^l, [nu se spune:] videálă, [nu se spune:] luńĭnă.
 37: bėbza_a_óqĭu.
 52: luńĭnă di ocl^l.
 55: ĭi bi bėba di ókyu '[lit.] i-a băut pupila [= l-a deocheat]'; [*] luńĭnă; -ńĭń, luńĭna di ókyu [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21].
 MEGL.: [subiectul afirmă că în Cupa se zice:] mărđęáuă.

Harta 42. ALBEAȚĂ, pl. [125]

- 1: '[lit.] perdea'.
 3: [nu se spune:] pánă.

- 4: peățã 'pojghiță (care se face deasupra laptelui fiert)'; [nu se spune:] pãnã.
 6: pãnã '1° cataractã (la ochi); 2° cârpã de curățat cuptorul'.
 8: '[lit.] flamura'.
 18: '[lit.] pojghiță (care se face deasupra laptelui fiert)'.
 19: '[lit.] pãnã'.
 22: [nu se zice:] țipã.
 23: ápi steáũã ntr-ocl^l, l-algí óclu 'are stea în ochi, i-a albit ochiul'; [nu se spune:] peățã.
 31: [σ] pãnã [rãspuns dat de soția subiectului, care e fãrșeroatã].
 32: pětã 'pojghiță care se face deasupra laptelui fiert'; cãimác^l 'caimac'.
 38: kirútã 'cataractã (la ochi)'; i-u-ári dátã kirúta 'a orbit', i-u-ári dátã urbãra 'a orbit'.
 40: acáțã pãnãdã 'prinde [= face] albeață'; catarãhtu 'cataractã (la ochi)'.
 52: acáțã peãji 'prinde [= face] albeață'.
 58: acáțã țip 'prinde [= face] albeață'.

Harta 43. și MN 52 (MĂ UIT) CU COADA OCHIULUI [126]

- 1: 'mã uit cam pe jumãtate, cu ochii întredeschiși'.
 3: árpã 'extremitatea'; 'mã uit cu ochii plecați în jos'.
 4: albésli [pla.], albeățã 'albul ochiului'; [σ] pi sum_peãnili di ócli 'pe sub genele ochilor'.
 5: 'pe sub geana de ochi'.
 6: 'cu genele de ochi'.
 7: 'pe sub ochi'; cáțã nal'úrã '[lit.] către aiurea [=în altã parte, aiurea]'.
 8: șúțã ócli pi sumu-árpi 'întoarce ochii [=îndreaptã privirea] pe sub «extremitãți» (vezi punctul 3).
 11: 'într-o parte'.
 13: ca cu șãrêțã 'cam cu șiretenia'.
 15: 'pe ascuns'.
 16: di-únã pãrte 'dintr-o parte' [subiectul afirmã că e calc dupã limba sãrbã].
 18: ca narãu 'cam a rãu'.
 23: narãu 'rãu, a rãu'.
 24: cu narãu 'cu rãutate'.
 34: mutrãști strãmb^l 'se uitã strãmb [= chiorăș]'.
 36: mutrãscu di parte 'mã uit dintr-o parte'.
 40: u mutrãscu cu trop^l s-nu mî-adukãscã 'o privesc pe furiș [ca] sã nu mã observe'.
 42: ẽãsti alíthur^l 'este sașiu'.
 43: veãdi strãmbu 'se uitã chiorăș'.
 44: mutrãști strãmbu 'se uitã chiorăș'.
 45: strãmb^l '[lit.] strãmb [= chiorăș]'.
 47: strãmbu 'chiorăș'.
 55: [*] mutpãști cu sufpuñtãlili '[lit.] se uitã cu sprãncenele'.

Harta 44. URDORI, sg. [127]

- 6: cur^l țãlpili 'curăț urdorile'.

- 7: țãlpeã [sga.].
 8, 13: țãlpili [pla.].
 9: [nu se folosește forma de singular].
 10: zgãibã; zgãigí, zgãig 'zgaibã'.
 30: '[lit.] puroi'; [nu se spune:] țãlpã.
 32: așteãrde țãlpile 'șterge urdorile'; [e mai frecventã forma:] țãlpe (pl.).
 37: acáț șcl'epi 'prind [= fac, produc] urdori'.
 MEGL.: [subiectul afirmã că în Cupa se spune:] gãmëj.

Harta 45. PLEOAPĂ, pl. [128]

- 1: cãpãkisescu 'închid ochiul'.
 23: [subiectul gloseazã: 'pleoapã'], [σ] cãpãk [pl.].
 24: đeãnã; đeãni 'arcadã (la ochi)'.
 26: [subiectul afirmã că nu se zice:] cãpãke.
 32: vléfar^l (< gr. βλέφαρο).
 40: [în greacã se spune:] vléfaru.
 41: ηgłid^l ócli ta si nu ved^l 'închid ochii ca sã nu vãd'.
 MEGL.: [subiectul afirmã că în Cupa se spune:] cripãlã.

Harta 46. URCIOR (LA OCHI), pl. [129]

- 8: n-iñsí únu _ fçor^l 'mi-a ieșit un urcior' [subiectul afirmã că se vindecã cu orz luat din baliga calului].
 13: n-ișã bișór^l tu ocl^l 'mi-a ieșit ulcior în ochi'.
 14: grãñtu 'bubã'.
 16: l-iñsí fçor^l pi óclu 'i-a ieșit ulcior pe ochi'.
 22: [un subiect ocazional, fãrșerot, dã forma:] buiñșór^l; -șórl.
 28: arópan^l 'bubã micã pe obraz', sufrãndél^l 'furuncul'.
 32, 33, 41, 42: criθaráki (cliθaráki) < gr. κριθάρáκι (dim. de la κριθάρι 'orz').
 36: [dim. de la:] aríc^l [cu disimulare].
 37: [nu se spune:] uhçór.
 38: aríc^l; arícúri [n.] 'neg (pe articulația degetului)'.
 39: [*] ãric^l.
 55: cãçór^l [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21].

Harta 47. GEANĂ, pl. [130]

- 8: árpã '[lit.] 'extremitate, flanc'.
 16: [*] [același rãspuns].
 28: matuñinirã; -ñiniri (< gr. ματοστίνουρο 'geanã').
 33: [ε] s/șurc/tále, s/șurc/țãl [pl.]; surțãlã 'geanã'.
 35: [nu se zice:] gãnã.
 37: [nu se zice:] đeñã.
 41: [V] peãnã di óclu; peãni ~ ~, peãnã; peãni.
 42: murtuçinã; -çín; [nu se zice:] gãnã.
 61: [*] mãtóclu [?].

Harta 48. SPRÂNCEANĂ, pl. [131]

- 4: [subiectul arată cu degetul:] ésti súntu-li sufrânțéalili di ócl! 'acestea sunt ele sprâncenele de ochi'.
 16: [la singular forma articulară este identică cu forma nearticulată:] sufrânțioá; [*] sufrânțéao; -țéale.
 32, 36: [nu se spune:] sufrânțéáuă.

Harta 49. LACRIMI, sg. [132]

- 18: áń cūră lăcără 'îmi curg lacrimile'; [var.] lăcărli 'lacrimile'.
 31: lăcrâńli [pla.].
 32: lăcrân cu proń 'lit.] lacrimi cu puroi [= lacrimi grele, de mare durere]'.
 33: cūră lăcrân di ócl! 'curg lacrimi din ochi'.
 36: lăcrâńle [pla.].
 37: ǎcrele 'lacrimile'.
 38: [*] lăcráméd! 'lăcrimez'.
 41: [*] lăcârńi; lăcârmâ.
 42: lăcârli [pla.].
 58: t/păcâpli [pla.].

Harta 50. PLÂNG, ind. prez., 1–2 sg. [133]

- 42: ĉi plânğári adár! 'ce plânset faci!'.
 Harta 52. URECHE, pl. [136]

Harta 52. URECHE, pl. [136]

- 14: urécl!le [pla.].
 20: lăpúș!; -púșur! 'lobul urechii'.
 26: ń-s!-arúpe tâmpâna la ureácl'e 'mi s-a rupt timpanul de la ureche'; tâmpână înseamnă și 'tobă (instrument muzical)'.
 53: [*] ur!ác!le [la fărșeroți].

Harta 53. CERCEL, pl. [137]

Notă. În localitățile unde forma de singular se termină în -ă, cuvântul înseamnă și 'vară (anotimp)'.
 7, 9: [var.] mingúși, pl. [n.].
 16: [*] męngúșe, pl. [n.].
 21: [*] véřă; véř! 'cercel de aur'.

Harta 54. AUD, ind. prez., 1–2 sg. [138]

- 13: [silabisit:] áv-du, 1 sg.
 16: [*] ávdu; ávză.
 21: [var.] ávdu, avd; ávđă.

Harta 54. AUD, ind. prez., 1–2 sg. [138]

- 13: [silabisit:] áv-du, 1 sg.
 16: [*] ávdu; ávză.
 21: [var.] ávdu, avd; ávđă.

Harta 56. SURD, pl. [142]

- 32: [nu se zice:] súrdu.
 36: [subiectul a auzit la alții:] súrdu.
 38: s-ț-u da surđára! 'să dea surzenia în tine!'.
 39: [rar] súrdu.
 40: [nu există forma:] súrdu, [dar se spune:] súrdu; súrđă 'prost'.

Harta 57. FAȚĂ, pl. [145]

- 16: nu-are fáță '[fig.] nu are obraz'.
 17: om ǎ fără prósupă '[fig.] om fără obraz', nu-áre prósupă '[fig.] nu are rușine'.
 19, 29: s-astăl'é tu fáță '[lit.] s-a «tăiat» la față [= i-a «căzut» fața (la aflarea unei vești foarte proaste)]'.
 21: 'mutră, obraz'.
 23, 32, 34, 39: [nu se spune:] prósup!.
 24: pposip! 'toată persoana', tut tpúpu 'tot corpul'.
 26: mi laț tu fáță 'mă spăl pe față'.
 31: nu-ári prósup! '[fig.] nu are obraz'.
 36: grun! 'partea anterioară a capului'; mi laț tu grun! 'mă spăl pe față'.
 37: s-ță ia drácu bazaréta ǎ a ǎ ta '[lit.] să-ți ia dracul fața ta [= să te ia dracu]'.
 40: [nu se spune:] prósup! [cuvântul e folosit de greci, afirmă subiectul].
 51: áskimâ tu fáță 'urâtă la față'.
 52: [*] prósup!; prósupi; i-álbă tu suráti 'e albă la față', ári prósup! mușát! 'are față frumoasă'.
 58: suráti di drac 'față de drac' [se zice ca ocară].
 MEGL.: no-! ubráz '[fig.] nu ai obraz'.

Harta 58. OBRAZ, pl. [146]

- 6, 8: mi laț tu fáță 'mă spăl pe față'.
 9: suráti 'chip, înfățișare, aspect'.
 11: mi bășé tu dáule fáță 'm-a sărutat pe ambii obraji'.
 17: [înseamnă și:] 'întreaga suprafață a celor doi obraji'.
 18: únâ párti di fáță: dáu părț ~ ~ 'o parte de față; două părți de față'.
 24: fáță nastânga, ~ nandřápta 'față în partea stângă, față în partea dreaptă'.
 30, 37: fáțile [pla.].
 31: mi laț tu fáță, tu dáuli fáță 'mă spăl pe față, pe ambii obraji'.
 32: mi spel! tu fáță 'mă spăl pe față'.

Harta 59. BUCA OBRAZULUI, pl. [147]

- 3: búca di cur! '[lit.] buca curului [= fesă]'.
 7: búcâ (la cur!) '[lit.] bucă (la cur) [= fesă]'.
 9: búcâ di cur! '[lit.] bucă de cur [= fesă]'.
 12: ĉi!ón!; -uán! 'maxilar'.
 13: umpl! bulć!ia 'umplu buca obrazului'.
 21: iu ínră măcaręa 'unde ínră mâncarea'.
 32: bucă; buț! 'fesă', ĉi!ó!; -oál'e 'maxilar (la om, la animale)'.
 35: búcl! ufláti 'bucile (obrazului) umflate'.
 36: búcâ de păne 'îmbucătură (bucată) de pâine; cantitatea de pâine pe care o iei o dată în gură'.
 40: búcă; buț! 'fesă'.
 MEGL.: ři u-áñfliș! fálca? 'de ce umfli buca obrazului?'.

Harta 60. UMĂRUL OBRAZULUI, pl. [148]

- 7: ca meări-aróși le-au fătáli 'ca mere roșii îi au obrajii'.
 8: n-đeănă la mer^l 'sus la umărul obrazului'.
 9: mi-agudîi pi mer^l, pi mérlu di fáťá 'm-am lovit pe umărul obrazului'.
 12: mérlu di fáťá; meáрили ~ ~ [art.].
 13 'ambii umeri de obraz'.
 16: mérlu di fáťá; mérele ~ ~ [art.].
 18, 30: méru di fáťá [art.].
 32: nu veđ ți fálcúșe-aróșe áre? 'nu vezi ce pomeți roșii are?'.
 38: ū-ári fața ca méru 'are obrazul ca mărul'.
 39: mi-agudîi pră mer^l 'm-am lovit în umărul obrazului'.
 41: [nu se spune:] mer^l.

Harta 61. (OM) PALID, pl. [149]

- 2: gálbin^l ca péturlu di țeára 'galben [= palid] ca turta de ceară'.
 3: ăngálbini ' [lit.] s-a îngálbenit [= a devenit palid]'.
 9: s-astále tu prósup^l 'a căpătat paloare la față'.
 10: vîniť^l; vîniť 'vinețiu'.
 20: gálben^l ca sávan^l 'galben [= palid] ca giulgiul mortului'.
 23: gálbin^l ca țeápa 'galben [= palid] ca ceara'.
 24: gálbin^l ca țeápa 'galben [= palid] ca ceara', gálbiniș^l ca țeára ' [lit.] te-ai îngálbenit [= ai devenit palid] ca ceara'.
 26: álbu ca țeára ' [lit.] alb [= palid] ca ceara'.
 31: [*] [soția subiectului, fărșeroată] gálbin^l ca țeára ' [lit.] galben [= palid] ca ceara'.
 34: [nu se spune, la plural:] gálgiń.
 36: mi-adraí gálbin^l tu fáťá 'm-am făcut palid la față'.
 41: gálbini ' [lit.] s-a îngálbenit [= a devenit palid]'.
 42: au gálbinitâ ' [lit.] s-au îngálbenit [= au devenit palizi]'.
 44: gálbin^l ca méru 'galben [= palid] ca mărul'.

Harta 62. COȘ (PE OBRAZ), pl. [150]

- 4: un^l ărópan^l; múlti rópani.
 5: gárnúť^l; -núťá 'bubă'.
 9: scoási-aráuă tu fáťá ' [lit.] a scos rouă [= bubulițe mici, spuzeală] pe față'.
 11: gárnúťá 'bubulițe' [pot fi și pe mână].
 14: mprunóse ' [lit.] puruioase [= purulente]'.
 20: grăț^l 'bubuliță'; vunğurét^l; -ét 'coș pe obraz la vite'.
 35: gárnúť^l 'bubă'.
 37: grăťi [pentru vocala finală din forma de plural, subiectul precizează:] ğumtáte de i 'jumătate de i'.
 39: sfurinťél^l; -țeáli [n.] 'furuncul'.
 41: [cf. dr. blândă].

55: găppúťá 'bube mici'.

58: puníji pi límbă 'pușchele pe limbă'.

Harta 63. PISTRUI, pl. [151]

- 4: [nu se spune:] pécnă; [dacă e mai mare:] peátic^l; peátit^l [n.] ' [lit.] petec [= pată pe obraz]'; sémnú; seámni 'aluniță (pe obraz)'; cur^l di gálínă ' [lit.] cur de găină [= pecingine]' (se face numai pe obraz).
 5: pičnóš^l; -nóš 'pistruiat'.
 6, 18: picnós^l 'pistruiat'.
 9: kipitós^l 'pistruiat'; [σ] pécnă; péčni 'pistru mai mare'.
 11: picnóš^l; -nóšă 'pistruiat, pistruiată'.
 13: kípătós^l; -tós 'pistruiat'.
 14: pricnós; -nóș 'pistruiat'.
 19: peátic^l; peátit^l [m.] ' [lit.] petec [= pistru mai mare]'.
 20: kipitós^l; -tós 'pistruiat'.
 22: pičlít^l 'pistruiat'.
 24: [σ] kipinós^l 'pistruiat'.
 29: picnăvós^l; -vóș^l 'pistruiat'.
 31: [*] [soția subiectului, fărșeroată] cécát^l di lándărúși ' [lit.] căcat de rândunică [= pistru]'.
 32: pánă (tu față) 'depigmentare (pe obraz)'.
 37: [nu se spune:] pícnă.
 38: ca óvu di míscă 'ca oul de curcă'.
 39: s-lă cu sánđi di bróscă ș-lí vđi 's-a spălat cu sânge de broască țestoasă și i-a «plecat» [= a dispărut]'.
 40: pricnós^l 'pistruiat'.
 54: vúlă; vúli 'pată mare pe obraz'.
 58: picalóș 'pistruiați'.
 MEGL.: čuplít; -liť ' [lit.] cioplit [= cu găuri în obraz]'.
 59: méru di fáťá 'are obrazul ca mărul'.

Harta 64. ZBÂRCITURI (PE OBRAZ), sg. [152]

- 3: vărđâ; ~ [f.] 'dungă, vârstă (pe obraz)'.
 5: lo di sufríșeășťi 'a început să facă riduri'.
 8: súfri [înseamnă și:] 'crețuri, încrețituri'.
 9: hărăkⁱ; hărăk 'crestătură, adâncitură longitudinală (pe obraz)'.
 11: sófră [înseamnă și:] 'masă joasă, sofră'.
 15: sufrát^l; sufrásít^l 'ridat'.
 16: [*] sufrós^l; sufrásít^l 'ridat'.
 19: vărđâ; ~ [f.] 'dungă, vârstă (pe obraz)'; lo di sufríșeășťi 'a început să facă riduri'; sufrísít^l; -sít 'ridat'.
 23: sufpusi 's-a ridat'; sufpusít^l 'ridat'.
 24: sufpâșești 'se ridează'.
 26: súfre-súfre 'ridat', sufrísít^l 'ridat'.
 31: sufrúsít^l tu fáťá 'ridat pe obraz'.
 32: sufrúsí 's-a ridat', fáťá sufrúsítă 'obraz ridat'.
 38: sí sufățá surátea 's-a zbârcit față'.
 39: ári zăr^l 'are riduri'; ritíd [pl.] 'riduri'.
 40: sufrúsí 's-a ridat', sufrúsít^l 'ridat'.

Harta 65. NAS, pl. [153]

- 7: [în legătură cu vocala scurtă finală din forma de plural, subiectul precizează:] ni ca *î*, ni ca *î* *ý*ini 'nu vine nici ca *î* nici ca *i*'.
- 14: năr [pl.] 'nas'; mi dar nărle 'mă doare nasul'.
- 16: [subiectul afirmă despre partea finală a formei de plural: „cu *ɾ*, fără *î* la urmă”].
- 33: a-ț frânđu nărli 'o să-ți frâng [= sparg, rup] nasul'.
- 36: brea-ț nărle '[lit.] vezi-ți nasul [= cară-te, pleacă]'.
- 37: nări [f. pl., art.]; súflă nări 'suflă-ți nasul'.
- 52: nărúșcă 'nas mic, năsuc'.

Harta 66. NARĂ, pl. [154]

- 19: stur^l di nări '[lit.] stâlp de nas [= zgârciul despărțitor dintre nări]', filíki '1° una din cele două părți exterioare carnoase de la baza inferioară a nasului; 2° butonieră'.
- 26: 'gaură în nas'.
- 31: cărtă [f. pl.] '[lit.] hârtii [= polipi]'.
- 54: dávli [= dăvli 'ambele'], cu *á*υ > *áv* [schimbare rară în aromână; în localitatea Shqepur (Albania) am notat și:] Curcăva [= Curcăva, denumirea aromânească a orașului Corcea, alb. Korçë].

Harta 67. (Îi) CURGE (NASUL), ind. prez., 3 sg. [155]

- 4: suflám_mícsili dit nărí 'suflám mucii din nas'.
- 7: cúrâ mícsi 'curg mucii'.
- 8: súfli náre'a 'suflă nasul'.
- 13: *n*-cúră apă '[lit.] îmi curge apă [= mucii lichizi ca apa]'; muț 'mucii'; súflă mús'lă 'suflă mucii'.
- 15: muțí 'mucii'; súflă-ț múțil 'suflă-ți mucii'.
- 18, 20, 23–25: nără [pla.] 'nările'.
- 19: căcăștór^l; -tórí 'muc uscat'; micsós^l; -csóșí 'mucios'; arémă 'guturai'.
- 21: [nu se zice:] mícsi.
- 22: mucós^l; -cóșí 'mucos'.
- 23: muț 'mucii'.
- 28: nírl^l 'mucii apoși'.
- 29: nírl^l 'mucii apoși', mícsă; mícsi 'mucii'.
- 31: [σ] arémă 'guturai'.
- 32: áre muțí 'are mucii'; micsós^l 'mucos'.
- 36: cácă; cățí 'muc'; mícsă; mícese 'mucii lichizi'.
- 37: nări [pla.] 'nările'.
- 38: nū-áre naréșcă '[lit.] n-are năsuc [= nu-și cunoaște lungul nasului, umblă cu nasul pe sus]'.
- 39: nírl^l 'mucii apoși'; căcăștór^l; -tórí 'muc uscat'; [subiectul afirmă că fărșeroții zic:] mícsi 'mucii'.
- 40: γrip^l 'gripă'.
- 41: sináhi 'guturai'; arâțíi câ fáți frig^l 'am răcit pentru că «face» [= este] frig'.

- 42: friguráí di-*n* cúrâ náre'a 'am răcit încât îmi curge nasul'.
- 53: mícsă 'mucii'.
- 58: nírl^l 'secreție apoasă'; muț 'mucii'.

Harta 68. BATISTĂ, pl. [156]

- 10: distimélí di mînă 'prosop pentru mâini'; distimélí di fáță 'prosop de față'.
- 14: șămíiă, -míie; -míi 'prosop'.
- 19: dîstîmîlúcă; -lúțî 'batistuță', [*] distimilică; aríză; arízi 'prosop'.
- 29: mândílă [termen generic pentru un obiect cu care te ștergi].
- 38: șamíe 'basma', paștamál 'prosop'.
- 39: pîțetă; -țéti 'prosop'.

Harta 69. MIROS, ind. prez., 1–2 sg. [157]

- 8: anúrizmă 'miros' [s.f.]; vòahâ (urútâ) 'miros neplăcut'; *n*-ýini țe-a vumgári 'îmi vine să vomit'.
- 19: anúrizmă 'miros (de obicei, plăcut)' [s.f.].
- 21: vòahă 'miros neplăcut'; cárne'a acăță vòahă 'carnea prinde miros (neplăcut)'.
- 22: [nu se zice:] anúrđescu; căfa s-ampuțá 'carnea s-a împuțit'.
- 37: [nu se zice:] anúrđescu.
- 55: ýini vòha búnă di liulíuči 'vine mirosul plăcut de flori'.
- 59: anúrizmă 'miros neplăcut'.

Harta 70. VOMEZ, ind. prez., 1–3 sg. [161]

- 4: vumém^c 'vomăm' [la sfârșitul rostirii cuvântului terminat în *m* buzele subiectului rămân țuguiate, dezlipindu-se încet, astfel încât *u* scurt final «se vede»; dacă textul ar fi imprimat pe bandă, urechea nu ar sesiza sunetul].
- 17: vom^c 'vomez' [la sfârșitul rostirii cuvântului terminat în *m* buzele subiectului rămân închise, dar țuguiate: *u* scurt final nu se percepe cu auzul, dar se percepe cu văzul; e faza dinaintea dispariției totale a sunetului, când buzele nu mai sunt țuguiate].
- 32: avóm^l 'vomez' [la sfârșitul rostirii cuvântului subiectul a deschis buzele: *u* scurt final se aude și se percepe clar].

Harta 71. MUSTAȚĂ, pl. [162]

- 21, 22: [nu se folosește forma:] mustácă.

Harta 72. FALCĂ, pl. [163]

- 15, 16: vilíță 'maxilar'.
- 21: fálca di nđeánă 'falca de sus [= maxilarul superior]', fálca di digós^l 'falca de jos [= maxilarul inferior]'.
- 36: fálca di fáță 'falca obrazului'.
- 39: cêuól^l; -oále 'maxilar'.
- 40: [nu se spune:] fálcă.

Harta 73. GURĂ, pl. [164]

- 19: gúrli [pla].
21: gúrli [pla].
36: gúrle [pla].
40, 41: gúrili [pla].

Harta 74. CERUL GURII, pl. [165]

Notă. Forma *părát* (*prat*) [< lat. *palatum*], înregistrată la fărșeroți, nu este atestată, nefiind înregistrată în DDA.

- 14: mi dor părăzle '[lit.] mă dor palatele [= mă doare cerul gurii]'

Harta 75. OMUȘOR, pl. [166]

- 36: fătărlic^l; -liți 'lindic'.

Harta 76. VORBESC, ind. prez., 1–2 sg. [167]

- 38: [subiectul afirmă că unii aromâni din localitate, care nu-și zic *fărșeroți*, spun:] gresc^l; [*] zburăst^l; -răšt.
56: greără 'vorbirea'.

Harta 77. (VORBESC) TARE [169]

- 6: aúrli 'vorbesc foarte tare'.
9: cu silâ 'cu forță'.
14: cu bôte-análtă 'cu voce tare'; aúrli 'strig'.
17: strig pe-análtu 'strig, chem cu voce tare'.
19: vărýescu 'cert, admonestez'.
21: zburăsc mult 'vorbesc tare'.
22: zburăști pe-análtu 'vorbește cu făloșenie, se laudă'.
23: aúrli 'urli'.
26: [*] vărýescu 'vorbesc cu glasul ridicat, cu voce tare'.
30: ayóna 'repede, iute'.
32: boâte sănătoasă 'voce puternică'; [nu se zice] zóreă.
36: [nu se zice:] análtu, cu boâte.
39: zburăște ayru 'vorbește cu voce tare'; aúrli sănátós^l 'îp tare'; u mûtă boâtea 'ridică vocea'.
42: nivricá, ca zúrli 'cu nervi, ca nebun[ul]'; halaăști 'urlă, zbiară'.
55: pe-anált^l [subiect originar din Nicea, vezi punctul 21].

Harta 78. (VORBESC) ÎNCET [170]

- 2: cûcûr^l 'șoptesc, vorbesc încet la urechea cuiva'.
5: nă cûcîrám^l 'ne vorbim șoptit'.
12: [*] priyálea, [*] poyálea.
13: imnám ayálea 'mergem agale, încet'.
17: [referitor la mers:] pre-ayálea 'agale, încet'.
19: pe-ayálea 'pe îndelete, ca să se înțeleagă'; cûcûr^l 'șoptesc la urechea cuiva'.

- 26: 'în șoapte'.

- 30: aștirát^l 'domol, așezat, lent'.

- 37: gres penáya 'vorbesc rar, ca să se înțeleagă'.

- 38: [*] pe-aváš 'domol, încet'.

Harta 79. TAC, ind. prez., 1–3 sg. [172]

- 37, 55: [nu se zice:] tac.

- 54: [tac se folosește doar la imperativ:] taț! 'taci!'.

Harta 92. MIC [de statură], pl. [221]

- 2: apús^l; -púș^l [ușor peiorativ].

- 3: apús^l; -púș^l.

- 5: [σ] apús^l; -púș^l 'foarte mic, mic de tot, scund'.

- 6, 33, 40: análtu; -náltă 'înalt'.

- 8: nic^l; niț 'mic', mári; măr^l 'înalt'.

- 9: șcúrtu; șcúrtă 'foarte mic de statură'.

- 10: [σ] șcúrtu; șcúrt^l.

- 13, 35, 41: anált^l; -nált 'înalt'.

- 15: anált^u; -anált^â 'înalt'.

- 16: [*] niț^l [pl.].

- 17: análtu; -análtă 'înalt'.

- 19, 24: [σ] apús^l; -púș^l 'scund'.

- 20: șcúrt; șcúrt^l; șcúrt^l; șcúrtă.

- 22, 54: luŋg^l; luŋđ 'înalt'.

- 26: scúrtu; scúrtă [despre obiecte].

- 31: gárdu apús^l 'gard care nu e înalt' [despre obiecte].

- 32: șcúrtubác^l 'scund' [peiorativ], nic^l dî-an 'mic de ani'.

- 39: [σ] [rar] apús^l; -púș, anált^l; -náltă 'înalt'; nic^l; niț^l 'mic [ca vârstă]'.

- 46, 50: nic^l 'mic [de vârstă]'.

- 49 scúrtabéc^l 'scund, mic de statură', nic^l; niț 'mic [ca vârstă]', nicăjór^l 'micuți [ca vârstă]', análtu 'înalt'.

- 50: nic^l; niț 'mic', lócuř^l apúsi 'locuri joase'.

- 51: nic^l, nic^l; niț^l, niț 'mic [de vârstă]', apús^l; -púș 'de rang inferior'.

- 52: nícuđ^l; nícuđ, [*] nic^l; niț.

- 55: luŋg^l; luŋđ 'înalt' [nu se spune:] anált^l.

- 59: nic; niț 'mic [de vârstă]'.

- 60: nic; niț^l 'mic [de vârstă]'.

Harta 93. ÎNTREB, ind. prez., 1–2 sg. [223]

- 3: [*] antrég [2 sg.].

- 10: ântréb^l; -trég.

- 15: ntreb^u; ntrég.

- 53: ntreb^l; ntrég.

- 58, 59: ntreb; ntrég.

Harta 94. RÂD, ind. prez., 1–2 sg. [225]

- 3: [*] arát^l; arăț.

- 4: râd^l [1 sg.].

- 10: arîț [2 sg.].
 12: aríd^l, a)ríd^l [1 sg.].
 13: arăd^l 'mint, păcălesc, înșel'.
 14: arăt^l 'păcălesc, mint, spun minciuni, înșel'.
 16: [*] aráz [subiectul spune să scriu cu z la pers. 2 sg.].
 19: lu-arăș^l 'l-am mințit, l-am păcălit'.
 26: n-arăd^l 'îmi râd [de cineva]'.
 51: te-arăd 'te înșeli'.
 55: apăd^l; apăd, n-ăpăsi 'ne-a mințit'.
 56: arădeare 'râs'.
 59: ar/hădeá 'râdeau'.
 61: o_răse 'a înșelă, o minți'.

Harta 95. GĂLĂGIE, pl. [228]

- 4: vrăvâ 'ceartă', cându-l vărýeștâ 'când îl cerți'.
 5: căvgă 'zgomot produs prin ceartă', căvgăgî 'certăreț, recalcitrant'.
 8: [σ] lăvâ [zic alții].
 12: gîngătúră 'hartă, ciondăneală'.
 14: (1°) 'scandal', (2°) 'gălăgie'.
 16: guruntî [spun și turcii și slavii], mintiréje 'învălmășeală (inclusiv în cap).
 19: fășărijî (< grec.).
 25: [σ] căvgă 'gâlceavă; ceartă'.
 26: căvgă 'ceartă', mintiréaje 'tulburare, stare tulbure'.
 31: [nu se spune:] hálat^l, vrăvâ.
 32: căvȳă; -γăd (1°) 'gălăgie, larmă', (2°) 'scandal', căvȳăgî; -găd 'scandalagiu', [nu se zice:] hálat^l.
 36: aúrlă 'fac gălăgie, se ceartă'.

Harta 96. STRIG, ind. prez., 1–2 sg. [229]

- 4: [înseamnă și:] 'chem'.
 6: gréscu 'chem'.
 7: [subiectul afirmă că alți aromâni spun:] stric^l; strîț.
 12: aúrlu [înseamnă și:] 'chem' [când persoana e departe]; gréscu 'chem' [pentru distanță mai mică].
 13: 'strig (ca să vină)', 'chem'.
 14: strig 'chem'.
 18: 'chem', [nu se spune:] strig.
 19: [nu se spune:] strig.
 22: 'strig (ca să vină)'; gręa-l 'cheamă-l' [când este aproape].
 26, 40, 54: [nu se spune:] strig.
 32: zgl'a-l z-ýiná, gręa-l z-ýiná 'strigă-l să vină, cheamă-l să vină'; [nu se zice:] strig; [nu există cuvântul:] clem 'chem'.
 36: hălăesc^l 'strig'; gresc^l 'chem'.
 37: gresc 'chem'.
 41: 'strig'; ýin _ ânguleá, ýinu _ ngoa 'vino încoace'.
 49: 'strig', 'chem', 'vorlesc'.
 50: 'chem', 'strig'; l-auřái áli gręáci 'eu o strigai pe grecoaică'; aúřă 'urlă, țipă, strigă'.

- 58: pōa _ si gréscî 'poate să strige'; [*] aúr 'vorlesc tare, mă cert'; zgîlesc 'țip (și de durere)'.
 Harta 97. ȘOPTESC, ind. prez., 1–2 sg., [230]

- 2: nă cūcūrām^l 'ne vorbim în șoapte'.
 21: 'vorlesc mai încet'; [nu se zice:] șușutesc, cūcūr^l.
 22: zburăsc^l pę-avăș 'vorlesc șoptit', cūcūr^l 'spun cuiva ceva la ureche'.
 36, 40, 55: [nu se zice:] cūcūr^l.
 38: [σ] [V] cūcūrést^l.
 39: [nu se zice:] cūcūr^l, șuptescu.
 54 [σ] cūcūrădă doi dadún^l '(lit.) își vorlesc șoptit doi împreună'.
 40: 'bâlbâi, bolborosesc'.

Harta 98. RĂGUȘEȘTE, ind. prez., 3 sg. [231]

- 13, 22: [nu se zice:] vrăhnășești.
 22: 'vorbește răgușit'.
 23: s-acăță gupmădu '[lit.] s-a «prins» grumazul [= a răgușit]'.
 32: n-si ngľídi gúșa '[lit.] mi se «închide» gâtul [= răgușesc]', [*] si-acăță boățea '[lit.] se «prinde» vocea [= răgușesc]'.
 38: n-si-acăță guřmădu '[lit.] mi s-a «prins» gâtul [= am răgușit]'.
 Harta 99. MUT, pl. [233]

- 8, 19: cu nóima te-angăldăseái cu el^l 'prin semne te înțelegeai cu el'.
 19: amúti [voc.] 'amuțește, taci din gură'.
 32: mutileăngă 'prostănac' [cf. dr. mutulică]; múte [voc.] 'amuțește, taci din gură'.
 37: [albanezii spun:] memét.

Harta 101. LIMBĂ, pl. [236]

- 11: hírlu dî límbă '[lit.] firul de limbă [= linia pe mijlocul limbii]'.
 Harta 109. UMFLU, ind. prez., 1–2 sg. [243]

- 13: bișăcă; -șăț 'bășică', bișánă; -șán 'bășină'.
 54: bișécă; -șét 'bășică'.

Harta 113. SLAB (nu gras), pl. [218]

- 14: mi slăbușăscu 'slăbesc'.
 15: slăbúșc^u; -búșk 'slăbuț'.
 17: slab^u [s-au deschis buzele pentru *u* scurt final, care se «vede», fără să fie perceptibil sonor].
 36: cóstinu; cóstini 'costeliv'.
 39: minút^l [pozitiv], săláb^l [negativ].
 40, 54: [la animale:] slab^l; slağ.

Harta 114. SLAB (fără putere), pl. [220]

- 18: nu-ári tacáti s-lucrădă 'nu are putere să lucreze'.

8: mízavâ; mízavi [f.].

13: nŷ-âre tăcate ‘nu are forță, putere’.

14: niputós; -tós ‘slab de sănătate’.

24: nŷ-âpî taçáti ‘nu are putere’.

36: aváșcu; aváșki ‘care lucrează încet’.

58: nipătút: -tút ‘slab de sănătate’.

MEGL.: zăiíf ‘fără putere din naștere’

Harta 115. STRUNGĂREAȚĂ (LA DINȚI), pl. [246]

3: arâiít dínțâi ‘dinții rari’.

17: [omul care are strungăreață] ție cu tíhi, cu căsméti ‘este norocos’.

19: cu dínțâl arâiít ‘cu dinții rari’.

37: [omul cu strungăreață e norocos].

Harta 116. SCUIP, ind. prez., 1–2 sg. [247]

49: hârboálâ ‘flegmă’.

Harta 117. GINGIE, pl. [250]

3: êiné; -náđ ‘maxilar’.

Harta 118. ȘTIRB, pl. [251]

13: [la oi] ștârb^u; ștârg^h ‘știrb’.

Harta 121. BARBĂ, pl. [257]

39: bărbóș^l ‘bărbos’.

Harta 122. BĂRBIÉ¹, pl. [258]

32: grúnge di caș^l ‘bucată de brânză’.

36: gruń^l ‘obraz’.

Harta 123. BĂRBIÉ², pl. [259]

1: l'-aspínđură kéli ‘[lit.] îi spânzură pieile’ [se spune despre un om gras care a slăbit]; kel’ [f., pl.].

9: siliígí bărgáli ‘[lit.] a slobozit bărbie’.

14: sălgi gúșa ‘[lit.] a slobozit bărbie’.

16: gúșe cu bărbúl^l ‘gât cu bărbie’; kel’ [vezi 1].

17, 21, 24, 26, 31, 32, 36, 39: [nu se spune:] bărgále.

18: siliígí máma ‘[lit.] a slobozit bărbie’.

23: sălgi mámi ‘[lit.] a slobozit bărbie’.

24: ti ngrășáșl, ai mámi ‘te-ai îngrășat, ai bărbie’.

37: sta spândărát gúșa ‘[lit.] bărbia stă spânzurată [= atârână]’, gúșă cu seŷ ‘bărbie cu grăsime’, misc cu gúșă ‘curcan cu bărbie’.

Harta 124. SE BĂRBIEREȘTE, ind. prez., 3 sg. [260]

24: supsê-ti ‘bărbierește-te’.

32: túndi-te și-arádi-te ‘[lit.] tunde-te și bărbierește-te [= spală putina, șterge-o]’.

Harta 126. BRICI, pl. [263]

36, 41: csirafáki; -fák ‘lamă de ras’.

39: csurafáki ‘lamă de ras’.

Harta 127. ARCER, pl. [264]

6: [sau pe] curáu ‘curea’.

9: [sau pe] curáu ‘curea’, kátrâ ‘piatră’.

12: [nu a auzit de:] mînacurî.

13: [apoi] pi curáo; -râi ‘curea’.

14: [e de piele sau de piatră].

15: daŷ pi crôâ; [sau pe] kátrâ ‘piatră’; truğisése^l ‘ascut’.

16: kátrâ ‘piatră’; nturgúșeșce ‘ascute’; [sau] pi curóá ‘pe curea’.

17: ntruisescu ‘ascut’.

18: u da pi kátrâ suráfeá ‘[lit.] dă briciul pe piatră’.

20: mureáhănă; -réhăn [e pentru ascuțit topoare, cuțite].

21: aráfî; ~ ‘curea fixată pe o bucată de lemn’.

22: [sau pe] kátrâ; kétri ‘piatră’, curáuă; -râi ‘curea’.

24: [sau] pi cupáuâ; -pâi ‘curea’.

26: trag^l pi curáuă.

31: arneálâ ‘pilă’.

32: acóne (di kátrâ); [măcelarul folosește:] mâsát^l.

36: [sau pe] curáo ‘curea’.

37: [nu se zice:] sturnáre ‘cremene’; mâsát ‘bucată de metal’.

38: sturnári; -nár ‘cremene’.

39: strucsescu ‘ascut’.

54: káli ‘bucată de piele’.

55: mipáhuni [se folosește pentru ascuțit foarfeca].

Harta 129. CEAFĂ, pl. [274]

4: îl ded^l únâ dúpu zvércâ ‘i-am tras una după ceafă’.

17, 19, 26: âl lo pi zvércă ‘îl are pe conștiință’.

19: frânđi-ț zvércă ‘[lit.] frânge-ți ceafa [= ia-o din loc, șterge-o]’.

20: ul lo pi gúși, ul lo pi zvércă ‘îl are pe conștiință’.

32: ș-lo zvércă ‘a luat-o din loc, a șters-o; [fig.] a murit’.

36: sti káfă ‘pe înălțimea muntelui’.

39: âl loș pră gúși ‘îl ai pe conștiință’.

41: cútcă; cútki ‘osul occipital’.

49: mindulár^l ‘osul occipital’.

Harta 130. GÂT, pl. [268]

13, 14, 15, 18, 38, 58: cuvântul gúșă desemnează ‘partea anterioară a gâtului’.

23: nu se folosește gúșă cu sensul ‘gât’.

24: ûl loaj̄ pî zvépcâ ‘îl am pe conștiință; mi-am asumat răul pe care i l-am provocat’ [fârșeroți]; nu se folosește cuvântul gúșă cu sensul ‘gât’, dar se zice: gúșî di pâppódî ‘partea ciorapului de la labă în sus’, ti loaj̄ di gúșî s-ti baș̄ ‘te-am luat de gât ca să te sărut’.

32: l_ loaj̄ pri gúșe ‘îl am pe conștiință; mi-am încărcat sufletul cu păcatele săvârșite față de el’ [pindeni]; expresia apare și la grămosteni.

Harta 131. PIELE, pl. [275]

11: kále; kel, la prăvdă [la animale].

26: tumár ‘piele de animal’.

37: qéli di cau ‘piele de cal’.

39: peǎji di mânâ ‘peliță la mână’.

Harta 133. GUȘĂ, pl. [270]

1: mămós ‘gușat’.

2: mâmós ‘gușat’; aveǎ hoarâ di mâmós ‘exista un sat de gușați’.

7: bápca e mai mare.

14: mămós ‘gușat’.

21: gúșă; gúșî ‘partea din față a gâtului’.

26, 32: bápca; bápki ‘umflătură’.

28: bróscu; bróști [m.] ‘oreion’.

35: sensul propriu e de ‘broască otrăvitoare’.

36: [nu se zice:] mămă, bápca.

37: [denumirea provine de la numele unui copac, care are fructe sub formă de proeminență].

38: [înseamnă și ‘mamă tânără’].

41: ǎști neputǎri ‘este boală’.

Harta 134. AMIGDALĂ, pl. [271]

8: șúșcâ; șúșki ‘gâlcă’.

9: gl’indili di la gurmáz ‘«ghindele» de la gât [adică, nu de la stejar]’.

11: [R] crăiniță; crăinițe.

13: ǎști di șúti ‘are oreion’.

14, 32, 41: [nu se zice:] gl’indă, gl’indură.

15: gl’indură; gl’indur ‘umflătură de oreion’.

20: [poate fi și la subsuoară].

21, 37: șútă ‘oreion’.

24: gl’indupa ț-alágâ di-aqá_ acó ‘gl’indupa umblă de ici-colo’.

39: miǎdaléi la gúșî ‘migdale la gât’ [pentru a nu se confunda cu migdalele, fructe].

40: s-umflâră gl’indurli ‘s-au umflat amigdalele’, [R] miǎdaléi [f.pl.].

Harta 135. MĂRUL LUI ADAM, pl. [272].

22: n-armási nódu tu gurmáz ‘[lit.] mi-a rămas nodul în gât [= m-am înecat în gât]’, să mbucăști ‘se înecă în gât’.

Harta 136. ESOFAG, pl. [273]

1: gǎrgălán ‘trahee’.

3: gǎrgălán; -lân [m.] ‘beregată’.

6: gǎrgălán; -lân [m.] ‘trahee’.

8: gǎrgălán; -lâni [n.] ‘trahee’.

22: [nu se spune:] gǎrgălán.

24: [R] gǎrgímán; -mâni [n.].

40: gǎrgălán ‘trahee’.

51: gǎrgălán; -lân [m.] ‘gâtlej’.

Harta 137. FLUIER (cu buzele), ind. prez., 1 sg. [266]

19, 49: fluiáră ‘fluier’ [s.f.].

59: un fluér ‘un fluier’ [s.f.]; ă final amuțește [*ună fluéră], sub influență albaneză.

Harta 138. NEG, pl. [277]

31: [la Hrúpiște se zice:] bazdravîță; -vîțe.

33: córnu [se face la picioare].

39: [la picior:] cal; cal, anód ‘proeminență la deget’.

40: bâzdravîță; -vîți [dacă e mai mic].

41: coč ‘nod la încheietura degetului’.

Harta 139. RÂIE [278]

1: blîndă ‘pete mici roșii provocate de intoxicație’.

4: mǎcătúră ‘mâncărime’, fǎyúră ‘mâncărime’.

6, 15: mǎcătúră ‘mâncărime’.

13: n-u dǎde rána ‘am făcut râie’.

16, 18, 21: mǎcătúră ‘mâncărime’.

17: [nu se zice:] arǎni; mǎcătúră ‘mâncărime’; mi mǎcă ‘mă mǎncă [pielea]’.

22: blǎndă ‘blândă [provocată de intoxicație]’.

28, 39: fǎyúră ‘mâncărime’.

MEGL.: ruǒgǎ ‘1° jeg; 2° rugină’.

Harta 140. MĂ SCARPIN, ind. prez., 1 sg. [279]

6: mi scárkin [când mă frec cu spatele de ceva solid].

8: oǎia s-ascárkină ‘oaia se scarpină’.

9: [mai rar, peiorativ:] mi-ascárkin.

17: mi zgrǎm ‘1° mă zgârii; 2° mă scarpin’.

21: [nu se zice:] mi scárkin.

40: [rar:] mi scárkin.

Harta 142. SIMT, ind. prez., 1 sg. [281]

14: adukéscu ‘simt’.

17: [nu există cuvântul:] dukéscu.

24: [subiectul, care a făcut școala românească, spune:] adukéșc, [dar scie:] aduchești.

26: [σ] adukéscu ‘înțeleg’; [subiectul afirmă că și în Vlahoclisura, punctul 27, se spune:] símtu ‘simt’.

- 32: dukésc^l '1° simt; 2° pricep'; [nu se zice:] akicăsésucu, simtu.
- 33: [Subiectul, stabilit temporar în străinătate, nu știe dacă cunoaște cuvântul din sat sau din româna literară, pe care a învățat-o ca autodidact; are impresia că a auzit cuvântul în sat]; [σ] adukésc^l.
- 34, 59: adukí '1° simți; 2° înțelese'.
- 36: dukéscu 'înțeleg' [nu: akicăsésucu].
- 41: adukésc^l '1° simt; 2° înțeleg, pricep'.
- 45: dukí 'și-a dat seama'.
- 46: adukí '1° simți; 2° și-a dat seama'.
- 47: adukí '1° simți; 2° înțelese; 3° și-a dat seama'.
- 49: adukéscu '1° simt; 2° înțeleg; 3° îmi dau seama'.
- 50: adukést^l '1° simt; 2° îmi dau seama; 3° bag de seamă, observ'.
- 56: adukăște '1° simte; 2° pricepe'.
- 61: sintíră '1° simțiră; 2° observară'; dukí '1° băgă de seamă; 2° simți'.

Harta 143. MUȘCHI (LA MÂNĂ), pl. [283]

- 1: múșcli 'mușchii spatelui' sau: péștí '[lit.] pești'.
- 7: [la brâu, în spate].
- 11: l-cad^l múșcli '[lit.] îi cad [= se lasă] mușchii (de la spinare)'; péscu (dî cárnî) '[lit.] pește [= carnea macră de pe lângă șira spinării]'.
- 13: mușcl^u; mușcl' [m.] 'mușchii spinării'; n-căđúră múșclă dî-anăltăre grętă 'mi-au căzut [= s-au lăsat] mușchii la ridicarea greutateii'.
- 14: mi dor múșli 'mă dor mușchii de la șale'.
- 15: muscú^u [cuvântul există și în bulgară, precizează subiectul].
- 18: 'carnea de la bazin'.
- 21: 'biceps; pulpă'.
- 31: mi dor^l múșcli'.
- 32: 'biceps etc.'.
- 36: múșclu; múșcli [n.] 'mușchi'.
- 37, 38: [de-o parte și de alta a șirei spinării].
- 40: mi dor^l múșcli' 'mă dor mușchii [= carnea de la șale, de deasupra șoldurilor]'; [și copacii au múșcli 'mușchi'].
- 54: mi dqári múșcu 'mă doare mușchiul [la spate]'.
- 55: cad^l mușki '[lit.] cad mușchii [= se lasă]'.

Harta 144. OS, pl. [284]

- 39: călâmi di mână '[lit.] trestie de mână' [= osul mâinii].

Harta 146. CARNE [286]

- 37: iăscă 'carne macră [de la animale]'.
- 38: tul^l (tuj) di cără 'carne macră'.
- 49: mácra 'carnea macră'.

Harta 147. SÂNGE [287]

- 41: murayíi 'hemoragie'.

Forma articulată:

- 3, 4, 19: sánđa [f.].
- 6, 8, 9, 31: sánđali.
- 13: sánđili.
- 15: sánzili.
- 16, 33, 36: sánđile.
- 17, 18, 21, 22, 25, 38, 55, 59: sánđili.
- 26, 32: sánđile.
- 39, 40, 51: sánđili.

Harta 148. VÂNĂ, pl. [288]

- 13: dămáre; -már [f.] 'vine mari'.
- 41: [nu se zice:] vînă.

Harta 149. PIEPT, pl. [289]

- 6: képturí di fustáni 'piepți de rochie'.
- 18: mi dqóri képtu, nă dor képturli.
- 19, 26: képtă di cămęáși 'piepți de cămașă'.

Harta 150. FURCA PIEPTULUI [290]

- 16: coș^l 'coșul pieptului'.

Harta 151. PLĂMÂN, pl. [291]

- 2: [nu se spune:] ábul^l hícát^l.
- 13: pǎlmúnă; -mún [f.].
- 17: adíl^l 'respir'; adílát^l 'respirație'.
- 18: adíl^l; -díl 'respir'; adíl^l hăvái 'respir aer'.
- 32, 40: laų anásă 'respir'; [nu se zice:] adíl^l.
- 39: adíl^l tu buríc^l 'respir în burtă'.
- 41: adíl^l 'respir'.
- 37: ęąngqřă 'boală' [în alte graiuri: ląngqřare].
- 39: stinahóryi 'stenahonie', vb. stinuhursésucu 'sunt în dificultate (cu sănătatea)'.
- 58: ęąngqřă de-ařățimi '[lit.] boală de răceală'.

Harta 152. TUBERCULOZĂ [292]

- 14: óftică, pri vlęke '[lit.] oftică, pe vechi' [așa se zicea înainte].
- 16: óftica s-ti mqăcă 'oftica să te mânânce [= să mori de oftică]'.
- 31: óftica s-ti-acátă '[lit.] oftica să te prindă [= să te îmbolnăvești de oftică]'.
- 32: [nu se zice:] tíhtă.
- 33: ahtíka s-ti-acátă 'să te îmbolnăvești de oftică' [vezi și localitatea 16].

Harta 153. TUBERCULOS, pl. [293]

- 32: [nu se zice:] tíhtós; [R] fthísicó 'ftizic'.
- 40: vlâpsít^l, aspártu 'bolnav'.

Harta 154. ASTMĂ [295]

- 4: năinti nu-ávea númă 'înainte nu avea nume'

- 6: '[lit.] îl astupă respirația'.
 7: 'mi s-a oprit răsuflarea, nu pot să respir'.
 8: 'nu poate să respire'.
 9: 'se astupă, nu poate să respire'.
 10: 'mă astupă'.
 11: 'mi s-a «prins» [= mi s-a oprit] respirația';
 gărkină 'cancer'.
 14: 'i se «prinde» răsuflarea'.
 16: adil'atic^l 'respirație'.
 19: 'nu poate să-și «ia» răsuflarea'.
 21: 'mă ține'.
 26: 'ți se ia respirația'.
 29: 'i se astupă respirația'.
 32: 'se îneacă, nu poate să respire'.
 36: 'are apăsare, nu poate să respire'.
 37: 'se ține răsuflarea'.
 41: 'nu pot să respir, am astmă'.
 42: 'se astupă'.
 54: 'nu respir deloc'.
 55: 'nu ia deloc respirație'.

Harta 156. JUNGHI, pl. [297]

- 1: pon^l uscát^l 'durere surdă'.
 2: pon^l 'durere precisă', acățătūră 'durere
 nedefinită, nelocalizabilă precis'.
 7: iĭl'ili mi dor^l '[lit.] mă dor file [= parte a
 corpului între coaste și șold; slabină];
 cāsūri 'defect corporal' (cāsūri s-ti faț! 'să
 te ologești!').
 13: mi țâne tuș tu ilă 'mă doare până în slabină
 [sub coaste, lateral]'.
 15: pūņzire ' [lit.] împungere [= înțepătură,
 junghi]'.
 16: mi-acăță, mi doare amărțita 'm-a apucat, mă
 doare junghiul'; [*] mi țāni ndulțita 'mă
 ține junghiul'.
 18: dureări; -rérĭ 'durere'.
 19, 26: dor^l 'durere'.
 20: ti nțāpā la ĭnimă 'te înțeapă la inimă'.
 21, 37: [nu se zice:] pon^l.
 22: mi țāni tu coāstă 'mă ține în coastă'.
 24: [σ] pon^l 'durere de durată', dop^l 'durere'.
 32: am unā dureare 'am o durere'; jung^l; junđĭ
 'umflătură întărită'.
 36: stāhĭptu alāgā 'junghiul umblă, nu e o durere
 fixată'; gógū 'durere fixă'; [*] dureare 'durere'.
 39: mi-acățā tu coāsti un dor^l 'm-a apucat un
 junghi în coaste'; pon [se spune în
 grecește]; mi doări jújul 'mă dor șalele [?]'.
 40: mi doări tu yĭnglā 'mă doare la încheietura
 inghinală'.
 41, 55: pon [e în grecește].

Harta 157. SUSPIN, ind. prez., 1–2 sg. [299]

- 4: șcl'imburl^l 'scâncesc'; pisică di cĭoāni 'începu
 să scâncească'.
 8: șcl'ímurā 'scâncește'; aņgārńāști 'mârâie'.
 13, 32, 40, 41: [nu se zice:] suskír^l.

- 19: șcl'ímurā 'scâncește'; ęgārńāști 'mârâie';
 nĭcioāni 'miorlăie'.
 21: [nu se zice:] suskír^l; skĭmurā 'plânge mocnit'.
 25: skĭmur^l 'scâncesc'.
 31: uhtéd^l 'oftez'.
 36: suskír^l 'îmi doresc cu ardoare un lucru';
 n-adún^l súflitlu 'suspîn'.
 39: níclu cūńāđā 'copilașul scâncește'.
 55: skĭmupā 'scâncește'.
 MEGL.: níńirés 'scâncesc'.

Harta 158. INIMĂ, pl. [298]

- 17: [în prezent nu se mai zice:] ĭnimă.
 36: ĭnimă 'inimă', [V] ĭnseamnă și 'burtă'; mí
 doare ĭnima 'mă doare burta'.
 39: íńoárā 'inimioară' (într-un cântec din Perivoli).

Harta 159. BĂTAIE DE INIMĂ [300]

- 6: singupí cardȳiá 'sincopă cardiacă' [în limba
 greacă].
 11: șcurtát^l; -tát '[lit.] scurtat' [adj.]
 13: 'inima este deschisă, cu inima deschisă'.
 15: '[lit.] îmi sare [= mi se bate] inima'.
 16: [*] cōcut^l; cōcute [n.] '[lit.] ciocănit [= bătaie
 de inimă]'; cūcutēște la ușā '[lit.] ciocănește
 [= bate] la ușă'.
 17: '[lit.] ciocănește [= bate] inima'; '[lit.] îmi
 aruncă [= îmi bate] inima repede'.
 18: 'îl doare inima'.
 20: cardópono 'durere de inimă' [în limba
 greacă].
 24: '[lit.] mi se luptă inima'.
 31: armāni 'obosește', s-cúrmā 'ostenește'.
 37: am tensiōn 'am tensiune'.
 38: '[lit.] l-a apucat inima'.
 39: '[lit.] îmi aruncă [= îmi bate] inima'.
 40: 'inima bate repede'.
 55: '[lit.] nu ia răsuflare [= nu poate respira]'.
 58: '[lit.] îi sare [= i se bate] inima'.

Harta 160. ȚĂȚĂ, pl. [301]

- 1: sin^l are doar femeia, țĭțā are și bărbatul.
 8: țāțā di sin^l 'țāțā de sân'.
 16: béblō sūze di țĭțā 'copilașul suge de țāțā'.
 17: sūđi képtu 'suge piept'.
 20: [subiectul scrie] unā țāț, două țāț.
 29, 36: sin^l; sínurĭ 'sân'.
 37: be sin 'bea [suge] sân', daų sin 'dau sân [să
 sugă]'.
 38: sin^l; sínur; sūđi sin^l 'suge sân'.
 39: sin^l 'sân'.
 41: la mă-sa sūđi lāpti.
 51: sin 'sân'.
 54: sin^l 'sân'; țāțā 'sfârcul sânelui'.
 55: dā-ĭ sin^l 'dă-i sân, alăptează-l'.
 59: sin 'piept (de femeie)'.

Harta 161. SPATE, pl. [302]

- 18, 21: mi dor₁ pultără [pla.] 'mă doare spatele'.
19: mi dor₁ pältărli [pla.] 'mă doare spatele'.
21: m₁ dor₁ skınără [pla.] 'mă doare spatele'.
39: âl lo tu pultăr₁ [pl.] 'l-a luat în spate'.
40: l-loaj₁ pri pältăr₁ [pl.] 'l-am luat în spate';
l-loaj₁ gălăgâcca 'l-am luat în cârcă'.
59: l-loaj₁ de-apumăna 'l-am luat în spate'.

Harta 162. OMOPLAT, pl. [303]

- 23: pultăpă [pla.].
32: [*] z-veđ₁ ți dăte pältăreă 'să vezi ce zice omoplatul' [tatăl subiectului «vedea» viitorul persoanei privind un omoplat de miel (de oaie)].
36: spălă; spále 'omoplat de animal'; spalét₁;
-léte [n.] 'obiect de îmbrăcăminte care acoperă spatele femeii'.

Harta 163. ȘALE [indic.] [304]

Notă. Ca denumire a unei părți a corpului omenesc, mési e corespondentul lui mijloc din dacoromână.

- 1: méșea 'mijlocul'; tu crúți 'la șale (bazinul)'.
5: [σ] mési: e între pältăr₁ 'omoplați' și cătín 'șale'.
12: méșea 'mijlocul'; mi dor₁ ífili 'mă dor șalele'.
13: cărúți '[lit.] cruce; osul care leagă șira spinării de bazin'.
14: crúte '[lit.] cruce; osul de legătură între șira spinării și bazin', se găsește anámsa di múșcli 'între părțile carnoase de la șale'; péscu; péșci '[la om și la animale] cei doi mușchi care «însoțesc» șira spinării'; ífă [f. plt.] 'parte a corpului de la coaste până la șold; slabină', ní se-arúpsără ífăle 'mi s-a rupt slabina'.
15: mi dore₁ múșcla 'mă dor șalele'; crúți 'osul care leagă șira spinării de bazin'.
19: șáuă [sg.], [e mai sus decât] méșea 'mijlocul'; íli [f., plt.] (vezi 14).
21: mi dor₁ múșcli [f. pl., art.] 'mă dor șalele'.
22: curíz₁ 'șale', méși 'mijloc'.
23: m₁ dop₁ múșcli [m. pl., art.] 'mă dor șalele'.
24: ní scápipă múșcli [m. pl., art.] '[lit.] îmi scapără [= mă dor] șalele'; méșea 'mijlocul'; ífa [art.] 'parte a corpului de la coaste până la șold'.
25: múșcl₁ [sg.].
29: múșclu [sg.]; méși 'mijloc'.
32: m₁-agudí₁ la mése 'm-am lovit la șale'.
36: [σ] [R] mése 'mijloc'; [*] mi dor₁ múșcli 'mă dor mușchii de la mijlocul trupului'.
37: mi dore₁ námsa 'mă doare mijlocul'.
39: [nu se zice:] nólíg₁, nólíc (vezi harta: punctul 36).

51: íle [f., plt.] (vezi *supra*, punctul 14).

52: slágină 'încheietura inghinală dintre șold și abdomen; slabină'.

55: méșea 'mijlocul'; múșqē [pla.] 'mușchii de la șale'.

Harta 164. SUDOARE, pl. [305]

- 1: cíte sudór₁ virsái₁ 'câte sudori am vărsat! [= cât de mult am trudit!]'.
4: múlti sudór₁ virsái₁ 'am vărsat multe sudori [= am trudit mult]'.
13: n-cúra sádórli vále 'îmi curg sudorile ca râul [= ca apa]'.
16: án cúrá asudórle 'îmi curg sudorile'.
19: án cúrá sudórli 'îmi curg sudorile'.
20: m₁ loără sádóră 'mă luară [= mă trecură] sudorile'.
29: mi tâlá azdór₁ 'mă tăiau [= mă treceau] sudori'.
31: l-cúrá sudórli aráu 'îi curg sudorile ca râul'.

Harta 165. ASUD, ind. prez., 1–2 sg. [306]

- 16: [comentariul subiectului:] máca-í asúďă, eáste cu d: asúď 'dacă e asúďă, e cu d: asud' [și așa ar trebui să se scrie, nu asút, cum a rostit subiectul].
37: éste mult cróre, de țe mă sud 'e foarte cald, de aceea transpir'; me-am sudát 'am transpirat'.

Harta 167. ȘIRA SPINĂRII, pl. [308]

- 21: c'ei [f., pl.] 'vertebre'.
29: grukítă; ~ '[lit.] gropiță; osul cervical, prima vertebră'.
31, 41: [nu se zice:] skınărát₁.
32: [nu se zice:] skınáre.
38: skınărát 'osul bazinului'.

Harta 168. COCOAȘĂ, pl. [309]

- 4: [*] gambúr₁ 'cocoașă la animale'.
7: pältăreă mutátă 'spatele înălțat'.
8: cusúri 'neajuns, defect, lipsă; cusur'.
17: bápca 'umflătură'.
18, 26: [cuvântul înseamnă și 'cosor'].
31: cambúră [e pe grecește].
36: [*] áre hítu tu páltăre 'are cocoașă în spinare', ári óngu 'are tumoare'; sãmáre [înseamnă și 'samar'].
37: [nu se zice:] cusór.

Harta 169. COCOȘAT, pl. [310]

- 2: íncusurát₁ 'încovoiat, adus din spate'.
4: aṅguburós₁ 'cocoșat', s-aṅgubără 's-a cocoșat'.
7: âncâsarós₁; -róș₁ 'adus din spate'.
10: [rar] cambúr₁.

22: [subiectul precizează: fără *i* final la forma de plural].
 36: [*] [nu se zice:] *ņcusrát*^l; [σ] *āņcusrát*^l; -*rát* ‘adus din spate’.
 37: [opoziția sg. ~ pl. este *ș* ~ *ș*; subiectul precizează: *ğumitate di i* la plural].
 40: *acātāt*^l ‘incovoiat, adus din spate’.
 MEGL.: *grābav*; ~ ‘adus din spate, gārbovit’.

Harta 170. STOMAC, pl. [311]

4: *amúrā*; *amúri* ‘stomac la animale’.
 7: tu *múrā* u *máținā* ‘în murā o macină [= o digerā] [māncarea]’.
 11: mi *doāre* tu *lingurícē* ‘mă doare la lingurea’.
 14: *lingurícā*; -*ríc* ‘lingurea’.
 17: mi *dóri* *stumáhlu* ‘mă doare stomacul’.
 19; 24: *lingurícī*; ~ ‘lingurea’.
 20: [cuvântul înseamnă:] ‘1° stomac; 2° burtă’.
 21: [nu se zice:] *stumáhi*.
 37: *lingurícē*; -*ríc* ‘lingurea’; e cu *lingurícē slābā* ‘e sensibil la lingurea’; *vārtós* ‘puternic’.
 38, 55: *lingurícī* ‘lingurea’.
 MEGL.: *linguríc*; -*rícūr* [n.] ‘lingurea’.

Harta 171. PÂNTECE, pl. [312]

1: *bāric*^l ‘pânțec’, *pántic*^l ‘burtă’.
 2: *bāric*^l ‘burtă’.
 4: *buríclicu* cu *mátāli* ‘burta cu mațele’.
 5: *pántic*^l *noi đătēm*^l la *đāji* ‘pânțec noi zicem la oaie [= oaia are pânțec]’.
 6: *pántic*^l ‘stomac’.
 7: *bric*^l [e format din: *murā* ‘partea superioară a stomacului’ și *pántic*^l].
 8: *pánticā*; *pántiț* [f.] [la animale]; *bāric*^l di om^u ‘burtă de om’.
 19: mi *doāri* *buríclicu* ‘mă doare burta’.
 26: *pánticlicu* di *vácā* ‘pânțecul de vacă’.
 31: mi *doāri* *pántica* ‘mă doare burta’; mi *māșcā* *buríclicu* ‘[lit.] mă mușcă [= am crampe] burta’.
 32: *prāstūrā*; -*túr*^l ‘hrana digerată din pânțecul oii’ (cf. dr. *pāsturā*).
 36: mi *doāre* *īnima* ‘mă doare burta’.
 39: *buríc*^l ‘burtă’ [la oameni]; : mi *doāri* *buríclicu* ‘mă doare burta’; [σ] *pāndic*^l; *pāndiți* [se spune mai rar, mai ales cu referire la oi].
 46: *și-adrā* *foáli* ‘s-a săturat de mâncare’.
 49: *bric*^l ‘burtă, pânțec’ [la om]; *pāndic*^l ‘pânțec’ [la animale].
 51: *foáli* [m.] ‘stomacul animalului în care se pune brânza de burduf’.
 MEGL.: mi *dōre* *fōlīlī* ‘mă doare burta’.

Harta 172. MAȚ, pl. [313]

12: *mátāli* [pla.]; [k] *máti*; *mátā*-l *đițēm*^l a *cătúșil’ej* ‘[k] *máti*; *mátā* îi spunem pisicii’.

18: *mátāli* [pla.], *mátīli* [pla.].
 32, 40: *mátlu* *gros*^l ‘mațul gros’, *mátlu* *minút*^l ‘mațul subțire’.
 32: *cucurét*^l ‘preparat culinar făcut din măruntaie de oaie (de miel) înfășurate în mațe și fript la grătar’.

Harta 173. CONSTIPAT, pl. [314]

1: mi *fundái* ‘m-am constipat’.
 4: [σ] *mī-astupái*^l *ș-nu* po *s-es*^l *nafoárā* ‘m-am constipat și nu pot să-mi fac nevoile’.
 5: *s-ligá* tu *stāmáhi* ‘[lit.] s-a «legat» la stomac [= s-a constipat]’.
 7, 8, 19: nu *poa* *s-ęásā* *nafoárā* ‘[lit.] nu poate să iasă afară [= s-a constipat]’.
 9: *s-astupát*^l; -*pát* ‘constipat’.
 11: *ęáste* *cápse* ‘e constipat’; *lo-acăță* *ínima* ‘are diaree’.
 14: *ęáste* *cápse* ‘e constipat’.
 13: *esc*^u *caps*^u ‘sunt constipat’.
 15: *ęști* *cápsi* ‘e constipat’.
 16: mi *fête* *cápse* ‘m-am constipat’.
 18: *am* *cápsi* ‘sunt constipat’.
 22: *s-căpsá*, nu *poa* *s-ęásā* *afoárā* ‘s-a constipat, nu poate să-și facă nevoile’.
 26: mi *scoáti* *ínima* ‘am diaree’.
 31: nu *įasi* *nafoárā*, nu *lu* *scoáti* ‘[lit.] nu iese afară, nu-l scoate [= e constipat]’.
 36: *așđút*^l ‘cur’; *l-si-äre* *astupátā* *cúrlu* ‘[lit.] i s-a astupat curul’; [*] nu *poa* *si* *s-cácā* ‘nu poate să se cace’.
 37: *ęste* *caps* ‘e constipat’.
 38: *s-ti* *tál’i* *cápsíla* ‘[lit.] să te taie constipația [= să te constipi]’; *s-t-u* da *cápsíla* ‘[lit.] să dea constipația în tine’.
 39: *ņ-ári* *ișiri* ‘[lit.] nu are ieșire [= scaun]’; *ári* *ișiri* ‘se cufurește’; *óli* *s-cufāręscu*, *au* *cufōari* ‘oile se cufuresc, au cufoare’.
 40: nu *poáti* *sā* *s-fácā* ‘nu poate să-și facă nevoile’.
 52, 55: *căpsím*^l ‘încetăm’ (cf. DDA: *pāpsęscu* ‘a înceta’ < gr. *παύω*).

Harta 174. BURIC, pl. [315]

4, 19: mi *doāri* *buríclicu* ‘mă doare burta’.
 7: [*] *násturlu* di *bric*^l ‘nasturele de pânțec’, [**] *bric*^l; *bríti* ‘buric’.
 16: nu-l *cázú* *lumbríclicu* ‘nu i-a căzut buricul’.
 18: nu *ń-u* va *burícu* ‘[lit.] nu mi-l vrea inima [= nu-l doresc, îmi displace]’.
 19: nu-ń *lu* va *buríclicu* ‘[lit.] nu mi-l vrea inima [= nu-l doresc, îmi displace]’.
 19, 44: *ț-fúđi* *buríclicu* ‘[lit.] îți fuge buricul [= te sperii foarte tare]’.
 27: *gúva* di *bric*^l ‘gaura buricului’.
 32: u *doāre* *bríclicu* *tr-ățel*^l ‘o doare inima pentru acela [= îl place]’.
 39: *mátlu* di la *buríc*^l ‘mațul buricului’.

Harta 175. FLĂMÂND, pl. [317]

- 13: *ń-si măcă pãne* '[lit.] mi se mănâncă pâine [= aș mânca (pâine)]'; *esc fãmătós*^U 'sunt înfometat'.
- 14: *arómigă* '[lit.] rumegă [= înțelege]'; *úmbră* '[lit.] umbră [= (fig.) persoană la care te referi în conversația cu cineva și care nu trebuie să observe acest lucru]'.
- 19: *aúmbră* [pentru sensul figurat, vezi *úmbră*, sub 14]; *aġunéd*^U 'flămânzesc'.
- 32, 35, 49: *aġunéd*^U 'flămânzesc'.
- 36: *aġunát*^U 'flămânzit'.
- 37: *fântít* 'sătul'.
- 41: *nemânġát*^U; -*ġát* 'nemâncat, flămând'.
- 51: *aġunát*^U 'flămând', *aġunäre* 'flămânzire'.
- 55: *nimăcát*^U; -*cát* 'nemâncat, flămând'.

Harta 177. CHIORĂIE (MAȚELE), ind. prez., 3 pl. [319]

- 3: [când ești sătul] *vátâmâ*.
- 4: *gurguleádă máțali di-aġún*^U 'chiorăie mațele de [= pentru că ești] flămând'.
- 16: *gărgăreáză máțale di-ajún* 'chiorăie mațele de [= pentru că ești] flămând'.
- 26: *gurlăádă pórcul*^U 'zbiară porcul'.
- 36: [fig.] *si ġcáčă* 'se ceartă'.

Harta 178. FIERE [320]

- 3: *íeřea* [art.].
- 13: *s-țã crepã hėře* 'să-ți crape fierea'.
- 16, 17: *splínă* 'splină'.
- 19: *s-țã crepã hářea* 'să-ți crape fierea'.
- 33: *ń-si frãņșe hářea* 'mi s-a spart fierea'.
- 41: [nu se spune:] *háři*.
- 17, 26, 32, 36: *hářea* [art.].
- 37: *qéra* [art.].

Harta 179. FICAT, pl. [321]

- 2: *fúscă* 'bășică'.
- 7: *hícátılı* [n.] [pla.] 'ficatul + plămâni'.
- 15: *hícátılı ațéli lájılı* [n.] [pla.].
- 17: *hícat*^U *laj*; -*cáti lăj* [n.].
- 19: *hícat*^U *laj*^U; -*cát* *laj* [m.].
- 22: [nu se spune:] *lăj* [pl.].
- 31: *hícáti* [n.] *măcáti* '[lit.] ficați mâncați [de supărare]'.
- 32: *splínă* 'splină'.
- 36: *hícáțe* [n.] [la oameni]; *hícát* [m.] *di nél*^U 'ficați de miel'; *cucuréc*^U 'preparat culinar dintr-un amestec de ficat, plămâni, inimă, tăiate mărunț, înșirate pe frigare și fripte la grătar'.

Harta 180. RINICHI, pl. [322]

- 36: *múșku*; *múșke* [n.] 'mușchi (la mână)', *múșkile* [pla.].

39: *buburézli* [pla.].

Harta 181. MÂNĂ, pl. [323]

- 2, 4–6, 9, 17, 18, 20, 22–25, 37, 55: *mână* 'partea inferioară a brațului, de la încheietura palmei până la extremitatea inferioară: palma cu degetele'; 9: *di biliġicã și ġġos*^U 'de la încheietură în jos'.
- 8, 10, 19, 26, 29, 32, 33, 35, 36, 39–41: *braț*^U 'partea superioară a mâinii, de la cot la umăr'.
- 14: *mână* '1° toată mâna; 2° extremitatea inferioară a mâinii'; *braț* 'partea superioară a mâinii, de la cot la umăr'.
- 16: [mâna e formată din:] *mână* 'extremitatea inferioară: palma cu degetele' + *fluér*^U 'partea de la încheietura palmei până la cot' + *braț*^U 'partea superioară, de la cot la umăr'; *țe-acát*^U *tu braț*^U 'te îmbrățișez'; *ăl țãnu_m_bráță* 'îl țin în brațe'.
- 56: *băpțát*^U; -*țáțe* [n.] 'distanța dintre vârful degetelor celor două mâini întinse lateral, în sens opus'.
- 61: *mánli* [pla.].

Harta 182. STÂNGACI, pl. [325]

- 14: [soția subiectului:] *stãġgác*^U; [soțul n-a auzit această formă].
- 36: *straġgácic*^U; -*ġáciċ* 'neîndemânatic'.
- 37: [opозиția sg./pl.: ċ/ċ].
- 38: [σ] *stãġgác*^U.
- 39: *andréptu* 'dreptaci'.

Harta 183. STÂNGACE, pl. [326]

- 14: [soția subiectului:] *stãġgácă*, -*ġáci*; -*ġácę*.
- 36: *straġgácică*; -*ġáciċę* 'neîndemânatică'.

Harta 184. CIUNG, pl. [327]

- 4: [σ] *sicát*^U; -*cát* 'infirm, schilod'.
- 6: *sicát*^U: *di mână*, *di mési*, *di ċicór*^U 'infirm de mână, de mijloc, de picior'.
- 9: 'infirm, schilod' [poate să aibă mână].
- 14, 20: *sicát*; -*cát* 'schilod'.
- 15: *sicát*^U; -*cát* [are mână, dar nu funcționează]; *s-acățã* *di mân j-di ċicőare* '[lit.] s-a «prins» de mâini și de picioare [= s-a ologit]'.
- 16: *sicát*^U; -*cát*: *di ċicór*^U, *di mână* 'infirm de picior, de mână'.
- 17: *săcát*^U *di ċicór* 'fără un picior'; *ċulác*^U; -*lăț* 'îi lipsește extremitatea mâinii: palma'.
- 24: *sicã* *ápa* 'a secat apa'; *pău* *sicát*^U 'râu secat'; *pípã* 'râpă'.
- 26: *săcát*^U 'infirm'.
- 31: *săcát*^U 'infirm (de mână, de picior)'; [nu se spune:] *ċulác*^U; *om*^U *cu sémnu*, *om simnát*^U 'om rău'.
- 32, 37, 39: [nu se spune:] *ċulác*^U.

35: sicát^l di mână 'infirm de mână'.
 36: sicát^l (di mână, di cor^l) 'paralizat (de mână, de picior)'; cúlác^l 'cu urechile retezate'; lă culeǎ uréclile 'le retezau urechile'; sacatic^l 'schilod'.
 38: cúlác 'cu o ureche lipsă'.
 53: săcát^l 'infirm'.
 MEGL.: săcát; -căt 'schilod'.

Harta 185. SUBSUOARĂ, pl. [indic.] [329]

14: sǒrǎ; sǒre 'partea mâinii de la umăr la cot'.
 36: lău unǎ cárte su sǒrǎr 'iau o carte la subsuoară'.
 41: amascáli 'subsuoară' (< gr.).

Harta 186. COT (LA MÂNĂ), pl. [indic.] [330]

6, 8: coǎti di pǎndǎ 'coți de pânză'.
 17: cǒti [și ca unitate de măsură în lungime].
 22: coț [și unitate de măsură în lungime].
 26: doi coț di pǎndǎ 'doi coți de pânză'.
 32: coǎde [înseamnă și 'cozi'].
 39: ímnǎ prǎ coǎdi di mǎn 'merge pe coate de mâini'; cǐidusi di cod^l 'încheietura cotului'.
 41: meǎ-agǎdíj tu coê^l 'm-am lovit în cot'.
 54: dǎvli cǒti 'ambele coate'.

Harta 187. UMĂR, pl. [indic.] [331]

1: de-anúmireǎ 'pe umeri', n-gríșca 'pe spate'.
 12: de-anúmira 'în spinare'.
 16: mi doǎre anúmirlé di mǎnǎ '[lit.] mă doare umărul de mână'.
 19: de-anúmira 'în spinare', n-gríșca 'pe umeri'.
 24: luǎj sǎcu dí-apúmína 'am luat sacul în spinare'.
 29: limǎreǎuǎ; -réj 'partea posterioară a gâtului'.
 34: di n-anúmireǎ 'în spate, pe umeri'.
 38, 59: númerǎ [pla.] 'umerii'.
 47: de-anúmireǎ 'pe umeri, în spate'.
 56: de-anúmira 'pe umeri, în spate'.
 61: d-anúmiri 'pe umeri'.

Harta 188. PUMN, pl. [gest] [332]

1: buș^l; búșe 'lovitură dată cu pumnul': íl ded^l un^l buș^l 'i-am dat o lovitură cu pumnul'.
 4, 6, 19, 21, 34: púlmu; púlñi [m.] 'căușul palmelor; cantitatea cuprinsă în căușul palmelor'; un púlmu di fluríj 'un pumn de galbeni'.
 19, 60: mnátǎ 'cantitatea cuprinsă de căușul unei palme'.
 33: [nu se spune:] buș^l.
 36: níclu bușuleǎdǎ, ímnǎ abúșili 'micul [copil] mege de-a bușilea'.
 41: adunǎm búșul^l 'strângem pumnul'.

Harta 189. PALMĂ, pl. [gest] [333]

3: mnátǎ; mnăț [f.] 'cantitatea cuprinsă în căușul unei palme'; púlmu; púlñi [m.] 'cantitatea cuprinsă în căușul ambelor palme'.
 4, 19: báti pǎlñili '[lit.] bate palmele [= aplaudă]'.
 5: pǎlmǎ 'partea interioară a mâinii'.
 6: mnátǎ; mnăț [f.] 'cantitatea cuprinsă în căușul unei palme'; pilicár^l; -cári [n.] 'degetul mare, policar'.
 8: mǎna di pisúprǎ 'partea exterioară a mâinii, opusă palmei'.
 14: pisúprǎ 'deasupra', prigós 'dedesubt'.
 18, 36: báti pǎlmili '[lit.] bate palmele [= aplaudă]'.
 20: l-daǎ unǎ plíscutǎ 'îi dau o livitură cu palma'.
 26: púlmu 'căușul palmelor'.
 32: pǎlñile [pla.].
 33: húftǎ; húfte 'cantitatea cuprinsă în căușul palmelor'.
 35: mnátǎ 'cantitatea cuprinsă într-o palmă'.

Harta 190. PODUL PALMEI, pl. [indic.] [334]

1: pǎlmǎ; pǎlñi.
 7, 15: pilicár^l 'degetul mare de la mână; 29: pilicár^l; -cári; 13: pulicár^l; -cǎre; 18: pulicár^l; -cári, [*] pilicár^l; 55: pulicáp^l; -cǎpi.
 8: noǎdili di mǎnǎ 'încheieturile degetelor'.
 26: mérlu di pǎlmǎ 'partea cărnoasă a palmei, dar nu de la degetul mare'.
 31: mer^l la cǐicór^l '[lit.] mǎr la picior [= partea cărnoasă de sub degetul mare de la picior]'.
 38: pǎlmúțǎ di cǐicór^l 'partea cărnoasă de sub degetul mare de la picior'; pulicár; -cári 'degetul mare de la mână'.
 40: pǎlicár^l 'degetul mare de la mână'; [sin.] mǎrli deǎdit^l.
 54: bilinđicǎ 'încheietura mâinii'.

Harta 191. IAU, ind. prez., 1-3., 3 pl. [gest] [335]

4: [subiectul scrie:] iau.

Harta 193. LUAM, ind. imperf., 1-3 sg., 1 pl., 3 pl. [336]

15: adǎneǎvra loam 'adineori luam'.
 37: [subiectul spune că [o] este un:] o ma zdǎfǎpt 'o mai deschis'.

MN 165. LUAI, ind. perf. s., 1-3 pl. [337]

37: ȝot (2 pl.) pentru forma așteptată: ȝot 'luarăți'; confuzie între [o] și [o].
 38: ȝot^l (2 pl.) pentru forma așteptată: ȝot^l 'luarăți'; confuzie între [o] și [o].

Harta 197. IA!, imperat., 2 sg., 2 pl. [340]

7: dú-ti lǎ 'du-te [și] ia'.

15: l-o 'ia-o'; la-l^u 'ia-l'.

19, 21, 39: loáță _j-voi 'luați și voi': loáță [în fonetică sintactică, urmat de grup consonantic:] j-v.

41: loaț mângăț 'luați [și] mâncați'.

Harta 203. ARUNC, ind. prez., 1 sg. [356]

6: amín^l [se spune numai când arunci o piatră].

13: mî-amín^l '[eu] întârzii' [pentru: mî-amán^l].

17: amín^l 'arunc ca să lovesc; trag cu arma'.

25: trag^l únă kátră pî năș^l 'arunc [= dau cu] o piatră în el'.

29, 32: [nu se spune:] amín^l.

31: amín^l '1° trag cu arma; 2° arunc'.

46: sî-aminá 'dorea'.

52: arúc^l 'mă lipsesc de ceva': arúc^l mâcárea 'arunc mâncarea'.

56: amín^l [zic localnicii *muzăkárí*, fărșeroți netranshumanți, stabiliți în Câmpia Muzachiei, care nu-și mai spun *fărșeroți*]; [în localitate s-au stabilit recent fărșeroți transhumanți, deveniți sedentari, care folosesc denumirea de *fărșerot*; aceștia folosesc verbul:] apúc^l (ap/γúc^l, ap/húc^l, ah/púc^l, ahúc^l).

58: [s-ar putea ca observațiile de sub 56 să fie valabile și pentru această localitate].

59: [s-a răspuns și cu verbul:] amín^l; vezi observațiile de sub 56.

Harta 204. LOVESC, ind. prez., 1-2 sg. [358]

13: agudésc^u 'lovesc; țintesc; izbesc'.

13, 14, 19: l-u dau '[lit.] i-o dau [= îi dau bătaie, îl bat zdravăn]'.

19, 31, 46: agudeá-l^l 'lovește-l', agudîț-l^l 'lovîți-i'.

32: goádă 'lovitură pe care ți-o provocî' [cf. mî-agudî 'm-am lovit'].

34: báță 'lovitură'.

49: agudeárea 'lovirea, izbirea'.

50: mî-agudîj^l la ðicór^l 'm-am lovit la picior'.

55: agudím^l l'épur^l 'vânăm iepuri'.

Harta 206. MĂ DOARE, ind. prez., 1 sg. [359]

34, 49: dor^l 'durere psihică (sufletească)'.

50: m-agudím^l l'épur^l 'vânăm iepuri'.

51: dor 'durere'.

Harta 207. SĂ MĂ DOARĂ, conj. prez., 1 sg. [360].

8, 9, 19: ahurhí s-mi doárâ 'a început să mă doară'.

22: s-nî dóră 'să ne doară'.

27: dor '1° dorință; 2° durere'.

31: acăță s-mi doárâ cáplu 'a început să mă doară capul'.

35: apární s-mi doárâ 'a început să mă doară'.

37: acăță s-mi dóră 'a început să mă doară'.

Harta 208. RABD, ind. prez., 1-2 sg. [361].

9: [despre *u* final asilabic din *arâvdám^u*, subiectul spune: ĝumitáti *u* 'jumătate de *u*'].

16: arâvdu di dor 'rabd de durere'.

26: [R] astrăcsésucu 'rezist'.

40: arâvdu 'rezist'.

41: [nu există:] arâvdu.

Harta 209. SĂ RABDE, conj. prez., 3 sg. [362]

36: [subiectul scrie:] se-aravdă.

41: mi hárnésuc^l 'mă păzesc'; me-afirésuc^l 'mă feresc; mă păzesc'.

Harta 210. DEGET, pl. [363]

41: đeáđitli [pla.].

Harta 212. UNGHIE, pl. [366]

14: mi dor úngl'ăle 'mă dor unghiile'.

23: [opozitia sg./pl. e clar marcată].

33: [pentru subiectul anchetat pluralul diferă foarte clar de singular].

38: úngili [pla.].

41: úngl'ili [pla.].

Harta 213. MĂNUȘĂ, pl. [367]

3: s-âmpíltim^u únâ mánâ 'să împletim o mănășă'; [σ] arăcâvítâ; -víți 'mănășă lungă fără despărțituri pentru degete'.

7: ân bágái únâ mánâ 'mi-am pus o mănășă pe mână'.

8: [subiectul mă întreabă cum spun românii din România].

14: [subiectul spune că alți aromâni zic:] hirótâ; -rôte.

37: răcóre 'frig'.

39: mânúși [are și sensul de 'mâner'].

40: arçóari 'frig'; [nu se zice:] frig.

41: ǵândli 'mănășile'.

58: mánúșă; -núși 'clanța de la ușă'.

Harta 214. DEGERĂ (DEGETELE DE FRIG), ind. prez., 3 pl. [368]

3: ańgáța mánli 'degeră mâinile'.

4, 9, 35: n-ńgl'áța mánli 'îmi degeră mâinele'.

12: țî ngl'áța mánli 'îți degeră mâinile'.

18: ní ngl'áța đeáđitli 'îmi degeră degetele'.

19, 26: ní ngl'áța mánli 'îmi degeră mâinile'.

22: ngl'áța đeđitli 'degeră degetele'.

23: n_sicápă đeáđitli 'mi-au degerat degetele'.

24. ní ngl'áța mánli 'îmi degeră mâinile'; n-u đeđirâ tu úgl'i '[lit.] mi-au dat-o în unghii [= m-a izbit durerea în unghii din cauza degerăturilor].

29: cucínără 'înțepeniră [de frig]' (cf. DDA s. v. *ngučinédzŭ*).

31: *n-deadiră mánli ntr̥ úngli* '[lit.] mi-au dat mâinile [= în mâini] până la unghii [= m-a izbit durerea în mâini până la unghii (din cauza degerăturilor)]'.

36: *ni ng'áťă mánli* 'îmi degeră mâinile'.

37: *ng'iet mánli di rǎcǒre ța mára* 'degeră mâinile de frigul [= din cauza frigului] cel mare'.

39: *ni ng'áťă mánli, n-seacă mánli* 'îmi degeră mâinile'.

40: *secʷ* 'deger' [vb.]; *arcuredʷ* 'mi-e frig'; *arcoári* 'frig'; [nu se zice:] frig.

54: *ng'áťă đeditli* 'degeră degetele'; *n-ayǎcǒre* 'mi-e frig'.

55: *ni ng'ítápă mánly* 'mi-au degerat mâinile'.

Harta 215. MĂ ÎNCĂLZESC, ind. prez., 1 sg. [372]

56: *ngǎđátʷ* 'încălzit'.

59: *ngǎđátă* 'încălzită'.

Harta 217. PIPĂI, ind. prez., 1-2 sg. [373]

3: *ahuléscu* '1° bǎjbâi; 2° pipăi'.

8: *ahulíndaluǐ* 'pipăind' [formă nesugărată de noi, NS].

12: *cǎťăpǎťescu*; -ťești 'observ; bag de seamă'.

15: *ahuléști* [3 sg.] [formă identică cu 2 sg.].

16: *ahuléște* [3 sg.] [formă identică cu 2 sg.].

17: *ahuléști* [3 sg.] [alternanța *é/ě* marchează opoziția 2 sg./3 sg.].

19: *pusputéscu* 'caut un obiect pipăind cu mâna'.

26: *ahulím^c* 'pipăim' [*m^c*: la rostirea cuvântului, după bilabiala nazală *m* buzele s-au deschis mai târziu, aerul fiind expirat pe nas; explozia finală de timbru *u* se «vede» dar nu se percepe sonor; este ultima fază înaintea dispariției lui *u* final asilabic, proces care începe cu cuvintele terminate în *-m*].

31: *ahulǐj nǎ feátă* 'am pipăit o fată'.

32: *fčórlu ahuléăște feátă* 'bǎiatul pipăie fata'.

35: [nu se zice:] *ahuléscu*.

38: *ahulést^u* [înseamnă și 'suflu (în palme, asupra unui obiect) ca să se încălzească'].

41: *mǎndréscʷ* [= *mutréscʷ*] 'caut'; vezi punctul 54 (harta).

51: *ahuléscu* 'suflu în palme ca să se încălzească'.

MEGL.: *čǎpcǎjés* 'ating, pun mâna pe ceva'; *čǎpnés* 'ating (cu mâna, cu piciorul, cu degetele)'.

Harta 218. BĂJBĂI (PE ÎNTUNERIC), ind. prez., 1 sg. [374]

6: *mi ducǔ-ahulíndaluǐ* 'merg bǎjbâind'.

7: *pusputéscu* 'umblu (caut) peste tot ca să gădesc un lucru (un obiect)'.

8: *pǎspǎťescu* 'pipăi; bǎjbâi'.

11: *cǎťtu* cu *tahmínea* 'caut pe dibuite'.

14, 22, 26: [nu se zice:] *pusputéscu*.

15: [nu se zice:] *pusputéscu*; *pugudéscʷ* 'potrivesc, nimeresc'.

17: *cǎťtu* cu *tahmínea* 'caut pe bǎjbâite'.

18: *pusputéscʷ* *pit stráni s-áflu ťiva* 'cotrobăiesc prin haine să gădesc ceva [ce am pierdut, ce am rǎťăcit]'.

20, 24: *imnʷ* (*negʷ*) cu *tahmínea* 'umblu (merg) pe bǎjbâite; orbecăiesc'.

32: *pusputéscʷ* 'cotrobăiesc'.

35: *pǎspǎťescu* 'umblu (caut) cu mâinile ca să gădesc (un obiect rǎťăcit)'.

38: [acțiunea o face:] *aťél ťi-ǐ orb* 'cel care e orb'.

40: *ahuléscu* '[fig.] fut (femeia)'; *mbáirʷ óǐli* 'înșir (mân) oile'; [la alți aromâni, de exemplu la grămosteni, *mbáirʷ* are și sensul figurat 'fut (femeia)', sens pe care verbul nu-l are în Avdela].

41: *pǎspǎťescu* *tu scutídi* 'bǎjbâi pe întuneric'.

52: *alágʷ* cu *tahmínea* 'caut pe bǎjbâite'.

55: cu *tahmínea* 'pe bǎjbâite, pe pipăite'.

Harta 219. PICIOR, pl. [377]

14: [subiectul anchetat afirmă că, la forma de singular, se aude:] *puťǎn u* 'puțin u'.

22: [subiectul anchetat afirmă că fǎrșeroții spun:] *čičórlʷ*.

25: *mǐ doári čičóru* 'mă doare piciorul'.

32: *čóarle* [pla.].

34: *aťél c-un čor* '[lit.] acela cu un picior [= dracul]'

35: *čóarli* [pla.].

37: *čáčóru* [sga.], *mi dor čáčórlǐ* 'mă dor picioarele'.

38: *čáčóru* [sga.], *čáčórlǐ* [pla.]; *čáčuríc^u*; -*rǐťi* 'picioruș'.

39: *ť-ul loái* *ǔ n-čičóari* '[lit.] ți l-am luat în picioare [= ți l-am luat la rost]'.

Harta 220. UMBLU, ind. prez., 1-2 sg. [378]

1: *arúčă úrme* '[lit.] aruncă [= lasă] urme [de tălpi] (= [copilul] începe să meargă)'.

3: *negʷ*; *neđ*; *neđǐ* [1-3 sg.] 'merg; mă duc', *z-dúťi* [3 sg.] 'se duce', *neamʷ*; *neđǐť*; *z-ducʷ* [1-3 pl.] 'mergem; ne ducem'.

6: *alácʷ*; *aláť*; *alágă*; *alágámʷ*; -*gáť*; *alágă* 'umblu; alerg'.

14: *nérgu*; *nérđă*; *nérđe*; *neđém* -*đét*; *nérgu* 'merg; mă duc', *nérșu*; *neșes*; *neșe*; *neșim*; *neșit*; *neșiră* [perf. s.].

19, 49: *ímnu cáľă* 'merg pe drum'.

21: *fugʷ* 'umblu; merg; plec'.

22: *alágʷ* *pitʷ ubórlʷ* 'umblu prin curte'.

31: *negʷ*; *neđ*; *neđǐ*; *niđém^c*; -*đét*; *negʷ* 'mă duc'.

39: [nu se spune:] *negʷ*.

49: *ľu-alígă* la *ýáťrl* 'l-a dus la doctori'; *ľu-alígárl* la *bisérǐťl* 'l-au dus [pe] la biserici [ca să-i găsească leacul]'.

50: duńáya úrdinî n-cáli 'lumea umblă pe drum'.
53: urdusésu '[eu] circul'.

Harta 221. ŞOLD, pl. indic. [379]

2: búcã; buţ 'buca curului'.
4: búcã dî coápsã; búţi dî coápsi 'buca curului'.
15: [nu se zice:] gof^l.
25: búţi; buţ 'buca şoldului', êípóc^l; -poáţi 'osul şoldului'.
26: but^l 'partea piciorului de la şale până la genunchi'.
29: búcî; buţî 'buca curului'.
36: but^l 'partea exterioară a coapsei'; fáţã di cur^l 'buca curului'.
40: γof^l; γófuri 'osul dinăuntrul şoldului'.
58: bulćie di cup 'buca curului, fesă'.

Harta 222. ŞCHIOP, pl. [380]

41: sãcãt^l 'olog'.

Harta 223. ŞCHIOPĂTEZ, ind. prez., 1-2 sg. [381]

3: lo di şcl'oápicã 'a început să şchiopăteze'.
18: ġuvuésu^l 'târâi piciorul'.
22: [nu se spune:] şcl'oápic^l.
36: ímnu strãmbu 'şchiopătez'.
38: iau êilimãnu n-kiê [sau: nkiê? cu *K* pentru *cI*?] 'iau copilul în cârcă'.
40: apãrnî di şcl'oápicã 'a început să şchiopăteze'.

Harta 224. (MERG) REPEDE, adv. [385]

2: ímnu îńýíjî 'merg (cu pas) grăbit, alert'.
8: cu-alãgãrea 'alergând'; s-nu ti nírl, s-fuţ [= s-fuđ] ca ġírít^l 'să nu zăboveşti, să alergi ca fulgerul'.
9: avrápa 'în grabă, grăbit', araváni 'alergând', alãgãndaluġ 'alergând'; arãvãnlãđ 'cai care merg în buiestru'.
14: ampáturã 'merge în galop, galopând'.
16: mî-aguńusésu 'mă grăbesc'.
18: cu dalãgã 'alergând'.
19: trãqãrã 'îndată'; mî-ayũusésu 'mă grăbesc'.
21: [subiectul precizează că grămostenii spun:] ayóna.
22: cãřănészti 'dã fuga'; l-cãřãní únã 'i-a dat una [= l-a pãlmuit]'; dínřãl' cãřãnésu 'dintii scrãşnesc'.
23: mî-ayũusést^l 'mă grăbesc'.
24: cãřãnészti 'tropãie'.
25: ayóna 'îndată'; cu dalãgã 'alergând'.
26: trãqãrã 'imediat'; dínãcale 'îndată; imediat'; tr-un adil'átic 'pe nerãsuflate'.
29, 33: mî-ayũusésu 'mă grăbesc'.
37: cutrãřã 'imediat, îndată; iute, repede'; [cei din zona Corcea spun:] cu dãlãga.
38: s-ayũusészti 'se grãbeşte'.

39: cu ýii 'grăbit'.

51: tu qãrã 'imediat'.

Harta 225. (MERG) ÎNCET, adv. [386]

3: [fãřerořii spun:] pãayãleã.
16: [nu se zice:] pri-agãleã.
36: priyãle, nu tî-ayũsέα 'încet, nu te grăbi'.
38: ímnã pî-ayĩnór, cu cãřtigã 'merge încet, cu grijã'.

Harta 226. PAS, pl. [387]

3. trãgã 'urmã'; [mai frecvent se spune:] tor^l 'urmã'.
16, 36, 37: [nu se spune:] jgl'oátã.
20: cãpã 'urma talpei lãsatã pe pãmãnt'.
26: úrmã 'urmã'; [nu se spune:] jgl'oátã, cãpã.
35: únã şcl'oápã 'distanța dintre degetul mare și cel mic (cu palma întinsã)'; [nu se spune:] jgl'oátã.
39: pãtúnã 'talpã', pãtúnã di úrsã 'urmã de urs'; tor^l 'urmã'.
52: bágã-l' cãpa '[fig.] omoarã-l'.

Harta 228. ÎNGENUNCHEAM, ind. imperf., 1 sg. [391]

22: řiđeãm^l pî đãnúclã 'stãteam în genunchi'.

Harta 229. STĂ PE VINE, ind. prez., 3 sg. [393]

4: stau ŋgurcîş^l 'stau turceşte'.
6: řet^l pî cur^l 'stau pe scaun'.
16: [*] řed aplecãt^l pî zãnúcl'e 'stau pe vine'.

Harta 230. FLUIERUL PICIORULUI, pl. [394]

11: spun^l aiřřã dî la cãlîve 'spun ařřtia de la colibe [= ciobanii]'.
12: [cuvãntul înseamnã ři:] 'fluierul arbitrului'.
36: cãlãme [înseamnã ři:] 'tibia mãinii'.

Harta 231. PULPA PICIORULUI, pl. [indic.] [395]

36: pũpã virsãtã '[lit.] pulpã vãrsãtã [= prelungã, frumoasã]'; pũpã ca gãrãfe '[lit.] pulpã precum carafã [= umflatã]'.
40: [nu se zice:] pũpã.

Harta 232. COAPSĂ, pl. [indic.] [396]

14: řáo 'partea moale, de dedesubt'; [nu existã cuvãntul:] coápsã.
16, 17, 41, 55: [nu se zice:] coápsã.
22: búcã; buţ 'buca curului'.
23: coápsã 'partea cãrnoasã de deasupra'; búţi dî cur^l; buţ ~ ~ 'buca curului'.
24: búţi; buţ 'buca curului'.

- 26: múşcl'u; múşcl'i 'muşchi'.
 36: coápsă 'partea interioară a coapsei'.
 39: nu-avém tu límba noastră zborlu coápsă 'nu avem în limba noastră cuvântul coapsei'.
 52: ca kízda dit coápsi '[lit.] ca pizda din coapse [= un loc strâmt]'.
 54: búti 'partea superioară a coapsei', cópsă 'partea interioară a coapsei'.

Harta 233. TALPĂ, pl. [indic.] [397]

- 6: tor^l; toári 'urmă'; trágâ 'urmă ca o dără': l'-aflái trága 'i-am dat de urmă'.
 13: úrmă; úrmi 'urmă'.
 14: úrmă; úrme 'urmă lăsată de talpă'.
 17: tálpă; tálpi 'scândură groasă'; úrmă; úrmi 'urmă (care rămâne în zăpadă)'.
 18: tor^l 'urmă (în general)'; úrmă; úrmi 'urmă lăsată de picior'.
 19: camără di êicór^l; -mári 'partea de deasupra aabei piciorului, opusă tălpii'; [p. ext.] talpă; úrmă 'partea de la degete a tălpii'.
 23. [nu se zice:] tálpă.
 26: [nu se zice:] úrmă.
 32: [σ] tor^l 'urmă'.
 33: úrmă '1° talpă; 2° urmă (în zăpadă)'.
 35, 36: camără; -mári 'partea de deasupra aabei piciorului, opusă tălpii'; tor^l; toáre 'urmă lăsată de animal'; calu-alásă úrmă 'calul lasă urmă'.
 36: Úrma_a Cálui 'Urma Calului' [toponim].
 37: úrma_a cáníle 'urma câinelui [= lăsată de câine]'.
 38. úrmă 'urmă'; iau êilimánu n-kiê 'iau copilul în cârcă'.
 39: úrmă; úrmi 'urmă', [sin.] tor^l; toári 'urmă'.
 54: úrmă; úrmi 'urmă'.
 58: tabánu a êicóru 'talpa piciorului'.
 MEGL.: la fiçór spun: tureá úună úrmă! 'copilului mic îi spun: fă un pas! [= cât o lungime de talpă]'.

Harta 234. CĂLCĂI, pl. [indic.] [398]

- 4: cãlcãñ^l di êicór^l 'cãlcãiu piciorului'.

Harta 236. MĂ DESCALȚ, ind. prez., 1–2 sg. [403]

- 9: mi discúlțu di țărúhi 'mă descalt de opinci'.
 14: discúlțâ; discúlțã '(tu) descalti; (el) descaltă': opoziția 2 sg./3 sg. se realizează prin *â/ă* (în poziție neaccentuată).
 14: mut păpúțale '[lit.] mut pantofii [= mă descalt]'; mi discúlțu 'îmi scot ciorapii'.
 15: ní scot^u păpúțali 'îmi scot pantofii'.
 16: discúlțu; -cúlțã 'descult, cu picioarele goale', [*] ní scot^l păpúțale (țărúhle) 'îmi scot pantofii (opincile)'.
 33: scot^l păpúțale 'scot pantofii'.
 32: li scot^l curđél'ili 'îi scot pantofii'.

- 36: scot^l păpúțale 'scot pantofii'; armán discúlț 'rămân descult'.
 37: zdălég păpúța 'dezleg pantoful'.
 38: zdăncúlțu 'descult'.
 39: discúlțu 'descult'.
 41: him discúlț^l áma nu-am êirépi 'sunt descult dacă nu am ciorapi'; mi disculțéd^l 'îmi scot ciorapii'; êirépâ; -répi 'ciorap'.
 59: zdăcúlț 'descult'.

Harta 238. MĂ DEZBRAC, ind. prez., 1 sg. [405]

- 10: mi dızcăşésescu 'schimb lenjeria de corp o dată pe săptămână'.
 17: li scot^l străníli 'mă dezbrac'; [nu se zice:] mi dizvéscu.
 20: mi dispól^l 'mă dezbrac complet de haine'.
 34: z-gulişiná 'se dezbrăca'.
 38: zdăpulát^l 'dezbrăcat'; cum apríš? 'cum [= în ce stare] te-ai trezit de dimineață?'; cum tunicáš? 'cum [= în ce stare] te-a prins seara?'.
 41: mi dispól^l ti si dórnu 'mă dezbrac ca să dorm [= ca să mă culc]'.
 49, 50: dispulát^l 'dezbrăcat'.
 51: dizlăcşéa-te 'dezbracă-te'.
 61: gulişaná 'dezbrăcată'.
 Forme pentru verbul MĂ ÎMBRAC:
 mi alăcsésescu [și variante:] atunci când se folosește *mi dizlăcsescu* [și variante] 'mă dezbrac'.
 mi nvéscu [și variante:] atunci când se folosește *mi dizvéscu* [și variante] 'mă dezbrac'.
 Nu am notat formele pentru 'mă îmbrac' atunci când s-a răspuns cu *mi dispól^l* 'mă dezbrac'.
 6: m-aşvéscu 'mă îmbrac'.
 37: mi vesc; ti veşt 'mă îmbrac; te îmbraci'.
 38: ânvăscúm nveásta 'am îmbrăcat mireasa [în haine de nuntă]'.
 41: mi vesc^l 'mă îmbrac'.

Harta 239. DORM, ind. prez., 1–2 sg. [407]

- 19: lu-acăță sómnul^l '[lit.] l-a prins somnul [= a adormit]; hărhésescu 'sforăi'.
 19, 34: s-agărşí di durńi '[lit.] a uitat de a dormit [= a adormit]'.
 19, 49: va u l'a sómnul^l '[lit.] o s-o ia somnul [= o să adoarmă]'.
 37: u-acăță sómu '[lit.] l-a prins somnul [= a adormit]'; mi scoş 'mă scol [din somn]'; ti scoş; sê scóuă; nê scurşám; vê scuyát; sê scóuă.
 54: hărhést^l 'sforăi'.

MN 212. DORMEAM, ind. imperf., 1 sg., 1 pl. [408]:

- 31: Subiectul precizează că *durnám*^c, unde se percepe un element vocalic final de timbru *u*, "trebuie scris fără *u*".

Harta 240. DORMII, ind. perf. s., 1–2 sg. [409]

49: nu máta durníĭ ‘n-am mai dormit (din nou)’.

MN 218. DORMISEM, ind. m. m. ca pf., 1 sg. [411]:

16: cât aveám durníťă ‘[lit.] cât dormisem [= apucasem să dorm (să adorm)]’.

36: cându asunăș, mi-aveám diștiptátă, c-avúĭ durníťă ‘când ai sunat [la sonerie], mă deșteptasem, căci dormisem’.

MN 222. SĂ FI DORMIT¹, conj. perf., 1 sg. [414]:

9: ęará gíni z-durnám¹ ‘era bine să fi dormit’; s-ibâ z-durníĭ ĩivá di nu viđúĭ ‘[lit.] să fie să fi dormit [= oi fi dormit] ceva de n-am văzut’.

14: gíni eré z-durnám ‘bine era să fi dormit’; nu țăn mínte s-am durníťă ‘nu țin minte să fi dormit’; s-avém durníťă, vrę si știĭ ‘să fi dormit (de voi fi dormit), aș fi știut’.

40: nu mi ıimiséscu s-am durníťă ‘nu-mi amintesc să fi dormit’.

MN 224. AȘ DORMI, cond. prez., 1 sg. [415]:

8: voi z-dórmu ‘vreau să dorm’, pentru ‘aș dormi’.

20: vręam ta z-dorm¹ ‘vream să dorm’, pentru ‘aș dormi (aș fi dormit)’.

MN 225. AȘ FI DORMIT, cond. perf., 1 sg. [416]:

15, 16, 31: [nu se zice:] vręa z-dórmu.

16: cára va z-durnám ‘dacă aș fi dormit’.

Harta 242. DORMI!, imperat., 2 sg., 2 pl. [417]

13: bágă-te di dórme! ‘[lit.] culcă-te de dormi! [= să dormi!]’.

26: bágáz-vă z-durníť ‘culcați-vă să dormiți’.

Harta 243. VISEZ, ind. prez., 1–2 sg. [420]

1-12, 17, 19, 20, 34-36, 39-41, 47, 49: ýis¹; ýisi ‘vis’.

14: ngís; ngíse ‘vis’; vidę ngíse ‘visa’.

16: gís¹; gísur ‘vis’.

21: nýis¹; nýisuri ‘vis’.

22: gís¹; gísĭ ‘vis’.

26, 32: ýis¹; ýise ‘vis’.

33: ýis¹; ýisur ‘vis’.

36: prінде si si ngíseáđă ‘trebuie să viseze’.

37: [nu se zice:] ngísęđ.

38: ngís; ngísi ‘vis’.

51: ýis¹; ýisi, ýisuri ‘vis’.

54: ngís¹; ngísuri ‘vis’.

59: ngís; ngísi, [*] nýis¹ ‘vis’; ăngísári ‘visare’.

Harta 244. BOLNAV, pl. [425]

1-10, 19, 31, 51: niputeári; -tér¹ ‘boală’.

4: [σ] niputút¹; -túť.

5: lăndiđăĭ¹ ‘m-am îmbolnăvit’.

9: nipûtút¹ ‘care nu se simte bine cu sănătatea’.

14. niputút¹; -túť ‘bolnav’.

19, 26: lăngoáre; -gór¹ ‘boală’; lăndiđăĭ ‘m-am îmbolnăvit’.

19, 40: nu pot¹ ‘sunt bolnav’.

32: niptút¹ ‘bolnav mai greu, bolnav cronic’; lăngoáre ‘boală’.

33: lăndăđăști ‘te îmbolnăvești’.

36: niputút¹ ‘bolnav mai ușor’; áre lăngoáre greăuă ș-lo cálea tră Grébine ‘are boală grea, a apucat-o pe drumul spre Grebena [= spre moarte]’. [Grebena era orașul unde, în vremea otomanilor, se executau condamnările la moarte.] [Observație suplimentară a subiectului: la Grebena (localitate situată într-o depresiune) diferența de temperatură dintre zi și noapte este foarte mare.]

37: nu mi kicsésc bun, am niputéri ‘nu mă simt bine, sunt (ușor) bolnav’; ĩiĭ neputút ‘sunt bolnav’.

38: lăndăđă ‘s-a îmbolnăvit’.

39: ĩivri ‘s-a îmbolnăvit’; lăndiđă ‘s-a îmbolnăvit’.

40: [σ] niptút¹; -túť ‘care nu se simte bine’; hávră ‘boală’.

41: sâ¹; sâ ‘sănătos’; [σ] niputút¹; -túť ‘bolnav’.

49: nipteári ‘boală’; lăngoári ‘boală’; lăndiđă ‘se îmbolnăvea’.

55: lăngóre ‘boală’.

56: lăndăđăști ‘se îmbolnăvește’; niputéri ‘boli’.

59: lăndăđăști ‘se îmbolnăvește’.

Harta 245. BOLNĂVICIOS, pl. [427]

4: niputút¹; -túť [aprox.] ‘neputincios’.

7: únășunâ lăndiđăști ‘imediat se îmbolnăvește’.

8: ári lăngoári (niputeári) ‘[lit.] are boală [= e bolnav]’.

14: lăngóre; -gór ‘boală’, niputere’; -tér ‘boală’.

26, 53: lăngoáre ‘boală’.

31: lăngurós¹ ‘greu bolnav’; lăngoári; -gor¹ ‘boală grea’.

33: nu poáte ‘nu e tocmai sănătos’.

36: s-niputú ‘s-a îmbolnăvit’; [nu se zice:] lăndiđăște.

37: nipûtút¹ ‘bolnăvior’.

40: ĩivró¹ ‘permanent bolnav; bolnav de multă vreme’; hávră ‘boală’.

41: ĩivrí¹ ‘răcit’; lăngoári; -gór¹ ‘boală’.

52: lăngărós¹ ca văr nel¹ jibicós¹ ‘bolnăvicios ca un miel pipernicit’.

54, 55: lăngóre ‘boală’.

Harta 246. MEDIC, pl. [429]

- 2, 19: *ýáþâr'li* [pla.].
4, 5: *ýátrisâ*; *ýátriþi* 'doctoriþă'.
7, 19: *ýátrisâ*; *ýátrisi* 'doctoriþă'; *ýáturlu*; *ýáþâr'li* [art.].
18: *ýátru* [sga.]; *ýáþâr'li* [pla.].
33: *ýátrulu* [sga.]; *ýáþrâ'li* [pla.].
36: *ýáturlu* [sga.]; *préftul* 'preotul'; *futá*; *-táđ* [m.] 'fotă (la portul de la nuntă)'; *álandala* 'alandala'.
37: [nu se zice:] *ýátru*.
40: *ýáturlu* [sga.].
41: *ýátrul^l* [sga.].
46: *ýátrulu* [sga.].
49: *ýáþâr'li* [pla.].
50: *ýeátru* [sga.].
54: *ýáturu* [sga.].
56: *doctóru* [sga.]; [nu se zice:] *ýátru*.
58: [bunica spune:] *íátru*.

Harta 247. VACCIN [430]

- 1: *de-álba* 'vaccin contra vărsatului'.
5: *simnéþ^l* 'vaccinez'.
6: *sémnu de-álba* 'vaccin contra vărsatului'.
8: *lâ bágâ sémnu* 'îi vaccinează', *l-séámnâ* 'îi vaccinează'.
13: *li sémánâ* 'îi vaccinează'.
14: *lu séminâ* 'îl vaccinează'.
15: *sâmneázâ* 'vaccinează'.
16: *pu^l*; *pu^l* 'semnul rămas de la vaccinare'.
17: *pu^l*; *pu^l* '1° vaccin; 2° semnul rămas de la vaccinare'.
18: *lâ fac^l pu^l* 'îi vaccinează'; *l-séminâ* 'îi vaccinează'.
21: *þsimnári* '1° vaccinare; 2° vaccin'.
22: *þsemneáđâ* 'vaccinează'.
31: *l-simnárá* 'l-au vaccinat'; *pu^l*; *pu^l* 'semnul rămas de la vaccinare'.
36: *mĭ-ambulisi* 'm-a vaccinat'.

Harta 248. INECȚIE, pl. [431]

- 37: *áþile* [pla.].
52: *þ-arúcâ ac^l* '[lit.] îþi aruncă ac [= îþi face inecție]'.

Harta 249. SPITAL, pl. [432]

- 13: [Subiectul afirmă că ar trebui să folosim termenul care provine din latină, pe care îl folosesc și albanezii:] *spítál^u*; *-táli*.
21: [Subiectul afirmă că același cuvânt îl folosesc și albanezii].

MN 237: DISPENSAR, pl. [433]

- 40: *cliničíu* 'cabinet medical (privat)'.

Harta 250. OPERAȚIE, pl. [434]

- 21, 52: *þi táli*, '[lit.] te taie [= te operează]'.
22: *tálâ* '[lit.] taie [= operează]'.
38: *neási tu cătút^u* '[lit.] s-a dus în cuþit [= la operație]'.

Harta 251. MEDICAMENT, pl. [435]

- 19, 49: *ýitriþseári*; *-psérĭ* 'tratament, terapie'.
19, 54: *fârmác^l* 'otravă'.
21: *căńínâ*; *-ńín* 'aspirină'.
33: *fârmác^l*; *-máþe* 'otravă'; și *fârmác^l* s-Ia, nu va áflâ *ýitrié* 'chiar și doctorie să ia, nu o să-și găsească medicament [= leac]'; *mi duc^l Cónđâ* 'mă duc la [= în localitatea] Coniþa'.

Harta 252. REȚETA, pl. [436]

- 19, 31: *cárti*; *cártâ* '1° scrisoare; 2° (la pl.) acte, documente'.
31: *pusúlâ* 'notă (în general)'.

Harta 254. FARMACIST, pl. [438]

- 14: [Subiectul afirmă că forma de plural e identică cu cea de singular].
15: *apotecárcâ*; *-cárki* 'farmacistă'.
16: *apotecárcâ*; *-cárke* 'farmacistă'.

Harta 255. PASTILĂ, pl. [439]

- 17: [Subiectul afirmă că în Nijopole (punctul 18), așezare de fărșeroþi, se spune:] *hápki* (pl.).

Harta 256. FEBRĂ [440]

- 1: *anáńge* 'stare de semiconþtientă gravă a bolnavului'; *ly-arcâ tu-anáńge* '[lit.] l-a aruncat în *anáńge* [= a ajuns în stare foarte gravă, e foarte grav bolnav]'.
2, 10, 12, 19, 21, 25, 26, 29: *hávrâ* 'friguri'; *mi hĭvřeášti* 'am friguri'.
3, 5, 16: *hávrâ* 'friguri'.
4: *hávrâ* 'friguri'; *þe-arúcâ tu-anáńgi* þ-ti ĭa *cáldúrli* '[lit.] te aruncă în *anáńgi* [= ajungi în stare gravă] și te apucă febra'; *ári fócúrl* 'are febră'.
7, 8, 9, 28, 41: *hávrâ* 'friguri'; *mi hĭvřeášti* 'am friguri'.
13: *hávrâ* 'friguri'; *arăcóre* 'frig'; [nu se zice:] *frig*.
14: *áre fócúrl* 'are febră'.
15: *árþu tu fócúrl* '[lit.] am ars în focuri [= am avut febră mare]'; *hávrâ* 'friguri'; *mi hĭvri* 'am avut friguri'.
20, 22: *hévri* 'friguri'.
23: *hávpâ* 'friguri'.
24: *ári căldúpâ*, *upupęþti* 'are febră, e fierbinte'.
28: *arĭy^l* 'friguri, frisoane'.

- 31: árdi foc^l '[lit.] arde ca focul [= are temperatură foarte mare]; hávrá; hévri 'malaria; friguri'.
- 36: l_u-arcá tu hávrá '[lit.] l-a aruncat în friguri [= are febră]'.
- 38: m_i-acătárá hévărâ 'm-au apucat frigurile [= febra]; hévărâ [pla.].
- 39: hávrá 'friguri'; ári hávrá gréau 'are boală grea [poate fi cancer]'.
- 40: γρίπι 'gripă'; l_u-arcá tu hávrá '[lit.] l-a aruncat în [= a făcut] febră'.
- 56: hévopyu [sga.] 'malaria'; hévri [pl.] 'malaria'.

Harta 257. AIUREAZĂ, ind. prez., 3 sg. [441]

- 13: caróțá 'căruță'; culiță 'roabă'.
- 14: [nu se zice:] nalúřea.
- 15: éste dus 'este inconștient'.
- 16: [*] s-kére '[lit.] se pierde [= aiurează]'.
- 19, 31: zburáști kirátúr^l 'spune prostii'.
- 22: [Subiectul afirmă că e calc după albaneză; cf. alb. *flet kot* 'aiurează'].
- 24: licșupá '[lit.] e ușurel [= a aiurit]'.
- 36: [σ] zburáște cátrá nalúřea 'trage să moară'; zburáște cu mórțâl 'vorbește cu morții'.
- 37: [nu se spune:] zburáște nalúřea.
- 39: nu eáște-ambár^l 'nu e în stare bună cu sănătatea'.
- 54: i zalisít^l 'e lovit de boală grea'.

Harta 258. GUTURAI [442]

- 1–10, 16, 17, 19, 21, 23: ĩ-arătít^l 'e răcit'.
- 5: zătrá 'gripă'; aréma-ĭ pi čičór^l '[lit.] guturaiul e pe picior [= îl duci pe picioare]'.
- 9: s-curcusí d_i-arcoári 'a înlemnit de frig'; bútur^l 'gripă'; ři bútur^l lai^l m_i-acătá 'ce gripă nenorocită a dat peste mine'.
- 14, 16, 29, 35-37, 39, 40: [nu se zice:] arémá.
- 16: m_i-acătá čára 'm-a prins guturaiul'; éscu di čára 'am guturai'; fete meă 'a făcut pojar'; l-cúrá nárle '[lit.] îi curg nările [= îi curge nasul]'.
- 18: sturtéd^l 'strănut'.
- 19: n-cúrá nárli '[lit.] îmi curg nările [= îmi curge nasul]'; căcăstór^l; -tór^l 'muc uscat din nas'; plivrit^l 'pleurezie'.
- 20: aĭ sináhi 'ești răcit'.
- 21, 22, 24, 52, 54: [nu se zice:] rémá.
- 22: kiró slab^l 'vreme rea'; grípi 'gripă'.
- 23: cúpá năpá '[lit.] curg nările [= curge nasul]'.
- 25: plivřtusésc^l 'fac pleurezie'.
- 26: privít^l 'pleurezie'.
- 27: arcurá 'a răcit'.
- 36: ál curá nír^l dit^l náre 'îi curge nír^l [= mucii lichizi] din nas'.
- 37: muř 'muci'; súflá nárâ '[lit.] súflá nările [= suflă nasul]'.
- 41: mbáirâ nářea 'curge nasul'.

- 54: amúř 'muci'; scukát^l [subst.] 'scuiat'; hářpi [pl.] 'flegmă'.
- 55: muř 'muci'; apucupát^l 'răcit'.

Harta 259. VĂRSAT [443]

- 1: púșcla 'ciuma'.
- 2, 10, 17, 20: prucuyítá 'pojar'.
- 3: purcuítá 'pojar'.
- 5: purcuířřá 'pojar'.
- 6: purcukířřá 'pojar'.
- 8: blándá 'intoxicație'.
- 9: guvujdél^l 'vărsat mai ușor'.
- 11: mulțéáđa pădúriřle '[lit.] vărsatul pădurii [= vărsat de vânt]'.
- 13: álba 'vărsat la oi'; supsírâ óřli di álba 'au murit oile de vărsat'.
- 15: cu dámki-aróři 'cu pete roșii'.
- 16: armáne lúzná 'rămâne cicatrice'; mulțéázá 'pojar'.
- 18: mulțéaza 'vărsatul negru'; armán seămi 'rămân semne'.
- 20: l_o-acătá álba 'a făcut vărsat'.
- 24: álba ř-hăřřoása '[lit.] alba ři fericita [= pojarul]'.
- 31: purcuyítá 'pojar'.
- 41: [nu se spune:] prucuyítá.
- 54: ř-armán sémni 'îți rămân semne'; sem^u 'semn'; carcalét^l '1° greier; 2° boală de copii'.

Harta 260. TIFOS [444]

- 8: bórdá 'răceală puternică'; bundusí 'am răcit foarte tare'.
- 13: colérâ 'holeră'.
- 28: tif^l tu mářâ 'tifos la mațe'.
- 38: kéri 'boală a pielii capului, care duce la căderea părului'; qerós 'chel'.
- 40: trihóptusi 'căderea părului'.
- 54: z-bilí '[lit.] s-a belit [= i-a căzut părul]'; cărkín 'cancer'.

Harta 261. DIAREE [445]

- 3: [σ] l_u-astrábáti 'are diaree'; [σ] cuřóari 'diaree'.
- 4: s-cufăreăști, l_u-astrábáti 'are diaree'; [σ] strábăřęári 'diaree'.
- 5: [σ] strábăřęári 'diaree'.
- 6: lu strábáti řčóřlu 'copilul are diaree'.
- 7: s-cufureăști, lu strábáti 'are diaree'.
- 8: l_u-astrábáti 'are diaree'.
- 9: [σ] ári astrábăřęári 'are diaree'; [σ] cuřóari 'diaree'.
- 10: cuřóari 'diaree'.
- 12: m_i strábáti 'am diaree'.
- 13: ũ-acătá căřóře pi čiliménu 'l-a apucat diareea pe copil[ul]'.

- 14:  ese n f r , lu scóte n f r  ‘are diaree’;
lu- c t  cuf rea ‘l-a apucat diareea’.
- 16: s-cufur c  ‘are diaree’.
- 17: s-cufur c i ‘are diaree’.
- 18: s-cufur c ti ‘are diaree’.
- 19: lu strábáti ‘are diaree’; s-cufur c ti ‘are diaree’.
- 19, 33: cufur t ; -rit ‘care are diaree’; căcat; -c t ‘căcat’; K s t  ‘pi at’.
- 20: [ ] str b t ari ‘diaree’; lu strábáti ‘are diaree’;
[ ] c f ari ‘diaree’; s-cufur c ti ‘are diaree’.
- 23: [ ] c f api ‘diaree’; lu strábáti ‘are diaree’.
- 26: s-cufur c te ‘are diaree’.
- 29: sprimn ri ‘dizenterie’.
- 31: s-cufur c ti ‘are diaree’; cufur s  ‘care are diaree’.
- 35: lu strábáti ‘are diaree’; s-cufur c ti ‘are diaree’.
- 36: cufo re ‘diaree la oi’; s-cufur c te ‘[despre oi] are diaree’; [nu se zice:] lu străbate.
- 37: [ i pentru oi se zice:] cuf r  ‘diaree’; s  cuf re te ‘are diaree’; ta n; -în ‘ n ar’.
- 38: s-c fur c ti ‘are diaree’.
- 39, 41: s-cufur c ti ‘are diaree’.
- 48: cufur t ; -rit ‘care are diaree’.
- 54: ari pon  tu p ndic  ‘are durere în stomac’;
str b t d  ‘are diaree’.

Harta 262. HERNIE [446]

- 11: gre t  ‘greutate’; scul  gre t  ‘a ridicat o greutate’.
- 14: scul i gre t   i n-c d  p ndic  ‘am ridicat o greutate  i mi-a căzut [= mi s-a lăsat în jos] burta’.
- 16: amintă kilă ‘[lit.] a c stigit [= a făcut] hernie’.
- 22: l-s-ar ps r  mu cl  ‘[lit.] i s-au rupt mu chii [= rupere de mu chi]’.
- 23: s-pun ui ‘a făcut hernie’; [nu se zice:] virs t .
- 24:  i pun ui t  di-an lt ri ‘e vătămat de ridicare [= din cauză că a ridicat o greutate mare]’.
- 31: l-si-ar psi  k pe a, z-virs  ‘i s-a rupt peritoneul, a făcut hernie’.
- 33: l nga si t le cu zbo re  i cu  imn m , cu tul mn  ‘hernia se taie [= se desc nt ] cu vorbe  i cu t m ie, cu untdelemn’; mo sa c rm  l nga ‘baba vindec  hernia’.
- 36: l-si-ar pi sk pe a ‘i se rupe peritoneul’.
- 39: mi curma  c  mut i vară ‘am făcut hernie pentru că am ridicat greutate’; p nd li ‘coaiele’; si- mfl  co lili ‘se umflă coaiele’.
- 54: s-run ui ‘a făcut hernie’; l-c d r  kilili ‘i s-a rupt peritoneul’.

Harta 263. PERITONEU [447]

- 3:  k pi ‘grăsimea de la prapur’.

- 6: [nu se zice:]  k pi ‘broboadă; basma’.
- 7:  k pi ‘os nz ’.
- 8: s-ar pi pe ta  i z-veársă la p nd  ‘se rupe peritoneul  i se varsă la coaie’; p nd  ‘coaie’.
- 9: t pit  di se  ‘os nz ’; col ; co li ‘coi’; bo si ‘coaie’.
- 14: t p  di  -c p ‘basma’.
- 20: z-veársă m t li ‘se varsă matele’.
- 24: [ ]  k pi ‘prapur’;  k pi  pi n lu ‘prapur are mielul’.
- 40: col ; co li ‘coi’; [nu se zice:] bo si.
- 41: si-ar mbi sk pe a ‘se rupe peritoneul’.
- 55: coi ‘coaie’; cui ti ‘coaie mici (la copii)’; pic t ; -c ti ‘[lit.] păcat [= coi]’; p  uni ‘m ncarea digerată din stomac’.

Harta 264. VĂTĂMAT, pl. [448]

- 13: [nu se zice:] s lg t .
- 14: sl g t  [= s l g t ] ‘[lit.] slobozit’ [= vătămat]’; si sl g  ‘se slobozi’.
- 26: s-s l g  ‘[lit.] s-a slobozit [= a făcut hernie]’.

MN 238. VARICE [449]

- 12: l ng ari di bubur t ‘boală provocată de rinichii bolnavi’.
- 13: Subiectul traduce din limba s rb .

Harta 265. TURBARE [450]

- 3: l-ac t  turbul  ‘ i apucă turbarea’.
- 4: l-u de di turbul  ‘[lit.] i-a dat turbarea [= a dat turbarea în el]’; turb  ‘a turbat’.
- 13: c ni turb t  ‘c ine turbat’; turb  ‘a turbat’.
- 14:  ste turb t , avli  az-vă ‘este turbat, p zi i-v ’; b le ‘bale’.
- 17: turb  ‘a turbat’.
- 18: turb , lu-ac t  turbu ‘a turbat, l-a apucat turbarea’.
- 23: [nu se zice:] turbu.
- 24: tupb t  ‘turbat’.
- 25: trub  ‘turbează’.
- 33: [doar cu sens figurat, despre oameni:] turb te! ‘nebunule!’
- 36: [nu se zice:] turbáre.
- 38: s-tău da turb tu! ‘să dea turbarea în tine!’
- 39: lise rcu ‘turbat’; b li ‘bale’; [fig.] turb te! ‘nebunule!’
- 40: c nili lisics  ‘c inele a turbat’; [nu se zice:] turbáre.
- 51: lis cs scu ‘turbez’; trub  (turbu) ‘turbez’; trub re.

Harta 266. FURUNCUL, pl. [451]

- 2: strat  ‘ inima» furuncului’.
- 8: sufr n t l   rbu ‘furuncul care nu se resoarbe’.
- 22: [Subiectul afirm  că substantivul, la singular, se scrie f r  u scurt final:] sufr n t l.

- 36: gǎrnúță cu proń ‘bube cu puroi’.
 40: sfǎrnâțélʷ ‘furuncul mai mic’.
 54: puníj; -nîj ‘coș pe obraz’.

Harta 267. PUROI, pl. [452]

- 1: sufrântélu ȁmpruńé ‘furunculul s-a umplut de puroi’.
 3, 19: cúrá proń ‘curge puroi’.
 6: ies proń ‘iese puroi’.
 8, 19, 26, 36: prońʹi [pla.].
 14: ișírá proń ‘ieșiră puroaie’; zgâjbe mpruńóse ‘zgaibe pline de puroi’.
 15: ińșí toțâta prońa ‘a ieșit tot puroiul’.
 19, 31: l-adúnâ proń ‘îi adună [= face] puroi’.
 36: pruońosʷ ‘cu puroi’.
 37: prońa [sga.].
 54: proń cu sâńđi ‘puroi cu sânge’.

Harta 268. UIMĂ [453]

- 3: [σ] tráganʷ ‘uimă mai mare’.
 6: glíndâ [când e tare].
 11: búńlu [sga.] ‘dalacul’.
 26: glíndă ‘ganglion’ [poate fi și la gât]; gǎrnúțlu-ațélʷ dúłțilî ‘[lit.] buba cea dulce [= dalacul]’; [blestem:] să scoț gǎrnúțlu-ațélʷ dúłțilî ‘[lit.] să scoți buba cea dulce [= dalacul]’.
 28: plíscáreȝa treățî, bruońsca z-dúți ań di đilî ‘plíscáreȝa trece, bruońsca te ține ani de zile’.
 36: pónu [sg. neart.] ‘1° durere; 2° uimă’; [*] ní si úflă brățlu ș-acățâ gurgólu [sg. neart.] ‘mi se umflă brațul și se face uimă’.
 38: cupácu ári g índă ‘stejarul are ghindă’.
 39: n-adună zvońgu ‘am făcut uimă’.
 40: scoșʷ un luhnárʷ suńsoară ‘am făcut uimă la subsuoară’.

Harta 269. SĂNĂTOS, pl. [454]

- 8: sánătósʷ čiléki ‘sănătos ca oțelul’.
 19, 27, 34, 51: sánătósʷ ‘tare’.
 31: sánătósʷ čuléki ‘sănătos ca oțelul’.
 33: ímnă ș-treămbură lóclu ‘umblă și se cutremură pământul [= e foarte sănătos]’.
 34: sánătósʷ ‘puternic’.
 37: vartós; -tós ‘puternic, vânjos’; sántáte ‘sănătate’.
 40: [alții, în alte părți, spun:] sánʷ.
 41: sánătósʷ ‘puternic’.
 44: sánătósʷ ‘puternic, vânjos’.
 45-47: sánʷ; sán ‘puternic’.
 49: sánʷ; sán ‘tare, puternic’; va ti sán ‘o să te însănătoșești’; u-agudí muláreȝa sánătósʷ ‘a lovit-o pe femeie puternic’.
 53: sánătósʷ ‘puternic’.
 54: sánătósʷ; -tós ‘(despre oameni) solid’.

- 55: ca porcʷ, nu lăndăđăști vǎpóřă ‘ca porc[ul], nu se îmbolnăvește niciodată’.

Harta 270. SCHILOD, pl. [456]

- 3: s-lo, sácātu-armási ‘a paralizat, a rămas schilod’.
 3, 5: loatʷ; loat ‘paralizat’.
 7: acățátʷ di mán, acățátʷ di čičoári ‘schilod de mâini, schilod de picioare’.
 9: s-lo ‘a paralizat’; loatʷ; loat ‘paralizat’.
 12: íímnă ca ntórnícʷ ‘merge ca [un] dezechilibrat’.
 18: ulógʷ; ulóđ ‘olog de picioare’.
 21, 22: [σ] sícátʷ; -cát ‘schilod’.
 22: ŋgurfusitʷ ‘1° (despre obiecte) bătut în cuie; 2° (despre oameni) înțepenit’.
 28: ári čuári minúti ca di pilicánʷ ‘are picioare subțiri ca barza’.
 35: âl sică mána ‘i s-a schilodit mâna’.
 37: éste cu paraliză ‘este paralizat’.
 40: secʷ; sețî; seacă [ind., prez., 1-3 sg.] ‘mă înfriguez, mi se face frig’; s-te-acoápirʷ s-nu sețî ‘să te acopăr ca să nu ți se facă frig’; au pățátâ ‘[lit.] au pățit [= au devenit schilozii]’; čócanʷ di oȝ; čócani ~ ~ ‘clopot pentru oi’.
 54: sícátʷ di mánă, sícátʷ di čičór ‘schilod de mână, schilod de picior’.

Harta 271. REUMATISM [458]

- 6: mi țáni amurțátʷ ‘mă ține o durere surdă’.
 7: nu potʷ ‘sunt bolnav’; [nu se zice:] ramatíizmu.
 8: alágâ vímtu pitʷ oási ‘[lit.] aleargă vânt prin oase [= am reumatism]’.
 9: ári vímtu piț oási ‘[lit.] are vânt prin oase [= are reumatism]’.
 13: escʷ urútʷ di sǎfáridʷ ‘mi-e rău din cauza reumatismului’.

Harta 272. GEM, ind. prez., 1-2 sg. [459]

- 16, 37, 40: [nu se spune:] đem.
 36: ní nđeámină ínima ‘îmi geme inima [de durere afectivă]’.

Harta 273. LEȘIN, ind. prez., 1 sg. [462]

- 1: n-ýini slabʷ ‘mă ia cu leșin’.
 4: crepʷ di căldúrá ‘crăp de căldură’.
 6: lișínʷ di pláńgu ‘leșin din cauza plânsului’.
 7: lișínʷ di căldúrá ‘leșin de căldură’.
 8: [σ] lișínâ níclu di foámi ‘leșină copilul de foame’.
 13: lișínâj di nimácári ‘am leșinat de nemâncare [= foame]’.
 14: milíjă ‘leșin’ s. f.; lișínă di nimăńcát ‘leșină de [= fiind] nemâncat’.
 15: mi lișínâj di pláńgu, di-arăđire ‘am leșinat de plâns, de răs’.

17: níclu lişină cându plânđe múltu ‘copilul leşină când plânđe mult’.
 19, 39: s-lişină dî-arâdeări ‘leşină de răs’.
 23: n-ýinî mîlîiî la stămáli ‘mă ia cu leşin la stomac’.
 25: mîlîiî s.f. ‘leşin’.
 26: băldăşit^l ‘epuizat (de putere)’, curmăt ‘obosit’, discurmăt^l ‘odihnit’.
 36: mi lişân dî-arâdeare ‘leşin de răs’.
 37: alivaniã s.f. ‘leşin’ (< alb. *alivan*); [nu se zice:] lişín^l.
 40: mi lişnâi dî-arâsuti ‘[lit.] am leşinat de răsete [= de cât am răs]’, mi lişín^l cându-arád^l ‘leşin când răs’.
 52: [nu se zice:] lişín^l.
 61: zăládă ‘leşin’ [subst.].

Harta 274: NEBUN, pl. [463]

2: ahmác^l; -mát ‘imbecil’.
 6: ní-bun lúclu s-feáti ‘s-a făcut un lucru rău [= o faptă rea, gravă]’.
 8: ní-bun^u la cap^l ‘care nu e sănătos la cap’.
 9, 12, 17, 26, 31: zurlusí ‘a înnebunit’.
 9, 19: nu-î tu^u tu mínti ‘nu-i întreg la minte’.
 11, 19, 20: lişór^l; -şór^l ‘uşurel la minte’, ahmác^l; -mát ‘imbecil’.
 14: [subiectul afirmă că în Bitolia se zice:] zúrlu.
 15: nu éste bun tu mínti ‘nu e sănătos la minte’.
 16: ca pahóndro; ~ -hónđră ‘cam tulburat la cap’;
 [*] kirút^u tu mínti ‘zăpăcit la minte’;
 [*] lişór^l ‘uşurel, slab de minte’; [σ] zúrlu; zúrlⁱ ‘zurbagiu’.
 17: nu sãn salámi ‘nu sunt întregi la minte’, glar^l; glar^l ‘prost’.
 18: zurusí ‘a înnebunit’.

19, 20: cîcârdisít^l (di mínti); -sít (~ ~) ‘atins la minte’; agudít^l cu lăpúda ‘[lit.] lovit cu ciorapul [= atins la minte, țăcănit].
 19, 21, 22: glar^l; glar^l ‘prost’.
 19, 44: zurléáță; -lét ‘faptă a unui om nebun; nebunie’.
 22: ahmác^l; -mát ‘prostănac, tâmp’.
 24: i ntpeg^l ‘[lit.] e întreg [= e cu totul, prostănac]’; s-licşór^l dî đpăñ ‘[lit.] sunt uşori de doage [= le lipseşte o doagă]’.
 26: [σ] kirút^l; -rút ‘[lit.] pierdut [= zăpăcit la minte]’.
 27: huţáme, zurléáță ‘nebunie’.
 29: kirút^l; -rút ‘zăpăcit la minte’.
 33: ahmác^l; -mát ‘netot, cretin’.
 35, 36: zurlí ‘a înnebunit’.
 39: lişór^l; -şór^l ‘uşurel la minte’.
 40: zúrlu; zúrlⁱ ‘energic’; glar^l; glar^l ‘prost’; ahmác^l ‘tâmpit’.
 41: ačól^l parazbârăşti tu cáli ‘acela vorbeşte fără noimă pe drum’.
 44: zurlét s. f. pl. ‘nebunii’.
 52: zur^l; zur^l ‘care se comportă ca un nebun’; sert^l; sert ‘aprig’.
 53: mi zurluséscu ‘înnebunesc’; hut^l; huţ ‘prostănac’; glar^l; glar^l ‘prost’.
 54: zup^l ‘care se comportă ca nebun’; tivikél^l (despre persoane) neisprăvit; dimbél^l ‘tembel’.
 55: tivikél^l; -kéi ‘dobitoc’.
 58: fărâ mínti η^u cap ‘fără minte în cap’; aspárt di mínti ‘zăpăcit la cap’; lişór di mínti ‘prost’; tivikél ‘prostănac’.
 59: zupét s. f. pl. ‘nebunii’.

ILUSTRĂȚII

LISTA ILUSTRĂȚIILOR

1. *Ună ginsă him* ‘O gintă suntem. Aromânul nu piere’ – emblema Asociației aromânilor din Bitolia (R. Macedonia)
2. Biserica aromânească „Sfinții Constantin și Elena” din Bitolia (R. Macedonia)
3. Biserica aromânească din Bitolia – interior (R. Macedonia)
4. Cartierul aromânesc din Bitolia (R. Macedonia)
5. Obiecte tradiționale: *plóscă*, *cârlíg* ‘cață’, *vuțelă* ‘botă’
6. *Pociu di băcăre* ‘urcior de aramă’
7. *San* ‘farfurie de aramă’
8. Vlahoclisura (Grecia)
9. Vlahoclisura (Grecia)
10. *Liγuceári* ‘căiuți’, Vlahoclisura (Grecia)
11. Tânăr *liγuceár*, Vlahoclisura (Grecia)
12. *Tălăríciu* ‘putinei’, Vlahoclisura (Grecia)
13. Obiecte tradiționale: *trástu* ‘traistă’, *clópat* ‘clopot’, *ori* ‘mătâniei’, *cârlíg (cu cârlibánă)* ‘cață’, Vlahoclisura (Grecia)
14. Port tradițional cotidian, Aminciu (Grecia)
15. Port tradițional cotidian, Aminciu (Grecia)
16. Costum de femeie, port cotidian, Aminciu (Grecia)
17. Cameră de dormit, cu obiect decorativ, Aminciu (Grecia)
18. Interior de bucătărie, cu *cireáp* ‘cuptor’, *tiγáni* ‘tigăi’, *poáci* ‘urcioare’, Aminciu (Grecia)
19. *Șópati* ‘cișmele’, Aminciu (Grecia)
20. *Ghiurdáni* ‘salbe cu monede de aur’, Aminciu (Grecia)
21. *Ciuprăchi* ‘paftale’, Aminciu (Grecia)
22. *Căpitán* ‘pernă’, Aminciu (Grecia)
23. *Cârlibáne* ‘cațe’, colecția G. Platari (Aminciu, Grecia)
24. Vinuri – producție Aminciu (Grecia)
25. *Tărhănă* ‘trahana’, produs tradițional după rețetă aromânească, Aminciu (Grecia)
26. Livezi – imagine de ansamblu (Grecia)
27. Livezi – izvorul *Lácrima di Stămária* ‘Lacrime Sfintei Marii’ (Grecia)
28. Livezi – hotel cu restaurant (Grecia)
29. *Tălăríciu* ‘putinei’ și *arázboi* ‘război de țesut’
30. *Vârteániță* ‘vârtelniță’
31. *Ziyă* ‘cântar’
32. *Clópati* ‘talângi’
33. Casă din Siracu (Grecia)
34. Obiecte de podoabă: *ciuprăchi* ‘paftale’, *ori* ‘mărgele de chihlimbar’
35. *Mândă* ‘carpetă’, fărșeroți
36. *Căpitán* ‘pernă’
37. *Chilimi* ‘cuvertură’
38. *Sfinduchi* ‘ladă de zestre’ și *sánie* ‘tipsie de aramă’
39. Neaguște (gr. *Naussa*) – monumentul dedicat tinerelor creștine care s-au sacrificat, aruncându-se într-o cascadă, pentru a nu fi răpite de turci (Grecia)
40. Horopani (gr. *Stenimahos*), Grecia
41. *Vígla*, localitatea montană Pisuderi (Grecia), locul unde au fost atestați pentru prima oară aromânii, *vlahii călători* (gr. *βλάχοι οδίτοι*), la anul 976 de către cronicarul bizantin Kedrenos
42. Lacul Prespa și orașul Castonia (Grecia)
43. Interior, cu icoană, din biserica „Sfântul Nicolae”, Moscopole (Albania)
44. Clopotnița Bisericii „Sfântul Nicolae” din Moscopole (Albania)
45. Moscopole – restaurant și hotel (Albania)

46. *Mândă* 'carpetă', Moscopole (Albania)
47. *Mândă* 'carpetă', Moscopole (Albania)
48. Biserica din Șipsca (Albania), monument protejat UNESCO
49. Biserica din Șipsca (Albania), monument protejat UNESCO. Aspect din interior
50. Biserica din Șipsca (Albania). Informații privind istoria și restaurarea monumentului istoric
51. Biserica aromânească din Corcea (Albania)
52. Icoană în biserica aromânească din Corcea (Albania)
53. Orașul Corcea, cu vedere spre catedrala ortodoxă (Albania)
54. *Flucătă* 'cergă', fărșeroți, Pleasa (Albania)
55. *Mândă* 'carpetă', fărșeroți, Pleasa (Albania)
56. Locuință – interior (Albania)
57. Orașul Berat – cetatea (Albania)
58. Orașul Saranda (Albania)
59. Asociația automobiliștilor din Moscopole, 1938 (Albania)
60. Conducerea Societății „Fărșerotul” (Bridgeport, SUA, întemeiată în anul 1903)

Fotografiile au fost realizate de Nicolae SARAMANDU și Manuela NEVACI